Bundel - Raad openbaar Wijchen van 7 juli 2022

Agenda bijlagen

Agenda 2022-07-07 Jaarrekening en Perspectiefnota - Gewijzigde agenda.pdf

1 Opening
2 Inspreken burgers
3 Vaststellen agenda
- Agenda 2022-07-07 Jaarrekening en Perspectiefnota - Gewijzigde agenda.pdf

4 Mededelingen
- Aanbiedingsbrief raad Wijchen.pdf
- Weten wat je moet weten rapport Wijchen reg rekenkameronderzoek RvN.pdf
- Weten wat je moet weten Bijlagenboek 3 GEM reg rekenkameronderzoek RvN.pdf

5 83812 Benoemen commissielid
- Dossier 3862 voorblad
- 83812 Benoemen commissielid, beslisnota

6.a 75015 Beslisnota Programmarekening 2021 Wijchen
- Dossier 3761 voorblad
- Beslisnota 75015 Programmarekening 2021 Wijchen
- Gemeente Wijchen - Accountantsverslag 2021.pdf
- Gemeente Wijchen - Controleverklaring 2021 - WG.pdf
- Reserves en voorzieningen Jaarrekening 2021 v2.pdf
- Memo aanpassing jaarstukken.pdf
- Programmarekening 2021 - definitief.pdf

6.b 81581 Beslisnota Zienswijze WDW 2022 voor de Gemeenteraad Wijchen
- Dossier 3780 voorblad
- 81581 Beslisnota Zienswijze WDW 2022 voor de Gemeenteraad Wijchen.pdf
- Bijlage 1 Zienswijze WDW 2022.pdf
- Bijlage 2 Jaarstukken 2021 WDW.pdf
- Bijlage 3 Accountantsverslag Jaarrekening 2021 WDW.pdf
- Bijlage 4 Ontwerpbegroting 2023 WDW.pdf
- Bijlage 5 Begrotingswijziging 2022 WDW.pdf

6.c 81972 Beslisnota Perspectiefnota 2022 Wijchen
- Dossier 3788 voorblad
- 81972 Beslisnota Raad Perspectiefnota 2022 Wijchen
- Bijlage 1. Perspectiefnota 2022
- Bijlage 2. Meicirculaire 2022
- Bijlage 3. WDW Integraal plan concept

6.c.1 81972 Amendement GL Uitgangspunt toevoegen perspectiefnota (ingetrokken)
- 81972 Amendement GL Uitgangspunt toevoegen perspectiefnota.pdf

6.c.2 81972 Motie 1 - CDA raadsbreed Evenementen Groene Heuvels ook Wijchense aangelegenheid
- 81972 Motie 1 - CDA raadsbreed Evenementen Groene Heuvels ook Wijchense aangelegenheid.pdf

6.c.3 81972 Motie 2 - CDA K8W VVD D66 Samen haalbare plannen maken over stikstofreductie
- 81972 Motie 2 - CDA K8W VVD D66 Samen haalbare plannen maken over stikstofreductie.pdf

6.c.4 81972 Motie 3 - D66 PvdA Coronacompensatie alsnog naar kleine ondernemers (ingetrokken)
- 81972 Motie 3 - D66 PvdA Coronacompensatie alsnog naar kleine ondernemers.pdf

6.c.5 81972 Motie 4 - D66 GL Inwoners laagdrempelig betrekken

81972 Motie 4 - D66 GL Inwoners laagdrempelig betrekken.pdf

6.c.6 81972 Motie 5 - D66 GL PvdA Gelijke kansen voor alle kinderen (ingetrokken)

81972 Motie 5 - D66 GL PvdA Gelijke kansen voor alle kinderen.pdf

6.c.7 81972 Motie 6 - D66 Inzicht in eigen afval (ingetrokken)

81972 Motie 6 - D66 Inzicht in eigen afval.pdf

6.c.8 81972 Motie 7 - D66 PvdA Subsidie klimaatadaptatie (ingetrokken)

81972 Motie 7 - D66 PvdA Subsidie klimaatadaptatie.pdf

6.c.9 81972 Motie 8 - D66 PvdA Tegemoetkoming elektrische kookvoorziening (ingetrokken)

81972 Motie 8 - D66 PvdA Tegemoetkoming elektrische kookvoorziening.pdf

6.c.10 81972 Motie 9 - GL Bestrijding toenemende (energie)armoede (ingetrokken)

81972 Motie 9 - GL Bestrijding toenemende (energie)armoede.pdf

6.c.11 81972 Motie 10 - GL D66 PvdA Lancering operatie Steenbreek (ingetrokken)

81972 Motie 10 - GL D66 PvdA Lancering operatie Steenbreek.pdf

6.c.12 81972 Motie 11 - GL PvdA Evaluatie integraal plan WDW

81972 Motie 11 - GL PvdA Evaluatie integraal plan WDW.pdf

6.c.13 81972 Motie 12 - GL PvdA Financiële ondersteuning Marikenhuis (gewijzigde tekst)

81972 Motie 12 - GL PvdA Financiële ondersteuning Marikenhuis.pdf

6.c.14 81972 Motie 13 - K8W CDA D66 PvdA VVD Zorg-voor-elkaar-woningen

81972 Motie 13 - K8W CDA D66 PvdA VVD Zorg-voor-elkaar-woningen.pdf

6.c.15 81972 Motie 14 - PvdA GL D66 Meer inzicht in hondenbelasting

81972 Motie 14 - PvdA GL D66 Meer inzicht in hondenbelasting.pdf

6.c.16 81972 Motie 15 - PvdA GL D66 Tegengaan niet-gebruik

81972 Motie 15 - PvdA GL D66 Tegengaan niet-gebruik.pdf

6.c.17 81972 Motie 16 - VVD CDA K8W MIRT-verkenning A50 (Gewijzigde tekst)

81972 Motie 16 - VVD CDA K8W PvdA MIRT-verkenning A50 (gewijzigde tekst)

6.c.18 81972 Motie 17 - WL Eén directeur voor de WDW (ingetrokken)

81972 Motie 17 - WL Eén directeur voor de WDW.pdf

6.c.19 81972 Motie 18 - WL Elektrisch vervoer voor hulpbehoevende inwoners door vrijwilligers (ingetrokken)

81972 Motie 18 - WL Elektrisch vervoer voor hulpbehoevende inwoners door vrijwilligers.pdf

6.c.20 81972 Motie 19 - WL Onderzoek wenselijkheid extra juridische formatie-uitbreiding Sociaal Wijkteam (ingetrokken)

81972 Motie 19 - WL Onderzoek wenselijkheid extra juridische formatie-uitbreiding Sociaal Wijkteam.pdf

7 Stemmingen

7.a 75015 Beslisnota Programmarekening Wijchen 2021

7.b 81581 Beslisnota Zienswijze gemeenschappelijke regeling Werkorganisatie Druten Wijchen

7.c 81972 Beslisnota Perspectiefnota Wijchen 2022

7.d 83858 Benoemen vertegenwoordigers in Algemeen Besturen van Gemeenschappelijke Regelingen, commissies en vennootschappen

Dossier 3863 voorblad

83858 Beslisnota benoemen vertegenwoordigers in Algemeen Besturen van Gemeenschappelijke Regelingen

Bijlage 1 College vertegenwoordigers in Algemeen Besturen van Gemeenschappelijke Regelingen, commissies en vennootschappen.pdf

8 Sluiting

Gemeente Wijchen

Gewijzigde agenda

Dames en heren leden van de gemeenteraad,

Hierbij nodig ik u uit tot het bijwonen van de openbare raadsvergadering van 7 juli 2022. De openbare raadsvergadering begint om 16.30 uur in de Emiliazaal (raadszaal) in het Kasteel, Kasteellaan 9 te Wijchen.

Wijchen, 7 juli 2022

De voorzitter,
M. van Beek

AGENDA

1.		Opening
2.		Inspreken burgers
3.		Vaststellen agenda
4.		Mededelingen
5.	83812	Benoemen commissielid
6.	75015	Programmarekening Wijchen 2021 (beslisnota)
	81581	Zienswijze gemeenschappelijke regeling Werkorganisatie Druten Wijchen (beslisnota)
	81972	Perspectiefnota Wijchen 2022 (beslisnota)

Voorstel van orde:

- Eerste termijn raad: 10 minuten per fractie
  Tijdens de eerste termijn worden eventuele amendementen en moties ingediend door de fractie.
- Eerste termijn college: 30 minuten
  Tijdens de eerste termijn reageert het college ook op de ingediende amendementen en moties.
- Tweede termijn raad
  - Algemene reactie op eerste termijn fracties en college.
  - De ingediende amendementen en moties worden per amendement en motie behandeld.

(tussentijdse schorsingen voor overleg zijn mogelijk)

7.		Stemmingen
a.	75015	Programmarekening Wijchen 2021

b. 81581 Zienswijze gemeenschappelijke regeling Werkorganisatie Druten Wijchen

c. 81972 Perspectiefnota 2022 Wijchen

d. 83858 Benoemen vertegenwoordigers in Algemeen besturen van Gemeenschappelijke regelingen, commissies en vennootschappen

8. Sluiting

Gemeente Wijchen

Gewijzigde agenda

Dames en heren leden van de gemeenteraad,

Hierbij nodig ik u uit tot het bijwonen van de openbare raadsvergadering van 7 juli 2022. De openbare raadsvergadering begint om 16.30 uur in de Emiliazaal (raadszaal) in het Kasteel, Kasteellaan 9 te Wijchen.

Wijchen, 7 juli 2022

De voorzitter,
M. van Beek

AGENDA

1.		Opening
2.		Inspreken burgers
3.		Vaststellen agenda
4.		Mededelingen
5.	83812	Benoemen commissielid
6.	75015	Programmarekening Wijchen 2021 (beslisnota)
	81581	Zienswijze gemeenschappelijke regeling Werkorganisatie Druten Wijchen (beslisnota)
	81972	Perspectiefnota Wijchen 2022 (beslisnota)

Voorstel van orde:

- Eerste termijn raad: 10 minuten per fractie
  Tijdens de eerste termijn worden eventuele amendementen en moties ingediend door de fractie.
- Eerste termijn college: 30 minuten
  Tijdens de eerste termijn reageert het college ook op de ingediende amendementen en moties.
- Tweede termijn raad
  - Algemene reactie op eerste termijn fracties en college.
  - De ingediende amendementen en moties worden per amendement en motie behandeld.

(tussentijdse schorsingen voor overleg zijn mogelijk)

7.		Stemmingen
a.	75015	Programmarekening Wijchen 2021

b. 81581 Zienswijze gemeenschappelijke regeling Werkorganisatie Druten Wijchen

c. 81972 Perspectiefnota 2022 Wijchen

d. 83858 Benoemen vertegenwoordigers in Algemeen besturen van Gemeenschappelijke regelingen, commissies en vennootschappen

8. Sluiting

Geachte leden van de gemeenteraad,

Hierbij bieden wij u het eindrapport aan van ons onderzoek naar informatiebeveiliging en privacybescherming, dat wij samen met de rekenkamer(commissie)s van Berg en Dal, Beuningen en Nijmegen hebben gedaan. Het rapport bevat naast de uitkomsten een aantal concrete aanbevelingen om de informatiebeveiliging en privacybescherming verder te verbeteren. Achteraan in het rapport vindt u de bestuurlijke reactie van het college en het DB van de MGR Rijk van Nijmegen en het nawoord van de rekenkamer.

Wij zijn ons ervan bewust dat de aanbevelingen een forse inspanning vergen van het college van B&W. Dat neemt niet weg dat ons inziens alle aanbevelingen - in samenhang - moeten worden opgepakt. Waar zaken niet kunnen wachten, manen we tot spoed. Uiteindelijk zijn het raad en college die samen moeten afspreken in welke volgorde en met welk tijdpad aan de slag wordt gegaan.

Hoe gaat het verder?
Wij willen de raad vragen om het rapport zo snel mogelijk na de zomer te agenderen. Als rekenkamercommissie komen we het graag toelichten. Wij bieden de griffiers van de vier betrokken gemeenteraden ook aan om mee te denken over opstelling van het raadsvoorstel. Een concrete suggestie aan de raden en griffiers is om de toelichting op het rapport in regionaal verband te organiseren.

Wanneer u vragen heeft naar aanleiding van deze brief, kunt u contact opnemen met de secretaris van de rekenkamercommissie: Thomas Tielen.

Met vriendelijke groet,

Wessel Krale
Voorzitter Rekenkamercommissie

Thomas Tielen
Secretaris Rekenkamercommissie

Rekenkamer(commissie)s
Berg en Dal, Beuningen, Nijmegen en Wijchen

RAPPORT GEMEENTE WIJCHEN

Weten wat je moet weten

Regionaal rekenkameronderzoek naar informatiebeveiliging en privacybescherming

Juli 2022

COLOFON

Dit rapport is op basis van een gezamenlijk onderzoek opgesteld door de rekenkamer(commissie)s van de gemeenten Berg en Dal, Beuningen, Nijmegen en Wijchen naar informatiebeveiliging en privacybescherming. Voor elk van de vier gemeenten die zijn onderzocht is een aparte versie van het rapport opgesteld. Op onderdelen verschillen die versies van elkaar, omdat er behalve veel gezamenlijke bevindingen ook verschillen zijn tussen de gemeenten. Voorliggend rapport betreft het rapport voor de **gemeente Wijchen**. Elk rapport is te vinden op de website van de betreffende rekenkamer of bij de rekenkamer op te vragen.

Telefoon	**Website**	**E-mail**
Berg en Dal		
06 28 74 38 98	www.bergendal.nl/rekenkamer	griffie@bergendal.nl
Beuningen		
14 024	Gemeente Beuningen / Rekenkamer	
Nijmegen		
024 – 329 23 38	https://www.nijmegen.nl/over-de-gemeente/rekenkamer/onderzoeksrapporten/	rekenkamer@nijmegen.nl
Wijchen		
088 – 432 72 03	www.wijchen.nl	griffie@wijchen.nl

Bij de uitvoering van het onderzoek zijn de rekenkamer(commissie)s ondersteund door onderzoekers van:

- DMC Group (onderdeel informatiebeveiliging): drs. Chris P.J. Deben CISM, ing. Henk Struving CISA CISSP CISM Lead auditor ISO 27001 en Mick Deben BSc CISSP CRISC;
- Legal2Practice (onderdeel privacybescherming): mr. Jean Paul van Schoonhoven BBA CCO SIO FIP CIPM CIPT CIPP/E, Meindert Boon RA CDPP CIPM CIPP/e, Philippe Dauphin MA BCS Data Protection en Wilfred Brom BC;

Bij het opstellen van de rapportage zijn de rekenkamer(commissie)s ondersteund door drs. Etienne Lemmens van Prae Advies & Onderzoek.

AANBEVELINGEN

In dit rapport zijn concrete aanbevelingen voor versterking van informatiebeveiliging en privacybescherming geformuleerd. We benadrukken daarin de noodzaak om de huidige inspanningen te versterken door hier meer systematisch en cyclisch aan te werken. In de kern zijn alle aanbevelingen daarop gericht. In het rapport worden ze nader onderbouwd en toegelicht; hieronder zijn ze allemaal op een rijtje gezet.

De rekenkamers zijn zich ervan bewust dat de aanbevelingen een forse inspanning vergen van de colleges van B&W. Dat neemt niet weg dat ons inziens alle aanbevelingen - in samenhang - moeten worden opgepakt. Waar zaken niet kunnen wachten, manen we tot spoed. Uiteindelijk zijn het raad en college die samen moeten afspreken in welke volgorde en met welk tijdpad aan de slag wordt gegaan.

We bevelen de gemeenteraden aan om hun college het volgende op te dragen:

1. Zorg voor heldere afspraken tussen de gemeenten en iRvN over informatiebeveiliging
2. Overweeg om het pad in te slaan van gezamenlijk informatiebeveiligingsbeleid in de regio
3. Verhelder het beleid voor informatiebeveiliging en privacybescherming
4. Werk zo snel mogelijk de belangrijkste ontbrekende onderdelen van het beleid uit
5. Voer zo snel mogelijk een organisatiebrede risicoanalyse uit
6. Maak risicomanagement tot een continu proces
7. Ga systematisch DPIA's uitvoeren
8. Stel voldoende (financiële) middelen beschikbaar
9. Zorg intern voor onafhankelijke ondersteuning en toezicht
10. Geef de CISO en FG de beschikking over een eigen budget
11. Leg vast hoe je gaat toetsen en rapporteren
12. Ga KPI's gebruiken
13. Zet volop en systematisch in op bewustwording
14. Besteed meer bestuurlijke aandacht aan informatiebeveiliging en privacybescherming *in de gemeente*
15. Besteed meer bestuurlijke aandacht aan informatiebeveiliging en privacybescherming *in de regio*

We bevelen de gemeenteraden aan om zelf te zorgen voor de volgende zaken:

16. Stel het beleid voor informatiebeveiliging en privacybescherming vast
17. Laat je informeren en ondersteunen
18. Richt je controlerende rol beter in
19. Overweeg de accountant de opdracht te geven voor een IT-audit
20. Overweeg een regionale aanpak

Tot slot: de rekenkamer is een instrument van en voor de gemeenteraad. Kort samengevat komt ons advies aan de raad op het volgende neer: stel bewust de beleidskaders en doelen vast, bewaak dat het college die oppakt, laat je hierover goed en gericht informeren, stel vragen waar nodig, en zoek daarbij zoveel mogelijk samenwerking met de andere raden in de regio.

Inhoudsopgave

AANBEVELINGEN 1

1. INLEIDING 5

1.1 AANLEIDING VOOR HET ONDERZOEK 5

1.2 DOEL- EN VRAAGSTELLING VAN HET ONDERZOEK 5

1.3 AFBAKENING EN SCOPE VAN HET ONDERZOEK 6

1.4 AANPAK VAN HET ONDERZOEK 8

1.5 LEESWIJZER 11

2. LANDELIJKE KADERS (wet- en regelgeving) 12

3. UITKOMSTEN VAN HET ONDERZOEK 15

3.1 BELANGRIJKSTE UITKOMSTEN 15

3.2 WETEN WIE WAT DOET: TAAKAFBAKENING EN AFSPRAKEN GEMEENTEN-IRVN 18

Het formele kader 18

Taakverdeling informatiebeveiliging: de kaders 19

Taakverdeling informatiebeveiliging: de praktijk in onze gemeenten 21

Aanbevelingen 23

3.3 WETEN WAT JE PLAN IS: GEMEENTELIJK BELEID 23

Vereisten aan beleid en uitwerking 23

Informatiebeveiligingsbeleid: de praktijk in onze gemeenten 24

Privacybeleid: de praktijk in onze gemeenten 25

Aanbevelingen 26

3.4 WETEN WELKE RISICO'S JE LOOPT: RISICOMANAGEMENT DOOR DE GEMEENTEN EN IRVN 27

Instrumenten en tools voor risicoanalyses en -management 28

De praktijk in onze gemeenten: risicomanagement informatiebeveiliging 29

De praktijk in onze gemeenten: beheersen van privacyrisico's 30

Aanbevelingen 31

3.5 WETEN WAT HET KOST: INZET VAN MIDDELEN 31

Hoe organiseer je informatiebeveiliging en privacybescherming? 31

Wat is nodig in termen van personeel en middelen? 33

De praktijk in onze gemeenten: personele inzet 34
De praktijk in onze gemeenten: budget 35
Aanbevelingen 35
3.6 WETEN WAAR JE STAAT: TOETSING EN RAPPORTAGE 36
Toetsing en rapportage: hoe het moet 36
De toetsingspraktijk in onze gemeenten 38
Aanbevelingen 39
3.7 WETEN HOE BELANGRIJK HET IS: BEWUSTWORDING 39
Bewustwording: essentieel onderdeel personeelsbeheer 39
De praktijk in onze gemeenten 40
Aanbevelingen 40
3.8 WETEN DAT JE VERANTWOORDELIJK BENT: BESTUURLIJKE VERANTWOORDELIJKHEID EN COMMITMENT 40
Bestuurlijke verantwoordelijkheid vereist 40
De bestuurlijke praktijk in onze gemeenten 41
De bestuurlijke praktijk op regionaal niveau 41
Aanbevelingen 43
3.9 WETEN HOE JE STUURT EN CONTROLEERT: DE ROL VAN DE GEMEENTERAAD 44
Wat is de rol van een gemeenteraad? 44
De praktijk: de rol van de raad en de informatievoorziening 45
Goede voorbeelden elders 46
Aanbevelingen 47
4. REACTIES COLLEGE VAN B&W EN DAGELIJKS BESTUUR MGR 49
Reactie college van B&W 49
Reactie Dagelijks Bestuur MGR Rijk van Nijmegen 54
5. NAWOORD REKENKAMERCOMMISSIE 57

Bij dit rapport hoort een bijlagenboek met daarin de volgende bijlagen:

- Bijlage 1: Aanpak van het onderzoek: deelvragen en gesprekspartners
- Bijlage 2: Normenkader, inclusief een toelichting op de gehanteerde volwassenheidsmodellen
- Bijlage 3: 10 bestuurlijke principes informatiebeveiliging en VNG-resoluties
- Bijlage 4: Overzicht van verplichte BIO-documenten
- Bijlage 5: Strategische, tactische en operationele kaders uit Basisafspraken gemeenten - iRvN
- Bijlage 6: Voorbeeld verantwoordingsrapportage aan de gemeenteraad
- Bijlage 7: Verklaring van gebruikte begrippen en afkortingen

De bijlagen 1 tot en met 7 zijn voor alle vier gemeenten identiek. Voor de gemeente Nijmegen is er één extra bijlage (bijlage 8: P&C-documenten over informatiebeveiliging en privacybescherming).

1. INLEIDING

1.1 AANLEIDING VOOR HET ONDERZOEK

Gemeenten doen op grote schaal aan gegevensverwerking en zij verzamelen, beheren en verwerken daarbij niet zelden gevoelige persoonsgegevens. Die verwerking vindt plaats in steeds complexere structuren van (keten-)samenwerking en uitbesteding. Zij moeten daarbij in toenemende mate letten op de informatiebeveiliging en privacybescherming. Wet- en regelgeving en bestuurlijke afspraken[1] – denk aan de AVG (2016), de BIG (2012) en de BIO (2019), maar ook aan VNG-resoluties (2013 en 2021)[2] en de in VNG-verband vastgestelde 10 bestuurlijke principes voor informatiebeveiliging[3] - dwingen gemeenten om hun informatiebeveiliging serieus te nemen. Doordat de (persoons)gegevens en informatieprocessen steeds meer gedigitaliseerd zijn, worden gemeenten ook kwetsbaarder voor cybercriminaliteit, of die nu bedoeld is om bepaalde gegevens te verkrijgen of als afpersingsmiddel. Gemeenten dienen zich daartegen te wapenen, maar slagen daar niet altijd goed in, getuige recente datalekken en veiligheidsincidenten in bijvoorbeeld de gemeenten Hof van Twente en Buren.

De uitdagingen waarmee gemeenten worden geconfronteerd vormden de aanleiding voor de gezamenlijke rekenkamer(commissie)s[4] in de regio Rijk van Nijmegen om de stand van zaken van de informatiebeveiliging en privacybescherming in hun gemeentelijke organisatie te onderzoeken.

1.2 DOEL- EN VRAAGSTELLING VAN HET ONDERZOEK

De rekenkamers willen met dit onderzoek allereerst de gemeenteraden ondersteunen. De gemeenteraad en individuele raadsleden staan op vrij grote afstand van de dagelijkse zorg voor informatiebeveiliging en privacybescherming in de gemeente. Die zorg is de verantwoordelijkheid van het college van B&W. Maar als kadersteller en controleur van het college is de gemeenteraad wel degelijk verantwoordelijk, samen met het college, voor een goede en stabiele dienstverlening aan burgers en bedrijven, voor goed en stabiel bestuur van de gemeente en voor bescherming van de gegevens van burgers. De gemeenteraad moet controleren of de gemeente hierin geen steken laat vallen. Behalve op de vraag wat de colleges aan informatiebeveiliging en privacybescherming doen, richt het onderzoek zich daarom ook welbewust op de gemeenteraden. Die moeten hun kaderstellende en controlerende taak goed (kunnen) vervullen.

[1] Een toelichting op de wet- en regelgeving is opgenomen in hoofdstuk 2. In hoofdstuk 3 wordt op verschillende plekken gerefereerd aan bestuurlijke afspraken.

[2] https://www.informatiebeveiligingsdienst.nl/product/resolutie-informatieveiligheid/

[3] https://www.informatiebeveiligingsdienst.nl/product/de-10-bestuurlijke-principes-voor-informatiebeveiliging/

[4] Voor de leesbaarheid verder: de rekenkamers. Het onderzoek is uitgevoerd door de rekenkamers van de gemeenten Berg en Dal, Beuningen, Nijmegen en Wijchen. De andere gemeenten in het Rijk van Nijmegen (Druten, Heumen en Mook en Middelaar) kenden in de onderzoeksperiode geen (functionerende) rekenkamer.

De doelstelling van het onderzoek is daarom tweeledig:

1. Voor de gemeenteraden inzichtelijk maken hoe de informatiebeveiliging en privacybescherming door hun eigen gemeente ervoor staat, en hoe het college daaraan werkt.
2. De gemeenteraden ondersteunen bij de kaderstelling en controle op dit vlak. Een belangrijke voorwaarde daarvoor is de manier waarop het college de raad informeert.

Dat leidt ook tot een dubbele vraagstelling van dit onderzoek:

1. Is de informatiebeveiliging en privacybescherming van de gemeenten Berg en Dal, Beuningen, Nijmegen en Wijchen voldoende op orde, is er voldoende zicht op de risico's en werken de gemeenten op effectieve en efficiënte wijze aan verbetering van de onderdelen die niet voldoende op orde zijn?
2. Hoe kunnen de gemeenteraden de komende jaren hun kaderstellende en controlerende taak op deze thema's goed vervullen?

Om deze vragen te beantwoorden zijn een groot aantal deelvragen geformuleerd (zie bijlage 1). De deelvragen zijn leidend geweest bij de uitvoering van het onderzoek. De deelvragen zijn onderverdeeld in drie delen:

- Onderzoeksdeel A Informatiebeveiliging
- Onderzoeksdeel B Privacybescherming
- Onderzoeksdeel C Kaderstelling en controle door de gemeenteraden.

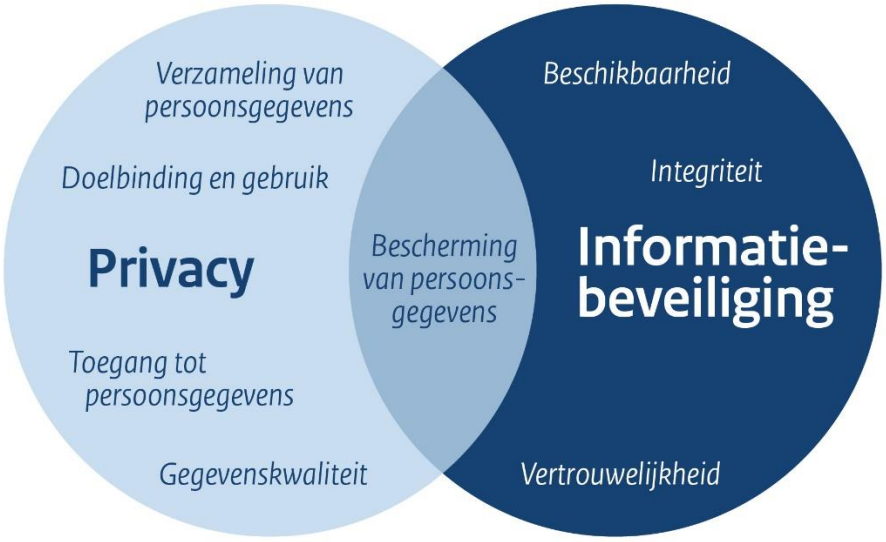
1.3 AFBAKENING EN SCOPE VAN HET ONDERZOEK

Het onderzoek richt zich op informatiebeveiliging en privacybescherming. **Informatiebeveiliging** definiëren wij in het onderzoek als het treffen en onderhouden van een samenhangend pakket maatregelen om de beschikbaarheid, integriteit (juistheid en volledigheid) en vertrouwelijkheid van de (digitale) gegevens in de organisatie te waarborgen. De Cyber Security Alliantie drukt het als volgt uit: informatiebeveiliging is alles wat men doet om ervoor te zorgen dat men bij informatie kan komen wanneer men dat wil, dat de informatie klopt en dat de informatie niet bij anderen terecht komt. **Privacybescherming** is de toepassing van normen die bepalen hoe persoonsgegevens mogen worden gebruikt. Sommige deskundigen wijzen erop dat de term 'privacy' verwarrend werkt[5], en dat we beter over gegevensbescherming kunnen spreken. Omdat privacybescherming de gebruikelijke benaming is, houden we het in dit rapport daarbij.

Informatiebeveiliging en privacybescherming zijn op diverse manieren met elkaar verbonden. Privacybescherming is niet mogelijk zonder een goede informatiebeveiliging, en diverse (verplichte en aanbevolen) maatregelen die gemeenten nemen – denk bijvoorbeeld aan bewustwording in de organisatie - dragen bij aan zowel informatiebeveiliging als privacybescherming. Figuur 1 laat het verband zien.

[5] https://pmpartners.nl/actueel/laten-we-stoppen-met-privacy/

Figuur 1: Overlap van de terreinen informatiebeveiliging en privacybescherming

Overheden moeten aan allerlei vereisten voldoen op het gebied van informatiebeveiliging en privacybescherming. Daarbij worden vaak de volgende drie zaken onderscheiden:
Opzet: het ontwerp van maatregelen (in beleid, plannen en processen)
Bestaan: dat de maatregelen feitelijk zijn getroffen
Werking: de effectiviteit van de getroffen maatregelen.

Opzet is een essentiële voorwaarde voor goede informatiebeveiliging en privacybescherming. Maatregelen en werkwijzen *kunnen* worden toegepast zonder dat ze schriftelijk zijn vastgelegd. Maar het risico is dan dat er onduidelijkheid ontstaat: wie wat moet doen en op welke wijze. Om die reden is schriftelijke vastlegging en vaststelling zo'n belangrijke en noodzakelijke voorwaarde. In dit onderzoek is vooral gekeken naar de opzet en het bestaan van de maatregelen. Waar mogelijk is ook aandacht besteed aan de werking, in die zin dat we hebben onderzocht of de gemeenten zicht hebben op de werking. De rekenkamers hebben zelf niet de werking c.q. de effectiviteit van het informatiebeveiligings- en privacybeschermingsbeleid onderzocht, bijvoorbeeld door een ethische hacker in te schakelen.

Het onderzoek richt zich op de vier gemeenten waarin onze rekenkamers actief zijn. Zeven gemeenten in het Rijk van Nijmegen (Berg en Dal, Beuningen, Druten, Heumen, Mook en Middelaar, Nijmegen en Wijchen) hebben sinds 2016 hun ICT-taken belegd bij de ICT-module van de Modulaire Gemeenschappelijke Regeling (MGR) Rijk van Nijmegen (iRvN)[6]. Om die reden is ook iRvN in het onderzoek betrokken. Het onderzoek heeft zich met name gericht op de dienstverlening door iRvN aan de vier gemeenten, en niet op de informatiebeveiliging en privacybescherming in de eigen iRvN-organisatie of het openbaar lichaam MGR.

[6] iRvN is de tweede module van de MGR. De eerste module is het Werkbedrijf.

Om het onderzoek uitvoerbaar te houden, is ervoor gekozen om onderzoeksdeel B over privacybescherming voornamelijk te richten op het sociaal domein, in het bijzonder:

- de verwerkingen van persoonsgegevens door gemeenten in het kader van de Jeugdwet;
- het verstrekken van persoonsgegevens:
  - binnen gemeenten aan medewerkers Openbare Orde en Veiligheid;
  - door gemeenten aan samenwerkingsverbanden op het gebied van openbare orde en veiligheid (zoals Veiligheidshuizen en RIEC's[7]).

Een laatste afbakening betreft de onderzochte periode. Het onderzoek in de vier gemeenten en iRvN is uitgevoerd in de maanden juli tot en met oktober 2021. Informatiebeveiliging en privacybescherming zijn terreinen waarop de ontwikkelingen snel gaan, en na afronding van de dataverzameling voor ons onderzoek hebben medewerkers in de onderzochte organisaties natuurlijk niet stilgezeten: al dan niet gestimuleerd door de vragen van de rekenkamers over opzet, bestaan en werking van het informatiebeveiligings- en privacybeschermingsbeleid zijn er sinds oktober 2021 diverse stappen gezet. Wij beschouwen dat als winst: hoe meer voortgang de gemeenten boeken, hoe beter. Hier en daar zijn de uitkomsten van dit onderzoek op het moment van publicatie misschien deels achterhaald. Dat is geen probleem, en wij zien er vooral een aansporing in aan de colleges om de gemeenteraden wat vaker te informeren over de stand van zaken en voortgang op beide terreinen.

1.4 AANPAK VAN HET ONDERZOEK

Bij de uitvoering van het onderzoek zijn de rekenkamers ondersteund door onderzoekers van DMC Group en Legal2Practice. Op basis van het onderzoeksplan zoals vastgesteld en verspreid in juni 2021 is de dataverzameling als volgt aangepakt:

1. Verzamelen en analyseren van documenten en open bronnen onderzoek

Bij de vier gemeenten en iRvN zijn in juli 2021 aan de hand van een vragenlijst documenten opgevraagd. Hen is ook gevraagd eventuele andere relevante documenten binnen hun organisatie, die niet op de lijst zijn opgenomen, te delen. Na ontvangst van de documenten zijn deze aan de hand van de onderzoeksvragen geanalyseerd door de onderzoekers. Parallel daaraan hebben de onderzoekers ook open-bronnenonderzoek uitgevoerd[8]. Dit houdt in dat zij online gezocht hebben naar informatie over en van de vier gemeenten en iRvN, die inzicht kan geven in eventuele risico's, kwetsbaarheden en incidenten die hebben plaatsgevonden.

2. Gesprekken met betrokkenen

Op basis van de bevindingen uit de geanalyseerde documenten en het open-bronnenonderzoek is een groot aantal gesprekken gevoerd met betrokkenen binnen de gemeenten en iRvN. In bijlage 1 is aangegeven met

[7] RIEC: Regionaal Informatie- en Expertise Centrum. De tien RIECs en het LIEC (landelijk Informatie- en Expertisecentrum) ondersteunen partners bij de aanpak van georganiseerde criminaliteit.

[8] In vaktermen: Open Source INTelligence (OSINT).

welke bestuurders en functionarissen is gesproken en waarop de focus lag in het gesprek: informatiebeveiliging (A), privacybescherming (B) of de rol van de gemeenteraden (C).

Omdat het onderzoek zich richtte op vijf verschillende organisaties (vier gemeenten en iRvN) is het een bijzonder arbeidsintensief onderzoeksproces geweest. Daarbinnen bleek het om praktische redenen niet mogelijk om de raadsleden uit onze vier gemeenten te interviewen. Op diverse manieren is echter schriftelijk materiaal verzameld over de manier waarop de gemeenteraden hun rol op de beide beleidsterreinen in de praktijk invullen. Daarnaast is een groepsgesprek gehouden met de vier raadsgriffiers. Onderwerp van gesprek was de wijze waarop de gemeenteraden en -raadsleden in de praktijk hun kaderstellende en controlerende rol invullen.

3. Ordenen onderzoeksmateriaal

Alle verzamelde onderzoeksgegevens zijn door de onderzoekers geordend per organisatie. Daarbij is gebruik gemaakt van zogenaamde 'volwassenheidsmodellen'. Met deze modellen kan bepaald worden wat het volwassenheidsniveau (op een schaal van 1 tot 5) is van de organisatie voor toepassing van de wet- en regelgeving voor informatiebeveiliging en privacybescherming, en hoe groot de risico's zijn die worden gelopen als de wet- en regelgeving (nog) niet (volledig) geïmplementeerd zijn. Voor een uitgebreidere toelichting op deze volwassenheidsmodellen verwijzen wij naar bijlage 2.

4. Bespreking onderzoeksmateriaal met ambtelijke organisatie

De ambtelijke vertegenwoordigers van de gemeenten en iRvN hebben in februari-maart 2022 een mondelinge en schriftelijke reactie gegeven op het ruwe onderzoeksmateriaal van de onderzoekers. Gezien de (veiligheids)risico's van onderzoek naar informatiebeveiliging, en gezien de omvang en het technische karakter van dit onderzoek naar vier gemeenten en iRvN, hebben de rekenkamers besloten om de ambtelijke reacties niet schriftelijk te verwerken in het onderzoeksmateriaal en om geen bevindingenrapport te publiceren.

5. Expertmeeting

In maart 2022 hebben de rekenkamers een digitale expertmeeting belegd met zeven deskundigen op de onderzochte terreinen. De bijeenkomst was met name bedoeld om invulling te geven aan onderzoeksdeel C over de rol van de gemeenteraad. De deskundigen hebben hun ervaringen met het informeren van gemeenteraden (en andere volksvertegenwoordigers) over informatiebeveiliging en privacybescherming met de rekenkamers gedeeld.

6. Opstellen bestuurlijke rapportage

Op basis van het onderzoeksmateriaal, de ambtelijke reacties en de expertmeeting hebben de rekenkamers het voorliggende bestuurlijk rapport opgesteld.

7. Aanbieding voor bestuurlijke reactie

De rekenkamers hebben de colleges en het Dagelijks Bestuur (DB) van iRvN van 20 mei tot en met 28 juni 2022 in de gelegenheid gesteld een reactie te geven op het rapport, in het bijzonder op de aanbevelingen. Die

periode is langer dan gebruikelijk. Na een verzoek van het regionale portefeuillehoudersoverleg, hebben wij ervoor gekozen de gebruikelijke termijn van drie weken met ruim twee weken te verlengen. Het college en het DB hebben hiervan gebruik gemaakt. De reactie van het college is door de rekenkamercommissie voorzien van een nawoord.

Hobbels in het onderzoek

Het gezamenlijke rekenkameronderzoek in de vier gemeenten heeft al met al iets minder dan een jaar geduurd. Voor een gemiddeld rekenkameronderzoek is dat een acceptabele duur, maar het is langer dan gepland. De rekenkamers zijn op een aantal hobbels gestuit, die hieronder kort worden beschreven.

Twee onderzoeksterreinen

Een onderzoek op twee verwante maar desondanks aparte beleidsterreinen betekende in de praktijk aanzienlijk grotere onderzoeksinspanningen dan verwacht, ook voor de medewerkers in onze gemeenten. De grote hoeveelheid gevoerde gesprekken (inclusief verslaglegging) betekende een enorme logistieke operatie. Dat werd nog versterkt door de grote hoeveelheid schriftelijke documentatie waarmee onderzoek op deze terreinen gepaard gaat, meer dan in een gemiddeld rekenkameronderzoek.

Documentenuitvraag

De aangeleverde documentatie in de startfase van het onderzoek bleek in de loop van het onderzoek verre van volledig te zijn geweest. Voor zover de rekenkamers het kunnen overzien, had dit deels te maken met het feit dat betrokken medewerkers van zowel gemeenten als iRvN hebben gehandeld als in een audit: zij hebben slechts de in de uitvraag gespecificeerde documenten aangeleverd, ondanks het verzoek van de rekenkamers om ‘alle relevante documentatie’ aan te leveren. Dit verzoek was, zoals gebruikelijk in rekenkameronderzoek, expliciet opgenomen in de documentenuitvraag, en is ook in diverse gesprekken herhaald. Deze onvolledige aanlevering heeft in een latere fase van het onderzoek veel extra tijd en energie gekost van de onderzoekers en de betreffende medewerkers. We voegen er nog aan toe dat de gebrekkige aanlevering van documentatie ook het gevolg is van het feit dat de gemeenten en iRvN de (verplichte) documentatie niet altijd goed op orde hebben. Dit is een bevinding, waar elders in dit rapport aandacht aan zal worden besteed.

Complexiteit

Het technische, gespecialiseerde en met jargon doordrenkte karakter van met name het terrein informatiebeveiliging betekende dat de rekenkamers meer tijd dan verwacht nodig hadden voor het opstellen van een goed leesbare bestuurlijke rapportage. Die is immers in eerste instantie bedoeld voor de gemeenteraden en colleges, die geen specialisten zijn, maar die de conclusies en aanbevelingen wel moeten kunnen doorgronden en opvolgen.

1.5 LEESWIJZER

In het vervolg van dit rapport geven we in hoofdstuk 2 een toelichting op de landelijke kaders voor informatiebeveiliging en privacybescherming. In hoofdstuk 3 beschrijven we de uitkomsten van het onderzoek aan de hand van een aantal centrale thema's uit het onderzoek. Elk thema sluit af met enkele aanbevelingen. Deze aanbevelingen zijn vooraan in het rapport op een rij gezet. Voorafgaand aan de thema-beschrijvingen formuleren we in hoofdstuk 3 de belangrijkste uitkomsten uit het onderzoek.

Voorliggend rapport betreft de gemeente Wijchen. Voor elk van de vier gemeenten die zijn onderzocht is een aparte versie opgesteld. Op onderdelen verschillen die versies van elkaar, omdat er behalve veel gezamenlijke bevindingen ook verschillen zijn tussen de gemeenten.

In hoofdstuk 4 staat de reactie van het college en het DB van de MGR op het rapport, in het bijzonder de aanbevelingen. Het nawoord van de rekenkamer naar aanleiding daarvan is te lezen in hoofdstuk 5.

Bij dit rapport hoort een bijlagenboek. In de bijlagen zijn nadere toelichtingen en meer gedetailleerde informatie opgenomen:

- Bijlage 1: Aanpak van het onderzoek: deelvragen en gesprekspartners
- Bijlage 2: Normenkader, inclusief een toelichting op de gehanteerde volwassenheidsmodellen
- Bijlage 3: 10 bestuurlijke principes informatiebeveiliging en VNG-resoluties
- Bijlage 4: Overzicht van verplichte BIO-documenten
- Bijlage 5: Strategische, tactische en operationele kaders uit Basisafspraken gemeenten - iRvN
- Bijlage 6: Voorbeeld verantwoordingsrapportage aan de gemeenteraad
- Bijlage 7: Verklaring van gebruikte begrippen en afkortingen

De bijlagen 1 tot en met 7 zijn voor alle vier gemeenten identiek. Voor de gemeente Nijmegen is er één extra bijlage (bijlage 8: P&C-documenten over informatiebeveiliging en privacybescherming).

2. LANDELIJKE KADERS (wet- en regelgeving)

Het belang van een goede informatiebeveiliging en privacybescherming voor gemeenten wordt weerspiegeld in de landelijke wet- en regelgeving. Welke kaders zijn relevant?

Een goede **informatiebeveiliging** vereist het nemen van passende maatregelen door een organisatie. Wat precies 'passende maatregelen' zijn is voor elke organisatie verschillend. Binnen de Nederlandse overheid is afgesproken om vanaf 1 januari 2019 de Baseline Informatiebeveiliging Overheid (BIO) te hanteren als basisnormenkader voor de beveiliging van informatie(systemen). De BIO vervangt de baselines informatieveiligheid die tot dan toe door de verschillende overheidslagen werden gehanteerd; voor gemeenten was dat sinds 2012 de Baseline Informatiebeveiliging Nederlandse Gemeenten (BIG). Afgesproken is dat alle overheidslagen 2019 als overgangsjaar zouden gebruiken voor de implementatie van de BIO en dat ze deze vanaf 1 januari 2020 verplicht hanteren.

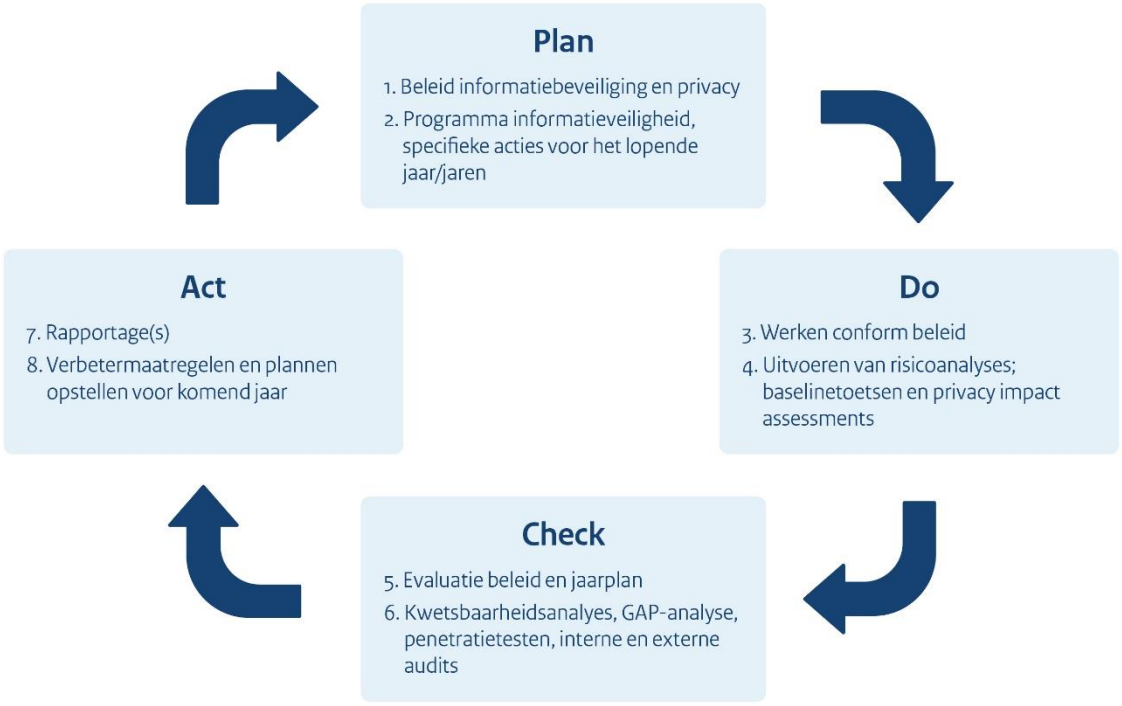
Met de BIO is er één gezamenlijk normenkader voor informatiebeveiliging binnen de gehele overheid. De BIO is gebaseerd op de actuele, internationale standaard voor informatiebeveiliging[9]. Daarin staat een aantal uitgangspunten en principes centraal:

- Risicomanagement
  Nul risico bestaat niet op het gebied van informatiebeveiliging. Dat betekent dat (bestuurlijk) bepaald moet worden hoeveel en/of welke risico's acceptabel worden gevonden. Omdat dreigingen veranderen, doelstellingen veranderen, de omgeving verandert en wetgeving verandert, veranderen risico's ook. Er moet daarom continu identificatie en beoordeling van risico's plaatsvinden om te bepalen wat nodig is om informatie adequaat te beschermen.
- Procesmatige aanpak
  Dit betreft feitelijk een vertaling van de PDCA-cyclus (zie figuur 2 op de volgende bladzijde):
  - Vaststellen van beleid en doelstellingen;
  - Implementeren en uitvoeren van operationele maatregelen;
  - Bewaken en controleren van efficiency en effectiviteit van de maatregelen;
  - Continu doorvoeren van verbeteringen.
- Beveiligingsprincipes
  Alle beveiligingsmaatregelen, mechanismen en controles worden geïmplementeerd om invulling te geven aan een of meer van de fundamentele beveiligingsprincipes beschikbaarheid, integriteit en vertrouwelijkheid:
  - Beschikbaarheid: bij beschikbaarheid gaat het om de tijdigheid, continuïteit en robuustheid van data. De data moeten beschikbaar zijn voor gebruikers op het moment dat zij deze nodig hebben.
  - Integriteit: integriteit gaat over de mate waarin informatie juist en volledig is. Elke ongeautoriseerde verandering van data (zowel opzettelijk als per ongeluk) brengt de integriteit van de data in gevaar.

[9] Internationale standaard voor informatiebeveiliging: NEN-ISO/IEC 27001 en NEN-ISO/IEC 27002. Deze geven richtlijnen om zeker te stellen dat wordt voldaan aan specifieke beveiligingsdoelstellingen van een organisatie. In de BIO zijn deze richtlijnen uitgewerkt voor de overheid.

- Vertrouwelijkheid: vertrouwelijkheid wordt ook wel exclusiviteit genoemd. Wie kan bij welke informatie? Vertrouwelijkheid heeft te maken met alle maatregelen die ervoor zorgen dat het noodzakelijke niveau van geheimhouding binnen een organisatie geborgd wordt.

Figuur 2: Plan-Do-Check-Act (PDCA)-cyclus voor informatiebeveiliging en privacybescherming

Voor **privacybescherming** liggen de vereisten voor gemeenten vast in de Algemene Verordening Gegevensbescherming (AVG), die in 2016 in werking trad maar een tweejarige overgangsperiode bood tot 25 mei 2018[10]. De AVG is een Europese verordening waarin maatregelen en voorschriften zijn opgenomen die betrekking hebben op de bescherming van de persoonsgegevens in Europa[11]. De meeste bepalingen van de AVG waren voor de Nederlandse overheid niet nieuw: de AVG borduurt voort op veel principes die al te vinden waren in de Wet bescherming persoonsgegevens (Wbp) uit 2001.

De AVG bevat de belangrijkste regels voor de omgang met persoonsgegevens door overheden[12]. Persoonsgegevens mogen alleen worden verwerkt in overeenstemming met de wet en met een gerechtvaardigd doel. Bij het verwerken van persoonsgegevens moet een aantal uitgangspunten in acht

[10] Hier hoort bij de UAVG (Uitvoeringswet Algemene Verordening Gegevensverwerking) die in Nederland uitvoering geeft aan de AVG en de regels eruit verder uitwerkt.

[11] Feitelijk betreft het de EER-landen: de EU-landen plus Liechtenstein, Noorwegen en IJsland.

[12] De AVG geldt ook voor bedrijven en andere organisaties, maar we beperken ons in dit rapport tot (gemeentelijke) overheden.

worden genomen. Zo moeten overheden zo min mogelijk gegevens verwerken en dat binnen een passend beveiligingsregime doen. Het gemeentelijk beleid moet in overeenstemming zijn met de vereisten uit de AVG. Overheidsorganen moeten een interne toezichthouder hebben. Dit is de functionaris gegevensbescherming (FG). Ook is er een externe toezichthouder. In Nederland is dat de Autoriteit Persoonsgegevens (AP). Als een gemeente (of andere organisatie) in gebreke blijft, loopt deze het risico op forse boetes.

De AVG is de belangrijkste basiswet voor de bescherming van persoonsgegevens[13]. Daarnaast gelden er in het sociaal domein specifieke wetten zoals de Jeugdwet, de Wet maatschappelijke ondersteuning (Wmo), de Participatiewet, de Wet gemeentelijke schuldhulpverlening, etc. Deze wetten bevatten op sommige onderdelen specifieke regels die voorgaan op de AVG. Een voorbeeld: de AVG bepaalt dat gegevens niet langer dan noodzakelijk bewaard dienen te worden om het doel waarvoor ze worden verwerkt te bereiken; maar artikel 5.3.4, lid 1 van de Wmo geeft aan dat gemeenten persoonsgegevens 15 jaar moeten bewaren. De AVG regelt de algemene beginselen voor de materiële toepassing maar dient bovenal als raamwerk voor het op te stellen privacyrisicobeheersingsraamwerk (Privacy Control Risk Framework, PCRF). De verplichting voor de colleges van burgemeester en wethouders om een PCRF te hebben ingericht vloeit voort uit art. 5 lid 2 in samenhang met art. 24 lid 1 AVG. Verwerkingsverantwoordelijken zoals in onderhavig onderzoek, de colleges van burgemeester en wethouders, dienen bij de toepassing van het PCRF een Plan-Do-Check-Act (PDCA)-cyclus te doorlopen. Tot slot zijn voor het onderzoek ook enkele specifieke landelijke handreikingen, onder meer van de VNG, meegenomen. In bijlage 2 is het volledige normenkader weergegeven.

[13] Een uitzondering betreft de verwerking van politiegegevens door bijzondere opsporingsambtenaren (boa's). Sinds 2019 valt dit niet meer onder de AVG, maar onder de Wet politiegegevens.

3. UITKOMSTEN VAN HET ONDERZOEK

In dit hoofdstuk behandelen we een aantal centrale thema's in het onderzoek. Het gaat om:

- Taakafbakening en afspraken gemeenten en iRvN
- Gemeentelijk beleid en de nadere uitwerking
- Risicomanagement
- Middelen: budget en personeel
- Toetsing en rapportage
- Bewustwording
- Bestuurlijke verantwoordelijkheid en commitment
- Rol van de gemeenteraad.

Voordat we hierop ingaan, formuleren we de belangrijkste uitkomsten van het onderzoek.

3.1 BELANGRIJKSTE UITKOMSTEN

De rekenkamers hebben in het onderzoek vastgesteld dat de gemeenten en iRvN hard werken aan informatiebeveiliging en privacybescherming, maar ook dat er nog veel moet gebeuren om van voldoende beheersing te kunnen spreken. Dat betekent dat de gemeenten kwetsbaar zijn. Ze lopen niet alleen het risico dat veel extra inspanningen en geld nodig zijn als er problemen ontstaan, maar ook dat de dienstverlening aan inwoners en bedrijven wordt gehinderd of zelfs onderbroken, en dat de belangen van inwoners en ondernemers worden geschaad. Wanneer dergelijke risico's zich daadwerkelijk voordoen, kunnen deze weer leiden tot het dalen van het vertrouwen in de overheid en tot bestuurlijke of reputatieschade. We willen benadrukken dat de gemeentelijke overheid verantwoordelijk is voor het behartigen en beschermen van die belangen.

Op allerlei onderdelen boeken de gemeenten voortgang op deze beide relatief nieuwe beleidsterreinen. We schrijven nadrukkelijk 'relatief' nieuw, want gemeenten moeten al enkele jaren voldoen aan belangrijke wetgeving (AVG en voorlopers) en bindende afspraken tussen overheden (BIO en daarvoor de BIG). De gemeenten richten zich op alle aandachtsgebieden van de BIO en de AVG, en spannen zich in om de personele inzet op deze terreinen op peil te brengen en te houden. Ook wordt er in alle gemeenten gewerkt aan bewustwording van de risico's en de eigen verantwoordelijkheid van medewerkers. Dat is ook nodig, want de IBD[14] waarschuwt niet voor niets in het meest recente Dreigingsbeeld dat de interne, onbedoelde handelingen de belangrijkste bedreiging vormen[15].

Al met al zijn die inspanningen nog niet genoeg om volledig en aantoonbaar aan de normen op beide terreinen te voldoen. Op basis van het onderzoek maken de onderzoekers de inschatting dat de gemeenten

[14] IBD: InformatieBeveiligingsDienst. De IBD is onderdeel van de Vereniging Nederlandse Gemeenten (VNG) en ondersteunt gemeenten op het gebied van informatiebeveiliging en privacybescherming.

[15] Dreigingsbeeld Informatiebeveiliging Nederlandse gemeenten 2021/2022 van de IBD.

zich ergens tussen volwassenheidsniveau 1,5 en 2[16] bevinden, zowel voor informatiebeveiliging als voor privacybescherming. Alleen voor Nijmegen schatten de onderzoekers het volwassenheidsniveau voor privacybescherming hoger: tussen de 2 en 3. Zoals aangegeven is voor iRvN alleen een inschatting gemaakt van het volwassenheidsniveau voor informatiebeveiliging. Dit ligt rond niveau 2. Deze schattingen zijn gebaseerd op een totaaloordeel over alle 15 aandachtsgebieden van het NBA-LIO[17] en NOREA-volwassenheidsmodel (voor informatiebeveiliging) en alle 13 thema's uit de Privacy Baseline van het Centrum Informatiebeveiliging en Privacybescherming (voor privacybescherming). Om volledig en aantoonbaar in control te zijn, moeten de organisaties over de volle breedte minimaal op volwassenheidsniveau 3 zitten. Dat is voor geen van de gemeenten aan de orde. Overigens geldt voor de meeste gemeenten in Nederland dat ze nog niet op volwassenheidsniveau 3 (of hoger) zitten.

In het onderzoek hebben we gewerkt met beoordelingsnormen die aansluiten bij de landelijke kaders. Een cruciaal onderdeel hiervan is dat je als organisatie de landelijke kaders hebt vertaald naar gemeentelijk beleid, en dat je het beleid en belangrijke processen op papier hebt vastgelegd en vastgesteld, up to date houdt en aantoonbaar uitvoert en monitort. Op dit punt zien we dat er nog veel te verbeteren is in onze gemeenten. Dat is een belangrijke verklaring voor de te lage volwassenheidsniveaus. Is het reëel om gemeenten, en zeker kleinere gemeenten, aan die norm te toetsen? Het antwoord daarop is een volmondig 'ja'. Gemeenten moeten immers aan de wettelijke normen en bestuurlijke afspraken voldoen. Maar misschien nog wel belangrijker: het is in het belang van hun inwoners. Zo hebben de bestuurslagen met elkaar afgesproken dat elke overheid de ongeveer 60 op grond van de BIO noodzakelijke documenten zodanig op orde moet hebben dat de actuele, vastgestelde versies bij wijze van spreken zo uit de kast zijn te trekken. Dat is dus het minste dat wij mogen vragen. Goed gedocumenteerde en vastgestelde processen zijn een voorwaarde voor een goede uitvoering, zowel door de gemeenten als door hun samenwerkingsorganisatie iRvN. Dit vraagt veel menskracht (kwantitatief en kwalitatief) en geld, en die zijn voor elk van onze gemeenten niet onbeperkt. Maar het is een noodzakelijke investering, want als het niet gebeurt is de gemeente kwetsbaar.

Het organiseren van informatiebeveiliging en privacybescherming moet in organisaties verlopen via de Plan-Do-Check-Act-cyclus[18]. Die PDCA-cyclus is geen onnodig managementjargon, maar een essentiële cyclus die elke organisatie voortdurend moet doorlopen: van beleid, uitvoeringsplannen en concrete maatregelen (Plan), via implementatie en uitvoering (Do), naar toetsen en evalueren (Check) en uiteindelijk verantwoorden en bijsturen (Act). Het onderzoek laat zien dat de gemeenten dit niet goed genoeg doen.

De eerste stappen in de cyclus worden wel gezet. Er is overkoepelend beleid op beide terreinen, maar goed uitgewerkte uitvoeringsplannen en jaarplannen ontbreken veelal. Op diverse onderdelen is het overkoepelend

[16] Volwassenheidsniveau 1: ad-hoc. Volwassenheidsniveau 2: beheerst. Volwassenheidsniveau 3: vastgesteld. Een uitgebreidere beschrijving van de volwassenheidsniveaus is opgenomen in bijlage 2.

[17] NBA-LIO: Koninklijke Nederlandse Beroepsorganisatie van Accountants (NBA) - Ledengroep Intern en Overheidsaccountants (LIO).

[18] Zie hoofdstuk 2 voor een visualisatie en toelichting.

beleid nader uitgewerkt in de vereiste onderwerpspecifieke beleidsdocumenten op tactisch niveau, maar op veel onderdelen ontbreekt die tactische uitwerking, wat weer onvoldoende basis biedt voor werkinstructies op operationeel niveau. De gemeenten kunnen de vereiste 60 documenten niet allemaal aanleveren. Een voorbeeld is dat geen van de gemeenten vastgesteld beleid heeft voor logging[19] en geen van de gemeenten opdracht aan iRvN heeft gegeven voor het controleren van logging van applicaties. Dat is een belangrijk gemis – en daarmee een risico - in het beveiligingsbeleid van de gemeenten. In de uitvoering gebeurt overigens van alles: soms op basis van uitgewerkte plannen en maatregelen (Plan), maar vaak ook zonder dat die documenten er zijn (Do). In alle gemeenten wordt onvoldoende getest, vastgelegd en geëvalueerd (Check) en daarmee ook onvoldoende bijgestuurd (Act). De cyclus wordt dus niet afgemaakt en herhaald. Daarmee maken de gemeenten zich kwetsbaar.

In onze gemeenten en binnen iRvN zijn de professionals zich zeer bewust van deze kwetsbaarheid. De colleges zijn zich hier ook van bewust, maar kunnen en moeten meer doen om de risico's te verminderen. Hun rol is cruciaal: informatiebeveiliging en privacybescherming zijn 'Chefsache', zou je à la Angela Merkel kunnen zeggen[20]. Als zij het belang voortdurend benadrukken, ruimte scheppen en rugdekking bieden aan de medewerkers die ermee bezig zijn, dan maakt dat verschil. De VNG heeft daartoe 10 cruciale bestuurlijke principes voor informatiebeveiliging geformuleerd. Die principes zijn in onze gemeenten in het beleid opgenomen, maar de meeste bestuurders geven aan de principes in de praktijk niet te hanteren.

In de dagelijkse aansturing in de eigen gemeente zien we dit ook terug in de gang van zaken: er worden weinig besluiten genomen over essentiële zaken als volwassen risicomanagement en de prioritering van risico's, over concrete doelen en ambities en wat daarvoor (minimaal) nodig is in termen van capaciteit, en er is niet of nauwelijks aandacht voor het toetsen, controleren en evalueren, om te weten hoe je er als gemeente voor staat. In het verlengde hiervan is in MGR-verband de bestuurlijke aandacht voor iRvN beperkt en wordt informatiebeveiliging door de bestuurders als 'bedrijfsvoering' afgedaan. Dat leidt ertoe dat de aansturing (governance) van iRvN ambtelijk wordt opgepakt, vaak zonder dat belangrijke keuzes en afwegingen bestuurlijk worden besproken en vastgesteld. Bestuurders doen er niet alles aan om iRvN in positie te brengen: omdat iRvN niet is ingericht als één gezamenlijke informatiedienst met gemeenschappelijk beleid voor informatiebeveiliging, zijn het dus de gemeenten die iRvN moeten voorzien van beleid op alle belangrijke aandachtsgebieden. Het deels ontbreken daarvan is geen issue op bestuurlijk niveau, zo hebben de rekenkamers vastgesteld.

Op relatief grote afstand van deze dagelijkse gang van zaken staan de gemeenteraden. Dat is niet persé erg, maar de raad moet wel zijn verantwoordelijkheid kunnen waarmaken: als gegevens van inwoners niet veilig zijn en dienstverlening op enig moment in gevaar zou komen, is de gemeenteraad daarop aanspreekbaar. Raadsleden moeten hun controlerende taak kunnen waarmaken. Dat gebeurt nu echt onvoldoende. Onze

[19] Door middel van logging worden gebeurtenissen in systemen vastgelegd. Bijvoorbeeld wie bepaalde gegevens heeft bekeken of heeft aangepast, maar ook pogingen om ongeautoriseerd toegang te krijgen tot systemen (denk aan DDOS aanvullen of ransomware). Ook kunnen door logging datalekken gesignaleerd of juist uitgesloten worden.

[20] Zie ook principe 4 van de 10 bestuurlijke principes die de VNG in aanvulling op de BIO heeft geformuleerd.

gemeenteraden weten in het algemeen (te) weinig van de staat van de informatiebeveiliging en privacybescherming in hun gemeente. Er zijn lichte verschillen tussen de gemeenten en in elke raad zijn enkele raadsleden die er meer belangstelling voor hebben. Maar de raad als geheel is in geen van onze gemeenten goed in staat om te controleren of de beheersing voldoende is, ook omdat de informatievoorziening vanuit het college daarvoor niet geschikt is. Het is een taak van het college om de raad goed te informeren over de stand van zaken en de risico's die de gemeente loopt, zo nodig in beslotenheid. Vandaar ook de titel van dit rapport: 'Weten wat je moet weten'. Dat is geen sinecure, op complexe beleidsterreinen met veel jargon, waar de meeste bestuurders ook niet in zijn gespecialiseerd. Maar het moet en kan echt beter dan nu gebeurt.

3.2 WETEN WIE WAT DOET: TAAKAFBAKENING EN AFSPRAKEN GEMEENTEN-IRVN

Een belangrijke vraag in het onderzoek is hoe de taken en verantwoordelijkheden op het gebied van informatiebeveiliging tussen de vier gemeenten en iRvN zijn verdeeld. iRvN voert voor de gemeenten ICT-taken uit, en dat roept de vraag op of iRvN ook verantwoordelijk is voor (een deel van) de informatiebeveiliging. Voor privacybescherming geldt deze vraag niet: iRvN is een verwerker van gegevens van de gemeenten, waarmee ook een verwerkersovereenkomst is gesloten. Deze rol van iRvN is in het onderzoek niet meegenomen.

Het formele kader

De gemeenten in het Rijk van Nijmegen (Berg en Dal, Beuningen, Druten, Heumen, Mook en Middelaar, Nijmegen en Wijchen) hebben hun ICT-taken belegd bij ICT Rijk van Nijmegen (iRvN)[21], de tweede module van de Modulaire Gemeenschappelijke Regeling (MGR) Rijk van Nijmegen. Met uitzondering van de gemeente Wijchen namen alle gemeenten vanaf de start op 1 januari 2016 deel aan de module ICT. Vanaf 1 januari 2018 voert iRvN ook de ICT-taken voor de gemeente Wijchen uit. Dit is pas geformaliseerd met de publicatie van de aangepaste Gemeenschappelijke Regeling (GR) op 1 januari 2022[22].
Aan de module ICT is "de taak opgedragen de continuïteit en kwalitatief adequate dienstverlening op het gehele terrein van de ICT-infrastructuur en –voorzieningen van alle deelnemende gemeenten te verwezenlijken" [23]. Dit houdt in dat iRvN de dagelijkse bedrijfsvoering van de deelnemende gemeenten nu en in de toekomst mogelijk maakt door het neerzetten, onderhouden en ontwikkelen van de benodigde

[21] Behalve de ICT-taken van de gemeenten zijn ook de ICT-taken van de Omgevingsdienst Regio Nijmegen (ODRN) bij iRvN belegd. Deze maakte geen onderdeel uit van het onderzoek. Voor de leesbaarheid noemen wij deze ook niet waar meer in het algemeen over de taken van iRvN wordt gesproken.

[22] Omdat de colleges en gemeenteraden van de gemeenten Druten en Wijchen de aanpassing van de GR op deelname aan de ICT-module van de gemeente Wijchen niet hebben vastgesteld, kon die versie van de GR niet gepubliceerd worden en daarmee ook niet in werking treden (artikel 26 lid 4 Wet gemeenschappelijke regelingen). Pas na een volgende wijziging kon de GR gepubliceerd worden.

- GR geldig van 9 februari 2016 tot en met 31 december 2021
- GR geldig vanaf 1 januari 2022

[23] Gemeenschappelijke Regeling MGR.

geautomatiseerde systemen[24]. Het gaat hierbij om zaken zoals netwerk- en systeembeheer, softwarebeheer en technisch applicatiebeheer, ICT-inkoop en werkplekondersteuning.

Taakverdeling informatiebeveiliging: de kaders

De GR biedt de mogelijkheid kaders vast te leggen in een beleidsplan, waarin de hoofdlijnen van het beleid worden neergelegd, en een uitwerking daarvan in een jaarlijks uitvoeringsprogramma[25]. Tot nu toe is geen gebruik gemaakt van die mogelijkheid. Daar zijn dus geen kaders voor de verdeling van taken en verantwoordelijkheden te vinden.

Waar wel kaders zijn te vinden, is in de Basisafspraken ICT-diensten (verder: de Basisafspraken)[26]. Daarin is de dienstverlening van iRvN aan alle deelnemende gemeenten vastgelegd. De Basisafspraken worden een 'collectieve dienstverleningsovereenkomst' genoemd. In deze Basisafspraken ontbreekt het echter aan de meeste onderdelen die de GR voorschrijft voor een dienstverleningsovereenkomst (DVO). Zo ontbreekt het aan (SMART[27] geformuleerde) doelstellingen. Er zijn weliswaar strategische, tactische en operationele kaders opgenomen in de Basisafspraken, maar deze betreffen feitelijk niet meer dan uitgangspunten voor de uitvoering[28]. De overige in de GR voorgeschreven onderdelen voor een dienstverleningsovereenkomst komen niet terug in de Basisafspraken. Het gaat dan om Effecten, Prestaties, Kwaliteitseisen en Budgetten en risico's, zowel in financiële als in inhoudelijke zin. In de Basisafspraken wordt wel uitgebreid ingegaan op de diverse overleggen die ambtelijk op strategisch, tactisch en operationeel niveau plaatsvinden tussen de gemeenten (afzonderlijk en samen) en iRvN. Ook wordt genoemd dat de portefeuillehouders uit de deelnemende gemeenten één keer per kwartaal overleggen[29]. Het doel van de overleggen is om de kwaliteit van de gerealiseerde versus de afgesproken dienstverlening te bespreken aan de hand van kritische prestatie-indicatoren (KPI's)[30], trends en adviezen. Die KPI's zijn op dit moment nog niet geformuleerd.

Onderdeel van de Basisafspraken is een productencatalogus. Daarin is uitgewerkt welke producten en diensten iRvN levert en welke daarvan verplicht of optioneel door de gemeenten worden afgenomen. Hierbij

[24] De gemeente Nijmegen heeft ook het functioneel applicatiebeheer bij iRvN belegd. Het gaat dan om:
- het optimaal gebruik en de instandhouding van de functionaliteit van de applicatie;
- de instandhouding van de operationalisering van de applicatie, applicatieprogrammatuur en gegevensverzamelingen welke vanuit het gebruik beschikbaar moeten zijn.

[25] Het Algemeen Bestuur kan een Uitvoeringsbeleidsplan en Uitvoeringsbeleidsprogramma vaststellen (GR MGR artikel 25). Voor de module Werkbedrijf is een strategisch beleidsplan opgesteld; voor de ICT-module is dat niet gebeurd.

[26] Voor dit onderzoek hebben wij de versie van de Basisafspraken bestudeerd die gelden vanaf 1 januari 2021. In de Basisafspraken staat dat deze worden vastgesteld door het DB. Uit het versiebeheer van deze Basisafspraken en de agenda's van het DB is echter niet op te maken dat dit gebeurd is.

[27] SMART: Specifiek, Meetbaar, Acceptabel, Realistisch, Tijdgebonden. In bijlage 7 is een uitgebreidere toelichting opgenomen.

[28] In Bijlage 5 zijn de strategische, tactische en operationele kaders uit de Basisafspraken opgenomen.

[29] In de praktijk overleggen zij twee keer per jaar. De bestuurlijke overleggen zijn toegelicht in paragraaf 3.8.

[30] In Bijlage 7 is een nadere toelichting opgenomen.

zijn ook afspraken gemaakt over aansprakelijkheid. Het ontbreekt echter aan afspraken over wie aansprakelijk is als het doen of nalaten van activiteiten door één van de deelnemers (ook) leidt tot schade bij de andere deelnemers.

Basisafspraken:

- Tactisch kader: We dragen gezamenlijk verantwoordelijkheid voor de naleving van privacy- en informatieveiligheid;
- De gemeenten zijn zelf primair verantwoordelijk voor de implementatie van de BIO. Daar waar iRvN namens hen zorgdraagt en verantwoordelijk is voor de ICT-infrastructuur, draagt zij ook verantwoordelijkheid voor de BIO-controls en maatregelen in het kader van implementatie, het beheer en het aanleveren van bewijslast voor de betreffende audits (ENSIA[31]).

Productencatalogus:

- Bij informatiebeveiliging gaat het om de beveiliging van gegevens en systemen. Dat wil zeggen, het ervoor zorgen dat de aanwezigheid en beschikbaarheid van gegevens en systemen gewaarborgd is en gegarandeerd is volgens wet- en regelgeving (zoals BIO en AVG) en dat de eventuele gevolgen van beveiligingsincidenten tot een acceptabel, vooraf bepaald niveau beperkt wordt. Om dit niveau te bepalen toetst iRvN nieuwe applicaties aan de BIO en AVG. De informatiebeveiliging is een verantwoordelijkheid van de gemeente zelf.

Uit de Basisafspraken en productencatalogus blijkt dat de gemeenten primair zelf verantwoordelijk zijn voor informatiebeveiliging en de implementatie van de BIO. iRvN draagt de verantwoordelijkheid voor overgedragen ICT-infrastructuur. Uit een recent advies over de ICT-samenwerking in de regio[32] en uit de gevoerde gesprekken wordt duidelijk dat deze taakverdeling een min of meer bewuste keus is geweest in de afgelopen jaren. Bij de start van iRvN in 2016 was afgesproken om te beginnen met de techniek (automatisering), en later mogelijk te verbreden met informatiseringsaspecten, zodat iRvN een informatiedienst voor de gemeenten zou gaan vormen. In de daaropvolgende jaren heeft die verbreding niet plaatsgevonden. In het adviesrapport staat het duidelijk: "Mede als gevolg van de keuze om de reikwijdte van de samenwerking te beperken tot de techniek, is er geen gemeenschappelijk I&A[33]-beleid tot stand gebracht. Daartoe zijn wel pogingen ondernomen, maar niet met het gewenste resultaat. De betrokken organisaties voeren nu ieder afzonderlijk of in een combinatie een 'eigen informatiseringsbeleid' "[34]. In het kader van dit onderzoek betekent dit dat informatiebeveiligingsbeleid grotendeels bij de individuele gemeenten is gebleven.

Is het niet-verbreden van de samenwerking en daarmee dus van het iRvN-takenpakket in het verleden een bewust bestuurlijk besluit geweest? De rekenkamers hebben niet kunnen vaststellen of en op welke manier er bestuurlijke besluitvorming in MGR-verband heeft plaatsgevonden over de verdeling van taken en verantwoordelijkheden tussen de gemeenten en iRvN. Onduidelijk is dus ook of de bestuurders van de

[31] ENSIA staat voor Eenduidige Normatiek Single Information Audit, en is een verantwoordingsstelsel voor informatieveiligheid. In paragraaf 3.6 is een toelichting opgenomen.

[32] PWC Accountants, 'Evaluatie ICT Rijk van Nijmegen en de I&A-samenwerkingspartners, met het oog op de toekomst', september 2021.

[33] I&A: Informatisering & Automatisering.

[34] Idem, p. 17.

deelnemende gemeenten dit expliciet hebben besproken en afgewogen. Feit is dat er op bestuurlijk niveau in MGR-verband weinig over de ICT-samenwerking wordt gesproken. We komen daar op terug in paragraaf 3.8 over bestuurlijke verantwoordelijkheid en commitment. We weten dus ook niet waarom er in MGR-verband geen gemeenschappelijk informatiseringsbeleid (met daarbinnen informatiebeveiligingsbeleid) is vastgesteld.

Medio 2021 heeft iRvN een document opgesteld getiteld 'IB as a service'. Doel is om te verduidelijken wat de organisatie voor de gemeenten kan en wil gaan doen op het gebied van informatiebeveiliging. Gezien de opzet en inhoud van 'IB as a service' zou het een goede basis kunnen vormen voor een door het Algemeen Bestuur (AB) vast te stellen beleidsplan voor de ICT-module. Zo ver is het echter nog niet: het document is tot op heden enkel met de hoofden bedrijfsvoering van de gemeenten besproken.

De *bewuste* besluitvorming over het verbreden van de ICT-samenwerking is er in 2022 alsnog gekomen, maar niet in MGR-verband. In 2020 en 2021 heeft PWC in opdracht van de gemeentesecretarissen van de zeven gemeenten die deelnemen in de MGR geadviseerd over de toekomstige ICT-samenwerking. In het rapport dat in september 2021 is opgeleverd, zijn twee 'sporen' voor de toekomstige ontwikkeling beschreven. Over het advies is gesproken in het portefeuillehoudersoverleg ICT van de zeven gemeenten, en begin 2022 is er over besloten door de zeven colleges. Kort samengevat is de twee sporen-benadering overgenomen. Kern daarvan is dat iRvN de technische basisvoorzieningen (het A-deel van Automatisering) blijft doen, en dat de bredere informatisering (het I-deel) georganiseerd blijft bij de gemeenten zelf. Op losse thema's kan voortaan wel worden samengewerkt, in wisselende samenstellingen. De reden om geen gemeenschappelijk informatiseringsbeleid (al dan niet binnen iRvN) te gaan ontwikkelen is, aldus het advies, dat daarvoor "de typologie en dynamiek van de deelnemers te verschillend [is] in combinatie met de wens tot de eigen autonomie". PWC spreekt daarnaast over 'nauwelijks toegevoegde waarde en eerder een afbreukrisico'[35].

Taakverdeling informatiebeveiliging: de praktijk in onze gemeenten

Het onderzoek laat zien dat er in de praktijk soms onduidelijkheid is over de afbakening van de taken en verantwoordelijkheden tussen de gemeenten en iRvN. Afgezet tegen de BIO-normen hebben de onderzoekers diverse omissies en (daardoor ook) grijze gebieden in de afspraken tussen gemeenten en iRvN geconstateerd. Heel concreet bleken ten tijde van het onderzoek geen concrete afspraken oftewel vastgesteld beleid te bestaan op de volgende gebieden:

- Organiseren van informatiebeveiliging (zoals beveiliging van mobiele apparatuur en telewerken[36]);
- Veilig Personeel (zoals screening van medewerkers van iRvN voorafgaand aan het dienstverband);
- Beheer van bedrijfsmiddelen (zoals informatieclassificatie);
- Fysieke beveiliging en beveiliging van de omgeving (zoals beveiliging computerruimten);
- Beveiliging bedrijfsvoering (zoals bescherming tegen malware, logging en audits);
- Communicatiebeveiliging (zoals het beheer van netwerkbeveiliging en informatietransport);
- Leveranciersrelaties (zoals vereisten aan het beheer van dienstverlening van leveranciers).

[35] Idem, p. 6.

[36] Inmiddels wordt gewerkt aan concrete afspraken hierover; het is de bedoeling dat die in 2022 worden geïmplementeerd.

Al in de fase van de documentenuitvraag en ook tijdens de gesprekken bleek dat er soms onduidelijkheid bestond over de vraag of de gemeente of iRvN bepaalde onder de BIO verplichte documentatie zou moeten aanleveren aan de rekenkamers. De rekenkamers hebben binnen de scope van dit onderzoek niet tot de bodem uitgezocht wie nu precies waarvoor verantwoordelijk is; dat is niet onze verantwoordelijkheid. We stellen wel vast dát er op onderdelen onduidelijkheid is. In de slotfase van het onderzoek heeft iRvN inzicht geboden in een overzicht (ISMS[37]) dat laat zien voor elk onderdeel van de BIO of er gedocumenteerd beleid bestaat, en of de gemeenten of iRvN hierover moeten beschikken. Aan dit overzicht wordt nog volop gewerkt.

Hoe komt het dat er onduidelijkheden en grijze gebieden bestaan tussen de gemeenten en iRvN? Uit de gesprekken leiden we af dat in ieder geval een deel van de onduidelijkheid wordt veroorzaakt doordat de gemeenten op allerlei deelgebieden van informatiebeveiliging geen (nader) beleid hebben vastgesteld. Voorbeelden zijn de hierboven opgesomde zaken waarover geen concrete afspraken zijn gemaakt. iRvN heeft beleid nodig om de dienstverlening aan de gemeenten goed te kunnen uitvoeren. Wat er in de praktijk gebeurt, is dat iRvN in dergelijke situaties volgens zelf vastgestelde routines en richtlijnen gaat werken, om zodoende de gemeenten te kunnen bedienen. Deze manier van werken leidt er vervolgens toe dat voor gemeentelijke medewerkers het beeld ontstaat dat deze routines door iRvN voor hen worden vastgesteld. In het adviesrapport over de ICT-samenwerking uit 2021 staat dit als volgt verwoord: "Vanuit de operationele behoefte worden technische/inhoudelijke keuzes gemaakt (bijvoorbeeld inrichting Teams, keuze en inrichting laptops, 'policies' rondom het gebruik van USB-sticks, en andere maatregelen met betrekking tot informatieveiligheid), waarbij het vooralsnog ontbreekt aan tactische beleidsafstemming. Er is geen goed vehikel beschikbaar om beleidsmatige vraagstukken met elkaar af te stemmen" [38]. Die laatste zin is zeker relevant.

De rekenkamers stellen vast dat er in het verleden al dan niet bewust is besloten om geen gezamenlijk *informatiebeveiligings*beleid in iRvN-verband te voeren. Recent (begin 2022) is daar besluitvorming door de zeven deelnemende gemeenten bijgekomen om geen gemeenschappelijk *informatiserings*beleid in bredere zin te gaan voeren, in iRvN-verband of anderszins. Hierover is niet in MGR-verband besloten, maar enkel in de colleges, op voorstel van het portefeuillehoudersoverleg. Dit rekenkameronderzoek was niet in eerste instantie gericht op de bestuurlijke besluitvorming over ICT-samenwerking in de regio, maar de rekenkamers vinden het opmerkelijk dat de discussie en de besluitvorming hierover grotendeels buiten de MGR worden gevoerd. Hoe dan ook: omdat er geen gemeenschappelijk informatiseringsbeleid (met daarbinnen informatiebeveiligingsbeleid) is, zijn de gemeenten dus grotendeels zelf verantwoordelijk voor informatiebeveiligingsbeleid. Maar in de praktijk ontbreken er bij de gemeenten op tactisch en operationeel niveau veel van de benodigde elementen van dat beleid, en krijgt iRvN op onderdelen dus onvoldoende (beleids)kaders mee. Dat leidt er (mede) toe dat er onduidelijkheid is over precieze taak- en verantwoordelijkheidsverdeling tussen gemeenten en iRvN voor informatiebeveiliging.

[37] In paragraaf 3.4 is een toelichting op het instrument ISMS opgenomen.

[38] PWC Accountants, 'Evaluatie ICT Rijk van Nijmegen en de I&A-samenwerkingspartners, met het oog op de toekomst', september 2021, p. 18.

Aanbevelingen

1. Zorg voor heldere afspraken tussen de gemeenten en iRvN over informatiebeveiliging

a. Vraag het college om zo snel mogelijk te zorgen voor een heldere taakafbakening tussen gemeenten en iRvN inzake informatiebeveiliging. Dit voorkomt risico's als gevolg van onduidelijkheid hierover, en stelt iRvN in staat de gemeenten beter en efficiënter te ondersteunen. Vraag het college over een jaar te rapporteren, liefst op basis van een extern onderzoek.
b. Vraag het college om in MGR-verband een meerjarenbeleidsplan voor de ICT-module op te stellen met daarin duidelijke doelstellingen. Vraag het college dit beleidsplan op hoofdlijnen uit te werken in een (meerjaren)uitvoeringsprogramma, waarin wordt ingegaan op de benodigde inspanningen door zowel iRvN als de gemeenten. Bijzondere aandacht verdient daarbij het opstellen van de tot nu toe ontbrekende (beleids)kaders voor informatiebeveiliging. Overweeg als raad de zienswijzen op dit meerjarenbeleidsplan gezamenlijk met de andere raden voor te bereiden.
c. Vraag het college om het DB van de MGR voortaan, op basis van het meerjarenbeleidsplan en –uitvoeringsprogramma, een jaarlijks uitvoeringsprogramma (collectieve DVO) vast te laten stellen. Vraag het college om het DB in de jaarstukken verantwoording af te laten leggen over de doelstellingen.

2. Overweeg om het pad in te slaan van gezamenlijk informatiebeveiligingsbeleid in de regio

Vraag het college om bestuurlijk de discussie aan te gaan om toch tot een gezamenlijk informatiebeveiligingsbeleid in de regio te komen. Voor de hand ligt om iRvN daarvoor te gebruiken: de organisatie staat al, en is bestuurlijk ingebed in de MGR. Een gezamenlijk beleid, waarin onder meer is vastgelegd welk gedeeld volwassenheidsniveau de gemeenten nastreven, is de beste manier om de informatiebeveiliging in onze gemeenten te vergroten en de risico's te verminderen. Laat je als raad informeren over de mogelijke keuzes en implicaties daarvan. Bij het bepalen van je standpunt hierover kun je je als gemeenteraad extern laten adviseren. Overweeg dat in regionaal verband te doen.

3.3 WETEN WAT JE PLAN IS: GEMEENTELIJK BELEID

Vereisten aan beleid en uitwerking

De landelijke kaders (te weten de BIO en de AVG) vereisen dat de gemeente (strategisch) beleid formuleert voor informatiebeveiliging en privacybescherming. Verwacht mag worden dat er op basis daarvan een uitvoeringsprogramma of meerjarenplan wordt opgesteld, en jaarplannen met concrete doelstellingen, activiteiten en benodigde middelen.

Strategisch beleid moet ook nader uitgewerkt zijn in maatregelen, richtlijnen, protocollen, procedures, standaarden etc. voor de diverse onderdelen. Voorbeelden zijn in de vorige paragraaf aan de orde gekomen. Voor een gemiddelde gemeente is dit een lange lijst met vereiste uitwerkingen, dat is kenmerkend voor dit beleidsterrein. In figuur 3 is te zien hoe het beleid uit meerdere lagen moet bestaan.

Figuur 3 De informatiepiramide toegepast op informatiebeveiliging[39]

Op dit punt past een belangrijke waarschuwing. In dit rapport wordt veel nadruk gelegd op de aanwezigheid van schriftelijke documentatie. Dat doen de rekenkamers niet omdat ze overdreven veel waarde hechten aan papieren procedures. Maar juist op de terreinen van informatiebeveiliging en privacybescherming is het van belang dat zaken schriftelijk zijn vastgelegd (gedocumenteerd), eigenaarschap is belegd en periodiek bijstelling plaatsvindt. Dat biedt houvast aan medewerkers en zorgt ervoor dat iedereen zaken op dezelfde manier interpreteert en aanpakt. Dat is ook een van de uitgangspunten van de BIO en de reden dat daarin is vastgelegd dat een groot aantal (beleids)documenten verplicht is[40]. Hetzelfde geldt voor de AVG: de hoeksteen hiervan is het accountabilityprincipe of de verantwoordingsplicht, dat inhoudt dat een organisatie moet kunnen aantonen te voldoen aan de privacybeginselen uit artikel 5 van de AVG. We voegen er nadrukkelijk aan toe dat schriftelijk vastleggen niet genoeg is. De zorg voor informatiebeveiliging en privacybescherming moet méér zijn dan een 'papieren tijger'. Maar het schriftelijk vastleggen is wel een noodzakelijke basisvoorwaarde[41].

Informatiebeveiligingsbeleid: de praktijk in onze gemeenten

De gemeenten hebben allemaal informatiebeveiligingsbeleid geformuleerd, een belangrijke vereiste die uit de BIO kan worden afgeleid. De gemeenten hebben het beleid niet of slechts beperkt uitgewerkt in jaarplannen of uitvoeringsprogramma's. De invulling van het beleid is in alle gemeenten voor verbetering vatbaar: er is sprake van onvoldoende diepgang, doelstellingen ontbreken of zijn abstract geformuleerd en lenen zich daarmee niet goed voor nadere uitwerking in processen en werkinstructies, er is onvoldoende uitgewerkt hoe risico's adequaat beheerst worden en er is niet of onvoldoende vastgelegd hoe wordt gemonitord of het beleid

[39] Uiteraard geldt deze piramide ook voor privacybescherming.

[40] In bijlage 4 is een overzicht van de verplichte BIO-documenten opgenomen.

[41] Zie ook het in de Inleiding genoemde onderscheid tussen opzet, bestaan en werking.

wordt uitgevoerd en effectief is. Zoals ook al bleek uit de vorige paragraaf is het beleid op diverse onderdelen niet nader uitgewerkt in maatregelen, richtlijnen, protocollen, procedures, standaarden etc.. We hebben het dan over de onderste laag van de informatiepiramide. Diverse aspecten van informatieveiligheid zijn niet of onvoldoende afgedekt in het beleid, ondanks het bestaan van handreikingen hiervoor bij de IBD en de AP. Een concreet voorbeeld is dat in het onderzoek in geen van de gemeenten vastgestelde kaders zijn gevonden voor logging.

Voor iRvN geldt dat de organisatie geen eigen informatiebeveiligingsbeleid heeft geformuleerd, maar als onderdeel van de Modulaire Gemeenschappelijke Regeling Rijk van Nijmegen onder het informatiebeveiligingsbeleid van de MGR valt. Dat hebben we niet in het rekenkameronderzoek betrokken. Als uitvoeringsorganisatie moet iRvN daarnaast het informatiebeveiligingsbeleid van de zeven deelnemende gemeenten uitvoeren, voor zover het de ICT-infrastructuur betreft. Als eigenaar van de MGR en iRvN moeten de gemeenten informatiebeveiligingsbeleid op de diverse aandachtsgebieden formuleren en deze kaders aan iRvN meegeven.

Als we specifiek kijken naar de gemeente Wijchen, dan blijkt dat de gemeente eind 2020 strategisch informatiebeveiligingsbeleid in WDW-verband[42] heeft vastgesteld. Het beleid is grotendeels informatief en vrij abstract van aard. In het beleidsdocument zijn relevante onderdelen benoemd, zoals de ambitie, bestuurlijke principes, strategische doelstellingen, scope, wetgeving, organisatie van informatiebeveiliging en overlegstructuur. De 10 bestuurlijke principes voor informatiebeveiliging van de VNG zijn in het beleid opgenomen, maar worden niet of nauwelijks nader uitgewerkt en de vertaalslag naar de praktijk ontbreekt. Daarnaast is er een beveiligingsplan voor Suwinet[43]. Er is een jaarplan 2021, halverwege het jaar vastgesteld.

Kaderstelling op specifieke onderwerpen ontbreekt veelal, ook voor de bij iRvN ondergebrachte taken. Naast het informatiebeveiligingsbeleid zijn er onvoldoende vastgestelde tactische beleidsstukken voor informatiebeveiliging, dat wil zeggen concrete uitwerkingen voor specifieke onderwerpen. De gemeente verwijst daarvoor (deels) naar iRvN. Veel van de beleidsdocumenten die volgens de BIO verplicht zijn ontbreken. Daardoor is er geen goede basis voor de vertaling van informatiebeveiligingsbeleid naar de praktijk, wat het voor medewerkers lastig maakt om te bepalen hoe zij kunnen of moeten bijdragen aan het beschermen van de hen toevertrouwde informatie.

Privacybeleid: de praktijk in onze gemeenten

De gemeenten hebben allemaal privacybeleid vastgesteld. Voor iRvN geldt dat deze geen eigen privacybeleid heeft geformuleerd, maar als onderdeel van de Modulaire Gemeenschappelijke Regeling Rijk van Nijmegen onder het privacybeleid van de MGR valt. Dat hebben we niet in het rekenkameronderzoek betrokken. We hebben in dit deel van het onderzoek ook niet specifiek ingezoomd op iRvN als verwerker van gegevens van de gemeenten.

[42] WDW: Werkorganisatie Druten Wijchen.

[43] Suwinet is een digitale infrastructuur waarmee de Suwipartijen (UWV, SVB en gemeenten) gegevens met elkaar kunnen uitwisselen voor de uitoefening van hun wettelijke taak.

De gemeente Wijchen heeft privacybeleid vastgesteld. Dit is aangevuld met de jaarplanning van de FG[44]. Een duidelijke strategische aanpak van privacy binnen de organisatie en een visie op privacy, gegevensbescherming en de dienstverlening die de gemeente nastreeft, is onvoldoende terug te vinden in het algemene beleidskader. Het beleid is grotendeels een herhaling van de wettelijke uitgangspunten, zonder dat is uitgewerkt hoe de gemeente die wil bereiken. Het beleid is daarmee onvoldoende sturend en richtinggevend. Diverse belangrijke processen en procedures zijn niet of niet genoeg uitgewerkt. De eerste stappen om te komen tot een Plan-Do-Check-Act (PDCA)-cyclus zijn gezet, maar deze wordt nog niet systematisch toegepast.

Specifiek voor het sociaal domein is het beeld in de gemeente gemengd. Het privacyreglement van het Expertiseteam jonge kind Druten en het privacyreglement Sociaal Wijkteam (dat deel uitmaakt van het convenant Sociaal Wijkteam Wijchen) voldoen in grote lijnen aan de gangbare standaarden en wetgeving, maar concrete handleidingen en richtlijnen voor bijvoorbeeld het delen van gegevens ontbreken. In algemene zin wordt in het sociaal domein weinig geanticipeerd op de Algemene Verordening Gegevensbescherming (AVG) door de gemeente, en wordt het algemene privacybeleid onvoldoende doorvertaald naar het sociaal domein. De samenwerking met partnerorganisaties wordt niet aangestuurd vanuit het privacybeleid. Er is daardoor geen goed overzicht van de verdeling van rollen en verantwoordelijkheden tussen gemeente en partners die bij gegevensstromen zijn betrokken.

Aanbevelingen

3. Verhelder het beleid voor informatiebeveiliging en privacybescherming

a. Vraag het college om het strategisch beleid voor informatiebeveiliging en privacybescherming te versterken door het in ieder geval aan te vullen met een visie, ambitie en speerpunten. Dit vormt ook de basis voor de bewustwording in de organisatie. Vraag het college het beleidsplan ter besluitvorming aan de raad voor te leggen.
b. Vraag het college om het strategisch beleid uit te werken in een meerjaren-uitvoeringsprogramma en in jaarplannen, waarin concrete doelstellingen en bijbehorende middelen jaarlijks worden vast- of bijgesteld.

4. Werk zo snel mogelijk de belangrijkste ontbrekende onderdelen van het beleid uit

Vraag het college om zo snel mogelijk de belangrijkste onderdelen van zowel het informatiebeveiligingsbeleid als het privacybeleid uit te werken in concrete maatregelen, richtlijnen, protocollen, procedures, standaarden etc. Belangrijk is in elk geval risicomanagement, omdat het de basis van informatiebeveiliging betreft. Hierbij hoort ook dat voor elk van die maatregelen wordt bepaald wie de verantwoordelijken zijn voor de naleving.

[44] FG: Functionaris Gegevensbescherming. In paragraaf 3.5 is een toelichting op de FG opgenomen.

3.4 WETEN WELKE RISICO'S JE LOOPT: RISICOMANAGEMENT DOOR DE GEMEENTEN EN IRVN

"Informatiebeveiliging is immers risicomanagement"

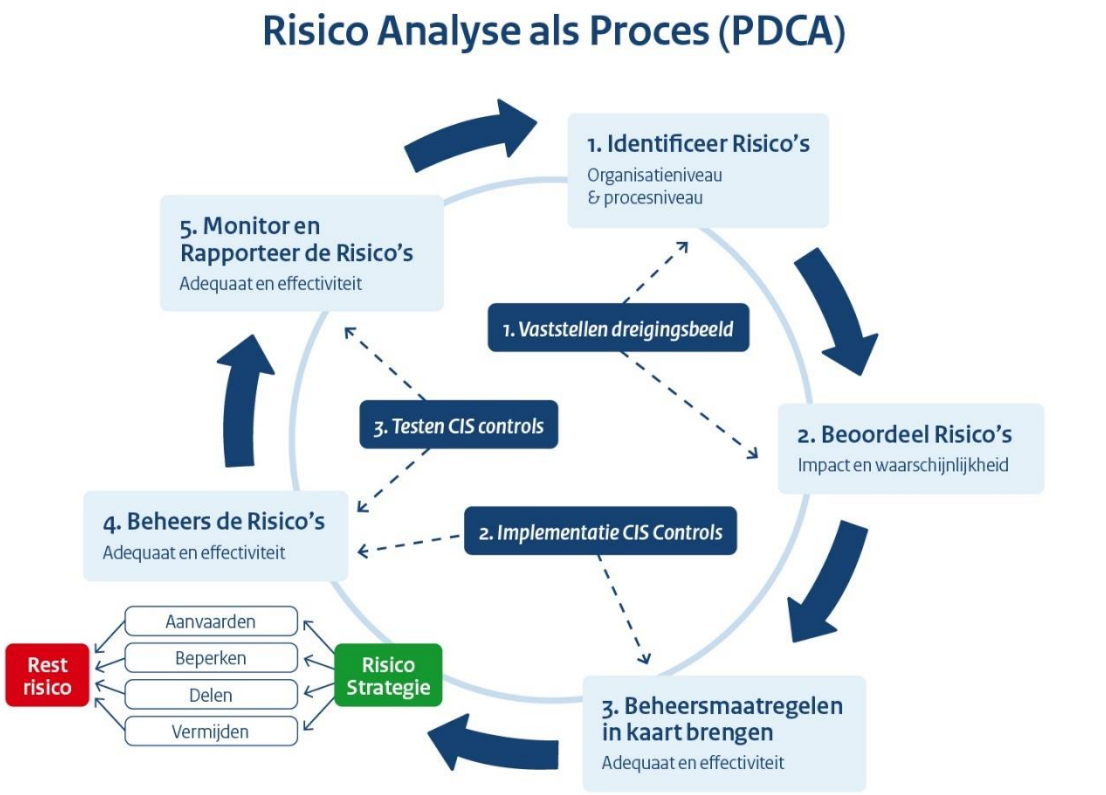
IBD - Dreigingsbeeld Informatiebeveiliging Nederlandse gemeenten 2021-2022, p. 3

Noodzaak van risicomanagement

"Informatiebeveiliging is immers risicomanagement" is één van de eerste zinnen in het Dreigingsbeeld Informatiebeveiliging Nederlandse gemeenten 2021/2022[45] van de IBD, dat is bedoeld om gemeentemanagers te helpen in hun risicomanagement. "Informatiebeveiliging is risicomanagement" is ook één van de 10 bestuurlijke principes voor informatiebeveiliging. Risicomanagement betreft een continu proces van:

- het identificeren van risico's;
- het nemen van beheersingsmaatregelen;
- het rapporteren over en monitoren van risico's;
- het treffen van maatregelen die het bereiken van doelen in de weg staan.

Figuur 4: Risicoanalyse als continu proces

CIS: Center for Internet Security. CIS is een non-profit organisatie die wereldwijd erkende "best practices" opstelt voor het beveiligen van IT-systemen en data. *Plaat: IBD*

[45] IBD Dreigingsbeeld Informatiebeveiliging Nederlandse Gemeenten 2021 / 2022.

Het is in de praktijk niet mogelijk om alle risico's uit te sluiten. "Nul risico bestaat niet" benadrukken experts op het gebied van informatiebeveiliging voortdurend[46]. Maar: het bestuur is verantwoordelijk voor het bepalen hoeveel risico en welke risico's acceptabel zijn. Dat kan alleen door goed risicomanagement. De opsomming van dreigingen en risico's in het Dreigingsbeeld 2021/2022 (zie kader) maakt duidelijk hoe belangrijk het is continu zicht te hebben op de risico's die gemeenten lopen en daar waar nodig actie op te ondernemen.

Dreigingen in volgorde van belangrijkheid:

1. Intern en onbedoeld: onbedoelde neveneffecten van logisch handelen van medewerkers, bijvoorbeeld e-mails met gevoelige informatie aan de verkeerde geadresseerde.
2. Extern, bedoeld maar ongericht: geautomatiseerde bulkaanvallen, zoals phishingmails.
3. Extern, bedoeld en gericht: gerichte aanvallen van hackers, meestal gebaseerd op onderzoek naar informatie die gebruikt kan worden bij de hack.
4. Intern en bedoeld: medewerkers die misbruik maken van hun toegangsrechten om bij gegevens of systemen te komen.

Risico's voor de ambtelijke organisatie:

- Bedrijfscontinuïteit in het geding
- Integriteit van gegevens niet gewaarborgd
- Vertrouwelijke gegevens in verkeerde handen

Risico's voor het openbaar bestuur en de politiek:

- Imagoschade
- Financiële schade
- Schade aan democratische processen

Risico's voor inwoners en ondernemers:

- Gegevens in verkeerde handen
- Dienstverlening gemeente niet beschikbaar
- Ontwrichting van alledaagse processen

Instrumenten en tools voor risicoanalyses en -management

Voor risicoanalyse en -management in gemeenten zijn diverse bekende instrumenten beschikbaar. Op het gebied van informatiebeveiliging is de GAP-analyse een standaard instrument. Het doel van een GAP-analyse is te controleren of en in welke mate de beveiligingsmaatregelen uit de BIO zijn geïmplementeerd. Als afgeleide daarvan komen ook beveiligingsrisico's in beeld. Deze vorm van analyse moet je als gemeente periodiek uitvoeren. Steeds meer gemeenten doen dit (half)jaarlijks en gebruiken de rapportages als basis voor hun jaarplannen.

Twee veelgebruikte instrumenten voor het beheren van risico's en de aanpak ervan zijn het managementinstrument ISMS, wat staat voor Information Security Management System, en de GRC-tool, wat staat voor Governance, Risk en Compliance. Een GRC-tool is een hulpmiddel voor het beheren van de

[46] Zie bijvoorbeeld: https://www.forumstandaardisatie.nl/nieuws/nul-risico-bestaat-niet

governance van een organisatie, het beheren van risico's en het naleven van regelgeving. In een ISMS wordt – volgens de principes van de PDCA-cyclus - de administratieve organisatie vastgelegd en beheerd. Beide tools ondersteunen organisaties bij de uitvoering het bijhouden en rapporteren van processen om het niveau van informatiebeveiliging te verhogen.

Een belangrijk instrument bij het beheersen van de risico's op het gebied van privacy is de zogenaamde DPIA. DPIA staat voor Data Protection Impact Assessment. De AVG eist voor bepaalde situaties, bijvoorbeeld grootschalige verwerking van persoonsgegevens, dat voorafgaand aan die verwerking wordt bepaald wat het effect van de geplande verwerkingsactiviteit is op de bescherming van de persoonsgegevens van een persoon. Als gemeente moet je dus voor allerlei processen in je organisatie zo'n DPIA uitvoeren, om inzicht te krijgen in de impact van de verwerking op de privacy. Op basis van een DPIA kunnen maatregelen worden genomen om de impact zou nodig te verminderen. Met behulp van zogenaamde pre-DPIA's kan de gemeente vaststellen welke processen als eerste aan de beurt moeten komen.

Recent heeft de IBD[47] samen met een aantal gemeenten een instrument ontwikkeld met het doel om analyses op het gebied van privacy en informatiebeveiliging eenvoudig(er) uit te kunnen voeren en overzichtelijk te kunnen presenteren en beheren: de zogenaamde Integrale Risico- en Privacy-analyse (IRPA). Binnen IRPA zijn diverse handreikingen voor analyse-instrumenten bij elkaar gebracht, zoals voor de (pre-)DPIA, de baselinetoets BIO, risicoanalyses en GAP-analyses.

De praktijk in onze gemeenten: risicomanagement informatiebeveiliging

Het risicomanagement op het gebied van informatiebeveiliging binnen de gemeenten wordt gekenmerkt door een ad-hoc karakter. Er is geen sprake van een *continu* proces van identificatie en beoordeling van risico's.

In geen van de gemeenten is een omvattend bestuurlijk besluit genomen over welke risico's wel en niet acceptabel worden gevonden, of welke prioritering nodig is bij het aanpakken van risico's.
Acceptabel zou kunnen zijn dat er voor een bepaald systeem geen aanvullende maatregelen getroffen worden, omdat de kosten daarvoor hoger zijn dan de kosten die gemaakt zouden moeten worden na een succesvolle inbreuk. Onacceptabel zou moeten zijn dat gemeentelijke IT-systemen via single-factor authenticatie benaderbaar zijn (alleen gebruikersnaam en wachtwoord).
Ook een richtinggevend ambtelijk document is in het onderzoek niet aangetroffen. In geen van de gemeenten wordt periodiek gerapporteerd over informatiebeveiligingsrisico's aan het hoogste management, het college en de gemeenteraad.

Op ad-hoc basis is er in de gemeenten aandacht voor identificatie en beoordeling van risico's. Alle gemeenten voeren in meer of mindere mate risicoanalyses uit, zoals context- en GAP-analyses. iRvN heeft in 2021 een

[47] IBD: InformatieBeveiligingsDienst.

GAP-analyse door een externe partij laten uitvoeren. Ook met de pentesten[48] en kwetsbaarheidsscans die iRvN uitvoert ontstaat inzicht in de risico's. Verder komen risico's en de mogelijke beheersing daarvan aan de orde in ambtelijke overleggen tussen de gemeente(n) en iRvN. In het geval van (dreigende) incidenten worden management, college en zo nodig ook de gemeenteraad daarover geïnformeerd. In oktober 2021 hebben de gemeenten voor het eerst een regionale crisisoefening gehouden.

Uit het onderzoek is duidelijk geworden dat tussen de gemeenten en iRvN een (althans op hoofdlijnen) duidelijke basisafspraak bestaat dat de gemeenten zelf verantwoordelijk zijn voor het risicobeleid, -beheer en -management voor wat betreft hun ICT-voorzieningen. Zij moeten zelf de GRC-tool en het ISMS vullen, maar krijgen op onderdelen gegevens aangeleverd van iRvN.

Op basis van de GAP-analyse van iRvN in 2021 wordt momenteel gewerkt aan een voorstel voor een programma waarmee de risico's op de IT-infrastructuur worden afgedekt. Hierbij worden drie scenario's onderscheiden voor het beveiligingsniveau van iRvN en de aangesloten gemeenten: een variant om op het minimaal vereiste beveiligingsniveau te komen (de basis op orde), een maximale variant en een tussenvariant. Per variant wordt beschreven welke maatregelen nodig zijn om het beveiligingsniveau in lijn te brengen met het dreigingsbeeld en wat de (jaarlijkse) kosten daarvoor zijn (materieel en personeel). Dit voorstel is in het voorjaar van 2022 besproken met de hoofden bedrijfsvoering van de gemeenten en vormt de basis voor een voorstel dat ter besluitvorming aan de colleges van de deelnemende gemeenten wordt voorgelegd.

Mogelijke verklaringen voor de ad-hoc werkwijze van de gemeenten zijn dat geen gemeenschappelijke methodiek of proces voor risicomanagement op het gebied van informatiebeveiliging is vastgesteld én dat de beschikbare instrumenten (zoals ISMS en GRC) voor het efficiënt en effectief uitvoeren van risicomanagement niet (volledig) door alle gemeenten worden gebruikt. Dit illustreert ook de inefficiënties die soms in de relatie met iRvN zitten. De gemeenten zijn in principe verantwoordelijk voor het vullen van het ISMS en de GRC-tool voor hun eigen organisatie (of het alternatief dat zij daarvoor gebruiken), maar zij hebben iRvN nodig om een deel van de benodigde gegevens aan te leveren. Omdat niet alle gemeenten hetzelfde systeem hebben aangeschaft en/of gebruiken, gaat dat minder gemakkelijk dan het zou kunnen gaan. Hierbij moet worden opgemerkt dat het (gezamenlijk) vullen nog in ontwikkeling is.

De praktijk in onze gemeenten: beheersen van privacyrisico's

Het onderzoek heeft opgeleverd dat er binnen de gemeente Wijchen geen vastgesteld proces is voor het uitvoeren van DPIA's. Daardoor is onvoldoende gewaarborgd dat een DPIA gestart wordt, als dat noodzakelijk is. In de praktijk worden wel degelijk DPIA's uitgevoerd; enkele daarvan zijn ook met de onderzoekers gedeeld. De onderzoekers stellen vast dat de voor de gemeente Wijchen geanalyseerde DPIA diverse aanbevelingen bevat naar aanleiding van de risicoanalyse, maar dat niet duidelijk is wie verantwoordelijk is

[48] Een pentest of penetratietest is een test waarbij ethische hackers proberen de systemen en netwerken van een organisatie binnen te dringen met als doel het identificeren van kwetsbaarheden en het geven van passende adviezen die kwetsbaarheden te verkleinen of op te lossen.

voor de opvolging van de aanbevelingen en hoe dit gemonitord wordt. Binnen de gemeenten ontbreekt het aan een proces daarvoor.

Aanbevelingen

5. Voer zo snel mogelijk een organisatiebrede risicoanalyse uit
Vraag het college om zo snel mogelijk een organisatiebrede risicoanalyse te (laten) uitvoeren voor zowel informatiebeveiliging als privacybescherming. Kom op basis hiervan tot bestuurlijke besluitvorming over risico's die (niet) acceptabel worden gevonden en vraag het college deze te gebruiken voor het op te stellen meerjaren-uitvoeringsprogramma.

6. Maak risicomanagement tot een continu proces
Vraag het college om op korte termijn een methodiek uit te werken voor invulling van risicomanagement. Uitgangspunt voor die methodiek moet zijn dat risicomanagement als continu proces worden ingebed in de PDCA-cyclus. Blijf in het kader van risicomanagement regionale crisisoefeningen uitvoeren en gebruik de ervaringen voor de jaarplannen (regionaal én lokaal).

7. Ga systematisch DPIA's uitvoeren
Vraag het college om systematisch invulling te gaan geven aan DPIA's. Pak het planmatig aan: bepaal wat de meest noodzakelijke DPIA's zijn en neem deze op in het jaarplan.

3.5 WETEN WAT HET KOST: INZET VAN MIDDELEN

Hoe organiseer je informatiebeveiliging en privacybescherming?
Bij het opstellen, uitvoeren en monitoren van beleid op het gebied van informatiebeveiliging en privacybescherming zijn binnen de ambtelijke organisatie medewerkers met specifieke functies nodig. Er zijn twee verplichte functies voor overheden, en dus ook voor gemeenten en gemeentelijke samenwerkingsverbanden: de CISO en de FG.

Chief Information Security Officer (CISO)
Op grond van de BIO moet de rol van CISO belegd zijn. De CISO is verantwoordelijk voor het implementeren van het informatiebeveiligingsbeleid én het toezicht daarop. Op basis van de BIO moet de CISO zorgdragen voor een samenhangend pakket van maatregelen ter waarborging van de vertrouwelijkheid, integriteit en beschikbaarheid van de informatie binnen een organisatie.
Er zitten twee kanten aan de functie van CISO: een organisatorische en een technische. De organisatorische kant heeft betrekking op het beleid, de coördinatie en de samenhang van de beveiliging. Zo helpt de CISO organisaties de kaders vast te stellen en uit te dragen, waarmee de integriteit, beschikbaarheid en vertrouwelijkheid van de informatie(voorziening) kan worden gewaarborgd. Het technische aspect van de functie betekent dat de CISO ervoor zorgt dat er maatregelen getroffen worden waardoor inbreuken op de beveiliging kunnen worden voorkomen. Of, als ze toch voorkomen, de gevolgen geminimaliseerd worden. Op

basis van risicoanalyses maakt de CISO de mogelijke schade zichtbaar die een dreiging kan toebrengen aan bepaalde informatie en de kans dat het gebeurt.
De positie van de CISO dient een zekere, voor de functie noodzakelijke, onafhankelijkheid te waarborgen. Met het oog op die onafhankelijkheid adviseert de IBD[49] de CISO de beschikking te geven over een eigen budget. Korte lijnen naar het management zijn van belang om voldoende gewicht in de schaal te kunnen leggen voor het treffen en handhaven van voldoende beveiligingsmaatregelen. In tegenstelling tot de FG (zie hierna) geniet de CISO (nog) geen wettelijke ontslagbescherming.

Functionaris Gegevensbescherming (FG)
Gemeenten zijn op grond van de AVG verplicht een onafhankelijke toezichthouder aan te stellen, de FG.
De FG heeft in art. 39 AVG als taken toegewezen gekregen het informeren van de organisatie, het adviseren over verplichtingen die uit de AVG voortvloeien en toezien dat de AVG wordt nageleefd. Ook heeft de FG als taak om met de Autoriteit Persoonsgegevens (AP) samen te werken. Om deze taken goed uit te kunnen voeren moet een FG deskundig zijn op het gebied van gegevensbescherming en van de verwerkingspraktijken bij de organisatie waar hij is aangesteld. Ook moet hij verslag kunnen uitbrengen bij het hoogste leidinggevende niveau van de organisatie. De FG moet zijn taken op onafhankelijke wijze uitvoeren. Dat betekent dat de FG door de organisatie in staat moet worden gesteld met voldoende middelen zijn taak uit te voeren, dat hij geen instructies mag krijgen met betrekking tot zijn FG-taken, dat hij geen andere taken mag uitvoeren die mogelijk tot aantasting van zijn onafhankelijke positie leiden en dat hij niet mag worden ontslagen omwille van het functioneren als FG.
De FG heeft dus naast zijn rol als toezichthouder ook een rol als adviseur. Bij de invulling daarvan is van belang dat de organisatie verantwoordelijk is voor het opstellen en uitvoeren van het privacybeleid. De FG ziet toe op de naleving hiervan en brengt advies uit over de risico's van bestaande verwerkingen en voorgenomen nieuwe producten en diensten.

De CISO en FG zijn essentiële functionarissen, maar voor goede informatiebeveiliging en privacybescherming is meer nodig in termen van organisatie en personeel. Vaak wordt daarvoor gebruik gemaakt van het zogenaamde 'Three Lines of Defense-model'[50]. Volgens dit model moeten in de organisatie drie verdedigingslijnen worden ingericht:

1. De *eerste lijn* betreft de medewerkers in de organisatie en het management. Je kunt informatiebeveiliging en privacybescherming niet goed regelen zonder de medewerkers, die op dagelijkse basis te maken hebben met risico's en daarin keuzes maken (de proceseigenaren). Het lijnmanagement (afdelingshoofden) is in deze eerste lijn verantwoordelijk dat dit goed gebeurt.
2. De *tweede lijn* is het tactische niveau dat in de organisatie voor afstemming zorgt en de eerste lijn ondersteunt en adviseert. Op het gebied van privacybescherming betreft het de zogenaamde Privacy Officers (soms privacybeheerders of -ambassadeurs genoemd); voor informatiebeveiliging heten deze Security Officers. De tweede lijn zorgt in de diverse organisatieonderdelen voor de ontwikkeling en invoering van beleid en risicomanagement en bewaakt ook de uitvoering ervan. Daarbij hoort ook het uitvoeren van risicoanalyses

[49] IBD, maart 2020: Handreiking functieprofiel Chief Information Security Officer (CISO).

[50] Zie bijvoorbeeld: https://robertthart.risicomanagement.nl/2019/03/23/three-lines-of-defense-risicomanagement-model/ voor een toelichting op het model. Het model wordt ook wel kortweg Three Lines model genoemd.

3. De *derde lijn* is die van de FG en CISO. Deze verschilt qua invulling enigszins voor de terreinen informatiebeveiliging en privacybescherming. De FG is een formele derdelijnsfunctie. Voor de CISO geldt dit (nog) niet. Bij voorkeur wordt de CISO in de organisatie ook onafhankelijk gepositioneerd en met een directe lijn (dus om de hiërarchische verhoudingen heen) naar de gemeentesecretaris en portefeuillehouder. De FG vormt het intern toezicht, vergelijkbaar met de concerncontroller in gemeenteland: hij/zij controleert of het samenspel tussen de eerste en tweede lijn soepel functioneert en moet daarover een objectief en onafhankelijk oordeel vellen, met mogelijkheden tot verbetering. De FG is ook de toezichthouder namens de AP. De CISO is wat minder een toezichthouder en vooral de strategisch adviseur van het bestuur voor informatiebeveiliging: hij/zij moet zorgen voor strategisch beleid en ook controleren of dit goed wordt geïmplementeerd. In de praktijk, dat geldt zeker in kleinere organisaties, komen de FG en de CISO niet altijd voldoende toe aan de derde lijn, omdat er in de tweede lijn nog teveel operationeel werk (voor hen) te doen is.

Wat is nodig in termen van personeel en middelen?

De rekenkamers wilden bij aanvang van het onderzoek graag duidelijkheid verschaffen aan de gemeenteraden over de inzet van de gemeenten op de terreinen van informatiebeveiliging en privacybescherming. Is er voor deze terreinen voldoende goed geschoold personeel en voldoende budget in onze gemeenten?

Die vraag kan alleen worden beantwoord met een duidelijke maatstaf.
Een eerste mogelijke maatstaf is om te onderzoeken of de informatiebeveiliging en privacybescherming helemaal op orde zijn. Als dat het geval zou zijn, kun je immers concluderen dat er voldoende mensen en middelen zijn ingezet. Maar dit is geen begaanbare weg. Los van het feit dat 100% veiligheid in feite onmogelijk is, hebben we als rekenkamers niet de onderzoekscapaciteit om een dergelijk onderzoek te (laten) verrichten. De gemeenten zouden zelf systematisch de werking c.q. effectiviteit van hun informatiebeveiligings- en privacybeschermingsbeleid moeten onderzoeken. We komen daarop terug in paragraaf 3.6.

Een tweede mogelijke maatstaf om te bepalen of de gemeenten voldoende mensen en budget inzetten, is om de input in de vorm van personeel en budget af te zetten tegen een breed gedragen norm zoals vastgesteld door experts, of tegen de inzet van andere gemeenten.
Gemeenten zijn verplicht om een FG en een CISO te hebben[51], en die op een correcte manier te positioneren in de organisatie; dat is een belangrijke wettelijke norm. Er zijn geen andere, bijvoorbeeld kwantitatieve normen voor de personele inzet beschikbaar. In 2017 stelde de Rekenkamer Rotterdam in één van de eerste lokale rekenkamerrapporten naar informatiebeveiliging dat zij geen bruikbare benchmark had weten te vinden waarmee beoordeeld kan worden een gemeente genoeg capaciteit inzet voor informatiebeveiliging[52].

[51] De eerste is wettelijk verplicht op grond van de AVG; de tweede op grond van de door alle overheden onderschreven BIO-normen.

[52] Rekenkamer Rotterdam (2017). *In onveilige handen*, p.39.

Voor wat betreft het benodigde budget zijn alle deskundigen het erover eens: 'informatiebeveiliging kost geld'. Deze stelling is ook één van de 10 bestuurlijke principes die de VNG[53] voor bestuurders heeft opgesteld. De bijbehorende toelichting luidt als volgt: "Risico's kunt u ontwijken, mitigeren, overdragen of wegnemen door het nemen van preventieve, repressieve en/of correctieve maatregelen. Welke strategie u ook kiest, ze kosten allemaal middelen in termen van tijd en geld. Voor maatregelen kan derhalve een kosten-batenanalyse worden gemaakt".

Is er iets te zeggen over de noodzakelijke omvang van het budget? De Cyber Security Raad stelde in 2017 dat overheden en andere organisaties 10% van hun IT-budget aan digitale veiligheid en privacymaatregelen zouden moeten besteden[54]. Deze zogenaamde 10 procent-maatstaf lijkt prettig concreet, maar blijkt bij nader inzien voor het onderzoek weinig bruikbaar. Onduidelijk is wat wordt bedoeld met 'bestedingen aan digitale veiligheid en privacymaatregelen'. De voor dit rekenkameronderzoek ingehuurde onderzoekers en enkele geraadpleegde deskundigen[55] geven allemaal aan dat het hier gaat om extra investeringen in maatregelen en audits, en niet om structurele uitgaven aan bijvoorbeeld personeel. Als die zouden worden meegeteld, zitten alle gemeenten sowieso al boven de 10%. Maar het is een allesbehalve helder onderscheid, vinden wij als rekenkamers. Waarom tellen de vaste personeelslasten voor de CISO en de FG niet mee, en bijvoorbeeld extra inhuur van personeel voor het treffen van bepaalde maatregelen wel? De norm lijkt al met al weinig behulpzaam.

De praktijk in onze gemeenten: personele inzet

De gemeenten hebben allemaal een CISO en een FG in dienst. De CISO's van de bij iRvN aangesloten gemeenten hebben regulier regionaal CISO-overleg, waar ook de CISO en ISO van iRvN aan deelnemen. Dit overleg kent een vaste agenda.

Binnen de Werkorganisatie Druten Wijchen (WDW) is de CISO aangesteld voor zowel Wijchen als Druten. Ook de FG vervult die functie voor beide gemeenten, in 27 uur per week; urenuitbreiding is voorzien. Er is regulier en regelmatig overleg tussen beide functionarissen. Daarnaast zijn er in de WDW beveiligingsbeheerders voor de diverse organisatieonderdelen (voor SUWI is dat bijvoorbeeld de Security Officer SUWI), die verantwoordelijk zijn voor het beheer, de coördinatie en advies ten aanzien van de informatieveiligheid binnen hun onderdeel. De functie van privacybeheerder of -officer is niet ingevuld in de organisatie, waardoor de FG naast de toezichthoudende taken ook verantwoordelijk is voor het vervullen van de uitvoerende taken als privacybeheerder. In 2021 zijn in de ambtelijke organisatie een tiental privacy-ambassadeurs aangewezen, die binnen de afdeling fungeren als eerste aanspreekpunt voor privacyvraagstukken.

[53] VNG: Vereniging Nederlandse Gemeenten.

[54] De maatstaf is gebaseerd op het adviesrapport 'De economische en maatschappelijke noodzaak van meer cyber security: Nederland digitaal droge voeten' van de commissie-Verhagen uit 2016. De commissie baseerde de norm op een internationale vergelijking.

[55] Een hoogleraar cybersecurity en een onderzoeker met ruime ervaring in onderzoek naar informatiebeveiliging bij gemeenten.

De praktijk in onze gemeenten: budget

De vraag of de gemeenten de 10%-norm van de Cyber Security Raad halen voor informatiebeveiliging en privacybescherming valt op basis van het onderzoek niet met hard bewijs te beantwoorden. Niet alleen is de norm onduidelijk – zoals aan het begin van deze paragraaf is toegelicht -, maar het blijkt dat de daadwerkelijke bestedingen van gemeenten aan informatiebeveiliging en privacybescherming niet goed zijn vast te stellen.

Informatiebeveiliging en privacybescherming zijn geen gestandaardiseerde taakvelden in de gemeentelijke begroting, en dus valt niet of nauwelijks vast te stellen hoeveel de gemeente eraan uitgeeft. Jaarplannen en uitvoeringsprogramma's op het gebied van informatiebeveiliging en privacybescherming ontbreken in de gemeente Wijchen, dus daar kunnen geen bedragen uit worden afgeleid.

De gemeente Wijchen had in 2021 een IT-budget van € 2.586.000,00. De kosten voor informatiebeveiliging en privacybescherming vallen onder het IT-budget. Een relatief klein bedrag van € 35.000 is gespecificeerd voor specifieke maatregelen op beide gebieden. Maar we moeten er vanuit gaan dat binnen het totaalbudget voor IT mogelijk nog meer 'verstopte' bedragen voor informatiebeveiliging en privacybescherming zitten, zoals de aanschaf van bepaalde applicaties en softwarepakketten (of veiligere versies van standaardpakketten) of de kosten voor inhuur.

Daarnaast kunnen de personele lasten voor de CISO en de FG worden gespecificeerd, maar die tellen niet mee voor de 10%-norm. Daar komt bij dat een deel van de inspanningen op het gebied van informatiebeveiliging en privacybescherming natuurlijk onderdeel is van de gewone werkprocessen in de organisatie, omdat de zorg hiervoor onderdeel is van het werk van alle medewerkers, en zeker van lijnmanagers. Die kosten zijn in feite dus elders in de begroting te vinden.

Meer dan de helft van het voor IT beschikbare budget, € 1.268.000, betreft de bijdrage van Wijchen aan iRvN. Ook voor iRvN kunnen we niet vaststellen of de organisatie voldoet aan de 10%-norm.

Concluderend moeten we vaststellen dat we op basis van deze gegevens, en zonder goede norm, niet kunnen vaststellen of er genoeg financiële middelen beschikbaar zijn voor informatiebeveiliging en privacybescherming. Als we de personele lasten (van de gemeente en iRvN) niet meerekenen, lijkt het niet waarschijnlijk dat de gemeente voldoet aan de norm.

Aanbevelingen

8. Stel voldoende middelen beschikbaar

Vraag het college om de raad voor te leggen wat er nodig is qua financiële en personele middelen, op basis van het op te stellen meerjarenuitvoeringsprogramma en de jaarplannen. Die belangrijke documenten vragen om bespreking en besluitvorming in het college.

9. Zorg intern voor onafhankelijk ondersteuning en toezicht

Vraag het college om de FG als interne toezichthouder duidelijk in de 3e lijn te positioneren en indien nodig capaciteit toe te voegen aan de 2e lijn (in de vorm van een Privacy Officer). Vraag het college om ook de CISO bij voorkeur in de 3e lijn te positioneren en indien nodig capaciteit (in de vorm van een Security Officer) toe te voegen aan de 2e lijn.

10. Geef de CISO en FG de beschikking over een eigen budget

Vraag het college om in lijn met het advies van de IBD het budget waarover de CISO kan beschikken te specificeren in het jaarplan en de begroting. Doe dat ook voor de FG. Op deze manier kunnen CISO en FG hun rol vanuit de 3e lijn beter waarmaken.

3.6 WETEN WAAR JE STAAT: TOETSING EN RAPPORTAGE

Toetsing en rapportage: hoe het moet

Voor zowel informatiebeveiliging als privacybescherming geldt dat een belangrijke vereiste voor alle (overheids)organisaties is dat opzet, bestaan en werking van de maatregelen regelmatig wordt getoetst en dat daarover wordt gerapporteerd. Het gaat hier in feite over de 'Check' in de in hoofdstuk 2 genoemde Plan-Do-Check-Act-cyclus (PDCA-cyclus), die organisaties voortdurend moeten doorlopen.

Opzet – bestaan – werking
Bij het toetsen en beoordelen van de stand van de informatiebeveiliging en privacybescherming wordt vaak naar deze driedeling gekeken:
Opzet: het ontwerp van maatregelen (in beleid, plannen en processen)
Bestaan: dat de maatregelen feitelijk zijn getroffen
Werking: de effectiviteit van de getroffen maatregelen

We kwamen ook de volgende formulering tegen:
Opzet: de aanpak klopt op papier
Bestaan: de aanpak is volgens plan in praktijk gebracht
Werking: de aanpak blijkt ook in de praktijk doelmatig en doeltreffend

In een goed georganiseerde gemeente is deze toetsing op diverse manieren georganiseerd en terug te vinden:

- In het gemeentelijk beleid moet zijn vastgelegd op welke momenten en welke manieren getoetst wordt of alle voorgenomen stappen zijn gezet en of de maatregelen effectief zijn.
- De organisatie controleert zelf (intern) of voorgenomen maatregelen zijn uitgevoerd en rapporteert daarover periodiek aan het management en de portefeuillehouder en uiteindelijk aan het college. Aan de gemeenteraad wordt verantwoording afgelegd via de gebruikelijke P&C-cyclus[56] en separaat afgesproken specifieke voortgangsrapportages.

[56] Gemeenten hebben in de VNG-resolutie 'Informatieveiligheid, randvoorwaarde voor de professionele

- Ook de accountant neemt in de jaarlijkse controle informatiebeveiligingsaspecten mee. De diepgang waarmee dat gebeurt, kan sterk verschillen: per accountant, en ook per jaar, en ook afhankelijk van de vraag of en hoe de gemeenteraad deze controle toevoegt aan de opdracht.
- Minimaal verplicht moet de gemeente rapporteren over beide terreinen. Voor informatiebeveiliging is dat jaarlijks op basis van de ENSIA-systematiek (zie kader en figuur 5). Voor wat betreft de AVG moet de FG als toezichthouder rapporteren aan "het hoogste leidinggevende niveau van de verwerkingsverantwoordelijke". In het geval van de gemeente is dit het college van B&W. Het is aan de FG zelf om te bepalen met welke frequentie hij rapporteert; gebruikelijk is minstens eenmaal per jaar.
- Op grond van de BIO[57] zouden gemeenten zelf de werking (effectiviteit) van de getroffen maatregelen regelmatig moeten onderzoeken, onder meer door middel van pentesten (penetratietesten). Die worden gedaan om op zoek te gaan naar zwakke plekken in de beveiliging van de systemen en infrastructuur. Uit de testen kunnen indien nodig verbeteracties voortkomen.
- Gemeenten doen er goed aan ook externe toetsing en controle te organiseren met een (IT-)audit door een onafhankelijke externe partij. Voor privacybescherming is dit in eerste instantie de taak van de FG, maar kan een extern uitgevoerde nulmeting of 'privacy risk assessment' worden uitgevoerd.

ENSIA-rapportage

ENSIA staat voor Eenduidige Normatiek Single Information Audit, en is een verantwoordingsstelsel voor informatieveiligheid, ontstaan vanuit een gezamenlijk initiatief van de meest betrokken ministeries en de VNG. ENSIA wordt door gemeenten gebruikt om zich te verantwoorden over de staat van informatiebeveiliging op basis van de BIO en over een (groeiend) aantal landelijke voorzieningen[58].
De verantwoording over de stand van zaken van de BIO is bedoeld voor de gemeenteraad. De VNG stelt in een toelichting over ENSIA op haar website: "Met ENSIA sluit de verantwoording over informatieveiligheid aan op de planning en control-cyclus van de gemeente. Hierdoor heeft het gemeentebestuur meer overzicht over de informatieveiligheid van hun gemeente en kan het beter sturen en verantwoording afleggen aan de gemeenteraad".
De verantwoording over de landelijke voorzieningen is bedoeld voor toezichthouders binnen het Rijk. Met ENSIA wordt die verantwoording gestructureerd, zodat gemeenten maar één keer verantwoording hoeven af te leggen. Gemeenten moeten jaarlijks een zelfevaluatie invullen. Voor DigiD en Suwinet moeten zij deze laten controleren door een onafhankelijke auditor. Wanneer een gemeente ook na een herstelperiode niet aan de eisen voldoet, wordt ze afgesloten van de dienstverlening. Voor de overige onderdelen geldt: het invullen van de zelfevaluatie is verplicht, het laten uitvoeren van een controle daarop (nog) niet.

gemeente' uit november 2013 onder meer afgesproken dat in de jaarstukken een aparte passage over informatiebeveiliging wordt opgenomen.

[57] BIO 18-2-3: "Informatiesystemen worden jaarlijks gecontroleerd op technische naleving van beveiligingsnormen en risico's ten aanzien van de feitelijke veiligheid. Dit kan bijvoorbeeld door (geautomatiseerde) kwetsbaarheidsanalyses of penetratietesten."

[58] De Basisregistratie Personen (BRP), Paspoortuitvoeringsregeling Nederland (PUN), Digitale persoonsidentificatie (DigiD), Basisregistratie Adressen en Gebouwen (BAG), Basisregistratie Grootschalige Topografie (BGT), Basisregistratie Ondergrond (BRO), Waardering Onroerende Zaken (WOZ) en de Gezamenlijke Elektronische Voorzieningen Structuur uitvoeringsorganisatie Werk en Inkomen (GeVS/Suwinet).

Figuur 5: Schematische weergave van ENSIA-rapportage

De toetsingspraktijk in onze gemeenten

In de gemeente Wijchen wordt een beperkt aantal zaken getoetst en gerapporteerd. Het beleid is op dit punt onvoldoende sturend: er is niet vastgelegd wanneer wat wordt getoetst en hoe daarover wordt gerapporteerd. De gebruikelijke jaarlijkse rapportage op het gebied van informatiebeveiliging (ENSIA) wordt aan het college aangeboden, en is voor 2021 voor het eerst met de raad gedeeld[59]. De gebruikelijke jaarlijkse rapportage op het gebied van privacybescherming (jaarverslag FG) wordt aan het college aangeboden, maar niet met de raad gedeeld. Informatiebeveiligingsincidenten worden niet aantoonbaar gerapporteerd aan de ambtelijke leiding, en leren uit incidenten is niet vastgelegd. In algemene zin heeft de gemeente aantoonbaar de eerste stappen gezet om te komen tot een continue verbetercyclus (PDCA-cyclus), maar er is nog geen sprake van een volledig uitgevoerde cyclus.

In het kader van dit onderzoek is niet de volledige P&C-cyclus geanalyseerd. In de jaarstukken over 2020 wordt in de paragraaf 'Bedrijfsvoering' gerapporteerd over beide terreinen. De tekst daar is algemeen en er wordt niet expliciet teruggegrepen op (in de begroting) gestelde doelen, zoals 'het verder op orde brengen van de basis'. In de managementletter van de accountant over 2021 is in het hoofdstuk over de kwaliteit van bedrijfsvoeringsprocessen de beoordeling 'goed' toegekend aan het nieuwe proces 'IT en informatiebeveiliging', voor zowel 2020 als 2021; een toelichting wordt niet gegeven. Een belangrijke kanttekening bij deze beoordeling is dat dit oordeel (slechts) betekent dat de interne beheersingsmaatregelen zodanig zijn ingeregeld dat de accountant hierop kan steunen voor zijn controlewerkzaamheden.

Er vinden niet standaard penetratietesten plaats om technische kwetsbaarheden te identificeren in opdracht van de gemeente op eigen applicaties of bij iRvN[60]. Wel voert iRvN structureel kwetsbaarhedenscans uit op de technische infrastructuur waarvoor zij verantwoordelijk is. Er wordt niet gerapporteerd aan het MT[61], het college of de raad over technische kwetsbaarheden.

De gemeente Wijchen laat – behalve voor de verplichte onderdelen in het kader van ENSIA - geen externe audits of andere vormen van externe toetsing uitvoeren.

[59] Maar niet over de stand van zaken van de BIO, het deel van ENSIA dat juist is bedoeld voor de gemeenteraad.

[60] Voor DigiD is het verplicht dit te doen en gebeurt het wel.

[61] MT: Managementteam.

Aanbevelingen

11. Leg vast hoe je gaat toetsen en rapporteren

Vraag het college om in het beleid op te nemen hoe je als gemeente wilt gaan toetsen en rapporteren. Neem de PDCA-cyclus als uitgangspunt en expliciteer de momenten waarop getoetst en gerapporteerd wordt. Belangrijk bij het toetsen is dat periodiek pentesten worden uitgevoerd en periodiek extern getoetst wordt. Belangrijk bij het rapporteren is dat – na overleg met de raad (zie aanbeveling 18) - ook wordt aangegeven hoe en wanneer aan de raad gerapporteerd wordt. Maak in het college (en ook in de raad, zie paragraaf 3.9) in elk geval meer werk van de jaarlijkse verantwoordingsrapportages over informatieveiligheid (ENSIA) en privacybescherming (jaarverslag FG). Nodig de CISO en FG uit voor een toelichting en bespreking.

12. Ga KPI's gebruiken

Vraag aan het college om in het beleid KPI's op te nemen, zowel voor informatiebeveiliging als privacybescherming. Dit moet ook in de Basisafspraken met iRvN worden gedaan. Gebruik bijvoorbeeld de aandachtsvelden uit het NOREA-volwassenheidsmodel en de thema's uit de privacy-baseline om KPI's uit af te leiden.

3.7 WETEN HOE BELANGRIJK HET IS: BEWUSTWORDING

Bewustwording: essentieel onderdeel personeelsbeheer

Voor zowel informatiebeveiliging als privacybescherming is het essentieel dat medewerkers zich bewust zijn van de risico's en hun verantwoordelijkheid. Medewerkers zijn belangrijke, zo niet de belangrijkste schakels: een organisatie kan het technisch en organisatorisch nog zo goed op orde hebben, als medewerkers niet alert zijn en de richtlijnen en tips niet begrijpen of volgen, kan het alsnog mislopen. In de BIO en in de AVG zijn hier expliciete bepalingen over opgenomen.

BIO Norm 7.2.2 Bewustzijn, opleiding en training ten aanzien van informatiebeveiliging
Alle medewerkers van de organisatie en, voor zover relevant, contractanten behoren een passende bewustzijnsopleiding en -training te krijgen en regelmatige bijscholing van beleidsregels en procedures van de organisatie, voor zover relevant voor hun functie.

AVG artikel 39 taken van de FG
1. De functionaris voor gegevensbescherming vervult ten minste de volgende taken:
b) toezien op naleving van deze verordening, van andere Unierechtelijke of lidstaatrechtelijke gegevensbeschermingsbepalingen en van het beleid van de verwerkingsverantwoordelijke of de verwerker met betrekking tot de bescherming van persoonsgegevens, met inbegrip van de toewijzing van verantwoordelijkheden, ***bewustmaking en opleiding van het bij de verwerking betrokken personeel*** en de betreffende audits.

De praktijk in onze gemeenten

Uit de gesprekken blijkt dat informatiebeveiliging en privacybescherming in toenemende mate onderwerp van aandacht zijn in de gemeentelijke organisatie. Veiligheid en alertheid komen op diverse plekken en momenten ter sprake en er is sprake van een toenemend bewustzijn bij medewerkers.

Alle gemeenten ondernemen, soms ook in regionaal verband, diverse activiteiten om de bewustwording van medewerkers rond informatiebeveiliging en privacybescherming naar een hoger plan te tillen. Voorbeelden hiervan zijn: het delen van informatie, tips en waarschuwingen via intraweb, het geven van presentaties (door externen), het organiseren van quizen en het uitvoeren van phishingsimulaties. In alle gemeenten bestaan ook e-learning modules. In diverse gevoerde gesprekken is aangegeven dat het aantal meldingen van (mogelijke) informatiebeveiligingsincidenten en datalekken door de bewustwordingsactiviteiten is toegenomen.

Wat ontbreekt is een systematische, gerichte aanpak, inclusief evaluatie en consolidatie. De activiteiten die de gemeenten ondernemen zijn vrijwel altijd gericht op alle medewerkers; er is weinig sprake van maatwerk voor specifieke groepen medewerkers. De meeste activiteiten betreffen eenmalige acties of korte impulsen. Of de uitgevoerde activiteiten het gewenste resultaat hebben opgeleverd, is niet bekend. Dat komt doordat het gewenste resultaat vooraf niet is vastgelegd, en achteraf wordt dit niet gemeten.

Aanbevelingen

13. Zet volop en systematisch in op bewustwording

Vraag het college om door te gaan op de weg van het vergroten van de bewustwording van medewerkers en dit meer systematisch aan te pakken, door ook hierbij te werken op basis van een risicoanalyse en volgens de PDCA-cyclus. Vraag het college bewustwording vanaf 2023 op te nemen als onderdeel van de jaarplannen voor informatiebeveiliging en privacybescherming, en daarbij ook aandacht te hebben voor bewustwordingsmaatregelen voor specifieke groepen medewerkers.

3.8 WETEN DAT JE VERANTWOORDELIJK BENT: BESTUURLIJKE VERANTWOORDELIJKHEID EN COMMITMENT

Bestuurlijke verantwoordelijkheid vereist

Omdat informatiebeveiliging en privacybescherming vaak als bedrijfsvoering worden beschouwd, en omdat het om ingewikkelde en technische materie gaat, is de kans groot dat veel bestuurders net als gemeenteraden (zie volgende paragraaf) weinig affiniteit en betrokkenheid voelen bij deze onderwerpen. Dat is misschien begrijpelijk, maar onwenselijk: bestuurders hebben een belangrijke verantwoordelijkheid als het gaat om het bevorderen van informatiebeveiliging en privacybescherming in hun gemeente. De experts waar de rekenkamers mee hebben gesproken wijzen erop dat het een zwaar portefeuilleonderdeel is voor bestuurders, en dat zij er vaak mee worstelen.

In de 10 bestuurlijke principes voor informatiebeveiliging die de VNG in 2019 aan haar leden heeft meegegeven, zie je dan ook dat het eerste principe direct aan hen is gericht: 'Bestuurders bevorderen een veilige cultuur'. Benadrukt wordt dat de bestuurder een voorbeeldfunctie heeft, dat hij/zij het beleid actief moet uitdragen en ervoor moet zorgen dat medewerkers zich vrij voelen om risico's te melden en maatregelen voor te stellen. Zoals de IBD het formuleert: "Deze principes ondersteunen de bestuurder bij het uitvoeren van goed risicomanagement. Als er iets verkeerd gaat met betrekking tot het beveiligen van de informatie binnen de gemeentelijke processen, dan kan dit directe gevolgen hebben voor inwoners, ondernemers en partners van de gemeente. Daarmee is het onderwerp informatiebeveiliging nadrukkelijk gewenst op de bestuurstafel"[62].

De bestuurlijke praktijk in onze gemeenten

In het onderzoek is in beperkte mate aandacht besteed aan de invulling van de bestuurlijke verantwoordelijkheid voor informatiebeveiliging en privacybescherming. In welke mate en op welke wijze de portefeuillehouders en de colleges tijd en aandacht besteden aan de sturing op deze terreinen, is niet systematisch onderzocht. Er is wel met de portefeuillehouders gesproken, en in de documenten en de andere interviews is op diverse manieren materiaal verzameld over de manier waarop de colleges van onze gemeenten invulling geven aan hun bestuurlijke verantwoordelijkheid.

Het onderzoek laat zien dat de besturen van alle vier gemeenten zich bewust zijn van het belang van de thema's informatiebeveiliging en privacybescherming. Maar de meesten van hen kennen niet de eerdergenoemde 10 bestuurlijke principes voor informatiebeveiliging van de VNG, en laten zich daar niet door leiden in hun werk. De portefeuillehouders geven aan de wettelijke vereisten, dat wil zeggen de BIO en de AVG, als leidend te beschouwen, maar zij geven daarbij aan zelf geen scherp beeld te hebben in hoeverre de gemeente daar inmiddels aan voldoet.

De portefeuillehouders geven aan dat zij geen regulier overleg over informatiebeveiliging en privacybescherming met de verantwoordelijke ambtenaren op strategisch niveau (FG en CISO) hebben, maar hen regelmatig spreken. In het algemeen wachten zij af totdat deze functionarissen 'aan de bel trekken' en zij vertrouwen in belangrijke mate op hun inzichten en prioritering van wat er moet gebeuren. In het onderzoek is onvoldoende systematisch materiaal verzameld over de vraag of van ambtelijke zijde dat vertrouwen ook zo wordt beleefd. De portefeuillehouders voelen zich verantwoordelijk voor de informatievoorziening aan hun gemeenteraad, en hebben goed zicht op de mate waarin en de manier waarop de raad betrokken is bij de beide onderwerpen.

De bestuurlijke praktijk op regionaal niveau

De gemeenten in het Rijk van Nijmegen hebben zoals gezegd hun ICT-taken belegd bij iRvN, één van de modules van de Modulaire Gemeenschappelijke Regeling (MGR) Rijk van Nijmegen. Er is bewust gekozen voor gemeenschappelijkheid op dit gebied, omdat "de structuur van een Gemeenschappelijke Regeling waarborgen geeft voor de gemeenschappelijke belangenafweging ten behoeve van alle deelnemers. In de samenstelling

[62] Uit het voorbeeld Strategisch Gemeentelijk Informatiebeveiligingsbeleid BIO van de IBD (pagina 4).

van Algemeen Bestuur (AB) en het Dagelijks Bestuur (DB), alsook in de verantwoordelijkheid van deze twee bestuursorganen zit de waarborg dat iRvN daadwerkelijk blijft functioneren binnen de opdracht om het beheer van de regionale ICT-infrastructuur op basis van gemeenschappelijkheid (harmonisatie en standaardisatie) te optimaliseren”[63]. Aangetekend moet worden dat de gemeenten slechts in beperkte mate hun beleid op dit gebied hebben geharmoniseerd. In paragraaf 3.2 over afspraken tussen de gemeenten en iRvN is dit al toegelicht.

De besluitvorming binnen de MGR vindt plaats in het AB. Op dit moment bestaat het AB uit burgemeesters en wethouders uit de deelnemende gemeenten met in hun portefeuille Werk, ICT of iets anders. In de praktijk vergadert het AB zo’n vier tot vijf keer per jaar. De vergaderingen van het AB zijn openbaar. De ICT-module (iRvN) stond in 2020 en 2021 slechts twee keer als specifiek punt op de agenda[64]. Naast het AB kent de MGR ook een DB. Het DB heeft een portefeuillehouder voor ICT. In de vorige raadsperiode was dat een wethouder van de gemeente Wijchen. Deze overlegt in principe eenmaal per zes weken met de directeur van iRvN. Omdat de DB-vergaderingen niet openbaar zijn, weten we niet of en hoe ICT en iRvN daar vaak aan de orde komen. De DB-besluiten uit 2020 en 2021 die openbaar gemaakt zijn, gingen niet over ICT of iRvN.

De MGR kent verder één adviescommissie, de Agendacommissie, bestaande uit raadsleden uit de deelnemende gemeenten. De Agendacommissie heeft tot taak de politieke besluitvorming door de raden te faciliteren. De agendacommissie vergaderde in 2020 en 2021 zeven, respectievelijk zes keer. Informatiebeveiliging en privacybescherming stonden nooit als specifiek punt op de agenda. Wel is de commissie eind 2021 mondeling geïnformeerd over het proces van de evaluatie van en advisering over de ICT-samenwerking in de regio.

De portefeuillehouders ICT uit de deelnemende gemeenten kwamen tot voor kort gemiddeld twee keer per jaar bij elkaar voor overleg. Recentelijk is de frequentie van overleg toegenomen, mogelijk naar aanleiding van het in 2021 verschenen adviesrapport over de ICT-samenwerking in de regio. In het portefeuillehoudersoverleg ICT worden formeel geen besluiten genomen.

Dat ICT of iRvN zelden op de AB-agenda staat, komt overeen met het beeld dat uit de interviews met de portefeuillehouders oprijst. Die geven aan dat ICT en iRvN niet als een politiek belangrijk onderwerp worden beschouwd. De bestuurlijke aandacht binnen de MGR gaat vooral uit naar het Werkbedrijf, de andere module van de MGR. Dit beeld wordt ook bevestigd door de afspraken die er tussen de gemeenten en iRvN zijn gemaakt. Daaruit blijkt dat er voor iRvN geen aparte bestuurscommissie is ingesteld omdat, zo staat in de Basisafspraken, iRvN “actief is op een aspect van de (ondersteuning) van de bedrijfsvoering van de deelnemende partijen en niet op een beleidsveld”. Om deze reden is er voor gekozen het opdrachtgeverschap voor iRvN bij de gemeentesecretarissen neer te leggen.

[63] Bron: Basisafspraken ICT-diensten Deelnemers MGR – iRvN (versie 2021).

[64] Het ging om: Voortgang evaluatie en toekomst iRvN / ICT-dienstverlening (8 juli 2021) en Voortgang onderzoek iRvN en taakstelling iRvN (1 oktober 2020).

Maar uit het adviesrapport over de ICT-samenwerking in de regio blijkt dat "in de praktijk geen invulling wordt gegeven aan de opdrachtgevende functie van de gemeentesecretarissen. Besluiten worden meestal door de hoofden bedrijfsvoering genomen (…). Het hoofden bedrijfsvoerings-overleg blijkt daarmee een cruciale schakel in het doorzetten van adviezen en besluiten, terwijl er geen duidelijke link met het AB en DB is"[65]. De governance op regionaal niveau is dus niet goed geregeld.

Het gebrek aan bestuurlijke aandacht heeft gevolgen voor de dagelijkse praktijk van de samenwerking en afstemming tussen de gemeenten en iRvN. Het zorgen voor duidelijkheid en heldere kaders is een verantwoordelijkheid van de gemeentebestuurders. In het eerdergenoemde adviesrapport staat de in dit verband relevante passage: "Bestuurlijke borging van gemaakte keuzes m.b.t. inhoudelijke vraagstukken ontbreekt vaak. De vraagstukken worden relatief technisch aangevlogen (soms moet dit ook) terwijl soms bestuurlijke keuzes (nog) gemaakt moeten worden, maar natuurlijk ook omdat (zoals hiervoor beschreven) de tactische en strategische kaders eenvoudigweg ontbreken. Daarnaast worden bestuurders beperkt meegenomen in de I&A-ontwikkelingen en geven geïnterviewden aan dat het kennisniveau van bestuurders op het gebied van ICT en digitalisering niet toereikend is om de consequenties te bepalen van beleidskeuzes."

Deze tekst sluit naadloos aan bij de constateringen eerder in dit rapport, in paragraaf 3.2 over de afspraken en taakverdeling tussen de gemeenten en iRvN. Daaruit bleek al dat er onduidelijkheden ('grijze gebieden') zijn in de onderlinge taakverdeling, en dat de ontbrekende gemeentelijke (beleids)kaders het werk er voor iRvN niet gemakkelijker op maken.

Aanbevelingen

14. Besteed meer bestuurlijke aandacht aan informatiebeveiliging en privacybescherming *in de gemeente*

Vraag het college – in lijn met VNG-resolutie 2021 en de 10 bestuurlijke principes voor informatiebeveiliging - om de portefeuilles informatiebeveiliging en privacybescherming voldoende gewicht te geven en systematisch aandacht te besteden in de collegevergaderingen aan zaken zoals risico's, beleid, prioritering, benodigde middelen, jaarplannen, monitoring, voortgangs- en verantwoordingsrapportages en de eigen bewustwording. Het is verstandig regelmatig de CISO en FG uit te nodigen voor een toelichting.

15. Besteed meer bestuurlijke aandacht aan informatiebeveiliging en privacybescherming *in de regio*

Versterk en verduidelijk de governance op regionaal niveau. Vraag het college om in MGR-verband voldoende gewicht te geven aan de rol van IRvN bij de informatiebeveiliging in de gemeenten (en bij iRvN zelf). Dat betekent periodieke aandacht in het AB en in de Agendacommissie van de MGR voor informatiebeveiliging, zowel als het gaat om beleidsplan en jaarplannen (Plan) en rapportages (Check). Ook (of: juist) als de aansturing van iRvN bij de gemeentesecretarissen en/of hoofden bedrijfsvoering ligt, zorg dan voor

[65] PWC Accountants, 'Evaluatie ICT Rijk van Nijmegen en de I&A-samenwerkingspartners, met het oog op de toekomst', september 2021, p. 18.

noodzakelijke bestuurlijke besluitvorming in het AB. Vraag aan het college om de instelling van een aparte bestuurscommissie voor iRvN in het AB van de MGR te overwegen. Het voordeel van een bestuurscommissie ten opzichte van het werken in het portefeuillehoudersoverleg ICT is immers dat op deze manier de besluitvorming bestuurlijk is ingebed in de MGR, transparanter is en meer garanties geeft voor betrokkenheid van de gemeenteraden. Vraag het college de raad te informeren over de gehanteerde afwegingen en besluitvorming.

3.9 WETEN HOE JE STUURT EN CONTROLEERT: DE ROL VAN DE GEMEENTERAAD

Behalve op de vraag wat de colleges doen, heeft dit rekenkameronderzoek zich ook welbewust gericht op de gemeenteraden. De doelstelling van het onderzoek was tweeledig:

- Voor de gemeenteraden inzichtelijk maken hoe de informatiebeveiliging en privacybescherming door hun eigen gemeente ervoor staat, en hoe daaraan wordt gewerkt in hun gemeente[66];
- De gemeenteraden ondersteunen bij de kaderstelling en controle op dit vlak. Een belangrijke voorwaarde voor een goede rolvervulling is de informatievoorziening door het college.

In dit hoofdstuk gaan wij nader in op deze tweede doelstelling. We beantwoorden drie vragen:

1. Wat is in het algemeen de rol van een gemeenteraad op de terreinen informatiebeveiliging en privacybescherming?
2. Op welke wijze verloopt in de praktijk het proces van kaderstelling en controle door de gemeenteraad t.a.v. informatiebeveiliging en privacybescherming? Op welke wijze faciliteert het college de kaderstelling en controle door de gemeenteraad, met name qua informatievoorziening aan de raad?
3. Zijn er elders in het land relevante best practices ten aanzien van een goed verlopend proces van kaderstelling en controle door de gemeenteraad op dit gebied, en wat zijn de belangrijkste lessen die daaruit kunnen worden geleerd?

Wat is de rol van een gemeenteraad?

Voordat we toekomen aan de bevindingen van het onderzoek, moet de vraag worden beantwoord welke rol een gemeenteraad eigenlijk heeft op de terreinen informatiebeveiliging en privacybescherming. Deze vraag wordt door betrokkenen in en om het lokaal bestuur verschillend beantwoord, zo hebben de rekenkamers gemerkt. Desalniettemin zijn er enkele duidelijke uitgangspunten.

Rollenscheiding college-raad

De rollenscheiding tussen raad en college betekent dat het college (samen met de ambtelijke organisatie) belast is met het dagelijks bestuur in de gemeente. De gemeenteraad is het hoogste orgaan van de gemeente, en stelt de kaders waarmee het college van B&W moet werken (kaderstellende rol). Met 'de kaders' bedoelen we de lokale regelgeving, de hoofdlijnen van beleid en de financiële kaders. De tweede hoofdtaak van de gemeenteraad is het controleren van het bestuur (controlerende rol). De vastgestelde

[66] Zie hiervoor de paragrafen 3.2 tot en met 3.8.

kaders zijn daarbij een uitgangspunt, maar de raad controleert het college in brede zin, dus op alle onderdelen van het gevoerde bestuur inclusief de uitvoering.

Raad ook verantwoordelijk voor informatiebeveiliging en privacybescherming
Informatiebeveiliging en privacybescherming worden in de gemeentelijke praktijk vaak onder bedrijfsvoering geschaard. Dat betekent **niet** dat de gemeenteraad zich er niet mee bezig mag of moet houden. Dat is een vaak gehoord misverstand. Het tegendeel is waar: samen met het college is de raad verantwoordelijk voor een goede en stabiele dienstverlening aan burgers en bedrijven, voor goed en stabiel bestuur door de gemeente en voor bescherming van de gegevens van burgers. De rollenscheiding tussen college en raad betekent wel dat de gemeenteraad niet beslist over de uitvoering van beleid en de bedrijfsvoering. Maar in zijn controlerende rol kan de raad daar altijd naar vragen en een oordeel over vellen. En de raad moet ook goed worden geïnformeerd over de uitvoering van beleid en de bedrijfsvoering, om te kunnen controleren of het goed gaat. Dat geldt bij uitstek voor de belangrijke onderwerpen informatiebeveiliging en privacybescherming, omdat die rechtstreeks van belang zijn voor de inwoners.

Geen gemakkelijke taak voor de raad
Omdat de gemeenteraad uiteindelijk verantwoording verschuldigd is aan de inwoners over het gevoerde bestuur, moet hij serieus invulling geven aan zijn kaderstellende en controlerende rol. Dat is geen gemakkelijke opgave op de terreinen informatiebeveiliging en privacybescherming: het betreft ingewikkelde, deels specialistische en technische materie, waarvan de meeste raadsleden geen verstand hebben. Net als de meeste bestuurders overigens, maar dat terzijde. Toch moet de raad het bestuur namens de inwoners hierop controleren.

Dat betekent dat de gemeenteraad zich moet (laten) informeren over de ‘basics’ op het terrein van informatiebeveiliging en privacybescherming, om te kunnen begrijpen wat er nodig is. En vervolgens is goede informatievoorziening nodig over de wijze waarop de gemeente hiermee in de praktijk omgaat. Die informatie moet worden geleverd door het college. Het college is verplicht om dat te doen in het kader van de P&C-cyclus en de ENSIA-rapportage (zie voor een uitgebreidere toelichting paragraaf 3.6). Het verplichte deel daarvan is echter beperkt, en biedt in kale vorm onvoldoende informatie voor gemeenteraden. De gemeenteraad doet er goed aan om in overleg te gaan met het college hoe hij (nader) wil worden geïnformeerd.

De praktijk: de rol van de raad en de informatievoorziening
In de gemeente Wijchen vult de gemeenteraad zijn kaderstellende rol vrij passief in. Het beleid op het gebied van informatiebeveiliging en privacybescherming wordt niet door de raad vastgesteld. De kaderstelling door de gemeenteraad verloopt vooral via de gemeentelijke begroting. In de programmabegroting voor 2022 worden de thema’s informatieveiligheid en privacybescherming kort besproken in het Programma ‘Bestuur en ondersteuning’, als één van de speerpunten van het coalitieakkoord uit 2018. Maar er worden geen doelstellingen geformuleerd waarmee de raad het college bij de jaarstukken daadwerkelijk kan controleren.

Controle door de gemeenteraad verloopt vooral via de reguliere P&C-cyclus. De informatievoorziening daarin is beperkt en maakt een goede controle niet echt mogelijk. Er wordt niet teruggegrepen op in de begroting gestelde doelen. Bij de behandeling van de jaarstukken wordt hier in het algemeen weinig naar gevraagd door de raad.

De resultaten van de jaarlijkse verantwoording over informatiebeveiliging in de ENSIA-documenten zijn in 2021, voor het eerst zo lijkt het, met de raad gedeeld, deels onder geheimhouding. Bij bestudering daarvan blijkt dat er diverse documenten zijn aangeboden waarmee aan de landelijke toezichthouder moet worden gerapporteerd, maar niet over de stand van zaken van de BIO, het deel dat juist is bedoeld voor de gemeenteraad. In de gesprekken is verder aangegeven dat informatieveiligheidsaspecten soms worden besproken in de auditcommissie. De jaarlijkse verantwoordingsrapportage van de FG wordt aangeboden aan bestuur en management van de gemeente, maar niet aan de raad.

De afgelopen jaren, met name in 2021, heeft de raad wat meer werk gemaakt van zijn controlerende rol, en diverse malen gevraagd naar (verantwoording over) informatiebeveiliging en privacybescherming. Bij de behandeling van de perspectiefnota in juli 2021 is een motie aangenomen over het afleggen van verantwoording over informatiebeveiliging door het college, en het informeren van de raad daarover, desnoods in een niet-openbare setting. In september van dat jaar zijn toen de bovengenoemde ENSIA-documenten aangeboden aan de raad. Enkele jaren eerder was een vergelijkbare motie over privacybescherming door de raad aangenomen. De uitvoering daarvan heeft enkele jaren op zich laten wachten, en is in 2021 na schriftelijke raadsvragen hierover alsnog opgepakt, met een beknopte Informatienota getiteld ‘Cijfers en kengetallen Privacy Werkorganisatie Druten Wijchen’.

Behalve de gemeentelijke P&C-cyclus is er ook nog die van de MGR, waar iRvN onder valt. Bij de behandeling van de begroting en jaarstukken van de MGR in de Wijchense raad wordt niet of nauwelijks over informatiebeveiliging en privacybescherming gesproken.

Goede voorbeelden elders

In diverse gemeenten is de afgelopen jaren actief gezocht naar manieren om enerzijds de raad beter te informeren over informatiebeveiliging en privacybescherming, en anderzijds om als raad een actievere rol te spelen in de kaderstelling en controle. Nergens gaat dat zonder problemen, maar we beschrijven enkele voorbeelden waar (kleine) stappen zijn gezet.

- Den Haag: Het college legt de keuze voor de inrichting van de Agenda Digitaal Veilig Den Haag (2022) nadrukkelijk bij de gemeenteraad neer. Het college doet dit, omdat ‘het een politieke keuze is of het een kerntaak van de gemeente is om de regie te nemen op de digitale veiligheid van de stad. Het is aan de raad daarover een uitspraak te doen en de inzet en ambitie te bepalen’. Het college helpt de raad bij het maken van die keuze door onder meer drie voorbeeldscenario’s uit te werken.
- ’s Hertogenbosch: Naar aanleiding van een onderzoek naar informatiebeveiliging heeft de rekenkamer een datawijzer voor de gemeenteraad opgesteld. De datawijzer is een hulpmiddel voor raadsleden om bij raadsvoorstellen waarbij digitale technologie aan de orde is de goede vragen te kunnen stellen en tot een goed afgewogen en onderbouwd besluit te komen.

- Rotterdam: Nadat de Rekenkamer Rotterdam onderzoek had gedaan naar informatiebeveiliging in 2017 heeft het college een Plan van Aanpak opgesteld om tot verbetering te komen. Op basis daarvan heeft de raad extra budget en capaciteit beschikbaar gesteld. Het college heeft de raad vervolgens vier jaar lang elk half jaar geïnformeerd over de voortgang van de uitvoering van het Plan van Aanpak.
- Hilversum: de FG stelt jaarlijks een compact jaarverslag op. De kern hiervan vormen de 'bestuurlijke ontwikkellijn' en de 'ontwikkellijn per aandachtsgebied'. Aan de hand van een compacte set prestatie-indicatoren en met behulp van symbolen wordt voor beide lijnen op één A4 inzichtelijk gemaakt hoe ver de gemeente is. Daarbij geeft de FG ook steeds een advies. Aan de hand van de scores op de bestuurlijke ontwikkellijn, drukt de FG in één cijfer uit of de sturing op niveau is en, zolang dat nog niet zo is, of er een (voldoende) stijgende lijn te zien in. De gemeenteraad bespreekt het jaarverslag. Het jaarverslag is opgenomen in bijlage 6.
- Amersfoort: in de gemeente Amersfoort wordt een ENSIA-verantwoording van het college aan de raad ontwikkeld, waarin onder andere de stand van zaken voor de verschillende BIO-domeinen en de landelijke voorzieningen, met behulp van indicatoren en symbolen wordt toegelicht. Op dit moment (1 juli 2022) is deze nog niet openbaar.
- Diverse gemeenteraden geven specifiek opdracht aan de accountant om bij zijn jaarlijkse controle aandacht te besteden aan (de voortgang van) de uitvoering van IT-beheersmaatregelen. Zij laten daarover rapporteren in de boardletter en/of laten zich mondeling door de accountant informeren. De gemeenteraden gebruiken deze informatie voor het voeren van gesprekken met het college, maar ook voor het geven van concrete opdrachten om tot verbetering van de informatiebeveiliging te komen. Voorbeelden: gemeente Nijmegen en Provinciale Staten van Gelderland.

Aanbevelingen

16. Stel als raad het beleid voor informatiebeveiliging en privacybescherming vast

Vraag het college om het strategisch beleid voor informatiebeveiliging en privacybescherming ter besluitvorming aan de raad voor te leggen. De raad moet die documenten dan ook agenderen, en de gelegenheid aangrijpen om zich te laten informeren (zie hieronder).

17. Laat je als raad informeren en ondersteunen

Neem als raad zelf het initiatief om je te laten informeren over het belang en de 'basics' van goede informatiebeveiliging en privacybescherming. Doel is om in de daaropvolgende jaren beter te weten waar je op moet letten en naar moet vragen. Nodig het college en ook de CISO en FG voor zo'n sessie uit. Ook een externe deskundige die meedenkt over het soort vragen dat je moet stellen, kan nuttig zijn. Gezien de snelle ontwikkelingen in risico's, dreigingen en techniek, is het verstandig dergelijke sessies met enige regelmaat te organiseren, al dan niet ter voorbereiding op de behandeling van voorstellen of verantwoordingsrapportages die door het college worden voorgelegd. Waarom hier niet een regionaal initiatief van maken?

18. Richt als raad je controlerende rol beter in

Vraag de griffie om in een beknopte nota vast te leggen:

- waarover je als raad wilt worden geïnformeerd: de stand van zaken rond doelen, risico's en maatregelen, de resultaten van testen en toetsen, de toereikendheid van middelen, etc.
- op welke manier je als raad wilt worden geïnformeerd: enkel via de P&C-cyclus, of ook via periodieke informatiebrieven of voortgangsrapportages, via de auditcommissie (desnoods in beslotenheid), etc.
- dat je in ieder geval de jaarlijkse rapportages (ENSIA, privacyjaarverslag) wilt ontvangen en dat die moeten worden voorzien van een begeleidende toelichting. Voor beide rapportages geldt dat daarin inhoudelijk moet worden gerapporteerd op het voldoen aan de vereisten: voor informatiebeveiliging (ENSIA) zijn dat de BIO-normen en voor privacybescherming de AVG. Verwijs in de nota bijvoorbeeld naar het goede voorbeeld in Hilversum.
- hoe je als raad die informatie agendeert en behandelt, en hoe je de vinger aan de pols houdt. Overweeg om een externe toets of second opinion te vragen, of een adviseur in te schakelen.

19. Overweeg de accountant de opdracht te geven voor een IT-audit

De gemeenteraad is opdrachtgever van de accountant. Overweeg vanuit die rol de accountant een IT-audit te laten uitvoeren. Maak bij het formuleren van die opdracht gebruik van de ervaringen die de raad van Nijmegen hiermee de afgelopen vier jaar heeft opgedaan. Vraag de accountant om consistente rapportages, zodat je als raad van jaar tot jaar kunt zien of aanbevelingen al dan niet zijn opgevolgd.

20. Overweeg als raden een regionale aanpak

Versterk elkaar als raden en stel bijvoorbeeld een regionale raadswerkgroep in, of gebruik de agendacommissie van de MGR daarvoor. Zo'n gezelschap wordt dan de voorhoede van de gemeenteraden, en de leden ervan houden hun eigen raad goed op de hoogte. Organiseer in die werkgroep de onderlinge uitwisseling en kennisvermeerdering, en stem bijvoorbeeld de controle-activiteiten richting de colleges met elkaar af.

4. REACTIES COLLEGE VAN B&W EN DAGELIJKS BESTUUR MGR

In het kader van hoor- en wederhoor zijn het college en het Dagelijks Bestuur van de Modulaire Gemeenschappelijke Regeling Rijk van Nijmegen in de gelegenheid gesteld te reageren op dit rapport, in het bijzonder de aanbevelingen. De reacties zijn opgenomen in dit hoofdstuk.

Reactie college van B&W

Geachte heer Smeets, mevrouw Peters, heer Backus en heer Krale,

Op 20 mei 2022 ontvingen wij uw brief met het verzoek voor een bestuurlijke reactie en een ambtelijke feitencheck op het onderzoeksrapport 'INFORMATIEBEVEILIGING EN PRIVACYBESCHERMING' dat door DMC Group en Legal2Practice voor de rekenkamercommissie is opgemaakt.

Allereerst willen wij u bedanken voor de rapportage met de conclusies en aanbevelingen. Een onderzoeksrapport zoals dit biedt altijd aanknopingspunten voor verbetering.
De gemeente Wijchen staat hiervoor open.
Onderstaande betreft onze inhoudelijke reactie op geclusterde aanbevelingen van het onderzoeksrapport.

Algemeen
Voor het onderzoeksrapport is een toetsing gedaan op opzet, bestaan en werking van maatregelen voor informatiebeveiliging en privacybescherming. Het rapport concludeert dat de gemeente Wijchen hard aan het werk is met informatiebeveiliging en privacybescherming, maar dat tegelijkertijd ook nog veel moet gebeuren om van voldoende beheersing te spreken. De gemeente onderschrijft dit.
Thema's waar de afgelopen jaren en momenteel aan worden gewerkt zijn bewustwording, risico's en eigen verantwoordelijkheden van medewerkers.

De wens vanuit de gemeente is om te zorgen voor goede informatiebeveiliging en privacybescherming maar tegelijkertijd is hiermee geld gemoeid. Om tot het juiste volwassenheidsniveau te komen zullen capaciteit en geld ter beschikking moeten worden gesteld. Hier horen overwegingen bij die bestuurlijk van aard zijn.
Dit wordt binnen de organisatie en met de Raad opgepakt:
1. De Raad wordt meegenomen in de ontwikkelingen op het gebied van informatiebeveiliging en privacybescherming tijdens informatieavonden (dit kan zowel regionaal als op gemeentelijk niveau);
2. De hoofdpunten komen terug in het IBP (Informatiebeleidsplan);
3. De noodzakelijke investeringen worden meegenomen in het integraal plan WDW dat meegaat in de begrotingen van de gemeenten.

Onderstaand de gerubriceerde aanbevelingen:
1. Middelen (capaciteit en geld);
2. Bewustwording;
3. Regionale afstemming.

1. Middelen (capaciteit en geld)

In het onderzoeksrapport worden aanbevelingen gedaan die capaciteit en geld kosten. Dit betreft de punten 7, 8, 9 en 10: 7 - Ga systematisch DPIA's uitvoeren; 8 - Stel voldoende (financiële) middelen beschikbaar; 9 - Zorg intern voor onafhankelijke ondersteuning en toezicht; 10 - Geef de CISO (Chief Information Security Officer) en FG (Functionaris voor de Gegevensbescherming) de beschikking over een eigen budget.

Het beleid voor zowel informatiebeveiliging als privacybescherming is vastgesteld maar dient meer te worden opgenomen in jaarplannen. Denk hierbij aan het verhelderen door middel van visie, ambitie, speerpunten, concrete maatregelen, richtlijnen, protocollen, etc. Dit moet organisatiebreed worden opgepakt.

Het rapport concludeert het volgende:
“Concluderend moeten we vaststellen dat we op basis van deze gegevens, en zonder goede norm, niet kunnen vaststellen of er genoeg financiële middelen beschikbaar zijn voor informatiebeveiliging en privacybescherming. Als we de personele lasten (van de gemeente en iRvN) niet meerekenen, lijkt het niet waarschijnlijk dat de gemeente voldoet aan de norm.” De aanbeveling luidt dan ook om voldoende middelen ter beschikking te stellen. In 2022 is de functie van de FG van 0,75 fte naar 1 fte gegaan. Daarmee is de volgende stap gezet. Denk echter ook aan het volgende:

- Het belang van het positioneren van en capaciteit toevoegen aan Privacy Officers;
- De aanbeveling om de CISO en FG de beschikking te geven over een eigen budget wat wordt meegenomen in het IBP en ter besluitvorming voorligt.

Het beleid lijkt grotendeels een herhaling van de wettelijke uitgangspunten. Het is nu wenselijk een volgende stap te maken in het volwassenheidsniveau.
Dit om te voorkomen dat slechts gefocust wordt op de wettelijke eisen vanuit de AVG (Algemene Verordening Gegevensbescherming) en de BIO (Baseline Informatiebeveiliging Overheid). Het intern toewerken naar onafhankelijke ondersteuning en toezicht is hierbij een mooi streven.

2. Bewustwording
Bewustwording is een proces op organisatieniveau, maar ook op bestuurlijk niveau waar in moet worden geïnvesteerd. Dit is een ontwikkelproces waarbij de menselijke factor centraal staat. Harde resultaten kunnen hiervoor niet worden opgeleverd. De effecten hiervan zijn pas op de lange termijn zichtbaar.

Dit komt terug in de aanbevelingen 3, 4, 5, 6, 11, 13 en 14: 3 - Verhelder het beleid voor informatiebeveiliging en privacybescherming; 4 - Werk zo snel mogelijk de belangrijkste ontbrekende onderdelen van het beleid uit; 5 - Voer zo snel mogelijk een organisatiebrede risicoanalyse uit; 6 - Maak risicomanagement tot een continu proces; 11 - Leg vast hoe je gaat toetsen en rapporteren; 13 - Zet volop en systematisch in op bewustwording; 14 - Besteed meer bestuurlijke aandacht aan informatiebeveiliging en privacybescherming in de gemeente.

Niet alles is voldoende schriftelijk gedocumenteerd. Dit is een aandachtspunt.
De gemeente Wijchen heeft korte lijntjes met de CISO en FG. Dit zorgt ervoor dat informatiebeveiliging niet teveel ICT wordt en privacybescherming niet te juridisch wordt. Het blijft hiermee toegankelijk voor de medewerkers van de organisatie en uiteindelijk ook voor de Raad en andere externe contacten.

In het rapport wordt aangegeven dat een systematische, gerichte aanpak, inclusief evaluatie en consolidatie ontbreekt.
Bewustwording is niet uitgebreid omschreven in de jaarplanning. Desondanks staan regelmatig informatiebeveiligings- en privacybeschermingstrainingen ter beschikking. Op dit moment wordt onderzocht hoe dit meer kan worden opgenomen in de WDW Academie en het introductieprogramma van P&O.

Om bij de bestuurders het belang van informatiebeveiliging en privacybescherming scherper te krijgen wordt meer structureel overlegd met de CISO en FG.

Bij de bewustwording hoort ook het bewustzijn van het spanningsveld dat ontstaat tussen toegankelijkheid van gegevens en privacybescherming. Ondanks transparante dienstverlening dient ook rekening te worden gehouden met de bijbehorende informatiebeveiligings- en privacyaspecten. Denk hierbij aan de wens om transparant te zijn naar de pers, maar tegelijkertijd ook de wetenschap dat hier grenzen aan zitten. Het gaat hierbij niet alleen over privacybescherming maar ook over ethiek. Daarnaast is het ook noodzakelijk om de risico’s in beeld te hebben en deze meer te beheersen via risicomanagement.

3. Regionale afstemming

In het onderzoeksrapport worden aanbevelingen gedaan die samenhangen met hoe dit regionaal wordt opgepakt. Dit betreft de punten 1, 2, 12 en 15:
1 - Zorg voor heldere afspraken tussen de gemeenten en iRvN over informatiebeveiliging;
2 - Overweeg om het pad in te slaan van gezamenlijk informatiebeveiligingsbeleid in de regio;
12 - Ga KPI's gebruiken;
15 - Besteed meer bestuurlijke aandacht aan informatiebeveiliging en privacybescherming in de regio.

Hier wordt zowel in de regionale reactie als in de reactie vanuit de MGR (iRvN) op ingegaan. Ook hier kan gesteld worden dat inzicht nu eenmaal tijd en geld kost. Het is een goed streven om te zorgen voor heldere afspraken.
In de regio leeft de wens om meer aandacht te besteden aan informatiebeveiliging en privacybescherming (zie hiervoor ook het algemene deel van de bestuurlijke reactie). Kijkend naar de ontwikkelingen in de samenwerking van de afgelopen jaren lijkt nu ook het moment gekomen dat Wijchen gaat aansluiten op het regionale ISMS (Information Security Management System). Het ISMS wordt regionaal steeds beter gevuld en is daarmee een goed uitwisselingsplatform om de BIO te borgen.

Met vriendelijke groet,

Burgemeester en wethouders

Bijlagen bij de reactie van het College

Bijlage 1 Algemene bestuurlijke reactie

Geachte meneer Smeets, mevrouw Peters, heer Backus en heer Krale,

Op 20 mei 2022 zond u ons het rapport van de rekenkamer(commissie)s van Berg en Dal, Beuningen, Nijmegen en Wijchen naar informatiebeveiliging en privacybescherming in de regio. Met de toezending stelt u ons in de gelegenheid om een bestuurlijke reactie te geven. Van die gelegenheid maken wij graag gebruik. Onze reactie vindt u in deze brief.

Het onderwerp op de agenda
Als gemeente hebben we een grote verantwoordelijkheid in het zorgvuldig omgaan met persoonsgegevens en informatie. Door de groei aan digitale producten en diensten neemt de potentiële digitale kwetsbaarheid toe. We willen een betrouwbare overheid zijn. Gezien het grote belang van dit onderwerp zijn wij dan ook blij met het uitgebreide en grondige onderzoek dat u heeft uitgevoerd. Daarmee wordt immers eens te meer helder hoe belangrijk informatiebeveiliging en privacybescherming zijn en dat deze onderwerpen hoog op de agenda moeten staan.

De uitkomsten
Het beeld dat uit de bevindingen en aanbevelingen naar voren komt, herkennen wij. We werken aan informatiebeveiliging en privacybescherming vanuit dezelfde kaders en regelgeving als die de onderzoekers hebben gehanteerd, en de zaken waar we getuige het rapport aandacht aan moeten besteden, komen hieruit voort en stonden al op ons netvlies. Dit rapport voegt urgentie en prioriteit toe. Het stelt ons in staat om op basis van toetsing en resultaten onze plannen en acties voor de toekomst in samenhang te bezien, bij te stellen en bespreekbaar te maken. Uw oproep om steviger in te zetten op regionale samenwerking als het gaat om informatiebeveiliging en privacybescherming, nemen wij graag ter harte. We zullen onze gemeenteraad uiteraard meenemen in onze reactie op uw rapport. Daarbij gaan wij in op uw aanbevelingen, de acties die we al ondernomen hebben, hoe we in de toekomst verder werken aan informatiebeveiliging en privacybescherming en wat daarvoor nodig is.

Helder en doelgericht
Om samen op een goede manier aan informatiebeveiliging en privacybescherming te kunnen blijven werken, moeten raad, college en ambtelijke organisatie de risico's en kwetsbaarheden kennen. Het gaat hier echter ook om complexe en technische onderwerpen. Doordat het rapport helder en toegankelijk is, stelt het ons in staat om onze kennis te vergroten en doelgericht in gesprek te gaan met alle betrokkenen.

Accenten leggen

Samenvattend beschouwen we het feit dat dit onderzoek is gedaan als een steun in de rug. Want we werken al intensief aan informatiebeveiliging en privacy, en we merken dat de regelgeving, de toenemende complexiteit en de snelle ontwikkelingen om stevige inspanningen vragen. De uitkomsten van dit rapport stellen ons in staat om in de bestaande agenda verdere prioriteiten te stellen en accenten te leggen. Dit gaan we als college samen met onze raad, ambtelijke organisatie en andere betrokkenen oppakken.

Enkele opmerkingen
Onderzocht is de aanwezigheid van (vastgestelde) documentatie en de bevindingen in uw rapport gaan dus ook daarover. Dat betekent niet dat er in de praktijk niet wordt gehandeld conform de afspraken en de bedoeling daarvan. Met andere woorden: sommige zaken doen we al gestructureerd, maar zijn nog niet als zodanig gedocumenteerd. Waar relevant zullen wij dit nader duiden richting de gemeenteraad.

Verder merken we op dat het onderzoek is gehouden in de maanden juli tot en met oktober 2021 en dat we uiteraard niet stil hebben gezeten. We hebben sindsdien alweer diverse acties ondernomen als het gaat om informatiebeveiliging en privacybescherming. Sommige aanbevelingen zijn daarmee inmiddels achterhaald. Ook dit zullen wij nader duiden richting de gemeenteraad.

Gedurende de doorlooptijd van het Rekenkameronderzoek is ook het evaluatierapport naar de ICT-functie in de regio Rijk van Nijmegen afgerond en vastgesteld. iRvN heeft en houdt de opdracht om verantwoordelijk te zijn voor de technische aspecten van informatiebeveiliging, de gemeenten zijn verantwoordelijk voor de inhoudelijke, beleids- en procesmatige aspecten ervan. Het rekenkameronderzoek wijst op de overlap (of 'het grijze gebied') tussen beide en die oproep is nadrukkelijk gehoord en wordt vertaald in nadere samenwerkingsafspraken tussen de gemeenten onderling en met iRvN.

Tot slot
Rest ons u te danken voor het onderzoek, het rapport en de manier waarop u dit heeft voorbereid en uitgevoerd.

Met vriendelijke groet,
De colleges van Berg en Dal, Beuningen, Nijmegen en Wijchen

Bijlage 2 Bestuurlijke reactie iRvN

Beste portefeuillehouders,

Ook aan iRvN is gevraagd een reactie te geven op het rapport van de Regionale Rekenkamers 'Weten wat je moet weten'. Die reactie is verwoord in een concept-brief aan de stellers van het rapport en is ter vaststelling toegezonden aan het Dagelijks Bestuur van de MGR. De vergadering van het DB waarin de brief, onder voorbehoud, kan worden vastgesteld, vindt tegelijkertijd plaats met de bijeenkomst van de Portefeuillehouders ICT op 16 juni. De onderstaande reactie is de basis voor de inhoud van de brief die, na besluitvorming door het DB van de MGR, verzonden zal worden aan de stellers van het Rekenkamers-rapport.

De opmerkingen ten aanzien van iRvN zijn verwerkt in de rapporten in de paragrafen 3.2 en 3.8 en zijn identiek voor iedere gemeente.

In paragraaf 3.2 gaat het om de aanbevelingen:

1. *"Zorg voor heldere afspraken tussen de gemeenten en iRvN over informatiebeveiliging*

    a) Dit voorkomt risico's als gevolg van onduidelijkheid hierover, en stelt iRvN in staat de gemeenten beter en efficiënter te ondersteunen. Vraag het college over een jaar te rapporteren, liefst op basis van een extern onderzoek.

b) Vraag het college om in MGR-verband een meerjarenbeleidsplan voor de ICT-module op te stellen met daarin duidelijke doelstellingen. Vraag het college dit beleidsplan op hoofdlijnen uit te werken in een (meerjaren)uitvoeringsprogramma, waarin wordt ingegaan op de benodigde inspanningen door zowel iRvN als de gemeenten. Bijzondere aandacht verdient daarbij het opstellen van de tot nu toe ontbrekende (beleids)kaders voor informatiebeveiliging. Overweeg als raad de zienswijzen op dit meerjarenbeleidsplan gezamenlijk met de andere raden voor te bereiden.

c) Vraag het college om het dagelijks bestuur van de MGR voortaan, op basis van het meerjarenbeleidsplan en –uitvoeringsprogramma, een jaarlijks uitvoeringsprogramma (collectieve DVO) vast te laten stellen. Vraag het college om het dagelijks bestuur in de jaarstukken verantwoording af te laten leggen over de doelstellingen."

Voor iRvN is het belangrijk dat de uitvoeringspraktijk voor alle deelnemende gemeenten gelijkwaardig is zodat de ondersteuning door iRvN effectief en efficiënt georganiseerd kan worden. Een heldere set van afspraken en ICT-doelstellingen ondersteunt ons bij een goede uitvoering van de opdracht van de deelnemende gemeenten op het gebied van Informatiebeveiliging en privacybescherming. Op basis van een, maximaal afgestemd, regionaal beleidsplan en -uitvoeringsprogramma is het mogelijk om een jaarlijks uitvoeringsprogramma te realiseren.

2. *"Overweeg om het pad in te slaan van gezamenlijk informatiebeveiligingsbeleid in de regio*.
Vraag het college om bestuurlijk de discussie aan te gaan om toch tot een gezamenlijk informatiebeveiligingsbeleid in de regio te komen. Voor de hand ligt om iRvN daarvoor te gebruiken: de organisatie staat al, en is bestuurlijk ingebed in de MGR. Een gezamenlijk beleid, waarin onder meer is vastgelegd welk gedeeld volwassenheidsniveau de gemeenten nastreven, is de beste manier om de informatiebeveiliging in onze gemeenten te vergroten en de risico's te verminderen. Laat je als raad informeren over de mogelijke keuzes en implicaties daarvan. Bij het bepalen van je standpunt hierover kun je je als gemeenteraad extern laten adviseren. Overweeg dat in regionaal verband te doen."

Bij informatiebeveiliging gaat het om het ervoor te zorgen dat de aanwezigheid en beschikbaarheid van gegevens en systemen gewaarborgd is en gegarandeerd is volgens wet- en regelgeving, zoals de Baseline Informatiebeveiliging Overhead (BIO) en de Algemene verordening privacywetgeving (AVG). Bij beveiligingsmaatregelen gaat het erom dat de eventuele gevolgen van beveiligingsincidenten tot een acceptabel, vooraf bepaald niveau beperkt wordt.
De informatiebeveiliging is een verantwoordelijkheid van de gemeente zelf. Daaraan gerelateerd draagt iRvN de verantwoordelijkheid voor de BIO-controle en de technische maatregelen in het kader van implementatie, het beheer en het aanleveren van bewijslast voor de betreffende audits.

Eén allesomvattend regionaal Informatiebeveiligingsbeleid is een uitdagende ambitie. Voor iRvN is het van belang dat regionaal beleid wordt geformuleerd voor die onderdelen die zijn uitbesteed aan iRvN, waarbij de standaardproducten van de BIO, IBD en Vereniging Nederlandse Gemeenten (VNG) als uitgangspunt dienen. iRvN ondersteunt graag met kennis, raad en daad aan om te komen tot meer stappen richting een gezamenlijk regionaal informatiebeveiligingsbeleid.

In paragraaf 3.8 gaat het om de aanbevelingen:

1. *"Besteed meer bestuurlijke aandacht aan informatiebeveiliging en privacybescherming in de gemeente.*
Vraag het college – in lijn met VNG-resolutie 2021 en de 10 bestuurlijke principes voor informatiebeveiliging - om de portefeuilles informatiebeveiliging en privacybescherming voldoende gewicht te geven en systematisch aandacht te

besteden in de collegevergaderingen aan zaken zoals risico's, beleid, prioritering, benodigde middelen, jaarplannen, monitoring, voortgangs- en verantwoordingsrapportages en de eigen bewustwording".

2. *"Besteed meer bestuurlijke aandacht aan informatiebeveiliging en privacybescherming in de regio. Versterk en verduidelijk de governance op regionaal niveau.*
   Vraag het college om in MGR-verband voldoende gewicht te geven aan de rol van IRvN bij de informatiebeveiliging in de gemeenten (en bij iRvN zelf). Dat betekent periodieke aandacht in het Algemeen Bestuur en in de Agendacommissie van de MGR voor informatiebeveiliging, zowel als het gaat om beleidsplan en jaarplannen (Plan) en rapportages (Check). Ook (of: juist) als de aansturing van iRvN bij de gemeentesecretarissen en/of hoofden bedrijfsvoering ligt, zorg dan voor noodzakelijke bestuurlijke besluitvorming in het AB. Vraag aan het college om de instelling van een aparte bestuurscommissie voor iRvN in het AB van de MGR te overwegen."

Binnen het bestuur van de MGR kunnen afspraken gemaakt worden over een jaarlijks op te stellen uitvoeringsprogramma Informatiebeveiliging en een adequate wijze van monitoring van dit uitvoeringsprogramma en genomen maatregelen in het kader van privacybescherming.

Reactie Dagelijks Bestuur MGR Rijk van Nijmegen

Beste leden van de Regionale Rekenkamers,

Op 20 mei jl. hebben wij het rapport 'Weten wat je moet weten' van u ontvangen. Aanleiding van het rapport is het onderzoek naar informatiebeveiliging en privacybescherming binnen het ICT-samenwerkingsverband. U heeft ons om een reactie op het rapport gevraagd. Hierbij vindt u onze reactie ten aanzien van de onderdelen in het rapport, die betrekking hebben op de module iRvN van de MGR.

Binnen het ICT-samenwerkingsverband is de module iRvN van de MGR een uitvoeringsorganisatie voor alles wat te maken heeft met het beheer en de zo veilig mogelijke verwerking van gemeentelijke gegevens binnen een gedeelde regionale infrastructuur. iRvN doet dit op één manier die voor alle deelnemende gemeenten van de MGR hetzelfde is.

In uw rapport doet u - in paragraaf 3.2 'Weten wie wat doet: taakafbakening en afspraken gemeenten-iRvN' en paragraaf 3.8 'Weten dat je verantwoordelijk bent: bestuurlijke verantwoordelijkheid en commitment' – aanbevelingen, richting iRvN. Wij nemen deze aanbevelingen ter harte.

In paragraaf 3.2 gaat het om de aanbevelingen:

1. *Zorg voor heldere afspraken tussen de gemeenten en iRvN over informatiebeveiliging*
   a. Dit voorkomt risico's als gevolg van onduidelijkheid hierover, en stelt iRvN in staat de gemeenten beter en efficiënter te ondersteunen. Vraag het college over een jaar te rapporteren, liefst op basis van een extern onderzoek.
   b. Vraag het college om in MGR-verband een meerjarenbeleidsplan voor de ICT-module op te stellen met daarin duidelijke doelstellingen. Vraag het college dit beleidsplan op hoofdlijnen uit te werken in een (meerjaren)uitvoeringsprogramma, waarin wordt ingegaan op de benodigde inspanningen door zowel iRvN als de gemeenten. Bijzondere aandacht verdient daarbij het opstellen van de tot nu toe ontbrekende (beleids)kaders voor informatiebeveiliging. Overweeg als raad de zienswijzen op dit meerjarenbeleidsplan gezamenlijk met de andere raden voor te bereiden.
   c. Vraag het college om het dagelijks bestuur van de MGR voortaan, op basis van het meerjarenbeleidsplan en – uitvoeringsprogramma, een jaarlijks uitvoeringsprogramma (collectieve DVO) vast te laten stellen. Vraag

het college om het dagelijks bestuur in de jaarstukken verantwoording af te laten leggen over de doelstellingen.

Reactie: Een heldere set van afspraken en ICT-doelstellingen ondersteunt iRvN bij een goede uitvoering van de opdracht van de deelnemende gemeenten op het gebied van Informatiebeveiliging en privacybescherming. Op basis van een gemeentelijk meerjarenbeleidsplan en -uitvoeringsprogramma zijn we in staat om een jaarlijks uitvoeringsprogramma te realiseren. Ons inziens is het noodzakelijk dat we hier spreken van een – zo maximaal op elkaar afgestemd - regionaal beleidsplan en -uitvoeringsprogramma. Voor iRvN is het nl. belangrijk dat de uitvoeringspraktijk voor alle deelnemende gemeenten gelijkwaardig kan en mag zijn. Op deze manier kan iRvN de ondersteuning effectief en efficiënt organiseren.

2. *Overweeg om het pad in te slaan van gezamenlijk informatiebeveiligingsbeleid in de regio*.
   Vraag het college om bestuurlijk de discussie aan te gaan om toch tot een gezamenlijk informatiebeveiligingsbeleid in de regio te komen. Voor de hand ligt om iRvN daarvoor te gebruiken: de organisatie staat al, en is bestuurlijk ingebed in de MGR. Een gezamenlijk beleid, waarin onder meer is vastgelegd welk gedeeld volwassenheidsniveau de gemeenten nastreven, is de beste manier om de informatiebeveiliging in onze gemeenten te vergroten en de risico's te verminderen. Laat je als raad informeren over de mogelijke keuzes en implicaties daarvan. Bij het bepalen van je standpunt hierover kun je je als gemeenteraad extern laten adviseren. Overweeg dat in regionaal verband te doen.

Reactie: bij informatiebeveiliging gaat het om de beveiliging van gegevens en systemen: het ervoor zorgen dat de aanwezigheid en beschikbaarheid van gegevens en systemen gewaarborgd is en gegarandeerd is volgens wet- en regelgeving, zoals de Baseline Informatiebeveiliging Overhead (BIO) en de Algemene verordening privacywetgeving (AVG). Bij beveiligingsmaatregelen gaat het er om dat de eventuele gevolgen van beveiligingsincidenten tot een acceptabel, vooraf bepaald niveau beperkt wordt. Om dit niveau te bepalen toetst iRvN nieuwe applicaties aan de BIO en AVG.
De informatiebeveiliging is een verantwoordelijkheid van de gemeente zelf. iRvN heeft en houdt de opdracht verantwoordelijkheid te dragen voor de technische aspecten van informatiebeveiliging. De gemeenten zijn verantwoordelijk voor de inhoudelijke, beleids- en procesmatige aspecten ervan. In het rapport wordt melding gemaakt van het risico op overlap (of 'het grijze gebied') tussen beide. De oproep tot afstemming c.q. duidelijkheid over de verantwoordelijkheden is nadrukkelijk gehoord en wordt vertaald in nadere samenwerkingsafspraken tussen de gemeenten onderling en met iRvN.
Eén allesomvattend regionaal Informatiebeveiligingsbeleid is een uitdagende ambitie. Voor iRvN is het van belang dat er een regionaal beleid wordt geformuleerd, voor die onderdelen die zijn uitbesteed aan iRvN, waarbij de standaardproducten van de BIO, de Informatiebeveiligingsdienst (IBD) en Vereniging Nederlandse Gemeenten (VNG) als uitgangspunt dienen.

iRvN biedt graag haar kennis en ondersteuning aan om te komen tot meer stappen richting een gezamenlijk regionaal informatiebeveiligingsbeleid. Het regionaal informatiebeveiligingsbeleid vormt de basis voor de 'Basisafspraken ICT-diensten', waarin de dienstverlening van iRvN aan alle deelnemende gemeenten is vastgesteld. De Basisafspraken worden ook wel de 'collectieve dienstverleningsovereenkomst' genoemd. Onderdeel van deze Basisafspraken is een productencatalogus. Daarin is uitgewerkt welke producten en diensten iRvN levert en welke daarvan verplicht of optioneel door de gemeenten worden afgenomen.

Wij zullen – in overleg met de deelnemende gemeenten – zorgdragen voor herijking van de Basisafspraken, op grond van het nieuwe (regionaal) informatiebeveiligingsbeleid.

In paragraaf 3.8 gaat het om de aanbevelingen:

3. *Besteed meer bestuurlijke aandacht aan informatiebeveiliging en privacybescherming in de gemeente.*
   Vraag het college – in lijn met VNG-resolutie 2021 en de 10 bestuurlijke principes voor informatiebeveiliging - om de portefeuilles informatiebeveiliging en privacybescherming voldoende gewicht te geven en systematisch

aandacht te besteden in de collegevergaderingen aan zaken zoals risico's, beleid, prioritering, benodigde middelen, jaarplannen, monitoring, voortgangs- en verantwoordingsrapportages en de eigen bewustwording.

4. *Besteed meer bestuurlijke aandacht aan informatiebeveiliging en privacybescherming in de regio Versterk en verduidelijk de governance op regionaal niveau.*
   Vraag het college om in MGR-verband voldoende gewicht te geven aan de rol van IRvN bij de informatiebeveiliging in de gemeenten (en bij iRvN zelf). Dat betekent periodieke aandacht in het Algemeen Bestuur en in de Agendacommissie van de MGR voor informatiebeveiliging, zowel als het gaat om beleidsplan en jaarplannen (Plan) en rapportages (Check). Ook (of: juist) als de aansturing van iRvN bij de gemeentesecretarissen en/of hoofden bedrijfsvoering ligt, zorg dan voor noodzakelijke bestuurlijke besluitvorming in het AB. Vraag aan het college om de instelling van een aparte bestuurscommissie voor iRvN in het AB van de MGR te overwegen.

Reactie op beide aanbevelingen: wij ondersteunen deze aanbevelingen. Binnen ons bestuur van de MGR maken wij afspraken over een jaarlijks op te stellen uitvoeringsprogramma Informatiebeveiliging (inclusief de Basisafspraken c.q. collectieve DVO), een adequate wijze van monitoring van dit uitvoeringsprogramma en de genomen maatregelen in het kader van privacybescherming. Hierbij betrekken wij de agendacommissie van de MGR.

Wij hopen u hiermee voldoende geïnformeerd te hebben,

Hoogachtend,

Dagelijks Bestuur modulaire gemeenschappelijke regeling Rijk van Nijmegen,

De voorzitter,	De secretaris,
Drs. H.M.F. Bruls	J. Hol

5. NAWOORD REKENKAMERCOMMISSIE

De rekenkamercommissie wil haar tevredenheid uitspreken over de bestuurlijke reacties van de colleges van B&W van Berg en Dal, Beuningen, Nijmegen en Wijchen en die van het DB van de MGR Rijk van Nijmegen.

Uit de bestuurlijke reacties spreekt in grote lijnen herkenning van de uitkomsten en instemming met aanbevelingen. Het is goed om te lezen dat er de afgelopen maanden al diverse zaken in gang zijn gezet, en dat er ook de komende tijd op veel punten stappen zullen worden gezet in onze gemeenten. We zijn blij dat het rekenkamerrapport daarbij als bruikbaar wordt beschouwd. Wij adviseren onze gemeenteraden om de plannen en uitvoering door hun college actief te volgen de komende tijd, in lijn met de vijf aanbevelingen aan de raad.

Rekenkamer(commissie)s
Berg en Dal, Beuningen, Nijmegen en Wijchen

BIJLAGENBOEK GEMEENTEN BERG EN DAL / BEUNINGEN / WIJCHEN

Weten wat je moet weten

Regionaal rekenkameronderzoek naar informatiebeveiliging en privacybescherming

Juli 2022

COLOFON

Dit bijlagenboek hoort bij het rapport dat op basis van een gezamenlijk onderzoek naar informatiebeveiliging en privacybescherming is opgesteld door de rekenkamer(commissie)s van de gemeenten Berg en Dal, Beuningen, Nijmegen en Wijchen. De bijlagen 1 tot en met 7 zijn voor alle gemeenten gelijk. Deze zijn in voorliggend bijlagenboek opgenomen. Voor de gemeente Nijmegen is er een extra bijlage: bijlage 8, en ook een eigen bijlagenboek.

Voor elk van de vier gemeenten die zijn onderzocht is een aparte versie van het rapport opgesteld. Op onderdelen verschillen die versies van elkaar, omdat er behalve veel gezamenlijke bevindingen ook verschillen zijn tussen de gemeenten. Elk rapport is te vinden op de website van de betreffende rekenkamer of bij de rekenkamer op te vragen.

Telefoon	**Website**	**E-mail**
Berg en Dal		
06 28 74 38 98	www.bergendal.nl/rekenkamer	griffie@bergendal.nl
Beuningen		
14 024	Gemeente Beuningen / Rekenkamer	
Nijmegen		
024 – 329 23 38	https://www.nijmegen.nl/over-de-gemeente/rekenkamer/onderzoeksrapporten/	rekenkamer@nijmegen.nl
Wijchen		
088 – 432 72 03	www.wijchen.nl	griffie@wijchen.nl

Bij de uitvoering van het onderzoek zijn de rekenkamer(commissie)s ondersteund door onderzoekers van:

- DMC Group (onderdeel informatiebeveiliging): drs. Chris P.J. Deben CISM, ing. Henk Struving CISA CISSP CISM Lead auditor ISO 27001 en Mick Deben BSc CISSP CRISC;
- Legal2Practice (onderdeel privacybescherming): mr. Jean Paul van Schoonhoven BBA CCO SIO FIP CIPM CIPT CIPP/E, Meindert Boon RA CDPP CIPM CIPP/e, Philippe Dauphin MA BCS Data Protection en Wilfred Brom BC;

Bij het opstellen van de rapportage zijn de rekenkamer(commissie)s ondersteund door drs. Etienne Lemmens van Prae Advies & Onderzoek.

INHOUDSOPGAVE BIJLAGENBOEK

Bijlage 1: Aanpak van het onderzoek: deelvragen en gesprekspartners

Bijlage 2: Normenkader, inclusief een toelichting op de gehanteerde volwassenheidsmodellen

Bijlage 3: 10 bestuurlijke principes informatiebeveiliging en VNG-resoluties

Bijlage 4: Overzicht van verplichte BIO-documenten

Bijlage 5: Strategische, tactische en operationele kaders uit Basisafspraken gemeenten - iRvN

Bijlage 6: Voorbeeld verantwoordingsrapportage aan de gemeenteraad

Bijlage 7: Verklaring van gebruikte begrippen en afkortingen

De bijlagen 1 tot en met 7 zijn voor alle vier gemeenten identiek. Voor de gemeente Nijmegen is er één extra bijlage (bijlage 8: P&C-documenten over informatiebeveiliging en privacybescherming).

BIJLAGE 1: AANPAK VAN HET ONDERZOEK: DEELVRAGEN EN GESPREKSPARTNERS

In hoofdstuk 1 van het regionale rekenkamerrapport 'Weten wat je moet weten' over informatiebeveiliging en privacybescherming is een toelichting gegeven op de aanleiding, opzet en aanpak van het onderzoek. Op een aantal onderdelen is in deze bijlage meer in detail ingegaan, namelijk:

- de deelvragen die leidend geweest zijn bij het onderzoek;
- de geïnterviewde bestuurders en functionarissen;
- de deelnemers aan de expertmeeting.

Deelvragen die leidend waren bij de uitvoering van het onderzoek

De vraagstelling van het onderzoek is:

1. Is de informatiebeveiliging en privacybescherming van de gemeenten Berg en Dal, Beuningen, Nijmegen en Wijchen voldoende op orde, is er voldoende zicht op de risico's en werken de gemeenten op effectieve en efficiënte wijze aan verbetering van de onderdelen die niet voldoende op orde zijn?
2. Hoe kunnen de gemeenteraden de komende jaren hun kaderstellende en controlerende taak op deze thema's goed vervullen?

Om deze vragen te beantwoorden zijn deelvragen geformuleerd. We onderscheiden:

- onderzoeksdeel A voor de informatiebeveiliging;
- onderzoeksdeel B voor privacybescherming;
- onderzoeksdeel C voor de rol van de raad.

De deelvragen zijn leidend geweest bij de uitvoering van het onderzoek.

Deelvragen onderzoeksdeel A: Informatiebeveiliging

A1. Hoe zijn de taken en verantwoordelijkheden op het terrein van ICT- en informatiesystemen en met name de informatiebeveiliging tussen de gemeenten en iRvN verdeeld?

A2. Wat zijn de beleidskaders van de gemeenten en de iRvN t.a.v. hun informatiebeveiliging, met name van persoonsgegevens?

A3. Voldoen deze beleidskaders aan de gangbare standaarden en wetgeving op het vlak van privacy en informatiebeveiliging?

A4. Wat is het beschikbare budget van de deelnemende gemeenten en iRvN voor informatiebeveiliging, en is het mogelijk om een oordeel te geven (bijvoorbeeld door benchmarking) over de toereikendheid hiervan?

A5. In hoeverre worden de beleidskaders in de praktijk in de gemeenten en de iRvN nageleefd?

A6. Op welke manier worden gemeentelijke medewerkers bewust gemaakt van hun verantwoordelijkheden ten aanzien van het bewaken van de informatiebeveiliging? Daarbij kan worden gedacht aan onder meer trainingen en ondersteuning, maar ook via functieomschrijvingen, aandacht in functioneringsgesprekken etc.

A7. Heeft de gemeente een proces van continue verbeteren in werking voor haar informatiebeveiliging en opslag en beheer van persoonsgegevens in het bijzonder?

A8. Hebben de gemeenten en de iRvN voldoende zicht op de risico's (zowel veiligheidsrisico's als financiële risico's ingeval van lekken of incidenten) op het gebied van informatiebeveiliging, en zijn er maatregelen getroffen om de grootste risico's te kunnen ondervangen?

A9. Hebben de gemeenten en de iRvN een concreet plan voor het effectief en efficiënt verkleinen van de risico's, en voldoet dat plan aan de gebruikelijke standaarden?

Deelvragen onderzoeksdeel B: Privacybescherming

Onderzoeksdeel B richt zich op de omgang met persoonlijke gegevens van burgers door de gemeenten, waar relevant ook door iRvN.

Om het onderzoek uitvoerbaar te houden, hebben wij ervoor gekozen ons bij onderzoeksdeel B te focussen op het sociaal domein, in het bijzonder:

- de verwerkingen van persoonsgegevens door gemeenten in het kader van de Jeugdwet;
- het verstrekken van persoonsgegevens:
    - binnen gemeenten aan medewerkers Openbare Orde en Veiligheid
    - door gemeenten aan samenwerkingsverbanden op het gebied van openbare orde en veiligheid (zoals Veiligheidshuizen en RIECS[1]).

B1. Wat zijn de gemeentelijke beleidskaders t.a.v. privacybescherming in het sociaal domein? Hoe wordt er geanticipeerd op de AVG?

B2. Voldoen deze beleidskaders aan de gangbare standaarden en wetgeving?

B3. Hoe is het beleid uitgewerkt en geborgd in processen? Hierbij moet ook aandacht zijn voor de samenwerking met eventuele (keten)partners.

B4. Hoe is de toegang tot dossiers (autorisaties) geregeld? Hierbij moet ook aandacht zijn voor de samenwerking met eventuele (keten)partners.

[1] RIEC: Regionaal Informatie- en Exptertise Centrum. De tien RIECs en het LIEC (landelijk Inforamtie- en Exptertisecentrum) ondersteunen partners bij de aanpak van georganiseerde criminaliteit.

B5. In hoeverre worden de beleidskaders en vastgestelde processen en regels nageleefd in de praktijk in de gemeenten (en binnen de iRvN)? Hierbij moet ook aandacht zijn voor de samenwerking met eventuele (keten)partners.

B6. Wanneer en op welke manier geven burgers toestemming voor het gebruik en verwerken van gegevens?

B7. Op welke manier worden burgers geïnformeerd over het gebruik en de verwerking van hun persoonsgegevens?

B8. Hoe ziet het toezicht op de omgang met de persoonsgegevens eruit, op papier en in de praktijk? Hierbij moet ook aandacht zijn voor de samenwerking met eventuele (keten)partners.

B9. Op welke manier worden gemeentelijke medewerkers bewust gemaakt van hun verantwoordelijkheden ten aanzien van het bewaken van de privacy van persoonsgegevens? Daarbij kan worden gedacht aan onder meer trainingen en ondersteuning, maar ook via functie-omschrijvingen, aandacht in functioneringsgesprekken etc.

B10. In hoeverre heeft de gemeente een balans gevonden tussen regels en procedures rondom de bescherming van privacy enerzijds en een goede dienstverlening aan de burger anderzijds?

Deelvragen onderzoeksdeel C: Kaderstelling en controle door de gemeenteraden

C1. Op welke wijze verloopt het proces van kaderstelling en controle door de gemeenteraden tot op heden t.a.v. de informatiebeveiliging en privacybescherming in hun gemeente, en hoe moet dit proces en het resultaat ervan worden beoordeeld?

C2. Op welke wijze faciliteren de colleges de kaderstelling en controle door de gemeenteraden, met name ten aanzien van de informatievoorziening aan de raden?

C3. Welke voorwaarden en vereisten kunnen worden geïdentificeerd om de kaderstelling en controle beter te laten verlopen? In het bijzonder moet daarbij aandacht zijn voor de inrichting van de informatievoorziening.

C4. Zijn er elders in het land relevante best practices ten aanzien van een goed verlopend proces van kaderstelling en controle door de gemeenteraad op dit gebied, en wat zijn de belangrijkste lessen die daaruit kunnen worden geleerd?

Gesprekken met betrokkenen

In de volgende tabel is aangegeven met welke bestuurders en functionarissen[2] binnen gemeente en iRvN is gesproken en op welk(e) onderde(e)l(en) van het onderzoek de focus lag: informatiebeveiliging (A), privacybescherming (B) of de rol van de gemeenteraden (C).

Geïnterviewde bestuurders en functionarissen	**Informatie Beveiliging (A)**	**Privacy Bescherming (B)**	**Rol gemeenteraad (C)**
Gemeente Berg en Dal			
Portefeuillehouder ICT	X		
Chief Information Security Officer /ENSIA-coördinator	X		
Functioneel beheerder	X		
Functionaris Gegevensbescherming	X	X	
Gemeentesecretaris	X		
Kwaliteitsmedewerker Documentaire Informatievoorziening	X		
Kwaliteitsmedewerker Jeugd/Wmo (2)		X	
Opgavemanager	X		
Teamleider Sociaal Team en Regieteam		X	
Teamleider Team Informatie	X	X	
Vertegenwoordiger griffie			X
Gemeente Beuningen			
Burgemeester / portefeuillehouder ICT	X	X	
Beleidsmedewerker Integrale Veiligheid en Openbare Orde		X	
Chief Information Security Officer	X		
Functioneel beheerder	X		
Functionaris Gegevensbescherming		X	
Gemeentesecretaris	X		
Informatie Adviseur	X		
Juridisch Kwaliteitsadv. Sociaal Domein		X	
Kwaliteitsmedewerker Dienstverlening		X	
Manager Informatie & Bedrijfsvoering	X		
Vertegenwoordiger griffie			X

[2] Met het oog op privacybescherming zijn geen namen opgenomen, alleen functie-aanduidingen.

Geïnterviewde bestuurders en functionarissen	Informatie Beveiliging (A)	Privacy Bescherming (B)	Rol gemeenteraad (C)
Gemeente Nijmegen			
Burgemeester		X	
Portefeuillehouder ICT	X		
Chief Information Security Officer (CISO)	X	X	
Concernmanager Veiligheid, Juridishce Zaken en Bestuursondersteuning	X		
Concernmanager Personeel, Informatie en Facilitair	X		
Functionaris Ggegevensbescherming	X	X	
Functioneel beheerder (2)	X		
Gemeentesecretaris	X		
Informatiecoördinator Zorg- en Veiligheidshuis		X	
Inhoudelijk Coördinator Back Office Wmo/Jeugd		X	
Klachtencoördinator		X	
Kwaliteitsmedewerker Regionaal Ondersteuningsbureau		X	
Manager Basis- en GEO-informatie	X		
Manager Ontwikkel Informatisering en Automatisering (I&A) / Chief Information Officer	X		
Manager Zorg- en Veiligheidshuis		X	
Privacy Officer		X	
Procesmanager Cluster Ondermijning & Informatiegestuurd Werken		X	
Senior Juridisch Beleidsadviseur		X	
Vertegenwoordigers griffie			X

Geïnterviewde bestuurders en functionarissen	Informatie Beveiliging (A)	Privacy Bescherming (B)	Rol gemeenteraad (C)
Gemeente Wijchen			
Burgemeester	X	X	
Portefeuillehouder ICT	X		
Beleidsadviseur Openbare Orde en Veiligheid		X	
Beleidsadviseur Zorg en Veiligheid		X	
Beleidsmedewerker Jeugd, Wmo, Gezondheid		X	
Chief Information Security Officer	X		
Funtionaris Ggegevensbescherming	X	X	
Functioneel beheerder	X		
Gemeentesecretaris	X		
i-adviseur	X		
Kwartiermaker Informatiemanagement	X		
Manager Bedrijfsvoering	X		
Strategisch Informatiemanager	X		
Vertegenwoordiger griffie			X
iRvN			
Lid DB iRvN met ICT-portefeuille	X		
Afdelingshoofd ICT	X		
Afdelingshoofd Informatie- en applicatiebeheer	X		
Lid Cyber Security Incident Response Team	X		
Chief Information Security Officer	X	X	
Coördinator ICT-beheer	X		
Coördinator informatie- en applicatiebeheer (2)	X		
Coördinator informatie- en applicatiebeheer Sociaal Domein	X	X	
Directeur iRvN	X	X	
Security Officer	X		

Van alle gesprekken is een verslag op hoofdlijnen gemaakt, dat voor verificatie is teruggelegd bij de geïnterviewde.

Deelnemers expertmeeting

In de expertmeeting is met (ervarings)deskundigen[3] uit het land gesproken over de (mogelijke) invulling van de kaderstellende en controlerende rol van de gemeenteraad en wat hij daarvoor nodig heeft. Deelnemers aan de expertmeeting waren:

- CISO van een gemeente die recent slachtoffer was van een hack, tevens raadslid en voormalig rekenkamerlid;
- Onafhankelijk toezichthouder naleving AvG, tevens FG in een aantal gemeenten en ondersteuner van de VNG bij AVG-management;
- Deskundige op het gebied van informatiebeveiliging, tevens extern (rekenkamer)onderzoeker;
- Vertegenwoordigers van drie rekenkamers met ervaring met rekenkameronderzoek op het gebied van informatiebeveiliging en privacybescherming en zicht op de verbetertrajecten die naar aanleiding daarvan – mede op basis van besluitvorming door gemeenteraden - gestart zijn;
- Directeur Nederlandse Vereniging van Rekenkamers en Rekenkamercommissies, tevens raadslid.

[3] Met het oog op privacybescherming zijn geen namen opgenomen, alleen functie-aanduidingen.

BIJLAGE 2: NORMENKADER

In deze bijlage is voor de deelvragen die leidend waren bij de uitvoering van het onderzoek aangegeven welke beoordelings- of toetsingsnormen wij daarbij gebruikt hebben:

- Onderzoeksdeel A: informatiebeveiliging;
- Onderzoeksdeel B: privacybescherming;
- Onderzoeksdeel C: de rol van de raad.

Beoordelings- en toetsingsnormen Informatiebeveiliging

In de volgende tabel zijn de beoordelings- of toetsingsnormen voor onderzoeksdeel A (Informatiebeveiliging) opgenomen.

Deelvragen met beoordelings- of toetsingsnormen onderzoeksdeel A. Informatiebeveiliging	
Deelvraag	**Beoordelings- of toetsingsnormen**
A1. Hoe zijn de taken en verantwoordelijkheden op het terrein van ICT- en informatiesystemen en met name de informatiebeveiliging tussen de gemeenten en iRvN verdeeld?	Beschrijvende vraag. Aanvullende norm: is de taakverdeling duidelijk voor de betrokken partijen?
A2. Wat zijn de beleidskaders van de gemeenten en iRvN t.a.v. hun informatiebeveiliging, met name van persoonsgegevens?	Geen normen / beschrijvende vraag.
A3. Voldoen deze beleidskaders aan de gangbare standaarden en wetgeving op het vlak van privacy en informatiebeveiliging?	In algemene zin moet beleid duidelijkheid geven over doelstellingen, middelen en voorziene activiteiten (de 3 W-vragen). Voor het bepalen van het volwassenheidsniveau worden de volgende normenkaders en richtlijnen gehanteerd: - Baseline Informatiebeveiliging Overheid (BIO) - ISO 27001: 2013 - Center for Internet Security (CIS) top 20 (versie 8) - NIST Cybersecurity Framework (CSF) (v1.1) De relevante onderdelen hieruit zijn opgenomen in een afzonderlijke tabel. Dat geldt ook voor de omschrijvingen en criteria voor de verschillende stadia van volwassenheid.
A4. Wat is het beschikbare budget van de deelnemende gemeenten en iRvN voor informatiebeveiliging, en is het mogelijk om een oordeel te geven (bijvoorbeeld door benchmarking) over de toereikendheid hiervan?	- De beschikbare middelen zijn voldoende voor het realiseren van de voorgenomen doelen en activiteiten. - Advies CyberSecurityRaad 2017: 10% van het IT-budget als maatstaf nemen voor digitale veiligheid.

Deelvragen met beoordelings- of toetsingsnormen onderzoeksdeel A. Informatiebeveiliging	
Deelvraag	**Beoordelings- of toetsingsnormen**
A5. In hoeverre worden de beleidskaders in de praktijk in de gemeenten en iRvN nageleefd?	Geen / beschrijvende vraag.
A6. Op welke manier worden gemeentelijke medewerkers bewust gemaakt van hun verantwoordelijkheden ten aanzien van het bewaken van de informatiebeveiliging? Daarbij kan worden gedacht aan onder meer trainingen en ondersteuning, maar ook via functieomschrijvingen, aandacht in functioneringsgesprekken etc.	Voor een goed proces van bewustwording geldt: - De bewustwordingsacties worden gericht ingezet voor de diverse categorieën medewerkers; - De bewustwordingsacties zijn onderdeel van een proces van continu verbeteren (zie A7); - Gegeven de steeds nieuwe veiligheidsdreigingen en – risico's wordt de PDCA-cyclus (ook) met een hoge frequentie doorlopen.
A7. Heeft de gemeente een proces van continu verbeteren in werking voor haar informatiebeveiliging en opslag en beheer van persoonsgegevens in het bijzonder?	Als norm voor een proces van continu verbeteren wordt de toepassing van de PDCA-cyclus (cyclische manier van werken) gehanteerd.
A8. Hebben de gemeenten en iRvN voldoende zicht op de risico's (zowel veiligheidsrisico's als financiële risico's ingeval van lekken of incidenten) op het gebied van informatiebeveiliging, en zijn er maatregelen getroffen om de grootste risico's te kunnen ondervangen?	Voldoende zicht op de risico's betekent: 1. Er is een actuele en volledige risico-inventarisatie; 2. De risico's zijn geanalyseerd op de kans dat deze zich voordoet en het effect daarvan (inhoudelijk en financieel); 3. Voor de risico's is bepaald welke geaccepteerd worden en voor welke maatregelen worden genomen;
A9. Hebben de gemeenten en iRvN een concreet plan voor het effectief en efficiënt verkleinen van de risico's, en voldoet dat plan aan de gebruikelijke standaarden?	In vervolg op de risico-inventarisatie en analyse: 1. Zijn de te nemen maatregelen uitgewerkt in een actieplan. 2. Wordt actief (bij)gestuurd op de uitvoering van het actieplan volgens de principes van de PDCA-cyclus (cyclisch werken).

Volwassenheidsmodel informatiebeveiliging

Voor het bepalen van het volwassenheidsniveau voor informatiebeveiliging is het NBA-LIO en NOREA-volwassenheidsmodel[1] gebruikt. Dit model onderscheid 15 aandachtsgebieden, die een relatie hebben met de volgende normenkader en richtlijnen:

- Baseline Informatiebeveiliging Overheid (BIO)
  De Baseline Informatiebeveiliging Overheid (BIO) is het basisnormenkader voor informatiebeveiliging binnen de overheid (Rijk, gemeenten, provincies, waterschappen). De BIO is afgeleid van de ISO 27002:2013 norm.
- ISO 27001:2013
  Dit betreft de internationaal erkende norm voor het inrichten, onderhouden en continu verbeteren van een managementsysteem voor informatiebeveiliging. De BIO verplicht Nederlandse overheden om het managementsysteem in te richten volgens deze norm.
- Center for Internet Security (CIS) top 20 (versie 8)
  CIS heeft een top 20 'Critical Security Controls' ontwikkeld, waarmee de meest voorkomende cyberaanvullen kunnen worden afgewend.
- NIST Cybersecurity Framework (CSF) (v1.1)
  Framework is een reeks richtlijnen voor het beperken van organisatorische cyberbeveiligingsrisico's, gepubliceerd door het Amerikaanse National Institute of Standards and Technology op basis van bestaande normen, richtlijnen en praktijken. Framework biedt organisaties de mogelijkheid om: 1) hun huidige volwassenheid te bepalen, 2) hun gewenste volwassenheid te bepalen, 3) mogelijkheden voor verbetering en de prioritering daarvan te duiden, 4) voortgang te toetsen en 5) communicatie over informatiebeveiliging te vereenvoudigen.

In de volgende tabel zijn de 15 aandachtsgebieden uit het NBA-LIO en NOREA-volwassenheidsmodel opgenomen en is:

- de korte beschrijving uit het model overgenomen;
- een verwijzing opgenomen naar de bijbehorende normenkaders en richtlijnen;
- een verwijzing opgenomen naar de bijbehorende beheersmaatregel(en) uit het betreffende normenkader of de betreffende richtlijn.

[1] https://www.nba.nl/intern-en-overheidsaccountants/volwassenheidsmodel-informatiebeveiliging/

1. Bestuur	**Referentie normenkader(s)**	**Referentie beheersmaatregelen**
Geeft richting en ondersteuning aan informatiebeveiliging c.q. cyber security in lijn met bedrijfsdoelstellingen, risicobereidheid en van toepassing zijnde wet- en regelgeving en vergewist zich van de effectieve naleving ervan.	BIO (v1.04)	5, 18.2
	ISO 27001 (2013)	5, 6
	CIS top 20 (v8)	18
	NIST CSF (v1.1)	ID.GV
2. Organisatie	**Referentie normenkader(s)**	**Referentie beheersmaatregelen**
Informatiebeveiliging (inclusief cyber security) is op het hoogst mogelijk organisatieniveau geadresseerd en het beheer van informatiebeveiliging is in lijn met de bedrijfsdoelstellingen en van toepassing zijnde risico's en compliance eisen.	BIO (v1.04)	6
	ISO 27001 (2013)	5.3, 7.1
	CIS top 20 (v8)	-
	NIST CSF (v1.1)	ID.AM
3. Risicobeheer	**Referentie normenkader(s)**	**Referentie beheersmaatregelen**
Draagt zorg voor het op gestructureerde wijze identificeren en beheersen van informatiebeveiligings- en cyber securityrisico's zodanig dat de risico's in lijn zijn met de risicobereidheid en het risicoraamwerk van de organisatie.	BIO (v1.04)	-
	ISO 27001 (2013)	6, 8.2, 8.3
	CIS top 20 (v8)	-
	NIST CSF (v1.1)	ID.RA
4. Personeelsbeheer	**Referentie normenkader(s)**	**Referentie beheersmaatregelen**
Draagt er zorg voor dat alle medewerkers, inhuurkrachten en derde partijen zich bewust zijn van informatiebeveiligings- en cyber securityrisico's en voldoende geschoold zijn om in lijn met het beveiligingsbeleid hun werkzaamheden te kunnen verrichten.	BIO (v1.04)	7
	ISO 27001 (2013)	7.2, 7.3, 7.4
	CIS top 20 (v8)	14
	NIST CSF (v1.1)	PR.AT
5. Configuratiebeheer	**Referentie normenkader(s)**	**Referentie beheersmaatregelen**
Draagt zorg voor de vastlegging en ontsluiting van gegevens over de IT-middelen, IT-koppelingen en IT-diensten.	BIO (v1.04)	8
	ISO 27001 (2013)	-
	CIS top 20 (v8)	1, 2, 4
	NIST CSF (v1.1)	ID.AM

6. Incident/probleembeheer	**Referentie normenkader(s)**	**Referentie beheersmaatregelen**
Draagt zorg voor het afhandelen van verstoringen in de IT-dienstverlening en voor het tijdig herstellen van de afgesproken dienstenniveaus. Probleembeheer draagt zorg voor het wegnemen of voorkomen van structurele fouten in de IT-dienstverlening.	BIO (v1.04)	16
	ISO 27001 (2013)	9.1, 10.2
	CIS top 20 (v8)	17
	NIST CSF (v1.1)	PR-IP.9, DE-AE.5, RS-AN.2, RS-AN.4, RS-MI, PR-IP.9
7. Wijzigingsbeheer	**Referentie normenkader(s)**	**Referentie beheersmaatregelen**
Draagt zorg voor het beheerst doorvoeren van wijzigingen in IT-middelen, IT-koppelingen en IT-diensten (o.a. applicaties).	BIO (v1.04)	12.1.2
	ISO 27001 (2013)	-
	CIS top 20 (v8)	1, 2, 4
	NIST CSF (v1.1)	PR-IP.3
8. Systeemontwikkeling	**Referentie normenkader(s)**	**Referentie beheersmaatregelen**
Draagt zorg voor het ontwikkelen van geautomatiseerde oplossingen in lijn met ontwerpspecificaties, ontwikkelen documentatiestandaarden en kwaliteits- en acceptatiecriteria (inclusief wet- en regelgeving).	BIO (v1.04)	14
	ISO 27001 (2013)	-
	CIS top 20 (v8)	16
	NIST CSF (v1.1)	-
9. Gegevensbeheer	**Referentie normenkader(s)**	**Referentie beheersmaatregelen**
Draagt zorg voor het onderhouden van de volledigheid, juistheid, beschikbaarheid en bescherming van gegevens.	BIO (v1.04)	8, 13, 18.1
	ISO 27001 (2013)	-
	CIS top 20 (v8)	3, 11
	NIST CSF (v1.1)	PR.DS, PR.IP
10. Identiteits- en toegangsbeheer	**Referentie normenkader(s)**	**Referentie beheersmaatregelen**
Draagt zorg voor het beheren van de logische toegang tot informatie, informatiediensten (o.a. applicaties) en externe koppelingen.	BIO (v1.04)	9
	ISO 27001 (2013)	-
	CIS top 20 (v8)	5, 6
	NIST CSF (v1.1)	PR-AC

11. Beveiligingsbeheer	**Referentie normenkader(s)**	**Referentie beheersmaatregelen**
Draagt zorg voor het in kaart brengen, adresseren en mitigeren van de risico's van beschikbaarheid, integriteit en vertrouwelijkheid die van toepassing zijn op de informatievoorziening.	BIO (v1.04)	6.2, 9, 10, 12, 13, 14
	ISO 27001 (2013)	-
	CIS top 20 (v8)	7, 8, 9, 10, 12, 13
	NIST CSF (v1.1)	PR.PT, DE-AE, DE-CM, DE.DP,
12. Fysieke beveiliging	**Referentie normenkader(s)**	**Referentie beheersmaatregelen**
Draagt zorg voor het toegangsbeheer tot ruimtes en de bescherming van personen en objecten tegen incidenten die een fysieke schade aan personen of objecten tot gevolg kunnen hebben.	BIO (v1.04)	11
	ISO 27001 (2013)	-
	CIS top 20 (v8)	-
	NIST CSF (v1.1)	PR-AC.2, PR-AT.5, PR-IP.5, DE-CM.2
13. IT-operatie	**Referentie normenkader(s)**	**Referentie beheersmaatregelen**
Draagt zorg voor het operationeel houden van de IT-diensten.	BIO (v1.04)	12.1.3, 12.3
	ISO 27001 (2013)	-
	CIS top 20 (v8)	11
	NIST CSF (v1.1)	PR-DS.4, PR-IP.4
14. Bedrijfscontinuïteitsbeheer	**Referentie normenkader(s)**	**Referentie beheersmaatregelen**
Draagt zorg voor het herstellen en voorzetten van de bedrijfsvoering na het optreden van een calamiteit in overeenstemming met de hiervoor afgesproken dienstenniveaus.	BIO (v1.04)	17
	ISO 27001 (2013)	-
	CIS top 20 (v8)	11
	NIST CSF (v1.1)	PR-IP.9, PR-IP.10
15. Ketenbeheer	**Referentie normenkader(s)**	**Referentie beheersmaatregelen**
Draagt zorg voor het bewaken van de levering van de afgesproken dienstverlening door (interne en externe) leveranciers.	BIO (v1.04)	15
	ISO 27001 (2013)	6, 8.2, 8.3
	CIS top 20 (v8)	15
	NIST CSF (v1.1)	ID-BE, ID-AM.6 PR-AT-3

Beoordelings- of toetsingsnormen privacybescherming

In de volgende tabel zijn de beoordelings- of toetsingsnormen voor onderzoeksdeel B (Privacybescherming) opgenomen.

Deelvragen met beoordelings- of toetsingsnormen onderzoeksdeel B. Privacybescherming	
Deelvraag	**Beoordelings- of toetsingsnormen**
B1. Wat zijn de gemeentelijke beleidskaders t.a.v. privacybescherming in het sociaal domein? Hoe wordt er geanticipeerd op de AVG?	1e deel: geen / beschrijvende vraag. 2e deel: er is een implementatieplan gericht op het voldoen aan de regels uit de AVG.
B2. Voldoen deze beleidskaders aan de gangbare standaarden en wetgeving?	Als beoordelings- of toetsingsnorm voor 'gangbare standaarden en wetgeving' zijn de thema's en bijbehorende artikelen uit de AVG gehanteerd. Deze zijn opgenomen in een afzonderlijke tabel.

B3. Hoe is het beleid uitgewerkt en geborgd in processen? Hierbij moet ook aandacht zijn voor de samenwerking met eventuele (keten)partners.	Een goede uitwerking en borging betekent:
	- Het beleid is vertaald in activiteiten in een volledig en actueel uitvoeringsprogramma, met per activiteit toegekende:
	  - bevoegdheden en verantwoordelijkheden
	  - beschikbare middelen (personeel en financieel). / Advies CyberSecurityRaad 2017: 10% van het IT-budget als maatstaf nemen voor digitale veiligheid.
	- De uitvoering wordt actief (bijgestuurd) op basis van de principes van de PDCA-cyclus (cyclisch werken).

B4. Hoe is de toegang tot dossiers (autorisaties) geregeld? Hierbij moet ook aandacht zijn voor de samenwerking met eventuele (keten)partners.	Een goed geregelde toegang/autorisaties betekent dat toegang tot persoonsgegevens functiegebonden is en gebaseerd is op het 'need to know' principe. En dat er: - een actuele autorisatiematrix voor de belangrijkste applicaties is; - een monitoringsproces is ingericht, waarmee periodiek gecontroleerd wordt of de uitgegeven autorisaties nog actueel zijn; - verwerkersovereenkomsten en/of convenanten zijn afgesloten met ketenpartners, waarin de vereisten en benodigde maatregelen met betrekking tot de gegevensuitwisseling zijn vastgelegd.

Deelvragen met beoordelings- of toetsingsnormen onderzoeksdeel B. Privacybescherming	
Deelvraag	**Beoordelings- of toetsingsnormen**
B5. In hoeverre worden de beleidskaders en vastgestelde processen en regels nageleefd in de praktijk in de gemeenten (en binnen iRvN)? Hierbij moet ook aandacht zijn voor de samenwerking met eventuele (keten)partners.	Geen normen / beschrijvende vraag. Kernwoorden bij beschrijving: - opzet – bestaan – werking - situatie in vergelijkbare gemeenten
B6. Wanneer en op welke manier geven burgers toestemming voor het gebruik en verwerken van gegevens?	Geen normen / beschrijvende vraag. Kernwoorden bij beschrijving: - opzet – bestaan – werking - situatie in vergelijkbare gemeenten
B7. Op welke manier worden burgers geïnformeerd over het gebruik en de verwerking van hun persoonsgegevens?	Geen / beschrijvende vraag. Kernwoorden bij beschrijving: - opzet – bestaan – werking - situatie in vergelijkbare gemeenten
B8. Hoe ziet het toezicht op de omgang met de persoonsgegevens eruit, op papier en in de praktijk? Hierbij moet ook aandacht zijn voor de samenwerking met eventuele (keten)partners.	Geen / beschrijvende vraag. Kernwoorden bij beschrijving: - opzet – bestaan – werking - situatie in vergelijkbare gemeenten
B9. Op welke manier worden gemeentelijke medewerkers bewust gemaakt van hun verantwoordelijkheden ten aanzien van het bewaken van de privacy van persoonsgegevens? Daarbij kan worden gedacht aan onder meer trainingen en ondersteuning, maar ook via functie-omschrijvingen, aandacht in functioneringsgesprekken etc.	Voor een goed proces van bewustwording geldt: - de bewustwordingsacties worden gericht ingezet voor de diverse categorieën medewerkers; - de bewustwordingsacties zijn onderdeel van een proces van continu verbeteren (zie A7); - gegeven de steeds nieuwe veiligheidsdreigingen en – risico's wordt de PDCA-cyclus (ook) met een hoge frequentie doorlopen.
B10. In hoeverre heeft de gemeente een balans gevonden tussen regels en procedures rondom de bescherming van privacy enerzijds en een goede dienstverlening aan de burger anderzijds?	Een goede balans betekent: - aandacht voor mogelijke tegenstellingen tussen regels en procedures rondom de bescherming van privacy en een goede dienstverlening in het privacybeschermingsbeleid en de vertaling daarvan naar de uitvoering; - het actief uitdragen van het privacybeschermingsbeleid van bovenaf in de organisatie; - een hoge mate van bewustzijn onder medewerkers (zie B9); - een goede informatieverstrekking aan burgers; - het bieden van een platform aan burgers om de privacyrechten uit te kunnen oefenen; - dat het zoeken daarnaar onderdeel is van een continu proces van verbeteren (zie A7).

Volwassenheidsmodel Privacybescherming

Voor het bepalen van het volwassenheidsniveau voor privacybescherming is de Privacy Baseline (versie 3.3) van het Centrum Informatiebeveiliging en Privacybescherming (CIP) gehanteerd. Deze Privacy Baseline is gebaseerd op de AVG, de basiswet die sinds 25 mei 2018 in de hele Europese Unie het verzamelen, verwerken en beveiligen van persoonsgegevens regelt. In onderstaande tabel zijn de 13 thema's uit de Privacy Baseline opgenomen en is:

- de korte beschrijving uit de Privacy Baseling overgenomen;
- een verwijzing opgenomen naar de bijbehorende artikelen uit de AVG.

1. Privacybeleid	**Artikel AVG**
De organisatie heeft een privacybeleid en procedures ontwikkeld en vastgesteld waarin is vastgelegd op welke wijze persoonsgegevens worden verwerkt en invulling wordt gegeven aan de wettelijke beginselen	5, 24, 40
2. Organisatie	**Artikel AVG**
Het doel van een heldere verdeling van taken en bevoegdheden, van middelen en rapportagelijnen is waarborgen dat op de juiste wijze invulling wordt gegeven aan de eisen van het privacybeleid en de AVG. Daarnaast omvat het thema organisatie ook de bewustwording op de werkvloer van het bestaan van privacy, de privacyregels en hoe dit intern is georganiseerd.	5, 37, 38, 39
3. Risicobeheer	**Artikel AVG**
Beoordeling van de privacy risico's (de kans en hun potentiële omvang/impact) is nodig om te bepalen hoe deze, door het treffen van maatregelen, teruggebracht kunnen worden tot binnen grenzen die de organisatie acceptabel acht. De verwerkingsverantwoordelijke neemt passende technische en organisatorische maatregelen om de waarborgen van de AVG in de verwerking in te bouwen.	24, 25, 35, 36, 42
4. Doelbinding gegevensverwerking	**Artikel AVG**
De verwerkingsverantwoordelijke heeft van alle verzamelingen en verwerkingen van persoonsgegevens tijdig, welbepaald en uitdrukkelijk omschreven: de doeleinden en de rechtvaardigingsgronden.	5, 6, 9, 10, 22, 23
5. Register van verwerkingsactiviteiten	**Artikel AVG**
De verwerkingsverantwoordelijke en de verwerker hebben hun gegevens over de gegevensverwerkingen in een register vastgelegd, daarbij biedt het register een actueel en samenhangend beeld van de gegevensverwerkingen, processen en technische systemen die betrokken zijn bij het verzamelen, verwerken en doorgeven van persoonsgegevens.	30

6. Kwaliteitsmanagement	**Artikel AVG**
De verwerkingsverantwoordelijke heeft kwaliteitsmanagement ingericht ten behoeve van de bewaking van de juistheid en nauwkeurigheid van persoonsgegevens. De verwerking is zo ingericht dat de persoonsgegevens kunnen worden gecorrigeerd, gestaakt of overgedragen. Als dit op verzoek van betrokkene gebeurt wordt deze over de status van de afhandeling geïnformeerd.	7 lid 3, 11 lid 2, 12, 16, 17, 18, 19, 20, 21, 22, 23
7. Beveiligen van de verwerking van persoonsgegevens	**Artikel AVG**
Elke organisatie die persoonsgegevens verwerkt dient passende technische en organisatorische maatregelen te nemen om de veiligheid van de persoonsgegevens te waarborgen.	26, 28 en 32
8. Informatieverstrekking aan betrokkenen bij verzameling persoonsgegevens	**Artikel AVG**
De verwerkingsverantwoordelijke stelt bij elke verzameling van persoonsgegevens tijdig en op een vastgelegde en vastgestelde wijze informatie aan de betrokkene beschikbaar, zodat de betrokkene, tenzij een uitzondering geldt, toestemming kan geven voor de verwerking.	12, 13, 14, 15
9. Bewaren van persoonsgegevens	**Artikel AVG**
Door het treffen van de benodigde maatregelen hanteert de organisatie voor persoonsgegevens bewaartermijnen die niet worden overschreden.	5
10. Doorgifte persoonsgegevevens	**Artikel AVG**
Bij doorgifte aan een andere verwerkingsverantwoordelijke zijn de onderlinge verantwoordelijkheden duidelijk en bij de doorgifte aan een verwerker zijn er afdoende garanties. Bij de doorgifte naar landen buiten de EU: • is er een vertegenwoordiger, en; • is geen sprake van uitzonderingsgronden en; • geldt een door de Europese Commissie genomen adequaatheidsbesluit, of; • zijn er passende waarborgen, of; • geldt een afwijking voor een specifieke situatie.	26, 27, 28, 29, 44, 45, 46, 47, 48, 49, 96
11. Intern toezicht	**Artikel AVG**
Door of namens de verwerkingsverantwoordelijke vindt evaluatie plaats van de gegevensverwerkingen en is de rechtmatigheid aangetoond.	5, 37, 38, 39
12. Toegang gegevensverwerking voor betrokkene	**Artikel AVG**
De verwerkingsverantwoordelijke biedt de betrokkene informatie over de verwerking van persoonsgegevens en doet dit tijdig en in een passende vorm, zodat de betrokkene zijn rechten kan uitoefenen, tenzij er een specifieke uitzonderingsgrond geldt.	11, 12, 15, 22 en 86

13. Meldplicht datalekken	**Artikel AVG**
De verwerkingsverantwoordelijke meldt een datalek binnen de daaraan gestelde termijn aan de AP, documenteert de inbreuk en informeert de betrokkene. Tenzij hiervoor een uitzondering geldt.	33, 34

Stadia van volwassenheid: omschrijving en indicatieve criteria

Op basis van de geanalyseerde documenten en gevoerde gesprekken hebben de externe onderzoekers een inschatting gemaakt van het volwassenheidsniveau van de gemeenten en iRvN per aandachtsgebied (informatiebeveiliging) en thema (privacybescherming).
Volwassenheidsniveau 1 is het laagste en volwassenheidsniveau 5 het hoogste niveau. De onderscheiden niveaus zijn in onderstaande tabel toegelicht.

Niveau	Omschrijving	Indicatieve criteria
1. Ad-hoc	Beheersmaatregelen zijn niet of gedeeltelijk gedefinieerd en/of worden op inconsistente wijze uitgevoerd. Grote afhankelijkheid van individuen.	• Geen of beperkte beheersmaatregelen geïmplementeerd • Niet of ad-hoc uitgevoerd • Niet/deels gedocumenteerd • Wijze van uitvoering afhankelijk van individu
2. Beheerst	Beheermaatregelen zijn aanwezig en worden op consistente en gestructureerde, maar op informele wijze uitgevoerd.	• Beheersmaatregelen zijn geïmplementeerd • Uitvoering is consistent en standaard • Ad-hoc en grotendeels gedocumenteerd
3. Vastgesteld	Beheersmaatregelen zijn gedocumenteerd en worden op gestructureerde en geformaliseerde wijze uitgevoerd. De uitvoering is aantoonbaar en wordt getoetst.	• Beheersmaatregel gedefinieerd op basis van risico assessment • Gedocumenteerd en geformaliseerd • Verantwoordelijkheden en taken eenduidig toegewezen • Opzet, bestaan en effectieve werking aantoonbaar • Rapportage van uitvoering van beheersmaatregelen aan management • Effectieve werking van beheersmaatregelen wordt periodiek getoetst, gebaseerd op het risicoprofiel van de organisatie • De toetsing toont aan dat de beheersmaatregel effectief is
4. Voorspelbaar	De effectiviteit van de beheersmaatregelen wordt periodiek geëvalueerd.	• Periodieke (beheersmaatregel) evaluatie en opvolging vindt plaats • Evaluatie is gedocumenteerd en geformaliseerd • Frequentie waarop wordt geëvalueerd is gebaseerd op het risicoprofiel van de organisatie en is minimaal jaarlijks • Rapportage van de evaluatie aan management

Niveau	Omschrijving	Indicatieve criteria
5. Geoptimaliseerd	De beheermaatregelen zijn verankerd in het integrale risicomanagement raamwerk, waarbij continu gezocht wordt naar verbetering.	• Continue evalueren van de beheersmaatregelen om de effectiviteit te verbeteren. Gebruik makend van resultaten uit self-assessments, gap- en root cause analyses • De getroffen beheersmaatregelen worden gebenchmarkt en zijn 'best practice' in vergelijking met andere organisaties • Real time monitoring • Inzet automated tooling

Beoordelings- of toetsingsnormen kaderstellende en controlerende rol van de raad

In de volgende tabel zijn de beoordelings- of toetsingsnormen voor onderzoeksdeel C opgenomen (de kaderstellende en controlerende rol van de raad).

Deelvragen met beoordelings- of toetsingsnormen voor onderzoeksdeel C. Kaderstelling en controle door de gemeenteraden	
Deelvraag	**Beoordelings- of toetsingsnormen**
C1. Op welke wijze verloopt het proces van kaderstelling en controle door de gemeenteraden tot op heden t.a.v. de informatiebeveiliging en privacybescherming in hun gemeente, en hoe moet dit proces en het resultaat ervan worden beoordeeld?	Deels beschrijvende, en deels beoordelende vraag. - Geven de gemeenteraden daadwerkelijk invulling aan hun kaderstellende rol, dat wil zeggen het vaststellen van de hoofdlijnen van het beleid? - Geven de gemeenteraden daadwerkelijk invulling aan hun controlerende rol, dat wil zeggen het controleren of het beleid is uitgevoerd binnen de gestelde kaders?
C2. Op welke wijze faciliteren de colleges de kaderstelling en controle door de gemeenteraden, met name ten aanzien van de informatievoorziening aan de raden?	Deels beschrijvende, en deels beoordelende vraag. - Doen de colleges voldoende in termen van hun passieve en actieve informatieplicht jegens de raden? Actieve informatieplicht = verstrekken van alle informatie, die de raad nodig heeft voor de uitoefening van zijn taken.
C3. Welke voorwaarden en vereisten kunnen worden geïdentificeerd om de kaderstelling en controle beter te laten verlopen? In het bijzonder moet daarbij aandacht zijn voor de inrichting van de informatievoorziening.	Geen normen / beschrijvende vraag.
C4. Zijn er elders in het land relevante best practices ten aanzien van een goed verlopend proces van kaderstelling en controle door de gemeenteraad op dit gebied, en wat zijn de belangrijkste lessen die daaruit kunnen worden geleerd?	Geen normen / beschrijvende vraag.

BIJLAGE 3: 10 BESTUURLIJKE PRINCIPES VOOR INFORMATIEBEVEILIGING VNG RESOLUTIES DIGITALE VEILIGHEID (2021) EN INFORMATIEBEVEILIGING (2013)

In deze bijlage zijn achtereenvolgens de hoofdlijnen opgenomen uit:

- de 10 bestuurlijke principes voor informatiebeveiliging;
- VNG-resolutie digitale veiligheid (2021);
- VNG-resolutie informatiebeveiliging (2013).

10 bestuurlijke principes voor informatiebeveiliging

In 2019 heeft de VNG 10 bestuurlijke principes voor informatiebeveiliging benoemd. Het gaat om een aanvulling op de BIO voor bestuurders. In deze bijlage hebben wij de 10 principes en de toelichting daarop opgenomen. In het document met de 10 bestuurlijke principes wordt per principe ook nog ingegaan op de rol van bestuurders bij het borgen van informatiebeveiliging. Voor het gehele document verwijzen wij naar de betreffende webpagina van de VNG.

1. **Bestuurders bevorderen een veilig cultuur**
   Menselijk gedrag en cultuur beïnvloeden op significante wijze alle aspecten van risicomanagement op elk niveau en in elk stadium.
2. **Informatiebeveiliging is van iedereen**
   Passende en tijdige betrokkenheid van belanghebbenden maakt het mogelijk dat hun kennis, opvattingen en percepties in aanmerking worden genomen. Dit resulteert in een verbeterd bewustzijn en goed geïnformeerd risicomanagement.
3. **Informatiebeveiliging is risicomanagement**
   Risicomanagement wordt bewust toegepast bij alle organisatie activiteiten.
4. **Risicomanagement is onderdeel van de besluitvorming**
   Risicomanagement is onderdeel van alle besluiten en risicomanagement is chefsache.
5. **Informatiebeveiliging behoeft ook aandacht in (keten)samenwerking**
   Het risicomanagementproces is aangepast en staat in verhouding tot de externe en interne context van de organisatie die verband houdt met haar doelstellingen.
6. **Informatiebeveiliging is een proces**
   Risico's kunnen ontstaan, veranderen of verdwijnen als de externe en interne context van een organisatie verandert. Risicomanagement detecteert en anticipeert op die veranderingen en gebeurtenissen op een gepaste en tijdige manier.
7. **Informatiebeveiliging kost geld**
   Risico's moeten behandeld worden en er zijn vele manieren om veiligheid te realiseren, maar aan alle zijn kosten verbonden.

8. **Onzekerheid dient te worden ingecalculeerd**
   De input voor risicomanagement is gebaseerd op historische en actuele informatie, evenals op toekomstige verwachtingen. Risicomanagement houdt expliciet rekening met eventuele beperkingen en onzekerheden die aan dergelijke informatie en verwachtingen zijn verbonden. Informatie moet tijdig, duidelijk en beschikbaar zijn voor relevante belanghebbenden.
9. **Verbetering komt voort uit leren en ervaring**
   Risicobeheer wordt voortdurend verbeterd door leren en ervaring.
10. **Het bestuur controleert en evalueert**
    Risicomanagement is het controleren en evalueren van resultaten, evenals het nemen van eindverantwoordelijkheid en het doorhakken van lastige knopen.

VNG-resolutie digitale veiligheid (2021)

Op 12 februari 2021 is de resolutie 'Digitale Veiligheid: kerntaak voor gemeenten' unaniem aangenomen door de leden van de VNG. In de resolutie worden de leden van de VNG opgeroepen:

- incidenten te delen met de IBD wanneer een dergelijk incident ook zou kunnen optreden bij andere gemeenten en / of andere sectoren;
- jaarlijks een incidentoverzicht op categorieniveau te delen met de IBD, zodat een compleet inzicht bestaat van dreigingen, trends en ontwikkelingen;
- een digitaal incidentbestrijdingsplan vast te stellen en jaarlijks te actualiseren;
- invulling te geven aan de noodzakelijke intergemeentelijke solidariteit bij (gemeentelijke) digitale incidenten mede op aangeven van de Informatiebeveiligingsdienst;
- periodiek te oefenen met cyberincidenten om daarmee de gemeentelijke weerbaarheid te toetsen en te vergroten;
- periodiek het onderwerp digitale veiligheid in het college van B&W te agenderen;
- in de Integrale Veiligheidsplannen ook de digitale aspecten expliciet te benoemen:
  - de veiligheid van de samenleving bij het optreden van digitale incidenten;
  - het voorkomen en bestrijden van cybercriminaliteit;
  - het beveiligen van de informatie waarvoor zij verantwoordelijkheid draagt.

De tekst van de hele resolutie is te lezen via de hiervoor opgenomen link.

VNG-resolutie informatieveiligheid (2013)

Op 29 november 2013 is de resolutie 'Informatieveiligheid, randvoorwaarde voor de professionele gemeente' aangenomen door de leden van de VNG. In de resolutie hebben de leden van de VNG ingestemd met de volgende punten:

1. Informatieveiligheid wordt onderdeel van de collegeambities 2014-2018 en wordt opgenomen in de portefeuille van een van de leden van het college van B&W.
2. Gemeenten zorgen voor verankering van informatieveiligheid op de gemeentelijke agenda, waarbij het college de gemeenteraad informeert. Dit gebeurt door middel van een aparte paragraaf informatieveiligheid in het jaarverslag.

3. Gemeenten stellen de Baseline Informatiebeveiliging Gemeenten vast als hét gemeentelijke basisnormenkader voor informatieveiligheid.
4. Gemeenten stellen informatieveiligheidsbeleid vast aan de hand van de Baseline Informatiebeveiliging Gemeenten.
5. Uitvoering van dat beleid wordt gebaseerd op eigenstandige risicoafwegingen. Gemeenten zijn zich daarbij bewust van de (continu veranderende) informatieveiligheidsrisico's die ze lopen en nemen hierop adequate maatregelen.
6. Gemeenten borgen informatieveiligheid bestuurlijk en organisatorisch door aansluiting in de reeds bestaande planning- en controlcyclus. Gemeenten creëren hiernaast, door middel van leren en ontwikkelen, blijvend bewustzijn op informatieveiligheid.
7. Gemeenten maken de lokale invulling rondom het thema van informatieveiligheid transparant voor burgers, bedrijven en (keten)partners. Deze transparantie wordt ondermeer behaald door gebruik te maken van waarstaatjegemeente.nl. Deze openbare informatie vormt de basis voor jaarlijkse collegiale beoordeling (peer reviews). Daarnaast toetst een interbestuurlijke visitatiecommissie, tenminste eens in de vijf jaar, of het systeem van 'verplichtende zelfregulering' voldoende werkt.

Daarnaast hebben de leden met het vaststellen van de resolutie een aantal opdrachten aan het bestuur van de VNG gegeven. De tekst van de hele resolutie is te lezen via de hiervoor opgenomen link.

BIJLAGE 4: OVERZICHT 60 VERPLICHTE BIO-DOCUMENTEN

De Baseline Informatiebeveiliging Overheid (BIO) is het basisnormenkader voor informatiebeveiliging binnen de overheid (Rijk, provincies, gemeenten, waterschappen). De BIO vervangt voor gemeenten de sinds 2012 geldende Baseline Informatiebeveiliging Nederlandse Gemeenten (BIG). Afgesproken is dat alle overheidslagen 2019 als overgangsjaar zouden gebruiken voor de implementatie van de BIO en dat ze deze vanaf 1 januari 2020 verplicht hanteren. Op basis van de BIO dienen overheden te beschikken over de volgende 60 verplichte documenten:

#	Referentie normenkader ISO 27001[1]	Referentie beheersmaatregel
1	4.3	Toepassingsgebied van het ISMS
2	5.2	Informatiebeveiligingsbeleid
3	6.1.2	Risicobeoordelingsprocedure
4	6.1.3	Risico Behandelprocedure
5	6.2	Informatiebeveiligingsdoelstellingen
6	7.2	Competenties
7	7.5.1	Informatie noodzakelijk voor de doeltreffendheid van het ISMS
8	7.5.3	Informatie van externe oorsprong nodig voor de planning en uitvoering van het ISMS
9	8.1	Informatie die nodig is om te zien dat de processen volgens planning zijn uitgevoerd
10	8.2	Resultaten van de risicobeoordelingen
11	8.3	Rapport risicobehandeling
12	9.1	Resultaten van het monitoren en meten
13	9.2	Interne auditprogramma en de auditresultaten
14	9.3	Resultaten van de directiebeoordeling
15	10.1	Afwijkingen, de genomen maatregelen en het resultaat van de maatregelen
16	A.6.1.1	Rollen en verantwoordelijkheden voor IB
17	A.6	Governance en rapportagelijn
18	A.6.2.1.	Beleid voor mobiele apparatuur
19	A.6.2.2	Beleid voor telewerken

[1] De BIO is gebaseerd op de ISO 27001. Zie bijlage 2 voor een nadere toelichting.

#	Referentie normenkader ISO 27001	Referentie beheersmaatregel
20	A.6.1.5	Informatiebeveiliging in projecten
21	A.7.1.1	Screening
22	A.7.2.2	Training en awareness
23	A.8.1.1	Inventariseren van bedrijfsmiddelen
24	A.8.1.3	Aanvaardbaar gebruik van bedrijfsmiddelen
25	A.8.2.2	Procedure informatie labelen en classificatie
26	A.8.2.3	Procedures voor het behandelen van bedrijfsmiddelen
27	A.8.3.1	Procedure beheer van verwijderbare media
28	A.9.1.1	Beleid voor toegangsbeveiliging
29	A.9.1.2	Registratie- en uitschrijvingsprocedure voor toegangsrechten
30	A.9.2.2	Gebruikerstoegangsverleningsprocedure
31	A.9.2.4	Beheersproces voor het beheer van geheime authenticatie- informatie van gebruikers
32	A.9.4.2	Beveiligde inlogprocedures
33	A.10.1.1	Beleid inzake het gebruik van cryptografische beheersmaatregelen
34	A.10.1.2	Beleid m.b.t. sleutelbeheer
35	A.11	Fysiek beleid inclusief zonering
36	A.11.1.5	Procedure werken in beveiligde gebieden
37	A.11.2.9	‘Clear desk’- en ‘clear screen’-beleid
37	A.12.1.2	Wijzigingsbeheer
39	A.12.3.1	Backup beleid
40	A.12.1.1	Gedocumenteerde bedieningsprocedures
41	A.12.4.1	Logbestanden van gebeurtenissen
42	A.12.4.3	Logbestanden van beheerders en operators
43	A.12.5.1	Procedure software installeren op operationele systemen
44	A.12.6	Patchmanagement
45	A.12.6	Kwetsbaarhedenbeheer
46	A.13.2.1	Beleid en procedures voor Informatietransport
47	A.13.2.4	Vertrouwelijkheids- of geheimhoudingsovereenkomst

#	Referentie normenkader ISO 27001	Referentie beheersmaatregel
48	A.14.2.1	Beleid voor beveiligd ontwikkelen
49	A.14.2.2	Procedures voor wijzigingsbeheer met betrekking tot systemen
50	A.14.2.5	Principes voor engineering van beveiligde systemen
51	A.15.1.1	Informatiebeveiligingsbeleid voor leveranciersrelaties
52	A.15.1.2	Opnemen van beveiligingsaspecten in leveranciersovereenkomsten
53	A.16.1.1	Verantwoordelijkheden en procedures m.b.t. incidenten
54	A.16.1.2	Rapportage van informatiebeveiligingsgebeurtenissen
55	A.16.1.3	Rapportage van zwakke plekken in de informatiebeveiliging
56	A.16.1.5	Respons op informatiebeveiligingsincidenten
57	A.16.1.7	Procedure verzamelen van bewijsmateriaal
58	A.17.1.2	Informatiebeveiligingscontinuïteit implementeren
59	A.18.1.1	Vaststellen van toepasselijke wetgeving en contractuele eisen
60	A.18.1.2	Procedure intellectuele eigendomsrechten

BIJLAGE 5: STRATEGISCHE, TACTISCHE EN OPERATIONELE KADERS UIT DE BASISAFSPRAKEN ICT-DIENSTEN

De dienstverlening van iRvN aan de deelnemende gemeenten is vastgelegd in het document 'Basisafafspraken ICT-diensten' (verder: Basisafspraken)[1]. Daarin zijn ook strategische-, tactische en operationele kaders opgenomen. De aard van de kaders is in de Basisafspraken als volgt toegelicht:

- De *strategische kaders* zijn algemeen van aard, bestrijken een langere periode (vier tot vijf jaar) en vragen besluitvorming/bepaling door bestuurders;
- De *tactische kaders* zijn een uitwerking van de strategische kaders, zijn gesteld in heldere afspraken over het handelen die gemanaged kunnen worden en bestrijken een kortere periode (één tot drie jaar);
- De *operationele kaders* betreffen de uitvoering, het 'doen', en zijn concreet verwoord.

In deze bijlage zijn de strategische kaders overgenomen. Om een indruk te krijgen, is ook een aantal tactische en operationele kaders opgenomen.

Strategische kaders

1. We werken samen, tenzij…[2];
2. We zetten in op optimale inzet van binnen de regio beschikbare ICT-middelen, met het oog op bedrijfscontinuïteit;
3. We werken onder architectuur, zoals gemeentelijk architectuur, GEMMA[3] en NORA[4];
4. We sluiten aan bij landelijke ontwikkelingen, wettelijke ontwikkelingen, programma's (zoals Open Overheid) en plannen etc, tenzij…;
5. iRvN is het samenwerkingsplatform op het gebied van technologische ICT-innovaties en landelijke, Europese ICT-programma's;
6. We streven naar gemeenschappelijk opdrachtgeverschap van gemeenten naar iRvN.

[1] Voor dit onderzoek is de versie van de Basisafspraken bestudeerd die gelden vanaf 1 januari 2021.

[2] Bij twee strategische kaders is een 'tenzij' opgenomen. Daarbij is toegelicht dat het voor een gemeente mogelijk moet zijn om een afwijkende keuze te maken. Samenwerking is een (zwaarwegende) intentie genoemd, niet een verplichting. Aangegeven is dat afwijkingen geen probleem hoeven te zijn zolang beargumenteerd afgeweken wordt.

[3] Voor een toelichting op GEMMA: https://www.gemmaonline.nl/index.php/Gemeentelijke_Model_Architectuur_(GEMMA)

[4] Voor een toelichting op NORA: https://www.digitaleoverheid.nl/overzicht-van-alle-onderwerpen/standaardisatie-en-architectuur/nora/

Tactische kaders

Om een indruk te krijgen zijn hierna enkele voorbeelden van tactische kaders uit de Basisafspraken opgenomen. Het nummer achter het voorbeeld verwijst naar het strategisch kader waar het tactische kader een uitwerking van is.

- voor het kantoor-automatiseringsbeleid stellen we gezamenlijke uitgangspunten vast (1);
- de werkplek is AVG/BIO-compliant (2)[5];
- iRvN is voorbereid op de implementatie van 'Common Ground'[6] infrastructuur (3 en 4);
- iRvN blijft haar personeelbestand kwalitatief en kwantitatief ontwikkelen in lijn met de landelijke en technologische ontwikkelingen en kaders (5);
- we dragen gezamenlijk verantwoordelijkheid voor de naleving van privacy- en informatieveiligheid (6).

Operationele kaders

Om een indruk te krijgen zijn hierna enkele voorbeelden van operationele kaders uit de Basisafspraken opgenomen. Het nummer achter het voorbeeld verwijst naar het strategisch kader waar het operationele kader aan gekoppeld is.

- we brengen gezamenlijk een prioritering aan in de projecten die in een jaar worden uitgevoerd (1 en 2);
- alle data-uitwisseling tussen informatiesystemen loopt altijd via iRvN-ESB[7] (3);
- als wij MFP's[8] moeten vernieuwen, besteden we landelijk aan, tenzij er reden is dit niet te doen (4);
- iRvN ondersteunt de gemeenten tijdig en pro-actief bij toekomstige maatschappelijke, technologische en wettelijke ontwikkelingen (5);
- we stellen jaarlijks samen de Productcatalogus vast die leidend is voor de standaard-dienstverlening (6).

[5] AVG: Algemene verordening gegevensbescherming. BIO: Baseline Informatiebeveiliging Overheid.

[6] Voor een toelichting op 'Common Ground': https://www.vngrealisatie.nl/roadmap/common-ground

[7] ESB: Een Enterprise Service Bus (ESB) is een software oplossing waarmee de onderlinge communicatie wordt uitgevoerd voor allerlei verschillende bedrijfssystemen binnen een organisatie.

[8] MFP: multifunctionele printer.

BIJLAGE 6: VOORBEELD VAN RAPPORTAGE AAN DE GEMEENTERAAD

In deze bijlage is een voorbeeld opgenomen van een rapportage aan de gemeenteraad voor privacybescherming: het jaarverslag van de Functionaris Gegevensbescherming (FG) van de gemeente Hilversum. De FG van de gemeente Hilversum stelt jaarlijks een compact jaarverslag op. De kern hiervan vormen de 'bestuurlijke ontwikkellijn' en de 'ontwikkellijn per aandachtsgebied'. Aan de hand van een compacte set prestatie-indicatoren en met behulp van symbolen wordt voor beide lijnen op één A4 inzichtelijk gemaakt hoe ver de gemeente is. Daarbij geeft de FG ook steeds een advies. Aan de hand van de scores op de bestuurlijke ontwikkellijn, drukt de FG in één cijfer uit of de sturing op niveau is en, zolang dat nog niet zo is, of er een (voldoende) stijgende lijn te zien in. De gemeenteraad bespreekt het jaarverslag.

In de gemeente Amersfoort wordt een ENSIA-verantwoording van het college aan de raad ontwikkeld met een vergelijkbare opzet: in die rapportage worden met behulp van indicatoren en symbolen onder andere de stand van zaken voor de verschillende BIO-domeinen en de landelijke voorzieningen toegelicht. Op dit moment (1 juli 2022) is deze rapportage nog niet openbaar.

FG-verslag 2020-2021

Aan: het college van B&W Gemeente Hilversum
Van: de functionaris gegevensbescherming

Inleiding

Sinds de invoering van de AVG in 2018, is de functionaris voor gegevensbescherming (FG) voor gemeenten de toezichthouder op de naleving van de AVG, gerelateerde wetgeving en beleids-afspraken. De FG adviseert de gemeente en brengt rechtstreeks verslag uit aan het college.[1]

Doel van de AVG is de bescherming van *personen* bij verwerking van persoonsgegevens ('mens centraal') en niet zozeer de bescherming van gegevens.[2] Dat maakt wezenlijk verschil. Toch wordt in ons land vaak de nadruk gelegd op gegevensbescherming, met als gevolg dat de AVG onnodig restrictief wordt uitgelegd of zich problemen kunnen voordoen zoals de Toeslagenaffaire.

FG's hebben eraan bij te dragen dat de AVG conform de bedoeling wordt gehanteerd. Onder het FG-toezicht vallen zowel binnen- als buitengemeentelijke vormen van gegevensverwerking. Zo heeft Gemeente Hilversum taken op het gebied van jeugd en gezin opgedragen aan de gemeenschappelijke regeling Gooi en Vechtstreek. U blijft als college voor de AVG eindverantwoordelijk en aansprakelijk, mochten inwoners problemen ondervinden door de gegevensverwerking binnen dit samenwerkingsverband.[3]

De AVG prevaleert boven nationale wet- en regelgeving en reguleert het vermogen van de gemeente om persoonsgegevens te mogen verwerken of dit uit te besteden. Hiervoor bevat de AVG voorwaarden in de vorm van kwaliteitseisen, transparantieverplichtingen en dienstverlenings-voorschriften zoals facilitering van individuele inzage- en correctiemogelijkheden. Door te handelen naar deze voorwaarden, bewerkstelligt u het groene licht van de AVG.

Beoordeling AVG-naleving

Groen licht veronderstelt een volwassen digibewuste cultuur.[4] Zover zijn gemeenten vaak nog niet en Hilversum vormt geen uitzondering. Om uw ontwikkeling inzichtelijk te maken, introduceerde ik in 2018 de dashboardrapportages die u aantreft op pagina's 6 en 7 van dit verslag.

- *De bestuurlijke ontwikkellijn* is meest wezenlijk omdat hieruit blijkt in hoeverre de gemeente beschikt over het vermogen om bescherming van persoonsgegevens duurzaam te waarborgen.
- *De ontwikkellijn per aandachtsgebied* gaat over de vraag in hoeverre u erin slaagt om ook groen licht te verdienen op uitvoeringsniveau.

[1] Artikel 37-39 AVG.

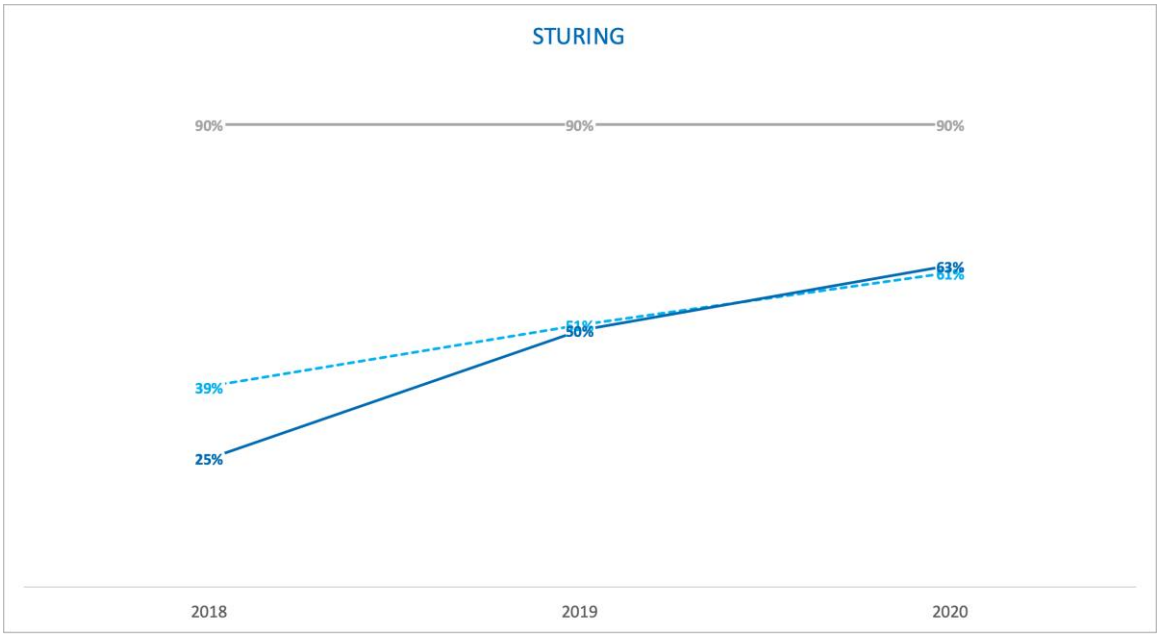
[2] Artikel 1 AVG - waarbij aangetekend dat het niet alleen gaat om bescherming van de persoon in kwestie maar ook om de bescherming van anderen zoals bijvoorbeeld omwonenden.

[3] EU/EDPB *Guidelines on the concepts of controller and processor*, 07/2020.

[4] Het tegenovergestelde van digibetocratie.

Naleving van de AVG is iets kwalitatiefs en laat zich niet gemakkelijk in een cijfer uitdrukken. Toch stelt met name de bestuurlijke ontwikkellijn in staat om een beoordeling af te geven, door de vraag te stellen in hoeverre het beleidsthema de aandacht krijgt die het verdient. Het is welbegrepen dat er andere beleidsthema's zijn die belangrijk zijn, maar dat neemt niet weg dat de aandacht voor bescherming van personen bij gegevensverwerking 100% behoort te zijn, of in ieder geval meer dan 90%.[5]

Voor Gemeente Hilversum bedroeg dat percentage 2018 en 2019 nog 25% respectievelijk 50%, in 2020 is dit verder gestegen naar 63%. Dat is een opgaande lijn. De bestuurlijke ontwikkellijn had wellicht een steiler verloop gehad als in 2020 de coronacrisis niet was uitgebroken.

Verloop bestuurlijke ontwikkellijn – de donkerblauwe lijn geeft de AVG-beleidsvoering van Gemeente Hilversum weer. De lichtblauwe stippellijn toont het gemiddelde van gemeenten waar PMP het FG-schap invult. Sturing boven de 90% wil zeggen dat bestuur en management 'op niveau' zitten. Het vergt tijd en inspanningen om op dat niveau te komen en niet terug te vallen.

Opvallend in 2020

Vooral positief is dat er sprake is van een stijging, óndanks de coronacrisis. Dit wordt met name verklaard doordat het interne supportteam voor AVG en informatiebeveiliging, het PIT, werd versterkt met extra mensen waardoor meer werk verzet kan worden en uitval niet meteen leidt tot stilstand in de beleidsvoering.

Door in 2021 de juiste prioriteiten te stellen en resultaten te boeken, moet het mogelijk zijn om in 2021 de ontwikkellijn steilere stijging te geven. Twee invalshoeken werken bevorderend:

- de ontwikkeling van een bestuurlijke visie op 'Hilversum 2035': wat wil de gemeente betekenen voor haar inwoners in het digitale tijdperk en hoe organiseer je dat slim – ook in samenwerking met regionale en landelijke ketenpartners?
- bestuurlijke aandacht voor digitale transformatie tijdens collegevergaderingen, raadsvergaderingen en in het directieteam.

[5] De percentages zijn het gemiddelde van de scores in de kolom 'werking' op de bestuurlijke ontwikkellijn in de FG-verslagen 2018-2020.

In 2020 is het PIT er in geslaagd om zich beter binnen de gemeenteorganisatie te manifesteren. De managementrapportages van het PIT maken de voortgang inzichtelijk. De privacy officers slagen er steeds beter in om proceseigenaren klantgericht te ondersteunen en oogsten op die manier waardering.

Hét instrument om tot een AVG-conforme werkwijze te komen, is de uitvoering van *dataprotectie impact assessments* (DPIA's). Een goede DPIA doet denken aan een milieueffectentoets, maar voor de digitale leefomgeving. De proceseigenaar onderzoekt, geholpen door het PIT, welke risico's personen lopen zónder beschermingsmaatregelen en welke maatregelen nodig zijn om effectieve bescherming te bieden zodat die risico's zich redelijkerwijs niet kunnen voordoen.

In het afgelopen jaar zijn verschillende DPIA's opgestart, zoals de DPIA Ondermijning en een DPIA Werk en Inkomen, naast de DPIA's die zijn uitgevoerd voor smart city-projecten (Snelliuslaan, Druktemeter, Hoppler buurtplatform) en bijvoorbeeld de DPIA bodycams.

Het is aan het PIT om te rapporteren over voortgang en resultaten volgens het jaarplan dat in samenspraak met het college is vastgesteld. Belangrijk is dat met de uitvoering van DPIA's in het afgelopen jaar kennis en ervaring is opgedaan, waardoor Gemeente Hilversum nu beter kan voorzien in passende maatregelen zoals de AVG voorschrijft.

Medewerkers en bestuurders worden uitgedaagd om kritischer te zijn, onder meer op protocollen en regelingen waarmee ogenschijnlijk de AVG wordt nageleefd. Een voorbeeld is de 'Verwerkersovereenkomst Machtigingsbesluit Toeslaggedupeerden' die eind 2020 tot stand kwam. Bij toetsing aan de AVG bleek deze regeling in het geheel niet te kloppen omdat geen rekening was gehouden met de eigen verantwoordelijkheid van gemeenten.[6]

FG-advies voor 2021

In de rechterkolom van de bestuurlijke ontwikkellijn en de ontwikkellijn per aandachtsgebied treft u aanbevelingen aan voor een verdere opgaande lijn in 2021. Hoofdzakelijk gaat het om het volgende:

1. Leg de nadruk op realisatie van beheersmaatregelen. Geef proceseigenaren duidelijk opdracht en laat hen verantwoording afleggen over genomen beschermingsmaatregelen. Bij hogere risicoscores (zie privacybeleidskader) zijn proceseigenaren ook opdrachtgever van audits.
2. Ontwikkel een eigen bestuurlijke visie en strategie op de digitalisering en de opkomst van nieuwe technologieën zoals smart tech, algoritmes en kunstmatige intelligentie. Hanteer de AVG als kompas om te waarborgen dat gegevensverwerking ten dienste staat van de mens.
3. Maak met buurgemeenten en ketenpartners afspraken over ieders rol en verantwoordelijkheid in informatieketens.

Meer specifiek verdienen in 2021 schuldhulpverlening en het werk van bijzondere opsporingsambtenaren aandacht. Het PIT heeft in het werkplan 2021 aangegeven hier werk van te maken.

- Schuldhulpverlening vanwege de recente wijziging van de Wet gemeentelijke schuldhulpverlening waarin wordt benadrukt dat gegevens kunnen worden gedeeld voor een meer menscentrale aanpak. Door de coronacrisis en de toeslagenaffaire is dat actueel.
- Het werk van bijzondere opsporingsambtenaren verdient prioriteit omdat op de verwerking van persoonsgegevens door BOA's sinds 2018 vaak óók vernieuwde Wet politiegegevens van toepassing is. Bij de aanpassing van de Wpg is bepaald dat op de gegevensverwerking door

[6] De verwerkersovereenkomst is door het Ministerie van Financiën voorgesteld aan gemeenten, in samenwerking met de VNG.

BOA's na twee jaar een audit dient te worden uitgevoerd, die daarna om de vier jaar moet worden herhaald.

Bijdrage FG aan de beleidsvoering

Als FG ondersteun ik de beleidsvoering vanuit mijn wettelijke rol en verantwoordelijkheid. Ik kan helpen door misverstanden over de AVG weg te nemen en de baten van duurzaam databeleid te accentueren. Via participatie in regionaal FG-overleg en bijvoorbeeld mijn contacten met de Autoriteit Persoonsgegevens help ik het pad te effenen voor toekomstvast gemeentebestuur. Uw FG is ook degene die als de gemeentelijke data-ombudsman de personen helpt die ondanks alle waarborgen op het gebied van gegevensbescherming, toch verstrikt raken of in de steek zijn gelaten door 'het systeem' waar Gemeente Hilversum evenzeer deel van uit maakt.

Utrecht, 10 maart 2021

Mr. S.H. Katus, CIPP/E CIPM FIP

Leeswijzer ontwikkellijnen

Algemeen

In de kern gaat de AVG niet over privacy. De AVG reikt praktische handvatten aan voor maatschappelijk verantwoord omgaan met persoonsgegevens, duurzame samenwerking binnen informatieketens (jeugdketen, zorgketen, veiligheidsketen, ...) en acceptabele inzet van nieuwe technologieën zoals data-analyse, algoritmes / kunstmatige intelligentie, gezichtsherkenning, drones of bijvoorbeeld verkeerssensoren.

Voor de beoordeling van de mate waarin een gemeente aan de AVG voldoet, hanteer ik hierna zowel prestatie-indicatoren op bestuurlijk niveau (bestuurlijke ontwikkellijn) als prestatie-indicatoren op uitvoeringsniveau (ontwikkellijn per aandachtsgebied).[7] De kwaliteit van de beleidsvoering visualiseer ik vervolgens zowel aan de hand van onderstaande symbolen, als de driedeling 'opzet, bestaan en werking'.

Niet onderzocht, afwezig of niet aantoonbaar	In aanzet aanwezig en aantoonbaar	Substantieel aanwezig en aantoonbaar	Grotendeels aanwezig en aantoonbaar	Volledig aanwezig en aantoonbaar	Onderzocht maar (nu) niet aan de orde.

- **Opzet:** de aanpak klopt op papier – er is goed over nagedacht.
- **Bestaan:** de aanpak is volgens plan in praktijk gebracht – de gemeente heeft daadwerkelijk in passende gegevensbescherming voorzien.
- **Werking:** de aanpak blijkt ook in de praktijk doelmatig en doeltreffend.

Control & accountability

Overal zou een 100% score moeten staan, uitgezonderd situaties waarin de AVG niet van toepassing is omdat (nog) niet met persoonsgegevens wordt gewerkt. Daarmee is niet gezegd dat oplossingen perfect zijn of dat zich geen privacydiscussies kunnen voordoen, maar wel dat de gemeente naar behoren de AVG naleeft, doordat is voorzien in AVG-conforme oplossingen ('passende maatregelen'). Het gemeentebestuur (vooral het college), is dan maximaal *in control* en in de positie om met vertrouwen verantwoording af te leggen over beleid en maatregelen

- Dit FG-verslag ondersteunt de verantwoording door het college aan de raad en eventueel anderen, zoals de Autoriteit Persoonsgegevens of de rechter.
- De raad beschikt aan de hand van dit verslag over de informatie die nodig is om het college te kunnen controleren op het gebied van privacybescherming.
- De accountant beschikt met dit verslag over een in onafhankelijkheid en op expertise gebaseerde beoordeling voor de jaarcontrole.
- Dit verslag hoort leidend te zijn bij BRP-, ENSIA-audits of rekenkamertoetsing voor zover de vraag speelt of de gemeente de AVG naleeft. AVG-toetsing door anderen dan de FG brengt extra administratieve lasten met zich mee en strookt niet met de toezichtsystematiek van de AVG.

[7] De indicatoren op uitvoeringsniveau vormen tegelijkertijd de koppeling met het verwerkingsregister waarover de gemeente volgens artikel 30 AVG moet beschikken. Vgl. de afspraken hierover die we in VNG/IBD-verband hebben gemaakt.

Ontwikkellijn bestuurlijk

Speerpunten	Opzet	Bestaan	Werking	Advies
1. Beleid *Visie, missie en aanpak*				(1) Plaats het privacybeleidskader in het licht van duurzaam databeleid. (2) Zet het belang van duurzaam databeleid af tegen andere bestuurlijke thema's. (3) Maak FG-verslagen onderdeel van horizontale verantwoording.
2. Regie en support *Ondersteuning aan proceseigenaren*				(1) Bevorder begrip bij proceseigenaren en waarom zij behoeftesteller zijn. (2) Benadruk de ondersteunende functie van het PIT. (3) Waarborg de kwaliteit en capaciteit van het PIT. (4) Laat proceseigenaren via de concerndirecteur verantwoording afleggen over hun oplossingen.
3. Toezicht *Kwaliteitsbewaking en data-ethiek*				(1) Betrek de FG naar behoren en tijdig bij alle bestuurlijke aangelegenheden die verband houden met verwerking en bescherming van persoonsgegevens. (2) Blijf hem ruimte geven voor uitoefening van taken. (3) Bevorder FG-regio overleg.
4. Werkprogramma *Plan 'Samen op weg naar digitale duurzaamheid'.*				(1) Relateer het werkprogramma voor de middellange termijn aan duurzaam databeleid. (2) Probeer via het jaarplan zoveel mogelijk 'grote slagen' te maken. Bijvoorbeeld: één integrale DPIA op bescherming van personen bij de gemeentelijke aanpak op het gebied van bijstand, schuldenproblematiek en fraudebestrijding. (3) waarborg korte doorlooptijden van DPIA's en implementatie van maatregelen.
5. Privacy by design *Interne activiteiten en gegevensdeling privacyproof*				(1) Zie toe op de implementatie van DPIA-uitkomsten (2) Vraag bij hogere AVG-risicoscoring de FG nadrukkelijk om DPIA-advies.
6. Ketenregie *Uitbestede activiteiten en gegevensdeling privacyproof*				(1) Beperk ketenregie niet tot 'verwerkersovereenkomsten' maar neem ook verantwoordelijkheid bij deelname in samenwerkingsverbanden. (2) Voer ook in samenwerking met ketenpartners duurzaam databeleid. (3) Baseer ketenregie-afspraken op DPIA-uitkomsten en maak afspraken SMART.
7. Verzoeken, klachten en incidenten *Veerkracht en servicegerichtheid*				(1) Bewaak de goede werking van afhandeling van verzoeken, klachten en incidenten. (2) Draag zorg voor goede incident-administratie (niet alleen datalekken). (3) Blijf lering trekken. (4) Betrek de FG waar nodig – met name bij escalatie van klachten.
8. Communicatie en training/opleiding *Cultuur, begrip en draagvlak*				(1) Waarborg dat informatieverstrekking steeds voldoet aan de eisen van art. 13-14 AVG. (2) Blijf sturen op toereikende kennis en het juiste gedrag van medewerkers. (3) Waarborg met name dat personeels-wisselingen niet kunnen leiden tot een 'kennisgat'.
9. Informatie-beveiliging *Beschikbare, betrouw-bare en veilige informatievoorzieningen*				(1) Herijk informatiebeveiligingsmaatregelen aan de hand van DPIA-uitkomsten. (2) Blijf de landelijke afspraken nakomen volgens de Baseline Informatiebeveiliging Overheid (BIO). (3) Blijf oplossingsgericht en kritisch op de administratieve lastendruk.
10. Budget *Algemene financiële middelen voor duurzaam databeleid*				(1) Draag er zorg voor dat in 2021 passend budget is voor kwalitatief goede AVG-beleidsvoering. (2) Geef het budget voor AVG-management / duurzaam databeleid een aparte post op de gemeentebegroting. (4) voorzie in een reserve voor de bekostiging van juridische bijstand bij rechtszaken.

Ontwikkellijn per aandachtsgebied

Aandachtsgebied	Opzet	Bestaan	Werking	Advies
1. Belastingheffing				Voer DPIA's uit voor zover sprake is van verwerking van persoonsgegevens met een hoger risicoprofiel (> A1). Realiseer en implementeer procesplan(nen) waar nodig.
2. Bescherming en opvang, inclusief rechtsbescherming				Voer DPIA's uit voor zover sprake is van verwerking van persoonsgegevens met een hoger risicoprofiel (> A1). Realiseer en implementeer procesplan(nen) waar nodig.
3. Burgerzaken				Er worden al langere tijd strenge eisen gesteld aan BRP en BSN, maar nog niet zozeer vanuit de AVG. Hanteer daarom evengoed een DPIA-aanpak om een beeld te vormen van de passendheid van maatregelen.
4. Cultuur en sport				Voer DPIA's uit voor zover sprake is van verwerking van persoonsgegevens met een hoger risicoprofiel (> A1). Realiseer en implementeer procesplan(nen) waar nodig. Mogelijk blijkt de AVG in dit aandachtsgebied minder een rol te spelen.
5. Fraudeonderzoek				Voer DPIA's uit voor zover sprake is van verwerking van persoonsgegevens met een hoger risicoprofiel (> A1). Realiseer en implementeer procesplan(nen) waar nodig.
6. Gemeenteraad				(1) Heb contact met de FG, zowel de proceseigenaar (griffier) als in het kader van raadstoezicht. Voer DPIA's uit voor zover sprake is van verwerking van persoonsgegevens met een hoger risicoprofiel (> A1). Realiseer en implementeer procesplan(nen) waar nodig.
7. Interne organisatie				Voer DPIA's uit voor zover sprake is van verwerking van persoonsgegevens met een hoger risicoprofiel (> A1). Realiseer en implementeer procesplan(nen) waar nodig.
8. Jeugd en onderwijs				Voer DPIA's uit voor zover sprake is van verwerking van persoonsgegevens met een hoger risicoprofiel (> A1). Realiseer en implementeer procesplan(nen) waar nodig.
9. Lokale economie				Voer DPIA's uit voor zover sprake is van verwerking van persoonsgegevens met een hoger risicoprofiel (> A1). Realiseer en implementeer procesplan(nen) waar nodig. Mogelijk blijkt de AVG in dit aandachtsgebied minder een rol te spelen.
10. Milieu en duurzaamheid				Voer DPIA's uit voor zover sprake is van verwerking van persoonsgegevens met een hoger risicoprofiel (> A1). Realiseer en implementeer procesplan(nen) waar nodig. Mogelijk blijkt de AVG in dit aandachtsgebied minder een rol te spelen.
11. Wonen, ruimte en bereikbaarheid				Voer DPIA's uit voor zover sprake is van verwerking van persoonsgegevens met een hoger risicoprofiel (> A1). Realiseer en implementeer procesplan(nen) waar nodig. Mogelijk blijkt de AVG in dit aandachtsgebied minder een rol te spelen.
12. Veiligheid en openbare orde				Voer DPIA's uit voor zover sprake is van verwerking van persoonsgegevens met een hoger risicoprofiel (> A1). Realiseer en implementeer procesplan(nen) waar nodig. Draag zorg voor de audit conform de ministeriële regeling 'periodieke audit politiegegevens' van 26 juni 2019.
13. Werk en inkomen				Voer DPIA's uit voor zover sprake is van verwerking van persoonsgegevens met een hoger risicoprofiel (> A1). Realiseer en implementeer procesplan(nen) waar nodig.
14. Zorg en welzijn				Voer DPIA's uit voor zover sprake is van verwerking van persoonsgegevens met een hoger risicoprofiel (> A1). Realiseer en implementeer procesplan(nen) waar nodig.

Privacy
Management
Partners
Coöperatie UA
adres
Vondellaan 58
3521 GH Utrecht
telefoon
+31 85 401 38 66
e-mail
info@pmpartners.nl
website
www.pmpartners.nl

BIJLAGE 7: TOELICHTING GEBRUIKTE AFKORTINGEN EN BEGRIPPEN

In deze bijlage zijn gebruikte afkortingen en begrippen toegelicht. Bij enkele toelichtingen zijn links naar meer informatie opgenomen.

AB: Algemeen Bestuur

AP: Autoriteit Persoonsgegevens. De AP is de toezichthoudende autoriteit, zoals bedoeld in art. 51 lid 1 AVG. De AP houdt onafhankelijk toezicht op het gebruik van persoonsgegevens. De taken van de AP zijn toezicht, advisering, voorlichting, informatieverstrekking en verantwoording, en internationale taken. Voor meer informatie: https://www.autoriteitpersoonsgegevens.nl/ . De AP heeft ook een korte handreiking voor raadsleden gemaakt.

AVG: Algemene Verordening Gegevensbescherming. De AVG is een Europese verordening waarin maatregelen en voorschriften zijn opgenomen die betrekking hebben op de bescherming van de persoonsgegevens in Europa. De AVG trad in 2016 in werking met een overgangsperiode tot 25 mei 2018.

BIG: Baseline Informatiebeveiliging Nederlandse Gemeenten. De BIG gold in de periode 2012 – 2019. Vanaf 2019 is de BIO (zie hierna) van toepassing.

BIO: De Baseline Informatiebeveiliging Overheid (BIO) is sinds 2019 het basisnormenkader voor informatiebeveiliging binnen de overheid (Rijk, gemeenten, provincies, waterschappen).

CERT: Computer Emergency Response Team. De IBD (zie hierna) is de CERT / CSIRT voor alle Nederlandse gemeenten en onderdeel van de Vereniging Nederlandse Gemeenten.

CIO: Chief Information Officer. De hoogste verantwoordelijke binnen een organisatie op het gebied van ICT.

CIS: Center for Internet Security. CIS is een non-profit organisatie die wereldwijd erkende ‘best practices’ opstelt voor het beveiligen van IT-systemen en data.

CISO: Chief Information Security Officer. De CISO is verantwoordelijk voor het implementeren van het informatiebeveiligingsbeleid én het toezicht daarop.

CSIRT: Computer Security Incident Response Team. De IBD (zie hierna) is de CERT / CSIRT voor alle Nederlandse gemeenten en onderdeel van de Vereniging Nederlandse Gemeenten.

Datalek: De toegang tot of vernietiging, verlies, wijziging of verstrekking van persoonsgegevens bij een organisatie, zonder dat dit de bedoeling is van deze organisatie.

DB: Dagelijks Bestuur.
DDoS-aanval: Distributed) Denial-of-Service-aanval. Met een DDoS-aanval wordt de capaciteit van onlinediensten of de ondersteunende servers en netwerkapparatuur aangevallen. Het resultaat van deze aanval is dat diensten slecht of helemaal niet meer bereikbaar zijn voor medewerkers of klanten.

DIV: Documentaire Informatie Voorziening (in spreektaal vaak: het archief)

DOP: Digitaal Ontwikkel Plan.

DPIA: Data Protection Impact Assessment of gegevensbeschermingseffectbeoordeling. Een DPIA is een onderzoek dat de privacyrisico's van een gegevensverwerking in kaart brengt. In de regel dienen DPIA's uitgevoerd te worden wanneer een organisatie een nieuw systeem of proces wil invoeren. De Autoriteit Persoonsgegevens heeft een lijst gepubliceerd van verwerkingen waarvoor een DPIA verplicht is.

DVO: Dienstverleningsovereenkomst.

FG: Functionaris Gegevensbescherming. Organisaties zijn in bepaalde situaties verplicht een functionaris gegevensbescherming (FG) aan te stellen. De FG houdt binnen de organisatie onafhankelijk toezicht op en adviseert over de toepassing en naleving van de AVG.

GAP-analyse: Een onderzoek waarbij getoetst wordt in hoeverre voldaan wordt aan een bepaalde set van eisen. Het verschil tussen de huidige en gewenste situatie is de 'gap'.

GMT: Gemeentelijk Management Team.

GR: Gemeenschappelijke Regeling.

GRC tool: Governance, Risk & Compliance tool. Een GRC-tool is een hulpmiddel voor het beheren van de governance van een organisatie, het beheren van risico's en het naleven van regelgeving.

IBD: Informatiebeveiligingsdienst. De IBD is de sectorale CERT / CSIRT voor alle Nederlandse gemeenten en onderdeel van de Vereniging van Nederlandse Gemeenten. De IBD ondersteunt gemeenten op het gebied van informatiebeveiliging en privacy. Voor meer informatie: https://www.informatiebeveiligingsdienst.nl/ en specifiek voor de handreikingen, factsheets, formats en andere hulpmiddelen van de IBD voor gemeenten: Producten Informatiebeveiliging & Privacy - Informatiebeveiligingsdienst

iRvN: ICT Rijk van Nijmegen. iRvN is een module binnen de Modulaire Gemeenschappelijke Regeling Rijk van Nijmegen. Voor meer informatie: https://www.irvn.nl/

ISMS: Information Security Management System is de Engelse term voor het managementsysteem voor informatiebeveiliging. Een ISMS is een geautomatiseerd systeem waarin – volgens de principes van de PDCA-cyclus (zie hierna) - de administratieve organisatie wordt vastgelegd en beheerd.

ISO 27001: Internationale standaard voor het implementeren, onderhouden en continu verbeteren van een managementsysteem voor informatiebeveiliging. De BIO (zie hiervoor) is afgeleid van de ISO 27002:2013 norm en verplicht Nederlandse overheden om het managementsysteem in te richten volgens deze norm.

KPI: Kritische Prestatie Indicator. Met kritische prestatie-indicatoren worden de prestaties van organisaties (of teams of medewerkers) gemeten. Op deze manier kan de voortgang van de uitvoering van beleid of van contractuele afspraken meetbaar en concreet gemaakt worden. Op basis van meetresultaten kan vervolgens besloten worden of bijsturing noodzakelijk is.

Logging: Het registreren van uitgevoerde handelingen in een logbestand zodat monitoring en evaluatie plaats kan vinden. Door middel van logging worden gebeurtenissen in systemen vastgelegd. Bijvoorbeeld wie bepaalde gegevens heeft bekeken of heeft aangepast, maar ook pogingen om ongeautoriseerd toegang te krijgen tot systemen (denk aan DDoS aanvallen of ransomware). Ook kunnen door logging datalekken gesignaleerd of juist uitgesloten worden.
MGR: Modulaire Gemeenschappelijke Regeling Rijk van Nijmegen. Voor meer informatie: https://www.regiorvn.nl/ en https://lokaleregelgeving.overheid.nl/CVDR669794/2

MT: Managementteam.

NBA-LIO en NOREA volwassenheidsmodel: model waarmee het volwassenheidsniveau voor informatiebeveiliging kan worden bepaald. Voor meer informatie: zie bijlage 2 of https://www.nba.nl/intern-en-overheidsaccountants/volwassenheidsmodel-informatiebeveiliging/

P&C cyclus: Planning & Control cyclus.

PDC: Producten en Diensten Catalogus.

PDCA-cyclus: PDCA staat voor Plan Do Check Act en betreft een structurele, cyclische aanpak die ook de basis is voor informatiebeveiliging en privacybescherming.

Penetratietest (of kortweg pentest): Een onderzoek waarbij ethische hackers proberen de systemen en netwerken van een organisatie binnen te dringen met als doel het identificeren van kwetsbaarheden en het geven van passende adviezen om die kwetsbaarheiden te verkleinen of op te lossen.

PO: Privacy Officer.

Privacy Baseline: Model waarmee het volwassenheidsniveau voor privacybescherming bepaald kan worden. Voor meer informatie: zie bijlage 2 of https://www.cip-overheid.nl/media/1302/20190506-privacy-baseline-v3_2.pdf

Ransomware: Kwaadaardige software die gegevens, of de toegang daartoe, onmogelijk maakt door informatie te versleutelen (encryptie) en losgeld te eisen.

RvN: Rijk van Nijmegen.

SMART: SMART staat voor Specifiek, Meetbaar, Acceptabel, Realistisch, Tijdgebonden. Dit is een algemeen gehanteerde norm, waarbij het uitgangspunt is dat aan hoe meer onderdelen wordt voldaan, hoe helderder de informatie is.

- Specifiek: voor maar één uitleg vatbaar
- Meetbaar: er is sprake van een nulmeting én een streven of prognose
- Acceptabel: de uitvoerder heeft de uitvoering geaccepteerd
- Realistisch: de haalbaarheid is op enigerlei wijze onderbouwd en de gemeente heeft invloed op de realisatie
- Tijdgeboden: er is een te volgen tijdpad benoemd

SO: Security Officer.

Suwinet: Een digitale infrastructuur waarmee de Suwipartijen (UWV, SVB en gemeenten) gegevens met elkaar kunnen uitwisselen voor de uitoefening van hun wettelijke taak.
Toestemming Elke vrije, specifieke, geïnformeerde en ondubbelzinnige wilsuiting waarmee de betrokkene door middel van een verklaring of een ondubbelzinnige actieve handeling hem betreffende verwerking van persoonsgegevens aanvaardt.

VNG: Vereniging van Nederlandse Gemeenten. De VNG ondersteunt gemeenten onder meer op het gebied van informatieveiligheid en privacybescherming. Voor gemeenteraden heeft de VNG diverse zogenaamde Raadgevers opgesteld. Op het gebied van informatiebeveiliging en privacybescherming zijn diverse Raadgevers over de informatiesamenleving interessant voor de gemeenteraad.

WDW: Werkorganisatie Druten-Wijchen.

Wbp: Wet bescherming persoonsgegevens. De Wbp gold vanaf 2001 en is inmiddels vervangen door de AVG.

Wmo: Wet maatschappelijke ondersteuning.

Raad openbaar Wijchen

Dossiernummer	3862
Extern Zaak ID	Z/22/083812
Vertrouwelijk	Nee
Vergaderdatum	7 juli 2022
Agendapunt	5
Titel	83812 Benoemen commissielid
Organisatieonderdeel	Griffie Wijchen
Eigenaar	Tielen, Thomas
Soort nota	Beslisnota
Programma/Paragraaf	
Portefeuillehouder(s) Wijchen	
Telefoonnummer steller	

Bijlagen
83812 Benoemen commissielid, beslisnota

Geagendeerd	**Vergaderdatum**
Raad openbaar Wijchen	**7 juli 2022**

Voorgesteld besluit

Openbaar

Zaaknummer: 83812

Beslisnota voor de Gemeenteraad

Onderwerp: Benoemen commissielid

Voorgesteld besluit
de Gemeenteraad besluit:

Te benoemen tot commissielid van de gemeenteraad van Wijchen:

VVD:
Dam, A.M. van (Anouk)

Aanleiding
Volgens de Verordening op de informatie- en themabijeenkomsten en raadscommissies artikel 14 lid 3 kunnen fracties commissieleden benoemen.

Gewenst resultaat
Benoemd commissielid.

Raad openbaar Wijchen

Dossiernummer	3761
Extern Zaak ID	Z/22/075015
Vertrouwelijk	Nee
Vergaderdatum	7 juli 2022
Agendapunt	6.a
Titel	75015 Beslisnota Programmarekening 2021 Wijchen
Organisatieonderdeel	domein Bedrijfsvoering - team Financieel beleid
Eigenaar	Orsouw, van, Raoul
Soort nota	Beslisnota
Programma/Paragraaf	§7 Bedrijfsvoering
Portefeuillehouder(s) Wijchen	Gerrits, G.W.R. (Geert)
Telefoonnummer steller	088-4327190

Bijlagen
Beslisnota 75015 Programmarekening 2021 Wijchen
Gemeente Wijchen - Accountantsverslag 2021.pdf
Gemeente Wijchen - Controleverklaring 2021 - WG.pdf
Reserves en voorzieningen Jaarrekening 2021 v2.pdf
Memo aanpassing jaarstukken.pdf
Programmarekening 2021 - definitief.pdf

Geagendeerd	**Vergaderdatum**
College BenW openbaar Wijchen	7 juni 2022
Stukken gemeenteraad Wijchen	17 juni 2022
Raad openbaar Wijchen	**7 juli 2022**

Voorgesteld besluit

1. De programmarekening 2021 vast te stellen, inclusief nota 'Reserves en voorzieningen', waarbij de Algemene Dienst sluit met een positief resultaat van € 2.651k en de Bouwgrondexploitaties met een positief resultaat van € 169k, zodat de jaarrekening per saldo sluit met een positief resultaat van € 2.820k;
2. In te stemmen met de volgende resultaatbestemming:
a. Budgetoverhevelingen 2021-2022 conform raadsbesluit: € 764k;
b. Doteren aan de algemene reserve: € 2.056k;

Besluit (Aangenomen)

1. De programmarekening 2021 vast te stellen, inclusief nota ‘Reserves en voorzieningen’, waarbij de Algemene Dienst sluit met een positief resultaat van € 2.651k en de Bouwgrondexploitaties met een positief resultaat van € 169k, zodat de jaarrekening per saldo sluit met een positief resultaat van € 2.820k;
2. In te stemmen met de volgende resultaatbestemming:
a. Budgetoverhevelingen 2021-2022 conform raadsbesluit: € 764k;
b. Doteren aan de algemene reserve: € 2.056k;

Openbaar Zaaknummer: 75015

Beslisnota voor de Gemeenteraad

Onderwerp: Programmarekening 2021 Wijchen

Voorgesteld besluit
de Gemeenteraad besluit:

1. De Programmarekening 2021 vast te stellen, inclusief nota 'Reserves en voorzieningen', waarbij de Algemene Dienst sluit met een positief resultaat van € 2.651k en de Bouwgrondexploitaties met een positief resultaat van € 169k, zodat de Programmarekening per saldo sluit met een positief resultaat van € 2.820k;
2. In te stemmen met de volgende resultaatbestemming:
   a. Budgetoverhevelingen 2021-2022 conform raadsbesluit: € 764k;
   b. Doteren aan de algemene reserve: € 2.056k;

Aanleiding
Wij bieden u de Programmarekening 2021 integraal aan met de nota Reserves en voorzieningen 2021. De Programmarekening is het sluitstuk van de P&C cyclus 2021, waarin we verantwoording afleggen over het gevoerde beleid en de financien.

De raad heeft de Begroting 2021 geautoriseerd tot en met de beslisnota budgetoverhevelingen 2021-2022 (69836). Met deze autorisatie heeft u toestemming gegeven voor de uitvoering van het beleid en de daarvoor benodigde middelen. Op totaalniveau gingen we in de begroting uit van een tekort van € 0,2 miljoen, waar we een positief resultaat van € 2,8 miljoen hebben gerealiseerd. Wij lichten in deze Programmarekening de afwijkingen ten opzichte van de begroting toe, alsmede een verantwoording op het gevoerde beleid.

Astrium Overheidsaccountants heeft deze Programmarekening gecontroleerd en geeft een goedkeurende verklaring hierbij af.

Uiteindelijk zenden wij de Programmarekening ter toetsing aan de provincie. Indien u niet instemt met de Programmarekening dan voorziet de gemeentewet uiteindelijk in een procedure, waarbij de provincie een dergelijk besluit neemt.

Eerdere besluiten

Datum	Korte omschrijving eerder genomen besluit
12-11-2020	51968 Programmabegroting 2021
8-7-2021	61958 Perspectiefnota 2021
27-01-2022	69836 Budgetoverhevelingen 2021-2022

Gewenst resultaat
De Programmarekening 2021 vast te stellen met een positief resultaat te bestemmen van € 2,8 miljoen.

Argumenten
1.1 De Programmarekening 2021 kan voor goedkeuring naar de provincie worden gezonden, nadat de raad deze Programmarekening heeft vastgesteld.

1.2 De accountant geeft een goedkeurende verklaring af bij de Programmarekening.

1.3 Uit de cijfers blijkt dat de financiële positie van Wijchen gezond is.

Tegenargumenten en risico's
N.v.t.

Financiële gevolgen

De Programmarekening sluit met een positief resultaat van € 2.820k. Uitgesplitst naar Algemene Dienst en Bouwgrondexploitaties bedraagt het resultaat respectievelijk € 2.651k en € 169k. Met de actuele begroting van -199k is sprake van een overschot ten opzichte van de begroting van € 3.019k.

Het rekeningresultaat over 2021, onderscheiden naar baten en lasten bedraagt:

Rekening resultaat 2021 (x € 1.000)		
Totaal baten		112.556
Totaal lasten		105.072
Resultaat voor mutaties met reserves		**7.485**
Mutaties in reserves:		
- stortingen in reserves	-10.127	
- onttrekkingen uit reserves	5.462	
Saldo mutaties reserves		**-4.665**
Gerealiseerd resultaat na mutaties met reserves		**2.820**
Waarvan resultaat Bouwgrondexploitatie		*169*
Waarvan resultaat Algemene Dienst		*2.651*

Mede door een winstneming van € 3 miljoen uit Bijsterhuizen is het resultaat voor mutaties met reserves behoorlijk positief. Dit bedrag storten we conform afspraak in de algemene reserve. Daarnaast hebben we onder andere geld ontvangen van het Rijk ter compensatie van de gevolgen van de coronacrisis en extra inzet op de jeugdzorg, waarvan we een deel in reserves doteren voor uitvoering in 2022.

Te bestemmen jaarrekening resultaat:

Programmarekening resultaat 2021	2.820
Budgetoverhevelingen raadsbesluit 27 januari 2022	-764
Nog te bestemmen resultaat	**2.056**

Bovenstaand overzicht laat zien dat de Raad al een besluit genomen heeft over de budgetoverhevelingen 2021-2022. Op grond van dit besluit worden de budgetoverhevelingen 2021 toegevoegd aan de Begroting 2022. We stellen voor om het onbestemde resultaat te doteren aan de algemene reserve.

Resultaat van de Algemene Dienst.
Het resultaat van de Algemene Dienst na mutaties met reserves sluit met een positief resultaat van € 2.651k. De geactualiseerde begroting 2021 gaat uit van een negatief resultaat van € 199k. In dit begrotingssaldo is opgenomen het begrotingssaldo uit de primitieve begroting (€ 544k), de mutatie van de Perspectiefnota 2021 (-€ 1.507k) en het effect van de budgetoverhevelingen 2021-2021 (€ 764k).

In onderstaande tabel verklaren we de grootste verschillen tussen de realisatie en de geactualiseerde begroting.

Tabel 1: Relevante verschillen Algemene Dienst ten opzichte van de geactualiseerde begroting (x € 1.000).

Programma	Omschrijving	Verschil (x € 1.000
0	Pensioenen wethouders	98
0	Opbrengst groenstroken	294
0	Afrekening WDW 2021	-490
0	Gemeentefonds Decembercirculaire	958
0	Exploitatie huisvesting	61
1	Veiligheidsbeleid	69
2	Gladheidsbestrijding	-108
4	Peuterspeelzalen	56
4	Leerlingenvervoer	68
5	Buitensport subsidies en onderhoud	60
5	Binnensport exploitatielasten	60
5	Subsidie BTW compensatie sport	68
5	Minder overlast eikenprocessierubs	56
6	Bijzondere bijstand	85
6	Bijzondere bijstand	85
6	BBZ Tozo regeling	117
6	Uitvoering sociale werkvoorziening	270
6	Schuldhulpverlening	108
6	Sociaal wijkteam	64
6	2d's: WMO en Jeugdzorg	109
7	Advieskosten milieubeleid	68
8	Bouwleges	195
	Overig	499
	TOTAAL	**2.850**

Het gaat te ver om alle verschillen in het voorgaand overzicht afzonderlijk op te nemen. Wij verwijzen u hiervoor graag naar de analyse in de afzonderlijke programma's.

Resultaat van de Bouwgrondexploitatie
Bij de opbouw Begroting 2021 werd geen resultaat op bouwgrondexploitaties verwacht in jaarschijf 2021. Het behaalde resultaat in 2021 bedraagt € 169k. Onderstaand treft u een overzicht aan van de mutaties.

Tabel 2: Resultaten Bouwgrondexploitatie (x € 1.000).

Omschrijving	Begroot	Werkelijk	Mutatie
Winstneming CPO Bergharen	0	214	214
Eindresultaat op Tuin van Woezik	-416	-397	19
Vrijval voorziening Tuin van Woezik	416	397	-19
Bijstelling verliesvoorziening Huurlingsedam fase 1+2	0	107	107
Bijstelling verliesvoorziening Tussen Kasteel en Wijchens Meer	0	-152	-152
TOTAAL	**0**	**169**	**169**

Voor de grondexploitatie CPO Bergharen is een tussentijdse winstneming genoten van € 214k in 2021, wat volgens de regelgeving verplicht is naar rato van de realisatie van het project. In 2022 sluiten we het project definitief af. Het project Tuin van Woezik is inmiddels afgerond, met een negatief resultaat van € 397k. Dit resultaat was al voorzien, waarmee het in de Programmarekening 2021 niet leidt tot een resultaat.
Daarnaast zijn de bouwgrondexploitaties Huurlingsedam en Tussen Kasteel en Wijchens Meer opnieuw doorgerekend, waarbij de verwachte toekomstige verliesnemingen zijn bijgesteld. Per saldo leidt dit tot een negatief effect op het resultaat 2021.
Voor een nadere toelichting op de Bouwgrondexploitatie wordt verwezen naar paragraaf 9 Grondbeleid van deze Programmarekening 2021.

Winstuitkering GR Bijsterhuizen
De Gemeenschappelijke Regeling Bijsterhuizen heeft in 2021 een winstuitkering van € 3 miljoen uitgekeerd. Dit bedrag is in de Algemene reserve gestort.

Novemberrapportage
Gedurende het jaar 2021 zijn vier rapportages opgesteld, waarvan twee uitgebreide Programmarapportages voor de raad. De laatste rapportage is gebaseerd op de stand tot en met oktober 2021. In tabel 3 zetten we deze jaareindeverwachting af tegen de stand van de Programmarekening 2021.

Tabel 3: Programmarekening t.o.v. jaareindeverwachting (x € 1.000).

Bedragen x € 1 miljoen	Begroot 2021	Realisatie	Saldo
Totaal rapportage november, na budgetoverhevelingen	-0,2	1,3	1,5
Programmarekening 2021	-0,2	2,8	3,0
Verschil			**1,5**

Ten opzichte van de novemberrapportage is het resultaat met € 1,5 miljoen hoger gebleken. In tabel 4 zijn de relevante verschillen opgenomen tussen de jaareindeverwachting en het uiteindelijk behaalde resultaat 2021.

Tabel 4: Saldo t.o.v. saldo jaareindeverwachting programmarapportage november (x € 1.000)

Omschrijving	Verschil (x € 1.000
Algemene uitkering (decembercirculaire)	€ 0,5 miljoen
Verkoop gronden	€ 0,2 miljoen
WDW afrekening 2021	-€ 0,5 miljoen
MGR (voornamelijk sociale werkvoorziening) o.b.v. Programmarekening MGR.	€ 0,2 miljoen
Winstnemingen bouwgrond o.b.v. nota MPG bij de Programmarekening	€ 0,2 miljoen

Omschrijving	Verschil (x € 1.000
Sport (btw afrekening over 2021 en minder verbruik)	€ 0,3 miljoen
Bijstelling pensioenen wethouders o.b.v. actuariële berekening	€ 0,1 miljoen
2d's jeugdzorg en WMO	€ 0,3 miljoen
Overige budgetten	€ 0,2 miljoen
Totaal afwijking t.o.v. novemberrapportage	**€ 1,5 miljoen**

Communicatie
We sturen de Programmarekening voor 15 juli naar de Provincie Gelderland.

Uitvoering of Vervolgstappen
De accountant geeft een toelichting op het meegestuurd accountantsverslag in de auditcommissie van 14 juni 2022. Na vaststellen verwerken we de resultaatbestemming in 2022.

Geheimhouding:
Niet van toepassing.

Inwonersparticipatie
N.v.t.

Aan de gemeenteraad
van de gemeente Wijchen
Postbus 9000
6600 HA WIJCHEN

Datum
22 juni 2022

Ons kenmerk
2022-AV-300053.701

Onderwerp
Accountantsverslag 2021

Geachte leden van de raad,

Hierbij ontvangt u ons accountantsverslag over het boekjaar 2021. Dit verslag bevat de belangrijkste uitkomsten van de door ons tot op heden uitgevoerde werkzaamheden, waarvan wij vinden dat die voor u relevant zijn voor een goed begrip van de jaarrekening 2021, en voor het beoordelen van de financiële positie van uw gemeente.

De jaarrekening is opgesteld onder verantwoordelijkheid van het college. In overeenstemming met uw opdracht hebben wij de jaarrekening 2021 gecontroleerd.

Deze rapportage beschrijft op hoofdlijnen onze controleaanpak en de belangrijkste aangelegenheden die wij tijdens onze controle in overweging hebben genomen. Wij zijn van mening dat de reikwijdte van onze werkzaamheden en de resultaten daarvan een deugdelijke basis vormen voor ons oordeel over de jaarrekening van de gemeente Wijchen.

Wij bespreken dit accountantsverslag tijdens de bijeenkomst op 14 juni 2022 met uw auditcommissie en eventuele vragen die er zijn, worden dan beantwoord. De bevindingen en beschouwingen in dit verslag komen voort uit onze controlewerkzaamheden. Het verslag van bevindingen is, zoals hiervoor reeds verwoord, bedoeld om u te ondersteunen in uw beoordeling van de jaarrekening 2021. Wij wijzen u erop dat uw controlerende taak uiteraard verder gaat dan uitsluitend het financieel getinte perspectief vanuit de accountantscontrole.

Wij bedanken de medewerkers van de gemeente voor de prettige samenwerking en zijn vanzelfsprekend graag bereid een nadere toelichting te verstrekken.

Hoogachtend,

Astrium Overheidsaccountants B.V.

W.L. Schuitemaker RA

Astrium Overheidsaccountants B.V.
Edelgasstraat 57, 2718 SX Zoetermeer
www.astrium.nl

Tel: (079) 36 23 613
Fax: (079) 361 57 77
info@astrium.nl

IBAN NL10RABO0322622360
BTW nr. NL810591625B01
KVK: 34168056

Accountantsverslag

Gemeente Wijchen – Boekjaar 2021

1. Inleiding

In het kader van de door de raad aan ons verstrekte opdracht voor de controle van de jaarrekening 2021 van de gemeente Wijchen brengen wij u hierbij verslag uit van onze belangrijkste bevindingen naar aanleiding van onze eindejaars controlewerkzaamheden die wij onlangs hebben uitgevoerd.

Dit accountantsverslag is bedoeld om u te ondersteunen in uw beoordeling van de jaarrekening 2021. Wij wijzen u erop dat uw controlerende taak uiteraard verder gaat dan uitsluitend het financieel getinte perspectief vanuit de accountantscontrole.

Deze rapportage beschrijft op hoofdlijnen onze controleaanpak en de belangrijkste aangelegenheden die wij tijdens onze controle in overweging hebben genomen. Wij zijn van mening dat de reikwijdte van onze werkzaamheden en de resultaten daarvan een deugdelijke basis vormen voor ons oordeel over de jaarrekening van uw gemeente. Onze werkzaamheden zijn erop gericht een oordeel te kunnen geven over de jaarrekening 2021 van de gemeente Wijchen en niet primair op het opsporen van fraudes of onregelmatigheden in uw organisatie. De bevindingen in deze brief zijn daarom beperkt tot de punten die voortvloeien uit de controle van de jaarrekening.

Wij hebben onze controlewerkzaamheden afgerond en zijn voornemens om een goedkeurende controleverklaring ten aanzien van rechtmatigheid en getrouwheid te verstrekken bij de jaarrekening 2021. In hoofdstuk 2.1 lichten wij dit nader toe.

Wij bespreken deze definitieve rapportage tijdens de bijeenkomst op 14 juni 2022 met uw auditcommissie.

Het accountantsverslag is als volgt opgebouwd:

Hoofdstuk 1	Inleiding
Hoofdstuk 2	Kernpunten van de controle
Hoofdstuk 3	Analyse vermogen en resultaat
Hoofdstuk 4	Grondexploitaties
Hoofdstuk 5	Voorzieningen
Hoofdstuk6	Sociaal domein
Hoofdstuk 7	Interne beheersing en automatisering
Hoofdstuk 8	Rechtmatigheid
Hoofdstuk 9	Overige bevindingen (jaarrekeningcontrole 2021)
Bijlagen:	
A.	Niet-gecorrigeerde controleverschillen
B.	SiSa - Fouten en onzekerheden 2021
C.	Onafhankelijkheidsbevestiging en overige dienstverlening

2. Kernpunten van de controle

2. Kernpunten van de controle

2.1 Controle-verklaring	De jaarrekeningcontrole is uitgevoerd zoals overeengekomen in de opdrachtbevestiging. In het najaar van 2021 hebben wij de interimcontrole verricht voor Werkorganisatie Druten Wijchen, die gericht is op de processen binnen de werkorganisatie en de gemeente. De interimcontrole hebben wij afgesloten met een separate managementletter voor het bestuur van de werkorganisatie en een boardletter voor de gemeenteraad die op 18 januari 2022 is besproken met uw auditcommissie. De controle in het voorjaar 2022 is gericht op het uitbrengen van een oordeel omtrent de getrouwheid en rechtmatigheid van de jaarrekening 2021 van de gemeente Wijchen. Wij geven een goedkeurende controleverklaring af bij de jaarrekening voor zowel de getrouwheid als rechtmatigheid. Wij lichten dit nader toe bij de bespreking van deze versie van het accountantsverslag d.d. 14 juni 2022.
2.2 Reikwijdte van de controle	Met de opdrachtbevestiging heeft u ons de opdracht gegeven tot het controleren van de jaarrekening 2021. De reikwijdte van onze controle staat hierin omschreven. Er is gedurende het verloop van de controle over 2021 op geen enkele wijze sprake geweest van een beperking in de reikwijdte van onze controle. Tijdens de uitvoering hebben zich geen wijzigingen van materieel belang in de reikwijdte voorgedaan. Wij achten de reikwijdte van onze controle voor 2021 voldoende voor de doelstelling van onze controle.
2.3 Grondslagen en verantwoording conform BBV	De accountantscontrole omvat onder meer een onderzoek naar de toepassing van de juistheid van de grondslagen in de jaarrekening. Naar onze mening zijn de door het college gekozen grondslagen voor waardering en resultaatbepaling aanvaardbaar, conform wet- en regelgeving en consistent toegepast. Wij concluderen dat zowel de jaarrekening als het jaarverslag voldoet aan de bepalingen in het BBV.
2.4 Onafhankelijkheid	▪ Astrium Overheidsaccountants B.V. (hierna: Astrium) is onafhankelijk van de gemeente Wijchen en voor zover wij weten heeft zich geen inbreuk voorgedaan op de van toepassing zijnde regels en het beleid ten aanzien van onafhankelijkheid. ▪ Ons zijn geen relaties bekend tussen Astrium en de gemeente Wijchen, die naar ons professionele oordeel mogelijk van invloed kunnen zijn op onze onafhankelijkheid. ▪ Bijlage C bevat een nadere uiteenzetting van onze onafhankelijkheid.

2.5 Schattingen

Schattingen op basis waarvan een aantal jaarrekeningposten worden bepaald, zijn gebaseerd op inzichten van het college. Wij hebben de belangrijkste gehanteerde factoren en veronderstellingen beoordeeld. Wij hebben vastgesteld dat de schattingen en veronderstellingen aanvaardbaar zijn in het kader van de jaarrekening als geheel.

2.6 Goedkeurings- en rapporterings-tolerantie

De materialiteit bij de planning en uitvoering van de jaarrekeningcontrole 2021 is € 1.151.000 (2020: € 1.307.000). Deze materialiteit vloeit voort uit de wettelijk voorgeschreven (minimum)vereisten, zoals opgenomen in de Bado en het door de gemeenteraad vastgestelde controleprotocol, hetgeen voldoet aan de wettelijke minimumvereisten.

Goedkeuringstoleranties		
Fouten	1% van de totale lasten	€ 1.151.000 (2020: € 1.307.000)
Onzekerheden	3% van de totale lasten	€ 3.453.000 (2020: € 3.921.000)
Rapporteringstoleranties		
Fouten		€ 57.500
Onzekerheden		€ 172.500
Realisatie fouten en onzekerheden ***Zie bijlage A van deze rapportage***	**Getrouwheid**	**Rechtmatigheid**
Fouten	€ 85.000	€ 156.000
Onzekerheden	€ -	€ -

Strekking controleverklaring goedkeurend

De totale omvang van de fouten is lager dan de tolerantie van 1% van de totale lasten (€ 1.151.000) en heeft derhalve geen gevolgen voor de strekking van onze controleverklaring.

De totale omvang van de onzekerheden is lager dan de tolerantie van 3% van de totale lasten (€ 3.453.000) en heeft derhalve geen gevolgen voor de strekking van onze controleverklaring.

2.7 Analyse vermogen en resultaat

Het gerealiseerde resultaat (inclusief de mutaties in de reserves) bedraagt circa **€ 2.820.000 positief** versus een begroot resultaat (na wijziging) van € 199.000 negatief. Dit overschot ten opzichte van de begroting wordt grotendeels veroorzaakt door een overschot op meerdere programma's. De grootste overschotten ontstaan bij het programma bestuur en ondersteuning (€ 2,5 miljoen) door hogere baten dan begroot en een beter resultaat op het programma sociaal domein (€ 3,4 miljoen) door zowel lagere lasten als hogere baten. Daar staat tegenover de extra dotaties (€ 4,6 miljoen) en lagere onttrekkingen (€ 2,5 miljoen) aan de bestemmingsreserves. Voor een nadere toelichting hierop verwijzen wij u naar hoofdstuk 3 Rekening van lasten en baten in de jaarstukken 2021. In hoofdstuk 3 gaan wij nader in op het resultaat en de ontwikkeling van het (weerstands)vermogen.

2.8 Grondexploitaties

Door uw gemeente is de exploitatieberekening van de grondexploitaties ten behoeve van de jaarrekening 2021 geactualiseerd. Wij hebben vastgesteld dat de uitgangspunten aanvaardbaar zijn. De waarde van de voorraden bouwgronden in exploitatie inclusief verliesvoorziening per eind 2021 in de balans bedraagt € 2.387.000 negatief. Het verloop van deze balanspost is als volgt weer te geven:

Verloopoverzicht van de voorraad (grondexploitaties)	Bedrag * € 1.000
Stand per 1 januari 2021	**(-/-) 2.034**
Vermeerderingen	(+) 586
Verminderingen	(-/-) 1.108
Winstneming	(+) 611
Mutatie verliesvoorziening	(-/-) 45
Stand per 31 december 2021	**(-/-) 2.387**

	Een nadere specificatie van de boekwaarde is opgenomen in paragraaf 4.3. Onze conclusie is dat wij kunnen instemmen met de schattingen die door het College zijn gemaakt bij de actualisatie van de grondexploitaties en daarmee ook met de uitkomsten van deze actualisatie. In hoofdstuk 4 gaan wij nader in op de controle alsmede de uitkomsten daarvan inzake de grondexploitaties.
2.9 Voorzieningen	Wij hebben gecontroleerd of de voorzieningen van uw gemeente toereikend zijn. Daarbij hebben we specifiek beoordeeld of de gevormde voorzieningen voldoen aan de eisen en voorwaarden van het BBV. Overigens geldt dat altijd voldoende onderbouwing aanwezig dient te zijn alvorens een voorziening gevormd mag worden.
2.10 Sociaal Domein	*Kosten Jeugdwet en Wmo* Inzake de kosten Jeugdwet en de Wmo steunt de gemeente in belangrijke mate op productieverantwoordingen van zorgaanbieders welke zijn voorzien van een controleverklaring. Voor zorgaanbieders die zijn gecontracteerd via het Regionaal Ondersteuningsbureau (ROB), heeft het ROB afspraken gemaakt met de zorgaanbieders over het aanleveren van controleverklaringen bij de productieverantwoordingen. Daarbij zijn regionale afspraken gemaakt waaronder ook een ondergrens voor het aanleveren van controleverklaringen van de accountants van de zorgaanbieders. Van een aantal zorgaanbieders is geen controleverklaring ontvangen of is geen goedkeurend oordeel opgenomen in de controleverklaring. Een initiële onzekerheid als gevolg van het ontbreken van goedkeurende controleverklaringen voor een bedrag van € 2.249.500 (Jeugdwet € 376.900 en Wmo € 1.872.600) is door de gemeente wordt ondervangen met toereikende interne controlewerkzaamheden op prestatielevering. Wij lichten dit in hoofdstuk 6 nader toe. *PGB-budget* De totale kosten inzake de PGB-budgetten zijn door uw gemeente gebaseerd op de schatting van de SVB. Evenals vorig jaar heeft geen sluitende controle op de levering van de zorg plaatsgevonden door de SVB. Hierdoor ontstaat initieel een onzekerheid ten aanzien van de prestatielevering. Op basis van een opgave vanuit de SVB is er sprake van een totale besteding van € 647.300 (Jeugdwet € 294.000 en WMO € 353.300). Wij hebben vastgesteld dat een mogelijke onzekerheid ten aanzien van prestatielevering in voldoende mate wordt ondervangen door aanvullende interne controles op de prestatielevering. Wij lichten dit in hoofdstuk 6 nader toe.

2.11 EU-aanbestedingen	De gemeente dient te voldoen aan de EU-aanbestedingsregels zoals eveneens middels uw eigen normenkader is vastgesteld. Bij alle leveranciers waarvoor dit van toepassing is hebben wij vastgesteld dat de verleende dienst en geleverde goederen op een juiste wijze Europees zijn aanbesteed. In hoofdstuk 8.2 lichten wij dit nader toe.

3. Analyse vermogen en resultaat

3. Analyse vermogen en resultaat

3.1 Eigen vermogen

Het BBV kent een duidelijk onderscheid tussen resultaatbepaling (het saldo van baten en lasten) en het gerealiseerd resultaat. Alle baten en lasten dienen via het overzicht van baten en lasten in de jaarrekening te lopen.
De gemeente mag geen baten of lasten rechtstreeks in het eigen vermogen muteren. Om het resultaat van de jaarrekening goed te kunnen begrijpen, is het van belang dat u inzicht heeft in wat het effect op de reserves van uw gemeente is geweest (x € 1.000).

Resultaat 2021	**(x € 1.000)**
De totale baten van uw gemeente over 2021 bedragen:	**(+)** € 112.557
De totale lasten van uw gemeente over 2021 bedragen:	(-/-) € 105.072
Het resultaat bedraagt (saldo baten en lasten programma's **voor reservemutaties**):	**(+) € 7.485**
Gedurende het jaar heeft u reeds voor diverse zaken besloten gelden te reserveren. Deze gelden zijn in de reserves gestort:	**(-/-)** € 10.127
Tevens hebt u besloten tot het dekken van diverse uitgaven uit de reserves. Deze gelden zijn onttrokken uit de reserve:	**(+)** € 5.462
Per saldo gedurende het jaar gelden onttrokken (meer onttrokken aan de reserves dan toegevoegd):	**(-/-) € 4.665**
Gerealiseerd resultaat 2021 na reservemutaties	**€ 2.820**

3.2 Financiële positie

Het eigen vermogen van uw gemeente is in 2021 met € 7.485.000 toegenomen naar € 61.452.000. Deze toename bestaat uit twee onderdelen. Enerzijds betreft dit het resultaat over 2021 van € 2.820.000 overeenkomstig het afgeronde saldo van baten en lasten (inclusief mutaties in bestemmingsreserves) zoals dat is verantwoord in de programmarekening. In 2021 heeft de gemeente per saldo voor een bedrag van € 4.665.000 meer gedoteerd aan de bestemmingsreserves, waardoor het eigen vermogen verder toeneemt. Het gerealiseerd resultaat bedraagt € 2.820.000. In de balans is dit afzonderlijk onder het eigen vermogen gepresenteerd ("Gerealiseerde resultaat").

De totale vermogenspositie wordt onder andere tot uitdrukking gebracht door middel van het solvabiliteitspercentage. Dit percentage wordt bepaald door het eigen vermogen te delen door het balanstotaal. Ultimo 2021 bedraagt dit solvabiliteitspercentage 53% (2020: 51%). Uw gemeente valt in de categorie A (> 50%) en derhalve wordt de financiële positie op basis van de solvabiliteit als een laag risico onderkend.

De netto schuldquote bedraagt 4% (2020: 8%). De ratio geeft aan in hoeverre de schulden meer bedragen dan de jaarlijkse inkomsten. Wij stellen vast dat ruim wordt voldaan aan de norm van < 90% van de Provincie Gelderland. Dit kengetal valt derhalve positief uit voor de gemeente en wordt als een laag risico onderkend.

Voor een nadere toelichting verwijzen wij u naar het hoofdstuk financiële kengetallen in de paragraaf weerstandsvermogen en risicobeheersing.

3.3 Weerstands-vermogen

Ten einde een oordeel te geven over de financiële positie van de gemeente dienen naast het eigen vermogen ook de risico's zoals opgenomen in de risicoparagraaf te worden betrokken. In de jaarrekening zijn de risico's weergegeven in hoofdstuk 4 in de paragraaf weerstandvermogen. Evenals voorgaande jaren worden de risico's periodiek geactualiseerd zodat een actueel inzicht bestaat in de risico's. In de jaarrekening 2021 is de actuele stand van zaken ten aanzien van de risico's opgenomen en laat zich als volgt samenvatten:

	Bedrag
Weerstandscapaciteit	€ 21.810.000
Benodigde weerstandscapaciteit op basis van risicosimulatie	€ 12.589.000
Weerstandsratio	1,7

	Wij zijn van mening dat de integrale risicobenadering en de financiële vertaling van de verwachte risico's in 2021 op een adequate wijze heeft plaatsgevonden. In de paragraaf weerstandvermogen en risicobeheersing is een uitgebreide toelichting opgenomen ten aanzien van de daling van de restrisico's en daarnaast een uitgebreide risico analyse opgenomen op basis van de zogeheten "Monte Carlo simulatie". Op basis van een weerstandratio van 1,7 kan de weerstandcapaciteit van de gemeente kan als 'uitstekend' worden aangemerkt. Uw gemeente heeft ruim voldoende ruimte om de risico's met de algemene reserve en specifieke bestemmingsreserve te kunnen opvangen.
3.4 Conclusie financiële positie	De gemeente Wijchen beschikt over een toereikende gezonde financiële positie en is derhalve goed in staat om toekomstige tegenvallers, zoals nu onderkend op geld en op kans van het vóórkomen, op te vangen.

4. Grondexploitaties

4. Grondexploitaties

4.1 Algemeen	Wij hebben de grondexploitaties 2021 beoordeeld en onze bevindingen zijn in deze paragraaf opgenomen. Samenvattend concluderen wij: 1) De gemeente Wijchen heeft voor alle bouwgronden in exploitatie een individueel en geactualiseerd exploitatieplan ten behoeve van de jaarrekening 2021 opgesteld. 2) In 2021 is de totale waarde van de grondexploitatie verder afgenomen van € 2.034.000 negatief naar € 2.387.000 negatief. Deze afname wordt voornamelijk veroorzaakt door verkopen in 2021. 3) Het risicoprofiel is met het verkopen van grondposities op de grondexploitaties verder afgenomen ten opzichte van voorgaand boekjaar. 4) In het boekjaar 2021 is voor het project CPO Bergharen een winst genomen welke is verwerkt op basis van de POC-methodiek. 5) In het boekjaar 2021 is voor de lopende projecten Tussen Kasteel en Wijchens Meer en Huurlingsedam Fase 1+2 een aanpassing van de voorziening doorgevoerd, conform de bepalingen in het BBV. Het project Tuin van Woezik is afgesloten en daarmee is ook de verliesvoorziening vrijgevallen. 6) De tussentijdse winstneming in 2021 op CPO Bergharen voor een bedrag van € 214.000 is bepaald op basis van de 'POC-methodiek' en is op een juiste wijze berekend en verantwoord.
4.2 Gehanteerde parameters	De gemeente Wijchen heeft evenals voorgaande jaren projectbegrotingen opgesteld die inzicht geven in de verwachte kosten en opbrengsten per project. De kostenstijgingen zijn geschat op 2%, de stijging van de opbrengsten zijn geschat op 1,5% tenzij reeds anders met afnemers is overeengekomen. De rente is vastgesteld op 0,88%. Wij zijn van mening dat de projectbegrotingen zijn gebaseerd op valide uitgangspunten.

4.3 Ontwikkeling grondexploitaties

De bouwgronden in exploitatie (grondexploitaties) van de gemeente hebben zich in 2021 als volgt ontwikkeld:

Grondexploitatie (bedragen x € 1.000)	Bruto boekwaarde per 1.1.2021	Netto boekwaarde per 1.1.2021	Saldo van gerealiseerde uitgaven (+) en verkopen (-/-) 2021	Winst / Verlies 2021	Mutatie voorziening	Netto boekwaarde per 31.12.2021
Tuin van Woezik	380	(-/-) 18	18	-	(-/-) 380	-
Huurlingsedam fase 1 en 2	420	(-/-) 299	(-/-) 4	-	107	(-/-) 195
Afgewikkelde complexen	(-/-) 52	(-/-) 52	25	-	-	(-/-) 27
Tussen Kasteel en Wijchens Meer	883	(-/-) 1.970	256	-	(-/-) 152	(-/-) 1.866
CPO Bergharen	81	81	(-/-) 898	214	-	(-/-) 603
CPO Duurzaam Wonsick	224	224	81	-	-	305
Totaal	**1.936**	**(-/-) 2.034**	**(-/-) 522**	**214**	**(-/-) 425**	**(-/-) 2.387**

In 2021 heeft de gemeente voor € 1,1 miljoen aan kavels verkocht. Doordat de opbrengsten uit kavelverkopen de uitgaven ruimschoots overstijgen, is de netto boekwaarde van de grondexploitatie in 2021 verder afgenomen.

5. Voorzieningen

5. Voorzieningen

5.1 Voorzieningen - algemeen	Wij hebben gecontroleerd of de voorzieningen van de gemeente Wijchen toereikend zijn. Daarbij hebben we specifiek beoordeeld of de gevormde voorzieningen voldoen aan de eisen en voorwaarden van het BBV. In artikel 44 van het BBV is opgenomen dat voorzieningen (alleen) gevormd moeten worden voor: 1. Verplichtingen en verliezen waarvan de omvang op de balansdatum onzeker is, doch redelijkerwijs te schatten. 2. Op de balansdatum bestaande risico's ter zake van bepaalde te verwachten verplichtingen of verliezen waarvan de omvang redelijkerwijs is te schatten. 3. Kosten die in een volgend begrotingsjaar zullen worden gemaakt, mits het maken van die kosten zijn oorsprong mede vindt in het begrotingsjaar of in een voorafgaand begrotingsjaar en de voorziening strekt tot gelijkmatige verdeling van lasten over een aantal begrotingsjaren. 4. Van derden verkregen middelen die specifiek besteed moeten worden. Overigens geldt dat altijd voldoende onderbouwing aanwezig dient te zijn alvorens een voorziening gevormd mag worden. Voor de opgenomen voorzieningen in de jaarrekening hebben wij deze ontvangen.
5.2 Onderhouds-voorzieningen	<u>Voorzieningen groot onderhoud</u> Lasten van groot onderhoud kunnen in het jaar van ontstaan ten laste van een vooraf gevormde voorziening worden gebracht (artikel 44 lid 1c BBV). Een dergelijke voorziening wordt door de raad gevormd, op grond van de financiële verordening artikel 212 Gemeentewet, om de lasten groot onderhoud over meerdere begrotingsjaren te egaliseren. Binnen de gemeente Wijchen zijn voorzieningen gevormd voor het groot onderhoud aan gemeentelijke gebouwen. Het college heeft de 'formele' beheersplannen voor het boekjaar 2021 in voldoende mate geactualiseerd en is bezig met de actualisatie van het GRP. Het beheerplan mag volgens de notitie materiële vaste activa van de Commissie BBV (d.d. januari 2020) maximaal vijf jaar oud zijn en de gemeente heeft recent de beheerplannen geactualiseerd. Bij de bepaling van de hoogte van de voorzieningen is hiermee voldoende rekening gehouden.

	Daarnaast is binnen de gemeente voldoende aandacht voor het groot onderhoud van alle gebouwen van de gemeente en worden de verwachte kosten / verplichtingen van het onderhoud periodiek geactualiseerd. Cijfermatig wordt de voorziening derhalve berekend conform actuele cijfers. Op basis van verwachte onderhoudsuitgaven is sprake van een jaarlijks toereikende dotatie aan de onderhoudsvoorzieningen.
5.3 Voorziening pensioen wethouders	<u>Voorziening pensioen wethouders</u> Deze voorziening heeft per ultimo 2021 een stand van € 5.756.000. Aan de pensioenvoorziening wethouders liggen actuariële berekeningen ten grondslag. Deze zijn gemaakt door VISMA | Idella. Bij het opstellen van de berekeningen gebruikt VISMA | Idella de volgende parameters: Berekeningsdatum: 31 december 2021 Rekenrente: 0,528% Sterftetabel: GBM/GBV 2014/2019 Leeftijdsterugstelling: Man: 5 jaar, Vrouw: 1 jaar De berekeningsdatum en gebruikte rekenrente zijn in lijn met de van toepassing zijnde verslaggevingsrichtlijnen. Ten aanzien van de gebruikte sterftetabel is de meest recente tabel gehanteerd. In 2021 heeft een vrijval van de voorziening plaatsgevonden van circa € 161.000 in verband met actualisatie van de pensioenverplichting, waarbij rekening is gehouden met een aanpassing van de rekenrente.
5.4 Egalisatiereserve riolering en afvalstoffenheffing	<u>Egalisatiereserve afvalstoffenheffing en riolering</u> De gemeente Wijchen heeft in het kader van egalisatie van lasten voor riolering en afvalstoffenheffing in het verleden een bestemmingsreserve gevormd en daaraan het overschot op de producten afval en riolering toegevoegd. De commissie BBV heeft in het voorjaar 2021 de Notitie lokale heffingen uitgebracht waarin het uitgangspunt is geformuleerd dat niet bestede heffingen als een voorziening artikel 44 lid 2 van het BBV (van derden verkregen middelen die specifiek besteed moeten worden) moeten worden verantwoord. Uitzondering hierop vormen efficiency resultaten en bijdragen voor uitgestelde investeringen.

De notitie heeft een ingangsdatum vanaf boekjaar 2022 of zoveel eerder als mogelijk. De gemeente Wijchen is momenteel bezig met het actualiseren van het GRP en heeft er, mede vanuit dat oogpunt, voor gekozen om de notitie vanaf het boekjaar 2022 te gaan toepassen. De huidige verwerkingswijze van mutaties in de egalisatiereserve is daarmee consistent met voorgaand jaar en conform het BBV en de startdatum van de toepassing van de Notitie Lokale Heffingen. Wij adviseren de gemeente Wijchen om in 2022 tijdig een analyse te maken van de impact van deze notitie en de aanpassingen ten aanzien van de verwerking tijdig door te voeren.

In 2021 is het tarief van de rioolheffing en afvalstoffenheffing kostendekkend gebleken, waardoor het overschot op riool- en afvalstoffenheffing is toegevoegd aan de egalisatiereserve. In de paragraaf lokale heffingen in de jaarrekening 2021 is de analyse van de kostendekkendheid van de tarieven opgenomen.

5.5 Schattingen

Schattingen
Het college is verantwoordelijk voor het maken van schattingen bij het opmaken van de jaarrekening. Als accountant beoordelen wij deze schattingen:

Belangrijke schattingen	Mate van subjectiviteit	Onze beoordeling	Toelichting
		2021	
Waardering van grond en gebouwen inclusief afschrijvingen	Laag	●	De afschrijvingstermijnen zijn vergelijkbaar met die wij bij andere gemeenten zien. Er zijn geen indicaties dat de afschrijvingstermijnen niet zijn afgestemd op de economische levensduur van de activa.

Belangrijke schattingen	Mate van subjectiviteit	Onze beoordeling 2021	Toelichting
Waardering van de in exploitatie genomen gronden	Laag		Jaarlijks worden de parameters die ten grondslag liggen aan de bepaling van de in exploitatie genomen gronden beoordeeld op basis van een herziene grondexploitatieberekening. De berekeningen zijn toereikend.
Voorzieningen	Gemiddeld		De saldi in de voorzieningen worden jaarlijks geactualiseerd en op een consistente wijze berekend. Aan de voorzieningen liggen toereikende berekeningen en onderbouwingen ten grondslag.
Waardering van deelnemingen en uitzettingen (Financiële Vaste Activa)	Laag		Er zijn geen indicaties dat een afwaardering van de boekwaarde van een deelneming of uitzetting noodzakelijk is.

Belangrijke schattingen	Mate van subjectiviteit	Onze beoordeling 2021	Toelichting
Waardering debiteuren	Laag		Minimaal jaarlijks wordt de voorziening voor dubieuze debiteuren geactualiseerd. Wij kunnen ons vinden in de wijze waarop de voorziening voor de diverse soorten vorderingen bepaald is.

Controleverschil	Voorzichtig	Evenwichtig	Optimistisch
			
	Aanvaardbare bandbreedte – gebaseerd op materialiteitsoverwegingen		

6. Sociaal domein

6. Sociaal domein

6.1 Sociaal domein - Algemeen

Het college van de gemeente Wijchen is verantwoordelijk voor het opstellen van de jaarrekening. Voor het sociaal domein is de gemeente echter afhankelijk van diverse partijen, zoals de Sociale Verzekeringsbank (SVB) en tal van zorgaanbieders. Om verantwoording af te kunnen leggen over de lasten die samenhangen met het sociaal domein is de gemeente daarom afhankelijk van het verkrijgen van betrouwbare verantwoordingsinformatie van deze partijen. Dit uit zich in de bevindingen in de volgende paragrafen.

6.2 Persoonsgebonden budgetten WMO en Jeugdwet

Overeenkomstig voorgaand jaar blijkt uit de controleverklaring die door de accountant van de SVB is afgegeven, dat er geen zekerheid kan worden verkregen omtrent de geleverde zorg in de vorm van PGB's.
De totale besteding aan PGB's bedraagt voor 2021 voor de gemeente Wijchen:

	2021	Onzeker volgens SVB
Jeugdwet	€ 294.000	€ 28.200
WMO	€ 353.300	€ 31.400
Totaal	**€ 647.300**	**€ 59.600**

De gemeente Wijchen heeft zelf (aanvullende) interne controles op de prestatielevering uitgevoerd waarmee deze onzekerheid geheel wordt ondervangen.

6.3 Sociaal domein – Kosten WMO en Jeugdwet

Uw gemeente heeft voor de financiële verantwoording van de Jeugdwet en WMO aansluiting gezocht met de ontvangen productieverantwoordingen van de zorgleveranciers. Deze productieverantwoordingen worden voorzien van een goedkeurende controleverklaring. Onderstaand hebben wij een analyse opgenomen van de totale besteding van de Jeugdwet en WMO en de analyse ten aanzien van prestatielevering.

	Jeugdwet	WMO
Totale uitgaven zorgaanbieders	€ 11.388.000	€ 8.790.300
Productieverantwoording inclusief een goedkeurende controleverklaring of lumpsum financiering	€ 11.011.100	€ 6.197.700
Ontbreken van c.q. geen goedkeurende controleverklaring bij de productieverantwoording (onzekerheid in de controle)	€ 376.900	€ 1.872.600

	De gemeente Wijchen heeft toereikende aanvullende interne controlewerkzaamheden gedaan ten aanzien van bovenstaande ontbrekende c.q. niet goedkeurende controleverklaringen. Daarmee resteert geen onzekerheid ten aanzien van de besteding van de Jeugdwet en Wmo.
6.4 Nog te betalen inzake Jeugdwet en Wmo	De gemeente Wijchen heeft een inschatting gemaakt van de te verwachten nagekomen lasten over 2021 met betrekking tot de Jeugdwet en de Wmo. Wij concluderen dat de inschatting van de gemeente toereikend is op basis van de laatst ontvangen afrekeningen van de zorgaanbieders.

7. Interne beheersing en automatisering

7. Interne beheersing en automatisering

7.1 Samenvatting bevindingen management-letter 2021	Als onderdeel van de jaarrekeningcontroles 2021 hebben wij in het najaar 2021 de tussentijdse (interim) controle uitgevoerd. Deze interimcontrole is primair gericht op de bedrijfsvoering binnen de Werkorganisatie Druten Wijchen en de gemeente en betreft met name de opzet, het bestaan en de werking van maatregelen van administratieve organisatie en interne beheersing (AO/IB), voor zover van belang voor de betrouwbaarheid van de in de jaarrekening opgenomen gegevens. Onze bevindingen, voortvloeiend uit de interimcontrole, zijn vastgelegd in onze managementletter aan het bestuur van de Werkorganisatie Druten Wijchen d.d. 24 november 2021. Uit onze interimcontrole blijkt dat de gemeente haar zaken beheersmatig op orde heeft, voor zover wij dat beoordelen in het licht van de jaarrekeningcontrole. Ons beeld is dat de administratieve organisatie en interne beheersing (de controles binnen de processen, gecombineerd met de verbijzonderde interne controles) van de gemeente Wijchen voldoet aan de daaraan te stellen eisen. Bij de uitvoering van de interimcontrole zijn nog wel **enkele verbeterpunten geconstateerd ten aanzien van de** kwaliteit van de interne beheersing. In de boardletter voor de gemeente Wijchen d.d. 18 januari 2022 hebben wij deze nader toegelicht.

7.2 Betrouwbaarheid en continuïteit van de automatiserings-omgeving	Onze jaarrekeningcontrole is gericht op het geven van een oordeel omtrent de jaarrekening zelf en is niet primair gericht op het doen van uitspraken omtrent de betrouwbaarheid en de continuïteit van de geautomatiseerde gegevensverwerking als geheel of van onderdelen daarvan. Onze bevindingen daaromtrent raken dan ook slechts die onderdelen, die wij onderzocht hebben in het kader van de jaarrekening, wat wil zeggen dat wij ter zake geen volledigheid pretenderen. Op grond van artikel 393 lid 4, Titel 9 Boek 2 BW rapporteren wij onze bevindingen met betrekking tot de betrouwbaarheid en continuïteit van de geautomatiseerde gegevensverwerking in dit verslag. Hierbij dient opgemerkt te worden dat de controle van de jaarrekening niet specifiek is gericht op de betrouwbaarheid en continuïteit van de geautomatiseerde gegevensverwerking. Wij zijn van mening dat voldoende maatregelen zijn getroffen om de betrouwbaarheid en de continuïteit van de geautomatiseerde gegevensverwerking en informatievoorziening te waarborgen.

8. Rechtmatigheid

8. Rechtmatigheid

8.1 Begrotings-rechtmatigheid	De toe te passen normen voor het begrotingscriterium zijn gebaseerd op de artikelen 189, 190 en 191 van de Gemeentewet. Deze normen dient de gemeenteraad zelf nader in te vullen en te concretiseren. Dit gebeurt door middel van de begroting en via de verordening op het financieel beheer ex artikel 212 van de Gemeentewet. Het systeem van budgetbeheer en -bewaking moet waarborgen dat de baten en lasten binnen de begroting blijven en dat het college belangrijke wijzigingen of dreigende overschrijdingen tijdig meldt aan de gemeenteraad, zodat de gemeenteraad hierover tijdig (binnen het begrotingsjaar) een besluit kan nemen. Een systeem met onvoldoende waarborgen voor tijdige melding van budgetoverschrijdingen aan de gemeenteraad heeft het risico in zich dat het college inbreuk maakt op het budgetrecht van de gemeenteraad. Het begrotingscriterium is verder verfijnd en uitgewerkt in de Kadernota Rechtmatigheid van de Commissie BBV. Een overschrijding van de begroting is altijd onrechtmatig, maar hoeft door de accountant niet in alle gevallen te worden meegewogen in zijn oordeel. In die gevallen dat de gemeenteraad geen nader beleid stelt, geldt het uitgangspunt dat de accountant deze kostenoverschrijdingen betrekt bij de beslissing of hij al dan niet een goedkeurend rechtmatigheidsoordeel kan afgeven. Essentieel is dat de raad nadere regels kan stellen wanneer: 1. Lastenoverschrijdingen zijn gecompenseerd door direct gerelateerde opbrengsten 2. Lastenoverschrijdingen passen binnen het beleid of 3. Lastenoverschrijdingen bij open einde regelingen. Daarnaast moet de accountant deze **lasten**overschrijdingen – waarvan het college in de jaarrekening moet aangeven dat de raad deze nog dient te autoriseren – in het verslag van bevindingen aan de orde stellen. Extra lasten die zijn gemaakt omdat extra opbrengsten daarvoor de ruimte bieden, terwijl deze extra lasten niet direct zijn gerelateerd aan de extra opbrengsten en waarbij de raad nog geen besluit heeft genomen over de aanwending van deze extra opbrengsten, zijn onrechtmatig. In het kader van de begrotingsrechtmatigheid kijkt de accountant naar de lastenoverschrijdingen per programma die de rapportagetolerantie overschrijden.

Op drie programma's is **<u>een begrotingsoverschrijding op de lasten</u>** geconstateerd, welke de rapportagetolerantie overschrijdt. Deze zijn in de tabel hierna opgenomen:

Lastenoverschrijding programma	Begrotingsafwijking	Onrechtmatig, telt niet mee in oordeel	Onrechtmatig telt wel mee in oordeel
Programma 1 – Veiligheid	€ 76.000	✓	
Programma 4 – Onderwijs	€ 654.000	✓	
Programma 8 – Wonen en bouwen	€ 806.000	✓	
Investeringskredieten	€ 110.000	€ 39.000	€ 71.000

<u>Programma 1 – Veiligheid</u>

Tegenover de hogere lasten op programma 1 staan ook hogere baten waardoor de onrechtmatigheid niet meegewogen wordt in ons rechtmatigheidsoordeel. De hogere lasten ten opzichte van begroting op het programma veiligheid worden voornamelijk veroorzaakt door meer uitgaven in het kader van crisisbeheersing en brandweer en betreft onder andere een hogere doorbelasting vanuit WDW.

<u>Programma 4 – Onderwijs</u>

Tegenover de hogere lasten op programma 4 staan ook hogere baten waardoor de onrechtmatigheid niet meegewogen wordt in ons rechtmatigheidsoordeel. De hogere lasten ten opzichte van begroting op het programma onderwijs ontstaan op de taakvelden onderwijshuisvesting en onderwijsbeleid. De hogere lasten worden voornamelijk veroorzaakt door enerzijds uitgaven voor ventilatie binnen twee schoolgebouwen die met extra baten budgetneutraal verlopen. Anderzijds betreft dit ook hogere lasten inzake doorberekeningen vanuit WDW.

	Programma 8 – Wonen en bouwen Tegenover de hogere lasten op programma 8 staan ook hogere baten waardoor de onrechtmatigheid niet meegewogen wordt in ons rechtmatigheidsoordeel. De hogere lasten ten opzichte van begroting op het programma Wonen en bouwen worden voornamelijk veroorzaakt op de grondexploitaties door het doteren aan de voorziening voor verliesgevende complexen en extra doorberekeningen vanuit WDW. Investeringskredieten De overschrijding van de investeringskredieten voor een bedrag van € 110.000 bestaat in belangrijke mate uit de Renovatie Kasteel Wijchen (€ 39.000) en het uitvoeringsprogramma wegen (€ 55.000). Voor het project Renovatie Kasteel Wijchen kan dit worden verrekend met de subsidiebijdrage van de Provincie Gelderland. De overschrijding op het uitvoeringsprogramma wegen en de overige overschrijdingen moeten worden meegeteld in de oordeelsvorming voor de rechtmatigheid. **Conclusie:** De begrotingsoverschrijdingen zijn getoetst aan de Kadernota Rechtmatigheid van de Commissie BBV. De begrotingsoverschrijdingen ten aanzien van programma's 1, 4 en 8 zijn passend binnen bestaand beleid of worden gecompenseerd met extra inkomsten en tellen **niet** mee bij de bepaling van de strekking van ons rechtmatigheidsoordeel bij de jaarrekening 2021. De overschrijding van investeringskredieten tellen wij voor een bedrag van € 71.000 mee bij de bepaling van de strekking van ons rechtmatigheidsoordeel bij de jaarrekening 2021.
8.2 Europese aanbestedingen	Het normenkader voor de rechtmatigheidscontrole, zoals vastgesteld door de raad, bevat onder andere de Europese aanbestedingswetgeving. Bij onze jaarrekeningcontrole hebben wij aan de hand van een door uw organisatie uitgevoerde crediteurenanalyse gecontroleerd of de Europese aanbestedingswetgeving gedurende het boekjaar 2021 is nageleefd. Naast inzicht in de rechtmatigheid van individuele dossiers geeft deze analyse ook inzicht in de beheersing van het inkoopproces, die (ook) het naleven van de aanbestedingswetgeving moet waarborgen. Daarbij zijn ons de volgende zaken opgevallen: 1. De organisatie heeft zelf een inkoopanalyse uitgevoerd en heeft geen afwijkingen geconstateerd. Wij merken de aandacht die de organisatie heeft voor het naleven van de Europese aanbestedingsregels. Desondanks adviseren wij hieraan in de organisatie continue aandacht te blijven geven waardoor de benodigde discipline bij degenen

	die inkopen gestimuleerd worden. 2. Bij de uitvoering van onze werkzaamheden is eveneens geen afwijking van de Europese aanbestedingsrichtlijnen geconstateerd.
8.3 Rechtmatig-heidsverklaring vanaf 2022	Over de jaarrekening 2022 van gemeenten en gemeenschappelijke regelingen zal – zoals het er nu naar uitziet – het college verplicht zijn een rechtmatigheidsverantwoording in de jaarrekening op te nemen. Het formele wetsbesluit moet nog worden goedgekeurd en het BBV wordt hierop in de komende tijd aangepast. De accountant zal zijn/haar oordeel geven over de getrouwheid van de jaarrekening waar de rechtmatigheidsverantwoording onderdeel van uitmaakt. De accountant verstrekt geen afzonderlijk rechtmatigheidsoordeel meer. Inmiddels is een standaardtekst voor deze verantwoording ontwikkeld. Hierin geeft het college aan dat er zich geen rechtmatigheidsfouten (alleen de 3 criteria: begroting, voorwaarden en M&O) in de financiële handelingen gedurende het kalenderjaar hebben voorgedaan boven een gestelde verantwoordingsgrens. De keuze van de hoogte van deze grens – de verantwoordingsgrens – wordt aan het college overgelaten en is maximaal 3% van de totale lasten inclusief de toevoegingen aan reserves. Overigens merken wij hierbij op dat de huidige drempels ten aanzien van foutevaluatie volgens het Besluit Accountantscontrole Decentrale Overheden (BADO) uitgaan van maximaal 1% afwijking (ook ten aanzien van getrouwheid). Hiermee ontstaat mogelijk een discrepantie tussen eigen normenkader en accountantsregelgeving. Dit geldt voor fouten én onzekerheden. Als deze zich gezamenlijk boven de grens bevinden dan is het vereist aan te geven welke afwijkingen het betreft. Van het college wordt tevens verwacht dat in de paragraaf bedrijfsvoering een toelichting op de rechtmatigheidsverantwoording wordt gegeven en welke acties zij neemt om dergelijke afwijkingen in de toekomst te voorkomen. Om deze verplichting te kunnen invoeren moet onder andere de Gemeentewet, het Besluit Accountantscontrole Decentrale Overheden (BADO) en de Kadernota rechtmatigheid nog worden aangepast. Vooralsnog wordt nog steeds uitgegaan van de invoering per 2022. De wijziging in de verantwoordelijkheden ten aanzien van rechtmatigheid betekent dat het college zelfstandig een controlesystematiek moet inrichten, deze moet laten uitvoeren en over de uitkomsten moet rapporteren middels een rechtmatigheidsverantwoording. De organisatie heeft al diverse voorbereidende maatregelen genomen en is actief bezig met de implementatie van dit traject.

9.Overige bevindingen jaarrekeningcontrole 2021

9. Overige bevindingen jaarrekeningcontrole 2021

9.1 Wijziging in verslaggevings-voorschriften en overige wet- en regelgeving	In de jaarrekening 2021 is geen sprake van stelsel- of schattingswijzigingen. De gemeente heeft de jaarrekening 2021 opgesteld conform de vereisten in het BBV.
9.2 Bevestiging van het college	Wij vragen het college een ondertekende schriftelijke bevestiging bij de jaarrekening te verstrekken voor afgifte van onze controleverklaring.
9.3 Beperking in reikwijdte van de controle	Er zijn geen meningsverschillen met het management noch het college geweest en er waren geen beperkingen bij de uitvoering van onze controle. Naar onze mening is ons bij de uitvoering van onze controleopdracht door de medewerkers en het college van uw gemeente de volledige medewerking verleend en hebben wij volledige toegang tot de benodigde informatie gehad.
9.4 Wet Normering Topinkomens (WNT)	De Wet Normering Topinkomens (WNT) is in werking getreden met ingang van 1 januari 2013. De WNT regelt niet alleen de openbaarmaking van topinkomens in de publieke en semipublieke sector, maar stelt ook maxima aan de hoogte van de bezoldiging van topfunctionarissen en tevens aan de ontslagvergoedingen. Met ingang van 1 januari 2013 is bij wet vastgelegd dat rechtspersonen of organisaties die volledig of in aanzienlijke mate uit publieke middelen zijn gefinancierd, beloningen van topfunctionarissen openbaar dienen te maken, ook als deze de in de wet gestelde maximale bezoldiging van € 209.000 niet te boven gaan. Daarnaast dient u het salaris openbaar te maken van overige medewerkers (inclusief – wanneer aan bepaalde voorwaarden is voldaan – ingehuurd personeel) die een bezoldiging ontvangen boven deze norm. Ten slotte stelt de WNT een aantal overige eisen, zoals een maximale ontslagvergoeding voor topfunctionarissen van € 75.000. Uit de werkzaamheden blijkt dat in 2021 voor de topfunctionarissen (gemeentesecretaris en griffier) en overige medewerkers geen sprake van een overschrijding van de grensbedragen en dat de WNT juist is verantwoord in de jaarstukken.

	Naleving anticumulatiebepaling WNT niet gecontroleerd In overeenstemming met de Regeling Controleprotocol WNT 2021 hebben wij de anticumulatiebepaling, bedoeld in artikel 1.6a WNT en artikel 5, lid 1, sub n en o Uitvoeringsregeling WNT, niet gecontroleerd. Dit betekent dat wij niet hebben gecontroleerd of er wel of niet sprake is van een normoverschrijding door een leidinggevende topfunctionaris vanwege eventuele dienstbetrekkingen als leidinggevende topfunctionaris bij andere WNT-plichtige instellingen, alsmede of de in dit kader vereiste toelichting juist en volledig is. In onze controleverklaring hebben wij bovenstaande expliciet opgenomen.
9.5 Single Information Single Audit (SiSa-Bijlage)	De procedure die uw gemeente moet naleven bij de aanlevering van de bestanden aan het CBS is niet wezenlijk gewijzigd. Uw gemeente dient in een vast, voorgeschreven stramien documenten aan het CBS te leveren. De SiSa-bijlage die opgenomen is in de jaarrekening, is opgesteld door de gemeente Wijchen. Wij hebben de SiSa-bijlage gecontroleerd op basis van de nota verwachtingen accountantscontrole SiSa 2021. Hierbij hebben wij de getrouwheid en rechtmatigheid van de financiële verantwoordingsinformatie in de SiSa -bijlage bij de jaarrekening 2021 van de gemeente vastgesteld. Ten opzichte van voorgaand jaar is het aantal SiSa- regelingen in de jaarrekening significant toegenomen. Wij willen benadrukken dat u als gemeente zelf verantwoordelijk bent voor de volledigheid van de te verantwoorden indicatoren zoals opgenomen in de SiSa-bijlage. Indien een ‘0’ is ingevuld, zijn wij bij uw organisatie nagegaan of deze terecht is ingevuld. Medewerkers van uw gemeente hebben dit aan ons bevestigd. In het kader van de totstandkoming van de SiSa-bijlage merken wij nog het volgende op. Bij de meest recente review van de Audit Dienst Rijk (ADR) van de accountantscontrole van de SiSa-bijlagen (de zogenaamde single review) hebben wij gemerkt dat deze dienst (zeer)kritisch is op de kwaliteit van de aangeleverde SiSa-bijlagen door de gemeenten en de hierop uitgevoerde accountantscontroles. Op grond van het Besluit accountantscontrole decentrale overheden, artikel 5, lid 4, rapporteren wij in dit rapport over de fouten en onzekerheden van de specifieke uitkeringen die in 2021 in het kader van SiSa zijn verantwoord. Wij doen dit met een tabel, die wij ook opnemen als er geen fouten of onzekerheden geconstateerd zijn. Per regeling is hierin aangegeven of, en zo ja welke, financiële fouten of onzekerheden zijn geconstateerd. Wij hebben de tabel opgenomen in bijlage B van dit rapport.

9.6 TOZO-regeling (M&O-beleid)	Eén van de maatregelen die het kabinet gebruikt om ondernemers te steunen tijdens de coronacrisis is de Tijdelijke overbruggingsregeling zelfstandig ondernemers (Tozo). Als onderdeel van de controle van de SiSa-bijlage hebben wij deze regeling gecontroleerd. Uw gemeente is ondanks een snelle invoering van deze regeling en de wijzigingen ervan gedurende 2020 en 2021 in staat geweest aantoonbaar te voldoen aan de gestelde rechtmatigheidseisen. Zowel uw interne controlewerkzaamheden als onze zelfstandig uitgevoerde dossiercontroles bevestigen deze uitkomst. De Nota verwachtingen accountantscontrole schrijft daarnaast voor dat wij een kwalitatieve toets moeten verrichten op uw Misbruik en Oneigenlijk beleid voor de Tozo-regeling. Wij stellen vast dat uw gemeente een M&O-beleid heeft vastgesteld met daarin de getroffen interne beheersmaatregelen, zoals de controle achteraf en hoe u gebruikmaakt van het Inlichtingenbureau. Wij hebben vastgesteld dat uw gemeente het M&O-beleid heeft nageleefd, waarmee is voldaan aan deze kwalitatieve vereiste.
9.7 Fraude als onderdeel van de accountants-controle	In Nederland is de accountant wettelijk verplicht om alle ontdekte fraudegevallen te rapporteren aan het management van de organisatie. Hoewel wij een kritische houding hebben ten opzichte van risico's van fraude in de jaarrekening, willen wij opmerken dat onze controle niet specifiek is gericht op het ontdekken hiervan. De accountant is wel verantwoordelijk voor het betrekken van frauderisico's in de planning en uitvoering van zijn controleopdracht. Wij hebben een fraudediscussie gevoerd binnen het controleteam en met de ambtelijke organisatie van de gemeente Wijchen. Tijdens dit overleg is gesproken of het management aanwijzingen en of vermoedens heeft gehad voor de mogelijke aanwezigheid materiële onjuistheden als gevolg van fraude in de jaarstukken. Van het management hebben wij de bevestiging ontvangen dat er geen onregelmatigheden zijn geconstateerd waarbij het management of de werknemers zijn betrokken die een belangrijke rol spelen bij de maatregelen van interne beheersing, of anderen in het geval dat de fraude van materieel belang kan zijn voor de jaarrekening. Tevens hebben wij zelfstandig werkzaamheden uitgevoerd die erop gericht waren om het risico van het 'omzeilen' van de interne beheersingsmaatregelen door het management te detecteren. Wij hebben specifieke controles uitgevoerd op memoriaalboekingen en schattingen en hebben significante en ongebruikelijke transacties met behulp van gegevensanalyses onderzocht. Conclusie: Tijdens de uitvoering van onze controle van de jaarrekening 2021 hebben wij geen aanwijzingen verkregen dat er sprake is geweest van fraude.

9.8 COVID-19 algemeen	In maart 2020 is het Covid-19 virus uitgebroken en na een jaar is nog geen sprake van volledig herstel. Maatschappelijk en economisch heeft dit grote gevolgen en veel organisaties worden financieel geraakt. Ook voor de gemeente Wijchen brengt dit onzekerheden met zich mee. Enerzijds worden de contouren van de economische en maatschappelijke impact van het virus steeds duidelijker, anderzijds is nog steeds sprake van (economische) beperkingen en heeft dit mogelijk ook impact op de door de gemeente te realiseren doelstellingen. In 2021 heeft de gemeente een analyse uitgevoerd van de impact van Covid-19. De uitkomst laat zien dat de benodigde weerstandscapaciteit voor de geïnventariseerde risico's gedekt kunnen worden met het weerstandsvermogen van de gemeente (zie ook hoofdstuk 3.3). Vooralsnog ondervindt de gemeente, in financieel opzicht, geen grote hinder van de Corona-pandemie. Het college schat op basis van de uitgevoerde analyses het doorvoeren van een duurzame waardevermindering op de activa van de gemeente niet van toepassing. De in de jaarrekening gehanteerde grondslagen voor waardering en resultaatbepaling zijn gebaseerd op een positieve continuïteitsveronderstelling. Hoewel de toekomstige financiële impact van de uitbraak van Covid-19 ten tijde van het opmaken van deze jaarrekening niet duidelijk is, is het college van mening dat op basis van de thans beschikbare informatie, de inmiddels genomen maatregelen en de huidige liquiditeitspositie, dat de bij het opmaken van deze jaarrekening gehanteerde continuïteitsveronderstelling niet materieel wordt beïnvloed.
9.9 COVID-19 verwerking in de jaarrekening	De commissie BADO heeft op 26 februari 2021 de 'Notitie effecten en risico's voor decentrale overheden vertaald naar de jaarrekening' uitgebracht. In deze notitie zijn richtlijnen, voorstellen en aandachtspunten opgenomen ten aanzien van de verantwoording van de impact van Covid-19 in de jaarrekening. In de notitie is in hoofdstuk 4.3 opgenomen dat de organisatie de mogelijkheid wordt geboden om een onverplichte paragraaf in de jaarrekening op te nemen. Het college heeft ervoor gekozen om een separate bijlage met de impact van Covid-19 op te nemen in de jaarrekening. In de jaarrekening 2021 van de gemeente Wijchen is op diverse onderdelen een toelichting opgenomen op de impact van Covid-19. Wij concluderen dat de huidige wijze van toelichten voldoet aan de vereisten zoals voorgeschreven door de commissie BBV en de BADO notitie.
9.10 Juridische claims	De gemeente Wijchen heeft in haar jaarrekening 2020 een tekstuele toelichting opgenomen met betrekking tot een lopende procedure waarbij de gemeente aansprakelijk gesteld wordt voor een bedrag van € 7.500.000.

	In de jaarrekening 2021 heeft een (beperkte) actualisatie plaatsgevonden van deze toelichting naar de laatste stand van zaken. Wij hebben kennis genomen van de correspondentie met de externe jurist en tevens nadere informatie ingewonnen bij de interne juridisch adviseurs van de gemeente. Hierin is gebleken dat, ondanks dat medio 2020 deze zaak op de rol zou staan bij de rechtbank, dit vooralsnog niet heeft plaatsgevonden. Daarnaast is ons medegedeeld dat in deze procedure ook geen nieuwe ontwikkelingen zijn en de zaak door de rechtbank wordt aangehouden. Wij concluderen dat de verwerking in de niet uit de balans blijkende verplichtingen toereikend is. Echter mocht op korte termijn een uitspraak volgen die negatief uitpakt voor de gemeente, dan kan dit mogelijk alsnog betekenen dat een voorziening moet worden opgenomen in de jaarrekening. Wij zullen dit dan direct met elkaar afstemmen.
9.11 Terug te betalen TOZO regeling	In de jaarrekening is een bedrag opgenomen inzake het niet besteed (en terug te betalen) deel aan vooruitontvangen Rijksbijdragen voor de TOZO-regeling. Uit onze controle is gebleken dat dit bedrag € 85.000 te hoog is verantwoord. Wij nemen dit controleverschil mee in de foutevaluatie in bijlage A.

Bijlagen

Bijlage A – Niet-gecorrigeerde controleverschillen en / of onzekerheden

Toleranties t.b.v. foutenevaluatie (getrouwheid en rechtmatigheid)	Fouten	Onzekerheden
Goedkeuringstolerantie (respectievelijk 1% en 3% van de totale lasten)	€ 1.151.000	€ 3.453.000
Rapporteringtolerantie fouten en onzekerheden (grens waarboven gerapporteerd wordt aan de Raad)	€ 57.500	€ 172.500

Foutenevaluatie	Fouten		Onzekerheden	
Aard van de fouten	Getrouwheid	Rechtmatigheid	Getrouwheid	Rechtmatigheid
Onjuist verantwoord bedrag inzake terug te betalen TOZO bijdrage	€ 85.000	€ 85.000		
Begrotingsonrechtmatigheid investeringskredieten	€ -	€ 71.000	€ -	€ -
Totaal	**€ 85.000**	**€ 156.000**	**€ -**	**€ -**

Bevestiging college

Wij vragen van het college een schriftelijke bevestiging bij de jaarrekening, waarin het college bevestigt dat geen sprake is van niet- gecorrigeerde fouten die, zowel individueel als in totaal, in het kader van de jaarrekening materieel (kunnen) zijn.

Conclusie: De uitgevoerde werkzaamheden met betrekking tot de jaarrekening 2021 zijn afgerond en wij verstrekken een goedkeurende controleverklaring omtrent zowel de getrouwheid als de rechtmatigheid.

Bijlage B – SiSa - Fouten en onzekerheden 2021

Nr.	Specifieke uitkering of overig	Fout of onzekerheid	Financiële omvang in Euro's	Toelichting fout/onzekerheid
JenV A12B	Incidentele bijdrage ondersteuning naleving controle op coronatoegangsbewijzen (SiSa tussen medeoverheden)			
FIN B2	Regeling specifieke uitkering gemeentelijke hulp gedupeerden toeslagenproblematiek			
BZK C1	Regeling specifieke uitkering Reductie Energiegebruik			
BZK C32	Regeling specifieke uitkering ventilatie in scholen			
BZK C41B	Specifieke uitkering Regeling flexibele inzet woningbouw (SiSa tussen medeoverheden)			
BZK C43	Regeling reductie energiegebruik woningen			
BZK C62	Regeling specifieke uitkering kwijtschelding gemeentelijke belastingen			
OCW D8	Onderwijsachterstandenbeleid 2020-2022 (OAB)			

Nr.	Specifieke uitkering of overig	Fout of onzekerheid	Financiële omvang in Euro's	Toelichting fout/onzekerheid
OCW D14	Regeling specifieke uitkering inhalen COVID-19 gerelateerde onderwijsvertragingen			
IenW E20	Regeling stimulering verkeersmaatregelen 2020-2021			
EZK F9	Regeling specifieke uitkering Extern Advies Warmtetransitie			
SZW G2	Gebundelde uitkering op grond van artikel 69 ParticipatieWet gemeentedeel 2021			
SZW G2	Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden gebundelde uitkering Participatiewet in jaar T_gemeentedeel 2021			
SZW G3	Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 (exclusief levensonderhoud beginnende zelfstandigen) gemeentedeel 2021			
SZW G3	BBZ vóór 2020 - Gederfde baten die voorvloeien uit kwijtschelden schulden levensonderhoud BBZ in jaar T (exclusief BOB)_gemeentedeel 2021			
SZW G3	BBZ vóór 2020 - Gederfde baten die voorvloeien uit kwijtschelden van achterstallige betalingen kapitaalverstrekkingen BBZ in jaar T (exclusief BOB)_gemeentedeel 2021			

Nr.	Specifieke uitkering of overig	Fout of onzekerheid	Financiële omvang in Euro's	Toelichting fout/onzekerheid
SZW G3	BBZ vóór 2020 - Gederfde baten die voorvloeien uit kwijtschelden schulden levensonderhoud BBZ en achterstallige betalingen kapitaalverstrekkingen BOB in jaar T_gemeentedeel 2021			
SZW G3	BBZ vanaf 2020 - Gederfde baten die voorvloeien uit kwijtschelden van achterstallige betalingen kapitaalverstrekkingen BBZ in jaar T_gemeentedeel 2021			
SZW G4	Tozo 1_fundamentele rechtmatigheidseisen			
SZW G4	Tozo 1_belangrijke rechtmatigheidseisen			
SZW G4	Tozo 2			
SZW G4	Tozo 3			
SZW G4	Tozo 4			
SZW G4	Tozo 5			
SZW G4	Kwijtschelding schulden Tozo in het kader van de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire - gederfde baten die			

Nr.	Specifieke uitkering of overig	Fout of onzekerheid	Financiële omvang in Euro's	Toelichting fout/onzekerheid
	voortvloeien uit kwijtschelden schulden levensonderhoud in jaar T			
SZW G4	Kwijtschelding schulden Tozo in het kader van de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire - gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden van achterstallige betalingen op kapitaalverstrekking in jaar T			
SZW G12	Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden Bijzondere bijstand in jaar T			
SZW G12	Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden Wet Inburgering van 13 september 2012 in jaar T			
SZW G12	Aantal gedupeerden (zoals omschreven in artikel 1 van de Regeling specifieke uitkering compensatie van de kosten die verband houden met het kwijtschelden van publieke schulden binnen het SZW-domein van de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire toeslagen)			
VWS H4	Specifieke uitkering Sport			
VWS H8	Regeling Sportakkoord 2020-2022			
VWS H12	Regeling specifieke uitkering lokale preventieakkoorden of preventieaanpakken			

Nr.	Specifieke uitkering of overig	Fout of onzekerheid	Financiële omvang in Euro's	Toelichting fout/onzekerheid
VWS H16	Regeling Specifieke uitkering ijsbanen en zwembaden			

Uit de tabel blijkt dat wij bij de door ons reeds volledig gecontroleerde regelingen geen fouten of onzekerheden hebben geconstateerd die de voor SiSa geldende rapporteringstolerantie overschrijden.

Strekking controleverklaring rechtmatigheid	Goedkeurend
Strekking controleverklaring getrouwheid	Goedkeurend

Bijlage C – Onafhankelijkheidsbevestiging en overige dienstverlening

Bevestiging onafhankelijkheid

In overeenstemming met de Nederlandse Corporate Governance Code dient de externe accountant mogelijke conflicten met betrekking tot zijn onafhankelijkheid, zowel in wezen als in schijn, onder de aandacht te brengen van het college en de gemeenteraad.

Wij bevestigen dat onze onafhankelijke positie ten opzichte van de gemeente Hardenberg in overeenstemming met de Nederlandse wettelijke en beroepsvoorschriften is gewaarborgd. Wij zijn van mening dat onze objectiviteit gedurende het afgelopen jaar niet is aangetast.

Stelsel van waarborgen om onafhankelijke positie te waarborgen

Astrium beschikt over een stelsel van maatregelen om onze onafhankelijke positie bij controlecliënten te waarborgen. Het stelsel van maatregelen is een integraal onderdeel van de bestuurlijke organisatie en van het voor de gehele organisatie van toepassing zijnde stelsel van kwaliteitsbeheersings-maatregelen. Bijgaande niet-limitatieve opsomming geeft u een indruk van de maatregelen die bijdragen aan het waarborgen van onze onafhankelijke positie:

- Schriftelijke onafhankelijkheidsbepalingen waarin alle bestaande onafhankelijkheidsvereisten en de risico's ten aanzien van de bedreiging van de onafhankelijkheid en de daaraan gerelateerde waarborgen zijn verwerkt.
- Procedures voor tijdige bekendmaking van de voorschriften en de daarin aangebrachte wijzigingen aan alle gevolmachtigden en werknemers bij Astrium.
- Procedures voor de organisatie van periodieke training inzake de toepassing van de onafhankelijkheidsvoorschriften.
- Procedures die erop gericht zijn dat onze gevolmachtigden en werknemers in specifieke casussen en omstandigheden de onafhankelijkheidsvoorschriften naleven.
- Procedures voor een schriftelijke rapportage per controlecliënt waarin is vastgelegd of sprake is van omstandigheden die de onafhankelijkheid van de accountant die de controleopdracht uitvoert bedreigen, op welke wijze met potentiële bedreigingen is omgegaan en indien er bedreigingen zijn gesignaleerd, welke maatregelen dan zijn genomen om deze bedreiging voor de onafhankelijkheid weg te nemen. De vastlegging van deze beoordeling inclusief een gemotiveerde conclusie (de zogenoemde onafhankelijkheidsevaluatie) wordt in het dossier opgenomen.

- Procedures die vereisen dat een daartoe geëigende afdeling binnen Astrium wordt geconsulteerd, als sprake is van een mogelijke aantasting van de onafhankelijkheid in relatie tot een specifieke cliënt. Indien de bestuursstructuur van de controlecliënt voorziet in een audit commissie of algemeen bestuur, overwegen wij ook een van deze beide instanties te raadplegen.

De opzet en werking van ons stelsel van maatregelen worden periodiek door de externe toezichthouder getoetst.

Interne roulatie

Een te grote mate van vertrouwdheid of vertrouwen kan een bedreiging vormen voor de onafhankelijkheid van de accountant wanneer bepaalde leden van het controleteam geregeld en voor lange tijd aan de wettelijke controle van een controlecliënt meewerken.

Wij beoordelen de bedreiging voor de onafhankelijkheid die kan voortvloeien uit de langdurige betrokkenheid van andere leden van het controleteam bij de controleopdracht. Waar nodig nemen wij maatregelen om de bedreiging weg te nemen.

Persoonlijke, zakelijke of financiële relaties met de gemeente

Wij hebben een evaluatie gemaakt van persoonlijke, zakelijke en financiële relaties tussen Astrium, haar gevolmachtigden en haar medewerkers en de gemeente die van invloed kunnen zijn op onze onafhankelijkheid. Bij deze evaluatie zijn ons geen zaken gebleken welke aan u gerapporteerd dienen te worden.

CONTROLEVERKLARING VAN DE ONAFHANKELIJKE ACCOUNTANT

Aan: de gemeenteraad van de gemeente Wijchen

A. Verklaring over de in de jaarstukken opgenomen jaarrekening 2021

Ons oordeel

Wij hebben de jaarrekening 2021 van de gemeente Wijchen te Wijchen gecontroleerd.

Naar ons oordeel:

- geeft de in de jaarstukken opgenomen jaarrekening een getrouw beeld van de grootte en de samenstelling van zowel de baten en lasten over 2021 als van de activa en passiva van de gemeente Wijchen op 31 december 2021 in overeenstemming met het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten (BBV);
- zijn de in deze jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties over 2021 in alle van materieel belang zijnde aspecten rechtmatig tot stand gekomen in overeenstemming met de begroting en met de in de relevante wet- en regelgeving, waaronder gemeentelijke verordeningen, opgenomen bepalingen, zoals opgenomen in het normenkader 2021 dat is vastgesteld door de gemeenteraad op 26 april 2022.

De jaarrekening bestaat uit:

1. de balans per 31 december 2021;
2. de toelichting met een overzicht van de gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving en andere toelichtingen;
3. het overzicht van baten en lasten over 2021;
4. de SiSa-bijlage met de verantwoordingsinformatie over specifieke uitkeringen; en
5. de bijlage met het overzicht van de gerealiseerde baten en lasten per taakveld.

De basis voor ons oordeel

Wij hebben onze controle uitgevoerd volgens het Nederlands recht, waaronder ook de Nederlandse controlestandaarden, het Besluit accountantscontrole decentrale overheden (Bado), het controleprotocol dat is vastgesteld door de gemeenteraad en de Regeling Controleprotocol Wet normering topinkomens (WNT) 2021 vallen. Onze verantwoordelijkheden op grond hiervan zijn beschreven in de sectie 'Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening'.

Wij zijn onafhankelijk van gemeente Wijchen zoals vereist in de Wet toezicht accountantsorganisaties (Wta), de Verordening inzake de onafhankelijkheid van accountants bij assurance-opdrachten (ViO) en andere voor de opdracht relevante onafhankelijkheidsregels in Nederland. Verder hebben wij voldaan aan de Verordening gedrags- en beroepsregels accountants (VGBA).

Astrium Overheidsaccountants B.V.
Edelgasstraat 57, 2718 SX Zoetermeer
www.astrium.nl

Tel: (079) 36 23 613
Fax: (079) 361 57 77
info@astrium.nl

IBAN NL10RABO0322622360
BTW nr. NL810591625B01
KVK: 34168056

Wij vinden dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel.

Naleving anticumulatiebepaling WNT niet gecontroleerd
In overeenstemming met de Regeling Controleprotocol WNT 2021 hebben wij de anticumulatiebepaling, bedoeld in artikel 1.6a WNT en artikel 5, lid 1, sub n en o Uitvoeringsregeling WNT, niet gecontroleerd. Dit betekent dat wij niet hebben gecontroleerd of er wel of niet sprake is van een normoverschrijding door een leidinggevende topfunctionaris vanwege eventuele dienstbetrekkingen als leidinggevende topfunctionaris bij andere WNT-plichtige instellingen, alsmede of de in dit kader vereiste toelichting juist en volledig is.

Materialiteit
Op basis van onze professionele oordeelsvorming hebben wij de materialiteit voor de jaarrekening als geheel bepaald op € 1.151.000. De bij onze controle toegepaste goedkeuringstolerantie bedraagt voor fouten 1% en voor onzekerheden 3% van de totale lasten inclusief toevoegingen aan reserves, zoals voorgeschreven in artikel 2 lid 1 Bado.

Daarbij zijn voor de controle van de in de jaarrekening opgenomen WNT-informatie de materialiteitsvoorschriften gehanteerd zoals vastgelegd in de Regeling controleprotocol WNT 2021. Wij houden ook rekening met afwijkingen en/of mogelijke afwijkingen die naar onze mening voor de gebruikers van de jaarrekening om kwalitatieve redenen materieel zijn, zoals ook bedoeld in artikel 3 Bado.

Wij zijn met de gemeenteraad overeengekomen dat wij aan de gemeenteraad tijdens onze controle geconstateerde afwijkingen boven de € 25.000 rapporteren alsmede kleinere afwijkingen die naar onze mening om kwalitatieve, SiSa- of WNT-redenen relevant zijn.

B. Verklaring over de in de jaarstukken opgenomen andere informatie

Naast de jaarrekening en onze controleverklaring daarbij, omvatten de jaarstukken andere informatie, die bestaat uit:

- Jaarverslag, waaronder de programmaverantwoording en de paragrafen;
- Bijlagen.

Op grond van onderstaande werkzaamheden zijn wij van mening dat de andere informatie met de jaarrekening verenigbaar is en geen materiële afwijkingen bevat.

Wij hebben de andere informatie gelezen en hebben op basis van onze kennis en ons begrip, verkregen vanuit de jaarrekeningcontrole of anderszins, overwogen of de andere informatie materiële afwijkingen bevat. Met onze werkzaamheden hebben wij voldaan aan de vereisten in de Nederlandse Standaard 720. Deze werkzaamheden hebben niet dezelfde diepgang als onze controlewerkzaamheden bij de jaarrekening.

Het college van burgemeester en wethouders is verantwoordelijk voor het opstellen van de andere informatie, waaronder het jaarverslag in overeenstemming met het BBV.

C. Beschrijving van verantwoordelijkheden met betrekking tot de jaarrekening

Verantwoordelijkheden van het college van burgemeester en wethouders en de gemeenteraad voor de jaarrekening
Het college van burgemeester en wethouders is verantwoordelijk voor het opmaken en getrouw weergeven van de jaarrekening in overeenstemming met het BBV. Het college van burgemeester en wethouders is ook verantwoordelijk voor het rechtmatig tot stand komen van de in de jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties, in overeenstemming met de begroting en met de in de relevante wet- en regelgeving, waaronder gemeentelijke verordeningen, opgenomen bepalingen, zoals opgenomen in het normenkader 2021 dat is vastgesteld door de gemeenteraad op 26 april 2022.

In dit kader is het college van burgemeester en wethouders tevens verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing die het college van burgemeester en wethouders noodzakelijk acht om het opmaken van de jaarrekening en de naleving van die relevante wet- en regelgeving mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fouten of fraude.

Bij het opmaken van de jaarrekening moet het college van burgemeester en wethouders afwegen of de financiële positie voldoende is om de gemeente in staat te stellen de risico's vanuit de reguliere bedrijfsvoering financieel op te vangen. Het college van burgemeester en wethouders moet gebeurtenissen en omstandigheden waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan of de risico's kunnen worden opgevangen toelichten in de jaarrekening.

De gemeenteraad is verantwoordelijk voor het uitoefenen van toezicht op het proces van financiële verslaggeving van de gemeente.

Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening
Onze verantwoordelijkheid is het zodanig plannen en uitvoeren van een controleopdracht dat wij daarmee voldoende en geschikte controle-informatie verkrijgen voor het door ons af te geven oordeel.

Onze controle is uitgevoerd met een hoge mate maar geen absolute mate van zekerheid waardoor het mogelijk is dat wij tijdens onze controle niet alle materiële fouten en fraude ontdekken.

Afwijkingen kunnen ontstaan als gevolg van fraude of fouten en zijn materieel indien redelijkerwijs kan worden verwacht dat deze, afzonderlijk of gezamenlijk, van invloed kunnen zijn op de economische beslissingen die gebruikers op basis van deze jaarrekening nemen. De materialiteit beïnvloedt de aard, timing en omvang van onze controlewerkzaamheden en de evaluatie van het effect van onderkende afwijkingen op ons oordeel.

Wij hebben deze accountantscontrole professioneel kritisch uitgevoerd en hebben waar relevant professionele oordeelsvorming toegepast in overeenstemming met de Nederlandse controlestandaarden, het Bado, het controleprotocol dat is vastgesteld door de gemeenteraad, de Regeling Controleprotocol WNT 2021, ethische voorschriften en de onafhankelijkheidseisen.

Onze controle bestond onder andere uit:

- het identificeren en inschatten van de risico's
  - dat de jaarrekening afwijkingen van materieel belang bevat als gevolg van fouten of fraude,
  - dat baten en lasten alsmede de balansmutaties als gevolg van fouten of fraude niet in alle van materieel belang zijnde aspecten rechtmatig tot stand zijn gekomen,

  het in reactie op deze risico's bepalen en uitvoeren van controlewerkzaamheden en het verkrijgen van controle-informatie die voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel. Bij fraude is het risico dat een afwijking van materieel belang niet ontdekt wordt groter dan bij fouten. Bij fraude kan sprake zijn van samenspanning, valsheid in geschrifte, het opzettelijk nalaten transacties vast te leggen, het opzettelijk verkeerd voorstellen van zaken of het doorbreken van de interne beheersing;
- het verkrijgen van inzicht in de interne beheersing die relevant is voor de controle met als doel controlewerkzaamheden te selecteren die passend zijn in de omstandigheden. Deze werkzaamheden hebben niet als doel om een oordeel uit te spreken over de effectiviteit van de interne beheersing van de gemeente;
- het evalueren van de geschiktheid van de gebruikte grondslagen voor financiële verslaggeving, de gebruikte financiële rechtmatigheidscriteria en het evalueren van de redelijkheid van schattingen door het college van burgemeester en wethouders en de toelichtingen die daarover in de jaarrekening staan;
- het vaststellen dat de door het college van burgemeester en wethouders gehanteerde afweging dat de gemeente in staat is de risico's vanuit de reguliere bedrijfsvoering financieel op te vangen aanvaardbaar is. Tevens het op basis van de verkregen controle-informatie vaststellen of er gebeurtenissen en omstandigheden zijn waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan of de gemeente haar financiële risico's kan opvangen.
  Als wij concluderen dat er een onzekerheid van materieel belang bestaat, zijn wij verplicht om aandacht in onze controleverklaring te vestigen op de relevante gerelateerde toelichtingen in de jaarrekening. Als de toelichtingen inadequaat zijn, moeten wij onze verklaring aanpassen. Onze conclusies zijn gebaseerd op de controle-informatie die verkregen is tot de datum van onze controleverklaring. Toekomstige gebeurtenissen of omstandigheden kunnen er echter toe leiden dat de gemeente de financiële risico's niet kan opvangen;
- het evalueren van de presentatie, structuur en inhoud van de jaarrekening en de daarin opgenomen toelichtingen; en
- het evalueren of de jaarrekening een getrouw beeld geeft van de onderliggende transacties en gebeurtenissen en of de in deze jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties in alle van materieel belang zijnde aspecten rechtmatig tot stand zijn gekomen.

Gegeven onze eindverantwoordelijkheid voor het oordeel zijn wij verantwoordelijk voor de controle van de jaarrekening van de gemeente, rekening houdend met de invloed daarop van de aard en de significantie van de activiteiten van uitvoeringsorganisaties ten behoeve van de gemeente. Op basis hiervan hebben wij de aard en omvang bepaald van de uit te voeren werkzaamheden ten aanzien van deze uitvoeringsorganisaties.

Wij communiceren met de gemeenteraad onder andere over de geplande reikwijdte en timing van de controle en over de significante bevindingen die uit onze controle naar voren zijn gekomen, waaronder eventuele significante tekortkomingen in de interne beheersing.

Zoetermeer, 22 juni 2022
Astrium Overheidsaccountants B.V.

Was getekend,
W.L. Schuitemaker RA

Reserves en Voorzieningen

Jaarrekening 2021

Gemeente Wijchen

Wijchen, april 2022

Inhoudsopgave

5. Inleiding

7. Totaaloverzicht lopende reserves en voorzieningen

9. Specificatie per reserve

69. Specificatie per voorziening

Inleiding

Voor u ligt het overzicht van de reserves en voorzieningen van de gemeente Wijchen. Dit document maakt onderdeel uit van de jaarrekening 2021. De vorming en mutaties op de reserves en voorzieningen vinden hun grondslag in de nota reserves en voorzieningen die in juni 2010 is vastgesteld in de raad. De mutaties zijn inhoudelijk een vertaling van hetgeen is opgenomen in de programmarekening 2021.

In dit document worden de reserves onderscheiden naar:

- de algemene reserves (AR); de algemene reserves zijn alle reserves, niet zijnde bestemmingsreserves, die primair dienen als weerstandsvermogen om tegenvallers in de exploitatie op te vangen (zie ook paragraaf 4 van de programmabegroting.)

- bestemmingsreserves (BR); een bestemmingsreserve is een reserve waaraan de gemeenteraad een bepaalde bestemming heeft gegeven.

- Afschrijvingsreserves (Afs.R); dit is een bijzondere vorm van een bestemmingsreserve. Deze reserves zijn gevormd ter afdekking van de afschrijvingslasten van investeringen die volgens het besluit BBV niet in 1 keer ten laste van het resultaat mogen worden gebracht.

In dit document bestaan de voorzieningen uit:

- Voorzieningen (VZ); dit zijn passiefposten in de balans die een schatting geven van de voorzienbare lasten in verband met risico's en verplichtingen, waarvan de omvang en/of het tijdstip van optreden per de balansdatum min of meer onzeker zijn en die oorzakelijk samenhangen met de periode voorafgaande aan die datum. Voorzieningen moeten naar beste inschatting dekkend zijn voor de achterliggende verplichtingen en risico's. Als onderligger voor de voorzieningen wordt in de meeste gevallen gebruik gemaakt van beheersplannen.

Totaaloverzicht reserves & voorzieningen

Blad	Nummer	Naam	Stand 31-12-2020	Dotatie 2021	Onttrekking 2021	Stand 31-12-2021
9	80001	AR: Algemene Reserve	19.065.704	3.000.000	256.027	21.809.677
10	80002	AR: Rekeningresultaat	0	0	0	0
		Subtotaal Algemene Reserves	**19.065.704**	**3.000.000**	**256.027**	**21.809.677**
11	81002	BR: Legaat v. Cooth	160.407	0	0	160.407
12	81004	BR: Stimuleringsfonds volkshuisv. Hoevela	81.969	0	0	81.969
13	81005	BR: Beeldende kunst	37.356	0	0	37.356
14	81006	BR: de stroming	573.062	136.403	0	709.465
15	81008	BR: Eenmalige middelen	910.478	79.000	216.222	773.256
16	81010	BR: Toerisme	19.480	0	0	19.480
17	81011	BR: Buurtbus	5.378	0	3.000	2.378
18	81012	BR: Renovaties Sportvelden	390.427	325.802	0	716.229
19	81013	BR: Dorpsontwikkelingsplannen	5.055	0	0	5.055
20	81014	BR: Landschapsontwikkelingplan	140.565	46.393	0	186.958
21	81016	BR: Duurzaamheidslening	434.744	0	0	434.744
22	81017	BR: Herstructureringsplan BREED	0	0	0	0
23	81018	BR: Groenvoorziening Loonse waard	60.582	0	15.460	45.123
24	81020	BR: Versnelling woningbouw	184.394	0	184.394	0
25	81022	BR: Groenpercelen Bijsterhuizen	150.000	0	0	150.000
26	81023	BR: Duurzaamheid	491.536	111.963	16.000	587.499
27	81025	BR: WMO-Proof openbare gebouwen	0	0	0	0
28	81032	BR: Wijchen21 informatievoorziening	0	0	0	0
29	81034	BR: Startersleningen	300.000	41.671	0	341.671
30	81035	BR: Vervangen speeltoestelling openbare s	25.000	5.000	0	30.000
31	81037	BR: Personeelsformatie (15 AZ 126a)	238.330	31.390	0	269.720
32	81039	BR: Cultuurhistorie	20.109	0	0	20.109
33	81040	BR: Integratie en participatie statushouder	144.149	26.000	49.883	120.266
34	81042	BR: Pilot kwetsbare jongeren	0	0	0	0
35	81043	BR: RSA Tennis	208.745	17.043	0	225.788
36	81044	BR: Revolverend fonds duurzaamheid	0	61.112	42.500	18.612
37	81045	BR: Revolverend fonds duurzaamheid	0	50.000	29.427	20.573
38	82001	ER: Actualiseren bestemmingsplannen	91.597	40.000	35.200	96.397
39	82002	ER: Gymmaterialen	299.661	89.433	32.629	356.465
40	82003	ER: Onderwijshuisvesting	350.615	0	260.936	89.679
41	82004	ER: Uitvoering WMO beleidsplan	273.333	597.585	371.132	499.786
42	82005	ER: WWB I-deel	406.459	24.512	0	430.971
43	82006	ER: Verkiezingen	68.260	7.244	0	75.504
44	82008	ER: Reserve afvalstoffenheffing	51.421	486.884	0	538.305
45	82009	ER: Onderhoud Overige gebouwen	1.810.533	1.758.500	1.490.759	2.078.274
46	82010	ER: gemeentelijke monumenten	158.439	6.705	0	165.144
47	82011	ER: Risicoreserve fiscale aangelegenheden	378.957	0	0	378.957
48	82012	ER: Reserve Rioolheffing	479.495	255.355	0	734.850
49	82013	ER: Egalisatiereserve gladheidbestrijding	0	0	0	0
50	82014	ER: Egalisatiereserve tarieven hondenbelas	30.593	0	30.593	0
51	82015	ER: 2D`s WMO-JEUGD	209.378	1.583.842	15.000	1.778.220
52	82016	ER: Openbare verlichting□	1.910.731	0	10.180	1.900.551
53	82017	ER: Wegen en civiele kunstwerken	524.057	392.166	0	916.223
54	82018	ER: Groen	839.343	303.355	226.592	916.107
55	82019	ER: Corona compensatie	733.487	1.401.766	288.288	1.846.965
		Subtotaal reserves	**13.198.125**	**7.879.123**	**3.318.195**	**17.759.054**
56	83001	Afs.R: Brandweerkazerne	2.975.823	0	113.460	2.862.363
57	83002	Afs.R: Kulturhus Bergharen	1.206.649	0	41.633	1.165.016
58	83003	Afs.R: Gemeentewerf	715.657	0	26.729	688.928
59	83004	Afs.R: Herhuisvesting Molenhuis	74.892	0	18.471	56.421
60	83006	Afs.R: MFA Huurlingsedam	342.947	0	10.717	332.230
61	83007	Afs.R: Sportzaal achterlo	16.500	0	1.500	15.000
62	83008	Afs.R: 3e Hockeyveld Campus Wijchen	318.875	0	20.661	298.214
63	83009	Afs.R: Arbomaatregelen SCEC	28.152	0	9.384	18.768
64	83010	Afs.R: Centrale Sporthal	5.887.879	0	186.897	5.700.982
65	83011	Afs.R: Kunstgrasveld Diosa	78.556	0	26.600	51.956
66	83012	Afs.R: Renovatie crossbaan Wycross	118.000	0	5.000	113.000
67	83013	Afs.R: Gemeentekantoor	6.446.050	0	355.650	6.090.400
68	83014	Afs.R: Verduurzaming mozaiek	336.075	0	22.785	313.290
69	83016	Afs.Res. Automatische beregening	171.795	0	7.472	164.323
70	83017	Afs.Res. Leefbaarheid Hernen Bergharen	0	0	0	0
71	83018	Afs.R. Uitvoeringsprogramma Openbare rui	0	0	0	0
72	83019	Afschrijvingsreserve RSA	986.652	0	94.513	892.139

Blad	Nummer	Naam	Stand 31-12-2020	Dotatie 2021	Onttrekking 2021	Stand 31-12-2021
73	83020	Afs.R. Oosterpark	300.000	0	0	300.000
74	83021	Afschrijvingsreserve RSA Tennis	0	0	0	0
		Subtotaal Afschrijvingsreserves	**20.004.503**	**0**	**941.472**	**19.063.031**
		Totaal Reserves	**52.268.332**	**10.879.123**	**4.515.694**	**58.631.761**
75	90001	VZ: Personele kosten gelieerde partijen	0	0	0	0
76	90002	VZ: Pensioenen wethouders	5.917.839	0	161.298	5.756.541
77	90003	VZ: Wachtgeldverplichtingen personeel	131.280	176.276	131.280	176.276
78	90004	VZ: Rationeel rioolbeheer	6.120.957	966.566	363.642	6.723.881
79	90005	VZ: Mechanische riolering	2.999.755	322.892	244.997	3.077.651
80	90006	VZ: Pompinstallaties rioolgemalen	1.784.782	135.003	28.879	1.890.906
81	90007	VZ: Openbare straatverlichting	0	0	0	0
82	90008	VZ: Rationeel wegbeheer	0	0	0	0
83	90009	VZ: Rationeel groenbeheer	0	0	0	0
84	90010	VZ: Baggeren waterpartijen	216.053	26.883	0	242.936
85	90011	VZ: Civiele Kunstwerken	0	0	0	0
86	90012	VZ: Vervanging afvalinfrastructuur	590.572	90.000	30.719	649.853
		Totaal Voorzieningen	**17.761.239**	**1.717.620**	**960.815**	**18.518.044**
		Totaal generaal	**70.029.571**	**12.596.743**	**5.476.509**	**77.149.806**

AR: Algemene Reserve

Algemeen

Programma(nummer)	7b	Bestuur		
Kostenplaats	80001		1e jaar:	< 2011
Afdeling	Financiën		Nr. Raadsbesluit:	

Doel reserve/voorziening

Weerstandsvermogen, omvang afhankelijk van omvang niet gedekte risico's.

Omvang & duur

	2020	2021
Stand per ultimo boekjaar	19.065.704	21.809.677

Toelichting

De algemene ontwikkelt zich positief, vooral vanwege de winstneming Bijsterhuizen.

Mutaties

Stand per:	1 januari 2021					19.065.704
		Begroting		Realisatie		
Datum	Omschrijving	Toevoeging	Onttrekking	Toevoeging	Onttrekking	
2021	Voortuin kasteel		75.000		97.198	
2021	Ontmoeten in het centrum (13466)		22.000		6.437	
2021	Resultaat 2020 (conform septemberrapportage)		598.000			
2021	Reservering bouwgrondexploitaties		2.000.000			
2021	Winstuitkering GR Bijsterhuizen					
2021	Reservering investeringen in de samenleving		3.000.000			
2021	Revitalisering bedrijventerrein oost		250.000		47.380	
2021	Arbeidsmigranten uit AR		13.000		8.667	
2021	Vitaliteitsmanager Wighenerhorst		63.525		47.107	
2021	Winstneming Bijsterhuizen 2021	3.000.000		3.000.000		
2021	Aanvullende subsidie Bijsterhuizen Raad 06-21		16.738		16.738	
2021	Zorgjongeren		20.000		20.000	
2021	Onderzoek carillon 2021		125.000		12.500	
				3.000.000	256.027	
Stand per:	1 januari 2022					21.809.677

AR: Rekeningresultaat

Algemeen

Programma(nummer)	7b	Bestuur		
Kostenplaats	80002		1e jaar:	<2010
Afdeling	Financiën		Nr. Raadsbesluit:	

Doel reserve/voorziening

Tussenrekening voor resultaatverdeling voorgaand jaar. In de begroting zonder bedragen. In het jaar neutraal.

Omvang & duur

	2020	2021
Stand per ultimo boekjaar	0	0

Toelichting

Aan deze reserve wordt elk jaar het rekeningresultaat gedoteerd. Tevens volgt ook de onttrekking naar de algemene reserve. (80001)

Mutaties

Stand per: 1 januari 2021 — 0

		Begroting		Realisatie	
Datum	Omschrijving	Toevoeging	Onttrekking	Toevoeging	Onttrekking
				0	0

1 januari 2022 — 0

BR: Legaat v. Cooth

Algemeen

Programma(nummer)	4	#N/B		
Kostenplaats	81002		1e jaar:	<2010
Afdeling	WZO		Nr. Raadsbesluit:	

Doel reserve/voorziening

Instandhouding van het vermogen en besteding van de revenuen conform het legaat.
Jaarlijks worden de besteedbare gelden door de raad afzonderlijk aan projecten toegewezen.
De Raad heeft bepaald, dat de ondergrens € 154.500 bedraagt (12 IZ 104).

Omvang & duur

	2020	2021
Stand per ultimo boekjaar	160.407	160.407

Toelichting

De gemeente heeft het legaat van Cooth aanvaard, groot € 84.093. De revenuen van dit bedrag kunnen worden ingezet voor onderwijsdoeleinden. Aan het legaat van € 84.093 mag niet getornd worden. Het suplus is vrij besteedbaar. De jaarlijkse revenuen worden ook in het betreffende jaar besteed. De mutaties gaan derhalve niet meer via de reserve.

Mutaties

Stand per: 1 januari 2021 — 160.407

		Begroting		Realisatie	
Datum	Omschrijving	Toevoeging	Onttrekking	Toevoeging	Onttrekking
				0	0

1 januari 2022 — 160.407

BR: Stimuleringsfonds volkshuisv. Hoevelaken

Algemeen

Programma(nummer)	2	#N/B		
Kostenplaats	81004		1e jaar:	<2010
Afdeling	RME		Nr. Raadsbesluit:	12 RZ 121

Doel reserve/voorziening

Het mogelijk maken van stimuleringsleningen door gelden door te storten in het fonds in Hoevelaken zodra er daar geen of onvoldoende middelen aanwezig zijn om laagrentende leningen te verstrekken. Het betreft hier specifiek voor dit doel geoormerkte gelden. (monumenten)
Met raadsbesluit 13 AZ 293 is door de raad besloten dat de dekkingsgraad van deze reserve minimaal 40% van de uitstaande leningen bedraagt. Afboekingen op leningen als gevolg van oninbaarheid gaan ten koste van de uitleencapaciteit. In 2020 is het dekkingspercentage verlaagd naar 7,5%. (voor alle leningen)

Omvang & duur

	2020	2021
Stand per ultimo boekjaar	81.969	81.969

Toelichting

Dit fonds werd gevoed door de stortingen van inkomsten uit anti speculatiebeding bij woningverkoop door derden. De termijnen van het beding zijn afgelopen, waardoor er geen voeding meer is. De reserve dient nog ter dekking van bestaande monumenten leningen.

Mutaties

Stand per:	1 januari 2021					81.969
		Begroting		Realisatie		
Datum	Omschrijving	Toevoeging	Onttrekking	Toevoeging	Onttrekking	
				0	0	
	1 januari 2022					81.969

BR: Beeldende kunst

Algemeen

Programma(nummer)	4	#N/B		
Kostenplaats	81005		1e jaar:	<2010
Afdeling	WZO		Nr. Raadsbesluit:	

Doel reserve/voorziening

Egalisatiereserve voor realisatie van het door de raad vastgestelde kunstplan en uitvoering van kunstopdrachten.

Omvang & duur

	2020	2021
Stand per ultimo boekjaar	37.356	37.356

Toelichting

De Raad heeft met 16 IZ 123 de reserve Beeldende kunst ter beschikking gesteld aan subsidieaanvragen, passend de vastgestelde subsidieregeling beeldende kunst.

Mutaties

Stand per: 1 januari 2021 — 37.356

		Begroting		Realisatie	
Datum	Omschrijving	Toevoeging	Onttrekking	Toevoeging	Onttrekking
2021	Uitvoering beeldende kunst 2021		10.000		
				0	0

1 januari 2022 — 37.356

BR: de stroming

Algemeen

Programma(nummer)	4	#N/B		
Kostenplaats	81006		1e jaar:	<2010
Afdeling	WZO		Nr. Raadsbesluit:	

Doel reserve/voorziening

Deze reserve is ter dekking van de afkoopverplichtingen voor het voormalig personeel van de stroming.

Omvang & duur

	2020	2021
Stand per ultimo boekjaar	573.062	709.465

Toelichting

De Stroming is geliquideerd. Het vermogen is vrijgevallen en blijft beschikbaar voor muziekonderwijs.

Mutaties

Stand per: 1 januari 2021 — 573.062

		Begroting		Realisatie	
Datum	Omschrijving	Toevoeging	Onttrekking	Toevoeging	Onttrekking
2021	Vrijval stroming liquidatie			136.403	
				136.403	0

1 januari 2022 — 709.465

BR: Eenmalige middelen

Algemeen

Programma(nummer)	7b	Bestuur		
Kostenplaats	81008		1e jaar:	<2010
Afdeling	Financiën		Nr. Raadsbesluit:	

Doel reserve/voorziening

Dekkingsmiddelen voor het toegekende incidenteel beleid van een betreffend jaar. En de nog niet afgeronde projecten van eerdere jaren.

Omvang & duur

	2020	2021
Stand per ultimo boekjaar	910.478	773.256

Toelichting

Betreft administratieve verwerking van de doorzetting van incidenteel meerjarig beleid, waar bij aanvang ineens middelen beschikbaar zijn gesteld.

Mutaties

Stand per: 1 januari 2021 — 910.478

		Begroting		Realisatie	
Datum	Omschrijving	Toevoeging	Onttrekking	Toevoeging	Onttrekking
2021	Onttrekking Eenmalige mdln onderzoek Meerval		5.000		5.000
2021	Afb BW Activa 78 & 79 Jan Baptist		217.001		198.549
2021	Afdekking kosten mobiliteitsplan		12.673		12.673
2021	Breed offensief dec.circ 2021	29.000		29.000	
2021	Mantelzorg dec.circ.2021	50.000		50.000	
2021	Strategisch Kompas		20.000		
				79.000	216.222

1 januari 2022 — 773.256

BR: Toerisme

Algemeen

Programma(nummer)	3	#N/B		
Kostenplaats	81010		1e jaar:	2009
Afdeling	WZO		Nr. Raadsbesluit:	10-AZ-248

Doel reserve/voorziening

Dekking voor het uitvoeren van de nota toerisme.

Omvang & duur

	2020	2021
Stand per ultimo boekjaar	19.480	19.480

Toelichting

Geen bestedingen hebben plaats gevonden in 2020.

Mutaties

Stand per: 1 januari 2021 — 19.480

		Begroting		Realisatie	
Datum	Omschrijving	Toevoeging	Onttrekking	Toevoeging	Onttrekking
				0	0

1 januari 2022 — 19.480

BR: Buurtbus

Algemeen

Programma(nummer)	6	Mobiliteit en Infrastructuur		
Kostenplaats	81011		1e jaar:	2009
Afdeling	OW		Nr. Raadsbesluit:	10-AZ-248

Doel reserve/voorziening

Dekking voor het uitvoeren van het project buurtbus.

Omvang & duur

	2020	2021
Stand per ultimo boekjaar	5.378	2.378

Toelichting

Momenteel worden de kosten van de buurtbus gedekt uit deze reserve. In de meerjarenbegroting is rekening gehouden met het structurele bedrag vanaf het moment dat de reserve leeg is.

Mutaties

Stand per:	1 januari 2021					5.378
		Begroting		Realisatie		
Datum	Omschrijving	Toevoeging	Onttrekking	Toevoeging	Onttrekking	
2021	Exploitatiebegroting		3.000		3.000	
				0	3.000	
	1 januari 2022					2.378

BR: Renovaties Sportvelden

Algemeen

Programma(nummer)	4	#N/B		
Kostenplaats	81012		1e jaar:	2012
Afdeling	WZO		Nr. Raadsbesluit:	12 IZ 132

Doel reserve/voorziening

De reserve is gevormd voor de renovaties van sportvelden van de voetbal-, hockey-, atletiek, fietscross- en korfbalverenigingen. De reserve wordt gevoed door zowel de gemeente als de deelnemende sportverenigingen aan het RSA (Renovatieplan SportAccommodaties).

Omvang & duur

	2020	2021
Stand per ultimo boekjaar	390.427	716.229

Toelichting

Er hebben zich geen veldrenovaties voorgedaan in 2021.

Mutaties

Stand per:	1 januari 2021					390.427
		Begroting		Realisatie		
Datum	Omschrijving	Toevoeging	Onttrekking	Toevoeging	Onttrekking	
2021	Dotatie cf RSA begroting 2021	325.476				
2021	Voorziene veldrenovaties 2021		336.137			
2021	Structurele dotatie RSA			325.802		
				325.802	0	
	1 januari 2022					716.229

BR: Dorpsontwikkelingsplannen

Algemeen

Programma(nummer)	7a	Politiek		
Kostenplaats	81013		1e jaar:	2011
Afdeling	Griffie (raad)		Nr. Raadsbesluit:	11 AZ 096

Doel reserve/voorziening

Middelen voor het opstellen en uitvoeren van Dorpsontwikkelingsplannen (DOP's).

Omvang & duur

	2020	2021
Stand per ultimo boekjaar	5.055	5.055

Toelichting

Geen mutaties in 2020.

Mutaties

Stand per: 1 januari 2021 — 5.055

Datum	Omschrijving	Begroting Toevoeging	Begroting Onttrekking	Realisatie Toevoeging	Realisatie Onttrekking
				0	0

1 januari 2022 — 5.055

BR: Landschapsontwikkelingplan

Algemeen

Programma(nummer)	2	#N/B		
Kostenplaats	81014		1e jaar:	<2010
Afdeling	OW		Nr. Raadsbesluit:	

Doel reserve/voorziening

Betreft een egalisatiereserve voor het Landschaps Ontwikkelings Plan (LOP) en het Groen Structuur Plan (GSP)

Omvang & duur

	2020	2021
Stand per ultimo boekjaar	140.565	186.958

Toelichting

In deze reserve zijn de volgende bedragen geoormerkt: € 127.555 voor het GSP. Het resterende bedrag zetten we in voor LOP-projecten.

Mutaties

Stand per:	1 januari 2021					140.565
		Begroting		Realisatie		
Datum	Omschrijving	Toevoeging	Onttrekking	Toevoeging	Onttrekking	
2021	GSP Projecten		11.000			
2021	Lop Projecten		11.140			
2021	Exploitatiesaldo GSP			12.768		
2021	exploitatiesaldo LOP			33.625		
				46.393	0	
	1 januari 2022					186.958

BR: Duurzaamheidslening

Algemeen

Programma(nummer)	1	#N/B		
Kostenplaats	81016		1e jaar:	2012
Afdeling	RME		Nr. Raadsbesluit:	12 RZ 121

Doel reserve/voorziening

Revolverend fonds voor het kunnen verstrekken van laagrentende duurzaamheidsleningen van € 4.000.000.
De dekkingsgraad bedraagt 7,5% van de uitstaande leningen. Voor de sportclubs is € 1.500.000 gereserveerd, voor duurzaamheidleningen € 2.300.000, de resterende € 200.000 is gereserveerd voor wijkgebouwen. Er hebben nog geen onttrekkingen plaats gevonden.

Omvang & duur

	2020	2021
Stand per ultimo boekjaar	434.744	434.744

Toelichting

In 2021 is geen mutatie geweest op de reserve. De maximale uitleencapaciteit is nog niet bereikt. De reserve dient als risicoafdekking.

Mutaties

Stand per: 1 januari 2021 — 434.744

		Begroting		Realisatie	
Datum	Omschrijving	Toevoeging	Onttrekking	Toevoeging	Onttrekking
				0	0

1 januari 2022 — 434.744

BR: Groenvoorziening Loonse waard

Algemeen

Programma(nummer)	1	#N/B		
Kostenplaats	81018		1e jaar:	<2010
Afdeling	OW		Nr. Raadsbesluit:	

Doel reserve/voorziening

Deze reserve is bestemd voor het herstel van de Groenstructuur in de Loonse Waard. Het bedrag is ontvangen bij de Liquidatie van de GR Loonse Waard. De baggerverplichting is opgenomen in het baggerplan en loopt via de reguliere baggerplanning.

Omvang & duur

	2020	2021
Stand per ultimo boekjaar	60.582	45.123

Toelichting

De uitvoering van het project groenvoorziening is gestart maar zal verder worden uitgevoerd in 2022.

Mutaties

Stand per: 1 januari 2021 — 60.582

		Begroting		Realisatie	
Datum	Omschrijving	Toevoeging	Onttrekking	Toevoeging	Onttrekking
2021	Afdekking groenkosten Loonse waard				15.460
				0	15.460

1 januari 2022 — 45.123

BR: Versnelling woningbouw

Algemeen

Programma(nummer)	2	#N/B		
Kostenplaats	81020		1e jaar:	<2010
Afdeling	RME		Nr. Raadsbesluit:	

Doel reserve/voorziening

In 2005 is de stadsregio begonnen met het project versnelling woningbouw. Het doel van de versnelling woningbouw is het terugdringen van het woningtekort. Een deel van deze reserve (€ 142.723) is al bestemd in 2018 (La Verna). Het overige deel (€ 41.671 van SVW) dient ingezet te worden voor volkshuisvestelijke doeleinden.

Omvang & duur

	2020	2021
Stand per ultimo boekjaar	184.394	0

Toelichting

Het project La Verna is afgerond en de gemeentelijke bijdrage is betaald. Het restant is conform afspraak overgemaakt naar de reserve startersleningen.

Mutaties

Stand per: 1 januari 2021 — 184.394

		Begroting		Realisatie	
Datum	Omschrijving	Toevoeging	Onttrekking	Toevoeging	Onttrekking
2021	Onttrekking bijdrage La Verna		142.723		142.723
2021	overb. versn. WB naar reserve starters		41.671		41.671
				0	184.394

1 januari 2022 — 0

BR: Groenpercelen Bijsterhuizen

Algemeen

Programma(nummer)		#N/B		
Kostenplaats	81022		1e jaar:	2017
Afdeling			Nr. Raadsbesluit:	

Naar aanleiding van de overdracht van de toekomstige fases bijsterhuizen worden de ontvangen gelden vanaf 2015 in deze reserve gestort ter afdekking van mogelijk aankoop groenpercelen.

Omvang & duur

	2020	2021
Stand per ultimo boekjaar	150.000	150.000

Toelichting

Geen mutaties in 2020

Mutaties

Stand per: 1 januari 2021 — 150.000

Datum	Omschrijving	Begroting Toevoeging	Begroting Onttrekking	Realisatie Toevoeging	Realisatie Onttrekking
				0	0

1 januari 2022 — 150.000

BR: Duurzaamheid

Algemeen

Programma(nummer)	1	#N/B		
Kostenplaats	81023		1e jaar:	2013
Afdeling	FIN		Nr. Raadsbesluit:	13 AZ 293

Doel reserve/voorziening

Het betreft een egalisatiereserve waarin geld wordt gereserveerd voor het uitvoeren van duurzaamheidsprojecten. De begrote invulling van deze middelen voor de komende jaren wordt door de programmamanager duurzaamheid uitgewerkt.

Omvang & duur

	2020	2021
Stand per ultimo boekjaar	491.536	587.499

Toelichting

Mutaties

Stand per: 1 januari 2021 — 491.536

		Begroting		Realisatie	
Datum	Omschrijving	Toevoeging	Onttrekking	Toevoeging	Onttrekking
2021	coordinator windenergie 2021		16.000		16.000
2021	Exploitatiesaldo 2021			111.963	
				111.963	16.000

1 januari 2022 — 587.499

BR: Startersleningen

Algemeen

Programma(nummer)		#N/B		
Kostenplaats	81034		1e jaar:	2015
Afdeling			Nr. Raadsbesluit:	

Doel reserve/voorziening

Risicoafdekking startersleningen. Dekkingspercentage is door de raad in de vergadering van 9 juli 2015 vastgesteld op 10%. Bij het vaststellen van de begroting 2020 is dit percentage gewijzigd en vastgesteld op 7,5%. Hierdoor kan € 4.000.000 aan startersleningen worden verstrekt.

Omvang & duur

	2020	2021
Stand per ultimo boekjaar	300.000	341.671

Toelichting

Geen mutaties in 2020.

Mutaties

Stand per: 1 januari 2021 — 300.000

		Begroting		Realisatie	
Datum	Omschrijving	Toevoeging	Onttrekking	Toevoeging	Onttrekking
2021	overb. versn. WB naar reserve starters	41.671		41.671	
				41.671	0

1 januari 2022 — 341.671

BR: Vervangen speeltoestellen openbare schoolpleinen

Algemeen

Programma(nummer)		#N/B		
Kostenplaats	81035		1e jaar:	2015
Afdeling			Nr. Raadsbesluit:	16 IZ 121

Doel reserve/voorziening

Met het vaststellen van het nieuwe speelbeleid in 2016 is deze reserve tot stand gekomen. De reserve is bedoeld als achtervang. Indien scholen niet voldoende middelen inzamelen voor het vervangen van speeltoestellen kunnen ze aanspraak doen op deze middelen van de gemeente omdat schoolpleinen openbaar zijn.

Omvang & duur

	2020	2021
Stand per ultimo boekjaar	25.000	30.000

Toelichting

De reserve is niet aangesproken in 2021.

Mutaties

Stand per: 1 januari 2021 — 25.000

		Begroting		Realisatie	
Datum	Omschrijving	Toevoeging	Onttrekking	Toevoeging	Onttrekking
2021	Storting conform begroting	5.000		5.000	
				5.000	0

1 januari 2022 — 30.000

BR: Personeelsformatie (15 AZ 126a)

Algemeen

Programma(nummer)	7b	Bestuur		
Kostenplaats	81037		1e jaar:	2015
Afdeling	BMO		Nr. Raadsbesluit:	15 AZ 126

Doel reserve/voorziening

Het afdekken van de kosten die verwacht worden voor af te spreken afvloeiingsregelingen en wachtgeldverplichtingen. Door uitvoering te geven aan de motie "Frictiekosten personeel" (15 AZ 159) is deze reserve vanaf 2017 gemaximeerd op € 450k. Bij de begroting 2018 is deze tijdelijk verhoogd om de kosten 2018 af te dekken.

Omvang & duur

	2020	2021
Stand per ultimo boekjaar	238.330	269.720

Toelichting

Als een afspraak is gemaakt en op geld gewaardeerd, wordt dat deel overgeboekt naar de voorziening Wachtgeldverplichtingen personeel. Telkens bij de jaarrekening wordt daar de nieuwe verplichting berekend. Verschillen worden met deze reserve verrekend. De frictiekosten zijn lager dan ingeschat bij de begroting.

Mutaties

Stand per:	1 januari 2021					238.330
		Begroting		Realisatie		
Datum	Omschrijving	Toevoeging	Onttrekking	Toevoeging	Onttrekking	
2021	Dotatie saldo budget frictiekosten 2021			31.390		
				31.390	0	
	1 januari 2022					269.720

BR: Cultuurhistorie

Algemeen

Programma(nummer)	4	#N/B		
Kostenplaats	81039		1e jaar:	<2010
Afdeling	WZO		Nr. Raadsbesluit:	

Doel reserve/voorziening

In 2011 is deze voorziening, voorheen onde de naam vondstresultaat woonomgeving Tienakker, hernoemd naar Cultuurhistorie. Het saldo van de reserve Molenberg (91044) is hieraan toegevoegd. Aanwending van deze middelen is in eerste instantie gericht op voorstellen voor Tienakker en omgeving (terrein Romeinse villa), de Romeinse bewoning op het voormalige Martensterrein en het Merovingisch grafveld.

Omvang & duur

	2020	2021
Stand per ultimo boekjaar	20.109	20.109

Toelichting

Aanwending van deze middelen is in eerste instantie gericht op voorstellen voor Tienakker en omgeving (terrein Romeinse villa), de Romeinse bewoning op het voormalige Martensterrein en het Merovingisch grafveld.

Mutaties

Stand per: 1 januari 2021 — 20.109

		Begroting		Realisatie	
Datum	Omschrijving	Toevoeging	Onttrekking	Toevoeging	Onttrekking
				0	0

1 januari 2022 — 20.109

BR : Integratie en participatie statushouders

Algemeen

Programma(nummer)		#N/B		
Kostenplaats	81040		1e jaar:	2015
Afdeling	Sam		Nr. Raadsbesluit:	16 1683

Doel reserve/voorziening

Wijchen heeft een inspanningsverplichting vanuit de bestuurlijke afspraken met het rijk voor de huisvesting van statushouders. De begeleiding voor integratie en participatie is een doorlopend proces. Aangezien de inkomsten en uitgaven niet op hetzelfde moment plaatsvinden is deze reserve gevormd.

Omvang & duur

	2020	2021
Stand per ultimo boekjaar	144.149	120.266

Toelichting

De middelen worden door het college ingezet op basis van gemaakte plannen.

Mutaties

Stand per: 1 januari 2021 — 144.149

		Begroting		Realisatie	
Datum	Omschrijving	Toevoeging	Onttrekking	Toevoeging	Onttrekking
2021	Subside VWON 1e halfjaar 2021		80.000		49.883
2021	Onderzoek resultaten Klaar voor de start		8.000		
2021	Statushouders dec.circ.2021			26.000	
				26.000	49.883

1 januari 2022 — 120.266

BR: RSA Tennis

Algemeen

Programma(nummer)		#N/B		
Kostenplaats	81043		1e jaar:	2019
Afdeling			Nr. Raadsbesluit:	

Doel reserve/voorziening

De reserve is bedoelt voor dotaties en onttrekkingen ten behoeve van toekomstige investeringen in de vervanging van tennisbanen van de aangesloten tennisverenigingen. Volgens afspraken in het Renovatieplan Tennis dragen zowel gemeente als tennisverenigingen bij aan deze reserve.

Omvang & duur

	2020	2021
Stand per ultimo boekjaar	208.745	225.788

Toelichting

In 2021 hebben er geen veldrenovaties plaatsgevonden.

Mutaties

Stand per: 1 januari 2021 — 208.745

		Begroting		Realisatie	
Datum	Omschrijving	Toevoeging	Onttrekking	Toevoeging	Onttrekking
2021	Jaarlijkse Dotatie cf RSA Tennis begroting	49.804			
2021	Verwachte veldrenovaties		80.000		
2021	Structurele dotatie RSA			17.043	
				17.043	0

1 januari 2022 — 225.788

BR: Revolverend fonds duurzaamheid

Algemeen

Programma(nummer)		#N/B		
Kostenplaats	81044		1e jaar:	2020
Afdeling			Nr. Raadsbesluit:	

Doel reserve/voorziening

De bestemmingsreserve revolverend fonds duurzaamheid vindt zijn oorsprong in het besluit van programmabegroting 2020 om drie jaar lang € 50.000 te storten in het fonds. Investeringen worden vanuit het fonds bekostigd, de revenuen in de vorm van lagere nutskosten vloeien terug naar het fonds om weer te kunnen investeren.

Omvang & duur

	2020	2021
Stand per ultimo boekjaar	0	18.612

Toelichting

Mutaties

Stand per: 1 januari 2021 — 0

		Begroting		Realisatie	
Datum	Omschrijving	Toevoeging	Onttrekking	Toevoeging	Onttrekking
2021	Storting Revolverend fonds duurzaamheid	50.000			
2021	Revenuen investering Mozaiek	12.000			
2021	Subsidie provincie // Aflossing Mozaiek 2021			11.112	
2021	Storting revolverend fonds 2021			50.000	
2021	lighttwist LED suikerb revolv fonds				42.500
				61.112	42.500

1 januari 2022 — 18.612

BR: Fonds voor en door Wijchen

Algemeen

Programma(nummer)		#N/B		
Kostenplaats	81045		1e jaar:	2021
Afdeling			Nr. Raadsbesluit:	

Doel reserve/voorziening

Omvang & duur

	2020	2021
Stand per ultimo boekjaar	0	20.573

Toelichting

Mutaties

Stand per: 1 januari 2021 — 0

		Begroting		Realisatie	
Datum	Omschrijving	Toevoeging	Onttrekking	Toevoeging	Onttrekking
2021	resultaatbestemming 2020			50.000	
2021	Subsides fonds voor en door Wijchen 21				29.427
				50.000	29.427

1 januari 2022 — 20.573

ER: Actualiseren bestemmingsplannen

Algemeen

Programma(nummer)	1	#N/B		
Kostenplaats	82001		1e jaar:	<2010
Afdeling	RME		Nr. Raadsbesluit:	

Doel reserve/voorziening

De reserve is bedoeld om alle bestemmingsplannen in Wijchen te actualiseren (voorheen > 200) en in aantal terug te brengen naar minder dan 20.

Omvang & duur

	2020	2021
Stand per ultimo boekjaar	91.597	96.397

Toelichting

Inmiddels is via een inhaalslag alles bijna geactualiseerd. Gelden zijn benodigd voor opbouw tot volgende actualisering.

Mutaties

Stand per: 1 januari 2021 — 91.597

		Begroting		Realisatie	
Datum	Omschrijving	Toevoeging	Onttrekking	Toevoeging	Onttrekking
2021	Dotatie regulier structureel	40.000	40.000		
2021	Storting restant BP 2021			4.800	
2021	Onttrekking kosten BP 2021				35.200
2021	Aanvullende dotatie BP 2021			35.200	
				40.000	35.200

1 januari 2022 — 96.397

ER: Gymmaterialen

Algemeen

Programma(nummer)	4	#N/B		
Kostenplaats	82002		1e jaar:	<2010
Afdeling	OW		Nr. Raadsbesluit:	

Doel reserve/voorziening

Egalisatiereserve voor de aanschaf/vervanging van diverse gymmaterialen in de gemeentelijke gymzalen en de Mijlpaal en de Weem. Er vind een storting plaats voor 11 zalen. Per zaal een dotatie van € 3.026 (prijspeil), aangepast met interne contractindexen conform meerjarenbegroting. Storting gebeurt vanuit de diverse accommodaties (contractindex van toepassing).

Omvang & duur

	2020	2021
Stand per ultimo boekjaar	299.661	356.465

Toelichting

De onttrekking aan de reserve gymmaterialen gebaseerd op uitgevoerde herstel- en vervangingswerkzaamheden aan gymmaterialen, viel lager uit dan in de begroting opgenomen.

Mutaties

Stand per: 1 januari 2021 — 299.661

		Begroting		Realisatie	
Datum	Omschrijving	Toevoeging	Onttrekking	Toevoeging	Onttrekking
2021	Jaarlijkse dotatie en vervangingskosten 14 gymza	94.871	144.439		
2021	Structurele dotatie gymmaterialen			89.433	
2021	Lasten gymmaterialen 2021				32.629
				89.433	32.629

1 januari 2022 — 356.465

ER: Onderwijshuisvesting

Algemeen

Programma(nummer)	4	#N/B		
Kostenplaats	82003		1e jaar:	<2010
Afdeling	WZO		Nr. Raadsbesluit:	

Doel reserve/voorziening

Dekking van de lasten van onderwijshuisvesting (product 420)

Omvang & duur

	2020	2021
Stand per ultimo boekjaar	350.615	89.679

Toelichting

Onttrekking heeft conform begroting plaats gevonden.

Mutaties

Stand per:	1 januari 2021					350.615
		Begroting		Realisatie		
Datum	Omschrijving	Toevoeging	Onttrekking	Toevoeging	Onttrekking	
2021	Onttrekking conform begroting 2019		260.936		260.936	
				0	260.936	
	1 januari 2022					89.679

ER: Uitvoering WMO beleidsplan

Algemeen

Programma(nummer)	4	#N/B		
Kostenplaats	82004		1e jaar:	<2010
Afdeling	WZO		Nr. Raadsbesluit:	

Doel reserve/voorziening

Egalisatiereserve voor de uitvoering van het WMO-beleidsplan. De inzet van deze reserve is afhankelijk van overschrijdingen op (met name) open-einderegelingen binnen de WMO. De geoormerkte middelen blijven binnen we WMO beschikbaar. Voordelen worden in de Reserve gestort en nadelen worden door een onttrekking uit de reserve gecompenseerd. Bij vaststelling van de jaarrekening 2012 13AZ269, is besloten de reserve te maximeren op € 500.000, exclusief incidentele transitiekosten.

Omvang & duur

	2020	2021
Stand per ultimo boekjaar	273.333	499.786

Toelichting

De jaarlijkse egalisatie van de WMO budgetten leidt in 2021 tot een dotatie van per saldo € 226k. Hiermee houden we rekening met het geldende plafond voor deze reserve van € 500.000.

Mutaties

Stand per:	1 januari 2021					273.333
		Begroting		Realisatie		
Datum	Omschrijving	Toevoeging	Onttrekking	Toevoeging	Onttrekking	
2021	Egalisatie WMO budgetten 2021			597.585	371.132	
				597.585	371.132	
	1 januari 2022					499.786

ER: WWB I-deel

Algemeen

Programma(nummer)	3	#N/B		
Kostenplaats	82005		1e jaar:	<2010
Afdeling	WZO		Nr. Raadsbesluit:	

Doel reserve/voorziening

Bestemd voor het reserveren van overschotten danwel inzetten t.b.v. tekorten op de WWB - I deel. De rijksbijdrage wordt alleen ingezet voor het inkomensdeel. Geoormerkt door Wijchen.

	2020	2021
Stand per ultimo boekjaar	406.459	430.971

Toelichting

Deze reserve wordt als egalisatiereserve gezien op de uitvoering van de wet BUIG.

Mutaties

Stand per:	1 januari 2021					406.459
		Begroting		Realisatie		
Datum	Omschrijving	Toevoeging	Onttrekking	Toevoeging	Onttrekking	
2021	Saldo BUIG 2021			24.512		
				24.512	0	
	1 januari 2022					430.971

ER: Verkiezingen

Algemeen

Programma(nummer)	7b	Bestuur		
Kostenplaats	82006		1e jaar:	<2010
Afdeling	PUB		Nr. Raadsbesluit:	

Doel reserve/voorziening

Kostenegalisatie van verkiezingen. In vier jaar tijd vinden normaliter vijf verkiezingen plaats. Derhalve moet één verkiezing opgevangen worden uit reguliere budgetten om pieken te voorkomen. Het overschot is nodig om toekomstige verkiezingen te betalen.

Omvang & duur

	2020	2021
Stand per ultimo boekjaar	68.260	75.504

Toelichting

In 2021 is een deel van de kosten voor de verkiezingen opgevangen uit de coronagelden. Het saldo van de bijgestelde begroting storten we in de egalisatiereserve.

Mutaties

Stand per: 1 januari 2021 — 68.260

		Begroting		Realisatie	
Datum	Omschrijving	Toevoeging	Onttrekking	Toevoeging	Onttrekking
2021	2e kamer verkiezing	45.880	36.704		
2021	Dotatie verkiezingen 2021			7.244	
				7.244	0

1 januari 2022 — 75.504

ER: Reserve afvalstoffenheffing

Algemeen

Programma(nummer)	2	#N/B		
Kostenplaats	82008		1e jaar:	<2010
Afdeling	Financiën		Nr. Raadsbesluit:	

Doel reserve/voorziening

De tarieven afvalstoffenheffing zijn gebaseerd op 100% kostendekkendheid. Eventuele voor- en nadelen in de exploitatie worden met deze reserve geëgaliseerd, zodat het geld wat bij de inwoner is opgehaald aan dit doel wordt besteed.

Omvang & duur

	2020	2021
Stand per ultimo boekjaar	51.421	538.305

Toelichting

Het saldo van deze reserve wordt na 2020 als volgt ingezet: Zwerfvuilproject € 8.701 en het project afvalbeleid € 42.720. Bij de begroting 2023 zullen we zoals gebruikelijk het restsaldo bestemmen.

Mutaties

Stand per: 1 januari 2021 — 51.421

		Begroting		Realisatie	
Datum	Omschrijving	Toevoeging	Onttrekking	Toevoeging	Onttrekking
2021	exploitatiesaldo Reinigingsheffingen			486.884	
				486.884	0

1 januari 2022 — 538.305

ER: Onderhoud Overige gebouwen

Algemeen

Programma(nummer)	7a	Politiek		
Kostenplaats	82009		1e jaar:	<2010
Afdeling	RME		Nr. Raadsbesluit:	

Doel reserve/voorziening

Reserve voor het onderhoud van gemeentelijke gebouwen, niet zijnde schoolgebouwen. Jaarlijks wordt een vast bedrag (geïndexeerd) gestort in de reserve, waardoor pieken in het onderhoud uit deze reserve kunnen worden opgevangen.

Omvang & duur

	2020	2021
Stand per ultimo boekjaar	1.810.533	2.078.274

Toelichting

Het onderhoud heeft conform planning plaatsgevonden in 2020, waarbij een aantal werkzaamheden zijn doorgeschoven naar 2021.

Mutaties

Stand per: 1 januari 2021 — 1.810.533

		Begroting		Realisatie	
Datum	Omschrijving	Toevoeging	Onttrekking	Toevoeging	Onttrekking
2021	Begroting o.b.v. MJOP	1.478.500	2.423.921		
2021	Dotatie OHF 2021			1.478.500	
2021	Balgoijke verbouw uitv 22			130.000	
2021	Breedplaatvloeren uitv 22			120.000	
2021	Waterleidingtrace uitv 22			30.000	
2021	Installatie onderhoud 2021				685.894
2021	Bouwkundig onderhoud 2021				768.802
2021	Afr Brimsubsidie kasteel 2014-2020				36.063
				1.758.500	1.490.759

1 januari 2022 — 2.078.274

ER: Gemeentelijke monumenten

Algemeen

Programma(nummer)	4	#N/B		
Kostenplaats	82010		1e jaar:	<2010
Afdeling	RME		Nr. Raadsbesluit:	

Doel reserve/voorziening

Deze reserve wordt ingezet als egalisatiereserve t.b.v. de exploitatiekosten monumenten

Omvang & duur

	2020	2021
Stand per ultimo boekjaar	158.439	165.144

Toelichting

Het saldo van de kostenplaatsen monumenten wordt jaarlijks verrekend met de reserve. In 2019 zijn bij de decembercirculaire extra middelen ontvangen voor de kerkenvisie. Deze middelen zijn hier geparkeerd voor uitvoering in 2020 en verder. Het saldo over 2021 storten we in de egalisatiereserve.

Mutaties

Stand per:	1 januari 2021					158.439
		Begroting		Realisatie		
Datum	Omschrijving	Toevoeging	Onttrekking	Toevoeging	Onttrekking	
2021	Dotatie Monumenten 2021			6.705		
				6.705	0	
	1 januari 2022					165.144

ER: Risicoreserve fiscale aangelegenheden

Algemeen

Programma(nummer)	7b	Bestuur		
Kostenplaats	82011		1e jaar:	2014
Afdeling	FIA		Nr. Raadsbesluit:	14 AZ 060

Doel reserve/voorziening

In hoofdstuk 5 van "Anders Denken, Samen Doen", behorende bij Begroting 2015 (14 AZ 060) is aangegeven dat we (per saldo) verwachten BTW over oude jaren terug te kunnen krijgen. De eerste € 200k wordt ingezet voor het project "Meten is Weten" , zie ook ADSD 2015, hoofdstuk 5. Dit project beoogt optimalisatie van Vennootschapsbelasting, btw/bcf, subsidies en energie. De meeropbrengsten worden in deze reserve gehouden om mogelijke toekomstige fiscale risico's af te dekken.

Omvang & duur

	2020	2021
Stand per ultimo boekjaar	378.957	378.957

Toelichting

Geen mutaties in 2021

Mutaties

Stand per:	1 januari 2021					378.957
		Begroting		Realisatie		
Datum	Omschrijving	Toevoeging	Onttrekking	Toevoeging	Onttrekking	
				0	0	
	1 januari 2022					378.957

ER: Reserve Rioolheffing

Algemeen

Programma(nummer)		#N/B		
Kostenplaats	82012		1e jaar:	2014
Afdeling	OW		Nr. Raadsbesluit:	

Doel reserve/voorziening

Deze reserve is bedoeld voor efficiencyresultaten op het taakveld Riolering. 5- jaarlijks bij het opstellen van het GRP zal de stand van deze Bestemmingsreserve beoordeeld worden. De eerstvolgende gelegenheid is het GRP dat in 2022 wordt opgesteld

Omvang & duur

	2020	2021
Stand per ultimo boekjaar	479.495	734.850

Toelichting

Het positieve efficiencyresultaat op het taakveld riolering 2021 is gestort in deze reserve.

Mutaties

Stand per:	1 januari 2021					479.495
		Begroting		Realisatie		
Datum	Omschrijving	Toevoeging	Onttrekking	Toevoeging	Onttrekking	
2021	Egalisatie efficiencyreslutaat Riolering			255.355		
				255.355	0	
	1 januari 2022					734.850

ER: Egalisatiereserve tarieven hondenbelasting (14 AZ 060)

Algemeen

Programma(nummer)	2	#N/B		
Kostenplaats	82014		1e jaar:	2015
Afdeling	FIA		Nr. Raadsbesluit:	14 AZ 060

Doel reserve/voorziening

Egalisatie van de kosten en opbrengsten inzake de uitvoering van het hondenbeleid en de hondenbelasting.

Omvang & duur

	2020	2021
Stand per ultimo boekjaar	30.593	0

Toelichting

De uitgaven en inkomsten die relatie hebben met de hondenbelasting lopen niet altijd gelijk. Overschotten en tekorten worden bij de jaarrekening met de reserve verrekend. Waarbij de reserve nooit onder nul mag komen.

Mutaties

Stand per: 1 januari 2021 — 30.593

Datum	Omschrijving	Begroting Toevoeging	Begroting Onttrekking	Realisatie Toevoeging	Realisatie Onttrekking
2021	Inzet tbv aanpassing HUPS, naar huidige beleid		20.000		
2021	Inzet tbv tarief 2021		8.528		
2021	Ontrekking conform begroting				20.000
2021	Saldo hondenbelasting				10.593
				0	30.593

1 januari 2022 — 0

ER: 2D's WMO-JEUGD

Algemeen

Programma(nummer)	5	#N/B		
Kostenplaats	82015		1e jaar:	2015
Afdeling	SAM		Nr. Raadsbesluit:	

Doel reserve/voorziening

Per januari 2015 voert de gemeente Wijchen de decentralisaties uit op het gebied van Jeugdzorg en nieuwe WMO (AWBZ). Hiervoor zijn extra middelen toegevoegd aan de uitkering in het gemeentefonds. Deze middelen worden specifiek voor dit doel gereserveerd en eventuele tekorten / overschotten worden met deze reserve verrekend.

Omvang & duur

	2020	2021
Stand per ultimo boekjaar	209.378	1.778.220

Toelichting

Conform begroting zijn middelen ingezet t.b.v. huur Kompas en is (een deel van) het resultaat 2020 bestemd. Daarnaast wordt een deel van de Blokhuismiddelen doorgeschoven naar 2022 conform lokaal en regionaal bestedingsplan en blijft een deel van de Blokhuismiddelen beschikbaar voor egalisatie in 2022 en verder. Via decembercirculaire 2021 beschikbaar gestelde compensatiemiddelen Jeugdzorg worden in 2021 gestort in deze reserve.

Mutaties

Stand per:	1 januari 2021					209.378
		Begroting		Realisatie		
Datum	Omschrijving	Toevoeging	Onttrekking	Toevoeging	Onttrekking	
2021	Onttrekking huur Kompas ZZG 2021		15.000		15.000	
2021	resultaatbestemming 2020			660.000		
2021	Schoolmaatschappelijk werk + jeugdconsulenten lokale uitv'22			94.776		
2021	Blokhuis regionaal besteding 2022			167.066		
2021	Compensatie jeugdzorg dec.circ.2021			112.000		
2021	Restant blokhuis 2021			550.000		
				1.583.842	15.000	
	1 januari 2022					1.778.220

ER: Openbare verlichting

Algemeen

Programma(nummer)		#N/B		
Kostenplaats	82016		1e jaar:	2020
Afdeling			Nr. Raadsbesluit:	Begr 2021

Doel reserve/voorziening

Bij de begroting 2021 is besloten de financieringsstructuur van het Ibor te wijzigen. Deze reserve is bedoeld voor het egaliseren van de jaarlijkse onderhoudsbudgetten van de openbare verlichting.

Omvang & duur

	2020	2021
Stand per ultimo boekjaar	1.910.731	1.900.551

Toelichting

Mutaties

Stand per: 1 januari 2021 — 1.910.731

		Begroting		Realisatie	
Datum	Omschrijving	Toevoeging	Onttrekking	Toevoeging	Onttrekking
2021	Afdekking kosten onderhoud 2021				10.180
				0	10.180

1 januari 2022 — 1.900.551

ER: Wegen en civiele kunstwerken

Algemeen

Programma(nummer)		#N/B		
Kostenplaats	82017		1e jaar:	2020
Afdeling			Nr. Raadsbesluit:	

Doel reserve/voorziening

Bij de begroting 2021 is besloten de financieringsstructuur van het Ibor te wijzigen. Deze reserve is bedoeld voor het egaliseren van de jaarlijkse onderhoudsbudgetten van de wegen en civiele kunstwerken.

Omvang & duur

	2020	2021
Stand per ultimo boekjaar	524.057	916.223

Toelichting

Het onderuitputting op de onderhoudskosten van de wegen en civiele kunstwerken zijn gestort in deze reserve

Mutaties

Stand per:	1 januari 2021					524.057
		Begroting		Realisatie		
Datum	Omschrijving	Toevoeging	Onttrekking	Toevoeging	Onttrekking	
2021	Storting saldo onderhoud 2021			353.095		
2021	Storting exploitatiesaldo civiele kunstwerken			39.071		
				392.166	0	
	1 januari 2022					916.223

ER: Groen

Algemeen

Programma(nummer)		#N/B		
Kostenplaats	82018		1e jaar:	2020
Afdeling			Nr. Raadsbesluit:	Begr 2021

Doel reserve/voorziening

Bij de begroting 2021 is besloten de financieringsstructuur van het Ibor te wijzigen. Deze reserve is bedoeld voor het egaliseren van de jaarlijkse onderhoudsbudgetten van het taakveld groen.

Omvang & duur

	2020	2021
Stand per ultimo boekjaar	839.343	916.107

Toelichting

Het saldo uit de voorziening rationeel groen is gestort in de reserve groen

Mutaties

Stand per:	1 januari 2021					839.343
		Begroting		Realisatie		
Datum	Omschrijving	Toevoeging	Onttrekking	Toevoeging	Onttrekking	
2021	storting conform begroting			303.355		
2021	Afdekking groenonderhoud uit reserve				150.150	
2021	Afdekking meeroever				76.442	
				303.355	226.592	
	1 januari 2022					916.107

ER: Corona compensatie

Algemeen

Programma(nummer)		#N/B		
Kostenplaats	82019		1e jaar:	2020
Afdeling			Nr. Raadsbesluit:	

Doel reserve/voorziening

De egalisatiereserve corona compensatie is bij de novemberrapportage 2020 ingesteld om de ontvangen compensatie te labelen voor extra kosten corona.

Omvang & duur

	2020	2021
Stand per ultimo boekjaar	733.487	1.846.965

Toelichting

Zie bijlage 2 van de jaarrekening voor de specificatie van de inkomsten en uitgaven omtrent corona compensatie.

Mutaties

Stand per:	1 januari 2021					733.487
		Begroting		Realisatie		
Datum	Omschrijving	Toevoeging	Onttrekking	Toevoeging	Onttrekking	
2021	Extra huur sociaal wijkteam corona				15.000	
2021	resultaatbestemming 2020				-330.000	
2021	4e steunp extra beg kwetsb gr			72.475		
2021	4e steunpakket jeugd en jongeren			93.000		
2021	restant 4e steunpakket WMO			16.000		
2021	Meerkosten 2d's				201.790	
2021	Corona blije dries 625012				20.000	
2021	Beachveld				5.000	
2021	Compensatie corona reserve verkiezingen 2021				52.000	
2021	Structuurversterking economie 2021				39.832	
2021	MC coronamiddelen afval niet ingezet			64.000		
2021	Balgoijke verbouwing				50.000	
2021	Hogere vergaderkosten raad				55.000	
2021	Saldo TONK 2021			46.291		
2021	Werkdeel MC reintegratie			198.000		
2021	ZL corona schade				16.290	
2021	Cadeaukaarten minima				60.000	
2021	Project bijstandsreductie				20.000	
2021	TONK dec.circ.2021			369.000		
2021	comp buurt-dorpshuizen deccirc21			19.000		
2021	comp lokale cultuur deccirc21			198.000		
2021	Zorgcontinuiteit jeugd dec.circ 2021			57.000		
2021	Zorgcontinuiteit WMOdec.circ 2021			51.000		
2021	Middelen mrt circ21 WWB werkdeel			198.000		
2021	Mrt circ 2021 Bijzondere bijstand niet besteed			20.000		
2021	Lagere kermisopbrengsten 2021				45.000	
2021	Steun Mozaiek 2020				8.208	
2021	Nadeel Zwembad 2021				30.168	
				1.401.766	288.288	
	1 januari 2022					1.846.965

Afs.R: Brandweerkazerne

Algemeen

Programma(nummer)	2	#N/B		
Kostenplaats	83001		1e jaar:	<2010
Afdeling	Financiën		Nr. Raadsbesluit:	

Doel reserve/voorziening

Tot en met 2013 ter dekking van de afschrijvingslasten van de Brandweerkazerne.
Per 31.12.2013 is de brandweerkazerne overgedragen. Hierdoor vallen de afschrijvingslasten vrij, maar wordt de doorbelasting vanuit de VRGZ navenant hoger. Deze reserve dekt de extra bijdrage.

Omvang & duur

	2020	2021
Stand per ultimo boekjaar	2.975.823	2.862.363

Toelichting

Afschrijving in 40 jaar, ter dekking kapitaallasten binnen de begroting van de VRGZ.

Mutaties

Stand per: 1 januari 2021 — 2.975.823

		Begroting		Realisatie	
Datum	Omschrijving	Toevoeging	Onttrekking	Toevoeging	Onttrekking
2021	Afschrijving		113.460		113.460
				0	113.460

1 januari 2022 — 2.862.363

Afs.R: Kulturhus Bergharen

Algemeen

Programma(nummer)	4	#N/B		
Kostenplaats	83002		1e jaar:	<2010
Afdeling	Financiën		Nr. Raadsbesluit:	

Doel reserve/voorziening

Dekking voor de afschrijvingslasten van het Kulturhus Bergharen.

Omvang & duur

	2020	2021
Stand per ultimo boekjaar	1.206.649	1.165.016

Toelichting

Afschrijving in 40 jaar.

Mutaties

Stand per: 1 januari 2021 — 1.206.649

		Begroting		Realisatie	
Datum	Omschrijving	Toevoeging	Onttrekking	Toevoeging	Onttrekking
2021	Afschrijving		41.610		41.633
				0	41.633

1 januari 2022 — 1.165.016

Afs.R: Gemeentewerf

Algemeen

Programma(nummer)	7b	Bestuur		
Kostenplaats	83003		1e jaar:	<2010
Afdeling	Financiën		Nr. Raadsbesluit:	

Doel reserve/voorziening

Afschrijvingsreserve voor de bouw van de gemeentewerf aan de Kamerling Onnesstraat.

Omvang & duur

	2020	2021
Stand per ultimo boekjaar	715.657	688.928

Toelichting

Afschrijving in 40 jaar.

Mutaties

Stand per: 1 januari 2021 — 715.657

		Begroting		Realisatie	
Datum	Omschrijving	Toevoeging	Onttrekking	Toevoeging	Onttrekking
2021	Afschrijving		27.496		26.729
				0	26.729

1 januari 2022 — 688.928

Afs.R: Herhuisvesting Molenhuis

Algemeen

Programma(nummer)	7b	Bestuur		
Kostenplaats	83004		1e jaar:	<2010
Afdeling	Financiën		Nr. Raadsbesluit:	

Doel reserve/voorziening

Reserve ter dekking van de jaarlijkse afschrijvingslasten, voortvloeiend uit de verbouwing van het Molenhuis.

Omvang & duur

	2020	2021
Stand per ultimo boekjaar	74.892	56.421

Toelichting

Afschrijving in 40 jaar.

Mutaties

Stand per: 1 januari 2021 — 74.892

		Begroting		Realisatie	
Datum	Omschrijving	Toevoeging	Onttrekking	Toevoeging	Onttrekking
2021	Afschrijving		18.136		18.471
				0	18.471

1 januari 2022 — 56.421

Afs.R: MFA Huurlingsedam

Algemeen

Programma(nummer)	4	#N/B		
Kostenplaats	83006		1e jaar:	2010
Afdeling	Financiën		Nr. Raadsbesluit:	10-AZ-248

Doel reserve/voorziening

Ter dekking van de afschrijvingslasten van de MFA Huurlingsedam.

Omvang & duur

	2020	2021
Stand per ultimo boekjaar	342.947	332.230

Toelichting

De investeringslasten van de MFA Huurlingsedam (De Brink) worden hiermee gedekt. 1e afschrijving in 2013. Afschrijven in 40 jaar.

Mutaties

Stand per: 1 januari 2021 — 342.947

		Begroting		Realisatie	
Datum	Omschrijving	Toevoeging	Onttrekking	Toevoeging	Onttrekking
2021	Afschrijving		10.717		10.717
				0	10.717

1 januari 2022 — 332.230

Afs.R: Sportzaal achterlo

Algemeen

Programma(nummer)	4	#N/B		
Kostenplaats	83007		1e jaar:	2010
Afdeling	Financiën		Nr. Raadsbesluit:	10-AZ-248

Doel reserve/voorziening

Ter dekking van de afschrijvingslasten van de bouw en afwerking van Sportzaal Achterlo.

Omvang & duur

	2020	2021
Stand per ultimo boekjaar	16.500	15.000

Toelichting

Het betreft de niet door de ontwikkelaar gedekte kosten met betrekking tot de bouw en afwerking van de Sportzaal.

Mutaties

Stand per:	1 januari 2021					16.500
		Begroting		Realisatie		
Datum	Omschrijving	Toevoeging	Onttrekking	Toevoeging	Onttrekking	
2021	Afschrijving		1.500		1.500	
				0	1.500	
	1 januari 2022					15.000

Afs.R: 3e Hockeyveld Campus Wijchen

Algemeen

Programma(nummer)	4	#N/B		
Kostenplaats	83008		1e jaar:	2010
Afdeling	Financiën		Nr. Raadsbesluit:	10-AZ-248

Doel reserve/voorziening

Afdekken afschrijvingslasten aanleg 3e hockeyveld

Omvang & duur

	2020	2021
Stand per ultimo boekjaar	318.875	298.214

Toelichting

Afschrijving in 30 jaar voor ondergrond. Toplaag in 15 jaar.

Mutaties

Stand per: 1 januari 2021 — 318.875

		Begroting		Realisatie	
Datum	Omschrijving	Toevoeging	Onttrekking	Toevoeging	Onttrekking
2021	Afschrijving		15.433		20.661
				0	20.661

1 januari 2022 — 298.214

Afs.R: Arbomaatregelen SCEC

Algemeen

Programma(nummer)	4	#N/B		
Kostenplaats	83009		1e jaar:	2010
Afdeling	Financiën		Nr. Raadsbesluit:	10-IZ-224

Doel reserve/voorziening

Dekking van de afschrijvingslasten Arbomaatregelen SCEC (10 IZ 224).

Omvang & duur

	2020	2021
Stand per ultimo boekjaar	28.152	18.768

Toelichting

Afschrijving in 15 jaar.

Mutaties

Stand per: 1 januari 2021 — 28.152

		Begroting		Realisatie	
Datum	Omschrijving	Toevoeging	Onttrekking	Toevoeging	Onttrekking
2021	Afschrijving		9.383		9.384
				0	9.384

1 januari 2022 — 18.768

Afs.R: Centrale Sporthal

Algemeen

Programma(nummer)	4	#N/B		
Kostenplaats	83010		1e jaar:	<2010
Afdeling	Financiën		Nr. Raadsbesluit:	

Doel reserve/voorziening

Ter dekking van de kapitaallasten van de Centrale Sporthal (Arcus).

Omvang & duur

	2020	2021
Stand per ultimo boekjaar	5.887.879	5.700.982

Toelichting

Oplevering in 2012. De jaarlijkse kapitaallasten met ingang van 2013 worden ten laste van deze reserve gebracht.

Mutaties

Stand per:	1 januari 2021					5.887.879
		Begroting		Realisatie		
Datum	Omschrijving	Toevoeging	Onttrekking	Toevoeging	Onttrekking	
2021	Afschrijving		184.084		186.897	
				0	186.897	
	1 januari 2022					5.700.982

Afs.R: Kunstgrasveld Diosa

Algemeen

Programma(nummer)		#N/B		
Kostenplaats	83011		1e jaar:	2014
Afdeling	WZO		Nr. Raadsbesluit:	14 IZ 209

Doel reserve/voorziening

Conform 14-IZ-209 is een hybride kunstgrasveld aangelegd bij Diosa. De afschrijvingslasten worden afgedekt uit deze reserve.

Omvang & duur

	2020	2021
Stand per ultimo boekjaar	78.556	51.956

Toelichting

Mutaties

Stand per: 1 januari 2021 — 78.556

		Begroting		Realisatie	
Datum	Omschrijving	Toevoeging	Onttrekking	Toevoeging	Onttrekking
2021	Afschrijving		26.600		26.600
				0	26.600

1 januari 2022 — 51.956

Afs.R: Renovatie crossbaan Wycross

Algemeen

Programma(nummer)		#N/B		
Kostenplaats	83012		1e jaar:	2015
Afdeling			Nr. Raadsbesluit:	

Doel reserve/voorziening

Ter afdekking van de kapitaallasten voortkomend uit de renovatie van de fietscrossbaan

Omvang & duur

	2020	2021
Stand per ultimo boekjaar	118.000	113.000

Toelichting

Vanaf 2017 wordt er afgeschreven, waarbij deze reserve de afschrijvingslast afdekt.

Mutaties

Stand per: 1 januari 2021 — 118.000

		Begroting		Realisatie	
Datum	Omschrijving	Toevoeging	Onttrekking	Toevoeging	Onttrekking
2021	Afschrijving		5.000		5.000
				0	5.000

1 januari 2022 — 113.000

Afs.R: Gemeentekantoor

Algemeen

Programma(nummer)		#N/B		
Kostenplaats	83013		1e jaar:	2017
Afdeling			Nr. Raadsbesluit:	

Doel reserve/voorziening

Afdekking van de afschrijvingslasten van de investering van het huis van de Gemeente

Omvang & duur

	2020	2021
Stand per ultimo boekjaar	6.446.050	6.090.400

Toelichting

Niet de volledige afschrijvingslast wordt afgedekt via deze reserve, een deel gaat ten laste van de structurele exploitatie.

Mutaties

Stand per: 1 januari 2021 — 6.446.050

		Begroting		Realisatie	
Datum	Omschrijving	Toevoeging	Onttrekking	Toevoeging	Onttrekking
2021	Afdekking kapitaallasten gemeentekantoor		355.650		355.650
				0	355.650

1 januari 2022 — 6.090.400

Afs.R: Verduurzaming mozaiek

Algemeen

Programma(nummer)	4	#N/B		
Kostenplaats	83014		1e jaar:	2012
Afdeling	FIN		Nr. Raadsbesluit:	13-AZ-269

Doel reserve/voorziening

Deze middelen zijn gereserveerd voor het mogelijk maken van verduurzaming van 't Mozaïek, als dat niet binnen het oorspronkelijke krediet van € 3 miljoen kan worden opgevangen.

Omvang & duur

	2020	2021
Stand per ultimo boekjaar	336.075	313.290

Toelichting

Met de nota 14-IZ-010 heeft de Raad besloten bij het project de Huiskamer de zuidgevel te verduurzamen.

Mutaties

Stand per: 1 januari 2021 — 336.075

		Begroting		Realisatie	
Datum	Omschrijving	Toevoeging	Onttrekking	Toevoeging	Onttrekking
2021	Afdekking kapitaallasten verduurzaming mozaiek		22.500		22.785
				0	22.785

1 januari 2022 — 313.290

Afs.Res. Automatische beregening

Algemeen

Programma(nummer)		#N/B		
Kostenplaats	83016		1e jaar:	
Afdeling	Sociaal		Nr. Raadsbesluit:	

Doel reserve/voorziening

De reserve is gevormd ter afdekking van afschrijvingskosten voortvloeiend uit investeringen in automatische beregening op de sportvelden.

Omvang & duur

	2020	2021
Stand per ultimo boekjaar	171.795	164.323

Toelichting

De investering heeft plaats gevonden, het bedrag is uit de RSA reserve overgenomen.

Mutaties

Stand per: 1 januari 2021 — 171.795

		Begroting		Realisatie	
Datum	Omschrijving	Toevoeging	Onttrekking	Toevoeging	Onttrekking
2021	Afdekking afschrijvingslasten		7.472		7.472
				0	7.472

1 januari 2022 — 164.323

Afs.Res. Leefbaarheid Hernen Bergharen

Algemeen

Programma(nummer)		#N/B		
Kostenplaats	83017		1e jaar:	
Afdeling	Sociaal		Nr. Raadsbesluit:	

Doel reserve/voorziening

De reserve is gevormd ter afdekking van afschrijvingskosten voortvloeiend uit investeringen in Leefbaarheid Hernen Bergharen.

Omvang & duur

	2020	2021
Stand per ultimo boekjaar	0	0

Toelichting

De investeringen zijn nog in de onderzoeksfase. De dotatie vind plaats nadat de investering is afgerond. Tot dat moment blijven de middelen in de reserve eenmalige middelen.

Mutaties

Stand per: 1 januari 2021 — 0

		Begroting		Realisatie	
Datum	Omschrijving	Toevoeging	Onttrekking	Toevoeging	Onttrekking
2021	Afdekking afschrijvingslasten		25.000		
				0	0

1 januari 2022 — 0

Afschrijvingsreserve RSA

Algemeen

Programma(nummer)		#N/B		
Kostenplaats	83019		1e jaar:	JR 2018
Afdeling			Nr. Raadsbesluit:	

Doel reserve/voorziening

De bestemmingsreserve 81012 renovaties sportvelden is bedoeld als spaarpot voor de renovaties van onze sportvelden. Op het moment dat een renovatie is afgerond, dan activeren we deze renovatie en storten we het bedrag uit de "spaarpot" naar deze afschrijvingsreserve. De hieruit volgende afschrijvingen worden jaarlijks gedekt uit deze afschrijvingsreserve.

Omvang & duur

	2020	2021
Stand per ultimo boekjaar	986.652	892.139

Toelichting

De afschrijvingen van de veldrenovaties worden afgedekt uit deze reserve. In 2020 is de reserve extra gevoed voor de hogere investeringen op de MHCW velden.

Mutaties

Stand per:	1 januari 2021					986.652
		Begroting		Realisatie		
Datum	Omschrijving	Toevoeging	Onttrekking	Toevoeging	Onttrekking	
2021	Jaarlijkse afschrijving volgens planner		87.247			
2021	Dotatie volgens planner	241.478				
2021	Kapitaallasten 2021				94.513	
				0	94.513	
	1 januari 2022					892.139

Afs.R. Oosterpark

Algemeen

Programma(nummer)		#N/B		
Kostenplaats	83020		1e jaar:	
Afdeling			Nr. Raadsbesluit:	

Doel reserve/voorziening

De reserve is gevorm vanuit de eenmalige middelen om de afschrijvingen te dekken van de investering in het Oosterpark.

Omvang & duur

	2020	2021
Stand per ultimo boekjaar	300.000	300.000

Toelichting

In 2019 is de reserve gevormd vanuit de reserve eenmalige middelen. Afschrijvingen gaan lopen het jaar na afronding van de investering.

Mutaties

Stand per: 1 januari 2021 — 300.000

		Begroting		Realisatie	
Datum	Omschrijving	Toevoeging	Onttrekking	Toevoeging	Onttrekking
2021	Afdekking afschrijvingen Oosterpark		20.000		
				0	0

1 januari 2022 — 300.000

Afschrijvingsreserve RSA Tennis

Algemeen

Programma(nummer)		#N/B		
Kostenplaats	83021		1e jaar:	2021
Afdeling			Nr. Raadsbesluit:	

Doel reserve/voorziening

De bestemmingsreserve 81043 renovaties tennisvelden is bedoeld als spaarpot voor de renovaties van onze tennisvelden. Op het moment dat een renovatie is afgerond, dan activeren we deze renovatie en storten we het bedrag uit de "spaarpot" naar deze afschrijvingsreserve. De hieruit volgende afschrijvingen worden jaarlijks gedekt uit deze afschrijvingsreserve.

Omvang & duur

	2020	2021
Stand per ultimo boekjaar	0	0

Toelichting

Er hebben nog geen investeringen plaats gevonden in renovaties van tennisvelden.

Mutaties

Stand per: 1 januari 2021 — 0

		Begroting		Realisatie	
Datum	Omschrijving	Toevoeging	Onttrekking	Toevoeging	Onttrekking
				0	0

1 januari 2022 — 0

VZ: Pensioenen wethouders

Algemeen

Programma(nummer)	7b	Bestuur		
Kostenplaats	90002		1e jaar:	<2010
Afdeling	BMO		Nr. Raadsbesluit:	

Doel reserve/voorziening

Afdekken van actuarieel berekende pensioenverplichtingen.

Omvang & duur

	2020	2021
Stand per ultimo boekjaar	5.917.839	5.756.541

Toelichting

In 2020 is de actuarieel berekende hoogte van voorziening gestegen, vanwege de lage rentestand.

Mutaties

Stand per:	1 januari 2021					5.917.839
		Begroting		Realisatie		
Datum	Omschrijving	Toevoeging	Onttrekking	Toevoeging	Onttrekking	
2021	Uitkering aan oud wethouders		134.193			
2021	Vrijval cf actuariele berekeningen 2021				161.298	
				0	161.298	
	1 januari 2022					5.756.541

VZ: Wachtgeldverplichtingen personeel

Algemeen

Programma(nummer)	7b	Bestuur		
Kostenplaats	90003		1e jaar:	2015
Afdeling	BMO		Nr. Raadsbesluit:	15 AZ 126a

Doel reserve/voorziening

Afdekking van verplichtingen bij beëindiging dienstverband.

Omvang & duur

	2020	2021
Stand per ultimo boekjaar	131.280	176.276

Toelichting

Er zijn vaststellingsovereenkomsten gesloten. De financiële gevolgen moeten we nemen bij het afsluiten van de overeenkomsten.

Mutaties

Stand per: 1 januari 2021 — 131.280

		Begroting		Realisatie	
Datum	Omschrijving	Toevoeging	Onttrekking	Toevoeging	Onttrekking
2021	verwerking afgesloten overeenkomsten		131.280		131.280
2021	Personeel oud Stroming			176.276	
				176.276	131.280,47

1 januari 2022 — 176.276

VZ: Rationeel rioolbeheer

Algemeen

Programma(nummer)	6	Mobiliteit en Infrastructuur		
Kostenplaats	90004		1e jaar:	<2010
Afdeling	OW		Nr. Raadsbesluit:	

Doel reserve/voorziening

Voorzien in de vervanging en renovaties van de vrijvervalriolering en de randvoorzieningen.

Omvang & duur

	2020	2021
Stand per ultimo boekjaar	6.120.957	6.723.881

Toelichting

Het aantal projecten is voor de komende jaren nog niet specifiek in te schatten dit wordt begin van het nieuwe jaar duidelijk bij het vaststellen van het Uitvoeringsprogramma door het college. De begrote onttrekking is gebaseerd op het laatste RBP.

Mutaties

Stand per:	1 januari 2021					6.120.957
		Begroting		Realisatie		
Datum	Omschrijving	Toevoeging	Onttrekking	Toevoeging	Onttrekking	
2021	Mutatie boekjaar	945.000	498.974	966.566	363.642	
				966.566	363.642	
	1 januari 2022					6.723.881

VZ: Mechanische riolering

Algemeen

Programma(nummer)	6	Mobiliteit en Infrastructuur		
Kostenplaats	90005		1e jaar:	<2010
Afdeling	OW		Nr. Raadsbesluit:	

Doel reserve/voorziening

Voorzien in de vervanging en renovaties van de technische voorzieningen van de druk- en vacuumriolering.

Omvang & duur

	2020	2021
Stand per ultimo boekjaar	2.999.755	3.077.651

Toelichting

Het aantal projecten is voor de komende jaren nog niet specifiek in te schatten dit wordt begin van het nieuwe jaar duidelijk bij het vaststellen van het Uitvoeringsprogramma door het college. De begrote onttrekking is gebaseerd op het laatste RBP.

Mutaties

Stand per: 1 januari 2021 — 2.999.755

		Begroting		Realisatie	
Datum	Omschrijving	Toevoeging	Onttrekking	Toevoeging	Onttrekking
2021	Mutatie boekjaar	322.892		322.892	244.997
				322.892	244.997

1 januari 2022 — 3.077.651

VZ: Pompinstallaties rioolgemalen

Algemeen

Programma(nummer)	6	Mobiliteit en Infrastructuur		
Kostenplaats	90006		1e jaar:	<2010
Afdeling	OW		Nr. Raadsbesluit:	

Doel reserve/voorziening

Voorzien in de vervanging en renovaties van de technische installaties van de rioolgemalen.

Omvang & duur

	2020	2021
Stand per ultimo boekjaar	1.784.782	1.890.906

Toelichting

Het aantal projecten is voor de komende jaren nog niet specifiek in te schatten dit wordt begin van het nieuwe jaar duidelijk bij het vaststellen van het Uitvoeringsprogramma door het college. De begrote onttrekking is gebaseerd op het laatste RBP.

Mutaties

Stand per: 1 januari 2021 — 1.784.782

		Begroting		Realisatie	
Datum	Omschrijving	Toevoeging	Onttrekking	Toevoeging	Onttrekking
2021	Mutatie boekjaar	135.003		135.003	28.879
2021	Dekking 21076				
				135.003	28.879

1 januari 2022 — 1.890.906

VZ: Baggeren waterpartijen

Algemeen

Programma(nummer)	1	#N/B		
Kostenplaats	90010		1e jaar:	2014
Afdeling	OW		Nr. Raadsbesluit:	14AZ030

Doel reserve/voorziening

De voorziening heeft een drieledig doel 1) voor het onderhoud van B- en C-Watergangen binnen de gemeente. 2) voor de wettelijke ontvangstplicht van het slib uit A-Watergangen van het waterschap 3) Onderhoud van duikers welke niet onder civiele kunstwerken vallen.

Omvang & duur

	2020	2021
Stand per ultimo boekjaar	216.053	242.936

Toelichting

Grondslag is de voorziening baggerplan 2014 t/m 2023

Mutaties

Stand per: 1 januari 2021 — 216.053

		Begroting		Realisatie	
Datum	Omschrijving	Toevoeging	Onttrekking	Toevoeging	Onttrekking
2021	Uitvoering conform baggerplan	26.883		26.883	
				26.883	0

1 januari 2022 — 242.936

VZ: Vervanging afvalinfrastructuur

Algemeen

Programma(nummer)		#N/B		
Kostenplaats	90012		1e jaar:	2014
Afdeling	OW		Nr. Raadsbesluit:	

Doel reserve/voorziening

Voorzien in de vervanging van onze afvalinfrastructuur zowel bovengrondse als ondergrondse containers. Het betreft 100 ondergrondse containers, 70 bovengrondse containers en circa 48.000 minicontainers

Omvang & duur

	2020	2021
Stand per ultimo boekjaar	590.572	649.853

Toelichting

In 2021 zijn wat meer minicontainers vervangen.

Mutaties

Stand per: 1 januari 2021 — 590.572

		Begroting		Realisatie	
Datum	Omschrijving	Toevoeging	Onttrekking	Toevoeging	Onttrekking
2021	Dotatie confrom begroting	90.000	23.245	90.000	30.719
				90.000	30.719

1 januari 2022 — 649.853

MEMO

Aan : Gemeenteraad Wijchen
Cc :
Van : Raoul van Orsouw
Datum : 23 juni 2022
Betreft : Aanpassing stukken jaarrekening

Aanleiding
Voor de raadsvergadering van 7 juli staan de jaarstukken 2021 geagendeerd. Op 14 juni heeft de accountant het concept accountantsverslag toegelicht in de auditcommissie. Op dat moment waren er nog een aantal open eindjes in de controle. Die zijn nu afgerond, waarmee we de goedkeurende verklaring kunnen verstrekken. Wel leiden de laatste werkzaamheden nog tot kleine aanpassingen in het accountantsverslag en in een bijlage bij de jaarstukken. De strekking van de verklaring blijft goedkeurend. Financieel gezien leidt het nog tot een meevaller van € 85k, die we meenemen bij de jaarrekening 2022. We lichten hieronder de aanpassingen in de stukken toe.

Gevolgen accountantsverslag
In de berekening van het terug te betalen voorschot aan het rijk op de TOZO-regeling heeft de accountant een fout geconstateerd. We moeten € 85.000 minder terugbetalen, dan nu opgenomen in de jaarrekening 2021. We nemen dit mee bij de jaarrekening 2022 en de accountant benoemt dit als fout in het accountantsverslag.

Gevolgen jaarrekening 2021
In de SiSa bijlage, op pagina 188, hebben we op aangeven van de accountant het bedrag in de kolom cumulatieve cofinanciering aangepast van de regeling Stimulering verkeersmaatregelen 2020-2021. Hier stond een onjuist bedrag opgenomen. Dit heeft verder geen doorwerking in de rest van de jaarrekening, zoals het gepresenteerde eindresultaat.

Gevolgen boekwerk Reserves en Voorzieningen
In het boekwerk Reserves en voorzieningen hebben we op pagina 7 en 8 het totaaloverzicht aangepast. In de eerder verzonden versie werden hier abusievelijk de dotaties en onttrekkingen uit de jaren 2019 – 2020 gepresenteerd. Hier vindt u nu de dotaties en onttrekkingen uit 2021.

In Ibabs hebben we de stukken aangepast. Gezien de minimale wijzigingen passen we dit niet meer aan in de papieren versies die zijn verstrekt.

Gemeente Wijchen

Programmarekening 2021

Inhoudsopgave

INLEIDING 5
SAMENVATTING 7
PROGRAMMA'S 9
0 BESTUUR EN ONDERSTEUNING 11
1 VEILIGHEID 21
2 VERKEER EN VERVOER 25
3 ECONOMIE 31
4 ONDERWIJS 38
5 SPORT, CULTUUR EN RECREATIE 43
6 SOCIAAL DOMEIN 50
7 VOLKSGEZONDHEID EN MILIEU 72
8 WONEN EN BOUWEN 79
BELEIDSINDICATOREN 85

PARAGRAAF 1: OVERHEAD, ALGEMENE DEKKINGSMIDDELEN EN OVERIGE BATEN EN LASTEN 88
PARAGRAAF 2: DUURZAAMHEID 91
PARAGRAAF 3: LOKALE HEFFINGEN 99
PARAGRAAF 4: WEERSTANDSVERMOGEN 109
PARAGRAAF 5: ONDERHOUD KAPITAALGOEDEREN 117
PARAGRAAF 6: FINANCIERING 125
PARAGRAAF 7: BEDRIJFSVOERING 131
PARAGRAAF 8: VERBONDEN PARTIJEN 133
PARAGRAAF 9: GRONDBELEID 142

JAARREKENING 145

BIJLAGE 1: RISICOMATRIX 196
BIJLAGE 2: OVERZICHT CORONA COMPENSATIE 197

Inleiding

Voor u ligt de Programmarekening 2021 van de gemeente Wijchen.

De Programmarekening heeft als belangrijke functie het afleggen van verantwoording van het College van Burgemeester en Wethouders over de realisatie van het voorgenomen beleid en de daarvoor ingezette middelen. Deze programmarekening is daarom van belang voor zowel gemeenteraad als inwoners, maatschappelijke organisaties, bedrijven en andere overheden.

De programmarekening bestaat uit een aantal delen. Deel één behandelt de verantwoording op de programma's en de paragrafen. Deel twee bevat het financiële jaarverslag. De financiële verschillen zijn op de programma's toegelicht in 2 kolommen. Er wordt vermeld of de afwijking ten opzichte van de begroting incidenteel (i) of structureel (s) is. Structurele verschillen zijn die afwijkingen, die een meerjarig effect hebben én niet in onze meerjarenbegroting 2022-2025 zijn opgenomen. Met andere woorden, dat zijn de afwijkingen, die we bij de Perspectiefnota en Begroting 2023 mee moeten nemen. Omdat op duizendtallen wordt gerapporteerd, kunnen afrondingsverschillen optreden in tellingen en afstemmingen. Afwijkingen ten opzichte van de begroting vanaf € 10k nemen we minimaal mee bij de toelichting van verschillen.

- **Programma-indeling**

De raad heeft gekozen voor de landelijke programma indeling van de Commissie BBV (Besluit Begroting en Verantwoording). Een gemeenteraad mag hiervan afwijken. Maar om goed te kunnen vergelijken met andere gemeenten is deze indeling aangehouden. Het financieel overzicht bij de programma's is voorzien van de gerealiseerde cijfers tot en met 31 december 2021. De begroting is geactualiseerd, onder meer door de financiële vertaling van raadsbesluiten. De afwijkingen tussen de geactualiseerde begroting en de realisatie zijn toegelicht.

- **Speerpunten**

We hebben in de verschillende programma's de speerpunten opgenomen uit het Coalitieakkoord 2018-2022. Het merendeel van de speerpunten is geconcretiseerd met activiteiten die hieraan bijdragen. We verantwoorden in deze jaarrekening de realisatie van de geplande activiteiten. Daar waar een verantwoording over 2021 wordt gegeven, vindt u in de linker kolom de begrotingstekst en in de rechterkolom de verantwoording. Naast de speerpunten uit het coalitieakkoord (rode pijlen) zijn ook speerpunten uitgewerkt voor de financieel gewichtige thema's (blauwe pijlen).

- **Paragrafen**

Naast de verplichte paragrafen uit de BBV hebben we een aparte paragraaf uitgewerkt voor het onderwerp Duurzaamheid. Omdat dit onderwerp de programma's overstijgt hebben we een samenvatting gemaakt van de verschillende duurzaamheidsaspecten binnen de gemeentelijke jaarrekening.

- **Jaarrekening**

In het onderdeel "Jaarrekening" worden de gerealiseerde cijfers van de exploitatie en balans afgezet tegen de begroting. In het eerste hoofdstuk zijn de grondslagen van waardering en resultaatbepaling opgenomen. In het tweede hoofdstuk treft u het resultaat van de programmarekening over 2021 aan. Het resultaat wordt toegelicht en voorzien van een voorstel van het college voor bestemming van het rekeningresultaat. In het derde hoofdstuk treft u de rekening van baten en lasten aan. In hoofdstuk vier is de balans inclusief toelichting opgenomen.

Bijlagen
Daarnaast zijn er bijlagen opgenomen.
Bijlage 1: De risicomatrix waarin de beschreven risico's zijn vertaald met de mogelijke financiële gevolgen en als leidraad voor de bepaling van de ondergrens van de algemene reserve.
Bijlage 2: De verantwoordingsprotocollen van de SISA verantwoording: Gemeenten worden verplicht in hun jaarrekening een bijlage met verantwoordingsinformatie op te nemen voor aangewezen regelingen, waarvoor door de Rijksoverheid en provincie subsidies en specifieke uitkeringen zijn verstrekt. In plaats van afzonderlijke accountantstoets en –verklaring loopt de verantwoording mee met de controle op de jaarrekening. Dit noemt men Single Information Single Audit (SISA).

De programmarekening is gecontroleerd door Astrium accountants. De uitkomsten van deze controle worden separaat gerapporteerd.

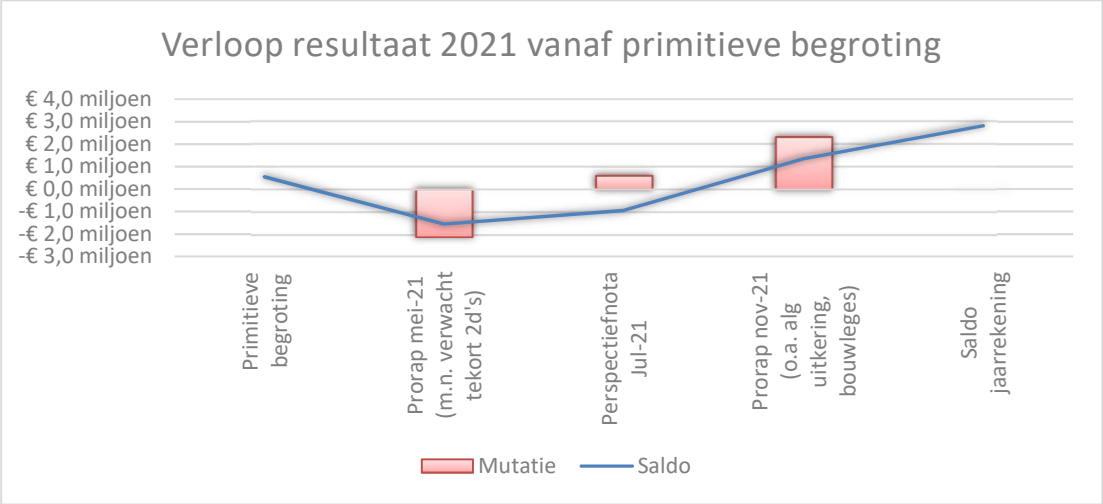
Wijchen, april 2022

Samenvatting

De jaarrekening 2021 sluit met een positief saldo van € 2.820k, waar de actuele begroting uitging van een negatief resultaat van € 199k.

Begroting primitief	€ 685k
Amendementen	-€ 141
Bijstelling Perspectiefnota	-€ 1.507k
Budgetoverhevelingen 2021-2022	€ 764k
Actuele begroting 2021	**-€ 199k**
Resultaat 2021	**€ 2.820k**
Verschil met begroting	**€ 3.019k**

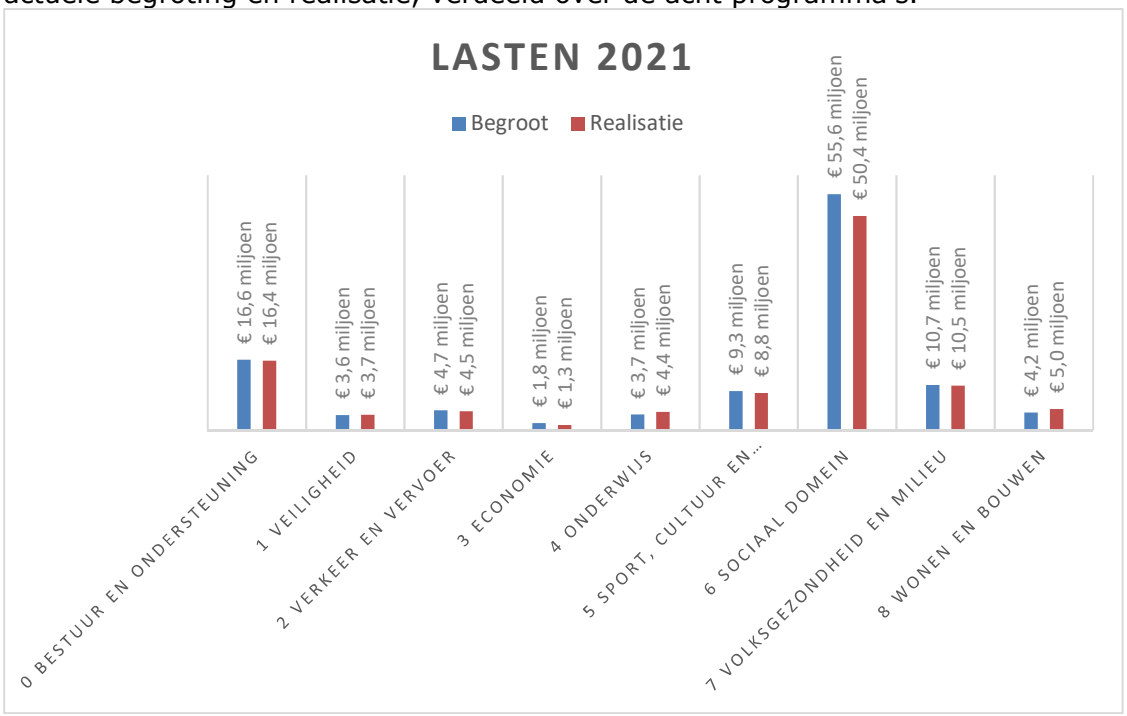
Bij het vaststellen van de begroting 2021 in november 2020 gingen we uit van een positief resultaat van € 0,7 miljoen. In onderstaande tabel is het verloop van de primitieve begroting, naar de tussenstand van juli 2021 bij de Perspectiefnota, tot het uiteindelijke jaarrekeningresultaat weergegeven.

De onderwerpen die ten opzichte van de primitieve begroting tot de grootste afwijkingen leiden zijn: De algemene uitkering, die gedurende het jaar 2021 met ruim € 1 miljoen is verhoogd. Dit komt mede vanwege de incidentele compensatiepakketten corona. Daarnaast zijn de kosten voor de 2d's ten opzichte van de primitieve begroting hoger. Dit was al vroeg in het jaar 2021 voorzien, wat bij de Perspectiefnota tot een begrotingswijziging (€ 0,9 miljoen) heeft geleid. Uiteindelijk zijn we bij de jaarrekening binnen de bijgestelde raming gebleven. Verder zijn in 2021 relatief hogere incidentele opbrengsten gerealiseerd op bouwleges, verkoop groenstroken en bouwgrond (€ 0,7 miljoen). Ten slotte zijn er voor € 0,8 miljoen aan budgetten doorgeschoven naar 2022.

Corona
De financiële gevolgen van de coronacrisis zijn met de steunpakketten van het rijk opgevangen in 2021. In 2020 is de egalisatiereserve corona compensatie gevormd. Middels deze reserve houden we het restant van de compensatiegelden beschikbaar voor 2022. In bijlage 2 treft u een overzicht aan van de ontvangen compensatie, waar we dit aan besteed hebben en waarvoor we het reserveren voor besteding in 2022.

Kijkend naar de uitgaven in 2021, vindt u in de volgende grafiek het verschil tussen de actuele begroting en realisatie, verdeeld over de acht programma's.

De meeste programma's liggen grotendeels in lijn met de begroting. Met name in programma 4 Onderwijs en 8 Wonen en Bouwen zien we een overschrijding op de begrote kosten. Deze overschrijdingen worden echter volledig gecompenseerd door hoge dan geraamde opbrengsten binnen deze programma's.

PROGRAMMA’S

0 Bestuur en ondersteuning

Algemeen
Het Programma Bestuur en ondersteuning bestaat uit de volgende taakvelden:
0.1 Bestuur; de vergoedingen voor de raad, het college en de regionale/bestuurlijke samenwerking.
0.2 Burgerzaken; het verstrekken van rijbewijzen, paspoorten, bevolkingsregister en de kosten voor de verkiezingen en straatnaamgeving.
0.3 Beheer overige gebouwen en gronden; beheer, verhuur, instandhouding van gebouwen, gronden en landerijen.
0.4 Overhead; alle kosten die samenhangen met de sturing en ondersteuning van medewerkers in het primaire proces.
0.5 Treasury; tot dit taakveld behoren de activiteiten van de gemeente met betrekking tot de treasury functie zoals financiering, beleggingen, dividenden etc. waaronder dividend nutsbedrijven.

Algemene dekkingsmiddelen:
0.6 Belastingen; hieronder valt een aantal taakvelden zoals OZB woningen en niet-woningen en de overige belastingen zoals de honden-, precario- en reclamebelasting.
0.7 Algemene uitkering; hieronder valt de uitkering uit het gemeentefonds.

0.8 Overige baten en lasten; hieronder vallen de niet nader gespecificeerde posten zoals stelposten en taakstellingen.
0.9 Vennootschapsbelasting.
0.10 Mutaties met reserves.

0-a	Dienstverlening
0-b	Kasteel Wijchen
0-c	Partner in de regio
0-d	Informatieveiligheid en privacy
0-e	Financieel beleid
0-f	Bestuurlijke samenwerking
0-g	Algemene uitkering

Speerpunten

0-a Dienstverlening

Onze belangrijkste taak vinden wij onze dienstverlening. Samen met inwoners, ondernemers en maatschappelijke organisaties willen wij deze elke dag vernieuwen en verbeteren. Wij staan midden in de samenleving. Dat betekent onder meer dat wij onze dienstverlening dichterbij onze inwoners en anderen willen brengen. Duidelijkheid staat bij onze dienstverlening voorop. Daarom schrijven wij brieven, rapporten en voorstellen in duidelijke taal.
Wij zetten in op moderne ICT. Dat betekent onder andere meer digitale dienstverlening en meer gebruik van social media. Natuurlijk blijven we oog houden voor mensen die minder goed kunnen meegaan in deze ontwikkelingen. Als mensen niet tevreden zijn over onze dienstverlening, willen we dat proberen op te lossen.
Lange bezwaarprocedures willen wij graag voorkomen. Daarom hechten we veel waarde aan professionele mediation (= samen eerst in gesprek komen om de problemen op te lossen). Het ontwikkelen van goede mediationvaardigheden voor onze medewerkers vinden we dus belangrijk.

0-b Kasteel Wijchen

Ons kasteel in het centrum van Wijchen is belangrijk voor onze gemeente. Het kasteel - en het museum dat erin zit - zijn ten eerste belangrijk voor het toerisme. Verder is het kasteel een geliefde trouwlocatie. Daarnaast maken de gemeenteraad en andere organisaties er gebruik van als vergaderplek. Het kasteel heeft een opknapbeurt nodig zodat het klaar is voor de toekomst. Daarom maken we nu een renovatieplan. Wij willen ons er sterk voor maken dat er voldoende geld komt voor de renovatie. Zodat we snel kunnen starten met de werkzaamheden die nodig zijn.

0-c Partners in de regio:

Wij geloven sterk in het bundelen en versterken van elkaars krachten door samen te werken met andere gemeenten. Deze tijd van grote en complexe opgaven voor gemeenten vraagt om samenwerking. Onder het motto 'alleen ga je sneller, samen kom je verder' willen wij een goede buur en goede partner zijn in de regio waar we deel van uitmaken.

0-d Informatieveiligheid en privacy

Zowel onze inwoners als wij als gemeente werken tegenwoordig veel digitaal. Zij delen daarbij persoonlijke gegevens. Wij vinden het erg belangrijk dat we zorgvuldig met deze gegevens omgaan. Onze systemen moeten daarom veilig zijn. Bestand zijn tegen bijvoorbeeld misbruik en aanvallen van binnen en buiten. Informatieveiligheid en privacy zijn daarom belangrijke speerpunten van ons beleid in de komende periode. We willen mensen bovendien bewust maken van de noodzaak om veilig om te gaan met persoonlijke gegevens.

0-e Financieel beleid

Het geld dat de gemeente uitgeeft is belastinggeld. Daarom willen we met dat geld zuinig, zinnig en transparant omgaan. Hoewel onze gemeente financieel gezond is moeten we alert zijn. De opdrogende inkomsten vanuit Bijsterhuizen en de verkoop van grond en vastgoed vragen van ons dat wij extra kritisch zijn ten aanzien van het gebruik van onze reserves. Wij zijn scherp op de uitgaven en zullen investeringen in de regel met structurele middelen afdekken.

0-f Bestuurlijke samenwerking

Sinds 2018 zijn de gemeenten Druten en Wijchen ambtelijk gefuseerd. Onze ambtenaren werken in de Werkorganisatie Druten Wijchen voor twee gemeenten. Deze ambtelijke fusie draagt bij aan een betere dienstverlening voor de Wijchense en Drutense inwoners.

De gemeentebesturen werken ook intensiever samen. Hierdoor worden Druten en Wijchen bestuurlijk krachtige zelfstandige gemeenten en versterken zij hun strategische positie in en mét de regio. Voorwaarden voor het versterken van de bestuurskracht zijn het afstemmen van posities in de regio en een verdere beleidsharmonisatie.

0-g Algemene uitkering

De opgenomen inkomsten uit het Gemeentefonds zijn ontleend aan de decembercirculaire 2021. In de tabel presenteren we de inkomsten uit de decembercirculaire t.o.v. de actuele begroting, welke gebaseerd is op de meicirculaire 2021. Zoals uit de tabel blijkt resteert uiteindelijk een vrij besteedbare saldo van € 958k.

De ontvangen compensatiegelden corona hebben we middels de meicirculaire toegewezen aan diverse budgetten. Gelden die daarvan niet besteed zijn, hebben we middels de egalisatiereserve corona geparkeerd voor besteding in 2022. Ook de ontvangen gelden uit de septembercirculaire en decembercirculaire 2021 hebben we, voor zover niet uitgegeven, meegenomen naar 2022 middels deze egalisatiereserve.

De evaluatie van de verdeelmodellen sociaal domein en de nieuwe verdeling van het 'klassieke' gemeentefonds leiden tot een nieuwe verdeling van middelen vanaf 2023. In eerste instantie was beoogd deze herverdeling met ingang van 2021 in te voeren. De eerste uitkomsten van deze herverdeling hebben echter geleid tot herbezinning, waardoor tot uitstel van invoering is besloten. De uitwerkingen van de nieuwe verdeling leiden naar verwachting tot een licht positieve bijstelling voor Wijchen. Er is aangekondigd dat we de uitkomsten in de meicirculaire 2022 kunnen verwachten.

x € 1.000	**2021**
Actuele begroting (meicirculaire 2021)	**65.015**
Decembercirculaire 2021	66.812
Afrekeningen oude jaren	72
Totaal inkomsten	**66.884**
Mutatie	**1.869**
Bestemd voor taakmutaties*	-911
Positief resultaat 2021	**958**

*** De taakmutaties bestaan uit de volgende onderwerpen:**		
* Breed offensief	Eenmalige middelen	29
* Compensatie jeugdzorg	Egalisatiereserve 2d's	112
* Inburgering	Statushouders	26
* Mantelzorgbeleid	Eenmalige middelen	50
* TONK	Corona	369
* Compensatie buurt- en dorpshuizen	Corona	19
* Compensatie lokale cultuur	Corona	198
* Zorg continuïteit, meerkosten Jeugd	Egalisatiereserve 2d's	57
* Zorg continuïteit, meerkosten WMO	Egalisatiereserve 2d's	51
-/- Totaal taakmutaties / decentralisatie uitkeringen		**911**

Wat hebben we ervoor gedaan

Begroot 2021	Verantwoording

0-a Dienstverlening

We gaan door met het verbeteren en vernieuwen van onze dienstverlening.	
Op basis van de visie op e-dienstverlening en de landelijke en lokale doorontwikkeling worden in 2021 diverse applicaties ingericht. De inrichting van deze applicaties vraagt ook een evaluatie van hoe wij onze processen hebben ingericht en hoe dat effectiever en efficiënter kan voor de inwoner. Er worden klantreizen ingezet om de dienstverlening verder te optimaliseren. Daarnaast worden activiteiten rondom de newsroom verder vormgegeven, zodat er snel, via social media of persoonlijk, geacteerd wordt op signalen in de gemeente. Ook in 2021 ligt naast ICT ook de nadruk op het versterken van vaardigheden. Daarnaast willen we ook effectiever zijn in onze mondelinge en schriftelijke communicatie ten behoeve van een goede samenwerking met onze inwoners.	Dit is een continu proces. Klantreizen zijn ingezet om de dienstverlening te verbeteren en een klantgerichte cultuur verder te ontwikkelen. Op basis van de visie op e-dienstverlening en de landelijke en lokale doorontwikkeling worden in 2021 diverse applicaties ingericht. De inrichting van deze applicaties vraagt ook om een evaluatie van hoe wij onze processen hebben ingericht en hoe dat effectiever en efficiënter kan voor de inwoner. We blijven inzetten op heldere en duidelijke taal in onze schriftelijke en mondelinge communicatie. We werken aan een programma dienstverlening 'dienstverlening dichtbij'. Met de focus op dienstverlening dichtbij, zowel fysiek als online.

We schrijven in duidelijke taal.	
Interne aanpak met aandacht voor duidelijke taal en voor borging daarvan (inzet taalcoaches, trainingen, tools).	Medewerkers kunnen de training Duidelijke taal of Goede voorstellen volgen. Deze training bieden we 2 keer per jaar aan. Nieuwe medewerkers kregen in 2021 voor het eerst een e-learning Duidelijke taal aangeboden. De tool Klinkende taal in Word evalueren we in 2022, omdat het contract afloopt. Duidelijke taal integreren we in de Agenda Dienstverlening om er nog meer bekendheid aan te geen. Uitwerking volgt in 2022.

Wij ontwikkelen onze mediationvaardigheden verder.	
Eind 2020 vindt een evaluatie plaats van de pilot. Afhankelijk van de besluitvorming hierover worden de trainingen in 2021 gecontinueerd zodat een steeds omvangrijkere groep collega's over deze vaardigheden beschikt. Daarnaast worden mediations uitgevoerd door de betreffende functionarissen.	Het MT heeft besloten dat mediation en training in gespreksvoering gecontinueerd worden. Vanaf september 2021 zijn twee groepen gestart met de training In Samenspraak. Daarnaast zijn online workshops gegeven. Mediationgesprekken hebben continu plaatsgevonden.

0-b Kasteel Wijchen

Wij willen het kasteel van Wijchen opknappen. We maken ons sterk voor het beschikbaar stellen van voldoende geld voor de renovatie.	
De restauratie annex renovatie van kasteel Wijchen is in uitvoering. De totale kosten voor de verbouwing en bijkomende kosten zijn € 3,8 miljoen. Hiervoor hebben we € 1 miljoen subsidie van de provincie Gelderland	De restauratie is afgerond. De officiële opening van het kasteel heeft plaatsgevonden op 28 januari 2022. Voor het koetshuis hebben we de toekomstmogelijkheden onderzocht. Herbestemming koetshuis zal pas plaatsvinden op

ontvangen. De projectgroep verwacht dat de werkzaamheden in het 3e kwartaal van 2021 afgerond zijn. We doen onderzoek naar de toekomstmogelijkheden van het koetshuis.	het moment dat de huidige huurders van de twee woningen zijn vertrokken. In de tussenliggende periode verhuren we het middendeel aan de Kunstkring.

0-c Partners in de regio

Wij blijven voor grote maatschappelijke opgaven de samenwerking zoeken met partners in de regio.	
We initiëren nieuwe en versterken bestaande contacten met organisaties en instellingen in de regio om te groeien naar een netwerk-organisatie. Onderdeel is strategische sturing en maatwerk op verbonden partijen, o.a. door afstemming met Druten en andere gemeenten.	In december 2021 heeft de raad ingestemd met deelname aan alle vijf de opgaven van de Groene Metropoolregio. Druten en Wijchen zijn bestuurlijk en ambtelijk vertegenwoordigd en stemmen hun deelname gezamenlijk af.

0-d Informatieveiligheid en privacy

We zorgen voor een veilige verwerking van informatie en persoonsgegevens en maken inwoners bewust van het belang hiervan.	
Doorgaan met veilige digitalisering is een randvoorwaarde voor verbetering van de dienstverlening. De bewustwording voor Informatieveiligheid en Privacy neemt toe binnen de Werkorganisatie. Voor verdere borging in het (werk)proces is aandacht.	Dit is een continu proces wat op dit moment loopt, maar ook de komende jaren uitgevoerd wordt. Ook in 2021 zijn wij veilig omgegaan met de gegevens van onze burgers, bedrijven en instellingen en heeft onze informatieveiligheid hoge prioriteit.

0-e Financieel beleid

Wij gaan zuinig en zinnig met onze financiën om en hanteren daarbij onze financiële uitgangspunten en maatregelen.	
We monitoren met rapportages de inkomsten en uitgaven van 2021 en handelen conform de financiële verordening. We presenteren voor het zomerreces de Perspectiefnota 2021 en bieden een integrale Programmabegroting 2022 aan voor besluitvorming in november. Daarnaast werken we de thema's uit die in de Perspectiefnota 2019 zijn aangewezen als bron voor mogelijke extra inkomsten. Ook monitoren we de financiële gevolgen van de coronacrisis voor de gemeente Wijchen.	Alle P&C-producten zijn tijdig opgeleverd. De financiële gevolgen van corona hebben we bij iedere rapportage geactualiseerd.

0-f Bestuurlijke samenwerking

Geen specifieke beleidsvoornemens opgenomen in de begroting. Na het besluit de bestuurlijke fusie met Druten op dit moment niet nader te verkennen, is het strategisch kompas voor Wijchen weer opgestart.

Wat kost het?

Taakveld	Financieel overzicht	Geactualiseerde Begroting	Werkelijk	Werkelijk
	(x € 1.000)	**2021**	**2021**	**2020**
	Baten			
0.1	Bestuur	145	162	-2
0.2	Burgerzaken	378	537	432
0.3	Beheer overige gebouwen en gronden	512	759	882
0.4	Overhead	623	1.555	1.588
0.5	Treasury	1.428	461	535
0.61	OZB woningen	6.001	6.007	5.826
0.62	OZB niet-woningen	3.472	3.487	3.473
0.64	Belastingen overig	361	365	345
0.7	Algemene uitkering en Overige uitkeringen gemeentefonds	65.054	66.923	62.458
0.8	Overige baten en lasten	3.000	3.000	2.366
0.10	Mutatie reserves	0	0	12.870
	Totaal Baten	**80.973**	**83.256**	**90.774**
	Lasten			
0.1	Bestuur	2.790	2.741	2.990
0.2	Burgerzaken	982	1.136	872
0.3	Beheer overige gebouwen en gronden	1.056	1.041	913
0.4	Overhead	11.112	11.767	11.781
0.5	Treasury	362	-608	-610
0.61	OZB woningen	221	246	282
0.62	OZB niet-woningen	40	44	40
0.64	Belastingen overig	53	54	49
0.7	Algemene uitkering en Overige uitkeringen gemeentefonds	0	0	0
0.8	Overige baten en lasten	0	9	23
0.10	Mutatie reserves	0	0	0
	Totaal Lasten	**16.616**	**16.430**	**16.340**
	Gerealiseerd totaal van baten en lasten	**64.357**	**66.826**	**61.564**
	Mutatie met reserves:			
	AR: Algemene Reserve	-3.000	-3.000	-12.657
	AR: Rekeningresultaat	657	657	749
	Afs.Ress. Uitvoeringsprogramma Openbare ruimte	0	0	1.714
	Afs.Res: Gemeentekantoor	356	356	356
	Afs.Res: Gemeentewerf	27	27	27
	Afs.Res: Herhuisvesting Molenhuis	18	18	18
	BR: Eenmalige middelen	20	-79	143
	BR: Herstructureringsplan BREED	0	0	144
	BR: Integratie en participatie statushouders	0	-26	-7
	BR: Landschapsontwikkelingplan	0	0	32
	BR: Personeelsformatie (15 AZ 126a)	0	-31	-187
	BR: Wijchen21 informatievoorziening	0	0	267
	BR: WMO-Proof openbare gebouwen	0	0	48
	ER: 2D`s WMO-JEUGD	0	-112	0
	ER: Egalisatiereserve gladheidbestrijding	0	0	62
	ER: Egalisatiereserve tarieven hondenbelasting	9	11	13
	ER: Onderhoud Overige gebouwen	485	364	159
	ER: Reserve Rioolheffing	0	0	500
	ER: Risicoreserve fiscale aangelegenheden	0	0	446
	ER: Uitvoering WMO beleidsplan	0	0	127

	ER: Verkiezingen	-46	-7	-43
	BR: Stimuleringsfonds volkshuisv. Hoevelaken	0	0	355
	ER: Corona compensatie	46	-651	-253
	ER: Openbare verlichting	0	0	-1.911
	ER: Groen	0	0	-839
	Totaal bestemmingsreserves	**-1.428**	**-2.474**	**-10.741**
	Gerealiseerd resultaat	**62.928**	**64.351**	**63.693**
	Verschil rekening/begroting		**1.423**	

Toelichting verschil baten en lasten rekening/begroting (x € 1.000, min is nadeel)	**Structureel**	**Incidenteel**
Taakveld 0.1 Bestuur		
Mede door de coronacrisis hebben er o.a. minder activiteiten plaatsgehad voor de Groene Metropool en zijn er minder kosten gemaakt voor communicatie en voorlichting.	0	5
Hogere kosten vergaderingen raad, i.v.m. corona.	0	-55
We dekken de kosten uit de egalisatiereserve corona.	0	55
We zien een voordeel op de kosten van het bestuur (vergoedingen en commissies).	0	32
Nadeel op doorberekende kosten WDW.	0	-40
Pensioenen wethouders, vanwege hogere rekenrente is op basis van actuariële berekeningen de hoogte van de voorziening verlaagd om daarmee op het uiteindelijke doelvermogen te komen.	0	98
Restant budget rekenkamercommissie raadsperiode 2018-2022.	0	12
Taakveld 0.2 Burgerzaken		
Nadeel doorberekende kosten WDW.	0	-36
De vergoedingen voor ambtenaren burgerlijke stand vallen iets hoger uit dan geraamd.	0	-3
In 2021 was de onzekerheid door corona groot met betrekking tot de verwachte uitgaven en inkomsten voor o.a. de reisdocumenten en rijbewijzen. Ingeschat werd dat de inkomsten lager zouden uitvallen en gecompenseerd moesten worden via de coronareserve. Uiteindelijk is dit heel erg meegevallen en zijn er per saldo meer inkomsten uit leges ontvangen dan geraamd. Een onttrekking uit de coronareserve is dan ook niet nodig geweest.	0	23
Taakveld 0.3 Beheer overige gebouwen en gronden		
Lagere kosten onderhoud gemeentelijke gebouwen, met name door minder werkzaamheden aan toren Balgoij en de Beltmolen. Daar staat een nadeel tegenover op het kasteel, omdat we minder BRIM subsidie ontvangen over voorgaande jaren.	0	8
Bovenstaande afwijking leidt tot een lagere onttrekking uit de reserve onderhoud, die beschikbaar blijft voor toekomstige uitgaven.	0	-8
Nadeel op exploitatie gemeentelijke gebouwen. Deels vanwege een afrekening op de VVE Oostflank en deels op elektrakosten instandhouding Graafseweg.	0	-33
Nadeel op doorberekende kosten WDW	0	-24
De aanslagen voor waterschapslasten zijn net als vorig jaar beduidend lager dan geraamd. In de komende perspectiefnota kan dit structureel met circa € 30k worden afgeraamd.	30	0
De aanslagen voor gemeentelijke belastingen zijn net als vorig jaar beduidend lager dan geraamd. In de komende perspectiefnota kan dit structureel met circa € 15k worden afgeraamd.	15	0
De opbrengsten voor groenstroken zijn in de eerste rapportage al verhoogd van € 100k naar € 200k. In de 2e rapportage werd ingeschat dat de inkomsten uitkwamen op € 335k. Dit kwam door	0	294

Toelichting verschil baten en lasten rekening/begroting (x € 1.000, min is nadeel)	Structureel	Incidenteel
enkele grote verkopen in het 3e kwartaal van 2021. Uiteindelijk zijn de inkomsten in het 4e kwartaal nogmaals flink gestegen, waardoor we uiteindelijk een voordeel van € 294k over 2021 kunnen rapporteren.		
De hogere opbrengsten van verkopen grond brengen ook hogere kosten met zich mee. Aan diensten derden is dit jaar meer uitgegeven, dit o.a. in verband met taxaties.	0	-14
Taakveld 0.4 Overhead		
Extra kosten Munitax i.v.m. proceskostenvergoedingen en inhuur op vacatureruimte. Van het totale tekort betreft € 29k afrekening 2019 en € 43k nadeel 2021 o.b.v. de concept jaarrekening Munitax 2021.	0	-72
Lagere kosten onderhoud gemeentelijke gebouwen, met name door minder werkzaamheden aan het gemeentekantoor, vanwege uitgesteld vervangingsonderhoud. Daar tegenover staan hogere kosten gemeentewerf aan de daken (doorgeschoven werkzaamheden uit 2020).	0	127
Bovenstaande afwijking leidt tot een lagere onttrekking uit de reserve onderhoud, die beschikbaar blijft voor toekomstige uitgaven.	0	-127
Voordeel op WGA opbrengsten oud personeel Wijchen	0	34
Hogere bijdrage aan de WDW met betrekking tot de afrekening binnen de sleutel (met name vanwege de eenmalige uitkering aan personeel vanwege corona, conform de CAO).	0	-490
Bijdrage WDW buiten de sleutel.	0	-12
Voordeel op doorberekende kosten WDW over de taakvelden. De totale bijdrage aan de WDW betalen wij vanuit het taakveld overhead. Op basis van functionaliteit berekenen we de kosten door aan de overige taakvelden. Aangezien de kosten hoger liggen, is de doorverdeling naar overige taakvelden ook hoger. Dat leidt per saldo op de overige taakvelden tot een evenredig nadeel op doorberekende kosten.	0	548
Voordeel op exploitatie huisvesting gemeentelijke kantoren en kasteel.	0	61
Per saldo voordeel op afrekeningen BCF onderzoek en fiscale advieskosten.	0	50
Taakveld 0.5 Treasury		
Geen substantiële afwijkingen.		
Taalveld 0.61 OZB woningen		
De werkelijke opbrengst uit de OZB heffing voor Woningen is, behoudens een zeer klein positief verschil, nagenoeg conform de raming gerealiseerd.	0	5
Hogere doorberekende kosten Munitax.	0	-23
Taakveld 0.62 OZB niet woningen		
Enerzijds door afwikkeling van OZB-aanslagen/bezwaren uit voorgaande jaren, zijn de OZB opbrengsten voor Niet-woningen voor een relatief gering bedrag achter gebleven bij de geraamde opbrengsten. Anderzijds is door o.a. nieuw-/verbouw de realisatie over 2021 gunstiger uitgevallen dan geraamd. Per saldo heeft dit een klein positief effect gehad op het rekeningresultaat voor 2021.	0	16
Taakveld 0.64 Belastingen overig		
De opbrengst uit de hondenbelasting is iets hoger uitgevallen dan geraamd. Dit o.a. door nagekomen inkomsten uit voorgaande jaren. Dit voordeel wordt verrekend met reserve hondenbelasting.	0	4
De vergoeding voor leges voor reclame objecten zijn iets hoger dan	0	2

Toelichting verschil baten en lasten rekening/begroting (x € 1.000, min is nadeel)	Structureel	Incidenteel
begroot.		
Taakveld 0.7 Algemene overige uitkeringen gemeentefonds		
De algemene uitkering is ten opzichte van de raming aanmerkelijk hoger uitgevallen. Dit is in hoofdzaak te verklaren uit het gunstige effect van de September- en December-circulaire 2021 en nagekomen inkomsten uit het gemeentefonds van voorgaande jaren (+ € 110 K). Van de totale extra middelen is € 911K geparkeerd/gelabeld voor diverse taakmutaties in 2022 (o.a. aanpak Jeugdzorg/Tonk/Mantelzorg/Cultuur/Buurthuizen e.d.). Dit betreft dus voor een deel Corona-gerelateerde middelen die nog niet in 2021 zijn besteed. Mede conform het besluit bij de December-circulaire 2021 is de € 911 K gestort in de Corona egalisatie reserve.	0	958
Taakveld 0.8 Overige baten en lasten		
Nagekomen verkoopkosten van vastgoed 2020.	0	-9
Taakveld 0.10 Mutatie reserves		
Geen afwijkingen		
Overig	0	-8
Totaal	**45**	**1.378**
Totaal saldo	**1.423**	

Relevante beleidsnota's

Nummer besluit	Beleidsnota
15 GR 022	Regionale samenwerking Wijchen - Druten
16 7A 245	Rapport Rekenkamercommissie onderzoek Evaluatie Belastingsamenwerking Munitax
16 7B 1635	Werkorganisatie Druten Wijchen
16 GR 026	Pilot Anders vergaderen
17 7 11377	Prestatie-indicatoren Werkorganisatie Druten Wijchen
17 7 2953	Verordening rechtspositie wethouders, raads- en commissieleden
17 7a 2645a	Voortzetten pilot anders vergaderen
18 7b 21660	Nota verbonden partijen
19 26588	Vastgoedbeleid Wijchen
20 54326	Verordening Onroerende zaakbelasting 2021
20 54326	Verordening hondenbelasting 2021
20 54326	Verordening toeristenbelasting 2021
20 54326	Verordening reclamebelasting 2021
20 26588	Kadernota gemeentelijk vastgoed en portefeuilleplan
21 59151	Portefeuilleplan Vastgoed 2021
21 60718	Jaarrekening Wijchen 2020
21 61958	Perspectiefnota Wijchen 2021
21 61392	Programmabegroting Werkorganisatie Druten Wijchen 2022
21 61022	Begroting Groene Metropool 2022

1 Veiligheid

Algemeen
Binnen het programma Veiligheid betrekken we de volgende taakvelden:
1.1 Crisisbeheersing en brandweer; tot dit taakveld behoren alle reguliere taken van de brandweer en taken in verband met het beperken en bestrijden van rampen en zware ongevallen.
1.2 Openbare orde en veiligheid; tot dit taakveld behoren alle gemeentelijke taken op het gebied van de openbare orde en veiligheid, zoals toezicht, wet BIBOB en APV.

1-a	Je veilig voelen

Speerpunten

1-a Overlast en veiligheid

Wijchen is een relatief veilige gemeente. Om dit zo te houden en verder te verbeteren, werken we samen met inwoners aan preventie en veiligheid. We willen doorgaan met de Week van de Veiligheid. Dit is een goede manier om inwoners actief te betrekken bij dit onderwerp. Overlast komt helaas nog steeds te veel voor. Om die te voorkomen en terug te dringen zetten we in op meer en zichtbare handhaving op bedrijventerreinen en in de wijken. We maken meer geld vrij voor toezichthouders. Naast aandacht voor diefstal, geweld, overlast, veiligheidsbeleving en aangiftebereidheid, hebben we oog voor de actuele thema's ondermijning en cybercrime.

Wat hebben we ervoor gedaan

Begroot 2021 | **Verantwoording**

1-a Overlast en veiligheid

Ter voorkoming van criminele activiteiten en overlast zullen we in overleg met belanghebbenden handhavend optreden op de bedrijventerreinen.	
We blijven handhaven op de bedrijventerreinen, werken samen met veiligheidspartners om criminaliteit, jeugdoverlast en ondermijning tegen te gaan en investeren in bewustwording van ondernemers op het gebied van ondermijning.	In het najaar 2021 is een ondermijningavond georganiseerd voor de raad. Raadsleden zijn tijdens deze avond door de ondermijning coördinator, de politie, het RIEC en team OOV bijgepraat over de actualiteiten rond dit thema. Het integraal ondermijningsoverleg Tweestromenland begint zijn vruchten af te werpen. In 2021 is ook een pilot Straatcoaches gestart, deze pilot wordt momenteel geëvalueerd.
De jaarlijkse Week van de Veiligheid draagt bij aan veiligheid op straat en bij mensen thuis. Deze zetten we voort.	
Ook in 2021 doen we mee aan de jaarlijkse Week van de Veiligheid in oktober. Afhankelijk van de behoefte en de actualiteit pakken we samen met onze veiligheidspartners een of meerdere thema's op.	Ook in 2021 hebben we meegedaan aan de jaarlijkse Week van de Veiligheid. Afhankelijk van de behoefte en de actualiteit pakken we samen met onze veiligheidspartners thema's op. Dit jaar hebben we vooral aandacht besteed aan bewustwording van ondermijning.
We evalueren in 2020 de inzet van camera's in het stationsgebied. Een positieve evaluatie kan leiden tot het permanent plaatsen van camera's.	
We monitoren de incidenten op het station, voor een goede evaluatie. M.b.t. fietsendiefstal werken we nauw samen met de politie. De evaluatie zal in 2020 worden gedeeld met de raad.	De evaluatie is in 2020 gedeeld met de raad en afgerond. De camera's op het station blijven permanent aanwezig en worden uitgelezen door de Regionale Toezicht Ruimte van de politie.

Wat kost het?

Taak veld	Financieel overzicht	Geactualiseerde Begroting	Werkelijk	Werkelijk
	(x € 1.000)	**2021**	**2021**	**2020**
	Baten			
1.1	Crisisbeheersing en brandweer	0	102	0
1.2	Openbare orde en veiligheid	154	258	184
	Totaal Baten	**154**	**360**	**184**
	Lasten			
1.1	Crisisbeheersing en brandweer	2.639	2.737	2.548
1.2	Openbare orde en veiligheid	938	916	849
	Totaal Lasten	**3.577**	**3.653**	**3.397**
	Gerealiseerd totaal van baten en lasten	**-3.423**	**-3.292**	**-3.213**
	Mutatie bestemmingsreserves			
	Afs.R: Brandweerkazerne	113	113	113
	Inzet bestemmingsreserves	**113**	**113**	**113**
	Gerealiseerd resultaat	**-3.310**	**-3.179**	**-3.099**
	Verschil rekening/begroting		**131**	

Toelichting verschil baten en lasten rekening/begroting (min is nadeel)	Structureel	Incidenteel
Taakveld 1.2 Openbare orde en veiligheid		
Een aantal activiteiten voor veiligheidsbeleid en preventie is o.a. door de Corona niet tot uitvoering gekomen, waardoor er budget incidenteel onbenut is gebleven.	0	69
In verband met het doorberekenen van overhead aan de andere deelnemende gemeenten binnen de door de gemeente Wijchen uit te voeren Gezagsdriehoek, is er een gering incidenteel voordeel ontstaan.	0	5
Nadeel op doorberekende kosten WDW	0	-24
De legesopbrengsten voor kabels en leidingen vallen hoger uit dan geraamd door enkele nieuwe contracten. In de perspectiefnota zal deze inkomst structureel worden vertaald.	50	9
In verband met de corona maatregelen is er voor 5 maanden korting verleend op precariobelasting voor terrassen.	0	-7
Er is in 2021 in totaal voor € 34k aan dwangsommen opgelegd op de Wighenerhorst. Aan juridische kosten is € 6k meer uitgegeven dan begroot. Daarnaast is een bedrag van € 6k opgenomen als transpost voor te restitueren bezwaren.	0	22
Overig	0	7
Totaal	**50**	**81**
Totaal saldo	**131**	

Relevante beleidsnota's

Nummer besluit	Beleidsnota
12 AZ 211	Regionalisering brandweer (VRGZ)
18 1 13599	Brandweerzorgplan basis brandweerzorg
18 22497	Algemeen Plaatselijke Verordening (APV) 2019
19 26842	Integraal Veiligheidsplan Tweestromenland 2019-2022
19 29390	Meerjarenbeleidsplan politie 2019-2022 en veiligheidsstrategie 2019-2022
21 61526	Begroting VRGZ 2022

2 Verkeer en vervoer

Algemeen
Het Programma Verkeer en vervoer bestaat uit de volgende taakvelden:
2.1 Verkeer en vervoer; hiertoe behoren de taken op het gebied van verkeer te land (inclusief voetgangers) en bijbehorende droge infrastructuur, zoals verkeersbeleid, de verlichting, aanleg, reconstructie en onderhoud van wegen en de gladheidsbestrijding.
2.2 Parkeren; parkeerbeleid en exploitatie parkeervoorzieningen.
2.5 Openbaar vervoer; hiertoe behoren taken op het gebied van openbaar vervoer en bijbehorende (omvangrijke) infrastructurele voorzieningen.

2-a	Mobiliteit in Wijchen
2-b	Veilig onderweg
2-c	Bermen buitengebied
2-d	Mobiliteit in de regio

Speerpunten

2-a Mobiliteit in Wijchen

In 2020 starten we samen met de gemeente Druten met het opstellen van een nieuw Gemeentelijk Verkeers- en Vervoersplan (GVVP). Belangrijke onderdelen hierin zijn: ruimte voor (e-) fietsers en het toenemende gebruik van elektrische auto's en de daarmee samenhangende vraagstukken als laadinfrastructuur. Ook zal hierin aandacht zijn voor het parkeren in Wijchen. Wij vinden dat het parkeren gratis moet blijven. Samen met de GR Bijsterhuizen en de regio bekijken we of we het parkeerprobleem op de bedrijventerreinen kunnen oplossen.

2-b Veilig onderweg

Dagelijks zijn grote aantallen kinderen onderweg. Wij vinden het belangrijk dat dit duurzaam en veilig gebeurt. De maat van onze gemeente is heel geschikt voor lopen en fietsen. Wij willen lopen en fietsen dan ook stimuleren. Met een al aangekondigde campagne gaan we dit promoten.

2-c Bermen buitengebied

Het is duur om de bermen in het buitengebied veiliger te maken. We houden daarom vast aan een gefaseerde aanpak waarbij werk met werk gemaakt wordt. We onderzoeken of het mogelijk is om meer geld vrij te maken voor het veiliger maken van de bermen.

2-d Mobiliteit in de regio

We blijven ons onverminderd inzetten voor het oplossen van de knelpunten op de snelwegen A50 en A326. Veel mensen staan op deze trajecten namelijk elke dag in de file. Dat probleem moet verholpen worden. Ook pleiten we voor een dubbel spoor op de spoorbrug bij Niftrik. Een dubbel spoor zorgt voor een veel betere verbinding met Brabant. Dit onderwerp blijven we onder de aandacht brengen van de betrokken overheden. Daarnaast zetten we ons in voor een goede busverbinding naar Grave. We onderzoeken de mogelijkheden samen met de gemeente Grave.

Wat hebben we ervoor gedaan

Begroot 2021	Verantwoording

2-a Mobiliteit in Wijchen

We ontwikkelen een visie op de toename van elektrisch vervoer.	
Elektrisch vervoer valt onder duurzaamheid. In 2020 wordt hiervoor een kaart voor strategische laadpalen gemaakt en in 2021 een visie. Parkeerprobleem voor vrachtauto's op Bijsterhuizen wordt vanuit economie aangepakt.	De strategie elektrisch rijden is 24 juni 2021 in gemeenteraad geaccordeerd

We vernieuwen het gemeentelijk verkeer- en vervoersplan met aandacht voor (e-)fietsers en elektrisch vervoer.	
In 2020 wordt de Mobiliteitsvisie voor zowel de gemeente Wijchen als voor Druten integraal op-/ vastgesteld. In 2021 volgt het Mobiliteitsplan. In deze plannen is zeker plek voor thema's fiets en elektrisch vervoer.	De Mobiliteitsvisie is in 2020 opgesteld en in jan.'21 vastgesteld door de raad. Het Mobiliteitsplan is vastgesteld in okt. '21. De (e)fiets en elektrisch vervoer worden hier eveneens in genoemd. De laatste stap is vaststellen MUP (meerjaren uitvoeringsprogramma volgt in jan.2022 in de raad.

We onderzoeken of we het fietspad van Balgoij naar Batenburg kunnen doortrekken en hoe we dat betalen.	
Dit is aangemerkt als 'gewenst project'. Dit wordt niet in 2021, maar later opgepakt.	Conform.

De Ravensteinseweg is een gebiedsontsluitingsweg en mist als één van de enige belangrijke schakels een fietsvoorziening.	
Er is een krediet van € 275k beschikbaar gesteld voor het fietspad Ravensteinseweg. Realisatie start in 2020 en verwacht in 2021 afgerond.	Fietspad langs de Ravensteinseweg, tussen Westerdreef en Drutenseweg, is gerealiseerd.

2-b Veilig onderweg

We realiseren een campagne om lopen en fietsen onder schoolkinderen te stimuleren.	
Sinds 2017 bestaat in Wijchen de campagne "Lekker Anders Dag". We willen dit continue laten doorlopen in 2021 en verder.	De Lekker Anders Dag is verlengd.

Wij willen sneller kunnen inspelen op knelpunten op het gebied van verkeer en wegmeubilair die inwoners aangeven. Daarom verhogen we in 2019 het structurele budget voor onderhoud van de openbare ruimte (IBOR).	
We verzamelen alle knelpunten, maken een afweging en gaan deze realiseren. We zien steeds dat parkeerknelpunten in wijken worden genoemd. Meer parkeervoorzieningen is meer verharding en een aanzienlijke kostenbeslag op dit budget.	Dit is een doorlopende activiteit. De afweging vindt jaarlijks plaats in het voorjaar en in het najaar.

Begroot 2021	Verantwoording

2-c Bermen buitengebied

We onderzoeken de mogelijkheid om meer geld vrij te maken voor veiliger bermen in het buitengebied	
In 2020 pakken we aan de bermen langs de Maasbandijk nabij Balgoij de Urnenveldweg en de Schaarsestraat. Het verbeteren van de bermen langs de Niftriksestraat worden betrokken bij het regulier asfaltonderhoud zoals opgenomen in het MUP (Meerjaren Uitvoerings Programma).	Maasbandijk is met minimale inzet opgeknapt naar het behorende niveau. Urnenveldweg is bij nadere inspectie niet nodig. Schaarsestraat is afgerond en opgeleverd. Groot aantal bermen zijn afgeroofd, zodat het water weer van de straat af kan. Als laatste project zijn in het najaar de bermen langs de Loonse Waard opgeknapt. Vanaf 2022 is bermenonderhoud opgenomen in het reguliere onderhoudsbudget.

2-d Mobiliteit in de regio

We zetten ons in om de knelpunten op de snelwegen A50 en A326 op te lossen.	
Er is een MIRT (Meerjarenprogramma Infrastructuur, Ruimte en Transport) verkenning gestart. Het is door de partners geagendeerd op de landelijke agenda MIRT en zal in 2021 verder traject doorlopen.	Dit is een doorlopende activiteit. Aan het MIRT en Actieprogramma wordt verder invulling gegeven. Zeker het MIRT is een project dat vele jaren vergt. Het Ministerie I&W is trekker. Meer info via: https://www.mirttrajecten.nl/organisatie/a50-ewijk-bankhoef-paalgraven

We pleiten voor een volledig dubbel spoor op het spoortraject tussen Den Bosch en Zutphen.	
ProRail en NS zijn hierin de verantwoordelijke partijen. Wij blijven pleiten bij de betrokkenen om dubbelspoor te realiseren. De gemeente heeft hier geen andere rol.	Dit is een doorlopende activiteit. Bestuurlijk is opnieuw aangedrongen om de 'afteller' in Wijchen station te realiseren. ProRail heeft ons laten weten dat Wijchen is opgenomen in de tweede tranche maatregelen. Dat is goed nieuws! De verwachting is uitgesproken op realisatie van de afteller in Wijchen in de tweede helft 2024.

Wij onderzoeken met de gemeente Grave of het mogelijk is een goede busverbinding te krijgen tussen Wijchen en Grave.	
Het onderzoek naar een nieuwe (buurt)busverbinding is positief. We starten met een proef van één jaar. De start is afhankelijk van de maatregelen rondom corona virus. Bij voldoende reizigers (400/maand) is de buurtbus blijvend.	De buurtbus is eind maart 2021 gestart. Deze is gelijktijdig met de herstart van de buurtbussen gaan rijden. Minimaal 400 reizigers per maand zijn nodig voor een positieve pilot. Gemiddeld in 2021 zijn deze minimale instappers per maand gehaald (gem. 515 instappers)

Wat kost het?

Taak veld	Financieel overzicht	Geactualiseerde Begroting	Werkelijk	Werkelijk
	(x € 1.000)	**2021**	**2021**	**2020**
	Baten			
2.1	Verkeer en vervoer	89	277	151
2.2	Parkeren	0	0	0
2.5	Openbaar vervoer	6	0	6
	Totaal Baten	**95**	**277**	**157**
	Lasten			
2.1	Verkeer en vervoer	4.428	4.291	5.732
2.2	Parkeren	224	185	170
2.5	Openbaar vervoer	49	20	20
	Totaal Lasten	**4.701**	**4.496**	**5.922**
	Gerealiseerd totaal van baten en lasten	**-4.606**	**-4.219**	**-5.765**
	Mutatie bestemmingsreserves			
	BR: Buurtbus	3	3	3
	BR: Eenmalige middelen	13	13	-13
	ER: Onderhoud Overige gebouwen	-52	-52	-51
	ER: Reserve afvalstoffenheffing	0	0	42
	ER: Wegen en civiele kunstwerken	20	-392	-524
	ER: Openbare verlichting	46	10	0
	Inzet bestemmingsreserves	**30**	**-418**	**-543**
	Gerealiseerd resultaat	**-4.576**	**-4.637**	**-6.308**
	Verschil rekening/begroting		**-61**	

Toelichting verschil baten en lasten rekening/begroting (min is nadeel)	Structureel	Incidenteel
Taakveld 2.1 Verkeer en vervoer		
Voordeel op doorberekende kosten WDW	0	12
Wegens de strenge winter in het begin van 2021 hebben we een behoorlijke overschrijding op het budget gladheidbestrijding.	0	-108
De NAS van de selectieve toegang is kapot deze moest vervangen worden.	0	-4
Onderhoudscontract van de openbare verlichting is duurder na de aanbesteding.	-10	0
De Electrakosten van de openbare verlichting zijn hoger dan geraamd.	-20	0
Dit jaar zijn de onderhoudskosten en de kosten van vandalisme aan de civiele kunstwerken lager. Het onderhoudsdeel wordt in de egalisatiereserve gestort	0	52
De verwachting is dat we een klein bedrag over houden op de verbetering van de verkeersmaatregelen.	0	4
De stabiliteitsmetingen hebben dit jaar niet plaatsgevonden, na het vaststellen van het IBOR voeren we een uitgebreide meetronde uit	0	11
Hogere bijdragen van derden voor wegopbrekingen voor kabels en leidingen, hier moeten we in de toekomst herstelwerkzaamheden voor uitvoeren. Dit bedrag wordt verrekend met de egalisatiereserve wegen	0	136

Toelichting verschil baten en lasten rekening/begroting (min is nadeel)	Structureel	Incidenteel
en civiele kunstwerken.		
Niet alle projecten uit het uitvoeringsprogramma zijn uitgevoerd, waardoor een deel van het beschikbare onderhoudsbudget op een later moment wordt uitgegeven. Daarnaast ook een het klein voordeel op het klein onderhoud. Dit voordeel wordt verrekend met de egalisatiereserve onderhoud wegen en kunstwerken.	0	127
Overig voordeel op onderhoud wegen en civiele kunstwerken	0	59
Alle uitgestelde onderhoudswerkzaamheden op het taakveld 2.1 worden verrekende met de egalisatiereserve wegen.	0	-412
Alle uitgestelde onderhoudswerkzaamheden op het taakveld 2.1 voor kunstwerken worden verrekend met de egalisatiereserve wegen en kunstwerken.	0	-39
Als gevolg van capaciteitsproblemen en prioritering van de verbetermaatregelen aan de bermen is er minder regulier onderhoud aan de bermen geweest. Dit saldo wordt verrekend met de egalisatiereserve onderhoud wegen en kunstwerken	0	55
Overige afwijkingen taakveld 2.1	0	15
Taakveld 2.2 Parkeren		
Hogere onderhoudskosten aan de parkeergarage bij het station.	-25	0
De kosten van de beheerder zijn elders in de administratie verantwoord	0	33
Lagere eigenaarslasten voor de parkeergarage	0	32
Taakveld 2.5 Openbaar vervoer		
Voordeel op doorberekende kosten WDW	0	18
Overig	0	3
Totaal	**-55**	**-6**
Totaal saldo	**-61**	

Relevante beleidsnota's

Nummer besluit	Beleidsnota
14 2415	Baggerplan en watergangen 2014 - 2023
12 RZ 099	Procesvoorstel betaald parkeren (12 RZ 099)
15 RZ 045	Parkeeronderzoek centrum; (15 RZ 045 en vervolgonderzoek 16/2255)
15 RZ 047	Gemeentelijk Verkeer en VervoersPlan (GVVP)
16 1925	Parkeerbeleidsplan
16 RZ 110	Rapport Spoorse Doorsnijding
20 054441	Mobiliteitsvisie Duurzaam onderweg tussen Maas en Waal
	Strategisch plan verkeersveiligheid

3 Economie

Algemeen
Het Programma Economie bestaat uit de volgende taakvelden:
3.1 Economische ontwikkeling; Tot dit taakveld behoort algemeen beleid ter versterking van de economische bedrijvigheid.
3.2 Fysieke bedrijfsinfrastructuur; hiertoe behoren activiteiten gericht op het scheppen van fysieke condities voor alle vormen van bedrijvigheid.
3.3 Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen; Tot dit taakveld behoren de op bedrijven en ondernemers gerichte ondersteuning en dienstverlening van de gemeente.
3.4 Economische promotie; hiertoe behoren activiteiten gericht op het "op de kaart zetten" van de gemeente.

3-a	Snel internet in het buitengebied
3-b	Lokaal ondernemerschap
3-c	Toerisme
3-d	Vitale lokale economie
3-e	Plannen voor Wijchen Oost
3-f	Kansen voor het centrum
3-g	Startende ondernemers steunen

Speerpunten

3-a Snel internet in het buitengebied
Het beschikken over snel internet is een onmisbaar onderdeel van leefbaarheid geworden. Snel internet in het buitengebied is voor inwoners, agrariërs en bedrijven daarom een must. Wij willen niet dat Wijchen daarin achterblijft. Voor snel internet maken wij ons sterk in de regio.

3-b Lokaal ondernemerschap
Lokaal ondernemerschap willen we faciliteren en stimuleren. Dit doen we door ondernemers uit onze gemeente flexibele en vlotte dienstverlening te bieden. Een goede samenwerking tussen gemeente en lokale ondernemers kan leiden tot betere kansen op werk voor mensen die nu nog afhankelijk zijn van een uitkering. Daarom gaan we met lokale ondernemers en het Werkbedrijf na op welke manier de uitstroom uit de bijstand versneld en vergroot kan worden. Ook op andere gebieden zoeken wij graag de samenwerking op met onze ondernemers. Zo willen we hen - binnen bestaande mogelijkheden – meer kansen bieden bij onze inkoop en aanbesteding.

3-c Toerisme
Wij willen onze gemeente nog aantrekkelijker maken voor toeristen. Dat doen we door wandel- en fietsroutes uit te breiden. Daarbij werken we samen met ondernemers uit de horeca en met ondernemers van culturele organisaties. We willen het dorpse karakter van Wijchen en de kernen koesteren en nog meer promoten. Een regionale aanpak is wat ons betreft de sleutel tot succes. We willen initiatieven uit het Rijk van Nijmegen verder verbinden met initiatieven uit het Land van Maas en Waal en Brabant.

3-d Vitale lokale economie
Het bedrijfsleven is een belangrijke gesprekspartner voor ons. We hebben hetzelfde doel: een bloeiende economie in onze gemeente. We bespreken met dit netwerk zowel praktische als beleidsmatige zaken. Voorbeelden zijn een gezamenlijke aanpak van parkeeroverlast, verduurzaming van bedrijven, het aantrekken van personeel en het zorgen voor optimale bereikbaarheid.

3-e Plannen voor Wijchen Oost
We gaan samen met de bedrijvenvereniging Wijchen Oost een visie en plannen maken voor de tweede revitalisering van bedrijventerrein Oost. Dit doen we om ervoor te zorgen dat het bedrijventerrein weer klaar is voor de toekomst. Het verbeteren van de parkeersituatie, handhaving op het bedrijventerrein, verduurzaming en een herziening van het bestemmingsplan zijn hierbij belangrijke thema’s.

3-f Kansen voor het centrum
Wijchen heeft een mooi en levendig centrum met een belangrijke lokale en regionale functie. Samen met onze inwoners en de ondernemers kijken we hoe we het centrumgebied nog aantrekkelijker kunnen maken. En hoe we knelpunten kunnen oplossen en toekomstige knelpunten kunnen voorkomen.

3-g Startende ondernemers steunen
Startende ondernemers ondersteunen wij door deel te nemen in het STARTUP project van RVN@ (een samenwerkingsverband in het Rijk van Nijmegen). Bij dit project geven ervaren ondernemers onder meer begeleiding en advies aan startende collega’s. Ook laten zij de startende ondernemers kennismaken met hun netwerk.

Wat hebben we ervoor gedaan

Begroot 2021	Verantwoording

3-a Snel internet in het buitengebied

3.1.1 We maken ons sterk voor een snel besluit over en realisatie van snel internet in het buitengebied.	
Werkzaamheden zijn afgerond, daarmee is dit speerpunt afgewikkeld	Is afgerond

3-b Lokaal ondernemerschap

We intensiveren de samenwerking met lokale ondernemers en het Werkbedrijf om uitstroom uit de bijstand voor elkaar te krijgen.	
In 2019 is er in het Rijk van Nijmegen een strategisch arbeidsmarktbeleid vastgesteld. In 2020 zou dat de eerste vruchten afwerpen. Echter, door de uitbraak van corona is de arbeidsmarkt ernstig verstoord. Dit behoeft aanpassing van beleid en extra inspanning om de gevolgen voor de arbeidsmarkt te dempen. Zowel in 2020 als in de eerste helft zal dat inspanning vragen. Welke acties dat precies zijn, is nog niet te zeggen, omdat de crisis nog voort duurt.	In 2021 hebben we intensief samengewerkt met alle partijen die nodig zijn om uitstroom uit de bijstand te bevorderen. We ontwikkelen daarvoor ook nieuwe initiatieven en willen ook bestaande initiatieven continueren. Door corona zijn er wat initiatieven niet doorgegaan. De druk op de arbeidsmarkt heeft mogelijk wel effect op de activiteiten in 2022.

Bij inkopen en aanbesteden bieden we - binnen bestaande mogelijkheden - lokale ondernemers meer kansen.	
In 2019 hebben we een lokaal aanmeldingsformulier gemaakt waarmee lokale ondernemers zich kunnen aanmelden om in aanmerking te kunnen komen voor de inkopen die de gemeente doet. Hier blijven we in 2021 bekendheid aan geven. Zowel bij ondernemers als ook intern.	Er is inmiddels een inkoop coördinator aangesteld en er is een geactualiseerd inkoop- en aanbestedingsbeleid vastgesteld. De inkoop coördinator heeft kennisgemaakt met economisch netwerk Wijchen en zijn werkzaamheden toegelicht.

Begroot 2021	Verantwoording

3-c Toerisme

We bereiden wandel- en fietsroutes uit. We doen dit samen met ondernemers uit de horeca en cultuur.

In oktober 2020 stelt de gemeenteraad de toeristische visie vast. In het uitvoeringsprogramma is investering in de recreatieve infrastructuur van wandel- en fietsroutes opgenomen. We onderzoeken of er ontbrekende schakels zijn in het routenetwerk en wat er nodig is om de route gebonden buitenrecreatie in onze gemeente verder te versterken. Tevens zijn er maatregelen opgenomen voor thematische wandel- en fietsroutes om de beleving van het landschap en de cultuurhistorie te vergroten. We betrekken hierbij onze toeristische ondernemers, leefbaarheidsgroepen en andere stakeholders. In 2021 willen we een wandelroutenetwerk realiseren. Afhankelijk van beschikbaar budget.	We werken aan de realisatie van het wandelroutenetwerk. Het netwerk maakt deel uit van het regionaal project in de Opgave Ontspannen Regio van de Groene Metropool Regio. Op dit moment werken we een dekkend wandelnetwerk uit op kaart. Dit doen we samen met stakeholders, zoals de leefbaarheidsgroepen. We stemmen het netwerk af met de betreffende terreineigenaren. In het ontwerp onderzoeken we ook de haalbaarheid van een bruggetje over de Wetering in de Uitvliet bij Niftrik (conform motie van de raad). We dringen er bij de Groene Metropool Regio op aan om het netwerk in 2022 uit te zetten in het veld (met de paaltjes en bordjes).
We gaan aan de slag met de maatregelen zoals ze genoemd zijn in de Uitvoeringsagenda bij de Toeristische visie Wijchen 2020-2030.	We zijn gefaseerd aan de slag met de maatregelen uit de Uitvoeringsagenda van de toeristische visie. Een uitgebreide stand van zaken is gegeven in de Informatienota over de uitvoeringsagenda's economische en toeristische visie. In samenwerking met TVAN is het fietsroutenetwerk geactualiseerd en opgefrist (bebording en online routeplanner). We werken aan het wandelroutenetwerk (zie ook bij 3.3.1). Daarnaast werken we de dorpsmarketing (gemeente Wijchen beter op de kaart) verder uit. We hebben in het kader van de economische structuurversterking Wijchen=Promotie een bijdrage verstrekt voor de online marketing van toeristisch gemeente Wijchen (website www.wijchenis.nl). We werken met TVAN aan de versterking van het gastheerschap, wat onder meer heeft geresulteerd in een nieuwe invulling van de VVV als Toeristisch Informatie Punt. In de marketing worden de wandel- en fietsroutes gepromoot.

3-d Vitale lokale economie

We versterken het netwerk tussen gemeente, bedrijventerreinen, bedrijvenverenigingen en het centrummanagement.

In 2021 gaan we door met het intensiveren van de contacten en uitwisseling met bedrijven en ondernemers. Er wordt een bijeenkomst georganiseerd op de dag van de ondernemer. De lopende overlegstructuren met ondernemers en vertegenwoordigende verenigingen zetten we voort en is uitgebreid met overleg met de ondernemers uit Loonse Waard, Hernen, Leur en Bergharen. We maken ons daarnaast sterk voor de Ondernemers Awards 2021. In 2020 is de economische visie voor Wijchen vastgesteld. Hiervoor is input	Veel bijeenkomsten hebben niet door kunnen gaan vanwege de coronacrisis. Dat is echter wel reden geweest voor intensieve informatiestromen om ondernemers te helpen binnen de mogelijkheden die we als gemeentelijke overheid kunnen bieden. Daarnaast is er ook een begin gemaakt met de thema's die voortgekomen zijn uit de economische visie. De reguliere overleggen met bedrijven en vertegenwoordigende partijen zijn zo goed als mogelijk voortgezet.

opgehaald bij ondernemers middels overlegtafels. In het actieprogramma is vastgelegd dat we de overlegtafels met afzonderlijke thema's blijven voortzetten en er zal een Economisch Platform blijven waarin overheid en ondernemers vertegenwoordigd zijn.	

3-e Plannen voor Wijchen Oost

We stellen samen met de bedrijvenvereniging een visie op voor de revitalisering van bedrijventerrein Wijchen Oost.	
In 2020 is de visie voor het toekomstbestendig maken van bedrijventerrein Wijchen Oost vastgesteld. Deze visie dient als basis voor het nieuwe bestemmingsplan voor dit bedrijventerrein. Voor de overige opgaven die uit de visie voortkomen is een uitvoeringsagenda opgesteld.	De toekomstvisie is in juni 2021 vastgesteld. Direct na de zomer zijn we gestart met een aantal opdrachten dat voortkomt uit de uitvoeringsagenda. De grootste aandacht ging uit naar het verkeerskundig onderzoek Edison- en Einsteinstraat en het versterken van de samenwerking tussen lokaal onderwijs en ondernemers.

3-f Kansen voor het centrum

Samen met inwoners en ondernemers kijken we hoe we knelpunten in het centrum kunnen oplossen.	
In 2021 blijven we samen met het CMW (Centrummanagement Wijchen) werken aan de knelpuntenlijst. Daarnaast gaan we samen met het CMW en de pandeigenaren onderzoeken wat we kunnen doen om het winkelcentrum aantrekkelijk te houden qua sfeer en uitstraling.	Op verzoek van de Vereniging van Pandeigenaren Wijchen Centrum heeft de gemeenteraad eind 2020 de BIZ-verordening vastgesteld. Ook het draagvlak voor deze regeling is aangetoond waardoor er extra budget komt voor het verfraaien van het centrum. De gemeente, het centrummanagement en de vereniging van pandeigenaren gaan aan een gezamenlijke agenda werken ter verfraaiing van het centrum.

3-g Startende ondernemers steunen

Ondernemers ondersteunen wij samen met de RvN@ (samenwerkingsverband in het Rijk van Nijmegen).	
In 2020 stelt de RvN@ een nieuwe visie vast waarin zij zich meer gaat richten op het midden- en kleinbedrijf.	Evaluatie en nieuwe, aangescherpte koers is vastgesteld in 2020. In 2021 heeft RvN@ een grote rol gehad in de uitrol van de MKB-deal. In Wijchen is RvN@ trekker geweest in het onderzoek naar haalbaarheid van een waterstoftankstation. De eindrapportage volgt begin 2022.

Wat kost het?

Taakveld	Financieel overzicht	Geactualiseerde Begroting	Werkelijk	Werkelijk
	(x € 1.000)	**2021**	**2021**	**2020**
	Baten			
3.1	Economische ontwikkeling	16	15	0
3.2	Fysieke infrastructuur	0	0	0
3.3	Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen	389	475	412
3.4	Economische promotie	181	243	55
	Totaal baten	**585**	**733**	**467**
	Lasten			
3.1	Economische ontwikkeling	782	793	566
3.2	Fysieke infrastructuur	250	0	0
3.3	Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen	111	108	88
3.4	Economische promotie	616	408	268
	Totaal Lasten	**1.759**	**1.308**	**923**
	Gerealiseerd totaal van baten en lasten	**-1.174**	**-576**	**-455**
	Mutatie bestemmingsreserves			
	AR: Algemene Reserve	330	111	0
	BR: Eenmalige middelen	0	0	-13
	BR: Toerisme	0	0	-4
	ER: Onderhoud Overige gebouwen	31	0	-1
	ER: Corona compensatie	338	105	0
	Inzet bestemmingsreserves	**699**	**216**	**-17**
	Gerealiseerd resultaat	**-475**	**-360**	**-472**
	Verschil rekening/begroting		**115**	

Toelichting verschil baten en lasten rekening/begroting (min is nadeel)	Structureel	Incidenteel
Taakveld 3.1 Economische ontwikkeling		
In de loop van 2021 is de BIZ-belasting voor centrum Wijchen ingevoerd. Noch de opbrengst (zie taakveld 3.3), noch de daaraan gerelateerde subsidie aan de Stichting BIZ (dit taakveld 3.1) is derhalve geraamd en verklaart het verschil.	0	-84
Nadeel op doorberekende kosten WDW	0	-19
Budget hulpvragen ondernemers i.v.m. corona niet volledig benodigd.	0	70
Onttrekking uit de egalisatiereserve corona derhalve ook niet benodigd.	0	-70
Het corona budget Structuurversterking van economie (inclusief de vrijetijdseconomie) en werkgelegenheid is in 2021 nog niet volledig ingezet.	0	163
Onttrekking uit de egalisatiereserve corona derhalve ook niet benodigd.	0	-163
De definitieve subsidie aan de Stichting Centrum Management Wijchen (CMW) over 2020 is lager vastgesteld en daarnaast is er nog een verrekening geweest van de perceptiekosten over 2020.	0	35
De doorbelasting van de kosten van reclamebelasting voor Wijchen Oost valt lager uit.	0	6
Het project glasvezel buitengebied is afgerond. Ook de naveegronde waarbij er nog woningen langs de Maasdijk zijn aangesloten is voltooid. Voor dit project was in 2021 nog 27.000 aan mogelijke kosten geraamd voor communicatie, toezicht onvoorzien. Deze kosten zijn echter niet nodig	0	27

Toelichting verschil baten en lasten rekening/begroting (min is nadeel)	Structureel	Incidenteel
gebleken.		
Taakveld 3.2 Fysieke infrastructuur		
Revitalisering bedrijventerrein Oost in voorbereiding, nog geen concrete uitgaven in 2021.	0	250
De onttrekking uit de algemene reserve is derhalve niet nodig.	0	-250
Taakveld 3.3 Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen		
Pas in de loop van 2021 is de BIZ-belasting voor centrum Wijchen ingevoerd. Noch de opbrengst (dit taakveld 3.3), noch de daaraan gerelateerde subsidie aan de Stichting BIZ (zie taakveld 3.1) is geraamd.	0	84
Minder opbrengsten markt.	0	-2
Taakveld 3.4 Economische promotie		
In verband met de coronacrisis hebben er diverse evenementen (o.a. 4-daagse) geen doorgang kunnen vinden, waardoor budgetten onbenut zijn gebleven. Daartegenover zijn er door de coronacrisis minder opbrengsten binnen dit taakveld gerealiseerd. De geraamde onttrekking aan de reserve corona is nodig gebleken.	0	23
Lagere kosten onderhoud evenementenkasten, omdat we de werkzaamheden later uitvoeren i.v.m. het project Tussen Kasteel en Wijchens Meer.	0	31
Bovenstaande afwijking leidt tot een lagere onttrekking uit de reserve onderhoud, wat beschikbaar blijft voor toekomstige uitgaven.	0	-31
Er zijn op onderdelen minder uitgaven gedaan door corona, een voorbeeld hiervan is het niet door gaan van de Ondernemersaward.	0	12
De kosten voor structuurversterking in 2021 kunnen worden onttrokken uit de compensatie corona reserve.	0	39
Voor de vitaliteitsmanager Wighenerhorst vindt er een budgetoverheveling plaats naar 2022.	0	-21
Lagere kosten voor ondersteuning van festiviteiten.	0	14
Overige verschillen	0	1
Totaal	**0**	**115**
Totaal saldo	***115***	

Relevante beleidsnota's

Nummer besluit	Beleidsnota
14 AZ 023	Innovatiefonds MKB
15 AZ 124	Voortgang innovatiefonds MKB
15 AZ 131	Beleidsnotitie detailhandel
17 3 2856	Retailagenda Wijchen: stand van zaken uitvoeringsagenda
17 3 3458	Start economisch netwerk
20 051642	Economische visie 2020 – 2030
20 049334	Toeristische visie 2020 – 2030

4 Onderwijs

Algemeen
Het Programma Onderwijs bestaat uit de volgende taakvelden:
4.1 Openbaar basisonderwijs; Tot dit taakveld behoren de gemeentelijke taken met betrekking tot het openbaar basisonderwijs, waaronder ook bewegingsonderwijs.
4.2 Onderwijshuisvesting; Tot dit taakveld behoren de gemeentelijke taken op het gebied van onderwijshuisvesting voor openbaar en bijzonder onderwijs.
4.3 Onderwijsbeleid en leerling zaken; Tot dit taakveld behoren het lokaal onderwijsbeleid en de leerlingenvoorzieningen, zoals leerlingenvervoer en peuterspeelzalen.

4-a	Scholen dichtbij
4-b	Minder laaggeletterdheid
4-c	Onderwijs biedt kansen
4-d	Passend onderwijs

Speerpunten

4-a Onderwijs dichtbij

Wij vinden dat kinderen zoveel mogelijk in hun directe leefomgeving naar school moeten kunnen gaan. Onderwijs in onze dorpen vinden wij daarom belangrijk. De bouw van de multifunctionele accommodatie (MFA) in Batenburg start binnenkort. De mogelijkheden in Hart van Zuid worden onderzocht. Verder verkennen we met een aantal betrokken partijen de mogelijkheden van een brede school in Hernen.

4-b Minder laaggeletterdheid

Er zijn ook in onze gemeente veel laaggeletterden. Dit zijn mensen die moeite hebben met lezen en schrijven. Laaggeletterdheid is een groot probleem. Het kan bijvoorbeeld het vinden van werk extra moeilijk maken. We zetten ons actief in om de laaggeletterdheid in onze gemeente te bestrijden. Daarom gaan we concrete acties op touw zetten om iets aan dit probleem te doen.

4-c Onderwijs biedt kansen

Brede scholen zijn een goede en flexibele manier om te komen tot een goed aanbod. Een aanbod waar inwoners in een wijk of kern behoefte aan hebben. Verenigingen, opvang, onderwijs en welzijnswerk op één locatie zorgen voor een integraal aanbod. Het aanbod voor kinderen en ouders van 7.00 tot 19.00 uur zorgt voor flexibiliteit voor ouders. Een combinatiefunctionaris heeft als taak om onderwijs met sport of cultuur te verbinden. Door de inzet van combinatiefunctionarissen krijgen we een breed pakket van activiteiten op het gebied van sport, techniek en cultuur.

4-d Passend onderwijs

Onderwijs dichtbij geldt ook voor kinderen die extra steun nodig hebben. We blijven de initiatieven dan ook steunen die nu gestart zijn op het gebied van passend onderwijs.

Wat hebben we ervoor gedaan

Begroot 2021 | **Verantwoording**

4-a Scholen dichtbij

We onderzoeken de mogelijkheden van een brede school in Hernen	
In 2021 staan geen activiteiten gepland voor realisatie van een brede school in Hernen. Er is een haalbaarheidsonderzoek uitgevoerd in 2019. De uitkomst is dat nieuwbouw op de middellange termijn gewenst is. Tot die tijd wordt noodzakelijk onderhoud uitgevoerd aan de Mijlpaal.	Het noodzakelijk onderhoud is uitgevoerd.
In september 2020 is het Integraal Huisvestings Plan (IHP) vastgesteld. In het IHP zijn de projecten opgenomen en in volgorde gezet. Voor investeringsaanvragen vragen we op basis van haalbaarheidsstudies krediet aan bij de raad.	Een brede school in Hernen is geen onderdeel van het IHP op korte termijn.

4-b Minder laaggeletterdheid

We ondernemen concrete acties om laaggeletterdheid te bestrijden	
We ondernemen concrete acties: * Samen et de regiogemeenten zijn we in 2019 gestart met het versterken van de regionale infrastructuur laaggeletterdheid door inzet van de Taalcoördinator. De taalcoördinator helpt bij het vinden van meer laaggeletterden bij de (belangrijkste) vindplaatsen, en zorgt ervoor dat matching van vraag en aanbod beter op elkaar afgestemd wordt. Hierdoor hopen we meer laaggeletterden te vinden die we sneller op het juiste taaltraject kunnen zetten. In 2021 gaan we aan de slag met het uitvoeren van het hernieuwde regionaal beleid, waarbij de huidige structuur en doelen zoveel mogelijk gehandhaafd blijven. * We continueren het gebruik van de taalmeter. We zetten de taalmeter actief in bij mensen die bij ons een uitkering aanvragen. Zo proberen we laaggeletterden te vinden en ze te helpen richting een taaltraject. * We gaan door met duidelijke taal in de werkorganisatie WDW.	* We zijn aan de slag met uitvoering van het hernieuwd regionaal beleid. In de regionale infrastructuur gaan we werken met lokale Taalteams die vraag en aanbod gaan matchen, onder regie van de Taalcoördinator. * De Taalmeter wordt per 1/1/2021 structureel ingebed in de intakes van het Werkbedrijf. Hierdoor hoeven wij de Taalmeter niet meer af te nemen bij nieuwe instroom. In 2021 gaan we de Taalmeter afnemen onder het zittend bestand. * In de WDW zijn taalcoaches actief om medewerkers te helpen in het eenvoudig schrijven.

4-c Onderwijs biedt kansen
Geen specifieke beleidsvoornemens.

4-d Passend onderwijs
Geen specifieke beleidsvoornemens.

Wat kost het?

Taakveld	Financieel overzicht	Geactualiseerde Begroting	Werkelijk	Werkelijk
	(x € 1.000)	**2021**	**2021**	**2020**
	Baten			
4.1	Openbaar basisonderwijs	0	0	0
4.2	Onderwijshuisvesting	188	460	221
4.3	Onderwijsbeleid en leerlingenzaken	38	460	210
	Totaal Baten	**226**	**919**	**431**
	Lasten			
4.1	Openbaar basisonderwijs	265	248	193
4.2	Onderwijshuisvesting	2.187	2.557	2.043
4.3	Onderwijsbeleid en leerlingenzaken	1.275	1.576	1.281
	Totaal Lasten	**3.727**	**4.381**	**3.517**
	Gerealiseerd totaal van baten en lasten	**-3.501**	**-3.461**	**-3.086**
	Mutatie bestemmingsreserves			
	BR: Eenmalige middelen	199	199	0
	ER: Onderhoud Overige gebouwen	-222	-222	-219
	ER: Onderwijshuisvesting	261	261	261
	ER: Uitvoering WMO beleidsplan	0	-8	0
	Afs.R: Ventilatiesysteem Leemweg 121	3	0	0
	Inzet bestemmingsreserves	**241**	**230**	**42**
	Gerealiseerd resultaat	**-3.260**	**-3.232**	**-3.044**
	Verschil rekening/begroting		***29***	

Toelichting verschil baten en lasten rekening/begroting (min is nadeel)	Structureel	Incidenteel
Taakveld 4.1 Openbaar basisonderwijs		
Door de corona zijn er minder gymnastiekuren ingekocht.	0	12
Taakveld 4.2 Onderwijshuisvesting		
Hogere gemeentelijke belastingen onderwijshuisvesting.	-60	0
Hogere verzekeringspremie onderwijshuisvesting.	-40	0
Subsidies voor ventilaties schoolgebouwen van het rijk ontvangen i.v.m. corona.	0	270
De ontvangen subsidies zetten we door aan K&K en Pro College voor het aanbrengen van de gewenste ventilatie binnen de schoolgebouwen.	0	-270
Taakveld 4.3 Onderwijsbeleid en leerlingenzaken		
Voordeel op de subsidie Peuterspeelzalen, vooral vanwege de afrekening 2020 en ontvangen rijkssubsidie op onderwijsachterstanden beleid.	0	56
Vanwege corona hebben minder leerlingen gebruik gemaakt van het vervoer.	0	68
Op de activiteiten brede scholen treedt een incidenteel voordeel op.	0	8
Dit voordeel storten we in de egalisatiereserve WMO.	0	-8

Toelichting verschil baten en lasten rekening/begroting (min is nadeel)	Structureel	Incidenteel
Nadeel op doorberekende kosten WDW	0	-12
Overige verschillen	0	5
Totaal	**-100**	**129**
Totaal saldo	***29***	

Relevante beleidsnota's

Nummer besluit	Beleidsnota
16 2773	Regionaal beleidsplan leerplicht 2015-2019
16 4034	Onderhoudsoverdracht onderwijshuisvesting primair onderwijs
17 4 5581	*Opvang voor alle peuters!* Nota peuteropvang en voorschoolse educatie in Wijchen na de harmonisatie vanaf 2018.
20 3 7254	Integraal Huisvestingsplan Onderwijs 2020

5 Sport, cultuur en recreatie

Algemeen
Het Programma Sport, cultuur en recreatie bestaat uit de volgende taakvelden:
5.1 Sportbeleid en activering; Tot dit taakveld behoren de niet-fysieke maatregelen ter stimulering van professionele- en amateursport, waaronder de subsidies aan alle sportverenigingen.
5.2 Sportaccommodaties; Tot dit taakveld behoren alle accommodaties voor sportbeoefening, zoals de gym- en sportzalen, het zwembad en de buitensport (RSA).
5.3 Cultuurpresentatie, cultuurproductie en cultuurparticipatie; Tot dit taakveld behoren activiteiten ter bevordering van beeldende kunst, muziek, dans en toneel.
5.4 Musea; Tot dit taakveld behoren activiteiten gericht op het verwerven, behouden, wetenschappelijk onderzoeken en presenteren van kunst en cultuur, zoals het museum.
5.5 Cultureel erfgoed; Tot dit taakveld behoren taken gericht op conserveren en voor publiek toegankelijk maken van cultureel erfgoed.
5.6 Media; Tot dit taakveld behoren de zorg voor fysieke en elektronische cultuurdragers, zoals de Wijchense omroep en de bibliotheek.
5.7 Openbaar groen en (openlucht) recreatie; Tot dit taakveld behoren openbaar groen, natuur en recreatie.

5-a	Natuurlijk en divers
5-b	Vitale verenigingen
5-c	Kunst
5-d	Goed zwembad!
5-e	Een goed bijgehouden buitenruimte

Speerpunten

5-a Natuurlijk en divers
Wij vinden het belangrijk dat onze woonwijken en kernen liggen in een groene omgeving met voldoende ruimte. Dat betekent dat wij per gebied kijken welk onderhoud het meeste effect heeft. Verder kijken we goed naar de vlinders, de bijtjes en de bloempjes. Zodat onze manier van onderhoud de biodiversiteit gaat helpen. Het in stand houden van de groene buffers, bijvoorbeeld door herinrichting van parken, vinden wij ook belangrijk. Daarnaast brengen we bij de provincie het belang onder de aandacht van de ecologische verbindingszone Heumen-Horssen. We blijven ons inspannen voor een goede balans tussen natuur, economie en ruimtegebruik.

5-b Vitale verenigingen
Wijchen heeft een rijk verenigingsleven. De meeste verenigingen in onze gemeente zijn vitaal en hun accommodaties liggen er goed bij. Wij denken dat sportvelden, kleedkamers en kantines voor meer dingen gebruikt kunnen worden dan alleen voor de eigen vereniging. Dit bredere gebruik willen we dus stimuleren. In 2018 is het beleidsplan sportstimulering vastgesteld. Verder komen we met een renovatieplan voor de accommodaties van de tennisverenigingen.

5-c Kunst
Kunst geeft kleur aan Wijchen. We gaan door met het huidige kunstbeleid en zorgen vanaf 2019 voor een jaarlijkse aanvulling van ons Kunstfonds. Dat fonds willen wij dus graag houden.

5-d Goed zwembad
Zwembad De Meerval is een belangrijke voorziening in Wijchen. Dankzij het zwembad kunnen jong en oud zich op een gezonde en sportieve wijze vermaken. Het zwembad draagt dus bij aan een goed sportklimaat. Bovendien is het goed voor de recreatie. In de tweede helft van de collegeperiode ontwikkelen we een visie op een zwembad voor de toekomst. Dit doen we samen met onze inwoners en de verenigingen.

5-e Een goed bijgehouden buitenruimte
Goed onderhoud is belangrijk. Anders ontstaat er een rommeltje en dat willen we niet. Als de buitenruimte goed is onderhouden levert dat een belangrijke bijdrage aan de leefbaarheid. Bij dat onderhoud betrekken we onze inwoners zoveel mogelijk. De gemeente heeft hier een voorbeeldrol.

Wat hebben we ervoor gedaan

Begroot 2021 | **Verantwoording**

5-a Natuurlijk en divers

We onderzoeken de mogelijkheid van het opwaarderen van de 'groene long' bij het Wijchense Meer tot recreatie- / natuurgebied van de kern Wijchen, het gebied van Lunen tot het Vormer.	
We stellen een visie op hoe we de 'groene long' willen opwaarderen. Daarin komen lopende en geplande ontwikkelingen, wensen, mogelijkheden en knelpunten voor een opwaardering aan de orde. Na vaststelling kan de visie stapsgewijs worden uitgevoerd.	I.v.m. andere prioriteiten moet het opstellen van deze visie nog worden opgestart. Dat begint met inventarisatie van lopende en geplande ontwikkelingen, wensen, mogelijkheden en knelpunten voor een opwaardering.

We zetten ons in voor een ecologische verbindingszone Heumen-Horssen onder voorwaarde dat de regio en de provincie financieel bijdragen.	
In 2018 is de restopgave voor afronding van de ecologische verbindingszone (EVZ) in beeld gebracht. Eind 2019 is gestart met het opstellen van scenario's voor mogelijkheden van uitvoering. Begin 2020 gaan we in overleg met de provincie als (eerste) verantwoordelijke. Ook gaan we in overleg met andere gebiedspartijen om concrete uitvoeringsafspraken te maken.	Vooralsnog lijken er weinig mogelijkheden voor extra financiering vanuit de provincie. I.v.m. andere prioriteiten is het overleg met provincie en partijen nog niet opgepakt. We blijven in ieder geval alert op kansen om combinaties te maken met functieverandering- en compensatieplannen.

5-b Vitale verenigingen

We komen met een renovatieplan voor de sportaccommodaties van de tennisverenigingen in onze gemeente.	
Dit is afgerond in 2019, in 2021 uitvoering conform plan.	In 2021 zijn verschillende padelbanen aangelegd. Padel is een nieuwe sport. Het college heeft besloten deze banen op te nemen in het RSA. Dit betekent dat zowel de gemeente als de tennisclubs bijdragen aan het onderhoud en aan de vervanging van de banen.

In 2018 komen we met een beleidsplan sportstimulering	
De notitie sport en bewegen is in mei 2018 door de gemeenteraad vastgesteld. Hierin is verwoord wat de visie en uitgangspunten zijn van de gemeente op het gebied van sportstimulering.	Er wordt uitvoering gegeven aan de notitie sport en bewegen. Door de coronacrisis kunnen we minder aan sportstimulering doen dan we zouden willen.

Door vertegenwoordigers vanuit de sportsector, gemeenten en maatschappelijk betrokken partners is een Nationaal Sportakkoord gesloten. Hiermee willen we dat zoveel mogelijk mensen met plezier sporten en bewegen.	
Eind 2019 zijn we in gesprek gegaan met lokale (sport)verenigingen en maatschappelijke instellingen om te komen tot een lokaal sportakkoord. Door de coronacrisis zal het lokaal sportakkoord later worden ondertekend dan gepland. Dit zal nu in september 2020 gebeuren. In het sportakkoord zijn we gekomen tot een aantal	Het sportakkoord is gereed. De ondertekening van het sportakkoord heeft in september 2020 plaats gevonden. Het uitvoeringsbudget voor 2021 is aangevraagd en toegekend. Initiatiefnemers kunnen een aanvraag doen om uitvoeringsbudget te ontvangen vanuit het lokaal sportakkoord. Daarnaast zijn er werkgroepen actief om acties uit het lokaal sportakkoord ten uitvoer te brengen.

concrete ambities op het terrein van sport en bewegen. Er is inmiddels budget toegekend door het Rijk. Vanaf september 2020 zal er een start gemaakt worden om deze ambities op te pakken. Daarnaast onderzoeken we de subsidiemogelijkheid voor het realiseren van een Pumptrackbaan in de nieuwe Wijk West.	

Besturen van dorpshuizen, wijkcentra en multifunctionele accommodaties "ontzorgen" met duidelijke verantwoordelijkheden en afspraken over beheer, exploitatiekosten en subsidies.	
Opstellen van een notitie Beheer en exploitatie van maatschappelijk vastgoed voor dorpshuizen, wijkcentra en multifunctionele gebouwen.	De raad heeft de notitie op 21 oktober 2021 vastgesteld als kader voor nieuw beleid.

5-c Kunst

We zetten de subsidieregeling activiteiten beeldende kunst voort.	
Subsidieaanvragen voor activiteiten beelden kunst en kunsteducatie worden conform bestaand beleid behandeld. De reserve Kunst bevat voldoende voor 2021.	Door de coronacrisis en als gevolg daarvan de coronamaatregelen, is er in 2021 maar één aanvraag geweest.

5-d Goed zwembad!

We maken een plan voor een toekomstbestendig zwembad. We presenteren dat in 2021.	
In het najaar van 2020 beginnen wij met het opstellen van een toekomstvisie op het zwembad. Dit moet uitmonden in een beleidsdocument, waarin de raad de ambitie en doelstelling voor een zwembadvoorziening voor Wijchen vastlegt. Het traject van opstellen van een toekomstvisie tot en met het beoogde eindresultaat (renovatie, nieuwbouw of anderszins) is al snel 5 jaar.	Proces loopt volgens planning. In december 2021 heeft een meningsvormende raadsvergadering plaatsgevonden. Daarin is breed draagvlak gebleken voor een uitgebreide renovatie van het zwembad.

5-e Een goed onderhouden buitenruimte

Geen specifieke beleidsvoornemens.

Wat kost het?

Product nr.	Financieel overzicht	Geactualiseerde Begroting	Werkelijk	Werkelijk
	(x € 1.000)	**2021**	**2021**	**2020**
	Baten			
5.1	Sportbeleid en activering	7	29	30
5.2	Sportaccommodaties	587	1.151	623
5.3	Cultuurpresentatie, -productie en -participatie	0	40	0
5.4	Musea	0	1	6
5.5	Cultureel erfgoed	3	25	39
5.7	Openbaar groen en (openlucht) recreatie	149	162	81
	Totaal Baten	**744**	**1.407**	**780**
	Lasten			
5.1	Sportbeleid en activering	387	424	405
5.2	Sportaccommodaties	3.177	3.113	2.777
5.3	Cultuurpresentatie, -productie en -participatie	537	448	498
5.4	Musea	262	259	289
5.5	Cultureel erfgoed	129	138	81
5.6	Media	765	764	751
5.7	Openbaar groen en (openlucht) recreatie	4.007	3.686	3.541
	Totaal Lasten	**9.264**	**8.831**	**8.342**
	Gerealiseerd totaal van baten en lasten	**-8.519**	**-7.424**	**-7.562**
	Mutatie bestemmingsreserves			
	Afs.R: 3e Hockeyveld Campus Wijchen	21	21	21
	Afs.R: Centrale Sporthal	187	187	187
	Afs.R: Kunstgrasveld Diosa	27	27	27
	Afs.R: Renovatie crossbaan Wycross	5	5	5
	Afs.R: Sportzaal achterlo	2	2	2
	Afs.R: Automatische beregening	7	7	7
	Afs.R: RSA	95	95	60
	AR: Algemene Reserve	113	110	50
	BR: Beeldende kunst	10	0	7
	BR: Eenmalige middelen	0	5	-5
	BR: Landschapsontwikkelingplan	0	-46	-21
	BR: Renovaties Sportvelden	-326	-326	-243
	BR: RSA Tennis	-17	-17	-38
	BR: Vervangen speeltoestellen openbare speelpleinen	-5	-5	-5
	BR: Fonds voor en door Wijchen	0	29	0
	BR: De Stroming	0	-136	0
	BR: Groenvoorziening Loonse waard	0	15	9
	ER: Egalisatiereserve tarieven hondenbelasting	20	20	18
	ER: gemeentelijke monumenten	10	-7	-74
	ER: Gymmaterialen	55	-57	-26
	ER: Onderhoud Overige gebouwen	-33	-126	-178
	ER: Uitvoering WMO beleidsplan	0	-17	-41
	ER: Corona compensatie	234	43	-209
	ER: Groen	210	-77	0
	Inzet bestemmingsreserves	**613**	**-248**	**-448**
	Gerealiseerd resultaat	**-7.906**	**-7.672**	**-8.010**
	Verschil rekening/begroting		**235**	

Toelichting verschil baten en lasten rekening/begroting (min is nadeel)	Structureel	Incidenteel
Taakveld 5.1 Sportbeleid en activering		
Nadeel op doorberekende kosten WDW.	0	-9
Nadeel op subsidies sport, afrekening rijkssubsidie.	0	-22
Taakveld 5.2 Sportaccommodaties		
Minder vervangingen gymmaterialen dan opgenomen in het meerjarenplan. Dit schuift door naar de komende jaren.	0	111
Vanwege bovenstaand voordeel is een lagere onttrekking uit de reserve gymmaterialen benodigd.	0	-111
Voordeel op de exploitatielasten gymzaal Wijchen West.	0	20
Voordeel op Sportzaal Achterlo, wordt voornamelijk veroorzaakt door te TVO (Tegemoetkoming Verhuurders Sportaccommodaties COVID-19) regeling van het Rijk.	0	12
We gingen er bij de Perspectiefnota uit van een negatief corona effect van € 219k. Dat is beperkt gebleven tot € 30k: De huurderving binnen de stichting exploitatie zwembaden wordt gecompenseerd door ontvangen Rijkssubsidie (SPUK IJZ). Binnen de exploitatie van het zwembad ontstaat een nadeel t.o.v. de begroting, met name vanwege lagere omzet door corona en hogere gaskosten.	0	189
Vanwege de ontvangen Rijkssubsidie (SPUK IJZ) hoeven we de egalisatiereserve corona maar voor € 30k in te zetten om het exploitatietekort op het zwembad op te vangen (begroot was € 219k).	0	-189
Totaal op buitensport minder kosten gemaakt o.a. door minder subsidie te verstrekken, minder onderhoudskosten en lagere gemeentelijke belastingen.	0	60
MFA Woezik lagere exploitatiekosten.	0	47
Minder gebruik gemaakt van sportfaciliteiten waardoor er minder kosten gemaakt zijn voor schoonmaak, reparaties, onderhoud etc.	0	60
Lagere kosten aan onderhoud gymzalen, met name bij de Buizerd. Deze werkzaamheden zijn doorgeschoven naar 2022.	0	86
Bovenstaande afwijking leidt tot een lagere onttrekking uit de reserve onderhoud, die beschikbaar blijft voor toekomstige uitgaven.	0	-86
SPUK sport (subsidieregeling rijk vanwege gewijzigde BTW regelgeving op sport) afrekening 2021.	0	68
Nadeel op doorberekende kosten WDW.	0	-29
In verband met capaciteitsproblemen is er minder werk uitgevoerd voor de inspecties en onderhoud bij sportvoorzieningen	0	11
Taakveld 5.3 Cultuurpresentatie, -productie en cultuurparticipatie		
Voordeel op muziekonderwijs.	0	20
Bij de Culturele activiteiten is er geen gebruik gemaakt van de extra corona subsidie uit de Perspectiefnota. Hierdoor is de dekking uit de reserve niet benodigd.	0	5
Afwikkeling liquidatie stichting de Stroming	0	136
De ontvangen middelen uit stichting de Stroming blijven beschikbaar voor muziekonderwijs, zoals in de statuten is opgenomen.	0	-136
Taakveld 5.4 Musea		
Geen significante afwijkingen		
Taakveld 5.5 Cultureel erfgoed		
Geen significante afwijkingen		
Taakveld 5.6 Media		
Geen significante afwijkingen		

Toelichting verschil baten en lasten rekening/begroting (min is nadeel)	Structureel	Incidenteel
Taakveld 5.7 Openbaar groen en (openlucht) recreatie		
Onderhoudskosten Loonse Waard.	0	-15
Afdekking kosten Loonse Waard uit de daarvoor bestemde reserve.	0	15
We plannen dit jaar geen onderzoekskosten voor het machinale bestek.	0	10
De onderhoudskosten en schades aan jongeren ontmoetingsplaatsen zijn dit jaar lager.	0	9
De onderhoudskosten en schades aan speelvoorzieningen zijn dit jaar lager.	0	9
De eikenprocessierups heeft dit jaar minder overlast veroorzaakt.	0	56
In verband met capaciteitsproblemen is er meer onderhoudswerk via een aannemer uitgevoerd.	0	-58
Meer inzet van medewerkers in de buitendienst	-50	0
Het aanpassen van de hondenuitlaatplaatsen was duurder dan geraamd, dit wordt grotendeels gecompenseerd doordat er minder klachtenonderhoud nodig was. Dit saldo wordt verrekend via de reserve hondenbelasting.	0	-7
Minder uitgaven beeldende kunst.	0	10
Overige afwijkingen taakveld 5.7.	0	13
Totaal	***-50***	***285***
Totaal saldo	***235***	

Relevante beleidsnota's

Nummer besluit	Beleidsnota
12 IZ 132	Renovatieplan Sportaccommodaties / RSA
13 IZ 196	Beleidskader Investeringen Buitensportaccommodaties.
14 IZ 199	Uitvoeringsdocument muziekonderwijs.
16 4095	Speelruimtebeleid 2015-2025.
16 IZ 121	Nota speelbeleid.
16 IZ 123	Uitvoeringsprogramma Kunstparticipatie.
18 4 15250	Notitie Sport en bewegen.
18 4 666 / 19 24150	Algemene subsidieverordening 2018
19 35155	Visie bibliotheek 2020 - 2023
19 27162	Visie 't Mozaïek, sociaal cultureel en educatief centrum in wijchen.
20 52446	Beleidsplan Natuur en Biodiversiteit

6 Sociaal domein

Algemeen
Het Programma Sociaal domein bestaat uit de volgende taakvelden:
6.1 Samenkracht en burgerparticipatie; Tot dit taakveld behoren algemene voorzieningen (waarvoor geen individuele beschikking van de gemeente nodig is) gericht op participatie, zoals dorp- en wijkcentra en leefbaarheidsgroepen.
6.2 Wijkteams; Tot dit taakveld behoren alle loketvoorzieningen (Lokale toegangspoort / Integraal Deskundige Toeleiding) gericht op het identificeren van eigen kracht en het geleiden naar de juiste vorm van individuele ondersteuning (maatwerkvoorzieningen en -dienstverlening).
6.3 Inkomensregelingen; Tot dit taakveld behoren alle inkomens- en bijstandsvoorzieningen, zoals bijstandsverlening, het besluit bijstandsverlening zelfstandigen en de bijzondere bijstand.
6.4 Begeleide participatie; Tot dit taakveld behoren voorzieningen ter bevordering van maatschappelijke participatie die niet gericht zijn op doorstromen naar arbeid, zoals de sociale werkvoorziening (voormalig BREED).
6.5 Arbeidsparticipatie; Tot dit taakveld behoren alle op arbeid gerichte participatie- en re-integratievoorzieningen, die de MGR voor Wijchen uitvoert.
6.6 Maatwerkvoorzieningen WMO; Tot dit taakveld horen materiële voorzieningen om zelfstandig te kunnen functioneren (WMO) voor mensen met fysieke beperkingen die op basis van een beschikking verstrekt worden, zoals de WMO woonvoorzieningen en WMO hulpmiddelen.
6.71 Maatwerkdienstverlening 18+; Tot dit taakveld behoort dienstverlening aan individuele cliënten met een beperking (fysiek/psychisch), die zelfstandig wonen en die ondersteuning behoeven in de vorm van beschikbare uren op basis van een toekenningsbeschikking, zoals de huishoudelijke verzorging, dagbesteding en vervoersvoorzieningen.
6.72 Maatwerkdienstverlening 18-; Tot dit taakveld behoren vormen van jeugdhulp die door de gemeente als individuele (niet vrij toegankelijke) voorziening worden aangemerkt waaronder begrepen jeugd en opvoedhulp, PGB jeugd en jeugd GGZ.
6.81 Geëscaleerde zorg18+; Tot dit taakveld behoren alle opvang- en beschermd wonen-voorzieningen met inbegrip van eventuele maatwerkdienstverlening en maatwerkvoorzieningen voor personen die in de betreffende opvangvoorzieningen verblijven, zoals GGD veilig thuis.
6.82 Geëscaleerde zorg 18-; Tot dit taakveld behoren maatregelen gericht op de opvang en het verbeteren van de veiligheid van kinderen en jeugdigen 18- met inbegrip van maatwerk dienstverleningsmaatregelen voor jeugdigen die in de desbetreffende opvangvoorzieningen verblijven, zoals kinderbeschermingsmaatregelen en jeugdreclassering.

Speerpunten | Coalitie akkoord | Algemeen

6-a	Leefbaarheid in de kernen
6-b	Gezonde en vitale samenleving
6-c	Meedoen op maat
6-d	Mensen met een beperking
6-e	Meedoen is maatwerk
6-f	Kindregeling
6-g	Doelgroepenvervoer
6-h	Zorg dichtbij
6-i	Oog voor preventie
6-j	Aandacht voor mantelzorg
6-k	Minder eenzaamheid
6-l	Verward gedrag
6-m	Wijchen gezonder
6-n	Alert op misbruik
6-o	BUIG
6-p	Jeugd / WMO
6-q	WMO klassiek

Speerpunten

6-a Leefbaarheid in de kernen

Om de leefbaarheid te vergroten willen we woningbouwinitiatieven in de kernen (verder) op weg helpen. Onder andere door woningbouwplannen en ideeën zo goed mogelijk te ondersteunen. Onderwijs is belangrijk om de kleine kernen leefbaar te houden. We zetten de ingezette lijn van brede scholen in multifunctionele accommodaties voort. MFA Batenburg is hiervan een goed voorbeeld. We blijven de leefbaarheidsgroepen ondersteunen en we stimuleren het evalueren en verder ontwikkelen van de Dorpsontwikkelingsplannen.

6-b Gezonde en vitale samenleving (i.p.v. senioren)

Wij worden met elkaar steeds ouder. Ook in onze gemeente neemt het aantal senioren de komende jaren verder toe. Wij willen senioren stimuleren om zo lang mogelijk zelfstandig te blijven en actief te blijven meedoen in de samenleving. Senioren zijn van grote waarde voor onze samenleving. Wij kunnen hun kennis en ervaring uitstekend gebruiken. Wij ondersteunen daarom initiatieven die bijdragen aan een gezonde en vitale samenleving. Dit kunnen initiatieven zijn die zich richten op mensen met een beperking, maar ook op vitale senioren en jonge inwoners. Mooie voorbeelden hiervan zijn initiatieven van Bergharen-Hernen en van Wijchen Gezond. Wij stimuleren (sport)verenigingen om meer activiteiten voor senioren te ontplooien (zoals Dynamic-tennis).

6-c Meedoen op maat

Wij willen dat inwoners en organisaties actief meedoen met onze gemeentelijke projecten. In onze samenleving zit namelijk veel kennis en ervaring. Daarvoor gebruiken

wij de zogenaamde participatieladder. Per geval bekijken wij op welk moment wij inwoners en anderen het beste kunnen betrekken bij onze projecten. En welke werkvorm daarbij het beste past. Het ene moment is alleen informeren voldoende. Terwijl wij hen op een ander moment vragen te adviseren of zelf plannen te ontwikkelen. We willen het instrument van de participatieladder met volle energie inzetten.

6-d Mensen met een beperking

Sinds 14 juli 2016 geldt in Nederland het VN-verdrag Handicap. Dit verdrag legt de rechten van mensen met een beperking vast op het gebied van arbeid, wonen, vervoer, onderwijs, zorg en vrijetijdsbesteding. Doel is om te voldoen aan de rechten uit het verdrag. Zodat mensen met een beperking volwaardig zijn opgenomen in de samenleving. Daarnaast streeft het verdrag een andere kijk na op mensen met een beperking. In deze collegeperiode willen we die gelijkwaardigheid in ons beleid vastleggen. Samen onze maatschappelijke partners starten we in 2019 met de Wijchense Inclusieagenda. In deze agenda staan acties om genoemde doelstellingen voor elkaar te krijgen.

6-e Meedoen is maatwerk

Wat ons betreft is mensen aan het werk krijgen de beste vorm van armoedebeleid. Iedereen krijgt de kans om mee te doen en er moet voor iedereen een plan zijn. We zetten ons in om mensen aan werk te helpen. Dit is geen eenrichtingsverkeer. We verwachten dat iedereen verantwoordelijkheid neemt. De regeling tegenprestatie is een goede manier om de afstand naar betaald werk te verkleinen. Schulden spelen bij armoede vaak een rol. Het is belangrijk om op tijd te signaleren waar en wanneer dingen fout dreigen te gaan. Daarom spelen preventie en vroegsignalering bij schuldhulpverlening een belangrijke rol.

6-f Kindregeling

De focus van het Wijchense armoedebeleid ligt op het ondersteunen van kinderen in gezinnen met lage inkomens. De kindregeling maakt het voor kinderen in arme gezinnen toch mogelijk dat zij een huiswerkcomputer kunnen krijgen of lid kunnen worden van een sportclub. Het in 2017 vastgestelde armoedebeleid is geëvalueerd. We onderzoeken in dit kader de mogelijkheid om de inkomensgrens voor de kindregeling op te trekken naar 120%.

6-g Doelgroepenvervoer

De kosten voor het vervoer van mensen met een beperking stijgen aanzienlijk. We komen met voorstellen om deze kosten te verminderen.

6-h Zorg dichtbij

Wij stellen een goede kwaliteit van zorg en zorg op maat voor onze inwoners altijd voorop. Die zorg moet altijd beschikbaar zijn voor mensen die het nodig hebben. Samen met de professionals van welzijn en de zorgpartners van onze nieuwe zorgcorporatie ‘Rondom Wijchen’ nemen we de verantwoordelijk hiervoor en gaan we deze uitdaging graag aan. De afgelopen jaren hebben we de zorg dichterbij onze inwoners gebracht. De oprichting van onze sociale wijkteams was een succes en heeft hierbij geholpen. De toegang tot zorg is in onze gemeente laagdrempelig geworden. Dat willen we zo houden. De in gang gezette ontwikkeling met de oprichting van Rondom Wijchen heeft ruimte nodig om tot maximale ontwikkeling en innovatie te komen. De eigen kracht van inwoners en hun sociale omgeving zijn hierin belangrijke speerpunten. Het beschikbare budget is leidend. Daarbij hoort een tussentijdse monitoring, evaluatie en goede verantwoording van de inzet van de middelen en de bereikte resultaten.

6-i Oog voor preventie

We versterken de zorgcorporatie Rondom Wijchen door wonen, inkomen en participatie met deze corporatie te verbinden. Op die manier kunnen we zorgen voor een totaalaanpak. Een voorbeeld is het opnemen van schuldhulpverleners in het sociaal

wijkteam. Hierdoor maken we maatwerkondersteuning van inwoners en hun huishouden mogelijk. We geven ook aandacht aan het voorkomen van problemen. En we sturen erop dat de zorg voor iedereen eenvoudig bereikbaar is.

6-j Aandacht voor mantelzorg

Wij vinden dat mensen zo lang mogelijk zelfstandig moeten zijn. Zelfredzaamheid en zelfregie zijn inmiddels ingeburgerde begrippen. Inwoners proberen hun problemen eerst zelf of met hun familie of bekenden op te lossen. Lukt dat niet, dan kunnen zij bij de professionele zorgverleners terecht voor ondersteuning. Om zelfredzaam te kunnen zijn is mantelzorg belangrijk. We zetten het huidige beleid voort om mantelzorgers te ondersteunen bij hun belangrijke taak. Bijvoorbeeld door met hen mee te denken in de sociale wijkteams.

6-k Minder eenzaamheid

Wij vinden het voorkomen en verminderen van eenzaamheid bij onze inwoners een belangrijke opgave. Om eenzaamheid goed in beeld te brengen leggen we huisbezoeken af en leggen we contacten met het verenigingsleven. In 2019 komen wij met concrete voorstellen om de eenzaamheid in onze gemeente terug te dringen.

6-l Mensen met verward gedrag

Het aantal meldingen en incidenten over mensen met verward gedrag neemt toe. Gemeenten en regio's moeten een lokale en goed werkende aanpak hebben voor deze groep inwoners. Wij pakken dit maatschappelijke probleem lokaal aan. Dat doen wij samen met onze zorg- en veiligheidspartners. Ook hier vinden wij dat er altijd sprake moet zijn van maatwerk. Een persoonsgerichte aanpak is dus van belang.

6-m Wijchen gezonder

We willen onze inwoners stimuleren gezonder te leven. Mensen die behoren tot zogeheten risicogroepen willen we extra aandacht geven. Daarom ondersteunen we initiatieven uit de Wijchense samenleving. Een goed voorbeeld is het initiatief Wijchen Gezond. Het beschermen en verbeteren van de gezondheid is bovendien een belangrijk uitgangspunt in de nieuwe Omgevingswet. Deze wet treedt naar verwachting in 2021 in werking. Met die nieuwe wet houden wij rekening.

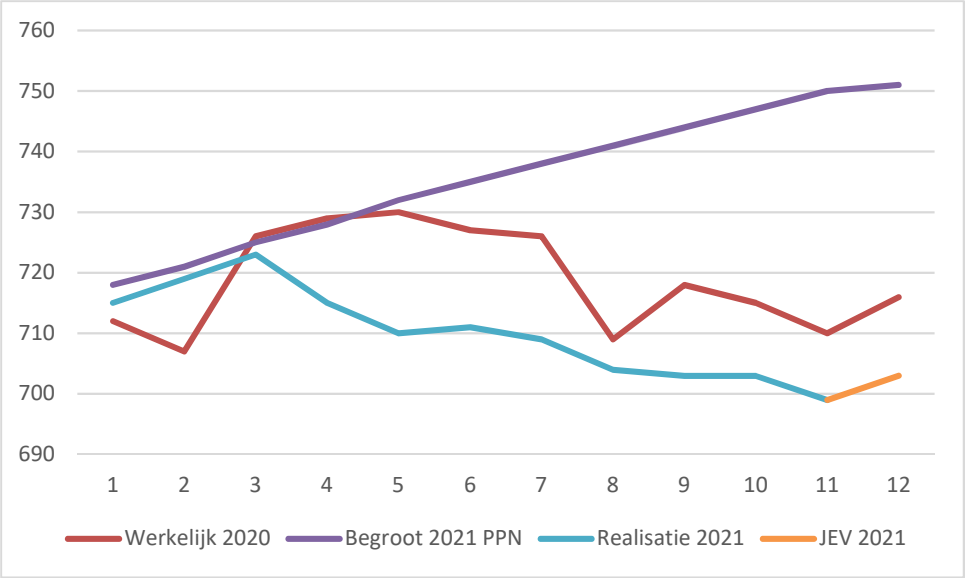
6-n Alert op misbruik

Uitkeringen en regelingen van de gemeente zijn alleen bedoeld voor mensen en gezinnen die het écht nodig hebben. We gaan door met een gecoördineerde aanpak van opsporing en handhaving in de regio. We zijn dus alert op misbruik.

6-o BUIG

Belangrijkste ontwikkelingen beleid lopende jaar

In de primitieve begroting van 2021 is rekening gehouden met een gemiddeld aantal van 775 bijstandontvangers. Bij de Perspectiefnota is de begroting bijgesteld tot gemiddeld 735. We zijn gestart in 2021 met 718 bijstandsgerechtigden. Per 31 december 2021 zijn 681 mensen afhankelijk van een uitkering. Ondanks de coronacrisis en het verwachte oplopende aantal mensen dat afhankelijk is van een uitkering (volgens het SCP en Divosa) blijft de stijging opnieuw achterwege. Mogelijk is dat het gevolg van de positieve berichten over de ontwikkeling van het aantal vacatures. Zoals in onderstaande grafiek is weergegeven, is een lichte daling van het bestand waarneembaar.

Wat is de verwachte afwijking t.o.v. begroting?
In de Perspectiefnota 2021 is gerekend met 735 bijstandsgerechtigden gemiddeld over het hele jaar. We hielden rekening met een stijging van het bestand naar aanleiding van de aanhoudende coronamaatregelen. Vanaf de zomer 2021 zien we een lichte daling van het aantal bijstandscliënten.

Het definitieve budget BUIG is voor 2021 is op € 10.737k vastgesteld. Uiteindelijk liggen de kosten € 209k lager dan begroot. Daar staat tegenover dat de hoogte van de Rijksuitkering € 107k lager bedroeg dan opgenomen in de begroting. Per saldo een voordeel ten opzichte van de actuele begroting van € 102k. Bij de Perspectiefnota is het budget opgehoogd, ten laste van een onttrekking uit de egalisatiereserve (€ 78k). De egalisatiereserve BUIG bedraagt per 1-1-2021
€ 406k. Het voordeel t.o.v. de begroting (€ 102k - € 78k = € 24k) storten we in de egalisatiereserve.

Tozo 2021
De Tijdelijke overbruggingsregeling zelfstandig ondernemers (Tozo) wordt door de gemeente uitgevoerd. De regeling Tozo is tijdelijk en is inmiddels gesloten per 1 oktober 2021. De regeling is na deze datum niet verder verlengd en heeft niet geleid tot een grotere omvang van ons bijstandsvolume. Op langere termijn valt hierover echter nog niets te zeggen. Gemeenten worden voor uitkeringskosten volledig gecompenseerd. Voor de uitvoering van deze regeling ontvangen we een vast bedrag (€ 450,- voor aanvraag levensonderhoud en € 800,- voor aanvraag bedrijfskapitaal) per genomen besluit.

Tonk
Deze tijdelijke regeling om een terugval in inkomsten door corona te kunnen opvangen blijft ver achter bij het verwachtte gebruik, ondanks intensieve communicatie en aanpassingen om de regeling meer toegankelijk te maken. Ook is deze regeling inmiddels gesloten. In september is nogmaals nadrukkelijk de publiciteit gezocht om de regeling onder de aandacht te brengen.
Over de resultaten (aantallen en financieel) Tonk en Tozo heeft u later een informatienota ontvangen.

6-p Decentralisaties

Dit thema behandelt de realisatie 2021 van de 2D's t.o.v. de geactualiseerde begroting. In 2021 heeft de gemeente Wijchen de contracten voor Wmo en jeugdhulp voor het merendeel ondergebracht bij het ROB (regionaal ondersteuningsbureau) in het Rijk van Nijmegen. Ook de capaciteitsfinanciering St. Maartenschool en Jeugdbescherming/ Jeugdreclassering vallen onder de regionale contracten.
Dyslexie en welzijn, PGB-aanbieders en een klein deel van de Wmo en jeugdhulp contracten zijn in eigen beheer. Dit betreft lokale spelers of maatwerkcontracten specifiek voor Wijchense inwoners. Daarnaast gaan de 2D's ook over: eigen bijdrage, mantelzorgwaardering en veilig thuis.

Nulmeting 2021 en tussentijdse P&C- rapportages
In Q1 van 2021 is de jaarlijkse Nulmeting 2D's uitgevoerd. Tijdens meerdere inhoudelijke duiding sessies is op basis van de actuele zorgpopulatie, te verwachten trends in zorggebruik en ontwikkelingen het geactualiseerde beeld 2021 (en verder) bepaald. Dit hebben we in de Perspectiefnota verwerkt, waarmee de actuele begroting is bijgesteld.

In tussentijdse rapportages zijn de ontwikkelingen in het zorggebruik en de daaraan gerelateerde verwachte kosten in beeld gebracht. In de novemberrapportage 2021 werd, op basis van de gegevens t/m augustus, op het thema 2D's een uitzetting van € 12k ten opzichte van de actuele begroting verwacht. Dit is op 2 december 2021 aan de raad gepresenteerd. In voorliggende Jaarrekening wordt dat beeld positief bijgesteld.

Algemeen beeld
We zien in 2021 nog steeds de effecten van de coronacrisis. Behalve de ziekte zelf zien we dat de opgelegde corona- maatregelen van de Rijksoverheid grote effecten hebben op inwoners. Door de lockdowns, het sluiten van scholen en thuiswerken, zien we een grote druk op personen en gezinnen ontstaan. Dit heeft een direct effect op zorgconsumptie. Doordat inwoners in de knel komen vragen ze meer om ondersteuning, maar soms is er ook sprake van het mijden van ondersteuning vanwege de angst om ziek te worden. Ook instellingen hebben enorm onder druk gestaan door het voortdurend aanpassen van de corona maatregelen en het hoge besmettingsgehalte van personeel en zorggebruikers. Het totale beeld van 2021 wordt door deze ontwikkelingen beïnvloed.

Wat is het resultaat op de 2D's in 2021?
In de onderstaande tabel (bedragen x €1.000) de opbouw van de totale realisatie 2021 van de 2D's:

WMO nieuw	Begroot 2021	Werkelijk 2021	Saldo
Begeleiding	2.442	2.276	166
Dagbesteding	763	588	175
PGB	315	189	127
Overig	123	102	21
Totaal WMO nieuw	**3.644**	**3.154**	**489**
Jeugd	**Begroot 2021**	**Werkelijk 2021**	**Saldo**
Dagbehandeling	894	865	29
Verblijf	4.622	4.474	149
Ambulant	2.868	3.381	-513
GGZ zorg	2.845	2.630	215
Bescherming/reclassering	767	866	-99
PGB	478	299	180
Overig	1.636	1.317	319
Totaal Jeugd	**14.110**	**13.831**	**279**
Totaal 2D's	**17.754**	**16.985**	**769**
Niet onttrekken tekort PPN uit ER 2D's			-660
Saldo 2D's jaarrekening 2021			**109**
NB> Restant Blokhuismiddelen ad € 550k storten we in de ER 2D's 2021 (reservering voor 2022 e.v.)			

Het totaalbeeld 2021 2D's laat een positief resultaat zien van **€ 109k**. Dit resultaat is als volgt opgebouwd:

- Een positief resultaat van € 489k op Wmo nieuw;
- Een positief resultaat van € 279k op Jeugd;
- Het niet onttrekken van de in de Perspectiefnota 2021 geraamde € 660k. De inzet (dekking) vanuit de egalisatiereserve 2D's blijkt niet nodig omdat er geen tekort optreedt.

Toelichting WMO nieuw

Het onderdeel Wmo nieuw laat in 2021 een voordeel zien van € 489k. Dit voordeel was in de novemberrapportage grotendeels al voorzien.
Het voordeel op begeleiding zit met name op reguliere begeleiding. Het aantal toewijzingen is afgenomen en er maken minder inwoners gebruik van reguliere begeleiding. Voor specialistische begeleiding zien we een kleine daling, door een lichte afname in het aantal klanten.

Ook bij de categorie dagbesteding treedt een voordeel op. Zowel bij de dagbesteding volwassenen als bij de dagbesteding voor ouderen ligt de realisatie in 2021 lager dan in 2020. In het laatste kwartaal van 2021 is wel een licht herstel opgetreden.
Ook voor deze categorie geldt dat we bij de toegang zorgvuldiger beoordelen wat de meest passende ondersteuning is. Daarnaast vindt verschuiving plaats naar de Wet langdurige zorg (WLZ). Corona heeft ook in 2021 effect gehad, er is hierdoor minder gebruik gemaakt van dagbesteding.

Het voordeel bij de PGB's WMO nieuw treedt op doordat er minder vaak PGB wordt ingezet. Waarschijnlijk omdat ons zorg in natura aanbod volstaat. Er is dus (deels) ook sprake van verschuiving in kosten van PGB naar Zorg in natura.

Het voordeel bij categorie overig wordt grotendeels veroorzaakt doordat het kortdurend verblijf in het kader van respijtzorg in 2021 nauwelijks is ingezet.

Hoofdlijn bevindingen vanuit monitoring Totaalbeeld 2021

- In 2020 hebben de ingezette maatregelen effect gehad op het zorggebruik Wmo-nieuw. Dat lagere niveau blijft in 2021 constant.
- Deze trend wordt verklaard door:
  - Het zorgvuldiger beoordelen van aanvragen door het Sociaal Wijkteam, waarbij maatwerk altijd mogelijk blijft.
  - Het beter toepassen van de kaders van de Wmo, en doorgeleiden naar andere wettelijke voorziening (bijvoorbeeld Wet langdurige zorg of Zorgverzekeringswet) als een grondslag hiervoor aanwezig is.
- In plaats van reguliere of specialistische begeleiding wordt met succes vaker groepsbegeleiding of praktische begeleiding ingezet.

Toelichting Jeugd

Het onderdeel Jeugd laat in 2021 een voordeel zien van € 279k. Dit terwijl er in de november-rapportage nog een nadeel werd verwacht. Hieronder worden per categorie de oorzaken toegelicht.

De categorie dagbehandeling Jeugd laat een voordeel zien in 2021. Dit voordeel is uiteindelijk kleiner dan verwacht, door een toename van de vraag naar naschoolse opvang in de 2e helft van 2021.

Ook bij de categorie verblijf treedt een voordeel op, terwijl bij de novemberrapportage nog een nadeel werd verwacht. Voor verblijf inclusief behandeling geldt dat de uitstroom van twee jeugdigen uit het product 24- uurs verblijfszorg zorgt voor een voordeel t.o.v. de begroting. Ook is er in 2021 geheel geen Jeugdzorg plus ingezet, terwijl in de begroting wel rekening wordt gehouden met (minimale) inzet op dit product.
Bij verblijf exclusief behandeling is er sprake van een kostenstijging als gevolg van nieuwe instroom bij de gezinshuizen middel en zwaar (verzwaring problematiek). Ondanks deze kostenstijging komt ook deze categorie op een voordeel uit. Dit als gevolg van de compensatieregeling voogdij/ 18+ vanuit het Rijk, waarmee gemeenten die een bovengemiddeld gebruik hebben in deze categorie, worden gecompenseerd.

Categorie Jeugdhulp ambulant sluit in 2021 met een tekort. Dit tekort was ook al bij de novemberrapportage in beeld. De voornaamste oorzaken: reguliere begeleiding is gestegen, o.a. door inzet van STAR-training (kortdurend groepsaanbod jeugd GGZ). Daarnaast wordt begeleiding ingezet zodat jeugdigen binnen het onderwijs/woongroep kunnen blijven. Ook is de inzet van ambulante behandeling van een aanbieder met een hoog tarief een oorzaak. De toenemende behoefte aan reguliere begeleiding komt mede door de effecten van de coronamaatregelen op jeugdigen en gezinnen.

Bij de categorie Jeugd GGZ treedt een voordeel op. Dit terwijl er in de novemberrapportage nog een nadeel werd verwacht. De belangrijkste oorzaken voor deze stabilisatie: inzet specialistische ondersteuning jeugd GGZ, extra inzet schoolmaatschappelijk werk en de aanvulling van het vrij toegankelijk aanbod (o.a. STAR- training). De basis GGZ wordt meer ingezet dan begroot. Bij de specialistische GGZ blijven we ruim binnen de begroting. Mede doordat de productie van één grote aanbieder in 2021 is gedaald vanwege procedure tot contractbeëindiging.

Bij de categorie Jeugdbescherming en –reclassering treedt, zoals reeds verwacht in de novemberrapportage, een nadeel op. De belangrijkste oorzaak is een stijging van de ondertoezichtstellingen (OTS). Verwijzing loopt via de gecertificeerde instellingen.

Het voordeel bij de PGB's Jeugd treedt op doordat er minder vaak PGB wordt ingezet. Waarschijnlijk omdat ons zorg in natura aanbod volstaat. Er is dus (deels) ook sprake van verschuiving in kosten van PGB naar Zorg in natura. Daarnaast is een positieve afrekening over 2020 ontvangen.

Het voordeel bij categorie overig wordt veroorzaakt door lagere kosten inzake: de landelijke zorg, GGD Veilig Thuis, het lumpsumbudget, persoonlijke verzorging, vervoer, capaciteitsfinanciering St. Maarten school en jeugdhulp crisis. De inhoudelijke onderbouwingen bij deze onderdelen, zijn terug te vinden bij de verschillenanalyse van dit programma.

Hoofdlijn bevindingen vanuit monitoring Totaalbeeld 2021

- De coronamaatregelen hadden een fors effect op het welbevinden van jeugdigen in Nederland. Ook in Wijchen zien we deze effecten. Doordat jeugdigen worden belemmerd in hun ontwikkeling naar volwassenheid zien we een toename van zorggebruik. De oorzaak kunnen we niet beïnvloeden maar we kunnen wel inspelen op de nieuwe behoeften die zijn ontstaan. Dit doen we door extra inzet in preventieve programma's samen met onderwijs en welzijn. Dit zorgt ervoor dat we verzwaring van problematiek, wanneer er nog geen sprake was van zorg, kunnen voorkomen.
- Wanneer al sprake was van zorg zien we dat er verzwaring van zorg is geweest. Ook hier proberen we door tijdig te schakelen met zorgaanbieders eerder zorg in te zetten waardoor we de verergering van de problematiek hanteerbaar houden. Dit zodat de jeugdige niet verplaatst hoeft te worden of vastloopt binnen onderwijs.
- Er is een toename aan gebruik in de categorie ambulante jeugdhulp. Deze wordt met name veroorzaakt door groepsaanbod van de STAR-training, reguliere begeleiding en een hoger tarief van een aanbieder.
- Dagbehandeling is gestegen door het einde van de coronamaatregelen, maar blijft wel binnen de begroting.
- Ten gevolge van de coronacrisis steeg aanvankelijk het beroep op jeugd-GGZ. Deze

Corona en de 2D's

Corona heeft ook in 2021 invloed gehad op de ontwikkeling van het zorggebruik. Het precieze financiële effect hiervan is uiteraard niet te bepalen. Op sommige onderdelen (bijvoorbeeld dagbesteding) zijn de werkelijke kosten lager uitgevallen doordat minder gebruik is gemaakt van de zorg. Op andere onderdelen (verzwaring problematiek en zorgbehoefte bij de Jeugd) zorgde Corona juist voor een stijging van de kosten.

Ook gold in 2021 de meerkostenregeling, waarbij aanbieders zijn gecompenseerd voor direct aan Corona gerelateerde meerkosten. De gemeente is hiervoor gecompenseerd vanuit het Rijk. Deze kosten zitten budgetneutraal in de cijfers 2D's door dekking van deze kosten vanuit de Coronareserve.

Regionale verevening
Doordat we in 2021 weer onderdeel uitmaken van het regionale contract jeugdzorg met verblijf, hebben we te maken met de geldende vereveningsafspraken. Deze verevening richt zich op solidariteit met de kleinere gemeenten. Zeker voor kleinere gemeenten kunnen de kosten van zorg met verblijf en de kosten van landelijke zorg (LTA) enorm oplopen en zijn deze kosten daarnaast ook minimaal beïnvloedbaar. Wanneer dit het geval is draagt de regio hieraan bij. Deze regeling geldt nog voor 2021 en 2022. Dit heeft tot gevolg dat Wijchen in 2021, als grotere gemeente, een bedrag van 78k bijdraagt aan de regionale verevening.

Blokhuismiddelen
In de loop van 2021 zijn Blokhuismiddelen beschikbaar gesteld voor de aanpak van de acute problematiek in de Jeugdzorg. Zowel lokaal als regionaal zijn bestedingsplannen opgesteld en initiatieven gestart. Omdat deze een uitloop kennen in 2022 wordt het restant van de Blokhuismiddelen grotendeels doorgeschoven naar 2022, conform deze bestedingsplannen.
Bij de Perspectiefnota was een deel van de Blokhuismiddelen (€ 550k) gereserveerd voor dekking van het verwachte tekort op Jeugd. Omdat nu geen tekort optreedt, blijven deze gelden beschikbaar voor egalisatie in 2022 e.v.
Een deel valt wel vrij in de algemene middelen. De definitieve plannen inzake de regionale inzet m.b.t. de blokhuismiddelen vallen financieel lager uit. Voor de gemeente Wijchen gaat het om een bedrag van afgerond € 85k.

6-q WMO klassiek

Dit thema behandelt de realisatie 2021 van de WMO Klassiek t.o.v. de geactualiseerde begroting.
Wmo klassiek bestaat uit verschillende budgetten, waarvan het grootste gedeelte bestaat uit de individuele regelingen. Dit deel is vraagafhankelijk en monitoren we daardoor nadrukkelijk gedurende het jaar.
In september 2021 heeft uw raad ingestemd met een aantal maatregelen om de hulp bij het huishouden in de toekomst betaalbaar te houden. Een van de maatregelen is de introductie van een nieuw normenkader voor de hulp bij het huishouden. Vanaf 1 november wordt het nieuwe normenkader toegepast. Er is gekozen voor een geleidelijke en zorgvuldige invoering van het nieuwe normenkader in plaats van een versnelde invoering.
Ook gold in 2021 de meerkostenregeling, waarbij aanbieders zijn gecompenseerd voor direct aan Corona gerelateerde meerkosten. De gemeente is hiervoor gecompenseerd vanuit het Rijk. Deze kosten zitten budgetneutraal in de cijfers Wmo klassiek door dekking van deze kosten vanuit de Coronareserve.

Wat is het resultaat op Wmo klassiek in 2021?
In de onderstaande tabel (bedragen x €1.000) de opbouw van de totale realisatie 2021 van de budgetten WMO klassiek. De saldi per onderdeel zijn toegelicht bij de verschillenanalyse van dit programma:

Mutaties budgetten WMO Klassiek			
Omschrijving	**Begroot 2021**	**Werkelijk 2021**	**Saldo**
Huishoudelijk Hulp in natura	3.405	3.481	-76
Huishoudelijke Hulp in natura, eigen bijdrage	-235	-280	45
WMO PGB	200	140	61
WMO vervoer	389	317	72
WMO woning	387	423	-37
WMO hulpmiddelen	644	745	-100
WMO Algemeen	342	265	77
WMO GGD	1.563	1.490	73
WMO overige regelingen	2.889	2.740	148
Totaal WMO	**9.583**	**9.320**	**264**
Vrijval (reerve gemaximeerd op € 500k)			-39
Mutatie reserve WMO 2021			**225**

Binnen de WMO klassiek is in 2021 op totaalniveau 264k over gehouden. Voor de egalisatiereserve WMO geldt een afgesproken plafond (maximaal 500k). Rekening houdend met dit plafond, valt er € 39k vrij. Per saldo storten we in 2021 **225k** in de egalisatiereserve WMO.

Wat hebben we ervoor gedaan

Begroot 2021 | **Verantwoording**

6.a Leefbaarheid in de kernen

We komen in 2018 met een voorstel om een buurtfonds in te richten om initiatieven op het gebied van leefbaarheid te ondersteunen.	
In 2021 ondersteunen we de leefbaarheidsgroepen met een jaarlijkse waarderingssubsidie. We organiseren twee keer per jaar een gezamenlijke bijeenkomst voor alle leefbaarheidsgroepen en de wijk contactadviseur kan elke vergadering van een leefbaarheidsgroep bijwonen als dat gewenst is. Buurtfonds: in 2021 kan er doorlopend een aanvraag gedaan worden voor de Mee(r)doenertjes en tweemaal per jaar voor het Buurtfonds.	Dit jaar heeft er éénmaal een halfjaarlijks overleg plaatsgevonden, namelijk op 10 november 2021. In de eerste helft van het jaar zat corona ons in de weg. We hebben in 2021 de nieuwe dorpsraad voor Alverna intensief gesteund. Zij zijn nu een goedlopende zelfstandige leefbaarheidsgroep. Er zijn 11 Meerdoenertjes aangevraagd in 2021 waarvan er 9 zijn toegekend en er was 1 aanvraag voor het Buurtfonds en die is toegekend.

6.b Leefbaarheid in de kernen

Initiatieven en plannen die bijdragen aan gezondheid en een vitale gemeenschap steunen wij.	
Wij zijn blij met initiatieven van inwoners en nemen onze verantwoordelijkheid bij de ondersteuning, daar waar dat past. Ook organisaties in Wijchen, zoals MeerVoormekaar, leveren hierbij al jaren een belangrijke bijdrage. Ondersteuning kan plaatsvinden in diverse vormen: advisering, financieel en materieel. In 2021 continueren we deze aanpak.	In 2021 sloten we samen met inwoners en organisaties een Lokaal Preventieakkoord op thema's gezond gewicht en rookvrije generatie. Dat is vooral gericht op actie: concrete afspraken maken hoe we hier samen aan werken. De eerste leefstijlprogramma's vanuit het Lokaal Preventieakkoord starten in 2022.

We stimuleren verenigingen om meer activiteiten voor ouderen te ontplooien.	
De vergrijzing in Wijchen neemt de komende jaren toe. Oudere inwoners hebben soms andere wensen ten aanzien van ontspanning en bewegen. Het is aan verenigingen om in te spelen op de vraag van inwoners. Desgewenst kunnen verenigingen gebruik maken van organisaties die hierop expertise hebben. Ons beleid geeft hiervoor alle ruimte. Waar nodig ondersteunen wij initiatieven.	We vragen blijvend aandacht voor ouderen laten meedoen in de samenleving. Dit doen we samen met de maatschappelijke organisaties zoals MeerVoormekaar. We leggen hierbij verbindingen met onder meer de inclusieagenda, het Lokaal Preventieakkoord, en het Lokaal Sportakkoord.

6.c Meedoen op maat

Als er een wijkvereniging of -stichting voor Wijchen centrum wordt gerealiseerd, zijn wij bereid een accommodatie beschikbaar te stellen.	
In Villa Sterrebosch worden in 2021 de activiteiten gecontinueerd inloop en ontmoeten in het centrum. Evaluatie vindt plaats voor de zomer van 2021. Voor het burgerinitiatief Hernen/Leur Bergharen, waar gewerkt wordt aan het toekomstbestendig maken van de leefbaarheid, werken we samen. In 2021 wordt de gymzaal van De Zandloper aangepast. Start Stichting Schaarweide met de verbreding van sportmogelijkheden op het park. Er staat een evaluatie gepland voor de dorpsondersteuners van Hernen/Leur en Bergharen.	Het burgerinitiatief heeft het afgelopen jaar flinke stappen gezet. De voorbereidingen voor de verbouwing van De Zandloper zijn gestart. Inmiddels weten we dat er een vleermuisonderzoek uitgevoerd wordt. Hierdoor komt de verbouwing een jaar stil te liggen. Stichting Schaarweide heeft de verbreding van de sportmogelijkheden gerealiseerd. Er is een beachvolleybalveld gekomen en een fitnessplein. De evaluatie van de dorpsondersteuners is uitgevoerd. Het resultaat is positief. De raad is hierover geïnformeerd met een informatienota (21/66677).

6.d Mensen met een beperking

Samen met onze maatschappelijke partners starten we in 2019 met de Wijchense Inclusieagenda.	
Een werkgroep van inwoners is aan de slag gegaan met het formuleren van een inclusieagenda, onder de titel "Iedereen doet mee in Wijchen". Vanwege Corona heeft de werkgroep een tijd niet vergaderd, dit heeft geleid tot vertraging. Zodra de inclusieagenda af is, wordt deze aangeboden aan college en raad. De actiepunten pakken we als gemeente op, en daarnaast ondersteunen we een structurele werkwijze om de inclusieagenda te blijven actualiseren.	De werkgroep Inclusie heeft de Inclusie agenda afgerond, onder de titel "Iedereen doet mee". Deze agenda is vastgesteld. Nu begint een nieuwe fase, namelijk de uitvoering. Daarnaast wordt de agenda continu aangevuld met actuele zaken.

6.e Meedoen is maatwerk

We evalueren het instrument van het opleggen van een tegenprestatie.	
De evaluatie over de inzet van de participatiecoaches is afgerond. Op basis van de positieve resultaten is het voorstel nu om de participatiecoach vanaf 2021 structureel in te zetten.	In 2020 afgerond. Evaluatie heeft plaatsgevonden. De participatiecoaches zijn structureel benoemd.

We starten een project rondom preventie en vroegsignalering van schulden.	
De activiteiten op het gebied van preventie en vroegsignalering zetten wij in 2021 voort. Vroegsignalering wordt vanaf 2021 een wettelijke plicht; de gemeente dient opvolging te geven aan alle meldingen van achterstanden. Het project Vroegsignalering van schulden wordt aangepast om zo efficiënt mogelijk te voldoen aan de wettelijke plicht. We blijven outreachend hulp aanbieden. Verder willen wij samen met partners de financiële educatie en competenties van jongeren (8-18) verbeteren. We verwachten een extra toestroom van aanvragen schuldhulpverlening als gevolg van de coronacrisis.	De Vroegsignalering van schulden is opnieuw ingericht. De activiteiten zoals opgenomen in het Uitvoeringsplan Preventie en Schulden op het gebied van preventie en vroegsignalering van schulden zijn opgepakt. Extra dienstverlening is ingekocht voor hulp aan ondernemers met schulden. Tot op heden is hier nauwelijks gebruik van gemaakt. De verwachte extra toestroom van meldingen schuldhulpverlening is ook uitgebleven.

We zetten voor vroegsignalering van huurschulden in op het sluiten van een convenant met woningcorporaties dan wel op het actualiseren van het bestaande convenant.	
Samen met Talis zetten wij de samenwerking op het gebied van vroegsignalering van huurschulden voort. Hierbij stemmen wij interne werkprocessen op elkaar af. We intensiveren de samenwerking tussen de wijkcoaches van Talis, sociaal wijkteammedewerkers en schuldhulpverleners.	Talis is een van de deelnemers aan het landelijke convenant Vroegsignalering. Talis levert maandelijks signalen van huurachterstand aan. Hierop onderneemt de gemeente actie met een aanbod voor een gesprek met de huurder.

6.f Kindregeling

We evalueren in 2018 het armoedebeleid. We nemen daarbij de mogelijkheid mee om de inkomensgrens voor de Kindregeling op te trekken naar 120%.	
In 2018 is de raad een evaluatie voorgelegd van de Kindregeling. Besloten is op de inkomensgrens vanaf 1 januari 2019 te verhogen van 110% van de bijstandsnorm naar 120%. In juni 2020 besprak de raad de 2-jaarlijkse Armoedemonitor. Besloten is om het huidige beleid voor te zetten en in 2021 met twee projecten te starten: een Noodfonds voor schrijnende gevallen en een pilot voor doorbetalen van vaste lasten.	Het convenant voor Noodhulp is in maart 2021 getekend met de vier betrokken lokale partijen (raad is geïnformeerd met een informatienota). Voor Noodhulp zijn mondjesmaat vragen binnen gekomen. De voorbereidingen voor dienstverlening in het kader van "Doorbetalen vaste lasten" zijn afgerond; er zijn echter geen geschikte kandidaten voor deze dienstverlening op dit moment. De kennis over het proces is overgedragen t.b.v. de voorbereiding voor de nieuwe Wet Inburgering. De raad ontvangt over deze onderwerpen in 2022 nog een informatienota.

6.g Doelgroepenvervoer

We komen in de loop van 2018 met voorstellen om de kosten van doelgroepenvervoer terug te dringen.	
Vanaf augustus 2020 valt het leerlingenvervoer onder AVAN. In 2021 worden (voor zover dat mogelijk is i.v.m. coronamaatregelen) verdere aanpassingen doorgevoerd zoals het bevorderen van het gebruik van OV, Ov-training.	De BVO DRAN heeft een aantal kostenbeheersingsvoorstellen uitgewerkt dat in 2022 ingevoerd wordt. Een van de maatregelen is het toepassen van een toeslag bij laat boeken, bedoeld om vroegboeken te stimuleren. Hierdoor worden meer combinaties van ritten mogelijk. Het AVAN-vervoer ondervindt veel hinder van de maatregelen die samenhangen met corona. Corona versterkt het tekort aan chauffeurs voor het doelgroepenvervoer.

6.h Zorg dichtbij

We dragen zorg voor tussentijdse monitoring, evaluatie en goede verantwoording van de inzet van de middelen en de bereikte resultaten van het budget sociaal domein.	
Sinds 2020 valt het sociale wijkteam en de regie op het sociale wijkteam weer onder de gemeente Wijchen. De taak van de manager is om de basis op orde te brengen. Daarnaast is het schoolmaatschappelijk werk uitgebreid en wordt er door het schoolmaatschappelijk werk en het sociale wijkteam kortdurende ondersteuning geboden middels een vijfgesprekken module. Met welzijn is een breed basispakket afgesproken wat aansluit bij het aanbod van het swt en toegankelijk is voor burgers. Dit versterkt de preventiemogelijkheden en	We hebben de werkprocessen opnieuw ingericht van het sociaal wijkteam en de basis op orde gebracht. Dit heeft voor duidelijkheid en transparantie gezorgd. De wachttijden zijn aanzienlijk verminderd en op onderdelen niet meer aan de orde. In 2021 richt het SWT zich in samenwerking met Meervoormekaar op het inrichten van een preventieprogramma voor inwoners. Dit programma draait al en wordt aangevuld met groepen en cursussen voor inwoners op basis van vragen die ons bereiken vanuit de samenleving. De monitor groep ontwikkelt zich verder, waardoor we een goed zicht hebben op het

moet zwaardere zorg voorkomen. De gemeente Wijchen voert contract gesprekken en bespreekt de bezuinigingsmaatregelen met de aanbieders en voert ze door. We vervangen bestaande contracten door nieuwe open house contracten. Deze contracten worden aangepast waardoor de aansluiting op de eisen vanuit het Rijk van Nijmegen zoveel mogelijk worden gevolgd. Zorg met verblijf voor jeugdigen gaat per 2021 terug naar het regionale contract. Cyclisch meten we de resultaten en doelen en bespreken dit met de stuurgroep en 4 keer per jaar met de raad in geplande informatie bijeenkomsten.	gebruik op inhoud en financiën. Dit heeft geleid tot de nota betaalbaarheid van goede zorg. Deze nota is inmiddels besproken en met een amendement aangenomen. Dit amendement is een gevolg van het secondopinionondersoek wat uitgevoerd is op het hele programma. In het kort was de conclusie dat we op de goede weg zijn. Daarnaast geven zij nog een aantal aanbevelingen willen mee. In december hebben we de raad de stand van zaken wmo jeugdhulp welzijn en toegang inhoudelijk en financieel uitgelegd. Daarnaast hebben we de resultaten in de bestaande P en C-cyclus gedeeld. De leveranciers spreken we op thema's in perceel gesprekken waar alle inhoudelijke ontwikkelingen en bezuinigingen aan de orde komen. Corona heeft nog steeds een grote invloed. Ook dit monitoren en analyseren we op inhoud en vertalen dit in onze te bereiken resultaten. Zorg met verblijf is een regionaal contract waarin we volledig samen werken met de regio. We werken nu aan de overgang van jeugd GGZ terug naar het regionaal contract per 2022.

6.i Oog voor preventie

We laten schuldhulpverleners deel uitmaken van het Sociaal Wijkteam.	
We streven naar een integrale ondersteuning inclusief schuldhulpverlening vanuit het sociaal wijkteam. We versterken de samenwerking vanuit schuldhulpverlening met zorgaanbieders die ambulante ondersteuning bieden.	We werken aan de integrale ondersteuning van inwoners. De schuldhulpverleners zoeken hierbij de samenwerking met het sociaal wijkteam. Door corona is de fysieke aanwezigheid in het sociaal wijkteam niet altijd mogelijk geweest. Door corona is ook de geplande bijeenkomst met zorgaanbieders over financiële ondersteuning binnen ambulante ondersteuning uitgesteld. De verwachte toename van het aantal aanvragen schuldhulpverlening is uitgebleven.

6.j Aandacht voor mantelzorg

We ondersteunen mantelzorgers	
We bekijken jaarlijks of ons aanbod nog past bij de behoefte van onze mantelzorgers. We variëren in het aanbod. Op deze manier hopen we iedere mantelzorgers te bereiken. Op dit moment bekijken we met MeerVoormekaar welk aanbod we na de Coronacrisis organiseren.	We bekijken jaarlijks of ons aanbod nog past bij de behoefte van onze mantelzorgers. We variëren in het aanbod. Op deze manier hopen we iedere mantelzorger te bereiken. MantelzorgNL heeft vanaf de zomer een onafhankelijk onderzoek uitgevoerd naar de behoefte van mantelzorgers aan ondersteuning. De resultaten van dit onderzoek gebruiken we om het beleid te herijken.

6.k Minder eenzaamheid

We doen in 2019 voorstellen om de eenzaamheid in Wijchen terug te brengen.	
In aansluiting op alle activiteiten die al plaatsvinden op dit thema (zoals de welzijnsbezoeken 75+) zal ook in 2021 MeerVoormekaar dit thema verder uitwerken, in samenwerking met partners in Wijchen. Hierbij is vooral aandacht voor mensen die door eenzaamheid in een sociaal isolement dreigen te raken of zijn geraakt. Het beoogde resultaat is dat inwoners zich onderdeel blijven voelen van de samenleving	Op diverse manieren wordt er gewerkt aan het voorkomen of verminderen van Eenzaamheid. Zo vinden er Welzijnsbezoeken plaats onder 75+ers. De werkgroep Eenzaamheid werkt structureel aan het voorkomen of verminderen van Eenzaamheid. Zo is er een signaleringskaart ontwikkeld en vonden er in de 'Week tegen Eenzaamheid' diverse activiteiten plaats. In 2022 gaan we verder met dit thema. Zo vindt er een bijeenkomst plaats voor Professionals over Eenzaamheid.

en kunnen blijven meedoen.	

6.l Verward gedrag

We maken in 2018 een plan van aanpak voor personen met verward gedrag.	
Wijchen organiseert in 2021 in ieder geval 3 MHFA-trainingen. 1 training MHFA-jeugd en 2 trainingen MHFA volwassenen. Hiermee vergroten we de kennis over ggz problematiek onder professionals, vrijwilligers en inwoners. Ook ontwikkelen we een inloop voor de ggz doelgroep en andere inwoners. Deze zich richt op ontmoeting en herstel. Samen met onze lokale partners bepalen we of we hiernaast nog andere activiteiten organiseren in 2021.	We organiseerden in 2021 3 trainingen MHFA. Eén van de trainingen ging over ggz problemen bij jongeren, de andere 2 over ggz problemen bij volwassenen. In totaal deden hieraan 32 mensen mee. Dit waren o.a. vrijwilligers, inwoners & professionals uit zorg, welzijn en wonen. We bereidden in 2021 ook de invoering van een Wijk-ggz-team voor in Wijchen. Dit team startte in januari 2022. Het team bestaat uit aanbieders (wmo en ggz behandeling) en ervaringsdeskundigen. Op die manier organiseren we meer ggz kennis in onze gemeente.

6.m Wijchen gezonder

Geen specifieke beleidsvoornemens.

6.n Alert op misbruik

Geen specifieke beleidsvoornemens.

Wat kost het?

Taak veld	Financieel overzicht (x € 1.000)	Geactualiseerde Begroting 2021	Werkelijk 2021	Werkelijk 2020
	Baten			
6.1	Samenkracht en burgerparticipatie	31	106	39
6.2	Wijkteams	6	48	8
6.3	Inkomensregelingen	13.031	12.001	14.532
6.4	Begeleide participatie	0	57	3
6.5	Arbeidsparticipatie	0	8	160
6.6	Maatwerkvoorzieningen (WMO)	0	0	0
6.71	Maatwerkdienstverlening 18+	331	456	434
6.72	Maatwerkdienstverlening 18-	0	16	160
6.81	Geëscaleerde zorg 18+	48	63	0
6.82	Geëscaleerde zorg 18-	0	1	0
	Totaal Baten	**13.446**	**12.756**	**15.337**
	Lasten			
6.1	Samenkracht en burgerparticipatie	4.187	2.836	3.746
6.2	Wijkteams	1.855	1.709	1.606
6.3	Inkomensregelingen	16.278	14.798	17.559
6.4	Begeleide participatie	4.502	4.290	4.563
6.5	Arbeidsparticipatie	2.516	2.038	2.033
6.6	Maatwerkvoorzieningen (WMO)	1.913	1.988	1.607
6.71	Maatwerkdienstverlening 18+	8.703	8.048	8.052
6.72	Maatwerkdienstverlening 18-	12.964	12.363	11.515
6.81	Geëscaleerde zorg 18+	811	679	641
6.82	Geëscaleerde zorg 18-	1.835	1.680	1.880
	Totaal Lasten	**55.564**	**50.427**	**53.203**
	Gerealiseerd totaal van baten en lasten	**-42.117**	**-37.671**	**-37.866**
	Mutatie bestemmingsreserves			
	Afs.R: Arbomaatregelen SCEC	9	9	9
	Afs.R: Kulturhus Bergharen	42	42	42
	Afs.R: MFA Huurlingsedam	11	11	11
	Afs.R: Verduurzaming mozaïek	23	23	23
	Afs.Res. Leefbaarheid Hernen Bergharen	0	0	0
	AR: Algemene Reserve	193	26	168
	BR: Eenmalige middelen	25	0	57
	BR: Integratie en participatie statushouders	130	50	2
	BR: Pilot kwetsbare jongeren	0	0	21
	BR: Revolverend fonds duurzaamheid	0	31	50
	ER: 2D`s WMO-JEUGD	615	-797	41
	ER: Onderhoud Overige gebouwen	780	-235	296
	ER: Uitvoering WMO beleidsplan	148	-128	223
	ER: WWB I-deel	78	-25	98
	ER: Corona compensatie	153	-281	-212
	Inzet bestemmingsreserves	**2.206**	**-1.271**	**829**
	Gerealiseerd resultaat	**-39.912**	**-38.943**	**-37.037**
	Verschil rekening/begroting		**969**	

Toelichting verschil baten en lasten rekening/begroting (min is nadeel)	Structureel	Incidenteel
Taakveld 6.1 Samenkracht en burgerparticipatie		
Niet het gehele budget van het 4e corona steunpakket (onderdeel extra begeleiding kwetsbare groepen) is besteed in 2021.	0	72
Niet het gehele budget jeugdbeleid is besteed. Voor het overgrote deel bestaat dit uit een restant van het 4e corona steunpakket (perspectief jeugd en jongeren) dat in 2022 wordt besteed.	0	95
Dit restant storten we in de coronareserve t.b.v. inzet in 2022.	0	-167
WMO: In de begroting hebben we vanaf 2021 onderhoud en exploitatiekosten MFA Batenburg opgenomen. Dit gaat pas in na oplevering (eind 2021), waardoor in 2021 geld vrijvalt.	0	100
WMO: Op het onderdeel ouderen- en gehandicaptenorganisaties treedt een nadeel op.	0	-6
WMO: Op het onderdeel algemeen maatschappelijk werk treedt een voordeel op. Dit betreft grotendeels het deelbudget onvoorzien, dat niet is besteed in 2021.	0	11
WMO: Op het onderdeel schoolmaatschappelijk werk treedt een voordeel op.	0	16
WMO: Op het onderdeel vrijwilligerswerk treedt een voordeel op.	0	10
WMO: Taakveld 6.1 overig: er treedt een klein voordeel op, binnen het onderdeel WMO raad en ondersteuning accommodatiebesturen.	0	6
WMO: Het saldo van de WMO budgetten egaliseren we met de daarvoor bestemde reserve.	0	-137
Amendement bij de begroting 2021 t.a.v. corona maatschappelijke organisaties. Het budget hebben we begroot op taakveld 5.2. De feitelijke uitgaven staan deels op 6.1.	0	-25
In het werkbudget Hart van Zuid is een klein bedrag overgebleven omdat er door corona ook minder activiteiten en overleggen in de wijk zijn geweest. Daarnaast zijn de overige kosten wat meegevallen.	0	15
Geen kosten in 2021 voor aanpassingen wijkaccommodaties in het kader van brandveiligheid.	0	10
Nadeel op doorberekende kosten WDW.	0	-8
Ruim lagere kosten bij het onderhoud aan MFA's en gemeenschapshuizen. Dit zien we vooral terug bij het Mozaïek, waar het herstel van de breedplaatvloeren pas in 2022 uitgevoerd wordt, evenals de geplande werkzaamheden bij het Balgoyke. Daarnaast stellen we werkzaamheden uit bij de Speelhoeve in afwachting op besluitvorming over de toekomst van dat gebouw.	0	1.014
Bovenstaande afwijking leidt tot een lagere onttrekking uit de reserve onderhoud, wat beschikbaar blijft voor toekomstige uitgaven.	0	-1.014
Er heeft geen aanvullende vergoeding voor oud papier aan verenigingen plaatsgevonden.	0	20
Voordeel op de kosten van inspecties kinderopvang.	0	30
Op het onderdeel Uitvoering Inclusieagenda treedt een incidenteel voordeel op. Vanaf 2022 is er structureel budget voor dit onderwerp, het restant 2021 valt in deze Jaarrekening vrij.	0	16
Taakveld 6.2 Wijkteams		
De lokale blokhuismiddelen (extra middelen jeugdzorg) 2021 zijn niet volledig besteed. Besteding is gepland in 2022.	0	94
Dit restant storten we in de egalisatiereserve 2D's t.b.v. inzet in 2022.	0	-94
Met name vanwege corona zijn de Wijkteams minder fysiek bezet geweest, waardoor de facilitaire kosten onder de raming zijn gebleven.	0	9
Op dit taakveld treedt per saldo een voordeel op. Belangrijkste oorzaken: lagere uitvoeringskosten sociaal wijkteam (flexibele schil), voordeel op subsidiebudget, hogere juridische kosten en hogere kosten regionale samenwerking (intensivering).	0	64
Op het onderdeel indicaties WMO- voorzieningen treedt een voordeel op.	0	12
Dit voordeel storten we in de egalisatiereserve WMO.	0	-12

Toelichting verschil baten en lasten rekening/begroting (min is nadeel)	Structureel	Incidenteel
Lagere doorberekende kosten WDW.	0	7
Taakveld 6.3 Inkomensregelingen		
De aantallen in de bijstand lopen niet op, maar dalen licht, per saldo levert dit een voordeel op ten opzichte van de begroting.	0	107
Voordeel op de overige regelingen in het Participatiebudget, zoals de IOAW, IOAZ en BBZ en het project bijstandsreductie.	0	103
Het rijksbudget BUIG is definitief bepaald eind september, dat valt lager uit dan verwacht.	0	-107
In de bijgestelde begroting gingen we uit van een onttrekking uit de reserve BUIG van € 78k. Ten opzichte van de begroting houden we nu € 24k over, wat we in de reserve BUIG kunnen storten.	0	-102
Bijstelling van de voorziening dubieuze debiteuren op de regelingen sociale zaken.	0	36
Voordeel op de regeling BBZ.	0	37
Bij de bijzondere bijstand is minder gebruik gemaakt van de cadeaukaarten dan voorzien.	0	69
Onttrekking algemene reserve niet benodigd op de cadeaukaarten bijzondere bijstand.	0	-50
Voordeel op overige regelingen bijzondere bijstand, waaronder ook een compensatiebudget voor corona, die niet benodigd was.	0	51
Bijzondere bijstand; We hebben in de meicirculaire 124k aan budget TONK ontvangen, hiervan is een deel niet benodigd en wordt aan de Corona reserve toegevoegd.	0	46
Het voordeel op de TONK regeling en het niet uitgegeven compensatiebudget storten we in de egalisatiereserve corona, voor mogelijke besteding in 2022.	0	-66
De Kindregeling beoogt vooral participatie te stimuleren (in vast omlijnde activiteiten). Door Corona is het aanbod daarvan minder en daardoor het aantal aanvragen waarschijnlijk ook.	0	34
Voordeel BBZ, Noodfonds TOZO (tijdelijke overbruggingsregeling zelfstandig ondernemers) wordt veroorzaakt door de eindafrekening over 2020 en uitvoeringskosten 2021.	0	117
In 2021 zijn ten aanzien van de afvalstoffenheffing minder kwijtscheldingen verleend dan voorzien.	0	38
Nadeel op doorberekende kosten WDW.	0	-101
Taakveld 6.4 Begeleide participatie		
MGR: Lagere kosten op de uitvoering van de Sociale Werkvoorziening en door teruggave van BTW over de jaren 2018 t/m 2020.	0	270
Taakveld 6.5 Arbeidsparticipatie		
MGR: De compensatiebudgetten van het Rijk zijn in 2021 nog niet ingezet bij de MGR, daarnaast hebben de uitvoering van de re-integratie en de arbeidsmatige dagbesteding en loonkostensubsidies over 2021 minder gekost.	0	418
We parkeren de compensatiebudgetten die nog niet ingezet zijn op de egalisatiereserve corona voor eventuele inzet in 2022.	0	-396
Taakveld 6.6 Maatwerkvoorzieningen (WMO)		
Niet het gehele 4e corona steunpakket (onderdeel bestrijden eenzaamheid ouderen) is besteed.	0	16
Dit restant storten we in de coronareserve t.b.v. inzet in 2022.	0	-16
WMO: Op het onderdeel hulpmiddelen treedt een tekort op a.g.v. een versnelde afbouw van de sterfhuisconstructie van oude naar nieuwe aanbieder.	0	-101
WMO: Op het onderdeel uitvoering WMO-beleidsplan treedt een voordeel op. Dit betreft grotendeels subsidiebudget en een lagere inzet van de wijkverpleegkundigen dan begroot.	0	77
WMO: Op het onderdeel woningaanpassingen treedt een nadeel op. Dit	0	-37

Toelichting verschil baten en lasten rekening/begroting (min is nadeel)	Structureel	Incidenteel
wordt veroorzaakt door een toename van het aantal woningaanpassingen en de toename van de kosten voor een woningaanpassing door de gestegen materiaal- en personeelskosten.		
WMO: Het saldo van de WMO budgetten egaliseren we met de daarvoor bestemde reserve.	0	-61
Voor de egalisatiereserve WMO geldt een plafond van € 500k. Het meerdere valt vrij in de Jaarrekening en komt ten gunste van de algemene middelen.	0	39
Nadeel op doorberekende kosten WDW	0	-25
Taakveld 6.71 Maatwerkdienstverlening 18+		
Op het onderdeel schuldhulpverlening treedt een incidenteel voordeel op. Het betreft deels middelen die vanuit 2020 zijn overgeheveld naar 2021 en dit jaar niet zijn ingezet. Daarnaast is de verwachte toename van aanvragen schuldhulpverlening uitgebleven.	0	108
WMO: Bij de huishoudelijke hulp treedt een nadeel op. Dit is een saldo van hogere uitgaven (76k) en hogere inkomsten uit eigen bijdragen (45k).	0	-31
WMO: Bij de pgb's huishoudelijke hulp treedt een voordeel op.	0	61
WMO: Bij de vervoersvoorzieningen is een voordeel op de GR DRAN i.v.m. achterblijvend WMO- vervoer (corona gerelateerd).	0	72
WMO: Het saldo van de WMO budgetten egaliseren we met de daarvoor bestemde reserve.	0	-102
Het onderdeel PGB's Wmo nieuw laat een voordeel zien. Er wordt minder vaak pgb ingezet, waarschijnlijk omdat ons zorg in natura budget volstaat.	0	127
Bij het onderdeel Wmo dagbesteding treedt een voordeel op. Dit mede als gevolg van zorgvuldige beoordeling bij de toegang wat de meest passende ondersteuning is. Ook vindt verschuiving plaats naar de Wet langdurige zorg (WLZ). Daarnaast is ook door corona minder gebruik gemaakt van dagbesteding.	0	175
Het onderdeel Wmo begeleiding laat een voordeel zien. Dit voordeel zit met name op de reguliere begeleiding. Zowel het aantal toewijzingen als aantal inwoners dat reguliere begeleiding krijgt is afgenomen. Bij specialistische begeleiding is sprake van een lichte afname in het aantal cliënten.	0	166
Op het onderdeel contractmanagement en monitoring treedt een voordeel op. Dit voordeel ontstaat met name door efficiëntere inzet van personeel en informatiesystemen.	0	130
Het onderdeel WMO-verblijf laat een voordeel zien. Dit kortdurend verblijf in het kader van respijtzorg is in 2021 nauwelijks ingezet.	0	15
Hogere doorberekende kosten WDW.	0	-26
Overige Taakveld 6.71: klein voordeel	0	5
Taakveld 6.72 Maatwerkdienstverlening 18-		
Het onderdeel persoonlijke verzorging Jeugd laat een voordeel zien. Dit als gevolg van een kleine teruggang in aantal unieke cliënten. Door inzet van ZBO- commissie (zorg binnen onderwijs) oordelen we zorgvuldig wat gefinancierd dient te worden vanuit de Jeugdwet.	0	60
Het onderdeel dagbehandeling Jeugd laat een voordeel zien t.o.v. de begroting. Dit voordeel is uiteindelijk kleiner dan verwacht. Met name de vraag naar naschoolse opvang is toegenomen doordat jeugdigen meer behoefte hebben aan structuur na school en ouders ontlast moeten worden in de zorgvraag van het kind.	0	29
Bij het onderdeel vervoer Jeugd treedt een voordeel op. De vervoersdiensten zijn minder ingezet omdat zorgproducten zoals dagbehandeling ook minder zijn ingezet als resultaat van de coronamaatregelen.	0	29
Het onderdeel verblijf incl. behandeling Jeugd laat een voordeel zien. De	0	92

Toelichting verschil baten en lasten rekening/begroting (min is nadeel)	Structureel	Incidenteel
belangrijkste oorzaken zijn: uitstroom van twee jeugdigen uit het product 24- uurs behandelgroep en het feit dat in geheel 2021 geen Jeugdzorg plus is ingezet.		
Het onderdeel verblijf excl. behandeling Jeugd laat een voordeel zien. Wel is er sprake van kostenstijging als gevolg van nieuwe instroom bij de gezinshuizen middel en zwaar (verzwaring problematiek). Ondanks de stijging van kosten binnen deze categorie komen we op een voordeel uit in 2021. Dit a.g.v. de compensatieregeling voogdij / 18+ vanuit het Rijk, waarmee gemeenten die een bovengemiddeld gebruik hebben in deze categorie, worden gecompenseerd.	0	57
Bij het onderdeel Jeugdhulp ambulant treedt een nadeel op. Dit als gevolg van stijging bij meerdere zorgproducten. Reguliere begeleiding is gestegen, o.a. door de inzet van STAR-training (kortdurend groepsaanbod jeugd GGZ). Daarnaast wordt begeleiding ingezet zodat jeugdigen binnen het onderwijs / woongroep kunnen blijven. Door de effecten van Corona(maatregelen) stijgt ook de behoefte aan specialistische begeleiding.	0	-513
Het onderdeel Jeugdhulp crisis laat een voordeel zien. Is minimaal ingezet in 2021.	0	8
Bij het onderdeel Jeugd GGZ treedt een voordeel op (terwijl in de prognoses nog een nadeel werd verwacht). De belangrijkste oorzaken voor deze stabilisatie: inzet specialistische ondersteuning jeugd GGZ, extra inzet SMW en aanvulling van het vrij toegankelijk aanbod (o.a. STAR- training). De basis GGZ wordt meer ingezet dan begroot. Bij de specialistische GGZ blijven we ruim binnen de begroting. Mede doordat de productie van één grote aanbieder in 2021 is gedaald vanwege procedure tot contractbeëindiging.	0	130
De regionale blokhuismiddelen 2021 zijn niet volledig besteed. Besteding is gepland in 2022 (conform regionaal bestedingsplan).	0	252
Het deel dat regionaal wordt besteedt in 2022 storten we in de egalisatiereserve 2D's.	0	-167
Bij de Perspectiefnota was een deel van de Blokhuismiddelen (€ 550k) gereserveerd voor dekking van het verwachte tekort op Jeugd. Omdat nu geen tekort optreedt, blijven deze gelden beschikbaar voor egalisatie in 2022 e.v.	0	550
Het restant van de blokhuismiddelen storten we in de egalisatiereserve Jeugd en WMO.	0	-550
Het restant van het innovatiebudget valt vrij in deze Jaarrekening.	0	21
Op het onderdeel capaciteitsfinanciering st. Maartenschool treedt een voordeel op.	0	22
Op het onderdeel lumpsum treedt een voordeel op.	0	71
De bij de Perspectiefnota geraamde onttrekking vanuit de egalisatiereserve 2D's blijkt niet nodig omdat geen tekort optreedt bij de Jaarrekening.	0	-660
Nadeel op doorberekende kosten WDW.	0	-13
Taakveld 6.81 Geëscaleerde zorg 18+		
Op het onderdeel verplichte GGZ en ambulantisering GGZ treedt een voordeel op. Mede door corona zijn initiatieven niet gestart of komen later op gang. Denk hierbij aan regionale aanpak GGZ in de Wijk, Kamers met aandacht en lokale ambulantisering.	0	105
Dit voordeel storten we in de egalisatiereserve WMO.	0	-105
Op het onderdeel Veilig Thuis treedt een voordeel op. De definitieve begroting GGD is uiteindelijk lager vastgesteld.	0	48
Nadeel op doorberekende kosten WDW.	0	-5
Taakveld 6.82 Geëscaleerde zorg 18-		
Op basis van de verantwoording van de Sociale Verzekeringsbank, laat het onderdeel PGB's Jeugd een voordeel zien.	0	180

Toelichting verschil baten en lasten rekening/begroting (min is nadeel)	Structureel	Incidenteel
Bij het onderdeel Jeugdreclassering treedt een nadeel op.	0	-18
Bij het onderdeel Jeugdbescherming treedt een nadeel op. De belangrijkste oorzaak is een stijging van de ondertoezichtstellingen (OTS). Verwijzing loopt via de gecertificeerde instellingen.	0	-65
Het onderdeel preventief justitieel kader laat een nadeel zien.	0	-15
Op het landelijk budget Jeugd treedt een voordeel op.	0	80
Nadeel op doorberekende kosten WDW	0	-6
Overig		10
Totaal	***0***	***969***
Totaal saldo	***969***	

Relevante beleidsnota's

Nummer besluit	Beleidsnota
13 IZ 180	Beleidsnota "Kracht door verbinding", ontwikkelopgaven voor de transities Jeugdzorg en AWBZ-taken
13 IZ 190	Transitiearrangement jeugd regio Nijmegen
14 AZ 003	Regionaal Werkbedrijf "sterke werkwoorden MGR"
15 IZ 056	Langer zelfstandig wonen met dementie
15 RZ 080	Uitgangspunten voor regionale aanbesteding doelgroepenvervoer
16 438	Vrijwilligerswerk en makelaarsfunctie
16 IZ 127	Wonen en zorg in de gemeente Wijchen
16 IZ 134	Beleidsplan Wmo-Jeugd-Gezondheid 2016-2019
16 IZ 139	Visie op werk en inkomen
18 3 8268	Beleid participatie en re-integratie
19 21058	Masterplan Wijchen Werkt en de businesscase "Klaar voor de start"
19 036842	Beleidskader "Werk voorop!"
20 42891	Bezuinigingsvoorstel WMO en Jeugdhulp 2020
20 050325	Dienstverleningsovereenkomst WerkBedrijf 2021-2022
20 47506	Armoedebeleid 2020
20 53890	Beleidsplan Schuldhulpverlening Wijchen 2021-2022
20 56202	Beleidsplan Wmo, jeugd en gezondheid 2021 - 2024 Wijchen
21 60234	Begroting MGR 2022
21 61421	Begroting BVO DRAN 2022
21 62331	Betaalbaarheid Hulp bij het huishouden

7 Volksgezondheid en milieu

Algemeen
Het Programma Volksgezondheid en milieu bestaat uit de volgende taakvelden:
7.1 Volksgezondheid; Tot dit taakveld behoren maatregelen ter bescherming van de gezondheid van de bevolking als geheel, van specifieke risicogroepen, van jeugd en van ouderen, zoals de GGD, schoollogopedie en lokaal gezondheidsbeleid.
7.2 Riolering; Tot dit taakveld behoren de gemeentelijke taken ten aanzien van afvalwater en de waterhuishouding.
7.3 Afval; Tot dit taakveld behoren de inzameling en verwerking van bedrijfs- en huishoudelijk afval.
7.4 Milieubeheer; Tot dit taakveld behoren gemeentelijke taken ter bescherming van het milieu waaronder klimaatbeleid, waterbeleid, milieubeleid, MARN (Milieu en Afval Regio Nijmegen) en geluidsonderzoek.
7.5 Begraafplaatsen en crematoria; Tot dit taakveld behoren gemeentelijke taken op het terrein van de lijkbezorging. Op dit moment heeft Wijchen hier geen financiële rol in.

7-a	Duurzaamheid: stimuleren en samenwerken
7-b	Doelmatigheid in de verbrede rioleringszorg

Speerpunten

7-a Duurzaamheid: stimuleren en samenwerken

Wij willen verder werken aan een duurzame gemeente. Op dit punt hebben wij stevige ambities. Energieneutraal Wijchen 2040 en het in fases verminderen van het gebruik van aardgas zijn hierbij onze opgaven. Maar Wijchen is geen eiland. Dat betekent dat we gelijk op willen gaan met ontwikkelingen bij andere overheden, ontwikkelingen in onze samenleving en in de techniek. De opgave is aanzienlijk en de beschikbare middelen vragen om een slimme inzet. Wij moedigen daarom initiatieven aan en werken samen met anderen aan duurzaamheid. Die anderen zijn inwoners, maatschappelijke partners in de regio, het bedrijfsleven, de provincie en Rijkswaterstaat. Onze eigen gebouwen willen we met voorrang zo duurzaam en energiezuinig mogelijk maken.

7-b Doelmatigheid in de verbrede rioleringszorg

Door klimaatverandering (wateroverlast, droogte) en bodemdaling zijn de leefomgeving en economie kwetsbaarder geworden voor water. Verder is door een intensiever ruimtegebruik de waterkwaliteit en waterafvoer onder druk komen te staan. Droge voeten en voldoende water van goede kwaliteit zijn een voorwaarde voor een prettige leefomgeving, (natte) natuurwaarden en waterrecreatie.

Wat hebben we ervoor gedaan

Begroot 2021 | **Verantwoording**

7.a Duurzaamheid: stimuleren en samenwerken

We maken van onze eerdere routekaart energieneutraal 2040 een concrete duurzaamheidsagenda voor de periode 2018-2022. En vragen de gemeenteraad deze agenda uiterlijk eind 2018 vast te stellen.	
In najaar 2020 wordt de raad een concrete duurzaamheidsagenda met projecten aangeboden.	De duurzaamheidsagenda zal begin 2022 worden opgesteld in samenspraak met stakeholders en ter vaststelling aan de raad worden aangeboden.

We maken in 2019 een plan voor het in fases tot 2040 verduurzamen van onze gemeentelijke gebouwen. De kosten moeten natuurlijk wel maatschappelijk acceptabel blijven.	
In 2020 is de kadernota gemeentelijk vastgoed door de gemeenteraad vastgesteld, waarin 10 beleidsregels zijn opgenomen voor verduurzaming van het gemeentelijk vastgoed. Aan de hand van deze beleidsregels vinden de komende jaren ingrepen plaats aan onze gebouwen om ze (verder) te verduurzamen. In 2021 ligt de nadruk op het ontwikkelen van een monitoringssysteem, zodat we invulling kunnen geven aan de doelen uit het Klimaatakkoord: de vereiste CO2-reductie bedraagt 49% in 2030 en 95% in 2050. Dit doen we aan de hand van de 'sectorale	In 2021 heeft een afstudeerstagiaire onderzoek gedaan naar mogelijkheden voor het opzetten van een monitoringsysteem, onder andere door te kijken hoe andere gemeenten hier vorm aan geven. De uitkomsten hiervan nemen we mee als input voor het opzetten van een energiemanagementsysteem. De komende jaren blijft het verduurzamen van het vastgoed een belangrijk speerpunt.

routekaart maatschappelijk vastgoed' die door de VNG namens alle gemeenten is ontwikkeld. Aan de hand van deze routekaart, zullen we monitoren hoe we als gemeente presteren ten aanzien van het verduurzamen van onze gebouwen en zullen we inzichtelijk maken wat de (financiële) consequenties zijn voor de gemeente Wijchen.	

We willen de VANG-doelstellingen voor het verminderen van restafval halen. Dat kan alleen met draagvlak van onze inwoners. De grijze kliko voor restafval blijft voor onze inwoners bestaan.	
Stimuleren van afvalscheiding door gerichte communicatieaanpak. Daarbij is er ook aandacht voor kwaliteit. Uitwerken maatwerk aanpak voor woningen die geen ruimte hebben voor het stallen van containers. Apart inzamelen van luiers kan waarschijnlijk medio 2021 starten.	Er is een begin gemaakt met het opstellen van een gerichte communicatieaanpak met als doel de afvalscheiding te verbeteren (kwantitatief en kwalitatief). Voor het uitvoeren van de communicatie is extra budget nodig (aangevraagd in de perspectiefnota). Begin gemaakt met in beeld brengen van de adressen waarvoor maatwerk nodig is. Vanaf 1 november worden luiers en incontinentiemateriaal apart ingezameld.

Bij nieuwe plannen dragen we er zorg voor dat elke nieuw te bouwen Wijchense woning zo energieneutraal mogelijk is.	
Dit is inzet voor lokale prestatieafspraken 2021 met de corporaties. De eis voor aardgas loze en energie neutrale nieuwbouw wordt opgenomen in de uitvraag aan projectontwikkelaars. Particulieren die zelf bouwen kunnen een lening aanvragen.	Ook in 2021 zijn lokale prestatieafspraken met de corporaties omgezet in definitieve afspraken eind 2021. In uitvragen aan projectontwikkelaars worden de eisen voor aardgasloos en energieneutraal bouwen opgenomen, denk aan TKWM en Wijchen-West. Particulieren die zelf bouwen konden ook in 2021 rekenen op een verduurzamingslening.

We maken met acties en campagnes eigen huiseigenaren bewust van het belang én de noodzaak van duurzame huizen.	
In 2021 continueren we de collectieve inkoopacties voor isolatiemaatregelen en zonnepanelen, eventueel uit te bouwen met warmtepompen. Het Loket duurzaam wonen zullen we verder professionaliseren en dichter bij de burger plaatsen. We starten een pilot met o.a. de wijkbewoners en stakeholders een proces om Wijchen-Zuid aardgasvrij te maken.	De collectieve inkoopacties voor isolatiemaatregelen en zonnepanelen is in 2021 voortgezet, hier is de Regeling Reductie Energieverbruik bijgekomen. Deze aanpakken waren succesvol en honderden huishoudens hebben kleine en/of grote maatregelen genomen. Met name zonnepanelen zijn beduidend meer gekocht. Het Loket duurzaam wonen is door Corona niet verder geprofessionaliseerd en dichter bij de burger geplaatst maar heeft meer dan 100 huishoudens van advies voorzien. De pilot om met o.a. de wijkbewoners en stakeholders Wijchen-Zuid aardgasvrij te maken is qua verkenning afgerond maar zal verder gaan.

We bekijken de mogelijkheid tot doorontwikkeling van de duurzaamheidslening als instrument om ook andere initiatieven aan te jagen, bijvoorbeeld het afkoppelen van gas, waarbij we rekening houden met wat er landelijk, regionaal en qua regelgeving en techniek op ons afkomt.	
We continueren de stimuleringsleningen en de nieuwe regeling 'Toekomstbestendig Wonen' waar de duurzaamheids- en blijverslening in zijn opgegaan.	Leningen voor verduurzaming van particuliere woningen en sportaccommodaties waren in 2021 beschikbaar. De Toekomstbestendig Wonen Lening is goed gebruikt, 70 huishoudens hebben de lening gebruikt voor zonnepanelen i.c.m. soms met isolatie

Begroot 2021	Verantwoording
We stellen samen met het bedrijfsleven plannen op waarmee zij hun bijdrage leveren aan de Wijchense duurzaamheidsopgaven.	
We faciliteren bedrijvenvereniging Bijsterhuizen en de parkmanager bij het energieneutraal maken van Bijsterhuizen. We faciliteren energie coöperatie Leur bij het realiseren van zonnepanelen op grote bedrijfsdaken en onze eigen daken.	In 2021 hebben de energiescans niet voortgezet maar is de handhaving van de EML-lijst door ODRN doorgegaan (40 inspecties) en hebben we bedrijvenvereniging Bijsterhuizen geholpen met het realiseren van meer zonnepanelen op bedrijfsdaken. Energie Corporatie Leur heeft PV-projecten op gemeentelijke daken Suikerberg en Achterom gedaan en gaat bezig in bedrijventerrein Wijchen-Oost.

7.b Doelmatigheid in de verbrede rioleringszorg

Inzicht verkrijgen in het functioneren van het riool/watersysteem.	
Door de klimaatverandering vallen er steeds vaker buien, waarop de bestaande rioolstelsels niet zijn ontworpen. Als rioolstelsels overbelast raken, blijft tijdelijk water op straat staan. Het is niet doelmatig om daarvoor ondergrondse maatregelen te treffen (bestaande rioolstelsels aan te passen). Daarom wordt gezocht naar het verwerken van overtollige neerslag boven de grond (in de openbare ruimte). Het onderzoek heeft tot doel na te gaan of daarvoor voldoende ruimte in openbaar gebied aanwezig is en eventueel welke bovengrondse aanpassingen daarvoor nodig zijn.	Onderzoek wordt in 2022 gestart. Wel wordt de openbare ruimte bij aanleg en herinrichting tegenwoordig ontworpen op klimaatbuien. Daarbij moet overtollige neerslag aan het oppervlak op openbaar gebied en op particulier terrein worden geborgen, zonder in de gebouwen terecht te komen.

Terugdringen van de vuiluitworp van de rioolstelsels.	
Van de riolering afkoppelen van 1 ha verhard oppervlak, in samenloop met weg/rioolreconstructies in 2020.	In 2021 is slechts 700 m2 verhard oppervlak van de openbare riolering afgekoppeld (Blauwe Hof 60e straat, in samenloop met reconstructie groen). In 2021 zijn er verder geen reconstructies van de openbare ruimte uitgevoerd, waarbij in samenloop afgekoppeld kon worden. Voor 2021 was een bijdrage gereserveerd voor het afkoppelen van de helft van het plangebied Tussen Kasteel en Wijchens Meer (0,875 ha), waarvan de uitvoering voor 2022 gepland stond. Het project heeft vertraging opgelopen waardoor de uitvoering op z'n vroegst in 2023 start.

Inzicht verkrijgen in het functioneren van het riool/watersysteem.	
Plaatsen van debietmeters bij de gebiedsgemalen die in 2021 gerenoveerd of vervangen worden.	Budget wordt jaarlijks toegevoegd aan het groot onderhoud (vervanging) gemalen om in samenloop uit te kunnen voeren.

Wat kost het?

Taakveld	Financieel overzicht	Geactualiseerde Begroting	Werkelijk	Werkelijk
	(x € 1.000)	**2021**	**2021**	**2020**
	Baten			
7.1	Volksgezondheid	82	122	91
7.2	Riolering	4.092	4.130	4.114
7.3	Afval	4.858	5.292	4.972
7.4	Milieubeheer	69	159	398
	Totaal Baten	**9.101**	**9.702**	**9.574**
	Lasten			
7.1	Volksgezondheid	1.924	1.898	1.848
7.2	Riolering	3.255	3.154	5.018
7.3	Afval	3.919	3.885	3.867
7.4	Milieubeheer	1.595	1.587	1.895
7.5	Begraafplaatsen en crematoria	14	12	4
	Totaal Lasten	**10.707**	**10.535**	**12.631**
Gerealiseerd totaal van baten en lasten		**-1.606**	**-833**	**-3.057**
	Mutatie bestemmingsreserves			
	BR: Duurzaamheid	-34	-146	44
	ER: Onderhoud Overige gebouwen	-8	3	0
	ER: Reserve afvalstoffenheffing	8	-487	8
	ER: Reserve Rioolheffing	-56	-255	-279
	ER: Uitvoering WMO beleidsplan	0	-74	-148
	ER: Corona compensatie	0	0	-60
	BR: Revolverend fonds duurzaamheid	0	0	-50
	Inzet bestemmingsreserves	**-90**	**-960**	**-485**
	Gerealiseerd resultaat	**-1.696**	**-1.793**	**-3.542**
	Verschil rekening/begroting		**-97**	

Toelichting verschil baten en lasten rekening/begroting (mio is nadeel)	Structureel	Incidenteel
Taakveld 7.1 Volksgezondheid		
Voor de bijdrage aan de gemeente Tiel inzake Slachtofferhulp zijn regionale afspraken. De raming was iets te laag, die is inmiddels vanaf 2022 structureel verhoogd.	-3	0
Op het onderdeel GGD algemeen treedt een voordeel op. De definitieve begroting 2021 GGD is uiteindelijk lager vastgesteld. Ook treedt er een BTW voordeel op in 2021.	0	73
Dit voordeel storten we in de egalisatiereserve WMO.	0	-73
Er zijn middelen ontvangen vanuit het Rijk t.b.v. het lokaal preventieakkoord.	0	97
Deze middelen lokaal preventieakkoord zijn doorgeschoven naar 2022 t.b.v. besteding conform opdracht Rijk.	0	-97
Taakveld 7.1 overig: er treedt een klein voordeel op bij de subsidies gezondheidszorg.	0	8
Dit voordeel storten we in de egalisatiereserve WMO.	0	-8
Nadeel op doorberekende kosten WDW.	0	-6

Toelichting verschil baten en lasten rekening/begroting (mio is nadeel)	Structureel	Incidenteel
Taakveld 7.2 Riolering		
In 2021 zijn meer opbrengsten uit de rioolbelasting gegenereerd o.a. door dat er meer nieuwe woningen gereed zijn gekomen dan verwacht.	0	29
Nadeel op doorberekende kosten WDW.	0	-37
Extra advieskosten.	0	-25
Lager kosten voor onderzoek en planvorming.	0	10
Er zijn minder kosten voor schoonmaak en reiniging van het rioolstelsel.	0	55
Er zijn meer storingen en verstoppingen van het riool.	0	-13
Inspecties en keuringen van de vrijvervalriolering zijn uitgesteld.	0	49
Lager kosten voor onderhoud, het budget wordt herijkt bij het nieuwe GRP.	0	99
Het efficiencyresultaat van het taakveld Riolering wordt verrekend met de egalisatiereserve Rioolheffing.	0	-199
De financiële voordeel van uitgestelde werkzaamheden storten we in de voorziening Riolering.	0	-18
Hogere kosten voor rioolaansluitingen.	0	-14
Taakveld 7.3 Afval		
Nadeel op doorberekende kosten WDW.	0	-24
De opbrengst van het papier en glas is hoger dan geraamd, de textielvergoeding valt tegen. Per saldo levert dit een voordeel op.	100	55
De verwerkingskosten van het afval van de milieustraat zijn lager dan geraamd, dit wordt met name veroorzaakt door hogere opbrengsten van de herbruikbare grondstoffen en hogere inkomsten van de poorttarieven.	84	0
We hebben voor de opbrengst van het Plastic+ afval een positieve afrekening ontvangen over voorgaande jaren.	0	69
Lagere verwerkingskosten van het restafval.	0	4
De inzamel- en verwerkingskosten van het GFT zijn hoger dan geraamd.	-35	0
Hogere kosten voor het bijplaatsen en dumpen van afval, de extra kosten zijn verhaald.	0	6
Extra openstelling milieustraat.	0	-32
De opbrengsten van ingezameld plastic plus zijn hoger dan geraamd.	0	52
Hogere inkomsten uit de heffingen met name veroorzaakt door het variabele deel van het tarief.	100	29
Verrekening Fiscale component.	0	50
Alle positieve en negatieve afwijkingen op het taakveld afval worden verrekend met de egalisatiereserve afval.	-300	-184
Taakveld 7.4 Milieubeheer		
Nadeel op doorberekende kosten WDW.	0	-18
Het budget voor onderzoek collectieve energiesystemen is deels overgeheveld naar 2022. Het restant budget 2021 is niet helemaal benut.	0	27
De advieskosten voor verschillende beleidsterreinen vallen lager uit dan begroot. Onderverdeeld in Bodembeleid € 18k, Milieubeleid € 21k, Waterbeleid € 18k, Geluidsbeleid € 11k.	0	68
Het duurzaamheidsbudget is mede door ontvangen subsidies niet volledig besteed.	0	112
We reserveren het saldo op duurzaamheid voor bestedingen in de toekomst.	0	-112
De extra kosten aan bijdrage voor de ODRN ontstaat door hogere aantallen vergunningaanvragen en daarmee verband houdend, meer toezicht daarop en hogere advieskosten. Op dit moment zijn we de advieslijsten voor 2022 en 2023 aan het bespreken met de ODRN om te kijken waar nog gekort kan worden op de kosten en hoe hoog de structurele bijdrage gaat worden.	-73	0

Toelichting verschil baten en lasten rekening/begroting (mio is nadeel)	Structureel	Incidenteel
Er zijn meerder grondpartijen uit de wijken bemonsterd waardoor de kosten hoger zijn.	0	-6
Overig	0	4
Totaal	**-127**	**30**
Totaal saldo	**-97**	

Relevante besluiten

Nummer besluit	Beleidsnota
12 RZ 121	Verordening duurzaamheidsleningen
13 RZ 206	Klimaatbeleidsplan 2013-2016
15 RZ 063	Verlenging duurzaamheidsleningen
16 RZ 092	Nulmeting routekaart energieneutraal Wijchen 2040
17 1 3419	Verordening Kwaliteit Vergunningverlening, Toezicht en Handhaving (VTH) omgevingsrecht gemeente Wijchen
17 2 1266	IBOR en rioolbeheer 2018-2022
17 6 498	Gemeentelijk rioleringsplan 2018-2022
18 1 1344	Wijziging verordening stimuleringsregeling duurzame maatregelen
18 2 13777	Initiatiefvoorstel K8W VVD WL beleid behalen landelijke afvaldoelstellingen
18 2 15830	Zomerinzameling GFT
18 1047	Strategische Waternota 2019-2028
18 1048	Milieubeleidsplan 2018-2021
21 60799	Begroting ODRN 2022
21 60637	Begroting MARN 2022
21 60237	Begroting GGD 2022
19 32035	Concept startnotitie Regionale Energie Strategie (RES)
19 30636	Toekomstbestendig wonen
20 56202	Beleidsplan Wmo, jeugd en gezondheid 2021 - 2024 Wijchen
21 47504	Definitief bod Regionale Energie Strategie 1.0 van Arnhem Nijmegen

8 Wonen en bouwen

Algemeen
Het Programma Wonen en bouwen bestaat uit de volgende taakvelden:
8.1 Ruimtelijke ordening; Tot dit taakveld behoren taken op grond van de Wet ruimtelijke ordening, zoals het bijstellen en actualiseren van bestemmingsplannen en de vergoedingen planschade.
8.2 Grondexploitatie (niet-bedrijventerreinen); Tot dit taakveld behoren activiteiten op het gebied van gemeentelijke bouwgrondexploitaties.
8.3 Wonen en bouwen; Tot dit taakveld behoren gebiedsontwikkeling, woningvoorraad en huisvestingsvoorziening, waaronder ook de bouwleges.

8-a	Gericht bouwen: behoefte en kwaliteit staan voorop
8-b	De juiste balans in het buitengebied
8-c	Wijchen nog mooier
8-d	Bouwleges
8-e	Omgevingswet

Speerpunten

8-a Gericht bouwen: behoefte en kwaliteit staan voorop

Door veranderingen als meer kleine gezinnen en meer ouderen komt er steeds meer behoefte aan nieuwe woonvormen of aan een ander type woningen. Daarom willen we meer ruimte geven voor deze nieuwe vragen uit de samenleving en de woningvoorraad en bouwplannen hierop afstemmen. We richten ons bij het maken van bouwplannen op het herstructureren van bestaand bebouwd gebied. We vinden een goede doorstroming op de woningmarkt erg belangrijk en kiezen voor kwaliteit. Goed bouwen dus, en dat bereik je door in te spelen op de woonbehoefte van inwoners. Ook ruimtelijke kwaliteit en duurzaamheid zijn erg belangrijk. Ook leggen we de huidige uitgangspunten vast in beleid voor hoe hoog we mogen bouwen. Zodat de gemeenteraad hier een besluit over kan nemen. Wat ons betreft pakken we verder door met het bouwen in onze kernen. Natuurlijk doen we dat altijd in overleg met onze inwoners.

8-b De juiste balans in het buitengebied

We koesteren ons mooie groene buitengebied. We willen nog eens goed kijken naar de regeling 'Rood voor Rood'. Met deze regeling mag in ruil voor de sloop van oude schuren en stallen een woning worden gebouwd. We willen de regeling zó aanpassen dat het bouwen van nieuwe woningen vaker in bestaand bebouwd gebied gebeurt. Vaak krijgen wij van mensen de vraag of we niet veel meer kunnen doen met ons fraaie buitengebied. Bijvoorbeeld door het toerisme in dat buitengebied nog meer te stimuleren. Een goede vraag, want nieuwe initiatieven kunnen op het toerisme een positieve invloed hebben. We onderzoeken daarom de mogelijkheden voor initiatieven in het buitengebied. Hierbij wegen we de belangen van de agrarische sector, de economie en het toerisme zorgvuldig af.

8-c Wijchen nog mooier

Wij geven de komende vier jaar veel aandacht aan het nog aantrekkelijker maken van Wijchen. Omdat wij willen dat het ook in de toekomst heel fijn blijft om in Wijchen te wonen, te werken, boodschappen te doen, naar school te gaan en te ontspannen. Een belangrijk project in deze aanpak is het project Hart van Zuid, waarvan de onderzoeksfase is gestart. Wij willen geld investeren in dit project om de leefbaarheid te vergroten als andere betrokken partijen dit ook willen doen. Een ander project is het Kraanvogelgebied. We maken hiervoor een visie en een plan vóór 2020. Een derde project waar we volop mee verdergaan is het gebied tussen het Kasteel en het Wijchens Meer. Hierbij hoort ook de locatie van het oude gemeentekantoor.

Wat hebben we ervoor gedaan

Begroot 2021 | **Verantwoording**

8.a Gericht bouwen: behoefte en kwaliteit staan voorop

We gaan onderzoeken wat er in het buitengebied mogelijk is om nieuwe initiatieven en ontwikkelingen verder te helpen. Daarbij maken we een goede afweging tussen verschillende belangen (toerisme, landbouw, economie en de natuur).	
We ondersteunen initiatieven uit de samenleving, zoals CPO Bergharen. Daarnaast hanteren we het beleidskader kleinschalige particuliere initiatieven voor een goede afweging van initiatieven.	Het beleid voor kleinschalige particuliere initiatieven wordt geëvalueerd. Het uitvoeringskader daarvan wordt begin 2022 aangepast. In nagenoeg ieder kerkdorp loopt een CPO-project.

In 2018 formaliseren wij de huidige uitgangspunten over hoogbouw in beleid.	
Het opstellen van beleid over hoogbouw schuift door naar 2021. Tot die tijd worden plannen van geval tot geval beoordeeld.	Het streven is om het beleid over hoogbouw in de loop van 2022 te formaliseren. Tot die tijd worden plannen van geval tot geval beoordeeld.

8.b Gericht bouwen: behoefte en kwaliteit staan voorop

We kijken goed naar de regeling 'Rood voor Rood' zodat compensatie meer in bebouwd gebied gebeurt.	
Het rood voor rood beleid is opgenomen in het beleidskader kleinschalige woningbouw initiatieven.	Is afgerond.

8.c Gericht bouwen: behoefte en kwaliteit staan voorop

We gaan volop verder met het project TKWM waaronder de locatie van het oude gemeentekantoor. Kwaliteit en zorgvuldigheid staan voorop.	
Eind 2020 wordt de grondexploitatie voorgelegd aan de raad. We verwachten dat de sloop van het voormalige gemeentekantoor en de start van de bouw in 2021.	De grondexploitatie is vastgesteld. Start bouw wordt verwacht in het eerste kwartaal van 2023.

We investeren in Hart van Zuid om de leefbaarheid te vergroten als ook de andere partners financieel bijdragen.	
In 2020 bieden we de raad de gebiedsvisie aan ten aanzien van het voorzieningenhart van Wijchen Zuid. In 2021 werken we vervolgens een investeringsvoorstel uit voor de raad.	De raad heeft op 21 oktober 2021 de gebiedsvisie voor het voorzieningenhart vastgesteld. De vaststelling is gepaard gegaan met vier aangenomen amendementen. Deze amendementen zijn gericht op onderdelen van de vervolgfase (Masterplanfase) waaronder het niet ondertekenen van de intentieovereenkomst tussen gemeente, Rialto en Talis en toevoeging van een groenplan voor de hele wijk buiten de projectscope. Nadere proces en inhoudelijke uitwerkingen zullen uitwijzen of de amendementen kostprijsverhogend werken.

Begroot 2021	Verantwoording
We realiseren een visie en een plan voor het Kraanvogelgebied vóór 2020.	
De visie is gereed. In 2020/2021 maken we een ontwikkelplan waarmee partijen hun plannen vorm kunnen geven en tot ontwikkeling kan worden overgegaan.	Het ontwikkelplan wordt medio 2022 verwacht.

Wat kost het?

Taakveld	Financieel overzicht	Geactualiseerde Begroting	Werkelijk	Werkelijk
	(x € 1.000)	**2021**	**2021**	**2020**
	Baten			
8.1	Ruimtelijke ordening	61	102	80
8.2	Grondexploitatie (niet bedrijventerreinen)	1.145	1.911	-1.681
8.3	Wonen en bouwen	993	1.133	1.577
	Totaal Baten	**2.199**	**3.147**	**-24**
	Lasten			
8.1	Ruimtelijke ordening	734	744	529
8.2	Grondexploitatie (niet bedrijventerreinen)	1.205	1.797	1.186
8.3	Wonen en bouwen	2.265	2.469	1.556
	Totaal Lasten	**4.204**	**5.010**	**3.271**
Gerealiseerd totaal van baten en lasten		**-2.005**	**-1.864**	**-3.295**
	Mutatie bestemmingsreserves			
	BR: Actualiseren bestemmingsplannen	0	-5	0
	BR: Versnelling woningbouw	0	143	-42
	AR: Algemene reserve	13	9	2.854
	Inzet bestemmingsreserves	**13**	**147**	**2.812**
	Gerealiseerd resultaat	**-1.992**	**-1.717**	**-483**
	Verschil rekening/begroting		**275**	

Toelichting verschil baten en lasten rekening/begroting (min is nadeel)	Structureel	Incidenteel
Taakveld 8.1 Ruimtelijke ordening		
Nadeel op doorberekende kosten WDW.	0	-34
Voor het bijstellen van bestemmingsplannen zijn minder kosten benodigd voor externe adviezen.	0	19
De opbrengsten van bestemmingsplannen zijn hoger doordat er meer postzegelbestemmingsplannen in procedure zijn gebracht dan geraamd.	0	41
Taakveld 8.2 Grondexploitatie (niet bedrijventerreinen)		
Conform de BBV moet tussentijds winst worden genomen via de Percentage Of Completion (POC) methode. Voor de CPO Bergharen betekent dit dat in 2021 een bedrag aan winst moet worden genomen.	0	214
De grondexploitatie van de Tuin van Woezik wordt afgesloten met een negatief saldo.	0	-397
Het tekort van de grondexploitatie Tuin van Woezik was reeds voorzien. Dit bedrag valt vrij.	0	397
De grondexploitaties zijn opnieuw doorgerekend, de verliesgevende voorzieningen Huurlingsedam en TKWM zijn bijgesteld.	0	44
Taakveld 8.3 Wonen en bouwen		
De instandhoudingskosten van het oude gemeentekantoor vallen lager uit dan voorzien.	0	8
Nadeel op doorberekende kosten WDW	0	-83
Doordat er meer bouwaanvragen zijn ontvangen zijn de kosten voor extern advies (€ 8k) en publicatie en voorlichting (€ 13k) ook hoger	0	-21

Toelichting verschil baten en lasten rekening/begroting (min is nadeel)	Structureel	Incidenteel
dan geraamd.		
Er zijn in 2021 meer bouwaanvragen ingediend dan verwacht. Daarbij is de gemiddelde omvang van een aanvraag ook groter dan verwacht. Dit heeft geresulteerd in hogere bouwkosten, waardoor de leges ook meer opbrengen.	0	195
Meer bouwaanvragen heeft er ook toe geleid dat er meer leges zijn ontvangen voor welstand.	0	8
De invoering van de omgevingswet is uitgesteld naar 1 januari 2023. Via een budgetoverheveling is € 100k meegenomen naar 2022. In de WDW zijn daarna nog € 50k aan facturen voor inhuur geboekt.	0	-50
Kosten voor Luchtfoto's zijn dit jaar wat lager.	0	4
Gps abonnement is aangepast waardoor de kosten lager uitvallen.	0	12
Overig	0	6
Totaal	**0**	**275**
Totaal saldo	**275**	

Relevante besluiten

Nummer besluit	Beleidsnota
13 RZ 148	Centrumvisie
15 AZ 143	Verordening startersleningen
16 1 1701	Herijking visie Oostflank, westflank, centrum
16 2192	Grondnota en grondexploitatiebeleid
17 1 1086	Woonvisie "Thuis in Wijchen" 2025
20 54326	Legesverordening 2021
20 54326	Verordening precariobelasting 2021
20 54326	Verordening marktgelden 2021
19 25085	Vaststelling Algemene Verordening Ondergrondse Infrastructuren (AVOI)
20 43403	Woondeal regio Arnhem Nijmegen
20 54858	Woonagenda Subregio Nijmegen e.o. 2020-2030
21 045515	Grondprijzenbrief 2021 Wijchen
21 60356	Begroting Bijsterhuizen 2021 en meerjarenbegroting 2022-2023
21 59350	Gebiedsvisie en ontwikkelstrategie Wijchen West

Beleidsindicatoren

Conform BBV-richtlijnen presenteren we hier naast de lokaal vastgestelde beleids-indicatoren, de voor iedere gemeente verplichte beleidsindicatoren.

Taakveld	Naam Indicator	Eenheid	Streefwaarde 2021	Realisatie 2021	Realisatie 2020
0. Bestuur en ondersteuning	**Formatie**	Fte per 1.000 inwoners	5,7	6,1	5,6
0. Bestuur en ondersteuning	**Bezetting**	Fte per 1.000 inwoners	5,4	6,1	5,3
0. Bestuur en ondersteuning	**Apparaatskosten**	Kosten per inwoner	525	559	572
0. Bestuur en ondersteuning	**Externe inhuur**	Kosten als % van totale loonsom + totale kosten inhuur externen	18	21	19
0. Bestuur en ondersteuning	**Overhead**	% van totale lasten	10	10	9
1. Veiligheid	**Verwijzingen Halt**	Aantal per 10.000 jongeren	7	6*	72
1. Veiligheid	**Winkeldiefstallen**	Aantal per 1.000 inwoners	0,5	2,1	0,6
1. Veiligheid	**Geweldsmisdrijven**	Aantal per 1.000 inwoners	2,4	3,0	2,8
1. Veiligheid	**Diefstallen uit woning**	Aantal per 1.000 inwoners	1,5	1,6	1,7
1. Veiligheid	**Vernielingen en beschadigingen (in de openbare ruimte)**	Aantal per 1.000 inwoners	4	1	4,8
3. Economie	**Functiemenging**	%	51	51	50
3. Economie	**Vestigingen (van bedrijven)**	Aantal per 1.000 inwoners in de leeftijd van 15 t/m 64 jaar	138	115	138
4. Onderwijs	**Absoluut verzuim**	Aantal per 1.000 leerlingen	1,5	8,2	1,3
4. Onderwijs	**Relatief verzuim**	Aantal per 1.000 leerlingen	18	24	15
4. Onderwijs	**Vroegtijdig schoolverlaters zonder startkwalificatie (vsv-ers)**	% deelnemers aan het VO en MBO onderwijs	1	0	1,4
5. Sport, cultuur en recreatie	**Niet sporters**	%	45	48	47
6. Sociaal domein	**Banen**	Aantal per 1.000 inwoners in de leeftijd 15 – 64 jaar	697	720*	697
6. Sociaal domein	**Jongeren met een delict voor de rechter**	% 12 t/m 21 jarigen	0,6	1	0
6. Sociaal domein	**Kinderen in uitkeringsgezin**	% kinderen tot 18 jaar	4	4	5

Taakveld	Naam Indicator	Eenheid	Streefwaarde 2021	Realisatie 2021	Realisatie 2020
6. Sociaal domein	**Netto arbeidsparticipatie**	% van de werkzame beroepsbevolking ten opzichte van de beroepsbevolking	69	69*	69
6. Sociaal domein	**Achterstandsleerlingen**	% 4 t/m 12 jarigen	5	4*	5
6. Sociaal domein	**Werkloze jongeren**	% 16 t/m 22 jarigen	1	2	2
6. Sociaal domein	**Personen met een bijstandsuitkering**	Aantal per 10.000 inwoners	280	297	334
6. Sociaal domein	**Lopende re-integratievoorzieningen**	Aantal per 10.000 inwoners van 15 – 64 jaar	45	34*	34
6. Sociaal domein	**Jongeren met jeugdhulp**	% van alle jongeren tot 18 jaar	10,3	10,0	11,9
6. Sociaal domein	**Jongeren met jeugdbescherming**	% van alle jongeren tot 18 jaar	1	1	1
6. Sociaal domein	**Jongeren met jeugdreclassering**	% van alle jongeren van 12 tot 23 jaar	0,2	0,2	0,2
6. Sociaal domein	**Cliënten met een maatwerkarrangement WMO**	Aantal per 10.000 inwoners	630	650	650
7. Volksgezondheid en Milieu	**Omvang huishoudelijk restafval**	Kg/inwoner	110	110	115
7. Volksgezondheid en Milieu	**Hernieuwbare elektriciteit**	%	7,5	8	7,4
8. Vhrosv	**Gemiddelde WOZ waarde**	Duizend euro	260	282	262
8. Vhrosv	**Nieuw gebouwde woningen**	Aantal per 1.000 woningen	9	3,6	9,5
8. Vhrosv	**Demografische druk**	%	75	76	76%
8. Vhrosv	**Gemeentelijke woonlasten eenpersoonshuishouden**	In Euro’s	726	725	723
8. Vhrosv	**Gemeentelijke woonlasten meerpersoonshuishouden**	In Euro’s	758	757	755

**Betreft cijfers 2020*

Paragrafen

1. Overhead, Algemene Dekkingsmiddelen en overige baten en lasten
2. Duurzaamheid
3. Lokale heffingen
4. Weerstandsvermogen
5. Onderhoud Kapitaalgoederen
6. Financiering
7. Bedrijfsvoering
8. Verbonden Partijen
9. Grondbeleid

Paragraaf 1: Overhead, Algemene dekkingsmiddelen en overige baten en lasten

Inleiding
In deze paragraaf worden de kosten voor Overhead, de algemene dekkingsmiddelen en onvoorziene kosten nader toegelicht.

Overzicht Overhead
De kosten overhead hebben betrekking op het deel van het personeel dat zich niet rechtstreeks bezighoudt met de producten, maar dat ondersteunend is in het proces. Ook personeel gerelateerde kosten als opleidingen en BHV. Daarnaast worden hier de kosten voor huisvesting en ICT verantwoord. Per 2018 is de werkorganisatie Druten Wijchen in werking getreden. Hierin is de overhead grotendeels primair ondergebracht. Wat binnen overhead achter is gebleven in Wijchen zijn de kosten voor de gemeentesecretaris en frictiekosten personeel en een deel van de huisvestingskosten.

Tabel 1: Weergave van taakveld Overhead (x € 1.000)

Overhead	Begroting 2021	Realisatie 2021	Realisatie 2020
Personeel(s gerelateerd)	464	233	648
ICT	2.565	2.313	2.365
Huisvesting	1.687	1.520	1.332
Bijdrage GR Werkorganisatie Druten-Wijchen*	5.774	6.147	5.849
Totaal Overhead (taakveld 0.4)	**10.490**	**10.212**	**10.194**

*Dit betreft alleen de kosten voor overhead binnen de totale bijdrage aan de WDW.

Overzicht vrij besteedbare dekkingsmiddelen
De algemene dekkingsmiddelen betreffen met name de OZB en de uitkeringen uit het Gemeentefonds. Deze middelen kennen in tegenstelling tot heffingen als het rioolrecht of de afvalstoffenheffing geen vooraf bepaald bestedingsdoel. De (wettelijk) niet vrij besteedbare heffingen evenals de specifieke uitkeringen worden in de programma's, waarvan ze voor een deel de kosten dekken, verantwoord onder de baten.

- 0.5 Treasury

Het taakveld Treasury is in tabel 2 gesplitst in het financieringsresultaat en dividend. Het financieringsresultaat betreft het renteresultaat op aangetrokken en uitgezette leningen, zie paragraaf 6 voor de specificatie.

- 0.61/0.62/064 Lokale heffingen

In paragraaf 3 "Lokale heffingen" wordt nader ingegaan op het algemeen beleid van de lokale heffingen en de belastingcapaciteit van de gemeente Wijchen. De onderstaande lokale heffingen zijn daar opgenomen.

- Onroerend Zaak Belasting (OZB)*,
- Toeristenbelasting*,
- Hondenbelasting,
- Rioolrechten,
- Afvalstoffenheffing / reinigingsrechten,
- Reclamebelasting*
- Precariobelasting*

De met * gemarkeerde belastingen vrij besteedbaar.

- 0.7 Gemeentefonds (algemene uitkering)

De omvang van de inkomsten uit het Gemeentefonds zijn in de realisatie herleid uit de decembercirculaire 2021. Op begrotingsbasis is uitgegaan van de meicirculaire 2021, aangevuld met het corona compensatiepakket uit de septembercirculaire.

- Onvoorzien

Er is, conform wettelijk voorschrift, een bedrag opgenomen voor onvoorziene uitgaven. Met het vaststellen van de begroting, bekrachtigt de raad het standpunt, dat tegenvallers binnen bestaande middelen worden opgevangen. In de vastgestelde financiële verordening 2020 is onder artikel 4.2 opgenomen, dat 'onvoorzien' begroot dient te worden. Dat vullen we in met het begroten van een (beperkt) begrotingsoverschot. Dit bedrag dient als buffer voor onvoorziene kosten.

Tabel 2: Weergave van de dekkingsmiddelen (x € 1.000)

Taak veld	Dekkingsmiddelen	Begroting 2021	Realisatie 2021	Realisatie 2020
0.5	Treasury - Resultaat financieringen	1.021	**1.021**	1.098
0.5	Treasury - Dividend	45	**48**	53
0.61	OZB woningen	6.001	**6.007**	5.826
0.62	OZB niet-woningen	3.472	**3.487**	3.473
0.64	Belastingen overig	361	**365**	345
0.7	Algemene uitkering en overige uitkeringen gemeentefonds	65.054	**66.923**	62.458
	Onvoorzien	0	**0**	0
	Totale algemene dekkingsmiddelen	**75.954**	**77.852**	**73.253**

Overzicht Overige baten en lasten

Binnen het taakveld 0.8 overige baten lasten worden de stelposten en bijzondere baten en lasten verantwoord.

Tabel 3: Weergave van het taakveld 0.8 (x € 1.000)

Taak veld	Dekkingsmiddelen	Begroting 2021	Realisatie 2021	Realisatie 2020
0.8	Overige baten en lasten	0	**-9**	3.329

In 2020 is voor € 1,5 miljoen winstuitkering Bijsterhuizen ontvangen, wat één op één is doorgestort naar de algemene reserve. Ook is er een verkoopresultaat vastgoed gerealiseerd van € 696k en is op dit taakveld de afdekking van het incidenteel perspectief uit de algemene reserve onttrokken voor € 2.586k. Daarnaast is het budget voor coronasteun (€ 100k gedoteerd in de corona reserve) en de ontvangen subsidie van de provincie (steun corona) verantwoord voor € 116k. In 2021 zijn alleen nog nagekomen verkoopkosten gerealiseerd op de in 2020 ontvangen bedragen verkoop vastgoed.

Overzicht mutaties met reserves niet op programma's gepresenteerd

De inzet van reserves is specifiek benoemd bij de afzonderlijke programma's. Reserves die niet aan een programma toe te wijzen zijn, worden hier opgenomen.

Tabel 4: Weergave van het taakveld 0.10 (x € 1.000)

Taak veld	Dekkingsmiddelen	Begroting 2021	Realisatie 2021	Realisatie 2020
0.10	Mutaties met reserves	657	**657**	749

Naast de reserves gepresenteerd in de afzonderlijke programma's, heeft de onttrekking uit het rekeningresultaat 2020 op dit taakveld plaatsgevonden ter afdekking van de budgetoverhevelingen 2020-2021.

Overzicht Vennootschapsbelasting

Tabel 5: Weergave van het taakveld 0.9 (x € 1.000)

Taakveld	Dekkingsmiddelen	Begroting 2021	Realisatie 2021	Realisatie 2020
0.9	Vennootschapsbelasting	0	**0**	0

Met ingang van 2016 zijn gemeenten vennootschapsbelastingplichtig. Dit betekent dat over winstgevende onderdelen die door de fiscus als onderneming worden gezien, belasting dient te worden betaald. Bij het opmaken van de jaarrekening 2021 schatten we het effect voor de gemeente Wijchen in op nihil.

Paragraaf 2: Duurzaamheid

De afgelopen jaren zijn we ons meer bewust van de noodzaak om zuinig te zijn op onze aarde. Wereldwijd ondervinden mensen en natuur de gevolgen van klimaatverandering. Extreme perioden van hitte, droogte en wateroverlast komen steeds vaker voor. De urgentie om iets te doen is groot en neemt alleen maar toe. Daarnaast wordt steeds intensiever gebruik gemaakt van de beperkte ruimte, bijvoorbeeld voor wonen, verkeer en bedrijvigheid. Ook de gemeentelijke bedrijfsvoering draagt bij aan de milieulast. Door deze ontwikkelingen kan de milieukwaliteit van de Wijchense leefomgeving onder druk komen te staan. Dit kan gevolgen hebben voor gezondheid, woongenot, ruimtelijke ontwikkelingsmogelijkheden, natuurwaarden en recreatieve waarden. Daarom wil de gemeente zorgvuldig omgaan met de milieukwaliteit van de leefomgeving.

Wind in de rug
Het gros van de landen in de wereld ondertekende in december 2015 het Klimaatakkoord in Parijs, gericht op het vermindering van de uitstoot van broeikasgassen die klimaatverandering veroorzaken (klimaatmitigatie). Het vervolgens door het kabinet opgestelde 'Nationaal Klimaatakkoord' is door diverse partijen is ondertekend, waaronder de VNG. Eén van de afspraken van het klimaatakkoord is dat de gemeenten een Regionale Energie Strategie opstellen. De regio Arnhem Nijmegen is daarom begin 2020 gestart met haar Regionale Energie Strategie Arnhem Nijmegen. Deze ontwikkelingen geven ons de wind in de rug.

Voor wat betreft klimaatadaptatie (het omgaan met de gevolgen van klimaatverandering) heeft de rijksoverheid gemeenten en andere overheden opgeroepen te komen tot een klimaatbestendige leefomgeving. December 2014 is hiertoe de Bestuursovereenkomst Deltaprogramma Ruimtelijke adaptatie afgesloten tussen Rijk, VNG, IPO en UvW. Hierin is afgesproken dat de fysieke ruimte uiterlijk 2050 klimaatbestendig en water robuust is ingericht en klimaatadaptatie uiterlijk 2021 onderdeel is van beleid en handelen. De regio Rijk van Maas en Waal heeft daarom in 2019 een Regionale adaptatiestrategie opgesteld en juni 2019 het bijbehorende manifest ondertekend.

De Omgevingswet is een andere belangrijke accelerator voor de manier waarop we met de kwaliteit van de leefomgeving omgaan. Het gaat om een meer gebiedsgerichte en verweven benadering van de milieukwaliteit van de leefomgeving, waarbij de wisselwerking tussen milieuthema's, met ruimtelijke ordening, gezondheid en burgerparticipatie centraal staan. Dit geeft nieuwe uitdagingen.

Met de toenemende welvaart en discussie rond gaswinning is ook circulariteit (sluiten van stoffen- en energiekringlopen, gebruiken van duurzame hernieuwbare bronnen) hoger op de politieke agenda komen te staan. Actueel zijn de onderwerpen Afval is grondstof en Energieneutraal Wijchen. Hiermee wordt voorkomen dat fossiele brandstoffen en andere grondstoffen uit eindige bronnen uitgeput raken.

Actieve samenleving
Wij merken ook dat de rol van de samenleving verandert. Steeds vaker nemen inwoners initiatieven om Wijchen te verduurzamen. De zorg voor de leefomgeving groeit naar een gezamenlijke verantwoordelijkheid van overheid en samenleving. De initiatieven dragen vaak ook bij aan de leefbaarheid en sociale cohesie in wijken.

Wij nemen verantwoordelijkheid
We lossen de mondiale problemen niet in ons eentje op. Maar we willen in Wijchen nadrukkelijk onze lokale verantwoordelijkheid nemen en ons aandeel leveren. Als we

onze mooie gemeente verantwoord willen doorgeven aan volgende generaties, dan moeten we actie ondernemen. En dat willen we samendoen: overheid, inwoners, bedrijven en maatschappelijke instellingen.

De komende periode zetten we het (samen) werken aan een duurzaam Wijchen voort. Vooral op het gebied van energietransitie, klimaatadaptatie, circulariteit en afvalreductie willen we stappen zetten. Op deze manier dragen we nu en in de toekomst zorg voor een veilige, gezonde en aantrekkelijke leefomgeving met voldoende milieukwaliteit voor inwoners, gebruikers en bezoekers.

Duurzaamheid in beeld
Duurzaamheid is een containerbegrip en op verschillende manieren uitlegbaar. In deze paragraaf gaan we in op wat duurzaamheid voor de gemeente Wijchen betekent en waar we in grote lijnen op inzetten. Aangezien duurzaamheid de programma's overstijgt brengen we op deze plek het totaal zo veel mogelijk in beeld.

1. ***Energieplan op hoofdlijnen***

Het gebruik van fossiele brandstoffen is een belangrijke oorzaak van klimaatverandering. In 2017-2018 is een Energietransitieplan Wijchen ontwikkeld, als vervolg op het eerdere Klimaatbeleidsplan Wijchen. De energietransitie (betreft het voorkómen van klimaatverandering ofwel klimaatmitigatie) richt zich op energiebesparing en inzet van duurzame energie. Voor het onderdeel klimaatadaptatie (aanpassing leefomgeving aan klimaatverandering) wordt verwezen punt 4 Water en klimaatadaptatie. Het energietransitieplan is oktober 2018 door de Raad vastgesteld. In 2019 is een start gemaakt met een uitvoeringsprogramma dat najaar 2020 ter vaststelling aan de Raad wordt voorgelegd.

Op het gebied van de energietransitie zijn op verschillende niveaus afspraken gemaakt:
- Landelijk: Inter Bestuurlijk Programma, het nationaal Klimaatakkoord en de Klimaatwet;
- Regionaal: opstellen RES (Regionale Energie Strategie) medio 2020;
- Lokaal: Coalitieakkoord 2040 energieneutraal, uitvoering "Samen naar een duurzaam Wijchen, een energieplan op hoofdlijnen.

Wat doet Wijchen al?
- Visie op zonne-energie en leidraad/selectie zonneparken (ook Druten);
- Zonneparken voor in totaal bijna 30 ha gefaciliteerd.
- Stimuleren en uitvoeren energiescans bij bedrijven op Bijsterhuizen.
- Collectieve inkoopactie isolatiemaatregelen en zonnepanelen i.s.m. Winstuitjewoning
- Toekomstbestendig wonen lening particulieren;
- Duurzaamheidsleningen sportverenigingen;
- Energieloket Duurzaam Wonen Plus;
- Al meer dan 30 laadpalen voor elektrische voertuigen in openbare ruimte;
- Zonnepanelen op Arcus en 't Mozaïek (gerealiseerd), Suikerberg en Achterom (in ontwikkeling);
- Aardgasloze en energieneutraal wijk Tuin van Woezik;
- Onderzoek potentie warmte uit oppervlaktewater Vormerse Plas en Wijchens Meer voor gebouwde omgeving;
- Energiecoördinator voor gemeentelijke gebouwen;
- Bijdrage geleverd aan de Regionale Energie Strategie Arnhem Nijmegen

Wat gaan we doen?
In de komende jaren gaan we een aantal projecten oppakken, welke langs onderstaande sporen plaats vinden:
- Besparen van energie (Hoe kunnen we zorgen voor minder verbruik en minder verspilling van fossiele brandstoffen?)

- Aanpassen van het systeem (Welke aanpassingen zijn noodzakelijk in onze directe woon- en werkomgeving inclusief in onze vervoerssystemen om te verduurzamen en daarmee geen fossiele brandstoffen zoals aardgas of benzine te gebruiken)?
- Duurzaam opwekken (Hoe zetten we nieuwe brandstoffen zoals wind, warmte, zon en biomassa in om de energiedoelstellingen te halen?)

Aan onderstaande projecten wordt al gewerkt of worden opgestart:

1. Verduurzaming maatschappelijk vastgoed (energiecoördinator-zonnepanelen).
2. Plan van aanpak voor energiemaatregelen bij bedrijven.
3. Handhaving op energiemaatregelen bij bedrijven.
4. Warmtetransitie bedrijventerrein.
5. Duurzaam/Circulair inkopen binnen gemeentelijke organisatie.
6. Realisering aardgasvrije, energie neutrale en circulair gebouwde nieuwbouw.
7. Gemeentelijk warmteplan gebouwde omgeving ook wel Transitievisie Warmte genaamd. Inclusief pilot aardgasvrij maken Hart van Zuid;
8. Energiemaatregelen in Lokale Prestatie Afspraken.
9. Actieplan elektrisch vervoer.
10. Sportverenigingen verleiden tot het nemen van energiemaatregelen.
11. Acties en campagnes om huiseigenaren te stimuleren tot verduurzaming (bewustwording).
12. Faciliteren grootschalige zonnepark(en) uit de selectie/tender voor zonneparken. In het verlengde hiervan ook stimuleren dat er meer zonnepanelen op grote daken komen.
13. Faciliteren windenergieproject Bijsterhuizen in RO-procedure en evaluatie van de Gedragscode Windenergie Wijchen
14. Regionale Energie Strategie Arnhem-Nijmegen: van concept-bod naar definitief bod 1.0.
15. Van Afval naar grondstof: diverse projecten.

Wat hebben we in 2021 gerealiseerd:

1. *In 2021 heeft een afstudeerstagiaire onderzoek gedaan naar mogelijkheden voor het opzetten van een monitoringsysteem, onder andere door te kijken hoe andere gemeenten hier vorm aan geven. De uitkomsten hiervan nemen we mee als input voor het opzetten van een energiemanagementsysteem. Suikerberg en Achterom en 't Mozaiek zijn verder verduurzaamd. Een energiecoördinator heeft door slimme maatregelen uit te voeren een forse energiebesparing opgeleverd in een aantal gemeentelijke gebouwen. De komende jaren blijft het verduurzamen van het vastgoed een belangrijk speerpunt.*
2. *In 2021 hebben we geen plan van aanpak gemaakt en zijn de energiescans niet voortgezet. Corona heeft ervoor gezorgd dat dit bij de bedrijven een lage prioriteit had.*
3. *Maar de handhaving van de EML-lijst door ODRN is doorgegaan (40 inspecties) en we hebben bedrijvenvereniging Bijsterhuizen geholpen met het realiseren van meer zonnepanelen op bedrijfsdaken. Energie Corporatie Leur heeft PV-projecten op gemeentelijke daken Suikerberg en Achterom gedaan en gaat bezig in bedrijventerrein Wijchen-Oost.*
4. *In 2021 is een verkenning gedaan naar een warmtenet naar Wijchen en hieruit kwam naar voren dat er globaal gezien potentie is voor een warmtenet op Bijsterhuizen. Hier zal in 2022 nader onderzoek naar moeten worden gedaan.*
5. *Er is een centrale inkoper gekomen die vooral met duurzaam en circulair inkopen aan de slag gaat. We zijn deelnemer in circulaire inkopen GWW en bezig met regionale inkoop van groen gas.*
6. *In uitvragen aan projectontwikkelaars worden de eisen voor aardgasloos en energieneutraal bouwen opgenomen, denk aan TKWM en Wijchen-West. Particulieren die zelf bouwen konden ook in 2021 rekenen op een verduurzamingslening.*
7. *De Transitievisie Warmte gemeente Wijchen is eind 2021 door het college vastgesteld en naar de raad doorgestuurd voor vaststelling. De pilot in Wijchen-Zuid*

is voor de eerste fase van de Wijk van de Toekomst (aardgasvrij maken van wijken) afgerond en in 2022 komt een vervolg.

8. *Ook in 2021 zijn lokale prestatieafspraken met de corporaties omgezet in definitieve afspraken met veel afspraken op het vlak van energie zoals energielabels en energiecoaches.*
9. *In 2022 is een mobiliteitsvisie vastgesteld met veel acties voor een duurzamere mobiliteit. Ook is een kaart voor strategische laadpaalpunten ontwikkeld en vastgesteld.*
10. *Sportverenigingen kunnen nog steeds gebruik maken van een laagrentende lening voor energiemaatregelen. In 2021 is hier geen gebruik van gemaakt.*
11. *De collectieve inkoopacties voor isolatiemaatregelen en zonnepanelen is in 2021 voortgezet, hier is de Regeling Reductie Energieverbruik bijgekomen. Deze aanpakken waren succesvol en honderden huishoudens hebben kleine en/of grote maatregelen genomen. Met name zonnepanelen zijn beduidend meer gekocht. Het Loket duurzaam wonen is door Corona niet verder geprofessionaliseerd en dichter bij de burger geplaatst maar heeft meer dan 100 huishoudens van advies voorzien.*
12. *Zonnepark Kampbroek (bij Hernen) is in 2021 onherroepelijk vergund en gestart met realisatie en aansluiting. Zonnepark Bankhoef is als enige uit de selectie voortgekomen en eind 2021 bezig met laatste vooronderzoek(en) voor de RO- en vergunningsfase. In 2021 is de tool Zonnedakje aangeschaft waarmee we kunnen zien hoeveel grote daken er zijn en wat de potentie is. Ook hebben we in Wijchen-Oost eerste stappen gezet met dakscans. DHL heeft in 2021 10.000 panelen op haar dak gelegd.*
13. *Windpark Bijsterhuizen was medio 2021 klaar voor de RO- en vergunningsaanvraag toen de uitspraak van Raad van State inzake een windpark in Delfzijl vraagtekens stelde bij gebruikte geluidsnormen en de meeste windparkinitiatieven in de wacht moesten. Een paar initiatieven hebben lokale, op de situatie en locatie toegesneden normen ontwikkeld. Voor windpark Bijsterhuizen zal dit begin 2022 worden gedaan.*
14. *Het definitief bod 1.0 voor de Regionale Energie Strategie Arnhem-Nijmegen is door de raad vastgesteld. Hierin neemt Wijchen deel met 30 ha zonnepark en 3 windmolens van Bijsterhuizen.*

15. *Zie Afvalreductie en hergebruik*

2. Circulaire economie

Natuurlijke hulpbronnen, zoals fossiele brandstoffen (energie) en grondstoffen, zijn uitputbaar. Door recycling en hergebruik wordt onnodige uitputting van natuurlijke hulpbronnen zoveel mogelijk voorkomen. Inzet is het sluiten van kringlopen, waarbij restproducten of -energie opnieuw worden gebruikt. Met name bij inkoop en uitbesteding is het belangrijk om de herbruikbaarheid van een product of restproduct in overweging te nemen. Daarnaast wordt met het Afvalbeleidsplan (zie punt 4 Afval) een bijdrage geleverd aan circulariteit door optimalisatie van de scheiding van herbruikbare afvalstoffen.

Op landelijk en regionaal niveau is afgesproken dat overheden regionale circulaire economie strategieën opstellen, zo mogelijk in combinatie of afstemming met de regionale energie- en klimaatstrategieën. Belangrijk uitgangspunt is dat de initiatieven kansrijk en opschaalbaar zijn en een gezamenlijke inspanning van regio en Rijk noodzakelijk is. Met name worden afspraken gemaakt over het circulair aanbesteden van gemeentelijke gebouwen en infrastructuur.

Wat doen we al?

In 2018 is het Nationaal grondstoffenakkoord mede ondertekend door de gemeente Wijchen. Bedoeling hiervan is om 'circulair inkopen' op te nemen in het inkoop- en aanbestedingsbeleid. Ook in regionaal verband wordt hard gewerkt aan circulaire economie. In 2018 heeft de regio Arnhem Nijmegen de ABN AMRO CE Award binnengehaald. In 2020 heeft het college de Regionale ambitieverklaring circulariteit in Grond-, Weg-, en Waterbouw (GWW) ondertekend.

Wat gaan we doen?
Met het aannemen van de motie "Circulair inkopen door gemeente" heeft de Raad het College de opdracht gegeven om onderzoek te doen naar circulair inkopen en dit in te voeren wanneer dit redelijkerwijs mogelijk is. Momenteel wordt onderzocht hoe circulair inkopen kan worden ingebed in het inkoopbeleid van de gemeente. We willen daarbij aanhaken bij de regionaal georganiseerde cursus circulair inkopen.

Er liggen kansen op het gebied van bouwprojecten. In het icoonproject Tussen Kasteel en Wijchens Meer is in de aanbesteding aan bouwconsortia hoge eisen gesteld voor circulair bouwen. Wij zullen de marktpartijen indien nodig faciliteren bij de realisatie.
Indien zinvol nemen we deel aan de regionale ontwikkelingen op het gebied van circulariteit in GWW sector. Ook industriële restwarmte op Bijsterhuizen en Wijchen Oost biedt misschien op de langere termijn kansen.

Wat hebben we in 2021 gerealiseerd:

Er is een centrale inkoper gekomen die vooral met duurzaam en circulair inkopen aan de slag gaat. We zijn deelnemer in een regionaal circulaire aanbesteding van GWW en bezig met regionale inkoop van groen gas.
Tevens hebben we de ambities van circulair bouwen in TKWM meer gedetailleerd in de bestemmingsplanvoorschriften en ook gebruikt bij de planvorming van Wijchen-West.

3. Water en klimaatadaptatie

Door klimaatverandering en bodemdaling zijn de leefomgeving en economie kwetsbaarder geworden voor water. Verder is door een intensiever ruimtegebruik de waterkwaliteit en waterafvoer onder druk komen te staan. Droge voeten, voldoende grond- en oppervlaktewater van goede kwaliteit en belevingsvol water zijn een voorwaarde voor een prettige en veilige leefomgeving, natte natuurwaarden en waterrecreatie. Om dit in de toekomst te waarborgen is een goede afstemming tussen ruimtelijke ordening en watersysteem essentieel. Maar ook een klimaatbestendig beheer van de openbare ruimte (inclusief voorzieningen) en een waterbewuste samenleving.

Wat doen we al?
Sinds 2004 werkt de gemeente Wijchen aan een duurzaam waterbeheer in brede zin. Dit als onderdeel van het beheer van riolering, oppervlaktewater en openbare ruimte, van ruimtelijke ontwikkelingen en van de milieucommunicatie. Verder doen we onderzoek naar het functioneren van het watersysteem, om gerichte investeringen te kunnen doen in openbare ruimte en watersysteem. November 2018 is de Strategische waternota 2019-2028 door de Raad vastgesteld. Hierbij is de waternota uit 2004 aangepast aan nieuwe ontwikkelingen, zoals klimaatadaptatie.

De gemeente Wijchen neemt deel aan het regioproces klimaatadaptatie Rijk van Maas en Waal. Dit heeft voorjaar 2019 geleid tot een Regionale adaptatiestrategie (RAS), waarmee het College heeft ingestemd en waarover de Raad is geïnformeerd. Juni 2019 hebben regionale partijen, waaronder Wijchen, het manifest van de Regionale adaptatiestrategie RAS ondertekend. Vervolgens is gestart met de vertaling van de RAS naar een regionaal uitvoeringsprogramma (RUP).

Wat gaan we doen?
Uitvoering geven aan de Strategische waternota, met focus op de onderwerpen:
- Klimaatadaptatie: we willen anticiperen op de gevolgen van klimaatverandering (droogte, wateroverlast, hitte) door de leefomgeving klimaatbestendig en water robuust in te richten. Met name bij het beheer van de openbare ruimte en gemeentelijke gebouwen en bij ruimtelijke ontwikkelingen.
  We integreren klimaatadaptatie in relevante plannen op het moment dat deze worden geactualiseerd of opgesteld. We zoeken bij klimaatadaptatie de regionale

samenwerking op wanneer dit meerwaarde heeft (doelmatiger) of wanneer een opgave om een bovenlokale aanpak vraagt. Hiertoe nemen we deel aan het regioproces Regionale adaptatiestrategie (RAS).

- Kwaliteit watersysteem: we vergroten het inzicht in het watersysteem door onderzoek en door monitoring van het watersysteem en de beleving daarvan. Dit voor wat betreft waterkwaliteit en –kwantiteit (zie ook klimaatadaptatie). Op deze manier kan het watersysteem gerichter worden aangestuurd. Verder willen we komen tot een meer gebiedsgerichte visie op de kwaliteit van het watersysteem, als onderlegger voor beheer en ruimtelijke ontwikkelingen.
- Burgerparticipatie: we moedigen de zelfwerkzaamheid van de samenleving aan en stimuleren het waterbewustzijn (particulier terrein). Dit doen we door de watercommunicatie te intensiveren. Zo mogelijk door regionaal te participeren in het communicatie-onderdeel van de Regionale adaptatiestrategie RAS. Verder willen we dat watercommunicatie meer aandacht krijgt als onderdeel van de gemeentelijke website en gemeentelijke projecten.

Wat hebben we in 2021 gerealiseerd:

- *We participeren nog steeds in het regioproces Klimaatadaptatie Rijk van Maas en Waal. In 2020-2021 is de RAS (regionale adaptatiestrategie) door vertaald in een RUP (regionaal uitvoeringsprogramma). Medio 2021 is de RUP, na vaststelling door het College, ter informatie aangeboden aan de Raad. Het College heeft besloten tot deelname aan 3 speerpunten van de RUP (Communicatiestrategie & campagne, Klimaatkennis op orde en Klimaatbestendigheid in prestatieafspraken), omdat regionale samenwerking hierbij doelmatiger is, de maatregelen aansluiten bij reeds vastgestelde gemeentelijke plannen en bestaande middelen.*

- *Het Opstellen gebiedsgerichte visie op de kwaliteit van het watersysteem is eind 2021 aanbesteed aan een adviesbureau. Doel is het gebiedsgericht inzichtelijk maken van de gewenste kwaliteit van het watersysteem, rekening houdend met DNA, identiteit, potenties en opgaven in een deelgebied. De visie dient als leidraad bij ruimtelijke ontwikkelingen en het beheer van de openbare ruimte en als mogelijke bouwsteen voor de Omgevingsvisie. Het waterschap is bij dit project betrokken.*

- *In 2021 is gestart met het opstellen van een Integraal monitoringplan, waarmee de realisatie van de Strategische waternota wordt gemonitord. Hierbij ligt de focus op een effectgerichte monitoring (effect op leefomgeving) in plaats van inspanningsgerichte monitoring (genomen maatregelen). Het opstellen wordt met personele inzet (geen uitbesteding) gedaan. Door een verschuiving van personele inzet naar andere vraagstukken die meer prioriteit hadden, is dit project enigszins vertraagd.*

- *We integreren klimaatadaptatie en duurzaam waterbeheer in (ruimtelijke) plannen als dit aan de orde is. De basisopzet Waterparagraaf, een door de initiatiefnemer nader uit te werken opzet, is herijkt op volledigheid en op begrijpelijkheid voor de initiatiefnemer. Met de basisopzet is voor initiatiefnemers duidelijk wat zij moeten aanleveren en hebben de waterparagrafen in bestemmingsplannen een gestandaardiseerde indeling.*

- *We participeren in de regionale communicatiestrategie (zie RAS). Daarnaast geven we uitvoering aan het Strategisch Milieucommunicatieplan Wijchen, waarvan water onderdeel uitmaakt (zie verder punt 5, Milieukwaliteit leefomgeving).*

4. ***Afvalreductie en hergebruik***
In het huishoudelijk restafval van onze inwoners zitten nog veel reststoffen die hergebruikt kunnen worden. Door afvalstoffen goed te scheiden kunnen deze als grondstof worden ingezet. Hierdoor wordt onnodige uitputting van natuurlijke hulpbronnen voorkomen en een bijdrage geleverd aan een duurzame bescherming van de milieukwaliteit. Bij de afvalinzameling hanteert de gemeente het principe 'de vervuiler betaalt'. Inwoners die grondstoffen goed scheiden betalen minder.

Wat doen we al?
De volgende grondstoffen worden apart ingezameld: oud papier, gft en plastic+ (plastic verpakkingen, blik en drankenkartons). Bewoners van laagbouw hebben voor gft en oud papier een aparte container en plastic+ wordt ingezameld met zakken, die men gratis bij de supermarkt kan halen. Deze grondstoffen worden huis aan huis ingezameld. Bewoners van de hoogbouw kunnen hun oud papier los (in dozen) aanbieden en voor plastic+ kan men gebruik maken van de gratis zakken. Deze grondstoffen worden huis aan huis ingezameld. Sinds dit jaar kunnen de bewoners van hoogbouw hun gft ook scheiden door dit naar een gft-cocon te brengen.

Wat gaan we doen?
Jaarlijks wordt de samenstelling van het huishoudelijk restafval onderzocht en er zitten nog veel grondstoffen in. De landelijke VANG doelstelling van 100 kg restafval per inwoner in 2020 wordt nog niet gehaald. Wat gaan we doen om onze inwoners te stimuleren om hun huishoudelijke afval beter te scheiden?

Optimaliseren van de afvalscheiding met focus op de volgende onderwerpen.
- De inzamelfrequentie van de grijze restafvalcontainer verlagen naar één keer per 4 weken als de luiers en incontinentiemateriaal apart kunnen worden ingezameld voor recycling;
- Verenigingen en scholen faciliteren om hun afval goed te scheiden;
- Gerichte communicatie voor het goed scheiden en goed aanbieden van het huishoudelijk afval. Waarbij ook nadrukkelijk aandacht zal worden besteed aan wat de inwoner bespaard door goed haar afval te scheiden;
- Maatwerk bij complexen die containers hebben maar geen ruimte hebben om deze op eigen terrein te stallen.

Wat hebben we in 2021 gerealiseerd:

Vanaf 1 november 2021 worden luiers en incontinentiemateriaal apart ingezameld. Hiervoor zijn op 11 locaties in de hele gemeente brengcontainers geplaatst.
Vanaf 1 januari 2022 wordt het restafval 1x per 4 weken ingezameld.
Samen met een extern bureau is een begin gemaakt het ontwerpen van een campagne om de inwoners te stimuleren om hun afval beter te gaan scheiden. De campagne gaat in voor jaar 2022 van start.
Er is een inventarisatie gemaakt van de adressen die geen ruimte hebben om alle containers op eigen terrein te stallen. In 2022 wordt voor deze adressen (ruim 900) een plan van aanpak opgesteld.
Samen met Dar is het project kwaliteit van grondstoffen gestart om de kwaliteit van het aangeboden gft te verbeteren en afkeur te voorkomen.

5. Milieukwaliteit van de leefomgeving (algemeen)
De gemeente beoogt een veilige, gezonde en aantrekkelijke leefomgeving met voldoende milieukwaliteit en aanvaardbare risico's. Een omgeving waar bovendien verstandig wordt omgegaan met hulpbronnen en biodiversiteit. In het streven naar een goede leefomgevingskwaliteit zoekt de gemeente een balans tussen milieuwinst, economische voordelen en sociale verbetering. En benut de gemeente de kracht van de samenleving en win-winsituaties tussen de verschillende milieuthema's.

Wat doen we al?
Het milieubeleidsplan geeft een milieu brede duurzaamheidsvisie om meer toekomstbestendig met de milieukwaliteit van de leefomgeving om te gaan. Dit parapluplan maken we concreet in sectorale milieuplannen, zoals het Energietransitieplan, de Strategische waternota en het Afvalbeleidsplan (zie punt 1,3 en 4). Hiermee beschermen of verbeteren we de milieukwaliteit op onderdelen.

November 2018 is het Milieubeleidsplan 2018-2021 "Onderweg naar een duurzaam Wijchen" door de Raad vastgesteld. Het milieubeleid richt zich vooral op klimaatverandering, circulariteit en burgerparticipatie. Speerpunten zijn: energietransitie, klimaatadaptatie, afvalreductie en milieucommunicatie.

Wat gaan we doen?
Uitvoering geven aan het Milieubeleidsplan 2018-2021 met focus op het volgende.
- Milieukwaliteit: we willen meer inzicht krijgen in de milieukwaliteit van de leefomgeving en effecten van beleid, door monitoring van de feitelijke leefomgevingskwaliteit en de beleving daarvan. Verder willen we komen tot een meer integrale en gebiedsgerichte visie op milieukwaliteit, waarbij de milieukwaliteit en gebiedskwaliteit elkaar versterken.
- Milieucommunicatie: we willen de samenleving informeren en aanmoedigen om duurzaam (in brede zin) te wonen, werken en recreëren in Wijchen. De campagne 'Ons groene gezicht' is in 2020 onhold gezet vanwege onvoldoende belangstelling. Gezocht wordt naar andere manieren om de samenleving te inspireren, vooral op het gebied van de speerpunten: energie, water/klimaatadaptatie en afval. Zie hiervoor punt 1-4.

Wat hebben we in 2021 gerealiseerd:

- *Het Opstellen gebiedsgerichte visie op de milieukwaliteit van de leefomgeving is eind 2021 aanbesteed aan een adviesbureau. Doel is het gebiedsgericht inzichtelijk maken van de gewenste milieukwaliteit, rekening houdend met DNA, identiteit, potenties en opgaven in een deelgebied. Voor de kwaliteit van het watersysteem is een apart traject ingezet. De visie dient als leidraad bij ruimtelijke ontwikkelingen en het beheer van de openbare ruimte en als mogelijke bouwsteen voor de Omgevingsvisie.*

- *We communiceren over de verschillende milieuonderwerpen op momenten dat de gelegenheid zich voordoet ("haakjes"). Dit doen we via de gemeentepagina en sociale media. In 2021 zijn vele berichten verschenen over milieu gerelateerde thema's zoals energie, afval, water en groen. In de uitingen streven we naar integraliteit, door dwarsverbanden met andere milieuaspecten, sociale voordelen en financiële voordelen te benoemen.*

Paragraaf 3: Lokale heffingen

Inleiding
In artikel 8 en artikel 26 van het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten (BBV) is geregeld dat de paragraaf lokale heffingen een verplicht onderdeel is van de begroting en de jaarrekening. Deze paragraaf moet volgens artikel 10 van het BBV ten minste de volgende onderdelen bevatten:

- De geraamde inkomsten;
- Het beleid ten aanzien van de lokale heffingen;
- Een overzicht op hoofdlijnen van de diverse heffingen, waarin inzichtelijk wordt gemaakt hoe bij de berekening van de tarieven van de heffingen, die ten hoogste kostendekkend mogen zijn, wordt bewerkstelligd dat de geraamde baten de ter zake geraamde lasten niet overschrijden, wat de beleidsuitgangspunten zijn die ten grondslag liggen aan deze berekeningen en hoe deze uitgangspunten bij de tariefstelling worden gehanteerd;
- Een aanduiding van de lokale lastendruk;
- Een beschrijving van het kwijtscheldingsbeleid.

We beschrijven allereerst de algemene kaders en beleidsuitgangspunten. Vervolgens gaan we in op de heffingen van leges. Daarbij besteden we aandacht aan de kostenopbouw en de kostendekkendheid. Daarnaast geven we aan welke belastingen we in Wijchen heffen. Per belastingsoort schetsen we de kaders en gaan we in op de tariefsopbouw en de grondslag voor de belastingheffing en de totaal begrote en gerealiseerde (netto)opbrengst per belasting. We gaan ook in op ons kwijtscheldingsbeleid. Tot slot van deze paragraaf nemen we voorbeeldaanslagen lokale heffingen op voor een meerpersoonshuishouden zonder honden, om zo een vergelijking te kunnen maken van de tarief ontwikkelingen voor de individuele huishoudens.

Algemeen
De bevoegdheid tot het invoeren, wijzigen of afschaffen van een gemeentelijke belasting berust bij de raad. Een dergelijk besluit wordt genomen door het vaststellen, wijzigen of intrekken van een daartoe bestemde verordening. Het belastinggebied van een gemeente is begrensd. De Gemeentewet bepaalt limitatief welke belastingen een gemeente mag heffen. Daarnaast kan bij wet aan de gemeente de bevoegdheid worden toegekend om een bepaalde belasting te heffen. Een voorbeeld hiervan vormt de afvalstoffenheffing die zijn wettelijke grondslag vindt in de Wet Milieubeheer. Wijchen werkt samen met de gemeenten Beuningen, Druten, Heumen en Berg- en Dal op het gebied van de uitvoering van de Wet WOZ en de heffing en invordering van gemeentelijke belastingen. Met een centrumgemeente-constructie in de zin van de Wet Gemeenschappelijke Regelingen (WGR) zijn de bevoegdheden op het gebied van de uitvoering overgedragen aan de gemeente Beuningen. Het Belastingkantoor Beuningen verricht zijn werkzaamheden onder de naam Munitax.

Welke belastingen en rechten worden in de gemeente Wijchen geheven?
De heffingsambtenaar legt belastingen dwingend op zonder dat daar een aanwijsbare tegenprestatie tegenover staat.
Rechten worden geheven op basis van artikel 229 van de Gemeentewet en artikel 15:33 van de Wet milieubeheer. Tegenover deze heffingen staat wel een aanwijsbare tegenprestatie. Bovendien mag het totaal van de verwachte inkomsten uit rechten het totaal van de verwachte uitgaven niet overschrijden.
De gemeente Wijchen heft de onderstaande belastingen en rechten:

- leges (artikel 229 Gemeentewet);
- marktgelden (artikel 229 Gemeentewet);
- onroerende zaakbelastingen (artikel 220 tot en met artikel 220i Gemeentewet);
- toeristenbelasting (artikel 224 Gemeentewet);
- hondenbelasting (artikel 226 Gemeentewet);
- rioolheffing (artikel 228a Gemeentewet);
- reinigingsheffing (artikel 15:33 Wet milieubeheer);
- reclamebelasting (artikel 227 Gemeentewet);
- precariobelasting (artikel 228 Gemeentewet).
- Bedrijven investeringszone (Wet op de bedrijveninvesteringszones)

- **Onroerende zaakbelastingen**
  De grondslag voor de onroerende zaakbelasting is de WOZ-waarde. De tarieven voor 2021 zijn:

Tabel 5: ontwikkeling van de tarieven OZB (inclusief correctie n.a.v. waardestijging)

Soort OZB	Tarief 2021 (% van de WOZ-waarde)	Begrote opbrengst 2021 (netto x € 1.000)	Gerealiseerde opbrengst 2021 (netto x € 1.000)
Woning eigenaar	0,1192%	6.001	6.007
Niet-woning eigenaar	0,2484%	2.062	2.052
Niet-woning gebruiker	0,1909%	1.409	1.435
Totaal		**9.472**	**9.494**

De basis voor de tariefberekeningen en de opbrengsten OZB van 2021 is het jaar 2020. De opbrengsten OZB worden jaarlijks gecorrigeerd voor de verwachte prijscompensatie. Daarnaast wordt rekening gehouden met een verwachte toename van het aantal woningen als gevolg van nieuwbouw en wordt bij de bepaling van de tarieven rekening gehouden met de waardeontwikkeling van onroerende zaken (WOZ).

Tabel 6: ontwikkeling van de opbrengsten OZB

x € 1.000	index %	2021
Basis		*9.264*
Nieuwbouw / woningtoename		*39*
Bijgestelde Basis		**9.303**
Index 2021	*1,50%*	139
Bijstelling o.b.v. gegevens Munitax		30
Totaal Begroting 2021		**9.472**
Realisatie 2021		**9.494**
Verschil (hogere opbrengst)		**22**

- **Reinigingsheffingen**

Reinigingsheffing
Wij hebben nog steeds het motto "de vervuiler betaalt" hoog in het vaandel en hebben dit verder verankerd in 2021. De wereld van afvalverwerking is constant in beweging.

In de begroting is rekening gehouden met indexeringen en tariefsverhogingen van onze leveranciers evenals de areaalwijzigingen en de wijzigingen in het aanbiedgedrag van onze burgers. In deze rekening hebben we de werkelijke kosten en opbrengsten vertaald, de egaliserende afrekening van de afwijkingen heeft

plaatsgevonden met de daarvoor bestemde reserve. Voor een analyse van de afwijkingen verwijzen we naar programma 7.

De reinigingsheffingen zijn gebaseerd op 100% kostendekkendheid, waarbij de voor compensatie in aanmerking komende btw wordt meegerekend in het tarief conform artikel 229, eerste lid, aanhef en onderdelen a en b, van de Gemeentewet en artikel 15.33 van de Wet milieubeheer. De middelen die gegenereerd worden uit de reinigingsheffingen zijn derhalve niet vrij aanwendbaar maar dienen ter dekking van kosten voor afvalinzameling en verwerking.

Bij diftar bestaat de tariefstelling uit een variabel en een vast gedeelte. De hoogte van het variabele gedeelte wordt bepaald door het aantal aanbiedingen van de container voor restafval (of aantal inworpen in de verzamelcontainer) en de omvang van deze container. De inkomsten die de gemeente met het variabele tarief genereert, zijn ongeveer gelijk aan de inzamel- en verwerkingskosten van het restafval. Met het vaste tarief worden de algemene kosten van het taakveld afval, de kosten van de overige afvalstromen en de toe te rekenen kosten van andere taakvelden, zoals beschreven in deze paragraaf gedekt.

Het variabele tarief wordt bepaald door de variabele kosten (inzameling en verwerking restafval) te delen door het te verwachten aantal aanbiedingen. Er bestaan hierbij drie mogelijkheden: 240 liter container, 140 liter container en 50 liter zak (ondergrondse verzamelcontainer). Naar verhouding is bij elk van de drie mogelijkheden het tarief gelijk. D.w.z. per aanbieding betaald iemand met een 240 liter minicontainer ca. 1,7 keer zoveel als iemand met een 140 liter minicontainer (240 liter/140 liter). De aanslagen zijn opgelegd conform de vastgestelde tarieven.

Tabel 7: tariefstelling Reinigingsheffingen 2021 i.r.t. 2020

	Minicontainer 240 liter		**Minicontainer 140 liter**		**Afvalzak (50 liter)**	
Jaartal	**2020**	**2021**	**2020**	**2021**	**2020**	**2021**
Vast tarief	185	185	185	185	185	185
Variabel tarief	7,96	7,96	4,64	4,64	1,66	1,65
Woonzorgcomplex					79,86	79,20

Tabel 8: Grondslag tariefstelling (x€ 1000):

	Begroot primtief 2021	**Realisatie 2021**
Taakveld 7.3 Afval: Directe kosten, inclusief (omslag)rente excl. BTW	3.767	3.885
Taakveld 7.3 Afval: Directe inkomsten excl. BTW	-450	-751
Bruto kosten taakveld(en) vóór inzet reserves	**3.317**	**3.134**
Taakveld 0.10 Mutaties reserves: Storting in de egalisatiereserve		487
Netto kosten taakveld(en)	**3.317**	**3.621**
Toe te rekenen kosten:		
Taakveld 6.3 Inkomensregelingen: Kwijtschelding afvalstoffenheffing	210	175
Taakveld 2.1 Verkeer en vervoer: Schoonhouden wegen 1/3 deel van de integrale kosten	57	58
Taakveld 2.1 Verkeer en vervoer: Zwerfafval 1/3 deel van de integrale kosten	51	54
Taakveld 0.4 Overhead: Overhead inclusief (omslag-)rente	76	76
Toe te rekenen BTW op de directe kosten en	701	557

opbrengsten		
Totale kosten	**4.412**	**4.541**
Opbrengst heffingen	**4.412**	**4.541**
Dekkingspercentage vóór inzet reserves	**100,0%**	
Dekkingspercentage na inzet reserves	**100,0%**	

- **Rioolheffing**
  De rioolheffing dient als dekking van de kosten van aanleg, vervanging, beheer en instandhouding van het rioleringsstelsel binnen de gemeente. De gemeente Wijchen int rioolheffing van zowel de eigenaar als van de gebruiker van objecten die direct of indirect zijn aangesloten op de gemeentelijke riolering. De heffingsmaatstaf is de WOZ-waarde. Voor de rioolheffing geldt als uitgangspunt dat de opbrengst van de rioolheffing 100% van de kosten dekt. Daarbij wordt, conform art. 28a derde lid Gemeentewet, in het tarief de voor compensatie in aanmerking komende Btw meegerekend. De hoogte van de heffing is gebaseerd op de kosten voortvloeiend uit en gerelateerd aan het Gemeentelijk Rioleringsplan (GRP).

Tabel 9: ontwikkeling van de tarieven rioolrecht

Soort Rioolheffing	Tarief 2021 (% van de WOZ-waarde)
Woning eigenaar	0,0405%
Woning gebruiker	0,0217%
Niet-woning eigenaar	0,0857%
Niet-woning gebruiker	0,0427%

Onder de eigenaarsheffingen valt het zogenaamde rioolaansluitrecht, waarmee de kosten van de initiële aanleg, vervanging en groot onderhoud worden afgedekt. Met de gebruikersheffingen dekken we het rioolafvoerrecht waarmee de overige kosten gerelateerd aan ons rioleringsstelsel worden afgedekt. Gemengde kosten worden naar rato toegerekend.

Tabel 10: Grondslag tariefstelling x € 1000:

	Begroot 2021	Realisatie 2021
Taakveld 7.2 Riolering: Directe kosten, inclusief (omslag)rente excl. BTW	3.299	3.157
Taakveld 7.2 Riolering: Directe inkomsten excl. BTW	-11	-26
Taakveld 0.10 Mutaties reserves: Afdekking vanuit/storting in reserves	-1	255
Netto kosten taakveld(en)	**3.287**	**3.386**
Toe te rekenen kosten:		
Taakveld 2.1 Verkeer en Vervoer: 1/3 deel kosten van schoonhouden wegen	57	59
Taakveld 6.3 Inkomensregelingen: Kwijtschelding rioolheffing	40	34
Taakveld 0.4 Overhead: Kosten inclusief (omslag-)rente	228	228
Toe te rekenen BTW op de directe kosten en opbrengsten	468	402
Totale kosten	**4.080**	**4.109**
Opbrengst heffingen	4.080	4.109
Dekkingspercentage	**100%**	

- **Hondenbelasting**
  De opbrengsten uit het heffen van hondenbelasting worden als een algemeen dekkingsmiddel gezien en mogen dus vrijelijk worden besteed. In de gemeente Wijchen worden, net als in vrijwel alle gemeenten, deze belastingopbrengsten ingezet ter voorkoming van hondenoverlast. De hondenbelasting in Wijchen is kostendekkend. De tarieven voor 2021 zijn als volgt:

Tabel 11: ontwikkeling van de tarieven hondenbelasting

Aantal honden	**2021 €**
Eerste hond	78,95
Tweede en volgende hond	145,10
Kennel	341,00

Hoewel de hoogte van de hondenbelasting in Wijchen niet wettelijk beperkt is door de gemaakte kosten, kiest Wijchen wel voor deze systematiek. Voor de bepaling van de hoogte van de hondenbelasting is de toerekening in tabel 12 toegelicht. De kosten die ten grondslag liggen aan de heffing zijn als volgt opgebouwd:

Tabel 12: Grondslag tariefstelling x € 1000:

	Primitieve begroting 2021	**Realisatie realisatie 2021**
Taakveld 5.7 Openbaar groen en recreatie: Directe kosten Hup, inclusief (omslag)rente excl. BTW	217	226
Taakveld 0.64 Belastingen overig: Directe kosten, inclusief (omslag)rente excl. BTW	52	54
Taakveld 0.10 Mutaties reserves: Afdekking vanuit reserves	-29	-31
Netto kosten taakveld(en)	**240**	**250**
Toe te rekenen kosten:		
Taakveld 0.4 Overhead: Overhead inclusief (omslag-)rente	72	72
Toe te rekenen BTW op de kosten	24	26
Totale kosten	**336**	**348**
Opbrengst heffingen	336	348
Dekkingspercentage	100%	

- **Toeristenbelasting**
  De toeristenbelasting is een algemeen dekkingsmiddel. Heffing van toeristenbelasting geschiedt op basis van aangifte. We verlenen een vrijstelling voor overnachtingen van scouts die op een scoutingterrein overnachten. Het afgeronde tarief wordt in rekening gebracht, conform raadsbesluit.

Tabel 13: tarieven toeristenbelasting

	2021
Tarief per overnachting	0,75
Tarief per overnachting op vaste standplaats	0,45

- **Reclamebelasting**
  De reclamebelasting is een algemeen dekkingsmiddel. Een gebruiker van een pand, binnen een door de Raad vastgesteld gebied, is deze belasting verschuldigd als hij een reclame-uiting op zijn pand voert. In 2021 is reclamebelasting geheven voor een drietal zones. Dit zijn: Wijchen Centrum, Bedrijventerrein Wijchen-Oost en Bedrijventerrein Bijsterhuizen. Het tarief voor Wijchen Centrum is een percentage van de WOZ-waarde van het pand. Voor de overige zones is ook de WOZ-waarde van het pand als grondslag gekozen, maar zijn de tarieven gestaffeld. De tarieven 2021 zijn in overleg met de 3 stichtingen bepaald en vastgesteld bij de belastingverordeningen in december 2020.

Tabel 14: tarieven reclamebelasting Wijchen Centrum

	2021
Minimum bedrag per WOZ-object	325,00
Drempelbedrag WOZ-waarde	136.000
Tarief per € 1.000 WOZ-waarde boven drempelbedrag	2,39
Maximumbedrag per WOZ-object	945,00

Tabel 15: tarieven Bedrijventerrein Bijsterhuizen

WOZ-waarde van:	Tot	**2021**
€ 0,00	€ 106.000	100
€ 106.001	€ 264.000	200
€ 264.001	€ 528.000	320
€ 528.001	€ 1.056.000	720
€ 1.056.001	€ 2.114.000	1.000
€ 2.114.001	€ 3.170.000	1.195
€ 3.170.001	€ 4.227.000	1.600
€ 4.227.001	€ 5.282.000	1.995
€ 5.282.001	€ 10.567.000	2.795
Meer dan € 10.567.000	--------	3.195

Tabel 16: ontwikkeling tarieven bedrijventerrein Wijchen-Oost

WOZ-waarde van:	Tot	**2021**
€ 0,00	€ 106.000	135
€ 106.001	€ 212.000	185
€ 212.001	€ 317.000	265
€ 317.001	€ 528.000	425
€ 528.001	€ 793.000	585
€ 793.001	€ 1.057.000	745
€ 1.057.001	€ 1.585.000	955
€ 1.585.001	€ 2.114.000	1.275
€ 2.114.001	€ 3.171.000	1.590
Meer dan € 3.171.000	--------	1.975

- **Marktgelden**
  De tarieven voor 2021 zijn vastgesteld op basis van de tarieven 2020 en een prijsindex van 1,50%. Dit is hetzelfde percentage als ook in de geraamde kostenontwikkeling is meegenomen. Daarnaast is rekening gehouden met de mate van kostendekkendheid van de marktgelden.

Tabel 17: marktgelden

Marktgelden x € 1,-	**2021**
Vaste standplaatsen per strekkende meter per kwartaal	22,23
Vermeerdering luifel bij standplaats	2,23
Vermeerdering auto/cabine	10,10
Vermeerdering per marktdag voor promotiedoeleinden	3,91
Dag- en standwerkersplaatsen per marktdag	12,89
Elektriciteit per marktdag per aansluiting dag- en standwerkersplaats	3,91

- **Precariobelasting**
  De precariobelasting wordt geheven van degene die, al dan niet met vergunning of na een melding, het voorwerp of de voorwerpen onder, op of boven voor de openbare dienst bestemde gemeentegrond heeft of diens opvolger, dan wel van degene ten behoeve van wie dat voorwerp of die voorwerpen onder, op of boven voor de openbare dienst bestemde gemeentegrond aanwezig zijn. De tarieven 2021 zijn, conform raadsbesluit, ten opzichte van 2020 verhoogd met een prijsindex van 1,50%. Dit is hetzelfde percentage als ook bij de geraamde kosten is meegenomen.

- **Bedrijven Investerings Zone (BIZ)**
  Op 20 mei 2020 heeft de Vereniging van Pandeigenaren Wijchen Centrum het college verzocht om een BIZ-heffing op te leggen. De Vereniging wil dit om meer financiële slagkracht te hebben om te investeren in een aantrekkelijk centrum voor Wijchen. Op 17 december 2020 heeft de gemeenteraad de verordening voor de BIZ vastgesteld. Deze verordening geldt vanaf 1 januari 2021. De BIZ- bijdrage wordt geheven van een selectie van de gebruikers en/of eigenaren van de niet-woningen gelegen in de BI-zone (bijdrageplichtigen), dit is in de verordening opgenomen. Het tarief bedraagt 0,19% van de WOZ waarde, met een minimum van € 270 en een maximum van € 540.

- **Leges**
  In onderstaande tabel geven we per hoofdstuk van de legestabel de begrote kosten en opbrengsten weer. Hieruit blijkt dat er per titel geen overdekking bestaat op de leges.

  In het overzicht zijn naast de directe kosten op de verschillende onderdelen de overheadkosten toegerekend op basis van een vaste opslag per fte. De personeelskosten zijn per taakveld begroot. Vervolgens is het aantal begrote uren per hoofdstuk de basis voor onderverdeling van personeel inclusief overhead naar de hoofdstukken. We streven naar 100% kostendekkend, maar zijn hierin beperkt door de gemaximeerde legestarieven vanuit het Rijk. Zie in de volgende tabel de mate van kostendekkendheid.

Tabel 18: Legestabel 2021

Titel 1 Algemene dienstverlening			**directe kosten**	**overhead**	**Totaal lasten**	**baten**	**Kosten dekking**
hoofdstuk	1	Burgerlijke stand	€ 40.651	€ 19.656	€ 60.307	€ 74.000	122,7%
hoofdstuk	2	Reisdocumenten en Ned. ID kaart	€ 122.006	€ 50.558	€ 172.564	€ 121.016	70,1%
hoofdstuk	3	Rijbewijzen	€ 155.590	€ 76.567	€ 232.157	€ 174.369	75,1%
hoofdstuk	4	Verstrekkingen uit de Basis Registratie Personen	€ 12.247	€ 8.540	€ 20.787	€ 20.210	97,2%
hoofdstuk	5	Verstrekkingen uit het kiezersregister	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	nvt
hoofdstuk	6	Vervallen	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	nvt
hoofdstuk	7	Bestuursstukken	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	nvt
hoofdstuk	8	Vastgoedinformatie	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	nvt
hoofdstuk	9	Overige publiekszaken	€ 10.611	€ 34.367	€ 44.978	€ 27.136	60,3%
hoofdstuk	10	Gemeentearchief	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	nvt
hoofdstuk	11	Huisvestingswet	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	nvt
hoofdstuk	12	Vervallen	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	nvt
hoofdstuk	13	Leegstandswet	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	nvt
hoofdstuk	14	Gemeentegarantie	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	nvt

hoofdstuk	15	Marktstandplaatsen	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	nvt
hoofdstuk	16	Vervallen	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	nvt
hoofdstuk	17	Kansspelen	€ 777	€ 624	€ 1.401	€ 606	43,2%
hoofdstuk	18	Telecomunicatie	€ 17.089	€ 13.723	€ 30.812	€ 9.033	29,3%
hoofdstuk	19	Verkeer en vervoer	€ 30.278	€ 6.817	€ 37.095	€ 7.747	20,9%
hoofdstuk	20	Diversen	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	nvt
Kostendekking Titel 1			**€ 389.248**	**€ 210.850**	**€ 600.098**	**€ 434.116**	**72,3%**
Titel 2 Dienstverlening vallend onder fysieke leefomgeving/omgevingsvergunning			**directe kosten**	**overhead**		**baten**	**Kosten dekking**
hoofdstuk	1	Begripsomschrijvingen	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	nvt
hoofdstuk	2	Vooroverleg/beoordelen conceptaanvraag	€ 100.177	€ 80.443	€ 180.620	€ 0	0,0%
hoofdstuk	3	Omgevingsvergunning	€ 586.901	€ 414.934	€ 1.001.835	€ 902.743	90,1%
hoofdstuk	4	Verhoging	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	nvt
hoofdstuk	5	Teruggaaf	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	nvt
hoofdstuk	6	Intrekking omgevingsvergunning	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	nvt
hoofdstuk	7	Wijziging omgevingsvergunning agv wijziging project	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	nvt
hoofdstuk	8	Bestemmingswijzigingen zonder activiteiten	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	nvt
hoofdstuk	9	Sloopmelding	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	nvt
hoofdstuk	10	Niet genoemde beschikking	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	nvt
Kostendekking Titel 2			**€ 687.078**	**€ 495.377**	**€1.182.455**	**€ 902.743**	**76,30%**
Titel 3 Dienstverlening vallend onder Europese dienstenrichtlijn			**directe kosten**	**overhead**		**baten**	**Kosten dekking**
hoofdstuk	1	Horeca	€ 2.774	€ 2.228	€ 5.002	€ 1.180	23,6%
hoofdstuk	2	Organiseren evenementen of markten	€ 22.332	€ 17.933	€ 40.265	€ 10.004	24,8%
hoofdstuk	3	Prostitutiebedrijven	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	nvt
hoofdstuk	4	Splitsingsvergunning woonruimten	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	nvt
hoofdstuk	5	Vergunning verblijfsruimte	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	nvt
hoofdstuk	6	Winkeltijdenwet	€ 111	€ 89	€ 200	€ 21	10,3%
hoofdstuk	7	Kinderopvang	€ 4.172	€ 0	€ 4.172	€ 4.000	95,9%
Kostendekking Titel 3			**€ 29.389**	**€ 20.250**	**€ 49.639**	**€ 15.205**	**30,60%**
Kostendekking totale tarieventabel			**€ 1.105.716**	**€ 726.477**	**€ 1.832.193**	**€ 1.352.065**	**73,8%**

Recapitulatie Titel 1, 2 en 3							
Totaal			**directe kosten**	**overhead**		**baten**	**Kosten dekking**
Kostendekking Titel 1			€ 389.248	€ 210.850	€ 600.098	€ 434.116	72,3%
Kostendekking Titel 2			€ 687.078	€ 495.377	€ 1.182.455	€ 902.743	76,3%
Kostendekking Titel 3			€ 29.389	€ 20.250	€ 49.639	€ 15.205	30,6%
Kostendekking totale tarieventabel			**€1.105.716**	**€ 726.477**	**€ 1.832.193**	**€ 1.352.065**	**73,8%**

Overzicht van de geraamde inkomsten.
In de onderstaande tabel wordt een overzicht gegeven van de begrote en gerealiseerde

inkomsten gemeentelijke heffingen.

Tabel 19: Overzicht geraamde netto-inkomsten (x € 1.000)

	Begroot 2021*	Realisatie 2021	Saldo
Onroerende zaakbelastingen	9.473	9.494	22
Toeristenbelasting	48	28	-21
Hondenbelasting	345	348	4
Rioolheffing	4.080	4.109	29
Leges bouwvergunningen	872	1.067	195
Marktgelden	16	18	2
Reinigingsheffing	4.412	4.541	129
Precariobelasting	17	11	-6
Reclamebelasting	373	373	0
Bedrijven-investeringszone/BIZ	0	84	-84
Totale opbrengst	**19.635**	**20.074**	**270**

* Begroot 2021 is raming 2021 na wijziging.

Woonlastenvergelijking

Tabel 20: Vergelijking met een aantal omliggende gemeenten (2021)

Gemeentelijke woonlasten	Wijchen	Beuningen	Druten	Heumen	Nijmegen	Nederland
Eenpersoonshuishouden 2021	€ 725	€ 832	€ 684	€ 800	€ 767	€ 737
Meerpersoonshuishouden 2021	€ 757	€ 843	€ 746	€ 866	€ 786	€ 811
Rangnummer Meerpersoonshuishouden (nr. 1 heeft de laagste lasten)	88	204	69	235	116	

Bron: COELO atlas van de lokale lasten 2021

De bruto woonlasten voor meerpersoonshuishoudens liggen landelijk gemiddeld op € 811 in 2021. Eénpersoonshuishoudens zijn gemiddeld € 74 minder kwijt dan meerpersoonshuishoudens. Van alle gemeenten in Nederland staat Wijchen in 2021 op plaats 88 voor wat betreft de gemiddelde woonlasten per meerpersoonshuishouden (nummer 1 is de goedkoopste). Dat was in 2020 nog plaats 118. Bij de berekening van de lokale lastendruk is rekening gehouden met de OZB, de rioolrechten en de afvalstoffenheffing over 2021.

Kwijtscheldingsbeleid

De kwijtschelding van gemeentelijke belastingen heeft, in het kader van het armoededebat, de afgelopen jaren ruim aandacht gekregen. Sinds 1 januari 1995 is het gemeenten en waterschappen toegestaan om een ruimer kwijtscheldingsbeleid te voeren dan in de Uitvoeringsregeling Invorderingswet 1990 is geregeld. Waar de rijksregeling uitgaat van een percentage van 90% van de bestaanskosten mogen gemeenten dit met ingang van 1 januari 1996 vaststellen op maximaal 95% en met ingang van 1 januari 1997 op maximaal 100%. De gemeente Wijchen hanteert deze maximale bijstandsnorm sinds 1998. In de gemeente Wijchen wordt in voorkomende gevallen alleen kwijtschelding verleend van aanslagen onroerende zaakbelasting afvalstoffenheffing (vastrecht) en de gebruikersheffing rioolrechten.

Steeds meer gemeenten maken gebruik van het Inlichtingenbureau om vast te stellen welke burgers in aanmerking komen voor kwijtschelding van gemeentebelastingen. Met de geautomatiseerde kwijtscheldingstoets ondersteunt het Inlichtingenbureau gemeenten en waterschappen bij het toetsen van zowel een eerste aanvraag voor kwijtschelding als

bij ‘ambtshalve verlenging’ van kwijtschelding. Dit gebeurt aan de hand van een door gemeenten en waterschappen opgestelde beslisboom, met instemming van de Vereniging van Nederlandse Gemeenten (VNG) en de Unie van Waterschappen (Unie). In 2011 is aan alle kwijtscheldingsgerechtigden binnen de deelnemende gemeente voor het belastingjaar 2011 een brief verstuurd. Hierin zijn zij verzocht toestemming te geven aan de gemeenschappelijke regeling om vanaf 2012 het recht op kwijtschelding automatisch te toetsen via het inlichtingenbureau.
Met deze toets is eenvoudig vast te stellen of iemands inkomen en vermogen is veranderd ten opzichte van het voorgaande jaar. De burger hoeft dan dus niet zelf opnieuw kwijtschelding aan te vragen. Naast de vervolgaanvragen mogen sinds 2016 ook initiële aanvragen voor de toets worden aangeleverd. Dat bespaart de uitvoeringsinstantie én de aanvrager nog meer administratieve lasten.
Tevens bevatten de rapportages van het inlichtingenbureau sinds dit jaar extra detailinformatie wanneer er een belemmering voor kwijtschelding wordt gevonden. De burger hoeft hierdoor minder informatie aan te leveren, waardoor de dienstverlening verbetert.

Paragraaf 4: Weerstandsvermogen

Inleiding
In deze paragraaf besteden we aandacht aan het weerstandsvermogen van de gemeente Wijchen in relatie tot de risico's die zij loopt. De risico's kunnen specifiek benoemd zijn, maar ook algemeen van aard zijn.

Een financieel weerstandsvermogen is de buffer die ingezet kan worden als zich financiële tegenvallers voordoen. Het weerstandsvermogen relateren we daarom de risico's die niet anderszins zijn ondervangen. Het minimaal gewenste weerstandsvermogen is mede afhankelijk van de grootte van de gemeente, de te onderkennen financiële risico's en het reserve- en voorzieningenbeleid.

We geven als eerste een samenvatting van ons weerstandsvermogen in relatie tot onze risico's. Hiertoe is het van belang de risico's van de gemeente Wijchen te onderkennen en deze (financieel) te wegen. Dit zetten we af tegen de omvang en ontwikkeling van de algemene reserves. Omdat de opbouw van de algemene reserve sterk samenhangt met ons meerjarenperspectief, is dit ook een onderwerp waar we in deze paragraaf aandacht aan besteden. Daarnaast besteden we aandacht aan de elementen die zijn betrokken in ons oordeel.

Samenvatting en conclusie
De in deze paragraaf beschreven risico's leiden tot een totaal maximaal financieel risico van € 83 miljoen, waarbij we, op basis van risico-inschatting komen tot een af te dekken risicobedrag van € 10,8 miljoen, bovenop de minimumomvang van € 1,8 miljoen.
De financiële impact van de beschreven risico's ten opzichte van de laatste update, de Begroting 2022, is nagenoeg gelijk gebleven. Het saldo van de algemene reserve bedraagt € 21,8 miljoen ultimo 2021. Gezien de beschreven risico's en de nog steeds stagnerende opleving van de economie blijft een substantieel weerstandsvermogen noodzakelijk.
De huidige stand van de Algemene Reserve voorziet in de afdekking van het huidige risicoprofiel.

Reservepositie
De reservepositie is de belangrijkste buffer voor het opvangen van risico's die niet op andere wijzen zijn afgedekt, bijvoorbeeld door het afsluiten van een verzekering.
In onderstaande tabel wordt inzicht gegeven in de ontwikkeling van de reserves per einde boekjaar volgens de door de gemeenteraad vastgestelde jaarrekeningen en/of begrotingen.

Tabel 23: Bedragen x € 1.000

	Begroting 2021	Realisatie 2021	Realisatie 2020
Algemene reserve inclusief Bouwgrondexploitatie	11.825	21.810	19.066
Bestemmingsreserves	28.124	36.822	33.202

De algemene reserve is bedoeld voor het financieel afdekken van de risico's. Daartoe stelt de raad de ondergrens van de algemene reserve vast. Een eventueel surplus kan worden ingezet voor het realiseren van grote projecten.
De bestemmingsreserves zijn afgezonderde bedragen voor specifieke doelen. Een aantal reserves is bedoeld ter afdekking van structurele lasten. Een aantal is voor incidentele projecten. Zolang er voor deze projecten nog geen onomkeerbare besluiten zijn genomen, kan de raad deze reserves in principe nog anders in te zetten. Hij dient zich daarbij wel te realiseren dat daarmee ook het betreffende project (geheel of gedeeltelijk) niet meer kan worden gerealiseerd.

In bijlage 1 hebben vindt u de matrix terug, met de berekening van het totaal van risico's dat leidt tot de gewenste ondergrens van de algemene reserve op basis van het risicoprofiel. In het hoofdstuk risicomanagement vindt u de inhoudelijke toelichting terug op de verschillende risico's. Uit onderstaande tabel valt op te maken dat de algemene reserve ruimschoots voldoende is om de risico's op te kunnen vangen.

Tabel 24: Bedragen x € 1.000

	Begroot 2021	Realisatie 2021	Realisatie 2020
Algemene reserve inclusief Bouwgrondexploitatie	11.825	21.810	19.066
Ondergrens risicoprofiel	9.411	12.589	12.116

Kengetallen

Conform voorschriften van de BBV worden onderstaande kengetallen opgenomen in deze paragraaf. De kengetallen geven een beeld van de financiële positie van de gemeente Wijchen.

Tabel 25: Kengetallen gemeente Wijchen

Kengetallen:	Begroot 2021	Realisatie 2021	Realisatie 2020
netto schuldquote	28%	4%	8%
netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen	14%	-12%	-7%
solvabiliteitsratio	39%	53%	51%
structurele exploitatieruimte	2,0%	3,6%	-0,1%
grondexploitatie	1%	1%	2%
belastingcapaciteit	98%	93%	97%

In bovenstaande tabel is de categorisering aangehouden, waarbij de arcering van groen als zijnde het minst risicovol, via oranje, tot rood wat de meest risicovolle situatie aanduidt.

Over het algemeen duiden de kengetallen erop dat de gemeente Wijchen financieel gezond is. De jaarrekening 2020 liet een structureel tekort zien. Vanaf de begroting 2021 laat het structurele resultaat weer een positieve raming zien.
Door het feit dat de belastingdruk in Wijchen is verhoogd met ingang van 2020 scoorde de gemeente Wijchen op belastingcapaciteit "oranje", wat niet direct zorgwekkend is. Daarmee wordt aangegeven dat Wijchen op 97% van het Nederlandse gemiddelde zit qua gemiddelde belastingdruk. In 2021 zijn de lasten in Wijchen niet verhoogd, maar in veel andere gemeenten in Nederland wel. Daarom scoort Wijchen vanaf 2021 weer groen.
De netto schuldquote weerspiegelt het niveau van de schuldenlast ten opzichte van de eigen middelen en geeft een indicatie van de druk van de rentelasten op de exploitatie. Alles onder de 90% wordt als 'minst risicovol' gezien. Daar zit Wijchen ruimschoots onder.
De solvabiliteitsratio geeft inzicht in de mate waarin de gemeente in staat is aan haar verplichtingen te voldoen. Wijchen zit net boven de grens van minst risicovol (50%).
Het kengetal grondexploitatie geeft aan hoe groot de grondpositie is ten opzichte van de totale baten. Onder de 20% wordt bezien als 'minst risicovol', daar ligt het percentage Wijchen ruimschoots onder.

Risicomanagement
Het risicomanagement in Wijchen onderkent diverse risico categorieën. Naast de financiële risico's zijn dit bijvoorbeeld ook risico's met betrekking tot de continuïteit van dienstverlening en bedrijfsvoering, juridische risico's, politiek-bestuurlijke risico's en omgevingsrisico's. Dit kunnen interne en externe risico's zijn. Niet op elk risico hebben we als gemeente Wijchen evenveel invloed. In de programmabegroting ligt de focus op de risico's die we in financiële zin lopen.

In deze begroting zijn de benoemde risico's financieel vertaald en gewogen. Op basis van die weging is het bedrag bepaald dat als ondergrens van de algemene reserve moet gelden. Deze ondergrens wordt bij de vaststelling van een begroting en een jaarrekening opnieuw ter besluitvorming voorgelegd. De risicomatrix is als bijlage opgenomen.
De specifiek benoemde risico's zijn hieronder benoemd. Een financiële samenvatting van de risico's is opgenomen in de risicomatrix in bijlage 1.

- **4.1.1 MGR Regio Rijk van Nijmegen**
  De risico's zijn in een bijlage bij de begroting van de MGR beschreven. De beschreven risico's hebben betrekking op: 1. wet- en regelgeving en politiek bestuurlijke risico's; 2. maatschappelijke risico's; 3. middelen, organisatie, medewerkers en efficiency. Voor de verdeling van het risico's naar gemeenten, wordt de inbreng (middelen) gehanteerd. Het risico is opgenomen in de begroting 2022 van de MGR.

	Begroting 2022	**Jaarrekening 2021**
Financieel risico:	343.000	343.000
Wegingsfactor: (tussen 0,00 en 1,00)	1	1

- **4.1.2 De Meerval BV**
  Contractueel is vastgelegd dat de gemeente Wijchen de exploitatietekorten draagt. Deze zijn door allerhande fluctuaties moeilijk te begroten. Daarmee is er feitelijk sprake van een openeinderegeling. De Covid-19-crisis zal het exploitatietekort verder doen toenemen.

	Begroting 2022	**Jaarrekening 2021**
Financieel risico:	21.000	21.000
Wegingsfactor: (tussen 0,00 en 1,00)	0,2	0,2

- **4.1.3 GGD**
  De GGD heeft een algemene reserve om haar eigen risico's te ondervangen. Voor het gedeelte van de risico's die de algemene reserve van de GGD overstijgen, nemen wij ons aandeel in onze risicoparagraaf op. Het bedrag is gebaseerd op inwoneraantal en op deze manier als gewogen risico één op één overgenomen vanuit de GGD begroting. Daarom is hier de wegingsfactor 1 toegekend.

	Begroting 2021	**Jaarrekening 2020**
Financieel risico:	140.583	149.565
Wegingsfactor: (tussen 0,00 en 1,00)	1	1

Gemeentebegroting
Deze posten zijn opgenomen in de reguliere begroting. Met hieronder beschreven risico's is geen rekening gehouden in de bedragen die in de reguliere begroting zijn opgenomen.

- **4.2.1 Bouwgrondexploitatie, MIO-projecten en gronden niet in exploitatie**
Bij het opstellen van de MPG 2021 (Meerjaren Perspectief Grondexploitaties) is een nieuwe risicoanalyse gemaakt.

	Begroting 2022	**Jaarrekening 2021**
Financieel risico:	5.875.000	3.780.000
Wegingsfactor: (tussen 0,00 en 1,00)	0,07	0,14

- **4.2.2 Bouwleges**
We gaan in de begroting uit van ontvangsten in het kader van bouwleges, structureel ramen we hiervoor € 825.000 aan opbrengsten. We nemen hier een risico van € 100k op, voor geval de begrote bedragen bijvoorbeeld door uitstel van grote projecten niet in z'n geheel ontvangen worden.

  Met de Wet KwaliteitsBorging (WKB) wordt een deel van de toezicht en controletaken van de gemeente overgebracht naar onafhankelijke marktpartijen. Initieel geldt dit enkel voor gebouwen en bouwwerken met een laag veiligheidsrisico. Dit zorgt voor een afname van leges inkomsten. Daarnaast komen nieuwe taken terug waarvoor geen leges voor geïnd mogen worden. Het risico wordt op jaarbasis ingeschat op € 150.000, omdat de regeling naar verwachting wordt ingevoerd op 1 juli 2022 wordt hier 50% van dit bedrag opgenomen."

	Begroting 2022	**Jaarrekening 2021**
Financieel risico:	175.000	175.000
Wegingsfactor: (tussen 0,00 en 1,00)	0,5	0,5

- **4.2.3 Gemeentelijk vastgoed algemeen**
De gemeente beheert circa 68.000 m² gemeentelijk vastgoed. Dit vastgoed bestaat uit diverse elementen zoals gebouwen voor sociaal culturele activiteiten, commercieel vastgoed en dienstgebouwen.
Het risico op onvoorziene gebreken aan ons vastgoed schatten we in op € 200k.
Een inspectierapport heeft aangetoond dat bij het kasteel de situatie stabiel is. Het risico bestond met name voor de poort (2013) en de toren (2016). Voor beide geldt dat gezien de vervolgmetingen, verdere monitoring noodzakelijk is alvorens over te gaan tot voorstellen. De kasteeltoren is meegenomen in de renovatie van het kasteel en is derhalve niet meer opgenomen als risico.

	Begroting 2022	**Jaarrekening 2021**
Financieel risico gemeentelijk vastgoed:	200.000	200.000
Wegingsfactor: (tussen 0,00 en 1,00)	0,5	0,5
Financieel risico kasteelpoort:	50.000	50.000
Wegingsfactor: (tussen 0,00 en 1,00)	0,1	0,1

- **4.2.4 Algemene Uitkering**
De uitkering uit het gemeentefonds wordt op basis van de circulaires doorgerekend.

Het beeld van de verwachte uitkering kan sterk fluctueren. We houden rekening met een mogelijke onderuitputting op de rijksbegroting, wat direct gevolg heeft op de hoogte van de algemene uitkering voor gemeenten. Dit risico nemen we hier op.

	Begroting 2022	Jaarrekening 2021
Financieel risico:	250.000	250.000
Wegingsfactor: (tussen 0,00 en 1,00)	0,5	0,5

- **4.2.5 Sociaal domein Jeugd / WMO**

De Jeugd / WMO bevatten voor een groot deel openeinderegelingen, waarbij de gemeente verplicht is zorg te leveren. Het risico blijft bestaan dat de zorgvraag hoger blijkt dan aangenomen in de begroting. We schatten het risico in op 5% van de omvang 2d's. Aangezien de egalisatiereserve 2d's € 1,2 miljoen voorziet in de afdekking van dit risico, kunnen we het risicobedrag naar beneden bijstellen.

	Begroting 2022	Jaarrekening 2021
Financieel risico:	450.000	750.000
Wegingsfactor: (tussen 0,00 en 1,00)	0,25	0,25

4.3 Claims van derden

Dit betreft nog niet afgeronde claims van derden. Hierbij is een inschatting gemaakt van de uitkomsten van de individuele claims.

- **4.3.1 Overige juridische procedures**

Overige juridische procedures; zoals (bouw-) leges, belastingzaken- en aansprakelijkstellingen. Voor de verzekerde aansprakelijkheidsstellingen is financiële dekking in onze begroting. Voor overige aansprakelijkheidsstellingen en andere bezwaar- en beroepszaken is het risico bepaald op basis van individuele beoordeling van de posten. Om reden van vertrouwelijkheid en om onze positie in de procedures te beschermen, nemen wij hier alleen de totaaluitkomst op.

	Begroting 2022	Jaarrekening 2021
Financieel risico:	7.750.000	7.500.000
Wegingsfactor: (tussen 0,00 en 1,00)	0,98	0,98

4.4 Milieu

Hieronder zijn de onderwerpen opgenomen, waarop de gemeente aansprakelijk gesteld kan worden of verplicht kan worden maatregelen te treffen, maar waarbij op dit moment nog geen concrete aansprakelijkstellingen zijn ontvangen.

- **4.4.1 Claims van derden waarbij de gemeente op grond van haar handelen aansprakelijk wordt gesteld (stortlocaties en verontreinigingen)**

Risico's ten aanzien van milieuaspecten in het kader van bodemverontreiniging. In Wijchen zijn nog een aantal voormalige stortlocaties aanwezig. De bekendste hiervan is de locatie aan de Heumenseweg 80 (voormalig stort Alverna). Voor de overige (stort)locaties zijn de risico's in het geheel niet gedekt, maar zijn de risico's niet bijzonder groot. Bovendien vallen deze tot aan de invoering van de Omgevingswet nog onder de verantwoordelijkheid van de provincie. Daarna worden ze naar de gemeente overgeheveld. Vrijwel elk jaar kom er wel enkele verontreinigingen aan het licht waarvan geen veroorzaker bekend is. De gemeente

kan (indien deze verontreiniging op openbaarterrein wordt aangetroffen) hiervoor verantwoordelijk worden gesteld.

	Begroting 2022	Jaarrekening 2021
Financieel risico:	200.000	200.000
Wegingsfactor: (tussen 0,00 en 1,00)	0,1	0,1

- **4.4.2 Bestaande en nieuwe risico's i.h.k. van het Besluit Luchtkwaliteit en Externe Veiligheid.**
  Woningen die liggen of komen te liggen in de overschrijding van de normen voor luchtkwaliteit of gelegen zijn in risicocirkels van bedrijven vallend onder het Besluit Externe Veiligheid kennen mogelijk een lagere waarde voor de OZB. Voorts kan deze wetgeving voor vertraging/afstel van bouwprojecten zorgen. Dit leidt dan tot lagere OZB-opbrengsten. Dit risico achten wij ongewijzigd.

	Begroting 2022	Jaarrekening 2021
Financieel risico:	300.000	300.000
Wegingsfactor: (tussen 0,00 en 1,00)	0,1	0,1

- **4.4.3 Aanpak saneringswoningen**
  Sinds 2012 zijn de beheerders van de Rijksinfrastructuur verantwoordelijk voor het saneren van woningen die te veel geluidsoverlast ondervinden van spoor en de autosnelwegen. Zij zijn daarmee verantwoordelijk voor het plaatsen van schermen of het treffen van geluidwerende voorzieningen aan deze woning. De gemeente is verantwoordelijk voor de projectmatige sanering van woningen langs gemeentelijke en provinciale wegen die bij het Rijk zijn aangemeld (A- en B-lijst). De kosten van deze saneringen zijn in principe voor het Rijk.

	Begroting 2022	Jaarrekening 2021
Financieel risico:	100.000	100.000
Wegingsfactor: (tussen 0,00 en 1,00)	0,1	0,1

- **4.4.4 Milieu bodemverontreiniging**
  Hoewel een groot deel van de Wijchense bodem in kaart is gebracht, blijft er altijd een risico dat gedurende werkzaamheden ergens een bodemverontreiniging wordt aangetroffen die niet voorzien was en op kosten van de gemeente opgeruimd (gesaneerd) moet worden.

	Begroting 2022	Jaarrekening 2021
Financieel risico:	100.000	100.000
Wegingsfactor: (tussen 0,00 en 1,00)	0,1	0,1

4.5 Uitgeleende gelden en garantstellingen

De hier opgenomen onderwerpen houden verband met het niet kunnen aflossen van leningen, waarbij Wijchen het risico draagt.

- **4.5.1 Verstrekte hypotheken aan ambtenaren**
  Als onderdeel van het pakket arbeidsvoorwaarden zijn tot 1 januari 2009 hypotheken verstrekt aan medewerkers. We merken dat steeds meer hypotheken vervroegd worden afgelost.

	Begroting 2022	Jaarrekening 2021
Financieel risico:	1.712.000	1.789.000
Wegingsfactor: (tussen 0,00 en 1,00)	0,1	0,1

- **4.5.2 Garanties geldleningen aan woningbouwcorporaties**
  De gemeente staat garant voor tijdige betaling van rente en aflossing van leningen van woningbouwcorporaties afgesloten in het kader van de Woningwet. Met ingang van 1995 zijn deze risico's overgenomen door de Stichting Waarborgfonds. Deze stichting is de eerste risicodrager. De gemeente treedt uitsluitend op als achtervanger. Wijchen is tot op heden nog niet op een garantstelling aangesproken. Tot op heden zijn alle risico's binnen het waarborgfonds opgevangen.

	Begroting 2021	Jaarrekening 2020
Financieel risico:	57.469.000	64.589.000
Wegingsfactor: (tussen 0,00 en 1,00) .	0,01	0,01

- **4.5.3 Garanties aan derden voor door hen afgesloten leningen.**
  Voor een aantal maatschappelijke instellingen staat de gemeente (al dan niet samen met andere instanties) garant voor relatief hoge bedragen aan aangegane geldleningen.

	Begroting 2022	Jaarrekening 2021
Financieel risico sport	1.561.000	974.000
Wegingsfactor: (tussen 0,00 en 1,00)	0,1	0,1

4.6 Overig

- **4.6.1 Wijziging legger door het Waterschap**
  De legger is in het 3e kwartaal van 2016 vastgesteld. Door introductie van een ruimtereservering voor toekomstige dijkverbetering en een zogenaamde bouwgrens waarbinnen geen nieuwbouw is toegestaan, kan planschade ontstaan doordat beperkingen aan eigendommen worden opgelegd. Tot nu toe zijn geen planschadegevallen voorgekomen.

	Begroting 2022	Jaarrekening 2021
Financieel risico:	100.000	100.000
Wegingsfactor: (tussen 0,00 en 1,00)	0,5	0,5

- **4.6.2 COVID-19 crisis.**
  Vanaf het ontstaan van de coronapandemie zijn gemeenten geconfronteerd met de financiële effecten hiervan. Meerkosten voor de bedrijfsvoering, handhaving, sluitingen van sportzalen, theater en het zwembad zijn voorbeelden hiervan. Er zijn ook minderkosten op het gebied van het niet doorgaan van evenementen. In 2020 en 2021 heeft het Rijk gemeenten gecompenseerd, waarmee er voor de gemeente Wijchen geen financieel nadeel is ontstaan. De lange termijneffecten zijn nog steeds onzeker. Komt er weer een nieuwe variant? Ontwikkelt de economie zich weer in een stijgende lijn, of gaan we meer mensen in de bijstand krijgen? We nemen in dit kader een risico op voor een aantal onderwerpen, waarvan we weten dat het tot meerkosten leidt als Nederland weer 'op slot gaat'. Daarbij gaan we er in dat geval vanuit dat er geen compensatie van het Rijk meer tegenover staat.

	Begroting 2022	**Jaarrekening 2021**
Sluiting zwembad	300.000	300.000
Extra kosten bedrijfsvoering, waaronder handhaving	100.000	100.000
Meerkosten sociaal domein	300.000	300.000
Cultuur	100.000	100.000
Afval	100.000	100.000
Toename (bijzondere) bijstandsuitkeringen	100.000	100.000
Totaal corona	1.000.000	1.000.000
Wegingsfactor: (tussen 0,00 en 1,00)	0,5	0,5

- **4.6.3 Haltes openbaar vervoer**
  De dienstregeling van het openbaar vervoer is gewijzigd in december. Dit heeft een gevolg voor de huidige bushaltes. Mogelijk moeten we bestaande haltes verplaatsen en/of nieuwe haltes aanschaffen. Bij de begroting 2022 was het nog onzeker of de dienstregeling zou wijzigen. Dat is inmiddels bekend, bij de Perspectiefnota 2022 werken we de gevolgen uit.

	Begroting 2022	**Jaarrekening 2021**
Financieel risico:	100.000	100.000
Wegingsfactor: (tussen 0,00 en 1,00)	0,5	1,0

- **4.6.4 Vluchtelingen Oekraïne**

In februari is in Oekraïne de oorlog met Rusland uitgebroken. Dit leidt tot een vluchtelingenstroom, die ook Nederland bereikt. Hiervoor zullen werkzaamheden opgepakt moeten worden die prioriteit krijgen, om vluchtelingen onderdak en begeleiding te bieden. Dit gaat leiden tot diverse kostenstromen, zoals het uitkeren van leefgeld en realiseren van leefruimte. We gaan er vanuit dat gemeenten en daarmee ook Wijchen hiervoor gecompenseerd gaan worden. Het risico bestaat dat de compensatie de totale inspanning niet volledig dekt.

	Begroting 2022	**Jaarrekening 2021**
Financieel risico:	-	500.000
Wegingsfactor: (tussen 0,00 en 1,00)	-	0,25

Paragraaf 5: Onderhoud kapitaalgoederen

Met het onderhoud van kapitaalgoederen is een substantieel deel van onze begroting gemoeid. Deze paragraaf geeft meer inzicht in omvang en besteding.

Tabel 26: Beheerplannen

	Beheerplan	Looptijd	Onderdeel van programma
1	Wegen	2018-2022	2
2	Openbare verlichting (OVL)	2018-2022	2
3	Civiele kunstwerken (bruggen/duikers)	2018-2022	2
4	Groen	2018-2022	5
5	Riolering	2018-2022	7
6	Watergangen/Baggeren	2014-2023	5
7	Gebouwen	2014-	div.

De onderdelen 1 tot en met 6 uit bovenstaande tabel vormen de kapitaalgoederen in de openbare ruimte en vertegenwoordigen een structureel budget van circa € 7,5 miljoen.

Integraal beheer openbare Ruimte (IBor)
Afspraken over het beheer van de openbare ruimte zijn vastgelegd in de nota IBor 2018 t/m 2022. In onderstaande tabel staan per discipline de beheerniveaus weergegeven voor de zichtbare openbare ruimte.

Tabel 27: Beheerniveaus Openbare Ruimte

Discipline	wonen	werken	Zones fietsen	winkelen	Buitengebied	Ontsluit. wegen
Wegen	B	C	B	B	C	B
Onkruidbestrijding	B	B	B	B	B	B
Wegmeubilair	B	C	B	B	C	C
Civiele Kunstwerken	B	C	B	B	C	C
Groen	B/C*	B/C*	B/C*	B	B/C*	B/C*
Reiniging	C	C	B	B	C	C

Onderstaand een korte beschrijving wat er verstaan wordt onder een bepaald kwaliteitsniveau.
A+= Intensief: netjes, visitekaartje, perfecte uitstraling, veilig en veel gebruiksgemak
A = Aandacht: netjes, hoge beeldkwaliteit, functioneel
B = Normaal: netjes, functioneel, veilig en voldoende gebruiksgemak
C = Extensief: functionaliteit staat voorop, instandhouding, waarborging veiligheid en afscherming

* Met de vaststelling van het IBor-plan 2018-2022 is afgesproken dat met machinale groenonderhoud m.u.v. de zone winkelgebied op niveau C en het handmatige groenonderhoud op niveau B onderhouden wordt.

Het machinaal onderhoudsbestek (groen, onkruid, vegen) loopt nu 3 jaar en wordt met 1 jaar verlengd tot 1 maart 2023. Het contract voor het onderhoud van de OVL is in juli 2021 opnieuw aanbesteed. Met de firma van Gelder is een contract tot 1 juli 2023 afgesloten.
Met de ambtelijke fusie zijn de beheerpakketten van Druten en Wijchen geharmoniseerd. In 2021 is gestart met de procesafspraken over het op peil houden van de areaalgegevens wat verder qua uitvoering doorloopt in 2022.

Beleidsindicatoren

Indicator	Werkelijk 2020	Begroot 2021	Werkelijk 2021
Klanttevredenheidsonderzoek	6,8	7,0	7,0
Aantal klachten	6955	6.000	6.786
Aantal burgerparticipatiecontracten	236	304	319
Afhandeling meldingen buiten normtijd	45%	20%	40%
Aantal ontevreden melders	**	3%	3%

Financiële aspecten /Uitvoeringsprogramma
Voor het opstellen en de afstemming van de verschillende civiel- en cultuurtechnische projecten hanteren we een integrale planning genaamd jaarlijks uitvoeringsprogramma. In deze planning zijn zowel de wegen, de riolering, kunstwerken, openbare verlichting als groenprojecten opgenomen. Het uitvoeringsprogramma wordt jaarlijks door het college vastgesteld. Daarbij presenteren we eveneens een doorkijk van de eerste 4 jaren parallel aan de begrotingsperiode.

Voor de diverse disciplines zijn structurele jaarbudgetten beschikbaar, die de gewenste beheerniveaus garanderen. Om de kosten gelijkmatig in de tijd te spreiden zijn voorzieningen en reserves gevormd. De onderscheiden posten binnen de openbare ruimte worden hieronder toegelicht.

De afzonderlijke onderdelen nader belicht
1- Wegen
Areaal /Kengetallen

Asfaltverharding	14.233	Are
Elementenverharding	13.446	Are
Overige	1.232	Are
Totaal	28.911	Are

Beleidskader
Het doel van de totale onderhoudsstrategie is om verhardingen in een redelijke tot goede onderhoudstoestand te brengen en te houden, dusdanig dat geen enkele verharding in een onderhoudstoestand 'onvoldoende' verkeert of komt te verkeren. Hiermee wordt tevens voorkomen dat weggebruikers onveilige situaties tegenkomen. Het is de taak van de wegbeheerder om de veiligheid van de wegen te bewaken, zodat de kans op ongelukken geminimaliseerd wordt. Een goede staat van het wegennet is immers van belang voor zowel de duurzaamheid als voor de veiligheid.

Tweejaarlijks wordt de onderhoudstoestand van de verhardingen in kaart gebracht door middel van een Globale Visuele Inspectie conform de wegbeheersystematiek van het C.R.O.W. Dit betekent dat alle wegvakonderdelen van asfalt, elementen en beton worden beoordeeld op ernst en omvang van alle schadebeelden. Op basis van de inspectiegegevens wordt de kwaliteit van het Wegenareaal ingedeeld conform de C.R.O.W. Zowel de levensduur als de uitkomsten van de bovengenoemde inspecties zijn de input voor het jaarlijks op te stellen Uitvoeringsprogramma.

Financiële aspecten
Investeringen in wegen betreffen maatschappelijk nut en worden geactiveerd en afgeschreven. Voor beheer en onderhoud bestaan genormeerde budgetten in de begroting. Het budget met de noemer projecten wordt gereserveerd als dekking voor het uitvoeringsprogramma. Hieraan gekoppeld hebben we de egalisatiereserve wegen en civiele kunstwerken welke een egaliserend karakter heeft over de jaren.

Achterstallig onderhoud wegen
Tweejaarlijks worden de wegen geïnspecteerd. De laatste inspectie dateert uit 2019(asfaltverharding). Eind 2021/begin 2022 vindt de nieuwe inspectieronde plaats en is duidelijk wat de actuele onderhoudstoestand van de wegen is.

2- Openbare Verlichting

Areaal /Kengetallen

Aantal lichtmasten ≥ 8m	1.795	Stk
Aantal lichtmasten < 8m	8.763	Stk
Overige voorzieningen	50	Stk
Aantal armaturen	10.608	Stk
Waarvan % Led	16	%

Beleidskader
In het beleidsplan staan de speerpunten genoemd waarbij met de inrichting en het onderhoud van de openbare verlichting rekening gehouden dient te worden. Het accent ligt op duurzaamheid en energiebesparende maatregelen. Het ingezette beleid ten aanzien van het toepassen van LED verlichting en dynamisch dimmen waar mogelijk, worden gecontinueerd en uitgebreid. Tevens passen we meer statisch dimmen toe.

Evenals voor groen, grijs, reiniging en kunstwerken is ook voor de verlichting een beheerplan opgesteld. Dit is gebaseerd op onze Wijchense beeldkwaliteitsystematiek. Uitgangspunt is dat we LED verlichting toepassen, tenzij dat technisch niet mogelijk is. Nieuwe armaturen voorzien we van een dimmer als dit effectief bijdraagt aan onze doelstellingen (minimaliseren CO2 emissie en lichtvervuiling). We komen in 2022 met een nieuw beleid-beheerplan waarbij rekening wordt gehouden met de nieuwe ontwikkelingen.

Financiële aspecten
Voor beheer en onderhoud bestaan genormeerde budgetten. Investeringen betreffen maatschappelijk nut en worden geactiveerd en afgeschreven. Daarnaast is er een egalisatiereserve voor het groot onderhoud en de vervanging van de openbare verlichting. Op deze manier borgen wij de instandhouding van de OVL op de lange termijn. In het beheerplan OVL hanteren we als afschrijvingstermijn voor masten 45 jaar en voor armaturen 25 jaar.

Achterstallig onderhoud
Er is achterstand in remplace, schilderen en herstickeren van de masten. Ook met het vervangen van armaturen ≥ 25 jaar lopen we achter. In 2022 hopen we deze achterstanden in te lopen.

3- Civiele kunstwerken

Areaal /Kengetallen

Aantal bruggen	53	Stk
Aantal duikers	82	Stk
Aantal tunnels	4	Stk
Aantal geluidschermen	6	Stk
Overige	1	Stk

Beleidskader

Eind 2017 is het onderhoud aan de kunstwerken conform het vastgestelde kwaliteitsplan (Ibor) en het beheerplan Kunstwerken uitgevoerd. Noodzakelijke onderhoudswerkzaamheden betrekken we bij het meerjaren uitvoeringsprogramma (MUP) en jaarlijks uitvoeringsprogramma (JUP).

Financiële aspecten

Investeringen in civiele kunstwerken betreffen maatschappelijk nut en worden geactiveerd en afgeschreven. Voor beheer en onderhoud bestaan genormeerde budgetten in de begroting. Hieraan gekoppeld hebben we de egalisatiereserve wegen en civiele kunstwerken welke een egaliserend karakter heeft over de jaren.

Achterstallig onderhoud

Op dit moment is er geen achterstallig onderhoud met uitzondering van een brug bij de Flier. Deze houten brug is dermate slecht dat ze vervangen moet worden. In samenspraak met de bewoners onderzoeken we de wenselijkheid van deze brug. Deze brug wilde de bewoners graag behouden.

4- Groen

Areaal /Kengetallen

Bomen	32.100	Stk
Bosplantsoen	5.493	Are
Bos en natuur	6.360	Are
Sierplantsoen	2.083	Are
Hagen	290	Are
Gazon	12.452	Are
Ruw Gras&Bermen	12.113	Are

Beleidskader

Vanaf 2020 is het beleidsplan Natuur en biodiversiteit samen met de groenstructuurplannen Kleine Kernen (2004) en Wijchen (2008) de leidraad voor renovaties van het openbaar groen. Verzoeken voor grondverkoop of –verhuur en ontwikkelingsplannen worden ook beoordeeld aan de hand van deze plannen. Aanvullend zijn er beleidsregels uitgifte groenstroken opgesteld.

Groen en beplantingen

In 2021 zijn de beleidskaders uitgewerkt in het Ecologisch groenbeheerplan. Hiervan is een deel in 2021 gerealiseerd zoals ecologisch beheer langs de randwegen in Wijchen en in het Oosterpark en de verbetering van ecologische verbindingen met het buitengebied. Ook is gestart met de opzet voor ecologisch bermbeheer in het buitengebied. Hierin zoeken we de samenwerking met ZLTO, Rijkswaterstaat en het Waterschap. Uitwerking van ecologisch beheer voor de overige parken, spoorzone en alle woonwijken wordt in 2022 opgepakt.

Burgerparticipatie

In 2021 hebben we de visie voor het betrekken van de bewoner bij het dagelijks onderhoud en renovaties van groen in de woonwijken doorgezet. Het aantal participatieprojectjes is gestegen met ca. 15. Het gaat hierbij om groenprojectjes maar ook om projectjes waar bewoners helpen met het verwijderen van zwerfafval.

In Bergharen zijn we gestart met het project "Mijn Wijkplan" waar bewoners digitaal melding kunnen doen van een situatie.

Bomenonderhoud
Voor het dagelijks beheer van de bomen zijn in het IBOR duidelijke randvoorwaarden gesteld. Deze randvoorwaarden en het vastgesteld beeldkwaliteitsniveau bepalen de mate van renovaties en keuzes van inrichtingen van het openbaar groen.

Financiële aspecten
Voor beheer en onderhoud bestaan genormeerde budgetten in de begroting. Het budget met de noemer renovatie groen wordt gereserveerd als dekking voor het uitvoeringsprogramma. Hieraan gekoppeld hebben we de egalisatiereserve Groenbeheer welke een egaliserend karakter heeft over de jaren. In 2021 is het Groenbeheerbudget opgesplitst in groenbeheer en bomen. Hierdoor is meer inzichtelijk wat de kosten zijn per discipline.

Achterstallig onderhoud
Jaarlijks worden conform het jaarlijks uitvoeringsprogramma diverse onderhoudswerkzaamheden uitgevoerd. In 2021 zijn vooral de bomen in buitengebied gesnoeid.

5- Riolering

Areaal /Kengetallen

Lengte vrijvervalriolering	238	Km
Lengte persleiding	10	Km
Lengte drukriolering	89	Km
Lengte vacuümriolering	9	Km
Aantal Putten	6054	Stk
Aantal gemalen	37	Stk
Aantal pompputten	517	Stk
Aantal IBA's	15	Stk
Wadi's	35	Stk
Randvoorzieningen	11	Stk

Beleidskader
Verbreed Gemeentelijk Rioleringsplan
Eind 2017 is het nieuwe verbreed Gemeentelijk Rioleringsplan (vGRP) voor de periode 2018-2022 opgesteld. Het vGRP is een beleidsplan waarin is aangegeven op welke wijze de gemeente invulling geeft aan haar wettelijke taken op het gebied van afvalwater, hemelwater en grondwater en hoe zij dit bekostigt.
Het nieuwe vGRP is samen met de gemeenten Beuningen, Druten, Heumen en West Maas & Waal opgesteld. Doel van de samenwerking was door middel van harmonisering van beleid te komen tot minder kostenstijging, meer kwaliteit en minder kwetsbaarheid in de (afval)waterketen. Deze harmonisering betekent nadrukkelijk niet dat de deelnemende gemeenten hun bevoegdheden hebben verloren. Integendeel, iedere gemeente is verantwoordelijk gebleven voor het eigen beleid en heeft het nieuwe vGRP afzonderlijk vastgesteld. Het nieuwe vGRP bevat een gemeenschappelijk deel (op hoofdlijnen geharmoniseerd beleid) en een individueel deel (specifieke uitwerking van beleid naar maatregelen).

Rioolbeheerplan
Aan de basis van het vGRP staat het Rioolbeheerplan (RBP) voor de periode 2018-2022. Het RBP is een operationeel plan dat inzicht geeft in de omvang van het te beheren (verbrede) rioleringsareaal en de maatregelen voor de (duurzame) instandhouding hiervan. Het RBP dient mede als input voor de financiële onderbouwing van het nieuwe vGRP.

Financiële aspecten
De kosten verbonden aan de riolering dekken we middels de rioolheffing af. Initiële investeringen worden als economisch nut geactiveerd. De vervangingsinvesteringen worden ten laste van de voorzieningen gebracht. Voor beheer en onderhoud bestaan genormeerde budgetten in de begroting. Daarnaast zijn er drie voorzieningen ten behoeve van de vervangingsinvesteringen. Jaarlijks wordt er, conform het rioolbeheerplan, toegevoegd aan de voorzieningen om ook op lange termijn de vervangingen te borgen. Daarnaast bestaat nog de egaliserende reserve om behaalde efficiency resultaten terug te kunnen geven aan de burger in de heffing of extra voorzieningen.

Achterstallig onderhoud
Aan de hand van rioolinspecties geven we input aan het meerjaren uitvoerings-programma (MUP) en jaarlijks uitvoeringsprogramma (JUP). De afgelopen 10 jaar zijn alle riolen in Wijchen geïnspecteerd en vervangingen conform uitgevoerd. Na de vervanging van de riolen in de bloemenbuurt is er momenteel geen sprake van achterstallig onderhoud.

6- Watergangen

Areaal /Kengetallen

Lengte B-Watergangen	13	Km
Lengte C-Watergangen	83	Km
Overs vijvers, plassen, etc	6	km
Ontv.plicht A-watergangen	36	Km

Beleidskader
Waterschap Rivierenland is de waterbeheerder voor het grondgebied van de gemeente Wijchen. De gemeente en het waterschap streven naar een watersysteem met een goede waterkwaliteit. Daarnaast is het van belang dat neerslag en kwel kan worden opgevangen (geborgen) en afgevoerd.

De gemeente Wijchen is opgedeeld in vier afwateringseenheden:
- Het bemalingsgebied Quarles van Ufford: ten noorden van de Nieuwe Wetering en ten oosten van de A50. Het gebied watert in noordwestelijke richting af en omvat de kern Bergharen.
- Het bemalingsgebied Bloemers: ten zuiden van de Nieuwe Wetering en omvat het noordelijke deel van kern Wijchen en de kernen Hernen, Leur en Batenburg. Het gebied watert in westelijke richting af op de Maas via de Nieuwe Wetering naar het gemaal Bloemers bij Appeltern.
- Het bemalingsgebied Citters I: omvat het zuidelijk deel van kern Wijchen en de kern Niftrik. Het gebied watert af op de Maas via de Niftrikse Wetering naar het gemaal Citters I.
- Het bemalingsgebied Citters II: ten zuiden Citters I, grenzend aan de Maas en omvat kern Balgoij. Het gebied watert af op de Maas via de Balgoijse Wetering naar het uitwateringsgemaal Citters II in de Loonse Waard.

Als eigenaar van B- en C-wateren heeft de gemeente het beleid te willen baggeren binnen het onderhoudsprofiel. Het watersysteem wordt hiermee op orde gehouden en voldoet aan de legger van het waterschap. Het onderhoud van de waterpartijen en watergangen is opgenomen in het baggerplan opgesteld zomer 2021. Daarin is planmatig aangegeven op welk moment aan een waterpartij onderhoud gepleegd moet worden. Aan de hand van detailinspecties wordt input gegeven aan het meerjaren uitvoerings- programma (MUP) en jaarlijks uitvoeringsprogramma (JUP).

Financiële Aspecten
Voor beheer en onderhoud bestaan genormeerde budgetten in de begroting. Daaraan

gekoppeld is de voorziening baggeren waterpartijen. Deze voorziening wordt gevormd vanuit het taakveld riolering 60% en vanuit de algemene middelen 40%.

Achterstallig onderhoud
Er is momenteel geen sprake van achterstallig onderhoud. Wel is er onduidelijkheid over het Wijchens Meer. Het Wijchens Meer is gedeeltelijk een A-watergang waarover de gemeente een ontvangstplicht heeft voor het bij baggeren vrijkomende slip. De kosten daarvan komen voor rekening van de gemeente. Het grootste deel van het Wijchens meer is C-watergang met een dikke sliblaag. Het gaat hier om grote hoeveelheden slip waarvan de verwerkingskosten zijn meegenomen in het nieuwe baggerplan.

7- Gebouwen

Areaal /Kengetallen

Gebouwen bedrijfsvoering	3	Stk
Wijkcentra/MFA's*	13	Stk
Sportzalen/sporthallen	7	Stk
Woningen	3	Stk
Kunstwerken	49	Stk
Overige	18	Stk

**Vanaf 1 feb 2022 wordt de MFA in Batenburg toegevoegd aan het areaal*

Beleidskader
Gemeentelijk vastgoed is geen doel maar een middel om bepaalde doelen te verwezenlijken.
In het eerste kwartaal van 2019 is een eerste stap gezet en is het basisdocument voor vastgoedbeleid door de gemeenteraad vastgesteld (dd. 8 maart 2019 met kenmerk 261989). Aspecten die hierin benoemd zijn, zijn:

- de kerntaak van de gemeente ten aanzien van vastgoed;
- de verschillende deelportefeuilles;
- De spelregels ten aanzien van:
  - o financiën
  - o verhuur
  - o onderhoud
  - o aankopen en afstoten
  - o leegstand

Vervolgens is een aanvullend beleidskader opgesteld dat handvatten biedt om weloverwogen en integrale keuzes te maken om te borgen dat de gemeente Wijchen haar gebouwen doelmatig en efficiënt inzet. Deze nota is in mei 2020 door de raad vastgesteld. Daarbij is een meerjaren-portefeuilleplan uitgewerkt waarin een beeld wordt geschetst van de beoogde vastgoed ingrepen voor de middellange termijn (2020-2030).

Het beleid is dat het gemeentelijk vastgoed op conditieniveau 3 (met selectieve neerschudding naar 4 op de bouwkundige aspecten) wordt onderhouden. Onze Monumenten houden we in onderhoudsconditie 2. Dit is gebaseerd op de NEN 2767.

Financiële aspecten
Investeringen in nieuwe gebouwen worden geactiveerd en lineair afgeschreven in 40 jaar, verbouw in 20 jaar. Kapitaallasten van vervangingsinvesteringen worden in de meerjarenraming opgenomen. Vervangingen van installaties worden uit de onderhoudsreserve gedekt. Voor beheer en onderhoud bestaan genormeerde budgetten in de begroting. De dotaties in de reserve onderhoud volstaan als dekking voor de lange termijnplanning. De reserve heeft hiermee een egaliserend karakter over de jaren.

Achterstallig onderhoud
In verband met de voorgenomen nieuwbouw van MFA Speelhoeve worden aan dit gebouw geen grote investeringen meer gedaan. In verband met het voorgenomen project 'hart van zuid' wordt aan het wijkcentrum zuid en sportzaal zuid beperkt onderhoud uitgevoerd.

Voor de overige gebouwen geldt dat er geen sprake is van achterstallig onderhoud bij het gemeentelijke vastgoed.

Paragraaf 6: Financiering

Begripsbepaling
Het doel van deze paragraaf is om de raad te informeren over het treasurybeleid en de beheersing van financiële risico's. De treasuryfunctie ondersteunt de uitvoering van de programma's. Treasury is het besturen en beheersen van, het verantwoorden over en het toezicht houden op de financiële geldstromen, de financiële posities en de hieraan verbonden risico's. Meer concreet gaat het om financiering van het beleid tegen zo gunstig mogelijke voorwaarden.

Inleiding
Vanaf 2001 is de Wet Financiering Decentrale Overheden (Wet Fido) van kracht. Het doel van deze wet is onder andere om op een verantwoorde, prudente en professionele wijze de inrichting en uitvoering van de financieringsactiviteiten van de gemeente te regelen, door middel van een statuut. In dit statuut staan onze eigen regels over de algemene doelstellingen en de te hanteren richtlijnen en limieten, alsook de administratieve organisatie van de financieringsfunctie.

Wettelijke voorschriften
Deze paragraaf moet voldoen aan het Besluit Begroting en Verantwoording provincies en gemeenten (BBV)

In artikel 13 van het BBV staat:

> De paragraaf betreffende de financiering bevat in ieder geval de beleidsvoornemens ten aanzien van het risicobeheer van de financieringsportefeuille en geeft inzicht in de rentelasten, het renteresultaat, de wijze waarop rente aan investeringen, grondexploitaties en taakvelden wordt toegerekend en de financieringsbehoefte.

Financieringsbeleid en rentevisie
De hoofdpunten van het financieringsbeleid zijn opgenomen in het treasurystatuut. Daarin staat dat we zoveel mogelijk risico's afdekken en proberen te voorkomen. Zo zijn we geen bank van lening en gaan we niet beleggen om rendement te halen. Voor het hanteren van rentepercentages voor toekomstige leningen en/of roodstand baseren we ons op de toetsingskaders van de provincie en visies van de grote banken in Nederland en de Bank Nederlandse Gemeenten (BNG). Daarbij hanteren we het voorzichtigheidsprincipe, want we zijn risicomijdend. Daarom gaan we aan de bovenkant van de bandbreedte zitten voor de rentepercentages die we gebruiken bij de verwachte herfinancieringen en roodstand.

Risicobeheer
Het risicobeheer is ook in ons treasurystatuut geregeld. Daarin staan de volgende algemene uitgangspunten:
- De gemeente mag leningen of garanties uit hoofde van de "publieke taak" uitsluitend verstrekken aan door de Gemeenteraad goedgekeurde derde partijen, waarbij vooraf de financiële positie en de kredietwaardigheid van de betreffende partij wordt getoetst. De gemeente is geen bank van lening en zal pas in uiterste instantie over gaan tot het verstrekken van leningen;
- De gemeente mag geld uitlenen wat ze niet meteen nodig heeft. Daarbij geldt dat er geen risico gelopen mag worden en dat het niet met het doel is om rendement te maken door het lopen van overmatig risico. Beleggen is niet toegestaan;

- Het gebruik van derivaten is niet toegestaan.

Met de inwerkingtreding van de Wet Verplicht Schatkistbankieren is het niet langer toegestaan middelen aan te houden boven de toegestane norm op de lopende rekening of spaarrekening, of het aangaan van beleggingen.

Risicobeheer; de Kasgeldlimiet en Rente-risiconorm
De belangrijkste financiële risico's bij de uitvoering van het treasurybeleid zijn koersrisico's, renterisico's en kredietrisico's.

- **Koersrisico's**
  De koersrisico's voor onze gemeente zijn zeer beperkt omdat we onze overtollige middelen in de schatkist moeten aanhouden. We hebben geen aandelen of deposito's meer als beleggingen. Valutarisico's hebben we niet, omdat we in principe alleen maar met Euro's werken. Verplichtingen in andere valuta kunnen we alleen in uitzonderingsgevallen aangaan.
- **Renterisicobeheer**
  De kasgeldlimiet geeft het renterisico op korte termijn weer. Hieronder vallen alle kortlopende financieringen met een rentetypische looptijd korter dan 1 jaar. Het doel van deze limiet is om te voorkomen dat bij herfinanciering van de leningen bij (aanzienlijk) hogere rente grote schokken gaan optreden in de hoogte van de rente die de gemeente moet betalen. Het niveau van de kasgeldlimiet, is beperkt tot 8,5% van het totaal van de begroting. De wettelijk toegestane kasgeldlimiet van 8,5% wordt in het meerjarenperspectief niet structureel overschreden.

(bedrag x € 1.000)	**2021**
Begrotingstotaal (primitief)	103.376
Percentage	8,50%
Kasgeldlimiet	**8.787**
Saldo liquide middelen	435
Uitgezette kortlopende middelen	0
Opgenomen kortlopende middelen	0
Saldo kasgeld	**435**
Ruimte	**8.352**

- **Renterisiconorm**
  De renterisico's op de vaste schuld worden ingekaderd door de renterisiconorm. De rente risiconorm houdt in dat de aflossingen en renteherzieningen van leningen met een looptijd langer dan 1 jaar samen maximaal 20% van het begrotingstotaal mogen zijn. De aflossingen op de leningen die we 1 op 1 aan derden door verstrekken (Talis) tellen hierbij niet mee. Onderstaande tabel geeft aan dat de gemeente Wijchen ruim binnen de rente risiconorm blijft.

Tabel 18: Bedragen x €1000

	Begroot 2021	**Werkelijk 2021**	**Werkelijk 2020**
20% van Begrotingstotaal*	20.488	20.488	20.188
Aflossingen	164	1.316	484
Saldo	**20.324**	**19.172**	**19.704**

*begrotingstotaal 2021 (€ 103.376.000)

Gewaarborgde geldleningen
De gemeente staat garant voor de betaling van de rente en aflossing bij een aantal afgesloten leningen van externe partijen. Het bedrag waarvoor de gemeente eventueel kan worden aangesproken is het restant bedrag van de lening op het moment dat niet meer aan de betalingsverplichting wordt voldaan en is afhankelijk van het percentage overeengekomen in de garantstelling. Naast leningen aan sportverenigingen, zijn het vooral leningen voor woningbouwcorporaties en de Nationale Hypotheekgarantie.

Woningbouwcorperaties
De kans dat de gemeente voor geldleningen van de woningbouwcorporaties als borg wordt aangesproken is zeer klein. Daarnaast staat het Rijk voor 50% garant. De kans dat een beroep wordt gedaan op onze gemeente voor deze achtervang positie is uiterst klein omdat:
- Elke toegelaten instelling die deelnemer is bij het WSW jaarlijks wordt onderworpen aan een kredietwaardigheidstoets;
- Het WSW een zodanige buffer heeft opgebouwd en evt. nog aanvullend kan beschikken over de gelden (obligo's) die de corporaties verplicht hebben aangehouden;

Nationale hypotheekgarantie
Wijchen is 50% achtervang voor de tussen 1 januari 1995 en 1 januari 2011 verleende Nationale Hypotheekgaranties door de Stichting Waarborgfonds Eigen Woningen. Vanaf 2011 heeft het Rijk de achtervangpositie overgenomen. De stichting schrijft medio 2020 in haar liquiditeitsprognose 2020-2025 zij geen aanspraken op de achtervang verwacht.

Opgenomen leningen
Tabel 19: Opgenomen leningen

Stand per 31 december (x € 1.000)	**Begroot 2021**	**Realisatie 2021**	**Realisatie 2020**
Eigen financiering	11.150	11.155	11.320
Specifiek voor Woningbouw	6.441	5.792	6.944
Overige	0	41	38
Opgenomen leningen totaal	**17.591**	**16.988**	**18.301**

De leningen die specifiek voor woningbouw zijn aangetrokken, zijn weer doorgeleend aan woningbouwcorporaties. De overige leningen zijn voor eigen financiering aangetrokken en deels doorgeleend aan verenigingen of stichtingen.

Uitgezette leningen en deelnemingen
Om inzicht te verschaffen in de uitgezette leningen verwijzen we naar onderstaand overzicht. Hierbij sluiten we aan bij de indeling volgens de voorgeschreven balansindeling IV-3.

Tabel 20: Uitgezette leningen

Stand per 31 december (x € 1.000)	**Begroot 2021**	**Realisatie 2021**	**Realisatie 2020**
Kapitaalverstrekking aan deelnemingen	429	428	433
Woningbouwcorporaties	6.456	5.807	6.958
Leningen aan deelnemingen	123	123	239
Overige langlopende leningen	7.861	9.358	10.052
Eindtotaal	**14.869**	**15.716**	**17.682**

- **Hypotheken en garanties ambtenaren**
  Per 1 augustus 2009 is er een verbod op het verstrekken van hypotheken en garanties aan gemeentepersoneel van kracht. Het ministerie beroept zich op de Wet fido (Financiering Decentrale Overheden), sinds 2001 van kracht, waaruit volgens de minister volgt dat publiek geld niet voor niet-publieke doeleinden, zoals hypotheekverstrekking, ingezet mag worden. Het verbod strekt zich ook uit tot het geven van garantie door de

gemeente op een door een andere instelling te verschaffen (hypothecaire) geldlening. Er worden na 1 januari 2009 geen hypotheken meer verstrekt. Bestaande hypotheken lopen via een zogenaamde "sterfhuisconstructie" af. Er mogen geen nieuwe leningen en/of garanties meer worden verstrekt. Van lopende leningen en/of garanties is het toegestaan dat zij uit- dan wel aflopen. In bovenstaande tabel zijn deze opgenomen onder Overige langlopende leningen.

Financieringsbehoefte
De financieringsbehoefte baseren we op de verwachte uitgaven en inkomsten (liquiditeitsplanning). Daarbij houden we rekening met onder andere de exploitatie, aflossingen op leningen en uitgaven voor projecten. Deze liquiditeitsplanning vergelijken we met ons banksaldo. Als blijkt dat we onvoldoende geld op de bank hebben, kunnen we ervoor kiezen om (voordelig) rood te staan bij de bank, of een lening aan te trekken. Dit is afhankelijk van de goedkoopste optie. We spreken van een lening als de looptijd langer vast staat dan 1 jaar.
Op basis van de liquiditeitsplanning en het aantrekken van nieuwe leningen is de verwachte ontwikkeling van ons banksaldo als volgt:

	1-1-2021	***1-1-2022***
Verwacht banksaldo (x € 1.000)	1.307	-858
Werkelijk banksaldo (x € 1.000)	827	418

Met onze bank (BNG) hebben we afspraken over roodstand. Tot ongeveer € 7 miljoen kunnen we voordelig rood staan. Dat betekent dat we voor het meerdere zullen overgaan tot het aantrekken van leningen. Afhankelijk van de rentestanden en verwachtingen kunnen we er ook voor kiezen om het hele bedrag als langlopende lening af te sluiten.

Rente
Onze visie over de rente is een afgeleide van de visie van de grootbanken en onze huisbank, de BNG. Daarnaast houden we rekening met het toetsingskader van de Provincie Gelderland. De banken verwachten een lage, maar licht oplopende rente. Wijchen hanteerde voor de berekening van de in 2020 aan te trekken leningen voorzichtigheidshalve een percentage van 2,0%. In meerjarenperspectief laten we dit percentage langzaam oplopen. Daarmee voldoen we aan de provinciale toets, die een voorzichtig rentebeleid voorstaat.

Onze rentelasten zijn als volgt:

Bedragen x € 1.000	Begroot 2021	Realisatie 2021	Realisatie 2020
Rentekosten			
Rente langlopende geldleningen	199	197	203
Rente kortlopende geldleningen	0	0	0
Rente geldleningen woningbouw	157	153	168
Rente overig	5	2	5
Rente-opbrengsten			
Hypotheekrente ambtenaren	-94	-82	-98
Rente langlopende geldleningen	-99	-94	-136
Rente kortlopende geldleningen	-6	-7	-10
Rente geldleningen woningbouw	-165	-160	-175
Rente overig	0	0	-1
Rente huurkoop	-7	-8	-8
Rentekosten kapitaallasten	-1.010	-986	-1.013
Rente Eigen vermogen berekend	916	916	1.073
Rente Eigen vermogen naar taakvelden	-916	-916	-1.073
Saldo	**-1.020**	**-985**	**-1.065**

Toerekening van rentelasten aan grondexploitaties, reserves, investeringen en taakvelden

In de nu voorliggende jaarrekening rekenen we standaard rente toe aan de grondexploitaties. De wijziging in het BBV zijn doorgevoerd, waarbij is vastgesteld hoe de toe te rekenen rente voor de verschillende onderdelen moet worden bepaald.

De volgende uitgangspunten zijn verwerkt:

Grondexploitaties:
De berekening van de rente aan de grondexploitaties is voorgeschreven. Dit is het gewogen gemiddelde rentepercentage van de bestaande leningenportefeuille van de gemeente, naar verhouding vreemd vermogen/totaal vermogen, indien geen sprake is van projectfinanciering;

Reserves:
Voor het bepalen van de omslagrente rekenen we rente toe aan de reserves (eigen vermogen). Volgens de voorschriften is deze rente maximaal het rentepercentage dat is gebaseerd op het gewogen samenstel van de (bruto) externe rentelasten over het totaal van de lang en kort aangetrokken financieringsmiddelen. Dit betekent ook dat wanneer er geen aangetrokken financiering is, er geen rente over het eigen vermogen en/of voorzieningen kan worden berekend.

Verdeling naar taakvelden:
We moeten volgens de verslaggevingsvoorschriften van het BBV rente toerekenen aan de taakvelden. Dit is het saldo van de rentebaten en –lasten dat overblijft na de verwerking van de rente aan de grondexploitatie. Dat saldo rekenen we evenredig toe aan de taakvelden, op basis van de boekwaarde van de materiele vaste activa per 1 januari van het betreffende jaar, met een minimum van 0%. Daarbij proberen we de fluctuatie in het rentepercentage zo klein mogelijk te houden in meerjarenperspectief. Het rentepercentage dat we hier berekend hebben hanteren we ook bij voorgenomen investeringen. In 2020 hoeft hierop geen nacalculatie plaats te vinden.

	Bedragen x € 1.000	**Begroot 2021**	**Realisatie 2021**
a	Rentelasten korte en lange financieringen	468	352
b	Externe rentebaten totaal	-387	-351
a-b	**Totaal door te rekenen externe rente**	**80**	**1**
c1	Rente aan grex	32	14
c2	Rentelast "projectfinanciering" (m.n. Talis)	166	153
c3	Rentebate "projectfinanciering" (m.n. Talis)	-174	-160
C		**24**	**7**
1-c	**Saldo door te berekenen externe rente**	**57**	**-6**
d1	rente toegerekend aan het eigen vermogen	916	916
d2	rente toegerekend aan voorzieningen	0	0
e	**Aan taakvelden toe te rekenen rente**	**973**	**910**
f	Werkelijk aan taakveld door te rekenen rente	1.015	983
	Renteresultaat Taakveld Treasury	**-42**	**-73**

Het Renteresultaat is een onderdeel van het taakveld Treasury. Wijchen heeft een positief renteresultaat binnen dit taakveld. Uit de voorschriften komen de volgende te hanteren rentepercentages. Deze percentages worden jaarlijks opnieuw berekend. In 2021 hoeft hierop geen nacalculatie plaats te vinden.

	Realisatie 2021
Rente Bouwgrondexploitaties	1,68%
Rente Eigen vermogen	1,98%
Rente-omslag naar de taakvelden berekend	1,20%
Rente-omslag naar de taakvelden genormeerd	1,50%

Paragraaf 7: Bedrijfsvoering

Inleiding
Bedrijfsvoering is de sturing en beheersing van de primaire en ondersteunende processen om het voorgenomen beleid en de daarmee samenhangende doelstellingen van onze gemeente te realiseren.

De bedrijfsvoeringstaken zijn ondergebracht bij de Werkorganisatie Druten Wijchen.

Voor informatie over het beleid, dienstverlening, veranderopgave, personeel en organisatie, informatievoorziening, financiën en control verwijzen we tevens naar de jaarrekening van de Werkorganisatie Druten Wijchen.

De werkorganisatie is formeel belast met alle taken die op grond van wet- en regelgeving aan de gemeentebesturen zijn toegekend. De uitvoering ziet in ieder geval toe op:
a. beleidsvoorbereiding;
b. uitvoering van beleid en wettelijke regelingen;
c. toezicht op aan derden uitbesteed werk;
d. handhaving van wet- en regelgeving;
e. het verrichten van privaatrechtelijke rechtshandelingen, voor zover de werkorganisatie hiertoe bevoegd dan wel hiervoor gemachtigd is;
f. het verrichten van feitelijke handelingen;
g. het verrichten van bedrijfsvoeringstaken op het gebied van personeel, informatie, juridische zaken, organisatie, financiën, administratie, communicatie en huisvesting;
h. toezicht op de naleving van de Leerplichtwet 1969.

De meerwaarde van de WDW-organisatie is in de kern gelegen in de kwaliteitsverbetering van dienstverlening langs de weg van professionalisering van organisatie en personeel. Daarmee kunnen taken beter en goedkoper worden uitgevoerd.

De meerwaarde van de WDW is vervat in vijf strategische doelstellingen (5K's):
1. Verbeteren van de bestuurlijke Kracht in de regio.
2. Verminderen van de Kwetsbaarheid.
3. Verhogen van Kwaliteit van dienstverlening en bedrijfsvoering.
4. Verbeteren van Kansen voor medewerkers.
5. Verminderen en beheersen van Kosten.

In 2018 is een 0-meting uitgevoerd bij inwoners en bedrijven in beide gemeenten over de kwaliteit van dienstverlening. In 2020 is de 1-meting uitgevoerd. De ervaren kwaliteit van dienstverlening bij inwoners en bedrijven is globaal gelijk gebleven.

Stand van zaken
Samengevat kunnen we terugkijken op een bewogen jaar. COVID-19 heeft ook in 2021 zijn stempel gedrukt. Een jaar, waarin wel weer een aantal stappen hebben gezet in de kwaliteit van de organisatie.

Een jaar, waarin we ook de laatste hand hebben gelegd aan de uitvoering van de collegeprogramma's. In beide gemeenten hebben we de ambities in deze programma's meer dan goed weten te realiseren.

Belangrijkste resultaten in de professionalisering
Bij de begroting 2021 hebben we uw gemeenteraden gewezen op een aantal risico's in onze bedrijfsvoering. Deze liggen op het terrein van ICT en formatie.
In de kern missen we de slagkracht in de organisatie om de voorgenomen veranderingen tijdig en goed te kunnen realiseren.

Op het ICT-gebied zijn we vanaf 2021 grote inhaalslagen aan het maken. Afgelopen jaar heeft in het teken gestaan van een groot aantal systeemharmonisaties. Dit leidt ook tot forse procesharmonisaties tussen Druten en Wijchen.
De implementaties vormen een goede basis om de dienstverlening verder te professionaliseren voor inwoners en bedrijven.

In september 2021 hebben we u meegenomen in het actieplan doorontwikkeling van de WDW. Kern daarvan is dat we willen inzetten op de doorontwikkeling van zelforganisatie, de WDW-academie en de implementatie van hybride werken. Het laatste mede ook in navolging van een landelijke trend en de ambities van de Rijksoverheid hierin.
Inmiddels is de WDW-academie gerealiseerd en bouwen we de overige ontwikkelingen verder uit naar 2022.

Ziekteverzuim
Waar we in 2020 en gedurende 2021 een dalende trend zagen in het ziekteverzuim (feb-2021; 5,88), zien we vanaf Q4 2021 (sept-2021; 6,47) weer een stijgende lijn ontstaan. Dit is overigens in lijn met het landelijk beeld.

De stijging betreft vooral het lang en extra lang verzuim. Covid, long-Covid en griep gelden als belangrijkste oorzaken. Echter ook de ervaren werkbelasting binnen onze organisatie heeft substantiële uitval tot gevolg.
De gerichte inzet van een casemanager verzuim (Project Medewerkerskracht) leidt tot bewustere interventies op preventie en een sneller herstel tijdens het verzuim.
In 2022 wordt verder ingezet op preventie, verzuimbegeleiding en werkbeheersing.

Voor wat betreft het lange ziekteverzuim moeten we ook een relatie leggen met het groeiende stuwmeer aan verlofuren.
Lang en extra lang verzuim wijst op werkdruk. Zowel bestuurlijke ambities als ambities om de WDW vanuit een fusie te tillen naar een professionele organisatie zijn hoog.
Bezien we de mogelijkheden om de 'batterij op te laden', dan zien we dat de WDW-werknemer daar (te) weinig gebruik van maakt of kan maken. Ongeveer 50% van het verlof is per november 2021 opgenomen.

Deze combinatie draagt een potentieel risico in zich. Op het moment dat het accent te zeer staat op 'leveren' en in disbalans raakt met 'opladen', ontstaat risico op roofbouw met langdurige uitval tot gevolg. De signalen lijken daarop te wijzen als we letten op exitgesprekken met medewerkers. In 2022 willen we dit laten onderzoeken.

Hogere inhuurkosten
Voor een groot deel verklaart het hogere ziekteverzuim de hogere inhuurkosten van de WDW. Voor 2022 ligt de verhouding vast-inhuur op ruim 20%. Ten opzichte van 2021 is deze verhouding gestegen. De hogere inhuurkosten zien we ook terug in andere gemeenten. Het heeft mede een relatie met uitval als gevolg van corona.

Een andere zwaarwegende oorzaak is de krapte op de arbeidsmarkt. Deze is voelbaar in de organisatie en wordt nijpend naar de toekomst toe. Ook dit is een landelijk beeld in gemeenten. Regionaal wordt hier in de kring van gemeentesecretarissen over gesproken. Het aantal openstaande vacatures ligt momenteel op ongeveer 15. In 2022 zetten we verder in op 'het aanvalsplan vacatures'.

In de jaarrekening van de WDW, paragraaf 1.4 veranderopgave, wordt gedetailleerder teruggekeken op de ontwikkelingen in onze professionaliseringsopgave.

Paragraaf 8: Verbonden partijen

In deze paragraaf geven we per verbonden partij aan op welke wijze zij het openbaar belang behartigen. Daarnaast nemen we de financiële ontwikkelingen van deze partij en de verantwoording op. Indien er voor een van deze verbonden partijen risico's zijn aan te merken, zijn deze vermeld in paragraaf 4 weerstandsvermogen.

- **8.1 Gemeenschappelijke Gezondheidsdienst Regio Nijmegen (GGD) te Nijmegen.**

Behartigen openbaar belang
De GGD Gelderland-Zuid draagt bij aan de bewaking, bescherming en de bevordering van de gezondheid van onze inwoners. Deze taak voert zij uit op grond van de Wet publieke gezondheid 2008. De belangrijkste taken zijn de jeugdgezondheidszorg, infectieziekten bestrijding, algemene gezondheidsbevordering en uitvoering van het meldpunt bijzondere zorg en van het advies- en meldpunt huiselijk geweld en kindermishandeling (Veilig Thuis).

Ontwikkelingen 2021
De afgelopen jaren zijn vele veranderingen bij de GGD doorgevoerd. De bestuurlijke procedures, verantwoording en transparantie zijn verbeterd naar aanleiding van het rekenkamerrapport 'Grip krijgen op Veilig Thuis'. Dit is terug te zien in de gewijzigde Gemeenschappelijke regeling, de nieuwe Meerjarenstrategie en de opbouw van de begroting. In 2021 zetten we deze werkwijze voort en scherpen we deze nader aan, door bijvoorbeeld het ontwikkelen van productenboeken. Dat geeft ons meer inzicht in de werkwijze en keuzemogelijkheden van de deelnemende gemeenten. Ook blijven we de ontwikkelingen rond Veilig Thuis kritisch volgen.

De coronacrisis van 2020 heeft een enorm effect gehad op de GGD en zal dat waarschijnlijk ook in 2021 doen. We houden een vinger aan de pols om te zorgen dat de GGD haar taken rond corona, én haar reguliere taken, kan blijven uitvoeren.

Verantwoording
Ook 2021 was voor de GGD een druk jaar door de bestrijding van de coronapandemie. Hiervoor is de GGD vanuit het Rijk volledig financieel gecompenseerd. Daarnaast konden de meeste reguliere taken gewoon doorgang vinden.
De eerder ingezette koers om de GGD beter te laten aansluiten op gemeenten is voortgezet. Ontwikkeling van thema's binnen de GGD (jeugdgezondheidszorg, bijzondere zorg, gezond leven) gaat steeds vaker in goede samenwerking tussen GGD'ers en gemeenteambtenaren.

- **8.2 MGR Rijk van Nijmegen, Werkbedrijf.**

Behartigen openbaar belang
Het Werkbedrijf is als eerste module van de MGR per 1 januari 2015 van start gegaan. Met het Werkbedrijf worden door de deelnemende gemeenten, het UWV en andere organisaties de handen ineengeslagen om de doelstellingen uit de Participatiewet te realiseren. Eén regeling voor de kwetsbaren op de arbeidsmarkt waarbij zoveel mogelijk mensen aan de slag gaan bij reguliere werkgevers. Een bijzonder samenwerkingsverband omdat hiermee het afbreken van de schotten tussen de verschillende regelingen wordt vertaald naar de uitvoeringsorganisatie.

Ontwikkelingen 2021
Het WerkBedrijf heeft voor 2021 en de jaren erna diverse opgaven en ambities te realiseren. Het WerkBedrijf houdt rekening met een aantal ontwikkelingen:
1. de werkloosheidsontwikkeling en de regionale arbeidsmarkt;
2. de bemiddeling van kandidaten;
3. het strategische arbeidsmarktbeleid;
4. de komst van de nieuwe wet inburgering;
5. de ontwikkelingen m.b.t. wet- en regelgeving.

De IRvN richt zich op:
1. de technologische trends en ontwikkelingen;
2. de landelijke wet- en regelgeving op het gebied van informatieveiligheid;
3. verdere regionale ondersteuning en samenwerking.

Verantwoording
Overeenkomstig de begrote ontwikkelingen uitgevoerd. Nieuw is de CAO aan de slag waarop een positieve zienswijze aan de MGR is afgegeven.

- **8.3 G.R. Instituut Bijzonder Onderzoek Regio Zuid-Gelderland (IBO) te Wijchen.**

Behartigen openbaar belang
Behartiging van de gemeenschappelijke belangen op het gebied van de naleving van sociale zekerheidswetgeving, de Wmo en de Jeugdwet. Een onderzoek tot bijzondere controle op de naleving vindt plaats na een daartoe strekkende opdracht van de deelnemende gemeente aan het Instituut Bijzonder Onderzoek of door de regionale projectgroep Wmo en Jeugdzorg.
Het IBO is een gemeenschappelijke regeling voor de gemeenten Beuningen, Druten, Heumen, Berg en Dal en Wijchen. De gemeente Wijchen fungeert als centrumgemeente. Het IBO werkt nauw samen met Bureau Handhaving van de gemeente Nijmegen.

Ontwikkelingen 2021
Uitkeringsgerechtigden die zich niet aan de regels houden sporen de medewerkers van het IBO actief op. Wij hebben de plicht om onterecht verkregen uitkeringen terug te vorderen, ongeacht de hoogte daarvan. Vanaf 2015 dragen de gemeente de verantwoordelijk voor de nieuwe Jeugdwet en extra Wmo taken (begeleiding, dagbesteding en beschermd wonen GGZ). Gezien de vergroting van de verantwoordelijkheid voor (extra) kwetsbare doelgroepen en het daar bijbehorende budget, zijn ook de risico's op onrechtmatigheden groter geworden. Voor de bestrijding van misbruik, oneigenlijk gebruik en handhaving Wmo 2015 en Jeugdwet sluiten wij zoveel als mogelijk aan bij de visie/methodiek, zoals wij die toepassen bij de uitvoering van de Participatiewet. Deze aanpak kent preventieve en repressieve elementen in zich met als doel spontane naleving van de wet- en regelgeving.

Verantwoording
Het beleid is uitgevoerd overeenkomst de begrote ontwikkelingen. Voor Wijchen lag er wel een nadruk op het rechercheren van vermoedens van fraude bij een zorgaanbieder.

- **8.4 Euregio Rijn/Waal te Kleve en 's-Heerenberg.**

Behartigen openbaar belang
De Euregio Rijn-Waal is een Nederlands-Duits openbaar lichaam, waarbij ca. 55 gemeenten en regionale overheden zijn aangesloten. De Euregio Rijn-Waal heeft als

belangrijkste doel de grensoverschrijdende samenwerking op het gebied van economie en maatschappij te verbeteren en te intensiveren. In het werkgebied van de Euregio Rijn-Waal bestaan veel mogelijkheden voor een sterke economische en maatschappelijke ontwikkeling. De Euregio Rijn-Waal brengt partners bij elkaar om gezamenlijke initiatieven te starten en zo gebruik te maken van synergie-effecten.

Ontwikkelingen 2021
Projecten die meerwaarde hebben voor de gemeente Wijchen zullen wij ondersteunen.

Verantwoording
Er zijn in 2021 geen Euregio-projecten geweest die voor of namens de gemeente Wijchen zijn uitgevoerd.

- **8.5 G.R. Bijsterhuizen te Nijmegen.**

Behartigen openbaar belang
Het samenwerkingsverband heeft tot hoofddoel het bevorderen van de economische ontwikkeling en de werkgelegenheid in de regio Nijmegen door middel van het gezamenlijk ontwikkelen en exploiteren van een kwalitatief hoogwaardig en uit financieel-economisch oogpunt aanvaardbaar intergemeentelijk bedrijventerrein.

Ontwikkelingen 2021
In juni 2020 heeft het bestuur van Bijsterhuizen de begroting 2020 en meerjarenbegroting 2021 - 2024. Het daarin opgenomen meerjarenperspectief is gebaseerd op de vastgestelde planexploitatie per 1 januari 2020. In deze planexploitatie zijn de verwachte gronduitgiftes en bijbehorende winstverwachtingen verwerkt. Gezien de voortgang van de verkopen wordt onderzocht of ontbinding van de GR eerder mogelijk is dan 2024.

Verantwoording
Er is een winstneming van € 3 miljoen genoten in 2021. De laatste kavels zijn verkocht. Ontbinding van de gemeenschappelijke regeling wordt in 2022 verder opgepakt. Het doel van het bestuur is om de GR per 1 januari 2023 opgeheven te hebben.

- **8.6 Gemeenschappelijke Regeling Belastingsamenwerking Beuningen, Druten, Groesbeek, Heumen en Wijchen te Beuningen ("Munitax").**

Behartigen openbaar belang
De gemeenten Beuningen, Heumen, Druten, Groesbeek en Wijchen werken onder de naam "Munitax" samen op het gebied van de uitvoering van de Wet WOZ en de heffing en invordering van gemeentelijke belastingen. De samenwerking heft de kwetsbaarheid van eenmansfuncties op, verhoogt de effectiviteit en kwaliteit en leidt tot lagere kosten.

Er is gekozen voor een lichte juridische vorm van de Wet Gemeenschappelijke Regelingen, namelijk een centrumgemeente constructie waarin de centrumgemeente gemandateerd wordt door de colleges van de overige gemeenten om uitvoering te geven aan de werkzaamheden. Beuningen vervult deze functie als centrumgemeente. De uiteindelijke beleidskeuzes en het vaststellen van alle verordeningen (en tarieven) is een verantwoordelijkheid van de gemeenten zelf.

Ontwikkelingen 2021
Munitax voert volgens plan het opleggen van de belastingaanslagen en de inning van de belastingen voor Wijchen uit. In 2021 wordt voor de overgang naar belasting onroerende zaken gebaseerd op BAG oppervlaktes schaduwgedraaid ten opzichte van de oude methodiek op basis van m3. Met ingang van 2022 volgt de definitieve overgang.

Verantwoording
Munitax heeft haar taken uitgevoerd. Er is een overschrijding van € 134k ontstaan vanwege het inhuren op ontstane vacatures om de bedrijfsvoering te continueren. Het belangrijkste resultaat is dat Munitax in 2021 wederom de hoge beoordeling 'goed' van de Waarderingskamer heeft gekregen voor de uitvoering van de Wet WOZ.

- **8.7 Veiligheidsregio Gelderland-Zuid te Nijmegen.**

Behartigen openbaar belang
De gemeenschappelijke regeling Veiligheidsregio Gelderland Zuid (VRGZ) is een samenwerkingsverband dat sinds 1 januari 2004 bestaat uit de volgende drie onderdelen: de regionale brandweer Gelderland-Zuid (RBGZ), de Geneeskundige hulpverleningsorganisatie in de regio (GHOR) en de Regionale Ambulancevoorziening Gelderland-Zuid (RAV). Ook zijn het veiligheidsbureau en de gemeenschappelijke meldkamer (GMK) hier ondergebracht. De wettelijke grondslag ten aanzien van bovengenoemde taken ligt in de Wet op de Veiligheidsregio's, de Wet Publieke Gezondheid en de Wet Ambulancezorg.

Ontwikkelingen 2021
In de begroting 2021 is rekening gehouden met nu al voorzienbare ontwikkelingen die op de Veiligheidsregio afkomen. In de toekomst staat een aantal ontwikkelingen voor deur die we nog niet direct voor 2021 financieel kunnen vertalen, omdat het tempo of de grootte nog niet te voorzien zijn. Voorbeelden hiervan zijn: de landelijke meldkamer organisatie, de ontwikkelingen in de ambulancezorg, de gevolgen voor veiligheidsorganisatie van de decentralisatie van de zorg). De coronacrisis zal ook gevolgen hebben voor de financiën van de VRGZ. Ze hebben in 2020 al aangegeven extra kosten te hebben gemaakt voor extra uren inzet personeel en beschermende persoonlijke maatregelen.

Verantwoording
De veiligheidsregio heeft aangegeven niet te kunnen bezuinigen omdat 'het vet van het bot is'. Begin 2022 laat de VRGZ een QuickScan uitvoeren om te onderzoeken of er niet bezuinigd kan worden op de bedrijfsvoering.

- **8.8 Gemeenschappelijke Regeling Omgevingsdienst Regio Nijmegen te Nijmegen.**

Behartigen openbaar belang
De regeling is ingesteld ter gemeenschappelijke behartiging van de belangen van de deelnemers ter zake van vergunningverlening, toezicht en handhaving in het kader van het omgevingsrecht. Onder de belangen van de deelnemers wordt tevens begrepen het belang van een goede samenwerking tussen de omgevingsdiensten in Gelderland.

Ontwikkelingen 2021
Druten en Wijchen laten de verplichte wettelijke milieutaken door de ODRN uitvoeren. Dat betreft vergunningverlening en handhaving en ook voeren zij een aantal projecten voor ons uit. De ODRN stelt in overleg met ons een werkplan op waarin de geplande activiteiten voor 2021 zijn beschreven en begroot.

Verantwoording
Het werkplan 2021 is uitgevoerd. De extra kosten aan bijdrage voor de ODRN ontstaat door hogere aantallen vergunningaanvragen en daarmee verband houdend, meer toezicht daarop en hogere advieskosten. Op dit moment zijn we de advieslijsten voor

2022 en 2023 aan het bespreken met de ODRN om te kijken waar nog gekort kan worden op de kosten en hoe hoog de structurele bijdrage gaat worden.

- **8.9 Gemeenschappelijke regeling basisregeling regio Nijmegen te Nijmegen**

Behartigen openbaar belang
In artikel 4 van deze regeling staat opgenomen dat de regeling tot doel heeft gemeenschappelijke belangen met een regionaal c.q. intergemeentelijk karakter van de deelnemende gemeenten te behartigen, teneinde een evenwichtige ontwikkeling in het Regiobeleid te bevorderen. De regeling fungeert als platform voor de voltallige colleges, maar "slaapt".

Ontwikkelingen 2021
Er zijn geen ontwikkelingen.

Verantwoording
Er zijn geen ontwikkelingen

- **8.10 MARN**

Behartigen openbaar belang
Het deelnemen in het aandelenkapitaal van ARN B.V. of haar rechtsopvolger. MARN sluit met de ARN B.V. een vuilverwerkingsovereenkomst af. Hierin is geregeld: de aanbiedingsplicht van de deelnemende gemeenten van de door of vanwege hen opgehaalde afvalstoffen, de acceptatieplicht van de aangeboden afvalstoffen door de verwerkingsinrichting en het in rekening brengen van de verwerkingskosten door ARN B.V. aan de deelnemende gemeenten.

Ontwikkelingen 2021
Volgens de vastgestelde begroting 2021 ontvangen wij een uitkering van € 66k. In 2021 gaat de MARN haar rol bij de energietransitie verder verkennen.

Verantwoording
De gemeente Wijchen heeft in 2021 van MARN een uitkering van € 68.726,- ontvangen.

- **8.11 Werkorganisatie Druten Wijchen**

Behartigen openbaar belang
Op 30 maart 2017 namen de gemeenteraden van de gemeenten Druten en Wijchen met oprichting van de Werkorganisatie Druten Wijchen het besluit om te komen tot een ambtelijke fusie. Deze fusie is formeel ingegaan op 1 januari 2018 en daadwerkelijk gestart met de nieuwe teams op 1 mei 2018. Bij deze samenwerking blijven de beide gemeenten politiek-bestuurlijk helemaal zelfstandig. Iedere gemeente houdt de eigen gemeenteraad, griffie, college van B&W en gemeentesecretaris. De gemeenten blijven ook hun eigen beleid bepalen en de dienstverlening aan de inwoners blijft lokaal.

Ontwikkelingen 2021
De veranderopgave van de WDW ligt in het bereiken van meerwaarde op de 5K's. Daarvoor voert de WDW op meerdere niveaus in de organisatieveranderingen door. Op hoofdlijn liggen deze op het gebied van digitalisering en ICT, efficiëntere en geharmoniseerde werkprocessen en ontwikkeling van medewerkers voor wat betreft houding, gedrag en vaardigheden.

In 2021 zal dit vooral liggen op de doorontwikkeling van de organisatie. IT-ontwikkeling, digitalisering en professionalisering van medewerkers en teams zijn daarin de kernthema's.

Verantwoording

Samengevat kunnen we terugkijken op een bewogen jaar. COVID-19 heeft ook in 2021 zijn stempel gedrukt. Een jaar, waarin wel weer een aantal stappen zijn gezet in de ontwikkeling van de kwaliteit van de organisatie. Een jaar, waarin we ook de laatste hand hebben gelegd aan de uitvoering van de collegeprogramma's. In beide gemeenten hebben we de ambities in deze programma's goed weten te realiseren.
Bij de begroting 2021 hebben we uw gemeenteraden gewezen op een aantal risico's in de bedrijfsvoering. Deze liggen op het terrein van ICT en formatie.
In de kern heeft de WDW op dit moment onvoldoende slagkracht in de organisatie om de voorgenomen veranderingen binnen de planning en goed te kunnen realiseren.
Op het ICT-gebied zijn we vanaf 2021 grote inhaalslagen aan het maken. Afgelopen jaar heeft in het teken gestaan van een groot aantal systeemharmonisaties. Dit leidt ook tot forse procesharmonisaties tussen Druten en Wijchen. De implementaties vormen een goede basis om de dienstverlening verder te professionaliseren voor inwoners en bedrijven.
In september 2021 heeft de WDW de raden meegenomen in het actieplan doorontwikkeling van de WDW. Kern daarvan is dat we willen inzetten op de doorontwikkeling van zelforganisatie, de WDW-academie en de implementatie van hybride werken. Het laatste mede ook in navolging van een landelijke trend en de ambities van de Rijksoverheid hierin.

- **8.12 BVO DRAN**

Behartigen openbaar belang

De vervoersorganisatie is ingesteld om het doelgroepenvervoer in de regio Arnhem en Nijmegen tot stand te brengen en verder te ontwikkelen. Alle gemeenten uit het voormalige stadsregiogebied nemen deel aan de BVO DRAN. De gemeente Wijchen heeft vooralsnog alleen het Wmo sociaal vervoer ondergebracht bij de vervoersorganisatie.

Ontwikkelingen 2021

We verwachten een aanzienlijke stijging van de kosten door o.a. de afbouw van de provinciale subsidie, kostenstijgingen in de taxibranche en de inzet van duurzame vervoersmiddelen. Vanaf het schooljaar 2020-2021 brengen wij ook het leerlingenvervoer onder bij AVAN.
Door het vervoer anders en beter te organiseren kunnen we mogelijk een deel van de kostenstijging temperen. Dit zijn maatregelen die we in BVO DRAN verband gaan nemen. Corona brengt de nodige onzekerheid met zich mee als het gaat om het vervoersvolume, kostencompensatie en extra kosten i.v.m. hygiëne maatregelen.

Verantwoording

In verband met de Coronacrisis ontvingen vervoerders een tegemoetkoming (onder voorwaarden) van maximaal 80% van het niet uitgevoerde vervoer. Er is door de Coronacrisis minder gereisd, hierdoor vallen de uitgaven lager uit dan geraamd. Er zijn bij de WMO minder ritten gereden door corona. Ook de kosten voor het Leerlingenvervoer vallen lager uit.

- **8.13 Groene Metropool Regio Arnhem Nijmegen**

Behartigen openbaar belang

De samenwerking is vastgelegd in de Regeling Gemeenschappelijk Orgaan Arnhem Nijmegen City Regio (opgenomen in de regelingenbundel) en is op 17 december 2015 gestart.

Op 12 januari 2017 ondertekenden waarnemend burgemeester Staal van Arnhem, de Nijmeegse burgemeester Bruls en commissaris van de Koning Cornielje het investeringsakkoord. In dat akkoord is de afspraak vastgelegd om minstens 10 jaar vast te houden aan de ingezette koers om de economie van de regio te versterken. Afschaffing van de WGR-plus betekent dat de taken, bevoegdheden en geldstromen uit de Wet WGR-plus zijn overgegaan van de regio naar de provincie.

In 2019 richt Wijchen haar bestuurlijke en ambtelijke focus nadrukkelijk op het verder uitlijnen van de samenwerking binnen de Regio Arnhem Nijmegen. Dan hebben we het over:
o Bestuurlijk overleg Gemeenschappelijk Orgaan (GO) Regio Arnhem Nijmegen
o Portefeuillehouders overleggen (PO's) op vier onderwerpen
o Voorzittersoverleg GO + PO's
o Economic Board (Triple Helix)
o MIRT (ruimtelijk-economische visie regio t.b.v. MinIenM én t.b.v. provincie Gld
o Gelderse Corridor
Daarnaast speelt het samenspel tussen GR MARN, Dar NV en ARN BV. En is er een overkoepelende verbinding binnen de bestuurlijke stuurgroep Circulaire Economie (bestaande uit de gemeente Nijmegen, MARN, ARN en Dar). Vooralsnog houden we het risicoprofiel van de Stadsregio aan.

Ontwikkelingen 2021
Sinds het voorjaar 2019 is een versterkingsproces gaande om de regionale samenwerking in de Regio Arnhem Nijmegen te verbeteren. Een projectorganisatie heeft met inbreng van colleges en raden van de 18 gemeenten voorstellen gemaakt. In het najaar van 2020 wordt hiervoor de besluitvorming verwacht zodat de versterkte regio in 2021 kan starten. De kosten hiervan bestaan uit een compact en robuust regiobureau en opgaven waar gemeenten voor kunnen kiezen. De kosten voor de opgaven zijn nog niet helder.

Verantwoording
Eind 2021 heeft de gemeenteraad besloten om deel te nemen aan alle vijf de opgaven van de Groene Metropool Regio ANF. Daarmee zijn de kosten voor de GMr ook helder geworden.

- **8.14 Toerisme Veluwe Arnhem Nijmegen (TVAN).**

Behartigen openbaar belang
De doelstelling van het TVAN, (voorheen RBT KAN) is om door middel van marketing, promotie-inspanningen en productontwikkeling meer bezoekers te trekken die langer in het Rijk van Nijmegen (en regio Arnhem en de Veluwe) verblijven en hier meer besteden. Waardoor het toeristisch marktaandeel van de regio in het algemeen en dat van de diverse deelgebieden in het bijzonder vergroot wordt. Wijchen maakt deel uit van de merknamen 'Rijk van Nijmegen' en 'Land van Maas en Waal'. Met marketing- en productontwikkeling wil TVAN de regio Arnhem – Nijmegen - Veluwe laten aansluiten bij de wensen van de gekozen doelgroepen. De regio's moeten een "must see & must do" bestemming worden voor Nederlandse en buitenlandse bezoekers. Communicatie speelt hierbij vanzelfsprekend een belangrijke rol.
De subsidie aan TVAN wordt gebruikt om de gemeente Wijchen als onderdeel van de regio op toeristisch gebied te promoten (marketing) en voor het exploiteren van de VVV Wijchen. De financiering per gemeente gebeurt naar rato van het aantal inwoners.

Ontwikkelingen 2020
Leidend voor de opdracht aan stichting RBT AVN (als enig aandeelhouder van Toerisme Veluwe Arnhem Nijmegen BV - TVAN) is de Uitvoeringsagenda Bestemming in Balans van de regio Arnhem-Nijmegen, de uitvoeringsafspraken van de gemeenten in het Rijk van Nijmegen en de Toeristische positionering Rijk van Nijmegen 2017-2021. De taken van TVAN zijn onder te verdelen in de categorieën: toeristische marketing, destinatiemanagement en productontwikkeling, alsmede regionaal gastheerschap (zoals invulling geven aan het VVV concept) waarbij lokaal maatwerk wordt geleverd. Het zwaartepunt van de opdracht voor TVAN is gelegen in marketing. In de GR hebben de gemeenten afgesproken om € 1,25 -- per inwoner beschikbaar te stellen, waarvan € 0,25 bestemd is voor gastheerschap.

Verantwoording
In 2021 hebben we 1,25 per inwoner verstrekt aan stichting RBT AVN voor de marketing en gebiedspromotie. Door corona is de marketingaandacht gevestigd op de binnenlandse toerist. Een nieuw gastheerschap concept is ontwikkeld. Dat heeft geleid tot een nieuwe invulling van het gastheerschap in Kasteel Wijchen (Toeristisch Informatie Punt). Het concept van de VVV in de Krullentoren is beëindigd.

- **8.15 De Meerval B.V. te Wijchen**

Behartigen openbaar belang
De Meerval BV is verantwoordelijk voor de exploitatie van het zwembad De Meerval. De verantwoordelijkheid voor de instandhouding van het gebouw ligt bij de stichting tot exploitatie van zwembaden in de Gemeente Wijchen. De stichting verhuurt het zwembad aan de BV. Het management van De Meerval BV is in handen van het management van het Golfbad in Oss. Hiervoor is een managementovereenkomst gesloten tussen De Meerval BV en Golfbad Exploitatie BV uit Oss.

Ontwikkelingen 2021
Sinds 1 januari 2018 is er een managementovereenkomst tussen De Meerval BV en Golfbad Exploitatie BV uit Oss. De overeenkomst loopt tot en met december 2022. Er zijn afspraken gemaakt over de te verwachten kapitaalbijdragen van de gemeente, om het exploitatietekort te dekken. Er is een prikkel ingebouwd waardoor Golfbad Exploitatie BV bij positief resultaat beloond wordt. De Covid-19-crisis zet de exploitatie van het zwembad onder druk.

Verantwoording
Als enige aandeelhouder is de gemeente gehouden bij te dragen in de negatieve exploitatie van De Meerval BV. De afgelopen 30 jaren is er altijd geld bij gemoeten. Daarin is het zwembad niet anders dan andere gemeentelijke (sport-) accommomdaties. Alleen gebeurt dit bij het zwembad in de vorm van een kapitaalstorting en niet via subsidie. Zo ook in 2021.

- **8.16 Dienst Afvalstoffen en Reiniging NV (DAR)te Nijmegen.**

Behartigen openbaar belang
De gemeente Wijchen is voor onbepaalde tijd aandeelhouder van de DAR. Vanaf 1 januari 2011, zijn 4.890 aandelen (4,45%) met een waarde van € 389k overgenomen van de Gemeente Nijmegen. Per 31 december 2016 is de aandelenportefeuille herijkt en bezit Wijchen 5.124 aandelen (4,66%). Doelstelling van de deelneming is o.a. het realiseren van verdergaande scheiding van afvalstromen en het realiseren van kostenvoordelen van schaalvergroting in de afvalverwijdering.

Ontwikkelingen 2021
Er is in 2020 een nieuwe strategische visie voor de periode 2020-2024 vastgesteld. We ontvangen in 2021 een dividenduitkering.

Verantwoording
De gemeente Wijchen heeft in 2021 een bedrag van € 23.338 aan dividend ontvangen.

- **8.17 Stichting exploitatie van zwembaden in de gemeente Wijchen te Wijchen.**

Behartigen openbaar belang
De stichting heeft ten doel het beheer en de exploitatie van zwembaden in de gemeente Wijchen en voorts al hetgeen met een aan ander rechtstreeks of zijdelings verband houdt of daartoe bevorderlijk kan zijn, alles in de ruimste zin des woords.

Ontwikkelingen 2021
Onderhoud zal volgens planning worden uitgevoerd.

Verantwoording
In 2021 heeft de stichting de huur aan de Meerval BV kwijtgescholden voor de periodes waarin het vanwege corona gesloten was. De gemeente Wijchen heeft hiervoor een subsidieaanvraag ingediend bij het Rijk ter compensatie. Verder is het onderhoud conform planning uitgevoerd.

In onderstaande tabel worden de (verwachte) jaarrekeningcijfers 2020 van de verbonden partijen weergegeven en de Wijchense bijdrage hierin.

	Bedragen x € 1.000	Verwacht resultaat	Bijdrage Wijchen	Verwacht eigen vermogen 2021		Verwacht vreemd vermogen 2021	
Nr.		**2021**	**2021**	**1/1**	**31/12**	**1/1**	**31/12**
	Gemeenschappelijke regelingen						
8.1	GGD	149	1.970	1.992	2.081	24.931	28.765
8.2	MGR Werkbedrijf	0	4.725	0	0	25.104	32.394
8.3	IBO	0	138	0	0	62	63
8.4	Euregio	0	10	1.315	1.315	1.400	1.400
8.5	Bijsterhuizen	4.469	-3.000	9.752	8.282	2.008	1.580
8.6	VRGZ	1.789	2.620	7.007	7.071	62.792	68.824
8.7	Munitax	0	904	-	-	-	-
8.8	GR Omgevingsdienst Regio Nijmegen	599	972	494	1.057	6.929	4.071
8.9	GR Basisregeling Nijmegen	N.v.t.	N.v.t.				
8.10	MARN	114	-70	9.860	8.896	1922	2752
8.11	Werkorganisatie Druten Wijchen	0	24.879	2.038	806	13.494	15.055
8.12	BVO DRAN	0	663	0	0	13.001	10.603
8.13	Groene Metropool	110	130	0	0	0	0
	Overige verbonden partijen						
8.14	TVAN						
8.15	Meerval BV	-731	731	18	18	351	351
8.16	DAR NV	n.n.b.	2.513	n.n.b.	n.n.b.	n.n.b.	n.n.b.
8.17	Stichting Zwembad	318	250	627	945	269	276

Paragraaf 9: Grondbeleid

Beleid

De gemeente Wijchen heeft voor de periode tot 2030 een forse woningbouwopgave. Mede dankzij het besluit van Gedeputeerde Staten van Gelderland van december 2021 mag de gemeente Wijchen tot 2030 ca 2700 woningen bouwen. Dit betekent dat naast transformatie van bestaande locaties zoals projecten "Tussen Kasteel en Wijchens Meer", "Hart van Zuid" en "herontwikkeling Kraanvogelstraat" ook aandacht zal moeten worden besteed aan "bouwen in de wei". En daar is ook in 2021 aan gewerkt! Als het gaat om de 3de fase van de Huurlingsedam is een overeenkomst getekend voor de bouw van 250 woningen. Het is de bedoeling dat in het najaar van 2022 met de bouw van deze woningen wordt gestart.
Voor Wijchen – west heeft u in mei 2021 een visie vastgesteld. Daarnaast is er een intentie-overeenkomst getekend met de betrokken ontwikkelaars. Zoals vastgelegd in de nota Grondbeleid 2016 is in het algemeen de rol van de gemeente bij gebieds-ontwikkelingen faciliterend. Gezien ook de forse grondpositie van de gemeente in dit gebied zal via het slagboommodel bezien worden wat de meest gewenste rol is van de gemeente.
Een aandachtspunt hierbij is wel de uitspraak van de Hoge Raad van november 2021 in de kwestie Montferland. In dat arrest heeft de Hoge Raad bepaald dat de algemene beginselen van bestuur, en in het bijzonder het gelijkheidsheidsbeginsel, ook van toepassing zijn bij gronduitgifte. Het een-op-een uitgeven van grond is niet meer zondermeer toegestaan. Ook andere mogelijke gegadigden moeten een kans kunnen krijgen. Deze uitspraak betekent dat van tevoren objectieve, toetsbare en redelijke selectiecriteria moeten worden geformuleerd.

In 2021 zijn we volop bezig geweest met initiatieven op het gebied van Collectief Particulier Opdrachtgeverschap (CPO). In de kern Bergharen (CPO De Rivierduin) is gestart met de bouw van woningen. Daarnaast is gewerkt aan projecten in de kernen Balgoij, Niftrik, Batenburg en Bergharen (CPO De Steenuil). Voor diverse projecten heeft u voorbereidingskredieten beschikbaar gesteld.

De regelgeving rondom grondbeleid zoals de Onteigeningswet en de Wet voorkeursrecht gemeenten wordt geregeld via de Aanvullingswet grondeigendom. Het wetsvoorstel (35 133) is op 1 februari 2019 ingediend bij de Tweede Kamer, die in oktober 2019 hiermee heeft ingestemd. De Eerste Kamer is in maart 2020 akkoord gegaan. Op basis van de huidige planning is invoering van deze aanvullingswet gepland op 1-7-2022. Deze datum is vooralsnog ongewijzigd.
In deze nieuwe wet is het instrument stedelijke herverkaveling opgenomen. Bepaalde locaties kunnen ook een uitdaging zijn in het kader van het bevorderen van de leefbaarheid van een wijk. In dat kader kan het instrument van stedelijke herverkaveling naar verwachting een grotere rol vervullen. Dit instrument is vergelijkbaar met de vroegere ruilverkaveling in het buitengebied. Door stedelijke herverkaveling kunnen er transacties plaatsvinden tussen diverse partijen in een plangebied zonder dat de overheid op voorhand een financiëel risico loopt in het kader van de grondverwerving.

In de bijlagen bij de Nota Grondbeleid 2016 gemeente Wijchen zijn tevens spelregels vastgelegd met betrekking tot grondexploitaties. In tegenstelling tot het verleden worden elk jaar de grondexploitaties niet meer voor kennisgeving aangenomen maar via de Meerjaren Perspectief Grondexploitaties (MPG) door u vastgesteld.

In de nota Bovenwijkse voorzieningen, deel 1 is vastgelegd op welke wijze de gemeente Wijchen de investeringskosten voor te realiseren voorzieningen verhaalt op initiatiefnemers dan wel zelfrealisatoren van ontwikkelingen. Deze nota willen we gezien de komst van de Omgevingswet herzien. In 2021 is een voorzichtige start gemaakt met de nota (werktitel) die Omgevingswet-proof is.

Marktprognose
Nationaal en Provinciaal

De befaamde historicus Johan Huizinga schreef in 1935 het boek "In de schaduwen van morgen". Dit boek opent met: "We leven in een bezeten wereld. En wij weten het". Deze twee openingszinnen zijn nu vooral van toepassing op de ontwikkelingen op de vastgoedmarkt in het jaar 2021. In november 2021 waren de huizenprijzen gemiddeld 20% hoger dan het jaar daarvoor. In 80% van de gevallen wordt meer geboden dan de vraagprijs.
De gemeente Wijchen is dan ook de afgelopen periode volop bezig om de druk van de ketel af te halen. In de Woondeal uit 2020 zijn afspraken gemaakt over het vergroten en versnellen van de woningbouw en zijn versnellingslocaties genoemd. Voor Wijchen zijn dat Huurlingsdam fase 3 en Wijchen-West, Kraanvogelterrein en Tussen Kasteel en Wijchens Meer.

Lokaal
In 2019 is er door het bureau Companen een woningmarktonderzoek uitgevoerd voor de regio Arnhem - Nijmegen. Op basis van dit onderzoek ligt er tot 2030 een flinke woningbouwopgave voor de gemeente Wijchen. Op basis van dit onderzoek dienen er tot 2030 ca 2700 woningen te worden gebouwd. Het merendeel van deze woningen zit in de sociale huur dan wel goedkope koopsector. Nader zal worden bezien hoe deze opgave kan worden gerealiseerd.
Het project Tussen kasteel en Wijchens Meer vordert langzaam maar gestaag. In 2020 is er een overeenkomst gesloten tussen de gemeente en ontwikkelaar. De Raad van State heeft echter een deel van het bestemmingsplan vernietigd. De afgelopen periode is bezien hoe een en ander kan worden gerepareerd zonder dat het de kern van het plan raakt.

De ontwikkeling van Veld A van Tuin van Woezik is afgerond. Het openbaar gebied zal worden overgedragen aan de gemeente.

Op meerdere locaties is de gemeente Wijchen actief betrokken bij een CPO-project.
In Bergharen zijn bij het project CPO Rivierduin de woningen volop in aanbouw.
De planologische procedures rondom Kelvinstraat / Sleedoornstraat (CPO Duurzaam Wonsick) zijn in 2021 in positieve zin afgerond. Daar kan nu gebouwd worden. Op andere locaties zoals Batenburg (terrein voormalige basisschool St. Jan Baptist), Balgoij en nabij Dorsvlegel Bergharen (CPO De Steenuil) zijn er overeenkomsten gesloten om te komen tot een woningbouwontwikkeling.

Tezamen met de gemeente Nijmegen participeert de gemeente Wijchen in GR Bijsterhuizen. Eind 2021 is de laatste kavel op dit bedrijventerrein verkocht. In december 2021 heeft het Algemeen Bestuur het besluit genomen om deze GR te liquideren en op te heffen.
Omdat de bodem van de voorraad te verkopen grond zichtbaar is, en er nog steeds vraag is, heeft u in 2020 een voorkeursrecht gevestigd op een locatie van ca 40 ha grenzend aan het bestaande bedrijventerrein Bijsterhuizen. De provincie heeft kenbaar gemaakt positief te staan ten opzichte van deze ontwikkeling. De afgelopen periode zijn al diverse gesprekken gevoerd om te komen tot een ontwikkeling.

Verwachte exploitatieresultaten
Voor de projecten Kraanvogelstraat, Wijchen West, Gebiedsvisie Hart van Zuid, Huurlingsedam Fase 3, CPO Bergharen de Steenuil, Uitbreiding Bijsterhuizen, Balgoij West en Kleinschalige woningbouw Batenburg zijn wel al voorbereidingskredieten maar nog geen grondexploitaties vastgesteld.
Met betrekking tot het verloop van de einduitkomsten op grond van de bijgestelde vastgestelde grondexploitaties is het volgende overzicht te geven:

Tabel 35: Verwachte exploitatieresultaten bouwgrond

Nr.	Complex	Totaal	2021	2022	2023	2024	>2024
1	Tuin van Woezik	-397	-397				
2	Huurlingsedam (fase 1 +2)	-612		-612			
3	TKWM	-3.005					-3.005
4	CPO Bergharen	322		322			
5	CPO Duurzaam Wonsick	454				454	
6	Afgewikkelde projecten	0					
	Totaal exploitaties	**-3.238**	**-397**	**-290**	**0**	**454**	**-3.005**
1	Voorziening Tuin van Woezik (balans)	397	397				
2	Voorziening Huurlingsedam fase 1+2 (balans)	612		612			
3	Voorziening TKWM	3.005					3.005
	Totaal Begroting 2022	**776**	**0**	**322**	**0**	**454**	**0**

De bedragen zijn afgerond op duizend euro.

Grondprijzen
Als gevolg van de inwerkingtreding van de Wet Markt en Overheid moeten we meer dan voorheen onderbouwen hoe de grondprijzen van de gemeente Wijchen tot stand zijn gekomen. De nota Grondprijzenbeleid 2019 is bij de begrotingsbehandeling 2019 vastgesteld. In de raad van 30 september 2021 is de herziene grondprijzenbrief 2021 vastgesteld.

JAARREKENING

Jaarrekening

1. Grondslagen van waardering en resultaatbepaling
2. Resultaat
3. Rekening van Lasten en Baten en Toelichting
4. Balans en Toelichting
5. Niet uit de balans blijkende verplichtingen
6. Overzicht taakvelden voor mutaties bestemmingsreserves
7. Overzicht taakvelden na mutaties bestemmingsreserves
8. WNT (Wet Normering Topinkomens)-bijlage 2021
9. SiSa-bijlage 2021

1. Grondslagen voor waardering en resultaatbepaling

Inleiding
De jaarrekening is opgesteld met inachtneming van de voorschriften die het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeente daarvoor geeft.

Algemene grondslagen voor het opstellen van de jaarrekening

De waardering van de activa en passiva en de bepaling van het resultaat vindt plaats op basis van historische kosten. Tenzij bij het betreffende balanshoofd anders is vermeld, worden de activa en passiva opgenomen tegen de nominale waarde.

Baten en lasten worden toegerekend aan het jaar waarop zij betrekking hebben. Baten en winsten worden slechts genomen voor zover deze op balansdatum gerealiseerd zijn. Verliezen die hun oorsprong vinden voor het einde van het betreffende jaar, worden in acht genomen indien zij voor het opmaken van de jaarrekening bekend zijn geworden.

Personeelslasten worden in principe toegerekend aan het boekjaar waarop ze betrekking hebben. Als gevolg van het formele verbod op het opnemen van voorzieningen c.q. schulden uit hoofde van het jaarlijks terugkerende arbeidsgerelateerde verplichtingen van vergelijkbaar volume, worden sommige personele lasten echter toegerekend aan de periode waarin uitbetaling plaatsvindt; daarbij moet gedacht worden aan componenten zoals verlofaanspraken en dergelijke.

Continuïteitsveronderstelling
De gehanteerde grondslagen voor waardering en resultaatbepaling van de jaarrekening 2021 zijn gebaseerd op de continuïteitsveronderstelling van de gemeente. In de regio Wuhan in China startte in december 2019 een uitbraak van het Covid-19 virus. Medio februari 2020 is dit virus in heel Europa (waaronder ook Nederland) doorgedrongen. Om het virus zo goed mogelijk te bestrijden heeft het Kabinet maatregelen getroffen. De (nadelige) gevolgen van de Covid-19 virus lopen ook in het boekjaar 2022 door. De maatregelen om het Covid-19 virus tegen te gaan, hebben wereldwijd aanzienlijke impact op de economie en werkgelegenheid. De gevolgen voor het boekjaar 2022 en verder zijn nog niet te overzien.

Ook voor Gemeente Wijchen heeft de uitbraak van het COVID-19 virus, op het moment van het opmaken van de jaarrekening, directe organisatorische gevolgen c.q. onzekerheden. Deze organisatorische gevolgen c.q. onzekerheden bestaat uit:
- De gemeente onderzoekt voortdurend welke ondersteuning mogelijk is om inwoners en bedrijven binnen de gemeente die in (financiële) moeilijkheden zijn gekomen te ondersteunen. Dit heeft impact op onze werkzaamheden die we op dit moment nog niet volledig kunnen overzien.

Naast de bovenstaande organisatorische gevolgen heeft dit mogelijk ook financiële gevolgen c.q. onzekerheden. Voor het boekjaar 2021 zijn deze gevolgen reeds in kaart gebracht. In 2021 is sprake van nadelige financiële gevolgen van Corona, echter hebben deze de financiële positie van Gemeente Wijchen niet in materieel opzicht beïnvloed. Nadelige financiële gevolgen zijn in 2021 volledig afgedekt door de steunpakketten vanuit het Rijk. Zie Programmaverantwoording en Bijlage 2 (Overzicht corona compensatie) voor nadere toelichting.

De volgende financiële gevolgen kunnen vanaf boekjaar 2022 van toepassing zijn, voor zover wij kunnen overzien op het moment van het opmaken van de jaarrekening:
- Lagere en/of vertraagde ingaande kasstromen als gevolg van verleende ondersteuning aan inwoners en bedrijven (zoals uitstel van betaling voor de gemeentelijke belastingen) en toename oninbaarheid van vorderingen op inwoners en bedrijven;
- Hogere uitgaande kasstromen als gevolg van landelijk ingestelde regelingen zoals de "Tijdelijke overbruggingsregeling zelfstandig ondernemers" en/of een toename van zelfstandigen die een beroep doen op het Besluit bijstandverlening zelfstandigen;
- Inkomstenderving van gesubsidieerde instellingen en verbonden partijen. Is het weerstandsvermogen van die partijen voldoende om de financiële gevolgen van Corona te kunnen opvangen?;

- Doorschuiven van diverse beleidsactiviteiten, waardoor zaken later gerealiseerd worden dan gedacht;
- Vertragingen in de verkoop van de resterende grondexploitatie;
- Economische recessie welke leidt tot een grotere werkloosheid die zich door kan vertalen naar een groter beroep op bijstand. Normaliter worden gemeenten hiervoor zo nodig gecompenseerd door het Rijk (t-2) al dan niet met maatwerk (voorfinanciering o.i.d). Een economische recessie kan ook impact hebben op bijvoorbeeld onze grondexploitaties als gevolg van vertraging in de uitgifte.

De uiteindelijke financiële impact van bovenstaande zaken is op dit moment niet redelijkerwijs in te schatten.

Wij verwachten qua liquiditeit geen problemen omdat wij zonder problemen bij de Bank voor Nederlandse Gemeenten geld kunnen lenen. Gezien de huidige situatie op de geld- en kapitaalmarkt zijn daaraan geen of nauwelijks rentekosten aan verbonden.

De uitbraak van het COVID-19 virus heeft zoals al vermeld geen materiële invloed op de cijfers over het boekjaar 2021. Het gemeentebestuur heeft passende maatregelen genomen c.q. zorgt ervoor dat passende maatregelen worden genomen om de continuïteit van de bedrijfsactiviteiten te waarborgen. De jaarrekening is dan ook opgemaakt uitgaande van de veronderstelling van continuïteit van de bedrijfsactiviteiten.

Waarderingsgrondslagen balans

Immateriële vaste activa
De immateriële vaste activa worden gewaardeerd op verkrijgingspijs- of vervaardigingspijs verminderd met afschrijvingen. Afschrijving vindt plaats volgens een percentage van de geactiveerde kosten. Vanaf 2016 worden bijdragen in activa van derden ook hieronder gepresenteerd.

Materiële vaste activa
Materiële vaste activa worden gewaardeerd tegen de verkrijgingsprijs, zijnde de inkoopprijs en bijkomende kosten of vervaardigingspijs. De vervaardigingsprijs betreft de aanschaffingskosten van de gebruikte grond- en hulpstoffen en de overige kosten die rechtstreeks aan de vervaardiging kunnen worden toegerekend eventueel verminderd met bijdragen van derden. Indien de BTW compensabel is dan geldt waardering tegen brutobedrag verminderd met de BTW-component. Indien een materieel vast actief een blijvend lagere marktwaarde heeft, is het actief afgewaardeerd.
Bij de materiële vaste activa is onderscheid gemaakt naar investeringen met economisch nut en investeringen in de openbare ruimte met uitsluitend maatschappelijk nut.
Afschrijving vindt lineair plaats met ingang van 1 januari volgend op het jaar van gereedkomen, aanschaf of ingebruikname van het vaste actief.

Financiële vaste activa
De leningen u/g zijn opgenomen voor het nominale openstaande saldo verminderd met het totaal van de getroffen voorzieningen in verband met risico's voor oninbaarheid.
De deelnemingen zijn opgenomen tegen verkrijgingspijs. Elk jaar vindt een beoordeling plaats of een afwaardering noodzakelijk zou zijn op grond van een structurele waardedaling van de aandelen.

Voorraden
De voorraden zijn gewaardeerd tegen inkoopprijs en bijkomende kosten of lagere marktwaarde. De grondexploitaties worden gewaardeerd overeenkomstig de cumulatieve bestedingen verminderd met de al ontvangen opbrengsten uit hoofde van verkopen en subsidies, dan wel lagere marktwaarde. De rente is toegerekend over de boekwaarde van de grondexploitatie per 1 januari van het betreffende jaar op basis van het gewogen gemiddelde rentepercentage van de bestaande leningenportefeuille van de gemeente, naar verhouding vreemd vermogen/totaal vermogen (indien geen sprake is van projectfinanciering).

De disconteringsvoet die is gehanteerd in de berekening van de contante waarde ten behoeve van het treffen van een verliesvoorziening voor negatieve grondexploitaties is voor alle gemeenten gelijkgesteld aan het maximale meerjarig streefpercentage van de Europese Centrale Bank voor de inflatie binnen de Eurozone (2021: 2%).

Winstneming vindt plaats volgens de Percentage of Completion (POC)-methode. Dit is een methode om de verantwoording van de resultaten over de looptijd van de grondexploitatie naar rato van de verrichte prestaties te laten plaatsvinden. De winstneming in het boekjaar wordt berekend door het geprognosticeerde resultaat voor het gehele project per balansdatum te vermenigvuldigen met het voortgangspercentage van het project (gebaseerd op gerealiseerde kosten per balansdatum/begrote kosten project) en het reeds genomen resultaat per balansdatum daarop in mindering brengen. Indien aan de volgende vooraarden is voldaan, bestaat er voldoende zekerheid om winst te mogen nemen:
- het resultaat op de grondexploitatie kan op betrouwbare wijze worden ingeschat, en
- de grond (of deelperceel) moet zijn verkocht, en
- de kosten zijn gerealiseerd.

Het College hanteert de volgende algemene uitgangspunten ten aanzien van haar schattingen:
- het rentepercentage bedraagt 0,88%;
- de kostenindexatie bedraagt 2%;
- de opbrengstenindexatie bedraagt 1,5%;
- de geplande afzet is 1500 woningen tot 2030 gebaseerd op de Woningbouwopgave.

Ten aanzien van de geraamde kosten heeft het College de volgende uitgangspunten gehanteerd:
- de grondprijzen worden vastgesteld conform de systematiek en uitgangspunten genoemd in de door het College vastgestelde nota Grondbeleid. De nota Grondbeleid is in 2016 geactualiseerd;
- jaarlijks worden, via een door het College te besluiten Grondprijzenbrief, wijzigingen op deze nota vastgesteld. In 2021 zijn de grondprijzen opnieuw herzien en vastgesteld

Ten aanzien van de geraamde gerealiseerde opbrengsten heeft het College de volgende uitgangspunten gehanteerd:
- vaste prijzen conform de Grondprijzenbrief en marktconforme prijzen gebaseerd op een normatieve residuele methode.

Kortlopende Vorderingen
De vorderingen zijn gewaardeerd tegen de nominale waarde. Voor zover noodzakelijk zijn voorzieningen getroffen voor het risico van oninbaarheid. Deze voorzieningen zijn in mindering gebracht op het saldo van de vorderingen.

Overlopende activa
De onder overlopende activa opgenomen posten zijn tegen nominale waarde gewaardeerd.

Liquide middelen
De liquide middelen zijn gewaardeerd tegen nominale waarde.
Op grond van art. 2 Wet FIDO (Wet Financiering decentrale overheden) worden overtollige liquiditeiten bij ’s Rijks schatkist aangehouden.

Eigen vermogen
Onder het eigen vermogen zijn opgenomen de algemene reserves en de bestemmingsreserves alsmede het saldo van de rekening van baten en lasten.

Voorzieningen
Onder de voorzieningen zijn opgenomen de op het moment van opstellen van de jaarrekening voorzienbare verplichtingen, verliezen en of risico’s voor zover de omvang hiervan redelijkerwijs is in te schatten dan wel van derden verkregen middelen die specifiek moeten worden besteed. Ook voor kosten die in een volgend jaar gemaakt worden, maar hun oorsprong vinden in het betreffende jaar, waarbij de voorziening dient tot kostenegalisatie.

De voorzieningen zijn opgenomen tegen nominale waarde.
Uitzondering hierop is de pensioenvoorziening voor wethouders, welke wordt gewaardeerd tegen de contante waarde van de (reeds opgebouwde) toekomstige uitkeringsverplichtingen.

Onderhoudsvoorzieningen waarvan de omvang wordt bepaald op basis van beheers- of onderhoudsplannen worden berekend op basis van de laatst bekende geactualiseerde plannen.

Vaste schulden
Vaste schulden worden gewaardeerd tegen de nominale waarde.
De vaste schulden hebben een rente-typische looptijd van één jaar of langer.

Vlottende passiva
De vlottende passiva worden gewaardeerd tegen nominale waarde.

Grondslagen van resultaatbepaling

Baten en lasten
In de rekening worden de baten en lasten op dezelfde wijze gerangschikt als in de begroting. Zowel de baten als de lasten worden toegerekend aan het jaar waarop ze betrekking hebben.
Mutaties via de reserves worden conform de verslaggeving voorschriften afzonderlijk in de staat van baten en lasten gepresenteerd.

Vennootschapsbelasting
Door het aannemen van de Wet modernisering vennootschapsbelastingplicht Overheidsondernemingen door de Eerste Kamer op 19 mei 2015 is de gemeente Wijchen met ingang van 1 januari 2016 in beginsel vennootschapsbelastingplichtig voor haar ondernemersactiviteiten. Vooralsnog is op grond van inventarisatie van activiteiten van de gemeente geen belastinglast opgenomen in de jaarrekening.

2. Resultaat

2.1 Resultaat en resultaatbestemming.
In dit financieel jaarverslag presenteren wij de resultaten over het boekjaar 2021. Daarbij hebben wij de algemeen aanvaarde regels voor de verslaglegging gehanteerd (Besluit Begroting en Verantwoording). Conform deze regels is het resultaat gepresenteerd voor en na bestemming. De mutatie betreft het saldo van toevoegingen en onttrekkingen aan reserves waartoe de Raad in het onderhavige boekjaar heeft besloten. Vervolgens wordt voor het resterende resultaat een resultaatvoorstel opgenomen.

Het gerealiseerde resultaat is uit te splitsen in het resultaat bouwgrondexploitatie en resultaat algemene dienst.

Het resultaat over boekjaar 2021, onderscheiden naar lasten en baten, bedraagt:

Resultaat (x € 1.000)		
Totaal baten		112.556
Totaal lasten		105.072
Gerealiseerde totaal van saldo van baten en lasten		**7.485**
Mutaties in reserves:		
- stortingen in reserves	-10.127	
- onttrekkingen uit reserves	5.462	
Saldo mutaties reserves		**-4.665**
Gerealiseerde resultaat		**2.820**
Waarvan resultaat bouwgrondexploitatie		*169*
Waarvan resultaat algemene dienst		*2.651*

Zoals uit bovenstaand overzicht blijkt, is er in 2021 een gerealiseerd resultaat voor mutaties reserves van € 7,5 miljoen positief behaald. In 2021 hebben we voor per saldo € 4,7 miljoen gedoteerd aan de reserves, zodat we uiteindelijk uitkomen op een positief resultaat van € 2,8 miljoen. Dit resultaat is beschikbaar om te bestemmen.

Te bestemmen resultaat:

Resultaat 2021	2.820
Budgetoverhevelingen 2021 conform raadsbesluit	-764
Nog te bestemmen resultaat 2021	**2.056**

Het overzicht te bestemmen resultaat laat zien dat de Raad al een besluit genomen heeft over de budgetoverhevelingen 2021-2022. Op grond van dit besluit worden de budgetoverhevelingen 2021 toegevoegd aan de Begroting 2022.

Na aftrek van de post budgetoverhevelingen resteert een saldo nog te bestemmen van € 2.056.000. Het college verzoekt de Raad in te stemmen met het onderstaande voorstel van besteding:

- Doteren aan de algemene reserve: € 2.056k

3. Rekening van Lasten en Baten en Toelichting

3.1 Rekening van lasten en baten

In dit hoofdstuk zijn de totalen van alle baten en lasten per programma opgenomen. Als gevolg van de BBV zijn de cijfers per programma exclusief de mutaties in de reserves weergegeven. Dit geeft het gerealiseerd resultaat voor bestemming weer. Na verwerking van de mutaties in de reserves wordt ten slotte het gerealiseerd resultaat na bestemming weergegeven.

	Programma	Primitieve begroting 2021			Actuele begroting 2021		
	(x 1.000)	**Lasten**	**Baten**	**Saldo**	**Lasten**	**Baten**	**Saldo**
0	Bestuur en ondersteuning	16.640	76.339	59.699	16.616	80.973	64.357
1	Veiligheid	3.579	50	-3.530	3.577	154	-3.423
2	Verkeer en vervoer	4.606	95	-4.511	4.701	95	-4.606
3	Economie	1.303	711	-592	1.759	585	-1.174
4	Onderwijs	3.801	262	-3.539	3.727	226	-3.501
5	Sport, cultuur en recreatie	8.662	621	-8.042	9.264	744	-8.519
6	Sociaal domein	50.968	13.100	-37.868	55.564	13.446	-42.117
7	Volksgezondheid en milieu	10.534	9.076	-1.457	10.707	9.101	-1.606
8	Wonen en bouwen	3.283	2.186	-1.097	4.204	2.199	-2.005
	Gerealiseerde totaal van saldo van baten en lasten	***103.376***	***102.439***	***-937***	**110.119**	**107.523**	**-2.595**
	Mutaties in reserves						
0	Bestuur en ondersteuning	1.164	1.013	-151	3.247	1.819	-1.428
1	Veiligheid	0	113	113	0	113	113
2	Verkeer en vervoer	52	3	-49	52	81	30
3	Economie	3	283	281	3	702	699
4	Onderwijs	222	459	238	222	463	241
5	Sport, cultuur en recreatie	830	982	152	1.122	1.736	613
6	Sociaal domein	686	1.733	1.047	746	2.952	2.206
7	Volksgezondheid en milieu	62	54	-8	118	28	-90
8	Wonen en bouwen	40	40	0	40	53	13
	Totaal mutaties in reserves	***3.059***	***4.681***	***1.622***	**5.550**	**7.947**	**2.397**
	Gerealiseerde resultaat			**685**			**-199**

	Programma (x 1.000)	Jaarrekening 2021		
		Lasten	Baten	Saldo
0	Bestuur en ondersteuning	16.430	83.256	66.826
1	Veiligheid	3.653	360	-3.292
2	Verkeer en vervoer	4.496	277	-4.219
3	Economie	1.308	733	-576
4	Onderwijs	4.381	919	-3.461
5	Sport, cultuur en recreatie	8.831	1.407	-7.424
6	Sociaal domein	50.427	12.756	-37.671
7	Volksgezondheid en milieu	10.535	9.702	-833
8	Wonen en bouwen	5.010	3.147	-1.864
	Gerealiseerde totaal van saldo van baten en lasten	**105.072**	**112.556**	**7.485**
	Mutaties in reserves			
0	Bestuur en ondersteuning	4.132	1.658	-2.474
1	Veiligheid	0	113	113
2	Verkeer en vervoer	444	26	-418
3	Economie	3	218	216
4	Onderwijs	230	459	230
5	Sport, cultuur en recreatie	1.332	1.085	-248
6	Sociaal domein	2.947	1.675	-1.271
7	Volksgezondheid en milieu	1.000	41	-960
8	Wonen en bouwen	40	187	147
	Totaal mutaties in reserves	**10.127**	**5.462**	**-4.665**
	Gerealiseerde resultaat			**2.820**

3.2 Resultaat 2021 t.o.v. geactualiseerde begroting 2021.

3.2.1. Resultaat van de bouwgrondexploitatie

Omschrijving	Begroot	Werkelijk	Mutatie
Winstneming CPO Bergharen	0	214	214
Eindresultaat op Tuin van Woezik	-416	-397	19
Vrijval voorziening Tuin van Woezik	416	397	-19
Bijstelling verliesvoorziening Huurlingsedam fase 1+2	0	107	107
Bijstelling verliesvoorziening Tussen Kasteel en Wijchens Meer	0	-152	-152
Totaal (x € 1.000)	**0**	**169**	**169**

3.2.2. Winstneming Bijsterhuizen

De Gemeenschappelijke Regeling Bijsterhuizen heeft in 2021 voor een bedrag van € 3.000.000 winst uitgekeerd. Dit bedrag is toegevoegd aan de algemene reserve.

3.2.3. Resultaat van de algemene dienst

Omschrijving	Begroot
Saldo primitieve begroting	685
Amendementen bij begroting 2021	-141
Perspectiefnota 2021	-1.507
Budgetoverhevelingen 2021-2022	764
Saldo geactualiseerde begroting (x € 1.000)	**-199**
Resultaat van de algemene dienst	2.651
Verschil	**2.850**

Het resultaat 2021 sluit met een positief resultaat van € 2.820k en ligt daarmee € 3.019k hoger dan aangenomen in de begroting. Het resultaat kan worden uitgesplitst in het resultaat bouwgrond (€ 169k werkelijk versus € 0k begroot) en het resultaat van de Algemene Dienst (€ 2.651k werkelijk versus -€ 199k begroot). De afwijking op de Algemene Dienst wordt verklaard door de relevante mutaties opgenomen in de volgende tabel.

Progr.	Omschrijving	Verschil (x € 1.000
0	Pensioenen wethouders, vanwege hogere rekenrente is op basis van actuariële berekeningen de hoogte van de voorziening verlaagd om daarmee op het uiteindelijke doelvermogen te komen.	98
0	De opbrengsten voor groenstroken zijn in de eerste rapportage al verhoogd van € 100k naar € 200k. In de 2e rapportage werd ingeschat dat de inkomsten uitkwamen op € 335k. Dit kwam door enkele grote verkopen in het 3e kwartaal van 2021. Uiteindelijk zijn de inkomsten in het 4e kwartaal nogmaals flink gestegen waardoor we uiteindelijk een voordeel van € 294k over 2021 kunnen rapporteren.	294
0	Extra kosten Munitax i.v.m. proceskostenvergoedingen en inhuur op vacatureruimte. Van het totale tekort betreft € 29k afrekening 2019 en € 43k nadeel 2021 o.b.v. de concept jaarrekening Munitax 2021.	-72
0	Bijdrage WDW afrekening binnen de sleutel (met name vanwege CAO eenmalige uitkering personeel vanwege corona).	-490
0	Voordeel op exploitatie huisvesting gemeentelijke kantoren en kasteel	61
0	De algemene uitkering is ten opzichte van de raming aanmerkelijk hoger uitgevallen. Dit is in hoofdzaak te verklaren uit het gunstige effect van de September- en December-circulaire 2021 en nagekomen inkomsten uit het gemeentefonds van voorgaande jaren (+ € 110 K). Van de totale extra middelen is € 911K geparkeerd/gelabeld voor diverse taakmutaties in 2022 (o.a. aanpak Jeugdzorg/Tonk/Mantelzorg/Cultuur/Buurthuizen e.d.). Dit betreft dus voor een deel Corona-gerelateerde middelen die nog niet in 2021 zijn besteed. Mede conform het besluit bij de December-circulaire 2021 is de € 911 K gestort in de Corona egalisatie reserve.	958
1	Een aantal activiteiten voor veiligheidsbeleid en preventie is o.a. door de Corona niet tot uitvoering gekomen, waar door er budget incidenteel onbenut is gebleven.	69
1	De legesopbrengsten voor kabels en leidingen vallen hoger uit dan geraamd door enkele nieuwe contracten. In de perspectiefnota zal deze inkomst structureel worden vertaald.	59
2	Wegens de strenge winter in het begin van 2021 hebben we een behoorlijke overschrijding op het budget gladheidbestrijding.	-108
2	Dit jaar zijn de onderhoudskosten en de kosten van vandalisme aan de civiele kunstwerken lager. Het onderhoudsdeel wordt in de egalisatiereserve gestort	52
2	Lagere eigenaarslasten voor de parkeergarage	32
3	In de loop van 2021 is de BIZ-belasting voor centrum Wijchen ingevoerd. Noch de opbrengst (zie taakveld 3.3), noch de daaraan gerelateerde subsidie aan de Stichting BIZ (dit taakveld 3.1) is derhalve geraamd en verklaart het verschil.	-84
3	Pas in de loop van 2021 is de BIZ-belasting voor centrum Wijchen ingevoerd. Noch de opbrengst (dit taakveld 3.3), noch de daaraan gerelateerde subsidie aan de Stichting BIZ (zie taakveld 3.1) is derhalve geraamd.	84
4	Voordeel op de subsidie Peuterspeelzalen, vooral vanwege de afrekening 2020 en ontvangen rijkssubsidie op onderwijsachterstanden beleid.	56

Progr.	Omschrijving	Verschil (x € 1.000
4	Vanwege corona hebben minder leerlingen gebruik gemaakt van het vervoer.	68
5	Totaal op buitensport minder kosten gemaakt o.a. minder subsidie vertrekt, minder onderhoudskosten en gemeentelijke belastingen.	60
5	Minder gebruik gemaakt van sportfaciliteiten waardoor er minder kosten gemaakt voor bv; schoonmaak, reparaties, onderhoud etc.	60
5	SPUK sport (subsidieregeling rijk vanwege gewijzigde BTW regelgeving op sport) afrekening 2021.	68
5	De eikenprocessierups heeft dit jaar minder overlast veroorzaakt.	56
6	Op dit taakveld treedt per saldo een voordeel op. Belangrijkste oorzaken: lagere uitvoeringskosten sociaal wijkteam (flexibele schil), voordeel op subsidiebudget, hogere juridische kosten en hogere kosten regionale samenwerking (intensivering).	64
6	Voordeel op overige regelingen bijzondere bijstand, waaronder ook een compensatiebudget voor corona, die niet benodigd was.	51
6	De Kindregeling beoogt vooral participatie te stimuleren (in vastomlijnde activiteiten). Door Corona is het aanbod daarvan minder en daardoor het aantal aanvragen waarschijnlijk ook.	34
6	Voordeel BBZ, Noodfonds TOZO (tijdelijke overbruggingsregeling zelfstandig ondernemers) wordt veroorzaakt door de eindafrekening over 2020 en uitvoeringskosten 2021.	117
6	MGR: Lagere kosten op de uitvoering van de Sociale Werkvoorziening en door teruggave van BTW over de jaren 2018 t/m 2020.	270
6	Voor de egalisatiereserve WMO geldt een plafond van € 500k. Het meerdere valt vrij in de Jaarrekening en komt ten gunste van de algemene middelen.	39
6	Op het onderdeel schuldhulpverlening treedt een incidenteel voordeel op. Het betreft deels middelen die vanuit 2020 zijn overgeheveld naar 2021 en dit jaar niet zijn ingezet. Daarnaast is de verwachte toename van aanvragen schuldhulpverlening uitgebleven.	108
6	Het onderdeel PGB's Wmo nieuw laat een voordeel zien. Er wordt minder vaak pgb ingezet, waarschijnlijk omdat ons zorg in natura budget volstaat.	127
6	Bij het onderdeel Wmo dagbesteding treedt een voordeel op. Dit mede als gevolg van zorgvuldige beoordeling bij de toegang wat de meest passende ondersteuning is. Ook vindt verschuiving plaats naar de Wet langdurige zorg (WLZ). Daarnaast is ook door Corona minder gebruik gemaakt van dagbesteding.	175
6	Het onderdeel Wmo begeleiding laat een voordeel zien. Dit voordeel zit met name op de reguliere begeleiding. Zowel het aantal toewijzingen als aantal inwoners dat reguliere begeleiding krijgt is afgenomen. Bij specialistische begeleiding is sprake van een lichte afname in het aantal cliënten.	166
6	Op het onderdeel contractmanagement en monitoring treedt een voordeel op. Dit voordeel ontstaat met name door efficiëntere inzet van personeel en informatiesystemen.	130
6	Het onderdeel persoonlijke verzorging Jeugd laat een voordeel zien. Dit als gevolg van een kleine teruggang in aantal unieke cliënten. Door inzet van ZBO- commissie (zorg binnen onderwijs) oordelen we zorgvuldig wat gefinancierd dient te worden vanuit de Jeugdwet.	60
6	Het onderdeel dagbehandeling Jeugd laat een voordeel zien t.o.v. de begroting. Dit voordeel is uiteindelijk kleiner dan verwacht. Met name de vraag naar naschoolse opvang is toegenomen doordat jeugdigen meer behoefte hebben aan structuur na school en ouders ontlast moeten worden in de zorgvraag van het kind.	29
6	Bij het onderdeel vervoer Jeugd treedt een voordeel op. De vervoersdiensten zijn minder ingezet omdat zorgproducten zoals dagbehandeling ook minder zijn ingezet als resultaat van de coronamaatregelen.	29
6	Het onderdeel verblijf incl. behandeling Jeugd laat een voordeel zien. De belangrijkste oorzaken zijn: uitstroom van twee jeugdigen uit het product 24-uurs behandelgroep en het feit dat in geheel 2021 geen Jeugdzorg plus is ingezet.	92
6	Het onderdeel verblijf excl. behandeling Jeugd laat een voordeel zien. Wel is er sprake van kostenstijging als gevolg van nieuwe instroom bij de gezinshuizen middel en zwaar (verzwaring problematiek). Ondanks de stijging	57

Progr.	Omschrijving	Verschil (x € 1.000
	van kosten binnen deze categorie komen we op een voordeel uit in 2021. Dit a.g.v. de compensatieregeling voogdij / 18+ vanuit het Rijk, waarmee gemeenten die een bovengemiddeld gebruik hebben in deze categorie, worden gecompenseerd.	
6	Bij het onderdeel Jeugdhulp ambulant treedt een nadeel op. Dit als gevolg van stijging bij meerdere zorgproducten. Reguliere begeleiding is gestegen, o.a. door de inzet van STAR- training (kortdurend groepsaanbod jeugd GGZ). Daarnaast wordt begeleiding ingezet zodat jeugdigen binnen het onderwijs / woongroep kunnen blijven. Door de effecten van Corona(maatregelen) stijgt ook de behoefte aan specialistische begeleiding.	-513
6	Bij het onderdeel Jeugd GGZ treedt een voordeel op (terwijl in de prognoses nog een nadeel werd verwacht). De belangrijkste oorzaken voor deze stabilisatie: inzet specialistische ondersteuning jeugd GGZ, extra inzet SMW en aanvulling van het vrij toegankelijk aanbod (o.a. STAR- training). De basis GGZ wordt meer ingezet dan begroot. Bij de specialistische GGZ blijven we ruim binnen de begroting. Mede doordat de productie van één grote aanbieder in 2021 is gedaald vanwege procedure tot contractbeëindiging.	130
6	Op het onderdeel lumpsum treedt een voordeel op.	71
6	De bij de Perspectiefnota geraamde onttrekking vanuit de egalisatiereserve 2D's blijkt niet nodig omdat geen tekort optreedt bij de Jaarrekening.	-660
6	Op het onderdeel Veilig Thuis treedt een voordeel op. De definitieve begroting GGD is uiteindelijk lager vastgesteld.	48
6	Op basis van de verantwoording van de Sociale Verzekeringsbank, laat het onderdeel PGB's Jeugd een voordeel zien.	180
6	Bij het onderdeel Jeugdbescherming treedt een nadeel op. De belangrijkste oorzaak is een stijging van de ondertoezichtstellingen (OTS). Verwijzing loopt via de gecertificeerde instellingen.	-65
6	Op het landelijk budget Jeugd treedt een voordeel op.	80
7	De advieskosten voor verschillende beleidsterreinen vallen lager uit dan begroot. In totaal gaat het om € 88k onderverdeeld in Bodembeleid € 18k, Milieubeleid € 21k, Waterbeleid € 18k, Geluidsbeleid € 11k.	68
7	De extra kosten aan bijdrage voor de ODRN ontstaat door hogere aantallen vergunningaanvragen en daarmee verband houdend, meer toezicht daarop en hogere advieskosten. Op dit moment zijn we de advieslijsten voor 2022 en 2023 aan het bespreken met de ODRN om te kijken waar nog gekort kan worden op de kosten en hoe hoog de structurele bijdrage gaat worden.	-73
8	De opbrengsten van bestemmingsplannen zijn hoger doordat er meer postzegelbestemmingsplannen in procedure zijn gebracht dan geraamd.	41
8	Conform de BBV moet tussentijds winst worden genomen via de Percentage Of Completion (POC) methode. Voor de CPO Bergharen betekent dit dat in 2021 een bedrag van € 214k aan winst moet worden genomen.	214
8	De grondexploitatie van de Tuin van Woezik wordt afgesloten met een negatief saldo van € 397k.	-397
8	De grondexploitaties zijn opnieuw doorgerekend, de verliesgevende voorzieningen van de Tuin van Woezik, Huurlingsedam en TKWM zijn bijgesteld.	353
8	Er zijn in 2021 meer bouwaanvragen ingediend dan verwacht. Daarbij is de gemiddelde omvang van een aanvraag ook groter dan verwacht. Dit heeft geresulteerd in hogere bouwkosten waarover de leges berekend worden.	195
	Overig afwijkingen (kleiner dan € 50k)	309
	TOTAAL	**2.850**

3.3 Rekening van lasten en baten, uitsplitsing structureel en incidenteel perspectief
In deze paragraaf wordt de uitsplitsing weergegeven tussen de incidentele en structurele baten en lasten per programma. Deze cijfers maken onderdeel uit van het totaal aan lasten en baten gepresenteerd onder paragraaf 3.1. Het incidenteel perspectief is gebaseerd op het door de Raad vastgestelde incidenteel perspectief uit de Begroting 2021, inclusief bouwgrondexploitaties, aangevuld met de incidentele posten uit de Perspectiefnota 2021.

Structureel

	(x € 1.000)	**Begroot 2021**			**Werkelijk 2021**		
Nr.	**Programma**	**Lasten**	**Baten**	**Saldo**	**Lasten**	**Baten**	**Saldo**
0	Bestuur en ondersteuning	15.644	77.973	62.329	15.710	80.256	64.546
1	Veiligheid	3.485	154	-3.332	3.561	360	-3.201
2	Verkeer en vervoer	4.691	95	-4.596	4.486	277	-4.209
3	Economie	1.468	585	-883	1.308	733	-576
4	Onderwijs	3.520	226	-3.294	4.169	919	-3.250
5	Sport, cultuur en recreatie	8.702	744	-7.957	8.427	1.407	-7.020
6	Sociaal domein	53.331	13.399	-39.932	49.187	12.802	-36.385
7	Volksgezondheid en milieu	10.583	9.101	-1.482	10.514	9.702	-812
8	Wonen en bouwen	2.871	1.086	-1.785	4.299	2.536	-1.763
	Gerealiseerde resultaat	**104.295**	**103.363**	**-932**	**101.661**	**108.992**	**7.331**
	Mutaties in reserves						
0	Bestuur en ondersteuning	247	1.196	948	1.132	1.300	168
1	Veiligheid	0	113	113	0	113	113
2	Verkeer en vervoer	52	81	30	444	26	-418
3	Economie	3	418	416	3	216	213
4	Onderwijs	222	264	42	230	261	31
5	Sport, cultuur en recreatie	1.122	1.268	146	1.332	740	-592
6	Sociaal domein	746	1.356	609	2.785	824	-1.961
7	Volksgezondheid en milieu	68	-26	-94	950	37	-913
8	Wonen en bouwen	40	53	13	40	187	147
	Totaal mutaties in reserves	**2.500**	**4.724**	**2.224**	**6.915**	**3.705**	**-3.211**
	Resultaat na eerste winst bestemming			**1.291**			**4.120**

Incidenteel, inclusief bouwgrond

	(x € 1.000)	Begroot 2021			Werkelijk 2021		
Nr	**Programma**	**Lasten**	**Baten**	**Saldo**	**Lasten**	**Baten**	**Saldo**
0	Bestuur en ondersteuning	972	3.000	2.028	720	3.000	2.280
1	Veiligheid	92	0	-92	92	0	-92
2	Verkeer en vervoer	10	0	-10	10	0	-10
3	Economie	291	0	-291	0	0	0
4	Onderwijs	207	0	-207	211	0	-211
5	Sport, cultuur en recreatie	562	0	-562	404	0	-404
6	Sociaal domein	2.233	48	-2.185	1.241	-46	-1.287
7	Volksgezondheid en milieu	125	0	-125	21	0	-21
8	Wonen en bouwen	1.333	1.113	-220	712	611	-101
	Gerealiseerde resultaat	**5.824**	**4.161**	**-1.663**	**3.411**	**3.565**	**154**
	Mutaties in reserves						
0	Bestuur en ondersteuning	3.000	623	-2.377	3.000	358	-2.642
1	Veiligheid	0	0	0	0	0	0
2	Verkeer en vervoer	0	0	0	0	0	0
3	Economie	0	283	283	0	2	2
4	Onderwijs	0	199	199	0	199	199
5	Sport, cultuur en recreatie	0	467	467	0	344	344
6	Sociaal domein	0	1.596	1.596	162	851	689
7	Volksgezondheid en milieu	50	54	4	50	3	-47
8	Wonen en bouwen	0	0	0	0	0	0
	Totaal mutaties in reserves	**3.050**	**3.223**	**173**	**3.212**	**1.758**	**-1.454**
	Resultaat na eerste winst bestemming			**-1.490**			**-1.300**

Overzicht van grootste onderwerpen per programma van het door de Raad vastgestelde incidenteel perspectief van de begroting:

Prog	Onderwerp	Begroot	Realisatie	Saldo
0	Onderhoud gebouwen	603	358	245
0	Onderhoud gebouwen t.l.v. egalisatiereserve	-603	-358	-245
0	Bijdrage ICT WDW	138	138	0
0	Juridisch advies sociaal domein	30	40	-10
0	Bijsterhuizen winstneming	-3.000	-3.000	0
0	Winstneming Bijsterhuizen naar algemene reserve	3.000	3.000	0
0	Strategisch kompas	85	69	16
0	Reserve eenmalige middelen t.b.v. Strategisch kompas	-20	0	-20
0	Straatcoaches	43	43	0
0	Overig	73	72	0
1	Straatcoaches	42	42	0
1	Uitbreiding SWT bestrijding maats onrust	50	50	0
2	Mobiliteitsvisie	10	10	0
3	Onderhoud gebouwen	33	2	31
3	Onderhoud gebouwen t.l.v. egalisatiereserve	-33	-2	-31
3	Revitalisering bedrijventerrein Oost	250	0	250
3	Revitalisering bedrijventerrein Oost t.l.v. algemene reserve	-250	0	-250
3	Overig	8	-2	10
4	Afwaardering st jan Baptist tlv reserve eenmalige middelen	-199	-199	0
4	Afwaardering st jan Baptist	199	199	0
4	Overig	9	13	-4
5	Onderhoud gebouwen	352	227	125

5	Onderhoud gebouwen t.l.v. egalisatiereserve	-352	-227	-125
5	Monumenten extra subsidie niet benodigd	10	0	10
5	Reserve monumenten niet benodigd	-10	0	-10
5	Beeldende kunst niet ingezet in 2021	10	0	10
5	Reserve kunst niet benodigd	-10	0	-10
5	Herinrichting kasteeltuin incl archeologie	75	97	-22
5	Dekking algemene reserve kasteeltuin	-75	-97	22
5	Eikenprocessierups minder overlast	35	0	35
5	Padelbanen subsidie	60	60	0
6	Onderhoud gebouwen	1.466	556	910
6	Onderhoud gebouwen t.l.v. egalisatiereserve	-1.466	-556	-910
6	Oud papier subsidie niet ingezet	20	0	20
6	Programmamanagement Hart van Zuid	40	40	0
6	Wijkontwikkeling Hart van Zuid	40	40	0
6	Geen extra kosten wet branddoorslag	20	0	20
6	Bijstandsreductie Wijchen Werkt!	163	189	-26
6	Statushouders	155	125	30
6	Statushouders deels t.l.v. reserve	-80	-50	-30
6	Verbouwing Balgoijke	130	0	130
6	Verbouwing Balgoijke naar reserve, uitvoering 2022	0	130	-130
6	Mantelzorg	48	48	0
6	Overig	52	76	-23
7	GRP opstellen	50	0	50
7	GRP t.l.v. reserve riool	-50	0	-50
7	Milieubeleidsplan	15	0	15
7	Revolverend fonds duurzaamheid	50	50	0
7	Onderzoek Collectieve energiesystemen	45	18	27
7	Overig	11	0	11
8	Resultaat TKWM t.l.v. voorziening	-398	-397	-1
8	Resultaat TKWM	398	397	1
8	Bijstelling H'dam verliesvoorziening	0	-107	107
8	Winstneming Bergharen (POC)	0	-214	214
8	Omgevingswet implementatie	220	270	-50
8	Bijstelling verliesvoorziening TKWM	0	152	-152
	Totaal	**1.490**	**1.300**	**190**

We zien op een aantal onderwerpen onderschrijdingen op incidentele budgetten, die gekoppeld zijn aan lagere onttrekkingen uit de daarvoor bestemde reserves. Dit betreft onder andere het onderhoudsfonds, waar werkzaamheden worden doorgeschoven naar 2022, evenals revitalisering bedrijventerrein oost en de verbouw van dorpshuis Balgoyke. Het voordeel ten opzichte van de begroting komt vooral door de winstneming en bijstelling van bouwgrondexploitaties.

Balans per 31 december 2021 (x €1.000)

ACTIVA

	2021	2020
Vaste Activa		
Immateriële vaste activa	*756*	*366*
Materiële vaste activa		
Investeringen met economisch nut	54.741	50.922
Investeringen me economisch nut, waarvoor een heffing kan worden opgelegd	10.231	10.432
Investeringen in de openbare ruimte met een maatschappelijk nut	5.257	4.204
	70.229	*65.558*
Financiële vaste activa		
Kapitaalverstrekkingen aan deelnemingen	20	25
Leningen Woningbouwcorporaties	5.807	6.958
Leningen Overige verbonden partijen	531	647
Overige langlopende leningen	9.358	10.052
	15.716	*17.682*
Totaal vaste activa	**86.701**	**83.606**
Vlottende activa		
Voorraden		
Gereed product en handelsgoederen	3	3
Onderhanden werk, waaronder bouwgronden in exploitatie	-2.387	-2.034
	-2.384	*-2.031*
Uitzettingen met een looptijd korter dan 1 jaar		
Vorderingen op openbare lichamen	8.578	7.972
Rekening-courant verhouding met het Rijk	9.267	3.440
Overige vorderingen	254	252
Overige uitzettingen	3.009	3.194
	21.109	*14.859*
Liquide middelen		
bank	418	827
kas	17	5
	435	*832*
Overlopende activa		
Nog te ontvangen voorschotbedragen overheidsuitkeringen met een specifiek bestedingsdoel	413	10
Overige nog te ontvangen bedragen en vooruitbetaalde bedragen	8.806	8.343
	9.219	*8.353*
Totaal vlottende activa	**28.379**	**22.012**
Totaal generaal	**115.080**	**105.618**
Recht op verliescompensatie krachtens de Wet op de vennootschapsbelasting 1969	**0**	**0**

PASSIVA

	2021	2020
Vaste passiva		
Eigen vermogen		
Algemene reserves	21.810	19.066
Bestemde reserves	36.822	33.202
Gerealiseerde resultaat	2.820	1.697
	61.452	*53.965*
Voorzieningen	*18.518*	*17.761*
Vaste schulden met een looptijd van één jaar of langer		
Onderhandse leningen van binnenlandse banken en overige financiële instellingen	6.988	8.301
Onderhandse lening van buitenlandse bank, instelling	10.000	10.000
	16.988	*18.301*
Totaal vaste passiva	**96.958**	**90.028**
Vlottende passiva		
Vlottende schulden met een looptijd korter dan één jaar		
Bank	0	0
Overige schulden	8.888	6.167
	8.888	*6.167*
Overlopende passiva		
Verplichtingen die in het begrotingsjaar zijn opgebouwd en het volgende jaar tot betaling komen	5.426	5.819
Ontvangen voorschotbedragen:		
- Het Rijk	1.821	1.183
Overige vooruit ontvangen bedragen	1.987	2.421
	9.235	*9.424*
Totaal vlottende passiva	**18.123**	**15.591**
Totaal generaal	**115.080**	**105.618**

Gewaarborgde leningen	***2021***	***2020***
(x € 1.000)		
Woningstichtingen (als achtervang)	64.589	52.469
Woningstichtingen (als garant)	82	162
Krediethypotheken	674	1.096
Overige	974	1.561
Totaal	**66.319**	**55.288**

TOELICHTING OP DE BALANS

ACTIVA

Immateriële vaste activa

(x € 1.000)	Boekwaarde 1 Jan	Investe-ringen	Desinves-teringen	Afschrij-vingen	Bijdragen van derden	Afwaar-deringen	Boekwaarde 31 Dec
Bijdrage in activa van derden	1	-	-	-1	-	-	-
Voorbereidings-kredieten grondexploitaties	365	391	-	-	-	-	756
Totaal	**366**	**391**	**-**	**-1**	**-**	**-**	**756**

Afschrijving van Immateriële vaste activa vindt lineair plaats op basis van de verwachte economische levensduur, variërend van 0 tot 5 jaar.

Materiële vaste activa

Overzicht van het verloop van de materiële vaste activa (economisch en maatschappelijk nut):

(x € 1.000)	Boekwaarde 1 Jan	Investe-ringen	Desinves-teringen	Afschrij-vingen	Bijdragen van derden	Afwaar-deringen	Boekwaar-de 31 Dec
MVA met economisch nut							
Gronden en terreinen	1.447	-	-	-	-	-	1.447
Bedrijfsgebouwen	45.461	6.569	-	-2.308	-267	-	49.455
Woonruimten	311	-	-	-9	-	-	302
Grond-, weg- en waterbouwkundige werken	2.351	-	-	-208	-	-	2.143
Vervoermiddelen	2	-	-	-2	-	-	-
Machines, apparaten en installaties	625	221	-	-77	-	-	769
Overige materiële vaste activa	725	58	-	-159	-	-	625
TOTAAL	50.922	6.848	-	-2.763	-267	-	54.741
MVA met economisch nut waarvoor een heffing kan worden opgelegd							
Grond-, weg- en waterbouwkundige werken	10.253	178	-	-360	-	-	10.231
Overige materiële vaste activa	179	-	-	-19	-	-	160
TOTAAL	10.432	178	-	-379	-	-	10.231

	Boekwaarde 1 Jan	Investe-ringen	Desinves-teringen	Afschrij-vingen	Bijdragen van derden	Afwaar-deringen	Boek-waarde 31 Dec
Maatschappelijk nut vóór 2017							
Grond-, weg- en waterbouwkundige werken	578	-	-	-26	-	-	552
Overige materiële vaste activa	65	-	-	-8	-	-	57
Subtotaal	643	-	-	-34	-	-	609
Maatschappelijk nut vanaf 2017							
Grond-, weg- en waterbouwkundige werken	3.561	1.142	-	-50	-5	-	4.648
Overige materiële vaste activa	-	-	-	-	-	-	-
Subtotaal	3.561	1.142	-	-50	-5	-	4.648
TOTAAL	4.204	1.142	-	-84	-5	-	5.257
TOTAAL	**65.558**	**8.168**	**-**	**-3.226**	**-272**	**-**	**70.229**

Van bovenstaande activa zijn geen activa in erfpacht uitgegeven.

Afschrijving van Materiële vaste activa vindt lineair plaats op basis van de verwachte economische levensduur, variërend van 10 tot 60 jaar:
Bedrijfsgebouwen: 40 jaar
Woonruimten: 40 jaar
Grond-, weg- en waterbouwkundige werken: 60 jaar
Vervoermiddelen: 10 jaar
Machines, apparaten en installaties: 10 jaar
Overige materiële vaste activa: 10 jaar

In onderstaande tabel zetten we de investeringen van 2021 af tegen de opgenomen kredieten in de begroting.

Krediet omschrijving	Begroot	Stand 1-1-2021	Werkelijk 2021	Kosten t/m 2021	Saldo 31-12-2021	Verwachte oplever datum	Toelichting
Fietspad Ravensteinseweg	€ 515k	€ 205k	€ 10k	€ 215k	€ 300k	dec. 2022	Fietspad 1e fase is afgerond. Fietspad 2e fase (naar Dijk) is onzeker. De grondaankoop stagneert, maar zonder deze grond is een vrijliggend fietspad niet mogelijk. Uitvoering is gebonden aan voorwaarden vanwege flora/fauna en waterbeleid.
Verduurzamen Mozaiek(K)	€ 910k	€ 0k	€ 0k	€ 0k	€ 910k	n.n.b.	We werken een nieuw voorstel uit m.b.t. verduurzaming Mozaiek en verwachten dit in de eerste helft van 2022 aan te kunnen bieden.

Krediet omschrijving	Begroot	Stand 1-1-2021	Werkelijk 2021	Kosten t/m 2021	Saldo 31-12-2021	Verwachte oplever datum	Toelichting
Vervanging hoge druk natrium lampen	€ 83k	€ 12k	€ 0k	€ 12k	€ 71k	mei-22	Vervanging loopt uit ivm langere leveringstijden.
VRI 5 stationslaan - Hogeweg (K)	€ 95k	€ 0k	€ 0k	€ 0k	€ 95k	mei-22	Veranderde wetgeving en gewijzigde beleidswensen (slimme VRI) leiden tot hogere kosten. Project geparkeerd tot hierover duidelijkheid is. En bij uitbreiding van wensen volgt een collegeadvies.
1e inrichting nw basisschool 25 leerlingen(K)	€ 88k	€ 0k	€ 0k	€ 0k	€ 88k	dec-22	
Stichten nieuwe basisschool(K)	€ 37k	€ 0k	€ 0k	€ 0k	€ 37k	dec-22	
Straatverlichting tussen Wijchen, Leur en Hernen	€ 100k	€ 0k	€ 0k	€ 0k	€ 100k	dec-22	Amendement bij de Begrotingsbehandeling 2022, uitvoering 2022
Waterpartij Kraaijenberg	€ 150k	€ 1k	€ 146k	€ 147k	€ 3k	okt '21	Laatste aanplantwerkzaamheden pas in najaar. Rest is in mei '21 klaar
Herinrichting Oosterpark	€ 300k	€ 222k	€ 6k	€ 228k	€ 72k	Afgerond	
Afkoppelen Riolering 2019	€ 150k	€ 29k	€ 11k	€ 40k	€ 110k	Afgerond	Restant krediet uit 2019. Naar verwachting in 2021 geen reconstructies openbare ruimte meer waarbij afkoppelen.
Waterkwaliteitspooronderzoek	€ 150k	€ 0k	€ 1k	€ 1k	€ 149k	jun-22	Denkstappenmodelonderzoek. Offerte adviesbureau ontvangen. Opdracht per december 2021 verleend.
Maaiveldanalyse	€ 20k	€ 0k	€ 19k	€ 19k	€ 1k	Afgerond	Opdracht afgerond binnen krediet.
Verbetermaatregelen Hernen	€ 567k	€ 210k	€ 147k	€ 357k	€ 210k	mei-22	Uitvoering in november 2021 gestart.
Afkoppelen Riolering 2020	€ 150k	€ 0k	€ 0k	€ 0k	€ 150k	Afgerond	Restant krediet uit 2020. Naar verwachting in 2021 geen reconstructies openbare ruimte meer waarbij afkoppelen.
Reconstructie Zesweg (wegreconstructie + aanleg vrijverval riolering)	€ 362k	€ 10k	€ 0k	€ 10k	€ 352k	apr-22	Reconstructie gestart aanvang november. Naar verwachting in maart 2022 gereed.
Afkoppelen Riolering 2021	€ 150k	€ 0k	€ 0k	€ 0k	€ 150k	dec-22	€ 130.000, - gereserveerd voor project Tussen Kasteel en Wijchens Meer. Uitvoering naar verwachting niet eerder dan in 20222.
Debietmeters bij gemalen 2021	€ 25k	€ 0k	€ 0k	€ 0k	€ 25k	vervallen	Wordt niet uitgevoerd
Plattegrondkasten Suurland	€ 23k	€ 0k	€ 0k	€ 0k	€ 23k	vervallen	Wordt niet uitgevoerd
Containers luierinzameling(K)	€ 60k	€ 0k	€ 58k	€ 58k	€ 2k	Afgerond	
Voorbereidingskrediet MFA Hart van Zuid	€ 200k	€ 0k	€ 0k	€ 0k	€ 200k	q2-2022	
Voorbereidingskrediet Speelhoeve / Westwijzer	€ 300k	€ 0k	€ 0k	€ 0k	€ 300k	q2-2022	
Zonnepanelen gemeentewerf	€ 140k	€ 0k	€ 130k	€ 130k	€ 10k	Afgerond	
Kraanvogelstraat	€ 200k	€ 0k	€ 135k	€ 135k	€ 65k	Q2-22	Betreft voorbereidingskrediet mogelijk bouwgrondexploitatie.
Kleinschalige woningbouw Batenburg	€ 50k	€ 0k	€ 41k	€ 41k	€ 9k	Q2-22	Betreft voorbereidingskrediet mogelijk bouwgrondexploitatie.
Huurlingsedam fase 3	€ 50k	€ 0k	€ 28k	€ 28k	€ 22k	Q2-22	Betreft voorbereidingskrediet mogelijk bouwgrondexploitatie.
Wijchen West	€ 850k	€ 0k	€ 307k	€ 307k	€ 543k	Q2-22	Betreft voorbereidingskrediet mogelijk bouwgrondexploitatie.
CPO Bergharen de Steenuil	€ 30k	€ 0k	€ 2k	€ 2k	€ 28k	Q2-22	Betreft voorbereidingskrediet mogelijk bouwgrondexploitatie.
Voorbereidingskrediet Graafseweg 615-617	€ 60k	€ 0k	€ 20k	€ 20k	€ 40k	Q2-22	Betreft voorbereidingskrediet mogelijk bouwgrondexploitatie.
Voorbereidingskrediet Bijsterhuizen	€ 150k	€ 0k	€ 0k	€ 0k	€ 150k	Q2-22	Betreft voorbereidingskrediet mogelijk bouwgrondexploitatie.
Renovatie 4 banen Tv Haanenbergh(K)	€ 80k	€ 0k	€ 0k	€ 0k	€ 80k	dec-22	Doorgeschoven naar 2022

Krediet omschrijving	Begroot	Stand 1-1-2021	Werkelijk 2021	Kosten t/m 2021	Saldo 31-12-2021	Verwachte oplever datum	Toelichting
RSA Renovatie Natuurgrasvelden(K)	€ 403k	€ 0k	€ 0k	€ 0k	€ 403k	dec-22	Doorgeschoven naar 2022
Leefbaarheid Hernen Bergharen	€ 60k	€ 72k	€ 0k	€ 72k	-€ 12k	dec-22	
Uitbreiding gymzaal Zandloper(K)	€ 310k	€ 13k	€ 7k	€ 20k	€ 290k	dec-22	
Ventilatiesysteem Leemweg 121(K)	€ 46k	€ 50k	€ 0k	€ 50k	-€ 4k	Afgerond	
1e inrichting nw basisschool 25 leerlingen(K)	€ 88k	€ 0k	€ 0k	€ 0k	€ 88k	dec-22	
Stichten nieuwe basisschool(K)	€ 37k	€ 0k	€ 0k	€ 0k	€ 37k	dec-22	
Ver-nieuwbouw PRO College(K)	€ 3.012k	€ 0k	€ 900k	€ 900k	€ 2.113k	dec-22	Voorbereidingskrediet is overgemaakt aan PRO college.
Raadsmeubilair	€ 163k	€ 0k	€ 92k	€ 92k	€ 71k	dec-22	
Pumptrackbaan(K)	€ 63k	€ 0k	€ 53k	€ 53k	€ 10k	dec-22	
MFA Batenburg	€ 2.950k	€ 85k	€ 2.711k	€ 2.796k	€ 154k	jun-22	Project loopt nog door in 2022
Renovatie kasteel Wijchen	€ 2.800k	€ 155k	€ 2.684k	€ 2.839k	-€ 39k	jun-22	Project loopt nog door in 2022, subsidie komt nog binnen.
Uitvoeringsprogramma wegen	€ 193k	0	€ 247k	€ 247k	-€ 55k	Afgerond	Per saldo binnen uitvoeringsprogramma gebleven.
Uitvoeringsprogramma verlichting	€ 789k	0	€ 674k	€ 674k	€ 114k	Afgerond	Per saldo binnen uitvoeringsprogramma gebleven.

Financiële vaste activa

Het verloop van de financiële vaste activa is als volgt:

(x € 1.000)	2021	2020
Stand per 1 januari	17.682	19.460
Verstrekt	1.554	2.289
Aflossing/verkoop	-3.406	-3.929
Waarde aanpassing Voorzien	-147	-158
Overige	33	20
Stand per 31 december	**15.716**	**17.682**

(x € 1.000)	Waarde per 1 Jan	Verstrekt	Aflossing/ verkoop	Overige	Waarde per 31 Dec
Geldleningen					
Kapitaalverstrekkingen aan deelnemingen	*25*	-	*-5*	-	*20*
Leningen Woningbouwcorporaties	*6.958*	-	*-1.151*	-	*5.807*
Lening Zwembad de Meerval	239	-	-116	-	123
Aandelen DAR	408	-	-	-	408
Overige verbonden partijen	*647*	-	*-116*	-	*531*
Leningen ambtenaren	2.212	-	-423	-	1.789
Lening NUON	887	-	-424	-	463
Lening Vitens	179	-	-179	-	-
Leningen Stimuleringsfonds Hoevelaken (SVN)					
Leningen Monumenten	726	46	-46	2	728
Leningen Duurzaamheid	1.810	190	-390	2	1.612

Leningen Stimulering Energie Sport	201	402	-102	1	502
Leningen Blijvers	0	-	-	-	0
Leningen Starters	3.238	277	-277	26	3.264
Leningen Wonen	1	2	-2	1	2
Leningen Toekomstbestendig	798	490	-291	1	998
Overige langlopende leningen	*10.052*	*1.407*	*-2.134*	*33*	*9.358*
	17.682	**1.407**	**-3.406**	**33**	**15.716**
Totaal geldleningen					
Huurkoop					
Huurkoop langlopend	-	147	-	-147	-
Totaal huurkoop	**-**	**147**	**-**	**-147**	**-**
Totaal	**17.682**	**1.554**	**-3.406**	**-114**	**15.716**

Huurkoop betreft geactiveerde woonwagens met bijbehorende schuld excl. rente, per saldo € nihil, betreffende gesloten huurkoopovereenkomsten met woonwagenbewoners in Wijchen. De huurkooptermijnen worden als baten verantwoord.

Vlottende activa

Voorraden
Het verloop van de voorraden is als volgt:

(x € 1.000)	**2021**	**2020**
Voorraden drukwerk	3	3
Voorraden grondexploitatie	-2.387	-2.034
Stand per 31 december	**-2.384**	**-2.031**

(x € 1.000)	**2021**	**2020**
Voorraden grondexploitatie		
Voorraden grondexploitatie	1.230	1.936
Voorziening verliesgevende projecten	-3.617	-3.970
Stand per 31 december	**-2.387**	**-2.034**
Tussen Kasteel en Wijchens Meer (TKWM)	-3.005	-2.853
Voorziening Tuin van Woezik	-	-398
Voorziening Huurlingsedam Fase 1+2	-612	-719
	-3.617	**-3.970**

Bij vaststellen van de begroting van de grondexploitatie Tussen Kasteel en Wijchens Meer (TKWM) in 2020 is de eindwaarde bepaald op circa € 2.853.000 negatief. In 2021 is de eindwaarde via een raadsbesluit bijgesteld naar € 3.005.000 negatief.

Het verloop per grondexploitatie is bruto als volgt:

Projectnaam	Bruto Boekwaarde 1-jan	Kosten	Opbrengsten	Resultaat naar rato		Bruto Boekwaarde 31-dec
Tuin van Woezik	380	17	0	-397		0
Huurlingsedam Fase 1+2	420	30	33	-		417
Afgewikkelde Complexen	-52	25	-	-		-27
Tussen Kasteel en Wijchens Meer	883	377	121	-		1.138
CPO Bergharen	81	56	954	214		-603
CPO Duurzaam Wonsick	224	81	-	-		305
	1.936	**586**	**1.108**	**-183**	**0**	**1.230**

Het verloop per grondexploitatie is netto als volgt:

Projectnaam	Netto Boekwaarde 1-jan	Kosten boekjaar	Opbrengst boekjaar	Resultaat naar rato	Mutatie voorziening	Netto Boekwaarde 31-dec
Tuin van Woezik	-18	18	0	-397	397	0
Huurlingsedam Fase 1+2	-299	30	33	0	107	-195
Afgewikkelde Complexen	-52	25	0	0	0	-27
Tussen Kasteel en Wijchens Meer	-1.970	377	121	0	-152	-1.866
CPO Bergharen	81	56	954	214	0	-603
CPO Duurzaam Wonsick	224	81	0	0	0	305
	-2.034	**587**	**1.108**	**-183**	**352**	**-2.386**

Het verwachte verloop per grondexploitatie is als volgt:

Projectnaam	Boekwaarde 31 Dec	Geraamde kosten	Geraamde opbrengsten	Verwacht resultaat
Tuin van Woezik	-	-	-	-
Huurlingsedam Fase 1+2	417	214	19	-612
Afgewikkelde Complexen	-27	27	-	-
Tussen Kasteel en Wijchens Meer	1.138	5.074	3.207	-3.005
CPO Bergharen	-603	281	-	322
CPO Duurzaam Wonsick	305	453	1.212	454
	1.230	**6.049**	**4.438**	**-2.841**

Uitzettingen met een looptijd korter dan een jaar

(x € 1.000)	**2021**	**2020**
Vorderingen op openbaar lichaam		
Omzetbelasting	8.578	7.972
Rekening-courantverhouding met het Rijk	9.267	3.440
Overige vorderingen		
Debiteuren belastingen	334	327
Voorziening dubieuze belastingen	-79	-75
Totaal overige vorderingen	254	252
Overige uitzettingen		
Debiteuren	5.678	5.461
Voorziening dubieus	-2.669	-2.267
Totaal overige uitzettingen	3.009	3.194
De specificatie van de stand is als volgt:		
Totaal debiteuren algemeen	2.360	2.302
Voorziening dubieus algemeen	-412	-501
	1.948	1.801
Debiteuren sociale zaken	3.318	3.158
Voorziening dubieus sociale zaken	-2.257	-1.766
	1.061	1.392
	3.009	*3.194*
Totaal	**21.109**	**14.859**

Liquide middelen

(x € 1.000)	**2021**	**2020**
BNG	409	800
Rabobank	9	27
Kas	17	5
Totaal	**435**	**832**

Ten aanzien van Schatkistbankieren (o.g.v. art 2 Wet FIDO) zijn op grond van art. 7, lid 2 Regeling schatkistbankieren decentrale overheden de ondergenoemde drempelbedragen van toepassing op onderhavig boekjaar.

Voor de periode 1 januari 2021 tot en met 30 juni 2021 bedraagt het drempelbedrag:
€ 798.000 (0,75% van het begrotingstotaal met een minimum van € 250.000).

Voor de periode 1 juli 2021 tot en met 31 december 2021 bedraagt het drempelbedrag:
€ 2.129.000 (2,00% van het begrotingstotaal met een minimum van € 1.000.000).

Zie onderstaande tabel voor het gemiddeld per kwartaal buiten de Schatkist gehouden geld in het onderhavige boekjaar:

(bedragen x € 1.000)	1e kwartaal	2e kwartaal	3e kwartaal	4e kwartaal
Gemiddeld saldo	509	355	128	254

Overlopende activa

(x € 1.000)	**2021**	**2020**
Nog te ontvangen voorschotbedragen overheidsuitkeringen met een specifiek bestedingsdoel	413	10
Kortlopend deel huurkoop	11	10
Voorziening kortlopend deel huurkoop	-11	-10
Overige nog te ontvangen bedragen en vooruitbetaalde bedragen	8.806	8.343
Totaal	**9.219**	**8.353**

Stijging van de post Overlopende activa is hoofdzakelijk het gevolg van een hogere vooruit gefactureerde bijdrage 1e kwartaal vanuit de Werkorganisatie Druten Wijchen (bijdrage Q1-2021 circa € 5.585.000 incl. BTW respectievelijk bijdrage Q1-2022 circa € 6.192.000 incl. BTW).

PASSIVA

Eigen vermogen

Algemene reserve

Het verloop van de algemene reserve is als volgt:

(x € 1.000)	**2021**	**2020**
Stand per 1 januari	19.066	11.381
Resultaatbestemming vorig jaar	-	-1.152
Toevoegingen	3.000	15.436
Onttrekkingen	-256	-6.599
Stand per 31 december	**21.810**	**19.066**

De mutatie van de Algemene reserve in het onderhavige boekjaar bestaat uit een ontvangen dividenduitkering ad € 3.000.000 van een GR waarin wordt deelgenomen en diverse onttrekkingen ad € 256.000.
De mutatie van de Algemene reserve in het voorgaande boekjaar bestaat voornamelijk uit de vrijgevallen voorzieningen (openbare straatverlichting, rationeel wegbeheer, rationeel groenbeheer en civiele kunstwerken) als gevolg van effectuering van de nieuwe financieringsstructuur (waarbij niet langer wordt gespaard voor onderhoudsuitgaven) waartoe de gemeenteraad d.d. 12 november 2020 heeft besloten.

Bestemde reserves

Het verloop van de bestemde reserve is als volgt:

(x € 1.000)	**2021**	**2020**
Stand per 1 januari	33.202	33.602
Toevoegingen	7.879	7.739
Onttrekkingen	-4.259	-8.139
Stand per 31 december	**36.822**	**33.202**

	C	Stand 1 jan	Toevoeging	Onttrekking	Stand 31 dec
Legaat v. Cooth	5	160	-	-	160
Stimuleringsfonds volkshuisv. Hoevelaken	3	82	-	-	82
Beeldende kunst	2	37	-	-	37
De Stroming	3	573	136	-	709
Eenmalige middelen	2	910	79	-216	773
Toerisme	4	20	-	-	20
Buurtbus	5	5	-	-3	2
Renovaties Sportvelden	1	390	326	-	716
Dorpsontwikkelingsplannen	6	5	-	-	5
Landschapsontwikkelingplan	6	141	46	-	187
Duurzaamheidslening	3	435	-	-	435
Groenvoorziening Loonse waard	1	61	-	-16	45
Versnelling woningbouw	2	184	-	-184	-
Groenpercelen Bijsterhuizen	2	150	-	-	150
Duurzaamheid	3	491	112	-16	587
Startersleningen	3	300	42	-	342
Vervangen speeltoestellen openbare	2	25	5	-	30

	C	Stand 1 jan	Toevoeging	Onttrekking	Stand 31 dec
speelpleinen					
Personeelsformatie (15 AZ 126a)	2	238	31	-	269
Cultuurhistorie	6	20	-	-	20
Integratie en participatie statushouders	5	144	26	-50	120
RSA Tennis	1	208	17	-	225
Revolverend fonds duurzaamheid	2	-	61	-42	19
Fonds voor en door Wijchen	5	-	50	-29	21
Actualiseren bestemmingsplannen	4	92	40	-35	96
Gymmaterialen	4	300	89	-33	356
Onderwijshuisvesting	4	351	-	-261	90
Uitvoering WMO beleidsplan	4	273	598	-371	500
WWB I-deel	4	406	25	-	431
Verkiezingen	4	68	7	-	75
Reserve afvalstoffenheffing	4	51	487	-	538
Onderhoud Overige gebouwen	4	1.811	1.758	-1.491	2.078
Gemeentelijke monumenten	4	159	6	-	165
Risicoreserve fiscale aangelegenheden	4	379	-	-	379
Reserve Rioolheffing	4	479	255	-	734
Egalisatiereserve tarieven hondenbelasting	4	31	-	-31	-
2D`s WMO-JEUGD	4	209	1.584	-15	1.778
Openbare verlichting	4	1.911	-	-10	1.901
Wegen en civiele kunstwerken	4	524	392	-	916
Groen	4	839	303	-226	916
Corona compensatie	4	733	1.402	-288	1.847
Afs.R: Brandweerkazerne	1	2.976	-	-114	2.862
Afs.R: Kulturhus Bergharen	1	1.207	-	-42	1.165
Afs.R: Gemeentewerf	1	716	-	-27	689
Afs.R: Herhuisvesting Molenhuis	1	75	-	-19	56
Afs.R: MFA Huurlingsedam	1	343	-	-11	332
Afs.R: Sportzaal Achterlo	1	16	-	-1	15
Afs.R: 3e Hockeyveld Campus Wijchen	1	319	-	-21	298
Afs.R: Arbomaatregelen SCEC	1	28	-	-9	19
Afs.R: Centrale Sporthal	1	5.888	-	-187	5.701
Afs.R: Kunstgrasveld Diosa	1	78	-	-26	52
Afs.R: Renovatie crossbaan Wycross	1	118	-	-5	113
Afs.R: Gemeentekantoor	1	6.446	-	-356	6.090
Afs.R: Verduurzaming mozaïek	1	336	-	-23	313
Afs.R: Automatische beregening	1	172	-	-8	164
Afs.R: RSA	1	987	-	-95	892
Afs. R: Oosterpark	1	300	-	-	300
Stand per 31 december		**33.202**	**7.879**	**-4.259**	**36.822**

In kolom C staat het doel van de reserve:

1. Reserve afschrijving en onderhoud gebouwen, terreinen, infrastructuur;
2. Projectreserve;
3. Garantiereserve;
4. Egalisatiereserve;
5. Subsidiereserve;
6. Planvorming

Voor een nadere toelichting op de reserves verwijzen wordt verwezen naar de nota Reserves en Voorzieningen.

Resultaat voor bestemming

(x € 1.000)	**2021**	**2020**
Stand per 1 januari	1.697	-1.152
Onbestemd	2.820	1.697
Onttrekking algemene reserve uit onbestemd voorgaand jaar	-	1.152
Toevoeging bestemde reserves uit onbestemd voorgaand jaar	-1.697	-
Stand per 31 december	**2.820**	**1.697**

Voorzieningen

Het verloop van de voorzieningen is als volgt:

(x € 1.000)	**2021**	**2020**
Stand per 1 januari	17.761	26.770
Toevoegingen	1.718	6.508
Onttrekkingen	-800	-2.647
Vrijval	-161	-12.870
Stand per 31 december	**18.518**	**17.761**

	C	**Stand 1 jan**	**Toevoe-ging**	**Aanwen-ding**	**Vrijval**	**Stand 31 dec**
Pensioenen wethouders	1	5.918	-	-	-161	5.756
Verplichtingen personeel	1	131	176	-131	-	176
Rationeel rioolbeheer	3	6.121	967	-364	-	6.724
Mechanische riolering	3	3.000	323	-245	-	3.078
Pompinstallaties rioolgemalen	3	1.785	135	-29	-	1.891
Baggeren waterpartijen	2	216	27	-	-	243
Vervanging afvalinfrastructuur	3	590	90	-31	-	650
Totaal		**17.761**	**1.718**	**-800**	**-161**	**18.518**

In kolom C staat het doel van de voorziening:

1. Voorziening voor verplichtingen, verliezen en risico's;
2. Voorziening ter egalisering van kosten, bedoeld tot gelijkmatige verdeling van lasten over een aantal begrotingsjaren;
3. Voorzieningen voor bijdragen aan toekomstige vervangingsinvesteringen, waarvoor een heffing wordt geheven.

Voor een nadere toelichting op de voorzieningen wordt verwezen naar de nota Reserves en Voorzieningen.

Vaste schulden met een looptijd van één jaar of langer

Het verloop van de schulden met een looptijd langer dan één jaar is als volgt:

(x € 1.000)	**2021**	**2020**
Stand per 1 januari	18.301	19.546
Opgenomen	-	-
Aflossing	-1.316	-1.248
Overige	3	3
Stand per 31 december	**16.988**	**18.301**
Rentelast	*351*	*394*

Vlottende schulden met een rentetypische looptijd korter dan één jaar

(x € 1.000)	**2021**	**2020**
BNG bank	-	-
Overige schulden	85	85
Crediteuren	8.391	5.714
Loonbelasting en sociale premies	399	356
Pensioenpremies	13	12
Totaal overige schulden	*8.888*	*6.167*
Totaal	**8.888**	**6.167**

Stijging van de post Crediteuren is hoofdzakelijk het gevolg van het feit dat, in tegenstelling tot ultimo 2020, verbonden partijen in hogere mate voorschotten in rekening hebben gebracht aan de gemeente Wijchen.

Overlopende passiva

(x € 1.000)	**2021**	**2020**
Overige nog te betalen bedragen	5.426	5.819
Ontvangen voorschotbedragen Rijk	1.821	1.183
Overige vooruit ontvangen bedragen	1.987	2.421
Totaal	**9.235**	**9.424**

Conform voorgaand jaar bestaat de post Overlopende passiva voornamelijk uit af te rekenen bedragen met verbonden partijen (hoofdzakelijk Werkorganisatie Druten Wijchen), vooruit ontvangen subsidies, aan burgers te betalen uitkeringen en terugbetalingsverplichtingen aan het Rijk betreffende de Tijdelijke overbruggingsregeling zelfstandig ondernemers (TOZO) in verband met niet volledig aangewende voorschotten vanuit het Rijk.

Ontvangen voorschotbedragen Rijk
Het verloop van deze post is als volgt:

Regeling	Stand 1 Jan	Ontvangen bedragen	Bestede/terug-betaalde bedragen	Stand 31 dec
SPUK Reductie energiegebruik	137	-	-137	-
SPUK Ondersteuning naleving controle op coronatoegangsbewijzen	-	4	-	4
SPUK Gemeentelijke hulp gedupeerden toeslagenproblematiek	8	-	-8	-
SPUK Reductie energiegebruik woningen	-	73	-	73
SPUK Inhalen COVID-19 gerelateerde onderwijsvertragingen	-	138	-	138
SPUK Extern Advies Warmtetransitie	-	21	-	21
SPUK Sportakkoord 2020-2022	-	99	-	99
SPUK Lokale preventieakkoorden of preventieaanpakken	**-**	30	**-**	30
SPUK TOZO	**-**	966	-	966
SPUK Stimulering Sport	204	479	-479	204
SPUK Gemeentelijk onderwijsachterstandenbeleid	336	400	-459	277
SPUK Stimulering Verkeersveiligheidsmaatregelen	75	-	-66	9
	760	**2.210**	**-1.149**	**1.821**

5.1 Niet uit de balans blijkende verplichtingen

Algemeen
In de balans zijn niet opgenomen de op grond van beschikkingen, overeenkomsten, toezeggingen, e.d. te baseren toekomstige vorderingen en/of schulden.

Er zijn geen voorzieningen getroffen voor toekomstige verplichtingen betreffende verlof, wachtgelden, e.d.

Meerjarige financiële verplichtingen
Met diverse partijen zijn contracten gesloten waarbij sprake is van meerjarige financiële verplichtingen. Veel contracten zijn centraal via de Werkorganisatie Druten Wijchen (WDW) geregeld en aanbesteed.
Aangezien het normenkader van de gemeente slechts de Europese aanbestedingen omvat, worden met onderstaand overzicht de financiële verplichtingen betreffende contracten met waarden boven de aanbestedingsnorm (per heden € 214.000 voor leveringen respectievelijk € 5.350.000 voor werken) gerapporteerd.

Dienst	*Toelichting*
Zorg	Op regionaal niveau zijn diverse contracten centraal ondergebracht bij het Regionaal ondersteuningsbureau (ROB). Het ROB draagt zorg voor contractbeheer, monitoring van contractwaarden, prestatielevering en coördinatie van de financiële afwikkeling.
Onderhoud openbare ruimte	Europees aanbesteed contract betreffende onderhoud van de openbare ruimte met een looptijd tot 1 december 2023 en een jaarlast van circa € 770.000.
Energie	Europees aanbesteed contract betreffende levering van gas met een looptijd tot 1 januari 2023 en een jaarlast van circa € 425.000.
Bouw object	Europees aanbesteed contract betreffende de bouw van een MFA met een resterende verplichting van circa € 300.000.
Verzekering	Europees aanbesteed contract betreffende brandverzekering gemeentelijke objecten met een looptijd tot 1 januari 2025 en een jaarlast van circa € 160.000.

Voorwaardelijke verplichtingen

Verstrekte zekerheden
Ultimo boekjaar zijn de volgende garantstellingen verstrekt:

Gewaarborgde leningen (x € 1.000)	***2021***	***2020***
Woningstichtingen (als achtervang)	64.589	52.469
Woningstichtingen (als garant)	82	162
Krediethypotheken	674	1.096
Overige	974	1.561
Totaal	**66.319**	**55.288**

Potentiële claim rechtszaak
Op grond van een tussenuitspraak in een door een onderneming aangespannen rechtszaak is de gemeente Wijchen veroordeeld tot betaling van een schadevergoeding van ruim € 7.500.000 vanwege toerekenbare tekortkoming in de nakoming van een verkoopovereenkomst. De einduitspraak van de rechtbank wordt op korte termijn verwacht. Indien van toepassing wordt vervolgens besloten om wel/niet in hoger beroep te gaan bij het Hof.

Potentiële naheffing WMO-contracten (eigen bijdrage)
Een aanvrager van een voorziening op grond van de WMO (zoals hulp in de huishouding, begeleiding, hulp- en vervoersmiddelen, e.d.) is op grond van de WMO een bijdrage verschuldigd. De wetgever heeft bepaald dat de berekening, oplegging en incasso van deze eigen bijdrage wordt uitgevoerd door het CAK. De informatie van het CAK (om privacy redenen beperkt) is ontoereikend voor de gemeente om de juistheid op persoonsniveau en volledigheid van de eigen bijdragen als geheel te kunnen vaststellen.
Door de systematiek te kiezen van het vaststellen van de eigen bijdragen door het CAK, heeft de wetgever bepaald dat de verantwoordelijkheid voor de juistheid en volledigheid van de eigen bijdragen op grond van de WMO geen gemeentelijke verantwoordelijkheid is. Dit betekent dat door de gemeente geen zekerheid omtrent omvang en hoogte van de eigen bijdragen kan worden verkregen.

6. Overzicht taakvelden voor mutaties bestemmingsreserves

Prog	TV	Taakveld	BEGROOT			REALISATIE		
			Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo
0	**0.1**	Bestuur	-145	2.790	2.645	-162	2.741	2.580
	0.10	Mutaties reserves	-7.947	5.550	-2.397	-5.462	10.127	4.665
	0.2	Burgerzaken	-378	982	604	-537	1.136	599
	0.3	Beheer overige gebouwen en gronden	-512	1.056	544	-759	1.041	282
	0.4	Overhead	-623	11.112	10.490	-1.555	11.767	10.212
	0.5	Treasury	-1.428	362	-1.066	-461	-608	-1.069
	0.61	OZB woningen	-6.001	221	-5.780	-6.007	246	-5.761
	0.62	OZB niet-woningen	-3.472	40	-3.431	-3.487	44	-3.443
	0.64	Belastingen overig	-361	53	-308	-365	54	-312
	0.7	Algemene uitkering en overige uitkeringen gemeentefonds	-65.054	0	-65.054	-66.923	0	-66.923
	0.8	Overige baten en lasten	-3.000	0	-3.000	-3.000	9	-2.991
Totaal 0			**-88.920**	**22.167**	**-66.753**	**-88.718**	**26.557**	**-62.160**
1	**1.1**	Crisisbeheersing en brandweer	0	2.639	2.639	-102	2.737	2.634
	1.2	Openbare orde en veiligheid	-154	938	784	-258	916	658
Totaal 1			**-154**	**3.577**	**3.423**	**-360**	**3.653**	**3.292**
2	**2.1**	Verkeer en vervoer	-89	4.428	4.339	-277	4.291	4.014
	2.2	Parkeren	0	224	224	0	185	185
	2.5	Openbaar vervoer	-6	49	43	0	20	20
Totaal 2			**-95**	**4.701**	**4.606**	**-277**	**4.496**	**4.219**
3	**3.1**	Economische ontwikkeling	-16	782	766	-15	793	778
	3.2	Fysieke bedrijfsinfrastructuur	0	250	250	0	0	0
	3.3	Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen	-389	111	-277	-475	108	-367
	3.4	Economische promotie	-181	616	435	-243	408	165
Totaal 3			**-585**	**1.759**	**1.174**	**-733**	**1.308**	**576**
4	**4.1**	Openbaar basisonderwijs	0	265	265	0	248	248
	4.2	Onderwijshuisvesting	-188	2.187	1.999	-460	2.557	2.097
	4.3	Onderwijsbeleid en leerlingenzaken	-38	1.275	1.237	-460	1.576	1.116
Totaal 4			**-226**	**3.727**	**3.501**	**-919**	**4.381**	**3.461**
5	**5.1**	Sportbeleid en activering	-7	387	380	-29	424	395
	5.2	Sportaccommodaties	-587	3.177	2.590	-1.151	3.113	1.961
	5.3	Cultuurpresentatie, cultuurproductie en cultuurparticipatie	0	537	537	-40	448	409
	5.4	Musea	0	262	262	-1	259	258
	5.5	Cultureel erfgoed	-3	129	127	-25	138	113
	5.6	Media	0	765	765	0	764	764
	5.7	Openbaar groen en (openlucht) recreatie	-149	4.007	3.858	-162	3.686	3.524
Totaal 5			**-744**	**9.264**	**8.519**	**-1.407**	**8.831**	**7.424**
6	**6.1**	Samenkracht en burgerparticipatie	-31	4.187	4.156	-106	2.836	2.730
	6.2	Wijkteams	-6	1.855	1.849	-48	1.709	1.661
	6.3	Inkomensregelingen	-13.031	16.278	3.247	-12.001	14.798	2.797
	6.4	Begeleide participatie	0	4.502	4.502	-57	4.290	4.233
	6.5	Arbeidsparticipatie	0	2.516	2.516	-8	2.038	2.030
	6.6	Maatwerkvoorzieningen (WMO)	0	1.913	1.913	0	1.988	1.988
	6.71	Maatwerkdienstverlening 18+	-331	8.703	8.372	-456	8.048	7.591
	6.72	Maatwerkdienstverlening 18-	0	12.964	12.964	-16	12.363	12.346
	6.81	Geëscaleerde zorg 18+	-48	811	763	-63	679	616
	6.82	Geëscaleerde zorg 18-	0	1.835	1.835	-1	1.680	1.679
Totaal 6			**-13.446**	**55.564**	**42.117**	**-12.756**	**50.427**	**37.671**

Prog	TV	Taakveld	BEGROOT			REALISATIE		
			Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo
7	**7.1**	Volksgezondheid	-82	1.924	1.842	-122	1.898	1.776
	7.2	Riolering	-4.092	3.255	-837	-4.130	3.154	-976
	7.3	Afval	-4.858	3.919	-939	-5.292	3.885	-1.407
	7.4	Milieubeheer	-69	1.595	1.527	-159	1.587	1.428
	7.5	Begraafplaatsen en crematoria	0	14	14	0	12	12
Totaal 7			**-9.101**	**10.707**	**1.606**	**-9.702**	**10.535**	**833**
8	**8.1**	Ruimtelijke ordening	-61	734	674	-102	744	642
	8.2	Grondexploitatie (niet bedrijventerreinen)	-1.145	1.205	60	-1.911	1.797	-114
	8.3	Wonen en bouwen	-993	2.265	1.272	-1.133	2.469	1.335
Totaal 8			**-2.199**	**4.204**	**2.005**	**-3.147**	**5.010**	**1.864**
	0.11	**Resultaat van de rekening van baten en lasten**	**-115.470**	**115.669**	**199**	**-118.019**	**115.199**	**-2.820**

7. Overzicht taakvelden na mutaties bestemmingsreserves

Prog	TV	Taakveld	BEGROOT			REALISATIE		
			Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo
0	**0.1**	Bestuur	-165	2.790	2.625	-217	2.741	2.525
	0.10	Mutaties reserves	-657	0	-657	-657	0	-657
	0.2	Burgerzaken	-507	1.047	540	-589	1.144	554
	0.3	Beheer overige gebouwen en gronden	-550	820	270	-803	805	2
	0.4	Overhead	-1.589	11.467	9.878	-2.394	12.153	9.759
	0.5	Treasury	-1.428	362	-1.066	-461	-608	-1.069
	0.61	OZB woningen	-6.001	221	-5.780	-6.007	246	-5.761
	0.62	OZB niet-woningen	-3.472	40	-3.431	-3.487	44	-3.443
	0.64	Belastingen overig	-370	53	-317	-376	54	-322
	0.7	Algemene uitkering en overige uitkeringen gemeentefonds	-65.054	64	-64.990	-66.923	975	-65.948
	0.8	Overige baten en lasten	-3.000	3.000	0	-3.000	3.009	9
Totaal 0			**-82.792**	**19.863**	**-62.928**	**-84.914**	**20.562**	**-64.351**
1	**1.1**	Crisisbeheersing en brandweer	-113	2.639	2.526	-216	2.737	2.521
	1.2	Openbare orde en veiligheid	-154	938	784	-258	916	658
Totaal 1			**-267**	**3.577**	**3.310**	**-474**	**3.653**	**3.179**
2	**2.1**	Verkeer en vervoer	-167	4.428	4.261	-300	4.683	4.383
	2.2	Parkeren	0	276	276	0	237	237
	2.5	Openbaar vervoer	-9	49	40	-3	20	17
Totaal 2			**-176**	**4.753**	**4.576**	**-303**	**4.940**	**4.637**
3	**3.1**	Economische ontwikkeling	-102	782	679	-79	793	714
	3.2	Fysieke bedrijfssinfrastructuur	-250	250	0	0	0	0
	3.3	Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen	-397	111	-285	-475	108	-367
	3.4	Economische promotie	-538	619	81	-397	411	14
Totaal 3			**-1.287**	**1.762**	**475**	**-951**	**1.311**	**360**
4	**4.1**	Openbaar basisonderwijs	0	265	265	0	248	248
	4.2	Onderwijshuisvesting	-651	2.400	1.749	-919	2.770	1.851
	4.3	Onderwijsbeleid en leerlingenzaken	-38	1.284	1.246	-460	1.592	1.133
Totaal 4			**-689**	**3.949**	**3.260**	**-1.379**	**4.610**	**3.232**
5	**5.1**	Sportbeleid en activering	-7	387	380	-29	440	412
	5.2	Sportaccommodaties	-1.611	3.975	2.364	-1.787	3.904	2.117
	5.3	Cultuurpresentatie, cultuurproductie en cultuurparticipatie	-23	537	515	-90	585	495
	5.4	Musea	0	274	274	-1	271	270
	5.5	Cultureel erfgoed	-13	129	117	-25	145	120
	5.6	Media	0	765	765	0	764	764
	5.7	Openbaar groen en (openlucht) recreatie	-828	4.318	3.491	-561	4.054	3.494
Totaal 5			**-2.480**	**10.386**	**7.906**	**-2.492**	**10.163**	**7.672**
6	**6.1**	Samenkracht en burgerparticipatie	-1.778	4.933	3.155	-1.045	4.140	3.096
	6.2	Wijkteams	-21	1.855	1.834	-63	1.816	1.754
	6.3	Inkomensregelingen	-13.255	16.278	3.022	-12.081	14.889	2.808
	6.4	Begeleide participatie	0	4.502	4.502	-57	4.290	4.233
	6.5	Arbeidsparticipatie	-142	2.516	2.374	-78	2.434	2.356
	6.6	Maatwerkvoorzieningen (WMO)	-148	1.913	1.765	-329	2.081	1.752
	6.71	Maatwerkdienstverlening 18+	-346	8.703	8.357	-523	8.180	7.658
	6.72	Maatwerkdienstverlening 18-	-660	12.964	12.304	-193	13.080	12.886
	6.81	Geëscaleerde zorg 18+	-48	811	763	-63	783	720
	6.82	Geëscaleerde zorg 18-	0	1.835	1.835	-1	1.680	1.679
Totaal 6			**-16.398**	**56.310**	**39.912**	**-14.431**	**53.374**	**38.943**

Prog	TV	Taakveld	BEGROOT			REALISATIE		
			Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo
7	**7.1**	Volksgezondheid	-82	1.924	1.842	-132	1.982	1.850
	7.2	Riolering	-4.096	3.312	-784	-4.133	3.410	-723
	7.3	Afval	-4.866	3.919	-947	-5.292	4.372	-920
	7.4	Milieubeheer	-85	1.656	1.571	-186	1.760	1.573
	7.5	Begraafplaatsen en crematoria	0	14	14	0	12	12
Totaal 7			**-9.129**	**10.825**	**1.696**	**-9.742**	**11.535**	**1.793**
8	**8.1**	Ruimtelijke ordening	-101	774	674	-137	784	647
	8.2	Grondexploitatie (niet bedrijventerreinen)	-1.145	1.205	60	-1.911	1.797	-114
	8.3	Wonen en bouwen	-1.006	2.265	1.259	-1.285	2.469	1.184
Totaal 8			**-2.252**	**4.244**	**1.992**	**-3.333**	**5.050**	**1.717**
	0.11	**Resultaat van de rekening van baten en lasten**	**-115.470**	**115.669**	**199**	**-118.019**	**115.199**	**-2.820**

8. WNT (Wet Normering Topinkomens)-bijlage 2021

WNT verantwoording 2021
Conform de Wet Normering bezoldiging Topfunctionarissen Publieke en Semipublieke sector dienen van onderstaande functies de volgende gegevens gepubliceerd te worden.

1. Griffier
2. Gemeentesecretaris

Het voor Wijchen toepasselijke bezoldigingsmaximum bedraagt voor het onderhavige boekjaar € 209.000. Deze is gebaseerd op het algemene WNT maximum. Het individueel toepasselijk bezoldigingsmaximum is berekend naar rato van omvang en duur van het dienstverband.

1. Bezoldiging topfunctionarissen

1a. Leidinggevende topfunctionarissen met dienstbetrekking en leidinggevende topfunctionarissen zonder dienstbetrekking vanaf de 13e maand van de functievervulling

Functiegegevens	**2021**	**2020**
Naam	A.B. Berendsen	A.B. Berendsen
Functie	Griffier	Griffier
Aanvang en einde functievervulling	01.01–31.12	01.01–31.12
Omvang dienstverband (als deeltijdfactor in fte)	1,0	1,0
Dienstbetrekking	Ja	Ja
Bezoldiging		
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	€ 91.338	€ 90.550
Beloningen betaalbaar op termijn	€ 23.207	€ 21.873
Subtotaal	*€ 114.545*	*€ 112.423*
Individueel toepasselijk bezoldigingsmaximum	€ 209.000	€ 201.000
Onverschuldigd betaald en nog niet terugontvangen bedrag	N.v.t.	N.v.t.
Bezoldiging	€ 114.545	€ 112.423
Het bedrag van de overschrijding en de reden waarom de overschrijding al dan niet is toegestaan	N.v.t.	N.v.t.
Toelichting op de vordering wegens onverschuldigde betaling	N.v.t.	N.v.t.

Functiegegevens	**2021**	**2020**
Naam	R. Boer	R. Boer
Functie	Gemeentesecretaris	Gemeentesecretaris
Aanvang en einde functievervulling	01.01–31.12	01.01–31.12
Omvang dienstverband (als deeltijdfactor in fte)	1,0	1,0
Dienstbetrekking	Ja	Ja
Bezoldiging		
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	€ 118.845	€ 117.387
Beloningen betaalbaar op termijn	€ 29.689	€ 27.760
Subtotaal	*€ 148.534*	*€ 145.147*
Individueel toepasselijk bezoldigingsmaximum	€ 209.000	€ 201.000
Onverschuldigd betaald en nog niet terugontvangen bedrag	N.v.t.	N.v.t.
Bezoldiging	€ 148.534	€ 145.147

Het bedrag van de overschrijding en de reden waarom de overschrijding al dan niet is toegestaan	N.v.t.	N.v.t.
Toelichting op de vordering wegens onverschuldigde betaling	N.v.t.	N.v.t.

1b. Leidinggevende topfunctionarissen zonder dienstbetrekking in de periode kalendermaand 1 t/m 12
Niet van toepassing.

1c. Toezichthoudende topfunctionarissen
Niet van toepassing.

1d. Topfunctionarissen met een totale bezoldiging van € 1.700 of minder
Niet van toepassing.

1e. Topfunctionaris met een totale bezoldiging van meer dan € 1.700
Niet van toepassing.

1f. Topfunctionaris met een totale bezoldiging van meer dan € 1.700 waarop de anticumulatie bepaling van toepassing is
Niet van toepassing.

1g. Topfunctionaris met een totale bezoldiging van € 1.700 of minder waarop de anticumulatiebepaling van toepassing is
Niet van toepassing.

2. Uitkeringen wegens beëindiging dienstverband aan topfunctionarissen met of zonder dienstbetrekking
Er zijn geen uitkeringen wegens beëindiging dienstverband aan topfunctionarissen met of zonder dienstbetrekking geweest.

3. Overige rapportageverplichtingen op grond van de WNT
Naast de hierboven vermelde topfunctionarissen zijn er geen overige functionarissen die in 2021 een bezoldiging boven het individuele WNT-maximum hebben ontvangen. Er zijn in 2021 geen ontslaguitkeringen betaald aan overige functionarissen die op grond van de WNT dienen te worden vermeld, of die in eerdere jaren op grond van de WOPT of de WNT vermeld zijn of hadden moeten worden.

9. SiSa-bijlage 2021

SiSa bijlage verantwoordingsinformatie 2021 op grond van artikel 3 van de Regeling informatieverstrekking sisa - d.d. 1-3-2022								
Verstrekker	Uitkeringscode	Specifieke uitkering Juridische grondslag Ontvanger	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator
JenV	A12B	**Incidentele bijdrage ondersteuning naleving controle op coronatoegangsbewijzen** Veiligheidsregio's	Naam veiligheidsregio *Aard controle n.v.t.* *Indicator: A12B/01*	Besteding (jaar T) *Aard controle R* *Indicator: A12B/02*	Besteding volgens besluit van de veiligheidsregio uitgevoerd (Ja/nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: A12B/03*	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: A12B/04*	Eindverantwoording (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: A12B/05*	
			Gelderland-Zuid	€ 102.218	Ja	€ 102.218	Ja	
FIN	B2	**Regeling specifieke uitkering gemeentelijke hulp gedupeerden toeslagenproblematiek** Gemeenten	Besteding (T-1) - betreft nog niet verantwoorde bedragen over 2020 *Aard controle R* *Indicator: B2/01*	Aantal (potentieel) gedupeerden (als gemeld door Uitvoeringsorganisatie Herstel Toeslagen aan de gemeente) (jaar T) *Aard controle R* *Indicator: B2/02*	Cumulatief aantal (potentieel) gedupeerden (als gemeld door Uitvoeringsorganisatie Herstel Toeslagen aan de gemeente) (t/m jaar T) *Aard controle R* *Indicator: B2/03*	Besteding (jaar T) werkelijke kosten van onderdeel c (artikel 3) *Aard controle R* *Indicator: B2/04*	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) werkelijke kosten van onderdelen c (artikel 3) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: B2/05*	
			€ 0	37	37	€ 0	€ 0	
			Normbedragen voor a, b en d (Ja/Nee) (vanaf 2021) Nee: reeks 1 / Ja: reeks 2 *Aard controle n.v.t.* *Indicator: B2/06*	Normbedrag voor e (Ja/Nee) (vanaf 2021) Nee: indicator B2/13 en B2/14 / Ja: indicator B2/21 en B2/22 *Aard controle n.v.t.* *Indicator: B2/07*	Eindverantwoording (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: B2/08*			
			Ja	Ja	Nee			
			Reeks 1 Aantal uitgewerkte plannen van aanpakken (jaar T) **Keuze werkelijke kosten** *Aard controle D2* *Indicator: B2/09*	**Reeks 1** Cumulatief aantal uitgewerkte plannen van aanpakken (t/m jaar T) **Keuze werkelijke kosten** *Aard controle n.v.t.* *Indicator: B2/10*	**Reeks 1** Besteding (jaar T) werkelijke kosten van onderdeel a, b en d (artikel 3) **Keuze werkelijke kosten** *Aard controle R* *Indicator: B2/11*	**Reeks 1** Cumulatieve besteding (t/m jaar T) werkelijke kosten van onderdelen a, b en d (artikel 3) **Keuze werkelijke kosten** *Aard controle n.v.t.* *Indicator: B2/12*		
			Besteding (jaar T) werkelijke kosten van onderdeel e (artikel 3) **Keuze werkelijke kosten** *Aard controle R* *Indicator: B2/13*	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) werkelijke kosten van onderdelen e (artikel 3) **Keuze werkelijke kosten** *Aard controle n.v.t.* *Indicator: B2/14*				

			Reeks 2 Normbedrag onderdeel a x aantal (potentieel) gedupeerden **Keuze normbedragen** *Aard controle R* *Indicator: B2/15*	**Reeks 2** Normbedrag onderdeel a x aantal (potentieel) gedupeerden cumulatief (t/m jaar T) **Keuze normbedragen** *Aard controle n.v.t.* *Indicator: B2/16*	**Reeks 2** Normbedrag onderdeel b x aantal plannen van aanpak **Keuze normbedragen** *Aard controle R* *Indicator: B2/17*	**Reeks 2** Normbedrag onderdeel b x aantal plannen van aanpak (t/m jaar T) **Keuze normbedragen** *Aard controle n.v.t.* *Indicator: B2/18*	**Reeks 2** Normbedrag onderdeel d x aantal nazorgtrajecten **Keuze normbedragen** *Aard controle R* *Indicator: B2/19*	**Reeks 2** Normbedrag onderdeel d x aantal nazorgtrajecten (t/m jaar T) **Keuze normbedragen** *Aard controle n.v.t.* *Indicator: B2/20*
			€ 9.880	€ 9.880	€ 6.936	€ 6.936	€ 0	€ 0
			Normbedrag onderdeel e (afhankelijk van aantal (potentieel) gedupeerde), indien nog niet eerder opgegeven (jaar T) **Keuze normbedragen** *Aard controle R* *Indicator: B2/21*	Normbedrag onderdeel e (afhankelijk van aantal (potentieel) gedupeerde), indien nog niet eerder opgegeven (t/m jaar T) **Keuze normbedragen** *Aard controle n.v.t* *Indicator: B2/22*				
			€ 0	€ 0				
BZK	**C1**	**Regeling specifieke uitkering Reductie Energiegebruik** Gemeenten	Eindverantwoording (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: C1/01*	Aantal woningen dat bereikt is met het project (t/m jaar T) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: C1/02*	Aantal woningen waar energiebesparende maatregelen plaatsvinden (t/m jaar T) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: C1/03*			
			Ja	9.015	4.539			
			Projectnaam/nummer per project *Aard controle n.v.t.* *Indicator: C1/04*	Besteding (jaar T) per project *Aard controle R* *Indicator: C1/05*	Bestedingen (jaar T) komen overeen met ingediende projectplan (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: C1/06*	Besteding (jaar T) aan afwijkingen Alleen invullen bij akkoord ministerie *Aard controle R* *Indicator: C1/07*		
		1	Project 2020	€ 136.616	Ja			
			Kopie projectnaam/nummer *Aard controle n.v.t.* *Indicator: C1/08*	Cumulatieve totale bestedingen (t/m jaar T) Deze indicator is bedoeld voor de tussentijdse afstemming van de juistheid en volledigheid van de verantwoordingsinformatie *Aard controle n.v.t.* *Indicator: C1/09*	Toelichting op afwijkingen *Aard controle n.v.t.* *Indicator: C1/10*	Project afgerond in (jaar T)? (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: C1/11*		
		1	*Project 2020*	€ 462.740		Ja		

BZK	C32	**Regeling specifieke uitkering ventilatie in scholen** Gemeenten	Beschikkingsnummer /naam *Aard controle n.v.t.* *Indicator: C32/01*	Besteding (jaar T) *Aard controle R* *Indicator: C32/02*	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: C32/03*	Start bouwactiviteiten uiterlijk 31 augustus 2022 (Ja/Nee) *Aard controle D2* *Indicator: C32/04*	Toelichting (verplicht als bij start bouwactiviteiten (indicator 04) 'Nee' is ingevuld) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: C32/05*	Eindverantwoording (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: C32/06*
		1	SUVIS21-00744771	€ 28.654	€ 28.654	Ja		Ja
		2	SUVIS21-00802281	€ 150.000	€ 150.000	Ja		Nee
		3	SUVIS21-00898571	€ 73.644	€ 73.644	Ja		Nee
		4	SUVIS21-01059147	€ 46.854	€ 46.854	Ja		Nee
BZK	**C41B**	**Regeling specifieke uitkering flexibele inzet woningbouw** SiSa tussen medeoverheden	Hieronder per regel één provincie(code) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die provincie invullen *Aard controle n.v.t.* *Indicator: C41B/01*	Besteding (jaar T) aan flexibele ondersteuning, capaciteit en expertise *Aard controle R* *Indicator: C41B/02*	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) aan flexibele ondersteuning capaciteit en expertise *Aard controle n.v.t.* *Indicator: C41B/03*	Cumulatieve cofinanciering (t/m jaar T) *Aard controle R* *Indicator: C41B/04*	Aantal projecten dat (in jaar T) is geholpen met middelen *Aard controle n.v.t.* *Indicator: C41B/05*	Aantal projecten dat cumulatief (t/m jaar T) is geholpen met middelen *Aard controle n.v.t.* *Indicator: C41B/06*
		1	030005 Provincie Gelderland	€ 12.482	€ 12.482	€ 12.482	1	1
		2	030005 Provincie Gelderland	€ 0	€ 0	€ 0	0	0
		3	030005 Provincie Gelderland	€ 0	€ 0	€ 0	0	0
			Kopie provinciecode *Aard controle n.v.t.* *Indicator: C41B/07*	Cumulatief aantal (t/m jaar T) woningen dat in deze projecten wordt gerealiseerd *Aard controle n.v.t.* *Indicator: C41B/08*	Eindverantwoording (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: C41B/09*			
		1	030005 Provincie Gelderland	100	Ja			
		2	030005 Provincie Gelderland	0	Nee			
		3	030005 Provincie Gelderland	0	Nee			
BZK	**C43**	**Regeling reductie energiegebruik woningen** Gemeenten	Beschikkingsnummer/naam *Aard controle n.v.t.* *Indicator: C43/01*	Besteding (jaar T) *Aard controle R* *Indicator: C43/02*	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: C43/03*	Aantal bereikte woningen *Aard controle n.v.t.* *Indicator: C43/04*	Toelichting *Aard controle n.v.t.* *Indicator: C43/05*	Eindverantwoording (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: C43/06*
			RREW 2020-00450685	€ 424.244	€ 424.244	0	Eind 2021 zijn de campagne werkzaamheden opgestart en is een voorschot verstrekt aan "Winst uit je woning". Begin 2022 is de uitvoering van de regeling daadwerkelijk gaan lopen.	Nee

BZK	**C62**	**Specifieke uitkering aan gemeenten voor de bekostiging van de kwijtschelding van gemeentelijke belastingen van gedupeerden door de toeslag enaffaire**	Aantal gedupeerden (artikel 1, lid 2) *Aard controle R* *Indicator: C62/01*	Berekening bedrag uitvoeringskosten *Aard controle R* *Indicator: C62/02*	Gederfde opbrengsten (jaar T) die voortvloeien uit het kwijtschelden van gemeentelijke belastingen *Aard controle R* *Indicator: C62/03*	Eindverantwoording (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: C62/04*	
			26	€ 3.900	€ 1.917	Ja	
OCW	**D8**	**Onderwijsachterstandenbeleid 2019-2022 (OAB)** Gemeenten	Besteding (jaar T) aan voorzieningen voor voorschoolse educatie die voldoen aan de wettelijke kwaliteitseisen (conform artikel 166, eerste lid WPO) *Aard controle R* *Indicator: D8/01*	Besteding (jaar T) aan overige activiteiten (naast VVE) voor leerlingen met een grote achterstand in de Nederlandse taal (conform artikel 165 WPO) *Aard controle R* *Indicator: D8/02*	Besteding (jaar T) aan afspraken over voor- en vroegschoolse educatie met bevoegde gezagsorganen van scholen, houders van kindcentra en peuterspeelzalen (conform artikel 167 WPO) *Aard controle R* *Indicator: D8/03*	Opgebouwde reserve ultimo (jaar T-1) *Aard controle R* *Indicator: D8/04*	
			€ 407.266	€ 42.965	€ 9.417	€ 327.742	
			Hieronder per regel één gemeente(code) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen *Aard controle n.v.t.* *Indicator: D8/05*	Aan andere gemeenten (in jaar T) overgeboekte middelen (lasten) uit de specifieke uitkering onderwijsachterstandenbeleid **Bedrag** *Aard controle R* *Indicator: D8/06*	Hieronder per regel één gemeente(code) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen *Aard controle n.v.t.* *Indicator: D8/07*	Aan andere gemeenten (in jaar T) overgeboekte middelen (baten) uit de specifieke uitkering onderwijsachterstandenbeleid **Bedrag** *Aard controle R* *Indicator: D8/08*	
			1				

OCW	**D14**	**Regeling specifieke uitkering inhalen COVID-19 gerelateerde onderwijsvertragingen**	Besteding (jaar T) maatregelen artikel 3, lid 2, a t/m e samen opgeteld *Aard controle R* *Indicator: D14/01*	Besteding (jaar T) voor tijdelijke extra huur van bestaande huisvesting indien deze extra huisvesting nodig is voor de uitvoering van maatregelen die scholen of gemeenten in het kader van het Nationaal Programma Onderwijs nemen *Aard controle R* *Indicator: D14/02*	Besteding (jaar T) voor ambtelijke capaciteit van de gemeente of inkoop van expertise voor de uitvoering van het Nationaal Programma Onderwijs *Aard controle R* *Indicator: D14/03*	Opgebouwde reserve ultimo (jaar T-1) *Aard controle R* *Indicator: D14/04*	
			€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	
			Hieronder per regel één gemeente(code) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen *Aard controle n.v.t.* *Indicator: D14/05*	Aan andere gemeenten (in jaar T) overgeboekte middelen (lasten) uit de specifieke uitkering gemeenten t.b.v. het Nationaal Programma Onderwijs *Aard controle R* *Indicator: D14/06*	Hieronder per regel één gemeente(code) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen *Aard controle n.v.t.* *Indicator: D14/07*	Van andere gemeenten (in jaar T) overgeboekte middelen (baten) uit de specifieke uitkering gemeenten t.b.v. het Nationaal Programma Onderwijs *Aard controle R* *Indicator: D14/08*	
		1					
IenW	**E20**	**Regeling stimulering verkeersmaatregelen 2020-2021** Provincies en Gemeenten	Besteding (jaar T) *Aard controle R* *Indicator: E20/01*	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E20/02*	Cumulatieve cofinanciering (t/m jaar T) *Aard controle R* *Indicator: E20/03*	Project afgerond (alle maatregelen) in (jaar T) (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E20/04*	
			€ 67.270	€ 118.670	€ 380.227	Nee	
			Naam/nummer per maatregel *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E20/05*	Per maatregel, maatregel afgerond in (jaar T)? (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E20/06*	De hoeveelheid opgeleverde verkeersveiligheids-maatregelen per type maatregel (stuks, meters) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E20/07*	Eventuele toelichting, mits noodzakelijk *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E20/08*	
		1	Aanbrengen van kant- en asmarkering op fietspaden	Nee	2.300		
		2	Aanbrengen attentieverhogende markering (met ribbels).	Nee	4		
		3	Verbreden fietspaden	Ja	275		
		4	Aanleg drempel op fietskruispunt GOW/ETW	Ja	1		
		5	Aanleg vrijliggend fietspad langs 50 km/h weg	Ja	500		
		6	Aanleg van verticale elementen voor korte rechtstanden.	Nee	1		
		7	Aanleg fietsoversteek, via een middeneiland, bij een kruispunt	Ja	1		

EZK	**F9**	**Regeling specifieke uitkering Extern Advies Warmtetransitie**	Projectnaam/nummer *Aard controle R* *Indicator: F9/01*	Besteding (jaar T) ten laste van Rijksmiddelen *Aard controle R* *Indicator: F9/02*	Cumulatieve besteding ten laste van Rijksmiddelen (t/m jaar T) Deze indicator is bedoeld voor de tussentijdse afstemming van de juistheid en volledigheid van de verantwoordingsinformatie *Aard controle n.v.t.* *Indicator: F9/03*	Project afgerond in (jaar T)? (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: F9/04*	Toelichting *Aard controle n.v.t.* *Indicator: F9/05*	
			1 EAW - 20 -01182597	€ 0	€ 0	Nee		
			Eindverantwoording (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: F9/06*					
			Nee					
SZW	**G2**	**Gebundelde uitkering op grond van artikel 69 Participatiewet_gemeentedeel 2021** Alle gemeenten verantwoorden hier het gemeentedeel over (jaar T), ongeacht of de gemeente in (jaar T) geen, enkele of alle taken heeft uitbesteed aan een Openbaar lichaam opgericht op grond van de Wgr	Besteding (jaar T) algemene bijstand Gemeente I.1 Participatiewet (**PW**) *Aard controle R* *Indicator: G2/01*	Baten (jaar T) algemene bijstand (exclusief Rijk) Gemeente I.1 Participatiewet (**PW**) *Aard controle R* *Indicator: G2/02*	Besteding (jaar T) **IOAW** Gemeente I.2 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werkloze werknemers (**IOAW**) *Aard controle R* *Indicator: G2/03*	Baten (jaar T) **IOAW** (exclusief Rijk) Gemeente I.2 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werkloze werknemers (**IOAW**) *Aard controle R* *Indicator: G2/04*	Besteding (jaar T) **IOAZ** Gemeente I.3 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte gewezen zelfstandigen (**IOAZ**) *Aard controle R* *Indicator: G2/05*	Baten (jaar T) **IOAZ** (exclusief Rijk) Gemeente I.3 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte gewezen zelfstandigen (**IOAZ**) *Aard controle R* *Indicator: G2/06*
			€ 9.378.970	€ 156.337	€ 900.620	€ 10.723	€ 60.807	€ 67
			Besteding (jaar T) **Bbz 2004** levensonderhoud Gemeente I.4 Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 (levensonderhoud) (**Bbz 2004**) *Aard controle R* *Indicator: G2/07*	Baten (jaar T) **Bbz 2004** levensonderhoud Gemeente I.4 Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 (levensonderhoud) (**Bbz 2004**) *Aard controle R* *Indicator: G2/08*	Baten (jaar T) **WWIK** (exclusief Rijk) Gemeente I.6 Wet werk en inkomen kunstenaars (**WWIK**) *Aard controle R* *Indicator: G2/09*	Besteding (jaar T) Loonkostensubsidie o.g.v. art. 10d Participatiewet Gemeente I.7 Participatiewet (**PW**) *Aard controle R* *Indicator: G2/10*	Baten (jaar T) Loonkostensubsidie o.g.v. art. 10d Participatiewet (excl. Rijk) Gemeente I.7 Participatiewet (**PW**) *Aard controle R* *Indicator: G2/11*	Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden gebundelde uitkering Participatiewet in (jaar T) Gemeente Participatiewet (**PW**) *Aard controle R* *Indicator: G2/12*
			€ 11.232	€ 0	€ 0	€ 401.910	€ 8.034	€ 0
			Mutaties (dotaties en vrijval) voorziening dubieuze debiteuren als gevolg van kwijt te schelden schulden gebundelde uitkering Participatiewet (jaar T) Gemeente Participatiewet (**PW**) *Aard controle D2* *Indicator: G2/13*	Volledig zelfstandige uitvoering (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: G2/14*				
			€ 0	Ja				

SZW	**G3**	**Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 (exclusief levensonderhoud beginnende zelfstandigen)_gemeentedeel 2021** **Besluit bijstandverlening zelfstandigen (Bbz) 2004** Alle gemeenten verantwoorden hier het gemeentedeel over (jaar T), ongeacht of de gemeente in (jaar T) geen, enkele of alle taken heeft uitbesteed aan een Openbaar lichaam opgericht op grond van de Wgr.	Besteding (jaar T) kapitaalverstrekking *Aard controle R* *Indicator: G3/01*	Baten (jaar T) kapitaalverstrekking (exclusief Rijk) *Aard controle R* *Indicator: G3/02*	Baten vanwege vóór 1 januari 2020 verstrekt kapitaal (exclusief Rijk) *Aard controle R* *Indicator: G3/03*	Besteding (jaar T) Bob *Aard controle R* *Indicator: G3/04*	Baten (jaar T) Bob (exclusief Rijk) *Aard controle R* *Indicator: G3/05*	Besteding (jaar T) onderzoekskosten artikel 52, eerste lid, onderdeel b, Bbz 2004 (Bob) *Aard controle R* *Indicator: G3/06*
			€ 21.557	€ 0	€ 38.023	€ 0	€ 0	€ 0
			BBZ vóór 2020 – levensonderhoud (exclusief BOB) Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden levensonderhoud BBZ in (jaar T) (exclusief BOB) *Aard controle R* *Indicator: G3/07*	BBZ vóór 2020 – kapitaalverstrekking (exclusief BOB) Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden van achterstallige betalingen kapitaalverstrekkingen BBZ in (jaar T) (exclusief BOB) *Aard controle R* *Indicator: G3/08*	BBZ vóór 2020 – levensonderhoud en kapitaalverstrekkingen (BOB) Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden levensonderhoud BBZ en achterstallige betalingen kapitaalverstrekkingen BOB in (jaar T) *Aard controle R* *Indicator: G3/09*	BBZ vanaf 2020 – kapitaalverstrekking Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden van achterstallige betalingen kapitaalverstrekkingen BBZ in (jaar T) *Aard controle R* *Indicator: G3/10*	Volledig zelfstandige uitvoering (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: G3/11*	
			€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	Ja	
SZW	**G4**	**Tijdelijke overbruggingsregeling zelfstandig ondernemers (Tozo) _gemeentedeel 2021** Alle gemeenten verantwoorden hier het gemeentedeel over Tozo (jaar T), ongeacht of de gemeente in (jaar T) geen, enkele of alle taken heeft uitbesteed aan een Openbaar lichaam opgericht op grond van de Wgr	Welke regeling betreft het?	Besteding (jaar T) levensonderhoud	Besteding (jaar T) kapitaalverstrekking	Baten (jaar T) levensonderhoud	Baten (jaar T) kapitaalverstrekking (aflossing)	Baten (jaar T) kapitaalverstrekking (overig)

				Indicator: G4/01	Indicator: G4/02	Indicator: G4/03	Indicator: G4/04	Indicator: G4/05	Indicator: G4/06
			1	Tozo 1 (1 mrt tot 1 juni 2020)	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
			2	Tozo 2 (1 juni tot 1 oktober 2020)	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
			3	Tozo 3 (1 oktober 2020 tot 1 april 2021)	€ 487.611	€ 25.282	€ 3.542	€ 3.258	€ 692
			4	Tozo 4 (geldend van 1 april 2021 tot 1 juli 2021)	€ 302.066	€ 0	€ 4.077	€ 3.451	€ 133
			5	Tozo 5 (geldend van 1 juli tot 1 oktober 2021)	€ 106.973	€ 0	€ 955	€ 5.516	€ 12

	Kopie regeling *Aard controle n.v.t.* *Indicator: G4/07*	Aantal besluiten levensonderhoud (jaar T) *Aard controle R* *Indicator: G4/08*	Aantal besluiten kapitaalverstrekking (jaar T) *Aard controle R* *Indicator: G4/09*	Volledig zelfstandige uitvoering (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: G4/10*
1	Tozo 1 (1 mrt tot 1 juni 2020)	0	0	Ja
2	Tozo 2 (1 juni tot 1 oktober 2020)	0	0	Ja
3	Tozo 3 (1 oktober 2020 tot 1 april 2021)	69	4	Ja
4	Tozo 4 (geldend van 1 april 2021 tot 1 juli 2021)	164	0	Ja
5	Tozo 5 (geldend van 1 juli tot 1 oktober 2021)	42	0	Ja

	Levensonderhoud - Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden levensonderhoud Tozo in (jaar T) *Aard controle R* *Indicator: G4/11*	Levensonderhoud- Mutaties (dotaties en vrijval) voorziening dubieuze debiteuren (jaar T) als gevolg van kwijt te schelden schulden levensonderhoud Tozo *Aard controle D2* *Indicator: G4/12*	Kapitaalverstrekkingen - Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden van achterstallige betalingen op kapitaalverstrekkingen Tozo in (jaar T) *Aard controle R* *Indicator: G4/13*
	€ 0	€ 0	€ 0

	Kopie regeling *Aard controle n.v.t.* *Indicator: G4/14*	Besteding (jaar T) kapitaalverstrekking Tozo buitenland (gemeente Maastricht) *Aard controle R* *Indicator: G4/15*	Baten (jaar T) kapitaalverstrekking Tozo buitenland (gemeente Maastricht), aflossing *Aard controle R* *Indicator: G4/16*	Baten (jaar T) kapitaalverstrekking Tozo buitenland (gemeente Maastricht), overig *Aard controle R* *Indicator: G4/17*	Uitvoeringskosten (jaar T) uitvoering Tozo buitenland (gemeente Maastricht) *Aard controle R* *Indicator: G4/18*
1	Tozo 1 (1 mrt tot 1 juni 2020)				
2	Tozo 2 (1 juni tot 1 oktober 2020)				
3	Tozo 3 (1 oktober 2020 tot 1 april 2021)				
4	Tozo 4 (geldend van 1 april 2021 tot 1 juli 2021)				
5	Tozo 5 (geldend van 1 juli tot 1 oktober 2021)				

SZW	**G12**	**Kwijtschelden publieke schulden SZW-domein hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire_ gemeentedeel** Alle gemeenten verantwoorden hier het gemeentedeel (jaar T), ongeacht of de gemeente in (jaar T) geen, enkele of alle taken heeft uitbesteed aan een Openbaar lichaam opgericht op grond van de Wgr	Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden Bijzondere bijstand in (jaar T) *Aard controle R* *Indicator: G12/01*	Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden Wet Inburgering van 13 september 2012 in (jaar T) *Aard controle R* *Indicator: G12/02*	Aantal gedupeerden (zoals omschreven in artikel 1 van de Regeling specifieke uitkering compensatie van de kosten die verband houden met het kwijtschelden van publieke schulden binnen het SZW-domein van de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire toeslagen) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: G12/03*				
			€ 0	€ 0	0				
VWS	**H4**	**Regeling specifieke uitkering stimulering sport** Gemeenten	Ontvangen Rijksbijdrage (jaar T) *Aard controle R* *Indicator: H4/01*	Totale werkelijke berekende subsidie *Aard controle n.v.t.* *Indicator: H4/02*					
			€ 478.972	€ 483.365					
			Activiteiten *Aard controle n.v.t.* *Indicator: H4/03*	Totale werkelijke berekende subsidie per project (jaar T) *Aard controle R* *Indicator: H4/04*	Werkelijke besteding voor de activiteiten inclusief btw x 17,5% (jaar T) **Onroerende zaken** *Aard controle R* *Indicator: H4/05*	Werkelijke besteding voor de activiteiten inclusief btw x 17,5% (jaar T) **roerende zaken** *Aard controle R* *Indicator: H4/06*	Werkelijke besteding voor de activiteiten inclusief btw x 17,5% (jaar T) **overige kosten** *Aard controle R* *Indicator: H4/07*	Toelichting - Verplicht als het een activiteit betreft welke NIET in de toekenning meegenomen is *Aard controle n.v.t.* *Indicator: H4/08*
		1	SPUK Sport Wijchen	€ 483.365	€ 269.961	€ 65.066	€ 148.338		
VWS	**H8**	**Regeling Sportakkoord 2020-2022**	Beschikkingsnummer *Aard controle n.v.t.* *Indicator: H8/01*	Totaal bedrag volgens beschikking *Aard controle n.v.t.* *Indicator: H8/02*	Besteding aanstellen sportformateur (jaar T) **Gerealiseerd** *Aard controle R* *Indicator: H8/03*	Besteding uitvoering sportakkoord (jaar T) **Gerealiseerd** *Aard controle R* *Indicator: H8/04*	Cumulatieve besteding aanstellen sportformateur (t/m jaar T) **Gerealiseerd** *Aard controle n.v.t.* *Indicator: H8/05*	Cumulatieve besteding uitvoering sportakkoord (t/m jaar T) **Gerealiseerd** *Aard controle n.v.t.* *Indicator: H8/06*
		1	1057979-1034467	€ 127.713	€ 0	€ 28.520	€ 0	€ 58.520	
			Kopie beschikkingsnummer *Aard controle n.v.t.* *Indicator: H8/07*	Eindverantwoording (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: H8/08*					
		1	1057979-1034467	Nee					

VWS	**H12**	**Regeling specifieke uitkering lokale preventieakkoorden of preventieaanpakken**	Besteding (jaar T) *Aard controle R* *Indicator: H12/01*	Is voldaan aan de uitvoering van het lokale preventieakkoord of aanpak? (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: H12/02*	Eindverantwoording? (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: H12/03*			
			€ 0	Ja	Nee			
VWS	**H16**	**Regeling Specifieke uitkering ijsbanen en zwembaden**	Betreft jaar *Aard controle n.v.t.* *Indicator: H16/01*	Beschikkingsnummer / naam *Aard controle n.v.t.* *Indicator: H16/02*	Totale besteding *Aard controle R* *Indicator: H16/03*			
			1 2020	SPUKIJZ21102	€ 317.469			
			2 2021	SPUKIJZ21R2245	€ 246.731			
				Naam locatie *Aard controle n.v.t.* *Indicator: H16/04*	Totale toezegging per locatie *Aard controle R* *Indicator: H16/05*	Besteding per locatie *Aard controle R* *Indicator: H16/06*	Verschil toezegging vs. Besteding per locatie (automatisch berekend) *Aard controle n.v.t* *Indicator: H16/07*	Betreft jaar? *Aard controle R* *Indicator: H16/08*
				1 Stichting Exploitatie van Zwembaden in de gemeente Wijchen	€ 317.469	€ 317.469	€ 0	2020
				2 Stichting Exploitatie van Zwembaden in de gemeente Wijchen	€ 246.731	€ 246.731	€ 0	2021

BIJLAGEN

Bijlage 1: Risicomatrix

Nr.	Onderwerp	Maximaal risico €	Factor	Gewogen risico €
4.1.1	MGR Rijk van Nijmegen	343.000	1,00	343.000
4.1.2	De Meerval BV	21.000	0,20	4.200
4.1.3	GGD	149.565	1,00	149.565
4.2.1	Bouwgrondexploitatie, MIO-projecten en gronden niet in exploitatie	3.780.000	0,13	510.250
4.2.2	Bouwleges	175.000	0,50	87.500
4.2.3	Gemeentelijk vastgoed	200.000	0,50	100.000
4.2.3	Gemeentelijk vastgoed kasteelpoort	50.000	0,10	5.000
4.2.4	Algemene uitkering	250.000	0,50	125.000
4.2.5	Sociaal domein Jeugd / WMO	450.000	0,25	112.500
4.2.6	Bijstandsreductie Masterplan "Wijchen Werkt"	0	0,25	0
4.3.1	Juridische procedures	7.500.000	0,98	7.625.000
4.4.1	Claims van derden waarbij de gemeente op grond van haar handelen aansprakelijk wordt gesteld (stortlocaties en verontreinigingen)	200.000	0,10	20.000
4.4.2	Bestaande en nieuwe risico's i.h.k. van het Besluit Luchtkwaliteit en Externe Veiligheid.	300.000	0,10	30.000
4.4.3	Aanpak saneringswoningen	100.000	0,10	10.000
4.4.4	Milieu bodemverontreiniging	100.000	0,10	10.000
4.5.1	Verstrekte hypotheken aan ambtenaren	1.789.000	0,10	178.900
4.5.2	Garanties geldleningen aan woningbouwcorporaties	64.589.000	0,01	645.890
4.5.3	Garanties aan derden voor door hen afgesloten leningen. overig	0	0,10	0
4.5.3	Garanties aan derden voor door hen afgesloten leningen. sport	974.000	0,10	97.400
4.6.1	Wijziging legger door het Waterschap	100.000	0,50	50.000
4.6.2	COVID-19 crisis	1.000.000	0,50	500.000
4.6.3	Haltes openbaar vervoer	100.000	1,00	100.000
4.6.4	Vluchtelingenstroom Oekraïne	500.000	0,25	125.000
		82.670.565		**10.829.205**
	Vaste minimumwaarde (o.b.v. bedragen per inwoner)		43,03	1.759.863
	Gewenste ondergrens Algemene Reserve			**12.589.068**

Bijlage 2: Overzicht corona compensatie

Ten tijde van opstellen van deze jaarrekening zijn alle maatregelen vanwege corona komen te vervallen. Wel hebben we nog steeds te maken met de gevolgen van de coronacrisis. We beperken ons alleen tot de financiële gevolgen van corona voor Wijchen.

In totaal hebben we verspreid over 2020 en 2021 bijna € 3 miljoen aan compensatie ontvangen voor de financiële gevolgen van corona. Voor een groot deel hebben we dat in die jaren ook ingezet. In onderstaand overzicht laten we zien wat we t/m 2021 besteed hebben en welke bedragen reeds gealloceerd zijn voor besteding in 2022.

Ontvangen compensatie corona *(Bedragen x € 1.000)*	
Saldo 2020 egalisatiereserve corona	733
Steunpakket 3 (decembercirculaire)	462
Steunpakker 4 (maartcirculaire)	513
Amendement raad maatschappelijke organisaties	87
Resultaatbestemming jaarrekening 2020	330
Subsidieregeling Corona Toegangsbewijzen Wijchen 2021	106
Septembercirculaire 2021	496
Decembercirculaire 2021	198
Totaal coronamiddelen	**2.925**

Uitgaven 2021 (Bedragen x € 1.000)	**2021**
Subsidieregeling Corona Toegangsbewijzen Wijchen 2021	106
Bijzondere bijstand cadeaukaarten	60
TONK	78
Verkiezingen	108
Jeugdbeleid	64
Begeleiding kwetsbare groepen (AMW)	19
Eenzame ouderen	78
Zorg continuïteit	202
Huur SWT (Corona)	15
Blije Dries	20
Bijdrage outdoor volleybalveld	5
Structuurversterking van economie (inclusief de vrijetijdseconomie) en werkgelegenheid.	40
Vrijval schuldhulpverlening, niet benodigd	59
Aanbouw toiletgroep/keuken bij Dorpshuis 't Ballegoyke	50
Vergaderkosten raad	55
Maatschappelijke organisaties	16
Klaar voor de Start	20
Lagere kermisopbrengsten	45
Compensatie lokale cultuur	8
Zwembad	30
SALDO 2021 Egalisatiereserve corona	**1.847**

Gealloceerd 2022 (Bedragen x € 1.000)	**2022**
Re-integratie	106
Bijzondere bijstand	59
Cultuur transformatieplan	60
Jeugdbeleid (restant 4e steunpakket maartcirc 2021)	78
Algemeen maatschappelijk werk	108
Eenzame ouderen	64
Buurt- en dorpshuizen	19
Compensatie lokale cultuur	78
Structuurversterking van economie (inclusief de vrijetijdseconomie) en werkgelegenheid.	202
Maatschappelijke organisaties	15
Podiumkunsten jeugd	20

Hulpvragen ondernemers	5
Mozaiek 2021	40
Totaal gealloceerd 2022	**1.308**
Nog te besteden corona compensatie	**539**

In bovenstaande opstelling maken we inzichtelijk dat we in 2021 € 1.847k middels de egalisatiereserve corona compensatie meenemen ter besteding in 2022. De vervolgtabel 2022 laat zien welke budgetten we al gelabeld hebben, op basis van de decembercirculaire en niet volledig besteedde budgetten 2021.

Raad openbaar Wijchen

Dossiernummer	3780
Extern Zaak ID	Z/22/081581
Vertrouwelijk	Nee
Vergaderdatum	7 juli 2022
Agendapunt	6.b
Titel	81581 Beslisnota Zienswijze WDW 2022 voor de Gemeenteraad Wijchen
Organisatieonderdeel	domein Bestuur, Strategie en Projecten - team Secretariaat
Eigenaar	Kampen, van, Carianne
Soort nota	Beslisnota
Programma/Paragraaf	
Portefeuillehouder(s) Wijchen	Beek, M. van (Marijke)
Telefoonnummer steller	+31623897145

Bijlagen
81581 Beslisnota Zienswijze WDW 2022 voor de Gemeenteraad Wijchen.pdf
Bijlage 1 Zienswijze WDW 2022.pdf
Bijlage 2 Jaarstukken 2021 WDW.pdf
Bijlage 3 Accountantsverslag Jaarrekening 2021 WDW.pdf
Bijlage 4 Ontwerpbegroting 2023 WDW.pdf
Bijlage 5 Begrotingswijziging 2022 WDW.pdf

Geagendeerd	**Vergaderdatum**
College BenW openbaar Wijchen	14 juni 2022
Stukken gemeenteraad Wijchen	17 juni 2022
Raad openbaar Wijchen	**7 juli 2022**

Voorgesteld besluit

De Gemeenteraad besluit:

Jaarverslag 2021

De bijgevoegde zienswijze over het jaarverslag 20211 van de Werkorganisatie Druten Wijchen (WDW) vast te stellen, waarmee u:

1. Instemt met het Jaarverslag 2021.
2. Het bestuur verzoekt de gemeenteraden te informeren over de ontwikkelingen rondom het ziekteverzuim en werkbelasting.
3. Het bestuur verzoekt om een informatienota toe te sturen over de wijze waarop de WDW anticipeert op de ontwikkelingen in de arbeidsmarkt en de impact op de organisatie.

Ontwerpbegroting 2023

De bijgevoegde zienswijze over de financieel technische ontwerpbegroting 20232 van de Werkorganisatie Druten Wijchen (WDW) vast te stellen, waarmee u:

1. Zich onthoudt van een zienswijze op de (financieel technische) ontwerpbegroting 2023.
2. De voorstellen voor de begrotingswijziging 2023 afwacht en u daarover zal uitspreken in een zienswijze.
3. Het bestuur verzoekt de gemeenteraad te informeren over de resultaten van de 2-meting naar de kwaliteit van de dienstverlening van de WDW, in het najaar van 2022.

Begrotingswijziging 2022

De bijgevoegde zienswijze over de begrotingswijziging 20223 van de Werkorganisatie Druten Wijchen (WDW) vast te stellen, waarmee u:

1. Kennisneemt van de voorgestelde wijziging van de begroting 2022.
2. Het integrale plan van de WDW 2023 tegemoet ziet en u zich in de zienswijze daarop zal richten op de structurele oplossingen voor de knelpunten in de WDW.
3. Het bestuur vraagt om de gemeenteraden via een raadsinformatiesessie te informeren over het integrale plan en ondersteuning te bieden bij vragen die zich daarbij voor kunnen doen.

Besluit (Aangenomen)

De Gemeenteraad besluit:

Jaarverslag 2021

De bijgevoegde zienswijze over het jaarverslag 20211 van de Werkorganisatie Druten Wijchen (WDW) vast te stellen, waarmee u:

1. Instemt met het Jaarverslag 2021.

2. Het bestuur verzoekt de gemeenteraden te informeren over de ontwikkelingen rondom het ziekteverzuim en werkbelasting.
3. Het bestuur verzoekt om een informatienota toe te sturen over de wijze waarop de WDW anticipeert op de ontwikkelingen in de arbeidsmarkt en de impact op de organisatie.

Ontwerpbegroting 2023

De bijgevoegde zienswijze over de financieel technische ontwerpbegroting 20232 van de Werkorganisatie Druten Wijchen (WDW) vast te stellen, waarmee u:

1. Zich onthoudt van een zienswijze op de (financieel technische) ontwerpbegroting 2023.
2. De voorstellen voor de begrotingswijziging 2023 afwacht en u daarover zal uitspreken in een zienswijze.
3. Het bestuur verzoekt de gemeenteraad te informeren over de resultaten van de 2-meting naar de kwaliteit van de dienstverlening van de WDW, in het najaar van 2022.

Begrotingswijziging 2022

De bijgevoegde zienswijze over de begrotingswijziging 20223 van de Werkorganisatie Druten Wijchen (WDW) vast te stellen, waarmee u:

1. Kennisneemt van de voorgestelde wijziging van de begroting 2022.
2. Het integrale plan van de WDW 2023 tegemoet ziet en u zich in de zienswijze daarop zal richten op de structurele oplossingen voor de knelpunten in de WDW.
3. Het bestuur vraagt om de gemeenteraden via een raadsinformatiesessie te informeren over het integrale plan en ondersteuning te bieden bij vragen die zich daarbij voor kunnen doen.

Openbaar Zaaknummer: Z/22/081581

Beslisnota voor de Gemeenteraad

Onderwerp: Beslisnota zienswijze WDW 2022

Voorgesteld besluit

De Gemeenteraad besluit:

Jaarverslag 2021
De bijgevoegde zienswijze over het jaarverslag 2021[1] van de Werkorganisatie Druten Wijchen (WDW) vast te stellen, waarmee u:
1. Instemt met het Jaarverslag 2021.
2. Het bestuur verzoekt de gemeenteraden te informeren over de ontwikkelingen rondom het ziekteverzuim en werkbelasting.
3. Het bestuur verzoekt om een informatienota toe te sturen over de wijze waarop de WDW anticipeert op de ontwikkelingen in de arbeidsmarkt en de impact op de organisatie.

Ontwerpbegroting 2023
De bijgevoegde zienswijze over de financieel technische ontwerpbegroting 2023[2] van de Werkorganisatie Druten Wijchen (WDW) vast te stellen, waarmee u:
1. Zich onthoudt van een zienswijze op de (financieel technische) ontwerpbegroting 2023.
2. De voorstellen voor de begrotingswijziging 2023 afwacht en u daarover zal uitspreken in een zienswijze.
3. Het bestuur verzoekt de gemeenteraad te informeren over de resultaten van de 2-meting naar de kwaliteit van de dienstverlening van de WDW, in het najaar van 2022.

Begrotingswijziging 2022
De bijgevoegde zienswijze over de begrotingswijziging 2022[3] van de Werkorganisatie Druten Wijchen (WDW) vast te stellen, waarmee u:
1. Kennisneemt van de voorgestelde wijziging van de begroting 2022.
2. Het integrale plan van de WDW 2023 tegemoet ziet en u zich in de zienswijze daarop zal richten op de structurele oplossingen voor de knelpunten in de WDW.
3. Het bestuur vraagt om de gemeenteraden via een raadsinformatiesessie te informeren over het integrale plan en ondersteuning te bieden bij vragen die zich daarbij voor kunnen doen.

Aanleiding

De WDW heeft het jaarverslag 2021, de ontwerpbegroting 2023 en de begrotingswijziging 2022 aangeboden. Door middel van deze zienswijze maken wij duidelijk wat wij van deze jaardocumenten vinden.

De toegezonden stukken geven een gelijkluidend beeld als het gaat om de WDW.

[1] Bijlage 1: paragraaf 2
[2] Bijlage 1: paragraaf 3
[3] Bijlage 1: paragraaf 4

De WDW is in mei 2018 opgestart en komt vanuit een basis op orde situatie langzamerhand in een doorontwikkelingsfase, waarbij aannames uit 2018 aan 'finetuning' toe zijn. Na deze opstart periode heeft de WDW vanaf 2020 gewerkt binnen omstandigheden (Covid, ziekteverzuim, niet naar kantoor als gevolg van Lock-down en hybride werken), die niet bevorderlijk zijn geweest.

Kortweg, is met vereende inspanning getracht de dienstverlening op peil te houden, de collegeprogramma's te realiseren en is gewerkt aan verbeterambities.
Met succes, maar het heeft ook een zware wissel getrokken op de organisatie.

In Jaarverslag 2021 van de WDW wordt melding gemaakt van een aantal knelpunten in de WDW-organisatie. Deze worden in de Ontwerpbegroting 2023 bondig als volgt neergezet:
- Een krappe formatie die, gegeven de bestuurlijke ambities van twee gemeenten en de ambitie van professionalisering van de organisatie, wordt geconfronteerd met een hoge werkdruk met een risico op oververhitting.
- Een verhoogd ziekteverzuim dat -los van Covid in 2020/2021- volgens rapportage van de bedrijfsarts eveneens gerelateerd kan worden aan bovenstaand punt.
- Een aantal maatschappelijke ontwikkelingen die leiden tot verhoogde inzet op een aantal gebieden zoals handhaving, veiligheid, externe publieke communicatie en verhoogde aanvragen in het sociaal domein.
- Een krappe arbeidsmarkt, waardoor de WDW slechts ten dele in slaagt een aantal vacatures in te vullen op specifieke plekken in de organisatie. Dit leidt op zijn beurt tot een verhoogde inhuur van personeel en zet druk op de bestaande personeelsbudgetten.

De knelpunten zijn overigens niet nieuw. Ook in de begroting 2022 is melding gemaakt van een krappe formatie. Gegeven de financiële situatie van de gemeenten is er toen voor gekozen niet over te gaan tot uitzettingen.

Argumenten

Het **jaarverslag 2021** van de WDW:

1. <u>Resultaat en accountantsverklaring</u>
   De jaarrekening laat een negatief resultaat zien van € 7,5 ton.
   Het negatieve resultaat is voor € 5,5 ton verklaarbaar uit Cao-verplichtingen[4].De overige € 2 ton vloeien voort uit verhoogde inhuur als gevolg van ziekteverzuim en spanning op de arbeidsmarkt, waardoor vacatures moeilijk kunnen worden ingevuld.
   De accountant heeft de jaarrekening goedgekeurd.

2. <u>Ziekteverzuimen werkbelasting</u>
   Uit het jaarverslag wordt duidelijk dat gedurende 2021 een stijgende trend te zien is

[4] Compensatie voor thuiswerken in het kader van Covid, op basis van formatie van november 2021. Deze Cao-verplichting is, indirect via acres aanpassingen, wel meegenomen in de rijksuitkeringen aan de gemeente Wijchen en Druten.
Dit had niet kunnen worden voorzien bij het opmaken van de begroting. De ontwerpbegroting 2021 is door het bestuur vastgesteld in maart 2020.

in het ziekteverzuim. Van 5,88% (feb-2021), naar 6,47% (sept-2021).
Daarbij wordt een relatie gelegd tussen ziekteverzuim en Covid. Maar ook tussen ziekteverzuim en werkbelasting.
Het bestuur geeft aan dit in 2022 te willen onderzoeken.

3. Inhuur (ziekteverzuim en arbeidsmarkt)
Uit het jaarverslag blijkt dat de hogere inhuurkosten voor een groot deel verklaard kunnen worden door het ziekteverzuim van de WDW.
Voor 2022 ligt de verhouding vast-inhuur op ruim 20%. In 2021 betrof dat 16%.
De argumentatie om te zijner tijd tot een normering over te gaan is, omdat:
   a) Het onderwerp inhuur en ziekteverzuim, in de zienswijze van 2021 eveneens een thema is geweest.
   b) Verhoogde inhuurkosten druk zetten op de personeelsbudgetten en daarmee indirect op de bijdragen van de gemeenten aan de WDW.
   c) De normering van de verhouding inhuur-vast personeel gangbaar begint te worden in gemeentelijk Nederland.

De **ontwerpbegroting 2023** van de WDW:

1. Financieel
De voorliggende begroting 2023 is uitgekleed tot een zuiver financieel technische begroting. Daarin is een beschrijving opgenomen van een proces voor de wijziging van de ontwerp begroting 2023. Momenten van afweging zijn daarbij aangegeven in de tijd. De momenten liggen voor bij de behandeling van de Perspectiefnota's en Begrotingen van de gemeenten Druten en Wijchen.
2. De gemeenteraad onthoudt zich daarom van zienswijze op de technische begroting 2023 en ziet de voorstellen voor wijziging van de WDW-begroting 2023 tegemoet op basis van het integrale plan van de WDW.

3. Dienstverlening
In de ontwerpbegroting wordt de 2-meting aangekondigd over de kwaliteit van dienstverlening van de WDW aan inwoners en bedrijven. De gemeenteraad wordt graag in het najaar 2022 geïnformeerd over de resultaten van de 2-meting naar de kwaliteit van de dienstverlening van de WDW.

De begrotingswijziging 2022 van de WDW

1. Financieel
Vooruitlopend op de structurele oplossingen vanuit het integrale plan 2023, dat met de gemeenteraden wordt doorgesproken op 22 juni 2022, wordt hier voorgesteld:
   - Extra (incidenteel) geld beschikbaar te stellen voor 2022.
   - De gemeenteraden dit bij de Perspectiefnota af te laten wegen.

   De bijstelling van de begroting is een noodzakelijke ingreep over het begrotingsjaar 2022 om de rechtmatigheid van de bestedingen te kunnen blijven garanderen.

2. Integraal plan WDW
De voorliggende begrotingswijziging moet geplaatst worden in de context van het integrale plan van de WDW en een structurele oplossing van de knelpunten in de WDW. Een aantal van de knelpunten doen zich ook al voor in 2022.

3. Ambtelijke ondersteuning
   De gemeenteraad vraagt het bestuur om aan te geven of en hoe zij ambtelijk kan worden ondersteund bij de beeldvorming over het integrale plan en vragen die zich daarbij voor kunnen doen.

Financiële gevolgen

Het **jaarverslag 2021** van de WDW:

1. De jaarrekening laat een negatief resultaat zien van € 7,5 ton.
   a. € 5,5 ton is verklaarbaar uit Cao-verplichtingen[5].
   b. € 2 ton vloeit voort uit verhoogde inhuur.
2. Het resultaat is als volgt afgewikkeld met de gemeenten.

Overzicht baten en lasten (Bedragen x 1.000)	Begroting 2021	Realisatie 2021	Verschil
Druten (35,2%)	€ 10.702	€ 10.968	€ 266
Wijchen (64,8%)	€ 19.701	€ 20.191	€ 490
Druten buiten verdeelsleutel	€ 2.587	€ 2.587	€ 0
Wijchen buiten verdeelsleutel	€ 4.676	€ 4.688	€ 12
Totaal	€ 37.666	€ 38.434	€ 768

De **ontwerpbegroting 2023** van de WDW:
1. De voorliggende ontwerpbegroting 2023 is uitgekleed tot een zuiver financieel technische begroting.
2. De ontwerpbegroting 2023 gaat uit van bestaand beleid. De WDW vraagt daarmee in deze ontwerpbegroting geen extra middelen.

De begrotingswijziging 2022 van de WDW
1. Voorgesteld wordt de begroting 2022 van de WDW incidenteel als volgt bij te stellen.

-Niet ingevulde taakstelling	€ 650.000
-Extra kosten personeel/inhuur	€ 700.000
Totaal incidentele begrotingswijziging 2022	€ 1.350.000
Bijdrage Wijchen incidenteel 2022 (64,8%)	€ 874.800
Bijdrage Druten incidenteel 2022 (35,2%)	€ 475.200

Uitvoering of Vervolgstappen

Datum	WDW Bestuur	Gemeenteraden

[5] Compensatie voor thuiswerken in het kader van Covid, op basis van formatie van november 2021. Deze Cao-verplichting is, indirect via acres aanpassingen, wel meegenomen in de rijksuitkeringen aan de gemeente Wijchen en Druten. Dit had niet kunnen worden voorzien bij het opmaken van de begroting. De ontwerpbegroting 2021 is door het bestuur vastgesteld in maart 2020.

15 april	Vaststelling concept Jaarrekening 2021 en Begroting 2023	
19 april		Infoavond over de knelpunten bij de WDW.
24 mei	Vaststelling Bestuursrapportage 2022, Begrotingswijziging 2022 en ter kennisname Integraal plan WDW.	
7 juni		
14 juni		Ter kennisname toesturen Integraal Plan WDW. Toesturen Zienswijze op de Jaar-rekening 2021, de WDW-begroting 2023 en wijziging van de begroting 2022.
21 juni		Infoavond: • Integraal Plan WDW 2023. • Zienswijze op de Jaarrekening 2021, de WDW-begroting 2023 en wijziging van de begroting 2022.
7 juli		Vaststellen zienswijze op de Jaar-rekening 2021, de WDW-begroting 2023 en wijziging van de begroting 2022.
11 juli	Vaststelling Jaarrekening 2021, Begroting 2023, begrotingswijziging 2022 en concept-Integraal plan WDW.	
Sept.[6]		Vaststellen Zienswijze op Integraal plan WDW door de Raad.
17 Okt.	Vaststellen integraal plan WDW.	
10 Nov.		Vaststellen gemeentebegrotingen 2023 inclusief Integraal Plan WDW.

Advies
De zienswijze is afgestemd met de gemeente Druten en Wijchen.
Er is een identieke zienswijze aan beide Gemeenteraden voorgelegd.

[6] Verschillende data: Druten 22 sept. en Wijchen 29 sept.

Zienswijze Werkorganisatie Druten Wijchen (WDW)

Geacht Bestuur,

U heeft gevraagd naar onze zienswijze op het jaarverslag 2021, de technische (ontwerp)-begroting 2023 en de begrotingswijziging 2022.

Paragraaf 1. Context

De toegezonden stukken geven een gelijkluidend beeld als het gaat om de WDW.

De WDW is in mei 2018 opgestart en komt vanuit een basis op orde situatie langzamerhand in een doorontwikkelingsfase, waarbij aannames uit 2018 aan 'finetuning' toe zijn. Na deze opstart periode heeft de WDW vanaf 2020 gewerkt binnen omstandigheden (Covid, ziekteverzuim, niet naar kantoor als gevolg van Lock-down en hybride werken), die niet bevorderlijk zijn geweest.

Kortweg, is met vereende inspanning getracht de dienstverlening op peil te houden, de collegeprogramma's te realiseren en is gewerkt aan verbeterambities.
Met succes, maar het heeft ook een zware wissel getrokken op de organisatie.

In Jaarverslag 2021 van de WDW wordt melding gemaakt van een aantal knelpunten in de WDW-organisatie. Deze worden in de Ontwerpbegroting 2023 bondig als volgt neergezet:

- Een krappe formatie die, gegeven de bestuurlijke ambities van twee gemeenten en de ambitie van professionalisering van de organisatie, wordt geconfronteerd met een hoge werkdruk met een risico op oververhitting.
- Een verhoogd ziekteverzuim dat -los van Covid in 2020/2021- volgens rapportage van de bedrijfsarts eveneens gerelateerd kan worden aan bovenstaand punt.
- Een aantal maatschappelijke ontwikkelingen die leiden tot verhoogde inzet op een aantal gebieden zoals handhaving, veiligheid, externe publieke communicatie en verhoogde aanvragen in het sociaal domein.
- Een krappe arbeidsmarkt, waardoor de WDW er slechts ten dele in slaagt een aantal vacatures in te vullen op specifieke plekken in de organisatie. Dit leidt op zijn beurt tot een verhoogde inhuur van personeel en zet druk op de bestaande personeelsbudgetten.

De knelpunten zijn overigens niet nieuw. Ook in de begroting 2022 is melding gemaakt van een krappe formatie. Gegeven de financiële situatie van de gemeenten is er toen voor gekozen niet over te gaan tot uitzettingen.

Achtereenvolgens staat de gemeenteraad stil bij de toegezonden stukken, vanuit de hierboven geschetste context.

Paragraaf 2. Jaarverslag 2021

Samengevat

De jaarrekening laat een negatief resultaat zien van € 7,5 ton.

Het negatieve resultaat is voor € 5,5 ton verklaarbaar uit Cao-verplichtingen[1].
De overige € 2 ton vloeien voort uit verhoogde inhuur als gevolg van ziekteverzuim en spanning op de arbeidsmarkt, waardoor vacatures moeilijk kunnen worden ingevuld.

De accountant heeft de jaarrekening goedgekeurd.

[1] Compensatie voor thuiswerken in het kader van Covid, op basis van formatie van november 2021. Deze Cao-verplichting is, indirect via acres aanpassingen, wel meegenomen in de rijksuitkeringen aan de gemeente Wijchen en Druten.

Gezien het gestelde onder 2.1 en 2.2:

1. Stemmen wij in met het Jaarverslag 2021.
2. Verzoeken wij het bestuur de gemeenteraden te informeren over de ontwikkelingen rondom ziekteverzuim en werkbelasting.
3. Wachten wij een informatienota af over de wijze waarop de WDW anticipeert op de ontwikkelingen in de arbeidsmarkt en de impact op de organisatie.

2.1 Dienstverlening
In de samenvattende terugblik geeft u aan, dat:
- Covid in 2021 zijn stempel heeft gedrukt op de WDW-organisatie.
- 2021 een jaar is geweest, waarin wel weer een aantal stappen hebben gezet in de verbetering van de kwaliteit van de organisatie.
- De WDW de collegeprogramma's goed heeft weten te realiseren.

Belangrijkste resultaten
Als belangrijkste resultaten in de professionalisering van de WDW noemt u de volgende:
- Op het ICT-gebied is de WDW vanaf 2021 grote inhaalslagen aan het maken. Dit leidt ook tot forse systeem- en procesharmonisaties tussen Druten en Wijchen. De implementaties vormen een goede basis om de dienstverlening te verbeteren en voor de efficiëntie van de organisatie, die nodig is voor het realiseren van de taakstelling.
- In september 2021 zijn gemeenteraden meegenomen in het actieplan dooront-wikkeling van de WDW. Een plan voor het versterken van zelforganisatie, de WDW-academie en de implementatie van hybride werken. Daarbij is aangegeven dat de WDW-academie inmiddels gerealiseerd is en dat de overige ontwikkelingen verder uit gebouwd worden naar 2022.
- Tevens wordt, op pagina 10-11 van de jaarstukken, aangegeven dat er weer stappen zijn gezet in onlinedienstverlening, de implementatie van de Omgevingswet, media-tion en het programma Dienstverlening.

Op zichzelf staand goede resultaten, die ook in lijn lopen met het vastgestelde bedrijfs-plan uit 2018. Dit, te meer tegen de achtergrond van Covid crisis.

Ziekteverzuim
U geeft aan gedurende 2021 een stijgende trend te zien in het ziekteverzuim van 5,88% (feb-2021), naar 6,47% (sept-2021). Daarbij legt u een relatie tussen ziekteverzuim en Covid. Terecht. Dat is ook een landelijk beeld[2].

Echter, u legt ook een relatie met de ervaren werkbelasting en dat de werkbelasting (langdurig) verzuim tot gevolg heeft gehad. In dat verband wijst het bestuur ook op het achterblijven van opnemen van verlofuren binnen de WDW.

Daarover uit u uw zorgen, omdat de combinatie het risico in zich draagt van langdurige uitval. U geeft aan dit in 2022 te willen onderzoeken. De gemeenteraad deelt uw zorg en verzoekt het bestuur de gemeenteraad te informeren over de uitkomsten van dit onder-zoek.

Hogere inhuurkosten (ziekteverzuim en arbeidsmarkt)
Hierboven genoemde vooral ook, omdat u aangeeft dat de hogere inhuurkosten voor een groot deel verklaard kunnen worden door het ziekteverzuim van de WDW.
Voor 2022 ligt de verhouding vast-inhuur op ruim 20%. Ten opzichte van 2021 is deze verhouding gestegen met 4%.

[2] Statline CBS 4e kwartaal 2021: Het verzuim door ziekte nam bij het openbaar bestuur en over-heidsdiensten met 0,7 procentpunt sterk toe. Een jaar geleden kenden deze bedrijfstakken juist een afname van het ziekteverzuim.

U geeft aan dat de hogere inhuurkosten ook is terug te zien in andere gemeenten. Het heeft mede een relatie met uitval als gevolg van Covid.

Daarnaast geeft u aan dat een andere zwaarwegende oorzaak voor de verhoogde inhuur de krapte op de arbeidsmarkt is, waardoor vacatures moeilijk zijn in te vullen. Ook dit is een landelijk beeld in gemeenten.

De hogere inhuurkosten zijn daarmee vooral verklaarbaar vanuit externe omstandigheden als ziekteverzuim als gevolg van Covid en de situatie op de arbeidsmarkt.

Naar de toekomst, verzoekt de gemeenteraad het bestuur om een informatienota toe te sturen over de wijze waarop de WDW anticipeert op de ontwikkelingen in de arbeidsmarkt en de impact op de organisatie.

Bovengenoemde te meer, omdat:
- Het onderwerp inhuur en ziekteverzuim, in de zienswijze van 2021 eveneens een thema is geweest.
- Verhoogde inhuurkosten druk zetten op de personeelsbudgetten en daarmee indirect op de bijdragen van de gemeenten aan de WDW.
- De normering van de verhouding inhuur-vast personeel gangbaar begint te worden in gemeentelijk Nederland.

2.2 Financieel
U geeft aan dat de begroting 2021 van de WDW per saldo met € 7,5 ton is overschreden.

Grotendeels is dit te wijten aan:
- De gevolgen van het Cao-akkoord, waarin is afgesproken dat medewerkers een eenmalige uitkering van € 1.200 ontvangen. De kosten hiervan bedragen € 5,5 ton. Deze hadden niet kunnen worden voorzien bij opmaak van de begroting[3].
- De hogere inhuurkosten € 2 ton als gevolg van ziekteverzuim en krapte op de arbeidsmarkt.

Voor de beide gemeenten betekent dit het volgende:

Overzicht baten en lasten (Bedragen x 1.000)	Begroting 2021	Realisatie 2021	Verschil
Druten (35,2%)	€ 10.702	€ 10.968	€ 266
Wijchen (64,8%)	€ 19.701	€ 20.191	€ 490
Druten buiten verdeelsleutel	€ 2.587	€ 2.587	€ 0
Wijchen buiten verdeelsleutel	€ 4.676	€ 4.688	€ 12
Totaal	€ 37.666	€ 38.434	€ 768

Wij stemmen in met uw uitleg van de oorzaken over de verschillen tussen de begroting en rekening.

[3] De ontwerpbegroting 2021 is door het bestuur vastgesteld in maart 2020.

Paragraaf 3. Begroting (ontwerp) 2023

Samengevat

Gezien het gestelde onder 3.1 en 3.2:

1. Onthoudt de gemeenteraad zich van een zienswijze op de (financieel technische) ontwerpbegroting 2023. Zij wacht de voorstellen voor de begrotingswijziging 2023 af. Daarover zal zij zich uitspreken in een zienswijze.
2. Verzoekt de gemeenteraad het bestuur om de gemeenteraad te informeren over de resultaten van de 2-meting naar de kwaliteit van de dienstverlening van de WDW, in het najaar van 2022.

3.1 Dienstverlening

U kondigt in de ontwerpbegroting de 2-meting aan over de kwaliteit van dienstverlening van de WDW naar inwoners en bedrijven.

U geeft daarbij aan:
- Dat in 2018 een 0-meting is uitgevoerd en in 2020 de 1-meting.
- Dat de ervaren kwaliteit van dienstverlening bij inwoners en bedrijven globaal gelijk is gebleven in beide onderzoeken.
- Dat in Q2 van 2022 de 2-meting wordt uitgevoerd en dat daarvan de resultaten vrijkomen in Q3 van 2022.

De gemeenteraad wordt graag in het najaar geïnformeerd over de uitkomsten van de 2-meting.

3.2 Financieel

De voorliggende begroting 2023 is uitgekleed tot een zuiver financieel technische begroting. Daarin is een beschrijving opgenomen van een proces voor de wijziging van de ontwerp begroting 2023. Momenten van afweging zijn daarbij aangegeven in de tijd.

De momenten liggen voor bij de behandeling van de Perspectiefnota's en Begrotingen van de gemeenten Druten en Wijchen.

De Raadsinformatieavond van 22 juni 2022 is hierin belangrijk. Deze informatieavond staat in het teken van de WDW-organisatie. U geeft daarbij aan dat het integrale WDW-plan plus de gevolgen daarvan voor het WDW-budget met de Gemeenteraden wordt doorgenomen. Dat geeft de gemeenteraad de mogelijkheid tot het stellen van vragen.

De gemeenteraad onthoudt zich daarom van zienswijze op de technische begroting 2023 en ziet de voorstellen voor wijziging van de WDW-begroting 2023 tegemoet op basis van het integrale plan van de WDW.

Daarover zal de gemeenteraad zich op dat moment uitspreken in een zienswijze aan het bestuur.

Paragraaf 4 Begrotingswijziging 2022

Samengevat

Gezien het gestelde onder 4.1:

1. Nemen wij kennis van de voorgestelde wijziging van de begroting 2022.
2. Ziet de gemeenteraad het integrale plan van de WDW tegemoet, waarbij zij zich in haar zienswijze zal richten op de structurele oplossingen voor de knelpunten in de WDW.
3. De gemeenteraad vraagt het bestuur om via een raadsinformatiesessie geïnformeerd te worden te informeren over het integrale plan en ondersteuning te bieden bij vragen die zich daarbij voor kunnen doen.

4.1 Financieel

In uw wijziging van de begroting 2022, verwijst u terug naar de opmaak van de ontwerp-begroting 2023. Daarbij geeft u het volgende aan:

- Bij de opbouw van de WDW-begroting 2023 in het eerste kwartaal van dit jaar, is duidelijk geworden dat de formatie binnen de WDW knelt.
- Besloten is dit verder in kaart te brengen, een technische begroting voor 2023 op te maken en te komen met een doorwrocht plan voor de WDW bij de behandeling van de perspectiefnota's voor de gemeenten Druten en Wijchen.

Tevens geeft u aan dat ook uit de eerste bestuursrapportage naar voren komt, dat de knellende formatie in 2022 financiële gevolgen met zich mee brengt. En dat de kosten niet binnen de vastgestelde begroting gerealiseerd kunnen worden in 2022.
U wijst daarbij op de volgende oorzaken:

- Het niet (volledig) kunnen realiseren van de taakstelling als gevolg van opgelopen vertraging in de ICT-operaties in het verleden (2018-2019).
- Inzet van extra personeel om het werk verzet te krijgen, mede ook als gevolg van maatschappelijke ontwikkelingen.
- Een krappe arbeidsmarkt, waardoor inhuur nodig is om vacatures in te kunnen vullen, met dito verhoogde personeelskosten.
- Ziekteverzuim, dat verder is doorgestegen naar 8,2% over het eerste kwartaal van 2022 en dat mede gerelateerd kan worden aan verhoogde werkbelasting.

Vooruitlopend op de structurele oplossingen vanuit het integrale plan 2023, dat met de gemeenteraden wordt doorgesproken op 22 juni 2022, stelt het bestuur voor:

- extra (incidenteel) geld beschikbaar te stellen voor 2022 en
- de gemeenteraden dit bij de Perspectiefnota af te laten wegen.

U stelt daarbij voor de begroting 2022 van de WDW incidenteel als volgt bij te stellen.

Niet ingevulde taakstelling	€ 650.000
Extra kosten personeel/inhuur	€ 700.000
Totaal begrotingswijziging 2022	€ 1.350.000
Bijdrage Wijchen incidenteel 2022 (64,8%)	€ 874.800
Bijdrage Druten incidenteel 2022 (35,2%)	€ 475.200

De gemeenteraad ziet de bijstelling van de begroting als een noodzakelijke ingreep over het begrotingsjaar 2022. Dit, om de rechtmatigheid van de bestedingen te kunnen blijven garanderen.

Daarbij ziet de gemeenteraad uit naar het integrale plan van de WDW en met name de structurele oplossingen daarin.
De gemeenteraad vraagt het bestuur om via een raadsinformatiesessie geïnformeerd te worden te informeren over het integrale plan en ondersteuning te bieden bij vragen die zich daarbij voor kunnen doen.

WDW

Jaarstukken 2021

WERKORGANISATIE
Druten Wijchen

Voorwoord

Context

Voor u liggen de jaarstukken 2021 van de gemeenschappelijke regeling Werkorganisatie Druten Wijchen (WDW). De jaarstukken vormen de verantwoording over het jaar 2021, zoals neergelegd in de begroting 2021.

De begroting van de WDW omvat uitsluitend de budgetten voor personele kosten en alles wat het personeel nodig heeft om de werkzaamheden uit te kunnen voeren, zoals huisvesting, ICT en voertuigen. De programmabudgetten maken deel uit van de afzonderlijke programmabegrotingen van Druten en van Wijchen.
De meerwaarde van de WDW is vervat in vijf strategische doelstellingen (5k's):

1. Verhogen van Kwaliteit van dienstverlening en bedrijfsvoering.
2. Verbeteren van de bestuurlijke Kracht in de regio.
3. Verminderen van de Kwetsbaarheid in de ambtelijke organisatie.
4. Verbeteren van Kansen voor medewerkers door middel van professionalisering.
5. Verminderen en beheersen van Kosten door efficiencyverbetering.

In de kern is de opgave van de WDW hiermee terug te voeren op ondersteuning van de besturen en gemeenteraden en de dienstverlening aan inwoners en bedrijven in het verzorgingsgebied. De vijf strategische doelstellingen geven richting aan de continue verbetering van de kwaliteit van dienstverlening en bestuursondersteuning.

In de beleidsmatige verantwoording over het begrotingsjaar 2021 staan we stil bij de dienstverlening en de professionalisering ervan.
Dit is terug te vinden in respectievelijk paragraaf 1.1 en 1.3.

In 2018 en 2020 is een 0- en 1-meting uitgevoerd bij inwoners en bedrijven over de kwaliteit van dienstverlening. Het waarderingscijfer voor de dienstverlening is daarbij globaal hetzelfde gebleven en ligt in 2020 voor zowel inwoners als bedrijven boven het landelijk gemiddelde. In 2022 wordt de 2-meting gedaan.

Samenvattende terugblik op 2021

Samengevat kunnen we terugkijken op een bewogen jaar. COVID-19 heeft ook in 2021 zijn stempel gedrukt. Een jaar, waarin wel weer een aantal stappen zijn gezet in de ontwikkeling van de kwaliteit van de organisatie.
Een jaar, waarin we ook de laatste hand hebben gelegd aan de uitvoering van de collegeprogramma's. In beide gemeenten hebben we de ambities in deze programma's goed weten te realiseren.

Belangrijkste resultaten in de professionalisering
Bij de begroting 2021 hebben we uw gemeenteraden gewezen op een aantal risico's in onze bedrijfsvoering. Deze liggen op het terrein van ICT en formatie.
In de kern hebben we op dit moment onvoldoende slagkracht in de organisatie om de voorgenomen veranderingen binnen de planning en goed te kunnen realiseren.

Op het ICT-gebied zijn we vanaf 2021 grote inhaalslagen aan het maken. Afgelopen jaar heeft in het teken gestaan van een groot aantal systeemharmonisaties. Dit leidt ook tot forse procesharmonisaties tussen Druten en Wijchen.
De implementaties vormen een goede basis om de dienstverlening verder te professionaliseren voor inwoners en bedrijven.

In september 2021 hebben we u meegenomen in het actieplan doorontwikkeling van de WDW. Kern daarvan is dat we willen inzetten op de doorontwikkeling van zelforganisatie, de WDW-academie en de implementatie van hybride werken. Het laatste mede ook in navolging van een landelijke trend en de ambities van de Rijksoverheid hierin.

Inmiddels is de WDW-academie gerealiseerd en bouwen we de overige ontwikkelingen verder uit.

Ziekteverzuim
Waar we in 2020 en gedurende 2021 een dalende trend zagen in het ziekteverzuim (feb-2021; 5,88), zien we vanaf Q4 2021 (sept-2021; 6,47) weer een stijgende lijn ontstaan. Dit is overigens in lijn met het landelijk beeld.

De stijging betreft vooral het lang en extra lang verzuim. Covid, long-Covid en griep gelden als belangrijkste oorzaken. Echter ook de ervaren werkbelasting binnen onze organisatie heeft substantiële uitval tot gevolg.
De gerichte inzet van een casemanager verzuim (Project Medewerkerskracht) leidt tot bewustere interventies op preventie en een sneller herstel tijdens het verzuim. In 2022 wordt verder ingezet op preventie, verzuimbegeleiding en werkbeheersing.

Voor wat betreft het lange ziekteverzuim moeten we ook een relatie leggen met de stijging van niet opgenomen verlofuren.
Lang en extra lang verzuim wijst op werkdruk. Zowel bestuurlijke ambities als ambities om de WDW vanuit een fusie te tillen naar een professionele organisatie zijn hoog. Bezien we de mogelijkheden om de 'batterij op te laden', dan zien we dat de WDW-werknemer daar (te) weinig gebruik van maakt of kan maken. Ongeveer 50% van het verlof is per november 2021 opgenomen.

Deze combinatie draagt een potentieel risico in zich. Op het moment dat het accent te zeer staat op 'leveren' en in disbalans raakt met 'opladen', ontstaat risico op roofbouw met langdurige uitval tot gevolg. De signalen lijken daarop te wijzen als we letten op exitgesprekken met medewerkers. In 2022 gaan we dit nader onderzoeken.

Hogere inhuurkosten
Voor een groot deel verklaart het hogere ziekteverzuim de hogere inhuurkosten van de WDW. De verhouding vast-inhuur ligt op ruim 20%. Ten opzichte van 2020 is deze verhouding gestegen. De hogere inhuurkosten zien we ook terug in andere gemeenten. Het heeft mede een relatie met uitval als gevolg van corona.

Een andere zwaarwegende oorzaak is de krapte op de arbeidsmarkt. Deze is voelbaar in de organisatie en wordt nijpend naar de toekomst toe. Ook dit is een landelijk beeld in gemeenten. Regionaal wordt hier in de kring van gemeentesecretarissen over gesproken. Het aantal openstaande vacatures ligt momenteel op ongeveer 15. In 2022 zetten we verder in op 'het aanvalsplan vacatures'.

Financieel resultaat 2021

Per saldo is de actuele begroting van de WDW met € 7,5 ton overschreden. Grotendeels is dit te wijten aan de gevolgen van het cao-akkoord, waarin is afgesproken dat medewerkers een eenmalige uitkering van € 1.200 ontvangen (compensatie corona, op basis van formatie november 2021). De kosten hiervan bedragen € 5,5 ton, welke niet voorzien waren in de begroting.

Inhoudsopgave

Voorwoord 3

Jaarverslag 7

1. Programma Dienstverlening 8

1.1 Wat wilden we bereiken? 8

1.2 Wat heeft het gekost? 9

1.3 Wat hebben we bereikt? (Veranderopgave) 10

2. Paragraaf Weerstandsvermogen en risicobeheersing 15

2.1 Waar liggen de financiële risico's? 15

2.2 Kengetallen financiële positie 16

3. Paragraaf Financiering 17

3.1 Financiering 17

3.2 Rekening courant 17

3.3 Kasgeldlimiet en renterisiconorm 17

4. Paragraaf Bedrijfsvoering 18

5. Paragraaf verbonden partijen 19

Jaarrekening 21

6. Algemene grondslagen voor het opstellen van de jaarrekening 21

6.1 Inleiding 21

6.2 Waarderingsgrondslagen balans 21

6.3 Grondslagen van resultaatbepaling 22

8. Baten en lasten 23

8.1 Rekening van baten en lasten 23

8.2 Baten en lasten per taakveld 25

8.3 Toelichting verschillen baten en lasten ten opzichte van begroting 25

8.4 Baten en lasten structureel versus incidenteel 27

9. Balans en toelichting 28

9.1 Activa 30

9.2 Passiva 33

9.3 Niet in de balans opgenomen verplichtingen 36

10 EMU 37

11 Wet normering topinkomens 38

Jaarverslag

1. Programma Dienstverlening

1.1 Wat wilden we bereiken?

1.1 Wat wilden we bereiken?

Met de vorming van de WDW bundelen de gemeenten hun ambtelijke krachten in de uitvoering van gemeentelijke taken. Vergaande ondersteuning met eigentijdse ICT-toe-passingen moet leiden tot betere dienstverlening en bedrijfsvoering.

De kwaliteit van dienstverlening wordt om het jaar gemeten. In 2018 heeft de 0-meting plaatsgevonden, in 2020 de 1-meting en in 2022 wordt de 2-meting ter hand genomen.
Onderstaand de resultaten van de 0- en de 1-meting.

	Wijchen 2018	Druten 2018	NL 2018	Wijchen 2020	Druten 2020	NL 2020
Waarderingcijfer:						
- dienstverlening algemeen ondernemers	6,7	6,9	6,6	6,9	6,9	6,5
- dienstverlening algemeen inwoners	6,8	6,6	6,5	6,9	6,6	6,8

Kwaliteitspanel
Het Kwaliteitspanel is in 2021 drie keer bij elkaar geweest. In elke bijeenkomst zijn de onderwerpen MATS-rapportage en de kwaliteit van stukken (resultaten meetlat) vaste agendapunten.

Bestuurskracht is een van de 5K's die bij het starten van de Werkorganisatie is vastgelegd en die in de scope van het panel valt. Een eerder verricht onderzoek naar Bestuurskracht behoefde bijstelling qua methodiek.
Een stagiaire heeft onderzocht hoe bestuurskracht het beste te onderzoeken is. De stagiaire heeft de resultaten van dit onderzoek gepresenteerd aan het Kwaliteitspanel. Het panel is tot de conclusie gekomen dat Bestuurskracht een breed begrip is en dat afbakening in relatie tot de insteek van het panel niet goed mogelijk is. Daarmee is besloten dat er geen onderzoek komt en dat de scope van het panel wordt vastgesteld op: kwaliteit van dienstverlening en kwaliteit van bestuursondersteuning (goede voorstellen). Het panel heeft in de bijeenkomsten gesproken over de scope en ook over de eigen taak en rol.

Afgesproken is dat het panel in de bijeenkomst voorafgaand aan de verkiezingen van 2022 een overdrachtsdocument opstelt om advies te geven aan de nieuwe raad over de ervaringen en een mogelijke insteek van het Kwaliteitspanel. In november heeft een delegatie van het kwaliteitspanel deelgenomen aan een sessie over goede voorstellen waar ook het team Communicatie bij betrokken was. De terugkoppeling hiervan aan het volledige panel vindt plaats in de bijeenkomst waarin ook de overdracht aan de orde is.

1.2 Wat hebben we ervoor gedaan?

De werkorganisatie is formeel belast met alle taken die op grond van wet- en regelgeving aan de gemeentebesturen zijn toegekend.
De uitvoering ziet in ieder geval toe op:
a. beleidsvoorbereiding;
b. uitvoering van beleid en wettelijke regelingen;
c. toezicht op aan derden uitbesteed werk;
d. handhaving van wet- en regelgeving;

e. het verrichten van privaatrechtelijke rechtshandelingen, voor zover de werkorganisatie hiertoe bevoegd dan wel hiervoor gemachtigd is;
f. het verrichten van feitelijke handelingen;
g. het verrichten van bedrijfsvoeringstaken op het gebied van personeel, informatie, juridische zaken, organisatie, financiën, administratie, communicatie en huisvesting;
h. toezicht op de naleving van de Leerplichtwet 1969.

1.2 Wat heeft het gekost?

De kosten van de werkorganisatie zijn gebaseerd op bestaande budgetten van Druten en Wijchen, die ingebracht worden voor personeel en alles wat het personeel nodig heeft om het werk uit te kunnen voeren, zoals ICT, vervoersmiddelen en huisvesting. Hierbij wordt onderscheid gemaakt tussen lasten binnen en buiten een verdeelsleutel. Deze verdeelsleutel betreft de verhouding tussen de hoogte van de inbreng budgetten door de beide gemeenten. De verrekening van eventuele besparingen of nadelen binnen de geoormerkte kosten van de verdeelsleutel, die de werkorganisatie realiseert, vindt plaats op basis van deze verdeelsleutel. Als gevolg daarvan kunnen middelen naar rato terugvloeien naar of - andersom - ten laste komen van de individuele gemeentelijke begrotingen.

Om de berekening van de verdeelsleutel zo zuiver mogelijk te maken, worden buiten de verdeelsleutel budgetten ingebracht, waarbij de gemeenten Druten en Wijchen duidelijk anders georganiseerd zijn. Voorbeelden hiervan zijn de buitendienst en het zwembad (personeel). Afwijkingen van kosten buiten de verdeelsleutel worden specifiek verrekend met de desbetreffende gemeente.

In hiernavolgende tabel worden zowel de structurele als de incidentele baten en lasten (binnen en buiten de verdeelsleutel) in beeld gebracht.

Overzicht baten en lasten (Bedragen x 1.000)	**Jaarverslag 2020**	**Begroting 2021**	**Jaarverslag 2021**	**Verschil**
Totaal baten	€ 34.740	€ 38.385	€ 40.715	€ 2.330
Totaal lasten	€ 35.322	€ 39.529	€ 41.947	-€ 2.417
Gerealiseerd totaal van baten en lasten	**-€ 582**	**-€ 1.145**	**-€ 1.232**	**€ 87**
Onttrekking bestemmingsreserves	€ 582	€ 1.145	€ 1.232	-€ 87
Gerealiseerd resultaat	**€ 0**	**€ 0**	**€ 0**	**€ 0**

1.3 Wat hebben we bereikt? (Veranderopgave)

Dienstverlening

Onlinedienstverlening
Naast de reguliere werkzaamheden stond 2021 vooral in het teken van de aanbesteding van vijf websites (gemeente Druten, gemeente Wijchen, WDW, sociale (wijk)teams en het kasteel van Wijchen). Vooruitlopend daarop is hard gewerkt aan het opschonen en toegankelijk maken van documenten op de sites. Met het oog op de opening van het kasteel eind 2021 is deze site als eerste ingericht en live gegaan.
De andere vier sites zullen op 1 april gelanceerd worden. Daarnaast zijn er nieuwe online formulieren ontwikkeld voor de Omgevingswet en heeft er een succesvolle Digid audit plaatsgevonden.

Omgevingswet
Met de Omgevingswet wil de overheid de regels voor ruimtelijke ontwikkeling vereenvoudigen en samenvoegen. Daarnaast is het de bedoeling dat het gemakkelijker wordt om verschillende deelbelangen van de fysieke leefomgeving, zoals natuur, mobiliteit en cultureel erfgoed, beter op elkaar af te stemmen. Kortom, besluiten over de leefomgeving moeten integraal bekeken en genomen worden. Met de wet wordt het gemakkelijker om snel in te spelen op nieuwe en urgente ontwikkelingen in de samenleving, zoals de energietransitie. En de wet moet meer ruimte bieden voor initiatieven van bewoners en bedrijven. Kortom integraliteit en participatie zijn belangrijke speerpunten.
Daarmee versterkt de invoering van de wet ook de kwaliteit van onze dienstverlening.

Opnieuw is de invoering van de omgevingswet uitgesteld met een half jaar naar medio 2022. De planning binnen het project is in 2021 slechts beperkt gewijzigd. Er is vol ingezet op harmonisatie van processen tussen Druten en Wijchen en de aanbesteding om te komen tot een nieuw VTH-systeem dat omgevingswet-proof is.
Dit is eind 2021 gerealiseerd.

Daarnaast is een opleidingsprogramma ontwikkeld voor medewerkers om straks conform het gedachtengoed van de omgevingswet te werken en is hard gewerkt aan belangrijke bouwstenen van de omgevingswet welke ter besluitvorming voorgelegd worden aan de raad. Omdat we op verschillende onderdelen hiervoor afhankelijk zijn van de VNG en het rijk zijn deze raadsvoorstellen doorgeschoven naar begin 2022.
En ook het opleidingsprogramma wordt zo dicht mogelijk tegen de definitieve invoeringsdatum aan gepland. De planning van de omgevingsvisie is niet gewijzigd dus ook met het plan van aanpak hiervan is in het vierde kwartaal van 2021 een start gemaakt.

Mediation
In Wijchen wordt bij elk bezwaarschrift bekeken of mediation een optie is. In Druten is dit geen standaard. Wel wordt steeds vaker bij een bezwaarschrift gevraagd of mediation een optie is. Een mediation-traject levert in ongeveer twee derde van de zaken op dat de bezwaarprocedure niet wordt opgestart.

Naast mediation in formele procedures vinden steeds vaker gesprekken plaats onder begeleiding van een mediator, bij kwesties waarin verschillende belangen een rol spelen. Om op die manier een besluit goed voor te bereiden. Verder worden er ook trainingen georganiseerd (‘In Samenspraak’) ten behoeve van een goede communicatie met de inwoner/ondernemer en om bezwaren en klachten te voorkomen.

Door de coronamaatregelen is het niet gelukt om meer dan 2 groepen te training. Ervan uitgaande dat de maatregelen in 2022 versoepeld worden, zal dit aantal groter zijn.

Programma Dienstverlening
Er is een nieuw programma dienstverlening tot stand gekomen voor de komende drie jaar. Daarin ligt de focus op drie speerpunten.

Allereerst is dat dienstverlening dichtbij de inwoner. Dit betekent voor ieder wat anders. Voor sommigen betekent dat je even naar het gemeentehuis gaat. Voor anderen betekent dat alle dagen van de week tijd- en plaats onafhankelijk een antwoord op je vraag krijgen. De komende drie jaar wordt op verschillende manieren hier verder invulling aan gegeven.

De tweede prioriteit ligt in het verder professionaliseren van onze werkwijze zodat dienstverlening in ons DNA zit. Dienstverlening gaat niet over het KCC of team dienstverlening. Het bieden van een goede dienstverlening doen we samen. Daarin hebben we allemaal een rol. Voor de inwoners zijn we immers één en dezelfde gemeente. De inwoner centraal en werken vanuit de bedoeling mag zich nog dieper nestelen in ons denken en handelen. Daarbij gaat het niet alleen om houding en gedrag. Het vraagt ook om ondersteunende systemen en een organisatiecultuur waarin gedeeld eigenaarschap een vanzelfsprekendheid is.

Tot slot willen we innoveren waar het de dienstverlening beter en efficiënter maakt en ook vinger aan de pols houden. Dus we blijven ook in de toekomst monitoren wat de inwoner en ondernemer van onze dienstverlening vindt, hiervan te leren en onze dienstverlening te verbeteren.

Personeel en organisatie

Ziekteverzuim en werkdruk
Waar we in 2020 en gedurende 2021 een dalende trend zagen in het ziekteverzuim, zien we vanaf Q4 2021 weer een stijgende lijn ontstaan. Het ziekteverzuim percentage van de WDW is met een gemiddelde van 6,5% hoog.

Covid, long-Covid en griep gelden als belangrijkste oorzaken. Echter ook de ervaren werkbelasting binnen onze organisatie leidt tot substantiële uitval.
Factoren die niet bijdragen bij tot een verlaging van het verzuim zijn:
- Vertrekkende medewerkers.
- Het moeilijk kunnen invullen van vacatures, als gevolg van een krappe arbeidsmarkt.
- Het in beperkte mate opnemen van verlof. Tegen december 2021 was ongeveer 50% van de verlofrechten daadwerkelijk opgenomen.

Aan de andere kant zien we dat de gerichte inzet van een casemanager verzuim (Project Medewerkerskracht) leidt tot bewustere interventies op preventie en een sneller herstel tijdens het verzuim. In 2022 wordt verder ingezet op preventie, verzuimbegeleiding en werkbeheersing om daarmee het beïnvloedbare ziekteverzuim verder terug te dringen.

In- en uitstroom personeel
75 medewerkers zijn in 2021 ingestroomd. 37 medewerkers zijn uitgestroomd. Van de uitstromende medewerkers zijn er acht met pensioen gegaan en hebben 29 medewerkers elders een andere baan gevonden.

Voornaamste redenen voor het vertrek van deze medewerkers (exitgesprekken) zijn:
- Het niet doorgaan van de bestuurlijke fusie tussen beide gemeenten.
- Niet passend werk in de loopbaanontwikkeling van talentvolle ambitieuze medewerkers.
- Een gunstige arbeidsmarkt: er is veel vraag en minder aanbod.
- Een te hoog ervaren werkbelasting.
- Voor vergelijkbaar werk is er bij andere organisaties een betere salariëring.

Verhouding inhuur-vast personeel
Op basis van de stand van de jaarrekening, bedragen de inhuurkosten voor de WDW in 2021 € 5.963.000. De loonkosten bedroegen € 27.359.000. Ruim 20% van de totale loonkosten wordt uitgegeven aan inhuur. Dit is hoog. Alhoewel in 2022 ook landelijk hogere inhuurkosten bij gemeenten waarneembaar zijn.

Onderstaand schema geeft aan hoe de inhuur zich verhoudt ten opzichte van loonkosten vanaf 2019.

	2019	2020	2021
Loonkosten	21.910.000	24.260.000	€ 27.359.000
Kosten inhuur	4.825.000	4.373.000	€ 5.963.000
Procentueel	22%	18%	22%

Landelijk bedraagt deze verhouding voor gemeenten[1] in 2019 17% en in 2020 18%. De hoge inhuurkosten in 2019 zijn verklaarbaar vanuit de start van de ambtelijke fusie. In 2020 hebben we via het 'aanvalsplan invullen vacatures' de inhuurkosten kunnen terugbrengen tot het landelijke gemiddelde in gemeenten.

Vanaf eind 2020 en in 2021 zien we weer een stijging in inhuurkosten. De grootste oorzaken liggen in:
- Het hogere ziekteverzuim als gevolg van Corona en de beleefde werkdruk.
- De steeds nijpender wordende krapte op de arbeidsmarkt.

Professionalisering van zelforganisatie en medewerkers
Op basis van de wens van beide Gemeenteraden, heeft de WDW een actieplan doorontwikkeling opgemaakt. Dit plan is op hoofdlijnen met u gedeeld op 7 september 2021.

In 2021 hebben we de eerste opstart gemaakt met de WDW-academie. In 2022 geven wij verder uitvoering aan dit plan. Dit zal zich over meer jaren uitsmeren.
Voor 2022 worden de volgende ontwikkelingen opgepakt:
1. Hybride werken na Corona
2. Team coaching en doorontwikkeling zelforganisatie
3. Versteviging van de WDW-academie, waaronder Projectmatig werken.

Daarbij wordt opgemerkt dat verdere professionalisering van de organisatie weliswaar nodig is, maar ook bijdraagt aan beleefde werkdruk. Investeren in professionaliteit kost capaciteit.

Informatietechnologie en informatievoorziening

Systeemimplementaties
In 2021 hebben we grote stappen gezet met de aanbesteding en implementatie van een aantal nog te harmoniseren kernapplicaties.

De applicaties voor burgerzaken, datadistributie, omgevingsvergunningen en alle back- en frontofficeapplicaties voor het sociaal domein (Wmo, Jeugd en Werk en inkomen) zijn geharmoniseerd en worden momenteel geïmplementeerd. Daarnaast zijn (of worden) ook andere applicaties vernieuwd die al geharmoniseerd waren, zoals de gemeentelijke websites, het intranet en de HRM-applicatie.

Het is bijzonder dat gemeenten van onze schaal in een jaar tijd met succes zoveel ICT-systemen vernieuwen. Dit zijn grote opgaven en er zijn veel medewerkers bij betrokken.

[1] Met een inwonersklasse 50.000 – 100.000.

Informatievoorziening
We zijn continue bezig met het verbeteren van onze informatievoorziening. Als onderdeel van de systeemimplementaties hebben we bijvoorbeeld verbeteringen kunnen meenemen die eraan bijdragen dat informatie binnen onze organisaties beter digitaal beschikbaar is en ook goed gearchiveerd kan worden in ons centrale archiefsysteem.

Ook kunnen we informatie en bepaalde diensten in een aantal gevallen efficiënter en meer digitaal ontsluiten via diverse kanalen en portalen. Dit geeft inwoners een steeds betere informatiepositie ten opzichte van de gemeente en bevordert de kwaliteit van dienstverlening.

Wettelijke ontwikkelingen
De aankomende Wet Open Overheid (WOO) stelt verplichtingen aan de wijze waarop wij onze informatie verwerken en digitaal openbaar maken. De aankomende Wet Modernisering Elektronisch Bestuurlijk Verkeer (WMEBV) stelt verplichtingen aan de mogelijkheden die wij bieden aan inwoners om digitaal te communiceren met de gemeente en digitaal producten en diensten van de gemeente af te nemen.

Beide wetten hebben met elkaar gemeen dat de informatievoorziening meer transparant zal worden en de informatiepositie van inwoners zal verbeteren. We hebben binnen de regio Rijk van Nijmegen een impactanalyse laten uitvoeren naar deze wetten.
In 2022 zullen we starten met de implementatie binnen onze gemeenten, waarbij we waar mogelijk de regionaal samenwerking binnen Rijk van Nijmegen benutten.

Informatieveiligheid
Daarnaast blijven we onverminderd aandacht houden voor de eisen die vanuit informatieveiligheid en privacy gesteld worden aan onze informatievoorziening. De Algemene Verordening Gegevensbescherming (AVG) en Baseline Informatiebeveiliging Gemeenten (BIO) vormen hiervoor de wettelijke kaders.

Financiën en Control

P&C-cyclus
De WDW heeft o.a. als ambitie het strategisch werken en de bestuurlijke sensitiviteit binnen de organisatie te versterken. Een belangrijk proces hierin is de planning & control cyclus (P&C Cyclus) en de instrumenten daarin.
Met schrijfteams zijn we aan de slag gegaan om de beleidsteksten in de begroting tot een meer opgavengerichte en outcome-gerichte (op beleidseffecten) formulering te komen. Dit heeft ook geleid tot een vernieuwing van de Programmabegrotingen 2022 Druten en Wijchen, waarbij onderscheid wordt gemaakt in de voornemens uit het coalitieakkoord en overige beleidsvoornemens.

Control
Bij de begroting 2021 was de verwachting dat de rechtmatigheidsverantwoording[2] in 2021 ingevoerd zou worden. Het wetsvoorstel over de rechtmatigheidsverantwoording is vertraagd, waardoor niet 2021, maar 2022 het eerste jaar wordt dat het College deze directe verantwoording aflegt in de jaarrekening.

Dit is geen reden geweest voor de organisatie om het ontwikkelen van 'control' in de organisatie ook met een jaar uit te stellen. In 2021 is de organisatie verdergegaan met het ontwikkelen van 'control' in de organisatie en betreft verslagjaar 2021 een zogenaamd 'pilotjaar' met betrekking tot de rechtmatigheidsverantwoording.

[2] Waarin de Colleges direct verantwoording afleggen over het financieel rechtmatig handelen van de organisatie aan de Gemeenteraad.

Daarmee is de organisatie goed voorbereid op de rechtmatigheidsverantwoording over verslagjaar 2022.

Control gaat verder dan alleen het rechtmatig handelen van de organisatie. Er wordt namelijk bij het interne controleproces ook gekeken naar de getrouwheid van de informatievoorziening, alsmede het efficiënte verloop van de belangrijkste bedrijfsprocessen.

In 2021 is de control in de organisatie op de volgende punten uitgebouwd:
- Een organisatiebreed auditplan is opgesteld en besproken met het management, het bestuur, de Colleges en de auditcommissies.
- Controleprogramma's voor de belangrijkste, meest risicovolle bedrijfsprocessen zijn in 2021 ingericht in één applicatie.
- Gedurende het jaar zijn controles uitgevoerd en de rapportages met uitkomsten en bevindingen zijn besproken met de proceseigenaren, alsmede het management, om zo tijdig bij te kunnen sturen indien noodzakelijk.
- Een projectenkalender is opgesteld en ieder kwartaal gemonitord, waarin gestructureerd en overzichtelijk is vastgelegd welke ontwikkelingen de organisatie nog moet en wil maken op zowel de korte-, als lange termijn;
- Opbouw van de inkooporganisatie.

De managementletter van de accountant laat samenvattend het volgende beeld voor de WDW zien op de belangrijkste bedrijfsprocessen.
Tevens blijkt dat de WDW nagenoeg alle eerdere bevindingen van de externe accountant heeft opgelost, waardoor de belangrijkste bedrijfsprocessen verder zijn verbeterd.

Bedrijfsvoeringsprocessen	Onvoldoende	Voldoende	Goed
Planning & Control			●●
Financial reporting			●●
IT en informatiebeveiliging			●●
Betalingsverkeer | Treasury			●●
Personeel			●●
Sociaal domein			●●
Inkopen & Aanbesteden		●	●
Subsidieverstrekking			●●
Uitkeringen (participatiewet) en Tozo/ TONK regeling		●	●
Vergunningen			●●
Verhuren en pachten			●●

● 2021
● 2020

2. Paragraaf Weerstandsvermogen en risicobeheersing

Het weerstandsvermogen is het vermogen van de Gemeenschappelijke Regeling WDW om onvoorziene niet-structurele financiële tegenvallers op te kunnen vangen teneinde haar taken te kunnen voortzetten.

2.1 Waar liggen de financiële risico's?

Volgens artikel 15 van de Gemeenschappelijke Regeling Werkorganisatie Druten-Wijchen (GR) ligt de financiële verantwoordelijkheid bij de beide gemeenten. De gemeenten dragen er zorg voor dat de werkorganisatie te allen tijde over voldoende middelen beschikt om aan al haar verplichtingen jegens derden te voldoen. De financiële risico's zijn dan ook voor rekening van beide gemeenten.

In totaal bedraagt de benodigde weerstandscapaciteit € 823k. Dat bedrag is samengesteld uit de onderstaande (grootste) risico's voor de WDW.

Langdurig ziekteverzuim blijft een punt van aandacht voor de WDW. Als dit langdurig is, wordt daarvoor ingehuurd. De WDW heeft middelen om inhuur ten gevolge van ziekteverzuim op te vangen (€ 250k). Aanvullend op deze middelen zijn voor 2021 t/m 2023 respectievelijk (€ 430k, € 287k, en € 143k) opgenomen. Uitgangspunt daarbij is dat de dalende trend zich doorzet. Het risico bestaat echter dat dit onvoldoende in de praktijk wordt gebracht.
Kans: 50%
Financieel gevolg: € 750k
Risico: € 375k

Met de invoering van de AVG loopt de WDW risico. Op het moment dat er een incident plaatsvindt met overtreding van de AVG kan de Autoriteit Persoonsgegevens (AP) een boete opleggen. De kans daarop is klein. De AP gaat in geval van een datalek eerst in gesprek met partijen voordat een officieel onderzoek wordt gestart. Als er eventueel een officieel onderzoek wordt gestart hoeft dat niet te leiden tot een boete. Een boete opleggen gebeurt alleen in het uiterste geval. De boete kan oplopen tot 4% van de "wereldwijde" omzet met een maximum van € 20mln.
Kans: 10%
Financieel gevolg: € 1,3mln
Risico: € 130k

Vanaf maart 2020 heeft het coronavirus een grote impact op de samenleving. Het massaal thuiswerken wordt ook binnen de WDW toegepast, waar dat kan. Daarbij worden maatregelen getroffen op hygiëne om de kantoren zo veilig mogelijk te maken. Voor de Werkorganisatie Druten ligt het grootste risico op meerkosten wanneer het virus zich weer verder verspreidt. Een deel van het personeel wordt in dat geval ingezet op taken binnen de veiligheidsregio, waardoor vervanging voor het reguliere werk benodigd is. Daarnaast is er risico op uitval.
Kans 50%
Financieel gevolg: € 300k
Risico: € 150k

Volgens artikel 19 van de GR worden reserves en voorzieningen overeenkomstig de door het bestuur daartoe uitgevaardigde richtlijnen gevormd. Deze richtlijnen zijn opgenomen in de nog door het bestuur vast te stellen Nota reserves en voorzieningen.
De werkorganisatie houdt in haar begroting rekening met bestemmingsreserves ter afdekking van toekomstige tekorten en met afschrijvingsreserves ter afdekking van kapitaallasten.

2.2 Kengetallen financiële positie

In het Besluit begroting en verantwoording (BBV) zijn kengetallen voor de financiële positie benoemd. Deze kengetallen moeten verplicht worden opgenomen in deze paragraaf.

Het voornaamste kengetal waarop gestuurd wordt binnen de WDW is de structurele exploitatieruimte. De structurele exploitatieruimte is van belang om te kunnen beoordelen welke structurele ruimte Werkorganisatie Druten-Wijchen heeft om de eigen lasten te dragen, of welke structurele stijging van de baten of structurele daling van de lasten daarvoor nodig is.
De structurele exploitatieruimte wordt bepaald door het saldo van de structurele baten en lasten en het saldo van de structurele onttrekkingen en toevoegingen aan reserves gedeeld door de totale baten en uitgedrukt in een percentage.

Vanaf de start van de WDW is een taakstelling ontstaan op personeel. Dit wordt deels door de inzet van reserves in 2021 en 2022 ingevuld, wat als incidenteel wordt aangemerkt. Daarmee is het structurele begrotingssaldo in die jaren licht onder de 0%. In de jaren 2023 en verder is de begroting structureel sluitend.

Kengetallen:	Realisatie 2020	Begroot 2021	Realisatie 2021
Netto schuldquote	1,0%	5,3%	3,0%
Netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen	1,0%	5,3%	3,0%
Solvabiliteitsratio	13,1%	15,5%	5,1%
Structurele exploitatieruimte	0,0%	-0,8%	-0,5%
Grondexploitatie	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
Belastingcapaciteit	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.

De netto schuldquote is vrij laag. Dat komt omdat er geen leningen lopen binnen de WDW. Alles wordt gefinancierd via de exploitatiebijdragen van de gemeenten.
De solvabiliteit is laag vanwege het feit dat de WDW door de gemeenten maximaal wordt gedekt voor de jaarlijkse lasten. Resultaten worden rechtstreeks afgerekend met de gemeenten.
Er wordt geen eigen vermogen opgebouwd binnen de WDW. De solvabiliteit daalt verder vanwege het feit dat bij opstart van de WDW ingebrachte bestemmings- en afschrijvingsreserves jaarlijks deels aangewend worden.
Ultimo 2021 is de financiële positie van de WDW in basis dan ook onvoldoende, echter is dit voor de WDW geen probleem vanwege het feit dat het financieringsrisico volledig bij de gemeenten ligt.

3. Paragraaf Financiering

De paragraaf financiering gaat over de manier waarop de Werkorganisatie Druten Wijchen wordt gefinancierd en de risico's die zich daarbij voordoen. De Financiële verordening (o.g.v. artikel 212 Gemeentewet) bevat het beleid hiervoor.

3.1 Financiering

De beide gemeenten dragen er zorg voor dat de Werkorganisatie te allen tijde over voldoende middelen beschikt om aan al haar verplichtingen te voldoen. Op basis van de door het bestuur vastgestelde begroting ontvangen de gemeenten een factuur voor de bijdrage van het betreffende jaar. Deze bijdrage wordt in kwartaaltermijnen geïncasseerd. In 2021 zijn alle kwartaalbijdragen tijdig geïncasseerd en kon de Werkorganisatie aan haar verplichtingen voldoen.

De WDW neemt bij het aantrekken van middelen de kaders in acht zoals vastgelegd in de Treasurystatuten van de gemeenten Druten en Wijchen (o.g.v. artikel 10 van de Financiële verordening). In onderhavig boekjaar heeft de WDW geen externe financieringen aangetrokken. De deelnemende gemeenten zorgen voor het werkkapitaal van de WDW.
Er is geen sprake van rentelasten. De gehanteerde omslagrente is nihil.

3.2 Rekening courant

De Werkorganisatie heeft bij de Bank Nederlandse Gemeenten een rekening courant. Vooralsnog is hier geen kredietarrangement aan verbonden. Dit betekent dat een negatief saldo niet is toegestaan. In 2021 heeft dan ook geen roodstand plaatsgevonden.

Op grond van art. 2 Wet FIDO (Wet financiering decentrale overheden) worden overtollige liquiditeiten bij 's Rijks schatkist aangehouden. Op grond van art. 7, lid 2 Regeling schatkistbankieren decentrale overheden is op de Werkorganisatie Druten Wijchen voor de periode 1 januari 2021 tot en met 30 juni 2021 een drempelbedrag van € 250.000 resp. voor de periode 1 juli 2021 tot en met 31 december 2021 een drempelbedrag van € 1.000.000 van toepassing.

3.3 Kasgeldlimiet en renterisiconorm

De Wet FIDO bevat een kasgeldlimiet en een renterisiconorm die een grens stelt aan financiering op korte termijn respectievelijk lange termijn.

Het is de Werkorganisatie niet toegestaan om een negatief banksaldo te hebben of anderszins geld te lenen. Daarom doet zich geen renterisico voor en zijn de kasgeldlimiet en de renterisiconorm niet van toepassing.

4. Paragraaf Bedrijfsvoering

De paragraaf bedrijfsvoering biedt inzicht in de beleidsvoornemens inzake de bedrijfsvoering. Bedrijfsvoering bestaat uit de onderdelen personeel, informatisering, automatisering, communicatie, organisatie, financieel beheer en beleid (waaronder de administratieve organisatie, treasury, planning en control en de interne controle) en facilitaire dienstverlening. De kwaliteit van onze bedrijfsvoering bepaalt mede het welslagen van onze dienstverlening.

Vanaf 1 januari 2018 is de Werkorganisatie Druten Wijchen (hierna WDW) van start gegaan met de bedrijfsvoeringstaken voor de gemeenten Druten en Wijchen. De Werkorganisatie is een gemeenschappelijke regeling die haar begroting conform wettelijke vereisten voor 15 april aanbiedt aan de deelnemende gemeenten.

Op hooflijnen streeft de WDW naar:
1. Het doorontwikkelen van de organisatie op basis van de moties en amendementen uit de beide gemeenteraden.
2. Systeemimplementatie, ICT-ontwikkeling, procesharmonisatie en procesverbeteringen.
3. De kwaliteit van Dienstverlening (dichtbij en op maat).
4. De doorontwikkeling van zelforganisatie.

Actieplan Doorontwikkeling WDW

Met het actieplan Doorontwikkeling WDW zetten we de volgende stap in onze organisatie. Hiermee geven we ook uitvoering aan een motie vanuit de raad. Met het actieplan bepalen we de focus voor de komende drie jaar en zorgen we ervoor dat we klaar zijn voor de toekomst.

Financiële rechtmatigheidsverklaring Colleges

Per 2022 gaat naar alle waarschijnlijkheid de financiële rechtmatigheidsverklaring van de Colleges en het bestuur van de WDW in. De wet houdt in dat de Colleges en het bestuur van de WDW zelf aangeven of de bestedingen van de gemeenten plaats hebben gevonden binnen de financiële wet- en regelgeving. In principe verschuift daarmee een aantal werkzaamheden van de accountant naar de organisatie zelf. Dit leidt tot meer werkzaamheden binnen de interne controle van de WDW. We schatten op dit moment in dat we de invoering van de financiële rechtmatigheidsverklaring binnen de huidige formatie kunnen uitvoeren. Daarnaast werken we de gevolgen uit voor de uitvoering van de motie bij de Perspectiefnota 2021 “screening zorgaanbieders”.

Frictiekosten Personeel

De gemeenten Druten en Wijchen hebben bij de start van de WDW een implementatiebudget meegegeven. Onderdeel daarvan was de post frictiekosten personeel. Met dit budget had de WDW de ruimte om medewerkers, die niet op de juiste plek zaten, te begeleiden naar een baan binnen of buiten de organisatie. Dit budget is inmiddels volledig benut. Met een personeelsbestand van ruim 380 fte is het reëel te veronderstellen dat er situaties zich voor blijven doen, waarbij afscheid genomen dient te worden van een personeelslid. Structureel heeft de WDW daar geen middelen voor meegekregen. De WDW heeft in q4 van 2021 een voorstel aangenomen om een structureel frictiekostenbudget op te nemen binnen de werkorganisatie.

5. Paragraaf verbonden partijen

Binnen de context van de gemeenschappelijke regelingen heeft de WDW de formeel juridische status van een bedrijfsvoeringorganisatie. Verbonden partijen van de WDW zijn de gemeenten Druten en Wijchen, met dien verstande dat geen sprake is van zuivere verbonden partijen in de zin van de BBV.

Jaarrekening

Jaarrekening

6. Algemene grondslagen voor het opstellen van de jaarrekening

6.1 Inleiding

De jaarrekening is opgesteld met inachtneming van de voorschriften die het Besluit Begroting en Verantwoording provincies en gemeente (BBV) daarvoor geeft.

De waardering van de activa en passiva en de bepaling van het resultaat vindt plaats op basis van historische kosten. Tenzij bij het betreffende balanshoofd anders is vermeld, worden de activa en passiva opgenomen tegen de nominale waarde.

Baten en lasten worden toegerekend aan het jaar waarop zij betrekking hebben. Baten en winsten worden slechts genomen voor zover deze op balansdatum gerealiseerd zijn. Lasten en verliezen worden in acht genomen zodra deze bekend zijn geworden respectievelijk te voorzien zijn.

Personeelslasten worden in principe toegerekend aan het boekjaar waarop ze betrekking hebben. Als gevolg van het formele verbod op het opnemen van voorzieningen c.q. schulden uit hoofde van jaarlijks terugkerende arbeid-gerelateerde verplichtingen van vergelijkbaar volume, worden sommige personele lasten echter toegerekend aan de periode waarin uitbetaling plaatsvindt. Daarbij moet gedacht worden aan componenten zoals verlofaanspraken en dergelijke.

6.2 Waarderingsgrondslagen balans

Immateriële vaste activa
De immateriële vaste activa worden gewaardeerd tegen verkrijgings- of vervaardigingspijs verminderd met afschrijvingen.

Materiële vaste activa
Materiële vaste activa worden gewaardeerd tegen verkrijgings- of vervaardigingspijs inclusief bijkomende kosten verminderd met bijdragen van derden en afschrijvingen, maar maximaal tegen (duurzaam) lagere marktwaarde.

Kortlopende vorderingen
De kortlopende vorderingen zijn gewaardeerd tegen nominale waarde onder aftrek van een voorziening voor het risico van oninbaarheid.

Overlopende activa
De overlopende activa zijn gewaardeerd tegen nominale waarde onder aftrek van een voorziening voor het risico van oninbaarheid.

Liquide middelen
De liquide middelen zijn gewaardeerd tegen nominale waarde.
Op grond van art. 2 Wet FIDO (Wet financiering decentrale overheden) worden overtollige liquiditeiten bij ’s Rijks schatkist aangehouden.

Eigen vermogen
Onder het eigen vermogen zijn opgenomen de algemene reserves, de bestemmingsreserves, de afschrijvingsreserves evenals het saldo van de rekening van

baten en lasten.

Voorzieningen
Voorzieningen worden gevormd voor in rechte afdwingbare of feitelijke verplichtingen die op de balansdatum bestaan, waarbij het waarschijnlijk is dat een uitstroom van middelen noodzakelijk is en waarvan de omvang op betrouwbare wijze is te schatten. De voorzieningen worden opgenomen tegen nominale waarde van de voor de afwikkeling van de voorziening verwachte noodzakelijke uitgaven.

6.3 Grondslagen van resultaatbepaling

Baten en lasten
In de rekening worden de baten en lasten op dezelfde wijze gerangschikt als in de begroting. Zowel de baten als de lasten worden toegerekend aan het jaar waarop ze betrekking hebben.
Mutaties van reserves worden conform de verslaggevingsvoorschriften afzonderlijk in de staat van baten en lasten gepresenteerd.

Vennootschapsbelasting
Gemeenschappelijke regelingen zijn belastingplichtig 'indien en voor zover zij een onderneming drijven'. Indien sprake is van een ondernemingsactiviteit dient te worden beoordeeld of een vrijstelling van toepassing is. Indien de activiteiten van de WDW al kwalificeren als onderneming in fiscale zin, zijn de resultaten vrijgesteld op grond van de zogenoemde samenwerkingsvrijstelling. Deze vrijstelling is van toepassing indien is voldaan aan de volgende cumulatieve voorwaarden:

1. De activiteiten worden verricht voor de in het samenwerkingsverband deelnemende gemeenten;
2. Indien de gemeenten de werkzaamheden zelf zouden hebben uitgevoerd, zou geen sprake zijn van VPB-plicht;
3. De afnemers dragen naar rato van afname bij in de kosten ('evenredigheidseis').

De activiteiten van WDW voldoen aan deze voorwaarden. De activiteiten worden immers verricht voor de gemeenten Druten en Wijchen (deelnemers in het samenwerkingsverband) en de activiteiten zouden niet tot belastingplicht hebben geleid indien de gemeente de activiteiten zelf zou hebben verricht. In dat geval zou immers sprake zijn van interne activiteiten. Daarnaast voldoet de overeengekomen kostenverdeelsleutel aan de evenredigheidseis. Derhalve zijn de resultaten vrijgesteld van vennootschapsbelasting.

8. Baten en lasten

8.1 Rekening van baten en lasten

In dit hoofdstuk zijn de totalen van alle baten en lasten per programma opgenomen. Op grond van de BBV zijn de cijfers per programma exclusief de mutaties in de reserves weergegeven. Dit geeft het gerealiseerd resultaat voor bestemming weer. Na verwerking van de mutaties in de reserves wordt ten slotte het gerealiseerd resultaat na bestemming weergegeven.

Overzicht baten en lasten	Begroting 2021	Jaarverslag 2021	Verschil	Jaarverslag 2020
				Bedragen x (€ 1.000)
Baten binnen de verdeelsleutel				
Druten (35,2%)	10.702	10.968	266	10.159
Wijchen (64,8%)	19.701	20.191	490	18.702
Doorbelasting inhuur Druten Wijchen	0	1.079	1.079	198
Doorbelasting projecturen	546	581	34	306
Bijdragen derden	172	439	267	677
Totaal baten binnen de verdeelsleutel	**31.121**	**33.258**	**2.137**	**30.042**
Baten buiten de verdeelsleutel				
Druten	2.587	2.587	0	2.332
Wijchen	4.676	4.688	12	3.546
Doorbelasting inhuur Druten Wijchen	0	141	141	0
Bijdragen derden	0	40	40	39
Totaal baten buiten de verdeelsleutel	**7.263**	**7.457**	**193**	**5.918**
TOTAAL BATEN	**38.385**	**40.715**	**2.330**	**35.960**
Lasten binnen de sleutel				
Loonsom	21.346	22.865	-1.519	20.322
Inhuur	3.716	4.522	-806	3.259
Overige personeelskosten	616	903	-287	832
Huisvesting	1.281	1.182	99	1.173
I&A	3.995	3.816	179	3.657
Overige kosten	1.313	1.202	110	1.623
Totaal lasten binnen sleutel	**32.266**	**34.490**	**-2.224**	**30.865**
Lasten buiten sleutel				
Loonsom	5.079	5.266	-186	3.886
Inhuur	1.136	1.244	-108	1.173
Overige personeelskosten	15	71	-56	30
Huisvesting	0	0	0	0
I&A	0	0	0	0
Overige kosten	1.033	876	157	830
Totaal lasten buiten sleutel	**7.263**	**7.457**	**-193**	**5.918**
TOTAAL LASTEN	**39.529**	**41.947**	**-2.417**	**35.322**
Gerealiseerd Totaal baten/Lasten	-1.145	-1.232	-87	-582
Dotatie aan reserves	*-261*	*-365*	*-104*	*-641*
Onttrekking aan reserves	*1.406*	*1.597*	*191*	*1.223*
Mutatie reserves	*1.145*	*1.232*	87	*582*
RESULTAAT	**0**	**0**	**0**	**0**

8.2 Baten en lasten per taakveld

Omschrijving (Bedragen x 1.000)	Jaarverslag 2020	Prim.begr. 2021	Actuele begroting 2021	Realisatie 2021	Verschil
Baten					
0.4 Overhead	34.740	34.538	38.385	40.715	2.330
0.10 Mutaties reserves	1.097	779	1.406	1.597	191
Totaal baten	**35.837**	**35.317**	**39.791**	**42.312**	**2.521**
Lasten					
0.4 Overhead	35.322	35.056	39.529	41.947	2.417
0.10 Mutaties reserves	515	262	262	365	104
Totaal lasten	**35.837**	**35.317**	**39.791**	**42.312**	**2.521**
Resultaat van de rekening van baten en lasten	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**

8.3 Toelichting verschillen baten en lasten ten opzichte van begroting

Bedragen x (€ 1.000)	Binnen sleutel	Buiten sleutel Druten	Buiten sleutel Wijchen	Totaal ver-schil
Personeelskosten	**-2.612**	**-117**	**-233**	**-2.962**
Inhuur personeel t.l.v. programmagelden gemeenten	1.079	0	141	1.220
Doorbelasting projecturen gemeenten	34	0	0	34
Bijdragen derden (detacheringen)	267	€ 40	0	308
Frictiekosten t.l.v. reserve implementatiebudget	323	€ 0	€ 0	€ 323
Personeelskosten na doorbelastingen	**-908**	**-77**	**-92**	**-1.077**
Personeelskosten				**-1.077**
CAO-wijziging (december index, eenmalige uitkeringen)	-542	0	0	-542
Formatie in dienst en inhuur personeel	-180	0	-0	-180
Personeel wijkbeheer (inhuur)	0	-72	-143	-215
Overige personeelskosten (opleidingsbudget)	-37	0	0	-37
Overige personeelskosten (bedrijfsgeneeskundige zorg)	-37	0	0	-37
Overige personeelskosten	-66	0	0	-66
De hogere kosten van personeel in dienst en inhuur worden grotendeels afgedekt uit detacheringen en doorbelastingen aan de deelnemende gemeenten voor aanvullende taken, zoals de omgevingswet, uitvoering TONK en TOZO. We zien met name een overschrijding ontstaan vanwege gemaakte cao-afspraken, waar in 2022 met terugwerkende kracht een eenmalige vergoeding van € 1.200 is afgesproken voor het personeel dat in november in dienst was. Dat leidt, samen met loonsverhoging in december tot € 542k aan onvoorziene meerkosten. Daarnaast zijn de hogere personeelskosten te wijten aan ziekteverzuim, mede door corona en de krappe arbeidsmarkt, waardoor meer ingehuurd moest worden.				
Huisvesting				**99**
Gemeentekantoor Druten	22	0	0	22
Gemeentekantoor Wijchen	77	0	0	77
Voordeel op de exploitatie van de gemeentekantoren Druten en Wijchen kunnen we grotendeels verklaren door minder gebruik van de panden vanwege corona. Dit zien we vooral terug op de kosten				

voor catering en klein onderhoud en kleine vervangingen.

I&A				**179**
ICT A (IRvN)	-23	0	0	-23
ICT software	202	0	0	202

Uitstel van investeringen heeft geleid tot lagere afschrijvingslasten en licentie/onderhoudskosten dan begroot.

Overige kosten				**267**
Werf Wijchen (onderhoud)	0	0	35	35
Werf Druten (onderhoud)	0	71	0	71
Facilitaire kosten (abonnementen en archiefbeheer)	-65	0	10	-55
Algemene kosten (advieskosten en verzekeringen)	55	0	0	55
Voertuigen en materieel (onderhoud)	-11	-3	30	16
Kosten implementatiebudget	131	0	0	131

Lagere kosten implementatiebudget leiden tot een lagere onttrekking aan de Reserve implementatiebudget. Daarnaast zien we voordeel op de beide gemeentewerven, vooral op lagere onderhoudskosten. De algemene kosten zijn niet volledig benut, omdat we externe adviezen relatief beperkt hebben ingekocht. De facilitaire kosten zijn hoofdzakelijk hoger uitgevallen als gevolg van abusievelijk dubbel in rekening gebrachte kosten Archiefbeheer door gemeente Wijchen. (Dit wordt in 2022 gecorrigeerd.)

Reserves				**-87**
Onttrekking Reserve implementatiebudget	191	0	0	191
Dotatie Reserve frictiekosten personeel	-104	0	0	-104

Conform voorstel bestuur met betrekking tot frictiekosten personeel is bedrag gestort ter dekking van kosten 2022. Daarnaast zijn de ICT kosten t.l.v. het implementatiebudget lager dan begroot.

Conclusie
Ten opzichte van de actuele begroting 2021 is sprake van een in 2022 bepaalde totale overschrijding van € 768k (voornamelijk als gevolg van CAO wijziging), welke vanuit wet- en regelgeving en binnen bestaand beleid tot stand is gekomen.

8.4 Baten en lasten structureel versus incidenteel

Overzicht baten en lasten	Structureel			Incidenteel			Bedragen x (€ 1.000)		
	Begroot	Werkelijk	Verschil	Begroot	Werkelijk	Verschil	Begroot	Jaarverslag	Verschil
Baten binnen de verdeelsleutel									
Druten (35,2%)	10.702	10.968	266	0	0	0	10.702	10.968	266
Wijchen (64,8%)	19.701	20.191	490	0	0	0	19.701	20.191	490
Doorbelasting inhuur Druten Wijchen	0	1.079	1.079	0	0	0	0	1.079	1.079
Doorbelasting projecturen	546	581	35	0	0	0	546	581	35
Bijdragen derden	172	439	267	0	0	0	172	439	267
Totaal baten binnen de verdeelsleutel	**31.121**	**33.258**	**2.137**	**0**	**0**	**0**	**31.121**	**33.258**	**2.137**
Baten buiten de verdeelsleutel									
Druten	2.587	2.587	0	0	0	0	2.587	2.587	0
Wijchen	4.676	4.688	12	0	0	0	4.676	4.688	12
Doorbelasting inhuur Druten Wijchen	0	141	141	0	0	0	0	141	141
Derden	0	40	40	0	0	0	0	40	40
Totaal baten buiten de verdeelsleutel	**7.263**	**7.457**	**193**	**0**	**0**	**0**	**7.263**	**7.457**	**193**
TOTAAL BATEN	**38.385**	**40.715**	**2.330**	**0**	**0**	**0**	**38.385**	**40.715**	**2.330**
Lasten binnen de sleutel									
Loonsom	21.346	22.865	-1.519	0	0	0	21.346	22.865	-1.519
Inhuur	3.716	4.522	-806	0	0	0	3.716	4.522	-806
Overige personeelskosten	616	903	-287	0	0	0	616	903	-287
Huisvesting	1.281	1.182	99	0	0	0	1.281	1.182	99
I&A	3.995	3.816	179	0	0	0	3.995	3.816	179
Overige kosten	645	343	302	668	859	-191	1.313	1.202	111
Totaal lasten binnen sleutel	**31.598**	**33.631**	**-2.034**	**668**	**859**	**-191**	**32.266**	**34.490**	**-2.224**
Lasten buiten sleutel									
Loonsom	5.079	5.266	-187	0	0	0	5.079	5.266	-187
Inhuur							1.136	1.244	-108
Overige personeelskosten	15	71	-56	0	0	0	15	71	-56
Huisvesting			0	0	0	0	0	0	0
I&A			0	0	0	0	0	0	0
Overige kosten	1.033	876	157	0	0	0	1.033	876	157
Totaal lasten buiten sleutel	**7.263**	**7.457**	**-193**	**0**	**0**	**0**	**7.263**	**7.457**	**-193**
TOTAAL LASTEN	**38.861**	**41.088**	**-2.227**	**668**	**859**	**-191**	**39.529**	**41.947**	**-2.417**
Gerealiseerd Totaal baten/Lasten	-477	-373	104	-668	-859	-191	-1.145	-1.232	-87
Dotatie aan reserves	*-83*	*-83*	*0*	*-178*	*-282*	*0*	*-261*	*-365*	*104*
Onttrekking aan reserves	*250*	*250*	*0*	*1.156*	*1.347*	*-191*	*1406*	*1.597*	*-191*
Mutatie reserves	167	167	0	978	1.065	-191	1.145	1.232	-87
RESULTAAT	**-310**	**-206**	**-104**	**310**	**206**	**0**	**0**	**0**	**0**

De onder incidenteel verantwoorde lasten betreffen de uitgaven voor harmonisatieprojecten en frictiekosten personeel die worden gedekt door de Reserve implementatie.

9. Balans en toelichting

Activa (x € 1.000)	31-12-2021	31-12-2020
Materiële vaste activa		
Materiële vaste activa met een economisch nut		
Vervoermiddelen	628	712
Machines, apparaten en installaties	630	689
Overige mat. vaste activa econ.nut	953	998
Totaal vaste activa	**2.211**	**2.399**
Vlottende activa		
Uitzettingen met rentetyp. looptijd korter dan 1 jaar		
Vorderingen op openbare lichamen	6.246	7.670
Omzetbelasting	0	0
Schatkistbankieren	2.857	5.200
Totaal uitzettingen met rentetyp. looptijd korter dan 1 jaar	**9.103**	**12.870**
Liquide middelen		
Banksaldi	230	190
Totaal vlottende activa	**230**	**190**
Overlopende activa		
Vooruitbetaalde kosten	55	20
Nog te ontvangen bedragen	4.262	52
Totaal Overlopende activa	**4.317**	**72**
Totaal generaal	**15.861**	**15.533**

Passiva (x € 1.000)	31-12-2021	31-12-2020
Vaste passiva		
Algemene reserves	0	0
Bestemmingsreserves	325	1.389
Afschrijvingsreserve	481	649
Resultaat boekjaar	0	0
Totaal Vaste passiva	**806**	**2.038**
Voorzieningen		
Voorzieningen voor verplichtingen, verliezen en risico's		
Voorziening personele verplichtingen	193	0
	193	**0**
Vlottende passiva		
Netto-vlott. schulden met rentetyp. looptijd < 1 jaar		
Crediteuren	1.627	1.345
Omzetbelasting	721	1.235
Overige schulden	2.270	2.029
Totaal vlottende passiva	**4.618**	**4.609**
Overlopende passiva		
Schulden aan openbare lichamen	0	79
Vooruit ontvangen bedragen Rijk	22	0
Overige vooruit ontvangen bedragen	0	0
Vooruit gefactureerde bedragen	9.465	8.635
Overige nog te betalen bedragen	765	171
Totaal Overlopende passiva	**10.244**	**8.885**
Totaal generaal	**15.861**	**15.533**

9.1 Activa

Vaste activa

Materiele vaste activa

Dit betreffen materiële vaste activa met een economisch nut: vervoermiddelen, machines en overige investeringen.

Recapitulatie verloop vaste activa

	Bedragen (x € 1.000)					
Omschrijving	**Boekwaarde 1-1-2021**	**Investe-ring**	**Aanschaf-waarde des-investering**	**Cum. Afschrijving des-investering**	**Afschrijvingen**	**Boekwaarde 31-12-2021**
Materiele vaste activa met een economisch nut						
Vervoermiddelen	712	99	-	-	-183	628
Machines, apparaten en installaties	689	79	-	-	-138	630
Overige	998	153	-	-	-198	953
	2.399	331	-	-	-519	2.211
Totaal vaste activa	2.399	331	-	-	-519	2.211

Waardering en afschrijving vaste activa

Investeringen boven een bedrag van € 20.000 worden geactiveerd.

Afschrijving vindt lineair plaats op basis van de verwachte economische levensduur, variërend van 5 tot 20 jaar:
Transportmiddelen > 3.500 kg: 6-10 jaar
Transportmiddelen < 3.500 kg: 7 jaar
Aanhangers: 15 jaar
Ondersteunende middelen openbare werken: 6-20 jaar
ICT software: 5 jaar

De in 2018 door de deelnemende gemeenten ingebrachte activa volgen de afschrijvingstermijnen zoals bepaald bij aanschaf door de betreffende gemeenten.

Investeringen versus kredieten

In onderstaande tabel zetten we de investeringen van 2021 af tegen de opgenomen kredieten in de begroting.

Investering (in €)	Begroting	Realisatie	Restant
Calciumopslag/Pekeltank	40.000	46.758	-6.758
Schaftmateriaal wagen 1 en 11: WP-ZX-93 /WT-	21.030	21.030	0
voertuig 8: Voorman Centrum VL-349-F	26.891		26.891
voertuig 10: Voorman Noord VL-953-D	26.891		26.891
voertuig 12: Voorman Zuid VL-334-D	26.891		26.891
voertuig 16: Onderhoud gebouwen VL-069-N	27.980		27.980
Sneeuwploeg 7 en 8: JK 275 inhuur	20.000		20.000
WDW: Impl. telefonische bereik en beschikbaarhe	7.064	0	7.064
Geo-basisregistraties en ruimtelijke info	45.000	10.800	34.200
ICT kosten invoering Omgevingswet	185.000	93.260	91.740
Doorontw. digitaal (samen) werken en archiveren	50.000	20.320	29.680
Aanbesteding websites	50.000		50.000
Impl. nieuwe wetgeving digitaal werken	64.000		64.000
Personele informatievoorziening (PSA)	50.000	3.400	46.600
Aanbesteding intranet	35.000	4.000	31.000
Iveco 22-BRS-9 (verv. 7-VHK-92)	59.400	59.260	140
Zoutstrooisilo Druten	60.000		60.000
Volkswagen Transporter (6-VDR-80)	39.255		39.255
Strooier 10: Strooier klein	32.500		32.500
DNSK city transporter 1	58.030		58.030
DNSK city transporter 2	58.030		58.030
Heftruck werf Druten	32.750	32.725	25
Mega E-worker Druten	36.500	88	36.413
Voertuig toezicht nw beleid	38.239	39.152	-913
Zoutoplosser en voorraadvat	12.000		12.000
Rolbezem	21.750		21.750
GMS punten Druten	38.700		38.700
Volkswagen Transporter (3-VHG-54)	39.255		39.255
	1.202.156	**330.793**	**871.363**

We zien een behoorlijk aantal begrote kredieten doorschuiven naar 2022. Voor wat betreft de voertuigen komt dat vooral door leveringsproblemen. Voor de ICT-projecten geldt dat krapte in de organisatie leidt tot verminderde capaciteit om de projecten de begeleiden. Ook uitstel van de omgevingswet leidt tot lagere kosten in 2021.

Er zijn een tweetal kleine overschrijdingen van kredieten gerealiseerd. Dit nemen we mee in de bijgestelde begroting 2022 en conceptbegroting 2023.

Vlottende activa

Uitzettingen met een rente typische looptijd korter dan 1 jaar;

Het debiteurensaldo betreffende openbare lichamen per ultimo boekjaar betreft:

Bedragen x € 1.000		
Omschrijving	**31-12-2021**	**31-12-2020**
Te ontvangen bijdragen gemeenten	*6.231*	*7.523*
Overige debiteuren overheid	*19*	*147*
	6.250	7.670
Voorziening dubieuze debiteuren	*-4*	-
	6.246	**7.670**

Daling van de vorderingen op de gemeenten is hoofdzakelijk het gevolg van daling van de ultimo boekjaar openstaande (rest)vorderingen op de gemeenten Druten en Wijchen betreffende vooruit gefactureerde bijdragen 1e kwartaal.

Schatkistbankieren

Voor de periode 1 januari 2021 tot en met 30 juni 2021 bedraagt het drempelbedrag: € 250.000 (0,75% van het begrotingstotaal met een minimum van € 250.000).

Voor de periode 1 juli 2021 tot en met 31 december 2021 bedraagt het drempelbedrag: € 1.000.000 (2,00% van het begrotingstotaal met een minimum van € 1.000.000).

Zie onderstaande tabel voor het gemiddeld per kwartaal buiten de Schatkist gehouden geld in het onderhavige boekjaar:

(bedragen x € 1.000)	1e kwartaal	2e kwartaal	3e kwartaal	4e kwartaal
Gemiddeld saldo	705	478	420	713

Per ultimo boekjaar staat € 2.587.000 op de rekening bij de Schatkist.

Het streven is het drempelbedrag niet te overschrijden, maar gemiddeld genomen gebeurde dit in het eerste kwartaal 2021 nog wel vanwege onderbezetting op de treasuryfunctie. Met ingang van de gewijzigde regelgeving per 1 juli 2021 hebben zich geen overschrijdingen van drempelbedragen meer voorgedaan.

Overlopende activa

De overlopende activa ultimo boekjaar betreffen vooruitbetaalde kosten van circa € 55.000 (2020: € 20.000) en nog te ontvangen bedragen van circa € 4.262.000 (2020: € 52.000).

De nog te ontvangen bedragen bestaan voor circa € 4.050.000 uit aan de gemeenten Wijchen en Druten nog in rekening te brengen bijdragen 2021 inclusief afrekeningen van het negatieve resultaat over 2021.

Liquide middelen

Dit betreft het banksaldo bij de BNG.

9.2 Passiva

Eigen vermogen

Recapitulatie verloop reserves

In het onderhavige boekjaar is het verloop van de reserves is als volgt:

Bedragen x € 1.000

Omschrijving	1-1-2021	Dotatie	Onttrekking	Overheveling	31-12-2021
Egalisatiereserve verlof	*204*	*-*	*-159*	*-*	*45*
Egalisatiereserve kwaliteitsfonds	*78*	*179*	*-179*	*-*	*78*
Egalisatiereserve periodiek verschil	*150*	*-*	*-150*	*-*	*-*
Reserve implementatie	*957*	*-*	*-859*	*-*	*98*
Reserve frictiekosten personeel	*-*	*103*	*-*	*-*	*103*
Bestemmingsreserves	1.389	282	-1.347	-	325
Afschrijvingsreserve ICT	649	82	-250	-	481
Totaal	**2.038**	**365**	**-1.597**	**-**	**806**

Het tekort over het boekjaar wordt in rekening gebracht bij de deelnemende gemeenten.

Egalisatiereserve verlof

Betrokken gemeenten hebben per 31 december 2017 ontslag verleend aan de betreffende ambtenaren, welke per 1 januari 2018 zijn aangesteld in de uitvoeringsorganisatie. Het recht op vergoeding voor nog niet opgenomen verlof- en spaaruren dat deze ambtenaren als gevolg van hun ontslag hadden verworven (op grond van de CAR-UWO), is per gemeente berekend en overgedragen aan de uitvoeringsorganisatie.

Egalisatiereserve kwaliteitsfonds

Het kwaliteitsfonds is gevuld uit openstaande vacatureruimte en vergoedingen van derden (o.a. UWV). In 2021 is de openstaande vacatureruimte volledig benut voor de dekking van lasten in verband met de inhuur van personeel. Het positieve jaarrekeningsaldo 2020 voor een bedrag van circa € 78.000 is gedoteerd aan de reserve ten behoeve van toekomstige investeringen in doorontwikkeling van de werkorganisatie. Er hebben zich in 2021 geen plannen voorgedaan, die aanspraak maken op deze middelen.

Egalisatiereserve periodiek verschil

De ingebrachte loonsom van beide gemeenten is bepaald op het maximum van een schaal (maximale periodiek). De geraamde loonsom daarentegen is berekend tegen schaal en werkelijke periodiek. Het verschil wordt gestort in deze reserve. Deze reserve wordt aangewend voor aanpassingen in de fijnstructuur.

Reserve implementatie

Deze reserve, gevormd uit bijdragen van de deelnemende gemeenten en een subsidie van de Provincie Gelderland, dient ter dekking van de (meerjarige) implementatiekosten van WDW.
Tot en met 2021 is een bedrag van € 233k overgeheveld naar de Afschrijvingsreserve ICT.

Bedragen x € 1.000				
Omschrijving	**Begroting**	**Realisatie t/m 2020**	**Realisatie 2021**	**Resteert**
Incidentele projectkosten	791	791	0	0
Frictiekosten personeel	984	571	323	0
Harmonisatie informatisering	1.673	1.226	536	207
Frictiekosten ICT	631	51	0	51
Harmonisatie Arbeidsvoorwaarden	46	46	0	0
	4.035	**2.685**	**859**	**258**
Naar afschrijvingsreserve ICT		233	0	0
Totaal lasten incidenteel	**4.035**	**2.918**	**859**	**258**

Het verschil tussen de reserve implementatiebudget per 31 december 2021 van € 98k en het per 31 december 2021 nog beschikbare budget van € 258k (zie bovenstaande tabel) betreft het nog niet ontvangen deel van de betreffende subsidie van de Provincie voor een bedrag van € 160k (€ 640k van de 800k ontvangen per 31 december 2021). De Provincie heeft uitstel verleend tot januari 2023. De verwachting is dat het project dan ook afgerond is, waarmee we het resterende subsidiebedrag ontvangen.

Reserve frictiekosten personeel

Deze reserve, gevormd uit bijdragen van de deelnemende gemeenten, dient ter dekking van loonkosten met betrekking tot niet meer operationeel zijnde personeel waarvan de dienstbetrekking in de nabije toekomst eindigt.

Afschrijvingsreserve ICT

De afschrijvingsreserve ICT dient ter dekking van afschrijvingskosten van conform de BBV geactiveerde implementatiekosten (waarvoor een bestemmingsreserve beschikbaar is).
De dotatie in 2019 betreft een overheveling vanuit de Reserve Implementatie voor een bedrag van € 211.959 (zie toelichting onder Reserve Implementatie).
De dotatie in 2020 betreft een overheveling vanuit de Reserve Implementatie voor een bedrag van € 20.809 (zie toelichting onder Reserve Implementatie).

Voorzieningen

Voorzieningen voor verplichtingen, verliezen en risico's

In het onderhavige boekjaar is het verloop van de voorziening als volgt:

Bedragen x € 1.000					
Omschrijving	**1-1-2021**	**Dotatie**	**Onttrekking**	**Overheveling**	**31-12-2021**
Voorziening personele verplichtingen	0	193	-	-	193
Totaal	**0**	**193**	**-**	**-**	**193**

Deze voorziening is gevormd voor verplichtingen die zijn voortgevloeid uit de vervroegde uittreding van medewerkers in het kader van de organisatieontwikkeling. De uitkeringen uit deze voorziening lopen tot uiterlijk 2023.

Netto vlottende schulden met een rente typische looptijd korter dan één jaar
De netto vlottende schulden per ultimo boekjaar bestaan uit Crediteuren en Overige schulden.

De Overige schulden bestaan uit:

Bedragen x € 1.000		
Omschrijving	2021	2020
Te betalen aan Nederlandse overheidslichamen		
Deelnemende gemeenten	8	10
Te betalen kosten eigen personeel		
Pensioenpremie	398	334
Loonbelasting	1.856	1.673
Premie Loyalis	4	4
Premie IZA	0	0
Contributie Personeelsvereniging	0	0
Voorschotten/Nettoloon	4	8
	2.270	**2.029**

Overlopende passiva
De overlopende passiva ultimo boekjaar betreffen hoofdzakelijk de vooruit gefactureerde bijdragen 1e kwartaal aan de gemeenten Druten en Wijchen voor een totaalbedrag van circa € 9.465.000 (2020: € 8.630.000), nog te betalen lonen in verband met wijziging van de CAO (2020: € nihil), vooruit ontvangen subsidie van het Rijk van circa € 22.000 (2020: € nihil) en diverse overige nog te betalen bedragen van circa € 214.000 (2020: € 171.000).

9.3 Niet in de balans opgenomen verplichtingen

Meerjarige financiële verplichtingen
Ultimo boekjaar is ten aanzien van diverse diensten sprake van contracten waarbij sprake is van meerjarige financiële verplichtingen:

Bedragen x € 1.000

Dienst	Jaarlast	Looptijd tot en met
Automatisering	501	31 december 2022 - tot 31 december 2025
Inhuur personeel	600	30 juni 2023
Arbodienst	90	31 december 2022
Schoonmaakdiensten	125	31 maart 2026
Postbezorging	70	30 juni 2023
Onderhoud winterdienstmaterieel	40	30 juni 2023
Accountantsdiensten	40	31 december 2022
	1.466	

Verlofrechten werknemers
Ultimo boekjaar is sprake van verlofrechten van werknemers voor een bedrag van: € 813.694.

10 EMU

Bedragen € 1.000				
	EMU saldo	**-/+**	**2021**	**2020**
1	Exploitatiesaldo voor toevoeging aan (+) cq onttrekking uit reserves (-)	-	-1.232	-582
2	Afschrijvingen ten laste van de exploitatie	+	519	482
3	Bruto dotaties aan de voorzieningen ten laste van de exploitatie	+	193	-
4	Uitgaven aan investeringen in (im) materiële vaste activa	-	-331	-374
5	De in mindering op 4 gebrachte bijdragen van Rijk, Provincie, EU en ov.	+	-	-
6a	Verkoopopbrengsten uit desinvesteringen in (im) materiële vaste activa	+	-	-
6b	Boekwinst op desinvesteringen in (im) materiële vaste activa	-	-	-
7	Uitgaven aan aankoop van grond en uitgaven van bouwrijp maken	-	-	-
8a	Verkoopopbrengsten van grond	+	-	-
8b	Boekwinst op grondverkopen	-	-	-
9	Betalingen ten laste van voorzieningen	-	-	-
10	Boekwinst bij verkoop van deelnemingen en aandelen	-	-	-
	Berekend EMU-saldo	-	**-851**	**-474**

11 Wet normering topinkomens

WNT-verantwoording 2021 WDW

De WNT is van toepassing op WDW. Het voor WDW toepasselijke bezoldigingsmaximum in het onderhavige boekjaar is € 209.000.

In deze bijlage staan de topfunctionarissen van WDW opgenomen. Op grond van de Wet Normering Topinkomens (WNT) moeten inkomens en ontslagvergoedingen van topfunctionarissen bij instellingen met een publieke taak openbaar gemaakt worden.
De topfunctionarissen van het bestuur WDW ontvangen geen inkomen vanuit de WDW en daarom kan volstaan worden in onderstaande tabel met de naam en de functie.

Daarnaast vindt er binnen WDW geen inhuur plaats, waarvan de beloning omgerekend uitstijgt boven het bezoldigingsmaximum.

1a. Leidinggevende topfunctionarissen met dienstbetrekking en leidinggevende topfunctionarissen zonder dienstbetrekking vanaf de 13e maand van de functievervulling
Niet van toepassing in 2021 voor Werkorganisatie Druten Wijchen.

1b. Leidinggevende topfunctionarissen zonder dienstbetrekking in de periode kalendermaand 1 t/m 12.
Niet van toepassing in 2021 voor Werkorganisatie Druten Wijchen.

1c. Toezichthoudende topfunctionarissen.
Niet van toepassing in 2021 voor Werkorganisatie Druten Wijchen.

1d. Topfunctionarissen met een totale bezoldiging van € 1.700 of minder

Gegevens 2021			
Naam instelling	**Naam topfunctionaris**	**Functie**	**Periode**
Druten	Corry van Rhee – Oud Ammerveld	Voorzitter	01.01.2021 - 31.12.2021
Druten	Willy Brink	Bestuurder	01.01.2021 - 31.12.2021
Wijchen	Marijke van Beek	Bestuurder	01.01.2021 - 31.12.2021
Wijchen	Geert Gerrits	Bestuurder	01.01.2021 - 31.12.2021
Druten	Louis Litjens	Directeur	01.01.2021 - 01.09.2021
Druten	Boy Janssen	Directeur	01.09.2021 – 31.12.2021
Wijchen	Remco Boer	Directeur	01.01.2021 - 31.12.2021

1e. Topfunctionaris met een totale bezoldiging van meer dan € 1.700
Niet van toepassing in 2021 voor Werkorganisatie Druten Wijchen.

1f. Topfunctionaris met een totale bezoldiging van meer dan € 1.700 waarop de anticumulatie bepaling van toepassing is

Niet van toepassing in 2021 voor Werkorganisatie Druten Wijchen.

1g. Topfunctionarissen met een totale bezoldiging van € 1.700 of minder waarop de anticumulatiebepaling van toepassing is

Gegevens 2021		
Naam topfunctionaris	**Functie**	**Alle andere WNT-instellingen waarbij de leidinggevende topfunctionaris eveneens in dienstbetrekking is als leidinggevende topfunctionaris**
Remco Boer	Directeur	Gemeente Wijchen (gemeentesecretaris)
Louis Litjens	Directeur	Gemeente Druten (gemeentesecretaris a.i.)
Boy Janssen	Directeur	Gemeente Druten (gemeentesecretaris)

2. Uitkeringen wegens beëindiging dienstverband aan topfunctionarissen

Niet van toepassing in 2021 voor Werkorganisatie Druten Wijchen.

3. Overige rapportageverplichtingen op grond van de WNT

Naast de hierboven vermelde topfunctionarissen zijn er geen overige functionarissen met een dienstbetrekking die in 2021 een bezoldiging boven het individueel toepasselijke drempelbedrag hebben ontvangen.

Aan het bestuur van de
Werkorganisatie Druten Wijchen
Kasteellaan 27
6602 DB WIJCHEN

Datum
12 april 2022

Ons kenmerk
2022-AV-3000.4501

Onderwerp
Accountantsverslag 2021

Geachte leden van het bestuur,

Hierbij ontvangt u ons accountantsverslag over het boekjaar 2021. Dit verslag bevat de belangrijkste uitkomsten van onze werkzaamheden, waarvan wij vinden dat die voor u relevant zijn voor een goed begrip van de jaarrekening 2021, en voor het beoordelen van de financiële positie van uw gemeenschappelijke regeling.

De jaarrekening is opgesteld onder verantwoordelijkheid van het bestuur. In overeenstemming met uw opdracht hebben wij de jaarrekening 2021 gecontroleerd.

Deze rapportage beschrijft op hoofdlijnen onze controleaanpak en de belangrijkste aangelegenheden die wij tijdens onze controle in overweging hebben genomen. Wij zijn van mening dat de reikwijdte van onze werkzaamheden en de resultaten daarvan een deugdelijke basis vormen voor ons oordeel over de jaarrekening van Werkorganisatie Druten Wijchen.

Wij hebben deze rapportage tijdens de bijeenkomst op 11 april 2022 met het bestuur besproken en eventuele vragen die er waren, beantwoord. De bevindingen en beschouwingen in dit verslag komen voort uit onze controlewerkzaamheden. Het verslag van bevindingen is, zoals hiervoor reeds verwoord, bedoeld om u te ondersteunen in uw beoordeling van de jaarrekening 2021. Wij wijzen u erop dat uw controlerende taak uiteraard verder gaat dan uitsluitend het financieel getinte perspectief vanuit de accountantscontrole.

Wij bedanken de medewerkers van de gemeenschappelijke regeling voor de prettige samenwerking en zijn vanzelfsprekend graag bereid een nadere toelichting te verstrekken.

Hoogachtend,

Astrium Overheidsaccountants B.V.

Drs. N.E. Lansbergen RA EMITA RE

Astrium Overheidsaccountants B.V.
Edelgasstraat 57, 2718 SX Zoetermeer
www.astrium.nl

Tel: (079) 36 23 613
Fax: (079) 361 57 77
info@astrium.nl

IBAN NL10RABO0322622360
BTW nr. NL810591625B01
KVK: 34168056

Accountantsverslag

Werkorganisatie Druten Wijchen – Boekjaar 2021

1. Inleiding

In het kader van de door het bestuur aan ons verstrekte opdracht voor de controle van de jaarrekening 2021 van Werkorganisatie Druten Wijchen brengen wij u hierbij verslag uit van onze belangrijkste bevindingen naar aanleiding van onze eindejaars controlewerkzaamheden die wij onlangs hebben uitgevoerd.

Dit accountantsverslag is bedoeld om u te ondersteunen in uw beoordeling van de jaarrekening 2021. Wij wijzen u erop dat uw controlerende taak uiteraard verder gaat dan uitsluitend het financieel getinte perspectief vanuit de accountantscontrole.

Deze rapportage beschrijft op hoofdlijnen onze controleaanpak en de belangrijkste aangelegenheden die wij tijdens onze controle in overweging hebben genomen. Wij zijn van mening dat de reikwijdte van onze werkzaamheden en de resultaten daarvan een deugdelijke basis vormen voor ons oordeel over de jaarrekening van uw gemeenschappelijke regeling.

Onze werkzaamheden zijn erop gericht een oordeel te kunnen geven over de jaarrekening 2021 van Werkorganisatie Druten Wijchen en niet primair op het opsporen van fraudes of onregelmatigheden in uw organisatie. De bevindingen in deze brief zijn daarom beperkt tot de punten die voortvloeien uit de controle van de jaarrekening.

Wij hebben deze rapportage tijdens de bijeenkomst op 11 april 2022 met uw bestuur besproken en eventuele vragen die er waren, beantwoord.

Het accountantsverslag is als volgt opgebouwd:

Hoofdstuk 1	Inleiding
Hoofdstuk 2	Kernpunten van de controle
Hoofdstuk 3	Analyse vermogen en resultaat
Hoofdstuk 4	Interne beheersing en automatisering
Hoofdstuk 5	Rechtmatigheid
Hoofdstuk 6	Overige bevindingen (jaarrekeningcontrole 2021)
Bijlagen:	
A.	Niet-gecorrigeerde controleverschillen
B.	Onafhankelijkheidsbevestiging en overige dienstverlening

2. Kernpunten van de controle

2. Kernpunten van de controle

2.1 Controle-verklaring	De jaarrekeningcontrole is uitgevoerd zoals overeengekomen in de opdrachtbevestiging. De uitgevoerde werkzaamheden resulteren in een goedkeurende controleverklaring bij de jaarrekening 2021 voor zowel de getrouwheid als de rechtmatigheid. Deze controleverklaring wordt u separaat toegezonden.
2.2 Reikwijdte van de controle	Met de opdrachtbevestiging heeft u ons de opdracht gegeven tot het controleren van de jaarrekening 2021. De reikwijdte van onze controle staat hierin omschreven. Er is gedurende het verloop van de controle over 2021 op geen enkele wijze sprake geweest van een beperking in de reikwijdte van onze controle. Tijdens de uitvoering hebben zich geen wijzigingen van materieel belang in de reikwijdte voorgedaan. Wij achten de reikwijdte van onze controle voor 2021 voldoende voor de doelstelling van onze controle.
2.3 Grondslagen	De accountantscontrole omvat onder meer een onderzoek naar de toepassing van de juistheid van de grondslagen in de jaarrekening. Naar onze mening zijn de door het bestuur gekozen grondslagen voor waardering en resultaatbepaling aanvaardbaar, conform wet- en regelgeving en consistent toegepast. In het boekjaar 2021 zijn geen wijzigingen doorgevoerd in de keuze of de toepassing van de belangrijkste verslaggevingsgrondslagen uit het BBV.
2.4 Onafhankelijkheid	▪ Astrium Overheidsaccountants B.V. (hierna: Astrium) is onafhankelijk van Werkorganisatie Druten Wijchen en voor zover wij weten heeft zich geen inbreuk voorgedaan op de van toepassing zijnde regels en het beleid ten aanzien van onafhankelijkheid. ▪ Ons zijn geen relaties bekend tussen Astrium en Werkorganisatie Druten Wijchen, die naar ons professionele oordeel mogelijk van invloed kunnen zijn op onze onafhankelijkheid. ▪ Bijlage B bevat een nadere uiteenzetting van onze onafhankelijkheid.
2.5 Schattingen	Schattingen op basis waarvan een aantal jaarrekeningposten worden bepaald, zijn gebaseerd op inzichten van het management. Wij hebben de belangrijkste gehanteerde factoren en veronderstellingen beoordeeld. Wij hebben vastgesteld dat de schattingen en veronderstellingen aanvaardbaar zijn in het kader van de jaarrekening als geheel.

2.6 Goedkeurings- en rapporteringstolerantie

De materialiteit bij de planning en uitvoering van de jaarrekeningcontrole 2021 is € 423.000 (2020: € 360.000). Deze materialiteit vloeit voort uit de wettelijk voorgeschreven (minimum)vereisten, zoals opgenomen in het Bado en het door het algemeen bestuur vastgestelde controleprotocol, hetgeen voldoet aan de wettelijke minimumvereisten. De rapporteringsgrens is conform het 'Controleprotocol van de Werkorganisatie Druten Wijchen', zoals vastgesteld op 15 april 2019, bepaald op € 25.000.

Goedkeuringstoleranties		
Fouten	1% van de totale lasten	€ 423.000 (2020: € 360.000)
Onzekerheden	3% van de totale lasten	€ 1.269.000 (2020: € 1.080.000)
Rapporteringstoleranties		
Fouten		€ 25.000
Onzekerheden		€ 25.000
Realisatie fouten en onzekerheden *Zie bijlage A van deze rapportage*	**Getrouwheid**	**Rechtmatigheid**
Fouten	€ 44.000	€ 44.000
Onzekerheden	€ -	€ -

Getrouwheid:

De totale omvang van de fouten is lager dan de tolerantie van 1% van de totale lasten (€ 423.000) en heeft derhalve geen gevolgen voor de strekking van onze controleverklaring.

De totale omvang van de onzekerheden is lager dan de tolerantie van 3% van de totale lasten (€ 1.269.000) en heeft derhalve geen gevolgen voor de strekking van onze controleverklaring.

	Rechtmatigheid: De totale omvang van de fouten is lager dan de tolerantie van 1% van de totale lasten (€ 423.000) en heeft derhalve geen gevolgen voor de strekking van onze controleverklaring. De totale omvang van de onzekerheden is lager dan de tolerantie van 3% van de totale lasten (€ 1.269.000) en heeft derhalve geen gevolgen voor de strekking van onze controleverklaring.
2.7 Analyse vermogen en resultaat	Het totale bruto resultaat (voor verwerking van onttrekkingen en dotaties aan reserves) komt uit op een saldo van € 1.232.000 negatief, dit is inclusief aanvullende bijdragen van de gemeenten. Daarop komen de volgende onttrekkingen en dotaties aan reserves: • dotaties aan reserves € 365.000 (nadelig) • onttrekkingen aan reserves € 1.597.000 (voordelig) De jaarrekening 2021 sluit hierdoor uiteindelijk met een netto resultaat van € nihil. Voor een nadere (voordeel / nadeel) analyse hierop verwijzen wij u naar de toelichting van het financieel resultaat op de staat van baten en lasten in de jaarstukken 2021. In hoofdstuk 3 gaan wij nader in op het resultaat en de ontwikkeling van het (weerstands)vermogen.
2.8 EU-aanbestedingen	De gemeenschappelijke regeling dient te voldoen aan de EU-aanbestedingsregels zoals eveneens middels uw eigen normenkader is vastgesteld. Uit de door ons gecontroleerde SPEND analyse is gebleken dat er geen sprake is van onrechtmatigheden ten aanzien van de EU-aanbestedingsregels.
2.9 Voorzieningen	Wij hebben gecontroleerd of de voorzieningen van de Werkorganisatie Druten Wijchen toereikend zijn en specifiek beoordeeld of de gevormde voorzieningen voldoen aan de eisen en voorwaarden van het BBV. Overigens geldt dat altijd voldoende onderbouwing aanwezig dient te zijn alvorens een voorziening gevormd mag worden. Wij hebben geconstateerd dat de voorziening voor personele verplichtingen daadwerkelijk betrekking heeft op het vroegtijdig beëindigen van arbeidsovereenkomsten. De organisatie heeft op een juiste de inschatting van de maximale omvang van de verplichtingen die hiermee samenhangen bepaald.

3. Analyse vermogen en resultaat

3. Analyse vermogen en resultaat

3.1 Eigen vermogen

Het BBV kent een duidelijk onderscheid tussen resultaatbepaling (het gerealiseerde saldo van baten en lasten) en resultaatbestemming. Alle baten en lasten dienen via het overzicht van baten en lasten in de jaarrekening te lopen. De gemeenschappelijke regeling mag geen baten of lasten rechtstreeks in het eigen vermogen muteren.

Resultaat 2021	**(x € 1.000)**
De totale baten van uw gemeenschappelijke regeling over 2021 bedragen:	€ 40.715
De totale lasten van uw gemeenschappelijke regeling over 2021 bedragen:	€ 41.947
Het resultaat bedraagt (saldo baten en lasten programma's **voor reservemutaties**):	**-/- € 1.232**
Gedurende het jaar heeft u reeds voor diverse zaken besloten gelden te reserveren. Deze gelden zijn in de reserves gestort:	€ 365
Tevens hebt u besloten tot het dekken van diverse uitgaven uit de reserves. Deze gelden zijn uittrokken uit de reserve:	€ 1.597
Per saldo gedurende het jaar gelden onttrokken (meer onttrokken aan de reserves dan toegevoegd):	**(+) € 1.232**
Gerealiseerd resultaat 2021 na reservemutaties	**(+) € -**

3.2 Financiële positie

Het eigen vermogen van uw organisatie is in 2021 met een bedrag van ca. € 1.232.000 afgenomen naar een omvang van € 806.000, dit saldo bestaat geheel uit bestemmingsreserves. Dit komt overeen met het afgeronde saldo van baten en lasten (exclusief mutaties in bestemmingsreserves) zoals dat is verantwoord in de programmarekening. Het resultaat na mutaties in de bestemmingsreserves bedraagt over 2021 € nihil.

De totale vermogenspositie wordt onder andere tot uitdrukking gebracht door middel van het solvabiliteitspercentage. Dit percentage wordt bepaald door het eigen vermogen te delen door het balanstotaal. Ultimo 2021 bedraagt dit solvabiliteitspercentage 5,1% (2020: 13,1%) waarmee de voor overheden gebruikelijke norm van de Provincie niet wordt behaald. De beperkte vermogenspositie is u bekend en is een bewuste keuze van de betrokken gemeenten. Door gebrek aan eigen reserves dient Werkorganisatie Druten Wijchen volledig te steunen op reguliere en aanvullende bijdragen van de gemeenten om eventuele toekomstige tegenvallers op te vangen. Dat is de consequentie van de samenwerking zoals die voor de organisatie is geregeld in de gemeenschappelijke regeling.

De netto schuldquote bedraagt 3,0% (2020: 1,0%). De ratio geeft aan in hoeverre de schulden meer bedragen dan de jaarlijkse inkomsten. Wij stellen vast dat ruim wordt voldaan aan de norm van < 90% van de Provincie Gelderland. Dit kengetal valt derhalve positief uit voor de organisatie en wordt als een laag risico onderkend.

Voor een nadere toelichting verwijzen wij u naar het hoofdstuk financiële kengetallen in de paragraaf weerstandsvermogen en risicobeheersing.

3.3 Weerstands-vermogen

Ten einde een oordeel te geven over de financiële positie van de gemeenschappelijke regeling dienen naast het eigen vermogen ook de risico's zoals opgenomen in de risicoparagraaf te worden betrokken. In de jaarrekening zijn de risico's weergegeven in de paragraaf weerstandvermogen. In de jaarrekening 2021 is de actuele stand van zaken ten aanzien van de risico's opgenomen en dit laat zich als volgt samenvatten:

Inschatting	Bedrag
Geïnventariseerde risico's op basis van inschatting door de organisatie (kans, financieel gevolg, risicoscore)	€ 655.000
Eigen vermogen (exclusief bestemmingsreserves niet bedoeld voor dekking van deze risico's)	€ -

	De risico's zoals opgenomen in de paragraaf Weerstandsvermogen en risicobeheersing dienen te worden vergeleken met de buffer die Werkorganisatie Druten Wijchen in nood zou kunnen aanspreken. Omdat de organisatie geen algemene reserves heeft, is derhalve geen sprake van een beschikbare weerstandscapaciteit. Aangezien Werkorganisatie Druten Wijchen alleen specifieke bestemmingsreserves kent, die alleen voor de betreffende bestemmingen kunnen worden ingezet, betekent dit dat de gemeenten Wijchen en Druten de lasten van Werkorganisatie Druten Wijchen volledig moeten dragen voor eventuele tegenvallers. Eventuele financiële risico's die zich openbaren moeten net als in voorgaande jaren volledig worden opgevangen door de gemeenten Druten en Wijchen.
3.4 Conclusie financiële positie	De van toepassing zijnde kengetallen en de inschatting van eventuele risico's geven een signaal voor een verhoogd risico omdat Werkorganisatie Druten Wijchen zelf geen algemene reserves en weerstandsvermogen kent. Door gebrek aan eigen reserves dient Werkorganisatie Druten Wijchen volledig te steunen op de bijdragen van de gemeenten om eventuele toekomstige tegenvallers op te vangen. Dat is de consequentie van de samenwerking zoals die voor de organisatie is geregeld in de gemeenschappelijke regeling. Daarmee classificeren wij de financiële positie van de Werkorganisatie Druten Wijchen zelfstandig als onvoldoende. Het ontbreken van een vrije algemene reserve om risico's op te vangen bij een gemeenschappelijke regeling is wel een landelijk beeld. Het algemene beleid van deelnemende gemeenten in een gemeenschappelijke regeling is dat het aanwezig zijn van eigen vermogen in een GR niet noodzakelijk is. De gemeenten staan namelijk toch aan de lat voor negatieve resultaten, maar dit geldt vice versa voor de positieve resultaten.

4. Interne beheersing en automatisering

4. Interne beheersing en automatisering

4.1 Samenvatting bevindingen management-letter 2021	Als onderdeel van de jaarrekeningcontrole 2021 hebben wij in het najaar 2021 de tussentijdse (interim) controle uitgevoerd. Deze interimcontrole is primair gericht op de bedrijfsvoering binnen de gemeenschappelijke regeling en de gemeenten Druten en Wijchen en behelst de opzet, het bestaan en de werking van maatregelen van administratieve organisatie en interne beheersing (AO/IB). De door ons verrichte werkzaamheden zijn beperkt tot voor zover van belang voor onze controle op de betrouwbaarheid van de in de jaarrekening opgenomen gegevens. Onze bevindingen, voortvloeiend uit de interimcontrole, zijn vastgelegd in onze managementletter van 24 november 2021. Uit onze interimcontrole blijkt dat Werkorganisatie Druten Wijchen en de beide gemeenten haar zaken beheersmatig op orde heeft, voor zover wij dat beoordelen in het licht van de jaarrekeningcontrole. Ons beeld is dat de administratieve organisatie en interne beheersing (de controles binnen de processen, gecombineerd met de verbijzonderde interne controles) van Werkorganisatie Druten Wijchen **voldoet aan de daaraan te stellen eisen**. Ten aanzien van de kwaliteit van de interne beheersing hebben wij nog wel verbeterpunten geconstateerd. Voor onze specifieke bevindingen en overige aanbevelingen (verbeterpunten) verwijzen wij u naar de genoemde managementletter.

4.2 Betrouwbaarheid en continuïteit van de automatiserings-omgeving	Onze jaarrekeningcontrole is gericht op het geven van een oordeel omtrent de jaarrekening zelf en is niet primair gericht op het doen van uitspraken omtrent de betrouwbaarheid en de continuïteit van de geautomatiseerde gegevensverwerking als geheel of van onderdelen daarvan. Onze bevindingen daaromtrent raken dan ook slechts die onderdelen, die wij onderzocht hebben in het kader van de jaarrekening, wat wil zeggen dat wij ter zake geen volledigheid pretenderen. Op grond van artikel 393 lid 4, Titel 9 Boek 2 BW rapporteren wij onze bevindingen met betrekking tot de betrouwbaarheid en continuïteit van de geautomatiseerde gegevensverwerking in dit verslag. Hierbij dient opgemerkt te worden dat de controle van de jaarrekening hier niet specifiek op is gericht. Wij zijn van mening dat voldoende maatregelen zijn getroffen om de betrouwbaarheid en de continuïteit van de geautomatiseerde gegevensverwerking en informatievoorziening te waarborgen.

5. Rechtmatigheid

5. Rechtmatigheid

5.1 Begrotings-rechtmatigheid	De toe te passen normen voor het begrotingscriterium zijn gebaseerd op de artikelen 189, 190 en 191 van de Gemeentewet. Deze normen dient het algemeen bestuur zelf nader in te vullen en te concretiseren. Dit gebeurt door middel van de begroting en via de verordening op het financieel beheer ex artikel 212 van de Gemeentewet. Het systeem van budgetbeheer en -bewaking moet waarborgen dat de baten en lasten binnen de begroting blijven en dat de directie belangrijke wijzigingen of dreigende overschrijdingen tijdig meldt aan het bestuur, zodat zij hierover tijdig (binnen het begrotingsjaar) een besluit kan nemen. Een systeem met onvoldoende waarborgen voor tijdige melding aan het bestuur van budgetoverschrijdingen heeft het risico in zich dat de directie inbreuk maakt op het budgetrecht van het bestuur. Het begrotingscriterium is verder verfijnd en uitgewerkt in de Kadernota Rechtmatigheid van de Commissie BBV. Een overschrijding van de begroting is altijd onrechtmatig, maar hoeft door de accountant niet in alle gevallen te worden meegewogen in zijn oordeel. In die gevallen dat het bestuur geen nader beleid stelt, geldt het uitgangspunt dat de accountant deze lastenoverschrijdingen betrekt bij de beslissing of hij al dan niet een goedkeurend rechtmatigheidsoordeel kan afgeven. Essentieel is dat het algemeen bestuur nadere regels kan stellen wanneer: 1. Lastenoverschrijdingen zijn gecompenseerd door direct gerelateerde baten 2. Lastenoverschrijdingen passen binnen het beleid of 3. Lastenoverschrijdingen bij open einde regelingen. Daarnaast moet de accountant deze **lasten**overschrijdingen – waarvan de directie in de jaarrekening moet aangeven dat het bestuur deze nog dient te autoriseren – in het verslag van bevindingen aan de orde stellen. Extra lasten die zijn gemaakt omdat extra baten daarvoor de ruimte bieden, terwijl deze extra lasten niet direct zijn gerelateerd aan de extra opbrengsten en waarbij het algemeen bestuur nog geen besluit heeft genomen over de aanwending van deze extra baten, zijn onrechtmatig. In het kader van de begrotingsrechtmatigheid kijkt de accountant naar de lastenoverschrijdingen per programma die de rapportagetolerantie (€ 25.000) overschrijden.

Voor het boekjaar 2021 is een begrotingsoverschrijding op de lasten geconstateerd, welke de rapportagetolerantie overschrijdt. Deze is in de tabel hierna opgenomen:

Lastenoverschrijding	Begrotingsafwijking	Onrechtmatig, telt niet mee in oordeel	Onrechtmatig telt wel mee in oordeel
Totaal lasten	€ 87.000	€ 87.000	€ -

In 2021 is **een begrotingsoverschrijding op de lasten** geconstateerd van € 87.000, welke de rapportagetolerantie overschrijdt. Uit de analyse van deze lastenoverschrijding blijkt dat voornamelijk wordt veroorzaakt door hogere personele lasten (CAO verhoging en extra inhuur om uitval van medewerkers op te kunnen vangen). Extra lasten worden enerzijds gecompenseerd door direct gerelateerde opbrengsten. Anderzijds is sprake van lastenoverschrijdingen binnen het beleid. Daarmee hoeven wij deze overschrijding niet te betrekken in ons oordeel over de begrotingsrechtmatigheid.

5.2 Europese aanbestedingen

Het normenkader voor de rechtmatigheidscontrole, zoals vastgesteld door het bestuur, bevat onder andere de Europese aanbestedingswetgeving. Bij onze jaarrekeningcontrole hebben wij aan de hand van een door uw organisatie uitgevoerde crediteurenanalyse gecontroleerd of de Europese aanbestedingswetgeving gedurende het boekjaar 2021 is nageleefd. Naast inzicht in de rechtmatigheid van individuele dossiers geeft deze analyse ook inzicht in de beheersing van het inkoopproces, die (ook) het naleven van de aanbestedingswetgeving moet waarborgen.
Daarbij zijn ons de volgende zaken opgevallen:

1. De organisatie heeft zelf een inkoopanalyse uitgevoerd. Wij constateren ook in 2021 een mooie doorontwikkeling op de interne beheersing ten aanzien van inkooprechtmatigheid en een toenemende aandacht die de organisatie heeft voor het naleven van de Europese aanbestedingsregels.
2. Er is geen afwijking van de Europese aanbestedingsrichtlijnen geconstateerd en derhalve nemen wij ook geen rechtmatigheidsfout mee in ons oordeel.
3. Wij constateren dat de kwaliteit van de inkoopdossiers verder is verbeterd. De organisatie heeft in de afgelopen jaren goede stappen ondernomen om de risico's omtrent rechtmatigheid beter te beheersen.

5.3 Schatkist-bankieren

Op 15 december 2013 is de wet verplicht schatkistbankieren van kracht geworden. Vanaf dat moment zijn alle overheden (provincies, gemeenten, waterschappen en gemeenschappelijke regelingen in de vorm van een openbaar lichaam) verplicht om hun overtollige middelen in de schatkist aan te houden.

De hoogte van het drempelbedrag is afhankelijk van de financiële omvang van een decentrale overheid, afgemeten aan de omvang van de begroting (dezelfde maatstaf die ook wordt gebruikt voor de berekening van de kasgeldlimiet). De drempel is voor de periode 1 januari 2021 tot en met 30 juni 2021 gelijk aan 0,75% van het begrotingstotaal indien het begrotingstotaal lager is dan € 500 miljoen. De drempel is in genoemde periode nooit lager dan € 250.000, wat betekent dat een decentrale overheid altijd gemiddeld € 250.000 buiten de schatkist mag houden. **Vanaf 1 juli 2021** is de drempel voor het schatkistbankieren verhoogd naar € 1.000.000. In onderstaande tabel is aangegeven welke bedragen gemiddeld per kwartaal buiten de schatkist zijn gehouden. Per 31 december 2021 stond een bedrag van € 2.587.000 op de rekening bij de schatkist.

Drempelbedrag schatkistbankieren	**2021**
Lasten primaire begroting 2021 (inclusief dotaties aan reserves)	€ 35.317.000
Maximaal toegestaan drempelbedrag (0,75% of minimum) tot en met 30 juni 2021	€ 264.800
Maximaal toegestaan drempelbedrag **vanaf 1 juli 2021**	€ 1.000.000
Gemiddeld saldo buiten schatkist gehouden 1e kwartaal	€ 705.000
Gemiddeld saldo buiten schatkist gehouden 2e kwartaal	€ 478.000
Gemiddeld saldo buiten schatkist gehouden 3e kwartaal	€ 420.000
Gemiddeld saldo buiten schatkist gehouden 4e kwartaal	€ 713.000

In de jaarrekening is de uitvoering van het schatkistbankieren conform art 52c van het BBV verantwoord. In het **eerste en tweede kwartaal van 2021 is deze drempel overschreden**, vanwege onvoldoende monitoring vanuit de organisatie op deze drempel. Aan deze overschrijdingen zijn geen financiële gevolgen verbonden. Wij constateren dat met de wettelijke verhoging van het drempelbedrag ook niet langer sprake is van overschrijdingen van het drempelbedrag, echter vragen wel uw aandacht dit scherp te blijven monitoren.

5.4 Rechtmatig-heidsverklaring vanaf 2022

Vanaf de jaarrekening 2022 van gemeenschappelijke regelingen zal – zoals het er nu naar uitziet – de directie verplicht zijn een rechtmatigheidsverantwoording in de jaarrekening op te nemen. Het formele wetsbesluit moet nog worden goedgekeurd en het BBV wordt hierop in de komende tijd aangepast. De accountant zal zijn/haar oordeel

	geven over de getrouwheid van de jaarrekening waar de rechtmatigheidsverantwoording onderdeel van uitmaakt. De accountant verstrekt vanaf de jaarrekening 2022 geen afzonderlijk rechtmatigheidsoordeel meer. Inmiddels is een standaardtekst voor deze verantwoording ontwikkeld. Hierin geeft het dagelijks bestuur aan dat er zich geen rechtmatigheidsfouten (alleen de 3 criteria: begroting, voorwaarden en M&O) in de financiële handelingen gedurende het kalenderjaar hebben voorgedaan boven een gestelde verantwoordingsgrens. De keuze van de hoogte van deze grens – de verantwoordingsgrens – wordt aan het dagelijks bestuur overgelaten en is maximaal 3% van de totale lasten inclusief de toevoegingen aan reserves. Overigens merken wij hierbij op dat de huidige drempels ten aanzien van foutevaluatie volgens het Besluit Accountantscontrole Decentrale Overheden (BADO) uitgaan van maximaal 1% afwijking (ook ten aanzien van getrouwheid). Hiermee ontstaat mogelijk een discrepantie tussen eigen normenkader en accountantsregelgeving. Dit geldt voor fouten én onzekerheden. Als deze zich boven de grens bevinden dan is het vereist aan te geven welke afwijkingen het betreft. Van het dagelijks bestuur wordt tevens verwacht dat in de paragraaf bedrijfsvoering een toelichting op de rechtmatigheidsverantwoording wordt gegeven en welke acties zij neemt om dergelijke afwijkingen in de toekomst te voorkomen. Om deze verplichting te kunnen invoeren moet onder andere de Gemeentewet, het Besluit Accountantscontrole Decentrale Overheden (BADO) en de Kadernota rechtmatigheid nog worden aangepast. Vooralsnog wordt nog steeds uitgegaan van de invoering per 2022. De wijziging in de verantwoordelijkheden ten aanzien van rechtmatigheid betekent dat het dagelijks bestuur zelfstandig een controlesystematiek moet inrichten, deze moet laten uitvoeren en over de uitkomsten moet rapporteren middels een rechtmatigheidsverantwoording. De organisatie heeft al diverse voorbereidende maatregelen genomen en is actief bezig met de afronding van de voorbereiding van dit traject. Binnen de gemeenschappelijke regeling is al hard gewerkt aan de voorbereiding op de rechtmatigheidsverantwoording, de aanscherping van het intern controleplan en de uitvoering van de interne controlewerkzaamheden. Wij adviseren u het intern ingezette traject de komende tijd door te zetten zodat de directie in staat is om tijdig een rechtmatigheidsverklaring voor 2022 te kunnen afgeven.

6. Overige bevindingen jaarrekeningcontrole 2021

6. Overige bevindingen jaarrekeningcontrole 2021

6.1 Wijziging in verslaggevings-voorschriften en overige wet- en regelgeving	In de jaarrekening 2021 zijn geen stelsel- of schattingswijzigingen verwerkt. De gemeenschappelijke regeling heeft de jaarrekening verder aangepast conform de vereisten en recente wijzigingen in het BBV.
6.2 Bevestiging van het bestuur	Wij hebben van het bestuur een ondertekende schriftelijke bevestiging bij de jaarrekening ontvangen.
6.3 Beperking in reikwijdte van de controle	Er zijn geen meningsverschillen met het management noch het bestuur geweest en er waren geen beperkingen bij de uitvoering van onze controle. Naar onze mening is ons bij de uitvoering van onze controleopdracht door de medewerkers en het bestuur van uw gemeenschappelijke regeling de volledige medewerking verleend en hebben wij volledige toegang tot de benodigde informatie gehad.
6.4 Wet Normering Topinkomens (WNT)	De Wet Normering Topinkomens (WNT) is in werking getreden met ingang van 1 januari 2013. De WNT regelt niet alleen de openbaarmaking van topinkomens in de publieke en semipublieke sector, maar stelt ook maxima aan de hoogte van de bezoldiging van topfunctionarissen en tevens aan de ontslagvergoedingen. Met ingang van 1 januari 2013 is bij wet vastgelegd dat rechtspersonen of organisaties die volledig of in aanzienlijke mate uit publieke middelen zijn gefinancierd, beloningen van topfunctionarissen openbaar dienen te maken, ook als deze de in de wet gestelde maximale bezoldiging van € 209.000 niet te boven gaan. Daarnaast dient u het salaris openbaar te maken van overige medewerkers (inclusief – wanneer aan bepaalde voorwaarden is voldaan – ingehuurd personeel) die een bezoldiging ontvangen boven deze norm. Ten slotte stelt de WNT een aantal overige eisen, zoals een maximale ontslagvergoeding voor topfunctionarissen van € 75.000. Uit de werkzaamheden blijkt dat in 2021 voor de topfunctionarissen en overige medewerkers geen sprake van een overschrijding van de grensbedragen en dat de WNT juist is verantwoord in de jaarstukken.

	Naleving anticumulatiebepaling WNT niet gecontroleerd In overeenstemming met het controleprotocol WNT 2021 hebben wij de anticumulatiebepaling, bedoeld in artikel 1.6a WNT en artikel 5, lid 1, sub n en o Uitvoeringsregeling WNT, niet gecontroleerd. Dit betekent dat wij niet hebben gecontroleerd of er wel of niet sprake is van een normoverschrijding door een leidinggevende topfunctionaris vanwege eventuele dienstbetrekkingen als leidinggevende topfunctionaris bij andere WNT-plichtige instellingen, alsmede of de in dit kader vereiste toelichting juist en volledig is. In onze controleverklaring hebben wij bovenstaande expliciet opgenomen.
6.5 Fraude als onderdeel van de accountants-controle	In Nederland is de accountant wettelijk verplicht om alle ontdekte fraudegevallen te rapporteren aan het management van de organisatie. Hoewel wij een kritische houding hebben ten opzichte van risico's van fraude in de jaarrekening, willen wij opmerken dat onze controle niet specifiek is gericht op het ontdekken hiervan. De accountant is wel verantwoordelijk voor het betrekken van frauderisico's in de planning en uitvoering van zijn controleopdracht. Wij hebben een fraudediscussie gevoerd binnen het controleteam en met de ambtelijke organisatie van Werkorganisatie Druten Wijchen. Tijdens dit overleg is gesproken of het management aanwijzingen en of vermoedens heeft gehad voor de mogelijke aanwezigheid materiële onjuistheden als gevolg van fraude in de jaarstukken. Van het management hebben wij de bevestiging ontvangen dat er geen onregelmatigheden zijn geconstateerd waarbij het management of de werknemers zijn betrokken die een belangrijke rol spelen bij de maatregelen van interne beheersing, of anderen in het geval dat de fraude van materieel belang kan zijn voor de jaarrekening. Tevens hebben wij zelfstandig werkzaamheden uitgevoerd die erop gericht waren om het risico van het 'omzeilen' van de interne beheersingsmaatregelen door het management te detecteren. Wij hebben specifieke controles uitgevoerd op memoriaalboekingen en schattingen en hebben significante en ongebruikelijke transacties met behulp van gegevensanalyses onderzocht. Conclusie: Tijdens de uitvoering van onze controle van de jaarrekening 2021 hebben wij geen aanwijzingen verkregen dat er sprake is geweest van fraude.

6.6 COVID-19 algemeen	In maart 2020 is het Covid-19 virus uitgebroken en na een jaar is nog geen sprake van volledig herstel. Maatschappelijk en economisch heeft dit grote gevolgen en veel organisaties worden financieel geraakt. Ook voor Werkorganisatie Druten Wijchen brengt dit onzekerheden met zich mee. Enerzijds worden de contouren van de economische en maatschappelijke impact van het virus steeds duidelijker, anderzijds is nog steeds sprake van (economische) beperkingen en heeft dit mogelijk ook impact op de door de gemeenschappelijke regeling te realiseren doelstellingen. In 2021 heeft de gemeenschappelijke regeling analyses uitgevoerd van de impact van Covid-19. Deze zijn op diverse plaatsen in de jaarrekening / programma's toegelicht. De uitkomst laat zien dat er geen risico's zijn geïnventariseerd die een significant hogere weerstandscapaciteit voor de risico's vragen (zie ook hoofdstuk 3.3). Vooralsnog ondervindt de gemeenschappelijke regeling, in financieel opzicht, geen grote hinder van de Corona-pandemie. De directie schat op basis van de uitgevoerde analyses het doorvoeren van een duurzame waardevermindering op de activa van de gemeenschappelijke regeling niet van toepassing. De in de jaarrekening gehanteerde grondslagen voor waardering en resultaatbepaling zijn gebaseerd op een positieve continuïteitsveronderstelling. Hoewel de toekomstige financiële impact van de uitbraak van Covid-19 ten tijde van het opmaken van deze jaarrekening niet duidelijk is, is de directie van mening dat op basis van de thans beschikbare informatie, de inmiddels genomen maatregelen en de huidige liquiditeitspositie, dat de bij het opmaken van deze jaarrekening gehanteerde continuïteitsveronderstelling niet materieel wordt beïnvloed.
6.7 COVID-19 verwerking in de jaarrekening	De commissie BADO heeft op 26 februari 2021 de 'Notitie effecten en risico's voor decentrale overheden vertaald naar de jaarrekening' uitgebracht. In deze notitie zijn richtlijnen, voorstellen en aandachtspunten opgenomen ten aanzien van de verantwoording van de impact van Covid-19 in de jaarrekening. In de notitie is in hoofdstuk 4.3 opgenomen dat de organisatie de mogelijkheid wordt geboden om een onverplichte paragraaf in de jaarrekening op te nemen. De directie heeft ervoor gekozen om geen separate paragraaf Covid-19 op te nemen in de jaarrekening. In de jaarrekening 2021 van Werkorganisatie Druten Wijchen is op diverse plaatsen in de jaarrekening en het jaarverslag een toelichting opgenomen op de impact van Covid-19. Wij concluderen dat de huidige wijze van toelichten voldoet aan de vereisten zoals voorgeschreven door de commissie BBV en de BADO notitie.

6.8 Verlof-verplichtingen	De Werkorganisatie Druten Wijchen heeft een verlofverplichting benoemd van € 814.000 ultimo 2021 onder de niet in de balans opgenomen verplichtingen. Conform de bepalingen in artikel 44 en 49 lid 1a van het BBV is geen voorziening of verplichting gevormd voor jaarlijks terugkerende arbeidskosten gerelateerde verplichtingen van vergelijkbaar volume. Wij zijn het eens met deze verwerkingswijze. In 2021 is de verplichting weliswaar toegenomen, maar is enerzijds sprake van een toename van het aantal FTE enerzijds (+31,5 FTE) en daarnaast ook sprake van CAO- en schaalverhogingen waardoor de financiële impact van niet opgenomen uren toeneemt. Daarmee kan worden geconcludeerd dat, ondanks dat sprake is van een absolute toename van de verplichting met € 200.000, nog steeds sprake is van een vergelijkbaar volume. Anderzijds is de Werkorganisatie Druten Wijchen is in 2021, mede door Covid-19 geconfronteerd met een hoog ziekteverzuim. Hierdoor hebben deze medewerkers hun verlof niet op kunnen nemen. Mede als gevolg van Covid-19 is ook een hogere belasting van medewerkers gevraagd. De directie van de organisatie heeft een duidelijk standpunt ingenomen dat het huidige saldo van de verlofuren in 2022 significant zal worden afgebouwd of wordt uitbetaald. Wij adviseren u dit strak en periodiek te blijven monitoren en daarnaast tijdig rekening te houden met begrotingswijzigingen 2022 als dit tot uitbetaling leidt.
6.9 Controle verschil	Wij hebben geconstateerd dat een factuur van de gemeente Nijmegen voor een bedrag van € 44.000 ten onrechte dubbel is geboekt in de administratie. Dit bedrag is in overleg met de organisatie niet meer gecorrigeerd en wordt derhalve door ons meegenomen in de foutenevaluatie, zowel ten aanzien van de getrouwheid als rechtmatigheid.
6.10 Suppletie BTW oude jaren	Wij hebben geconstateerd dat de door Werkorganisatie Druten Wijchen ingediende suppletie aangifte omzetbelasting over oude jaren nog openstaat. De omvang van het nog te ontvangen bedrag bedraagt € 710.000. Met de belastingdienst heeft afstemming plaatsgevonden in juni 2021 echter heeft dit vooralsnog niet geleid tot een ontvangst. Op verzoek van de medewerkers van Werkorganisatie Druten Wijchen heeft eind maart 2022 opnieuw een overleg met de belastingdienst plaatsgevonden en bleek dat de belastingdienst per abuis de vordering al had afgewikkeld. Naar aanleiding van het gesprek heeft de inspecteur namens de belastingdienst per email d.d. 30 maart 2022 de teruggaaf erkent en aangegeven dat deze alsnog zal worden uitbetaald aan Werkorganisatie Druten Wijchen. Daarmee achten wij deze vordering voor 100% inbaar.

Bijlagen

Bijlage A – Niet-gecorrigeerde controleverschillen en / of onzekerheden

Toleranties t.b.v. foutenevaluatie (getrouwheid en rechtmatigheid)	Fouten	Onzekerheden
Goedkeuringstolerantie (respectievelijk 1% en 3% van de totale lasten)	€ 423.000	€ 1.269.000
Rapporteringtolerantie fouten en onzekerheden (grens waarboven gerapporteerd wordt aan de Raad)	€ 25.000	€ 25.000

Foutenevaluatie	Fouten		Onzekerheden	
Aard van de fouten	Getrouwheid	Rechtmatigheid	Getrouwheid	Rechtmatigheid
Dubbele boeking inkoopfactuur	€ 44.000	€ 44.000	€ -	€ -
Totaal	**€ 44.000**	**€ 44.000**	**€ -**	**€ -**

Bevestiging van het bestuur

Wij hebben van de directie een schriftelijke bevestiging bij de jaarrekening ontvangen, waarin het bestuur bevestigt dat geen sprake is van niet- gecorrigeerde fouten die, zowel individueel als in totaal, in het kader van de jaarrekening materieel (kunnen) zijn.

Conclusie: Bij de jaarrekening 2021 kan een **goedkeurende** verklaring worden verstrekt inzake getrouwheid en rechtmatigheid.

Bijlage B – Onafhankelijkheidsbevestiging en overige dienstverlening

Bevestiging onafhankelijkheid

In overeenstemming met de Nederlandse Corporate Governance Code dient de externe accountant mogelijke conflicten met betrekking tot zijn onafhankelijkheid, zowel in wezen als in schijn, onder de aandacht te brengen van het bestuur.

Wij bevestigen dat onze onafhankelijke positie ten opzichte van Werkorganisatie Druten Wijchen in overeenstemming met de Nederlandse wettelijke en beroepsvoorschriften is gewaarborgd. Wij zijn van mening dat onze objectiviteit gedurende het afgelopen jaar niet is aangetast.

Stelsel van waarborgen om onafhankelijke positie te waarborgen

Astrium beschikt over een stelsel van maatregelen om onze onafhankelijke positie bij controlecliënten te waarborgen. Het stelsel van maatregelen is een integraal onderdeel van de bestuurlijke organisatie en van het voor de gehele organisatie van toepassing zijnde stelsel van kwaliteitsbeheersings- maatregelen. Bijgaande niet-limitatieve opsomming geeft u een indruk van de maatregelen die bijdragen aan het waarborgen van onze onafhankelijke positie:

- Schriftelijke onafhankelijkheidsbepalingen waarin alle bestaande onafhankelijkheidsvereisten en de risico's ten aanzien van de bedreiging van de onafhankelijkheid en de daaraan gerelateerde waarborgen zijn verwerkt.
- Procedures voor tijdige bekendmaking van de voorschriften en de daarin aangebrachte wijzigingen aan alle gevolmachtigden en werknemers bij Astrium.
- Procedures voor de organisatie van periodieke training inzake de toepassing van de onafhankelijkheidsvoorschriften.
- Procedures die erop gericht zijn dat onze gevolmachtigden en werknemers in specifieke casussen en omstandigheden de onafhankelijkheidsvoorschriften naleven.
- Procedures voor een schriftelijke rapportage per controlecliënt waarin is vastgelegd of sprake is van omstandigheden die de onafhankelijkheid van de accountant die de controleopdracht uitvoert bedreigen, op welke wijze met potentiële bedreigingen is omgegaan en indien er bedreigingen zijn gesignaleerd, welke maatregelen dan zijn genomen om deze bedreiging voor de onafhankelijkheid weg te nemen. De vastlegging van deze beoordeling inclusief een gemotiveerde conclusie (de zogenoemde onafhankelijkheidsevaluatie) wordt in het dossier opgenomen.

- Procedures die vereisen dat een daartoe geëigende afdeling binnen Astrium wordt geconsulteerd, als sprake is van een mogelijke aantasting van de onafhankelijkheid in relatie tot een specifieke cliënt. Indien de bestuursstructuur van de controlecliënt voorziet in een audit commissie of algemeen bestuur, overwegen wij ook een van deze beide instanties te raadplegen.

De opzet en werking van ons stelsel van maatregelen worden periodiek door de externe toezichthouder getoetst.

Interne roulatie

Een te grote mate van vertrouwdheid of vertrouwen kan een bedreiging vormen voor de onafhankelijkheid van de accountant wanneer bepaalde leden van het controleteam geregeld en voor lange tijd aan de wettelijke controle van een controlecliënt meewerken.

Wij beoordelen de bedreiging voor de onafhankelijkheid die kan voortvloeien uit de langdurige betrokkenheid van andere leden van het controleteam bij de controleopdracht. Waar nodig nemen wij maatregelen om de bedreiging weg te nemen.

Persoonlijke, zakelijke of financiële relaties met de gemeenschappelijke regeling

Wij hebben een evaluatie gemaakt van persoonlijke, zakelijke en financiële relaties tussen Astrium, haar gevolmachtigden en haar medewerkers en de gemeenschappelijke regeling die van invloed kunnen zijn op onze onafhankelijkheid. Bij deze evaluatie zijn ons geen zaken gebleken welke aan u gerapporteerd dienen te worden.

WDW

PROGRAMMABEGROTING 2023

WERKORGANISATIE
Druten Wijchen

Status: Ontwerpbegroting

Voorwoord

Context
Voor u ligt de conceptbegroting 2023 van de gemeenschappelijke regeling Werkorganisatie Druten Wijchen (WDW). De kaders voor deze begroting komen voort uit het bedrijfsplan 'werkorganisatie Druten-Wijchen', dat op 30 maart 2017 is vastgesteld in de gemeenteraden van Druten en Wijchen. Tevens is het bestuurlijk arrangement van 25 maart 2021 van toepassing.

De WDW verzorgt voor beide gemeenten de bestuursondersteuning en de dienstverlening aan inwoners en bedrijven. De begroting omvat daarom uitsluitend de budgetten voor de personele kosten en alles wat het personeel nodig heeft om haar werk uit te kunnen voeren, zoals huisvesting, ICT en voertuigen.
De programmabudgetten maken deel uit van de afzonderlijke programmabegrotingen van de gemeenten Druten en van Wijchen.
De voorliggende begroting laat gedurende de jaren 2023-2026 een sluitend perspectief zien. Toelichting op de cijfers vindt u terug in paragraaf 1.3.

Professionalisering van dienstverlening
De meerwaarde van de WDW is vervat in vijf strategische doelstellingen (5k's):
1. Verhogen van Kwaliteit van dienstverlening en bedrijfsvoering;
2. Verbeteren van de bestuurlijke Kracht in de regio;
3. Verminderen van de Kwetsbaarheid;
4. Verbeteren van Kansen voor medewerkers;
5. Verminderen en beheersen van Kosten.

In 2018 is een 0-meting uitgevoerd bij inwoners en bedrijven in beide gemeenten over de kwaliteit van dienstverlening. In 2020 is de 1-meting uitgevoerd. De ervaren kwaliteit van dienstverlening bij inwoners en bedrijven is globaal gelijk gebleven.
In Q2 van 2022 wordt de 2-meting uitgevoerd en komen daarvan de resultaten vrij.

Technische begroting
In het programma dienstverlening staan we normaliter stil bij de veranderopgave in de WDW-organisatie om de strategische doelstellingen te kunnen realiseren. In hoofdlijn nemen we u dan mee in de plannen van de WDW hieromtrent.

Deze begroting is anders van opzet. Deze begroting is technisch van aard en volledig opgezet vanuit het bestaande beleid en een financiële vertaalslag daarvan.
Daarvoor hebben onderstaande overwegingen aan ten grondslag gelegen.

1. In de jaarstukken 2021 van de WDW wordt melding gemaakt van een aantal knelpunten in de WDW-organisatie:
   a. Een krappe formatie die, gegeven de bestuurlijke ambities van twee gemeenten en de ambitie van professionalisering van de organisatie, wordt geconfronteerd met een hoge werkdruk met een risico op oververhitting.
   b. Een verhoogd ziekteverzuim dat -los van de Coronaperikelen in 2020/2021- volgens rapportage van de bedrijfsarts eveneens gerelateerd kan worden aan bovenstaand punt.
   c. Een aantal maatschappelijke ontwikkelingen die leiden tot verhoogde inzet op een aantal specifieke gebieden zoals handhaving, veiligheid, externe publieke communicatie en verhoogde aanvragen in het sociaal domein.
   d. Een krappe arbeidsmarkt, waardoor de WDW er moeizaam in slaagt een aantal vacatures in te vullen op specifieke plekken in de organisatie. Dit leidt op zijn beurt tot een verhoogde inhuur van personeel en zet druk op de bestaande personeelsbudgetten.

Deze knelpunten zijn overigens niet nieuw. Ook in de begroting 2022 is hiervan melding gemaakt. Gegeven de financiële situatie van de gemeenten is er toen voor gekozen niet over te gaan tot uitzettingen.

Het management brengt een en ander zorgvuldig in kaart in nauw overleg met het WDW-bestuur. Daardoor wordt het mogelijk de gemeenteraden bij de Perspectiefnota van 2022 een integraal plan voor de WDW voor te leggen.

2. Bovenstaande lijkt nog meer op zijn plaats, doordat er een nieuwe raadsperiode aanbreekt vanaf de verkiezingen van 16 maart 2022.
   Op deze wijze kunnen we de nieuwe gemeenteraden op zorgvuldige wijze meenemen in de WDW-organisatie, de thema's die spelen en de gevolgen daarvan voor het WDW-budget.
   Mogelijk dat we er dan op hoofdlijn ook al in slagen de speerpunten van de coalitieakkoorden een plek te geven in meerjarig perspectief.

Begrotingsproces WDW 2023
Hetgeen hiervoor verwoord betekent dat voorliggende begroting is uitgekleed tot een zuiver financieel technische begroting en dat het begrotingsproces voor de begroting 2023 van de WDW een moment van afweging gaat kennen bij de behandeling van de Perspectiefnota's en Begrotingen van de gemeenten Druten en Wijchen.

Dit begrotingsproces is als volgt uitgewerkt.

Informatieavond	7 april 2022	Informatieavond voor de nieuwe gemeenteraden. Hierin wordt dit begrotingsproces op hoofdlijnen met u besproken. Tevens neemt de directie u mee in de stand van zaken binnen de WDW.
Technische begroting	11 april 2022	Het WDW-bestuur stelt deze financieel-technische begroting vast. Deze begroting wordt aan de gemeenteraden toegestuurd per 15 april. Op deze begroting is geen zienswijze van toepassing, omdat deze slechts een financiële vertaling is van het bestaand beleid plus de indexaties die daarop van toepassing zijn.
Informatieavond	2e helft juni	Deze informatieavond staat in het teken van de WDW-organisatie. Het integrale WDW-plan plus de gevolgen daarvan voor het WDW-budget worden met u doorgenomen. Tevens wordt de zienswijze op het WDW-plan en budget met u doorgenomen.
Perspectiefnota	7 juli 2022	De Perspectiefnota's liggen voor in de raden van Druten en Wijchen. Hierin nemen we het integrale WDW-plan mee plus de gevolgen daarvan voor het WDW-budget. Op basis daarvan wordt u wel een zienswijze op de WDW voorgelegd, waarover u tot besluitvorming kunt komen.
Begroting 2023	10 november 2022	De Begrotingen van Druten en Wijchen liggen voor. Deze begrotingen betreffen eveneens een meerjarige doorrekening van de coalitieakkoorden. Daar waar dit gevolgen heeft voor de ambtelijke capaciteit, zal dit worden meegenomen.

Financieel technische begroting 2023
De voorliggende (technische) begroting laat gedurende de jaren 2023-2026 een sluitend perspectief zien. Om dit te bewerkstelligen verhogen we de bijdragen van de gemeenten vanwege de volgende autonome oorzaken:

Bedragen x € 1.000	Binnen sleutel	Buiten sleutel Druten	Buiten sleutel Wijchen
Bijdrage begroting 2022 jaarschijf 2023	**€ 30.750**	**€ 2.621**	**€ 5.101**
Bijstellingen uit de Bestuursrapportages*	€ 359	€ 49	-€ 4
Actuele begroting jaarschijf 2023	**€ 31.109**	**€ 2.670**	**€ 5.097**
Verwerkt in de Programmabegrotingen 2022 Wijchen en Druten:			
Hogere pensioenpremies (begrotingen Wijchen en Druten)	€ 279		
Verbeteren kwaliteitsniveau IBOR (begroting 2022 Wijchen)			€ 129
Nog te verwerken in begroting Druten en Wijchen			
Frictiekosten personeel	€ 250		
CAO stijging en hogere index 2023	€ 209	€ 17	€ 4
Hogere sociale lasten (WIA WGA premies)	€ 186	€ 15	€ 3
Actualisatie functiewaarderingen	€ 98		
Kapitaallasten (uitstel investeringen voertuigen)	-€ 3	-€ 1	-€ 10
Mutaties ICT lasten	€ 5		
Hogere indexaties	€ 19	€ 5	€ 8
Hogere kosten archief Nijmegen	€ 23		
Contract ARBO dienst aanbesteding	€ 9		
TOTAAL	**€ 32.184**	**€ 2.705**	**€ 5.231**

**Na het vaststellen van de begroting 2022 is er een tweetal bestuursrapportages vastgesteld waarin bijstellingen zijn gedaan op onder andere versnelling woningbouw, verschuiving accountantskosten terug naar de gemeenten en het programma dienstverlening. Deze bijstellingen zijn ook in de begrotingen van Druten en Wijchen opgenomen.*

Inhoudsopgave

Voorwoord 5

1. Programma 1 Dienstverlening 7
   - 1.1 Wat willen we bereiken? 7
   - 1.2 Wat gaan we daarvoor doen? 7
   - 1.3 Wat gaat het kosten? 8
   - 1.4 Bestedingsplan 2023 10
2. Paragraaf Weerstandsvermogen en risicobeheersing 11
   - 2.1 Waar liggen de financiële risico's? 11
   - 2.2 Reserves en voorzieningen 12
   - 2.3 Kengetallen financiële positie 12
3. Paragraaf Financiering 13
   - 3.1 Financiering 13
   - 3.2 Rekening-courant 13
   - 3.3 Kasgeldlimiet en renterisiconorm 13
4. Paragraaf Bedrijfsvoering 14
   - 4.1 Taakstelling 14
5. Financiële begroting 15
   - 5.1 Uitgangspunten 15
   - 5.2 Structureel 15
   - 5.3 Incidenteel 16
   - 5.3 Geprognosticeerde Balans 17
6. Reserves 18
   - 6.1 Verloop van reserves 18
   - 6.2 Toelichting reserves 19
7. Investeringen 20
8. EMU-saldo 22

1. Programma 1 Dienstverlening

1.1 Wat willen we bereiken?

Met de vorming van de WDW bundelen de gemeenten hun ambtelijke krachten in de uitvoering van gemeentelijke taken. Vergaande ondersteuning met eigentijdse ICT-toe-passingen moet leiden tot dienstverlening, die efficiënter en effectiever is.

De kwaliteit van dienstverlening van de WDW is in 2018 via een inwoners- en bedrijven-peiling gemiddeld gewaardeerd. In 2020 is een 2e meting uitgevoerd. De gemiddelde algemene waardering van deze metingen is in onderstaande tabel weergegeven.

	Wijchen 2018	Druten 2018	NL 2018	Wijchen 2020	Druten 2020	NL 2020
waarderingscijfer inwoners dienstverlening algemeen	6,8	6,6	6,5	6,9	6,6	6,8
waarderingscijfer ondernemers dienstverlening algemeen	6,7	6,9	6,6	6,9	6,9	6,5

Grosso modo blijkt dat de resultaten van beide gemeenten ten opzichte van de uitkomsten in 2018 stabiel zijn gebleven. Indien deze resultaten worden afgezet tegen de landelijke benchmarkcijfers, blijkt dat deze zich over het algemeen boven het landelijke gemiddelde begeven. In 2022 zullen we de 3^{e} meting uitzetten.

1.2 Wat gaan we daarvoor doen?

De werkorganisatie is formeel belast met alle taken die op grond van wet- en regelgeving aan de gemeentebesturen zijn toegekend. De uitvoering ziet in ieder geval toe op:

a) Beleidsvoorbereiding;
b) Uitvoering van beleid en wettelijke regelingen;
c) Toezicht op aan derden uitbesteed werk;
d) Handhaving van wet- en regelgeving;
e) Het verrichten van privaatrechtelijke rechtshandelingen, voor zover de werkorganisatie hiertoe bevoegd dan wel hiervoor gemachtigd is;
f) Het verrichten van feitelijke handelingen;
g) Het verrichten van bedrijfsvoeringstaken op het gebied van personeel, informatie, juridische zaken, organisatie, financiën, administratie, communicatie en huisvesting;
h) Toezicht op de naleving van de Leerplichtwet 1969.

De meerwaarde van de WDW ligt met name in de manier waarop we de werkprocessen van hierboven genoemde taken inrichten en vormgeven. De uitdaging ligt daarbij vooral op kwaliteit van dienstverlening, eigentijdse dienstverlening en efficiëntie.

In paragraaf 1.4 nemen we u normaliter op hoofdlijnen mee in de veranderopgave van de WDW en het doorontwikkelingsplan dat daaraan invulling moet geven.
In deze uitgeklede (technische) versie van de begroting zien we daarvan af. Uiteraard werken wij binnen de mogelijkheden onverminderd door aan ons doorontwikkelingsplan.

1.3 Wat gaat het kosten?

De kosten van de werkorganisatie zijn gebaseerd op bestaande budgetten van Druten en Wijchen, die ingebracht worden voor personeel en alles wat het personeel nodig heeft om het werk uit te kunnen voeren, zoals ICT, vervoersmiddelen en huisvesting. Hierbij wordt onderscheid gemaakt tussen lasten binnen en buiten een verdeelsleutel.

Deze verdeelsleutel betreft de verhouding tussen de hoogte van de ingebrachte budgetten door de beide gemeenten. De verrekening van eventuele besparingen of nadelen binnen de geoormerkte kosten van de verdeelsleutel, die de werkorganisatie realiseert, vindt plaats op basis van deze verdeelsleutel. Als gevolg daarvan kunnen middelen naar rato terugvloeien naar of - andersom - ten laste komen van de individuele gemeentelijke begrotingen.

Om de berekening van de verdeelsleutel zo zuiver mogelijk te maken, worden buiten de verdeelsleutel budgetten ingebracht, waarbij de gemeenten Druten en Wijchen duidelijk anders georganiseerd zijn. Voorbeelden hiervan zijn de buitendienst en het zwembad (personeel). Afwijkingen van kosten buiten de verdeelsleutel worden specifiek verrekend met de desbetreffende gemeente.

In onderstaande tabel worden zowel de structurele als de incidentele baten en lasten (binnen en buiten de verdeelsleutel) in beeld gebracht.

Meerjarig overzicht baten en lasten (Bedragen x 1.000)	**Realisatie 2021**	**Begroting 2022**	**Begroting 2023**	**Begroting 2024**	**Begroting 2025**	**Begroting 2026**
Baten binnen de verdeelsleutel						
Druten (35,2%)	€ 10.968	€ 10.973	€ 11.329	€ 11.514	€ 11.776	€ 12.060
Wijchen (64,8%)	€ 20.191	€ 20.200	€ 20.855	€ 21.197	€ 21.679	€ 22.201
Overige baten	€ 2.099	€ 941	€ 687	€ 615	€ 617	€ 619
Totaal baten binnen de verdeelsleutel	**€ 33.258**	**€ 32.114**	**€ 32.871**	**€ 33.327**	**€ 34.073**	**€ 34.879**
Baten buiten de verdeelsleutel						
Druten	€ 2.587	€ 2.644	€ 2.706	€ 2.744	€ 2.792	€ 2.834
Wijchen	€ 4.688	€ 5.151	€ 5.231	€ 5.318	€ 5.402	€ 5.479
Overige baten	€ 182	€ 88	€ 88	€ 88	€ 88	€ 88
Totaal baten buiten de verdeelsleutel	**€ 7.457**	**€ 7.882**	**€ 8.024**	**€ 8.150**	**€ 8.281**	**€ 8.401**
TOTAAL BATEN	**€ 40.715**	**€ 39.996**	**€ 40.895**	**€ 41.476**	**€ 42.354**	**€ 43.281**

Meerjarig overzicht baten en lasten (Bedragen x 1.000)	Realisatie 2021	Begroting 2022	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025	Begroting 2026
Lasten binnen de sleutel						
Formatie in dienst	€ 22.865	€ 23.586	€ 24.964	€ 25.501	€ 26.154	€ 26.825
Inhuur	€ 4.522	€ 1.682	€ 891	€ 680	€ 684	€ 688
Overige personeelskosten	€ 903	€ 544	€ 564	€ 573	€ 581	€ 592
Huisvesting	€ 1.182	€ 1.266	€ 1.290	€ 1.311	€ 1.332	€ 1.353
I&A	€ 3.816	€ 4.196	€ 4.248	€ 4.319	€ 4.373	€ 4.427
Overige kosten	€ 1.202	€ 1.094	€ 985	€ 996	€ 971	€ 1.017
Totaal lasten binnen sleutel	**€ 34.490**	**€ 32.368**	**€ 32.944**	**€ 33.380**	**€ 34.096**	**€ 34.902**
Lasten buiten sleutel						
Formatie in dienst	€ 5.266	€ 5.445	€ 5.558	€ 5.656	€ 5.750	€ 5.835
Inhuur	€ 1.244	€ 1.402	€ 1.444	€ 1.465	€ 1.486	€ 1.507
Overige personeelskosten	€ 71	€ 11	€ 11	€ 11	€ 11	€ 12
Huisvesting	€ 0	€ 4	€ 4	€ 4	€ 4	€ 4
Overige kosten	€ 876	€ 1.021	€ 1.008	€ 1.014	€ 1.031	€ 1.044
Totaal lasten buiten sleutel	**€ 7.457**	**€ 7.882**	**€ 8.024**	**€ 8.150**	**€ 8.281**	**€ 8.401**
TOTAAL LASTEN	**€ 41.947**	**€ 40.250**	**€ 40.968**	**€ 41.529**	**€ 42.377**	**€ 43.303**
Totaal van baten en lasten	**-€ 1.232**	**-€ 254**	**-€ 73**	**-€ 53**	**-€ 23**	**-€ 23**
Inzet bestemmingsreserve	€ 1.232	€ 254	€ 73	€ 53	€ 23	€ 23
Resultaat	**€ 0**	**€ 0**	**€ 0**	**€ 0**	**€ 0**	**€ 0**

In onderstaande tabel laten we het verloop zien van de bijdragen Druten en Wijchen binnen en buiten de sleutel van de primitieve begroting 2022 tot en met de voorliggende begroting 2023-2026.

Verloop begroting	2023	2024	2025	2026
Bijdrage begroting 2022 jaarschijf 2023	**€ 38.472**	**€ 39.040**	**€ 39.764**	**€ 40.500**
Bijstellingen 2021 uit de Bestuursrapportages	€ 404	€ 404	€ 369	€ 369
Actuele bijdrage begroting 2022 jaarschijf 2023	**€ 38.876**	**€ 39.444**	**€ 40.133**	**€ 40.869**
Hogere pensioenpremies (opgenomen in begrotingen Wijchen en Druten)	€ 279	€ 279	€ 279	€ 279
Verbeteren kwaliteitsniveau IBOR (opgenomen in begroting 2022 Wijchen)	€ 129	€ 129	€ 129	€ 129
Frictiekosten personeel (bestuursbesluit oktober 2021)	€ 250	€ 250	€ 250	€ 250
Technische uitwerking begroting 2023:				
CAO stijging en hogere index 2023	€ 231	€ 315	€ 493	€ 671
Hogere sociale lasten (WIA WGA premies)	€ 203	€ 203	€ 203	€ 203
Actualisatie functiewaarderingen	€ 98	€ 98	€ 98	€ 98
Kapitaallasten (uitstel investeringen voertuigen)	-€ 14	-€ 14	-€ 14	-€ 13
Mutaties ICT lasten	€ 5	-€ 2	€ 0	€ 0
Hogere indexaties	€ 32	€ 40	€ 48	€ 56
Hogere kosten archief Nijmegen	€ 23	€ 23	€ 23	€ 23
Contract ARBO dienst aanbesteding	€ 9	€ 9	€ 9	€ 9
BEGROTING 2023-2026	**€ 40.120**	**€ 40.774**	**€ 41.650**	**€ 42.573**

In voorliggende begroting rekenen we met de indexpercentages uit de septembercirculaire 2021, op basis waarvan de hoogte van de algemene uitkering in de gemeentebegroting is gebaseerd. Deze indexpercentages en de CAO liggen hoger dan een jaar geleden bij het opstellen van de begroting 2022. De gevraagde bijdragen stijgen hierdoor. Nieuw beleid is hierin niet meegenomen, alleen een aantal onontkoombare kostenuitzettingen op basis van aangegane contracten.

1.4 Bestedingsplan 2023

De voorliggende begroting is gebaseerd op bestaand beleid. Via deze Begroting 2023 vragen we daarmee geen extra middelen aan.
Het uitwerken van de ontwikkelingen, alsmede de doorontwikkeling van de WDW, ook in het licht van het niet doorgaan van de bestuurlijke fusie, werken we uit in een integraal plan. Bij de Perspectiefnota's van Druten en Wijchen leidt dit tot een integrale afweging van meerkosten.

2. Paragraaf Weerstandsvermogen en risicobeheersing

Het weerstandsvermogen is het vermogen van de Gemeenschappelijke Regeling WDW om onvoorziene niet-structurele financiële tegenvallers op te kunnen vangen, teneinde haar taken te kunnen voortzetten.

2.1 Waar liggen de financiële risico's?

Volgens artikel 15 van de Gemeenschappelijke Regeling Werkorganisatie Druten-Wijchen (GR) ligt de financiële verantwoordelijkheid bij de beide gemeenten. De gemeenten dragen er zorg voor dat de werkorganisatie te allen tijde over voldoende middelen beschikt om aan al haar verplichtingen jegens derden te voldoen. De financiële risico's zijn dan ook voor rekening van beide gemeenten.

In totaal bedraagt de benodigde weerstandscapaciteit € 780k. Dat bedrag is samengesteld uit de onderstaande (grootste) risico's voor de WDW.

Langdurig ziekteverzuim blijft een punt van aandacht voor de WDW. Als dit langdurig is, wordt daarvoor ingehuurd. De WDW heeft middelen om inhuur ten gevolge van ziekteverzuim op te vangen (€ 250k). Aanvullend op deze middelen zijn voor 2021 t/m 2023 respectievelijk (€ 430k, € 287k, en € 143k) opgenomen. Uitgangspunt daarbij is dat de dalende trend zich doorzet. Het risico bestaat echter dat dit in de praktijk zich in mindere mate manifesteert.
Kans: 50%
Financieel gevolg: € 750k
Risico: € 375k

Met de invoering van de AVG loopt de WDW risico. Op het moment dat er een incident plaatsvindt met overtreding van de AVG kan de Autoriteit Persoonsgegevens (AP) een boete opleggen. De kans daarop is klein. De AP gaat in geval van een datalek eerst in gesprek met partijen voordat een officieel onderzoek wordt gestart. Als er eventueel een officieel onderzoek wordt gestart hoeft dat niet te leiden tot een boete. Een boete opleggen gebeurt alleen in het uiterste geval. De boete kan oplopen tot 4% van de "wereldwijde" omzet met een maximum van € 20mln.
Kans: 10%
Financieel gevolg: € 1,3mln
Risico: € 130k

Vanaf maart 2020 heeft het coronavirus een grote impact op de samenleving. Het massaal thuiswerken wordt ook binnen de WDW toegepast, waar dat kan. Daarbij worden maatregelen getroffen op hygiëne om de kantoren zo veilig mogelijk te maken. Voor de Werkorganisatie Druten ligt het grootste risico op meerkosten wanneer het virus zich weer verder verspreidt. Een deel van het personeel wordt in dat geval ingezet op taken binnen de veiligheidsregio, waardoor vervanging voor het reguliere werk benodigd is. Daarnaast is er risico op uitval.
Kans 50%
Financieel gevolg: € 300k
Risico: € 150k

In februari is in Oekraïne de oorlog met Rusland uitgebroken. Dit leidt tot een vluchtelingenstroom, die ook Nederland gaat bereiken. Hiervoor zullen werkzaamheden opgepakt moeten worden die prioriteit krijgen, om vluchtelingen onderdak en begeleiding te bieden. Onduidelijk is de mate waarin gemeenten hiervoor gecompenseerd worden.
Kans 50%
Financieel gevolg 250k
Risico € 125k

2.2 Reserves en voorzieningen

Volgens artikel 19 van de GR worden reserves en voorzieningen overeenkomstig de door het bestuur daartoe uitgevaardigde richtlijnen gevormd. Deze richtlijnen zijn opgenomen in de nog door het bestuur vast te stellen Nota reserves en voorzieningen.
De werkorganisatie houdt in haar begroting rekening met bestemmingsreserves ter afdekking van toekomstige tekorten en met afschrijvingsreserves ter afdekking van kapitaallasten.

2.3 Kengetallen financiële positie

In het Besluit begroting en verantwoording (BBV) zijn kengetallen voor de financiële positie benoemd. Deze kengetallen moeten verplicht worden opgenomen in deze paragraaf.

Het voornaamste kengetal waarop gestuurd wordt binnen de WDW is de structurele exploitatieruimte. De structurele exploitatieruimte is van belang om te kunnen beoordelen welke structurele ruimte Werkorganisatie Druten-Wijchen heeft om de eigen lasten te dragen, of welke structurele stijging van de baten of structurele daling van de lasten daarvoor nodig is.
De structurele exploitatieruimte wordt bepaald door het saldo van de structurele baten en lasten en het saldo van de structurele onttrekkingen en toevoegingen aan reserves gedeeld door de totale baten en uitgedrukt in een percentage.

Vanaf de start van de WDW is een taakstelling opgenomen op personeel. Dit wordt deels door de inzet van reserves in 2021 en 2022 ingevuld, wat als incidenteel wordt aangemerkt. Daarmee is het structurele begrotingssaldo in die jaren licht onder de 0%. In de jaren 2023 en verder is de begroting structureel sluitend.

Kengetallen:	Realisatie 2021	Begroot 2022	Begroot 2023	Begroot 2024	Begroot 2025	Begroot 2026
Netto schuldquote	3,0%	5,1%	4,3%	4,1%	3,5%	3,1%
Netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen	3,0%	5,1%	4,3%	4,1%	3,5%	3,1%
Solvabiliteitsratio	5,1%	3,6%	3,1%	2,8%	2,6%	2,5%
Structurele exploitatieruimte	-0,5%	-0,1%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%
Grondexploitatie	Nvt	Nvt	Nvt	Nvt	Nvt	Nvt
Belastingcapaciteit	Nvt	Nvt	Nvt	Nvt	Nvt	Nvt

De netto schuldquote is vrij laag. Dat komt omdat er geen leningen lopen binnen de WDW. Alles wordt gefinancierd via de exploitatiebijdragen van de gemeenten.
De solvabiliteit is relatief laag, maar dat komt omdat er, buiten de toegestane bestemmings- en afschrijvingsreserves, geen eigen vermogen wordt opgebouwd binnen de WDW. Resultaten worden rechtstreeks afgerekend met de gemeenten. Het risico ligt dan ook volledig bij de gemeenten.

3. Paragraaf Financiering

De paragraaf financiering gaat over de manier waarop de Werkorganisatie Druten Wijchen wordt gefinancierd en de risico's die zich daarbij voordoen. De financiële verordening (artikel 212 Gemeentewet) bevat het beleid hiervoor.

3.1 Financiering

De beide gemeenten dragen er zorg voor dat de Werkorganisatie te allen tijde over voldoende middelen beschikt om aan al haar verplichtingen te voldoen. Op basis van de door het bestuur vastgestelde begroting ontvangen de gemeenten een factuur voor de bijdrage van het betreffende jaar. Deze bijdrage wordt in kwartaaltermijnen geïncasseerd. In 2021 zijn alle kwartaalbijdragen tijdig geïncasseerd en kon de Werkorganisatie aan haar verplichtingen voldoen.

De WDW neemt bij het aantrekken van middelen de kaders in acht zoals vastgelegd in de Treasury Statuten van de gemeenten Druten en Wijchen (artikel 10 van de Financiële verordening). De deelnemende gemeenten zorgen voor het werkkapitaal van de WDW. Er is geen sprake van rentelasten. De gehanteerde omslagrente is nihil.

3.2 Rekening-courant

De werkorganisatie heeft bij de Bank Nederlandse Gemeenten een rekening-courant. Vooralsnog is hier geen kredietarrangement aan verbonden. Dit betekent dat een negatief saldo niet is toegestaan.
Een tijdelijk overschot aan liquide middelen wordt in rekening courant aangehouden ten behoeve van het dagelijkse betalingsverkeer. Boven een drempelbedrag van € 1.000.000 worden overtollige middelen bij het Rijk gestald (schatkistbankieren).

3.3 Kasgeldlimiet en renterisiconorm

De wet Fido (Financiering decentrale overheden) bevat een kasgeldlimiet en een renterisiconorm die een grens stelt aan financiering op korte termijn respectievelijk lange termijn.
Het is de werkorganisatie niet toegestaan om een negatief banksaldo te hebben of anderszins geld te lenen. Omdat renterisico zich niet voordoet zijn de kasgeldlimiet en de renterisiconorm niet van toepassing.

4. Paragraaf Bedrijfsvoering

4.1 Taakstelling

Bij de opstart van de ambtelijke fusie heeft de WDW een taakstelling meegekregen. De gedachte erachter is dat de WDW vanuit schaalvoordelen efficiënter moet kunnen werken. Het bereiken van schaalvoordelen is dan ook onderwerp van de veranderopgave.

De invulling van de taakstelling is bij de begroting 2021 en 2022 uitgewerkt. In onderstaande tabel actualiseren we de hoogte van de taakstelling.

Taakstelling personeel	2023	2024	2025	2026
Taakstelling actueel	**-761.000**	**-761.000**	**-761.000**	**-761.000**
Invulling taakstelling personeel	761.000	761.000	761.000	761.000
Restant taakstelling personeel	**0**	**0**	**0**	**0**

De taakstelling, zoals in de begroting van 2021 is opgenomen, bedroeg origineel € 566k. Met het uitzetten van de formatie t.a.v. mediation en inkoop, alsmede kleine aanpassingen in de toegestane formatie, hebben we de taakstelling verhoogd bij het vaststellen van de begroting 2022. In 2022 vullen we de taakstelling ten dele in, maar vanaf 2023 is de taakstelling volledig ingevuld.

De invulling van de taakstelling vindt plaats binnen de volgende domeinen:

Kengetallen:	2023		2024		2025		2026	
	Fte	bedrag	Fte	bedrag	Fte	bedrag	Fte	bedrag
Bestuur Strategie en Projecten	-1.18	-116.000	-1.18	-116.000	-1.18	-116.000	-1.18	-116.000
Bedrijfsvoering	-4,27	209.500	-4,27	209.500	-4,27	209.500	-4,27	209.500
Fysieke leefomgeving	-2,00	-135.500	-2,00	-135.500	-2,00	-135.500	-2,00	-135.500
Publiekszaken	-2,00	-120.000	-2,00	-120.000	-2,00	-120.000	-2,00	-120.000
Sociale leefomgeving	-3,00	-180.000	-3,00	-180.000	-3,00	-180.000	-3,00	-180.000
TOTAAL	**-12,45**	**-761.000**	**-12,45**	**-761.000**	**-12,45**	**-761.000**	**-12,45**	**-761.000**

In bovenstaand overzicht is rekening gehouden met het natuurlijke verloop van medewerkers in de WDW-organisatie of met flexibele invulling van fte's. Dit maakt de taakstelling hard.

Halfjaarlijks monitort en actualiseert het management de taakstelling. Eventuele bijstellingen legt het management aan het bestuur voor.

5. Financiële begroting

5.1 Uitgangspunten

De begroting is opgesteld op basis van bestaand beleid, voortbordurend op de meerjarenbegroting 2022-2025 en vastgestelde begrotingswijzigingen daarop. De formatieomvang is bepaald aan de hand van de vastgestelde begroting 2022, aangepast met bestuursbesluiten in 2021, tot aan 22 maart 2022. De totale toegestane formatie voor 2023 bedraagt 389,29 fte.
Boven op de formatie houden we rekening met inhuur ter vervanging van (langdurig) ziekteverzuim, structureel € 250k. Voor 2023 wordt dit budget incidenteel opgehoogd met respectievelijk € 143k.

De begroting is meerjarig doorgerekend met de indexatie uit de septembercirculaire 2021:

Indexatie	2023	2024	2025	2026
Personeel (loonvoet sector overheid)	2,3%	2,1%	2,4%	2,4%
Contract (Prijs bruto binnenlands product)	1,9%	1,6%	1,6%	1,6%

De begroting is integraal opgenomen onder paragraaf 1.3. In dit hoofdstuk laten we op hoofdlijnen het onderscheid in de structurele en incidentele begroting zien.

5.2 Structureel

Meerjarig overzicht baten en lasten (Bedragen x 1.000)	Realisatie 2021	Begroting 2022	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025	Begroting 2026
Baten Programma 1 Dienstverlening	**€ 40.715**	**€ 39.312**	**€ 40.645**	**€ 41.441**	**€ 42.354**	**€ 43.246**
Lasten Programma 1 Dienstverlening	**€ 41.088**	**€ 39.500**	**€ 40.709**	**€ 41.494**	**€ 42.377**	**€ 43.268**
Saldo van baten en lasten	**-€ 373**	**-€ 189**	**-€ 64**	**-€ 53**	**-€ 23**	**-€ 23**
Inzet bestemmingsreserve	€ 167	€ 144	€ 64	€ 53	€ 23	€ 23
Resultaat	**-€ 206**	**-€ 45**	**€ 0**	**€ 0**	**€ 0**	**€ 0**

Bovenstaand overzicht laat de structurele begroting van de werkorganisatie per programma zien. De begroting is ingedeeld in één programma.

5.3 Incidenteel

Het incidentele perspectief is voornamelijk gebaseerd op de uitgaven t.b.v. het implementatiebudget. Het implementatiebudget bedraagt in totaal € 4.035k. Dit is een incidenteel budget. Een substantieel deel van het implementatiebudget is al benut. Met de tussentijdse rapportages en de jaarrekening wordt de uitputting van dit budget inzichtelijk gemaakt. Dit budget is opgenomen in de reserve implementatiebudget. De baten en lasten worden verrekend via deze bestemmingsreserve. Naast het implementatiebudget is er voor 2023 extra budget beschikbaar gesteld door de beide gemeente t.b.v. inhuur ziekteverzuim.

Bedragen x € 1.000	Realisatie 2021	Begroting 2022	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025	Begroting 2026
Bijdrage binnen de sleutel		367	178	35		35
Bijdrage buiten de sleutel		11	8			
Afrekening vergoeding IRvN overname activa		36	-9			
Bijdrage Wijchen versnelling woningbouw		50				
Bijdrage Druten versnelling woningbouw		100				
Mobiliteitskosten (frictie) t.l.v. voorzieningen		120	73			
Totaal baten	**0**	**684**	**250**	**35**	**0**	**35**
Incidenteel aanvullend budget ziekteverzuim		287	143			
Werf druten incidenteel onderhoud		11				
Inwoners- en ondernemerspeiling		35		35		35
Programma dienstverlening		35	35			
Onderzoek hybride werken		10				
Incidentele kosten voertuigen			8			
Kosten implementatiebudget	859	101				
Mobiliteitskosten (frictie) t.l.v. voorzieningen		120	73			
Kosten versnelling woningbouw		150				
Totaal lasten	**859**	**749**	**259**	**35**	**0**	**35**
Dotaties reserves						
Reserve ICT		-36	9			
Frictiekosten personeel	-104					
Onttrekkingen reserves						
Inzet reserve Implementatiebudget	859	101				
Inzet reserve periodiek verlof	150					
Inzet reserve verlof	159	45				
Saldo Reserves	**1.064**	**110**	**9**	**0**	**0**	**0**
Saldo incidenteel	**206**	**45**	**0**	**0**	**0**	**0**

5.3 Geprognosticeerde Balans

Activa (x € 1.000)	31-12-2021	31-12-2022	31-12-2023	31-12-2024	31-12-2025	31-12-2026
Materiële vaste activa						
Vervoermiddelen	628	1.050	935	1.018	943	777
Machines, apparaten en installaties	630	607	559	476	392	452
Overige mat. vaste activa econ.nut	953	1.968	1.865	1.423	1.199	745
Totaal vaste activa	**2.211**	**3.625**	**3.359**	**2.917**	**2.534**	**1.974**
Vlottende activa						
Uitzettingen met rentetyp. looptijd korter dan 1 jaar						
Vorderingen op openbare lichamen	6.246	6.246	6.246	6.246	6.246	6.246
Omzetbelasting	0	0	0	0	0	0
Schatkistbankieren	2.857	0	0	0	0	0
Totaal uitzettingen met rentetyp. looptijd korter dan 1 jaar	**9.103**	**6.246**	**6.246**	**6.246**	**6.246**	**6.246**
Liquide middelen						
Banksaldi	230	230	230	230	230	230
Totaal vlottende activa	**230**	**230**	**230**	**230**	**230**	**230**
Overlopende activa						
Vooruitbetaalde kosten	55	55	55	55	55	55
Nog te ontvangen bedragen	4.262	5.236	5.429	5.818	6.178	6.715
Totaal Overlopende activa	**4.317**	**5.291**	**5.484**	**5.873**	**6.233**	**6.770**
Totaal generaal	**15.861**	**15.392**	**15.319**	**15.266**	**15.243**	**15.220**

Passiva (x € 1.000)	31-12-2021	31-12-2022	31-12-2023	31-12-2024	31-12-2025	31-12-2026
Vaste passiva						
Algemene reserves	0	0	0	0	0	0
Bestemmingsreserves	325	178	178	178	178	178
Afschrijvingsreserve	481	373	301	248	225	202
Resultaat boekjaar	0	0	0	0	0	0
Totaal Eigen vermogen	**806**	**552**	**479**	**426**	**403**	**380**
Voorziening personele verplichtingen	**193**	**73**	**0**	**0**	**0**	**0**
Totaal Voorzieningen	**193**	**73**	**0**	**0**	**0**	**0**
Vlottende passiva						
Netto-vlott. schulden met rentetyp. looptijd < 1 jaar						
Crediteuren	1.627	1.627	1.627	1.627	1.627	1.627
Omzetbelasting	721	721	721	721	721	721
Overige schulden	2.270	2.270	2.270	2.270	2.270	2.270
Totaal vlottende passiva	**4.618**	**4.618**	**4.618**	**4.618**	**4.618**	**4.618**
Overlopende passiva						
Schulden aan openbare lichamen	0	0	0	0	0	0
Vooruit ontvangen bedragen Rijk	22	0	0	0	0	0
Vooruit gefactureerde bedragen	9.457	9.457	9.457	9.457	9.457	9.457
Overige nog te betalen posten	765	765	765	765	765	765
Totaal Overlopende passiva	**10.244**	**10.222**	**10.222**	**10.222**	**10.222**	**10.222**
Totaal generaal	**15.861**	**15.392**	**15.319**	**15.266**	**15.243**	**15.220**

6. Reserves

6.1 Verloop van reserves

2022

Bedragen (x € 1.000)	1-1-2022	Dotatie	Onttrekking	31-12-2022
Egalisatiereserve Verlof	45	0	45	0
Egalisatiereserve kwaliteitsfonds	78	0	0	78
Egalisatiereserve periodiek verschil	0	0	0	0
Reserve implementatie	98	0	101	-3
Afschrijvingsreserve ICT	481	36	144	373
Frictiekosten Personeel	103	250	250	103
Totaal	**806**	**286**	**540**	**552**

2023

Bedragen (x € 1.000)	1-1-2023	Dotatie	Onttrekking	31-12-2023
Egalisatiereserve Verlof	0	0	0	0
Egalisatiereserve kwaliteitsfonds	78	0	0	78
Egalisatiereserve periodiek verschil	0	0	0	0
Reserve implementatie	-3	0	0	-3
Afschrijvingsreserve ICT	373	0	73	301
Frictiekosten Personeel	103	250	250	103
Totaal	**552**	**250**	**323**	**479**

2024

Bedragen (x € 1.000)	1-1-2024	Dotatie	Onttrekking	31-12-2024
Egalisatiereserve Verlof	0	0	0	0
Egalisatiereserve kwaliteitsfonds	78	0	0	78
Egalisatiereserve periodiek verschil	0	0	0	0
Reserve implementatie	-3	0	0	-3
Afschrijvingsreserve ICT	301	0	53	248
Frictiekosten Personeel	103	250	250	103
Totaal	**479**	**250**	**303**	**426**

2025

Bedragen (x € 1.000)	1-1-2025	Dotatie	Onttrekking	31-12-2025
Egalisatiereserve Verlof	0	0	0	0
Egalisatiereserve kwaliteitsfonds	78	0	0	78
Egalisatiereserve periodiek verschil	0	0	0	0
Reserve implementatie	-3	0	0	-3
Afschrijvingsreserve ICT	248	0	23	225
Frictiekosten Personeel	103	250	250	103
Totaal	**426**	**250**	**273**	**403**

2026

Bedragen (x € 1.000)	1-1-2026	Dotatie	Onttrekking	31-12-2026
Egalisatiereserve Verlof	0	0	0	0
Egalisatiereserve kwaliteitsfonds	78	0	0	78
Egalisatiereserve periodiek verschil	0	0	0	0
Reserve implementatie	-3	0	0	-3
Afschrijvingsreserve ICT	225	0	23	202
Frictiekosten Personeel	103	250	250	103
Totaal	**403**	**250**	**273**	**380**

6.2 Toelichting reserves

Egalisatiereserve verlof

In de CAR-Uwo is opgenomen dat indien er sprake is van het verlenen van ontslag een recht op vergoeding ontstaat voor nog niet opgenomen verlof/spaaruren. Betrokken gemeenten hebben per 31 december 2017 ontslag verleend aan betrokken ambtenaren, die per 1 januari 2018 zijn aangesteld in de WDW.
De betreffende vergoeding is per gemeente specifiek berekend en als verplichting overgezet naar de WDW. Ter afdekking van het tekort in de personele begroting wordt jaarlijks volgens de in 2018 opgestelde begroting een gedeelte onttrokken. Eind 2022 is deze reserve uitgeput.

Egalisatiereserve kwaliteitsfonds

Het kwaliteitsfonds wordt gevuld uit openstaande vacatureruimte en vergoedingen van derden, o.a. UWV. De benodigde middelen voor personele doeleinden worden onttrokken.

Egalisatiereserve periodiek verschil

De ingebrachte loonsom van beide gemeenten is bepaald op het maximum van een schaal (maximale periodiek). De geraamde loonsom daarentegen is berekend tegen schaal en werkelijke periodiek. Het verschil wordt zo nodig gestort in deze reserve en wordt ingezet ter dekking van personele lasten.

Reserve implementatie

De reserve implementatie is gekoppeld aan het implementatiebudget uit het incidenteel perspectief (paragraaf 5.2). De verwachting is dat het implementatiebudget eind 2022 vrijwel geheel is uitgenut.

Afschrijvingsreserve ICT

De afschrijvingsreserve ICT wordt gevoed door een compensatie voor kapitaallasten vanuit de iRvN. Deze reserve wordt ingezet ter afdekking van aflopende kapitaallasten voor de achtergebleven automatiseringskant van de ICT. De IRvN is verantwoordelijk voor de vervangingsinvesteringen. Daarnaast worden er investeringen vanuit het implementatiebudget gedekt, welke we conform BBV-voorschrift activeren. Voor deze investeringen hevelen we het investeringsbedrag over van de reserve implementatiebudget naar de afschrijvingsreserve ICT, ter afdekking van de betreffende kapitaallasten.

Frictiekosten personeel

Deze reserve, gevormd uit bijdragen van de deelnemende gemeenten, dient ter dekking van loonkosten met betrekking tot niet meer operationeel zijnde personeel waarvan de dienstbetrekking in de nabije toekomst eindigt.

7. Investeringen

De onderstaande (vervangings)investeringen zijn bepaald vanuit de inbreng van beide gemeentes en actualisaties daarop voor wat betreft ICT en (rollend) materieel.

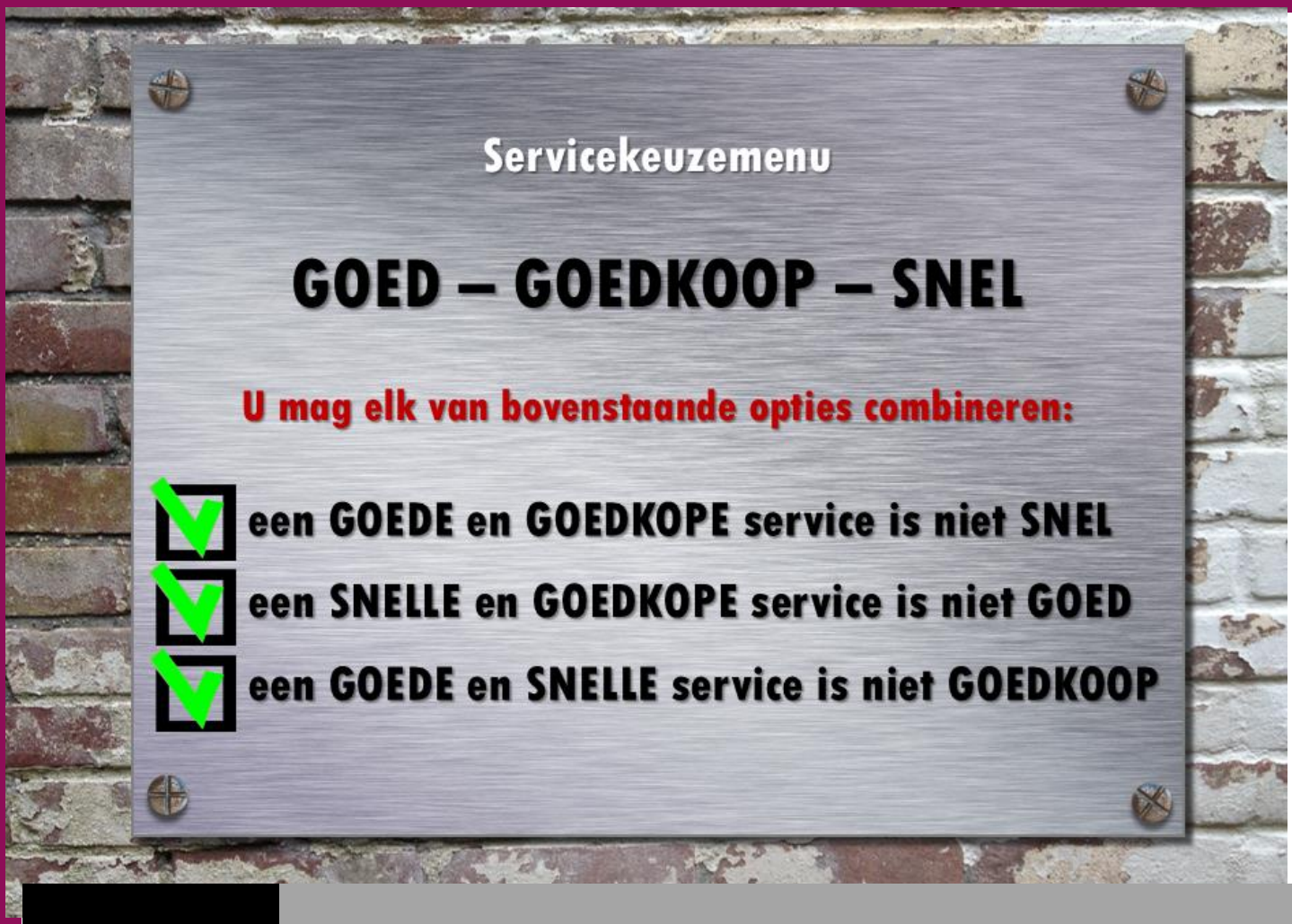
ICT	Bedrag 2022	Bedrag 2023
2022: Inhuur projectleiders/voortzetting contracten projectleiders	€ 375.000	
Datagedreven werken	€ 10.000	
Migratie STUF-EF	€ 25.000	
Harmonisatie Sociaal Domein	€ 248.987	
ICT kosten invoering Omgevingswet	€ 101.345	
Geo-basisregistraties en ruimtelijke informatievoorziening.	€ 42.650	
Implementatie Office 365 inclusief uitfasering netwerkschijven en adoptie door medewerkers	€ 50.000	
Doorontwikkeling digitaal (samen)werken en archiveren	€ 18.876	
Personele informatievoorziening (PSA)	€ 136.600	
Uitbreiding hybride vergadermiddelen	€ 40.000	
Uitbreiding hybride vergadermiddelen overige ruimten	€ 25.000	
Aanbesteding Websites	€ 100.000	
Tablets / computers raadsleden	€ 64.000	
Vergadersysteem raadszaal Wijchen	€ 50.000	
Implementatie WOO en WMEBV/vh Implementatie nieuwe wetgeving digitaal werken	€ 15.000	
2023: Inhuur projectleiders/voortzetting contracten projectleiders		€ 75.000
Aanschaf en implementatie tool voor P&C cyclus		€ 25.000
Aanbesteding e-formulieren		€ 50.000
Ontwikkeling Klant Contact Systeem (KCS)		€ 40.350
Implementatie Office 365 inclusief uitfasering netwerkschijven en adoptie door medewerkers		€ 50.000
GT-Connect		€ 75.000
Aanbesteding Castor (RHDHV) en GeoNis en ArcGis (ESRI)		€ 25.000
Implementatie WOO en WMEBV/vh Implementatie nieuwe wetgeving digitaal werken		€ 20.000
Totaal	**€ 1.302.458**	**€ 360.350**

Voertuigen en materieel	Bedrag 2022 €	Bedrag 2023 (€)
Schaftmateriaal wagen 2 en 6: WL-BR-91 / WT-XH-88	27.500	
GMS punten Druten	38.700	
Rolbezem	21.750	
Strooier 10: strooier klein (Strooier Stratos B 08L-24 0,8 m³ opzet strooier Crafter Druten)	32.500	
Zoutoplosser en voorraadvat Druten	12.000	
Zoutstrooisilo Druten	60.000	
voertuig 2: Voertuig Centrale taken VP-242-D	40.000	
voertuig 8: Voorman Centrum VL-349-F	26.891	
voertuig 9: Ploeg Centrum VP-494-D	45.000	

voertuig 10: Voorman Noord VL-953-D	26.891	
voertuig 11: Onderhoudploeg buiten VP-243-D	43.787	
voertuig 12: Voorman Zuid VL-334-D	26.891	
voertuig 16: Onderhoud gebouwen VL-069-N	27.980	
voertuig 20: Toezicht VN-895-T	25.000	
voertuig 21: Zwerfafvalteam Centrum	30.000	
Volkswagen Transporter (3-VHG-54)	39.255	
Volkswagen Transporter (6-VDR-80)	39.255	
DNSK city transporter 1	58.030	
DNSK city transporter 2	58.030	
Reserve strooivoertuig (verv. Iveco VX-848-H)	56.000	
voertuig 17: bouwzaken electro VN-894-T	25.000	
Strooier 2: Aanhangwagenstrooier SH 3800 trekker WDW Wijchen	35.000	
Voertuig 23: Zwerfafvalteam in Druten E-worker	36.500	
Voertuig 14 Kwaliteitsverbetering IBOR	45.000	
Schaftmateriaal wagen 3 en 10: 67-WB-VJ / WZ-VR-51		27.500
voertuig 7: Buitenploeg (breed) VT-775-T		39.558
voertuig 22: Zwerfafvalteam buiten Fuso VX-034-V		52.672
Strooier 1: Epoke SE 3800		36.000
Totaal	**876.858**	**155.730**

8. EMU-saldo

Omschrijving	2022 x € 1000,- Volgens begroting 2022	2023 x € 1000,- Volgens begroting 2023	2024 x € 1000,- Volgens meerjaren raming in begroting 2023
1. Exploitatiesaldo **vóór** toevoeging aan c.q. onttrekking uit reserves (zie BBV, artikel 17c)	-254	-73	-53
2. Mutatie (im)materiële vaste activa	1.414	-266	-442
3. Mutatie voorzieningen	-120	-73	0
4. Mutatie voorraden (incl. bouwgronden in exploitatie)	0	0	0
5. Verwachte boekwinst bij verkoop effecten en verwachte boekwinst bij verkoop (im)materiële vaste activa	0	0	0
Berekend EMU-saldo	**-1.788**	**120**	**389**

WDW

BEGROTINGSWIJZIGING 2022

WERKORGANISATIE
Druten Wijchen

1. Toelichting begrotingswijziging

Bij de opbouw van de WDW-begroting 2023 in het eerste kwartaal van dit jaar, is duidelijk geworden dat de formatie binnen de WDW knelt. Daarover heeft bestuurlijk overleg plaatsgevonden. Besloten is dit verder in kaart te brengen, een technische begroting voor 2023 op te maken en te komen met een doorwrocht plan voor de WDW bij de perspectiefnota's voor de gemeenten Druten en Wijchen.

Ook in de eerste Bestuursrapportage komt naar voren dat de knellende formatie financiële gevolgen met zich mee brengt. Het niet realiseren van de taakstelling, inzet van extra personeel om het werk verzet te krijgen en een krappe arbeidsmarkt zorgen ervoor dat de kosten niet binnen de vastgestelde begroting gerealiseerd kunnen worden in 2022. Vooruitlopend op de structurele oplossingen uit het integrale plan 2023, stellen we voor extra geld beschikbaar te stellen voor 2022 en de raden dit bij de Perspectiefnota af te laten wegen.

Taakstelling
Bij de start van de WDW hebben we een aantal meerkosten, zoals garantieschalen, opslag voor inhuurkosten en extra inhuurkosten vanwege ziekteverzuim taakstellend opgenomen binnen de WDW. De eerste jaren konden we de taakstelling grotendeels opvangen vanuit de reserves. Vanaf 2022 zijn deze reserves volledig uitgenut. Daar komt bij dat een aantal formatieve uitzettingen in de taakstelling zijn meegenomen bij de begroting 2022. Er is toegewerkt naar een invulling van deze taakstelling door efficiencyvoordelen in te zetten op inkrimping van de formatie. Dit is op functieniveau uitgewerkt en gaat gefaseerd in. Een aantal inkrimpingen worden later in de tijd gerealiseerd, omdat beleidsharmonisatie, of procesverbetering extra tijd vergt. Vanaf 2024 beogen we de taakstelling volledig ingevuld te hebben. Het niet invullen van de taakstelling in 2022 leidt mede tot de druk op het bedrijfsvoeringsbudget 2022.

Extra kosten personeel / inhuur
Vooruitlopend op het Integraal plan lopen we in 2022 al aan tegen meerkosten op personeel, vanwege:

a. Een aantal maatschappelijke ontwikkelingen die leiden tot verhoogde inzet op een aantal specifieke gebieden zoals handhaving, veiligheid, externe publieke communicatie en verhoogde aanvragen in het sociaal domein. Meest actuele voorbeelden zijn de gevolgen van corona en de opvang van vluchtelingen uit Oekraïne.
b. Een krappe arbeidsmarkt, waardoor de WDW er moeizaam in slaagt een aantal vacatures in te vullen op specifieke plekken in de organisatie. Dit leidt op zijn beurt tot een verhoogde inhuur van personeel en zet druk op de bestaande personeelsbudgetten.
c. Een krappe formatie die, gegeven de bestuurlijke ambities van twee gemeenten en de ambitie van professionalisering van de organisatie, wordt geconfronteerd met een hoge werkdruk met een risico op oververhitting.
d. Een verhoogd ziekteverzuim (8,2% over het eerste kwartaal 2022) dat -los van de Coronaperikelen in 2020/2021- volgens rapportage van de bedrijfsarts eveneens gerelateerd kan worden aan bovenstaand punt.

In onderstaande tabel nemen we de bedragen op voor de niet ingevulde taakstelling 2022 en een inschatting op de extra kosten personeel.

Niet ingevulde taakstelling	€ 650.000
Extra kosten personeel / inhuur	€ 700.000
Totaal begrotingswijziging 2022	**€ 1.350.000**
Bijdrage Wijchen incidenteel 2022	*€ 874.800*
Bijdrage Druten incidenteel 2022	*€ 475.200*

In totaal gaat het om de volgende bedragen per gemeente:

Bedragen x € 1.000	2022
Binnen verdeelsleutel	
Gemeente Druten	€ 475.200
Gemeente Wijchen	€ 874.800
Totaal bijdrage binnen de verdeelsleutel	**€ 1.350.000**

Raad openbaar Wijchen

Dossiernummer	3788
Extern Zaak ID	Z/22/081972
Vertrouwelijk	Nee
Vergaderdatum	7 juli 2022
Agendapunt	6.c
Titel	81972 Beslisnota Perspectiefnota 2022 Wijchen
Organisatieonderdeel	domein Bedrijfsvoering - team Financieel beleid
Eigenaar	Orsouw, van, Raoul
Soort nota	Beslisnota
Programma/Paragraaf	§7 Bedrijfsvoering
Portefeuillehouder(s) Wijchen	Gerrits, G.W.R. (Geert)
Telefoonnummer steller	088-4327190

Bijlagen
81972 Beslisnota Raad Perspectiefnota 2022 Wijchen
Bijlage 1. Perspectiefnota 2022
Bijlage 2. Meicirculaire 2022
Bijlage 3. WDW Integraal plan concept

Geagendeerd	**Vergaderdatum**
College BenW openbaar Wijchen	14 juni 2022
Stukken gemeenteraad Wijchen	17 juni 2022
Raad openbaar Wijchen	**7 juli 2022**

Voorgesteld besluit

1. De Perspectiefnota Wijchen 2022 vast te stellen, waarmee ingestemd wordt met:
a) De structurele mutaties uit hoofdstuk 3;
b) De incidentele mutaties uit hoofdstuk 4;
c) Een begrotingswijziging op de Programmabegroting conform hoofdstuk 14.

Besluit (Aangenomen)

1. De Perspectiefnota Wijchen 2022 vast te stellen, waarmee ingestemd wordt met:
a) De structurele mutaties uit hoofdstuk 3;
b) De incidentele mutaties uit hoofdstuk 4;
c) Een begrotingswijziging op de Programmabegroting conform hoofdstuk 14.

Gemeente
Wijchen

Openbaar Zaaknummer: 81972

Beslisnota voor de Gemeenteraad

Onderwerp: Perspectiefnota 2022 Wijchen

Voorgesteld besluit
de Gemeenteraad besluit:

1. De Perspectiefnota Wijchen 2022 vast te stellen, waarmee ingestemd wordt met:
   a) De structurele mutaties uit hoofdstuk 3;
   b) De incidentele mutaties uit hoofdstuk 4;
   c) Een begrotingswijziging op de Programmabegroting conform hoofdstuk 14.

Aanleiding
Het college biedt u een Perspectiefnota aan die richting geeft voor het opstellen van de Begroting 2023 en een wijziging voorstelt voor de lopende (meerjaren)begroting 2022. De meicirculaire maakt integraal onderdeel uit van deze beslisnota en is doorgerekend in het voorliggende perspectief.

Eerdere besluiten

Datum	Korte omschrijving eerder genomen besluit
11-11-2021	66407 Programmabegroting 2022
27-01-2022	69836 Budgetoverhevelingen 2021-2022
24-02-2022	72620 Decembercirculaire 2021

Gewenst resultaat
Met het vaststellen van de Perspectiefnota stellen we de lopende begroting bij en geven we richting aan het opstellen van de Begroting 2023. De doelstelling van het begrotingsproces is te komen tot een sluitend structureel perspectief. Dit niet alleen vanuit gezond financieel beleid en beheer, maar ook om onder repressief toezicht van de provincie te blijven.

Argumenten
1.1 De Perspectiefnota geeft een geactualiseerd beeld van het bestaande beleid.
De Perspectiefnota is doorgerekend met de uitkomsten van de meicirculaire. Daarbij hebben we meerjarig budgetbijstellingen op bestaand beleid verwerkt en bieden we een aantal voorstellen voor nieuw beleid aan voor de behandeling van de Begroting 2023.

1.2 Een begrotingswijziging op een lopend begrotingsjaar past binnen de Kadernota Rechtmatigheid van de Commissie BBV.
De commissie BBV (Besluit Begroting en Verantwoording) bepaalt de richtlijnen waaraan de begroting- en jaarrekeningstukken van een gemeente dienen te voldoen. Daarin wordt gesteld dat iedere begrotingsoverschrijding in principe onrechtmatig is. Door van de verwachte grote afwijkingen in het lopende jaar een begrotingswijziging te maken, is de kans op overschrijdingen bij de jaarrekening kleiner. Overigens tellen niet alle overschrijdingen mee als zijnde onrechtmatig in het oordeel van de accountant. Wanneer de overschrijdingen worden gecompenseerd door baten, binnen bestaand beleid passen, of "open einde" regelingen zijn, dan tellen deze overschrijdingen niet mee in het oordeel van de accountant. De begrotingswijziging is gebaseerd op de afwijkingen uit de Programmarapportage Mei en actualisatie van onderwerpen in deze Perspectiefnota.

Tegenargumenten en risico's
1.1 Het opstellen van de Perspectiefnota gebeurt in financieel onzekere tijden.
Deze perspectiefnota is uitgewerkt in een periode van maatschappelijk onrustige tijden, met als gevolg daarvan financiële onzekerheden. We lijken uit de coronacrisis te komen, maar het is moeilijk in te schatten wat de lange termijn gevolgen hiervan zijn.

Momenteel hebben we ook te maken met een vluchtelingenstroom uit Oekraïne. Met vereende krachten werken we aan oplossingen, zoals het uitkeren van leefgeld en beschikbaar stellen van leefruimte.

Daarnaast zijn er onzekerheden voor de lange termijn over onze grootste inkomstenbron, namelijk de algemene uitkering. De herverdeling van de algemene uitkering is nu verwerkt in de meicirculaire, maar een evaluatie over drie jaar is aangekondigd, wat weer tot wijzigingen kan leiden. Daar komt bij dat vanaf 2026 de opschalingskorting (vooralsnog) weer in gaat, die nu tot dat moment is uitgesteld. Ook het accres is vanaf 2026 beduidend lager.

Ook op het gebied van de jeugdzorg is nog veel onduidelijk ten aanzien van landelijke compensatie voor de oplopende kosten. Voor 2023 zijn de extra middelen nu vrijgegeven, maar het lange termijn beeld is nog onzeker.

Als laatste worden we op verschillende vlakken geconfronteerd met flinke prijsstijgingen. We zien risico's voor de grotere bouwgrond- en investeringsprojecten die in uitvoering en voorbereiding zijn.

Financiële gevolgen
De doelstelling van het begrotingsproces is te komen tot een sluitend structureel perspectief. Dit niet alleen vanuit gezond financieel beleid en beheer, maar ook om onder repressief toezicht van de provincie te blijven.

(bedragen x €1.000)	**2022**	**2023**	**2024**	**2025**	**2026**
Structureel saldo (hoofdstuk 3)	3.611	3.656	5.568	7.270	1.630
Incidenteel saldo (hoofdstuk 4)	-1.574	-331	-21	-8	0
Bouwgrondexploitaties (hoofdstuk 6)	322	0	1.538	0	0
Totaal Perspectiefnota 2022	**2.358**	**3.325**	**7.085**	**7.262**	**1.630**

Wij constateren dat het gehele structurele meerjarenperspectief sluitend is. Ten opzichte van de Begroting 2022 zien we een flinke toename van de algemene uitkering. Hier staan ook hogere loon- en prijsindexaties tegenover, maar onder aan de streep presenteren we een ruim positief begrotingssaldo. We stellen vast dat de hoogte van de algemene uitkering op basis van Rijksbeleid de laatste jaren behoorlijk fluctueert. Daarbij zien we de ruimte van 2026 behoorlijk afnemen, waardoor we terughoudend moeten blijven met het aangaan van structurele verplichtingen.

Communicatie
Niet van toepassing.

Inwonersparticipatie
Niet van toepassing.

Uitvoering of Vervolgstappen
Er wordt een begrotingswijziging gemaakt conform hoofdstuk 14.

Bij de Begroting 2023 actualiseren we de meerjarenramingen. Daarbij betrekken we de uitkomsten van de septembercirculaire. Met de hiervoor beschreven onzekerheden, zijn we terughoudend bij het beoordelen van nieuw beleid. We gaan duurzaam om met de Wijchense middelen en zullen dan ook komen met bestedingsvoorstellen waarmee we een financieel robuuste gemeente blijven.

Geheimhouding:
Niet van toepassing.

Gemeente Wijchen

Perspectiefnota 2022

1. Voorwoord

De Perspectiefnota 2022 is de eerste stap in het begrotingsproces. Deze stap wordt gevolgd door het opstellen van de Programmabegroting 2023, met het meerjarenperspectief t/m 2026. Deze Perspectiefnota wordt behandeld in de raad van 7 juli 2022. De Programmabegroting wordt op 10 november 2022 vastgesteld.

Naast de vooruitblik op het meerjarenperspectief 2023-2026, stellen we ook voor het lopende jaar 2022 een bijstelling voor middels een begrotingswijziging. Input voor deze begrotingswijziging komt uit de Programmarapportage mei en actualisatie van de onderwerpen in deze Perspectiefnota.

Samen verschil maken
Onlangs heeft het college haar nieuwe coalitieakkoord gepresenteerd. In het akkoord met de titel "Samen verschil maken", heeft het college haar ambities verwoord voor de periode 2022-2026. In de basis wil het college er zijn voor de inwoners, de koers vasthouden en een teamspeler in de regio zijn. Kort gezegd betekent dit dat Wijchen een financieel gezonde gemeente blijft met een hoog voorzieningenniveau tegen beperkte lasten. Dit alles vanuit een inclusieve visie waarbij inwoners, instellingen, bedrijven en partners in de regio worden uitgenodigd om samen ambities te realiseren.

Begroting 2022-2026: financieel structureel sluitend
De doelstelling van het begrotingsproces is te komen tot een sluitend structureel perspectief. Dit niet alleen vanuit gezond financieel beleid en beheer, maar ook om onder repressief toezicht van de provincie te blijven.
Wij constateren dat het gehele structurele meerjarenperspectief sluitend is. Ten opzichte van de Begroting 2022 zien we een flinke toename van de algemene uitkering. Hier staan ook hogere loon- en prijsindexaties tegenover, maar onder aan de streep presenteren we een ruim positief begrotingssaldo. We stellen vast dat de hoogte van de algemene uitkering op basis van Rijksbeleid de laatste jaren behoorlijk fluctueert. Daarbij zien we de ruimte van 2026 behoorlijk afnemen, waardoor we terughoudend moeten blijven met het aangaan van structurele verplichtingen.

In deze Perspectiefnota presenteren we in hoofdstuk 13 nieuwe beleidsvoornemens voor 2023 en verder. Deze voornemens wegen we bij de begrotingsbehandeling integraal af tegen het financieel perspectief, waarbij initiatieven op basis van het nieuwe coalitieakkoord nog aan deze lijst worden toegevoegd. Daarbij hebben we ook oog voor de gevolgen voor de ambtelijke organisatie en de mogelijkheden voor het inwisselen van bestaand beleid voor nieuw beleid.

WDW
De Werkorganisatie Druten Wijchen (WDW) is vanaf 2018 voor de beide gemeenten de uitvoeringsorganisatie. De afgelopen collegeperiode is de WDW erin geslaagd het collegeprogramma mede tot uitvoering te brengen. We zagen gedurende de jaren wel knelpunten ontstaan, waar we nu op willen anticiperen voor de komende collegeperiode. Er wordt steeds meer gevraagd van onze ambtenaren in een periode van arbeidskrapte. De vraag komt voort uit nieuwe wettelijke taken, extra maatschappelijke opgaven en ambities t.a.v. de kwaliteit van dienstverlening. Om hierop bij te sturen stellen we voor in 2022 incidenteel extra geld beschikbaar te stellen en samen met het Bestuur van de WDW tot een Integraal plan te komen voor de komende periode. Het eerste concept van dit plan sturen we mee als bijlage en gaan we de komende tijd verder uitwerken.

Jeugd / Wmo nieuw
De afgelopen jaren hebben we onder andere geïnvesteerd in het goed in beeld krijgen van het gebruik en de daarmee gepaard gaande kosten op het gebied van de Jeugdzorg en WMO nieuw. Bij de Begroting 2022 hebben we de budgetten nog behoorlijk bij moeten

stellen aan de hand van het gebruik in 2021. We zien nu bij de nulmeting 2022 een licht positiever beeld en stellen voor de budgetten daarop bij te stellen.
Daarbij stellen we voor met het structureel inzetten van schoolmaatschappelijk werk, de specialistische ondersteuning van huisartsen en de ontwikkeling van het steunpunt, de druk te verminderen op individueel maatwerk. Op deze wijze sturen we het zorggebruik. Hiermee geven we verdere invulling aan preventie en kortdurende ondersteuning vanuit het sociaal wijkteam. Zie ook de beslisnota 'Structurele extra inzet preventie jeugd en regieteam' (Z75650), die uitvoering geeft aan de motie Vroegtijdige signalering jeugdhulp.

Onrustige tijden
Deze perspectiefnota is uitgewerkt in een periode van maatschappelijk onrustige tijden, met als gevolg daarvan financiële onzekerheden. We lijken uit de coronacrisis te komen, maar het is moeilijk in te schatten wat de lange termijn gevolgen hiervan zijn. We gaan ervan uit dat we geen direct financieel nadeel ondervinden. Het is echter moeilijk in te schatten wat de crisis betekent voor de (lokale) economie op de langere termijn. Momenteel hebben we ook te maken met een vluchtelingenstroom uit Oekraïne. Met vereende krachten werken we aan oplossingen, zoals het uitkeren van leefgeld en beschikbaar stellen van leefruimte.

Daarnaast zijn er onzekerheden voor de lange termijn over onze grootste inkomstenbron, namelijk de algemene uitkering. De herverdeling van de algemene uitkering is nu verwerkt in de meicirculaire, maar een evaluatie over drie jaar is aangekondigd, wat weer tot wijzigingen kan leiden. Daar komt bij dat vanaf 2026 de opschalingskorting (vooralsnog) weer in gaat, die nu tot dat moment is uitgesteld. Ook het accres is vanaf 2026 beduidend lager. Om gemeenten meer zekerheid te geven over de financiële ruimte voor 2026 en daarna is een contourennota aangekondigd. Met deze contourennota wordt beoogd duidelijkheid te geven over de hoofdrichting, zodat de verdere uitwerking van een toekomstbestendige en stabiele financieringssystematiek kan worden ingevuld. De verwachting is dat hier binnenkort meer over bekend zal zijn.

Ook op het gebied van de jeugdzorg is nog veel onduidelijk ten aanzien van landelijke compensatie voor de oplopende kosten. Voor 2023 zijn de extra middelen nu vrijgegeven, maar het lange termijn beeld is nog onzeker.

Als laatste worden we op verschillende vlakken geconfronteerd met flinke prijsstijgingen. Daarvan is het nu moeilijk in te schatten of deze structureel of tijdelijk van aard zijn. We volgen in deze Perspectiefnota aan de kostenkant de indexpercentages uit de circulaire. We zien risico's voor de grotere bouwgrond- en investeringsprojecten die in uitvoering en voorbereiding zijn. Daar nemen we voor 2022 een stelpost van € 1 miljoen voor op. Voor de nog op te starten investeringsprojecten nemen we een stelpost op voor hogere kapitaalslasten oplopend naar € 345k vanaf 2024. Bij de Begroting herijken we dit en werken we ook de gevolgen voor de bouwgrondexploitaties uit in het risicoprofiel. Dit kan dan leiden tot een grotere claim op de algemene reserve voor tegenvallers binnen de bouwgrondresultaten.

Vervolgproces richting Begroting 2023
Bij de Begroting 2023 actualiseren we de meerjarenramingen. Daarbij betrekken we de uitkomsten van de septembercirculaire. Met de hiervoor beschreven onzekerheden, zijn we terughoudend bij het beoordelen van nieuw beleid. We gaan duurzaam om met de Wijchense middelen en zullen dan ook komen met bestedingsvoorstellen waarmee we een financieel robuuste gemeente blijven.

Inhoudsopgave

1. Voorwoord 3
2. Uitgangspunten 6
3. Structureel meerjarenperspectief 7

3.01 Meicirculaire 8
3.02 BUIG 9
3.03 2d's Jeugd en Wmo nieuw 10
3.04 WMO Klassiek 14
3.05 Bouwleges 16
3.06 Gemeenschappelijke regelingen 16
3.07 Werkorganisatie Druten Wijchen 17
3.08 OZB-inkomsten 17
3.09 Uitgangspunten tarieven en leges 18
3.10 Kapitaallasten 19
3.11 Prijscompensatie 19
3.12 Kostenuitzettingen 21

4. Incidenteel meerjarenperspectief 22
5. Corona 23
6. MIO (Meerjaren Investerings Overzicht) 25

Bouwgrondexploitaties 28

7. Totaalbeeld 29
8. Provinciaal toezicht 30
9. Budgetmutaties structureel 31
10. Effecten uit Programmarapportage mei 34
11. Posten incidenteel 36
12. Incidenteel totaalbeeld 41
13. Gewenst nieuw beleid (nog niet toegekend) 43
14. Samenvatting per programma 48

2. Uitgangspunten

Conform onze financiële verordening en het huidige coalitieakkoord gaan we uit van onderstaande uitgangspunten bij het opstellen van de Begroting 2023.

- We houden in onze structurele begroting minimaal € 250.000 als buffer aan voor onvoorziene kosten.
- Als we onze budgetten overschrijden moeten we dat binnen het programma zelf opvangen.
- Structurele tekorten vangen we op door blijvende maatregelen te treffen.
- Tekorten die eenmalig ontstaan vangen we op door incidentele maatregelen te treffen.
- De winst die we maken door percelen bouwgrond te verkopen op bedrijvenpark Bijsterhuizen gaat naar de algemene reserve.
- De reserve Bouwgrondexploitatie is onderdeel van de algemene reserve.
- Als we nieuwe beleidstaken en geld krijgen van de rijksoverheid, dan labelen we die één op één voor het beoogde doel. Wij streven ernaar om de uitvoering van de nieuwe taken te betalen met deze middelen. Met de gelabelde gelden worden ook de organisatie- en uitvoeringskosten binnen de Werkorganisatie Druten Wijchen structureel gedekt.
- We kunnen alleen structureel nieuw beleid starten als er structureel extra geld is, of als we oud beleid inruilen voor het nieuwe beleid.
- Als we de Perspectiefnota of Begroting bespreken, wegen we af welke extra uitgaven nuttig en nodig zijn en wat het belangrijkst is. Buiten deze beslissingsmomenten kan geen extra incidenteel of structureel geld uitgegeven worden. Behalve als de gemeenteraad daar akkoord voor geeft.

3. Structureel meerjarenperspectief

Met het vaststellen van de Begroting 2022 heeft de raad de startpositie bepaald voor de meerjarenbegroting 2023-2026. Eventuele raadsbesluiten die van invloed zijn op het begrotingssaldo nemen we mee in onderstaande tabel. Vervolgens ziet u een samenvatting van de financiële effecten per thema uit dit hoofdstuk 3.

1) Structureel perspectief (x € 1.000)

Hfst.	Structureel perspectief	2022	2023	2024	2025	2026
	Begroting 2022	2.672	1.236	469	956	1.247
	Amendementen bij begroting 2022	-164	-164	-164	-164	-164
	Decembercirculaire 2021	91	7	0	0	0
	Startpositie 2022 t/m 2026	**2.599**	**1.079**	**305**	**792**	**1.083**
3.01	Meicirculaire	1.608	4.375	7.722	9.635	4.780
3.02	BUIG	0	-163	-136	-107	-76
3.03	2d's Jeugdzorg en Wmo nieuw	468	280	290	425	461
3.04	WMO Klassiek	0	-246	-285	-273	-261
3.05	Bouwleges	0	0	0	0	0
3.06	Gemeenschappelijke regelingen	-386	-640	-657	-870	-1.136
3.07	Werkorganisatie Druten Wijchen	0	Pm	Pm	Pm	Pm
3.08	OZB-inkomsten	-63	34	118	253	318
3.09	Uitgangspunten tarieven en leges	0	0	0	0	0
3.10	Kapitaallasten	364	41	47	44	4
3.11	Prijscompensatie	-1.000	-1.069	-1.713	-2.529	-3.440
3.12	Budgetmutaties op bestaand beleid	21	-35	-123	-100	-103
	Saldo structureel bestaand beleid	**3.611**	**3.656**	**5.568**	**7.270**	**1.630**

3.01 Meicirculaire

Jaarlijks verschijnen meestal drie circulaires. Mei geeft de vertaling van de Voorjaarsnota van de rijksoverheid, september van de vertaling van de Miljoenennota, december rondt het uitkeringsjaar zoveel mogelijk af. De meicirculaire 2022 is een dag later verschenen op 1 juni. Deze circulaire bevat informatie over de invoering van de nieuwe verdeling van het gemeentefonds per 1 januari 2023 en de actualisatie van het accres op basis van de Voorjaarsnota 2022.

Nieuw verdeelmodel
Hoofddoel voor een nieuw verdeelstelsel was om dat eenvoudig en uitlegbaar te maken en een betere aansluiting realiseren bij de noodzakelijke kosten die gemeenten maken (dat was vooral nodig in het sociaal domein). De indeling van de clusters is logischer en globaler gemaakt en het aantal maatstaven is gehalveerd. Het ingroeipad, waarmee de gemeenten naar de nieuwe verdeling ingroeien, wordt beperkt tot 3 jaar. Het maximale positieve of negatieve effect is in 2023 € 7,50 per inwoner en in 2024 en 2025 € 15 per inwoner. Het maximale positieve of negatieve effect in 2025 bedraagt hierdoor € 37,50 per inwoner. Voor Wijchen is het positieve effect van de herverdeling € 27,28 per inwoner, wat overeenkomt met € 1.125k

Accres
Via de normeringsystematiek 'samen trap op en samen de trap af' wordt de algemene uitkering van het gemeentefonds geïndexeerd, ook wel het accres genoemd. De hoogte van de algemene uitkering is daarmee afhankelijk van de landelijke Rijksuitgaven. Het accres ontwikkelt zich t/m 2025 in een behoorlijk stijgende lijn, mede ook door de hoge loon- en prijsontwikkeling. Daarnaast is ook de opschalingskorting opgeschort t/m 2025. Het kabinet heeft aangegeven dat het accres voor 2026 niet is berekend, maar vast is gezet op een taakstellende plus van € 840 miljoen ten opzichte van de septembercirculaire 2021. Dat betekent dat we vanaf 2026 t.o.v. de jaren ervoor beduidend minder geld ontvangen in de algemene uitkering.

Belastinggebied
In het op 15 december 2021 verschenen coalitieakkoord 'Omzien naar elkaar, vooruitkijken naar de toekomst' zijn de belangrijkste plannen voor de kabinetsperiode opgenomen. Tot 2026 lijkt er volgens het coalitieakkoord aan het eigen belasting– gebied van de lokale overheden niets te veranderen. Wel is aangegeven dat er de komende jaren zal worden gewerkt aan een nieuwe financierings– systematiek voor de periode na 2025, waarbij ook alternatieven voor onder andere de onroerende– zaakbelasting worden betrokken.

Compensatie Jeugdzorg
Bij de meicirculaire vorig jaar is de compensatie Jeugdzorg voor 2022 vrijgegeven en hebben we een stelpost opgenomen voor de jaren vanaf 2023. In deze meicirculaire wordt de compensatie weer voor maar één jaar concreet toegekend. We blijven de lijn hanteren van 75% vanaf 2024.
Het kabinet gaat de komende tijd met gemeenten en andere relevante partijen verder in gesprek over de Hervormingsagenda Jeugd, die moet bestaan uit een combinatie van een set van kostenbesparende maatregelen en een financieel kader waarmee een structureel houdbaarder jeugdstelsel wordt gerealiseerd. Bij het afsluiten van de Hervormingsagenda zal het kabinet ook besluiten over de extra middelen voor 2024 en verder die aan gemeenten beschikbaar gesteld worden. Het advies van de Arbitragecommissie c.q. de Commissie van Wijzen vormt het uitgangspunt. Het Rijk geeft daarbij aan dat de beoogde landelijke bezuiniging van € 500 miljoen een verantwoordelijkheid van de het Rijk is, dus niet van gemeenten. Landelijke maatregelen moeten deze bezuiniging vormgeven, waarbij het risico van het niet realiseren bij het Rijk ligt.

Taakmutaties
In de circulaire zijn diverse taakmutaties opgenomen. Dit houdt in dat het Rijk voor specifieke taken meer, of minder geld beschikbaar stelt. In onderstaande tabel laten we zien welke onderwerpen dit betreft, waar we de mutaties op de specifieke budgetten verwerken.

Stelpost onderuitputting Rijksuitgaven
We zien in de uitwerking van deze meicirculaire een flinke stijging van het accres. De stijging is gekoppeld aan hogere rijksuitgaven voor vennootschapsbelasting (Vpb), koppeling AOW aan stapsgewijze verhoging wettelijk minimumloon (WML), inkomensbelasting Box 3 en defensie-uitgaven. Als deze stijging niet plaatsvindt, zal de algemene uitkering weer gekort worden. Voorzichtigheidshalve anticiperen we hierop door een stelpost van 20% op te nemen voor onderuitputting op deze rijksuitgaven.

2) Verloop Algemene Uitkering

(x € 1.000)	**2022**	**2023**	**2024**	**2025**	**2026**
Stand decembercirculaire 2021	69.509	68.817	69.526	71.042	72.309
Stand meicirculaire 2022	73.562	75.057	79.015	82.886	78.303
Saldo	**4.053**	**6.240**	**9.489**	**11.844**	**5.993**
Taakmutaties					
Energietoeslag	-1.441				
Inburgering/leerbaarheidstoets	-10	-10	-10	-10	-10
Participatie	-86	-6	-6	-6	-6
Jeugdzorg		-751			
Coronasteun	-168				
Klimaatakkoord	-279				
Capaciteit Boa	-36	-36	-36	-36	-36
Gezond in de stad	-11				
- /- Totaal taakmutaties	**-2.031**	**-803**	**-52**	**-52**	**-52**
Stelpost onderuitputting rijksuitgaven	-414	-1.062	-1.715	-2.157	-1.161
Mutatie vrij besteedbaar	**1.608**	**4.375**	**7.722**	**9.635**	**4.780**

3.02 BUIG
De wet BUIG bestaat uit een aantal regelingen, waarvan de bijstand (uitkeringen participatiewet) het grootste deel beslaat. Hiervoor ontvangen we van het rijk het budget BUIG. Dit budget wordt berekend via een objectief verdeelmodel. Het Rijk hanteert het uitgangspunt dat voor alle gemeenten samen een toereikend macrobudget wordt vastgesteld. Voor deze begroting gaan we uit van het laatst voorlopig macrobudget en verhogen dat meerjarig met dezelfde groei die we inschatten voor de aantallen cliënten aan de kostenkant.

3) Tabel: Aantallen bijstandsontvangers.

	2022	**2023**	**2024**	**2025**	**2026**
Stand 1 januari	**687**	**670**	**673**	**680**	**691**
Reguliere in/uitstroom	-17	3	7	11	15
Stand 31 december	**670**	**673**	**680**	**691**	**706**
Procentuele groei	-2,5%	0,4%	1,0%	1,6%	2,2%

We zijn gestart in 2022 met 687 bijstandsgerechtigden. In het eerste kwartaal is er een daling in het bestand opgetreden. Ondanks de coronacrisis en de sterk oplopende inflatie is de groei van het bijstandsvolume uit gebleven. De middellange termijn prognose kent veel onzekerheden door nationale en internationale onzekerheden. Hierdoor verwachten

wij op termijn weer een lichte groei van de werkloosheid en dus van het bijstandsvolume[1].

4) Tabel: Resultaat BUIG, exclusief effect gemeentefonds.

x € 1.000	2022	2023	2024	2025	2026
Begroting 2022 saldo BUIG	-2	-11	-18	-13	-13
Technische correcties	-4	-6	-7	-11	-15
Begrotingsaldo BUIG actueel	**-6**	**-17**	**-25**	**-24**	**-28**
Opbrengsten BUIG Perspectiefnota	10.099	10.149	10.258	10.426	10.648
Kosten BUIG perspectiefnota	10.504	10.613	10.691	10.826	11.014
Saldo BUIG Perspectiefnota 2022	**-405**	**-464**	**-434**	**-400**	**-366**
Mutatie loonkostensubsidie bij MGR*	236	284	273	269	262
Inzet reserve BUIG	163				
Mutatie t.o.v. Begroting 2022	**0**	**-163**	**-136**	**-107**	**-76**

** Nadeel op loonkostensubsidie al opgenomen bij de MGR in het hoofdstuk 3.06.*

Hoewel de verwachte aantallen bijstandscliënten naar beneden zijn bijgesteld, wordt het resultaat op de begroting BUIG ook naar beneden bijgesteld. Dit komt in eerste instantie omdat het nader voorlopige Rijksbudget 2022 lager is bijgesteld met ruim € 1.018K. Vervolgens laten we de meerjarig verwachte Rijksinkomsten met hetzelfde groeipercentage meegroeien als de aantallen cliënten. Wanneer de groei van de aantallen cliënten daalt, dalen zowel de kosten als de inkomsten. Het saldo BUIG wordt tevens nadelig beïnvloed door de ontwikkelingen die van de MGR opgegeven krijgen ten aanzien van de loonkostensubsidies. De MGR voorziet daarin een behoorlijke stijging. Deze extra kosten hebben we opgenomen als onderdeel van de MGR uitzetting onder het thema Gemeenschappelijke regelingen (3.06).
Het verloop van de aantallen bijstandscliënten worden maandelijks gevolgd. In de gebruikelijke rapportages wordt hiervan verslag gemaakt.

Het saldo van de reserve BUIG bedroeg per 1-1-2022 € 430k. Het voor 2022 verwachte tekort dekken we af door een onttrekking aan de reserve BUIG.

3.03 2d's Jeugd en Wmo nieuw

Dit thema behandelt het meerjarenperspectief van de totale 2D's in de begroting 2022 van de gemeente Wijchen. In 2022 heeft de gemeente Wijchen de contracten voor Wmo en jeugdhulp voor het merendeel ondergebracht bij het ROB (regionaal ondersteuningsbureau) in het Rijk van Nijmegen. Ook Jeugdbescherming en Jeugdreclassering vallen onder de regionale contracten. Dyslexie en welzijn, PGB-aanbieders en een klein deel van de Wmo en jeugdhulpcontracten zijn in eigen beheer. Dit betreft lokale spelers of maatwerkcontracten specifiek voor Wijchense inwoners. Daarnaast gaan de 2D's ook over: eigen bijdrage, mantelzorgwaardering en veilig thuis.

Grip en sturing
Door het monitoren en analyseren van het zorggebruik hebben we grip. Doordat we de gebruikersvragen kennen, zorgen we voor een vrij toegankelijk aanbod, waardoor we individueel maatwerk verminderen of voorkomen.
Door het inzetten van schoolmaatschappelijk werk, de specialistische ondersteuning van huisartsen en de ontwikkeling van het steunpunt verminderen we de druk op individueel maatwerk. Op deze wijze sturen we het zorggebruik. In voorliggende Perspectiefnota wordt structureel verdere invulling gegeven aan preventie en kortdurende ondersteuning

[1] Middellangetermijnverkenning 2022-2025 (november 2019) (cpb.nl)

vanuit het sociaal wijkteam. Zie ook de beslisnota 'Structurele extra inzet preventie jeugd en regieteam' (Z75650), die uitvoering geeft aan de motie Vroegtijdige signalering jeugdhulp.
Onderdeel van de huidige begroting 2022 is het door de raad vastgestelde pakket aan beheersmaatregelen 'Betaalbaarheid van goede zorg'. De taakstelling die hiermee gemoeid is, bedraagt structureel € 226k. Met dit aanvullend pakket is tevens vastgesteld dat het eindpunt van de bezuinigingsopdracht is bereikt en is duidelijk aangegeven dat niet alle zorg door de gemeente beïnvloedbaar is.

Beinvloedbaarheid zorggebruik
Er is een onderscheid tussen te beïnvloeden zorggebruik en zorggebruik waar we als gemeente nauwelijks tot geen invloed op hebben. De categorieën zorg waar de beïnvloedingsmogelijkheden van de gemeente minimaal zijn, betreft met name jeugdhulp met verblijfszorg, landelijke transitie arrangementen en opgelegde zorg. Juist door deze categorieën zorgt een kleine groep jeugdigen met zware zorg voor een groot deel van de totale kosten van Jeugd.

Bij Wmo zien we dat er sprake is van vergrijzing, langer thuis blijven wonen en de aanzuigende werking van het abonnementstarief. Op deze onderdelen hebben we geen invloed op het aantal zorggebruikers, maar kunnen we wel sturen op de juiste grondslag en doorverwijzen naar de wetlangdurige zorg als dit voorliggend is.

Nulmeting 2022
Met de jaarlijkse Nulmeting 2D's verkrijgen we vroegtijdig integraal inzicht in de actuele zorgpopulatie, te verwachten trends in zorggebruik en de daaraan gerelateerde kosten. Het resultaat is een geactualiseerde meerjarenbegroting 2022. Met name op het onderdeel Jeugd is deze nulmeting complexer dan voorgaande versies. Dit heeft alles te maken met de Wet wijziging woonplaatsbeginsel, die geïntegreerd is in de Nulmeting 2022.

De Nulmeting 2022 leidt tot een positieve bijstelling van het meerjarenperspectief. Middels de programmarapportage mei 2022 bent u reeds op de hoogte gebracht van het effect van deze nulmeting in 2022. In dit thema behandelen we het *meerjarig* effect van de nulmeting 2022 en wordt gezien als basis voor het financieel meerjarig beeld.

Onderdeel van het meerjarig beeld is het door de raad vastgestelde pakket aan beheersmaatregelen 'Betaalbaarheid van goede zorg'. Taakstellend is structureel € 226k opgenomen om te realiseren d.m.v. regie op de medische verwijsroute, positionering van WMO en Jeugdwet i.r.t. andere wet- en regelgeving en het verplicht eerst inzetten van vrij toegankelijk aanbod.

Effect woonplaatsbeginsel
Per 01-01-2022 vindt verschuiving plaats van de (financiële) verantwoordelijkheid voor jeugdigen in zorg tussen alle gemeenten. Het precieze werkelijke effect van de Wet wijziging woonplaatsbeginsel is lastig vast te stellen. Bijvoorbeeld: hoe lang had een 'vertrekkende' jeugdige nog in zorg gezeten, met welk zorgpad en wat had dat de gemeente Wijchen dan uiteindelijk gekost?

Het effect van de Wet wijziging woonplaatsbeginsel op de lopende begroting van de gemeente Wijchen is wél te bepalen. Dit effect is geïntegreerd in de Nulmeting 2022. Voor de diverse zorgproducten van jeugd is waar mogelijk op cliëntniveau en anders op basis van uitgangspunten het financiële effect bepaald. Wijchen is in dit kader een voordeelgemeente. De twee belangrijkste redenen: Wijchen is volgens de nu bekende gegevens ontvangende gemeente voor 18 jeugdigen in zorg en latende gemeente voor 36 jeugdigen in zorg. Dus de groep die 'vertrekt' is groter. Ook pakt de verhouding dure verblijfszorg versus pleegzorg tijdens deze migratie goed uit. Naar verhouding verschuift

meer financiële verantwoordelijkheid van met name de dure verblijfszorg naar andere gemeenten.
Daarnaast zijn er bij de begroting 2021 meerjarige uitgangspunten bepaald die samenhangen met de Wet wijziging woonplaatsbeginsel. Deze uitgangspunten worden nu herijkt. Het berekende effect woonplaatsbeginsel voor Wijchen ziet er als volgt uit (bedragen x € 1.000):

5) Tabel: Effect woonplaatsbeginsel

WOONPLAATSBEGINSEL	**2022**	**2023**	**2024**	**2025**	**2026**
Wijchen als latende gemeente	1.480	1.508	1.532	1.557	1.582
Wijchen als ontvangende gemeente	-798	-711	-723	-610	-620
	682	**797**	**809**	**947**	**962**
Actualisatie meerjarige uitgangspunten					
Afname cliënten verblijfszorg	-127	-255	-255	-255	-255
Evenwichtigere verdeling gezinshuizen en afname cliënten	-250	-377	-381	-385	-385
JB/JR ondertoezichtstellingen gelinkt aan verblijf	-45	-90	-90	-90	-90
	-422	**-722**	**-726**	**-730**	**-730**
Totale effect woonplaatsbeginsel incl. bijstelling meerjarige uitgangspunten begroting	**260**	**75**	**83**	**217**	**232**

Waar Wijchen als latende gemeente optreedt treedt een voordeel op van 1,48 miljoen. Ruim 77% van dit voordeel bestaat uit jeugdigen in gezinshuizen, waar een andere gemeente verantwoordelijk voor wordt. Daarnaast zien we ook voordelen op verblijfszorg inclusief behandeling, ondertoezichtstellingen, voogdij en pleegzorg.
Waar Wijchen als ontvangende gemeente optreedt treedt een nadeel op van € 798k. Ruim 79% van deze kosten hebben betrekking op jeugdigen met zorg met verblijf. Daarnaast zien we kosten ontstaan op Jeugd GGZ, jeugdreclassering en pleegzorg.

Kijken we naar de meerjarige uitgangspunten die bij de begroting 2021 zijn bepaald dan zien we het volgende:

- Afname cliënten verblijfszorg: blijkt minder beïnvloedbaar dan voorheen verwacht. Per saldo heeft het woonplaatsbeginsel wel het verwachte effect op het totaal van de verblijfszorg. Dit uitgangspunt kan vervallen;
- Evenwichtigere verdeling gezinshuizen en afname cliënten: blijkt inderdaad het geval. Door de Wet wijziging woonplaatbeginsel is de groep jeugdigen in gezinshuizen niet alleen kleiner geworden, ook zit het grootste aantal in de categorie 'middel'. Dit uitgangspunt kan vervallen;
- JB/JR-ondertoezichtstellingen gelinkt aan verblijf: het uitgangspunt bij de begroting 2021 was dat als verblijf zou afnemen, dat dan ook de ondertoezichtstellingen zouden afnemen als logisch gevolg hiervan. Dat klopt. Dit uitgangspunt kan vervallen.

Jeugd

Landelijk is er een aanpassing van de jeugdwet in de maak. We sorteren hierop voor met de Hervormingsagenda jeugd. In de onlangs geschreven kamerbrief van 13 mei jl. worden onder andere de vijf leidende principes beschreven waarop alle hervormingen gebaseerd zullen gaan worden.

1. Passende zorg is beschikbaar voor de meeste kwetsbare kinderen en jongeren.
2. Versterken veerkracht kinderen en gezinnen in hun dagelijkse leven.
3. Minder marktwerking, meer samenwerking en betere inkoop van zorg.

4. Verbetering kwaliteit en effectiviteit van jeugdzorg.
5. Jeugdzorg als effectieve samenwerkingspartner.

De belangrijkste veranderingen die hierdoor lokaal ontstaan zijn, versterking en verbetering van de toegang met kortdurend ondersteuning en preventief aanbod. De wet wordt aangescherpt, waardoor de 'wat' er vergoed dient te worden onder de jeugd wet afgebakend wordt. De regio's moeten robuuster worden wat waarschijnlijk zal betekenen dat we samen moeten gaan met regio Rivierenland. De regio's waarbinnen de specialistische jeugdzorg gecontracteerd moet worden dienen gebruik te maken van gestandaardiseerde contracten en moeten een GR worden. Gesloten jeugdzorg moet worden afgebouwd en omgevormd naar kleinschalig wonen. De uitstroom van jeugdzorg moet worden verbeterd. Er moet ingezet worden op het behouden en vergroten van deskundig personeel in de zorg en toegang.

Regionaal en lokaal sorteren we al voor op de Hervormingsagenda. We werken al regionaal samen met een regionale verbeteragenda Jeugd. We hebben al gezamenlijke contracten en tarieven en voeren gezamenlijk contractmanagement. We zijn aangesloten op de landelijke en bovenregionale werkgroepen waar alle hervormingszaken aan de orde komen. Wel zullen we naar een nieuwe regionale indeling moeten indien dit zo wordt besloten.

Lokaal zijn we onze toegang en preventie verder aan het verstreken zoals u kunt lezen in de informatienota stand van zaken Wmo jeugdhulp en sociaalwijkteam en de bijlage het monitor verslag.
We werken ook lokaal goed samen met onderwijs, huisartsen, welzijn en zorg leveranciers aan de juiste beschikbaarheid en het genoegzame aanbod voor welzijn, zorg en ondersteuning passend bij de landelijke lijn.

WMO
We verwachten dat de komst van het Wijk GGZ-team in Wijchen invloed gaat hebben op het zorggebruik (begeleiding Wmo). Het team werkt preventief en kan daarmee mogelijk (zwaardere) zorg voorkomen. Omdat het team pas in januari startte, kunnen we dat effect alleen nu nog niet meten.
Momenteel loopt, met inzet van een ZonMW-subsidie, een onderzoek naar zinvolle dagactiviteiten voor thuiswonende mensen met dementie. We ontwikkelen een uitvoeringsplan dat in het najaar 2022 gereed moet zijn.

Geactualiseerd meerjarenperspectief
In onderstaande tabel zijn de volledige kosten voor Jeugd en WMO nieuw weergegeven. Bij onderdeel jeugd is de taakstelling 'Betaalbaarheid van goede zorg' opgenomen:

6) Tabel: meerjarenperspectief 2d's

x € 1.000	2022	2023	2024	2025	2026
Totaal Begroting 2022	**18.270**	**18.247**	**18.393**	**18.534**	**18.821**
Raming Perspectiefnota 2022:					
Jeugdzorg 0-meting	14.308	14.339	14.419	14.369	14.563
Betaalbaarheid van goede zorg	-226	-226	-226	-226	-226
Jeugdzorg totaal	**14.082**	**14.113**	**14.193**	**14.143**	**14.337**
WMO nieuw 0-meting	3.720	3.854	3.910	3.966	4.023
WMO nieuw totaal	**3.720**	**3.854**	**3.910**	**3.966**	**4.023**
TOTAAL 2d's Perspectiefnota 2022	**17.802**	**17.967**	**18.103**	**18.109**	**18.360**
Mutatie	**468**	**280**	**290**	**425**	**461**

Bovenstaand verloop betekent voor het structurele perspectief een verbetering van het gehele meerjarenperspectief.

Ontwikkelingen / risico's
Daarnaast zijn er een aantal ontwikkelingen die bovenstaand perspectief nog kunnen beïnvloeden:

Onduidelijkheid over structurele compensatie vanuit het Rijk
Via de algemene uitkering (septembercirculaire 2021) is voor 2022 macro € 1,3 miljard compensatie toegekend voor de aanpak van de jeugdzorgproblematiek en ter dekking van de tekorten op Jeugdzorg die de gemeenten ervaren. Over de compensatie vanaf 2023 is nog geen duidelijkheid. E.e.a. is afhankelijk van de afspraken tussen het Rijk en de VNG die voortvloeien uit de Hervormingsagenda Jeugd.
Voor ontwikkelingen over de inkomsten vanuit het Rijk verwijzen we u naar 3.01, thema meicirculaire.

Oekraïne
We gaan ervan uit dat de huidige Oekraïne crisis een effect gaat hebben op de 2D's. We vangen vluchtelingen op en verwachten dat hier mogelijk ook een toename van zorgconsumptie op gaat ontstaan. Dit kunnen we nu nog lastig inschatten.

Financiële druk door stijgende kosten
Een andere opvallende ontwikkeling is de toenemende druk op de bevolking door het duurder worden van onder andere energiekosten en levensmiddelen. Dit zal ervoor zorgen dat meerdere personen en huishoudens onder financiële druk komen te staan. De ervaring leert dat financiële problemen de zorgconsumptie vergroten.

Corona
Corona heeft een groot effect gehad op het gebruik van voorzieningen door inwoners. Zo zagen we een groei in zorgvragen bij jongeren en een rem bij gebruik maken van zorg bij volwassenen. De na-ijleffecten van Corona zijn nog lastig in te schatten. Denk hierbij bijvoorbeeld aan de effecten van uitgestelde jeugdzorg.

Wet Wijziging woonplaatsbeginsel
Het effect van de Wet wijziging woonplaatsbeginsel is n.a.v. de momenteel bekende gegevens bepaald. Het kan zijn dat er nog verschuivingen plaatsvinden tussen gemeenten. Dit kan diverse redenen hebben. Denk hierbij aan: achterstanden in de administratieve afhandeling, discussies tussen gemeenten, het afsluiten van nieuwe contracten met aanbieders etc. Volgens de laatste berichten vanuit de regionale projectgroep Woonplaatsbeginsel gaat dit voor de regio om een kleine groep jeugdigen.

3.04 WMO Klassiek
Binnen de WMO klassiek zijn de individuele voorzieningen opnieuw beoordeeld. We hebben hierbij de gegevens uit de jaarrekening 2021 en de Programmarapportage mei meegenomen.

7) Tabel: Mutaties in budgetten WMO klassiek.

x € 1.000	2022	2023	2024	2025	2026
Huishoudelijk Hulp in natura	0	0	0	0	0
WMO PGB	0	0	0	0	0
WMO vervoer	0	-19	-19	-19	-19
WMO woning	0	0	0	0	0
WMO hulpmiddelen	-168	-227	-266	-254	-242
Huishoudelijke Hulp in natura, eigen bijdrage	0	0	0	0	0
WMO Algemeen	0	0	0	0	0
Inzet egalisatiereserve WMO	*168*				
Mutatie	**0**	**-246**	**-285**	**-273**	**-261**

Bovenstaande mutatie leidt tot een verslechtering van het meerjarenperspectief. In 2022 kan het nadelige resultaat worden afgedekt uit de egalisatiereserve WMO.

Huishoudelijke Hulp in natura
In september 2021 heeft uw raad ingestemd met een aantal maatregelen om de hulp bij het huishouden in de toekomst betaalbaar te houden. Een van de maatregelen is de introductie van een nieuw normenkader voor de hulp bij het huishouden. Vanaf 1 november 2021 wordt het nieuwe normenkader toegepast. Er is gekozen voor een geleidelijke en zorgvuldige invoering van het nieuwe normenkader in plaats van een versnelde invoering.

Op dit moment is er geen aanleiding tot bijstelling op dit onderdeel. Wel wordt er momenteel onderhandeld over de tariefstelling 2022. Zodra de resultaten hiervan concreet zijn, zullen we hierover rapporteren en waar nodig een voorstel doen om de begroting bij te stellen.

WMO PGB (HH)
Op dit moment is er geen aanleiding tot bijstelling op dit onderdeel.

WMO vervoer
Het WMO-vervoer is grotendeels ondergebracht bij de DRAN. De financiële effecten daarvan presenteren we in het thema 3.07 Gemeenschappelijke regelingen.
Daarnaast is er ook lokaal WMO-vervoer. We zien een toename van de kosten OpStap, doordat MeerVoormekaar de leasecontracten voor de vervoersmiddelen moet vernieuwen en geconfronteerd wordt met nieuwe leaseprijzen. Ook de hogere brandstofprijzen en de verhoging van de eigen bijdrage bij schades, leiden tot uitzetting van de kosten. Aanname is dat er een herstel van ritten plaatsvindt na corona.

WMO-woningaanpassingen
Als gevolg van gestegen materiaal- en personeelskosten zien we de uitgaven van woonvoorzieningen fors stijgen. Dit onderdeel is een openeindfinanciering en afhankelijk van het daadwerkelijk aantal aanvragen. Op dit moment is er geen aanleiding tot bijstelling op dit onderdeel.

Wmo hulpmiddelen
Op het onderdeel hulpmiddelen zien we bij de Jaarrekening 2021 een tekort optreden. Meerdere redenen zijn aan te wijzen voor dit tekort. Op de eerste plaats is er sprake van een versnelde afbouw van de sterfhuisconstructie van oude naar nieuwe aanbieder. Hierdoor betalen wij eerder de hogere tarieven van de nieuwe aanbieder. Verder blijkt het gemiddelde tarief per hulpmiddel hoger te liggen dan waarmee wij gerekend hebben. Daarnaast is er vanuit het Rijk structureel gekort op dit budget via de septembercirculaire 2021, als gevolg van de nacalculatie mobiliteitshulpmiddelen WLZ. De structureel ingeboekte bezuiniging van € 31k in verband met het terugdringen van niet gebruik van scootmobielen en elektrische rolstoelen is als gevolg van corona niet gerealiseerd.
In 2022 krijgen we (daarboven op) te maken met nieuwe tegenvallers. Als gevolg van de inflatie zal de indexering van de tarieven per 1 juni 2022 fors hoger uitkomen (10% in plaats van 2,62% waarmee in de begroting rekening is gehouden).
We verwachten door bovenstaande ontwikkelingen een nadeel van **€ 168k** op dit onderdeel in 2022. Dit effect is structureel, dus ook de kostenraming 2023-2026 wordt met voorliggende Perspectiefnota geactualiseerd.

Eigen bijdragen
Op dit moment zijn er geen aanleidingen tot bijstellingen op dit onderdeel.

WMO algemeen
Op dit moment zijn er geen aanleidingen tot bijstellingen op dit onderdeel.

3.05 Bouwleges

In onderstaande tabel zijn de geprognosticeerde inkomsten bouwleges in beeld gebracht.

8) Tabel: opbrengsten bouwleges

x € 1.000	2022	2023	2024	2025	2026
Begroting 2022	**825**	**825**	**825**	**825**	**825**
Hiervan structureel	375	375	375	375	375
Hiervan incidenteel	450	450	450	450	450
Perspectiefnota	**1.100**	**825**	**825**	**825**	**825**
Hiervan reguliere bouwleges	375	375	375	375	375
Hiervan project bouwleges	725	450	450	450	450
Mutatie structureel	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**
Mutatie incidenteel	**275**	**0**	**0**	**0**	**0**

Uitgangspunt is dat de geraamde kosten en legesinkomsten elkaar vrijwel in evenwicht houden. Er is daarmee geen sprake van overdekking van legesopbrengsten. Momenteel zijn we, mede in het kader van de omgevingswet, de kostenonderbouwing aan het actualiseren. Dit kan leiden tot een voorstel met gewijzigde tarieven vanaf 2023. Hierop komen we in de Begroting 2023 terug.
Mede vanwege de versnelde woningbouwopgave voorzien we de komende vijf tot tien jaar hogere opbrengsten bouwleges uit projecten. Voorheen werden deze opbrengsten incidenteel in de begroting opgenomen. Aangezien we deze opbrengsten in het gehele voorliggende meerjarenperspectief voorzien, nemen we de opbrengsten volledig structureel mee. Dit houdt wel een risico in op het moment dat het aantal projecten weer af gaat nemen.
Zoals in de Programmarapportage reeds gemeld, voorzien we voor 2022 hogere opbrengsten bouwleges.

3.06 Gemeenschappelijke regelingen

In onderstaande tabel is de impact van de ingediende Begrotingen 2023 van de gemeenschappelijke regelingen in beeld gebracht. De impact is gebaseerd op de zienswijzen zoals het college die heeft vastgesteld, welke in juni 2022 in de raad behandeld worden. Voor de toelichting op onderstaande mutaties verwijzen we naar de betreffende stukken die voorliggen in de raad.

9) Tabel: Totaalbeeld gemeenschappelijke regelingen conform gemeentelijke zienswijze.

x € 1.000	2022	2023	2024	2025	2026
Mutatie MGR, inclusief IRvN (76730)	-261	-366	-366	-366	-366
Mutatie ODRN (80394)	-88	-86	-113	-114	-101
Mutatie GGD (76786)	-36	-45	-45	-45	-45
Mutatie VRGZ (78686)	36	37	37	37	37
Mutatie GR Munitax	-25	-11	-11	-11	-11
Mutatie MARN (76655)	-12	0	0	0	0
Mutatie BVO DRAN (79302)	0	0	0	-47	-150
Mutatie Groene Metropoolregio (78063)	0	-41	-41	-41	-41
Mutatie WDW (3.07)	-875	-128	-118	-283	-459
Totaal incidentele mutatie GR'en	-875				
Totaal structurele mutatie GR'en	**-386**	**-640**	**-657**	**-870**	**-1.136**

De cijfers van de ingediende begrotingen nemen we vanaf 2023 mee als structurele gevolgen op bestaand beleid. De incidentele mutatie van de WDW heeft betrekking op de voorgestelde Begrotingswijziging 2022. Zie hiervoor ook hoofdstuk 3.07.

3.07 Werkorganisatie Druten Wijchen

De jaarrekening 2021 is met een goedkeurende accountantsverklaring aangeboden aan de raden. Het negatieve resultaat van € 750k is grotendeels veroorzaakt door een eenmalige uitkering, die pas begin 2022 met het vaststellen van het cao-akkoord bekend is geworden. Daarnaast wordt in het jaarverslag 2021 melding gemaakt van een aantal knelpunten in de WDW-organisatie. Deze worden in de Ontwerpbegroting 2023 bondig als volgt neergezet:

- Een krappe formatie die, gegeven de bestuurlijke ambities van twee gemeenten en de ambitie van professionalisering van de organisatie, wordt geconfronteerd met een hoge werkdruk met een risico op oververhitting.
- Een verhoogd ziekteverzuim dat -los van Covid in 2020/2021- volgens rapportage van de bedrijfsarts eveneens gerelateerd kan worden aan bovenstaand punt.
- Een aantal maatschappelijke ontwikkelingen die leiden tot verhoogde inzet op een aantal gebieden zoals handhaving, veiligheid, externe publieke communicatie en verhoogde aanvragen in het sociaal domein.
- Een krappe arbeidsmarkt, waardoor de WDW er moeizaam in slaagt een aantal vacatures in te vullen op specifieke plekken in de organisatie. Dit leidt op zijn beurt tot een verhoogde inhuur van personeel en zet druk op de bestaande personeels-budgetten.

De knelpunten zijn overigens niet nieuw. Ook in de begroting 2022 is melding gemaakt van een krappe formatie. Gegeven de financiële situatie van de gemeenten is er toen voor gekozen niet over te gaan tot uitzettingen. In de eerste Bestuursrapportage 2022 van de WDW komt naar voren dat de knellende formatie financiële gevolgen met zich mee brengt. Het niet realiseren van de taakstelling, inzet van extra personeel om het werk verzet te krijgen en een krappe arbeidsmarkt zorgen ervoor dat de kosten niet binnen de vastgestelde begroting gerealiseerd kunnen worden in 2022. De WDW stelt een begrotingswijziging 2022 voor met een extra bijdrage van € 1.350k. Het aandeel van Wijchen daarin bedraagt volgens de verdeelsleutel € 875k.

De werkorganisatie heeft de conceptbegroting 2023 vastgesteld en aangeboden aan de gemeenteraden. In de begroting 2023 is aangegeven geen nieuw beleid op te nemen, zodat dit eerst in de Perspectiefnota's van Druten en Wijchen integraal kan worden afgewogen. Met name vanwege indexering komt de primitieve begroting 2023 van de WDW hoger uit, dan we in Wijchen opgenomen hebben in de meerjarenbegroting. De bijstelling hebben we opgenomen in paragraaf 3.06.

Om tot een structurele oplossing te komen werkt de WDW een Integraal plan vanaf 2023 uit. Het eerste concept heeft het management/ directie met het bestuur van de WDW besproken. Het bestuur heeft daarbij aangegeven verder in gesprek te willen over de inhoud en mogelijke infasering van het plan. Dat gesprek vindt nog plaats. Om de raden tijdens dit proces mee te nemen, sturen we het eerste concept als bijlage bij deze Perspectiefnota mee en presenteren we de contouren van het plan op 21 juni tijdens de informatieavond. Wanneer het bestuur van de WDW het Integrale plan in concept vaststelt, volgt een zienswijze verzoek richting de gemeenteraden. Op basis van deze zienswijze verwerken we de uitkomst in de Begroting 2023.

3.08 OZB-inkomsten

In deze nota gaan we uit van de opgelegde belastingaanslag in 2022, zoals in de rapportage van mei is opgenomen. De opbrengsten OZB worden jaarlijks gecorrigeerd met de bijgestelde prijscompensatie en we nemen een toename van jaarlijks 250

woningen t/m 2025 mee, wat per jaar € 76k extra oplevert. We gaan uit van de index percentages uit de meicirculaire.

10) Tabel: Meerjarenperspectief inkomsten OZB.

x € 1.000	index %	2022	2023	2024	2025	2026
Totaal Begroting 2022		**9.694**	**9.955**	**10.192**	**10.387**	**10.586**
Basis (rapportage mei)		**9.631**	**9.631**	**9.631**	**9.631**	**9.631**
Opbrengst OZB door Toename woningen			69	140	213	242
Index 2023	3,0%		289	289	289	289
Index 2024	2,5%			250	250	250
Index 2025	2,5%				258	258
Index 2026	2,2%					234
Perspectiefnota 2022		**9.631**	**9.989**	**10.310**	**10.640**	**10.904**
Mutatie		**-63**	**34**	**118**	**253**	**318**

De mutatie leidt vanaf 2023 tot een voordeel voor het meerjarenperspectief.

3.09 Uitgangspunten tarieven en leges

Reinigingsheffing
We verkennen de mogelijkheden om te komen tot de Vang-doelstellingen. Het taakveld afval is altijd een dynamisch dossier, maar de huidige crisis maakt het nog complexer. Wij hebben nog steeds het motto "de vervuiler betaalt" hoog in het vaandel en willen dit verder verankeren in de toekomst.
Het Diftar-systeem zetten we in 2023 worden voort, waarbij we de huidige grondslagen van de tarieven in stand houden. Dit betekent dat de systematiek van toerekenen van kosten naar vaste en variabele heffing gehandhaafd blijft, evenals het uitgangspunt van 100% kostendekkendheid.
In de jaarrekening 2021 hadden we een positief resultaat op het taakveld afval, dat zullen we betrekken bij de afweging van de begroting 2023.
De tariefsverhoging op basis van bestaand beleid bedraagt voor 2023 € 4,50 per aansluiting.

Rioolheffing
De rioolheffing wordt geheven ter dekking van de kosten van de riolering/watertaak. De Raad heeft besloten om de rioolheffing 100% kostendekkend te maken, inclusief de btw-component. Ook voor de rioolheffing gebruiken wij het beginsel de vervuiler betaalt en willen we de huidige grondslagen in stand houden.
Op dit moment zijn we bezig met een update van het Rioolbeheerplan en het beleidsplan Riolering en Water (voorheen GRP). Bij de begroting zullen we de effecten van het nieuwe plan vertalen in de heffing.

Hondenbelasting
De hondenbelasting in Wijchen is kostendekkend, dit principe willen we handhaven. In 2016 is de beleidsnota hondenbeleid vastgesteld. Bij de tariefbepaling voor 2023 wordt ook het saldo van de reserve hondenbelasting betrokken.

Toeristenbelasting
De toeristenbelasting is een algemeen dekkingsmiddel. Heffing van de toeristenbelasting geschiedt op basis van aangifte. Voor 2022 zijn de tarieven meer dan trendmatig verhoogd, conform de in 2021 door de gemeenteraad vastgestelde nota Toeristenbelasting. Het tarief voor 2022 is daarmee voor een overnachting € 1,50 en voor een overnachting op een vaste standplaats € 0,75. Daarnaast is, eveneens conform

de Beslisnota Toeristenbelasting in het financiële meerjarenperspectief vanaf 2024 rekening gehouden met een extra verhoging van deze tarieven naar respectievelijk € 2,00 en € 1,00. Dit onder voorbehoud van een afweging daarvan door de gemeenteraad bij de behandeling van de begroting 2024 te zijner tijd.
We verlenen een vrijstelling voor overnachtingen van scouts die op een scoutingterrein overnachten. Het afgeronde tarief wordt in rekening gebracht, conform raadsbesluit.

11) Tabel: Tarieven toeristenbelasting.

x € 1,-	2022	2023	2024	2025	2026
Tarief per overnachting	€ 1,50	€ 1,50	€ 2,00	€ 2,00	€ 2,00
Tarief per overnachting op campings / vaste standplaats	€ 0,75	€ 0,75	€ 1,00	€ 1,00	€ 1,00

Marktgelden
In december 2022 stelt de raad de verordening Marktgelden vast. Als leidraad voor de calculaties gaan we uit van een prijsindex conform meicirculaire van 3,0%, tenzij dit percentage bij de septembercirculaire significant wordt bijgesteld. Daarnaast houden we rekening met de mate waarin de marktgelden kostendekkendheid zijn.

Reclamebelasting
In Wijchen heffen we reclamebelasting voor het centrumgebied en de bedrijventerreinen Bijsterhuizen en Wijchen-Oost. De reclamebelasting dient ter dekking van specifieke activiteiten van de afgebakende gebieden, welke we via subsidie aan de stichtingen verstrekken. In december 2022 stelt de raad de Belastingverordening vast. We houden bij de vaststelling van de tarieven rekening met verrekeningen over vorige boekjaren.

Overige legestarieven
In december 2022 stelt de raad de Legesverordening vast. Als leidraad voor de calculaties gaan we uit van een prijsindex conform meicirculaire van 3,0%, tenzij dit percentage bij de septembercirculaire significant wordt bijgesteld.

3.10 Kapitaallasten

In onderstaande tabel is op te maken dat de kapitaallasten in 2022 behoorlijk lager uitvallen dan begroot en verder in lijn zijn met de bestaande kapitaallasten uit de Programmabegroting 2022. Vanwege het later afronden van een aantal geplande investeringen, zoals de renovatie van het kasteel en MFA Batenburg, vallen er in de eerste jaarschijf afschrijvingskosten vrij.

12) Tabel: Effect kapitaallasten inclusief rente.

x € 1.000	2022	2023	2024	2025	2026
Begroting 2022	4.461	4.310	5.067	5.183	5.123
Perspectiefnota 2022	4.044	4.512	5.347	5.449	5.451
Saldo	**417**	**-202**	**-279**	**-266**	**-329**
Effect Riool- en afvalstoffenheffing	0	38	43	41	39
Mutatie toerekenbare rente	-53	205	283	269	293
Mutatie structureel	**364**	**41**	**47**	**44**	**4**

Bovenstaande mutatie betekent een verbetering voor het gehele meerjarenperspectief.

3.11 Prijscompensatie

In de meicirculaire 2022 zijn de indexen aangepast ten opzichte van de septembercirculaire 2021. We hanteren deze index zowel aan de opbrengstkant (algemene uitkering en leges), als de kostenkant. De mutatie van het index percentage

betekent aan de kostenkant een nadeel voor het meerjarenperspectief. Het effect op de batenkant is meegenomen in 3.01 meicirculaire. We passen de budgetten vanaf het komende jaar conform regulier beleid aan. Dit jaar nemen we daarnaast voor het huidige jaar 2022 een stelpost op van € 1.000k voor met name hogere bouwkosten in de lopende projecten en het Ibor.
In hoofdstuk 6 nemen we het overzicht van de grote investeringen mee, met bedragen die nog niet met de huidige prijsontwikkeling zijn bijgesteld. Vooruitlopend op aangepaste inschattingen nemen we in het meerjarenperspectief een stelpost op voor hogere afschrijvingskosten als gevolg van gestegen bouwkosten.

Motie 'Prijscompensatie bij subsidies'
Bij het vaststellen van de Begroting 2022 heeft de raad een motie aangenomen, waarbij het college opgeroepen wordt in kaart te brengen welke subsidies geïndexeerd worden en criteria voor de toekomst te formuleren.
We hanteren in principe al jaren de nullijn voor indexatie van subsidies, waarbij er bij budgetsubsidies wel gekeken wordt naar reële vergoedingen passend bij de subsidiabele activiteiten. Dit heeft dan ook in een aantal gevallen geleid tot bijstelling van de subsidie. Specifiek voor de subsidies aan de bibliotheek en het museum is bij de Programmabegroting 2018 besloten structureel te indexeren.
Zeker gezien de huidige prijsontwikkelingen stellen we voor een deel van de subsidies te gaan indexeren.

We onderkennen in onze subsidieverordening vier verschillende subsidies.

- Normsubsidie is uitgezonderd voor structurele indexatie: dit kan beter periodiek via de subsidieregeling worden geregeld, waarbij we op dat moment beoordelen of de normbedragen nog voldoen;
- Projectsubsidie is uitgezonderd voor structurele indexatie: dit betreft een incidentele subsidie. Dus geen structurele/ cumulatieve prijscompensatie van toepassing;
- Waarderingssubsidie is uitgezonderd voor structurele indexatie: dit betreft ook een incidentele subsidie. Dus geen structurele/ cumulatieve prijscompensatie van toepassing;
- De budgetsubsidie stellen we hiermee centraal bij de uitvoering van deze motie. Dit is een subsidie met een structureel karakter. (Zie ASV Artikel 1, lid j voor precieze definitie)

We gaan daarbij niet over op automatisch indexeren, maar beoordelen bij het vaststellen van een meerjarige budgetsubsidies de (hoogte van) de indexatie. We kiezen voor maatwerk per subsidieaanvraag. Het kader voor het te hanteren indexpercentage is maximaal het indexpercentage uit de meicirculaire, opgebouwd voor 75% uit de component loonvoet en 25% uit het percentage bruto binnenlands product. Subsidie aanvragen toetsen we op de gehanteerde index en als daarbij blijkt dat indexeren gerechtvaardigd is, nemen we het financiële effect hiervan mee als kostenuitzetting in de begroting.

13) Tabel: Effect prijs indexatie t.o.v. septembercirculaire 2021.

x € 1.000	**2022**	**2023**	**2024**	**2025**	**2026**
Index Programmabegroting 2022	1,5%	1,6%	1,9%	1,6%	1,6%
Index Meicirculaire 2022	3,4%	3,0%	2,5%	2,5%	2,2%
Mutatie index	1,9%	1,4%	0,6%	0,9%	0,6%
Mutatie structureel	**-1.000**	**-994**	**-1.398**	**-2.191**	**-3.095**
Stelpost grote projecten	**0**	**-75**	**-315**	**-338**	**-345**
Totaal mutatie structureel	**-1.000**	**-1.069**	**-1.713**	**-2.529**	**-3.440**

3.12 Kostenuitzettingen

In hoofdstuk 9 zijn de structurele uitzettingen ten opzichte van de Begroting 2022 opgenomen op bestaand beleid. In hoofdstuk 13 geven we een overzicht van gewenst nieuw beleid, dat we bij de Begroting 2023 integraal willen afwegen.

14) Tabel: Structurele mutaties.

Hfst.	x € 1.000	**2022**	**2023**	**2024**	**2025**	**2026**
9	Budgetmutaties structureel	21	-35	-123	-100	-103
13	Nieuw beleid structureel	0	Pm	Pm	Pm	Pm

Bovenstaande mutatie betekent een verslechtering van het gehele meerjarenperspectief.

4. Incidenteel meerjarenperspectief

In onderstaande tabel is het incidenteel meerjarenperspectief weergeven vanaf de begroting 2022. Vanwege de stelselwijziging op de financiering van het IBOR, nemen we de doorlopende groenprojecten uit 2020 hier op. Voorheen werd dit vanuit de voorziening bekostigd. Na de stelselwijziging brengen we deze kosten ten laste van de egalisatiereserve groen. Dit nemen we hier technisch op, zodat we daar een begrotingswijziging van kunnen maken.
Nieuw beleid voor 2022, plus wat daarvan doorloopt in 2023, is meegenomen. Nieuw gewenst beleid vanaf 2023 wegen we af bij de Begroting. Voorbeelden hiervan vindt u terug in hoofdstuk 13. Voor een nadere onderbouwing van onderstaande posten, verwijzen we u naar hoofdstuk 11. In hoofdstuk 12 geven we een totaaloverzicht van alle incidentele posten, inclusief de eerder vastgestelde onderwerpen.

15) Tabel: Incidenteel perspectief.

X € 1.000	**2022**	**2023**	**2024**	**2025**	**2026**
Programmabegroting 2022-2025	-453	-249	-21	-8	0
Amendementen	-10	0	0	0	0
Vertrekpunt Perspectiefnota 2022	**-463**	**-249**	**-21**	**-8**	**0**
Effecten Programmarapportage Mei 2021 (hoofdstuk 10)	12	0	0	0	0
Verhoogde winstneming Bijsterhuizen (4 milj)	2.500				
Winstneming Bijsterhuizen naar algemene res	-2.500				
Perspectiefnota 2022					
WDW (3.07)	-875	0	0	0	0
Onontkoombaar (hoofdstuk 11)					
Plaatsvervangend griffier	-31	0	0	0	0
Regionale adaptatiestrategie	0	-10	0	0	0
Baggerplan	0	-15	0	0	0
Opstellen Woonvisie	0	-15	0	0	0
Nieuw beleid (hoofdstuk 11)					
Nader onderzoek bestrijding leegstand in het centrum en rol horeca.	-15				
Kindregeling toegankelijk maken voor kinderen van Oekrainse vluchtelingen	-11	-22			
Duurzaam bomenbestand	-20	-20			
Knelpunten geluid wegverkeer	-13				
Professionalisering beheer MFA's	-17				
Formatie- uitbreiding juridisch advies WMO, Jeugd en gezondheid	-33				
Straatcoaches	-42				
Bibob beleid	-3				
Cameratoezicht centrum	-12				
Dekking uit stelpost programmabegroting 2022	40				
Toekomstbestendige warenmarkt Wijchen	-15				
Onderzoek inwonerspas plus	-15				
Onderzoek Alverna Heumenseweg	-25				
Optimalisatie beheer openbare parkeergarages	-8				
Saldo	**-1.574**	**-331**	**-21**	**-8**	**0**

5. Corona

Ten tijde van opstellen van deze nota zijn alle maatregelen vanwege corona komen te vervallen. Wel hebben we nog steeds te maken met de gevolgen van de coronacrisis. We beperken ons in deze rapportage alleen tot de financiële gevolgen van corona voor Wijchen.

In totaal hebben we verspreid over 2020 en 2021 bijna € 3 miljoen aan compensatie ontvangen voor de financiële gevolgen van corona. Voor een groot deel hebben we dat in die jaren ook ingezet. In onderstaand overzicht laten we zien wat we t/m 2021 besteed hebben en welke bedragen reeds gealloceerd zijn voor besteding in 2022.

16) Tabel: ontvangsten en uitgaven Corona

Ontvangen compensatie corona *(Bedragen x € 1.000)*	
Saldo 2020 egalisatiereserve corona	733
Steunpakket 3 (decembercirculaire)	462
Steunpakker 4 (maartcirculaire)	513
Amendement raad maatschappelijke organisaties	87
Resultaatbestemming jaarrekening 2020	330
Subsidieregeling Corona Toegangsbewijzen Wijchen 2021	106
Septembercirculaire 2021	496
Decembercirculaire 2021	198
Totaal coronamiddelen	**2.925**

Uitgaven 2021 (Bedragen x € 1.000)	**2021**
Subsidieregeling Corona Toegangsbewijzen Wijchen 2021	106
Bijzondere bijstand cadeaukaarten	60
TONK	78
Verkiezingen	108
Jeugdbeleid	64
Begeleiding kwetsbare groepen (AMW)	19
Eenzame ouderen	78
Zorg continuïteit	202
Huur SWT (Corona)	15
Blije Dries	20
Bijdrage outdoor volleybalveld	5
Structuurversterking van economie (inclusief de vrijetijdseconomie) en werkgelegenheid.	40
Vrijval schuldhulpverlening, niet benodigd	59
Aanbouw toiletgroep/keuken bij Dorpshuis 't Ballegoyke	50
Vergaderkosten raad	55
Maatschappelijke organisaties	16
Klaar voor de Start	20
Lagere kermisopbrengsten	45
Compensatie lokale cultuur	8
Zwembad	30
SALDO 2021 Egalisatiereserve corona	**1.847**

Gealloceerd 2022 (Bedragen x € 1.000)	**2022**
Re-integratie	141
Bijzondere bijstand	66
Cultuur transformatieplan	129
Jeugdbeleid (restant 4e steunpakket maartcirc 2021)	93
Algemeen maatschappelijk werk	72
Eenzame ouderen	16
Buurt- en dorpshuizen	19
Compensatie lokale cultuur	198

Structuurversterking van economie (inclusief de vrijetijdseconomie) en werkgelegenheid.	155
Maatschappelijke organisaties	39
Podiumkunsten jeugd	10
Hulpvragen ondernemers	70
Vergaderkosten raad	15
Mozaïek 2021	45
Totaal gealloceerd 2022	**1.068**
Nog te besteden corona compensatie	**779**

In bovenstaande opstelling maken we inzichtelijk dat we in 2021 € 1.847k middels de egalisatiereserve corona compensatie meenemen ter besteding in 2022. De vervolgtabel 2022 laat zien welke budgetten we al gelabeld hebben, op basis van de decembercirculaire en niet volledig bestede budgetten 2021.

6. MIO (Meerjaren Investerings Overzicht)

Met dit MIO geven we inzicht in de financiële aspecten van de grote projecten binnen de gemeente Wijchen. Vooral de afdekking van nog niet gedekte projecten, die een keuze noodzakelijk maken in prioritering van projecten, is van belang.

Gedekte projecten.
Onderstaande tabel geeft een overzicht van door de raad geaccordeerde projecten, die in 2022 lopen. Vervolgens nemen we de projecten op in deze tabel, de in voorbereiding zijn, maar waarvoor kredietaanvragen nog door de raad dienen te worden vastgesteld.

17) Tabel: (MIO) Meerjaren Investerings Overzicht (x € 1.000)

Nr.	Projectnaam	Begroot	Gedekt	Financieringsbron
1.	MFA Batenburg	2.950	2.950	Afgedekt door kapitaalslasten
2.	Ontwikkeling Hernen/Bergharen	500	500	Incidenteel perspectief 2016-2017
3.	Renovatie Kasteel	2.800	2.800	Afgedekt door kapitaallasten
4.	Ver-nieuwbouw PRO college	3.012	3.012	Afgedekt door kapitaallasten
	Totaal lopende projecten	**9.262**	**9.262**	
5.	Hart van Zuid	11.000	11.000	Afgedekt door kapitaallasten
6.	Ontwikkeling Wijchen West, inclusief school Westwijzer	7.000	7.000	Afgedekt door kapitaallasten
7.	Fietspad Balgoij Batenburg	750	750	Afgedekt door kapitaallasten
8.	Fietspad Ravensteinseweg	240	240	Afgedekt door kapitaallasten
9.	Revitalisering bedrijventerrein oost	500	500	Algemene reserve 2021 en 2022
10.	Aanpassing Maaswaal college	765	765	Afgedekt door kapitaallasten
11.	Verduurzamen Mozaïek	5.240	0	Kapitaallasten, (deels) afgedekt door lagere nutskosten en subsidie
12.	Ontwikkeling MFA Hernen	3.000	3.000	Afgedekt door kapitaallasten
13.	Ver/nieuwbouw zwembad	4.079	4.079	Nog te bepalen
	Totaal projecten in opstart	**32.574**	**27.334**	

Gewenste projecten
Wensen van het college en wensen en opdrachten van de Raad houden de bestuurlijke wereld dynamisch. We blijven dan ook de komende jaren werken aan ideeën en wensen waar nu nog geen concrete besluitvorming over heeft plaatsgevonden. In de begroting 2022 hebben we structurele ruimte gereserveerd om projecten te bekostigen. In bovenstaande tabel is dit ingevuld met de projecten 5 t/m 13. Deze lichten we hieronder kort toe.
Bovenstaande bedragen van de projecten in opstart zijn inschattingen, nog voor de huidige prijsontwikkeling die in 2022 gaande is. Vooruitlopend op aangepaste inschattingen nemen we in het meerjarenperspectief een stelpost op voor hogere afschrijvingskosten als gevolg van gestegen bouwkosten. Zie hiervoor 3.11.

5. Ontwikkeling MFA Hart van Zuid (inclusief nieuwbouw Zuiderpad)
   Aanleiding: de voorzieningen in het centrum een impuls geven, nieuwe huisvesting voor school, heeft prioriteit in IHP-onderwijs.
   Geraamde investering: € 11.0 miljoen
   Status: gebiedsvisie is opgesteld, een voorbereidingskrediet voor het vervolg is aangevraagd.

6. Ontwikkeling Wijchen West, inclusief school Westwijzer
   Aanleiding: Voor Wijchen-West is een gebiedsvisie, een ontwikkelstrategie en een grondexploitatie opgesteld. Een voorbereidingskrediet voor het vervolg is aangenomen. Voor wat betreft de Westwijzer groot onderhoud en verduurzaming, functionele verbeterslag, heeft prioriteit in IHP Onderwijs. Ook daar is een voorbereidingskrediet voor aangevraagd.
   Geraamde investering: € 7.0 – €9.0 miljoen (uitgaande van nieuwbouw).
   Status: Voorbereidingskrediet voor ontwikkeling Wijchen West is aangenomen.

7. Fietspad Balgoij Batenburg;
   Aanleiding: We onderzoeken of we het fietspad van Balgoij naar Batenburg kunnen doortrekken en hoe we dat betalen.
   Geraamde investering: c.a. € 750k.
   Status: Dit moet nog worden opgepakt.

8. Fietspad Ravensteinseweg;
   Aanleiding: Het eerste traject (van Westerdreef tot aan Drutenseweg) is in 2020 gerealiseerd. Door dit fietspad verder door te trekken naar de Dijk wordt de route compleet voorzien van een vrij liggend fietspad.
   Geraamde investering: € 240k
   Status: De grondaankoop stagneert, maar zonder deze grond is een vrij liggend fietspad niet mogelijk.

9. Revitalisering bedrijventerrein Oost;
   Aanleiding: Bedrijventerrein klaarmaken voor de toekomst. Het verbeteren van de parkeersituatie, handhaving op het bedrijventerrein, verduurzaming en de actualisering van het bestemmingsplan zijn hierbij belangrijke thema's. We proberen tot clustering van functies te komen en duidelijkheid te scheppen over o.a. wonen op het bedrijventerrein.
   Geraamde investering: € 500k
   Status: De toekomstvisie bedrijventerrein Wijchen oost is in kwartaal 2 van 2021 aangeboden aan de raad.

10. Aanpassing Maas Waal College;
    Aanleiding: bouwkundig slechte staat van Leemweg, verduurzaming Veenseweg, samenvoegen op 1 locatie, heeft prioriteit in IHP-onderwijs.
    Geraamde investering: € 750k
    Status: nog niet gestart.

11. Verduurzamen Mozaïek – gebouwdeel A;
    Aanleiding: uitvoeren achterstallig onderhoud + verduurzamen.
    Geraamde investering: pm
    Status: haalbaarheidsstudie uitgevoerd. Dekking kan deels gevonden worden toekomstige lagere nutskosten. Voorstel wordt in 2022 verder uitgewerkt.

12. Ontwikkeling MFA Hernen;
    Aanleiding: functioneel verbeteren en verduurzamen, heeft prioriteit in IHP-onderwijs.
    Geraamde investering: € 3.0 miljoen (uitgaande van nieuwbouw).
    Status: haalbaarheidsstudie uitgevoerd.

13. Ver/nieuwbouw zwembad
    Aanleiding: het ontwikkelen van een visie op het zwembad is opgenomen in het coalitieakkoord. Een meningsvormende nota is door de raad behandeld met het voorkeursscenario voor uitgebreide renovatie.
    Geraamde investering: € 4 miljoen.
    Status: Voorbereidingskrediet is in de raad van 24 mei 2022 vastgesteld.

Onderstaande gewenste projecten zijn in voorbereiding, maar nog niet financieel vertaald in voorliggende begroting.:

- Kraanvogelstraat
  Aanleiding: Visie en planvorming is opgestart om het gebied te transformeren naar een levendig woongebied.
  Geraamde investering: Uitgangspunt budget neutraal.
  Status: Voorbereidingskrediet is vrijgegeven door de raad, besluitvorming volgt.

- Huurlingsedam Fase 4
  Aanleiding: Visie en planvorming is opgestart om het gebied te transformeren naar een levendig woongebied.
  Geraamde investering: Uitgangspunt budget neutraal.
  Status: Vanuit de versnellingsgedachte is door de provincie Gelderland voor Huurlingsedam een aantal van 220 woningen extra toegekend. Met deze aantallen wordt Huurlingsedam in zijn geheel gebouwd. Voor fase 4 zijn inmiddels ook de overeenkomsten met de ontwikkelaar gesloten. Doelstelling is dat aansluitend aan fase 3, fase 4 gebouwd wordt. Het daadwerkelijk bouwen zal zijn beslag krijgen in 2024.

- Uitbreiding bedrijventerrein Bijsterhuizen
  Aanleiding: Er is behoefte aan uitbreiding bedrijventerreinen. We onderzoeken de mogelijkheid tot uitbreiding bij Bijsterhuizen en de vorm waarin we dit zouden kunnen doen.
  Geraamde investering: Uitgangspunt minimaal budget neutraal.
  Status: Aanvraag tot uitbreiding is door de provincie positief beoordeeld. Een voorbereidingskrediet is vrijgegeven door de raad voor verdere uitvoering aan het onderzoek.

- Opwaarderen Wijchens meer, van Lunen tot Vormerse plas
  Aanleiding: We onderzoeken de mogelijkheid voor het opwaarderen van de ‘groene long’ bij het Wijchens meer. Die opwaardering zou kunnen leiden tot een mooi recreatie- en natuurgebied.
  Geraamde investering: Nog niet bekend.
  Status: Nog niet opgestart.

N.B. In het IHP-onderwijs zijn drie scholen genoemd die in die in de volgende periode van vier jaar (2025 – 2028) aandacht behoeven. Dit zijn Roncalli, Sint Jozef en de Viersprong. In een volgend IHP zullen deze initiatieven nader uitgewerkt worden en opgenomen worden in het portefeuilleplan. Daarnaast volgen we de ontwikkelingen in het gebied Wijchen West, wat mogelijk tot een behoefte aan extra capaciteit onderwijshuisvesting leidt.

Bouwgrondexploitaties
In de jaarrekening 2021 zijn de bouwgrondexploitaties opnieuw doorgerekend. Onderstaande tabel sluit aan op deze doorrekening.

18) Tabel: Overzicht winstnemingen bouwgrondexploitaties (bedragen x €1.000)

Nr.	Complex	Totaal	2022	2023	2024	>2024
1	Huurlingsedam (fase 1 +2)	-612	-612			
2	TKWM	-3.005				-3.005
3	CPO Bergharen	322	322			
4	CPO Duurzaam Wonsick	454			454	
5	Huurlingsedam fase 3	1.084			1.084	
	Totaal exploitaties	**-1.757**	**-290**	**0**	**1.538**	**-3.005**
1	Voorziening Huurlingsedam fase 1+2 (balans)	612	612			
2	Voorziening TKWM	3.005				3.005
	Totaal rapportage mei-22	**1.860**	**322**	**0**	**1.538**	**0**

7. Totaalbeeld

In onderstaande tabel treft u een samenvatting aan van de hiervoor genoemde structurele en incidentele effecten op de meerjarenbegroting.

19) Tabel: Totaal begrotingssaldo Perspectiefnota 2022

(bedragen x €1.000)	2022	2023	2024	2025	2026
Structureel saldo (hoofdstuk 3)	3.611	3.656	5.568	7.270	1.630
Incidenteel saldo (hoofdstuk 4)	-1.574	-331	-21	-8	0
Bouwgrondexploitaties (hoofdstuk 6)	322	0	1.538	0	0
Totaal Perspectiefnota 2022	**2.358**	**3.325**	**7.085**	**7.262**	**1.630**

8. Provinciaal toezicht

In haar rol van financieel toezichthouder heeft de provincie Gelderland tot taak de financiële positie van de gemeente Wijchen te toetsen aan de op dit moment geldende wet- en regelgeving. De provincie heeft als toetsingskader om in aanmerking te blijven komen voor repressief toezicht:

- Uw begroting is structureel en reëel in evenwicht. De structurele baten dekken ieder jaar ten minste de structurele lasten en de ramingen zijn realistisch. Dit evenwicht geldt voor uw begroting inclusief nieuw beleid. Wij nemen dit mee in onze beoordeling. Als uw begroting niet structureel en reëel in evenwicht is, dan dient aannemelijk te zijn dat het structureel en reëel evenwicht in de begroting in de eerstvolgende jaren (uiterlijk in 2026) tot stand zal worden gebracht.
- Als u de jaarrekening en begroting op tijd inzendt. De jaarrekening vóór 15 juli 2022 en de begroting vóór 15 november 2022.

We voldoen op dit moment aan bovenstaande toets van de provincie, omdat we een structureel positief resultaat voor alle jaarschijven verwachten.

Stelposten
Onderdeel van de huidige begroting 2022 op het gebied van de 2d's is het door de raad vastgestelde pakket aan beheersmaatregelen 'Betaalbaarheid van goede zorg'. De taakstelling die hiermee gemoeid is, bedraagt structureel € 226k. Met dit aanvullend pakket is tevens vastgesteld dat het eindpunt van de bezuinigingsopdracht is bereikt en is duidelijk aangegeven dat niet alle zorg door de gemeente beïnvloedbaar is.

Sociaal Domein
Ook op het gebied van de jeugdzorg is nog steeds onduidelijk hoe de compensatie ten aanzien van de oplopende kosten meerjarig wordt vormgegeven. Voor 2023 zijn de extra middelen nu vrijgegeven, maar het lange termijn beeld is nog onzeker. Het kabinet gaat de komende tijd met gemeenten en andere relevante partijen verder in gesprek over de Hervormingsagenda Jeugd, die moet bestaan uit een combinatie van een set van kostenbesparende maatregelen en een financieel kader waarmee een structureel houdbaarder jeugdstelsel wordt gerealiseerd. Bij het afsluiten van de Hervormingsagenda zal het kabinet ook besluiten over de extra middelen voor 2024 en verder die aan gemeenten beschikbaar gesteld worden. Het advies van de Arbitragecommissie c.q. de Commissie van Wijzen vormt het uitgangspunt. In de cijfers hebben we nu vanaf 2024 dezelfde aanname gedaan als bij de begroting 2022, namelijk uitgaan van 75% van de berekende compensatie uit het advies van de Commissie van Wijzen.

9. Budgetmutaties structureel

Nr.	Onderwerp	Toelichting	2022	2023	2024	2025	2026
9.1	**Elektrische veren**	We gaan vanaf 2023 elektrisch varen over de Maas. Uiterwaarde exploiteert de 2 voetveren in opdracht van Wijchen en Oss. Uiterwaarde koopt 2 nieuwe elektrische pontjes en brengt ze in tegen een jaarlijkse huursom. Hierdoor stijgt onze jaarlijkse bijdrage in de exploitatie. Dat vangen we in 2023 op binnen bestaand budget dankzij de subsidie van het Verenfonds (subsidie bedraagt 35% van onze bijdrage). Het budget is vanaf 2024 ontoereikend omdat de provincie stopt met het Verenfonds.	€ 0	€ 0	-€ 7.600	-€ 7.600	-€ 7.600
9.2	**Huur Flex office Mozaïek**	I.v.m. de opzegging van een aantal huurcontracten door huurders van de FLEX- office Mozaïek worden er minder inkomsten verwacht.	€ 0	-€ 30.000	-€ 30.000	-€ 30.000	-€ 30.000
9.3	**Robuuste regio's**	In de door de Rijksoverheid opgelegde norm van opdrachtgeverschap hebben wij regionaal afspraken met elkaar gemaakt hoe wij een robuuste regio kunnen zijn met betrekking tot de jeugdwet. In de verdere uitwerking van deze NVO maken we de doorontwikkeling van versnipperd werken naar een structurele aanpak met een regionaal team van experts. De verwachting is dat we hierdoor een uitzetting gaan krijgen in de regionale begroting van het Regionaal Ondersteuningsbureau.	pm	pm	pm	pm	pm
9.4	**Muziekonderwijs**	Sinds 2016 subsidiëren we het muziekonderwijs. We hebben hierover met Kans & Kleur afspraken gemaakt. Zo is de unieke situatie dat K&K 4 muziekvakdocenten heeft overgenomen uit de voormalige st. Personeel De Stroming waarvoor de gemeente een betalingsverplichting had. De verplichting gekoppeld aan de 4 muziekdocenten, is overgenomen en onderdeel van de afspraken met K & K. Door CAO-ontwikkelingen zijn de salariskosten in de afgelopen jaren gestegen waardoor ons budget niet langer toereikend is.	€ 0	-€ 13.000	-€ 13.000	-€ 13.000	-€ 13.000
9.5	**Exploitatie overige eigendommen**	De aanslagen voor waterschapslasten vallen in de laatste jaren lager uit dan begroot. Op basis van de werkelijke uitgaven wordt de uitgaven structureel verlaagd.	€ 30.000	€ 30.000	€ 30.000	€ 30.000	€ 30.000
9.6	**Exploitatie overige eigendommen**	De aanslagen voor OZB vallen de laatste jaren lager uit dan begroot. Op basis van de werkelijke uitgaven worden de uitgaven structureel verlaagd.	€ 15.000	€ 15.000	€ 15.000	€ 15.000	€ 15.000

Nr.	Onderwerp	Toelichting	2022	2023	2024	2025	2026
9.7	**Exploitatie overige eigendommen**	Door de verkoop van groenstroken ontvangen we structureel minder opbrengsten uit huur of recognities.	-€ 15.000	-€ 15.000	-€ 15.000	-€ 15.000	-€ 15.000
9.8	**Rente**	Op basis van een geactualiseerde liquiditeitenplanning hebben we de lening portefeuille meerjarig herzien. Hierbij ook rekening houdend met stijgende rentepercentages voor nieuwe leningen. Dit leidt tot een aanpassing in de te betalen rente op langlopende leningen.	-€ 1.000	€ 39.000	-€ 75.000	-€ 51.000	-€ 53.000
9.9	**Functiewaardering raadsadviseur**	De werkgeverscommissie heeft een functiewaarderingstraject uit laten voeren door Leeuwendaal. Daaruit kwam naar voren dat de functie van raadsadviseur/commissiegriffier gewaardeerd is op niveau 11. Dat is nu max. 10	€ 0	-€ 12.000	-€ 12.000	-€ 12.000	-€ 12.000
9.10	**Rekenkamer**	I.v.m. mogelijke wetswijziging zal er sprake zijn van een externe rekenkamer, deze externen zullen een vergoeding moeten krijgen.	pm	pm	pm	pm	pm
9.11	**Rijbewijzen inkomsten**	Op basis van de inkomsten uit de afgelopen 2 jaar stellen we de leges structureel bij.	€ 0	€ 80.000	€ 80.000	€ 80.000	€ 80.000
9.12	**APV**	Betreft algemene kosten APV zoals wegslepen auto's, juridische kosten etc. Hier zijn tot nu toe nog geen kosten voor geraamd in de begroting.	€ 0	-€ 10.000	-€ 10.000	-€ 10.000	-€ 10.000
9.13	**APV**	Op basis van voorgaande jaren kunnen de inkomsten uit APV worden verhoogd. De inkomsten vallen in 2022 mogelijk lager uit door corona, vrijstelling leges en meerjarige vergunningen.	€ 0	€ 10.000	€ 10.000	€ 10.000	€ 10.000
9.14	**Naturalisatie uitgaven**	Op basis van de uitgaven uit de afgelopen 2 jaar stellen we de bedragen voor naturalisaties structureel bij.	€ 0	-€ 15.000	-€ 15.000	-€ 15.000	-€ 15.000
9.15	**Naturalisatie inkomsten**	Op basis van de inkomsten uit de afgelopen 2 jaar stellen we de leges voor naturalisaties structureel bij.	€ 0	€ 15.000	€ 15.000	€ 15.000	€ 15.000
9.16	**Basis registratie Personen inkomsten**	Op basis van de inkomsten uit de afgelopen 2 jaar stellen we de leges voor Basis registratie Personen structureel bij.	€ 0	-€ 22.000	-€ 22.000	-€ 22.000	-€ 22.000
9.17	**Werkzaamheden Baggerplan**	Het baggerplan dateert uit 2013. Onlangs is het plan geactualiseerd. Daar is aan toegevoegd een beschoeiingsplan. Om de baggerwerkzaamheden te kunnen borgen is een kostenuitzetting van € 5.500 aan de voorziening baggerenwatergangen nodig. Het onderhoud van oeverbeschoeiingen is niet belegd. Voor het beheer van de beschoeiingen is een bedrag van € 13.000 structureel benodigd. Tezamen resulteert dit in een uitzetting van € 18.500 aan de voorziening baggeren.	-€ 18.500	-€ 18.500	-€ 18.500	-€ 18.500	-€ 18.500

Nr.	Onderwerp	Toelichting	2022	2023	2024	2025	2026
9.18	**Dekking Baggerplan**	De dekking wordt betrokken bij het nieuwe Beleidsplan Riolering en Water en wordt gedekt uit de rioolheffing.	€ 18.500	€ 18.500	€ 18.500	€ 18.500	€ 18.500
9.19	**Ibor**	Het Iborplan is opnieuw doorgerekend en laat een beperkt tekort zien. Binnenkort wordt het inhoudelijk plan aangeboden.	€ 0	-€ 20.000	-€ 20.000	-€ 20.000	-€ 20.000
9.20	**Degeneratie vergoeding**	Verhoging degeneratievergoeding, vanwege het afwaarderen van de wegen i.v.m. graafwerkzaamheden.	€ 0	€ 25.000	€ 25.000	€ 25.000	€ 25.000
9.21	**Kosten wijkbeheer**	Het minimum uur tarief t.a.v. de inzet van medewerkers (SW, PW, BI en via uitzendbureau) voor onderhoud van de plantsoenen en afval bakken ledigen is verhoogd.	€ 0	-€ 92.379	-€ 92.379	-€ 92.379	-€ 92.379
9.22	**Spoorweg overgangen**	Verplichte bijdragen aan ProRail is structureel hoger dan begroot.	€ 0	-€ 11.000	-€ 11.000	-€ 11.000	-€ 11.000
9.23	**Bijsterhuizen Fase 7**	Het grondgebied is versneld overgedragen aan Wijchen, hierdoor moeten we onderhoudskosten eerder opnemen in de begroting dan voorzien.	-€ 35.000	-€ 35.000	€ 0	€ 0	€ 0
9.24	**Bebording elektrisch rijden**	We verwachten (op basis van de prognoses) dat er in de periode 2021-2025 ongeveer 25 laadpalen per jaar bijkomen. Omdat de bebording per laadpaal zo'n €200,- kost zullen de structurele kosten (bij uitkomende verwachtingen) €5.000,- per jaar zijn.	-€ 1.000	-€ 2.000	-€ 3.000	-€ 4.000	-€ 5.000
9.25	**Regionaal projectleider zorgfraude**	Regionaal wordt ingezet op een projectleider zorgfraude. We nemen hier het Wijchens aandeel voor op.	€ 0	-€ 10.000	-€ 10.000	-€ 10.000	-€ 10.000
9.26	**Landelijk aanpak adreskwaliteit (uitvoering door IBO)**	NW wettelijke plicht die we bij het IBO onder willen brengen (is als toezichthouder hiervoor aangewezen) en dit zal moeten worden vertaald naar de bedrijfsvoering. Dit werken we uit richting de Begroting 2023.	€ 0	Pm	Pm	Pm	Pm
9.27	**Cameratoezicht centrum**	Op twee locaties in het centrum van Wijchen worden de bestaande fietsenstallingen voorzien van cameratoezicht. Om dit project te realiseren is eenmalig een bedrag nodig van 10.000 Euro. Daarnaast dienen er jaarlijks kosten geraamd te worden aangaande onderhoud, hosting, software-updates en eventuele opvolging van storingen. Dit bedrag is 2.000 Euro.	€ 0	-€ 2.000	-€ 2.000	-€ 2.000	-€ 2.000
9.28	**Dekking uit stelpost programmabegroting 2022**	In de begroting 2022 is een stelpost van € 40k opgenomen voor camera's in het centrum in afwachting van het voorstel. Een groot deel van dit budget kan hiermee vrijvallen.	€ 0	€ 40.000	€ 40.000	€ 40.000	€ 40.000
	TOTAAL		**€ 21.000**	**-€ 35.379**	**-€122.979**	**-99.979**	**-€102.979**

10. Effecten uit Programmarapportage mei

Nr.	Onderwerp *(bedragen x € 1.000)*	Mutatie Prorap mei	Reeds Opgenomen *	Mutatie incidenteel 2022
10.1	Vergaderkosten raad	-15		-15
10.2	Inzet reserve Corona	15		15
10.3	Inwerktraject nieuwe raad	-28		-28
10.4	Werving burgemeester	-20		-20
10.5	Vervanging PC's raad	-8		-8
10.6	Wijchen 2035	-7		-7
10.7	Verklaringen omtrent gedrag	-14		-14
10.8	Rijbewijzen	82		82
10.9	Reisdocumenten opbrengsten	37		37
10.10	Reisdocumenten kosten	-30		-30
10.11	Waterschapslasten	30		30
10.12	Gemeentelijke belastingen	15		15
10.13	Huuropbrengsten grond	-24		-24
10.14	Verkoopkosten grond	-5		-5
10.15	Huuropbrengst kasteel	83		83
10.16	Bijdrage Munitax (zie ook 3.06)	-25	-25	0
10.17	OZB opbrengsten (zie ook 3.08)	-63	-63	0
10.18	VRGZ (zie ook 3.06)	35	35	0
10.19	Inkomsten bestuursdwang	43		43
10.20	Straatwerkvergoedingen	25		25
10.21	Bijdrage prorail	-11		-11
10.22	Electra straatverlichting	-16		-16
10.23	Onderhoud straatverlichting	-13		-13
10.24	Vervanging afvalbakken	-9		-9
10.25	Aanpassing bushaltes	-100		-100
10.26	Vitaliteitsmanager Wighenerhorst	-16		-16
10.27	Tijdelijke huisvesting PRO college	-70		-70
10.28	Subsidies amateurkunst	9		9
10.29	Huursubsidie Museum	-83		-83
10.30	Subsidies bieb en streekomroep	6		6
10.31	Onderhoud bomen	-27		-27
10.32	Wijkbeheer	-92		-92
10.33	Begeleiding kwetsbare groepen (corona)	-72		-72
10.34	Inzet reserve Corona	72		72
10.35	Perspectief jongeren (corona)	-93		-93
10.36	Inzet reserve Corona	93		93
10.37	Ontmoetingscentrum ouderen	-30		-30
10.38	Inzet algemene reserve	30		30
10.39	Vitaliteitsmanager Blije Dries	-10		-10
10.40	huurinkomsten flex-office mozaïek	-30		-30
10.41	Lokaal bestedingsplan blokhuismiddelen	-94		-94
10.42	Inzet egalisatiereserve 2d's	94		94
10.43	Rijksbudget BUIG	-1018		-1018
10.44	Minder uitkeringen BUIG	856		856
10.45	Inzet reserve BUIG	163		163
10.46	Cliëntenraad	-7		-7
10.47	MGR werkdeel (zie ook 3.06)	-7	-7	0
10.48	MGR arbeidsmatige dagbesteding (3.06)	-153	-153	0
10.49	Eenzaamheid ouderen (corona)	-16		-16
10.50	Inzet reserve Corona	16		16
10.51	2d’s WMO (zie ook 3.03)	227	227	0
10.52	2d's Jeugdzorg (zie ook 3.03)	241	241	0
10.53	Regionaal bestedingsplan blokhuismiddelen	-167		-167
10.54	Inzet reserve 2d's	167		167
10.55	GGD (zie ook 3.06)	-36	-36	0

Nr.	Onderwerp *(bedragen x € 1.000)*	Mutatie Prorap mei	Reeds Opgenomen *	Mutatie incidenteel 2022
10.56	GGD inzet reserve WMO	36		36
10.57	Omwisselactie containers	-17		-17
10.58	Verwerking restafval	48		48
10.59	Inzameling en verwerking luiers	-27		-27
10.60	Inzameling papier	-5		-5
10.61	inzet Afvalreserve	1		1
10.62	GR ODRN (zie ook 3.06)	-83	-83	0
10.63	GR MARN (zie ook 3.06)	-12	-12	0
10.64	Monitoring stort Alverna	5		5
10.65	Bijstellen bestemmingsplannen	30		30
10.66	Actualiseren bestemmingsplannen	-40		-40
10.67	Winstneming CPO Bergharen (zie 6 grex)	-133	-133	0
10.68	Leegstandsbeheer gemeentekantoor	-18		-18
10.69	Opbrengsten bouwleges	275		275
10.70	Opbrengst leegstandswet	-5		-5
10.71	Overig	18		18
	TOTAAL	**3**	**-9**	**12**

** Een aantal onderwerpen hebben we reeds opgenomen binnen overige hoofdstukken van deze Perspectiefnota. Om dubbelingen te voorkomen corrigeren we die hier.*

Voor een toelichting op bovenstaande posten verwijzen we naar de Programmarapportage mei.

11. Posten incidenteel

Nr.	Onderwerp	Toelichting	Categorie	2022	2023	2024	2025	2026
11.1	**Regionale adaptatiestrategie**	De gemeente participeert in de Werkeenheid Regio Nijmegen, onderdeel klimaatadaptatie RAS (zie ook SOK-WRN, Z/19/029669, collegebesluit 9 april 2019). In de regionale stuurgroep van 18 november 2021 is besloten tot financiering (inhuur) van een regionale procesbegeleider ter ondersteuning van stuurgroep, projectgroep en speerpunttrekkers. Alle partners betalen mee. Kostenraming €10.000 per partner voor 2022 en voor 2023. Voor 2022 is dit bedrag al opgenomen in het budget Waterbeleid.	Onont-koombaar		-€ 10.000			
11.2	**SPUK lokaal preventieakkoord**	In 2021 is een specifieke uitkering ontvangen in het kader van het lokaal preventieakkoord. Deze is doorgeschoven voor besteding naar 2022. Daarnaast is ook een tranche 2022 ontvangen. Om het bestedingsplan en de resultaatverplichting richting het Rijk goed te kunnen volgen nemen we deze gelden budgetneutraal op in de begroting.	Onont-koombaar	-€ 137.313				
11.3	**SPUK lokaal preventieakkoord**	In 2021 is een specifieke uitkering ontvangen in het kader van het lokaal preventieakkoord. Deze is doorgeschoven voor besteding naar 2022. Daarnaast is ook een tranche 2022 ontvangen. Om het bestedingsplan en de resultaatverplichting richting het Rijk goed te kunnen volgen nemen we deze gelden budgetneutraal op in de begroting.	Onont-koombaar	€ 137.313				
11.4	**ZonMW subsidie dementie**	De gemeente Wijchen ontvangt een subsidie van ZonMW voor zinvolle dagactiviteiten voor thuiswonende mensen met dementie. Deze nemen we budgetneutraal op in de begroting.	Onont-koombaar	€ 50.000				
11.5	**ZonMW subsidie dementie**	De gemeente Wijchen ontvangt een subsidie van ZonMW voor zinvolle dagactiviteiten voor thuiswonende mensen met dementie. Deze nemen we budgetneutraal op in de begroting.	Onont-koombaar	-€ 50.000				
11.6	**Woonvisie**	Voor het begeleiden en opstellen van een nieuwe (wettelijk verplichte) woonvisie voor Wijchen is extra budget nodig. Voorstel hiertoe het budget Volkshuisvestingsbeleid (653014) in 2023 incidenteel op te hogen met €15.000. Dit is onontkoombaar gezien de	Onont-koombaar		-€ 15.000			

Nr.	Onderwerp	Toelichting	Categorie	2022	2023	2024	2025	2026
		wettelijke verplichting van het hebben van een actuele woonvisie.						
11.7	**Plaatsvervangend griffier**	27 januari 2022 besloot de gemeenteraad een plaatsvervangend griffier aan te wijzen van de gemeenteraad van Wijchen. De kosten voor tijdelijke vervanging ter hoogte van € 31.250,- als uitzetting mee te nemen in de Perspectiefnota.	Onont-koombaar	-€ 31.250				
11.8	**Baggerplan**	Het onderhoud van C-watergangen is geen wettelijke taak, echter ze zijn wel belangrijk voor het borgen van een goede waterhuishouding. Om een goed inzicht te krijgen in de kwaliteit van onze c-watergangen en voor het opstellen van een uitvoeringsplan is het nodig er een inventarisatie uitgevoerd wordt. De kosten verbonden aan deze inventarisatie bedragen € 15.000.	Onont-koombaar		-€ 15.000			
11.9	**Up 2022**	Extra werkzaamheden die in het uitvoeringsprogramma openbare werken van 2022 zijn opgenomen, maar bij de begroting nog niet bekend waren.	Onont-koombaar	-€ 41.000				
11.10	**Up 2022**	Dekking voor de extra werkzaamheden van het uitvoeringsprogramma komt uit de reserve groen.	Onont-koombaar	€ 41.000				
11.11	**Openbare verlichting**	Bij de aanleg van Bijsterhuizen (fase 2 en fase 5) is er een eigen net aangelegd. Nu moet een verdeelstation verplaatst worden uit een ruimte van Liander. Twee verdeelstations zijn aangepast in verband met het stoppen van het tf-signaal.	Onont-koombaar	-€ 35.000				
11.12	**Openbare verlichting**	Inzet reserve openbare verlichting.	Onont-koombaar	€ 35.000				
11.13	**Dakvervanging Gemeentewerf**	Het dak boven het kantoorgedeelte van de gemeentewerf blijft aanhoudend lekkages geven. Uitvoering willen we dan ook een jaar naar voren halen.	Onont-koombaar	€ 38.000	-€ 38.000			
11.14	**Onderhoudsfonds**	Onderhoudswerkzaamheden worden gedekt uit de egalisatiereserve onderhoud gebouwen.	Onont-koombaar	-€ 38.000	€ 38.000			
11.15	**Aanschaf 5 extra brengcontainers luiers**	Juni vorig jaar is een krediet beschikbaar gesteld voor de aanschaf van 11 brengcontainers. De inzameling is in november 2021 van start gegaan. De inzameling is een succes en de capaciteit moet worden uitgebreid. Op drie locaties zijn al containers bijgeplaatst. Maar de verwachting is dat er dit jaar nog twee extra nodig zijn.	Onont-koombaar	€ 32.000				
11.16	**Voorziening afvalinfra**	Dekking is voorzien uit de voorziening afvalinfrastructuur.	Onont-koombaar	-€ 32.000				

Nr.	Onderwerp	Toelichting	Categorie	2022	2023	2024	2025	2026
11.17	**Verkeersveiligheid Bijsterhuizen 30ste straat**	Aanleg van ontbrekende fiets- en/of voetgangersvoorzieningen langs de 30e straat Bijsterhuizen. Deze voorzieningen ontbreken en zijn wel aanwezig op andere vergelijkbare wegen in Bijsterhuizen. Daarnaast zijn ook bijbehorende verkeer remmende maatregelen voor de 30e straat van toepassing.	Onont-koombaar	-€ 200.000				
11.18	**Dekking verkeersveiligheid Bijsterhuizen 30e straat**	We ontvangen van de GR Bijsterhuizen een bijdrage om deze voorzieningen te realiseren.	Onont-koombaar	€ 200.000				
11.19	**Nader onderzoek bestrijding leegstand in het centrum en rol horeca.**	De leegstand in het centrum neemt snel toe. Veel leegstaande panden worden gevuld door horecabedrijven en met name bezorgdiensten. Deze functie versterkt het centrum niet. We willen onderzoeken op welke wijze we tot een aanpak kunnen komen waarbij de aantrekkelijkheid van centrum gewaarborgd blijft.	nieuw beleid	-€ 15.000				
11.20	**Kindregeling toegankelijk maken voor kinderen van Oekrainse vluchtelingen**	I.v.m. een grotere doelgroep stijgen de kosten tijdelijk naar verwachting.	nieuw beleid	-€ 11.000	-€ 22.000			
11.21	**Duurzaam bomenbestand**	Voor het duurzaam in standhouden van het bomenbestand is een planmatige aanpak voor de lange termijn gewenst. O.a. aspecten als ecosystemen, groeiruimte, ziekten- en plagen, bewonerswensen etc. zullen worden meegenomen. De start (inventarisaties) is in 2022 en zal in 2023 worden afgerond.	nieuw beleid	-€ 20.000	-€ 20.000			
11.22	**Knelpunten geluid wegverkeer**	De raad heeft op 27 januari 2022 een motie aangenomen om onderzoek op te starten om in beeld te brengen waar knelpunten m.b.t. geluid zijn, uit te werken welke mogelijkheden er tot geluidsreductie zijn en hiervan de financiële gevolgen in kaart te brengen. De onderzoeksresultaten te presenteren voor de behandeling van de perspectiefnota in juli 2023. Voor de uitvoering van dit onderzoek moet een akoestisch onderzoekbureau worden ingeschakeld.	nieuw beleid	-€ 12.500				
11.23	**Professionalisering beheer MFA's**	De raad heeft in vergadering op 21 oktober 2021 (nr: Z/20/53294) de Notitie beheer en exploitatie maatschappelijk vastgoed vastgesteld. De raad besloot tevens om het beheer op de werkvloer van multifunctionele accommodaties te professionaliseren.	nieuw beleid	-€ 16.500				

Nr.	Onderwerp	Toelichting	Categorie	2022	2023	2024	2025	2026
		Stichting Het Mozaïek voert in 2022 als proef het beheer op de werkvloer en de administratie van De Brink en de Suikerberg op contract uit. Richting de Begroting 2023 werken we dit initiatief voor alle MFA's verder uit.						
11.24	**Formatie- uitbreiding juridisch advies WMO, Jeugd en gezondheid**	Door de toename van het aantal complexe juridische vraagstukken en procedures als gevolg van de structureel ingevoerde bezuinigingsmaatregelen alsmede de vele ontwikkelingen van het beleid binnen het sociaal domein is structureel meer juridische inzet noodzakelijk. Structureel vragen we in de Begroting 2023 hier nieuw beleid voor aan.	nieuw beleid	-€ 33.250				
11.25	**Straatcoaches**	De pilot straatcoaches loopt af in juni 2022. Om de werkzaamheden van de straatcoaches voort te zetten willen we structureel straatcoach werkzaamheden opnemen in de begroting voor de komende 4 jaar. De kosten voor deze inhuur bedragen 125.000 per jaar. De kosten zullen gedeeld worden met de gemeente Druten volgens de bekende verdeelsleutel.	nieuw beleid	-€ 41.667				
11.26	**Bibob beleid**	In dec 2020 is in Tweestromenland nieuw Bibob beleid vastgesteld. In 2021 is gestart met de uitvoering van dit beleid. In 2022 is dit beleid geëvalueerd. N.a.v. de evaluatie is er een Bibob coördinator aangesteld die op korte termijn gaat starten binnen de WDW. Voor de verdere uitwerking van het beleid verwachten wij een budget nodig te hebben van 5.000,- per jaar. Deze kosten worden gedeeld met de gemeente Druten. Dit budget wordt gebruikt om een bijdrage te leveren aan de samenwerking in TSL. Verdere kosten worden gemaakt t.b.v. expertise inhuur, kennis en lokale doorontwikkeling.	nieuw beleid	-€ 3.240				
11.27	**Cameratoezicht centrum**	Op twee locaties in het centrum van Wijchen worden de bestaande fietsenstallingen voorzien van cameratoezicht. Om dit project te realiseren is eenmalig een bedrag nodig van 10.000 Euro. Daarnaast dienen er jaarlijks kosten geraamd te worden aangaande onderhoud, hosting, software-updates en eventuele opvolging van storingen. Dit bedrag is 2.000 Euro.	nieuw beleid	-€ 10.000				
11.28	**Vrijval stelpost cameratoezicht**	In de begroting 2022 is een stelpost van € 40k opgenomen voor camera's in het centrum in afwachting	nieuw beleid	€ 10.000				

Nr.	Onderwerp	Toelichting	Categorie	2022	2023	2024	2025	2026
	(programmabegroting 2022)	van het voorstel. Een groot deel van dit budget kan hiermee vrijvallen.						
11.29	**Toekomstbestendige warenmarkt Wijchen**	Landelijk staat de warenmarkt onder druk, maar tegelijkertijd is de weekmarkt op veel plaatsen nog altijd een begrip en een publiekstrekker. In Wijchen is dit niet anders. Daarom heeft de gemeente behoefte aan inzicht hoe de warenmarkt in Wijchen eruit ziet en welke veranderingen er nodig zijn om toekomstbestendig te worden.	nieuw beleid	-€ 15.000				
11.30	**Onderzoek inwonerspas plus**	Onderzoek naar een breed inzetbare inwonerspas plus, waar minimaregelingen aan gekoppeld kunnen worden. Belangrijkste kansen zijn het vereenvoudigen van (administratieve) handelingen voor de inwoner, stimuleren van de lokale economie en inzetten op het verhogen van het bereik van minima.	Nieuw beleid	-€ 15.000				
11.31	**Onderzoek Alverna Heumenseweg**	In en rondom Alverna spelen diverse initiatieven. Zo wordt de Wichenerhorst omgevormd tot een recreatiepark van Landal, is er een vraag om uitbreiding van een camping en wil de supermarkt graag wat meer ruimte. Daarnaast spelen er nog diverse kleinere (woningbouw)initiatieven. Al deze initiatieven samen vragen om een integrale benadering. Er zullen ook enkele onderzoeken moeten worden uitgevoerd. In elk geval een onderzoek naar de verkeerssituatie op de Heumenseweg en mogelijk ook nog een ruimtelijk onderzoek.	Nieuw beleid	-€ 25.000				
11.32	**Optimalisatie beheer openbare parkeergarages**	Het beheer van openbare parkeergarages is sub-optimaal georganiseerd. Op basis van extern onderzoek zijn aanbevelingen gedaan om het beheer intern anders te beleggen. Incidenteel is € 5.000,- nodig voor een professionaliseringsslag. Vervolgens is een structureel budget van € 3.000,- opgenomen bij gewenst nieuw beleid (hoofdstuk 13).	Nieuw beleid	-€ 8.000				

12. Incidenteel totaalbeeld

Incidenteel meerjarenperspectief *(x € 1)*	2022	2023	2024	2025	2026
Begroting 2019					
WBDBO	-20.000				
Programmabegroting 2020					
Boardbusters raadsverkiezingen	-18000				
Ondernemers Awards		-7500		-7.500	
Subsidie verenigingen afbouwregeling oud papier	-10.000				
Revolverend fonds duurzaamheid	-50.000				
Perspectiefnota 2020					
Omgevingswet	-21.000				
Programmabegroting 2021					
WK Damesvolleybal 2022	-20.000				
Samenwerking SchuldHulpMaatje	-8.410	-12.144			
Bedrijventerrein Wijchen Oost	-250.000				
Afdekking algemene reserve bedrijventerrein Wijchen Oost	250.000				
Perspectiefnota 2021					
WDW (3.08)	-45.000	-23.000	-23.000		
Omgevingswet (3.09)	-100.000				
Samenwerkingswijzer	-8.340				
Computers raadsleden	-30.000				
Herstel bakenbomen		-75.000			
Coördinatie windenergie	-30.000				
Windenergie t.l.v. reserve duurzaamheid	30.000				
Ambulantiseringsmiddelen GGZ	29.683				
Ambulantiseringsmiddelen GGZ	-29.683				
Straatcoaches	-43.333				
Ondertussengroep inburgering	-30.000				
Vervolg sociale opdracht in routekaart Hart van Zuid	-45.000	-45.000			
Vervolg sociale opdracht in routekaart Hart van Zuid	-50.000	-50.000			
Programmabegroting 2022					
Straatcoaches	-86.667				
Groene Metropool/vaste jaarlijkse bijdrage	32.000				
Verkeerszuilen centrum	-12.500				

Incidenteel meerjarenperspectief *(x € 1)*	**2022**	**2023**	**2024**	**2025**	**2026**
Uitvoering regionale communicatiestrategie klimaatadaptatie	-11.000	-11.000			
Egalisatie tarief hondenbelasting			2.065		
Schoolmaatschappelijk werk lokaal	-75.000				
Jongerenwerk	-75.000				
Jeugdconsulenten	-100.000				
Specialistisch ondersteuning Jeugd GGZ (SOJ)	-70.000				
Doorontwikkeling WDW - advies hybride werken	-6.480				
Onderzoek waterstofstation Bijsterhuizen	-25.000				
Juridische kosten sociaal domein	-25.000	-25.000			
Verkoop voormalig Antoniusschool Alverna	500.000				
Amendement Onderzoek verlichte ontsluitingsroute kernen	-10.000				
Perspectiefnota 2022					
Effecten Programmarapportage Mei 2021 (hoofdstuk 10)	12.000				
Verhoogde winstneming Bijsterhuizen (4 miljoen totaal)	2.500.000				
Winstneming Bijsterhuizen naar algemene reserve	-2.500.000				
WDW (3.07)	-875.000				
Plaatsvervangend griffier	-31.250				
Regionale adaptatiestrategie		-10.000			
Baggerplan		-15.000			
Opstellen Woonvisie		-15.000			
Nader onderzoek bestrijding leegstand in het centrum en rol horeca.	-15.000				
Kindregeling toegankelijk maken voor kinderen van Oekrainse vluchtelingen	-11.000	-22.000			
Duurzaam bomenbestand	-20.000	-20.000			
Knelpunten geluid wegverkeer	-12.500				
Professionalisering beheer MFA's	-16.500				
Formatie- uitbreiding juridisch advies WMO, Jeugd en gezondheid	-33.250				
Straatcoaches	-41.667				
Bibob beleid	-3.240				
Cameratoezicht centrum	-10.000				
Dekking uit stelpost programmabegroting 2022	10.000				
Toekomstbestendige warenmarkt Wijchen	-15.000				
Onderzoek inwonerspas plus	-15.000				
Optimalisatie beheer openbare parkeergarages	-8.000				
Onderzoek Alverna Heumenseweg	-25.000				
TOTAAL Incidenteel	**-1.574.137**	**-330.644**	**-20.935**	**-7.500**	**0**

13. Gewenst nieuw beleid (nog niet toegekend)

Nr.	Onderwerp	Toelichting	I / S	2022	2023	2024	2025	2026
13.1	**De Blije Dries**	In de informatienota hebben we uiteengezet dat we stichting De Blije Dries financieel te hulp willen schieten. We stellen structurele financiële steun voor (in diensten) om het voortbestaan van de speeltuin te garanderen. Hierbij is het algemeen belang gediend van een laagdrempelig toegankelijke en sociaal-veilige (nostalgische) speeltuin voor de inwoners van Wijchen, in het bijzonder voor gezinnen met een laag inkomen.	S	€ 0	Pm	Pm	Pm	Pm
13.2	**Dementie, eenzaamheid en mantelzorg.**	We willen dat iedereen in de samenleving mee kan doen. Om te zorgen dat iedereen zo lang mogelijk thuis kan blijven wonen, wordt preventie nog belangrijker. Zo groeit het aantal mensen met dementie de komende jaren explosief. Ook de druk op mantelzorgers neemt verder toe. Veel mensen voelen zich eenzaam. We werken dit uit richting de Begroting 2023.	S	€ 0	Pm	Pm	Pm	Pm
13.3	**Preventieve inzet SWT (motie bij begroting 2022)**	Bij de Begroting 2022 is, vanuit compensatiemiddelen Jeugd, incidenteel 320k toegekend voor preventieve inzet bij het sociaal wijkteam. Via een motie is gevraagd de structurele component vanaf 2023 in beeld te brengen. De inzet is beschreven in een beslisnota (Structurele extra inzet preventie jeugd en regieteam 75650) en aan de raad ter besluitvorming aangeboden.	S	€ 0	-€ 295.000	-€ 295.000	-€ 295.000	-€ 295.000
13.4	**Uitbreiding regieteam SWT**	Door de uitbreiding van formatie van het regieteam kunnen de medewerkers van het regieteam de casussen oppakken waarbij er sprake moet zijn van zorginzet bij overlast en onveilige situatie en bij nazorg na detentie. In 2021/2022 was dit nog een pilot. Dit is onderdeel van de beslisnota (Structurele extra inzet preventie jeugd en regieteam 75650).	S	€ 0	-€ 58.400	-€ 58.400	-€ 58.400	-€ 58.400
13.5	**Formatie-uitbreiding juridisch advies WMO, Jeugd en gezondheid**	Door de toename van het aantal complexe juridische vraagstukken en procedures als gevolg van de structureel ingevoerde bezuinigingsmaatregelen alsmede de vele ontwikkelingen van het beleid binnen het sociaal domein is structureel meer juridische inzet noodzakelijk.	S	€ 0	-€ 57.000	-€ 57.000	-€ 57.000	-€ 57.000
13.6	**Verduurzaming Mozaïek**	De grootste multifunctionele accommodatie 't Mozaïek verduurzamen, waarmee het voldoet aan alle actuele	S	€ 0	€ 0	-€ 141.200	-€ 141.200	-€ 141.200

Nr.	Onderwerp	Toelichting	I / S	2022	2023	2024	2025	2026
		bouwkundige en klimaateisen voor een zo energieneutraal mogelijke exploitatie en een gezond (werk-) klimaat.						
13.7	**Dorpsondersteuner voor Alverna**	De dorpen Hernen, Leur en Bergharen kennen al een aantal jaar dorpsondersteuners. De inzet is succesvol, omdat de dorpsondersteuners mensen de weg wijzen en verbinden. Hierdoor is er minder eenzaamheid, eerder hulp, mensen wonen langer thuis, vinden we collectieve oplossingen voor individuele problemen en besparen we op kosten voor zorg en welzijn. In Alverna zijn de buurtnetwerken versterkt. Een volgende stap is een dorpsondersteuner. We denken aan 10 uur per week betaald en 10 uur vrijwillig.	S	€ 0	-€ 28.000	-€ 28.000	-€ 28.000	-€ 28.000
13.8	**Compensatie achterblijven zorgtoeslag in bijzondere bijstand voor premie collectieve zorgverzekering.**	Verhogen van de bijzondere bijstand voor de uitgebreide zorgverzekering van € 37,50 per maand naar € 50,- per maand; voor de reguliere polis van € 15,- naar 20,-. Regeling chronisch zieken van € 275,- per jaar naar € 350 per jaar.	S	€ 0	-€ 150.000	-€ 150.000	-€ 150.000	-€ 150.000
13.9	**Bibliotheekwerk**	De Bibliotheek Wijchen is een organisatie met een krappe professionele formatie en vele vrijwilligers. Er komen taken bij op het gebied van dienstverlening digitale overheid. Het signaal is afgegeven dat met de huidige formatie niet langer invulling gegeven kan worden aan alle maatschappelijk relevante taken. Formatie-uitbreiding t.b.v. vrijwilligerscoördinatie, ondersteuning receptieve functie, zichtbaarheid en management is verhoging subsidie nodig. Het alternatief is afschalen dienstverlening (en gedeeltelijke sluiting). Samen met de bibliotheek werken we dit richting de begroting 2023 verder uit.	S	€ 0	Pm	Pm	Pm	Pm
13.10	**Taalcoordinator Digi-Taalhuis Wijchen**	De bibliotheek heeft in samenwerking met de gemeente de certificering aangevraagd om formeel Digi-Taalhuis te worden. Dit past in het lokale en regionale beleid rondom educatie basisvaardigheden. Een meerjarenbeleidsplan is in concept opgesteld. Met de aanstelling van een taalcoordinator geven we een kwaliteitsimpuls aan ons beleid en onze wettelijke taak in het kader van laaggeletterdheid.	S	€ 0	-€ 24.000	-€ 24.000	-€ 24.000	-€ 24.000
13.11	**Straatcoaches**	De pilot straatcoaches loopt af in juni 2022. Om de werkzaamheden van de straatcoaches voort te zetten willen we structureel straatcoach werkzaamheden opnemen in de	S	€ 0	-€ 83.333	-€ 83.333	-€ 83.333	-€ 83.333

Nr.	Onderwerp	Toelichting	I / S	2022	2023	2024	2025	2026
		begroting voor de komende 4 jaar. De kosten voor deze inhuur bedragen 125.000 per jaar. De kosten zullen gedeeld worden met de gemeente Druten volgens de bekende verdeelsleutel.						
13.12	**Bibob beleid**	In dec 2020 is in Tweestromenland nieuw Bibob beleid vastgesteld. In 2021 is gestart met de uitvoering van dit beleid. In 2022 is dit beleid geëvalueerd. N.a.v. de evaluatie is er een Bibob coördinator aangesteld die op korte termijn gaat starten binnen de WDW. Voor de verdere uitwerking van het beleid verwachten wij een budget nodig te hebben van 5000,- per jaar. Deze kosten worden gedeeld met de gemeente Druten. Dit budget wordt gebruikt om een bijdrage te leveren aan de samenwerking in TSL. Verdere kosten worden gemaakt t.b.v. expertise inhuur, kennis en lokale doorontwikkeling.	S	€ 0	-€ 3.240	-€ 3.240	-€ 3.240	-€ 3.240
13.13	**Motie inwonerspas**	Een breed inzetbare inwonerspas plus, waar minimaregelingen aan gekoppeld kunnen worden. Belangrijkste kansen zijn het vereenvoudigen van (administratieve) handelingen voor de inwoner, stimuleren van de lokale economie en inzetten op het verhogen van het bereik van minima. We werken dit voorstel verder uit richting de Begroting 2023.	S	€ 0	Pm	Pm	Pm	Pm
13.14	**Vluchtelingen**	Kosten voor Vluchtelingenwerk door meer toestroom m.b.t. inburgering. Om vluchtelingen voor te bereiden op de Nederlandse arbeidsmarkt, waarbij de gemeente verantwoordelijk is voor de participatie door het vinden van een baan. De afgelopen jaren hebben we de subsidie aan stichting Vluchtelingenwerk incidenteel gedekt. Voor deze structurele taak willen we structurele middelen opnemen en gaan hierover in gesprek over een budgetsubsidie. Dit werken we uit in een voorstel.	S	€ 0	-€ 200.000	-€ 200.000	-€ 200.000	-€ 200.000
13.15	**Verkeerslichten VRI Hoefsestraat**	In de schriftelijke vragen en antwoorden is een oplossingsrichting voor de VRI Hoefsestraat aangedragen (Z/22/075282). Om tot een oplossing te komen stellen we voor een krediet van € 45k voor verkeerslichten beschikbaar te stellen. Hier nemen de kapitaalslasten daarvoor op, uitgaande van uitvoering in 2023.	S	€ 0	€ 0	-€ 3.675	-€ 3.675	-€ 3.675

Nr.	Onderwerp	Toelichting	I / S	2022	2023	2024	2025	2026
13.16	**Aanpassen drempel Maasbandijk tussen Batenburg en Niftrik**	De aangebrachte drempels zijn niet aangelegd volgens de richtlijnen voor een 60 km/u weg. In overleg met de LBG Batenburg is een vervangingsplan opgesteld. Investering bedraagt € 63.175. We nemen hier de kapitaallasten op.	S	€ 0	-€ 2.001	-€ 2.001	-€ 2.001	-€ 2.001
13.17	**MUP Mobiliteit**	Tijdens de raadsverg. 27-1-2022 is het MUP-mobiliteit vastgesteld. Maatregel 5: snelheid buiten de bebouwde kom (investering 2023, 150K/jaar, doorbelast van 2024).	S	€ 0	€ 0	-€ 4.750	-€ 8.000	-€ 12.000
13.18	**MUP Mobiliteit**	Tijdens de raadsverg. 27-1-2022 is het MUP-mobiliteit vastgesteld. Als wenselijke maatregelen zijn maatregel 19, 4a, 9a en 10 gedefinieerd, met structurele en incidentele kosten, zie voorstel Z/21/068537.	S	€ 0	-€ 35.000	-€ 70.000	-€ 25.000	-€ 25.000
13.19	**Uitvoering beleidsplan natuur & biodiversiteit**	Na vaststelling van het beleidsplan in dec. 2019 en concretisering daarvan in 2021 (zie informatienota zaaknr. 22 69907) is de uitvoering opgestart. Voor diverse maatregelen is in de periode tot en met 2026 geld nodig om die uit te kunnen voeren. Naast de kosten uit de notitie concretisering zijn ook de kosten voor aanleg van akkerranden meegenomen (motie stimulering biodiversiteit akkerranden).	S	€ 0	-€ 23.300	-€ 25.350	-€ 26.600	-€ 25.600
13.20	**Uitvoering SMP Wijchen**	Met Talis is het Soortenmanagementplan Wijchen opgesteld. Voor renovatieprojecten is daarmee niet steeds een aparte ontheffingsprocedure Wet natuurbescherming nodig. En gaandeweg wordt de leefomgeving voor beschermde, gebouw bewonende dieren verbeterd. Ook particulieren kunnen hiervan gebruik maken. Jaarlijkse uitvoeringskosten zijn er voor aanvullend onderzoek naar aanwezige soorten en monitoring van mitigatievoorzieningen. De vergoeding in de leges werken we uit richting de begroting. Talis dekt een gelijk bedrag.	S	€ 0	-€ 30.000	-€ 30.000	-€ 30.000	-€ 30.000
13.21	**Optimalisatie beheer openbare parkeergarages**	Het beheer van openbare parkeergarages is sub-optimaal georganiseerd. Op basis van extern onderzoek zijn aanbevelingen gedaan om het beheer intern anders te beleggen. Incidenteel is €5000,- nodig voor een professionaliseringsslag. (Zie hoofdstuk 11 posten incidenteel). Vervolgens is een structureel budget van € 3.000,- gevraagd.	S	€ 0	-€ 3.000	-€ 3.000	-€ 3.000	-€ 3.000
13.22	**Lokale tegemoetkoming**	Reservering van budget om betalingsproblemen en problematische schulden door gasrekening te voorkomen voor huishoudens met alleen AOW, chronisch zieken,	I		-€ 315.000			

Nr.	Onderwerp	Toelichting	I / S	2022	2023	2024	2025	2026
	bijzondere groepen energielasten	schuldsaneringstrajecten en dreigende afsluitingen. Afhankelijk van Rijksbeleid wordt dit bedrag nog mogelijk (deels) gecompenseerd.						
13.23	**MUP Mobiliteit**	Tijdens de raadsverg. 27-1-2022 is het Meerjaren Uitvoerings Programma (MUP) Mobiliteit vastgesteld. Maatregel 3-7-1: actualisatie wegencategorisering, t.b.v. auto, fiets en OV, inclusief visie Landbouwverkeer en onderzoek sluipverkeer.	I		-€ 20.000			
13.24	**MUP Mobiliteit**	Tijdens de raadsverg. 27-1-2022 is het MUP-mobiliteit vastgesteld. Maatregel 13-16: actualisatie parkeerbeleid auto en fiets. En bedrijventerrein.	I		-€ 30.000			
13.25	**MUP Mobiliteit**	Tijdens de raadsverg. 27-1-2022 is het MUP-mobiliteit vastgesteld. Maatregel 14: actualisatie parkeernormen.	I		-€ 10.000			
13.26	**MUP Mobiliteit**	Tijdens de raadsverg. 27-1-2022 is het MUP-mobiliteit vastgesteld. Er is een bijdrage gewenst zodra de provincie Gelderland de kruising Van Cittersweg - Drutenseweg gaat aanpakken. Dit is met een p.m. post opgenomen voor 2024, zie voorstel Z/21/068537.	I			Pm		
13.27	**Inrichting stapsteen Oude Schaarsestr.**	Naar aanleiding van de motie Natuurontwikkeling gemeente Wijchen (zaaknr. 20 51968) zijn locaties voor bosaanplant in beeld gebracht (informatienota 21 63199). Een daarvan is een gemeentelijk perceel in de buurt van Bergharen. Door inrichting van dat perceel wordt bijgedragen aan de invulling van ecologische verbindingszone Heumen-Horssen.	I		-€ 45.500			
13.28	**Groene snelheidsmeter met spaarpot voor goede wijkbestemming**	De aangenomen motie “groene snelheidsmeter” roept het college op om te onderzoeken of een pilot met een groene snelheidsmeter gestart kan worden, die naast de twee andere snelheidsdisplays in te zetten is, in woonwijken die zich daarvoor aanmelden. Hierover uiterlijk op 1 september 2022 met een voorstel naar de gemeenteraad te komen”. We stellen voor te starten met een pilot. Eenmalig voor de aanschaf € 10k, overig budget voor beloning (5 locaties).	I		-€ 17.000	-€ 7.000	€ 0	€ 0

14. Samenvatting per programma

In onderstaande tabel zijn alle wijzingen ten opzichte van de primitieve begroting 2022 per programma weergegeven. Bij iedere wijziging staat de verwijzing naar het raadsbesluit of de locatie in deze Perspectiefnota weergegeven. In een aantal programma's vindt u de term "technische correctie" terug. Dit houdt een administratieve wijziging in, welke neutraal voor het resultaat is en geen beleidswijziging met zich mee brengt.

Programma	Omschrijving	2022	2023	2024	2025	2026
0	Primitieve begroting 2022	-65.787	-64.524	-65.232	-66.747	-67.900
0	Budgetoverhevelingen 2021-2022	-721	0	0	0	0
0	mrt-21 57138 december circulaire	-362	-281	-278	-285	-304
0	Technische correcties	0	0	0	0	0
0	3.01 Meicirculaire	-3.639	-5.178	-7.774	-9.687	-4.832
0	3.06 Gemeenschappelijke regelingen	900	180	170	335	511
0	3.08 OZB inkomsten	63	-34	-118	-253	-318
0	3.10 Kapitaallasten	-92	-173	-238	-227	-253
0	3.11 Prijsindexatie	0	448	1328	1886	2497
0	3.12 structurele budgetmutaties	-29	-115	-1	-25	-23
0	4 incidenteel programmarapportage	-129	0	0	0	0
0	4 Incidenteel onontkoombaar	31	0	0	0	0
0	4 Incidenteel nieuw beleid	8	0	0	0	0
	TOTAAL PROGRAMMA 0	**-69.757**	**-69.677**	**-72.143**	**-75.003**	**-70.622**
1	Primitieve begroting 2022	3.611	3.591	3.649	3.702	3.763
1	Budgetoverhevelingen 2021-2022	28	0	0	0	0
1	Technische correcties	0	0	0	0	0
1	3.01 Meicirculaire	36	36	36	36	36
1	3.06 Gemeenschappelijke regelingen	-36	-37	-37	-37	-37
1	3.11 Prijsindexatie	0	5	65	124	183
1	3.12 structurele budgetmutaties	-28	-38	-38	-38	-38
1	4 incidenteel programmarapportage	-43	0	0	0	0
1	4 Incidenteel nieuw beleid	45	0	0	0	0
	TOTAAL PROGRAMMA 1	**3.613**	**3.557**	**3.675**	**3.787**	**3.907**
2	Primitieve begroting 2022	4.659	4.942	5.075	5.207	5.274
2	Amendementen Begroting 2023	70	60	60	60	60
2	Budgetoverhevelingen 2021-2022	226	0	0	0	0
2	Technische correcties	0	0	-1	0	0
2	3.10 Kapitaallasten	-93	-22	8	8	83

Programma	Omschrijving	2022	2023	2024	2025	2026
2	3.11 Prijsindexatie	0	24	42	62	76
2	3.12 structurele budgetmutaties	36	115	89	90	91
2	4 incidenteel programmarapportage	124	0	0	0	0
	TOTAAL PROGRAMMA 2	**5.022**	**5.119**	**5.273**	**5.427**	**5.584**
3	Primitieve begroting 2022	291	282	251	268	268
3	Budgetoverhevelingen 2021-2022	36	0	0	0	0
3	Technische correcties	0	0	0	0	0
3	3.11 Prijsindexatie	0	3	6	9	11
3	4 incidenteel programmarapportage	16	0	0	0	0
3	4 Incidenteel nieuw beleid	30	0	0	0	0
3	**TOTAAL PROGRAMMA 3**	**373**	**285**	**257**	**277**	**279**
4	Primitieve begroting 2022	3.232	3.314	4.248	4.664	4.664
4	Techn corr NPO middelen onderwijs	-306	-178	0	0	8
4	3.10 Kapitaallasten	2	101	115	110	104
4	3.11 Prijsindexatie	0	3	6	9	15
4	4 incidenteel programmarapportage	70	0	0	0	0
4	**TOTAAL PROGRAMMA 4**	**2.998**	**3.240**	**4.369**	**4.783**	**4.791**
5	Primitieve begroting 2022	8.115	8.229	8.257	8.332	8.441
5	Amendementen Begroting 2023	104	104	104	104	104
5	Budgetoverhevelingen 2021-2022	208	0	0	0	0
5	Technische correcties	0	0	0	0	0
5	3.10 Kapitaallasten	-5	40	40	38	36
5	3.11 Prijsindexatie	0	48	83	121	174
5	3.12 structurele budgetmutaties	0	33	33	33	33
5	4 incidenteel programmarapportage	187	0	0	0	0
5	4 incidenteel onontkoombaar	0	15	0	0	0
5	4 Incidenteel nieuw beleid	20	20	0	0	0
5	**TOTAAL PROGRAMMA 5**	**8.629**	**8.489**	**8.517**	**8.628**	**8.788**
6	Primitieve begroting 2022	40.408	40.066	40.219	40.478	40.983
6	Budgetoverhevelingen 2021-2022	23	0	0	0	0
6	mrt-21 57138 december circulaire	271	274	278	285	304
6	Techn corr NPO middelen onderwijs	306	178	0	0	0
6	3.01 Meicirculaire	1716	767	16	16	16
6	3.02 BUIG	0	163	136	107	76

Programma	Omschrijving	2022	2023	2024	2025	2026
6	3.03 Jeugd en Wmo nieuw	-468	-280	-290	-425	-461
6	3.04 Wmo klassiek	0	246	285	273	261
6	3.06 Gemeenschappelijke regelingen	261	366	366	413	516
6	3.10 Kapitaallasten	-102	11	27	26	24
6	3.11 Prijsindexatie	0	22	63	124	170
6	3.12 structurele budgetmutaties	0	40	40	40	40
6	4 incidenteel programmarapportage	46	0	0	0	0
6	4 Incidenteel nieuw beleid	76	22	0	0	0
6	**TOTAAL PROGRAMMA 6**	**42.537**	**41.875**	**41.140**	**41.337**	**41.929**
7	Primitieve begroting 2022	1.660	1.608	1.550	1.574	1.639
7	Budgetoverhevelingen 2021-2022	101	0	0	0	0
7	Technische correcties	0	0	0	0	0
7	3.06 Gemeenschappelijke regelingen	48	45	45	45	45
7	3.10 Kapitaallasten	-74	0	0	0	0
7	3.11 Prijsindexatie	0	15	116	189	307
7	4 incidenteel programmarapportage	-41	0	0	0	0
7	4 incidenteel onontkoombaar	0	10	0	0	0
7	4 Incidenteel nieuw beleid	12,5	0	0	0	0
7	**TOTAAL PROGRAMMA 7**	**1.707**	**1.678**	**1.711**	**1.808**	**1.991**
8	Primitieve begroting 2022	1.137	1039	1.535	1.576	1.615
8	Budgetoverhevelingen 2021-2022	100	0	0	0	0
8	Technische correcties	0	0	0	0	0
8	3.01 Meicirculaire	279	0	0	0	0
8	3.06 Gemeenschappelijke regelingen	88	86	113	114	101
8	3.10 Kapitaallasten	0	3	3	2	2
8	3.11 Prijsindexatie	1000	502	4	6	7
8	4 incidenteel programmarapportage	-242	0	0	0	0
8	4 incidenteel onontkoombaar	0	15	0	0	0
8	4 Incidenteel nieuw beleid	25	0	0	0	0
8	6 Bouwgrondexploitaties	133	466	-1538	0	0
8	**TOTAAL PROGRAMMA 8**	**2.520**	**2.111**	**117**	**1.698**	**1.725**
	TOTAAL PERSPECTIEFNOTA	**-2.358**	**-3.325**	**-7.085**	**-7.262**	**-1.630**

Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties

Gemeentefonds

Meicirculaire 2022

de gemeentebesturen, ter attentie van de raden en de colleges van B&W

DGOBDR/ Bestuur, Financiën en Regio's

Turfmarkt 147
Den Haag
Postbus 20011
2500 EA Den Haag
www.rijksoverheid.nl

Contactpersoon
eventuele vragen per e-mail
postbus.gf@minbzk.nl

Datum
31 mei 2022

Kenmerk
2022-0000259109

circulaire

Onderwerp	meicirculaire gemeentefonds 2022
Doelstelling	bekendmaking van beleid en het geven van informatie
Juridische grondslag	
Relaties met andere circulaires	decembercirculaire 2021 (2021-0000643235); septembercirculaire 2021 (2021-0000478671); meicirculaire 2021 (2021-0000287810)
Ingangsdatum	31 mei 2022
Geldig tot	1 juli 2023

Voorwoord

Voor u ligt de meicirculaire gemeentefonds 2022. Deze circulaire informeert u over de gemeentefondsuitkeringen voor 2022 en verder, gebaseerd op de voorjaarsbesluitvorming van het Rijk.

In de eerste plaats wil ik mijn waardering uitspreken voor de verrichte inspanningen van gemeenten met betrekking tot de opvang van Oekraïners.

De invoering van de nieuwe verdeling van het gemeentefonds zal plaatsvinden per 1 januari 2023. Deze circulaire geeft hierover aanvullende informatie.

De politiek-bestuurlijke zaken worden in hoofdstuk 1 belicht. De circulaire is in belangrijke mate een financieel-technisch document. Vooral de latere hoofdstukken richten zich op de doelgroep van financieel specialisten.

Ik wens u veel succes toe bij de uitvoering van uw taken.

Mede namens de Staatssecretaris van Financiën – Fiscaliteit en Belastingdienst,
De Minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties,

Hanke Bruins Slot

Inhoudsopgave

1 Hoofdpunten 1
1.1 Inleiding 1
1.2 Algemene uitkering 1
1.3 Nieuwe verdeling gemeentefonds per 2023 3
1.4 Vergoeding opvang ontheemden Oekraïne 4
1.5 Decentralisatie- en integratie-uitkeringen 5
2 Algemene uitkering 7
2.1 Inleiding 7
2.2 Wijzigingen in de omvang van de algemene uitkering 7
1a. Accres 8
1b. Volkshuisvestingsfonds 11
1c. Woningbouwimpuls 11
2. Opschalingskorting (Coalitieakkoord) 11
3. Plafond BTW-compensatiefonds 11
4. Knelpunten verdeelsystematiek 12
5. Financiering Nationale Inzet Krijgsmacht (FNIK) 12
6. Raadsledenvergoeding kleine gemeenten 13
7. Permanente registratie kiezers buitenland 13
8. Energietoeslag 13
9. Jeugdhulp: subsidieregeling continuïteitsregeling cruciale jeugdzorg 14
10. Toezicht en handhaving voor EPBD III 14
11. Prenataal huisbezoek 15
12. Versterking dienstverlening gemeenten: Systeemleren 15
13. Participatie 15
14. Eigen bijdrage huishoudelijke hulp (Coalitieakkoord) 16
15. Overgangsrecht levenslang 16
16. Jeugdzorg (Coalitieakkoord) 16
17. Voogdij 18+: overheveling vanuit IU 17
18. Inburgering: overheveling vanuit IU 17
19. Valpreventie bij ouderen (Coalitieakkoord) 17
2.3 Verdeling mutaties algemene uitkering 17
2.4 Overige mededelingen algemene uitkering 18
2.4.1 Bommenregeling 18
2.4.2 Bevolkingsdaling 19
2.4.3 Meerkosten corona 2022 – Wmo 2015 en Jeugdwet 20
2.5 Veranderingen in het verdeelstelsel 20
2.5.1 Inleiding 20
2.5.2 Nieuwe verdeling gemeentefonds per 2023 20
2.5.3 Maatstaf ozb: WOZ-waardering en aanpassing rekentarieven 24

2.6 Maatstaven, gewichten, uitkeringsfactor en overige uitkeringsonderdelen 24
3 Decentralisatie- en integratie-uitkeringen 29
3.1 Inleiding 29
3.2 Omvang en verdeling decentralisatie- en integratie-uitkeringen 29
1. Voogdij 18+ 32
2. Inburgering 33
3. Participatie 34
4. Raadsledenvergoeding kleine gemeenten 35
5. Beschermd wonen 35
6. Inkomstenderving 2020 (covid-19) 36
7. Uitvoeringskosten klimaatakkoord 37
8. Brede Aanpak dak- en thuisloosheid 38
9. Crisisdienstverlening 38
10. Versterking dienstverlening gemeenten 39
10a. Vrouwenopvang (Kind- en gezinsbescherming) 40
10b. Systeemleren 40
11. Extra capaciteit BOA's 40
12. Regionale Energie Strategieën (RES) 41
13. Bodembescherming 41
14. Gezond in de Stad 41
15. Aanpak lerarentekort G4 42
16. Einde lening inburgeringsplichtig (ELIP) 42
17. Windpark N33 42
18. Erfgoed Deal 43
19. Mantelzorgbeleid 43
20. Experiment gesloten coffeeshopketen 43
21. Uitstapprogramma prostituees 44
22. Centrale stemopneming 44
23. Veilige steden 44
24. Handhaving quarantaine (covid-19) 45
25. Duurzame Polder 45
26. Online weerbaarheid 45
27. Informele scholing 45
28. Knelpunten verdeelsystematiek 46
29. LHBTI-emancipatiebeleid 46
3.3. Verdeling bestaande decentralisatie- en integratie-uitkeringen en overige mededelingen 46
3.3.1 Maatschappelijke opvang 46
3.3.2 Armoedebestrijding kinderen 47
3.3.3 Kinderen in een AZC 47
3.3.4 Basisregistratie Personen (BRP): centralisering inschrijving vergunninghouders. 47

3.3.5 Omgevingswet 48
3.3.6 Wet kwaliteitsborging bouwen 48
3.3.7 Voortzetting pleegzorg alleenstaande minderjarige vreemdelingen (AMV) 48
4 Overige mededelingen 49
4.1 Inleiding 49
4.2 Gemeentefondstotalen, bevoorschotting en nominale ontwikkelingen 49
4.3 Voorstel Rijk vastzetten volumecomponent accres 50
4.4 Beleidsdoorlichting Btw-compensatiefonds 50
4.5 Advies raming ruimte onder het plafond BCF 51
4.6 Integraal overzicht financiën gemeenten 52
4.7 Analyse gemeentebegrotingen 52
4.8 Landelijk gemiddelde kengetal belastingcapaciteit 52
4.9 Taskforce op het uitkeringsstelsel 53
4.10 Verfijning Iv3-taakvelden sociaal domein 54
4.11 Website gemeentefinanciën: www.findo.nl 54
4.12 Redelijk peil 2023 54
Bijlagen 55
Bijlage 2.1.1 Bedragen per eenheid en uitkeringsfactor 2022 55
Bijlage 2.1.2 Bedragen per eenheid 2022 per cluster 59
Bijlage 2.1.3 Bedragen per eenheid en uitkeringsfactor 2023 62
Bijlage 2.1.4 Bedragen per eenheid 2023 per cluster 65
Bijlage 2.2.1 Opbouw algemene uitkeringen 2022 – 2027 (huidige verdeelmodel) 67
Bijlage 2.2.1 Opbouw algemene uitkeringen 2022 – 2027 (nieuwe verdeelmodel) 69
Bijlage 2.2.2 Overzicht mutaties 2021 BTW-compensatiefonds 71
Bijlage 2.4.1 Suppletie-uitkering bommenregeling 72
Bijlage 2.5.2a Ingroeipad nieuwe verdeling gemeentefonds per 2023 74
Bijlage 2.5.2b Overzicht van (wijzigingen in) verdeelmaatstaven vanaf 2023 82
Bijlage 2.6.1 Aanvullende informatie uitkeringsfactor 88
Bijlage 2.6.2 Volumina maatstaven 2023 – 2027 90
Bijlage 3.2-4 Integratie-uitkering Raadsledenvergoeding kleine gemeenten 93
Bijlage 3.2-6 Decentralisatie-uitkering Inkomstenderving 2020 (covid-19) 95
Bijlage 3.2-7 Decentralisatie-uitkering Uitvoeringskosten klimaatakkoord 96
Bijlage 3.2-8 Decentralisatie-uitkering Brede aanpak dak- en thuisloosheid 100
Bijlage 3.2-9 Decentralisatie-uitkering Crisisdienstverlening 101
Bijlage 3.2-11 Decentralisatie-uitkering Extra capaciteit BOA's 102
Bijlage 3.2-12 Decentralisatie-uitkering Regionale Energie Strategieën (RES) 106
Bijlage 3.2-13 Decentralisatie-uitkering Bodembescherming 107
Bijlage 3.2-14 Decentralisatie-uitkering Gezond in de stad 108
Bijlage 3.2-16 Decentralisatie-uitkering Einde lening inburgeringsplichtig (ELIP) 111
Bijlage 3.2-19 Decentralisatie-uitkering Mantelzorgbeleid 115
Bijlage 3.2-20 Decentralisatie-uitkering Experiment gesloten coffeeshopketen 116

Bijlage 3.2-21 Decentralisatie-uitkering Uitstapprogramma prostituees 117
Bijlage 3.2-22 Decentralisatie-uitkering Centrale stemopneming 118
Bijlage 3.2-23 Decentralisatie-uitkering Veilige steden..... 119
Bijlage 3.2-24 Decentralisatie-uitkering Handhaving quarantaine (covid-19)..... 120
Bijlage 3.3.1 Decentralisatie-uitkering Maatschappelijke opvang 124
Bijlage 3.3.2 Decentralisatie-uitkering Armoedebestrijding kinderen 125
Bijlage 3.3.5 Indicatief bedrag decentralisatie-uitkering Omgevingswet..... 131
Bijlage 3.3.6 Indicatief bedrag decentralisatie-uitkering Wet kwaliteitsborging bouwen (Wkb) 135
Bijlage 4.11 Redelijk peil 2023..... 143

1 Hoofdpunten

1.1 Inleiding

Deze circulaire informeert gemeenten over de gemeentefondsuitkeringen. Het gemeentefonds is de grootste inkomstenbron van de gemeenten. Daarnaast bepalen factoren als belastingopbrengsten, gemeentelijke rentebaten, dividendopbrengsten en grondexploitatie mede de financiële ruimte van gemeenten. Zij vallen echter buiten het bestek van deze circulaire.

Gemeenten ontvangen in principe op drie tijdstippen in het jaar informatie over de gemeentefondsuitkeringen: in mei op basis van de Voorjaarsnota, in september op basis van de Miljoenennota en in december, ter afronding van het lopende jaar, op basis van de Najaarsnota. De informatie is steeds onder het voorbehoud van parlementaire goedkeuring.

De indeling van de circulaire is afgestemd op de soorten uitkeringen die het gemeentefonds kent: de algemene uitkering, de decentralisatie- en de integratie-uitkeringen.

1.2 Algemene uitkering

Accres

De ontwikkeling van de algemene uitkering wordt voor een belangrijk deel bepaald door de ontwikkeling van de totale rijksuitgaven (accresrelevante uitgaven; ARU). Volgens de normeringssystematiek (trap-op-trap-af) hebben wijzigingen in de ARU direct invloed op de ontwikkeling van de algemene uitkering en daarmee op de omvang van het gemeentefonds. De jaarlijkse toe- of afname van het gemeentefonds, voortvloeiend uit de normeringssystematiek, wordt het accres genoemd.

In deze circulaire is een nieuwe accresraming opgenomen voor het jaar 2022 en verder, berekend conform de systematiek zoals deze is vastgesteld in het Coalitieakkoord en de daaruit volgende Startnota. Voor 2022 tot en met 2025 wordt de bestaande normeringssystematiek toegepast. Vanaf 2026 is het accres vastgezet op een plus van in totaal 1 miljard euro bovenop de stand Miljoenennota 2022. Over de 1 miljard euro vindt nog wel indexatie plaats voor de loon- en prijsontwikkeling.

Als gevolg hiervan is er voor alle jaren tot en met 2025 sprake van een jaar-op-jaar opwaartse bijstelling van het accres. In 2026 is er ten opzichte van het in de septembercirculaire opgenomen totaal cumulatief accres in dat jaar een stijging: zowel vanwege de plus van 1 miljard euro uit het Coalitieakkoord als vanwege de loon- en prijsbijstelling. Ten opzichte van 2025 is er in 2026 sprake van een neerwaartse bijstelling van het accres doordat het accres vanaf 2026 is vastgezet op een plus van 1 miljard euro ten opzichte van de stand bij Miljoenennota 2022. Een toelichting op de accresontwikkelingen is opgenomen in paragraaf 2.2-2 en meer in detail in bijlage 8 van de Voorjaarsnota 2022.

Plafond BTW-compensatiefonds

Verder informeert deze circulaire over de definitieve afrekening van de ruimte onder het plafond van het BTW-compensatiefonds (BCF) over 2021. Ten opzichte van de septembercirculaire 2021 is sprake van een opwaartse bijstelling van € 134,975 miljoen, waarvan het aandeel van de gemeenten € 119,490 miljoen bedraagt. Zoals gebruikelijk wordt de definitieve afrekening over 2021 verwerkt in uitkeringsjaar 2022.

Financieringssystematiek medeoverheden

Met de koepels wordt in een gezamenlijk proces met een onafhankelijk begeleider gewerkt om te komen tot een nieuwe financieringssystematiek voor 2026 en verder. Daarbij wordt ook gekeken naar de zorg die gemeenten en provincies ervaren over hun financiën in 2026 en verder. De opdracht is om te komen tot een analyse van de financiële gevolgen van het Coalitieakkoord voor gemeenten en provincies. Daarnaast zal naar oplossingen gezocht worden voor de korte en lange termijn. De Tweede Kamer zal voor de zomer worden geïnformeerd over de uitkomst en de vervolgstappen.

Gevolgen Coalitieakkoord

De volgende reeksen uit het Coalitieakkoord zijn verwerkt: opschalingskorting, overige dossiers medeoverheden (Omgevingswet en Wet kwaliteitsborging voor het bouwen (indicatieve reeksen)), Jeugdzorg (2023) en de negatieve reeksen als gevolg van de investering in valpreventie (per saldo een besparing van € 10 miljoen in 2023, oplopend naar € 16,667 structureel vanaf 2027) en Wmo als gevolg van de aanpassing van de eigen bijdrage voor de huishoudelijke hulp (de aanpassing dient vanaf 2025 te leiden tot een taakstellende besparing van € 95 miljoen).

Energietoeslag

Op 15 maart jl. is het wetsvoorstel eenmalige energietoeslag lage inkomens ingediend bij de Tweede Kamer.[1] Met het wetsvoorstel krijgen gemeenten de bevoegdheid om dit jaar via categoriale bijzondere bijstand een eenmalige tegemoetkoming voor de gestegen energieprijzen toe te kennen aan huishoudens met een laag inkomen. Voor de uitvoering en uitgifte van de eenmalige aanvullende tegemoetkoming – voor huishoudens met een laag inkomen - heeft het kabinet in maart 2022 een eenmalig budget van € 679 miljoen beschikbaar gesteld. In de voorjaarsbesluitvorming is een aanvullend bedrag van € 175 miljoen beschikbaar gesteld, waardoor het totaal beschikbare bedrag uitkomt op € 854 miljoen. Deze middelen worden via de algemene uitkering aan gemeenten verstrekt.

Jeugdzorg

Het kabinet stelt voor 2023 incidenteel € 1,454 miljard extra beschikbaar voor de jeugdzorg. Hierbij gaat het kabinet er vanuit dat gemeenten inzetten op besparingsmaatregelen voor een bedrag van € 374 miljoen op de jeugdzorguitgaven in 2023 (die ook onderdeel is van de reeks van de Commissie van Wijzen). Vanuit de € 1,454 miljard is, vooruitlopend op de nadere invulling van de hervormingsagenda, € 9 miljoen overgeheveld naar de begroting van het ministerie van VWS

[1] Kamerstuk 36057, nr. 5: Wijziging van de Participatiewet in verband met het eenmalig categoriaal verstrekken van een energietoeslag aan huishoudens met een laag inkomen | Tweede Kamer der Staten-Generaal

ten behoeve van de uitvoering van de hervormingsagenda in 2023. De besteding van deze middelen vindt plaats in samenspraak met de VNG. Het overige deel (€ 1,445 miljard) is toegevoegd aan de algemene uitkering aan gemeenten ter compensatie van de tekorten in de jeugdzorg.
Daarnaast gaat het kabinet de komende tijd met gemeenten en andere relevante partijen verder in gesprek over de Hervormingsagenda Jeugd, die moet bestaan uit een combinatie van een set van maatregelen en een financieel kader waarmee een structureel houdbaarder jeugdstelsel wordt gerealiseerd. Het kabinet zal bij het afsluiten van de Hervormingsagenda ook besluiten over de extra middelen voor 2024 en verder die aan gemeenten beschikbaar gesteld worden, waarbij het advies van de Commissie van Wijzen het uitgangspunt vormt.
In het Coalitieakkoord is daarnaast een extra besparing in het jeugddomein opgenomen met een omvang van € 100 miljoen in 2024, oplopend naar € 500 miljoen in 2025 en 2026, en structureel € 511 miljoen vanaf 2027. Het kabinet heeft besloten dat deze besparing een Rijksverantwoordelijkheid is.[2] Het is aan het Rijk de besparing in te vullen met (wettelijke) maatregelen waarvoor het Rijk aan zet is en die aanvullend zijn op de beoogde Hervormingsagenda. Het gaat daarbij om maatregelen waardoor gemeenten minder middelen nodig hebben of waarbij alternatieve inkomsten gegenereerd worden door middel van de invoering van een eigen bijdrage. Ook draagt het Rijk het budgettaire risico ingeval (een deel van) deze maatregelen geen of niet tijdig doorgang vinden. Uiteraard is het noodzakelijk - en gaat het kabinet hiervan uit - dat gemeenten hun medewerking verlenen bij de uitwerking en uitvoering van deze maatregelen.

1.3 Nieuwe verdeling gemeentefonds per 2023

De afgelopen jaren hebben de fondsbeheerders samen met de Vereniging van Nederlandse Gemeenten (VNG), gemeenten en de Raad voor het Openbaar Bestuur (ROB) gewerkt aan de nieuwe verdeling van het gemeentefonds. Op 6 april jl. zijn de Tweede Kamer en gemeenten door de fondsbeheerders geïnformeerd over de invoering van de nieuwe verdeling per 1 januari 2023.[3] Gegeven de ontvangen adviezen van de ROB en de VNG en de reacties van gemeenten hebben de fondsbeheerders besloten het ingroeipad – het pad waarmee gemeenten naar de nieuwe verdeling ingroeien – te beperken tot 3 jaar. Het maximale effect is -/+ € 7,50 per inwoner in 2023 en -/+ € 15 per inwoner in 2024 en 2025. Daarmee komt het maximale effect op -/+ € 37,50 per inwoner in 2025. Voor gemeenten met een beperkte financiële draagkracht en een lage sociaal economische status geldt tot en met 2025 een aangepast ingroeipad. Dat geldt eveneens voor gemeenten die tot en met 2022 aanvullende middelen ontvangen vanwege bevolkingsdaling. Deze circulaire bevat informatie over welke gemeenten in aanmerking komen voor het aangepaste ingroeipad en de criteria die daarbij zijn gehanteerd (zie paragraaf 2.5.2 en bijlage 2.5.2a). Het maximale negatieve effect voor gemeenten met een aangepast ingroeipad is € 22,50 per inwoner: - € 5 per inwoner in 2023, - € 7,50 per inwoner in 2024 en - € 10 per inwoner in 2025.

[2] Zie hiervoor de kamerbrief van 13 mei 2022 van VWS en JenV over hun visie op het stelsel van de jeugdzorg en de hervormingen die volgens de bewindspersonen nodig zijn. Kamerbrief over visie op stelsel jeugdzorg en noodzakelijke hervormingen | Kamerstuk | Rijksoverheid.nl
[3] Invoering van de nieuwe verdeling van het gemeentefonds | Tweede Kamer der Staten-Generaal en Maartbrief 2022 aan gemeenten en provincies | Brief | Rijksoverheid.nl

De berekeningen op basis van de reeksen in het Coalitieakkoord (accres en opschalingskorting) tonen aan dat geen enkele gemeente er in de periode 2023-2025 financieel op achteruit zal gaan als gevolg van invoering van het nieuwe model.

Het model is geen eindstation en zal continu onderhoud vragen. Zoals reeds in de brief van 7 december 2021[4] aan de VNG aangegeven omarmen de fondsbeheerders het advies van de ROB inclusief de door de ROB voorgestelde onderzoeksagenda. De fondsbeheerders geven hier graag in nauw overleg met de ROB, de VNG en de gemeenten nadere invulling en uitvoering aan. De Tweede Kamer zal nog voor de zomer nader worden geïnformeerd over de onderzoeksagenda. De invoering van het nieuwe model zal tijdig geëvalueerd worden en aan de hand van deze evaluatie zal besloten worden over het traject 2026 en verder.

Deze circulaire geeft in paragraaf 2.5.2 aanvullende informatie over de invoering van het nieuwe verdeelmodel.

1.4 Vergoeding opvang ontheemden Oekraïne

Op dit moment werken gemeenten en veiligheidsregio's aan het realiseren van opvangplekken. Gemeenten vangen ontheemden op in verschillende locaties door het hele land. Om gemeenten duidelijkheid te geven over wat zij ontheemden kunnen bieden en welke kosten vergoed worden door het Rijk, is een regeling voor een specifieke uitkering op basis van normbedragen opgesteld. De hoogte van de normbedragen zal worden gemonitord. Indien uit de monitoring blijkt dat de normbedragen lager zijn dan de werkelijke kosten, zal een opwaartse bijstelling van de norm plaatsvinden. Uitgangspunt is reële compensatie van de extra kosten die gemeenten als gevolg van de opvang van ontheemden uit Oekraïne maken. De hoogte en omvang daarvan vragen om een politiek bestuurlijke afweging, met als uitgangspunt dat gemeenten er als gevolg van de opvang van ontheemden uit Oekraïne niet slechter voor komen te staan dan daarvoor.[5]

Tijdelijke onderwijshuisvesting

Door de instroom van Oekraïense leerlingen volstaat in sommige gemeenten de bestaande onderwijshuisvesting niet. Gemeenten zijn verantwoordelijk voor het realiseren van voldoende en adequate onderwijshuisvesting. OCW wil gemeenten hierbij ondersteunen en om die reden wordt € 136,3 miljoen gereserveerd voor de periode tot aan de zomervakantie. Daarna zal opnieuw worden bezien of de middelen nodig zijn en hoe deze verdeeld zullen worden. Het plan is om de middelen via een specifieke uitkering aan gemeenten te verstrekken. Uitgangspunt is dat gemeenten zelf de kosten voorschieten en achteraf vergoed krijgen op basis van gerealiseerde kosten (binnenkort meer informatie via www.rijksoverheid.nl/onderwijsvooroekraine).[6]

[4] Tweede Kamer, vergaderjaar 2020-2021, 35 570 B, nr. 13
[5] Leefgeld Oekraïners | Tweede Kamer der Staten-Generaal
[6] Verzamelbrief Opvang ontheemden uit Oekraïne | Kamerstuk | Rijksoverheid.nl

Leerlingenvervoer

Gemeenten zijn verantwoordelijk voor het inrichten van leerlingenvervoer. Nieuwkomersonderwijs wordt zo veel als mogelijk centraal georganiseerd, waardoor de afstand tussen opvanglocaties en de onderwijsinstellingen kan toenemen. Daarom worden gemeenten gesteund in het organiseren van leerlingenvervoer voor nieuwkomersonderwijs. Dit betreft een eenmalige decentrale uitkering voor de periode 1 maart 2022 – 16 juli 2022 (exclusief schoolvakanties).[7]

Veiligheidsregio' s en GGD' en

Voor de bedrijfsvoering en kosten voor GGD en veiligheidsregio's en gemeenten met een coördinerende taak moet een systeem voor vergoeding worden opgericht. Om de 25 veiligheidsregio's in de periode van 9,5 maanden (half maart t/m december) te kunnen ondersteunen is een bedrag van ca. € 500.000 per maand per regio geschat, de raming van het budgettair beslag is op basis hiervan € 119 miljoen. Onderuitputting vloeit terug naar de schatkist.[8]

Jeugdwet, Wmo, Basistakenpakket JGZ, Rijksvaccinatieprogramma en Prenataal Huisbezoek

Voor Oekraïense ontheemden ligt de verantwoordelijkheid voor de zorg en ondersteuning vanuit de Wmo en de Jeugdwet, en de uitvoering van het basistakenpakket Jeugdgezondheidszorg, het Rijksvaccinatieprogramma en het prenataal huisbezoek uit de Wet publieke gezondheid bij gemeenten. Het aantal Oekraïense ontheemden is dusdanig groot in omvang dat dit niet als een onderdeel van gebruikelijke fluctuaties in de zorgvraag kan worden gezien. Bovendien is er sprake van een clustering van Oekraïense ontheemden in specifieke gemeenten, namelijk in die gemeenten waar opvanglocaties zijn gerealiseerd. Het kabinet heeft op 25 mei 2022[9] besloten om gemeenten te compenseren voor de extra kosten in het jaar 2022 die zij t.a.v. bovengenoemde taken maken. De compensatie wordt vastgesteld op basis van (een raming) van daadwerkelijke aantallen opgevangen Oekraïense ontheemden. In de decembercirculaire 2022 zal de compensatie worden verwerkt. De komende periode wordt de compensatie en verdeling, in overleg tussen het Rijk en VNG, nader uitgewerkt.

1.5 Decentralisatie- en integratie-uitkeringen

Hoofdstuk 3 van deze circulaire bevat voor uitkeringsjaar 2022 en verder ook een aantal wijzigingen in de decentralisatie- en integratie-uitkeringen. Het gaat zowel om de aanpassing van bestaande als om nieuwe uitkeringen. In hoofdstuk 3 is een compleet overzicht opgenomen.

De belangrijke wijzigingen die in deze circulaire verwerkt zijn betreffen:

- De decentralisatie-uitkering Inkomstenderving 2020 ad € 151,794 miljoen. In de decembercirculaire 2021 is voor 282 gemeenten de volledige compensatie over de inkomstenderving 2020 afgerond. De compensatie van de resterende gemeenten vindt grotendeels in deze circulaire plaats;

[7] Verzamelbrief Opvang ontheemden uit Oekraïne | Kamerstuk | Rijksoverheid.nl
[8] Verzamelbrief Opvang ontheemden uit Oekraïne | Kamerstuk | Rijksoverheid.nl
[9] Detail 2022D21520 | Tweede Kamer der Staten-Generaal

- De decentralisatie-uitkering Uitvoeringsmiddelen klimaatbeleid ad € 112,591 miljoen om de uitvoering van het bestaande klimaatbeleid in 2022 te kunnen voortzetten.
- De integratie-uitkeringen Beschermd wonen, Participatie en Voogdij/18+ zijn geïndexeerd. In totaal is voor loon- en prijsbijstelling en volume-indexatie een bedrag van structureel ruim € 191 miljoen toegevoegd;
- De integratie-uitkeringen Raadsledenvergoeding kleine gemeenten, Participatie (onderdelen Nieuw Wajong en Nieuw begeleiding (excl. beschut werk)), Voogdij/18+ en Inburgering worden met de ingang van het nieuwe verdeelmodel in 2023 toegevoegd aan de algemene uitkering. In 2023 is met de overhevelingen in totaal een bedrag gemoeid van ruim € 932 miljoen, wat in de jaren daarna verder oploopt.

2 Algemene uitkering

2.1 Inleiding

Binnen het gemeentefonds is de algemene uitkering de grootste component. Het bedrag aan algemene uitkering wordt verdeeld over de gemeenten via maatstaven, zoals het inwonertal en de oppervlakte van een gemeente, een aan de maatstaven gekoppeld gewicht (bedrag per eenheid) en de uitkeringsfactor (de voor alle gemeenten gelijke vermenigvuldigingsfactor). Die drie componenten zijn aan wijzigingen onderhevig. Dit hoofdstuk geeft informatie over de aanleiding voor die wijzigingen en over de uitwerking ervan. In paragraaf 2.2 worden de wijzigingen in de omvang van de algemene uitkering behandeld en in paragraaf 2.3 worden de consequenties daarvan voor de verdeling aangegeven. In paragraaf 2.4 volgen de overige mededelingen over de algemene uitkering en in paragraaf 2.5 zijn de mededelingen over de wijzigingen in het verdeelstelsel opgenomen. Paragraaf 2.6 informeert de gemeenten over een aantal gegevens voor de berekening van de algemene uitkering, te weten: maatstaven, gewichten en uitkeringsfactoren.

Het totaal van alle wijzigingen vindt zijn neerslag in de bijlagen 2.1.1 tot en met 2.1.4, die overzichten bevatten van maatstaven, bedragen per eenheid en uitkeringsfactoren.

De algemene uitkering is vrij besteedbaar voor gemeenten. Eventuele opmerkingen die over de algemene uitkering in deze circulaire worden gemaakt, zijn niet meer dan voorbeelden die illustreren met welke kosten gemeenten geconfronteerd worden. Dit inzicht is ook van belang voor de Tweede Kamer. Met de betreffende teksten wordt niet beoogd het bestedingsdoel nader te omschrijven, of op welke wijze dan ook de middelen te oormerken.

2.2 Wijzigingen in de omvang van de algemene uitkering

Tabel 2.2.1 bevat de wijzigingen in de omvang van de algemene uitkering over de periode 2022 tot en met 2027 ten opzichte van de decembercirculaire 2021. Het betreft achtereenvolgens:

1. Algemene mutaties
   Deze mutaties hebben betekenis voor de financiële ruimte van de gemeenten, zonder veranderingen in het takenpakket.
2. Taakmutaties
   Deze mutaties hebben betrekking op taakmutaties bij gemeenten en hebben corresponderende gevolgen voor inkomsten of uitgaven. De mutaties zijn geordend volgens de clusterindeling van het gemeentefonds om gemeenten een overzicht te bieden per beleidsterrein. De clusterindeling, naar gelijksoortige gemeentelijke beleidsvelden, is een hulpmiddel bij het onderhoud van de verdeling. Het staat gemeenten vrij de indeling al dan niet voor eigen doeleinden te hanteren en de clusterindeling heeft geen gevolgen voor de bestedingsvrijheid van de algemene uitkering.

Tabel 2.2.1 geeft een totaalbeeld van de mutaties in de omvang van de algemene uitkering van circulaire op circulaire. De mutaties hebben betrekking op 2022 en verder en worden onder de

tabel toegelicht. In bijlage 2.2.1 zijn de mutaties uit tabel 2.2.1 samengenomen met de mutaties uit eerdere circulaires. Deze bijlage geeft een totaalbeeld van de mutaties van jaar op jaar.

Tabel 2.2.1 Ontwikkeling algemene uitkering, mutaties ten opzichte van de decembercirculaire 2021 (in duizenden euro's)

		2022	2023	2024	2025	2026	2027
	stand decembercirculaire 2021	**30.674.140**	**29.334.531**	**29.904.730**	**30.773.263**	**31.801.017**	**31.776.038**
	algemene mutaties						
1a)	Accres	1.008.105	2.552.020	4.140.507	5.215.256	2.811.002	3.892.887
1b)	Volkshuisvestingsfonds		-150.000	-150.000	-150.000		
1c)	Woningbouwimpuls		-100.000	-100.000	-100.000		
2)	Opschalingskorting (Coalitieakkoord)		400.000	535.000	675.000		
3)	Plafond BTW-compensatiefonds	119.490					
4)	Knelpunten verdeelsystematiek						-97
5)	Financiering Nationale Inzet Krijgsmacht (FNIK)	83	83	83	83	83	83
6a)	Raadsledenvergoeding kleine gemeenten	291	291	291	291	291	291
	taakmutaties 2022						
	cluster Overig						
7)	Permanente registratie kiezers buitenland	808					
	cluster Inkomen en participatie						
8)	Energietoeslag	854.000					
	cluster Jeugd						
9)	Jeugdhulp: subsidieregeling cointinuïteitsregeling cruciale jeugdzorg	-8.900					
	cluster Infrastructuur en gebiedsontwikkeling						
10)	Toezicht en handhaving voor EPBD III	1.797					
	cluster Volksgezondheid						
11)	Prenataal huisbezoek	-2.252					
	taakmutaties 2023 tot en met 2027						
	cluster Bestuur en ondersteuning						
6b)	Raadsledenvergoeding kleine gemeenten: overheveling vanuit IU		9.776	9.776	9.776	9.776	9.776
12)	Versterking dienstverlening gemeenten: Systeemleren		5.000	5.000	5.000	5.000	5.000
	cluster Participatie						
13a)	Participatie: Wajong overheveling vanuit IU		56.175	57.327	58.374	59.892	70.976
13b)	Participatie: Regulier werk overheveling vanuit IU		53.384	56.371	61.228	65.400	80.336
	cluster Individuele voorzieningen Wmo						
14)	Eigen bijdrage huishoudelijke hulp (Coalitieakkoord)				-95.000	-95.000	-95.000
15)	Overgangsrecht levenslang						1.158
	cluster Individuele voorzieningen Jeugd						
16)	Jeugdzorg (Coalitieakkoord)		1.445.000				
17)	Voogdij 18+: overheveling vanuit IU		736.676	736.676	736.676	736.676	736.676
	cluster Sociale basisvoorzieningen						
18)	Inburgering: overheveling vanuit IU		76.571	74.437	72.067	70.990	70.567
19)	Valpreventie bij ouderen (Coalitieakkoord)		-10.000	-15.000	-15.000	-15.833	-16.667
	stand deze circulaire	**32.647.562**	**34.409.507**	**35.255.198**	**37.247.014**	**35.449.294**	**36.532.024**

Toelichting

1a. Accres

Zoals toegelicht in het Coalitieakkoord en de daaruit volgende Startnota heeft het kabinet Rutte IV besloten twee belangrijke wijzigingen in de indexering van de algemene uitkering van de fondsen door te voeren. Allereerst is besloten dat tot en met 2025 het accres grotendeels op basis van bestaande afspraken berekend wordt. Nieuw zijn de uitzondering op de accresrelevante uitgaven (aru) voor een aantal investeringsfondsen. Over het vastzetten van het volumedeel van het accres voor de periode tot en met 2025 is het Rijk in gesprek met de koepels. De verschillende tranches in

tabel 2.2.3 tot en met 2.2.5 laten een stijgende lijn in de hoogte van het accres zien.

Tabel 2.2.3 en 2.2.4 laten de actuele raming van de jaarlijkse accrestranches zien voor de jaren 2022-2025, zowel in duizenden euro's als in procenten.

In het Coalitieakkoord zijn middelen voor de woningbouwimpuls (10x100 miljoen) en volkshuisvesting (4x150 miljoen) opgenomen. Deze middelen worden voor de jaren 2023 tot en met 2025 onttrokken aan het voor die jaren gereserveerde accres.

Tabel 2.2.3 Actuele raming accressen gemeentefonds 2022-2025 (in duizenden euro's)

	2022	2023	2024	2025
Stand mei- en septembercirculaire 2021	1.493.059	741.322	711.008	1.010.303
Mutatie jaarlijkse tranches	1.008.105	1.543915	1.588.487	1.074.749
Stand meicirculaire 2022	2.501.164	2.285.237	2.299.495	2.085.052
Cumulatief accres	2.501.164	4.786.401	7.085.896	9.170.948
Uitname woningbouwimpuls		-100.000	-200.000	-300.000
Uitname volkshuisvesting		-150.000	-300.000	-450.00
Cumulatief accres via gemeentefonds	2.501.164	4.536.401	6.585.896	8.420.948

Tabel 2.2.4 Actuele raming groei accres relevante uitgaven (ARU) 2022-2025 (in procenten)

	2022	2023	2024	2025
Stand Miljoenennota 2022	5,0%	2,4%	2,4%	3,3%
Mutatie jaarlijkse tranches in Voorjaarsnota 2022	3,4%	4,3%	4,3%	2,6%
Stand Voorjaarsnota 2022	8,4%	6,7%	6,7%	5,9%

De jaarlijkse groei van de accres relevante uitgaven (ARU) bepaalt het accres percentage. De uitnames voor de Woningbouwimpuls en het Volkshuisvestingsfonds hebben geen invloed op de ARU en daarmee ook niet op het accres percentage.

Tabel 2.2.5 maakt de mutaties van de accrestranches per jaar inzichtelijk. De totaalregel in de tabel correspondeert met de accresregel in tabel 2.2.1.

Tabel 2.2.5 Mutaties accres tranches gemeentefonds 2022-2025 ten opzichte van de septembercirculaire 2021 (jaartranches, in duizenden euro's)

	2022	2023	2024	2025
Tranche 2022	1.008.105	1.008.105	1.008.105	1.008.105
Tranche 2023		1.543.915	1.543.915	1.543.915
Tranche 2024			1.588.487	1.588.487
Tranche 2025				1074,749
Totaal gewijzigde tranches	**1.008.105**	**2.552.020**	**4.140.507**	**5.215.256**
Uitname woningbouwimpuls		-100.000	-200.000	-300.000
Uitname volkshuisvesting		-150.000	-300.000	-450.000
Totaal gewijzigde tranche via gemeentefonds	1.008.105	2.302.020	3.640.507	4.465.256

Ten tweede is in het Coalitieakkoord besloten dat de fondsen vanaf 2026 niet langer via de normeringssystematiek geïndexeerd worden. Daarmee vervalt de koppeling aan de rijksuitgaven. Het gereserveerde accres wordt vanaf 2026 wel bijgesteld als gevolg van de jaarlijkse loon- en prijsontwikkeling zoals deze door het CPB wordt geraamd. De wijze van berekening voor deze jaren wordt getoond in tabel 2.2.6 en tabel 2.2.7 en meer in detail in bijlage 8 van de Voorjaarsnota 2022. In 2026 en 2027 is een opwaartse bijstelling van het accres te zien ten opzichte van de stand Miljoenennota 2022.

Tabel 2.2.6 Bijstelling accres Gemeentefonds 2026-2027 als gevolg van CEP (in miljoenen euro, tenzij anders aangegeven)

	2026	2027
A. Totale LPO-ontwikkeling vanaf 2022 in %	**18,6%**	**22,3%**
B. Oude lpo-ontwikkeling (stand MEV22)	**3.589**	**4.368**
C. Nieuwe lpo-ontwikkeling in euro (A*B)	**5.560**	**6.642**
D. Mutatie (C-B)	**1.971**	**2.274**
w.v agv lpo 2022	*593*	*590*

Tabel 2.2.7 Cumulatieve stand accres Gemeentefonds 2026-2027 (in miljoenen euro, tenzij anders aangegeven)

	2026	2027
A. volume-accres	**2.233**	**2.233**
B. lpo-ontwikkeling	**5.560**	**6.642**
C. Totaal cumulatief accres (incl 2022, A+B)	**7.793**	**8.875**
w.v. al verwerkt in het Gemeentefonds	*2.086*	*2.083*
w.v. gereserveerd	*5.708*	*6.792*

1b. Volkshuisvestingsfonds

In het Coalitieakkoord zijn middelen voor de volkshuisvesting (4 x € 150 miljoen) opgenomen. Deze middelen worden voor de jaren 2023 tot en met 2025 onttrokken aan het voor die jaren gereserveerde accres.

1c. Woningbouwimpuls

In het Coalitieakkoord zijn middelen voor de woningbouwimpuls (10 x € 100 miljoen) opgenomen. Deze middelen worden voor de jaren 2023 tot en met 2025 onttrokken aan het voor die jaren gereserveerde accres.

2. Opschalingskorting (Coalitieakkoord)

Het kabinet heeft besloten deze kabinetsperiode voor zowel gemeenten als provincies de oploop van de opschalingskorting te schrappen voor de periode 2022 tot en met 2025. Voor 2022 was de oploop van de opschalingskorting voor gemeenten al geschrapt (zie paragraaf 2.2-2 van de septembercirculaire 2021).

3. Plafond BTW-compensatiefonds

De ontwikkeling van het BCF en het bijbehorende plafond leiden conform het Financieel Akkoord Rijk/VNG/IPO met ingang van 2015 tot een toename of afname van de algemene uitkering van de fondsen. Bij Miljoenennota 2022 werd de ruimte onder het plafond voor 2021 geraamd op € 243,168 miljoen Bij de definitieve afrekening blijkt deze ruimte te zijn toegenomen met € 134,975 miljoen. Dit overschot wordt toegevoegd aan het gemeentefonds en provinciefonds. Het aandeel van het gemeentefonds daarin bedraagt € 119,490 miljoen.

Onderstaande tabel bevat een cijfermatig overzicht van de realisatie 2021:

Tabel plafond BCF 2021 (bedragen x € 1.000)			
	Stand mei 2022	Stand september 2021	Verschil
	2021	**2021**	**2021**
Plafond	**4.044.935**	**3.905.197**	**139.738**
w.v. stand septembercirculaire 2021	3.905.197		
w.v. overhevelingen i.v.m. taakmutaties	139.738		
w.v. accres	-		
Uitgaven	**3.666.792**	**3.662.029**	**4.763**
w.v. gemeenten	3.252.802	3.252.267	535
Ruimte onder plafond	**378.143**	**243.168**	**134.975**
w.v. gemeenten	335.449	215.959	119.490

Het plafond van het BCF is sinds 2015 gekoppeld aan de accrespercentages zoals die volgen uit de normeringssystematiek voor het gemeentefonds en provinciefonds. Het plafond wordt daarnaast aangepast voor taakmutaties (zoals decentralisaties) die gepaard gaan met toevoegingen of

onttrekkingen aan het BCF. Als het plafond overschreden wordt, komt het verschil ten laste van het gemeentefonds en het provinciefonds. Bij een realisatie lager dan het plafond komt het verschil ten gunste van het gemeentefonds en provinciefonds. De toevoeging of uitname wordt over het gemeentefonds en provinciefonds verdeeld conform de gerealiseerde aandelen van de gezamenlijke gemeenten en provincies in het BCF.
Naar analogie van het accres is ook het plafond van het BCF voor de jaren 2020 en 2021 bevroren (zie paragraaf 2.2-1 van de meicirculaire 2020). Het plafond wordt alleen nog aangepast voor taakmutaties. Het plafond 2021 is ten opzichte van de septembercirculaire 2021 als gevolg van taakmutaties naar boven bijgesteld.

In paragraaf 4.5 van deze circulaire is net als in de meicirculaire 2021 een advies opgenomen over de wijze van verwerking van de ruimte onder het plafond BCF voor de gemeentelijke meerjarenbegrotingen. Het advies is opgesteld door het ministerie van BZK in afstemming met de VNG en de provinciale toezichthouders.

Bijlage 2.2.2 bevat zoals gebruikelijk een overzicht van alle mutaties van het plafond BCF die verband houden met taakverschuivingen tussen gemeenten en provincies enerzijds en het Rijk anderzijds voor 2021. Het gaat om alle overboekingen die betrekking hebben op het jaar 2021. De overboekingen zelf kunnen ook al eerder zijn verricht. In overleg met de decentrale overheden is er een ondergrens gehanteerd van € 0,1 miljoen.

4. Knelpunten verdeelsystematiek

De meerjarenraming strekt zich met ingang van deze circulaire uit tot en met het jaar 2027. Daardoor wordt in de tabel het onderwerp Knelpunten verdeelsystematiek voor het jaar 2027 zichtbaar met een bedrag van structureel € 0,097 miljoen. De middelen gaan over naar de decentralisatie-uitkering Knelpunten verdeelsystematiek. Deze decentralisatie-uitkering houdt verband met btw-aspecten ten aanzien van wegen die in beheer zijn van waterschappen. Gemeenten zijn op grond van de Wet herverdeling wegenbeheer verplicht om het onderhoud aan hun wegen te bekostigen. Doorgaans kunnen gemeenten de voor het onderhoud van de wegen afgedragen btw declareren bij het BCF. Als het beheer van de wegen is uitbesteed aan de waterschappen is dat echter niet mogelijk. De hogere kosten voor de gemeenten waar het onderhoud aan de wegen wordt verricht door waterschappen, worden met deze uitkering gecompenseerd (zie ook paragraaf 3.2-28).

5. Financiering Nationale Inzet Krijgsmacht (FNIK)

De ministeries van Defensie, BZK en JenV hebben in 2010 het convenant Financiering Nationale Inzet Krijgsmacht (FNIK) afgesloten. Gemeenten kunnen in bijzondere omstandigheden een beroep doen op militaire bijstand. Conform het convenant vindt periodiek een evaluatie plaats, waarbij ook naar de verdeling van de totale kosten over de betrokken partijen wordt gekeken. Het totaal beschikbare budget voor FNIK blijft € 3,080 miljoen structureel. Op basis van de evaluatie wordt de bijdrage vanuit het gemeentefonds vanaf 2021 met € 0,083 miljoen naar beneden bijgesteld.

Doordat deze bijdrage omlaag gaat, neemt de algemene uitkering met ingang van 2021 met € 0,083 miljoen toe. Het bedrag voor 2021 is verwerkt in de decembercirculaire 2021 (paragraaf 2.2-1). In deze circulaire vindt de verwerking voor 2022 en verder plaats.

6. Raadsledenvergoeding kleine gemeenten

6a) De integratie-uitkering raadsledenvergoeding wordt jaarlijks geactualiseerd. De actualisatie komt ten gunste van de algemene uitkering. Het gaat om een bedrag van € 0,291 miljoen vanaf 2022.
6b) Zoals aangekondigd in paragraaf 3.2-17 van de meicirculaire 2021 wordt de integratie-uitkering in het kader van de nieuwe verdeling van het gemeentefonds per 2023 overgeheveld naar de algemene uitkering. Voor 2023 en verder is de algemene uitkering daarom opgehoogd met het bedrag dat beschikbaar was voor de integratie-uitkering.

7. Permanente registratie kiezers buitenland

De gemeente Den Haag is conform de Kieswet verantwoordelijk voor de permanente registratie van Nederlanders die in het buitenland wonen en mogen stemmen. De gemeente Den Haag maakt kosten voor de permanente registratie en voor de organisatie van de verkiezingen van de leden van de Tweede Kamer en de leden van het Europees Parlement voor de kiezers in het buitenland. De gemeente ontvangt hiervoor in 2022 in totaal € 0,808 miljoen bovenop op de reeds bestaande bijdrage via de algemene uitkering voor de landelijke taak “kiezers buitenland”.

8. Energietoeslag

Op 15 maart jl. is het wetsvoorstel eenmalige energietoeslag lage inkomens (voorstel van wet houdende wijziging van de Participatiewet in verband met het eenmalig categoriaal verstrekken van een energietoeslag aan huishoudens met een laag inkomen) ingediend bij de Tweede Kamer.[10] Met het wetsvoorstel krijgen gemeenten de bevoegdheid om dit jaar via categoriale bijzondere bijstand een eenmalige tegemoetkoming voor de gestegen energieprijzen toe te kennen aan huishoudens met een laag inkomen. Voor de uitvoering en uitgifte van de eenmalige aanvullende tegemoetkoming – voor huishoudens met een laag inkomen - heeft het kabinet in maart 2022 een eenmalig budget van € 679 miljoen beschikbaar gesteld. In de voorjaarsbesluitvorming is een aanvullend bedrag van € 175 miljoen beschikbaar gesteld, waardoor het totaal beschikbare bedrag uitkomt op € 854 miljoen. Deze middelen worden via de algemene uitkering aan gemeenten verstrekt.

Zoals gemeld in de brief aan de Tweede Kamer van 15 maart jl. is het gemeenten toegestaan vooruitlopend op de inwerkingtreding van het wetsvoorstel al tot uitbetaling van de eenmalige energietoeslagen over te gaan. De VNG en gemeenten hebben hier ook om verzocht. Via de

[10] Kamerstuk 36057, nr. 5: Wijziging van de Participatiewet in verband met het eenmalig categoriaal verstrekken van een energietoeslag aan huishoudens met een laag inkomen | Tweede Kamer der Staten-Generaal

maartbrief aan gemeenten van 6 april jl.[11] is reeds een indicatie gegeven van het te ontvangen bedrag per inwoner per gemeente, op basis van het toen bekende bedrag van € 679 miljoen. In deze circulaire is het totaalbedrag van € 854 miljoen en de verdeling over de gemeenten verwerkt.

9. Jeugdhulp: subsidieregeling continuïteitsregeling cruciale jeugdzorg

In mei 2019 hebben de VNG en het Rijk afspraken gemaakt over de inrichting van een subsidieregeling 'continuïteit cruciale jeugdzorg' met een looptijd tot eind december 2021. Hiertoe is destijds € 20 miljoen vanuit de € 420 miljoen aan tijdelijke extra middelen Jeugdhulp voor gemeenten apart gehouden op de begroting van het ministerie van VWS. Via de subsidieregeling kunnen aanbieders van cruciale jeugdhulp tijdelijke liquiditeitssteun ontvangen indien dit noodzakelijk is om continuïteit van zorg te garanderen. Er is afgesproken dat de middelen na afloop van de subsidieregeling weer worden toegevoegd aan het gemeentefonds.

Dit voorjaar zijn de VNG en het Rijk overeengekomen om de looptijd van de subsidieregeling 'continuïteit cruciale jeugdzorg' te verlengen. VNG en Rijk hebben daarnaast besloten om de hoogte van de beschikbare middelen voor de subsidieregeling vast te stellen op € 10 miljoen (een verlaging van € 10 miljoen ten opzichte van de eerder beschikbaar gestelde € 20 miljoen).

Afgelopen decembercirculaire 2021 is, door vertraagde besluitvorming over de verlenging van de subsidieregeling, al € 18,9 miljoen van de eerder beschikbare € 20 miljoen teruggestort in het gemeentefonds. De overige € 1,1 miljoen was destijds uitgekeerd aan liquiditeitssteun.
In deze circulaire is daarom eenmalig € 8,9 miljoen uitgenomen om het budget voor de subsidieregeling weer op € 10 miljoen te brengen. Aan het einde van de subsidieregeling vloeien deze financiële middelen weer terug in het gemeentefonds.

10. Toezicht en handhaving voor EPBD III

De algemene uitkering wordt in 2022 met € 1,797 miljoen verhoogd in verband met de tweede herziening van de Europese richtlijn energieprestatie van gebouwen (EPBD III). De regeling is op 10 maart 2020 geïmplementeerd en heeft als doel om de energie-efficiëntie van gebouwen te verbeteren. Naar aanleiding van EPBD III is er een verplichting geïntroduceerd voor documenteren van de energieprestatie van een installatie, voor het installeren van zelfregulerende apparatuur per verblijfsruimte en voor laadinfrastructuur voor elektrische auto's. Ook zijn de eisen voor de energieprestatie van technische bouwsystemen en de keuring van verwarmingsinstallaties en airconditioningssystemen aangepast. Gemeenten zijn verantwoordelijk voor het toezicht en de handhaving. Informatie over de jaren 2023 en verder volgt in een volgende circulaire. Meer informatie over EPBD III is beschikbaar via de website van de Rijksdienst voor Ondernemend Nederland.[12]

[11] Maartbrief 2022 aan gemeenten en provincies | Brief | Rijksoverheid.nl
[12] Energy Performance of Buildings Directive (EPBD III) (rvo.nl)

11. Prenataal huisbezoek

In 2021 is structureel vanaf 2022 in totaal € 5,3 miljoen aan de algemene uitkering toegevoegd voor de uitvoering van het wetsvoorstel 'Prenataal huisbezoek door de jeugdgezondheidszorg (PHB JGZ)'. Daarbij was uitgegaan van de inwerkingtreding van het wetsvoorstel per 1 januari 2022. Het wetsvoorstel is evenwel niet per 1 januari 2022 in werking getreden maar treedt per 1 juli 2022 in werking. De niet benodigde middelen voor het 1e halfjaar van 2022 worden teruggeboekt naar het ministerie van VWS. Hierbij is wel rekening gehouden met de (extra) kosten die gemeenten eventueel al hebben gemaakt als gevolg van de inwerkingtreding (15% van € 2,65 miljoen). Daarom wordt nu € 2,25 miljoen teruggeboekt.

12. Versterking dienstverlening gemeenten: Systeemleren

In de reactie van het kabinet van 15 januari 2021 op het rapport Ongekend onrecht[13] van de Parlementaire Ondervragingscommissie Kinderopvangtoeslag (POK) is toegelicht dat naast de hersteloperatie voor getroffen ouders en kinderen, ook maatregelen nodig zijn die structureel tot brede verbeteringen in beleid en uitvoering moeten leiden. Onderdeel hiervan is het versterken van de dienstverlening bij alle onderdelen van de overheid, waaronder de gemeenten. Het kabinet heeft besloten voor het versterken van de dienstverlening bij gemeenten en het extra ondersteunen van mensen in kwetsbare posities voor de periode tot en met 2027 in totaal € 150 miljoen per jaar beschikbaar te stellen. De bedragen zijn reeds verwerkt in de decembercirculaire 2021 (paragrafen 2.2-3 en 3.2-6).

Er was al € 5 miljoen beschikbaar via de algemene uitkering voor systeemleren. In deze circulaire worden de middelen van de decentralisatie-uitkering Systeemleren met ingang van 2023 additioneel toegevoegd aan de algemene uitkering. Voor de jaren 2023 tot en met 2027 is na deze toevoeging in totaal een bedrag van € 10 miljoen per jaar beschikbaar. Voor een inhoudelijke toelichting zie paragraaf 2.2-3b van de decembercirculaire 2021.

13. Participatie

Zoals aangekondigd in paragraaf 3.2-1 van de meicirculaire 2021 worden de budgetten voor Nieuw Wajong en Nieuw begeleiding (excl. beschut werk), beide onderdeel van de integratie-uitkering Participatie, overgeheveld naar de algemene uitkering. Dit in het kader van de nieuwe verdeling van het gemeentefonds per 2023. Voor 2023 en verder is de algemene uitkering daarom opgehoogd met het bedrag dat beschikbaar was voor Nieuw Wajong (oplopend van € 56 miljoen in 2023 tot € 71 miljoen in 2027) en Nieuw begeleiding (oplopend van € 53 miljoen in 2023 tot € 80 miljoen in 2027).

[13] TK 2020/21, 35 510, nr. 4: Kamerstuk 35510, nr. 4 | Overheid.nl > Officiële bekendmakingen (officielebekendmakingen.nl)

14. Eigen bijdrage huishoudelijke hulp (Coalitieakkoord)

In het Coalitieakkoord is opgenomen dat dit kabinet werkt aan een aanpassing van de eigen bijdrage voor de huishoudelijke hulp in de Wmo. De komende periode wordt deze maatregel met cliënten, gemeenten en het Centraal Administratie Kantoor (CAK) uitgewerkt. De maatregel vraagt een wetswijziging en vergt een aanzienlijke implementatietijd waardoor de beoogde datum van inwerkingtreding op 1 januari 2025 is gesteld. De aanpassing dient vanaf 2025 te leiden tot een taakstellende besparing van € 95 miljoen. De algemene uitkering wordt vanaf 2025 met dit bedrag verlaagd.

15. Overgangsrecht levenslang

De meerjarenraming strekt zich met ingang van deze circulaire uit tot en met het jaar 2027. Daardoor wordt in de tabel het onderwerp "overgangsrecht levenslang" in 2027 zichtbaar. Deze mutatie betreft een correctie op een extrapolatie van extramurale zorgkosten binnen de Wmo 2015 en/of Jeugdwet. Cliënten met een verblijfsindicatie voor een hoog zorgzwaartepakket op 31 december 2014 hebben overgangsrecht gekregen voor onbepaalde tijd. Door het overgangsrecht voor onbepaalde tijd zullen deze cliënten structureel hun extramurale zorg (bijvoorbeeld in de vorm van persoonsgebonden budget) afnemen ten laste van de Wet langdurige zorg (Wlz) in plaats van ten laste van de Wmo 2015 of de Jeugdwet. Om dit voor gemeenten te corrigeren, wordt gedurende 34 jaar jaarlijks € 1,158 miljoen extra toegevoegd aan het gemeentefonds tot aan het volledige bedrag van € 39 miljoen.

16. Jeugdzorg (Coalitieakkoord)

Het kabinet stelt voor 2023 incidenteel € 1,454 miljard extra beschikbaar voor de jeugdzorg. Hierbij gaat het kabinet er vanuit dat gemeenten inzetten op besparingsmaatregelen voor een bedrag van € 374 miljoen op de jeugdzorguitgaven in 2023 (die ook onderdeel is van de reeks van de Commissie van Wijzen). Vanuit de € 1,454 miljard is, vooruitlopend op de nadere invulling van de hervormingsagenda, € 9 miljoen overgeheveld naar de begroting van het ministerie van VWS ten behoeve van de uitvoering van de hervormingsagenda in 2023. De besteding van deze middelen vindt plaats in samenspraak met de VNG. Het overige deel (€ 1,445 miljard) is toegevoegd aan de algemene uitkering aan gemeenten ter compensatie van de tekorten in de jeugdzorg.
Daarnaast gaat het kabinet de komende tijd met gemeenten en andere relevante partijen verder in gesprek over de Hervormingsagenda Jeugd, die moet bestaan uit een combinatie van een set van maatregelen en een financieel kader waarmee een structureel houdbaarder jeugdstelsel wordt gerealiseerd. Het kabinet zal bij het afsluiten van de Hervormingsagenda ook besluiten over de extra middelen voor 2024 en verder die aan gemeenten beschikbaar gesteld worden, waarbij het advies van de Commissie van Wijzen het uitgangspunt vormt.
In het Coalitieakkoord is daarnaast een extra besparing in het jeugddomein opgenomen met een omvang van € 100 miljoen in 2024, oplopend naar € 500 miljoen in 2025 en 2026, en structureel

€ 511 miljoen vanaf 2027. Het kabinet heeft besloten dat deze besparing een Rijksverantwoordelijkheid is.[14] Het is aan het Rijk de besparing in te vullen met (wettelijke) maatregelen waarvoor het Rijk aan zet is en die aanvullend zijn op de beoogde Hervormingsagenda. Het gaat daarbij om maatregelen waardoor gemeenten minder middelen nodig hebben of waarbij alternatieve inkomsten gegenereerd worden door middel van de invoering van een eigen bijdrage. Ook draagt het Rijk het budgettaire risico ingeval (een deel van) deze maatregelen geen of niet tijdig doorgang vinden. Uiteraard is het noodzakelijk - en gaat het kabinet hiervan uit - dat gemeenten hun medewerking verlenen bij de uitwerking en uitvoering van deze maatregelen.

17. Voogdij 18+: overheveling vanuit IU

Zoals aangekondigd in paragraaf 3.2-6 van de meicirculaire 2021 wordt het budget Voogdij/18+ van de gelijknamige integratie-uitkering in het kader van de nieuwe verdeling van het gemeentefonds per 2023 overgeheveld naar de algemene uitkering. Voor 2023 en verder is de algemene uitkering daarom opgehoogd met het bedrag dat beschikbaar was voor Voogdij/18+ (€ 736 miljoen in de jaren 2023 tot en met 2027).

18. Inburgering: overheveling vanuit IU

Zoals aangekondigd in paragraaf 3.2-4 van de meicirculaire 2021 wordt de integratie-uitkering Inburgering in het kader van de nieuwe verdeling van het gemeentefonds per 2023 overgeheveld naar de algemene uitkering. Voor 2023 en verder is de algemene uitkering daarom opgehoogd met het bedrag dat beschikbaar was voor de integratie-uitkering (aflopend van € 77 miljoen in 2023 tot en met € 71 miljoen in 2027).

19. Valpreventie bij ouderen (Coalitieakkoord)

Het kabinet heeft valpreventie, als kostenbesparende preventiemaatregel, in het Coalitieakkoord opgenomen. Valpreventie draagt bij aan gezond ouder worden en leidt tot netto besparingen in de domeinen Zvw en Wlz. Er dient geïnvesteerd te worden in het opschalen van beweegprogramma's, het uitvoeren van de multifactoriële interventie en de organisatie van opsporing en screening. De maatregelen die nodig zijn voor implementatie worden komende periode met alle relevante stakeholders, zo ook de gemeenten, uitgewerkt. Dit leidt vanaf 2023 tot een taakstellende besparing in het gemeentefonds: € 10 miljoen in 2023, oplopend naar € 16,667 structureel vanaf 2027.

2.3 Verdeling mutaties algemene uitkering

De verdeelwijze van de mutaties uit paragraaf 2.2 is in tabel 2.3.1 weergegeven. De verdeelwijze bestaat uit een wijziging in de uitkeringsfactor of het gewicht (bedrag per eenheid) van één of meer maatstaven van het cluster waaronder de mutatie valt. De cijfermatige uitwerking is

[14] Zie hiervoor de kamerbrief van 13 mei 2022 van VWS en JenV over hun visie op het stelsel van de jeugdzorg en de hervormingen die volgens de bewindspersonen nodig zijn. Kamerbrief over visie op stelsel jeugdzorg en noodzakelijke hervormingen | Kamerstuk | Rijksoverheid.nl

opgenomen in paragraaf 2.5.

Tabel 2.3.1 Verdeelwijze mutaties algemene uitkering

Nummer	Mutatie	Verdeelwijze
	algemene mutaties	
1a)	Accres	uitkeringsfactor
1b)	Volkshuisvestingsfonds	uitkeringsfactor
1c)	Woningbouwimpuls	uitkeringsfactor
2)	Opschalingskorting (Coalitieakkoord)	uitkeringsfactor
3)	Plafond BTW-compensatiefonds	uitkeringsfactor
4)	Knelpunten verdeelsystematiek	uitkeringsfactor
5)	Financiering Nationale Inzet Krijgsmacht (FNIK)	uitkeringsfactor
6a)	Raadsledenvergoeding kleine gemeenten	uitkeringsfactor
	taakmutaties 2022	
	cluster Bestuur en algemene ondersteuning	
7)	Permanente registratie kiezers buitenland	maatstaf vast bedrag Den Haag
	cluster Samenkracht en burgerparticipatie	
8)	Energietoeslag	maatstaven subcluster minimabeleid
	cluster Jeugd	
9)	Jeugdhulp: subsidieregeling cointinuïteitsregeling cruciale jeugdzorg	maatstaven subcluster jeugdhulp
	cluster Infrastructuur en gebiedsontwikkeling	
10)	Toezicht en handhaving voor EPBD III	maatstaf bedrijfsvestigingen
	cluster Volksgezondheid	
11)	Prenataal huisbezoek	Via de maatstaven inwoners, vast bedrag, jongeren en sociale structuur*
	taakmutaties 2023 tot en met 2027	
	cluster Bestuur en ondersteuning	
6b)	Raadsledenvergoeding kleine gemeenten: overheveling vanuit IU	maatstaven subcluster bestuursorganen en bevolkingszaken (behalve verkiezingen Den Haag)
12)	Versterking dienstverlening gemeenten: Systeemleren	maatstaven subcluster algemene ondersteuning
	cluster Participatie	
13a)	Participatie: Wajong overheveling vanuit IU	maatstaven cluster
13b)	Participatie: Regulier werk overheveling vanuit IU	maatstaven cluster
	cluster Individuele voorzieningen Wmo	
14)	Eigen bijdrage huishoudelijke hulp (Coalitieakkoord)	maatstaven cluster
15)	Overgangsrecht levenslang	maatstaven cluster
	cluster Individuele voorzieningen Jeugd	
16)	Jeugdzorg (Coalitieakkoord)	maatstaven cluster
17)	Voogdij 18+: overheveling vanuit IU	maatstaven cluster
	cluster Sociale basisvoorzieningen	
18)	Inburgering: overheveling vanuit IU	maatstaven inwoners en migratieachtergrond
19)	Valpreventie bij ouderen (Coalitieakkoord)	maatstaven cluster

* Dit zijn de maatstaven huishoudens met laag inkomen, lage inkomens met drempel, bijstandontvangers, uitkeringsontvangers, minderheden, eenouderhuishoudens, huishoudens en meerkernigheid. Op het vast bedrag na, is voor de verdeling de huidige verhouding in het cluster gebruikt.

2.4 Overige mededelingen algemene uitkering

2.4.1 Bommenregeling

Gemeenten kunnen in aanmerking komen voor een bijdrage in de gemaakte kosten voor het opsporen en ruimen van conventionele explosieven uit de Tweede Wereldoorlog. Op de website van de Rijksoverheid staat een uitgebreide beschrijving met onder andere informatie over de

aanvraagprocedure.[15] Bijlage 2.4.1 vermeldt de gemeenten die in 2022 - op basis van de ingediende aanvraag - een uitkering ontvangen, inclusief de bijbehorende bedragen. Het totaalbedrag van de bommenregeling 2022 bedraagt € 27,666 miljoen.

Binnen het nationaal programma *Berging vliegtuigwrakken met nog vermiste vliegers uit de Tweede Wereldoorlog* zijn eind 2018 locaties vastgesteld in de gemeenten Almere (Markermeer), Echt-Susteren, Dalfsen, Hollands Kroon, Lingewaard en Lochem. De minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties heeft deze gemeenten verzocht om samen uitvoering te geven aan het bergen van de vliegtuigwrakken. De bergingen in Echt-Susteren en Lochem zijn in 2019 uitgevoerd. In 2020 hebben de bergingen in Almere (Markermeer) en Dalfsen plaatsgevonden. In 2021 vond de berging in Hollands Kroon plaats. De berging in Lingewaard vindt naar verwachting in 2022 plaats.
Voorbereidingen voor bergingen in 2023 en verder zijn gestart. Zo heeft de gemeente Súdwest-Fryslân een verzoek gedaan om één of twee vliegtuigwrakken te laten bergen onder het nationaal programma, evenals de gemeente Heerde. Ook andere locaties zijn geïdentificeerd. Er vinden met de betreffende gemeenten gesprekken plaats.
Voor de bergingen die onderdeel uitmaken van het programma ontvangen de betreffende gemeenten via de bommenregeling een bijdrage van 100% aan de door hen gemaakte kosten. Op basis van het ingediende raadsbesluit met daarin de gemaakte kosten ontvangt Almere in 2022 een bedrag van € 1,107 miljoen.

2.4.2 Bevolkingsdaling

Zoals gemeld in de decembercirculaire 2021 (paragraaf 3.3.1) zullen de middelen voor bevolkingsdaling in 2022 nog eenmalig worden gecontinueerd. Tot en met 2021 ontvingen de negen krimpregio's deze middelen via een decentralisatie-uitkering uit het gemeentefonds. Om de rechtmatigheid te waarborgen worden de middelen in 2022 verstrekt via een specifieke uitkering vanaf de begroting van het ministerie van BZK. Zoals gebruikelijk wordt over de besteding van een specifieke uitkering verantwoording afgelegd aan het Rijk. Het voornemen is om deze verantwoording zo licht mogelijk te houden, zodat de administratieve lasten beperkt blijven. De specifieke uitkering dient te worden besteed aan beleidsvorming/projecten met betrekking tot bevolkingsdaling.
Het bedrag per regio voor 2022 is identiek aan het bedrag van 2021. Het totaal benodigde bedrag ad € 11,2 miljoen wordt – identiek aan de werkwijze in voorgaande jaren –onttrokken aan de algemene uitkering. Dit zal worden verwerkt in de septembercirculaire 2022. De ontvangende gemeente van iedere regio ontvangt vervolgens een beschikking van het ministerie van BZK, waarna het bedrag zal worden uitgekeerd. De middelen lopen per 1 januari 2023 definitief af. Voor de gemeenten die middelen voor bevolkingsdaling ontvingen en een negatief ingroeipad kennen, zal bij de invoering van de nieuwe verdeling van de middelen uit het gemeentefonds per 1 januari 2023 een aangepast ingroeipad gelden (zie paragraaf 2.5.2).

[15] Bommenregeling gemeentefonds | Brochure | Rijksoverheid.nl

2.4.3 Meerkosten corona 2022 – Wmo 2015 en Jeugdwet

In de Voorjaarsnota 2022 heeft het kabinet een eerste raming van de omvang van de meerkosten in het sociaal domein opgenomen (€ 73 miljoen). Hiermee onderschrijft het Rijk de afspraak over de meerkosten nogmaals. Deze raming is gebaseerd op de compensatie die in 2020 en 2021 is uitgekeerd. In de raming is rekening gehouden met het effect van vaccinaties en het afschalen van de maatregelen, evenals met het beschikbaar stellen van zelftesten aan zorgpersoneel. Dit budget is indicatief en wordt nog niet als voorschot aan gemeenten uitgekeerd. Dit ter voorkoming van verdeelproblemen bij het definitief vaststellen van de compensatie. De raming wordt, volgens afspraak, geactualiseerd in de Najaarsnota, nadat onderzoek naar de omvang van de meerkosten heeft plaatsgevonden om tot een betrouwbare raming te komen voor de meerkosten in 2022. Op basis van die definitieve raming wordt de omvang van de compensatie vastgesteld en bij decembercirculaire 2022 uitgekeerd aan gemeenten. Zowel het onderzoek als besluitvorming over de compensatie vindt in gezamenlijk overleg tussen het Rijk en de VNG plaats.

2.5 Veranderingen in het verdeelstelsel

2.5.1 Inleiding

Tabel 2.5.1 bevat een overzicht van de wijzigingen in het verdeelstelsel van de algemene uitkering ten opzichte van de septembercirculaire 2021.

Tabel 2.5.1 Wijzigingen in het verdeelstelsel van de algemene uitkering

Nummer	Naam	Aard van de maatregel	Ingangsjaar
1	Herijking gemeentefonds	Invoering van de nieuwe verdeling van het gemeentefonds	2023
2	Maatstaf ozb	Aanpassing rekentarieven in verband met marktontwikkeling WOZ-waarden	Jaarlijks

De toelichting volgt in de paragrafen 2.5.2 en 2.5.3.

2.5.2 Nieuwe verdeling gemeentefonds per 2023

Inleiding

Zoals in paragraaf 1.3 gemeld is met ingang van 1 januari 2023 sprake van een nieuwe verdeling van de algemene uitkering. Op 6 april jl. zijn de Tweede Kamer en gemeenten hier door de fondsbeheerders over geïnformeerd.[16] Deze paragraaf bevat aanvullende informatie over de invoering van het nieuwe verdeelmodel. Achtereenvolgens wordt ingegaan op de actualisatie van het nieuwe verdeelmodel van 2019 naar het moment van invoering per 2023, de nieuwe clusterindeling, de maatstaven, de bedragen per eenheid, het ingroeipad, de overheveling van verschillende integratie-uitkeringen naar de algemene uitkering en de verevening van de belastingcapaciteit OZB.

[16] Invoering van de nieuwe verdeling van het gemeentefonds | Tweede Kamer der Staten-Generaal en Maartbrief 2022 aan gemeenten en provincies | Brief | Rijksoverheid.nl

Actualisatie nieuw verdeelmodel

De laatste doorrekening van het nieuwe verdeelmodel dateert van 23 december 2021 (peiljaar 2019).[17] In deze circulaire is het nieuwe model met de nu bekende gegevens geactualiseerd naar de stand 1 januari 2023. Deze laatste actualisatieslag geeft inzicht in de definitieve uitkomsten, waar ook het ingroeipad naar de nieuwe verdeling op is gebaseerd (zie kopje 'Ingroeipad'). De achterliggende berekening is gepubliceerd in de gemeentefondsrubriek op internet.[18] Het rekenbestand op internet bevat ook een vergelijking met het huidige verdeelmodel op basis van uitkeringsjaar 2022.

De actualisatie van het nieuwe verdeelmodel van 2019 naar de stand 1 januari 2023 betreft de volgende aspecten:

1. de standen van de gebruikte verdeelmaatstaven (zoals het aantal inwoners, de oppervlakte, het aantal mensen met lage inkomens, etc) zijn geactualiseerd. Voor alle maatstaven geldt dat zo actueel mogelijke gegevens zijn gebruikt. Voor de maatstaven die gebruik maken van zgn. bodemfactoren is gebruik gemaakt van een actuele kaart over de bodemgesteldheid van Nederland conform de Wet Basisregistratie Ondergrond (BRO)[19];
2. alle budgetontwikkelingen die in de periode 2020 tot en met 2022 hebben plaatsgevonden (bijvoorbeeld het accres, de loon- en prijsindexering en middelen voor Jeugdzorg) zijn volgens de nieuwe verdeling verwerkt, ook de mutaties uit deze circulaire die betrekking hebben op 2022;
3. een actuelere gemeentelijke indeling (2022).

Clusterindeling

Zowel voor het klassiek als het sociaal domein zijn samenhangende taken van gemeenten in clusters ingedeeld. De clusters zijn bedoeld om een verdeling te kunnen maken en onderhouden; het is nadrukkelijk geen bestedingsnorm. Vooral de ontwikkelingen in het sociaal domein waren aanleiding om de clusterindeling te herzien. De nieuwe clusterindeling is in deze circulaire toegepast, met ingang van 2023.[20]

[17] Aanvullende informatie berekening herverdeeleffect voorstel nieuwe verdeling gemeentefonds | Publicatie | Rijksoverheid.nl
[18] Circulaires gemeentefonds | Financiën gemeenten en provincies | Rijksoverheid.nl
[19] Voor meer informatie zie: De Wet BRO zorgt ervoor dat alle publieke gegevens en modellen over de ondergrond van Nederland beschikbaar is in één centrale database, en verplicht overheden en bestuursorganen om bij ondergrondanalyses gebruik te maken van de gegevens in deze centrale database. Het ministerie van BZK heeft daarom TNO gevraagd om de bodemgesteldheidskaart te actualiseren op basis van de GeoTOP (model in de centrale database). De criteria voor slechte grond blijven ongewijzigd ten opzichte van de bodemgesteldheidskaart 1997/2000. Het onderzoeksrapport van TNO is gepubliceerd in de gemeentefondsrubriek op internet.
[20] Voor een overzicht en de namen van de clusters zie bijlage 2.5.2b

Maatstaven

Vanaf uitkeringsjaar 2023 is door de invoering van het nieuwe verdeelmodel sprake van een groot aantal wijzigingen in de verdeelmaatstaven. Bijlage 2.5.2-b bevat het overzicht.

Bedragen per eenheid

In het kader van de nieuwe verdeling van het gemeentefonds zijn de bedragen per eenheid opnieuw bepaald (zie paragraaf 2.6 en de bijlagen 2.1.1 en 2.1.2).

Ingroeipad

Gegeven de ontvangen adviezen van de ROB en de VNG en de reacties van gemeenten hebben de fondsbeheerders besloten het ingroeipad – het pad waarmee gemeenten naar de nieuwe verdeling ingroeien – te beperken tot 3 jaar. Het maximale effect is -/+ € 7,50 per inwoner in 2023 en -/+ € 15 per inwoner in 2024 en 2025. Daarmee komt het maximale effect op -/+ € 37,50 per inwoner in 2025.

Voor gemeenten met een beperkte financiële draagkracht en een lage sociaal economische status gecombineerd met een negatief herverdeeleffect geldt tot en met 2025 een aangepast ingroeipad. Het maximale negatieve effect voor deze gemeenten is - € 5 per inwoner in 2023, - € 7,50 per inwoner in 2024 en - € 10 per inwoner in 2025. Dat betekent dat het maximale totale effect voor deze gemeenten in 2025 uitkomt op - € 22,50 per inwoner.[21] De groep gemeenten is tot stand gekomen door te kijken naar:

Voor de 50% gemeenten die het minst profiteren van het Coalitieakkoord (opschalingskorting en accres) ten opzichte van hun huidige uitkering in 2022 geldt een aangepast groeipad als ze in 2020 aan twee van onderstaande drie criteria voldoen:

- Criterium 1: Het gemeenten zijn waarvan de bevolking een lage sociaal economische status heeft. Hierbij is gebruikgemaakt van de definitie van het CBS en de definitie zoals deze gehanteerd wordt in de jaarlijkse begrotingsanalyse van het ministerie van BZK.
- Het gemeenten zijn met een relatief zwakke financiële positie.
  Criterium 2: Het OZB-tarief hoger is dan 120% van het gemiddelde van Nederland. Hierbij is het tarief gewogen op basis van de WOZ-waarde;
  Criterium 3: De solvabiliteit onder de 30% ligt.

Ook de gemeenten die tot en met 2022 aanvullende middelen ontvangen vanwege bevolkingsdaling en die te maken hebben met een negatief herverdeeleffect komen in aanmerking voor het aangepaste ingroeipad (- € 5 per inwoner in 2023, - € 7,50 per inwoner in 2024 en - € 10 per inwoner in 2025).[22]

[21] Voor gemeenten met een beperkte financiële draagkracht en lage sociaal economische status die een positief herverdeeleffect als gevolg van de nieuwe verdeling hebben, geldt het reguliere ingroeipad: + € 7,50 per inwoner in 2023 en + € 15 per inwoner in 2024 en 2025.
[22] Voor de gemeenten met een positief herverdeeleffect geldt het reguliere ingroeipad: + € 7,50 per inwoner in 2023 en + € 15 per inwoner in 2024 en 2025.

De gemeenten Brielle, Hellevoetsluis en Westvoorne fuseren per 1 januari 2023. Voor de nieuwe gemeente - Voorne aan Zee – geldt dat het maximale effect -/+ € 37,50 per inwoner is. Dit betekent dat voor de nieuwe gemeente Voorne aan Zee een vergelijking zal worden gemaakt op basis van uitkeringsjaar 2022 tussen het huidige en het nieuwe verdeelmodel. Het verschil bedraagt maximaal -/+ € 37,50 per inwoner op basis van de uitkomsten voor de nieuw te vormen gemeente Voorne aan Zee. Deze berekening kan nu nog niet worden uitgevoerd, omdat nog niet alle gegevens voor handen zijn. In de septembercirculaire 2022 volgt het ingroeipad voor de nieuw te vormen gemeente Voorne aan Zee.

Om te bewerkstelligen dat het herverdeeleffect als gevolg van het nieuwe verdeelmodel conform bovengenoemd (aangepast) ingroeipad wordt gerealiseerd, wordt de algemene uitkering in de jaren 2023 tot en met 2025 verhoogd of verlaagd met de bedragen zoals opgenomen in bijlage 2.5.2-a. Deze bedragen worden zoals gebruikelijk toegekend via een suppletie-uitkering (suppletie-uitkering Nieuwe verdeling GF). Bijlage 2.5.2-a. bevat ook de namen van de gemeenten die in aanmerking komen voor het aangepaste ingroeipad en de voor hen relevante bedragen van de suppletie-uitkering Nieuwe verdeling GF.

De bedragen voor 2026 en verder voor de suppletie-uitkering zijn afhankelijk van de besluitvorming naar aanleiding van de evaluatie van het nieuwe verdeelmodel (zie kopje ‘Onderzoeksagenda’). In afwachting hiervan is ervoor gekozen om voor 2026 en verder uit te gaan van de stand 2025 en dus de suppletie-uitkering door te trekken.

Overheveling integratie-uitkeringen naar algemene uitkering
De integratie-uitkeringen Raadsledenvergoeding kleine gemeenten, Participatie (onderdelen Nieuw Wajong en Nieuw begeleiding (excl. beschut werk)), Voogdij/18+ en Inburgering worden met ingang van 2023 toegevoegd aan de algemene uitkering. Bij de totstandkoming van het nieuwe verdeelmodel is hier rekening mee gehouden. In 2023 is met de overhevelingen in totaal een bedrag gemoeid van ruim € 933 miljoen, wat in de jaren daarna verder oploopt. In paragraaf 2.2 zijn de overhevelingen verwerkt, in paragraaf 2.3 is de wijze van verdeling van de hiermee gemoeide middelen weergegeven.

Verevening belastingcapaciteit OZB
Onderdeel van de onderzoeksagenda is het onderzoek naar de Overige Eigen Middelen. Aangezien dit onderzoek nu nog niet is afgerond en de fondsbeheerders de verevening van de algemene eigen middelen graag in samenhang bezien, is besloten het vereveningspercentage van de OZB te handhaven op de huidige 70% voor niet-woningen en 80% voor woningen in plaats van dit percentage op te hogen naar 90%. Aanvullend argument is dat sinds 2017 – het jaar waarop het nieuwe model is geijkt – de WOZ-waarden hard zijn gestegen. Het lijkt de fondsbeheerders niet reëel om die stijging 1-op-1 door te vertalen naar de belastingcapaciteit waarmee in het gemeentefonds rekening wordt gehouden. Voor de twee maatstaven die betrekking hebben op niet-woningen (ozb niet-woningen eigenaren en ozb niet-woningen gebruikers) blijft gelden dat maximaal € 35.000 aan WOZ-

waarde per inwoner in de verevening wordt betrokken, net als in het oorspronkelijke verdeelvoorstel. Het niet via de OZB-maatstaven verevende deel (respectievelijk 30% en 20%) wordt ingehouden via een vast bedrag per woonruimte.
De rekentarieven[23] zijn gelijk getrokken met de landelijke gemiddelde tarieven in onderzoeksjaar 2017. Deze rekentarieven worden in het nieuwe verdeelmodel vervolgens jaarlijks bijgesteld op de manier zoals ook in het huidige model gebruikelijk is (zie paragraaf 2.5.3).

2.5.3 Maatstaf ozb: WOZ-waardering en aanpassing rekentarieven

De jaarlijkse aanpassing van de gewichten (rekentarieven) van de verdeelmaatstaf ozb is doorgevoerd. De uitkomst van de verdeelmaatstaf ozb wordt bepaald door de omvang van de WOZ-waarde en een daaraan gekoppeld gewicht, het zogenaamde rekentarief. Er worden drie WOZ-waarden onderscheiden: voor eigenaren woningen, eigenaren niet-woningen en gebruikers niet-woningen. Er zijn daarom drie rekentarieven. Door marktontwikkelingen kan de WOZ-waarde sterk fluctueren. Het is staand beleid om voor het effect van deze marktontwikkelingen te corrigeren, door middel van een aanpassing van de rekentarieven van de verdeelmaatstaf ozb. De correctie is op nationaal niveau.

De aanpassing van de rekentarieven van de verdeelmaatstaf ozb is afgestemd op de WOZ-tijdvakken. Op 1 januari 2023 begint een nieuw WOZ-tijdvak met waardepeildatum 1 januari 2022. Bij de aanpassing van de rekentarieven is de vaste werkwijze toegepast: het rekentarief wordt naar beneden (of naar boven) bijgesteld om de stijging (of daling) van de ozb-maatstaf als gevolg van de stijging (of daling) van de WOZ-waarde van woningen en niet-woningen ongedaan te maken. De maatstaf groeit alleen met de inflatie mee (prijs Nationale Bestedingen, pNB).

De marktontwikkeling tussen 1 januari 2021 en 1 januari 2022 bij woningen wordt, op basis van informatie van de Waarderingskamer, geschat op 13,5%. Voor niet-woningen wordt de waardeontwikkeling over dezelfde periode geschat op 1%. De inflatie (pNB) in die periode bedraagt volgens de ramingen van het CPB 3,1%. Het rekentarief voor eigenaren woningen komt na aanpassing op 0,1030%, voor eigenaren niet-woningen op 0,2796% en voor gebruikers niet-woningen op 0,2127%. De aangepaste rekentarieven zijn ook opgenomen in bijlage 2.1.3.

2.6 Maatstaven, gewichten, uitkeringsfactor en overige uitkeringsonderdelen

De berekening van de algemene uitkering bestaat uit de vermenigvuldiging van het aantal eenheden van alle maatstaven met het bijbehorende gewicht per maatstaf (bedrag per eenheid). De som van deze producten, de zogenaamde uitkeringsbasis, wordt vervolgens vermenigvuldigd met de uitkeringsfactor (zie uitleg verderop). De verkregen uitkomst moet daarnaast worden opgehoogd met enkele uitkeringsonderdelen binnen de algemene uitkering die buiten het format van aantal eenheden en bedragen per eenheid vallen. Hierna wordt achtereenvolgens ingegaan op

[23] De uitkomst van de verdeelmaatstaf ozb wordt bepaald door de WOZ-waarde te vermenigvuldigen met het vereveningspercentage en vervolgens met een daaraan gekoppeld gewicht (het zogenaamde rekentarief).

de maatstaven, de bedragen per eenheid, de uitkeringsfactor en de overige uitkeringsonderdelen.

Maatstaven
Voor uitkeringsjaar 2022 is geen sprake van wijzigingen in de definities van de verdeelmaatstaven. Meer informatie over de berekeningswijze van de verdeelmaatstaven van de algemene uitkering voor dat uitkeringsjaar kunt u vinden in de toelichting op de berekening van de uitkering uit het gemeentefonds 2022.[24]

De achterliggende berekening van de maatstaf re-integratie klassiek, de maatstaf medicijngebruik en de maatstaven over het gemiddeld gestandaardiseerd inkomen is niet te herleiden uit de betaalspecificaties gemeentefonds die de gemeenten maandelijks ontvangen. Voor genoemde maatstaven geldt dat nog niet alle gegevens voorhanden zijn om per gemeente de waarde voor uitkeringsjaar 2022 te berekenen. Actualisatie vindt daarom plaats bij de komende septembercirculaire, waarbij ook de achterliggende berekening zal worden gepubliceerd.
Bij deze circulaire zijn wel de definitieve gegevens van de maatstaf medicijngebruik voor uitkeringsjaar 2020 gepubliceerd.

Vanaf uitkeringsjaar 2023 is door de invoering van het nieuwe verdeelmodel sprake van een groot aantal wijzigingen in de verdeelmaatstaven. Een deel van de maatstaven komt te vervallen, van een drietal maatstaven wijzigt de naam danwel de definitie en er worden acht nieuwe maatstaven geïntroduceerd. Het totaal aantal verdeelmaatstaven daalt van 88 naar 49. Een compleet overzicht van de wijzigingen is opgenomen in bijlage 2.6.2. Voor de volledigheid is in deze bijlage ook een overzicht opgenomen van de verdeelmaatstaven die ten opzichte van het huidige verdeelmodel ongewijzigd zijn.

Bedragen per eenheid
Voor 2022 wijzigen de bedragen per eenheid door de informatie in de tabellen 2.2.1 en 2.3.1. Het zijn kortom wijzigingen ten opzichte van de decembercirculaire 2021.

Voor 2023 geldt dat:

- in het kader van de nieuwe verdeling van het gemeentefonds de bedragen per eenheid 2023 opnieuw zijn bepaald;
- de zogenaamde rekentarieven van de maatstaf ozb ten opzichte van 2022 zijn aangepast (zie ook paragraaf 2.5.2);
- de informatie uit de tabellen 2.2.1 en 2.3.1 is verwerkt;
- uitnamen en toevoegingen van 2022 op 2023 die in eerdere circulaires zijn opgenomen zijn verwerkt. Bijlage 2.2.1 bevat die uitnamen en toevoegingen uit eerdere circulaires.

Bijlagen 2.1.1 en 2.1.3 bevat het overzicht van bedragen per eenheid 2022 en 2023.

[24] https://www.rijksoverheid.nl/documenten/rapporten/2013/05/24/toelichting-op-de-berekening-van-de-uitkeringen-uit-het-gemeentefonds

Hoewel de nieuwe verdeling in 2023 wordt ingevoerd bevat bijlage 2.1.2 ook voor 2022 een overzicht van bedragen per eenheid volgens de nieuwe verdeling. In dat overzicht zijn alle mutaties tot en met 2022 verwerkt. Deze bedragen per eenheid zijn gebruikt bij de berekening van de herverdeeleffecten, grondslag voor de suppletie-uitkering Nieuwe verdeling GF (zie paragraaf 2.5.2).

Uitkeringsfactor

De uitkeringsfactor is de voor alle gemeenten gelijke vermenigvuldigingsfactor die wordt berekend door de som van de algemene uitkering, de ozb-maatstaven en de overige uitkeringsonderdelen (circa € 32 miljard) te delen door de uitkeringsbasis (circa € 19 miljard).[25] De – landelijke - uitkeringsbasis is berekend door van alle maatstaven de aantallen te vermenigvuldigen met het bijbehorende bedrag per eenheid; er is ook een uitkeringsbasis voor elke gemeente (het product van de gemeentelijke aantallen en de bedragen per eenheid). De uitkeringsfactor verschilt per uitkeringsjaar. Zie voor meer toelichting op het begrip uitkeringsfactor bijlage 2.6.1 van deze circulaire.

De volgende aspecten zijn bij de raming van de uitkeringsfactor van belang:

- de informatie uit de tabellen 2.2.1 en 2.3.1 met betrekking tot de mutaties in het gemeentefonds en de verdeling van deze mutaties;
- door de overgang van de huidige naar de nieuwe verdeling valt de uitkeringsfactor vanaf 2023 lager uit;
- de ontwikkeling van de uitkeringsbasis als gevolg van nieuwe aantallen. Bijlage 2.6.2 bevat informatie over de raming van de maatstaven met een groot aandeel in de uitkeringsbasis.

Ten opzichte van de decembercirculaire 2021 zijn de uitkeringsfactoren van 2020 en 2021 ongewijzigd.

De nieuwe raming van de uitkeringsfactor in de jaren 2022-2027 is vermeld in tabel 2.6.1.

Tabel 2.6.1 Uitkeringsfactor 2022-2027

	2022	2023	2024	2025	2026	2027
Uitkeringsfactor	1,813	1,285	1,356	1,419	1,345	1,372
één punt uitkeringsfactor (in miljoenen)	19.394	29.409	28.522	28.684	28.934	29.177

De uitkeringsfactoren in tabel 2.6.1 zijn in lopende prijzen.[26] Gemeenten die in constante prijzen ramen dienen zelf de loon- prijsontwikkeling te verwerken. Om gemeenten hierbij te faciliteren, is in de gemeentefondsrubriek op internet zoals gebruikelijk een rekenmodel in constante prijzen

[25] In het nieuwe model is de som van de algemene uitkering, de OZB-maatstaven en overige uitkeringsonderdelen €37,8 miljard en de uitkeringsbasis ongeveer €29,5 miljard.
[26] De algemene uitkering is via het accres afhankelijk van de ontwikkeling van de totale rijksuitgaven (accresrelevante uitgaven; ARU) waarin rekening is gehouden met loon- en prijsontwikkelingen. Daarmee is de algemene uitkering uitgedrukt in het prijspeil van het betreffende jaar ofwel in lopende prijzen.

gepubliceerd. In dit rekenmodel is een hulpmiddel opgenomen waarin gemeenten hun eigen prijsindexen kunnen invullen en/of loon- en prijsindicatoren die het CPB onderscheidt. Op basis van het Centraal Economisch Plan 2022 zijn in het rekenmodel en in paragraaf 4.2 ook, als service, de ramingsgegevens van een aantal indicatoren van het CPB gepresenteerd. Na het invullen van de indexatiecijfers berekent het model automatisch de uitkering in het gemeentefonds in constante prijzen.

Om gemeenten inzicht te geven in de ontwikkeling van de uitkeringsfactoren volgen hieronder twee tabellen. Daarin is voor 2022 voor het huidige model de ontwikkeling opgenomen ten opzichte van de septembercirculaire 2021 (verticale toelichting). Voor het nieuw verdeelmodel is voor de uitkeringsjaren 2023 tot en met 2027 de ontwikkeling opgenomen ten opzichte van het ene naar het andere uitkeringsjaar (horizontale toelichting).

Verticale toelichting ontwikkeling uitkeringsfactor
Onderstaande tabel laat de ontwikkeling van de uitkeringsfactor zien ten opzichte van de stand septembercirculaire 2021 voor het uitkeringsjaar 2022, de verticale toelichting.

De uitkeringsfactor valt in 2022 hoger uit. De voornaamste reden is de ontwikkeling van het accres.

Tabel 2.6.2 Ontwikkeling uitkeringsfactor 2022

	2022
stand september 2021 (oud model)	**1,754**
mutaties deze circularie	
algemene mutaties	0,058
uitkeringsbasis/OZB	-0,001
overig	0,002
uitkeringsfactor stand deze circulaire	**1,813**

Horizontale ontwikkeling uitkeringsfactor
Onderstaande tabel geeft de ontwikkeling weer van de uitkeringsfactoren voor de jaren 2022 tot en met 2027 (de horizontale toelichting) voor het nieuwe model. In tabel 2.6.3 is te zien dat de accressen de belangrijkste factor zijn in de ontwikkelingen van de uitkeringsfactoren van jaar op jaar. Bij de ontwikkeling van de uitkeringsbasis spelen de gewijzigde ramingen van de OZB - maatstaven, de bijstandontvangers en de demografische ontwikkelingen de belangrijkste rol.

Tabel 2.6.3 Ontwikkeling uitkeringsfactor 2023-2027 van jaar op jaar

	2023	2024	2025	2026	2027
uitkeringsfactor, jaar t	1,285	1,356	1,419	1,345	1,372
verschil ten opzichte van jaar t-1		0,071	0,063	-0,074	0,027
waarvan:					
- algemene mutaties		0,081	0,073	-0,062	0,037
- verdeelreserve		-0,001	-0,001	-0,001	-0,001
- ontw ikkeling uitkeringsbasis (inclusief OZB)		-0,010	-0,010	-0,010	-0,010
- overige ontw ikkelingen		0,001	0,001	-0,001	0,001

Overige uitkeringsonderdelen

Onder de algemene uitkering vallen ook de volgende uitkeringsonderdelen, die niet de vorm hebben van maatstafaantallen die met een bedrag per eenheid worden vermenigvuldigd:

- Een beperkt aantal gemeenten ontvangt middelen op grond van de maatstaf herindeling of ontvangt een artikel 12-uitkering.
- Eveneens een beperkt aantal gemeenten ontvangt een suppletie-uitkering Bommenregeling vanwege de kosten die zij hebben gemaakt met betrekking tot het opsporen en ruimen van conventionele explosieven uit de Tweede Wereldoorlog (zie paragraaf 2.4.1).
- Alle gemeenten hebben te maken met de suppletie-uitkering Overheveling IUSD (integratie-uitkering Sociaal domein). In verband met de invoering van de nieuwe verdeling van de algemene uitkering komt de suppletie-uitkering met ingang van 2023 te vervallen. Als raming voor 2022 kunnen gemeenten zich baseren op de definitieve stand van de suppletie-uitkering Overheveling IUSD 2021, zoals bekend gemaakt bij de septembercirculaire 2021 (zie paragraaf 2.5). De nacalculatie van de suppletie-uitkering 2022 zal naar verwachting plaatsvinden bij de septembercirculaire 2022.
- Vanaf 2023 hebben alle gemeenten, zoals hier boven beschreven, als gevolg van de invoering van het nieuwe verdeelmodel te maken met een ingroeipad. Die gemeenten waarvoor geldt dat het ingroeipad wordt afgetopt krijgen te maken met een suppletie-uitkering.

3 Decentralisatie- en integratie-uitkeringen

3.1 Inleiding

Dit hoofdstuk bevat mededelingen over de decentralisatie- en de integratie-uitkeringen. Deze uitkeringen maken net als de algemene uitkering deel uit van het gemeentefonds, maar hebben een eigen verdeling over de gemeenten.

Decentralisatie- en integratie-uitkeringen zijn net als de algemene uitkering beleids- en bestedingsvrij en er vindt geen verantwoording naar het Rijk plaats, zoals bij specifieke uitkeringen wel het geval is. Eventuele opmerkingen die over decentralisatie- en integratie-uitkeringen gemaakt worden in deze circulaire, zijn niet meer dan voorbeelden die illustreren met welke kosten gemeenten geconfronteerd worden. Dit inzicht is ook van belang voor de Tweede Kamer. Met de betreffende teksten wordt niet beoogd het bestedingsdoel nader te omschrijven, of op welke wijze dan ook de middelen te oormerken.

Paragraaf 3.2 informeert over de decentralisatie- en integratie-uitkeringen en over de omvang en de verdeling ervan. Paragraaf 3.3 bevat overige mededelingen over de decentralisatie- en integratie-uitkeringen.

3.2 Omvang en verdeling decentralisatie- en integratie-uitkeringen

Tabel 3.2.1 bevat de mutaties in de decentralisatie- en integratie-uitkeringen ten opzichte van de decembercirculaire 2021 over de periode 2022 tot en met 2027. De mutaties hebben betrekking op 2022 en verder en worden onder de tabel toegelicht.

Tabel 3.2.2 bevat het complete overzicht van de decentralisatie- en integratie-uitkeringen en de daarmee gemoeide bedragen.

Tabel 3.2.1 Mutaties decentralisatie- en integratie-uitkeringen 2022-2027 (bedragen in duizenden euro's)*

		2022	2023	2024	2025	2026	2027
	stand decembercirculaire 2021	**5.125.843**	**4.948.940**	**4.896.018**	**4.829.832**	**4.778.189**	**4.746.193**
1a)	IU Voogdij 18+ Overheveling naar AU		-736.676	-736.676	-736.676	-736.676	-736.676
1b)	IU Voogdij 18+ Loon- en prijsbijstelling 2022	26.668	26.668	26.668	26.668	26.668	26.668
2a)	IU Inburgering: Overheveling naar AU		-76.571	-74.437	-72.067	-70.990	-70.567
2b)	IU Inburgering: Leerbaarheidstoets	5.371	4.852	4.785	4.717	4.717	4.717
3a)	IU Participatie: Loon- en prijsbijstelling 2022	66.595	64.737	62.858	60.982	59.127	57.921
3b)	IU Participatie: Wajong Overheveling naar AU		-56.175	-57.327	-58.374	-59.892	-70.976
3c)	IU Participatie: Regulier werk Overheveling naar AU		-53.384	-56.371	-61.228	-65.400	-80.336
4a)	IU Raadsledenvergoeding kleine gemeenten	-290	-290	-290	-290	-290	-290
4b)	IU Raadsledenvergoeding kleine gemeenten: Overheveling naar AU		-9.776	-9.776	-9.776	-9.776	-9.776
5a)	IU Beschermd wonen: LPO 2022	54.278	54.278	54.278	54.278	54.278	54.278
5b)	IU Beschermd wonen: Volume 2023		36.793	36.793	36.793	36.793	36.793
5c)	IU Beschermd wonen: Volume nav MLT raming	1.243	1.243	1.243	1.243	1.243	1.243
5d)	IU Beschermd wonen: Correctie LPO nav zorgsalarissen APB 2022	14.213	14.213	14.213	14.213	14.213	14.213
6)	Inkomstenderving 2020 (covid-19)	151.794					
7)	Uitvoeringskosten klimaatakkoord	112.591					
8)	Brede aanpak dak- en thuisloosheid	61.900					
9)	Crisisdienstverlening	33.110					
10a)	Versterking dienstverlening gemeenten: Vrouwenopvang (Kind- en gezinsbescherming)	21.000	20.000	20.000	20.000		
10b)	Versterking dienstverlening gemeenten: Systeemleren		-5.000	-5.000	-5.000	-5.000	-5.000
11)	Extra capaciteit BOA's	13.000	13.000	13.000	13.000	13.000	13.000
12)	Regionale Energie Strategieën (RES)	8.803					
13)	Bodembescherming	8.583					
14)	Gezond in de Stad	4.600					
15)	Aanpak lerarentekort G4	4.000					
16)	Einde lening inburgerinsplichtig (ELIP)	2.625					
17)	Windpark N33	1.790					
18)	Erfgoed Deal	1.738					
19)	Mantelzorgbeleid	1.500					
20)	Experiment gesloten coffeeshopketen	1.378	1.378	1.378			
21)	Uitstapprogramma prostituees	1.000					
22)	Centrale stemopneming	535					
23)	Veilige steden	520					
24)	Handhaving quarantaine (covid-19)	300					
25)	Duurzame polder	250					
26)	Online weerbaarheid	163					
27)	Informele scholing	150					
28)	Knelpuntprogramma verdeelsystematiek						97
29)	LHBTI-emancipatiebeleid	80					
	stand deze circulaire	**5.725.331**	**4.248.230**	**4.191.357**	**4.118.315**	**4.040.204**	**3.981.502**

*Alle bedragen betreffen decentralisatie-uitkeringen (DU) tenzij in de tabel vermeld dat het een integratie-uitkering (IU) betreft.

Tabel 3.2.2 Decentralisatie-en integratie-uitkeringen 2022-2027 (in duizenden euro's)*

Uitkeringsjaar	2022	2023	2024	2025	2026	2027	Vindplaats
- IU Participatie	1.955.262	1.792.420	1.734.306	1.674.625	1.615.795	1.556.996	mei 2022, § 3.2-3
- IU Beschermd wonen	1.495.475	1.532.904	1.533.404	1.534.001	1.534.625	1.534.625	mei 2022, § 3.2-4
- IU Voogdij/18+	772.059	35.383	35.383	35.383	35.383	35.383	mei 2022, § 3.2-1
- Maatschappelijke opvang	385.057	385.057	385.057	385.057	385.057	385.057	december 2021, § 3.2-2
- Vrouwenopvang	231.728	230.728	230.728	230.728	210.728	210.728	mei 2022, § 3.2-10
- Brede aanpak dak- en thuisloosheid	61.900						mei 2022, § 3.2-8
- Armoedebestrijding kinderen	85.000	85.000	85.000	85.000	85.000	85.000	mei 2020, § 3.3.8
- Inkomstenderving gemeenten 2020 (Covid-19)	151.794						mei 2022, § 3.2-6
- Brede Impuls Combinatiefuncties/buurtsportcoaches	75.005						december 2019, § 3.2-2
- Crisisdienstverlening (Covid-19)	33.110						mei 2022, § 3.2-9
- Vergunningverlening, toezicht en handhaving	46.700	46.700	46.700	46.700	46.700	46.700	mei 2017, § 4.2
- Uitvoeringskosten klimaatakkoord	112.591						mei 2022, § 3.2-7
- Voorschoolse voorziening peuters	30.000	30.000	30.000	30.000	30.000	30.000	juni 2020, § 3.1-4
- Gemeenteraadsverkiezingen	30.380						december 2021, § 3.2-4
- Gezond in de Stad	25.744						mei 2022, § 3.2-14
- IU Inburgering	76.021						mei 2022, § 3.2-2
- Jeugd	21.700	21.700	21.700	21.700	21.700	21.700	juni 2012, § 6.9
- Bodembescherming	8.583						mei 2022, § 3.2-13
- Versterking arbeidsmarktregio's	14.541	14.541	14.541	13.951	13.951	13.951	mei 2021, § 3.2-18
- Beeldende kunst en vormgeving	13.500	13.500	13.500	13.500	13.500	13.500	september 2015, § 4.2-1
- Extra capaciteit BOA's	13.000	13.000	13.000	13.000	13.000	13.000	mei 2022, § 3.2-11
- IU Raadsledenvergoeding kleine gemeenten	9.776						mei 2022, § 3.2-5
- Versterking dienstverlening gemeenten: personen met verward gedrag	10.000	10.000	10.000	10.000	10.000	10.000	december 2021, § 3.2-6
- Veiligheidshuizen	7.699	7.699	7.699	7.699	7.699	7.699	juni 2012, § 6.11
- Aanpak laaggeletterdheid	6.050	6.650	7.300				september 2019, § 3.2-7
- Jeugdhulp aan kinderen in een AZC	5.100	5.100	5.100	5.100	5.100	5.100	december 2019, § 3.3.1
- Versterking dienstverlening gemeenten: systeemleren	5.000						mei 2022, § 3.2-10
- BRP: centralisering inschrijving vergunninghouders	4.731	4.731	4.731	4.731	4.731	4.731	mei 2020, § 3.3.7
- Aanpak lerarentekort G4	4.000						mei 2022, § 3.2-15
- Uitstapprogramma prostituees	4.000	3.000	3.000	3.000	3.000	3.000	mei 2022, § 3.2-21
- Versterking omgevingsveiligheidsdiensten	3.825	3.825	3.825				september 2020, § 3.2-15
- Knelpunten verdeelproblematiek	3.867	3.956	4.047	4.140	4.235	4.332	mei 2022, § 3.2-28
- Regionale Energie Strategieën (RES)	8803						mei 2022, § 3.2-12
- Handhaving quarantaine	300						mei 2022, § 3.2-24
- Einde lening inburgerinsplichtig (ELIP)	2.625						mei 2022, § 3.2-16
- Erfgoed Deal	1.738						mei 2022, § 3.2-18
- Mantelzorgbeleid	1.500						mei 2022, § 3.2-19
Windpark N33	1.790						mei 2022, § 3.2-17
- Experiment gesloten coffeshopketen	1.378	1.378	1.378				mei 2022, § 3.2-20
- LHBTI-emancipatiebeleid	1.423						mei 2022, § 3.2-29
- Slavernijverleden	958	958	958				mei 2021, §3.2-15
- Centrale stemopneming	535						mei 2022, § 3.2-22
- Veilige Steden	520						mei 2022, § 3.2-23
- Duurzame polder	250						mei 2022, § 3.2-25
- Online weerbaarheid	163						mei 2022, § 3.2-26
- Informele scholing	150						mei 2022, § 3.2-27
Totaal	**5.725.331**	**4.248.230**	**4.191.357**	**4.118.315**	**4.040.204**	**3.981.502**	

*Alle bedragen betreffen decentralisatie-uitkeringen (DU) tenzij in de tabel vermeld dat het een integratie-uitkering (IU) betreft.

Toelichting

1. Voogdij 18+

De omvang van de integratie-uitkering Voogdij/18+ wijzigt als gevolg van:
1) de overheveling van het budget voogdij/18+ naar de algemene uitkering per 2023, zoals aangekondigd in de meicirculaire 2021 (paragraaf 3.2-6). Dit in het kader van de nieuwe verdeling van het gemeentefonds per 2023. De bedragen voor 'PC Gesloten jeugdzorg' en 'Academische component Kinder- en Jeugdpsychiatrie' en de reservering voor de compensatieregeling blijven achter in de integratie-uitkering;
2) de toekenning van de loon- en prijsbijstelling 2022 (€ 26,668 miljoen vanaf 2022).
De nieuwe bedragen per gemeente voor het jaar 2022 en verder zijn opgenomen in de gemeentefondsrubriek op internet.[27]

Voor 2022 zijn de bedragen per gemeente, zoals bekendgemaakt in de meicirculaire 2021, naar rato opgehoogd in verband met de toevoeging van de loon- en prijsbijstelling 2022.
De verdeling van de integratie-uitkering Voogdij/18+ kent in 2022 nog een systematiek waarbij op basis van historisch zorggebruik (T-2) per gemeente gemiddelde dagprijzen (p) worden vermenigvuldigd met het aantal zorgdagen (q). Hierbij is al wel rekening gehouden met de invoering van het nieuwe woonplaatsbeginsel per 1 januari 2022. Met de invoering van het nieuwe woonplaatsbeginsel is de verantwoordelijkheid voor de zorg van zo'n 10.000 kinderen naar een andere gemeente verschoven.[28] Vanaf 2023 vindt verdeling van de middelen voor voogdij/18+ plaats via de objectieve verdeelmaatstaven van het cluster Individuele voorzieningen Jeugd in de algemene uitkering.

Compensatieregeling 'onderbreking financieringssystematiek voogdij en 18+ a.g.v. de wijziging van het woonplaatsbeginsel'
Zoals hierboven vermeld is voor 2022 sprake van een verdeelsystematiek van het budget voor voogdij en 18+ op basis van het nieuwe woonplaatsbeginsel. Het gevolg hiervan is dat – vergeleken met 2021 en eerdere jaren - een onderbreking ontstaat in de financieringssystematiek. Gemeenten die in 2020 en 2021 geconfronteerd zijn met substantieel hogere uitgaven voor voogdij en 18+ dan hun budget in die jaren zien dit niet meer vertaald in een hoger budget in het jaar 2022 en verder.

Hiertoe is de compensatieregeling 'onderbreking financieringssystematiek voogdij en 18+ a.g.v. de wijziging van het woonplaatsbeginsel' ontwikkeld.[29] Deze compensatieregeling wordt 1 juni 2022 opengesteld. Gemeenten kunnen tot uiterlijk 1 oktober 2022 een aanvraag voor compensatie indienen. Compensatie wordt bij decembercirculaire 2022 uitgekeerd.

[27] https://www.rijksoverheid.nl/onderwerpen/financien-gemeenten-en-provincies/gemeentefonds/circulaires-gemeentefonds
[28] Voor meer informatie over de implementatie van deze wetswijziging, zie: Ketenbureau i-Sociaal Domein (i-sociaaldomein.nl).
[29] https://www.rijksoverheid.nl/documenten/brochures/2017/01/09/factsheet-compensatieregeling-voogdij-en-18

Compensatieregeling 'woonplaats onbekend' + vangnetregeling 'aangepaste werkwijze implementatie nieuw woonplaatsbeginsel'
Per 1 januari 2022 is het gewijzigde woonplaatsbeginsel in de Jeugdwet ingevoerd. Bij de overgang van het oude naar het nieuwe woonplaatsbeginsel kan het voorkomen dat het nieuwe woonplaatsbeginsel niet met terugwerkende kracht vastgesteld kan worden. Voor de kosten die een gemeente blijft maken voor kinderen waarbij het nieuwe woonplaatsbeginsel niet met terugwerkende kracht vastgesteld kan worden, is de compensatieregeling 'woonplaats onbekend' ontwikkeld.[30]
Deze compensatieregeling is in eerste instantie voor 2 jaar afgesproken (met betrekking tot de kosten in de jaren 2022 en 2023). Uitvoering van de compensatieregeling vindt begin 2023 en 2024 plaats. Uitkering van de compensatie vindt in de meicirculaire 2023 respectievelijk 2024 plaats.

Aan de compensatieregeling 'woonplaats onbekend' is voor het jaar 2022 de vangnetregeling 'aangepaste werkwijze implementatie nieuw woonplaatsbeginsel' gekoppeld. Dit ziet op de extra zorgvuldigheid die eind 2021 ingebouwd is in de implementatie van het nieuwe woonplaatsbeginsel. Gemeenten blijven hierdoor langer financieel verantwoordelijk voor de jeugdhulp aan een jongere die nog niet volledig overgedragen is aan de nieuw verantwoordelijke gemeente. De langer doorlopende kosten moeten gemeenten onderling verrekenen. Echter, daar waar dit toch niet mogelijk blijkt of lukt, kunnen latende gemeenten deze doorlopende kosten via deze compensatieregeling gecompenseerd krijgen.

In totaal is voor de drie hierboven genoemde compensatieregelingen jaarlijks € 30 miljoen gereserveerd. Eventuele resterende middelen worden overgeboekt naar de algemene uitkering.

2. Inburgering

2a) Zoals aangekondigd in paragraaf 3.2-4 van de meicirculaire 2021 wordt de integratie-uitkering in het kader van de nieuwe verdeling van het gemeentefonds per 1 januari 2023 overgeheveld naar de algemene uitkering. Voor 2023 en verder zijn de voor de integratie-uitkering beschikbare middelen daarom toegevoegd aan de algemene uitkering (aflopend van € 77 miljoen in 2023 tot € 71 miljoen in 2027). Zie paragraaf 2.2-18 voor meer informatie. Net als bij de integratie-uitkering zal de verdeling van de middelen in de algemene uitkering plaatsvinden via de verdeelmaatstaven inwoners en migratieachtergrond.

2b) De omvang van de integratie-uitkering Inburgering 2022 wijzigt als gevolg van de

[30] https://www.rijksoverheid.nl/documenten/brochures/2017/01/09/factsheet-compensatieregeling-voogdij-en-18

toevoeging van middelen voor de leerbaarheidstoets, conform de afspraken die in oktober 2021 zijn gemaakt met de VNG. Het gaat om een bedrag van in totaal € 5,371 miljoen. Ook voor 2023 en verder zijn middelen beschikbaar gesteld (€ 4,852 miljoen in 2023, € 4,785 miljoen in 2024 en € 4,717 miljoen vanaf 2025), maar gelet op bovengenoemde overheveling zijn deze bedragen meteen toegevoegd aan de algemene uitkering.
De verdeling van de middelen voor de leerbaarheidstoets in 2022 volgt de gebruikelijke verdeelsystematiek van de integratie-uitkering Inburgering: 78% via de maatstaf inwoners en 22% via de maatstaf migratieachtergrond.
De leerbaarheidstoets is onderdeel van de brede intake in de Wet inburgering. De leerbaarheidstoets heeft als doel om inzicht te geven in het niveau van de Nederlandse taal dat een inburgeringsplichtige kan bereiken gedurende de inburgeringstermijn. Gemeenten zijn verantwoordelijk voor de begeleiding bij de afname van de leerbaarheidstoets. Concreet betekent dit dat gemeenten verantwoordelijk zijn voor het inplannen van de afspraken met de kandidaten voor de afname van de leerbaarheidstoets, het beschikbaar stellen van afnamelocaties en de begeleiding van de afname van de toets. Gemeenten hebben geen rol bij de verwerking of beoordeling van de leerbaarheidstoets.

De bedragen per gemeente voor de integratie-uitkering Inburgering voor het jaar 2022 zijn geactualiseerd en opgenomen in de gemeentefondsrubriek op internet.

3. Participatie

3a) De omvang van de integratie-uitkering Participatie wijzigt als gevolg van de toekenning van de loon- en prijsbijstelling 2022 (€ 66,595 miljoen in 2022, aflopend naar € 57,921 miljoen structureel). De bedragen per gemeente voor de integratie-uitkering Participatie voor het jaar 2022 en verder en de onderverdeling van de loon- en prijsbijstelling zijn opgenomen in de gemeentefondsrubriek op internet.

De verdeling van de bedragen per gemeente wijzigt in de eerste plaats door actualisatie van de verdeling van de Wsw-middelen. Deze is gebaseerd op de gerealiseerde omvang van de sociale werkplaatspopulatie (gemeten in standaardeenheden (SE) per betalende gemeente) zoals die bekend is uit het voorgaande jaar en een inschatting van de blijfkansen in de sociale werkplaats. De Wsw-verdeling vanaf 2022 is geactualiseerd met de realisaties van het gemiddeld aantal SE in 2021 en de blijfkansen voor de jaren 2022 en verder.
Daarnaast is sprake van wijzigingen in de verdeling van de bedragen per gemeente door aanpassing van de drempelbedragen in de verdeling van de middelen Nieuw begeleiding (beschut werk). De drempelbedragen geven weer wat het gemiddelde bedrag is dat in het betreffende jaar beschikbaar is voor de begeleiding van beschut werk. Iedere gemeente ontvangt ten minste budget voor de financiering van de begeleiding van één beschutte werkplek. De drempelbedragen zijn in deze circulaire geïndexeerd vanwege de loon- en prijsbijstelling en bedragen € 8.100 vanaf 2022.

Door het gebruik van historische cijfers blijft het aandeel van individuele gemeenten in de twee verdeelmodellen Nieuw Wajong (alleen nog relevant voor 2022) en Nieuw begeleiding (beschut werk) ongewijzigd ten opzichte van de meicirculaire 2021. Voor de verdeling van het verdeelmodel Nieuw Wajong wordt gebruik gemaakt van historische cijfers van de instroom in de werkregeling Wajong. Voor het verdeelmodel Nieuw begeleiding wordt in aanvulling daarop gebruik gemaakt van de (historische) instroom in de wachtlijst Wsw.

3b) en 3c) De omvang van de integratie-uitkering Participatie wijzigt daarnaast als gevolg van de overheveling van de budgetten voor Nieuw Wajong en Nieuw begeleiding (excl. beschut werk) naar de algemene uitkering per 1 januari 2023, zoals aangekondigd in de meicirculaire 2021 (paragraaf 3.2-1). Dit in het kader van de nieuwe verdeling van het gemeentefonds per 1 januari 2023.

4. Raadsledenvergoeding kleine gemeenten

4a) Als gevolg van de actualisatie van de integratie-uitkering Raadsledenvergoeding is voor 2022 en verder een iets lager totaalbedrag nodig. Het verschil ad € 0,290 miljoen is overgeheveld naar de algemene uitkering.
4b) Zoals aangekondigd in paragraaf 3.2-17 van de meicirculaire 2021 wordt de integratie-uitkering in het kader van de nieuwe verdeling van het gemeentefonds per 2023 overgeheveld naar de algemene uitkering. Voor 2023 en verder zijn de voor de integratie-uitkering beschikbare middelen daarom toegevoegd aan de algemene uitkering. Zie paragraaf 2.2-6 voor meer informatie.

De verdeling over de gemeenten voor de integratie-uitkering in 2022 is opgenomen in bijlage 3.2-4 van deze circulaire. Een uitgebreide berekening van de actualisatie is opgenomen in de gemeentefondsrubriek op internet.

5. Beschermd wonen

De omvang van de integratie-uitkering Beschermd wonen stijgt als gevolg van vier mutaties:
5a) de toekenning van de loon- en prijsbijstelling 2022 (€ 54,278 miljoen structureel);
5b) de toekenning van de volume-indexatie voor het jaar 2023 en verder (€ 36,793 miljoen per jaar);
5c) de ophoging van de volume-indexatie voor het jaar 2022 en verder naar aanleiding van de nieuwe middellangetermijn (MLT)-raming (€ 1,243 miljoen per jaar);
5d) de toekenning van additionele loon- en prijsbijstelling voor de jaren 2022 en verder (€ 14,213 miljoen per jaar) ter compensatie van de toename van salarissen in het zorgdomein die voortvloeien uit het aanvullende maatregelenpakket naar aanleiding van de Algemene Politieke Beschouwingen van 2021 (zie ook paragraaf 1.2 van de

decembercirculaire 2021).[31]

Alle mutaties zijn over de centrumgemeenten verdeeld naar rato van het aandeel in het huidige historische macrobudget.
Daarnaast is met ingang van 2022 in de verdeling de overstap van de gemeente Veenendaal van centrumgemeente Amersfoort naar centrumgemeente Ede verwerkt. Met ingang van hetzelfde jaar heeft een budgettaire verschuiving plaatsgevonden vanwege de fusie van Amsterdam en Weesp; Weesp behoorde tot de fusie tot de centrumgemeente Hilversum.

De bedragen per gemeente voor de integratie-uitkering Beschermd Wonen voor het jaar 2022 en verder zijn opgenomen in de gemeentefondsrubriek op internet.[32]

Op 25 februari jl. heeft de staatssecretaris van VWS de Tweede Kamer op de hoogte gesteld dat besloten is tot uitstel van de invoering van het woonplaatsbeginsel en het nieuwe objectieve verdeelmodel beschermd wonen.[33] Beide instrumenten houden verband met de eerder voorgenomen doordecentralisatie van beschermd wonen zodat alle gemeenten – in plaats van 43 centrumgemeenten – niet alleen inhoudelijk, maar ook financieel verantwoordelijk zijn voor de uitvoering van beschermd (thuis) wonen. De invoering was voorzien voor 1 januari 2023. In de brief van 1 april jl. wordt nader op het uitstel ingegaan. [34] De periode tot juni 2022 wordt gebruikt om de in de brief genoemde aandachtspunten nader te onderzoeken. Het doel is dat uiterlijk in juni a.s. besluitvorming over de indiening van het wetsvoorstel woonplaatsbeginsel en het verdeelmodel kan plaatsvinden in een bestuurlijk overleg tussen Rijk en gemeenten. In dit kader is een ambtelijke werkgroep gestart, bestaande uit de VNG en de ministeries van VWS en BZK. Uiterlijk eind juni zal de Tweede Kamer worden geïnformeerd over de resultaten van de werkgroep en de uitkomsten van het bestuurlijk overleg.

6. Inkomstenderving 2020 (covid-19)

Inkomstenderving 2020
Gemeenten hebben in 2020 een voorschot ontvangen ter compensatie van inkomstenderving over 2020 als gevolg van corona (zie paragraaf 3.2-1 van de decembercirculaire 2021). Daarbij is afgesproken dat gemeenten op een later moment, na het verschijnen van de jaarverslagen 2020, reële compensatie zouden ontvangen voor de gederfde inkomsten over 2020. In de decembercirculaire 2021 is voor 282 gemeenten de

[31] TK 2020/21, 35 925, nr. 121: Budgettaire uitkomsten APB | Tweede Kamer der Staten-Generaal
[32] https://www.rijksoverheid.nl/onderwerpen/financien-gemeenten-en-provincies/gemeentefonds/circulaires-gemeentefonds
[33] Tweede Kamer, vergaderjaar 2021-2022, Kamerstuk 29325 nr. 131: https://www.tweedekamer.nl/kamerstukken/brieven_regering/detail?id=2022Z03783&did=2022D07774
[34] Tweede Kamer, vergaderjaar 2021-2022, Kamerstuk 29325 nr. 132: https://www.tweedekamer.nl/kamerstukken/brieven_regering/detail?id=2022Z06404&did=2022D13047

compensatie over 2020 volledig afgerond. Voor 48 gemeenten was op dat moment sprake van gedeeltelijke compensatie. Voor 25 gemeenten kon de reële compensatie op dat moment nog niet worden bepaald. De compensatie van deze gemeenten vindt grotendeels nu plaats. Van de 48 gemeenten met gedeeltelijke compensatie wordt nu voor 46 gemeenten de compensatie definitief gemaakt en ontvangt 1 gemeente een aanvullend voorschot. Van de 25 gemeenten zonder compensatie in 2021 wordt nu voor 24 gemeenten de compensatie definitief gemaakt. Voor de resterende 3 gemeenten volgt definitieve afrekening later dit jaar. Bij deze circulaire wordt een bedrag van € 151,794 miljoen uitgekeerd voor de inkomstenderving 2020.

De verdeling over de gemeenten voor de decentralisatie-uitkering is opgenomen in bijlage 3.2-6 van deze circulaire.

Afrekening inkomstenderving 2021
De gemeenten ontvangen van het Rijk compensatie voor de gederfde inkomsten van 2021 op basis van het verschil tussen begrote inkomsten 2021 (gegevens begroting) en gerealiseerde inkomsten 2021 (gegevens jaarrekening). De compensatie betreft in ieder geval de volgende posten: toeristenbelasting, parkeerbelasting, terrasprecario- en reclamebelasting, marktgelden, evenementenleges, havengelden, leges burgerzaken en kwijtschelding / oninbaar verklaren lokale heffingen als gevolg van corona.

De compensatie zal, net als bij de inkomstenderving 2020, worden berekend voor drie groepen van inkomsten: 1) belastingen, 2) leges (marktgelden, havengelden, leges burgerzaken) en 3) evenementenleges. Voor alle drie de groepen geldt, net als bij de inkomstenderving 2020, dat als uw gemeente heeft besloten om actief beleid te voeren om specifieke belastingen of leges niet te heffen of te verlagen, u voor deze specifieke belastingen en leges geen compensatie ontvangt.

Het Rijk zal, zodra de eerste jaarrekeningen van de gemeenten bekend zijn (naar verwachting medio juli) starten met het in beeld brengen van de derving per gemeente. De uitkomst van de derving zal ter verificatie aan de betreffende gemeente worden voorgelegd. De gemeenten ontvangen na afronding van het verificatieproces een voorlopige indicatie van de compensatie. Het streven is dat voor alle gemeenten de definitieve hoogte van de compensatiebedragen in het najaar bekend is en om deze bedragen vervolgens in december 2022 aan gemeenten uit te keren. Over de details van het proces zullen gemeenten (in overleg met de VNG) de komende maanden nader worden geïnformeerd.

7. Uitvoeringskosten klimaatakkoord

Vanaf 2023 tot en met 2030 krijgen gemeenten meer uitvoeringsmiddelen voor klimaat- en energiebeleid. Om de uitvoering van het bestaande klimaatbeleid in 2022 te kunnen voortzetten, ontvangen gemeenten in 2022 een overbruggingsbudget van € 40 miljoen. Dat is onvoldoende om de reeds in 2022 gewenste versnelling teweeg te brengen. Daarom

wordt van de toekomstige uitvoeringsmiddelen € 74,331 miljoen naar 2022 verschoven. Deze € 74,331 miljoen wordt aan de gemeenten uitgekeerd door ophoging van de decentralisatie-uitkering. Van de initiële € 40 miljoen gaat € 38,260 miljoen naar het gemeentefonds en € 1,740 miljoen naar het BCF. Dat betekent dat via het gemeentefonds in 2022 een totaalbedrag van € 112,591 miljoen beschikbaar wordt gesteld. Over de resterende middelen die in het Coalitieakkoord zijn gereserveerd voor de uitvoeringskosten van medeoverheden voor het klimaatakkoord en aanvullend klimaatbeleid vinden nog gesprekken plaats tussen onder andere VNG, IPO en het Rijk.

De verdeling over de gemeenten voor de decentralisatie-uitkering is opgenomen in bijlage 3.2-7 van deze circulaire.

8. Brede Aanpak dak- en thuisloosheid

Het kabinet zet in op het voorkomen van daklоosheid, om- en afbouw van de maatschappelijke opvang en het realiseren van woonplekken met passende ondersteuning voor (dreigend) dakloze jongeren en volwassenen. Het kabinet stelt daarvoor structureel € 65 miljoen beschikbaar. Hiervan wordt in 2022 een bedrag van € 61,9 miljoen verstrekt aan centrumgemeenten maatschappelijke opvang/beschermd wonen. De overige € 3,1 miljoen blijft op de VWS-begroting en wordt gebruikt voor landelijke subsidies, monitoring, opdrachten en APK kosten. Voor de verdeling van de middelen is de reguliere verdeelsleutel van de decentralisatie-uitkering Maatschappelijke opvang (stand 2022, septembercirculaire 2021) gehanteerd. Over de besteding van de middelen voor de jaren 2023 en verder wordt nog gesproken.

De verdeling over de 43 centrumgemeenten voor de decentralisatie-uitkering is opgenomen in bijlage 3.2-8 van deze circulaire.

9. Crisisdienstverlening

Als onderdeel van de crisisdienstverlening is de Aanpak Jeugdwerkloosheid met een bedrag van € 33,110 miljoen met een jaar verlengd tot en met 2022. De middelen worden onderverdeeld in drie categorieën:

Coördinatie van regionale aanpak jeugdwerkloosheid (€ 3,360 miljoen)
Gemeenten, scholen en Regionale Meld- en Coördinatiepunten (RMC) ontvangen in het kader van de Aanpak Jeugdwerkloosheid als onderdeel van het steun- en herstelpakket/Nationaal Programma Onderwijs extra middelen om jongeren met een structurele achterstand op de arbeidsmarkt, die in crisistijd extra hard geraakt zijn, te ondersteunen van school naar vervolgonderwijs of werk en bij uitval weer terug. De centrumgemeenten van de arbeidsmarktregio's ontvangen middelen om de regionale aanpak van jeugdwerkloosheid te coördineren. Hierbij kunnen centrumgemeenten partners betrekken, zoals scholen, RMC en UWV. De beschikbare middelen zijn gelijk verdeeld over

de centrumgemeenten van de arbeidsmarktregio's. Elke centrumgemeente ontvangt voor dit onderdeel € 0,096 miljoen.

Ondersteunen naar werk van kwetsbare aankomend mbo-gediplomeerden (€ 17,270 miljoen)
Daarnaast ontvangen centrumgemeenten middelen voor het ondersteunen naar werk van aankomend mbo-gediplomeerden die naar verwachting een moeilijke start zullen hebben op de arbeidsmarkt. Aangezien mbo-studenten uit de beroepsopleidende leerweg niveau 2 en mbo-studenten met een niet-westerse migratieachtergrond het meest kwetsbaar zijn, is 80 procent van de verdeling van deze middelen over de centrumgemeenten gebaseerd op het relatieve aantal studenten met deze achtergrondkenmerken die in de betreffende arbeidsmarktregio wonen. Omdat ook andere studenten kwetsbaar kunnen zijn voor jeugdwerkloosheid, is de overige 20 procent van de middelen verdeeld op basis van op het totale aantal mbo-studenten dat in de arbeidsmarktregio woont.

Ondersteunen naar werk van voortijdig schoolverlaters (€ 12,470 miljoen)
Ook ontvangen centrumgemeenten middelen voor het ondersteunen naar werk van voortijdig schoolverlaters uit het schooljaar 2021/2022. Het gaat om jongeren zonder startkwalificatie tot 23 jaar van wie het RMC heeft vastgesteld dat terugkeer naar het initieel onderwijs geen optie meer is. Elke centrumgemeente ontvangt een budget op basis van de verdeelsleutel van de RMC-functie. Deze verdeelsleutel is gebaseerd op het aantal volwassen inwoners van de gemeente, het relatieve aandeel volwassenen met ten hoogste een vmbo-diploma en het aantal volwassen inwoners met een migratieachtergrond

De verdeling over de gemeenten voor de decentralisatie-uitkering is opgenomen in bijlage 3.2-9 van deze circulaire.

10. Versterking dienstverlening gemeenten

In de reactie van het kabinet van 15 januari 2021 op het rapport Ongekend onrecht[35] van de Parlementaire Ondervragingscommissie Kinderopvangtoeslag (POK) is toegelicht dat naast de hersteloperatie voor getroffen ouders en kinderen, ook maatregelen nodig zijn die structureel tot brede verbeteringen in beleid en uitvoering moeten leiden. Onderdeel hiervan is het versterken van de dienstverlening bij alle onderdelen van de overheid, waaronder de gemeenten. Het kabinet heeft besloten voor het versterken van de dienstverlening bij gemeenten en het extra ondersteunen van mensen in kwetsbare posities voor de periode tot en met 2027 € 150 miljoen per jaar beschikbaar te stellen. De bedragen zijn reeds verwerkt in de decembercirculaire 2021 (paragrafen 2.2-3 en 3.2-6). In deze circulaire is in het kader van de versterking van de dienstverlening bij gemeenten sprake van mutaties in de decentralisatie-uitkeringen Vrouwenopvang en Systeemleren, zie mutaties 10a en 10b.

[35] TK 2020/21, 35 510, nr. 4: Kamerstuk 35510, nr. 4 | Overheid.nl > Officiële bekendmakingen (officielebekendmakingen.nl)

10a. Vrouwenopvang (Kind- en gezinsbescherming)

Aan de decentralisatie-uitkering Vrouwenopvang wordt in 2022 een bedrag van € 21 miljoen en over de periode 2023-2025 jaarlijks een bedrag van € 20 miljoen toegevoegd in het kader van kind- en gezinsbescherming. De middelen zijn objectief verdeeld volgens de actuele maatstaven van de decentralisatie-uitkering Vrouwenopvang.

De verdeling van de decentralisatie-uitkering Vrouwenopvang is bij deze circulaire vanaf uitkeringsjaar 2022 aangepast door actualisatie van de maatstaven woonruimten, klantenpotentieel regionaal en omgevingsadressendichtheid en door verwerking van de gemeentelijke herindelingen. Met ingang van 2023 geldt dat de gemeenten Alphen-Chaam en Baarle-Nassau zijn verschoven van centrumgemeente Breda naar centrumgemeente Tilburg. Ook deze mutaties zijn verwerkt.

Een overzicht van de bedragen van deze uitkering voor 2022 en verder kunt u vinden in de gemeentefondsrubriek op internet.

10b. Systeemleren

De middelen van de decentralisatie-uitkering Systeemleren worden toegevoegd aan de algemene uitkering. De overheveling betreft een bedrag van € 5 miljoen per jaar voor de jaren 2023 tot en met 2027. Zie verder paragraaf 2.2-12 van deze circulaire.

11. Extra capaciteit BOA's

In de openbare ruimte verrichten BOA's belangrijk werk in specialistische en complexe beleids- en wetsgebieden. In de afgelopen jaren zijn BOA's binnen hun bevoegdheid ook steeds meer taken gaan uitvoeren.

De Tweede Kamer heeft d.d. 23 september 2021 de motie Hermans c.s. aangenomen. Met deze motie, waarmee structureel € 200 miljoen is vrijgemaakt voor handhaving en veiligheid, is onder meer aan het kabinet de opdracht meegegeven om de capaciteit van (wijk)agenten en BOA's in de openbare ruimte te vergroten. Van dit bedrag wordt structureel € 25 miljoen voor de BOA's beschikbaar gesteld. In zijn brief van d.d. 12 november 2021 aan de Tweede Kamer heeft de minister van Justitie en Veiligheid (JenV) aangegeven op welke wijze hij deze € 25 miljoen wil inzetten. Naast onder meer € 5,5 miljoen voor de groene BOA en een bedrag voor de verdere professionalisering en een veilige taakuitvoering van de BOA's in alle domeinen, wordt € 13 miljoen vrijgemaakt voor de capaciteit van BOA's in de openbare ruimte. De € 13 miljoen loopt via het gemeentefonds, het resterende bedrag niet.

Als verdeelsleutel wordt een standaard basisbedrag en een variabel aanvullend bedrag op basis van inwoneraantal gehanteerd. Op deze manier wordt een eerlijke verdeling onder alle gemeenten geborgd en is er tegelijk extra aandacht voor de kleinere gemeenten, die de

impuls voor meer capaciteit goed kunnen gebruiken.

De verdeling over de gemeenten voor de decentralisatie-uitkering is opgenomen in bijlage 3.2-11 van deze circulaire.

12. Regionale Energie Strategieën (RES)

Belangrijke mijlpaal in het Klimaatakkoord op weg naar 2030 is het opstellen en beleidsmatig verankeren van de Regionale Energie Strategieën (RES). Voor de ondersteuning van dit proces van de RES in de regio zijn destijds door het Rijk middelen beschikbaar gesteld voor drie jaar tot eind 2021. Het RES-traject kent een doorlooptijd tot 2030 en heeft een dynamisch karakter. Voor de resterende periode in 2022 heeft het kabinet € 8,803 miljoen aanvullend beschikbaar gesteld. Dit bedrag zal via de eerder gehanteerde verdeelsystematiek uitgekeerd worden.

De verdeling over de gemeenten voor de decentralisatie-uitkering is opgenomen in bijlage 3.2-12 van deze circulaire.

13. Bodembescherming

Voor apparaatskosten bodem wordt de decentralisatie-uitkering van 2021 voor gemeenten gecontinueerd met € 8,583 miljoen. Dit is besloten tijdens het bestuurlijk overleg op 13 december 2021 tussen de minister van Infrastructuur en Waterstaat, het IPO en de VNG. Het betreft een tegemoetkoming in de kosten van het ambtelijk apparaat dat zorgdraagt voor het uitvoeren van de taken die de Wet bodembescherming toekent aan bevoegde gezagen (gemeenten en provincies). Met het aflopen van het Convenant Bodem en Ondergrond (2016-2020) is in 2021 de financiering met betrekking tot bodemopgaven gewijzigd, deze wordt nu gecontinueerd met dezelfde verdeling als in 2021.

De verdeling over de gemeenten via de decentralisatie-uitkering is opgenomen in bijlage 3.2-13 van deze circulaire.

14. Gezond in de Stad

In de septembercirculaire 2021 (paragraaf 3.2-2) zijn voor 2022 middelen toegekend in verband met de verlenging van het stimuleringsprogramma Gezond in de Stad (GIDS). In deze circulaire wordt het bedrag verhoogd met € 4,6 miljoen. Het programma geeft de geselecteerde gemeenten extra ruimte om de gezondheid van mensen in een lage sociaaleconomische positie structureel en duurzaam te verbeteren.

De verdeling over de gemeenten van de aan de decentralisatie-uitkering toegevoegde middelen is opgenomen in bijlage 3.2-14 van deze circulaire.

15. Aanpak lerarentekort G4

Voor de aanpak van het lerarentekort in het primair, voortgezet en middelbaar beroepsonderwijs in de G4 (Amsterdam, Rotterdam, Den Haag en Utrecht) stelt het kabinet in navolging van 2021 ook in 2022 aan ieder van deze gemeenten € 1 miljoen beschikbaar. Dit vanwege de omvang van het (geraamde) tekort in de G4 en de urgentie in met name het primair onderwijs. De middelen dragen bij aan de uitvoering van de lokale (nood)plannen die zijn op- en vastgesteld in nauwe samenspraak tussen het onderwijsveld en de betrokken gemeente. Dit in navolging van de regeling Regionale aanpak personeelstekort (RAP) waarin aan de RAP-regio's ook voor 2022 middelen zijn toegekend om het personeelstekort aan te pakken.

16. Einde lening inburgeringsplichtig (ELIP)

In 2022 ontvangen gemeenten € 2,625 miljoen voor de ondersteuning van ELIPs.[36] Deze afspraken zijn gemaakt in het bestuurlijk overleg van april 2020 tussen het ministerie van SZW en de VNG over het ondersteunen van de zogenaamde Einde lening inburgeringsplichtig (ELIPs). Dit zijn inburgeraars die hun lening voor de inburgering (vrijwel) volledig hebben uitgeput, maar nog steeds inburgeringsplichtig zijn. Gemeenten kunnen inburgeraars die tot deze doelgroep behoren begeleiden.
Via een decentralisatie-uitkering worden hiertoe middelen aan gemeenten beschikbaar gesteld voor begeleiding en het in een beperkt aantal gevallen financieel ondersteunen van ELIPs bij het betalen van extra cursusuren of examengelden. De ELIPs-groep is in praktijk afgebakend als: "inburgeringsplichtige asielmigranten onder de Wet inburgering 2013 die nog niet aan de inburgeringsplicht hebben voldaan maar wel:

- € 9.500 hebben verbruikt van hun lening (ongeacht de termijn) of;
- € 7.500 hebben verbruikt van hun lening en waarvan de inburgeringstermijn binnen 12 maanden afloopt."

De middelen worden over gemeenten verdeeld op basis van het aantal ELIPS zoals volgt uit deze definitie, gemeten op basis van DUO-cijfers per 1 januari van het jaar.

De verdeling over de gemeenten voor de decentralisatie-uitkering is opgenomen in bijlage 3.2-16 van deze circulaire.

17. Windpark N33

De gemeente Midden-Groningen ontvangt een bedrag van € 1,79 miljoen voor de opgave met betrekking tot het windpark N33. De middelen leveren een bijdrage aan de versterking van de structuur van het gebied waarin het windpark zich bevindt, waarbij gedacht kan worden aan projecten ter verbetering van de leefbaarheid en de duurzaamheid in het projectgebied.

[36] Voor 2021 zijn reeds middelen toegekend in de decembercirculaire 2021 (zie paragraaf 3.2-8).

18. Erfgoed Deal

In februari 2019 hebben dertien partijen - zowel overheid als maatschappelijke organisaties - de handen in één geslagen om samen te werken aan een waardevolle leefomgeving. Het gezamenlijke doel is om de relatie tussen erfgoed en de inrichting van de leefomgeving te versterken. In de huidige tijd waarin de leefomgeving vergaand moet worden aangepast aan klimaatverandering, nieuwe energienetwerken en verstedelijking kan cultureel erfgoed houvast bieden. De Erfgoed Deal streeft naar een zorgvuldig vormgegeven leefomgeving, waarin het verleden tastbaar is en waarmee – ook in de toekomst – verbinding wordt gevoeld. Het kabinet heeft voor de periode 2019 – 2022 in totaal een bedrag van € 20 miljoen voor gemeenten en provincies uitgetrokken voor de Erfgoed Deal. In deze circulaire wordt een vijfde ronde van vijf projecten toegevoegd. De volgende vijf gemeenten ontvangen een bijdrage in verband met de Erfgoed Deal: Deventer € 182.000, Gorinchem € 103.000, Haarlem € 421.000, Rotterdam € 311.000, Zaanstad € 721.000. Met deze bedragen is in totaal € 1,738 miljoen gemoeid in 2022.

19. Mantelzorgbeleid

Vanuit het programma Langer Thuis werkt het ministerie van VWS samen met partijen in het veld aan betere zorg en ondersteuning voor ouderen thuis. Mantelzorgers spelen daar een cruciale rol bij. In 2021 is de eerste tranche van middelen beschikbaar gesteld om de toegang tot lokale regelingen voor mantelzorgers te vereenvoudigen en de regellast voor mantelzorgers bij de aanvraag van deze voorzieningen te verminderen (zie paragraaf 3.2-10 van de decembercirculaire 2021). In deze tweede tranche is voor 2022 een bedrag van € 1,5 miljoen beschikbaar.

De verdeling over de gemeenten voor de decentralisatie-uitkering is opgenomen in bijlage 3.2-19 van deze circulaire.

20. Experiment gesloten coffeeshopketen

De ministeries van JenV en VWS werken aan de opgave uit het regeerakkoord 2017 om het mogelijk te maken dat er een experiment gesloten coffeeshopketen komt. Hiervoor is wet- en regelgeving opgesteld en zijn tien gemeenten aangewezen waar het experiment zal plaatsvinden. Door deelname aan het experiment krijgen deze gemeenten extra taken en bevoegdheden met betrekking tot coffeeshops en coffeeshopbeleid. De bijdrage houdt verband met het uitvoeren van deze extra werkzaamheden, zoals het uitvoeren van toezicht en handhaving. De gemeenten ontvangen hiervoor een tegemoetkoming, bestaande uit een vaste component en een variabel deel afhankelijk van het aantal coffeeshops. Voor de jaren 2022 tot en met 2024 bedragen de middelen jaarlijks € 1,378 miljoen. De verdeling over de gemeenten is voor elk van de jaren gelijk en gebaseerd op een vaste component en een variabel deel, afhankelijk van het aantal coffeeshops per gemeente. Voor 2021 was in de decembercirculaire 2021 (paragraaf 3.2-13) reeds een bedrag van € 1,378 miljoen toegekend.

De verdeling over de gemeenten voor de decentralisatie-uitkering is opgenomen in bijlage 3.2-20 van deze circulaire.

21. Uitstapprogramma prostituees

Het kabinet stelt sinds 2021 geld beschikbaar voor een landelijk dekkend netwerk van uitstapprogramma's om mensen die de prostitutie willen verlaten, hierbij te ondersteunen. In de septembercirculaire 2020 zijn meerjarig middelen toegevoegd voor het uitstapprogramma voor prostituees (zie paragraaf 3.2-18 van de septembercirculaire 2020). Voor 2022 komt naast de structurele € 3 miljoen eenmalig € 1 miljoen extra beschikbaar.
Ook deze middelen zullen worden toegekend aan de 18 aangewezen DUUP-gemeenten (decentralisatie-uitkering voor uitstapprogramma's voor prostituees) voor het (laten) ontwikkelen en (laten) uitvoeren van regionale uitstapprogramma's voor prostituees vanaf 1 januari 2021. De extra gelden van € 1 miljoen worden via dezelfde wijze verdeeld als de bestaande middelen.

Een uitstapprogramma is een programma waarbinnen begeleiding van prostituees plaatsvindt bij het vinden van werk of overige dagbesteding buiten de prostitutie. De programma's hebben nadrukkelijk als doel om de stap naar ander werk dan prostitutie te vergemakkelijken en daarin ondersteuning te bieden.

De verdeling over de gemeenten van de aan de decentralisatie-uitkering toegevoegde middelen is opgenomen in bijlage 3.2-21 van deze circulaire.

22. Centrale stemopneming

Gemeenten die deelnamen aan het experiment centrale stemopneming bij de gemeenteraadsverkiezingen in november 2021 (herindelingsverkiezingen) en maart 2022 (reguliere gemeenteraadsverkiezingen) ontvangen voor de hogere kosten een bijdrage. Deze gemeenten ontvangen voor hun deelname een vergoeding van in totaal € 0,535 miljoen. Het gaat om 34 gemeenten bij de verkiezingen in maart 2022 (€ 0,525 miljoen) en 1 gemeente bij de verkiezingen in november 2021 (€ 0,010 miljoen). De verdeling vindt plaats middels een decentralisatie-uitkering naar rato van het aantal inwoners van de desbetreffende gemeenten

De verdeling over de gemeenten voor de decentralisatie-uitkering is opgenomen in bijlage 3.2-22 van deze circulaire.

23. Veilige steden

In totaal 15 steden ontvangen in 2022 een bedrag van € 0,520 miljoen in verband met het

programma Veilige Steden. Het programma heeft als doel de sociale veiligheid van vrouwen in de publieke ruimte te vergroten. De bedragen variëren van € 0,020 miljoen tot € 0,050 miljoen per gemeente.

De verdeling over de gemeenten voor de decentralisatie-uitkering is opgenomen in bijlage 3.2-23 van deze circulaire.

24. Handhaving quarantaine (covid-19)

Gemeenten ontvangen voor de bezwaarprocedure van het handhaven van de quarantaineplicht in 2022 een bedrag van € 0,3 miljoen. De middelen worden verdeeld naar rato van het aantal inwoners.

De verdeling over de gemeenten voor de decentralisatie-uitkering is opgenomen in bijlage 3.2-24 van deze circulaire.

25. Duurzame Polder

In 2021 zijn het ministerie van Economische Zaken en Klimaat (EZK), de provincie Noord-Brabant en de gemeenten Den Bosch en Oss overeengekomen in verband met het grootschalig opwekken van hernieuwbare elektriciteit met windturbines en zonnevelden in het Duurzame Polder Gebied (= het gebied van de Lithse en Rosmalense polder). Hiervoor ontvangen de gemeenten ’s-Hertogenbosch en Oss in 2022 beiden eenmalig € 0,125 miljoen.

26. Online weerbaarheid

Er bestaan al langere tijd zorgen in de samenleving over gedragingen die op gespannen voet staan met onze democratische rechtsorde. Steeds vaker wordt dit gedrag vertoond en gevoed in een online omgeving. Het ministerie van SZW stelt in 2022 eenmalig een bedrag van € 0,163 miljoen ter beschikking via een decentralisatie-uitkering, om gemeenten die zich inzetten voor online weerbaarheid financieel te ondersteunen. De volgende vijf gemeenten ontvangen een bijdrage: Nijmegen € 10.275, Rotterdam € 40.000, Venlo € 18.000, Weert € 50.000, Zaanstad € 44.000.

27. Informele scholing

In totaal is een bedrag van € 0,150 miljoen beschikbaar voor Informele scholing. De gemeenten Arnhem, Ede en Tilburg ontvangen ieder een bijdrage van € 50.000 voor projecten die zij ontwikkelen op het gebied van informele scholing. De gemeenten in kwestie zetten in op brede kennisontwikkeling over informele scholing in hun regio en versteviging van het lokale aanbod.

28. Knelpunten verdeelsystematiek

De meerjarenraming strekt zich met ingang van deze circulaire uit tot en met het jaar 2027. Daardoor wordt in deze circulaire de toename van de decentralisatie-uitkering Knelpunten verdeelproblematiek voor dat jaar zichtbaar met een bedrag van € 0,097 miljoen. Deze decentralisatie-uitkering houdt verband met btw-aspecten ten aanzien van wegen die in beheer zijn van waterschappen. Gemeenten zijn op grond van de Wet herverdeling wegenbeheer verplicht om het onderhoud aan hun wegen te bekostigen. Doorgaans kunnen gemeenten de voor het onderhoud van de wegen afgedragen btw declareren bij het btw-compensatiefonds. Als het beheer van de wegen is uitbesteed aan de waterschappen is dat echter niet mogelijk. De hogere kosten voor de gemeenten waar het onderhoud aan de wegen wordt verricht door waterschappen, worden met deze uitkering gecompenseerd (zie ook paragraaf 2.2-4).

29. LHBTI-emancipatiebeleid

Regenboogsteden zetten zich in voor de gezamenlijke doelstelling de veiligheid, weerbaarheid en sociale acceptatie van LHBTI (Lesbische vrouwen, Homoseksuele mannen, Biseksuelen, Transgenderpersonen en Intersekse personen) verder te bevorderen. In totaal is hiervoor in 2022 een bedrag van € 0,080 miljoen beschikbaar.
Als onderdeel van het Programma Regenboogsteden is naar aanleiding van de motie Bergkamp[37] een speciaal traject binnen Regenboogsteden dat zich richt op veiligheid in wijken voor LHBTI-personen. In dit traject wordt gewerkt aan de veiligheid van alle bewoners in de context van de directe leefomgeving: de wijk, met expliciete aandacht voor LHBTI-personen.
Voor de gemeenten Groningen, Nissewaard en Roosendaal wordt de bijdrage Regenboogsteden hiervoor in 2022 met € 10.000 opgehoogd. De gemeente Amersfoort ontvangt voor 2022 een bedrag van € 50.000.

3.3. Verdeling bestaande decentralisatie- en integratie-uitkeringen en overige mededelingen

Deze paragraaf licht de wijzigingen in de decentralisatie-en integratie-uitkeringen toe die niet gepaard gaan met een wijziging in het macrobudget van de betreffende uitkering. Daarnaast bevat de paragraaf overige mededelingen die betrekking hebben op de decentralisatie-en integratie-uitkeringen.

3.3.1 Maatschappelijke opvang

De omvang van de decentralisatie-uitkering Maatschappelijke opvang wijzigt niet. De verdeling van deze decentralisatie-uitkering over 2021 is ten opzichte van de decembercirculaire 2021 gewijzigd als gevolg van het gebruik van actuelere

[37] Moties en toezeggingen - Emancipatie2017-2021

maatstafaantallen. De trimfactor voor dat jaar stellen wij vast op 1,46922. Hiermee wordt de trimfactor 2021 definitief. De trimfactor zorgt ervoor dat het totaal beschikbare bedrag exact wordt uitgekeerd.
Met ingang van 2022 is de verdeling van maatschappelijke opvang ten opzichte van de septembercirculaire 2021 veranderd als gevolg van het gebruik van actuelere maatstafaantallen en verwerking van de gemeentelijke fusies. Met ingang van 2023 komt hier nog de verschuiving bij van de gemeenten Alphen-Chaam en Baarle-Nassau van centrumgemeente Breda naar centrumgemeente Tilburg.

De verdeling over de gemeenten is opgenomen in bijlage 3.3.1 van deze circulaire. De achterliggende berekeningswijze treft u aan in de internetbijlage.

3.3.2 Armoedebestrijding kinderen

In paragraaf 4.2-1 van de decembercirculaire 2016 zijn gemeenten geïnformeerd over de € 85 miljoen die vanaf 2017 structureel beschikbaar is gesteld voor de bestrijding van de gevolgen van armoede onder kinderen. Jaarlijks vindt in de meicirculaire actualisatie plaats van de verdeling voor het jaar t+1 en verder. De middelen worden verdeeld op basis van CBS-gegevens over kinderen met een kans op armoede.[38] De verdeling over de gemeenten voor 2023 en verder is gebaseerd op gegevens over het jaar 2019 en is opgenomen in bijlage 3.3.2.

3.3.3 Kinderen in een AZC

In paragraaf 2.2-6 van de septembercirculaire 2018 zijn gemeenten geïnformeerd dat zij vanaf 2019 volledig verantwoordelijk worden voor de organisatie en financiering van jeugdhulp, inclusief de jeugd-ggz, aan kinderen in een AZC. Hiervoor is structureel € 5,1 miljoen beschikbaar.
Bijlage 3.3.3 bevat de definitieve verdeling voor 2021. Deze verdeling is gebaseerd op de cijfers van januari 2021 tot en met december 2021. Deze bedragen zijn voorlopig ook voor 2022 en verder gehanteerd.

3.3.4 Basisregistratie Personen (BRP): centralisering inschrijving vergunninghouders

Enkele gemeenten ontvangen een bijdrage in verband met het inrichten en in stand houden van een zogeheten BRP-straat. Vanwege wijziging van de taakverdeling tussen de operationele BRP-straten wordt de verdeling van de decentralisatie-uitkering aangepast. In overleg tussen Rijk en betrokken gemeenten is met ingang van 2022 de volgende verdeling overeengekomen: Arnhem (€ 663.610), Cranendonck (€ 909.237), Gilze en Rijen (€ 665.027), Haarlemmermeer (€ 216.125) en Westerwolde (€ 2.276.653).

[38] Zie voor gehanteerde CBS-gegevens:
https://jmopendata.cbs.nl/#/JM/nl/dataset/20233NED/table?dl=3801D

3.3.5 Omgevingswet

Vanuit het gemeentefonds draagt het Rijk in totaal € 150 miljoen bij aan de transitiekosten die gemeenten hebben gemaakt in aanloop naar de invoering van de Omgevingswet. Voorwaarde hierbij is dat er een stelselevaluatie volgt waarbij de daadwerkelijk gemaakte kosten opnieuw in kaart worden gebracht. De verdeling van deze decentralisatie-uitkering vindt plaats via de verdeelsleutel 60% inwonertal, 25% landoppervlak en 15% vast bedrag. Deze € 150 miljoen is in deze circulaire nog niet geboekt, maar wordt in de septembercirculaire 2022 verwerkt. Bijlage 3.3.5 bevat een indicatie van het per gemeente te ontvangen bedrag. Over de middelen voor de jaren 2023 tot en met 2025 volgt meer informatie in een latere circulaire.

3.3.6 Wet kwaliteitsborging bouwen

Voor de noodzakelijke voorbereidingen die de gemeenten nog moeten treffen tot de inwerkingtreding van de Wet kwaliteitsborging voor het bouwen (Wkb), ontvangen gemeenten in 2022 een bijdrage van € 25 miljoen, in aanvulling op de € 10 miljoen die eerder in 2021 is verstrekt. Van de € 25 miljoen gaat een klein deel naar het BTW compensatiefonds, daarmee is een bedrag van € 24,567 miljoen beschikbaar voor het gemeentefonds. Daarnaast ontvangen de gemeenten na inwerkingtreding een jaarlijkse bijdrage van € 10 miljoen in 2023 tot en met 2026 voor het uitvoeren van de Wkb-taken. De verdeling van deze decentralisatie-uitkering vindt plaats via de verdeelsleutel 60% inwonertal, 25% landoppervlak en 15% vast bedrag. De middelen zijn in deze circulaire nog niet geboekt, maar worden in de septembercirculaire 2022 verwerkt. Bijlage 3.3.6 bevat een indicatie van de te ontvangen bedragen per gemeente.

3.3.7 Voortzetting pleegzorg alleenstaande minderjarige vreemdelingen (AMV)

De ministeries van BZK en JenV, Nidos en de VNG stellen gezamenlijk afwegingscriteria op die ten grondslag zullen liggen aan de verdeling van de incidentele middelen ten behoeve van verlengde opvang en begeleiding van alleenstaande minderjarige vreemdelingen. Hiervoor is voor 2021 een totaalbedrag van € 10 miljoen beschikbaar (zie paragraaf 3.2-5 van de decembercirculaire 2021). Eén van de afwegingscriteria zal in ieder geval zijn het aantal alleenstaande minderjarige vreemdelingen dat achttien jaar is of wordt in de betreffende gemeente. Het peilmoment voor deze meting zal begin juli 2022 zijn. De verdeling van de decentralisatie-uitkering zal in de septembercirculaire 2022 worden verwerkt.

4 Overige mededelingen

4.1 Inleiding

Dit hoofdstuk bevat diverse mededelingen over de gemeentefinanciën. Paragraaf 4.2 bevat mededelingen over het gemeentefonds die zowel betrekking hebben op de algemene uitkering als op de integratie- en decentralisatie-uitkeringen. Vervolgd wordt met mededelingen op het terrein van de gemeentefinanciën.

4.2 Gemeentefondstotalen, bevoorschotting en nominale ontwikkelingen

Gemeentefondstotalen

Tabel 4.2.1 bevat een overzicht van de gemeentefondstotalen 2022-2027. In de tabel zijn de bedragen uit de hoofdstukken 2 en 3 bij elkaar gebracht.

Tabel 4.2.1 Gemeentefondstotalen 2022-2027 (in duizenden euro's)

	2022	2023	2024	2025	2026	2027
Algemene uitkering	32.647.562	34.409.507	35.255.198	37.247.014	35.449.294	36.532.024
DU/IU	5.725.331	4.248.230	4.191.357	4.118.315	4.040.204	3.981.502
Totaal	**38.372.893**	**38.657.737**	**39.446.555**	**41.365.329**	**39.489.498**	**40.513.526**

Bevoorschotting

De bedragen 2022 uit de tabel zullen worden verwerkt in de bevoorschotting vanaf de eerste dinsdag in juli ofwel 5 juli 2022. Tot dat tijdstip is de bevoorschotting gebaseerd op de decembercirculaire 2021. Op de eerste dinsdag in juli zullen ook eventuele verrekeningen plaatsvinden als er eerder dit jaar te veel of juist te weinig voorschot is verstrekt. Verrekeningen over voorgaande uitkeringsjaren worden eveneens in juli uitgevoerd.

Over de voorschotten voor het uitkeringsjaar 2023 volgt informatie in de septembercirculaire 2022.

Voor de volledigheid: aan de berekening van de voorschotten kunnen geen rechten worden ontleend voor de definitieve vaststelling van de uitkeringen.

Nominale ontwikkelingen

De algemene uitkering is via het accres afhankelijk van de ontwikkeling van de totale rijksuitgaven (accresrelevante uitgaven; ARU) waarin rekening is gehouden met loon- en prijsontwikkelingen. Daarmee is de algemene uitkering in de meerjarenraming uitgedrukt in het prijspeil van het betreffende jaar ofwel in lopende prijzen. De decentralisatie-uitkeringen kennen geen correctie voor loon- en prijsontwikkelingen en betreffen nominale bedragen. De integratie-uitkeringen worden wel ieder jaar opnieuw geïndexeerd volgens de voor dat jaar van toepassing zijnde loon- en prijsontwikkeling (constante prijzen).

Het is van belang dat gemeenten in hun ramingen rekening houden met de loon- en

prijsontwikkelingen. Om gemeenten, die niet beschikken over eigen loon- en prijsindexen, te faciliteren bij het omgaan met nominale ontwikkelingen is tabel 4.2 opgenomen. De tabel bevat een aantal loon- en prijsindicatoren die het CPB onderscheidt voor de overheidssector. De cijfers zijn ontleend aan de meest recente publicaties van het CPB. Voor nadere informatie verwijzen wij naar de regelmatig bijgestelde prognoses op de website van het CPB (CPB), met name de rubriek Centraal Economisch Plan 2022.

Tabel 4.2.2 Prijsindexen CPB* CEP 2022

mutaties per jaar in %	2022	2023	2024	2025	2026	2027**
Prijs bruto binnenlands product (pbbp)	3,4	3,0	2,5	2,5	2,2	2,2
Prijs nationale bestedingen (pnb)	3,8	3,1	2,5	2,5	2,1	2,1
Nationale consumentenprijsindex (cpi)	5,2	2,4	2,4	2,5	2,0	2,0
Loonvoet sector overheid	4,3	3,6	4,2	4,1	3,9	3,9
Prijs overheidsconsumptie, beloning werknemers	4,8	3,3	3,9	3,8	3,6	3,6
Prijs overheidsconsumptie, netto materieel (imoc	4,1	2,3	2,4	2,4	1,9	1,9

* toelichting/ verduidelijking bij de kerngegevens is te vinden op: https://www.cpb.nl/artikel/toelichting-bij-kerngegevenstabel
** cijfers 2026 zijn doorgetrokken naar 2027

4.3 Voorstel Rijk vastzetten volumecomponent accres

In de septembercirculaire 2021 (paragraaf 4.4) bent u geïnformeerd over het advies van de ROB over de toekomst van het accres. Gegeven dit advies, het voornemen van dit kabinet om uiterlijk bij Voorjaarsnota 2022 nader te bezien of het wenselijk is het accres stabieler te maken en de aangenomen motie van het lid Van Weyenberg[39] waarin het kabinet wordt opgeroepen om "bij de Voorjaarsnota met een voorstel te komen op welke manier gemeenten meerjarige duidelijkheid hebben over de reële stijging van het accres, bijvoorbeeld door het vastklikken van de standen bij de Voorjaarsnota", heeft het kabinet de VNG en het IPO het voorstel gedaan voor het bevriezen van de volumecomponent van het accres voor de jaren 2022 – 2025. Daarmee beoogt het kabinet voor die periode een stabielere financiering van de medeoverheden te realiseren. Op dit moment is het kabinet hierover met de VNG en het IPO in gesprek.

4.4 Beleidsdoorlichting Btw-compensatiefonds

Op 30 november 2021 is de beleidsdoorlichting van Artikel 6 (hoofdstuk IX), Wet op het Btw-compensatiefonds (BCF)[40] gepubliceerd. Deze doorlichting gaat over de periode van 2015 tot en met 2020. De conclusie luidt dat de directe doelstelling van het BCF wordt behaald: door de invoering van het BCF speelt btw geen rol meer bij de afweging zelf uitvoeren of uitbesteden. Het is echter lastig iets te zeggen over de doelmatigheid en eventuele doelmatigheidswinst door invoering van het BCF. Het is namelijk onduidelijk wat de uitvoeringskosten zijn van het BCF bij de medeoverheden en of de uitvoeringslasten bij de Belastingdienst zijn gedaald. Onderzoeken hiernaar zijn gedateerd en er zijn vermoedens dat de uitkomsten ervan niet meer kloppen. Daarnaast is het bewijzen van een direct verband tussen de invoering van het BCF en meer uitbestedingen lastig doordat

[39] Detail 2022D07303 | Tweede Kamer der Staten-Generaal
[40] Aanbiedingsbrief bij beleidsdoorlichting Btw-compensatiefonds | Kamerstuk | Rijksoverheid.nl

gemeenten en provincies ook meer kunnen uitbesteden na invoering van het BCF vanwege strategische, politieke of beleidsmatige redenen. Het is echter wel aannemelijk dat het BCF heeft geleid tot meer uitbestedingen en meer samenwerking tussen medeoverheden.

Om de doelmatigheidswinst in de toekomst beter te kunnen analyseren zijn in de beleidsdoorlichting twee aanbevelingen voor toekomstig onderzoek naar voren gebracht. De uitvoering van deze onderzoeken is gekoppeld aan de Strategische Evaluatie Agenda (SEA) 2023. Waar mogelijk wordt reeds in 2022 gestart met deze onderzoeken:
1) Allereerst, het op korte termijn uitzetten van een extern onderzoek naar de uitvoeringskosten van het BCF. Hierbij dienen niet alleen de hoogte van de administratieve lasten bij medeoverheden, maar ook factoren die de kosten beïnvloeden mee te worden genomen.
2) Een onderzoek naar de doelmatigheid van de uitsluitingsgronden in relatie tot de uitvoeringslasten bij de Belastingdienst, gemeenten en provincies.
Om de uitvoering en vormgeving van het BCF alvast te verbeteren, zijn er drie verbeterpunten en zeven concrete verbeteringsvoorstellen opgenomen in de beleidsdoorlichting.

De drie verbeterpunten zijn het versterken van kennisdeling over het afdrachtsproces binnen het Rijk, het onderzoeken van de werking van Wetsartikel 4 en het in kaart brengen van de gevolgen van pragmatische verbeterpunten in de uitvoering.
Om dit stapsgewijs op te pakken, biedt de beleidsdoorlichting vervolgens zeven praktische verbeteringsvoorstellen namelijk: meer duidelijkheid rondom het afdrachtsproces met behulp van een ‘blauwe kaart’ (1), onderzoeken van de voor- en nadelen van het invoeren van een doelmatigheidsdrempel voor BCF-overboekingen (2), het schriftelijk verduidelijken van de beleidslijn over ex-ante ramingen en ondersteuning bieden aan departementen om tot goede ramingen te komen (3), gevolgen in kaart brengen van een wijziging van het onderscheid tussen gemeenten en provincies in artikel 4 (4), gevolgen in kaart brengen van een verlening van de termijn voor het indienen van de opgaven (5), het automatiseren en digitaliseren van de opgaven van medeoverheden (6) en het organiseren van een periodiek BCF-overleg met alle betrokken partijen (7).

4.5 Advies raming ruimte onder het plafond BCF

Met ingang van het begrotingsjaar 2019 is de wijze van verwerking van de ruimte onder het plafond van het BCF in de raming van de algemene uitkering in de circulaires gewijzigd (zie paragraaf 2.2-2 van de meicirculaire 2018). Deze raming bevat niet meer de ruimte onder het plafond BCF voor het jaar t+1 en verder. Voor het jaar t volgt een eerste raming van deze ruimte in de komende septembercirculaire. Het is aan de gemeenten zelf om een reële meerjarenraming op te nemen voor het BCF.

Voor een goede raming van de ruimte onder het plafond BCF is inzicht nodig in de toekomstige ontwikkeling van de omvang van het BCF en vooral in de toekomstige

declaraties. Om een niet onderbouwde (oplopende) raming van de ruimte onder het plafond BCF te voorkomen biedt de ruimte na de laatst bekende declaraties om die reden het meeste houvast als raming voor de komende jaren.

Het ministerie van BZK heeft in afstemming met de VNG en de provinciale toezichthouders een advies opgesteld over de wijze waarop de ruimte onder het plafond BCF door gemeenten kan worden opgenomen als verwachte bate. Dit advies luidt:

Gezien de onzekerheid over de toekomstige ontwikkeling van de ruimte onder het plafond BCF, adviseren we om voorzichtigheid in acht te nemen door een raming op te nemen, die maximaal gebaseerd is op de meest recente, gerealiseerde ruimte onder het plafond BCF.

Voor de begroting 2023 is dit de realisatie 2021 zoals die in deze circulaire is opgenomen. De provinciale toezichthouders gebruiken dit advies als richtlijn bij het beoordelen van de (meerjaren)begroting 2023-2026.

4.6 Integraal overzicht financiën gemeenten

In oktober zal de minister van BZK een Integraal Overzicht Financiën Gemeenten naar beide Kamers sturen. Dit komt voort uit verzoeken van de Eerste en Tweede Kamer om meer inzicht in de gemeentelijke financiën en de Rijksuitkeringen naar gemeenten. Het overzicht zal ingaan op de financiële positie, inkomsten, uitgaven en de getrouwheid en rechtmatigheid van de verantwoording van gemeenten over 2021. Het overzicht zal jaarlijks in het najaar worden toegezonden.

4.7 Analyse gemeentebegrotingen

De gemeente kan haar financiële situatie op verschillende manieren (laten) onderzoeken. In de eerste plaats kan de gemeente zelf onderzoek doen naar haar uitgaven met een begrotingsanalyse. Op verzoek kan de rijksoverheid daarnaast, samen met de provincie, de financiën van de gemeente vergelijken met die van andere gemeenten, de zogenoemde begrotingsscan. Tot slot kunnen gemeenten met behulp van de provincie en de rijksoverheid de financiële gevolgen van een herindeling (laten) onderzoeken door middel van een herindelingsscan. Voor meer informatie wordt verwezen naar: https://www.rijksoverheid.nl/onderwerpen/financien-gemeenten-en-provincies/financieel-toezicht-gemeenten-en-provincies/financiele-scans-gemeenten.

4.8 Landelijk gemiddelde kengetal belastingcapaciteit

In de meicirculaire wordt jaarlijks de benodigde informatie voor de berekening van het kengetal belastingcapaciteit opgenomen, zoals aangegeven in de ministeriele regeling over de berekeningswijze van de financiële kengetallen BBV. Voor gemeenten gaat het om het landelijk gemiddelde voor de gemeentelijke woonlasten van een meerpersoonshuishouden.

Het laatst bekende gemiddelde bedraagt voor 2022 € 904 (jaar t-1).[41] In begroting en jaarverslag 2022 (jaar t) kan dit gemiddelde worden gebruikt voor de berekening van het kengetal belastingcapaciteit in de verschillende jaren.
In het COELO-rapport 2022 is toegelicht dat de berekeningsmethode van de gemiddelde WOZ-waarde dit jaar is gewijzigd.[42] Tot en met 2021 publiceerde het CBS alleen de gezamenlijke gemiddelde WOZ-waarde voor zowel koop- als huurwoningen. Sinds december 2021 publiceert het CBS ook de afzonderlijke gemiddelde WOZ-waarde van koop- en huurwoningen (gegevens voor de jaren vanaf 2019). Omdat de gemiddelde WOZ-waarde van koopwoningen een beter beeld geeft van de gemiddeld betaalde OZB door huishoudens met een koopwoning gaat het COELO voortaan uit van deze waarde. De waarde van koopwoningen is over het algemeen hoger dan die van huurwoningen. Dit verklaart de ontwikkeling van het landelijk gemiddelde van de woonlasten van € 811 voor 2021 zoals gepubliceerd in de meicirculaire van vorig jaar naar € 904 in 2022.
Het COELO heeft het landelijk gemiddelde voor de gemeentelijke woonlasten voor 2021 herberekend op basis van de gemiddelde waarde van koopwoningen en komt op een landelijk gemiddelde gemeentelijke woonlast voor 2021 van € 877. De landelijke stijging van de gemeentelijke woonlasten van 2021 op 2022 bedraagt 3% op basis van het herberekende landelijk gemiddelde in 2021. De cijfers per gemeente zijn gepubliceerd in de atlas van de lokale lasten 2022.

4.9 Taskforce op het uitkeringsstelsel

Een belangrijk onderdeel van de financiële verhoudingen wordt gevormd door de uitkeringen, waarmee decentrale overheden vanuit het Rijk worden bekostigd. Al langer leeft de behoefte om dit uitkeringsstelsel beter aan te laten sluiten bij de gewijzigde bestuurlijke verhoudingen. Om die reden is in 2021 aan drie universitaire onderzoeksinstituten de opdracht gegeven om over het uitkeringsstelsel te adviseren aan de fondsbeheerders van het gemeente- en provinciefonds.
In het rapport *'Advies over het uitkeringsstelsel tussen Rijk en provincies en gemeenten'*[43] zijn aanbevelingen aan de fondsbeheerders gedaan om te komen tot aanpassingen die leiden tot gewenste doelen. In de Kamerbrief van 25 maart 2022[44] is aangegeven dat de uitwerking zal geschieden door een interdepartementale Taskforce, welke inmiddels gestart is. Daarnaast zijn de fondsbeheerders hierover parallel in gesprek gegaan met de VNG en het IPO.
Het streven is om in de zomer van 2022 de Tweede Kamer nader te informeren in een Contourennota, welke is toegezegd aan de Tweede Kamer in het debat van 26 januari jl.[45]

[41] https://www.coelo.nl/index.php/atlas-lokale-lasten/interactieve-kaarten/atlas-gemeenten, zie tabblad gemeentelijke woonlasten, kaart woonlasten meerpersoonshuishouden met eigen woning.
[42] https://www.coelo.nl/index.php/atlas-lokale-lasten/bijlagen, zie onder tabblad verantwoording
[43] Advies over het uitkeringsstelsel tussen Rijk en provincies en gemeenten | Rapport | Rijksoverheid.nl
[44] TK, Vergaderjaar 2021-2022, 35 925 VII, nr. 143. Als bijlage bij deze brief is ook het Advies over het uitkeringsstelsel tussen Rijk en provincies en gemeenten opgenomen.
[45] 6 januari 2022, over de maatregelen in het Coalitieakkoord op het terrein van Binnenlandse Zaken.pdf

4.10 Verfijning Iv3-taakvelden sociaal domein

De ministeries van BZK en VWS werken samen met gemeenten en het CBS aan een aanpassing van de taakvelden in Iv3 (Informatie voor Derden). Het gaat in de eerste plaats om een verfijning van de taakvelden voor de individuele voorzieningen WMO en Jeugd. Deze verfijning komt voort uit de aanbeveling van de werkgroep Data en Monitoring (hervormingsagenda Jeugd) en is gericht op het verkrijgen van aansluiting tussen Informatie voor Derden (Iv3) en beleidsinformatie Jeugd. Daarnaast worden in de Iv3-taakvelden voor het sociaal domein beperkte wijzigingen doorgevoerd die voortvloeien uit het onderzoek naar de nieuwe verdeling van het gemeentefonds.
Nog voor de zomer zal in de IBI-Nieuwsbrief worden behandeld hoe de aanpassing van de Iv3-taakvelden op beide punten er precies uitziet.[46]

4.11 Website gemeentefinanciën: **www.findo.nl**

De gegevens op www.findo.nl, de online database met informatie over de financiën van decentrale overheden, worden op regelmatige basis geactualiseerd. Wat betreft de informatie over de uitkeringen uit het gemeentefonds bevat de database de stand decembercirculaire 2021. De gegevens uit deze circulaire zullen zo spoedig mogelijk worden verwerkt, zodat u de meest actuele stand kunt raadplegen.

De Iv3-data, zoals die door gemeenten en provincies zijn aangeleverd bij het CBS, en informatie over de financiële kengetallen zijn bijgewerkt tot en met de begroting van 2022. Ook zijn de originele begrotingen en jaarstukken van gemeenten en provincies tot en met 2020 (jaarrekeningen) en 2022 (begrotingen) aan de website toegevoegd. Door deze informatie en openbare documenten op één plaats beschikbaar te stellen, wil het ministerie van BZK bijdragen aan de transparantie en openbaarheid van de financiën van decentrale overheden.

4.12 Redelijk peil 2023

De Financiële-verhoudingswet (Fvw) bepaalt dat de eigen inkomsten van een gemeente een bepaald 'redelijk peil' moeten hebben, wil zij in aanmerking komen voor een aanvullende uitkering op basis van artikel 12 Fvw. De berekening van het redelijk peil aan eigen inkomsten voor 2023 is opgenomen in bijlage 4.11 van deze circulaire.

[46] Abonneren kan hier: https://www.rijksoverheid.nl/abonneren/abonnementen?context=inschrijven%2Denkele%2Dnieuwsbrief&titel=ibi%2Dnieuwsbrief&nieuwsbrief%2Did=32937be8%2De7da%2D45f5%2Da6a7%2D638584464592

Bijlagen

Bijlage 2.1.1 Bedragen per eenheid en uitkeringsfactor 2022

Tabel 1 Verdeeltabel 2022 (bedragen in euro's in basis)

maatstaven en uitkeringsfactor	b.p.e. 2022 stand december 2021	wijzigingen volgens deze circulaire	b.p.e. 2022 deze circulaire
onroerendezaakbelasting waarde woningen eigenaren	-0,083763%	-	-0,083763%
onroerendezaakbelasting waarde niet-woningen gebruikers	-0,131452%	-	-0,131452%
onroerendezaakbelasting waarde niet-woningen eigenaren	-0,163111%	-	-0,163111%
inwoners	162,13	-0,02	162,11
kernen met 500 of meer adressen	60.274,83	-	60274,83
ozb-waarde van de niet-woningen gedeeld door 1.000.000	380,05	-	380,05
inwoners jongeren jonger dan 18 jaar	875,40	-1,14	874,26
inwoners ouderen 65 jaar en ouder	100,95	-	100,95
inwoners ouderen 75 t/m 84 jaar	26,49	-	26,49
wadden, t/m 2500 inwoners	201,79	-	201,79
wadden, van 2501 t/m 7500 inwoners	132,44	-	132,44
wadden, vanaf 7501 inwoners	33,62	-	33,62
huishoudens met laag inkomen	30,97	-	30,97
lage inkomens met drempel	702,17	121,10	823,27
bijstandsontvangers	2.157,96	-0,26	2157,70
loonkostensubsidie	1.957,15	-	1957,15
uitkeringsontvangers	87,13	-0,01	87,12
minderheden	327,72	-0,04	327,68
minderheden met drempel	325,13	-	325,13
eenouderhuishoudens	1.035,61	-1,35	1034,26
eenpersoonshuishoudens	52,48	9,06	61,54
huishoudens	90,83	-0,01	90,82
klantenpotentieel lokaal	46,12	-	46,12
klantenpotentieel regionaal	24,23	4,18	28,41
leerlingen (V)SO	230,78	-	230,78
leerlingen VO	370,50	-	370,50
achterstandsleerlingen met drempel	2.312,25	-	2312,25
extra groei leerlingen VO	220,56	-	220,56
extra groei jongeren	249,86	-	249,86
land	41,11	-	41,11

(voortzetting op de volgende bladzijde)

Tabel 1 Verdeeltabel 2022 (bedragen in euro's in basis)

maatstaven en uitkeringsfactor	b.p.e. 2022 stand december 2021	wijzigingen volgens deze circulaire	b.p.e. 2022 deze circulaire
land *bodemfactor gemeente	26,89	-	26,89
binnenwater	38,04	-	38,04
buitenwater	22,97	-	22,97
oppervlakte bebouwing	588,37	-	588,37
oppervlakte bebouwing woonkernen	2.284,96	-	2.284,96
oppervlakte bebouwing buitengebied	1.921,87	-	1.921,87
oppervlakte bebouwing woonkernen * bodemfactor woonkernen	3.089,49	-	3.089,49
oppervlakte bebouwing buitengebied*bodemfactor buitengebied	1.525,03	-	1.525,03
woonruimten	57,21	-	57,21
woonruimten * bodemfactor woonkernen	50,79	-	50,79
opp. historische kernen, <40 ha	3.200,28	-	3.200,28
opp. historische kernen, 40-64 ha	6.928,07	-	6.928,07
opp. historische kernen, >64 ha	15.081,92	-	15.081,92
historische waterwegen	15,58	-	15,58
bewoonde oorden	31,48	-	31,48
bewoonde oorden met historische kernen	85,74	-	85,74
investeringsbudget stedelijke vernieuwing (a)	6.087.306,96	-	6.087.306,96
investeringsbudget stedelijke vernieuwing (b)	3.736.019,31	-	3.736.019,31
omgevingsadressendichtheid (oad)	58,91	10,03	68,94
omgevingsadressendichtheid met drempel	23,72	-	23,72
oeverlengte * bodemfactor gemeente	11,72	-	11,72
(oeverlengte+2*veen/kleiveengebied)*bf.gemeente*dh.factor	5,82	-	5,82
meerkernigheid	9.114,34	-1,12	9.113,22
meerkernigheid * bodemfactor buitengebied	14.878,30	-	14.878,30
bedrijven	75,31	0,45	75,76
vast bedrag voor iedere gemeente	297.533,99	-36,64	297.497,35
vast bedrag voor Amsterdam	104.966.340,63	-	104.966.340,63
vast bedrag voor Rotterdam	64.491.778,38	-	64.491.778,38
vast bedrag voor Den Haag	51.032.010,38	445.614,99	51.477.625,37
vast bedrag voor Utrecht	30.708.535,84	-	30.708.535,84
vast bedrag Waddengemeenten	150.164,11	-	150.164,11

1 Voor Baarle-Nassau twee maal het vaste bedrag.

(voortzetting op de volgende bladzijde)

Tabel 1 Verdeeltabel 2022 (bedragen in euro's in basis)

maatstaven en uitkeringsfactor	b.p.e. 2022 stand december 2021	wijzigingen volgens deze circulaire	b.p.e. 2022 deze circulaire
jeugdigen in gezinnen met armoederisico	321,61	-0,38	321,23
basisonderwijsleerlingen met leerlingengewicht 0.3	-2.139,57	2,52	-2.137,05
basisonderwijsleerlingen met leerlingengewicht 1.2	-3.357,61	3,96	-3.353,65
gemiddeld gestandaardiseerd inkomen (particuliere hh)	-163,93	0,19	-163,74
gemiddeld gestandaardiseerd inkomen (hh met kinderen)	-641,42	0,76	-640,66
ouders met langdurig psychisch medicijngebruik	4.732,43	-5,58	4.726,85
eenouderhuishoudens met 2 of meer kinderen	1.674,78	-1,97	1.672,81
bijstandshuishoudens met minderjarige kinderen	863,39	-1,00	862,39
eenouderhuishoudens die bijstand ontvangen	2.286,71	-2,70	2.284,01
uitkeringsontvangers minus bijstandsontvangers	1.353,36	-1,61	1.351,75
wajongeren	866,30	-	866,30
medicijngebruik met drempel	378,69	-	378,69
re-integratie klassiek	367.155,38	-	367.155,38
inwoners jonger dan 65 jaar	4,25	-	4,25
inwoners ouderen 65 t/m 74 jaar	0,19	-	0,19
inwoners ouderen 85 jaar en ouder	0,19	-	0,19
eenpersoonshuishoudens 65 t/m 74 jaar	16,50	-	16,50
eenpersoonshuishoudens 75 t/m 84 jaar	65,89	-	65,89
eenpersoonshuishoudens 85 jaar en ouder	115,38	-	115,38
huishoudens met laag inkomen 65 t/m 74 jaar	129,39	-	129,39
huishoudens met laag inkomen 75 t/m 84 jaar	517,19	-	517,19
huishoudens met laag inkomen 85 jaar en ouder	903,82	-	903,82
gemiddeld gestandaardiseerd inkomen 65 t/m 74 jaar	118,18	-	118,18
gemiddeld gestandaardiseerd inkomen 75 t/m 84 jaar	472,79	-	472,79
gemiddeld gestandaardiseerd inkomen 85 jaar en ouder	827,35	-	827,35
bedden	0,86	-	0,86
uitkeringsfactor	1,756	0,057	1,813

Tabel 2 Mutaties verdeeltabel 2022 (bedragen in euro's in basis)

Maastraven	totaal	algemene mutaties	cluster Inkomen en participatie	cluster jeugd	cluster Volksgezondheid	cluster Infrastruc. en gebiedsontw.	cluster overig	ontwikkelign UB
inwoners	-0,02		-	-	-0,02	-	-	
inwoners jongeren jonger dan 18 jaar	-1,14		-	-1,03	-0,11	-	-	
lage inkomens met drempel	121,10		121,20	-	-0,10	-	-	
bijstandsontvangers	-0,26		-	-	-0,26	-	-	
uitkeringsontvangers	-0,01		-	-	-0,01	-	-	
eenpersoonshuishoudens	9,06		9,06	-	-	-	-	
minderheden	-0,04		-	-	-0,04	-	-	
eenouderhuishoudens	-1,35		-	-1,22	-0,13	-	-	
huishoudens	-0,01		-	-	-0,01	-	-	
omgevingsadressendichtheid (oad)	10,03		10,03	-	-	-	-	
meerkernigheid	-1,12		-	-	-1,12	-	-	
bedrijven	0,45		-	-	-	0,45	-	
vast bedrag voor iedere gemeente	-36,64		-	-	-36,64	-	-	
vast bedrag voor Den Haag	445.614,99		-	-	-	-	445.614,99	
jeugdigen in gezinnen met armoederisico	-0,38		-	-0,38	-	-	-	
basisonderwijsleerlingen met leerlingengewicht 0.3	2,52		-	2,52	-	-	-	
basisonderwijsleerlingen met leerlingengewicht 1.2	3,96		-	3,96	-	-	-	
gemiddeld gestandaardiseerd inkomen (particuliere hh)	0,19		-	0,19	-	-	-	
gemiddeld gestandaardiseerd inkomen (hh met kinderen)	0,76		-	0,76	-	-	-	
ouders met langdurig psychisch medicijngebruik	-5,58		-	-5,58	-	-	-	
eenouderhuishoudens met 2 of meer kinderen	-1,97		-	-1,97	-	-	-	
bijstandshuishoudens met minderjarige kinderen	-1,00		-	-1,00	-	-	-	
eenouderhuishoudens die bijstand ontvangen	-2,70		-	-2,70	-	-	-	
uitkeringsontvangers minus bijstandsontvangers	-1,61		-	-1,61	-	-	-	
uitkeringsfactor	0,057	0,058						-0,001

Bijlage 2.1.2 Bedragen per eenheid 2022 per cluster

Bedragen per eenheid stand meicirculaire 2022 uitkeringsjaar 2022

	totaal	cluster Eigen middelen	cluster Inkomen en participatie	cluster Samenkracht en urgerparticipatie	cluster Jeugd	cluster Maatsch. ondersteuning	cluster Educatie	cluster Volks- gezondheid	cluster Cultuur en ontsp.	cluster Infrastruc. en gebiedsontw.	cluster Riolering en reiniging	cluster OOV	cluster Bestuur en alg. ondersteuning	cluster Overig
onroerendezaakbelasting waarde woningen eigenaren	-0,083763%	-0,083763%												
onroerendezaakbelasting waarde niet-woningen gebruikers	-0,131452%	-0,131452%												
onroerendezaakbelasting waarde niet-woningen eigenaren	-0,163111%	-0,163111%												
inwoners	162,11	-	7,67	3,53	-	34,02	1,04	0,78	51,81	16,32	-5,47	0,39	52,02	-
kernen met 500 of meer adressen	60.274,83	-	-	-	-	4.756,43	-	-	-	-	-	55.518,40	-	-
ozb-waarde van de niet-woningen gedeeld door 1.000.000	380,05	-	-	-	-	-	-	-	-	42,31	-	337,74	-	-
inwoners jongeren jonger dan 18 jaar	874,26	-	-	19,49	660,48	0,22	182,60	11,47	-	-	-	-	-	-
inwoners ouderen 65 jaar en ouder	100,95	-	-	1,95	-	98,56	-	0,44	-	-	-	-	-	-
inwoners ouderen 75 t/m 84 jaar	26,49	-	-	0,34	-	26,07	-	0,08	-	-	-	-	-	-
huishoudens met laag inkomen	30,97	-	-	2,91	9,58	1,58	-	0,66	-	16,24	-	-	-	-
lage inkomens met drempel	823,27	-	312,74	33,35	55,74	358,62	41,71	7,41	-	-	-	13,70	-	-
bijstandsontvangers	2.157,70	-	1.957,26	59,83	-	127,57	-	13,04	-	-	-	-	-	-
loonkostensubsidie	1.957,15	-	1.957,15	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
uitkeringsontvangers	87,12	-	-	8,44	-1,58	78,37	-	1,89	-	-	-	-	-	-
eenpersoonshuishoudens	61,54	-	31,54	-	-	30,00	-	-	-	-	-	-	-	-
minderheden	327,68	-	-	39,21	72,29	58,80	48,35	8,78	-	21,47	-	57,82	20,96	-
minderheden met drempel	325,13	-	-	-	-	-	217,61	-	-	-	-	65,25	42,27	-
eenouderhuishoudens	1.034,26	-	-	48,14	887,80	87,60	-	10,72	-	-	-	-	-	-
huishoudens	90,82	-	-	2,01	-	17,55	-	0,45	70,81	-	-	-	-	-
klantenpotentieel lokaal	46,12	-	-	0,61	-	8,69	-	0,13	34,00	2,02	-	0,67	-	-
klantenpotentieel regionaal	28,41	-	13,27	1,47	0,54	5,21	0,07	0,31	8,80	-0,63	-	2,00	-2,63	-
leerlingen (V)SO	230,78	-	-	-	-	-	230,78	-	-	-	-	-	-	-
leerlingen VO	370,50	-	-	0,03	-	0,09	370,37	0,01	-	-	-	-	-	-
achterstandsleerlingen met drempel	2.312,25	-	-	-	-	-	2.312,25	-	-	-	-	-	-	-
extra groei jongeren	249,86	-	-	-	-	-	249,86	-	-	-	-	-	-	-
extra groei leerlingen VO	220,56	-	-	-	-	-	220,56	-	-	-	-	-	-	-
land	41,11	-	-	0,35	-	1,13	8,59	0,08	-	28,12	-2,97	4,79	1,02	-
land *bodemfactor gemeente	26,89	-	-	-	-	-	-	-	-	25,58	1,31	-	-	-
binnenwater	38,04	-	-	0,34	-	1,08	8,56	0,08	-	27,98	-	-	-	-
buitenwater	22,97	-	-	-	-	-	-	-	-	15,28	-	7,69	-	-
oppervlakte bebouwing woonkernen	2.284,96	-	-	-	-	-	-	-	-	2.284,96	-	-	-	-

Bedragen per eenheid stand meicirculaire 2022 uitkeringsjaar 2022

	totaal	cluster Eigen middelen	cluster Inkomen en participatie	cluster Samenkracht en urgerparticipatie	cluster Jeugd	cluster Maatsch. ondersteuning	cluster Educatie	cluster Volks- gezondheid	cluster Cultuur en ontsp.	cluster Infrastruc. en gebiedsontw.	cluster Riolering en reiniging	cluster OOV	cluster Bestuur en alg. ondersteuning	cluster Overig
oppervlakte bebouwing buitengebied	1.921,87	-	-	-	-	-	-	-	-	1.921,87	-	-	-	-
oppervlakte bebouwing woonkernen * bodemfactor woonkernen	3.089,49	-	-	-	-	-	-	-	-	3.089,49	-	-	-	-
oppervlakte bebouwing buitengebied*bodemfactor buitengebied	1.525,03	-	-	-	-	-	-	-	-	1.525,03	-	-	-	-
oppervlakte bebouwing	588,37	-	-	-	-	-	-	-	-	460,21	-	128,16	-	-
woonruimten	57,21	-26,74	-	-	-	-	-	-	-	55,81	-63,79	58,66	33,27	-
woonruimten * bodemfactor woonkernen	50,79	-	-	-	-	-	-	-	-	32,15	18,64	-	-	-
opp. historische kernen, <40 ha	3.200,28	-	-	-	-	-	-	-	331,45	2.868,83	-	-	-	-
opp. historische kernen, 40-64 ha	6.928,07	-	-	-	-	-	-	-	331,25	6.596,82	-	-	-	-
opp. historische kernen, >64 ha	15.081,92	-	-	-	-	-	-	-	331,57	14.750,35	-	-	-	-
historische waterwegen	15,58	-	-	-	-	-	-	-	-	15,58	-	-	-	-
bewoonde oorden	31,48	-	-	-	-	-	-	-	-	13,95	-	-	17,53	-
bewoonde oorden met historische kernen	85,74	-	-	-	-	-	-	-	85,74	-	-	-	-	-
investeringsbudget stedelijke vernieuwing (a)	6.087.306,96	-	-	-	-	-	-	-	-	6.087.306,96	-	-	-	-
investeringsbudget stedelijke vernieuwing (b)	3.736.019,31	-	-	-	-	-	-	-	-	3.736.019,31	-	-	-	-
omgevingsadressendichtheid (oad)	68,94	-	13,41	2,58	0,54	-2,85	2,86	0,56	-	39,05	3,02	13,24	-3,47	-
omgevingsadressendichtheid met drempel	23,72	-	-	-	-	-	-	-	-	19,08	-	4,64	-	-
oeverlengte * bodemfactor gemeente	11,72	-	-	-	-	-	-	-	-	7,25	4,47	-	-	-
(oeverlengte+2*veen/kleiveengebied)*bf.gemeente*dh.factor	5,82	-	-	-	-	-	-	-	-	3,60	2,22	-	-	-
meerkernigheid	9.113,22	-	-	352,07	-	1.114,72	4.422,19	80,80	-	-	-	3.143,44	-	-
meerkernigheid * bodemfactor buitengebied	14.878,30	-	-	-	-	-	-	-	-	14.878,30	-	-	-	-
bedrijven	75,76	-	-	-	-	-	-	-	-	63,52	-	5,70	6,54	-
vast bedrag voor iedere gemeente	297.497,35	34.965,00	-	85,87	4.480,81	9.083,83	-	569,49	-	26.323,27	-	-	221.989,08	-
vast bedrag voor Utrecht	30.708.535,84	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	30.708.535,84
vast bedrag voor Den Haag	51.477.625,37	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	51.477.625,37
vast bedrag voor Rotterdam	64.491.778,38	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	64.491.778,38
vast bedrag voor Amsterdam	104.966.340,63	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	104.966.340,63
vast bedrag Waddengemeenten	150.164,11	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	150.164,11
wadden, t/m 2500 inwoners	201,79	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	201,79
wadden, van 2501 t/m 7500 inwoners	132,44	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	132,44
wadden, vanaf 7501 inwoners	33,62	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	33,62

Bedragen per eenheid stand meicirculaire 2022 uitkeringsjaar 2022

	totaal	cluster Eigen middelen	cluster Inkomen en participatie	cluster Samenkracht en burgerparticipatie	cluster Jeugd	cluster Maatsch. ondersteuning	cluster Educatie	cluster Volks- gezondheid	cluster Cultuur en ontsp.	cluster Infrastruc. en gebiedsontw.	cluster Riolering en reiniging	cluster OOV	cluster Bestuur en alg. ondersteuning	cluster Overig
jeugdigen in gezinnen met armoederisico	321,23	-	-	-	321,23	-	-	-	-	-	-	-	-	-
basisonderwijsleerlingen met leerlingengewicht 0.3	-2.137,05	-	-	-	-2.137,05	-	-	-	-	-	-	-	-	-
basisonderwijsleerlingen met leerlingengewicht 1.2	-3.353,65	-	-	-	-3.353,65	-	-	-	-	-	-	-	-	-
gemiddeld gestandaardiseerd inkomen (particuliere hh)	-163,74	-	-	-	-163,74	-	-	-	-	-	-	-	-	-
gemiddeld gestandaardiseerd inkomen (hh met kinderen)	-640,66	-	-	-	-640,66	-	-	-	-	-	-	-	-	-
ouders met langdurig psychisch medicijngebruik	4.726,85	-	-	-	4.726,85	-	-	-	-	-	-	-	-	-
eenouderhuishoudens met 2 of meer kinderen	1.672,81	-	-	-	1.672,81	-	-	-	-	-	-	-	-	-
bijstandshuishoudens met minderjarige kinderen	862,39	-	-	-	862,39	-	-	-	-	-	-	-	-	-
eenouderhuishoudens die bijstand ontvangen	2.284,01	-	-	-	2.284,01	-	-	-	-	-	-	-	-	-
uitkeringsontvangers minus bijstandsontvangers	1.351,75	-	-	-	1.155,24	196,51	-	-	-	-	-	-	-	-
wajongeren	866,30	-	-	-	-	866,30	-	-	-	-	-	-	-	-
medicijngebruik met drempel	378,69	-	-	-	-	378,69	-	-	-	-	-	-	-	-
re-integratie klassiek	367.155,38	-	367.155,38	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
inwoners jonger dan 65 jaar	4,25	-	-	-	-	4,25	-	-	-	-	-	-	-	-
inwoners ouderen 65 t/m 74 jaar	0,19	-	-	-	-	0,19	-	-	-	-	-	-	-	-
inwoners ouderen 85 jaar en ouder	0,19	-	-	-	-	0,19	-	-	-	-	-	-	-	-
eenpersoonshuishoudens 65 t/m 74 jaar	16,50	-	-	-	-	16,50	-	-	-	-	-	-	-	-
eenpersoonshuishoudens 75 t/m 84 jaar	65,89	-	-	-	-	65,89	-	-	-	-	-	-	-	-
eenpersoonshuishoudens 85 jaar en ouder	115,38	-	-	-	-	115,38	-	-	-	-	-	-	-	-
huishoudens met laag inkomen 65 t/m 74 jaar	129,39	-	-	-	-	129,39	-	-	-	-	-	-	-	-
huishoudens met laag inkomen 75 t/m 84 jaar	517,19	-	-	-	-	517,19	-	-	-	-	-	-	-	-
huishoudens met laag inkomen 85 jaar en ouder	903,82	-	-	-	-	903,82	-	-	-	-	-	-	-	-
gemiddeld gestandaardiseerd inkomen 65 t/m 74 jaar	118,18	-	-	-	-	118,18	-	-	-	-	-	-	-	-
gemiddeld gestandaardiseerd inkomen 75 t/m 84 jaar	472,79	-	-	-	-	472,79	-	-	-	-	-	-	-	-
gemiddeld gestandaardiseerd inkomen 85 jaar en ouder	827,35	-	-	-	-	827,35	-	-	-	-	-	-	-	-
bedden	0,86	-	-	-	-	0,86	-	-	-	-	-	-	-	-

Bijlage 2.1.3 Bedragen per eenheid en uitkeringsfactor 2023

Tabel 3 Verdeeltabel 2023 (bedragen in euro's in basis)

maatstaven en uitkeringsfactor	b.p.e. 2022 stand voorjaarsnota 2022	w ijzigingen volgens deze circulaire	b.p.e. 2023 stand mei 2022
bedrijven	134,78	-	134,78
bew oonde oorden 1930	42,27	-	42,27
historische w oningen in bew oonde oorden 1930	79,48	-	79,48
bijstandsontvangers	6.458,05	-1.406,59	5.051,46
doelgroepenregister gemeentelijke doelgroep	1.306,35	-284,53	1.021,82
éénpersoonshuishoudens	167,08	0,21	167,29
extra groei jongeren	766,20	-	766,20
extra groei leerlingen voortgezet onderw ijs	628,55	-	628,55
grote w oonkernen	75.166,66	-	75.166,66
huishoudens met een laag inkomen met drempel	4.004,47	-218,81	3.785,66
inw oners	374,09	0,52	374,61
inw oners 75+ met drempel	1.333,75	1,65	1.335,40
inw oners w addengemeenten (<2500 inw oners)	269,09	-	269,09
inw oners w addengemeenten (>7500 inw oners)	47,34	-	47,34
inw oners w addengemeenten (2500 tot 7500 inw oners)	209,89	-	209,89
jongeren	581,15	-14,44	566,71
kernen	114.658,62	29,72	114.688,34
laag opleidingsniveau met drempel	265,25	0,32	265,57
leerlingen (voortgezet) speciaal onderw ijs	528,66	-	528,66
leerlingen voortgezet onderw ijs	384,90	-	384,90
loonkostensubsidie	6.458,05	-1.406,59	5.051,46
migratieachtergrond	385,94	0,04	385,98
landelijke centrumfunctie	45,41	-	45,41
lokale centrumfunctie	10,86	-	10,86
regionale centrumfunctie	157,73	-2,09	155,64
oeverlengte * bodemfactor gemeente * dichtheidsfactor	13,42	-	13,42
oeverlengte*bodemfactor gemeente	31,40	-	31,40
omgevingsadressendichtheid	84,92	1,24	86,16
onderw ijsachterstand	150,84	-	150,84
oppervlak bebouw ing buitengebied	7.920,14	-25,99	7.894,15
oppervlak bebouw ing buitengebied * bodemfactor buitengebied	2.935,95	-	2.935,95

(voortzetting op de volgende bladzijde)

Tabel 3 Verdeeltabel 2023 (bedragen in euro's in basis)

maatstaven en uitkeringsfactor	b.p.e. 2022 stand voorjaarsnota 2022	wijzigingen volgens deze circulaire	b.p.e. 2023 stand mei 2022
oppervlak bebouwing woonkern	6.762,30	-8,53	6.753,77
oppervlak bebouwing woonkern * bodemfactor woonkern	10.743,51	-	10.743,51
oppervlak binnenwater	126,10	-	126,10
oppervlak buitenwater	39,89	-	39,89
oppervlak historische kern < 40 ha	33.745,44	-	33.745,44
oppervlak historische kern > 65 ha	33.745,44	-	33.745,44
oppervlak historische kern 40 tot 65 ha	33.745,44	-	33.745,44
oppervlak land * bodemfactor gemeente	25,72	-	25,72
oppervlak land	39,00	-	39,00
ozb niet-woningen eigenaren	-0,2739%	-0,0057%	-0,2796%
ozb niet-woningen gebruikers	-0,2084%	-0,0043%	-0,2127%
ozb woningen eigenaren	-0,0960%	0,0103%	-0,0857%
vast bedrag	977.275,33	321,23	977.596,56
vast bedrag Amsterdam	74.175.269,15	-	74.175.269,15
verkiezingen Den Haag	1.369.932,16	-662.828,32	707.103,84
vast bedrag Rotterdam	27.064.336,61	-	27.064.336,61
woonruimten	11,70	0,11	11,81
woonruimten * bodemfactor woonkern	52,99	-	52,99

Tabel 4 Mutaties verdeeltabel 2023 (bedragen in euro's in basis) ten opzichte van stand 2022 voorjaarsnota

maatstaven	totaal	Sociale basisvoor-zieningen	Participatie	Wmo	Jeugd	Bestuur en ondersteuning	Infrastructuur, ruimte en milieu	OZB
bijstandsontvangers	-1.406,59	-	-1.406,59	-	-	-	-	-
doelgroepenregister gemeentelijke doelgroep	-284,53	-	-284,53	-	-	-	-	-
éénpersoonshuishoudens	0,21	-	-	0,21	-	-	-	-
huishoudens met een laag inkomen met drempel	-218,81	-	-96,65	0,65	-122,81	-	-	-
inwoners	0,52	0,03	-	-	-	0,49	-	-
inwoners 75+ met drempel	1,65	-	-	1,65	-	-	-	-
jongeren	-14,44	-	-	-	-14,44	-	-	-
kernen	29,72	0,33	-	29,39	-	-	-	-
laag opleidingsniveau met drempel	0,32	-	-	0,32	-	-	-	-
loonkostensubsidie	-1.406,59	-	-1.406,59	-	-	-	-	-
migratieachtergrond	0,04	0,04	-	-	-	-	-	-
regionale centrumfunctie	-2,09	0,01	-	0,07	-2,17	-	-	-
omgevingsadressendichtheid	1,24	0,01	-	-	1,23	-	-	-
onderwijsachterstand	-	-	-	-	-	-	-	-
oppervlak bebouwing buitengebied	-25,99	-	-	-	-	-	-25,99	-
oppervlak bebouwing woonkern	-8,53	-	-	-	-	-	-8,53	-
ozb niet-woningen eigenaren	-0,0057%							-0,0057%
ozb niet-woningen gebruikers	-0,0043%							-0,0043%
ozb woningen eigenaren	0,0103%							0,0103%
vast bedrag	321,23	-	-	-	-	321,23	-	-
verkiezingen Den Haag	-662.828,32	-	-	-	-	-662.828,32	-	-
woonruimten	0,11	-	-	-	-	0,11	-	-

Bijlage 2.1.4 Bedragen per eenheid 2023 per cluster

Bedragen per eenheid stand meicirculaire 2022 uitkeringsjaar 2023

	totaal	Sociale basisvoor-zieningen	Participatie	Wmo	Jeugd	Bestuur en ondersteuning	Orde en veiligheid	Onderwijs	Sport, cultuur en recreatie	Infrastructuur, ruimte en milieu	Overig	Overige Eigen Middelen	OZB
bedrijven	134,78	-	-	-	-	-	84,44	-	-	50,34	-	-	-
bew oonde oorden 1930	42,27	-	-	-	-	-	-	-	-	42,27	-	-	-
historische w oningen in bew oonde oorden 1930	79,48	-	-	-	-	-	-	-	79,48	-	-	-	-
bijstandsontvangers	5.051,46	-	5.051,46	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
doelgroepenregister gemeentelijke doelgroep	1.021,82	-	1.021,82	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
éénpersoonshuishoudens	167,29	-	-	167,29	-	-	-	-	-	-	-	-	-
extra groei jongeren	766,20	-	-	-	-	-	-	766,20	-	-	-	-	-
extra groei leerlingen voortgezet onderw ijs	628,55	-	-	-	-	-	-	628,55	-	-	-	-	-
grote w oonkernen	75.166,66	-	-	-	-	-	75.166,66	-	-	-	-	-	-
huishoudens met een laag inkomen met drempel	3.785,66	-	347,10	526,96	2.605,79	-	128,93	176,88	-	-	-	-	-
inw oners	374,61	128,97	-	-	-	205,84	11,53	-	146,16	-	-	-117,89	-
inw oners 75+ met drempel	1.335,40	-	-	1.335,40	-	-	-	-	-	-	-	-	-
inw oners w addengemeenten (<2500 inw oners)	269,09	-	-	-	-	-	-	-	-	-	269,09	-	-
inw oners w addengemeenten (>7500 inw oners)	47,34	-	-	-	-	-	-	-	-	-	47,34	-	-
inw oners w addengemeenten (2500 tot 7500 inw oners)	209,89	-	-	-	-	-	-	-	-	-	209,89	-	-
jongeren	566,71	-	-	-	306,36	-	-	260,35	-	-	-	-	-
kernen	114.688,34	5.577,41	-	23.777,58	-	-	-	-	-	85.333,35	-	-	-
laag opleidingsniveau met drempel	265,57	-	-	265,57	-	-	-	-	-	-	-	-	-
leerlingen (voortgezet) speciaal onderw ijs	528,66	-	-	-	-	-	-	528,66	-	-	-	-	-
leerlingen voortgezet onderw ijs	384,90	-	-	-	-	-	-	384,90	-	-	-	-	-
loonkostensubsidie	5.051,46	-	5.051,46	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
migratieachtergrond	385,98	151,39	-	-	-	-	150,18	84,41	-	-	-	-	-
landelijke centrumfunctie	45,41	-	-	-	-	-	-	-	45,41	-	-	-	-
lokale centrumfunctie	10,86	-	-	-	-	-	5,39	-	5,47	-	-	-	-
regionale centrumfunctie	155,64	29,07	-	50,22	45,75	-	-	-	30,60	-	-	-	-
oeverlengte * bodemfactor gemeente * dichtheidsfactor	13,42	-	-	-	-	-	-	-	-	13,42	-	-	-
oeverlengte*bodemfactor gemeente	31,40	-	-	-	-	-	-	-	-	31,40	-	-	-
omgevingsadressendichtheid	86,16	17,53	-	-	-26,28	3,65	18,26	-	-	73,00	-	-	-
onderw ijsachterstand	150,84	-	-	-	-	-	-	150,84	-	-	-	-	-
oppervlak bebouw ing buitengebied	7.894,15	-	-	-	-	-	-	-	-	7.894,15	-	-	-
oppervlak bebouw ing buitengebied * bodemfactor buitengebied	2.935,95	-	-	-	-	-	-	-	-	2.935,95	-	-	-

Bedragen per eenheid stand meicirculaire 2022 uitkeringsjaar 2023

	totaal	Sociale basisvoor-zieningen	Participatie	Wmo	Jeugd	Bestuur en ondersteuning	Orde en veiligheid	Onderwijs	Sport, cultuur en recreatie	Infrastructuur, ruimte en milieu	Overig	Overige Eigen Middelen	OZB
oppervlak bebouw ing w oonkern	6.753,77	-	-	-	-	-	-	-	-	6.753,77	-	-	-
oppervlak bebouw ing w oonkern * bodemfactor w oonkern	10.743,51	-	-	-	-	-	-	-	-	10.743,51	-	-	-
oppervlak binnenw ater	126,10	-	-	-	-	-	-	-	-	126,10	-	-	-
oppervlak buitenw ater	39,89	-	-	-	-	-	-	-	-	39,89	-	-	-
oppervlak historische kern < 40 ha	33.745,44	-	-	-	-	-	-	-	18.619,46	15.125,98	-	-	-
oppervlak historische kern > 65 ha	33.745,44	-	-	-	-	-	-	-	18.619,46	15.125,98	-	-	-
oppervlak historische kern 40 tot 65 ha	33.745,44	-	-	-	-	-	-	-	18.619,46	15.125,98	-	-	-
oppervlak land * bodemfactor gemeente	25,72	-	-	-	-	-	-	-	-	25,72	-	-	-
oppervlak land	39,00	-	-	-	-	-	-	25,26	-	13,74	-	-	-
ozb niet-w oningen eigenaren	-0,2796%	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-0,2796%
ozb niet-w oningen gebruikers	-0,2127%	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-0,2127%
ozb w oningen eigenaren	-0,0857%	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-0,0857%
vast bedrag	977.596,56	-	-	-	-	527.833,90	-	-	-	399.941,03	-	-	49.821,63
vast bedrag Amsterdam	74.175.269,15	-	-	-	-	-	-	-	-	-	74.175.269,15	-	-
verkiezingen Den Haag	707.103,84	-	-	-	-	707.103,84	-	-	-	-	-	-	-
vast bedrag Rotterdam	27.064.336,61	-	-	-	-	-	-	-	-	-	27.064.336,61	-	-
w oonruimten	11,81	-	-	-	-	82,83	56,12	-	-	-65,05	-	-	-62,09
w oonruimten * bodemfactor w oonkern	52,99	-	-	-	-	-	-	-	-	52,99	-	-	-

Bijlage 2.2.1 Opbouw algemene uitkeringen 2022 – 2027 (huidige verdeelmodel)

Opbouw algemene uitkering 2022-2027 (in duizenden euro's)

clusterindeling van het huidige verdeelmodel	**2022**	2023	2024	2025	2026	2027	**Vindplaats**
Algemene uitkering voorafgaand jaar	29.238.583	32.647.562	34.409.507	35.255.198	37.247.014	35.449.294	
algemene mutaties							
- accres	2.627.665	2.412.629	2.410.752	2.115.747	-2.301.476	1.081.885	mei 2022, § 2.2-1
- accres bijstelling tranches 2022 en verder	-126.501	-127.392	-111.257	-30.695	923.999		mei 2020, § 2.2-1
- opschalingskorting (coalitieakkoord)					-675.000		mei 2022, § 2.2-2
- plafond BTW-compensatiefonds	-96.469	-119.490					mei 2022, § 2.2-3
- Plafond BTW-compensatiefonds (afrekening 2020)	-96.022						mei 2021, § 2.2-2
- onderzoeksagenda CPB	250						september 2017, § 2.2-3
- knelpunten verdeelproblematiek	-87	-89	-91	-93	-95	-97	mei 2022, § 2.2-4
- groeiopgave Almere	379						mei 2020, § 2.2-4
- bevolkingsdaling	11.245						september 2020, § 2.2-3
- kennisscentrum explosieven WOII				908			mei 2021, § 2.2-5
- volkshuisvestingsfonds		-150.000			150.000		mei 2022, § 2.2-1
- woningbouwimpuls		-100.000			100.000		mei 2022, § 2.2-1
cluster Inkomen en participatie							
- Participatie: Wajong overheveling vanuit IU		56.175	1.152	1.047	1.518	11.084	mei 2022, § 2.2-13
- Participatie: Regulier werk overheveling vanuit IU		53.384	2.987	4.857	4.172	14.936	mei 2022, § 2.2-13
- loon- en prijsbijstelling	-245	-238	-251				mei 2019, § 2.2-7
- aanvullende pakket re-integratie	-73.698	-14.740					september 2021, § 2.2-9
- gemeentelijk schuldenbeleid		-30.000					september 2021, § 2.2-10
- bijzondere bijstand	5.000	-15.000					september 2021, § 2.2-10
- impuls re-integratie	-4.826	-43.438					september 2021, § 2.2-9
- tijdelijke ondersteuning noodzakelijke kosten (TONK)	-260.000						september 2021, § 2.2-8
- uitvoering en implementatie breed offensief	-15.503						september 2021, § 2.2-11
- landelijke structuur interventieteams	2.500						september 2021, § 2.2-12
cluster Maatschappelijke ondersteuning							
- wmo 2015 m.u.v. Beschermd Wonen	-3.379	-3.343					mei 2019, § 2.2-7
- wmo /huishoudelijke verzorging	1						maart 2018, § 2.2-5
- abonnementstarief Wmo		-3.000					maart 2018, § 2.2-7
- loon- en prijsbijstelling	-147	-185	-261				september 2019, § 2.2-8
- uitvoeringskosten SVB PGB trekkingsrechten	-1.919	19.979					september 2020, § 2.2-7
- geen aanspraak op begeleiding			-9.000	-9.000	-9.000		mei 2021, § 2.2-11
- overgangsrecht levenslang			1.157	1.157	1.157	1.158	mei 2022, § 2.2-15
- ambulantisering in de ggz	3.000						september 2019, § 2.2-4
- mobiliteitshulpmiddelen	-2.000	-1.500	-1.000				december 2020, § 2.2-4
- continuiteit van zorg: meerkosten wmo	-20.800						december 2021, § 2.2-5
- extra begeleiding kwetsbare groepen	-37.000						maartbrief 2021, § 2.2-2
- bestrijding eenzaamheid ouderen	-36.500						maartbrief 2021, § 2.2-3
- nacalculatie mobiliteitshulpmiddelen Wlz	2.000	1.500	1.000				september 2021, § 2.2-7
- salarislasten zorgdomein	40.000						december 2021, § 2.2-6
- eigen bijdrage huishoudelijke hulp (coalitieakkoord)				-95.000			mei 2022, § 2.2-14

cluster Samenkracht en burgerparticipatie							
- energietoeslag	854.000	-854.000					mei 2022, § 2.2-8
- toezicht en handhaving kinderopvang en gastouderopvang	6.950						september 2021, § 2.2-14
- toezicht voorschoolse educatie	-488						mei 2020, § 2.2-6
- landelijke vreemdelingenvoorzieningen	4.400						mei 2019, § 2.2-18
- buurt- en dorpshuizen	-10.000						september 2021, § 2.2-13
- perspectief jeugd en jongeren	-19.000						maartbrief 2021, § 2.2-5
- jongerenwerk jeugd	-14.000						maartbrief 2021, § 2.2-6
- mentale ondersteuning jeugd	-11.500						maartbrief 2021, § 2.2-7
- activiteiten en ontmoetingen jeugd	-8.000						maartbrief 2021, § 2.2-8
- versterking ondersteuning wijkteams					5.000		december 2021, § 2.2-3
- impuls integraal werken	-30.000	-3.000	-3.000				december 2021, § 2.2-3
- Inburgering: overheveling vanuit IU		76.571	-2.134	-2.370	-1.077	-423	mei 2022, § 2.2-18
- valpreventie bij ouderen (coalitieakkoord)		-10.000	-5.000		-833	-834	mei 2022, § 2.2-19
cluster Jeugd							
- jeugdzorg	1.305.000	140.000	-1.445.000				mei 2022, § 2.2-16
- jeugdhulp m.u.v. Voogdij/18+	-1						maart 2018, § 2.2-3
- loon- en prijsbijstelling	57	-46					september 2019, § 2.2-8-11
- Voogdij 18+: overheveling vanuit IU		736.676					mei 2022, § 2.2-17
- verrekening Voogdij 18+	-7.508						mei 2021, § 2.2-9
- ketensystemen jeugd			338				mei 2018, § 2.2-10
- uitvoeringskosten SVB PGB trekkingsrechten	-959	7.163					september 2020, § 2.2-7
- jeugdhulp	-27.800	-291.100					mei 2022, § 2.2-9
- verhoging leeftijdsgrenzen gezinshuizen	1.700	1.900					mei 2019, § 2.2-16
- compensatieregeling Voogdij/18+	-6.379						mei 2019, § 2.2-8
- aanpak problematiek jeugdzorg	-489.825						mei 2021, § 2.2-7
- continuïteit van zorg: meerkosten jeugd	-26.200						december 2021, § 2.2-5
- salarislasten zorgdomein	40.000						december 2021, § 2.2-6
cluster Cultuur en ontspanning							
- lokale cultuur	-91.600						september 2021, § 2.2-13
cluster Volksgezondheid							
- rijksvaccinatieprogramma meningokokken en informed conse	-639	42	42				september 2018, § 2.2-7
- prenataal huisbezoek door de jeugdgezondheidszorg	3.048	2.252					mei 2021, § 2.2-14
- Rijksvaccinatieprogramma HPV mannen	2.778						september 2021, § 2.2-15
cluster Infrastructuur en gebiedsontwikkeling							
- Europese richtlijn energieprestatie gebouwen (EPBD III)		-1.797					mei 2022, § 2.2-10
- handhaving energielabel C kantoren					-1.343		september 2020, § 2.2-9
- kwaliteitsborging bouw- en woningtoezicht	-10.000						december 2021, § 2.2-7
cluster Bestuur en algemene ondersteuning							
- GDI voorzieningen	2.492						december 2021, § 2.2-2
- Digid en MijnOverheid	4.215						december 2021, § 2.2-2
- handelsregister		806					mei 2018, § 2.2-15
- gebruik centrale voorzieningen Basisregistratie Personen	20						december 2021, § 2.2-2
- permanente registratie en briefstembureau kiezers buitenlan	192	-808					mei 2022, § 2.2-7
- logisch ontwerp GBA	-483						december 2020, § 2.2-11
- Wet Open Overheid (structureel)	21.031	5.258	5.257	5.258	5.258		mei 2021, § 2.2-18
- Wet Open Overheid (incidenteel)	24.979					-24.979	mei 2021, § 2.2-18
- raadsledenvergoeding kleine gemeenten	291	9.776					mei 2022, § 2.2-6
- Extra bijdragen BRP	3.264						september 2021, § 2.2-17
- Robuust rechtsbeschermingssysteem		2.000					december 2021, § 2.2-3
- systeemleren monitoring		5.000					mei 2022, § 2.2-12
cluster Riolering & reiniging							
- afvalverwerking	-28.000						maartbrief 2021, § 2.2-4
Algemene uitkering	32.647.562	34.409.507	35.255.198	37.247.014	35.449.294	36.532.024	

Bijlage 2.2.1 Opbouw algemene uitkeringen 2022 – 2027 (nieuwe verdeelmodel)

Opbouw algemene uitkering 2022-2027 (in duizenden euro's)

clusterindeling van het nieuwe verdeelmodel	2022	2023	2024	2025	2026	2027	Vindplaats
Algemene uitkering voorafgaand jaar	29.238.583	32.647.562	34.409.507	35.255.198	37.247.014	35.449.294	
algemene mutaties							
- accres	2.627.665	2.412.629	2.410.752	2.115.747	-2.301.476	1.081.885	mei 2022, § 2.2-1
- accres bijstelling tranches 2022 en verder	-126.501	-127.392	-111.257	-30.695	923.999		mei 2020, § 2.2-1
- opschalingskorting (coalitieakkoord)					-675.000		mei 2022, § 2.2-2
- plafond BTW-compensatiefonds	-96.469	-119.490					mei 2022, § 2.2-3
- Plafond BTW-compensatiefonds (afrekening 2020)	-96.022						mei 2021, § 2.2-2
- onderzoeksagenda CPB	250						september 2017, § 2.2-3
- knelpunten verdeelproblematiek	-87	-89	-91	-93	-95	-97	mei 2022, § 2.2-4
- groeiopgave Almere	379						mei 2020, § 2.2-4
- bevolkingsdaling	11.245						september 2020, § 2.2-3
- kennisscentrum explosieven WOII				908			mei 2021, § 2.2-5
- volkshuisvestingsfonds		-150.000			150.000		mei 2022, § 2.2-1
- woningbouwimpuls		-100.000			100.000		mei 2022, § 2.2-1
cluster Participatie							
- Participatie: Wajong overheveling vanuit IU		56.175	1.152	1.047	1.518	11.084	mei 2022, § 2.2-13
- Participatie: Regulier werk overheveling vanuit IU		53.384	2.987	4.857	4.172	14.936	mei 2022, § 2.2-13
- loon- en prijsbijstelling	-245	-238	-251				mei 2019, § 2.2-7
- aanvullende pakket re-integratie	-73.698	-14.740					september 2021, § 2.2-9
- gemeentelijk schuldenbeleid		-30.000					september 2021, § 2.2-10
- bijzondere bijstand	5.000	-15.000					september 2021, § 2.2-10
- impuls re-integratie	-4.826	-43.438					september 2021, § 2.2-9
- tijdelijke ondersteuning noodzakelijke kosten (TONK)	-260.000						september 2021, § 2.2-8
- uitvoering en implementatie breed offensief	-15.503						september 2021, § 2.2-11
- landelijke structuur interventieteams	2.500						september 2021, § 2.2-12
cluster Individuele voorzieningen Wmo							
- wmo 2015 m.u.v. Beschermd Wonen	-3.379	-3.343					mei 2019, § 2.2-7
- wmo /huishoudelijke verzorging	1						maart 2018, § 2.2-5
- abonnementstarief Wmo		-3.000					maart 2018, § 2.2-7
- loon- en prijsbijstelling	-147	-185	-261				september 2019, § 2.2-8
- uitvoeringskosten SVB PGB trekkingsrechten	-1.919	19.979					september 2020, § 2.2-7
- geen aanspraak op begeleiding			-9.000	-9.000	-9.000		mei 2021, § 2.2-11
- overgangsrecht levenslang			1.157	1.157	1.157	1.158	mei 2022, § 2.2-15
- ambulantisering in de ggz	3.000						september 2019, § 2.2-4
- mobiliteitshulpmiddelen	-2.000	-1.500	-1.000				december 2020, § 2.2-4
- continuiteit van zorg: meerkosten wmo	-20.800						december 2021, § 2.2-5
- extra begeleiding kwetsbare groepen	-37.000						maartbrief 2021, § 2.2-2
- bestrijding eenzaamheid ouderen	-36.500						maartbrief 2021, § 2.2-3
- nacalculatie mobiliteitshulpmiddelen Wlz	2.000	1.500	1.000				september 2021, § 2.2-7
- salarislasten zorgdomein	40.000						december 2021, § 2.2-6
- eigen bijdrage huishoudelijke hulp (coalitieakkoord)				-95.000			mei 2022, § 2.2-14

cluster Sociale basisvoorzieningen							
- energietoeslag	854.000	-854.000					mei 2022, § 2.2-8
- toezicht en handhaving kinderopvang en gastouderopvang	6.950						september 2021, § 2.2-14
- toezicht voorschoolse educatie	-488						mei 2020, § 2.2-6
- landelijke vreemdelingenvoorzieningen	4.400						mei 2019, § 2.2-18
- buurt- en dorpshuizen	-10.000						september 2021, § 2.2-13
- perspectief jeugd en jongeren	-19.000						maartbrief 2021, § 2.2-5
- jongerenwerk jeugd	-14.000						maartbrief 2021, § 2.2-6
- mentale ondersteuning jeugd	-11.500						maartbrief 2021, § 2.2-7
- activiteiten en ontmoetingen jeugd	-8.000						maartbrief 2021, § 2.2-8
- versterking ondersteuning wijkteams					5.000		december 2021, § 2.2-3
- impuls integraal werken	-30.000	-3.000	-3.000				december 2021, § 2.2-3
- Inburgering: overheveling vanuit IU		76.571	-2.134	-2.370	-1.077	-423	mei 2022, § 2.2-18
- valpreventie bij ouderen (coalitieakkoord)		-10.000	-5.000		-833	-834	mei 2022, § 2.2-19
- rijksvaccinatieprogramma meningokokken en informed consent	-639	42	42				september 2018, § 2.2-7
- prenataal huisbezoek door de jeugdgezondheidszorg	3.048	2.252					mei 2021, § 2.2-14
- Rijksvaccinatieprogramma HPV mannen	2.778						september 2021, § 2.2-15
cluster Individuele voorzieningen Jeugd							
- jeugdzorg	1.305.000	140.000	-1.445.000				mei 2022, § 2.2-16
- jeugdhulp m.u.v. Voogdij/18+	-1						maart 2018, § 2.2-3
- loon- en prijsbijstelling	57	-46					september 2019, § 2.2-8-1
- Voogdij 18+: overheveling vanuit IU		736.676					mei 2022, § 2.2-17
- verrekening Voogdij 18+	-7.508						mei 2021, § 2.2-9
- ketensystemen jeugd			338				mei 2018, § 2.2-10
- uitvoeringskosten SVB PGB trekkingsrechten	-959	7.163					september 2020, § 2.2-7
- jeugdhulp	-27.800	-291.100					mei 2022, § 2.2-9
- verhoging leeftijdsgrenzen gezinshuizen	1.700	1.900					mei 2019, § 2.2-16
- compensatieregeling Voogdij/18+	-6.379						mei 2019, § 2.2-8
- aanpak problematiek jeugdzorg	-489.825						mei 2021, § 2.2-7
- continuïteit van zorg: meerkosten jeugd	-26.200						december 2021, § 2.2-5
- salarislasten zorgdomein	40.000						december 2021, § 2.2-6
cluster Sport, cultuur en recreatie							
- lokale cultuur	-91.600						september 2021, § 2.2-13
cluster Infrastructuur, ruimte en milieu							
- Europese richtlijn energieprestatie gebouwen (EPBD III)		-1.797					mei 2022, § 2.2-10
- handhaving energielabel C kantoren					-1.343		september 2020, § 2.2-9
- kwaliteitsborging bouw- en woningtoezicht	-10.000						december 2021, § 2.2-7
- afvalverwerking	-28.000						maartbrief 2021, § 2.2-4
cluster Bestuur en ondersteuning							
- GDI voorzieningen	2.492						december 2021, § 2.2-2
- Digid en MijnOverheid	4.215						december 2021, § 2.2-2
- handelsregister		806					mei 2018, § 2.2-15
- gebruik centrale voorzieningen Basisregistratie Personen	20						december 2021, § 2.2-2
- permanente registratie en briefstembureau kiezers buitenland	192	-808					mei 2022, § 2.2-7
- logisch ontwerp GBA	-483						december 2020, § 2.2-11
- extra bijdragen BRP	3.264						september 2021, § 2.2-17
- robuust rechtsbeschermingssysteem		2.000					december 2021, § 2.2-3
- Wet Open Overheid (structureel)	21.031	5.258	5.257	5.258	5.258		mei 2021, § 2.2-18
- Wet Open Overheid (incidenteel)	24.979					-24.979	mei 2021, § 2.2-18
- raadsledenvergoeding kleine gemeenten	291	9.776					mei 2022, § 2.2-6
- systeemleren monitoring		5.000					mei 2022, § 2.2-12
Algemene uitkering	32.647.562	34.409.507	35.255.198	37.247.014	35.449.294	36.532.024	

Bijlage 2.2.2 Overzicht mutaties 2021 BTW-compensatiefonds

Omschrijving *Bedragen in € 1.000*	**Departement**	**Bedrag**	**Circulaire**
Afdracht inzake het project Rijnlandroute	I&W	41.974	n.v.t. (SPUK I&W)
Derde trance woningbouwimpuls (totaal 253,1 miljoen)	BZK	36.808	n.v.t. (SPUK BZK)
Volkshuisvestingsfonds (VHF)	BZK	12.229	n.v.t. (SPUK BZK)
Afdracht inzake het project Rotterdamsebaan	I&W	6.805	n.v.t. (SPUK I&W)
Project IJsseldelta fase 2	I&W	6.717	n.v.t. (SPUK I&W)
Laatste termijn regio deals derde tranche en laatste termijn deal Rotterdam Zuid	LNV	5.483	septcirc pf 2019, 3.2-1
Randweg Eindhoven	I&W	4.739	n.v.t. (SPUK I&W)
Eerste tranche Tijdelijke Impulsregeling Klimaatadaptie	I&W	2.598	n.v.t. (SPUK I&W)
Hoogwaardig Openbaar Vervoer (HOV) Eindhoven	I&W	2.250	n.v.t. (SPUK I&W)
Programma Natuur 2021 (provincies)	LNV	1.964	n.v.t. (SPUK LNV)
Compensatiepakket Wind in de Zeilen	BZK	1.920	n.v.t. (SPUK BZK)
Vijfde trance Nationaal Programma Groningen (NPG projecten)	BZK	1.585	n.v.t. (SPUK BZK)
Subsidies tijdelijke stimuleringsregeling doelmatig en duurzaam gebruik van verkeersinfrastructuur	I&W	1.500	n.v.t. (SPUK I&W)
Tweede tranche Tijdelijke Impulsregeling Klimaatadaptie (deel 1)	I&W	1.342	n.v.t. (SPUK I&W)
Tweede tranche deel Tijdelijke Impulsregeling Klimaatadaptie (deel 2)	I&W	1.297	n.v.t. (SPUK I&W)
Incidentele beschikkingen 2021	I&W	1.211	n.v.t. (SPUK I&W)
Fietssnelroutes	I&W	1.161	n.v.t. (SPUK I&W)
Regeling Huisvesting Aandachstgroepen	BZK	996	n.v.t. (SPUK BZK)
Schone Lucht Akkoord (eerste afdracht)	I&W	873	n.v.t. (SPUK I&W)
Nijmegen station Heyendaal	I&W	598	n.v.t. (SPUK I&W)
Eerste trance (deel 2) gerichte opkoop veehouderijen	LNV	579	n.v.t. (SPUK LNV)
Stimulering huisvesting vergunninghouders	BZK	515	n.v.t. (SPUK BZK)
Informatievoorziening VOI	SZW	500	n.v.t. (SPUK SZW)
KTA A2 Deil Vugh	I&W	495	n.v.t. (SPUK I&W)
Erfgoed Deal gemeenten en provincies	OCW	482	meicirc gf 2020, 3.2-13
Regeling lokale versterking cliëntondersteuning	VWS	441	n.v.t. (SPUK VWS)
Perceel Recreatieterreinen als onderdeel van project IJsseldelta fase 2	I&W	364	n.v.t. (SPUK I&W)
Bermmaatregelen N-wegen	I&W	342	n.v.t. (SPUK I&W)
NOVI gebieden	BZK	327	n.v.t. (SPUK BZK)
Agroprogramma Groningen	LNV	292	n.v.t. (SPUK LNV)
BREDE HULP BIJ GEMEENTEN	FIN	233	n.v.t. (SPUK FIN)
Ondersteuning gemeenten woningbouwgebieden	BZK	229	n.v.t. (SPUK BZK)
Scohone Lucht akkoord (tweede afdracht)	I&W	191	n.v.t. (SPUK I&W)
Expertsiecentra	VWS	185	n.v.t. (SPUK VWS)
Pilots Mobility as a Service (MaaS)	I&W	177	n.v.t. (SPUK I&W)
Spoorbaanpad Almere	I&W	174	n.v.t. (SPUK I&W)
Programma Natuur 2021 (gemeentes)	LNV	123	n.v.t. (SPUK LNV)
Boeking BCF naar gemeentefonds uitvoering DigiD en MijnOverheid	BZK	-111	meicirc. gf 2019, 2.2-21
Overig	div.	150	n.v.t.
Totaal		**139.738**	

Bijlage 2.4.1 Suppletie-uitkering bommenregeling

Suppletie-uitkering Bommenregeling			
Gemeente	**Toegekend bedrag 2022**	**Gemeente**	**Toegekend bedrag 2022**
Aalten	73.677	Lochem	104.040
Alblasserdam	188.961	Maasdriel	263.120
Almere	1.106.620	Maasgouw	22.841
Alphen aan den Rijn	218.207	Meierijstad	585.148
Altena	37.433	Middelburg	269.290
Amersfoort	184.509	Moerdijk	717.289
Amsterdam	119.045	Montferland	60.372
Apeldoorn	4.544.145	Neder-Betuwe	38.859
Arnhem	92.211	Nijmegen	1.642.713
Asten	16.827	Oost Gelre	41.100
Beesel	11.380	Oosterhout	9.940
Berg en Dal	74.023	Oss	31.818
Bergen L	176.914	Oudewater	9.754
Bergen op Zoom	111.678	Overbetuwe	72.165
Best	169.772	Peel en Maas	213.964
Bladel	70.491	Raalte	18.669
Bloemendaal	55.304	Renkum	24.006
Breda	153.862	Rheden	28.173
Buren	21.370	Rhenen	23.381
Castricum	10.254	Roerdalen	65.219
Den Helder	181.963	Roermond	282.489
Deurne	287.542	Roosendaal	121.143
Deventer	94.629	Rotterdam	1.180.623
Doetinchem	40.180	Scherpenzeel	59.012
Dronten	526.538	Schiedam	74.969
Echt-Susteren	240.780	Schouwen-Duiveland	16.325
Ede	1.263.288	's-Hertogenbosch	227.255
Eemsdelta	792.087	Sluis	1.049.528
Eijsden-Margraten	34.354	Someren	9.588
Eindhoven	493.144	Súdwest-Fryslân	33.600
Gennep	4.059	Terneuzen	94.135
Goirle	124.929	Tiel	23.296
Gooise Meren	403.253	Tilburg	433.964
Groningen	100.493	Utrechtse Heuvelrug	6.571
Haarlemmermeer	2.810.431	Veenendaal	78.365
Harderwijk	42.123	Veere	21.494
Heerenveen	26.435	Veldhoven	157.281
Heerlen	13.736	Velsen	99.119
Hengelo	48.058	Venlo	719.846
Heusden	92.764	Venray	499.987
Hoeksche Waard	19.733	Vlaardingen	151.118
Horst aan de Maas	75.637	Vlissingen	187.705
Kerkrade	38.144	Voerendaal	41.924
Landgraaf	200.779	Voorst	16.637
Lingewaard	670.635	Vught	24.644

Bijlage 2.4.1 Suppletie-uitkering bommenregeling (vervolg)

Suppletie-uitkering Bommenregeling			
Gemeente	**Toegekend bedrag 2022**	**Gemeente**	**Toegekend bedrag 2022**
Waalre	5889	Woerden	22749
Waalwijk	603532	Woudenberg	20060
Waddinxveen	249431	Zundert	14370
Wageningen	69611	Zutphen	658831
Westerwolde	49771	Zwolle	53601
Winterswijk	2992	**Totaal**	**27.665.713**

Bijlage 2.5.2a Ingroeipad nieuwe verdeling gemeentefonds per 2023

Deze bijlage bevat per gemeente het bedrag waarmee de algemene uitkering in de jaren 2023 tot en met 2025 wordt verhoogd of verlaagd om te bewerkstelligen dat het herverdeeleffect als gevolg van het nieuwe verdeelmodel gefaseerd tot stand komt. Deze bedragen worden toegekend via de suppletie-uitkering Nieuwe verdeling GF. Het maximale effect is -/+ € 7,50 per inwoner in 2023 en -/+ € 15 per inwoner in 2024 en 2025. Daarmee komt het maximale effect op -/+ € 37,50 per inwoner in 2025.
Voor gemeenten met een beperkte financiële draagkracht en een lage sociaal economische status gecombineerd met een negatief herverdeeleffect geldt tot en met 2025 een aangepast ingroeipad. Het maximale negatieve effect voor deze gemeenten is - € 5 per inwoner in 2023, - € 7,50 per inwoner in 2024 en - € 10 per inwoner in 2025. Dat betekent dat het maximale totale effect voor deze gemeenten in 2025 uitkomt op - € 22,50 per inwoner. Ook de gemeenten die tot en met 2022 aanvullende middelen ontvangen vanwege bevolkingsdaling en die te maken hebben met een negatief herverdeeleffect komen in aanmerking voor het aangepaste ingroeipad. Zie voor meer informatie paragraaf 2.5.2.

Onderstaande tabel bevat de bedragen per gemeente voor het ingroeipad, de bedragen zijn uitgedrukt in het herverdeeleffect per inwoner en in het totaal bedrag per gemeente.

Ingroeipad en suppletie-uitkering nieuwe verdeling gemeentefonds						
	Ingroeipad per inwoner			*Bedrag per gemeente*		
Gemeente	**2023**	**2024**	**2025 en verder**	**2023**	**2024**	**2025 en verder**
Aa en Hunze	-4,29	-4,29	-4,29	-	-	-
Aalsmeer	7,50	20,69	20,69	-421.985	-	-
Aalten	7,50	22,50	37,50	-2.099.178	-1.692.378	-1.285.578
Achtkarspelen	-5,00	-12,50	-22,50	1.166.715	957.465	678.465
Alblasserdam	-7,50	-22,50	-37,50	1.034.315	732.275	430.235
Albrandswaard	-7,50	-22,50	-37,50	2.275.003	1.887.793	1.500.583
Alkmaar	-5,00	-12,50	-22,39	1.910.722	1.086.502	-
Almelo	7,50	9,09	9,09	-116.348	-	-
Almere	-7,50	-21,29	-21,29	2.961.860	-	-
Alphen aan den Rijn	-7,50	-22,50	-22,88	1.731.212	42.407	-
Alphen-Chaam	7,50	22,50	37,50	-836.976	-681.381	-525.786
Altena	7,50	9,78	9,78	-128.370	-	-
Ameland	1,06	1,06	1,06	-	-	-
Amersfoort	-5,00	-12,50	-20,75	2.480.281	1.299.316	-
Amstelveen	7,50	22,50	37,50	-8.140.267	-6.777.832	-5.415.397
Amsterdam	-7,50	-22,50	-37,50	27.327.602	13.920.857	514.112
Apeldoorn	7,50	13,86	13,86	-1.048.729	-	-
Arnhem	7,50	22,50	37,50	-9.901.569	-7.465.209	-5.028.849
Assen	-5,00	-12,50	-22,50	4.319.714	3.803.444	3.115.084
Asten	7,50	22,50	37,50	-2.134.578	-1.882.323	-1.630.068
Baarle-Nassau	-7,50	-22,50	-31,31	164.282	60.797	-
Baarn	-7,50	-22,50	-37,50	3.527.359	3.155.479	2.783.599
Barendrecht	-7,50	-22,31	-22,31	720.197	-	-
Barneveld	-7,50	-11,76	-11,76	255.681	-	-
Beek	-5,00	-12,50	-22,50	546.316	427.253	268.503
Beekdaelen	-5,00	-12,50	-22,50	769.910	499.422	138.772
Beesel	7,50	22,50	37,50	-893.245	-691.495	-489.745
Berg en Dal	-7,50	-15,81	-15,81	290.844	-	-
Bergeijk	7,50	10,47	10,47	-55.789	-	-
Bergen (L.)	7,50	22,50	37,50	-483.998	-287.378	-90.758
Bergen (NH.)	-7,50	-22,50	-37,50	1.552.456	1.106.731	661.006
Bergen op Zoom	7,50	22,50	37,50	-4.352.249	-3.339.539	-2.326.829
Berkelland	7,50	22,50	37,50	-2.417.515	-1.759.825	-1.102.135
Bernheze	7,50	19,20	19,20	-367.955	-	-
Best	-7,50	-22,50	-37,50	1.548.984	1.095.744	642.504
Beuningen	-5,00	-12,50	-22,50	930.268	734.091	472.521
Beverwijk	-5,00	-12,50	-22,50	3.881.541	3.567.569	3.148.939
Bladel	-7,50	-22,50	-37,50	633.536	325.601	17.666
Blaricum	7,50	22,35	22,35	-177.528	-	-
Bloemendaal	-7,50	-22,50	-37,50	1.485.877	1.133.707	781.537
Bodegraven-Reeuwijk	7,50	22,50	23,42	-561.637	-32.467	-
Boekel	7,50	22,50	23,91	-179.846	-15.461	-
Borger-Odoorn	7,50	22,50	37,50	-837.876	-453.906	-69.936
Borne	-5,00	-9,35	-9,35	103.000	-	-
Borsele	7,50	22,50	35,02	-628.031	-285.761	-

Ingroeipad en suppletie-uitkering nieuwe verdeling gemeentefonds						
	Ingroeipad per inwoner			*Bedrag per gemeente*		
Gemeente	**2023**	**2024**	**2025 en verder**	**2023**	**2024**	**2025 en verder**
Boxtel	7,50	22,50	25,44	-591.583	-96.988	-
Breda	7,50	22,50	37,50	-21.743.002	-18.981.112	-16.219.222
Brielle	2,78	2,78	2,78	-	-	-
Bronckhorst	7,50	22,50	31,63	-870.805	-329.500	-
Brummen	-5,00	-12,50	-22,50	506.231	349.601	140.761
Brunssum	-5,00	-12,50	-18,46	372.544	165.019	-
Bunnik	-7,50	-22,50	-37,50	1.287.722	1.057.607	827.492
Bunschoten	-7,50	-22,50	-35,57	618.113	287.828	-
Buren	7,50	22,50	37,50	-1.056.772	-651.637	-246.502
Capelle aan den IJssel	-7,50	-22,50	-37,50	5.199.110	4.189.325	3.179.540
Castricum	-7,50	-22,50	-37,50	1.472.587	931.297	390.007
Coevorden	7,50	10,28	10,28	-98.079	-	-
Cranendonck	7,50	22,50	25,74	-382.963	-67.948	-
Culemborg	-5,00	-12,50	-22,50	748.948	530.541	239.331
Dalfsen	7,50	22,50	26,92	-561.198	-127.683	-
Dantumadiel	7,50	22,50	37,50	-800.473	-516.328	-232.183
De Bilt	-7,50	-22,50	-37,50	1.783.542	1.132.782	482.022
De Fryske Marren	7,50	22,50	37,50	-7.096.915	-6.320.245	-5.543.575
De Ronde Venen	7,50	22,50	37,50	-1.644.080	-973.280	-302.480
De Wolden	7,50	22,50	37,50	-789.548	-423.938	-58.328
Delft	-7,50	-18,17	-18,17	1.105.314	-	-
Den Helder	-5,00	-12,50	-22,50	1.774.061	1.349.696	783.876
Deurne	7,50	22,50	37,50	-1.813.536	-1.326.981	-840.426
Deventer	7,50	19,04	19,04	-1.167.938	-	-
Diemen	-5,00	-12,50	-22,50	3.496.104	3.261.099	2.947.759
Dijk en Waard	-7,50	-22,50	-37,50	4.372.008	3.071.178	1.770.348
Dinkelland	7,50	22,50	32,15	-655.937	-256.847	-
Doesburg	-7,50	-22,50	-37,50	1.540.129	1.374.169	1.208.209
Doetinchem	-5,00	-12,50	-22,50	1.411.059	974.034	391.334
Dongen	-2,15	-2,15	-2,15	-	-	-
Dordrecht	-7,50	-22,50	-31,24	2.827.687	1.040.962	-
Drechterland	7,50	20,26	20,26	-253.070	-	-
Drimmelen	5,77	5,77	5,77	-	-	-
Dronten	-7,50	-22,50	-28,31	874.144	243.979	-
Druten	-7,50	-22,50	-37,50	2.208.259	1.923.394	1.638.529
Duiven	-7,50	-22,50	-25,96	462.676	86.686	-
Echt-Susteren	-2,33	-2,33	-2,33	-	-	-
Edam-Volendam	7,50	22,50	37,50	-1.643.273	-1.099.253	-555.233
Ede	7,50	8,65	8,65	-136.006	-	-
Eemnes	-7,50	-22,50	-37,50	893.384	752.954	612.524
Eemsdelta	-5,00	-10,73	-10,73	261.076	-	-
Eersel	-7,50	-22,50	-37,50	1.092.167	799.247	506.327
Eijsden-Margraten	7,50	22,50	37,50	-1.229.595	-841.095	-452.595
Eindhoven	7,50	22,50	37,50	-52.672.228	-49.136.863	-45.601.498
Elburg	-7,50	-22,50	-37,50	1.507.645	1.156.210	804.775

Ingroeipad en suppletie-uitkering nieuwe verdeling gemeentefonds						
	Ingroeipad per inwoner			*Bedrag per gemeente*		
Gemeente	**2023**	**2024**	**2025 en verder**	**2023**	**2024**	**2025 en verder**
Emmen	7,50	22,50	37,50	-3.629.990	-2.024.630	-419.270
Enkhuizen	7,50	18,23	18,23	-200.029	-	-
Enschede	7,50	22,50	37,50	-5.815.802	-3.419.822	-1.023.842
Epe	6,08	6,08	6,08	-	-	-
Ermelo	-7,50	-22,50	-37,50	3.927.319	3.522.079	3.116.839
Etten-Leur	7,50	13,55	13,55	-265.380	-	-
Geertruidenberg	6,17	6,17	6,17	-	-	-
Geldrop-Mierlo	-7,50	-22,50	-37,50	1.557.785	956.795	355.805
Gemert-Bakel	7,50	22,50	37,50	-1.848.547	-1.387.147	-925.747
Gennep	-7,50	-22,50	-37,50	2.682.327	2.426.802	2.171.277
Gilze en Rijen	-7,50	-22,50	-34,33	716.961	316.116	-
Goeree-Overflakkee	-7,50	-22,50	-37,50	2.160.224	1.401.389	642.554
Goes	7,50	22,50	37,50	-4.036.764	-3.457.854	-2.878.944
Goirle	-7,50	-22,50	-37,50	3.437.962	3.078.682	2.719.402
Gooise Meren	7,50	12,05	12,05	-266.256	-	-
Gorinchem	-7,50	-14,75	-14,75	271.069	-	-
Gouda	7,50	17,78	17,78	-757.239	-	-
Groningen	7,50	22,50	37,50	-38.979.083	-35.479.988	-31.980.893
Gulpen-Wittem	7,50	22,50	37,50	-2.202.072	-1.988.982	-1.775.892
Haaksbergen	7,50	22,50	37,50	-2.638.615	-2.275.180	-1.911.745
Haarlem	-5,00	-12,50	-22,50	3.946.763	2.727.691	1.102.261
Haarlemmermeer	-7,50	-16,02	-16,02	1.344.987	-	-
Halderberge	-7,50	-22,39	-22,39	453.049	-	-
Hardenberg	0,70	0,70	0,70	-	-	-
Harderwijk	-5,00	-12,50	-22,50	1.104.611	739.166	251.906
Hardinxveld-Giessendam	7,50	22,50	33,38	-476.534	-200.339	-
Harlingen	7,50	22,50	37,50	-2.191.663	-1.954.558	-1.717.453
Hattem	7,50	22,50	37,50	-672.561	-489.141	-305.721
Heemskerk	-7,50	-22,50	-37,50	1.195.168	607.303	19.438
Heemstede	-7,50	-22,50	-37,50	2.869.128	2.455.953	2.042.778
Heerde	-7,50	-22,50	-37,50	1.407.514	1.125.874	844.234
Heerenveen	7,50	22,50	37,50	-5.520.179	-4.760.429	-4.000.679
Heerlen	7,50	22,50	37,50	-3.488.254	-2.184.214	-880.174
Heeze-Leende	-7,50	-22,50	-37,50	838.108	594.463	350.818
Heiloo	-6,41	-6,41	-6,41	-	-	-
Hellendoorn	7,50	22,50	37,50	-2.353.783	-1.814.803	-1.275.823
Hellevoetsluis	-7,50	-22,50	-33,03	1.029.366	424.686	-
Helmond	7,50	22,50	37,50	-10.734.299	-9.344.894	-7.955.489
Hendrik-Ido-Ambacht	-7,50	-22,50	-37,50	1.753.323	1.284.453	815.583
Hengelo	7,50	22,50	37,50	-4.538.294	-3.322.559	-2.106.824
Het Hogeland	-5,00	-12,50	-22,50	4.164.684	3.805.929	3.327.589
Heumen	-5,00	-12,50	-22,50	624.713	500.446	334.756
Heusden	7,50	22,50	37,50	-3.674.691	-2.999.616	-2.324.541
Hillegom	-7,50	-21,98	-21,98	321.488	-	-
Hilvarenbeek	4,85	4,85	4,85	-	-	-

Ingroeipad en suppletie-uitkering nieuwe verdeling gemeentefonds						
	Ingroeipad per inwoner			*Bedrag per gemeente*		
Gemeente	**2023**	**2024**	**2025 en verder**	**2023**	**2024**	**2025 en verder**
Hilversum	7,50	22,50	37,50	-3.953.278	-2.584.753	-1.216.228
Hoeksche Waard	-7,50	-22,50	-33,08	2.252.424	931.719	-
Hof van Twente	7,50	22,50	37,50	-1.916.202	-1.390.602	-865.002
Hollands Kroon	7,50	22,50	37,50	-1.678.138	-949.393	-220.648
Hoogeveen	7,50	22,50	37,50	-2.438.800	-1.604.755	-770.710
Hoorn	-5,00	-12,50	-20,71	1.156.411	604.269	-
Horst aan de Maas	7,50	22,50	37,50	-2.570.969	-1.933.664	-1.296.359
Houten	-7,50	-22,50	-37,50	4.813.725	4.060.380	3.307.035
Huizen	-0,56	-0,56	-0,56	-	-	-
Hulst	7,50	22,50	37,50	-4.837.301	-4.423.676	-4.010.051
IJsselstein	-7,50	-22,50	-37,50	3.694.840	3.187.555	2.680.270
Kaag en Braassem	7,50	22,50	37,50	-1.832.497	-1.419.382	-1.006.267
Kampen	7,50	22,50	37,50	-3.571.654	-2.754.544	-1.937.434
Kapelle	7,50	22,50	37,50	-1.268.971	-1.075.741	-882.511
Katwijk	3,85	3,85	3,85	-	-	-
Kerkrade	7,50	16,10	16,10	-390.938	-	-
Koggenland	6,20	6,20	6,20	-	-	-
Krimpen aan den IJssel	7,50	12,03	12,03	-133.190	-	-
Krimpenerwaard	7,50	22,50	37,50	-3.184.217	-2.334.887	-1.485.557
Laarbeek	-1,85	-1,85	-1,85	-	-	-
Land van Cuijk	-7,50	-22,50	-36,14	2.583.216	1.230.306	-
Landgraaf	-5,00	-12,50	-22,50	2.236.776	1.957.311	1.584.691
Landsmeer	7,50	20,50	20,50	-150.310	-	-
Lansingerland	-7,50	-22,50	-37,50	4.805.447	3.855.002	2.904.557
Laren	-7,50	-22,50	-37,23	338.895	167.925	-
Leeuwarden	7,50	22,50	37,50	-5.962.193	-4.094.978	-2.227.763
Leiden	7,50	20,89	20,89	-1.661.747	-	-
Leiderdorp	-7,50	-22,50	-37,50	2.065.122	1.654.467	1.243.812
Leidschendam-Voorburg	-7,50	-22,50	-37,50	3.707.800	2.561.305	1.414.810
Lelystad	-5,00	-12,50	-22,50	4.587.242	3.988.660	3.190.550
Leudal	-7,50	-12,47	-12,47	178.982	-	-
Leusden	-7,50	-22,50	-37,50	2.052.411	1.594.251	1.136.091
Lingewaard	-7,50	-22,50	-37,50	2.301.133	1.598.803	896.473
Lisse	-3,01	-3,01	-3,01	-	-	-
Lochem	7,50	22,50	37,50	-1.195.744	-686.524	-177.304
Loon op Zand	-7,50	-22,50	-37,50	1.333.884	981.324	628.764
Lopik	7,50	22,50	37,50	-607.088	-390.248	-173.408
Losser	-7,50	-22,50	-37,50	1.314.288	970.968	627.648
Maasdriel	7,50	22,50	37,50	-1.280.780	-899.000	-517.220
Maasgouw	-7,50	-22,50	-37,50	1.340.551	981.346	622.141
Maashorst	7,50	16,11	16,11	-500.071	-	-
Maassluis	-7,50	-22,50	-37,50	1.060.191	556.686	53.181
Maastricht	7,50	22,50	37,50	-13.299.269	-11.495.864	-9.692.459
Medemblik	7,50	22,50	36,17	-1.295.006	-617.531	-
Meerssen	7,50	22,50	24,20	-311.672	-31.757	-

Ingroeipad en suppletie-uitkering nieuwe verdeling gemeentefonds						
	Ingroeipad per inwoner			*Bedrag per gemeente*		
Gemeente	**2023**	**2024**	**2025 en verder**	**2023**	**2024**	**2025 en verder**
Meierijstad	-7,50	-11,22	-11,22	303.790	-	-
Meppel	-5,00	-12,50	-22,50	1.757.750	1.499.855	1.155.995
Middelburg	7,50	22,50	37,50	-3.859.415	-3.124.955	-2.390.495
Midden-Delfland	-7,50	-9,48	-9,48	38.443	-	-
Midden-Drenthe	7,50	11,92	11,92	-147.682	-	-
Midden-Groningen	-5,00	-12,50	-22,50	4.011.872	3.556.427	2.949.167
Moerdijk	7,50	22,50	37,50	-2.834.794	-2.277.019	-1.719.244
Molenlanden	7,50	12,01	12,01	-198.990	-	-
Montferland	7,50	22,50	37,13	-1.067.665	-527.200	-
Montfoort	7,50	9,27	9,27	-24.586	-	-
Mook en Middelaar	4,38	4,38	4,38	-	-	-
Neder-Betuwe	4,95	4,95	4,95	-	-	-
Nederweert	7,50	22,50	37,50	-1.482.221	-1.224.656	-967.091
Nieuwegein	-7,50	-22,50	-37,50	3.717.243	2.759.253	1.801.263
Nieuwkoop	7,50	10,12	10,12	-76.352	-	-
Nijkerk	-7,50	-22,50	-37,50	1.515.187	861.187	207.187
Nijmegen	7,50	22,50	37,50	-28.015.761	-25.355.376	-22.694.991
Nissewaard	-5,00	-12,50	-22,50	5.907.829	5.267.029	4.412.629
Noardeast-Fryslân	-2,22	-2,22	-2,22	-	-	-
Noord-Beveland	-7,50	-22,50	-37,50	330.089	216.374	102.659
Noordenveld	-7,50	-7,68	-7,68	5.598	-	-
Noordoostpolder	7,50	22,50	22,94	-734.902	-21.157	-
Noordwijk	-7,50	-22,50	-37,50	3.245.187	2.584.257	1.923.327
Nuenen, Gerwen en Nederw	-7,50	-22,50	-37,50	1.049.194	693.664	338.134
Nunspeet	7,50	14,63	14,63	-199.666	-	-
Oegstgeest	-7,50	-22,50	-37,50	2.989.862	2.613.902	2.237.942
Oirschot	0,27	0,27	0,27	-	-	-
Oisterwijk	-7,50	-22,50	-37,50	1.167.256	681.661	196.066
Oldambt	-5,00	-12,50	-18,26	507.540	220.463	-
Oldebroek	7,50	22,50	24,17	-396.108	-39.708	-
Oldenzaal	7,50	22,50	37,50	-1.710.347	-1.234.832	-759.317
Olst-Wijhe	-5,00	-12,50	-22,50	1.324.473	1.186.766	1.003.156
Ommen	7,50	22,50	37,50	-1.388.526	-1.114.101	-839.676
Oost Gelre	7,50	15,49	15,49	-236.367	-	-
Oosterhout	7,50	22,50	28,79	-1.196.578	-353.488	-
Ooststellingwerf	-7,50	-22,50	-27,79	516.603	134.643	-
Oostzaan	7,50	22,50	37,50	-804.482	-659.147	-513.812
Opmeer	7,50	22,50	37,50	-446.514	-266.379	-86.244
Opsterland	-7,50	-18,28	-18,28	321.453	-	-
Oss	7,50	22,50	37,50	-4.040.053	-2.652.163	-1.264.273
Oude IJsselstreek	7,50	22,50	37,50	-3.082.013	-2.491.823	-1.901.633
Ouder-Amstel	7,50	22,50	37,50	-524.703	-312.828	-100.953
Oudewater	7,50	22,50	37,50	-353.277	-201.207	-49.137
Overbetuwe	-7,50	-22,50	-37,50	4.191.714	3.468.504	2.745.294
Papendrecht	-7,50	-22,50	-37,50	1.131.753	649.188	166.623

Ingroeipad en suppletie-uitkering nieuwe verdeling gemeentefonds						
	Ingroeipad per inwoner			*Bedrag per gemeente*		
Gemeente	**2023**	**2024**	**2025 en verder**	**2023**	**2024**	**2025 en verder**
Peel en Maas	7,50	22,50	37,50	-2.882.417	-2.227.517	-1.572.617
Pekela	-5,00	-12,50	-22,50	732.775	641.455	519.695
Pijnacker-Nootdorp	-7,50	-22,50	-37,50	9.095.831	8.260.721	7.425.611
Purmerend	-5,00	-12,50	-22,50	3.236.248	2.547.800	1.629.870
Putten	7,50	22,50	24,06	-403.576	-38.101	-
Raalte	-7,50	-19,97	-19,97	472.785	-	-
Reimerswaal	7,50	22,50	37,50	-1.987.773	-1.644.333	-1.300.893
Renkum	-7,50	-22,50	-37,50	1.480.758	1.009.503	538.248
Renswoude	-7,50	-9,20	-9,20	9.428	-	-
Reusel-De Mierden	-7,50	-22,50	-22,51	197.084	179	-
Rheden	-5,00	-12,50	-22,50	3.366.096	3.039.658	2.604.408
Rhenen	3,87	3,87	3,87	-	-	-
Ridderkerk	7,50	22,50	37,50	-1.955.373	-1.255.308	-555.243
Rijssen-Holten	7,50	8,54	8,54	-39.726	-	-
Rijswijk	-5,00	-12,50	-22,50	7.618.905	7.204.755	6.652.555
Roerdalen	7,50	15,47	15,47	-163.952	-	-
Roermond	7,50	22,50	37,50	-4.095.647	-3.214.202	-2.332.757
Roosendaal	7,50	22,50	37,50	-3.794.474	-2.636.474	-1.478.474
Rotterdam	-5,00	-12,50	-22,50	32.970.124	28.082.892	21.566.582
Rozendaal	7,50	22,50	37,50	-331.159	-305.269	-279.379
Rucphen	7,50	14,89	14,89	-170.646	-	-
Schagen	-7,50	-18,99	-18,99	534.738	-	-
Scherpenzeel	-7,50	-22,50	-37,50	759.671	607.751	455.831
Schiedam	-5,00	-12,50	-22,50	1.747.677	1.153.085	360.295
Schiermonnikoog	7,50	22,50	37,50	-121.948	-107.983	-94.018
Schouwen-Duiveland	7,50	22,50	37,50	-3.784.365	-3.273.390	-2.762.415
's-Gravenhage	-7,50	-22,50	-37,50	104.263.115	96.038.315	87.813.515
's-Hertogenbosch	7,50	22,50	37,50	-14.925.661	-12.593.311	-10.260.961
Simpelveld	7,50	22,50	37,50	-427.126	-269.971	-112.816
Sint-Michielsgestel	-7,50	-22,50	-37,50	1.744.575	1.302.105	859.635
Sittard-Geleen	7,50	22,50	37,01	-2.707.290	-1.331.145	-
Sliedrecht	-7,50	-22,50	-37,50	4.283.545	3.899.590	3.515.635
Sluis	7,50	22,50	37,50	-2.796.538	-2.449.048	-2.101.558
Smallingerland	7,50	22,50	36,99	-1.652.872	-812.272	-
Soest	-7,50	-22,50	-37,50	2.256.767	1.553.177	849.587
Someren	7,50	22,50	37,50	-1.950.693	-1.659.273	-1.367.853
Son en Breugel	-7,50	-22,50	-37,50	669.442	406.162	142.882
Stadskanaal	4,87	4,87	4,87	-	-	-
Staphorst	7,50	22,50	37,50	-1.833.443	-1.574.528	-1.315.613
Stede Broec	7,50	22,50	37,50	-1.474.243	-1.148.098	-821.953
Steenbergen	7,50	22,50	37,50	-1.131.835	-767.185	-402.535
Steenwijkerland	7,50	22,50	37,50	-2.593.816	-1.928.701	-1.263.586
Stein	7,50	22,50	37,50	-1.476.362	-1.103.237	-730.112
Stichtse Vecht	-7,50	-22,50	-27,13	1.278.265	301.645	-
Súdwest-Fryslân	7,50	22,50	37,50	-9.730.172	-8.380.187	-7.030.202

Ingroeipad en suppletie-uitkering nieuwe verdeling gemeentefonds						
	Ingroeipad per inwoner			*Bedrag per gemeente*		
Gemeente	**2023**	**2024**	**2025 en verder**	**2023**	**2024**	**2025 en verder**
Terneuzen	7,50	22,50	37,50	-2.424.096	-1.607.151	-790.206
Terschelling	7,50	22,50	37,50	-668.512	-595.462	-522.412
Texel	7,50	22,50	30,34	-311.845	-107.005	-
Teylingen	-7,50	-22,50	-37,50	1.260.993	694.128	127.263
Tholen	5,16	5,16	5,16	-	-	-
Tiel	7,50	22,50	23,45	-668.592	-39.792	-
Tilburg	7,50	22,50	37,50	-22.256.917	-18.927.712	-15.598.507
Tubbergen	-7,50	-22,50	-25,67	387.386	67.661	-
Twenterand	-7,50	-22,50	-37,50	1.692.033	1.186.548	681.063
Tynaarlo	-7,50	-22,50	-37,50	3.950.762	3.441.092	2.931.422
Tytsjerksteradiel	7,50	9,72	9,72	-71.269	-	-
Uitgeest	-7,50	-22,50	-37,50	656.229	451.749	247.269
Uithoorn	-7,50	-22,50	-37,50	2.172.965	1.719.875	1.266.785
Urk	7,50	22,50	37,50	-3.532.306	-3.213.901	-2.895.496
Utrecht	-7,50	-22,50	-37,50	13.732.159	8.341.609	2.951.059
Utrechtse Heuvelrug	-7,50	-22,50	-37,50	5.260.393	4.511.203	3.762.013
Vaals	7,50	22,50	37,50	-1.470.219	-1.318.959	-1.167.699
Valkenburg aan de Geul	7,50	22,50	37,50	-1.059.126	-813.651	-568.176
Valkenswaard	7,50	22,50	37,50	-2.231.892	-1.763.577	-1.295.262
Veendam	-5,00	-12,50	-22,50	722.070	516.443	242.273
Veenendaal	-5,00	-12,50	-20,62	1.045.237	543.397	-
Veere	-6,41	-6,41	-6,41	-	-	-
Veldhoven	-7,50	-22,50	-31,59	1.096.034	413.534	-
Velsen	-7,50	-22,50	-23,71	1.112.035	82.780	-
Venlo	7,50	22,50	37,50	-14.796.400	-13.266.580	-11.736.760
Venray	7,50	22,50	37,50	-2.401.909	-1.746.214	-1.090.519
Vijfheerenlanden	-7,50	-22,50	-37,50	3.648.777	2.781.342	1.913.907
Vlaardingen	-5,00	-12,50	-22,50	1.765.135	1.210.705	471.465
Vlieland	7,50	22,50	37,50	-312.938	-295.028	-277.118
Vlissingen	7,50	22,50	37,50	-2.388.519	-1.723.149	-1.057.779
Voerendaal	7,50	22,50	37,50	-578.789	-391.799	-204.809
Voorschoten	-7,50	-22,50	-37,50	3.394.861	3.010.111	2.625.361
Voorst	-6,82	-6,82	-6,82	-	-	-
Vught	-7,50	-22,50	-37,50	2.555.417	2.080.382	1.605.347
Waadhoeke	7,50	22,50	25,71	-840.322	-148.087	-
Waalre	-7,50	-22,50	-37,50	1.386.727	1.123.567	860.407
Waalwijk	7,50	22,50	37,50	-3.102.178	-2.369.953	-1.637.728
Waddinxveen	-7,50	-22,50	-37,50	1.085.217	628.032	170.847
Wageningen	7,50	22,50	37,50	-1.214.431	-619.906	-25.381
Wassenaar	3,64	3,64	3,64	-	-	-
Waterland	7,50	22,50	37,50	-1.220.086	-960.406	-700.726
Weert	7,50	22,50	37,50	-3.933.252	-3.183.087	-2.432.922
West Betuwe	7,50	11,94	11,94	-228.454	-	-
West Maas en Waal	7,50	22,50	37,50	-1.622.740	-1.329.025	-1.035.310
Westerkwartier	-7,50	-22,50	-37,50	5.752.535	4.797.365	3.842.195

Ingroeipad en suppletie-uitkering nieuwe verdeling gemeentefonds						
	Ingroeipad per inwoner			*Bedrag per gemeente*		
Gemeente	**2023**	**2024**	**2025 en verder**	**2023**	**2024**	**2025 en verder**
Westerveld	7,50	22,50	36,57	-571.453	-276.538	-
Westervoort	-5,00	-12,50	-22,50	1.960.069	1.847.464	1.697.324
Westerwolde	5,56	5,56	5,56	-	-	-
Westland	7,50	22,50	37,50	-9.131.422	-7.460.692	-5.789.962
Weststellingwerf	7,50	22,50	37,50	-2.751.506	-2.359.556	-1.967.606
Westvoorne	7,50	22,50	37,50	-568.765	-345.265	-121.765
Wierden	7,50	22,50	37,04	-724.873	-356.803	-
Wijchen	7,50	22,50	27,28	-816.188	-197.273	-
Wijdemeren	7,50	22,50	37,50	-1.253.671	-886.726	-519.781
Wijk bij Duurstede	-7,50	-22,50	-37,50	1.726.359	1.367.484	1.008.609
Winterswijk	7,50	22,50	37,50	-2.680.230	-2.244.900	-1.809.570
Woensdrecht	7,50	22,50	37,50	-1.547.881	-1.217.461	-887.041
Woerden	-7,50	-22,50	-37,50	3.135.679	2.345.269	1.554.859
Wormerland	7,50	22,50	27,99	-334.637	-89.642	-
Woudenberg	-7,50	-22,50	-37,50	1.468.454	1.263.869	1.059.284
Zaanstad	-5,00	-7,71	-7,71	424.479	-	-
Zaltbommel	-7,50	-22,50	-25,59	532.792	91.087	-
Zandvoort	-7,50	-22,50	-37,50	1.194.017	936.497	678.977
Zeewolde	-7,50	-22,50	-36,43	661.905	318.720	-
Zeist	-7,50	-22,50	-37,50	7.469.432	6.493.787	5.518.142
Zevenaar	7,50	22,50	35,78	-1.247.159	-585.719	-
Zoetermeer	-5,00	-12,50	-22,50	12.648.468	11.708.966	10.456.296
Zoeterwoude	-7,50	-22,50	-37,50	1.522.458	1.389.813	1.257.168
Zuidplas	-7,50	-22,50	-37,50	4.004.225	3.328.265	2.652.305
Zundert	-2,57	-2,57	-2,57	-	-	-
Zutphen	-5,00	-12,50	-22,50	4.391.592	4.030.759	3.549.649
Zwartewaterland	7,50	10,43	10,43	-66.950	-	-
Zwijndrecht	-7,50	-22,50	-37,50	2.033.838	1.362.213	690.588
Zwolle	7,50	11,82	11,82	-560.918	-	-

Bijlage 2.5.2b Overzicht van (wijzigingen in) verdeelmaatstaven vanaf 2023

Nieuwe verdeelmaatstaven

De volgende verdeelmaatstaven zijn nieuw met ingang van 2023:

Naam	Definitie	Bron	Peildatum
Doelgroepenregister gemeentelijke doelgroep	Aantal personen in het doelgroepregister met een lopende grondslag arbeidsbeperktheid behorend tot de gemeentelijke doelgroep.	CBS	30 juni van het jaar voorafgaand aan het uitkeringsjaar
Inwoners 75+ met drempel	Het aantal inwoners van 75 jaar en ouder, voor zover dit aantal meer is dan 6% van het aantal inwoners.	CBS	1 januari van het uitkeringsjaar
Laag opleidingsniveau met drempel	Het aantal inwoners van 23 jaar of ouder met een laag opleidingsniveau, voor zover dit aantal meer is dan 10% van het aantal inwoners.	CBS	1 oktober van het jaar voorafgaand aan het uitkeringsjaar
Migratieachtergrond	Het aantal inwoners met een migratieachtergrond. Meegeteld worden personen met als migratieachtergrond een van de landen in Afrika, Latijns-Amerika en Azië (exclusief Indonesië en Japan) of Turkije. Op grond van hun sociaal-economische en sociaal-culturele positie worden sommige personen met een migratieachtergrond uit Indonesië en Japan niet meegerekend. Het gaat vooral om mensen die in het voormalig Nederlands-Indië zijn geboren en werknemers van Japanse bedrijven met hun gezin.	CBS	1 januari van het uitkeringsjaar
Landelijke centrumfunctie	Het aantal potentiële klanten van een woonkern. Dat is het aantal klanten dat een woonkern van een gemeente aantrekt uit alle woonkernen binnen Nederland rondom de eigen woonkern, met inbegrip van die woonkern zelf. Verondersteld wordt dat de landelijke aantrekkingskracht van een kern toeneemt met het kwadraat van het aantal inwoners van die kern en afneemt met het kwadraat van de afstand tot die kern, waarbij de afstand is gemeten over de weg. Het totaal aantal potentiële klanten van een gemeente is de som van de potentiële klanten van alle woonkernen van de gemeente. Het totaal aantal potentiële klanten in Nederland is gelijk aan het aantal inwoners.	CBS	1 januari van het uitkeringsjaar
Regionale centrumfunctie	Het aantal potentiële regionale klanten van een woonkern. Dat is het aantal klanten dat een woonkern van een gemeente aantrekt uit alle woonkernen tot maximaal 60 kilometer rondom de eigen woonkern, met inbegrip van die woonkern zelf. Verondersteld wordt dat de regionale aantrekkingskracht van een kern toeneemt met het kwadraat van het aantal inwoners van die kern en afneemt met het kwadraat van de afstand tot die kern, waarbij de afstand is gemeten over de weg. Het totaal aantal potentiële regionale klanten van een gemeente is de som van de potentiële regionale klanten van alle woonkernen van de gemeente. Het totaal aantal potentiële regionale klanten in Nederland is gelijk aan het aantal inwoners.	CBS	1 januari van het uitkeringsjaar
Lokale centrumfunctie	Het aantal potentiële lokale klanten van een woonkern. Dat is het aantal klanten dat een woonkern van een gemeente aantrekt uit alle woonkernen tot maximaal 20 kilometer rondom de eigen woonkern, met inbegrip van die woonkern zelf. Verondersteld wordt dat de lokale aantrekkingskracht van een kern lineair toeneemt met het aantal inwoners van die kern en afneemt met het kwadraat van de afstand tot die kern, waarbij de afstand is gemeten over de weg. Het totaal aantal potentiële lokale klanten van een gemeente is de som van de potentiële lokale klanten van alle woonkernen van de gemeente. Het totaal aantal potentiële lokale klanten in Nederland is gelijk aan het aantal inwoners.	CBS	1 januari van het uitkeringsjaar
Onderwijsachterstand	De onderwijsachterstand per gemeente, uitgedrukt in een achterstandsscore met drempel. De achterstandsscore is gebaseerd op de onderwijsscores per peuter (2,5 tot 4 jaar) en basisschoolleerling. Indien de achterstandsscore van een gemeente negatief is, wordt deze gelijkgesteld aan nul. Zie voor meer informatie: https://www.cbs.nl/nl-nl/dossier/dossier-onderwijsachterstanden/achterstandsscores-gemeenten.	CBS	1 februari van het uitkeringsjaar

Lokale centrumfunctie	Het aantal potentiële lokale klanten van een woonkern. Dat is het aantal klanten dat een woonkern van een gemeente aantrekt uit alle woonkernen tot maximaal 20 kilometer rondom de eigen woonkern, met inbegrip van die woonkern zelf. Verondersteld wordt dat de lokale aantrekkingskracht van een kern lineair toeneemt met het aantal inwoners van die kern en afneemt met het kwadraat van de afstand tot die kern, waarbij de afstand is gemeten over de weg. Het totaal aantal potentiële lokale klanten van een gemeente is de som van de potentiële lokale klanten van alle woonkernen van de gemeente. Het totaal aantal potentiële lokale klanten in Nederland is gelijk aan het aantal inwoners.	CBS	1 januari van het uitkeringsjaar
Onderwijsachterstand	De onderwijsachterstand per gemeente, uitgedrukt in een achterstandsscore met drempel. De achterstandsscore is gebaseerd op de onderwijsscores per peuter (2,5 tot 4 jaar) en basisschoolleerling. Indien de achterstandsscore van een gemeente negatief is, wordt deze gelijkgesteld aan nul. Zie voor meer informatie: https://www.cbs.nl/nl-nl/dossier/dossier-onderwijsachterstanden/achterstandsscores-gemeenten.	CBS	1 februari van het jaar voorafgaand aan het uitkeringsjaar

* NB de gegevens per gemeente voor deze maatstaven, zoals die zijn gebruikt voor de berekeningen in deze circulaire, zijn gepubliceerd op de website van het CBS: https://www.cbs.nl/nl-nl/maatwerk/2022/14/maatstaven-nieuwe-verdeelmodellen-2021

Gewijzigde verdeelmaatstaven

De volgende verdeelmaatstaven maken reeds onderdeel uit van het huidige verdeelmodel en komen met ingang van 2023 gewijzigd terug in het nieuwe verdeelmodel:

Nr.*	Naam	Wijziging	Bron	Peildatum
1a	Ozb niet-woningen eigenaren	Met ingang van het nieuwe verdeelmodel geldt dat maximaal een bedrag van € 35.000 aan WOZ-waarde per inwoner in de verevening wordt betrokken.	CBS	1 januari van het uitkeringsjaar
1b	Ozb niet-woningen gebruikers	Met ingang van het nieuwe verdeelmodel geldt dat maximaal een bedrag van € 35.000 aan WOZ-waarde per inwoner in de verevening wordt betrokken.	CBS	1 januari van het uitkeringsjaar
7a	Huishoudens met een laag inkomen met drempel	De maatstaf is in het huidige verdeelmodel bevoren op de inkomensstatistiek stand 31 december 2014. Met ingang van het nieuwe model worden weer actuele gegevens gebruikt. Daarnaast tellen met ingang van het nieuwe model de studentenhuishoudens met laag inkomen niet meer mee.	CBS	De meest recente op het uitkeringsjaar of een daarvóór gelegen tijdstip betrekking hebbende inkomensstatistiek, voor zover deze is bekendgemaakt op uiterlijk 1 september van het tweede jaar volgend op het uitkeringsjaar
8	Bijstandsontvangers	Met ingang van het nieuwe model telt voor de maatstaf bijstandsontvangers ook het overige aantal adreslozen en het aantal instellingsbewoners met bijstand (de zgn. elders verzorgden)	CBS	31 december van elk van de drie jaren voorafgaand aan het uitkeringsjaar
42	Verkiezingen Den Haag	Betreft alleen een naamswijziging van de maatstaf (voorheen: vast bedrag Den Haag)	n.v.t.	n.v.t.

* het nummer in deze kolom verwijst naar het corresponderende nummer in de Toelichting op de berekening van de uitkeringen uit het gemeentefonds | Rapport | Rijksoverheid.nl

** NB de gegevens per gemeente voor deze maatstaven, zoals die zijn gebruikt voor de berekeningen in deze circulaire, zijn gepubliceerd op de website van het CBS: https://www.cbs.nl/nl-nl/maatwerk/2022/14/maatstaven-nieuwe-verdeelmodellen-2021

Ongewijzigde verdeelmaatstaven

De volgende verdeelmaatstaven maken reeds onderdeel uit van het huidige verdeelmodel en komen met ingang van 2023 ongewijzigd terug in het nieuwe verdeelmodel:

Nr.*	Naam	Nr.*	Naam
1	Ozb woningen eigenaren	23	Oppervlakte bebouwing buitengebied * bodemfactor buitengebied
2	Inwoners	23a	Oppervlakte bebouwing buitengebied
3b	Eenpersoonshuishoudens	24	Woonruimten
4	Jongeren	25	Woonruimten * bodemfactor woonkern
6	Inwoners waddengemeenten (<2500 inwoners)	27	Oppervlakte historische kern < 40 ha
6	Inwoners waddengemeenten (2500 tot 7500 inwoners)	27	Oppervlakte historische kern 40 tot 65 ha
6	Inwoners waddengemeenten (>7500 inwoners)	27	Oppervlakte historische kern > 65 ha
8a	Loonkostensubsidie	29	Bewoonde oorden 1930
15	Leerlingen voortgezet onderwijs	30	Historische woningen in bewoonde oorden 1930
15a	Leerlingen (voortgezet) speciaal onderwijs	32	Omgevingsadressendichtheid
15b	Extra groei leerlingen voortgezet onderwijs	34	Oeverlengte * bodemfactor gemeente
15f	Extra groei jongeren	35	Oeverlengte * dichtheid * bodemfactor gemeente
16	Oppervlakte land	36	Kernen
18	Oppervlakte land * bodemfactor gemeente	36a	Grote woonkernen
19	Oppervlakte binnenwater	38	Bedrijven
20	Oppervlakte buitenwater	39	Vast bedrag
22	Oppervlakte bebouwing woonkern * bodemfactor woonkern	40	Vast bedrag Amsterdam
22a	Oppervlakte bebouwing woonkern	41	Vast bedrag Rotterdam

* het nummer in deze kolom verwijst naar het corresponderende nummer in de Toelichting op de berekening van de uitkeringen uit het gemeentefonds | Rapport | Rijksoverheid.nl

Vervallen verdeelmaatstaven

De volgende verdeelmaatstaven maken onderdeel uit van het huidige verdeelmodel, maar komen met ingang van 2023 te vervallen:

Nr.*	Naam	Nr.*	Naam
3	Eenouderhuishoudens	10	Medicijngebruik met drempel
3a	Eenouderhuishoudens met 2 of meer kinderen	10a	Ouders met langdurig psychisch medicijngebruik
3c	Eenpersoonshuishoudens 65 t/m 74 jaar	10b	Bedden
3d	Eenpersoonshuishoudens 75 tm 84 jaar	11	Uitkeringsontvangers
3e	Eenpersoonshuishoudens 85 jaar en ouder	11a	Uitkeringsontvangers minus bijstandsontvangers
5	Inwoners jonger dan 65 jaar	11b	Wajongeren
5a	Ouderen 65 jaar en ouder	12	Minderheden
5b	Ouderen 65 t/m 74 jaar	12a	Minderheden boven drempel
5c	Ouderen 75 t/m 84 jaar	13	Klantenpotentieel lokaal
5d	Inwoners ouderen 85 jaar en ouder	14	Klantenpotentieel regionaal
7	Huishoudens met laag inkomen	15c	Achterstandsleerlingen boven drempel
7b	Huishoudens	15d	Basisonderwijsleerlingen met leerlingengewicht
7c	Huishoudens met laag inkomen 65 t/m 74 jaar	15e	Basisonderwijsleerlingen met leerlingengewicht
7d	Huishoudens met laag inkomen 75 t/m 84 jaar	21	Oppervlakte bebouwing
7e	Huishoudens met laag inkomen 85 jaar en ouder	28	Lengte historisch water
7f	Jeugdigen in gezinnen met armoederisico	31	ISV stadsvernieuwing
8b	Bijstandshuishoudens met minderjarige kinderen	31	ISV herstructurering
8c	Eenouderhuishoudens die bijstand ontvangen	32a	Omgevingsadressendichtheid boven drempel
8d	Re-integratie klassiek	37	Meerkernigheid * bodemfactor buitengebied
9	Gemiddeld gestandaardiseerd inkomen (particuliere hh)	38a	WOZ niet-woningen (in mln)
9a	Gemiddeld gestandaardiseerd inkomen (huishoudens met kinderen)	43	Vast bedrag Utrecht
9b	Gemiddeld gestandaardiseerd inkomen 65 t/m 74 jaar	44	Vast bedrag Wadden
9c	Gemiddeld gestandaardiseerd inkomen 75 t/m 84 jaar	44a	Vast bedrag Baarle-Nassau
9d	Gemiddeld gestandaardiseerd inkomen 85 jaar en ouder		

* het nummer in deze kolom verwijst naar het corresponderende nummer in de Toelichting op de berekening van de uitkeringen uit het gemeentefonds | Rapport | Rijksoverheid.nl

Bijlage 2.6.1 Aanvullende informatie uitkeringsfactor

Het begrip uitkeringsfactor

Op diverse plaatsen in deze circulaire wordt de term uitkeringsfactor genoemd. De uitkeringsfactor is de voor alle gemeenten gelijke vermenigvuldigingsfactor die wordt berekend door de som van de algemene uitkering, de ozb-maatstaf en de overige uitkeringsonderdelen (circa € 32 miljard) te delen door de uitkeringsbasis (circa € 19 miljard).[47] De – landelijke - uitkeringsbasis is berekend door van alle maatstaven de aantallen te vermenigvuldigen met het bijbehorende bedrag per eenheid; er is ook een uitkeringsbasis voor elke gemeente (het product van de gemeentelijke aantallen en de bedragen per eenheid). De uitkeringsfactor verschilt per uitkeringsjaar en bedraagt voor het nieuwe verdeelmodel ongeveer 1,800 voor het uitkeringsjaar 2022 en voor 2023 tot en met 2027 (nieuw verdeelmodel) is de waarde 1,200-1,400. Afronding op drie decimalen is gebruikelijk. Bij definitieve vaststelling van de uitkeringsfactor wordt afgerond op vier decimalen.

De uitkeringsfactor speelt bij de verdeling van bedragen steeds een rol en is daardoor aan veranderingen onderhevig. Die ontstaan – meer bijzondere oorzaken als veranderingen in het verdeelstelsel buiten beschouwing latend - door twee oorzaken:

1. *Mutaties in de algemene uitkering*

Sommige mutaties in de algemene uitkering worden over de gemeenten verdeeld naar rato van de gemeentelijke uitkeringsbasis. Dit gebeurt door de uitkeringsfactor te verhogen (bij een toevoeging) of te verlagen (bij een uitname). Deze verdeelwijze illustreert ook het praktische nut van de uitkeringsfactor. Het alternatief om hetzelfde effect voor de verdeling te bereiken zou zijn om alle bedragen per eenheid met een gelijk percentage te verhogen of te verlagen.

2. *Veranderingen in het aantal eenheden van de maatstaven*

Door de groei van bijvoorbeeld het aantal inwoners neemt de uitkeringsbasis toe. Door een verlaging van de uitkeringsfactor wordt ervoor gezorgd dat niet meer algemene uitkering wordt uitgekeerd dan beschikbaar is. Opnieuw geldt dat zonder uitkeringsfactor alle bedragen per eenheid zouden moeten worden verlaagd om hetzelfde effect te bereiken. Verlaging van het bedrag per inwoner zou even eenvoudig zijn als verlaging van de uitkeringsfactor, maar die verdeelwijze doet geen recht aan de beoogde dynamiek van de verdeling.

Berekening uitkeringsfactoren in constante prijzen

Om gemeenten die hun begroting in constante prijzen willen opstellen te faciliteren, is in de gemeentefondsrubriek op internet zoals gebruikelijk een rekenmodel in constante prijzen

[47] In het nieuwe model is de som van de algemene uitkering, de OZB-maatstaven en overige uitkeringsonderdelen €37,8 miljard en de uitkeringsbasis ongeveer €29,5 miljard.

gepubliceerd. In dit rekenmodel is een hulpmiddel opgenomen waarin gemeenten hun eigen prijsindexen kunnen invullen en/of loon- en prijsindicatoren die het CPB onderscheidt. Op basis van de CEP of de MEV worden in het rekenmodel en in hoofdstuk 4 van de circulaires, als service, de ramingsgegevens van een aantal indicatoren van het CPB gepresenteerd. Na het invullen van de indexatiecijfers berekent het model automatisch de uitkering in het gemeentefonds in constante prijzen.

Bijlage 2.6.2 Volumina maatstaven 2023 – 2027

Tabel 1 bevat de volumina van de voornaamste maatstaven van het gemeentefonds. Deze vormen de grondslag voor de ramingen van de uitkeringsbasis en de uitkeringsfactoren van het jaar 2022 van het huidige model.

Tabel 1 Volumina maatstaven 2022 - huidig model (ramingen mei 2022)

Maatstaven		2022
-	onroerendezaakbelasting	2.017.977.753.601
-	inwoners	17.544.481
-	inwoners jongeren jonger dan 18 jaar	3.279.329
-	lage inkomens met drempel	1.631.807
-	omgevingsadressendichtheid (oad)	17.053.492
-	bijstandsontvangers	396.034
-	medicijngebruik met drempel	2.743.139
-	uitkeringsontvangers minus bijstandsontvangers	857.754
-	klantenpotentieel lokaal	17.544.481
-	huishoudens	8.355.879
-	minderheden	1.499.286
-	woonruimten	8.301.436
-	woonruimten * bodemfactor woonkernen	9.131.580
-	eenouderhuishoudens	596.494
-	klantenpotentieel regionaal	17.544.481
-	ouders met langdurig psychisch medicijngebruik	128.761
-	inwoners ouderen 65 jaar en ouder	3.540.045

Tabel 2 Volumina maatstaven 2022-2027 (ramingen mei 2022) nieuw model

maatstaven	2022	2023	2024
inwoners	17.544.481	17.650.109	17.759.618
huishoudens met een laag inkomen met drempel	1.488.405	1.505.255	1.520.439
regionale centrumfunctie	17.475.370	17.580.582	17.689.660
bijstandsontvangers (nieuw definitie)	406.803	400.114	399.524
jongeren	3.279.328	3.262.512	3.257.265
omgevingsadressendichtheid	17.053.492	17.200.875	17.349.573
oppervlakte bebouwing woonkern * bodemfactor woonkern	94.129	95.043	96.009
migratieachtergrond	2.501.526	2.577.831	2.654.107
landelijke centrumfunctie	17.475.460	17.580.672	17.689.751
inwoners 75+ met drempel	453.475	477.492	498.017
oppervlak bebouwing woonkern	86.448	87.213	87.981
éénpersoonshuishoudens	3.173.298	3.211.057	3.248.218
woonruimten * bodemfactor woonkern	9.088.400	9.210.499	9.290.121
laag opleidingsniveau met drempel	1.791.428	1.768.498	1.745.568

maatstaven	2025	2026	2027
inwoners	17.866.026	17.969.974	18.069.368
huishoudens met een laag inkomen met drempel	1.532.960	1.544.922	1.556.282
regionale centrumfunctie	17.795.648	17.899.187	17.998.189
bijstandsontvangers	398.202	402.633	408.587
jongeren	3.259.705	3.268.975	3.276.229
omgevingsadressendichtheid	17.486.046	17.637.287	17.789.878
oppervlak bebouwing woonkern * bodemfactor woonkern	96.981	98.052	99.059
migratieachtergrond	2.725.648	2.795.616	2.863.691
landelijke centrumfunctie	17.795.740	17.899.279	17.998.282
inwoners 75+ met drempel	516.053	532.508	547.782
oppervlakte bebouwing woonkern	88.775	89.542	90.285
éénpersoonshuishoudens	3.284.691	3.320.898	3.356.504
woonruimten * bodemfactor woonkern	9.363.198	9.444.183	9.525.890
laag opleidingsniveau met drempel	1.722.639	1.699.709	1.676.779

Tabel 3 Gewijzigde volumina 2022 ten opzichte van stand septembercirculaire 2021

(oeverlengte+2*veen/kleiveengebied)*bf.gemeente*dh.factor
bijstandshuishoudens met minderjarige kinderen
bijstandsontvangers
binnenwater
buitenwater
extra groei leerlingen VO
eenouderhuishoudens die bijstand ontvangen
inwoners
kernen met meer dan 500 adressen
klantenpotentieel lokaal
klantenpotentieel regionaal
lage inkomens met drempel
land
land *bodemfactor gemeente
loonkostensubsidie
meerkernigheid
meerkernigheid * bodemfactor buitengebied
oeverlengte * bodemfactor gemeente
omgevingsadressendichtheid (oad)
omgevingsadressendichtheid met drempel
oppervlakte bebouwing
oppervlakte bebouwing buitengebied
oppervlakte bebouwing buitengebied*bodemfactor buitengebied
oppervlakte bebouwing woonkernen
oppervlakte bebouwing woonkernen * bodemfactor woonkernen
ouders met langdurig psychisch medicijngebruik
ozb maatstaven
uitkeringsontvangers
uitkeringsontvangers minus bijstandsontvangers
vast bedrag voor iedere gemeente
woonruimten
woonruimten * bodemfactor woonkernen

Tabel 4 Raming groeifactoren: inwoners en woonruimten 2022-2027

		2022	2023	2024	2025	2026	2027
-	inwoners	1,003952	1,006021	1,006204	1,005992	1,005818	1,005531
-	woonruimten	1,009790	1,008642	1,008645	1,007866	1,008649	1,008652

Bijlage 3.2-4 Integratie-uitkering Raadsledenvergoeding kleine gemeenten

Integratie-uitkering Raadsledenvergoeding kleine gemeenten			
Gemeente	**Bedrag 2022**	**Gemeente**	**Bedrag 2022**
Alblasserdam	87.850	Laren	114.265
Alphen-Chaam	114.265	Lisse	87.850
Ameland	105.435	Loon op Zand	87.850
Asten	78.602	Lopik	69.355
Baarle-Nassau	124.605	Losser	87.850
Beek	78.602	Maasgouw	87.850
Beesel	114.265	Meerssen	78.602
Bergeijk	78.602	Midden-Delfland	78.602
Bergen (L.)	114.265	Montfoort	114.265
Bladel	87.850	Mook en Middelaar	124.605
Blaricum	114.265	Nederweert	78.602
Bloemendaal	87.850	Noord-Beveland	124.605
Boekel	114.265	Nuenen, Gerwen en Nede	87.850
Borne	87.850	Oirschot	78.602
Borsele	87.850	Oldebroek	87.850
Brielle	78.602	Olst-Wijhe	78.602
Brummen	87.850	Ommen	78.602
Bunnik	78.602	Oostzaan	99.029
Bunschoten	87.850	Opmeer	114.265
Cranendonck	87.850	Ouder-Amstel	69.355
Dantumadiel	78.602	Oudewater	114.265
Doesburg	114.265	Pekela	114.265
Drechterland	78.602	Reimerswaal	87.850
Druten	78.602	Renswoude	105.435
Eemnes	99.029	Reusel-De Mierden	114.265
Eersel	78.602	Rhenen	85.712
Elburg	87.850	Roerdalen	87.850
Enkhuizen	78.602	Rozendaal	86.265
Geertruidenberg	87.850	Rucphen	87.850
Gennep	78.602	Scherpenzeel	110.742
Goirle	87.850	Schiermonnikoog	86.265
Gulpen-Wittem	69.355	Simpelveld	114.265
Hardinxveld-Giessendam	78.602	Sluis	87.850
Harlingen	78.602	Someren	78.602
Hattem	114.265	Son en Breugel	78.602
Heerde	78.602	Staphorst	78.602
Heeze-Leende	78.602	Stede Broec	87.850
Heiloo	87.850	Terschelling	105.435
Heumen	78.602	Texel	114.265
Hillegom	87.850	Tubbergen	87.850
Hilvarenbeek	78.602	Uitgeest	114.265
Kapelle	114.265	Urk	87.850
Koggenland	87.850	Vaals	110.742
Laarbeek	87.850	Valkenburg aan de Geul	78.602
Landsmeer	114.265	Veere	87.850

Bijlage 3.2-4 Integratie-uitkering Raadsledenvergoeding kleine gemeenten (vervolg)

Integratie-uitkering Raadsledenvergoeding kleine gemeenten			
Gemeente	**Bedrag 2022**	**Gemeente**	**Bedrag 2022**
Vlieland	86.265	Woensdrecht	87.850
Voerendaal	114.265	Wormerland	78.602
Waalre	78.602	Woudenberg	114.265
Waterland	78.602	Zandvoort	78.602
West Maas en Waal	78.602	Zeewolde	87.850
Westerveld	78.602	Zoeterwoude	99.029
Westervoort	78.602	Zundert	87.850
Westvoorne	69.355	Zwartewaterland	87.850
Wijk bij Duurstede	87.850	**Totaal**	**9.775.286**

Bijlage 3.2-6 Decentralisatie-uitkering Inkomstenderving 2020 (covid-19)

Decentralisatie-uitkering Inkomstenderving Gemeenten 2020 (covid-19)			
Gemeente	**Bedrag 2022**	**Gemeente**	**Bedrag 2022**
Aalsmeer	304.000	Groningen	869.000
Achtkarspelen	52.000	Haarlem	2.219.000
Almelo	664.000	Haarlemmermeer	6.225.000
Almere	2.164.000	Hengelo	193.000
Amstelveen	1.723.000	Hoorn	1.099.000
Amsterdam	120.000.000	Landsmeer	17.000
Beekdaelen	425.000	Mook en Middelaar	27.000
Bergeijk	38.000	Nijkerk	205.000
Bergen (L.)	82.000	Oirschot	43.000
Bergen op Zoom	615.000	Oss	793.000
Beuningen	20.000	Oudewater	67.000
Beverwijk	107.000	Reusel-De Mierden	12.000
Bloemendaal	431.000	Smallingerland	224.000
Breda	818.000	Tytsjerksteradiel	81.000
Culemborg	39.000	Utrecht	7.068.000
Dalfsen	43.000	Venlo	627.000
De Fryske Marren	15.000	Vught	13.000
Deurne	63.000	Waalre	52.000
Drechterland	4.000	Wassenaar	107.000
Dronten	116.000	Weert	552.000
Edam-Volendam	144.000	Wijchen	168.000
Emmen	650.000	Woerden	33.000
Ermelo	242.000	Zaanstad	1.677.000
Gennep	222.000	Zeewolde	155.000
Gilze en Rijen	10.000	Zuidplas	12.000
Gooise Meren	163.000	Zwijndrecht	102.000
		Totaal	**151.794.000**

Bijlage 3.2-7 Decentralisatie-uitkering Uitvoeringskosten klimaatakkoord

Decentralisatie-uitkering Uitvoeringskosten klimaatakkoord			
Gemeente	**Bedrag 2022**	**Gemeente**	**Bedrag 2022**
Aa en Hunze	205.707	Boxtel	237.924
Aalsmeer	233.746	Breda	979.338
Aalten	213.027	Brielle	171.850
Achtkarspelen	216.345	Bronckhorst	253.530
Alblasserdam	183.321	Brummen	186.503
Albrandswaard	207.472	Brunssum	215.367
Alkmaar	623.435	Bunnik	162.926
Almelo	439.187	Bunschoten	191.331
Almere	1.109.446	Buren	212.555
Alphen aan den Rijn	636.922	Capelle aan den IJssel	410.054
Alphen-Chaam	141.795	Castricum	253.525
Altena	355.091	Coevorden	249.671
Ameland	113.607	Cranendonck	187.001
Amersfoort	861.819	Culemborg	221.539
Amstelveen	527.878	Dalfsen	220.603
Amsterdam	3.997.824	Dantumadiel	178.247
Apeldoorn	897.055	De Bilt	290.100
Arnhem	886.687	De Fryske Marren	332.168
Assen	417.656	De Ronde Venen	296.795
Asten	169.204	De Wolden	201.347
Baarle-Nassau	127.019	Delft	591.786
Baarn	203.125	Den Helder	356.243
Barendrecht	316.456	Deurne	235.643
Barneveld	373.334	Deventer	580.034
Beek	165.197	Diemen	230.951
Beekdaelen	251.074	Dijk en Waard	507.295
Beesel	154.883	Dinkelland	210.841
Berg en Dal	248.132	Doesburg	144.734
Bergeijk	177.443	Doetinchem	364.703
Bergen (L.)	153.428	Dongen	209.829
Bergen (NH.)	224.065	Dordrecht	669.637
Bergen op Zoom	411.031	Drechterland	182.054
Berkelland	292.416	Drimmelen	213.899
Bernheze	231.466	Dronten	283.218
Best	226.196	Druten	178.451
Beuningen	208.931	Duiven	204.291
Beverwijk	282.477	Echt-Susteren	232.725
Bladel	184.993	Edam-Volendam	254.437
Blaricum	148.520	Ede	666.706
Bloemendaal	197.536	Eemnes	137.495
Bodegraven-Reeuwijk	249.475	Eemsdelta	301.141
Boekel	144.287	Eersel	180.735
Borger-Odoorn	206.554	Eijsden-Margraten	207.838
Borne	198.345	Eindhoven	1.198.667
Borsele	194.729	Elburg	197.328

Bijlage 3.2-7 Decentralisatie-uitkering Uitvoeringskosten klimaatakkoord (vervolg)

Decentralisatie-uitkering Uitvoeringskosten klimaatakkoord			
Gemeente	**Bedrag 2022**	**Gemeente**	**Bedrag 2022**
Emmen	609.042	Hilversum	529.913
Enkhuizen	176.945	Hoeksche Waard	513.935
Enschede	873.196	Hof van Twente	248.283
Epe	239.051	Hollands Kroon	316.155
Ermelo	212.585	Hoogeveen	351.337
Etten-Leur	292.530	Hoorn	441.627
Geertruidenberg	190.271	Horst aan de Maas	285.604
Geldrop-Mierlo	273.472	Houten	324.375
Gemert-Bakel	228.510	Huizen	278.603
Gennep	170.131	Hulst	214.963
Gilze en Rijen	211.339	IJsselstein	242.163
Goeree-Overflakkee	326.209	Kaag en Braassem	214.818
Goes	266.094	Kampen	345.679
Goirle	199.553	Kapelle	152.467
Gooise Meren	365.977	Katwijk	403.418
Gorinchem	260.160	Kerkrade	300.414
Gouda	441.938	Koggenland	195.248
Groningen	1.188.382	Krimpen aan den IJssel	222.768
Gulpen-Wittem	158.098	Krimpenerwaard	356.445
Haaksbergen	200.731	Laarbeek	194.674
Haarlem	887.284	Land van Cuijk	524.695
Haarlemmermeer	863.458	Landgraaf	259.419
Halderberge	227.106	Landsmeer	146.865
Hardenberg	380.175	Lansingerland	390.228
Harderwijk	316.872	Laren	146.155
Hardinxveld-Giessendam	175.993	Leeuwarden	696.530
Harlingen	164.908	Leiden	694.586
Hattem	149.685	Leiderdorp	214.121
Heemskerk	269.086	Leidschendam-Voorburg	455.731
Heemstede	214.835	Lelystad	472.660
Heerde	177.537	Leudal	253.319
Heerenveen	326.515	Leusden	227.591
Heerlen	508.367	Lingewaard	307.330
Heeze-Leende	166.763	Lisse	195.427
Heiloo	200.369	Lochem	242.810
Hellendoorn	252.753	Loon op Zand	197.647
Hellevoetsluis	274.704	Lopik	159.162
Helmond	536.889	Losser	195.027
Hendrik-Ido-Ambacht	230.628	Maasdriel	205.933
Hengelo	478.863	Maasgouw	199.531
Het Hogeland	312.402	Maashorst	363.891
Heumen	168.149	Maassluis	240.900
Heusden	298.224	Maastricht	675.210
Hillegom	192.088	Medemblik	299.026
Hilvarenbeek	164.445	Meerssen	177.048

Bijlage 3.2-7 Decentralisatie-uitkering Uitvoeringskosten klimaatakkoord (vervolg)

Decentralisatie-uitkering Uitvoeringskosten klimaatakkoord			
Gemeente	**Bedrag 2022**	**Gemeente**	**Bedrag 2022**
Meierijstad	481.861	Peel en Maas	291.483
Meppel	245.005	Pekela	149.464
Middelburg	318.065	Pijnacker-Nootdorp	351.693
Midden-Delfland	180.250	Purmerend	532.709
Midden-Drenthe	239.968	Putten	201.309
Midden-Groningen	377.012	Raalte	262.671
Moerdijk	259.032	Reimerswaal	195.061
Molenlanden	293.839	Renkum	231.304
Montferland	253.249	Renswoude	121.306
Montfoort	156.780	Reusel-De Mierden	153.509
Mook en Middelaar	131.314	Rheden	290.806
Neder-Betuwe	202.513	Rhenen	183.606
Nederweert	170.710	Ridderkerk	306.574
Nieuwegein	392.748	Rijssen-Holten	264.140
Nieuwkoop	221.666	Rijswijk	349.418
Nijkerk	291.182	Roerdalen	185.210
Nijmegen	950.555	Roermond	367.174
Nissewaard	500.870	Roosendaal	459.574
Noardeast-Fryslân	300.609	Rotterdam	2.967.844
Noord-Beveland	129.919	Rozendaal	105.015
Noordenveld	230.441	Rucphen	195.844
Noordoostpolder	311.144	Schagen	305.876
Noordwijk	293.498	Scherpenzeel	140.753
Nuenen, Gerwen en Nederwetten	198.489	Schiedam	469.993
Nunspeet	216.860	Schiermonnikoog	101.634
Oegstgeest	204.282	Schouwen-Duiveland	243.397
Oirschot	177.817	's-Gravenhage	2.528.417
Oisterwijk	235.371	's-Hertogenbosch	851.936
Oldambt	264.505	Simpelveld	142.237
Oldebroek	198.736	Sint-Michielsgestel	223.142
Oldenzaal	232.512	Sittard-Geleen	532.459
Olst-Wijhe	175.771	Sliedrecht	206.549
Ommen	175.491	Sluis	196.209
Oost Gelre	223.465	Smallingerland	353.527
Oosterhout	354.359	Soest	307.751
Ooststellingwerf	205.984	Someren	180.310
Oostzaan	138.886	Son en Breugel	172.330
Opmeer	148.754	Stadskanaal	232.738
Opsterland	224.478	Staphorst	171.093
Oss	536.382	Stede Broec	190.157
Oude IJsselstreek	269.863	Steenbergen	201.075
Ouder-Amstel	157.754	Steenwijkerland	294.896
Oudewater	140.795	Stein	203.478
Overbetuwe	314.307	Stichtse Vecht	398.973
Papendrecht	234.512	Súdwest-Fryslân	523.718

Bijlage 3.2-7 Decentralisatie-uitkering Uitvoeringskosten klimaatakkoord (vervolg)

Decentralisatie-uitkering Uitvoeringskosten klimaatakkoord			
Gemeente	**Bedrag 2022**	**Gemeente**	**Bedrag 2022**
Terneuzen	345.624	Waddinxveen	227.315
Terschelling	118.388	Wageningen	271.311
Texel	155.759	Wassenaar	212.300
Teylingen	262.070	Waterland	171.310
Tholen	208.625	Weert	323.312
Tiel	282.762	West Betuwe	330.754
Tilburg	1.140.207	West Maas en Waal	180.961
Tubbergen	188.336	Westerkwartier	391.807
Twenterand	241.562	Westerveld	181.301
Tynaarlo	242.961	Westervoort	161.535
Tytsjerksteradiel	234.039	Westerwolde	209.178
Uitgeest	155.657	Westland	630.882
Uithoorn	226.154	Weststellingwerf	208.817
Urk	187.962	Westvoorne	161.050
Utrecht	1.724.728	Wierden	202.045
Utrechtse Heuvelrug	322.987	Wijchen	279.460
Vaals	140.566	Wijdemeren	201.726
Valkenburg aan de Geul	167.282	Wijk bij Duurstede	199.438
Valkenswaard	230.471	Winterswijk	221.117
Veendam	214.291	Woensdrecht	191.369
Veenendaal	408.014	Woerden	336.758
Veere	191.050	Wormerland	167.146
Veldhoven	300.705	Woudenberg	155.687
Velsen	416.559	Zaanstad	859.008
Venlo	583.803	Zaltbommel	222.925
Venray	291.749	Zandvoort	170.697
Vijfheerenlanden	362.493	Zeewolde	194.989
Vlaardingen	443.156	Zeist	398.648
Vlieland	102.753	Zevenaar	293.668
Vlissingen	294.981	Zoetermeer	700.469
Voerendaal	150.697	Zoeterwoude	135.287
Voorschoten	206.775	Zuidplas	298.519
Voorst	203.117	Zundert	191.199
Vught	232.376	Zutphen	313.790
Waadhoeke	303.957	Zwartewaterland	194.750
Waalre	172.296	Zwijndrecht	297.071
Waalwijk	317.318	Zwolle	723.387
		Totaal	**112.580.615**

Bijlage 3.2-8 Decentralisatie-uitkering Brede aanpak dak- en thuisloosheid

Decentralisatie-uitkering Brede aanpak dak- en thuisloosheid	
Gemeente	**Bedrag 2022**
Alkmaar	562.283
Almelo	488.559
Almere	1.358.604
Amersfoort	702.753
Amsterdam	10.468.649
Apeldoorn	683.248
Arnhem	1.373.538
Assen	741.873
Bergen op Zoom	476.396
Breda	988.710
Delft	407.850
Den Helder	287.812
Deventer	623.981
Doetinchem	609.353
Dordrecht	858.240
Ede	554.767
Eindhoven	1.819.635
Emmen	511.728
Enschede	1.458.098
Gouda	341.286
Groningen	2.847.577
Haarlem	1.209.048
Heerlen	954.251
Helmond	486.426
Hilversum	401.777
Hoorn	362.766
Leeuwarden	2.301.554
Leiden	1.257.328
Maastricht	980.240
Nijmegen	1.639.008
Nissewaard	418.161
Oss	520.385
Purmerend	241.758
Rotterdam	6.916.668
's-Gravenhage	5.028.115
's-Hertogenbosch	823.014
Tilburg	1.348.311
Utrecht	4.081.630
Venlo	1.300.299
Vlaardingen	373.581
Vlissingen	1.058.629
Zaanstad	413.522
Zwolle	1.618.590
Totaal	**61.900.001**

Bijlage 3.2-9 Decentralisatie-uitkering Crisisdienstverlening

Decentralisatie-uitkering Crisisdienstverlening 2022				
Gemeente	**wv. Coördinatie aanpak Jeugd-werkloosheid**	**wv. Mbo-school-verlaters naar werk (diplomering 2021)**	**wv. Voortijdig schoolverlaters naar werk**	**Totaalbedrag 2022**
Alkmaar	96.000	515.515	438.421	1.049.936
Almere	96.000	715.911	307.744	1.119.655
Amersfoort	96.000	275.771	208.720	580.491
Amsterdam	96.000	1.515.205	1.001.613	2.612.818
Apeldoorn	96.000	560.041	406.823	1.062.864
Arnhem	96.000	483.585	289.418	869.003
Breda	96.000	554.290	507.058	1.157.348
Doetinchem	96.000	239.272	205.609	540.881
Dordrecht	96.000	310.299	202.267	608.566
Ede	96.000	268.678	199.350	564.028
Eindhoven	96.000	400.954	362.880	859.834
Emmen	96.000	261.580	201.593	559.173
Enschede	96.000	805.891	437.560	1.339.451
Goes	96.000	278.191	273.806	647.997
Gorinchem	96.000	116.892	109.475	322.367
Gouda	96.000	146.746	160.962	403.708
Groningen	96.000	807.987	486.356	1.390.343
Haarlem	96.000	304.266	261.635	661.901
Heerlen	96.000	379.547	449.588	925.135
Helmond	96.000	217.861	191.969	505.830
Hilversum	96.000	181.437	166.012	443.449
Leeuwarden	96.000	600.321	429.108	1.125.429
Leiden	96.000	317.097	351.033	764.130
Nijmegen	96.000	337.763	199.413	633.176
Roermond	96.000	171.320	172.252	439.572
Rotterdam	96.000	2.332.633	1.198.825	3.627.458
's-Gravenhage	96.000	1.123.128	712.640	1.931.768
's-Hertogenbosch	96.000	458.602	434.306	988.908
Tiel	96.000	183.290	185.289	464.579
Tilburg	96.000	434.959	347.449	878.408
Utrecht	96.000	684.444	529.899	1.310.343
Venlo	96.000	277.256	210.835	584.091
Zaanstad	96.000	329.193	258.595	683.788
Zoetermeer	96.000	274.845	240.768	611.613
Zwolle	96.000	405.233	330.727	831.960
Totaal	**3.360.000**	**17.270.003**	**12.469.998**	**33.100.001**

Bijlage 3.2-11 Decentralisatie-uitkering Extra capaciteit BOA's

Decentralisatie-uitkering Extra capaciteit BOA's			
Gemeente	**Bedrag 2022**	**Gemeente**	**Bedrag 2022**
Aa en Hunze	33.067	Boxtel	34.475
Aalsmeer	34.293	Breda	62.586
Aalten	33.387	Brielle	31.586
Achtkarspelen	33.532	Bronckhorst	35.054
Alblasserdam	32.088	Brummen	32.227
Albrandswaard	33.144	Brunssum	33.489
Alkmaar	48.781	Bunnik	31.196
Almelo	41.944	Bunschoten	32.438
Almere	68.275	Buren	33.366
Alphen aan den Rijn	49.281	Capelle aan den IJssel	40.863
Alphen-Chaam	30.272	Castricum	35.054
Altena	38.823	Coevorden	34.911
Ameland	29.040	Cranendonck	32.249
Amersfoort	57.627	Culemborg	33.759
Amstelveen	45.235	Dalfsen	33.718
Amsterdam	194.565	Dantumadiel	31.866
Apeldoorn	58.988	De Bilt	36.411
Arnhem	58.550	De Fryske Marren	37.972
Assen	41.145	De Ronde Venen	36.660
Asten	31.471	De Wolden	32.876
Baarle-Nassau	29.626	Delft	47.607
Baarn	32.954	Den Helder	38.866
Barendrecht	37.389	Deurne	34.376
Barneveld	39.500	Deventer	47.170
Beek	31.295	Diemen	34.170
Beekdaelen	35.050	Dijk en Waard	44.471
Beesel	30.844	Dinkelland	33.291
Berg en Dal	34.854	Doesburg	30.401
Bergeijk	31.831	Doetinchem	39.180
Bergen (L.)	30.781	Dongen	33.247
Bergen (NH.)	33.869	Dordrecht	50.496
Bergen op Zoom	40.899	Drechterland	32.032
Berkelland	36.497	Drimmelen	33.425
Bernheze	34.193	Dronten	36.156
Best	33.962	Druten	31.875
Beuningen	33.208	Duiven	33.005
Beverwijk	36.129	Echt-Susteren	34.248
Bladel	32.161	Edam-Volendam	35.088
Blaricum	30.566	Ede	50.387
Bloemendaal	32.709	Eemnes	30.084
Bodegraven-Reeuwijk	34.904	Eemsdelta	36.821
Boekel	30.381	Eersel	31.975
Borger-Odoorn	33.104	Eijsden-Margraten	33.160
Borne	32.745	Eindhoven	72.176
Borsele	32.587	Elburg	32.700

Bijlage 3.2-11 Decentralisatie-uitkering Extra capaciteit BOA's (vervolg)

Decentralisatie-uitkering Extra capaciteit BOA's			
Gemeente	**Bedrag 2022**	**Gemeente**	**Bedrag 2022**
Emmen	48.247	Hilversum	45.311
Enkhuizen	31.809	Hoeksche Waard	44.718
Enschede	58.049	Hof van Twente	34.860
Epe	34.517	Hollands Kroon	37.378
Ermelo	33.367	Hoogeveen	38.684
Etten-Leur	36.502	Hoorn	42.034
Geertruidenberg	32.392	Horst aan de Maas	36.245
Geldrop-Mierlo	35.794	Houten	37.683
Gemert-Bakel	34.064	Huizen	35.985
Gennep	31.511	Hulst	33.471
Gilze en Rijen	33.313	IJsselstein	34.633
Goeree-Overflakkee	37.751	Kaag en Braassem	33.465
Goes	35.521	Kampen	38.474
Goirle	32.798	Kapelle	30.739
Gooise Meren	39.227	Katwijk	40.616
Gorinchem	35.300	Kerkrade	36.794
Gouda	42.046	Koggenland	32.609
Groningen	71.726	Krimpen aan den IJssel	33.813
Gulpen-Wittem	30.985	Krimpenerwaard	38.873
Haaksbergen	32.849	Laarbeek	32.584
Haarlem	58.572	Land van Cuijk	45.117
Haarlemmermeer	57.688	Landgraaf	35.273
Halderberge	34.002	Landsmeer	30.494
Hardenberg	39.754	Lansingerland	40.127
Harderwijk	37.405	Laren	30.463
Hardinxveld-Giessendam	31.767	Leeuwarden	51.493
Harlingen	31.283	Leiden	51.421
Hattem	30.617	Leiderdorp	33.434
Heemskerk	35.632	Leidschendam-Voorburg	42.558
Heemstede	33.466	Lelystad	43.186
Heerde	31.835	Leudal	35.047
Heerenveen	37.763	Leusden	34.023
Heerlen	44.511	Lingewaard	37.051
Heeze-Leende	31.364	Lisse	32.617
Heiloo	32.833	Lochem	34.657
Hellendoorn	35.025	Loon op Zand	32.714
Hellevoetsluis	35.840	Lopik	31.031
Helmond	45.569	Losser	32.600
Hendrik-Ido-Ambacht	34.156	Maasdriel	33.076
Hengelo	43.416	Maasgouw	32.797
Het Hogeland	37.239	Maashorst	39.150
Heumen	31.424	Maassluis	34.586
Heusden	36.713	Maastricht	50.702
Hillegom	32.471	Medemblik	36.743
Hilvarenbeek	31.262	Meerssen	31.814

Bijlage 3.2-11 Decentralisatie-uitkering Extra capaciteit BOA's (vervolg)

Decentralisatie-uitkering Extra capaciteit BOA's			
Gemeente	**Bedrag 2022**	**Gemeente**	**Bedrag 2022**
Meierijstad	43.527	Peel en Maas	36.463
Meppel	34.738	Pekela	30.607
Middelburg	37.449	Pijnacker-Nootdorp	38.697
Midden-Delfland	31.954	Purmerend	45.414
Midden-Drenthe	34.551	Putten	32.874
Midden-Groningen	39.637	Raalte	35.394
Moerdijk	35.259	Reimerswaal	32.601
Molenlanden	36.550	Renkum	34.186
Montferland	35.044	Renswoude	29.376
Montfoort	30.927	Reusel-De Mierden	30.784
Mook en Middelaar	29.814	Rheden	36.438
Neder-Betuwe	32.927	Rhenen	32.100
Nederweert	31.536	Ridderkerk	37.023
Nieuwegein	40.221	Rijssen-Holten	35.448
Nieuwkoop	33.764	Rijswijk	38.613
Nijkerk	36.452	Roerdalen	32.170
Nijmegen	61.327	Roermond	39.272
Nissewaard	44.233	Roosendaal	42.700
Noardeast-Fryslân	36.801	Rotterdam	149.530
Noord-Beveland	29.753	Rozendaal	28.664
Noordenveld	34.148	Rucphen	32.635
Noordoostpolder	37.192	Schagen	36.997
Noordwijk	36.537	Scherpenzeel	30.227
Nuenen, Gerwen en Nede	32.751	Schiedam	43.087
Nunspeet	33.554	Schiermonnikoog	28.516
Oegstgeest	33.004	Schouwen-Duiveland	34.678
Oirschot	31.847	's-Gravenhage	130.317
Oisterwijk	34.364	's-Hertogenbosch	57.260
Oldambt	35.462	Simpelveld	30.291
Oldebroek	32.762	Sint-Michielsgestel	33.829
Oldenzaal	34.239	Sittard-Geleen	45.405
Olst-Wijhe	31.758	Sliedrecht	33.103
Ommen	31.745	Sluis	32.651
Oost Gelre	33.843	Smallingerland	38.765
Oosterhout	38.796	Soest	37.066
Ooststellingwerf	33.079	Someren	31.956
Oostzaan	30.145	Son en Breugel	31.607
Opmeer	30.576	Stadskanaal	34.248
Opsterland	33.887	Staphorst	31.553
Oss	45.551	Stede Broec	32.387
Oude IJsselstreek	35.660	Steenbergen	32.864
Ouder-Amstel	30.970	Steenwijkerland	36.589
Oudewater	30.228	Stein	32.969
Overbetuwe	37.310	Stichtse Vecht	40.452
Papendrecht	34.326	Súdwest-Fryslân	45.081

Bijlage 3.2-11 Decentralisatie-uitkering Extra capaciteit BOA's (vervolg)

Decentralisatie-uitkering Extra capaciteit BOA's			
Gemeente	**Bedrag 2022**	**Gemeente**	**Bedrag 2022**
Terneuzen	38.472	Waddinxveen	34.011
Terschelling	29.249	Wageningen	35.714
Texel	30.883	Wassenaar	33.355
Teylingen	35.371	Waterland	31.563
Tholen	33.194	Weert	37.644
Tiel	36.139	West Betuwe	37.920
Tilburg	69.620	West Maas en Waal	31.985
Tubbergen	32.307	Westerkwartier	40.186
Twenterand	34.610	Westerveld	31.999
Tynaarlo	34.662	Westervoort	31.135
Tytsjerksteradiel	34.305	Westerwolde	33.218
Uitgeest	30.878	Westland	49.057
Uithoorn	33.961	Weststellingwerf	33.203
Urk	32.291	Westvoorne	31.114
Utrecht	95.177	Wierden	32.906
Utrechtse Heuvelrug	37.632	Wijchen	36.017
Vaals	30.218	Wijdemeren	32.893
Valkenburg aan de Geul	31.387	Wijk bij Duurstede	32.792
Valkenswaard	34.149	Winterswijk	33.740
Veendam	33.442	Woensdrecht	32.440
Veenendaal	40.787	Woerden	38.143
Veere	32.426	Wormerland	31.381
Veldhoven	36.805	Woudenberg	30.880
Velsen	41.104	Zaanstad	57.523
Venlo	47.310	Zaltbommel	33.819
Venray	36.473	Zandvoort	31.536
Vijfheerenlanden	39.098	Zeewolde	32.598
Vlaardingen	42.091	Zeist	40.439
Vlieland	28.565	Zevenaar	36.544
Vlissingen	36.593	Zoetermeer	51.640
Voerendaal	30.661	Zoeterwoude	29.988
Voorschoten	33.113	Zuidplas	36.724
Voorst	32.953	Zundert	32.432
Vught	34.233	Zutphen	37.290
Waadhoeke	36.926	Zwartewaterland	32.588
Waalre	31.606	Zwijndrecht	36.670
Waalwijk	37.421	Zwolle	52.490
		Totaal	**13.000.001**

Bijlage 3.2-12 Decentralisatie-uitkering Regionale Energie Strategieën (RES)

Decentralisatie-uitkering Regionale Energie Strategieën	
Gemeente	**Bedrag 2022**
Alphen aan den Rijn	416.951
Amersfoort	273.224
Barendrecht	570.686
Bernheze	467.618
Breda	482.793
Brummen	293.981
Cranendonck	565.153
Culemborg	278.070
Doetinchem	301.372
Dordrecht	271.337
Goeree-Overflakkee	146.105
Goes	372.346
Gorinchem	179.744
Groningen	419.784
Hoeksche Waard	152.219
Leeuwarden	501.631
Maastricht	450.526
Nijkerk	325.103
Nijmegen	502.345
Oldebroek	254.051
Tilburg	340.716
Utrecht	551.563
Venlo	423.285
Zuidplas	262.270
Totaal	**8.802.873**

Bijlage 3.2-13 Decentralisatie-uitkering Bodembescherming

Decentralisatie-uitkering Bodembescherming	
Gemeente	**Bedrag 2022**
Alkmaar	311.944
Almelo	343.916
Amersfoort	294.662
Arnhem	309.352
Breda	381.937
Deventer	327.498
Dordrecht	311.080
Eindhoven	329.226
Emmen	476.125
Enschede	400.083
Groningen	411.317
Haarlem	287.749
Heerlen	317.129
Helmond	288.613
Hengelo	361.198
Leeuwarden	340.460
Leiden	324.042
Maastricht	358.855
Nijmegen	314.536
Schiedam	298.118
's-Hertogenbosch	273.923
Tilburg	501.611
Venlo	357.742
Zaanstad	366.383
Zwolle	295.526
Totaal	**8.583.025**

Bijlage 3.2-14 Decentralisatie-uitkering Gezond in de stad

Mutaties decentralisatie-uitkering Gezond in de stad			
Gemeente	**Bedrag 2022**	**Gemeente**	**Bedrag 2022**
Aa en Hunze	6.685	Capelle aan den Ijssel	17.595
Aalsmeer	8.355	Castricum	9.420
Aalten	7.113	Coevorden	14.448
Achtkarspelen	11.237	Culemborg	7.519
Alblasserdam	6.859	Dalfsen	7.505
Albrandswaard	6.655	Dantumadiel	8.610
Alkmaar	28.587	De Fryske Marren	13.543
Almelo	35.755	De Ronde Venen	11.602
Almere	54.748	De Wolden	6.349
Alphen aan den Rijn	29.226	Delft	32.982
Ameland	4.290	Den Helder	14.642
Amersfoort	41.155	Deurne	8.522
Amstelveen	23.921	Deventer	26.322
Amsterdam	313.917	Diemen	9.194
Apeldoorn	42.777	Dijk en Waard	22.313
Arnhem	43.782	Dinkelland	6.939
Assen	17.897	Doesburg	5.108
Asten	4.400	Doetinchem	15.156
Barendrecht	12.817	Dongen	6.860
Barneveld	15.266	Dordrecht	31.246
Beek	4.290	Drechterland	5.161
Beekdaelen	9.408	Drimmelen	7.150
Beesel	4.290	Dronten	14.156
Berg en Dal	9.163	Druten	4.950
Bergeijk	4.869	Duiven	6.671
Bergen (L.)	4.290	Echt-Susteren	8.331
Bergen (NH.)	7.893	Ede	30.470
Bergen op Zoom	20.723	Eemnes	4.290
Berkelland	11.561	Eemsdelta	22.970
Best	7.853	Eersel	5.032
Beuningen	6.816	Eijsden-Margraten	6.757
Beverwijk	10.843	Eindhoven	60.999
Bladel	5.313	Elburg	6.079
Blaricum	4.290	Emmen	60.127
Bloemendaal	6.165	Enkhuizen	4.874
Borger-Odoorn	12.697	Enschede	86.689
Borsele	6.004	Epe	8.728
Boxtel	8.097	Ermelo	7.073
Breda	48.420	Etten-Leur	11.527
Bronckhorst	9.536	Geldrop-Mierlo	10.427
Brummen	5.450	Gemert-Bakel	11.277
Brunssum	14.156	Gennep	6.567
Bunnik	4.290	Goes	9.915
Bunschoten	5.682	Gorinchem	9.660
Buren	6.996	Gouda	19.271

Bijlage 3.2-14 Decentralisatie-uitkering Gezond in de stad (vervolg)

Mutaties decentralisatie-uitkering Gezond in de stad			
Gemeente	**Bedrag 2022**	**Gemeente**	**Bedrag 2022**
Groningen	72.386	Lelystad	20.512
Gulpen-Wittem	4.290	Leudal	9.396
Haarlem	42.466	Leusden	7.908
Halderberge	7.951	Lingewaard	12.238
Hardenberg	15.951	Lisse	6.004
Harderwijk	12.530	Lochem	8.845
Harlingen	10.508	Lopik	4.290
Hattem	4.290	Losser	9.194
Heemskerk	10.313	Maasgouw	6.245
Heemstede	7.185	Maassluis	8.629
Heerenveen	13.234	Maastricht	61.828
Heerlen	56.187	Medemblik	11.800
Heiloo	6.179	Meerssen	5.400
Hellevoetsluis	10.546	Meierijstad	21.281
Helmond	24.101	Meppel	8.839
Hendrik-Ido-Ambacht	8.154	Middelburg	12.783
Hengelo	23.642	Midden-Drenthe	8.737
Het Hogeland	12.611	Midden-Groningen	28.087
Heusden	11.622	Moerdijk	9.733
Hillegom	5.784	Molenlanden	11.549
Hilvarenbeek	4.290	Montferland	9.487
Hilversum	23.763	Nederweert	4.477
Hoeksche Waard	22.819	Nieuwkoop	7.539
Hof van Twente	9.201	Nijkerk	11.308
Hollands Kroon	12.591	Nijmegen	57.646
Hoogeveen	25.831	Nissewaard	22.330
Hoorn	19.224	Noardeast-Fryslân	16.783
Horst aan de Maas	11.137	Noordenveld	8.240
Houten	13.143	Noordwijk	11.286
Hulst	9.340	Nunspeet	7.237
Kaag en Braassem	7.075	Oirschot	4.904
Kampen	15.470	Oldambt	22.037
Kapelle	4.290	Oldebroek	6.214
Kerkrade	21.307	Oldenzaal	8.385
Koggenland	5.988	Olst-Wijhe	4.759
Krimpen aan den IJssel	7.893	Oost Gelre	7.822
Krimpenerwaard	14.759	Oosterhout	14.646
Laarbeek	5.881	Ooststellingwerf	14.156
Land van Cuijk	28.551	Oostzaan	4.290
Landgraaf	11.091	Opmeer	4.290
Lansingerland	16.222	Opsterland	7.827
Laren	4.290	Oss	24.082
Leeuwarden	33.566	Oude IJsselstreek	11.675
Leiden	32.890	Oudewater	4.290
Leidschendam-Voorburg	19.862	Peel en Maas	11.405

Bijlage 3.2-14 Decentralisatie-uitkering Gezond in de stad (vervolg)

Mutaties decentralisatie-uitkering Gezond in de stad			
Gemeente	**Bedrag 2022**	**Gemeente**	**Bedrag 2022**
Pekela	9.340	Utrechtse Heuvelrug	13.039
Pijnacker-Nootdorp	14.307	Vaals	5.400
Purmerend	25.388	Valkenburg aan de Geul	7.735
Raalte	9.878	Valkenswaard	8.140
Reimerswaal	5.972	Veendam	12.697
Reusel-De Mierden	4.290	Veenendaal	17.272
Rheden	11.492	Velsen	17.998
Rhenen	5.268	Venlo	27.874
Ridderkerk	12.177	Venray	11.409
Roerdalen	5.429	Vijfheerenlanden	14.671
Roermond	15.328	Vlaardingen	19.066
Roosendaal	26.269	Vlissingen	5.692
Rotterdam	291.005	Voerendaal	4.290
Rucphen	6.713	Voorst	6.430
Schagen	12.259	Vught	6.951
Scherpenzeel	4.290	Waadhoeke	18.959
Schiedam	20.540	Waalwijk	12.703
Schouwen-Duiveland	8.895	Waddinxveen	7.457
's-Gravenhage	141.629	Wageningen	10.508
's-Hertogenbosch	40.607	Weert	13.125
Simpelveld	4.290	West Betuwe	13.350
Sint-Michielsgestel	7.634	Westerveld	5.095
Sittard-Geleen	24.401	Westervoort	4.290
Sluis	6.158	Westerwolde	17.221
Smallingerland	19.264	Weststellingwerf	13.572
Soest	12.164	Wierden	6.412
Stadskanaal	17.805	Wijchen	10.784
Staphorst	4.477	Wijk bij Duurstede	6.257
Stede Broec	5.716	Winterswijk	12.697
Steenbergen	6.598	Woensdrecht	5.758
Steenwijkerland	11.571	Woerden	13.745
Stein	6.573	Wormerland	4.300
Súdwest-Fryslân	23.624	Zaanstad	41.050
Terneuzen	15.616	Zandvoort	4.480
Teylingen	9.759	Zeewolde	5.875
Tholen	6.789	Zeist	16.836
Tiel	11.054	Zevenaar	11.452
Tilburg	79.537	Zoetermeer	32.902
Tubbergen	5.603	Zuidplas	11.261
Twenterand	8.899	Zutphen	12.537
Tynaarlo	8.874	Zwartewaterland	5.926
Tytsjerksteradiel	8.369	Zwijndrecht	11.755
Uitgeest	4.290	Zwolle	33.574
Utrecht	92.921	**Totaal**	**4.595.987**

Bijlage 3.2-16 Decentralisatie-uitkering Einde lening inburgeringsplichtig (ELIP)

Decentralisatie-uitkering Einde lening inburgeringsplichtig			
Gemeente	**Bedrag 2022**	**Gemeente**	**Bedrag 2022**
Aa en Hunze	1.553	Brummen	2.589
Aalsmeer	4.660	Brunssum	2.071
Aalten	2.589	Bunnik	518
Achtkarspelen	5.178	Bunschoten	518
Alblasserdam	3.107	Buren	3.107
Albrandswaard	5.695	Capelle aan den IJssel	8.802
Alkmaar	16.050	Castricum	9.837
Almelo	8.802	Coevorden	5.178
Almere	32.618	Cranendonck	1.553
Alphen aan den Rijn	18.121	Culemborg	2.071
Altena	6.731	Dalfsen	6.213
Amersfoort	16.568	Dantumadiel	1.036
Amstelveen	16.050	De Bilt	7.249
Amsterdam	255.251	De Fryske Marren	4.660
Apeldoorn	33.136	De Ronde Venen	8.284
Arnhem	26.923	De Wolden	518
Assen	8.802	Delft	16.050
Asten	2.589	Den Helder	6.731
Baarn	5.178	Deurne	3.624
Barendrecht	7.249	Deventer	16.568
Barneveld	8.802	Diemen	5.695
Beek	1.036	Dijk en Waard	9.320
Beekdaelen	3.624	Dinkelland	2.071
Beesel	3.107	Doesburg	1.036
Berg en Dal	4.660	Doetinchem	5.695
Bergeijk	2.071	Dongen	2.589
Bergen (L.)	518	Dordrecht	19.157
Bergen (NH.)	5.695	Drechterland	2.071
Bergen op Zoom	20.192	Drimmelen	5.695
Berkelland	3.624	Dronten	6.731
Bernheze	2.071	Druten	6.213
Best	3.107	Duiven	2.071
Beuningen	2.071	Echt-Susteren	7.249
Beverwijk	8.284	Edam-Volendam	7.249
Bladel	3.107	Ede	16.050
Blaricum	2.589	Eemsdelta	1.036
Bloemendaal	2.071	Eersel	1.553
Bodegraven-Reeuwijk	6.731	Eijsden-Margraten	2.589
Boekel	2.589	Eindhoven	46.080
Borger-Odoorn	2.071	Elburg	4.142
Borne	4.660	Emmen	10.873
Borsele	1.553	Enkhuizen	1.036
Boxtel	3.624	Enschede	32.101
Breda	25.370	Epe	5.178
Bronckhorst	1.553	Ermelo	9.320

Bijlage 3.2-16 Decentralisatie-uitkering Einde lening inburgeringsplichtig (ELIP) (vervolg)

Decentralisatie-uitkering Einde lening inburgeringsplichtig			
Gemeente	**Bedrag 2022**	**Gemeente**	**Bedrag 2022**
Etten-Leur	5.695	Hoorn	11.391
Geertruidenberg	5.178	Horst aan de Maas	6.731
Geldrop-Mierlo	6.731	Houten	4.142
Gemert-Bakel	3.624	Huizen	6.213
Gennep	2.071	Hulst	4.142
Gilze en Rijen	1.553	IJsselstein	6.213
Goeree-Overflakkee	6.731	Kaag en Braassem	1.036
Goes	8.284	Kampen	10.355
Goirle	2.589	Kapelle	1.553
Gooise Meren	12.944	Katwijk	9.320
Gorinchem	3.107	Kerkrade	7.249
Gouda	18.121	Koggenland	1.553
Groningen	44.009	Krimpen aan den IJssel	2.071
Gulpen-Wittem	1.553	Krimpenerwaard	4.142
Haaksbergen	2.071	Laarbeek	2.071
Haarlem	35.725	Land van Cuijk	9.320
Haarlemmermeer	26.923	Landgraaf	2.589
Halderberge	2.071	Landsmeer	1.553
Hardenberg	6.213	Lansingerland	7.766
Harderwijk	10.873	Laren	3.624
Hardinxveld-Giessendam	3.107	Leeuwarden	19.157
Harlingen	518	Leiden	17.604
Hattem	1.553	Leiderdorp	5.695
Heemskerk	6.731	Leidschendam-Voorburg	13.979
Heemstede	4.660	Lelystad	9.837
Heerde	1.553	Leudal	4.142
Heerenveen	3.624	Leusden	4.142
Heerlen	18.121	Lingewaard	8.802
Heeze-Leende	2.589	Lisse	3.624
Heiloo	2.589	Lochem	4.142
Hellendoorn	3.624	Loon op Zand	2.589
Hellevoetsluis	8.802	Lopik	2.071
Helmond	13.979	Losser	2.071
Hendrik-Ido-Ambacht	4.142	Maasdriel	2.589
Hengelo	11.391	Maasgouw	4.142
Het Hogeland	7.766	Maashorst	4.660
Heumen	2.589	Maassluis	6.731
Heusden	3.107	Maastricht	24.334
Hillegom	5.178	Medemblik	3.107
Hilvarenbeek	518	Meerssen	5.695
Hilversum	15.533	Meierijstad	5.695
Hoeksche Waard	17.086	Meppel	3.624
Hof van Twente	3.624	Middelburg	11.391
Hollands Kroon	3.107	Midden-Delfland	3.107
Hoogeveen	8.802	Midden-Drenthe	518

Bijlage 3.2-16 Decentralisatie-uitkering Einde lening inburgeringsplichtig (ELIP) (vervolg)

Decentralisatie-uitkering Einde lening inburgeringsplichtig			
Gemeente	**Bedrag 2022**	**Gemeente**	**Bedrag 2022**
Midden-Groningen	8.284	Reimerswaal	4.142
Moerdijk	5.695	Renkum	2.071
Molenlanden	1.553	Renswoude	1.036
Montferland	2.589	Reusel-De Mierden	1.553
Montfoort	1.553	Rheden	4.142
Mook en Middelaar	518	Rhenen	2.589
Neder-Betuwe	2.589	Ridderkerk	12.944
Nieuwegein	8.802	Rijssen-Holten	4.142
Nieuwkoop	518	Rijswijk	6.731
Nijkerk	5.178	Roerdalen	2.071
Nijmegen	39.349	Roermond	12.944
Nissewaard	17.086	Roosendaal	8.802
Noardeast-Fryslân	2.071	Rotterdam	113.905
Noord-Beveland	2.589	Rucphen	1.036
Noordenveld	518	Schagen	6.731
Noordoostpolder	4.142	Schiedam	8.802
Noordwijk	2.589	Schouwen-Duiveland	2.071
Nuenen, Gerwen en Nede	2.071	's-Gravenhage	112.352
Nunspeet	5.695	's-Hertogenbosch	20.192
Oegstgeest	2.071	Simpelveld	2.589
Oirschot	1.553	Sint-Michielsgestel	1.553
Oisterwijk	2.071	Sittard-Geleen	23.817
Oldambt	5.695	Sliedrecht	3.107
Oldebroek	3.624	Sluis	1.036
Oldenzaal	3.107	Smallingerland	5.178
Olst-Wijhe	3.624	Soest	8.284
Ommen	1.553	Someren	1.553
Oost Gelre	3.107	Son en Breugel	1.553
Oosterhout	10.355	Stadskanaal	4.142
Ooststellingwerf	518	Staphorst	1.553
Oostzaan	3.107	Stede Broec	3.624
Opmeer	518	Steenbergen	3.107
Opsterland	1.036	Steenwijkerland	6.213
Oss	10.873	Stein	2.589
Oude IJsselstreek	5.695	Stichtse Vecht	10.873
Ouder-Amstel	3.624	Súdwest-Fryslân	5.695
Oudewater	3.107	Terneuzen	4.660
Overbetuwe	4.142	Texel	1.036
Papendrecht	4.142	Teylingen	9.320
Peel en Maas	1.553	Tholen	3.624
Pekela	1.036	Tiel	5.178
Pijnacker-Nootdorp	3.624	Tilburg	18.121
Purmerend	7.766	Tubbergen	2.071
Putten	3.624	Twenterand	3.107
Raalte	3.624	Tynaarlo	1.036

Bijlage 3.2-16 Decentralisatie-uitkering Einde lening inburgeringsplichtig (ELIP) (vervolg)

Decentralisatie-uitkering Einde lening inburgeringsplichtig			
Gemeente	**Bedrag 2022**	**Gemeente**	**Bedrag 2022**
Tytsjerksteradiel	1.553	Weert	9.320
Uitgeest	2.071	West Betuwe	6.213
Uithoorn	2.589	West Maas en Waal	1.553
Urk	2.071	Westerkwartier	4.660
Utrecht	74.556	Westerveld	1.553
Utrechtse Heuvelrug	5.695	Westervoort	2.071
Vaals	2.071	Westerwolde	4.142
Valkenburg aan de Geul	1.036	Westland	9.837
Valkenswaard	3.624	Weststellingwerf	518
Veendam	2.589	Westvoorne	2.589
Veenendaal	15.533	Wierden	3.624
Veere	1.036	Wijchen	8.284
Veldhoven	8.284	Wijdemeren	4.142
Velsen	15.533	Wijk bij Duurstede	2.589
Venlo	13.462	Winterswijk	1.036
Venray	4.660	Woensdrecht	2.589
Vijfheerenlanden	5.178	Woerden	9.320
Vlaardingen	11.391	Wormerland	1.553
Vlissingen	8.284	Zaanstad	22.263
Voerendaal	518	Zaltbommel	1.553
Voorschoten	3.624	Zandvoort	3.107
Voorst	4.660	Zeewolde	6.213
Vught	3.624	Zeist	8.802
Waadhoeke	2.071	Zevenaar	3.624
Waalre	2.071	Zoetermeer	15.015
Waalwijk	6.731	Zuidplas	5.695
Waddinxveen	5.178	Zundert	1.036
Wageningen	1.036	Zutphen	7.249
Wassenaar	3.624	Zwijndrecht	9.320
Waterland	5.178	Zwolle	16.568
		Totaal	**2.625.030**

Bijlage 3.2-19 Decentralisatie-uitkering Mantelzorgbeleid

Decentralisatie-uitkering Mantelzorgbeleid	
Gemeente	**Bedrag 2022**
Alblasserdam	50.000
Apeldoorn	50.000
Assen	50.000
Berkelland	50.000
Blaricum	25.000
's-Hertogenbosch	50.000
Eemnes	25.000
Etten-Leur	50.000
Geldrop-Mierlo	50.000
Groningen	50.000
Hardenberg	50.000
Harderwijk	50.000
Heemskerk	50.000
Hoeksche Waard	50.000
Houten	50.000
Huizen	25.000
Laren	25.000
Lingewaard	50.000
Maasdriel	50.000
Ommen	50.000
Ouder-Amstel	50.000
Sliedrecht	50.000
Soest	50.000
Stichtse Vecht	50.000
Tilburg	50.000
Uithoorn	50.000
Venray	50.000
Voerendaal	50.000
Vught	50.000
Westland	50.000
Zaanstad	50.000
Zaltbommel	50.000
Totaal	**1.500.000**

Bijlage 3.2-20 Decentralisatie-uitkering Experiment gesloten coffeeshopketen

Decentralisatie-uitkering Experiment gesloten coffeeshopketen	
Gemeente	**Bedrag 2022**
Almere	83.750
Arnhem	162.500
Breda	140.000
Groningen	185.000
Heerlen	83.750
Hellevoetsluis	61.250
Maastricht	207.500
Nijmegen	196.250
Tilburg	173.750
Zaanstad	83.750
Totaal	**1.377.500**

Bijlage 3.2-21 Decentralisatie-uitkering Uitstapprogramma prostituees

Mutaties decentralisatie-uitkering Uitstapprogramma prostituees	
Gemeente	**Bedrag 2022**
Alkmaar	38.286
Almere	23.760
Amsterdam	60.026
Apeldoorn	43.929
Arnhem	42.265
Assen	28.914
Enschede	37.044
Groningen	34.565
Haarlem	31.128
Leeuwarden	38.246
Nijmegen	30.578
Rotterdam	103.661
's-Gravenhage	108.668
's-Hertogenbosch	148.214
Tilburg	89.650
Utrecht	90.488
Zaanstad	19.423
Zwolle	31.154
Totaal	**999.999**

Bijlage 3.2-22 Decentralisatie-uitkering Centrale stemopneming

Decentralisatie-uitkering Experiment centrale stemopneming	
Gemeente	**Bedrag 2022**
Amersfoort	20.000
Bergen op Zoom	15.000
Dantumadiel	15.000
Deventer	20.000
Dijk en Waard	10.000
Elburg	10.000
Groningen	20.000
Harlingen	10.000
Heerlen	20.000
Houten	15.000
Kampen	15.000
Lansingerland	15.000
Maastricht	20.000
Nieuwkoop	10.000
Nissewaard	20.000
Noardeast-Fryslân	10.000
Oldebroek	10.000
Olst-Wijhe	10.000
Oost Gelre	10.000
Opsterland	10.000
Ouder-Amstel	10.000
Pekela	10.000
Raalte	15.000
Rotterdam	40.000
Smallingerland	15.000
Someren	10.000
Stein	10.000
Tynaarlo	15.000
Uithoorn	10.000
Utrecht	40.000
Velsen	15.000
West Betuwe	15.000
Westerkwartier	15.000
Wijdemeren	10.000
Zaanstad	20.000
Totaal	**535.000**

Bijlage 3.2-23 Decentralisatie-uitkering Veilige steden

Decentralisatie-uitkering Veilige steden	
Gemeente	**Bedrag 2022**
Almelo	30.000
Almere	30.000
Amsterdam	50.000
Arnhem	30.000
Breda	30.000
Dordrecht	30.000
Enschede	30.000
Groningen	30.000
Leiden	30.000
Maastricht	30.000
Nijmegen	30.000
Rotterdam	50.000
's-Gravenhage	50.000
Tilburg	20.000
Utrecht	50.000
Totaal	**520.000**

Bijlage 3.2-24 Decentralisatie-uitkering Handhaving quarantaine (covid-19)

Decentralisatie-uitkering Handhaving quarantaine (covid-19)			
Gemeente	**Bedrag 2022**	**Gemeente**	**Bedrag 2022**
Aa en Hunze	436	Boxtel	566
Aalsmeer	549	Breda	3.161
Aalten	466	Brielle	299
Achtkarspelen	479	Bronckhorst	620
Alblasserdam	346	Brummen	359
Albrandswaard	443	Brunssum	475
Alkmaar	1.887	Bunnik	263
Almelo	1.255	Bunschoten	378
Almere	3.686	Buren	464
Alphen aan den Rijn	1.933	Capelle aan den IJssel	1.156
Alphen-Chaam	178	Castricum	619
Altena	967	Coevorden	606
Ameland	64	Cranendonck	361
Amersfoort	2.703	Culemborg	500
Amstelveen	1.559	Dalfsen	496
Amsterdam	15.344	Dantumadiel	325
Apeldoorn	2.829	De Bilt	745
Arnhem	2.788	De Fryske Marren	889
Assen	1.182	De Ronde Venen	768
Asten	289	De Wolden	418
Baarle-Nassau	118	Delft	1.778
Baarn	426	Den Helder	971
Barendrecht	835	Deurne	557
Barneveld	1.030	Deventer	1.738
Beek	273	Diemen	538
Beekdaelen	619	Dijk en Waard	1.489
Beesel	231	Dinkelland	457
Berg en Dal	601	Doesburg	190
Bergeijk	322	Doetinchem	1.000
Bergen (L.)	225	Dongen	453
Bergen (NH.)	510	Dordrecht	2.045
Bergen op Zoom	1.159	Drechterland	341
Berkelland	753	Drimmelen	469
Bernheze	540	Dronten	721
Best	519	Druten	326
Beuningen	449	Duiven	430
Beverwijk	719	Echt-Susteren	545
Bladel	352	Edam-Volendam	623
Blaricum	205	Ede	2.035
Bloemendaal	403	Eemnes	161
Bodegraven-Reeuwijk	606	Eemsdelta	783
Boekel	188	Eersel	335
Borger-Odoorn	439	Eijsden-Margraten	445
Borne	406	Eindhoven	4.046
Borsele	392	Elburg	402

Bijlage 3.2-24 Decentralisatie-uitkering Handhaving quarantaine (covid-19) (vervolg)

Decentralisatie-uitkering Handhaving quarantaine (covid-19)			
Gemeente	**Bedrag 2022**	**Gemeente**	**Bedrag 2022**
Emmen	1.837	Hilversum	1.566
Enkhuizen	320	Hoeksche Waard	1.512
Enschede	2.742	Hof van Twente	602
Epe	570	Hollands Kroon	834
Ermelo	464	Hoogeveen	955
Etten-Leur	753	Hoorn	1.264
Geertruidenberg	374	Horst aan de Maas	729
Geldrop-Mierlo	688	Houten	862
Gemert-Bakel	528	Huizen	705
Gennep	292	Hulst	473
Gilze en Rijen	459	IJsselstein	581
Goeree-Overflakkee	868	Kaag en Braassem	473
Goes	663	Kampen	935
Goirle	411	Kapelle	221
Gooise Meren	1.005	Katwijk	1.133
Gorinchem	642	Kerkrade	780
Gouda	1.265	Koggenland	394
Groningen	4.005	Krimpen aan den IJssel	505
Gulpen-Wittem	244	Krimpenerwaard	972
Haaksbergen	416	Laarbeek	391
Haarlem	2.790	Land van Cuijk	1.548
Haarlemmermeer	2.709	Landgraaf	640
Halderberge	522	Landsmeer	199
Hardenberg	1.053	Lansingerland	1.088
Harderwijk	836	Laren	196
Hardinxveld-Giessendam	316	Leeuwarden	2.137
Harlingen	271	Leiden	2.130
Hattem	210	Leiderdorp	470
Heemskerk	673	Leidschendam-Voorburg	1.312
Heemstede	473	Lelystad	1.370
Heerde	322	Leudal	619
Heerenveen	870	Leusden	524
Heerlen	1.492	Lingewaard	804
Heeze-Leende	279	Lisse	395
Heiloo	414	Lochem	583
Hellendoorn	617	Loon op Zand	403
Hellevoetsluis	692	Lopik	248
Helmond	1.590	Losser	393
Hendrik-Ido-Ambacht	537	Maasdriel	437
Hengelo	1.391	Maasgouw	411
Het Hogeland	821	Maashorst	998
Heumen	284	Maassluis	576
Heusden	773	Maastricht	2.064
Hillegom	381	Medemblik	775
Hilvarenbeek	269	Meerssen	320

Bijlage 3.2-24 Decentralisatie-uitkering Handhaving quarantaine (covid-19) (vervolg)

Decentralisatie-uitkering Handhaving quarantaine (covid-19)			
Gemeente	**Bedrag 2022**	**Gemeente**	**Bedrag 2022**
Meierijstad	1.402	Peel en Maas	750
Meppel	590	Pekela	209
Middelburg	841	Pijnacker-Nootdorp	956
Midden-Delfland	333	Purmerend	1.576
Midden-Drenthe	573	Putten	418
Midden-Groningen	1.042	Raalte	651
Moerdijk	638	Reimerswaal	393
Molenlanden	758	Renkum	539
Montferland	619	Renswoude	95
Montfoort	239	Reusel-De Mierden	225
Mook en Middelaar	136	Rheden	747
Neder-Betuwe	423	Rhenen	347
Nederweert	295	Ridderkerk	801
Nieuwegein	1.096	Rijssen-Holten	656
Nieuwkoop	500	Rijswijk	948
Nijkerk	748	Roerdalen	353
Nijmegen	3.045	Roermond	1.009
Nissewaard	1.467	Roosendaal	1.325
Noardeast-Fryslân	781	Rotterdam	11.187
Noord-Beveland	130	Rozendaal	30
Noordenveld	536	Rucphen	396
Noordoostpolder	817	Schagen	799
Noordwijk	756	Scherpenzeel	174
Nuenen, Gerwen en Nede	407	Schiedam	1.361
Nunspeet	481	Schiermonnikoog	16
Oegstgeest	430	Schouwen-Duiveland	585
Oirschot	323	's-Gravenhage	9.413
Oisterwijk	556	's-Hertogenbosch	2.669
Oldambt	657	Simpelveld	180
Oldebroek	408	Sint-Michielsgestel	506
Oldenzaal	544	Sittard-Geleen	1.575
Olst-Wijhe	315	Sliedrecht	439
Ommen	314	Sluis	398
Oost Gelre	508	Smallingerland	962
Oosterhout	965	Soest	805
Ooststellingwerf	437	Someren	334
Oostzaan	166	Son en Breugel	301
Opmeer	206	Stadskanaal	545
Opsterland	512	Staphorst	296
Oss	1.588	Stede Broec	373
Oude IJsselstreek	675	Steenbergen	417
Ouder-Amstel	242	Steenwijkerland	761
Oudewater	174	Stein	427
Overbetuwe	828	Stichtse Vecht	1.118
Papendrecht	552	Súdwest-Fryslân	1.545

Bijlage 3.2-24 Decentralisatie-uitkering Handhaving quarantaine (covid-19) (vervolg)

Decentralisatie-uitkering Handhaving quarantaine (covid-19)			
Gemeente	**Bedrag 2022**	**Gemeente**	**Bedrag 2022**
Terneuzen	935	Waddinxveen	523
Terschelling	84	Wageningen	680
Texel	234	Wassenaar	463
Teylingen	649	Waterland	297
Tholen	448	Weert	859
Tiel	720	West Betuwe	884
Tilburg	3.810	West Maas en Waal	336
Tubbergen	366	Westerkwartier	1.093
Twenterand	579	Westerveld	338
Tynaarlo	583	Westervoort	258
Tytsjerksteradiel	550	Westerwolde	450
Uitgeest	234	Westland	1.912
Uithoorn	519	Weststellingwerf	449
Urk	364	Westvoorne	256
Utrecht	6.169	Wierden	421
Utrechtse Heuvelrug	857	Wijchen	708
Vaals	173	Wijdemeren	420
Valkenburg aan de Geul	281	Wijk bij Duurstede	411
Valkenswaard	536	Winterswijk	498
Veendam	471	Woensdrecht	378
Veenendaal	1.149	Woerden	905
Veere	377	Wormerland	280
Veldhoven	781	Woudenberg	234
Velsen	1.178	Zaanstad	2.694
Venlo	1.751	Zaltbommel	506
Venray	750	Zandvoort	295
Vijfheerenlanden	993	Zeewolde	393
Vlaardingen	1.269	Zeist	1.117
Vlieland	20	Zevenaar	757
Vlissingen	761	Zoetermeer	2.150
Voerendaal	214	Zoeterwoude	152
Voorschoten	440	Zuidplas	774
Voorst	426	Zundert	377
Vught	544	Zutphen	826
Waadhoeke	792	Zwartewaterland	392
Waalre	301	Zwijndrecht	769
Waalwijk	838	Zwolle	2.229
		Totaal	**300.000**

Bijlage 3.3.1 Decentralisatie-uitkering Maatschappelijke opvang

Decentralisatie-uitkering Maatschappelijke opvang			
Gemeente	**Bedrag 2021**	**Bedrag 2022**	**Bedrag 2023 en verder**
Alkmaar	4.357.162	3.557.639	3.557.389
Almelo	3.707.439	3.009.057	3.008.863
Almere	10.295.113	8.412.685	8.412.183
Amersfoort	7.137.726	4.357.439	4.357.154
Amsterdam	80.250.781	66.690.831	66.686.846
Apeldoorn	5.088.268	4.220.346	4.220.108
Arnhem	10.553.972	8.488.310	8.487.751
Assen	5.620.438	4.566.478	4.566.188
Bergen op Zoom	3.682.306	2.963.979	2.963.771
Breda	7.728.461	6.154.830	5.964.322
Delft	3.144.646	2.518.873	2.518.702
Den Helder	2.211.903	1.790.083	1.789.960
Deventer	4.680.468	3.850.602	3.850.372
Doetinchem	4.588.917	3.756.404	3.756.170
Dordrecht	6.511.896	5.320.448	5.320.116
Ede	2.852.612	3.450.704	3.450.467
Eindhoven	14.140.242	11.235.271	11.234.513
Emmen	3.751.203	3.154.927	3.154.757
Enschede	10.988.440	9.002.252	9.001.715
Gouda	2.588.604	2.125.999	2.125.867
Groningen	21.708.367	17.581.496	17.580.405
Haarlem	9.418.600	7.503.208	7.502.690
Heerlen	7.285.588	5.884.020	5.883.625
Helmond	3.616.481	2.989.976	2.989.804
Hilversum	3.071.439	2.253.941	2.253.796
Hoorn	2.811.009	2.258.463	2.258.304
Leeuwarden	17.481.307	14.242.085	14.241.231
Leiden	9.455.979	7.790.225	7.789.779
Maastricht	7.602.993	6.065.039	6.064.614
Nijmegen	12.603.376	10.165.327	10.164.679
Nissewaard	3.239.368	2.583.536	2.583.354
Oss	3.984.428	3.132.741	3.132.525
Purmerend	1.873.031	1.486.554	1.486.448
Rotterdam	54.236.823	43.027.744	43.024.852
's-Gravenhage	39.106.348	31.218.452	31.216.401
's-Hertogenbosch	6.367.096	5.062.965	5.062.613
Tilburg	10.386.179	8.346.393	8.560.403
Utrecht	31.463.953	25.333.389	25.331.811
Venlo	10.025.414	8.014.642	8.014.097
Vlaardingen	2.877.410	2.301.531	2.301.370
Vlissingen	7.814.634	6.600.407	6.600.074
Zaanstad	3.186.471	2.561.055	2.560.881
Zwolle	12.360.456	10.026.999	10.026.375
Totaal	**475.857.347**	**385.057.345**	**385.057.345**

Bijlage 3.3.2 Decentralisatie-uitkering Armoedebestrijding kinderen

Decentralisatie-uitkering Armoedebestrijding kinderen			
Gemeente	**Bedrag 2023 en verder**	**Gemeente**	**Bedrag 2023 en verder**
Aa en Hunze	70.711	Boxtel	131.144
Aalsmeer	91.222	Breda	873.086
Aalten	77.188	Brielle	48.580
Achtkarspelen	146.549	Bronckhorst	85.015
Alblasserdam	79.347	Brummen	61.534
Albrandswaard	74.219	Brunssum	162.472
Alkmaar	491.735	Bunnik	26.719
Almelo	498.752	Bunschoten	60.725
Almere	1.357.264	Buren	85.284
Alphen aan den Rijn	391.877	Capelle aan den IJssel	492.005
Alphen-Chaam	28.068	Castricum	72.060
Altena	151.677	Coevorden	176.237
Ameland	7.017	Cranendonck	66.122
Amersfoort	766.211	Culemborg	114.702
Amstelveen	297.956	Dalfsen	59.915
Amsterdam	6.779.305	Dantumadiel	70.980
Apeldoorn	721.949	De Bilt	156.805
Arnhem	1.181.568	De Fryske Marren	186.222
Assen	372.445	De Ronde Venen	129.276
Asten	45.071	De Wolden	74.219
Baarle-Nassau	18.082	Delft	579.179
Baarn	79.887	Den Helder	361.379
Barendrecht	154.376	Deurne	102.017
Barneveld	160.583	Deventer	526.011
Beek	60.995	Diemen	132.245
Beekdaelen	119.290	Dijk en Waard	322.246
Beesel	49.120	Dinkelland	60.455
Berg en Dal	118.481	Doesburg	58.835
Bergeijk	41.833	Doetinchem	283.112
Bergen (L.)	38.054	Dongen	79.077
Bergen (NH.)	80.157	Dordrecht	742.730
Bergen op Zoom	375.683	Drechterland	55.867
Berkelland	134.404	Drimmelen	58.296
Bernheze	82.586	Dronten	170.569
Best	89.333	Druten	68.012
Beuningen	86.904	Duiven	89.333
Beverwijk	228.595	Echt-Susteren	105.256
Bladel	48.310	Edam-Volendam	95.270
Blaricum	42.642	Ede	398.354
Bloemendaal	48.310	Eemnes	25.100
Bodegraven-Reeuwijk	108.495	Eemsdelta	339.249
Boekel	22.671	Eersel	43.182
Borger-Odoorn	91.762	Eijsden-Margraten	49.929
Borne	63.424	Eindhoven	1.274.949
Borsele	67.202	Elburg	79.887

Bijlage 3.3.2 Decentralisatie-uitkering Armoedebestrijding kinderen (vervolg)

Decentralisatie-uitkering Armoedebestrijding kinderen			
Gemeente	**Bedrag 2023 en verder**	**Gemeente**	**Bedrag 2023 en verder**
Emmen	623.980	Hilversum	413.198
Enkhuizen	96.350	Hoeksche Waard	210.512
Enschede	1.188.585	Hof van Twente	98.509
Epe	116.322	Hollands Kroon	173.808
Ermelo	77.728	Hoogeveen	299.845
Etten-Leur	183.254	Hoorn	388.638
Geertruidenberg	70.711	Horst aan de Maas	93.111
Geldrop-Mierlo	163.822	Houten	142.231
Gemert-Bakel	103.367	Huizen	166.251
Gennep	61.804	Hulst	74.759
Gilze en Rijen	111.194	IJsselstein	141.961
Goeree-Overflakkee	142.501	Kaag en Braassem	81.236
Goes	137.103	Kampen	212.671
Goirle	59.645	Kapelle	46.151
Gooise Meren	181.095	Katwijk	207.004
Gorinchem	201.336	Kerkrade	309.561
Gouda	384.860	Koggenland	58.296
Groningen	1.348.088	Krimpen aan den IJssel	137.643
Gulpen-Wittem	34.815	Krimpenerwaard	180.015
Haaksbergen	80.696	Laarbeek	63.154
Haarlem	774.577	Land van Cuijk	280.953
Haarlemmermeer	509.548	Landgraaf	228.325
Halderberge	130.626	Landsmeer	34.276
Hardenberg	188.112	Lansingerland	211.862
Harderwijk	211.052	Laren	39.673
Hardinxveld-Giessendam	39.943	Leeuwarden	778.895
Harlingen	80.157	Leiden	620.471
Hattem	30.767	Leiderdorp	84.205
Heemskerk	187.032	Leidschendam-Voorburg	346.266
Heemstede	63.154	Lelystad	550.840
Heerde	47.500	Leudal	81.506
Heerenveen	198.367	Leusden	75.838
Heerlen	739.222	Lingewaard	133.055
Heeze-Leende	25.639	Lisse	60.455
Heiloo	59.375	Lochem	98.779
Hellendoorn	103.097	Loon op Zand	68.012
Hellevoetsluis	188.382	Lopik	56.676
Helmond	589.434	Losser	91.762
Hendrik-Ido-Ambacht	113.893	Maasdriel	84.205
Hengelo	425.073	Maasgouw	52.358
Het Hogeland	208.623	Maashorst	211.592
Heumen	42.102	Maassluis	202.416
Heusden	117.401	Maastricht	619.392
Hillegom	68.551	Medemblik	159.234
Hilvarenbeek	34.006	Meerssen	39.673

Bijlage 3.3.2 Decentralisatie-uitkering Armoedebestrijding kinderen (vervolg)

Decentralisatie-uitkering Armoedebestrijding kinderen			
Gemeente	**Bedrag 2023 en verder**	**Gemeente**	**Bedrag 2023 en verder**
Meierijstad	257.743	Peel en Maas	108.765
Meppel	139.532	Pekela	97.429
Middelburg	258.012	Pijnacker-Nootdorp	173.268
Midden-Delfland	46.421	Purmerend	394.576
Midden-Drenthe	103.637	Putten	74.219
Midden-Groningen	373.524	Raalte	118.211
Moerdijk	132.245	Reimerswaal	96.620
Molenlanden	109.574	Renkum	117.941
Montferland	116.861	Renswoude	8.906
Montfoort	41.023	Reusel-De Mierden	34.546
Mook en Middelaar	16.733	Rheden	231.564
Neder-Betuwe	79.617	Rhenen	68.551
Nederweert	42.372	Ridderkerk	222.927
Nieuwegein	289.319	Rijssen-Holten	111.733
Nieuwkoop	71.520	Rijswijk	364.078
Nijkerk	125.768	Roerdalen	60.185
Nijmegen	1.020.175	Roermond	372.445
Nissewaard	562.446	Roosendaal	429.391
Noardeast-Fryslân	193.239	Rotterdam	6.444.105
Noord-Beveland	24.290	Rozendaal	4.318
Noordenveld	120.100	Rucphen	71.520
Noordoostpolder	261.251	Schagen	130.086
Noordwijk	119.020	Scherpenzeel	24.290
Nuenen, Gerwen en Nede	70.711	Schiedam	592.133
Nunspeet	72.870	Schiermonnikoog	1.619
Oegstgeest	62.884	Schouwen-Duiveland	123.069
Oirschot	39.404	's-Gravenhage	4.615.617
Oisterwijk	83.062	's-Hertogenbosch	715.472
Oldambt	258.552	Simpelveld	36.165
Oldebroek	63.424	Sint-Michielsgestel	64.233
Oldenzaal	132.515	Sittard-Geleen	484.178
Olst-Wijhe	60.455	Sliedrecht	113.083
Ommen	60.455	Sluis	65.043
Oost Gelre	68.282	Smallingerland	297.416
Oosterhout	256.123	Soest	196.208
Ooststellingwerf	105.796	Someren	49.659
Oostzaan	32.926	Son en Breugel	46.691
Opmeer	27.259	Stadskanaal	163.282
Opsterland	109.574	Staphorst	33.466
Oss	389.987	Stede Broec	93.921
Oude IJsselstreek	166.790	Steenbergen	90.682
Ouder-Amstel	44.531	Steenwijkerland	165.441
Oudewater	35.085	Stein	68.821
Overbetuwe	155.455	Stichtse Vecht	185.953
Papendrecht	130.895	Súdwest-Fryslân	422.644

Bijlage 3.3.2 Decentralisatie-uitkering Armoedebestrijding kinderen (vervolg)

Decentralisatie-uitkering Armoedebestrijding kinderen			
Gemeente	**Bedrag 2023 en verder**	**Gemeente**	**Bedrag 2023 en verder**
Terneuzen	232.643	Waddinxveen	102.017
Terschelling	4.858	Wageningen	144.660
Texel	48.040	Wassenaar	100.938
Teylingen	79.077	Waterland	50.739
Tholen	98.239	Weert	210.512
Tiel	231.833	West Betuwe	148.708
Tilburg	1.358.488	West Maas en Waal	59.645
Tubbergen	46.151	Westerkwartier	206.734
Twenterand	125.768	Westerveld	43.452
Tynaarlo	102.557	Westervoort	83.935
Tytsjerksteradiel	105.526	Westerwolde	121.989
Uitgeest	36.975	Westland	358.141
Uithoorn	129.816	Weststellingwerf	92.571
Urk	56.946	Westvoorne	40.483
Utrecht	2.009.852	Wierden	53.708
Utrechtse Heuvelrug	136.023	Wijchen	143.040
Vaals	45.611	Wijdemeren	62.074
Valkenburg aan de Geul	51.549	Wijk bij Duurstede	76.108
Valkenswaard	112.813	Winterswijk	107.955
Veendam	174.617	Woensdrecht	75.299
Veenendaal	314.689	Woerden	170.839
Veere	41.023	Wormerland	78.267
Veldhoven	134.404	Woudenberg	34.276
Velsen	313.879	Zaanstad	947.305
Venlo	592.943	Zaltbommel	95.270
Venray	176.776	Zandvoort	83.395
Vijfheerenlanden	209.163	Zeewolde	89.333
Vlaardingen	555.159	Zeist	345.456
Vlieland	2.699	Zevenaar	180.825
Vlissingen	295.527	Zoetermeer	796.708
Voerendaal	45.341	Zoeterwoude	19.972
Voorschoten	84.475	Zuidplas	147.359
Voorst	52.088	Zundert	66.122
Vught	74.700	Zutphen	290.669
Waadhoeke	180.285	Zwartewaterland	66.932
Waalre	50.199	Zwijndrecht	340.598
Waalwijk	183.254	Zwolle	626.949
		Totaal	**85.000.009**

Bijlage 3.3.3 Decentralisatie-uitkering Jeugdhulp aan kinderen in een AZC

Decentralisatie-uitkering Jeugdhulp aan kinderen in een AZC		
Gemeente	**Bedrag 2021**	**Bedrag 2022 en verder**
Alkmaar	2.095	2.095
Almelo	65.792	65.792
Almere	88.666	88.666
Amersfoort	105.935	105.935
Amsterdam	65.282	65.282
Apeldoorn	61.602	61.602
Arnhem	140.586	140.586
Assen	180.786	180.786
Beekdaelen	63.357	63.357
Bergeijk	1.868	1.868
Bodegraven-Reeuwijk	4.360	4.360
Boxmeer	100.500	
Brummen	4.190	4.190
Coevorden	75.304	75.304
Cranendonck	134.358	134.358
De Fryske Marren	57.186	57.186
Den Helder	170.425	170.425
Deventer	90.365	90.365
Dijk en Waard		99.027
Dronten	173.086	173.086
Duiven	793	793
Echt-Susteren	49.769	49.769
Ede	31.650	31.650
Eemsdelta	59.394	59.394
Eijsden-margraten	2.604	2.604
Emmen	140.869	140.869
Gilze en Rijen	180.786	180.786
Goes	226	226
Gorinchem	3.341	3.341
Grave	126.714	
Groningen	12.683	12.683
Haarlemmermeer	340	340
Hardenberg	91.950	91.950
Harderwijk	109.955	109.955
Heerhugowaard	99.027	
Heerlen	54.241	54.241
Hengelo	52.090	52.090
Het Hogeland	27.064	27.064
Hoogeveen	95.574	95.574
Katwijk	207.567	207.567
Land van Cuijk		227.214
Leeuwarden	8.663	8.663
Leudal	58.714	58.714
Maastricht	151.627	151.627
Middelburg	34.481	34.481

Bijlage 3.3.3 Decentralisatie-uitkering Jeugdhulp aan kinderen in een AZC (vervolg)

Decentralisatie-uitkering Jeugdhulp aan kinderen in een AZC		
Gemeente	**Bedrag 2021**	**Bedrag 2022 en verder**
Midden-Groningen	3.680	3.680
Nijmegen	140.643	140.643
Noordoostpolder	155.760	155.760
Nunspeet	2.265	2.265
Oegstgeest	3.850	3.850
Oisterwijk	95.574	95.574
Opsterland	7.700	7.700
Putten	2.548	2.548
Raalte	3.907	3.907
Rijswijk	72.756	72.756
Rotterdam	37.822	37.822
Sittard-Geleen	793	793
Smallingerland	99.990	99.990
Stadskanaal	99.877	99.877
Súdwest-Fryslân	118.674	118.674
Tilburg	15.967	15.967
Tynaarlo	21.799	21.799
Tytsjerksteradiel	183.730	183.730
Utrecht	107.181	107.181
Utrechtse Heuvelrug	55.883	55.883
Veldhoven	963	963
Waadhoeke	87.420	87.420
Wageningen	36.067	36.067
Wassenaar	7.757	7.757
Westerwolde	343.397	343.397
Winterswijk	107.464	107.464
Zeist	25.535	25.535
Zutphen	75.134	75.134
Totaal	**5.100.001**	**5.100.001**

Bijlage 3.3.5 Indicatief bedrag decentralisatie-uitkering Omgevingswet

Indicatie decentralisatie-uitkering Invoeringskosten Omgevingswet			
Gemeente	**Bedrag 2022**	**Gemeente**	**Bedrag 2022**
Aa en Hunze	503.950	Boxtel	312.130
Aalsmeer	252.462	Breda	1.153.688
Aalten	312.703	Brielle	185.947
Achtkarspelen	322.953	Bronckhorst	567.334
Alblasserdam	178.843	Brummen	266.193
Albrandswaard	222.490	Brunssum	227.143
Alkmaar	754.137	Bunnik	185.545
Almelo	516.856	Bunschoten	212.690
Almere	1.315.093	Buren	353.440
Alphen aan den Rijn	786.114	Capelle aan den IJssel	427.961
Alphen-Chaam	222.497	Castricum	306.454
Altena	578.046	Coevorden	577.473
Ameland	150.570	Cranendonck	258.869
Amersfoort	946.057	Culemborg	248.017
Amstelveen	579.143	Dalfsen	398.238
Amsterdam	4.879.119	Dantumadiel	257.245
Apeldoorn	1.292.936	De Bilt	362.548
Arnhem	1.010.780	De Fryske Marren	723.459
Assen	511.166	De Ronde Venen	406.790
Asten	230.330	De Wolden	441.096
Baarle-Nassau	185.785	Delft	624.146
Baarn	229.357	Den Helder	407.016
Barendrecht	337.631	Deurne	362.787
Barneveld	570.446	Deventer	732.271
Beek	170.612	Diemen	240.003
Beekdaelen	338.456	Dijk en Waard	580.792
Beesel	165.593	Dinkelland	398.337
Berg en Dal	341.898	Doesburg	135.299
Bergeijk	274.657	Doetinchem	453.572
Bergen (L.)	247.352	Dongen	233.806
Bergen (NH.)	328.231	Dordrecht	764.778
Bergen op Zoom	502.105	Drechterland	233.200
Berkelland	578.907	Drimmelen	311.696
Bernheze	327.425	Dronten	653.725
Best	259.265	Druten	204.900
Beuningen	248.194	Duiven	232.296
Beverwijk	301.476	Echt-Susteren	343.399
Bladel	255.100	Edam-Volendam	312.810
Blaricum	139.258	Ede	1.030.545
Bloemendaal	230.640	Eemnes	148.241
Bodegraven-Reeuwijk	331.460	Eemsdelta	598.923
Boekel	160.324	Eersel	257.894
Borger-Odoorn	503.738	Eijsden-Margraten	285.258
Borne	216.255	Eindhoven	1.376.784
Borsele	340.575	Elburg	257.224

Bijlage 3.3.5 Indicatief bedrag Decentralisatie-uitkering Omgevingswet (vervolg)

Decentralisatie-uitkering Invoeringskosten Omgevingswet			
Gemeente	**Bedrag 2022**	**Gemeente**	**Bedrag 2022**
Emmen	992.205	Hilversum	585.928
Enkhuizen	175.482	Hoeksche Waard	817.986
Enschede	1.044.892	Hof van Twente	482.569
Epe	410.412	Hollands Kroon	714.274
Ermelo	300.004	Hoogeveen	494.024
Etten-Leur	352.971	Hoorn	467.152
Geertruidenberg	207.160	Horst aan de Maas	494.308
Geldrop-Mierlo	306.325	Houten	385.259
Gemert-Bakel	359.814	Huizen	294.652
Gennep	206.032	Hulst	431.737
Gilze en Rijen	275.939	IJsselstein	262.914
Goeree-Overflakkee	617.593	Kaag en Braassem	277.677
Goes	367.469	Kampen	502.614
Goirle	236.682	Kapelle	173.070
Gooise Meren	412.992	Katwijk	432.938
Gorinchem	278.910	Kerkrade	323.866
Gouda	463.379	Koggenland	273.147
Groningen	1.473.272	Krimpen aan den IJssel	225.423
Gulpen-Wittem	220.150	Krimpenerwaard	523.254
Haaksbergen	306.990	Laarbeek	244.511
Haarlem	935.019	Land van Cuijk	910.245
Haarlemmermeer	1.097.925	Landgraaf	284.737
Halderberge	305.165	Landsmeer	149.987
Hardenberg	729.387	Lansingerland	451.114
Harderwijk	359.744	Laren	137.922
Hardinxveld-Giessendam	179.011	Leeuwarden	971.306
Harlingen	174.621	Leiden	728.859
Hattem	154.115	Leiderdorp	219.223
Heemskerk	297.660	Leidschendam-Voorburg	494.923
Heemstede	217.501	Lelystad	737.283
Heerde	249.673	Leudal	432.098
Heerenveen	537.898	Leusden	287.958
Heerlen	563.163	Lingewaard	375.515
Heeze-Leende	264.836	Lisse	201.260
Heiloo	210.589	Lochem	477.715
Hellendoorn	404.245	Loon op Zand	242.102
Hellevoetsluis	318.831	Lopik	224.303
Helmond	601.659	Losser	293.383
Hendrik-Ido-Ambacht	238.084	Maasdriel	269.851
Hengelo	550.606	Maasgouw	239.667
Het Hogeland	844.388	Maashorst	517.773
Heumen	195.002	Maassluis	247.701
Heusden	385.022	Maastricht	746.745
Hillegom	194.118	Medemblik	432.986
Hilvarenbeek	251.995	Meerssen	191.471

Bijlage 3.3.5 Indicatief bedrag Decentralisatie-uitkering Omgevingswet (vervolg)

Decentralisatie-uitkering Invoeringskosten Omgevingswet			
Gemeente	**Bedrag 2022**	**Gemeente**	**Bedrag 2022**
Meierijstad	691.013	Peel en Maas	467.849
Meppel	304.355	Pekela	182.769
Middelburg	371.473	Pijnacker-Nootdorp	393.319
Midden-Delfland	218.050	Purmerend	642.441
Midden-Drenthe	617.095	Putten	285.871
Midden-Groningen	687.939	Raalte	451.241
Moerdijk	434.379	Reimerswaal	296.669
Molenlanden	494.976	Renkum	278.439
Montferland	368.797	Renswoude	114.525
Montfoort	178.883	Reusel-De Mierden	219.744
Mook en Middelaar	125.528	Rheden	380.622
Neder-Betuwe	259.121	Rhenen	216.260
Nederweert	265.222	Ridderkerk	331.957
Nieuwegein	420.156	Rijssen-Holten	367.078
Nieuwkoop	302.570	Rijswijk	365.393
Nijkerk	367.261	Roerdalen	269.756
Nijmegen	1.037.335	Roermond	435.574
Nissewaard	587.234	Roosendaal	581.736
Noardeast-Fryslân	718.713	Rotterdam	3.665.484
Noord-Beveland	200.346	Rozendaal	105.414
Noordenveld	448.092	Rucphen	256.051
Noordoostpolder	820.942	Schagen	492.139
Noordwijk	357.443	Scherpenzeel	132.942
Nuenen, Gerwen en Nede	224.959	Schiedam	493.581
Nunspeet	353.234	Schiermonnikoog	115.335
Oegstgeest	202.583	Schouwen-Duiveland	496.335
Oirschot	275.902	's-Gravenhage	2.981.657
Oisterwijk	321.449	's-Hertogenbosch	988.148
Oldambt	515.083	Simpelveld	137.237
Oldebroek	296.726	Sint-Michielsgestel	282.381
Oldenzaal	252.697	Sittard-Geleen	625.148
Olst-Wijhe	286.693	Sliedrecht	211.539
Ommen	360.106	Sluis	495.728
Oost Gelre	340.248	Smallingerland	484.478
Oosterhout	434.502	Soest	358.543
Ooststellingwerf	445.505	Someren	254.792
Oostzaan	128.195	Son en Breugel	184.723
Opmeer	173.480	Stadskanaal	360.239
Opsterland	469.213	Staphorst	303.694
Oss	722.345	Stede Broec	193.474
Oude IJsselstreek	419.619	Steenbergen	353.945
Ouder-Amstel	164.911	Steenwijkerland	615.162
Oudewater	161.102	Stein	216.550
Overbetuwe	435.053	Stichtse Vecht	507.888
Papendrecht	241.515	Súdwest-Fryslân	1.111.614

Bijlage 3.3.5 Indicatief bedrag Decentralisatie-uitkering Omgevingswet (vervolg)

Decentralisatie-uitkering Invoeringskosten Omgevingswet			
Gemeente	**Bedrag 2022**	**Gemeente**	**Bedrag 2022**
Terneuzen	624.544	Waddinxveen	253.328
Terschelling	185.515	Wageningen	303.403
Texel	316.380	Wassenaar	261.360
Teylingen	291.621	Waterland	212.509
Tholen	363.354	Weert	438.978
Tiel	317.903	West Betuwe	570.842
Tilburg	1.348.692	West Maas en Waal	250.898
Tubbergen	339.112	Westerkwartier	797.656
Twenterand	357.200	Westerveld	477.108
Tynaarlo	398.875	Westervoort	150.569
Tytsjerksteradiel	396.166	Westerwolde	507.796
Uitgeest	156.953	Westland	729.211
Uithoorn	241.207	Weststellingwerf	445.434
Urk	189.401	Westvoorne	201.458
Utrecht	2.020.688	Wierden	297.243
Utrechtse Heuvelrug	469.862	Wijchen	351.480
Vaals	143.977	Wijdemeren	244.387
Valkenburg aan de Geul	190.629	Wijk bij Duurstede	241.717
Valkenswaard	287.498	Winterswijk	368.858
Veendam	291.298	Woensdrecht	280.782
Veenendaal	431.618	Woerden	436.005
Veere	326.688	Wormerland	192.293
Veldhoven	335.058	Woudenberg	176.367
Velsen	469.510	Zaanstad	955.455
Venlo	728.997	Zaltbommel	304.407
Venray	472.303	Zandvoort	189.580
Vijfheerenlanden	526.304	Zeewolde	458.672
Vlaardingen	472.168	Zeist	454.470
Vlieland	115.229	Zevenaar	395.504
Vlissingen	332.075	Zoetermeer	748.496
Voerendaal	164.729	Zoeterwoude	134.575
Voorschoten	209.883	Zuidplas	362.258
Voorst	330.138	Zundert	313.087
Vught	295.324	Zutphen	358.807
Waadhoeke	621.195	Zwartewaterland	274.630
Waalre	180.757	Zwijndrecht	318.613
Waalwijk	388.712	Zwolle	857.386
		Totaal	**150.000.000**

Bijlage 3.3.6 Indicatief bedrag decentralisatie-uitkering Wet kwaliteitsborging bouwen (Wkb)

Indicatie decentralisatie-uitkering Wet Kwaliteitsborging Bouwen					
Gemeente	**Bedrag 2022**	**Bedrag 2023**	**Bedrag2024**	**Bedrag 2025**	**Bedrag 2026**
Aa en Hunze	82.537	33.597	33.597	33.597	33.597
Aalsmeer	41.348	16.831	16.831	16.831	16.831
Aalten	51.215	20.847	20.847	20.847	20.847
Achtkarspelen	52.893	21.530	21.530	21.530	21.530
Alblasserdam	29.291	11.923	11.923	11.923	11.923
Albrandswaard	36.439	14.833	14.833	14.833	14.833
Alkmaar	123.513	50.276	50.276	50.276	50.276
Almelo	84.651	34.457	34.457	34.457	34.457
Almere	215.386	87.673	87.673	87.673	87.673
Alphen aan den Rijn	128.750	52.408	52.408	52.408	52.408
Alphen-Chaam	36.440	14.833	14.833	14.833	14.833
Altena	94.672	38.536	38.536	38.536	38.536
Ameland	24.660	10.038	10.038	10.038	10.038
Amersfoort	154.945	63.070	63.070	63.070	63.070
Amstelveen	94.852	38.610	38.610	38.610	38.610
Amsterdam	799.102	325.275	325.275	325.275	325.275
Apeldoorn	211.757	86.196	86.196	86.196	86.196
Arnhem	165.546	67.385	67.385	67.385	67.385
Assen	83.719	34.078	34.078	34.078	34.078
Asten	37.723	15.355	15.355	15.355	15.355
Baarle-Nassau	30.428	12.386	12.386	12.386	12.386
Baarn	37.564	15.290	15.290	15.290	15.290
Barendrecht	55.297	22.509	22.509	22.509	22.509
Barneveld	93.428	38.030	38.030	38.030	38.030
Beek	27.943	11.374	11.374	11.374	11.374
Beekdaelen	55.432	22.564	22.564	22.564	22.564
Beesel	27.121	11.040	11.040	11.040	11.040
Berg en Dal	55.996	22.793	22.793	22.793	22.793
Bergeijk	44.983	18.310	18.310	18.310	18.310
Bergen (L.)	40.511	16.490	16.490	16.490	16.490
Bergen (NH.)	53.758	21.882	21.882	21.882	21.882
Bergen op Zoom	82.235	33.474	33.474	33.474	33.474
Berkelland	94.813	38.594	38.594	38.594	38.594
Bernheze	53.626	21.828	21.828	21.828	21.828
Best	42.462	17.284	17.284	17.284	17.284
Beuningen	40.649	16.546	16.546	16.546	16.546
Beverwijk	49.376	20.098	20.098	20.098	20.098
Bladel	41.780	17.007	17.007	17.007	17.007
Blaricum	22.808	9.284	9.284	9.284	9.284
Bloemendaal	37.774	15.376	15.376	15.376	15.376
Bodegraven-Reeuwijk	54.287	22.097	22.097	22.097	22.097
Boekel	26.258	10.688	10.688	10.688	10.688
Borger-Odoorn	82.502	33.583	33.583	33.583	33.583
Borne	35.418	14.417	14.417	14.417	14.417
Borsele	55.779	22.705	22.705	22.705	22.705

Bijlage 3.3.6 Indicatief bedrag Decentralisatie-uitkering Wet kwaliteitsborging bouw (Wkb) (vervolg)

Indicatie decentralisatie-uitkering Wet Kwaliteitsborging Bouwen					
Gemeente	**Bedrag 2022**	**Bedrag 2023**	**Bedrag2024**	**Bedrag 2025**	**Bedrag 2026**
Boxtel	51.121	20.809	20.809	20.809	20.809
Breda	188.951	76.913	76.913	76.913	76.913
Brielle	30.454	12.396	12.396	12.396	12.396
Bronckhorst	92.918	37.822	37.822	37.822	37.822
Brummen	43.597	17.746	17.746	17.746	17.746
Brunssum	37.201	15.143	15.143	15.143	15.143
Bunnik	30.389	12.370	12.370	12.370	12.370
Bunschoten	34.834	14.179	14.179	14.179	14.179
Buren	57.886	23.563	23.563	23.563	23.563
Capelle aan den IJssel	70.091	28.531	28.531	28.531	28.531
Castricum	50.191	20.430	20.430	20.430	20.430
Coevorden	94.579	38.498	38.498	38.498	38.498
Cranendonck	42.397	17.258	17.258	17.258	17.258
Culemborg	40.620	16.534	16.534	16.534	16.534
Dalfsen	65.223	26.549	26.549	26.549	26.549
Dantumadiel	42.132	17.150	17.150	17.150	17.150
De Bilt	59.378	24.170	24.170	24.170	24.170
De Fryske Marren	118.488	48.231	48.231	48.231	48.231
De Ronde Venen	66.624	27.119	27.119	27.119	27.119
De Wolden	72.243	29.406	29.406	29.406	29.406
Delft	102.223	41.610	41.610	41.610	41.610
Den Helder	66.661	27.134	27.134	27.134	27.134
Deurne	59.417	24.186	24.186	24.186	24.186
Deventer	119.931	48.818	48.818	48.818	48.818
Diemen	39.308	16.000	16.000	16.000	16.000
Dijk en Waard	95.122	38.719	38.719	38.719	38.719
Dinkelland	65.240	26.556	26.556	26.556	26.556
Doesburg	22.159	9.020	9.020	9.020	9.020
Doetinchem	74.286	30.238	30.238	30.238	30.238
Dongen	38.293	15.587	15.587	15.587	15.587
Dordrecht	125.255	50.985	50.985	50.985	50.985
Drechterland	38.194	15.547	15.547	15.547	15.547
Drimmelen	51.050	20.780	20.780	20.780	20.780
Dronten	107.067	43.582	43.582	43.582	43.582
Druten	33.559	13.660	13.660	13.660	13.660
Duiven	38.045	15.486	15.486	15.486	15.486
Echt-Susteren	56.242	22.893	22.893	22.893	22.893
Edam-Volendam	51.232	20.854	20.854	20.854	20.854
Ede	168.783	68.703	68.703	68.703	68.703
Eemnes	24.279	9.883	9.883	9.883	9.883
Eemsdelta	98.092	39.928	39.928	39.928	39.928
Eersel	42.238	17.193	17.193	17.193	17.193
Eijsden-Margraten	46.720	19.017	19.017	19.017	19.017
Eindhoven	225.490	91.786	91.786	91.786	91.786
Elburg	42.128	17.148	17.148	17.148	17.148

Bijlage 3.3.6 Indicatief bedrag Decentralisatie-uitkering Wet kwaliteitsborging bouw (Wkb) (vervolg)

Indicatie decentralisatie-uitkering Wet Kwaliteitsborging Bouwen					
Gemeente	**Bedrag 2022**	**Bedrag 2023**	**Bedrag2024**	**Bedrag 2025**	**Bedrag 2026**
Emmen	162.503	66.147	66.147	66.147	66.147
Enkhuizen	28.740	11.699	11.699	11.699	11.699
Enschede	171.132	69.659	69.659	69.659	69.659
Epe	67.217	27.361	27.361	27.361	27.361
Ermelo	49.135	20.000	20.000	20.000	20.000
Etten-Leur	57.810	23.531	23.531	23.531	23.531
Geertruidenberg	33.929	13.811	13.811	13.811	13.811
Geldrop-Mierlo	50.170	20.422	20.422	20.422	20.422
Gemert-Bakel	58.930	23.988	23.988	23.988	23.988
Gennep	33.744	13.735	13.735	13.735	13.735
Gilze en Rijen	45.193	18.396	18.396	18.396	18.396
Goeree-Overflakkee	101.149	41.173	41.173	41.173	41.173
Goes	60.184	24.498	24.498	24.498	24.498
Goirle	38.764	15.779	15.779	15.779	15.779
Gooise Meren	67.640	27.533	27.533	27.533	27.533
Gorinchem	45.680	18.594	18.594	18.594	18.594
Gouda	75.892	30.892	30.892	30.892	30.892
Groningen	241.293	98.218	98.218	98.218	98.218
Gulpen-Wittem	36.056	14.677	14.677	14.677	14.677
Haaksbergen	50.279	20.466	20.466	20.466	20.466
Haarlem	153.137	62.335	62.335	62.335	62.335
Haarlemmermeer	179.818	73.195	73.195	73.195	73.195
Halderberge	49.980	20.344	20.344	20.344	20.344
Hardenberg	119.459	48.626	48.626	48.626	48.626
Harderwijk	58.919	23.983	23.983	23.983	23.983
Hardinxveld-Giessendar	29.318	11.934	11.934	11.934	11.934
Harlingen	28.599	11.641	11.641	11.641	11.641
Hattem	25.241	10.274	10.274	10.274	10.274
Heemskerk	48.751	19.844	19.844	19.844	19.844
Heemstede	35.622	14.500	14.500	14.500	14.500
Heerde	40.891	16.645	16.645	16.645	16.645
Heerenveen	88.097	35.860	35.860	35.860	35.860
Heerlen	92.235	37.544	37.544	37.544	37.544
Heeze-Leende	43.375	17.656	17.656	17.656	17.656
Heiloo	34.490	14.039	14.039	14.039	14.039
Hellendoorn	66.207	26.950	26.950	26.950	26.950
Hellevoetsluis	52.218	21.255	21.255	21.255	21.255
Helmond	98.540	40.111	40.111	40.111	40.111
Hendrik-Ido-Ambacht	38.993	15.872	15.872	15.872	15.872
Hengelo	90.178	36.707	36.707	36.707	36.707
Het Hogeland	138.294	56.293	56.293	56.293	56.293
Heumen	31.937	13.000	13.000	13.000	13.000
Heusden	63.059	25.668	25.668	25.668	25.668
Hillegom	31.793	12.941	12.941	12.941	12.941
Hilvarenbeek	41.272	16.800	16.800	16.800	16.800

Bijlage 3.3.6 Indicatief bedrag Decentralisatie-uitkering Wet kwaliteitsborging bouw (Wkb) (vervolg)

Indicatie decentralisatie-uitkering Wet Kwaliteitsborging Bouwen					
Gemeente	**Bedrag 2022**	**Bedrag 2023**	**Bedrag2024**	**Bedrag 2025**	**Bedrag 2026**
Hilversum	95.963	39.062	39.062	39.062	39.062
Hoeksche Waard	133.970	54.532	54.532	54.532	54.532
Hof van Twente	79.035	32.171	32.171	32.171	32.171
Hollands Kroon	116.984	47.618	47.618	47.618	47.618
Hoogeveen	80.911	32.935	32.935	32.935	32.935
Hoorn	76.510	31.143	31.143	31.143	31.143
Horst aan de Maas	80.958	32.954	32.954	32.954	32.954
Houten	63.098	25.684	25.684	25.684	25.684
Huizen	48.258	19.643	19.643	19.643	19.643
Hulst	70.710	28.782	28.782	28.782	28.782
IJsselstein	43.060	17.528	17.528	17.528	17.528
Kaag en Braassem	45.478	18.512	18.512	18.512	18.512
Kampen	82.318	33.508	33.508	33.508	33.508
Kapelle	28.345	11.538	11.538	11.538	11.538
Katwijk	70.907	28.863	28.863	28.863	28.863
Kerkrade	53.043	21.591	21.591	21.591	21.591
Koggenland	44.736	18.210	18.210	18.210	18.210
Krimpen aan den IJssel	36.920	15.028	15.028	15.028	15.028
Krimpenerwaard	85.699	34.884	34.884	34.884	34.884
Laarbeek	40.046	16.301	16.301	16.301	16.301
Land van Cuijk	149.080	60.683	60.683	60.683	60.683
Landgraaf	46.634	18.982	18.982	18.982	18.982
Landsmeer	24.565	9.999	9.999	9.999	9.999
Lansingerland	73.883	30.074	30.074	30.074	30.074
Laren	22.589	9.195	9.195	9.195	9.195
Leeuwarden	159.081	64.754	64.754	64.754	64.754
Leiden	119.373	48.591	48.591	48.591	48.591
Leiderdorp	35.904	14.615	14.615	14.615	14.615
Leidschendam-Voorbur	81.058	32.995	32.995	32.995	32.995
Lelystad	120.752	49.152	49.152	49.152	49.152
Leudal	70.769	28.807	28.807	28.807	28.807
Leusden	47.162	19.197	19.197	19.197	19.197
Lingewaard	61.502	25.034	25.034	25.034	25.034
Lisse	32.962	13.417	13.417	13.417	13.417
Lochem	78.240	31.848	31.848	31.848	31.848
Loon op Zand	39.651	16.140	16.140	16.140	16.140
Lopik	36.736	14.954	14.954	14.954	14.954
Losser	48.050	19.559	19.559	19.559	19.559
Maasdriel	44.196	17.990	17.990	17.990	17.990
Maasgouw	39.253	15.978	15.978	15.978	15.978
Maashorst	84.801	34.518	34.518	34.518	34.518
Maassluis	40.569	16.513	16.513	16.513	16.513
Maastricht	122.302	49.783	49.783	49.783	49.783
Medemblik	70.914	28.866	28.866	28.866	28.866
Meerssen	31.359	12.765	12.765	12.765	12.765

Bijlage 3.3.6 Indicatief bedrag Decentralisatie-uitkering Wet kwaliteitsborging bouw (Wkb) (vervolg)

Indicatie decentralisatie-uitkering Wet Kwaliteitsborging Bouwen					
Gemeente	**Bedrag 2022**	**Bedrag 2023**	**Bedrag2024**	**Bedrag 2025**	**Bedrag 2026**
Meierijstad	113.174	46.068	46.068	46.068	46.068
Meppel	49.847	20.290	20.290	20.290	20.290
Middelburg	60.840	24.765	24.765	24.765	24.765
Midden-Delfland	35.712	14.537	14.537	14.537	14.537
Midden-Drenthe	101.068	41.140	41.140	41.140	41.140
Midden-Groningen	112.671	45.863	45.863	45.863	45.863
Moerdijk	71.143	28.959	28.959	28.959	28.959
Molenlanden	81.067	32.998	32.998	32.998	32.998
Montferland	60.402	24.586	24.586	24.586	24.586
Montfoort	29.298	11.926	11.926	11.926	11.926
Mook en Middelaar	20.559	8.369	8.369	8.369	8.369
Neder-Betuwe	42.439	17.275	17.275	17.275	17.275
Nederweert	43.438	17.681	17.681	17.681	17.681
Nieuwegein	68.813	28.010	28.010	28.010	28.010
Nieuwkoop	49.555	20.171	20.171	20.171	20.171
Nijkerk	60.150	24.484	24.484	24.484	24.484
Nijmegen	169.895	69.156	69.156	69.156	69.156
Nissewaard	96.177	39.149	39.149	39.149	39.149
Noardeast-Fryslân	117.711	47.914	47.914	47.914	47.914
Noord-Beveland	32.813	13.356	13.356	13.356	13.356
Noordenveld	73.388	29.873	29.873	29.873	29.873
Noordoostpolder	134.454	54.729	54.729	54.729	54.729
Noordwijk	58.542	23.830	23.830	23.830	23.830
Nuenen, Gerwen en Ne	36.844	14.997	14.997	14.997	14.997
Nunspeet	57.853	23.549	23.549	23.549	23.549
Oegstgeest	33.179	13.506	13.506	13.506	13.506
Oirschot	45.187	18.393	18.393	18.393	18.393
Oisterwijk	52.647	21.430	21.430	21.430	21.430
Oldambt	84.360	34.339	34.339	34.339	34.339
Oldebroek	48.598	19.782	19.782	19.782	19.782
Oldenzaal	41.387	16.846	16.846	16.846	16.846
Olst-Wijhe	46.955	19.113	19.113	19.113	19.113
Ommen	58.978	24.007	24.007	24.007	24.007
Oost Gelre	55.726	22.683	22.683	22.683	22.683
Oosterhout	71.163	28.967	28.967	28.967	28.967
Ooststellingwerf	72.965	29.700	29.700	29.700	29.700
Oostzaan	20.996	8.546	8.546	8.546	8.546
Opmeer	28.413	11.565	11.565	11.565	11.565
Opsterland	76.848	31.281	31.281	31.281	31.281
Oss	118.306	48.156	48.156	48.156	48.156
Oude IJsselstreek	68.725	27.975	27.975	27.975	27.975
Ouder-Amstel	27.009	10.994	10.994	10.994	10.994
Oudewater	26.385	10.740	10.740	10.740	10.740
Overbetuwe	71.253	29.004	29.004	29.004	29.004
Papendrecht	39.555	16.101	16.101	16.101	16.101

Bijlage 3.3.6 Indicatief bedrag Decentralisatie-uitkering Wet kwaliteitsborging bouw (Wkb) (vervolg)

Indicatie decentralisatie-uitkering Wet Kwaliteitsborging Bouwen					
Gemeente	**Bedrag 2022**	**Bedrag 2023**	**Bedrag2024**	**Bedrag 2025**	**Bedrag 2026**
Peel en Maas	76.624	31.190	31.190	31.190	31.190
Pekela	29.934	12.185	12.185	12.185	12.185
Pijnacker-Nootdorp	64.418	26.221	26.221	26.221	26.221
Purmerend	105.219	42.829	42.829	42.829	42.829
Putten	46.820	19.058	19.058	19.058	19.058
Raalte	73.904	30.083	30.083	30.083	30.083
Reimerswaal	48.588	19.778	19.778	19.778	19.778
Renkum	45.603	18.563	18.563	18.563	18.563
Renswoude	18.757	7.635	7.635	7.635	7.635
Reusel-De Mierden	35.990	14.650	14.650	14.650	14.650
Rheden	62.338	25.375	25.375	25.375	25.375
Rhenen	35.419	14.417	14.417	14.417	14.417
Ridderkerk	54.368	22.130	22.130	22.130	22.130
Rijssen-Holten	60.120	24.472	24.472	24.472	24.472
Rijswijk	59.844	24.360	24.360	24.360	24.360
Roerdalen	44.181	17.984	17.984	17.984	17.984
Roermond	71.338	29.038	29.038	29.038	29.038
Roosendaal	95.277	38.782	38.782	38.782	38.782
Rotterdam	600.333	244.366	244.366	244.366	244.366
Rozendaal	17.265	7.028	7.028	7.028	7.028
Rucphen	41.936	17.070	17.070	17.070	17.070
Schagen	80.603	32.809	32.809	32.809	32.809
Scherpenzeel	21.773	8.863	8.863	8.863	8.863
Schiedam	80.839	32.905	32.905	32.905	32.905
Schiermonnikoog	18.890	7.689	7.689	7.689	7.689
Schouwen-Duiveland	81.290	33.089	33.089	33.089	33.089
's-Gravenhage	488.336	198.777	198.777	198.777	198.777
's-Hertogenbosch	161.839	65.877	65.877	65.877	65.877
Simpelveld	22.477	9.149	9.149	9.149	9.149
Sint-Michielsgestel	46.248	18.825	18.825	18.825	18.825
Sittard-Geleen	102.387	41.677	41.677	41.677	41.677
Sliedrecht	34.646	14.103	14.103	14.103	14.103
Sluis	81.190	33.049	33.049	33.049	33.049
Smallingerland	79.348	32.299	32.299	32.299	32.299
Soest	58.722	23.903	23.903	23.903	23.903
Someren	41.730	16.986	16.986	16.986	16.986
Son en Breugel	30.254	12.315	12.315	12.315	12.315
Stadskanaal	59.000	24.016	24.016	24.016	24.016
Staphorst	49.739	20.246	20.246	20.246	20.246
Stede Broec	31.687	12.898	12.898	12.898	12.898
Steenbergen	57.969	23.596	23.596	23.596	23.596
Steenwijkerland	100.751	41.011	41.011	41.011	41.011
Stein	35.467	14.437	14.437	14.437	14.437
Stichtse Vecht	83.182	33.859	33.859	33.859	33.859
Súdwest-Fryslân	182.060	74.108	74.108	74.108	74.108

Bijlage 3.3.6 Indicatief bedrag Decentralisatie-uitkering Wet kwaliteitsborging bouw (Wkb) (vervolg)

Indicatie decentralisatie-uitkering Wet Kwaliteitsborging Bouwen					
Gemeente	**Bedrag 2022**	**Bedrag 2023**	**Bedrag2024**	**Bedrag 2025**	**Bedrag 2026**
Terneuzen	102.288	41.636	41.636	41.636	41.636
Terschelling	30.384	12.368	12.368	12.368	12.368
Texel	51.817	21.092	21.092	21.092	21.092
Teylingen	47.762	19.441	19.441	19.441	19.441
Tholen	59.510	24.224	24.224	24.224	24.224
Tiel	52.066	21.194	21.194	21.194	21.194
Tilburg	220.889	89.913	89.913	89.913	89.913
Tubbergen	55.540	22.607	22.607	22.607	22.607
Twenterand	58.502	23.813	23.813	23.813	23.813
Tynaarlo	65.328	26.592	26.592	26.592	26.592
Tytsjerksteradiel	64.884	26.411	26.411	26.411	26.411
Uitgeest	25.706	10.464	10.464	10.464	10.464
Uithoorn	39.505	16.080	16.080	16.080	16.080
Urk	31.020	12.627	12.627	12.627	12.627
Utrecht	330.948	134.713	134.713	134.713	134.713
Utrechtse Heuvelrug	76.954	31.324	31.324	31.324	31.324
Vaals	23.580	9.598	9.598	9.598	9.598
Valkenburg aan de Geul	31.221	12.709	12.709	12.709	12.709
Valkenswaard	47.086	19.167	19.167	19.167	19.167
Veendam	47.709	19.420	19.420	19.420	19.420
Veenendaal	70.690	28.775	28.775	28.775	28.775
Veere	53.505	21.779	21.779	21.779	21.779
Veldhoven	54.876	22.337	22.337	22.337	22.337
Velsen	76.896	31.301	31.301	31.301	31.301
Venlo	119.395	48.600	48.600	48.600	48.600
Venray	77.354	31.487	31.487	31.487	31.487
Vijfheerenlanden	86.198	35.087	35.087	35.087	35.087
Vlaardingen	77.332	31.478	31.478	31.478	31.478
Vlieland	18.872	7.682	7.682	7.682	7.682
Vlissingen	54.387	22.138	22.138	22.138	22.138
Voerendaal	26.979	10.982	10.982	10.982	10.982
Voorschoten	34.375	13.992	13.992	13.992	13.992
Voorst	54.070	22.009	22.009	22.009	22.009
Vught	48.368	19.688	19.688	19.688	19.688
Waadhoeke	101.739	41.413	41.413	41.413	41.413
Waalre	29.604	12.050	12.050	12.050	12.050
Waalwijk	63.663	25.914	25.914	25.914	25.914
Waddinxveen	41.490	16.889	16.889	16.889	16.889
Wageningen	49.691	20.227	20.227	20.227	20.227
Wassenaar	42.806	17.424	17.424	17.424	17.424
Waterland	34.805	14.167	14.167	14.167	14.167
Weert	71.896	29.265	29.265	29.265	29.265
West Betuwe	93.493	38.056	38.056	38.056	38.056
West Maas en Waal	41.092	16.727	16.727	16.727	16.727
Westerkwartier	130.640	53.177	53.177	53.177	53.177

Bijlage 3.3.6 Indicatief bedrag Decentralisatie-uitkering Wet kwaliteitsborging bouw (Wkb) (vervolg)

Indicatie decentralisatie-uitkering Wet Kwaliteitsborging Bouwen					
Gemeente	**Bedrag 2022**	**Bedrag 2023**	**Bedrag2024**	**Bedrag 2025**	**Bedrag 2026**
Westerveld	78.141	31.807	31.807	31.807	31.807
Westervoort	24.660	10.038	10.038	10.038	10.038
Westerwolde	83.167	33.853	33.853	33.853	33.853
Westland	119.430	48.614	48.614	48.614	48.614
Weststellingwerf	72.953	29.696	29.696	29.696	29.696
Westvoorne	32.995	13.431	13.431	13.431	13.431
Wierden	48.682	19.816	19.816	19.816	19.816
Wijchen	57.565	23.432	23.432	23.432	23.432
Wijdemeren	40.026	16.292	16.292	16.292	16.292
Wijk bij Duurstede	39.588	16.114	16.114	16.114	16.114
Winterswijk	60.412	24.591	24.591	24.591	24.591
Woensdrecht	45.986	18.719	18.719	18.719	18.719
Woerden	71.409	29.067	29.067	29.067	29.067
Wormerland	31.494	12.820	12.820	12.820	12.820
Woudenberg	28.885	11.758	11.758	11.758	11.758
Zaanstad	156.484	63.697	63.697	63.697	63.697
Zaltbommel	49.856	20.294	20.294	20.294	20.294
Zandvoort	31.049	12.639	12.639	12.639	12.639
Zeewolde	75.121	30.578	30.578	30.578	30.578
Zeist	74.433	30.298	30.298	30.298	30.298
Zevenaar	64.776	26.367	26.367	26.367	26.367
Zoetermeer	122.589	49.900	49.900	49.900	49.900
Zoeterwoude	22.041	8.972	8.972	8.972	8.972
Zuidplas	59.331	24.151	24.151	24.151	24.151
Zundert	51.277	20.872	20.872	20.872	20.872
Zutphen	58.765	23.920	23.920	23.920	23.920
Zwartewaterland	44.979	18.309	18.309	18.309	18.309
Zwijndrecht	52.183	21.241	21.241	21.241	21.241
Zwolle	140.423	57.159	57.159	57.159	57.159
Totaal	**24.567.000**	**10.000.000**	**10.000.000**	**10.000.000**	**10.000.000**

Bijlage 4.11 Redelijk peil 2023

De Financiële-verhoudingswet (Fvw) bepaalt dat de eigen inkomsten van een gemeente een bepaald redelijk peil moeten hebben, wil zij in aanmerking komen voor een aanvullende uitkering op basis van artikel 12 Fvw. Daarbij gaat het om de eigen inkomsten uit:

1. de onroerende-zaakbelastingen (OZB);
2. de rioolheffingen;
3. de afvalstoffenheffingen en reinigingsrechten.

Onroerende-zaakbelastingen (OZB)

Het redelijk peil voor de OZB wordt berekend via onderstaande tabel.

Totaal WOZ-waarde woningen 2022	*[1]*
Totaal WOZ-waarde niet woningen gebruikers 2022	*[2]*
Totaal WOZ-waarde niet woningen eigenaren 2022	*[3]*
Totaal OZB-opbrengst o.b.v. totaal WOZ-waarde 2022	*[4]*
Totaal onderdekking reiniging/afvalstoffen 2022	*[5]*
Totaal onderdekking riolering 2022	*[6]*
Totaal OZB-opbrengst o.b.v. totaal WOZ-waarde gecorrigeerd voor onderdekking reiniging/afvalstoffen en riool 2022	*[7=4-5-6]*
Werkelijk gewogen landelijk gemiddelde OZB-percentage van de gecorrigeerde WOZ-waarde 2022	*[8=(7/(1+2+3)*100]*
Percentage van de WOZ-waarde voor toelating tot artikel 12 voor het jaar 2023	*[9=8*1,20]*

Op basis van deze tabel is het percentage van de WOZ-waarde voor toelating tot artikel 12 voor het jaar 2023 (redelijk peil OZB) vastgesteld op **0,1729**.

Voor de WOZ-waarden worden de gegevens gebruikt van het CBS die ook voor het gemeentefonds gehanteerd worden (betaalmaand februari 2022). Voor de berekening van de totale OZB-opbrengst wordt gebruik gemaakt van de gegevens (OZB-percentages) van de Monitor inkomsten uit lokale heffingen. Voor de berekening van de onderdekking reiniging en riolering wordt gebruik gemaakt van de Informatie voor derden (taakvelden) begrotingen 2022.

Artikel 12-gemeenten moeten gedurende de hele looptijd van de aanvraag en van de toekenning van de aanvullende uitkering blijven voldoen aan het jaarlijks in deze circulaire vastgestelde redelijk peil van de eigen inkomsten. Voor de lopende artikel 12-trajecten kan hier door een bijzonder voorschrift van worden afgeweken.

Berekening gemiddelde OZB-tarief in een gemeente

Uit vragen van gemeenten is in het verleden gebleken dat niet geheel duidelijk is op welke wijze het gewogen gemiddelde OZB-tarief ofwel het percentage voor de toelating tot artikel 12 van de eigen gemeente moet worden berekend. De berekening, zoals die hierboven is

opgenomen, is niet bestemd voor gemeenten om het gemiddelde OZB-tarief in de eigen gemeente te berekenen, maar geeft inzicht in de wijze waarop het normtarief OZB voor de toelating tot artikel 12 door het ministerie van BZK wordt berekend. Daarom is in de handleiding artikel 12 de volgende passage opgenomen:

Het gewogen gemiddelde OZB-tarief ofwel het percentage voor de toelating tot artikel 12 moet op de volgende wijze worden berekend:

(PEW x WW + PGNW x WNWG + PENW x WNWE) / (WW+WNWG+WNWE)

waarbij:
PEW = OZB-percentage eigenaar woning;
PGNW = OZB-percentage gebruiker niet-woning;
PENW = OZB-percentage eigenaar niet-woning;
WW = waarde woningen;
WNWG = waarde niet-woningen gebruikers;
WNWE = waarde niet-woningen eigenaren.

Indien de uitkomst van de berekening hoger is dan het landelijke gemiddelde OZB-percentage voor toelating tot artikel 12, dan voldoet de gemeente aan dit onderdeel voor toelating. Hierbij wordt uitgegaan van de veronderstelling dat bij de riolering én de reiniging sprake is van 100% lastendekkendheid. Een eventuele onderdekking bij de reiniging en/of riolering moet worden gecompenseerd door een daarmee overeenkomende verhoging van het (gemiddelde) percentage WOZ-waarde. Voor de berekening van het gemiddelde OZB-percentage bij de toelating tot artikel 12 wordt uitgegaan van de WOZ-gegevens per 1 januari van het jaar waarop de aanvraag betrekking heeft en de OZB-percentages van het jaar waarop de aanvraag betrekking heeft.

Riool- en afvalstoffenheffing en reinigingsrechten
Voor de onderdelen riolering, afvalstoffen en reiniging moet er sprake zijn van tarieven die resulteren in 100% lastendekkendheid. Dit uitgangspunt volstaat bij de beoordeling van de hoogte van deze heffingen of zij voldoen aan het redelijke peil. Van een minimumtarief per aansluiting is in dit verband dan ook geen sprake meer. Een eventuele onderdekking op de onderdelen riolering, afvalstoffen en reiniging moet gecompenseerd worden door extra baten uit de OZB boven de 120%.

Deze brochure is een uitgave van:
Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties
BFR/Bekostiging Binnenlands Bestuur
Postbus 20011 | 2500 EA Den Haag

Mei 2022

WERKORGANISATIE
Druten Wijchen
Concept Integraal plan WDW
Begrotingswijziging 2023
24 mei 2022

1. Bestuurlijke samenvatting en verwijzingen

1.1 Inleiding

De WDW is in mei 2018 opgestart en komt vanuit een basis op orde situatie langzamerhand in een doorontwikkelingsfase, waarbij aannames uit 2018 aan 'finetuning' toe zijn. Bovendien heeft de WDW, na een periode van opstart, vanaf 2020 gewerkt binnen omstandigheden (corona, ziekteverzuim, niet naar kantoor en hybride werken), die niet bevorderlijk zijn geweest voor verdere professionalisering. Grofweg gesteld, is met vereende inspanning 'de tent' opengehouden en is getracht de collegeprogramma's te realiseren. Met succes, maar het heeft ook een zware wissel getrokken.

Bij de opbouw van de WDW-begroting 2023 in het eerste kwartaal van dit jaar, is duidelijk geworden dat de formatie binnen de WDW knelt. Daarover heeft bestuurlijk overleg plaatsgevonden. Besloten is dit verder in kaart te brengen, een technische begroting voor 2023 op te maken en te komen met een doorwrocht plan voor de WDW bij de begrotingen voor de gemeenten Druten en Wijchen.

Daarbij is afgesproken dit plan niet te beperken tot alleen de formatie. Colleges hebben aangegeven op bepaalde punten enkele aanpassingen te willen zien in de WDW-organisatie. Dit, om meer comfort te ervaren vanuit de organisatie naar de besturen toe.
Daarnaast zijn er ook ambities aangegeven over de doorontwikkeling van de WDW op basis van het actieplan doorontwikkeling WDW.
Daardoor is dit plan meer integraal van karakter geworden.

Directie en management hechten eraan hier te benadrukken, dat dit plan is opgesteld vanuit onze managementverantwoordelijkheid. Gegeven de financiële situatie van de gemeenten is de politieke lading van dit plan ons zeer wel duidelijk.

1.2 Samenvatting van dit plan

In dit plan behandelen we achtereenvolgens:

1. De WDW-organisatie:
    a. Organisatieontwikkeling en organisatorische inrichting;
    b. Opleidingsplan en informatie beleidsplan;
    c. De voortgang op de taakstelling van de WDW.
2. Extra capaciteit voor de formatie.
3. Bestuurlijke afspraken met het oog op de vluchtelingenopvang Oekraïne.

Kort behandelen we in deze Bestuurlijke samenvatting bovenstaande punten en de kern van de achtergrond ervan. De financiële gevolgen ervan presenteren we aan het einde van dit hoofdstuk (1.4). Daarin staan ook verwijzingen opgenomen naar de paragrafen, waarin bovenstaande punten gedetailleerder uiteen gezet zijn.

Ad 1b. De WDW-organisatie: <u>Organisatieontwikkeling en –inrichting</u>
Omdat de doorontwikkeling van de organisatie vooral voortvloeit uit eigen ambities, hebben we als directie en management gemeend dit op bepaalde punten iets te temperen voor 2022. Dit, mede ook met het oog op de vluchtelingenopvang die wederom veel van de organisatie vraagt.

Daarentegen hebben we ons wel gericht op de vragen vanuit de colleges met betrekking tot de organisatorische inrichting. Deze spitsen zich toe op twee punten:

1. Heb oog voor meer coördinerende sturing bij achterblijven Zelforganisatie in teams.
2. Zorg voor ondersteuning bij de ervaren ondoorgrondelijkheid van de organisatie.
3. Zorg voor afstemming in team- en domein overstijgende kwesties (integraal).

Ad 1b. De WDW-organisatie: <u>Opleidingsplan en informatie beleidsplan</u>
In een moeilijke arbeidsmarkt is het belangrijk om ons als werkorganisatie goed te positioneren. Een groot verloop betekent ook kansen in onze werving van nieuwe potentiele medewerkers. We moeten ons, als werkgever, dan wel aantrekkelijk maken en houden.

Ons opleidingsplan en -budget biedt daartoe weinig mogelijkheden. Bovendien sluit het, voor wat betreft de budgettaire ruimte, niet aan op ambities voor doorontwikkeling, die middels het actieplan doorontwikkeling WDW bestuurlijk zijn vastgesteld.
De ruimte in het opleidingsbudget is momenteel 1% van de loonsom. Dit is niet vergelijkbaar met de sector gemeenten. Generiek in de sector gemeenten is rond de 2%.

In lijn met het bedrijfsplan van de WDW, staat 2021 en 2022 in het teken van de fundamenten van de ICT. Kern-applicaties (sociaal domein, burgerzaken, gegevensdistributie, HRM, VTH) worden geïmplementeerd en geharmoniseerd. Daarmee worden belangrijke efficiencyslagen gemaakt. Daarover meer bij de taakstelling van de WDW.
Tegelijkertijd wordt op dit moment een plan opgemaakt, hoe we vanuit dit fundament kunnen doorgroeien naar een eigentijdse ICT. Ook dit positioneert in de arbeidsmarkt.

Ad 1c: De WDW-organisatie: Voortgang op de taakstelling WDW
In de voorbesprekingen met het bestuur is vaker het punt 'waar kan het minder in de formatie' aangestipt. Terecht punt.
In 2018 is de WDW gestart met de taakstellende opgave om 600K in te krimpen op de personeelsbegroting. Tot 2022 hebben we dit op kunnen vangen in onze reserves. Deze zijn uitgeput vanaf 2023. Het opvangen van deze taakstellende opgave lukt niet (volledig) in 2022, vanwege vertragingen in de ICT-operatie in 2018-2019.
Vanaf begrotingsjaar 2024 verwachten we dit wel volledig waar te maken.

Ad 2. Extra capaciteit voor de formatie
Vanaf de start van de WDW in 2018 is de omvang van de formatie redelijk constant gebleven[1], op enkele uitbreidingen na op het gebied van versnelling woningbouw. In de WDW-begrotingen van de afgelopen jaren heeft het bestuur van de WDW naar beide gemeenten aangegeven, niet te komen met uitzetting.
Bovenliggende reden daarvoor was de financiële situatie in de gemeenten.

Daarbij is in de WDW-begrotingen ook steeds aangegeven dat directie en management extra kosten, die gepaard gaan met ambities van de besturen én professionalisering van de organisatie wel onderkennen, maar het niet realistisch vinden om hiervoor met een uitzetting te komen naar de gemeenten op dat moment.

Ondertussen zien we een aantal knelpunten ontstaan in de organisatie, zoals:
1. Een aantal maatschappelijke ontwikkelingen die leiden tot verhoogde inzet op een aantal specifieke gebieden zoals handhaving, veiligheid, externe publieke communicatie en verhoogde aanvragen in het sociaal domein. Meest actuele voorbeelden zijn de gevolgen van corona (ziekteverzuim) en de Oekraïne-crisis.
2. Een krappe arbeidsmarkt, waardoor de WDW er moeizaam in slaagt een aantal vacatures in te vullen op specifieke plekken in de organisatie. Dit leidt op zijn beurt tot een verhoogde inhuur van personeel en zet druk op de bestaande personeelsbudgetten.
3. Een krappe formatie die, gegeven de bestuurlijke ambities van twee gemeenten én de ambitie van professionalisering van de organisatie én efficiencykwesties als gevolg van het bedienen van twee besturen, wordt geconfronteerd met een hoge werkdruk. Dit, met een risico op oververhitting. Een verhoogd ziekteverzuim (8,2% over het eerste kwartaal 2022) geeft daar blijk van volgens, rapportages van de bedrijfsarts.
4. Op een aantal punten gaat dit ten koste van rollen van medewerkers, die los staan van hun primaire functie. We noemen hier rollen in de ARBO-organisatie, rollen binnen de OR en rollen op het gebied van de kwaliteit van communicatie (taalcoaches). In een aantal gevallen betekent dit risico's op wettelijke verplichtingen.

[1] Behoudens formatie in het kader van wettelijke ontwikkelingen, CAO en formatie waarvoor direct dekking is meegekomen via (rijks)uitkeringen.

De stretch in de organisatie is knellend. Dit gaat ten koste van óf de snelheid óf de kwaliteit van dienstverlening óf de menselijk maat.

In onze voorbesprekingen met het bestuur is aangegeven de uitzettingen in de formatieve capaciteit als het ware te 'labelen'. Dit is in het totaaloverzicht (1.4) van deze bestuurlijke samenvatting gedaan naar de categorieën:
1. Wettelijke verplichting
2. Efficiencykwesties als gevolg van het bedienen van twee besturen
3. Maatschappelijke ontwikkeling
4. Eigen ambitie

Ad 3: Vluchtelingenopvang Oekraïne
Afsluitend zullen we in dit plan nog kort stilstaan bij de bestuurlijke afspraken rondom de vluchtelingenopvang uit de Oekraïne en de gevolgen daarvan voor de capaciteit in de WDW-organisatie in 2022.

1.3 Aanvullende context
In de eerste besprekingen over dit plan met het WDW-bestuur, zijn een aantal algemene vraagpunten naar voren gekomen. Deze worden in het onderstaande kort uitgewerkt om op die manier Bestuurders meer context mee te geven bij dit plan en de noodzaak ervan.

Wat is de ambitie van dit integrale plan? En kan de ambitie ook minder?
Dit plan brengt de formatie in evenwicht met de 'workload' vanuit de huidige ambities. Mocht het bestuur besluiten tot vermindering van de aangevraagde uitzetting op formatie in dit plan, dan moeten we bestuurlijk gaan aangeven welke taken stoppen of minder kwalitatief worden ingestoken. Daarbij is het belangrijk om ons te realiseren dat veel van de aangevraagde uitzetting op formatie ook een relatie met wettelijke verplichting heeft (zie tabel 1.4).

De ambitie met betrekking tot de organisatieontwikkeling is een eigen ambitie en wordt getemporiseerd (zie hierboven onder 1b). Dit is van invloed op het 'op vlieghoogte' krijgen van de organisatie (tempo). In het algemeen denken we dat we met dit plan de organisatie in vier jaren 'op vlieghoogte' hebben.

Belangrijk is om als bestuur, MT en directie van de WDW te zorgen dat capaciteit en workload met elkaar in evenwicht blijft. Dat betekent ook overleg met bestuur en colleges over de impact van de collegeprogramma's.

We zijn daarbij ook afhankelijk van ontwikkelingen vanuit de rijksoverheid (net zoals bijvoorbeeld bij omgevingswet, drie decentralisaties), waarbij het nog vaak onzeker is of de hoeveelheid gedecentraliseerde taken correspondeert met de budgetten die meekomen.

Wat is de oorzaak van dit plotselinge andere beeld van de situatie?
Bij begroting 2020 en 2021 is steeds aangegeven dat de formatie in de WDW knellend is. De financiële situatie van de gemeenten, maakten dat wij niet tot uitzetting zijn overgegaan. Denkt u daarbij nog even terug aan Taskforce bezuiniging Druten.

Bestuurlijke ambities hebben wij gedurende die periode incidenteel vaak opgevangen in onze eigen reserves (bedrijfsvoeringsbudget). Dit heeft geleid tot een aantal overbezettingen binnen teams, die we niet structureel kunnen opvangen.
Daarbij is gedurende 2020-2021 het ziekteverzuim aanzienlijk opgelopen als gevolg van Corona. Dit heeft nog steeds effect. Dat is ook een landelijk beeld. In ander sectoren is dit nog sterker het geval.

Reflectie op Zelforganisatie en de Managementstructuur?
Als het gaat om doorontwikkeling houdt directie en management vast aan de koers van het bedrijfsplan, dat onlangs ook bestuurlijk is bekrachtigd met het actieplan doorontwikkeling WDW.

Zelforganisatie als organisatieconcept, in de zin van meer eigenaarschap en meer initiatief op het operationele niveau in de teams, is eigentijds en nodig om in te kunnen spelen op ontwikkelingen in de maatschappij die steeds sneller gaan. Deze ideologie is eveneens een belangrijke propositie in een arbeidsmarkt met jonge mensen.

Directie en management realiseert zich dat dit niet op alle plaatsen in de organisatie even soepel verloopt. Daarom is in het plan aangegeven dat er extra sturing wordt gerealiseerd bij teams waar dat nodig is en waar de aandacht van de domeinmanager vanwege de span of control niet afdoende is. De extra sturing halen wij voor een deel weg bij de coaches, die de ontwikkeling van zelforganisatie begeleiden in de WDW.

Evaluatie van de Managementstructuur staat op de termijnagenda van het MT. We komen hier later dit jaar op terug.

<u>Het moet altijd meer? Waar kan de formatie minder?</u>
De WDW realiseert vanaf 2024 haar taakstelling, die ze heeft meegekregen in 2018. Dat betekent ruim € 700K structureel minder op de formatiebegroting. De taakstelling wordt gefaseerd gerealiseerd en per jaar in de formatiebegroting verwerkt. Zie daarvoor ook onder 1.2 (inhoud plan, 1c.)

De oorspronkelijke taakstelling op personeel hebben we tot 2022 op kunnen opvangen uit de, bij de start ingebrachte, reserves. Vanaf 2022 moeten we deze taakstelling feitelijk zelf opvangen in de formatiebegroting.
Dit lukt nog niet (volledig) vanaf 2022, omdat we vertraging hebben opgelopen bij de systeemharmonisaties ICT in 2018-2019.

<u>Behouden Druten en Wijchen dezelfde lijn in de ondersteuning en professionalisering vanuit de WDW?</u>
In het WDW-bestuur is deze beleidslijn bevestigd.

Bezien zal moeten worden of en in hoeverre het voor de individuele gemeenten mogelijk moet zijn nadere afspraken te maken over (extra) beslag op formatie indien het ambitieniveau van de beide gemeenten niet gelijk opgaat. Op specifieke terreinen *zou dan mogelijk kunnen worden* gedifferentieerd qua ambitie en dus ook qua aangevraagde formatie tussen Druten en Wijchen. Dit zou bijvoorbeeld kunnen binnen de teams: gebiedsontwikkeling, vastgoed, duurzaamheid, communicatie, BOA.
De formatie-uitbreiding zou dan buiten de verdeelsleutel kunnen worden vormgegeven.

Dit plan is gebaseerd op 1.500K formatie uitzetting structureel. Bij vermindering daarvan of bij keuze van faseren en ingroeien, moeten we in overleg ambities terugbrengen op de aangegeven taakgebieden aan de hand van een prioriteringskader dat door het WDW-bestuur aan het MT wordt meegegeven.

1.4 Samenvattend financieel overzicht en verwijzingen
In het hiernavolgend overzicht sommen we de benodigde uitzettingen op, met een verwijzing naar de paragraaf waarin de gedetailleerde onderbouwing is opgenomen.

Bij deze tabel gelden de volgende aandachtspunten
1. De eerste kolom verwijst naar het paginanummer, waarin u de onderbouwing van de betreffende uitzetting gedetailleerder kunt terugvinden.
2. In de laatste kolommen kunt u zien hoe de uitzettingen samenhangen met de eerdergenoemde 'labeling': wettelijke verplichting, efficiencykwestie bedienen van 2 besturen, autonome maatschappelijke ontwikkeling en eigen ambitie
3. Voor een aantal uitzettingen is <u>dekking</u>. Deze zijn groen gearceerd weergegeven. De dekking is meegenomen in het totaalbedrag.

paginanummer	Team	fte S	fte I	kosten S	kosten I	Wettelijke verplichting	Efficiency-kwesties bedienen 2 besturen	Autonome maatschap-pelijke ontwikkeling	Eigen ambitie
7	Organisatieontwikkeling - en inrichting:								
8	-Vrijval coaching budget (dekking)			€ -130.000					X
8	-Extra sturing sociaal domein				€ 75.000			X	X
8	-Extra sturing overig				€ 150.000				X
9	-Coördineren/aanjagen bestuurlijke vragen			€ 70.000					X
9	-Harmonisatie beleid				€ 50.000				X
10	Opleidingsplan/budget			€ 300.000				X	X
10	Informatiebeleidsplan			pm		X		X	X
10	Invulling taakstelling			€ -2.500	€ 66.500				
	Totaal WDW organisatie			**€ 237.500**	**€ 341.500**				
12	Team Wmo Jeugd en Gezondheid	0,66		€ 64.500		X			X
12	Team Wmo Jeugd en Gezondheid (dekking)	-0,66		€ -57.000		X		X	
12	Team Werk en Inkomen		0,50		€ 37.500	X	X		X
13	Team Informatiemanagement	2,00		€ 150.000		X		X	X
13	Team Financieel beleid	1,50		€ 112.500			X	X	
13	Team P&O	1,50		€ 113.250		X		X	X
14	Arbo organisatie invullen	0,00			€ 100.000	X			
14	Team P&O verzuimcoach	1,00		€ 75.000		X		X	X
14	Team Inkoop	2,00			€ 150.000	X			X
15	Team Informatiebeheer	2,00		€ 150.000		X		X	
15	Team Vastgoed	0,80		€ 56.250		X		X	X
15	Team Gebiedsontwikkeling	0,90		€ 66.750		X		X	X
15	Programma Duurzaamheid	3,00			€ 225.000	X	X	X	X
15	Subsidies Duurzaamheid (dekking)	-3,00			€ -225.000	X	X	X	X
16	Milieu	0,70	0,65	€ 52.500	€ 48.750	X	X		
16	Juridische advisering fysieke leef om.	1,00		€ 75.000		X	X	X	X
17	Team Communicatie	1,70	1,00	€ 125.250	€ 75.000			X	X
17	Taalcoaches		0,50		€ 37.500			X	X
18	Team OOV	1,00		€ 75.000		X		X	X
18	Team Fysiek-BOA			€ 40.000	€ 75.000			X	X
18	Team Dienstverlening-online	1,00		€ 75.000		X	X	X	X
19	Team fysiek-vergunningverlening	1,67		€ 122.750		X			
19	Legesinkomsten (dekking)			-€ 72.550		X			
20	Sociaal Team Druten	0,70		€ 53.000		X		X	
20	Sociaal Team Druten POH	0,70		€ 50.250		X		X	
20	Sociaal Team Druten gedragsdeskundige	0,40		€ 33.072		X		X	
20	Programmagelden Druten (dekking)	-1,80		€ -136.322		X		X	
20	Wijkteam Wijchen	2,90		€ 233.400		X		X	
21	Programmagelden Wijchen (dekking)	-2,90		€ -233.400		X		X	
21	Team inkomen en ondersteuning	1,60		€ 119.520		X	X	X	
21	Programmagelden inburgering (dekking)	-1,60		€ -119.520		X		X	
	Totaal extra formatieve capaciteit	**18,8**	**2,65**	**€ 1.224.250**	**€ 523.750**				
	EINDTOTAAL			**€ 1.461.750**	**€ 865.250**				

2. De WDW-organisatie

Samenvatting

			kosten S	kosten I	Wettelijke verplichting	Efficiency-kwesties bedienen 2 besturen	Autonome maatschappelijke ontwikkeling	Eigen ambitie
Organisatieontwikkeling - en inrichting:								
-Vrijval coaching budget (dekking)			€ -130.000					X
-Extra sturing sociaal domein				€ 75.000			X	X
-Extra sturing overig				€ 150.000				X
-Coördineren/aanjagen bestuurlijke vragen			€ 70.000					X
-Harmonisatie beleid				€ 50.000				X
Opleidingsplan/budget			€ 300.000				X	X
Informatiebeleidsplan			pm		X		X	X
Invulling taakstelling			€ -2.500	€ 66.500				
Totaal WDW organisatie			**€ 237.500**	**€ 341.500**				

2.1 Organisatieontwikkeling en –inrichting

Medio 2021 is bestuurlijk het actieplan doorontwikkeling WDW geaccordeerd. Drie pijlers stonden hierin centraal: dienstverlening, professionalisering en zelforganisatie. Hierin zijn stappen gezet en eerste successen behaald.

Tegelijkertijd steeg de ervaren werkdruk als gevolg van een mogelijke disbalans tussen (bestuurlijke) ambities versus de aanwezige capaciteit. En ook twee jaar Covid liet zijn sporen na. Dit alles uitte zich in oplopende verzuimcijfers en een aanzienlijk verlofstuwmeer. Hoewel begin 2022 nog in het teken stond van een aanzienlijke productie van beslisnota's en raadsvoorstellen vanwege de verkiezingen, was met de versoepelde Covid maatregelen ook het verlangen voelbaar naar letterlijk en figuurlijk meer ruimte. Ruimte om elkaar vaker te ontmoeten en samen te werken en ruimte in agenda's.

Met de situatie in Oekraïne en de benodigde opvang van vluchtelingen in alle veiligheids-regio's, staat de WDW echter voor een nieuwe acute opgave die een dringend appel doet op de capaciteit. Gezien deze context en met het zicht op de nieuwe collegeprogramma's met nieuwe ambities, concludeert het MT, dat:

1. de doorontwikkeling van de WDW vastgehouden moet worden maar getemporiseerd;
2. zelforganisatie de koers blijft;
3. niet alle teams hiertoe in staat zijn;
4. hierop extra sturing moet worden ingericht;
5. het bestuur de WDW soms ondoorgrondelijk vindt en hier een gepaste oplossing voor moet komen;
6. er geïnvesteerd moet worden in projectmatig en opgavegestuurd werken;
7. de arbeidsmarktbenadering versterkt moet worden;
8. afstemming tussen de colleges in het kader van harmonisatie en tussen bestuur en het MT essentieel is voor een krachtige en efficiënte doorontwikkeling van de WDW.

Concreet zet het MT in op de volgende negen speerpunten:

1. Programma organisatieontwikkeling wordt deels uitgesteld tot 2023

Eerdere evaluaties van de WDW en rondom zelforganisatie adviseerden het volgende voor de doorontwikkeling van de WDW:

- Neem de tijd om te ontwikkelen, breng focus aan en wees geduldig
- Creëer en investeer in gezamenlijk beeld en dialoog tussen verschillende lagen
- Investeer in vertrouwen en veiligheid, met de kernwaarden als basis

Op basis hiervan én het actieplan doorontwikkeling WDW is een programma organisatieontwikkeling tot stand gekomen met een aantal speerpunten, zoals: versterken projectmatig werken, revitaliseren van de organisatiebrede dialoog[2] en het versterken van zelforganisatie.
De plannen t.a.v. dit laatste speerpunt worden herzien. Daar waar eerder gedacht werd aan een extra ontwikkelingsimpuls, is dit –gezien alle ontwikkelingen, extra opgaven en de werkdruk- nu niet opportuun. We stellen dit uit tot 2023 en continueren het bestaande coachingsniveau in de teams.
Daarmee ontstaat vrijval op het coachingsbudget (130K).

2. Meer sturing

Wij hebben vertrouwen in onze professionals. Door hen meer ruimte en verantwoordelijkheid te geven kunnen zij sneller en beter inspelen op vragen van inwoners, ondernemers, organisaties en bestuurders. Het bieden van (regel)ruimte en verantwoordelijkheid motiveert en stimuleert creativiteit, ondernemerschap en eigenaarschap. Daarmee sluit het ook aan op de ambitie van de werkorganisatie. Maar ook bij de snel veranderende samenleving en de noodzaak tot snel handelen bij crises. Bovendien sluiten de principes van zelforganisatie aan bij de jongere generaties op de arbeidsmarkt, wat de WDW een aantrekkelijke potentiele werkgever maakt.

In de afgelopen vier jaar zijn er vaker (tijdelijke) hulpconstructies ingericht om teams te begeleiden bij het realiseren van hun resultaten en bij hun doorontwikkeling, zoals:
1. Coördinator team Financieel beheer.
2. Coördinatoren zwembad Druten en Wijchen
3. Coördinator backoffice sociaal domein
4. Coördinator team Informatiemanagement.
5. Coördinator bij het Sociaal (wijk)teams in Wijchen en later Druten.
6. Coördinator bij het team Boa’s.
7. Coördinator bij het team DIV.

Naast deze teams zijn er ook andere teams binnen Publiekszaken en Sociale Leefomgeving die door meer sturing effectiever kunnen functioneren. Hiervoor wordt hiervoor 75K geraamd.

Het MT voorziet dat er ook op andere plekken mogelijk meer sturing nodig blijkt. Ook daarvoor wordt 150K geraamd.
Vooralsnog ramen we dit incidenteel. Vanaf 2024 bezien we of dit verder structureel moet worden opgenomen.
De evaluatie van de managementstructuur staat op de langere termijn agenda van het MT. Van belang is nu rust te krijgen en te houden in de organisatie.

3. Meer projectmatig en opgavegestuurd werken

Er komen veel ontwikkelingen af op de gemeenten Druten en Wijchen. Bij sommige is duidelijk wat er van de gemeenten gevraagd wordt en welk resultaat neergezet moet worden. Andere zijn complexer van aard en vergen eerst een periode van verkenning met stakeholders om te komen tot een concrete ambitie en aanpak. Dit zal veelal projectmatig en opgavegericht van aard zijn.

En zoals hierboven al aangegeven (zie 1.) vormt het versterken van projectmatig werken een belangrijk speerpunt. Via de WDW-academie wordt deze leerlijn in 2022 aangeboden

[2] Voor corona werd o.m. 2x per jaar zgn. MAD-sessies (Make A Difference) georganiseerd waarbij alle collega’s, in kleine groepen, met het MT in gesprek gingen over de doorontwikkeling van de WDW en actuele thema’s.

aan teams zodat op uniforme (WDW) wijze projectmatig gewerkt wordt. In de komende coalitieprogramma's worden mogelijk ook al opgaven geduid. Opgavegestuurd werken wordt dan ook geïncorporeerd in deze leerlijn.

4. Leren en presteren

Het voeren van functioneringsgesprekken met alle medewerkers is geen gemeengoed binnen de WDW. Hoewel diverse teams via o.m. de 360 graden methodiek feedback ophalen, wil het MT hierin een duidelijke beleidslijn en aanpak. P&O presenteert in het najaar op welke wijze de WDW de gesprekcyclus vorm gaat geven. Via het nieuwe HR-systeem (per 1 januari 2023) zal dit ook worden ondersteund.
Daarnaast wordt ook de omvang van de teams geëvalueerd en bekeken op welke wijze het functioneren verder verbeterd en versterkt kan worden.

5. Samenwerking tussen teams

Daar waar het gaat om moeilijke samenwerking tussen teams, onderneemt het MT actie om de samenwerking een impuls te geven. In 2022 vindt inventarisatie plaats naar moeilijk lopende processen en wordt waar nodig direct actie ondernomen.
Daar waar meer investering nodig is, worden deze meegenomen in het programma organisatieontwikkeling. Hiermee wordt de onnodige bureaucratie waarnaar wordt verwezen in het actieplan doorontwikkeling WDW, ook geadresseerd.

6. Aanjagen en monitoren bestuurlijke vragen

De WDW wil tijdig en adequaat reageren op bestuurlijke vragen. Hierin slaagt ze nog niet altijd.
Daarnaast blijkt de WDW voor bestuurders soms nog ondoorgrondelijk waardoor zij met vragen niet direct bij de juiste persoon terecht komen. Om dit te ondervangen wordt voorgesteld om deze bestuurlijke assistentie te beleggen bij het (bestuurs)secretariaat. De structureel extra capaciteit die dit vraagt nemen we hierin mee (70K).

7. Harmonisatie beleid

Het niet doorgaan van de bestuurlijke fusie en dus het blijvend ondersteunen van twee besturen (en daarmee drie organisaties) brengt een efficiencyverlies met zich mee van minimaal 10 a 15%.
Beide besturen hebben eerder nogmaals bekrachtigd dat harmonisatie het streven blijft en dat besluitvorming gelijktijdig danwel gezamenlijk genomen moet worden.

We organiseren per beleidsterrein werksessies met verantwoordelijk bestuurders en beleidsmedewerkers om voorstellen voor te bereiden voor de colleges en raden om tot harmonisatie te komen. Dit laten we extern ondersteunen (50K).

8. Afstemming bestuur en MT

Mede door de maandelijkse inventarisaties binnen de domeinen heeft het WDW-bestuur zicht op welke ontwikkelingen zich daar afspelen. Aan deze behoefte vanuit het bestuur willen we meer invulling geven door vier keer per jaar een bijeenkomst te organiseren tussen bestuur en MT. Vanuit deze bijeenkomsten kunnen thema's komen die in het collectief van twee besturen en het MT besproken kunnen worden.

9. Arbeidsmarktbenadering

Het blijkt steeds lastiger om onze vacatures ingevuld te krijgen. Daarom gaan we onze inspanningen op de arbeidsmarkt versterken:
- We verkennen mogelijkheden van zij-instromers
- We richten ons meer op kandidaten met een directe afstand tot onze arbeidsmarkt
- We organiseren omscholing trajecten

Verkend wordt om deze inspanningen te beleggen bij een coöperatie met in eerste instantie private partijen en indien geïnteresseerd ook met omliggende gemeenten. Voor dit traject wordt onderzocht of er subsidie verkregen van worden vanuit ESF of het A&O fonds.

2.2 Opleidingsplan en - budget

Dat leren & ontwikkelen van groot belang is, is ook bestuurlijk onderschreven in het actieplan doorontwikkeling WDW. Zoals in 2.1 al aangegeven is verdere professionalisering daarom benoemd als één van de drie speerpunten.

Als de WDW verder wil professionaliseren, in de krappe arbeidsmarkt een aantrekkelijke werkgever wil zijn, voor ambitieuze medewerkers interessant wil blijven en adequaat wil inspelen op de competenties die de veranderende omgeving en samenleving vraagt, dan vraagt dat een bijpassend budget dat deze ontwikkeling faciliteert.
Wij stellen voor dat de organisatie de komende jaren extra investeert in budget voor Opleiding en Ontwikkeling. Met de huidige 1% van de loonsom gaat dat niet lukken.

Waar de opleidingskosten in het bedrijfsleven rond de 3%[3] liggen, bij de provincies en waterschappen rond de 2,5% lag het op 1,7%[4] bij gemeentelijke organisaties.

Bij de WDW (450 medewerkers) is het budget de afgelopen jaren blijven steken op 1 procent (€ 300.000) van de loonsom. Het budget is gelijk gebleven, terwijl het aantal medewerkers, maar ook de ontwikkelopgaven flink gegroeid zijn.
Relatief gezien, is het budget dus gedaald.

Gezien de krappe arbeidsmarkt zal WDW steeds vaker nieuwe collega's willen aannemen die aanvullende opleidingen moeten volgen. Met de instroom van nieuwe collega's zal dit 50 tot 100K van het opleidingsbudget vragen.
Om uitval van collega's te voorkomen ontstaat steeds vaker de behoefte om medewerkers die vast dreigen te lopen een coachingstraject aan te bieden. Dit levert een lager verzuimpercentage op, maar gaat wel gepaard met extra financiële middelen om dit mogelijk te maken. Inschatting 50K.

Willen we onze ambities kunnen waarmaken, een voorname concurrentiepositie in kunnen nemen en daarbij een aantrekkelijk werkgever zijn, dan is een budget van minimaal 2% noodzakelijk (+/+ € 300.000 structureel).

2.3 Informatie beleidsplan

Gelijktijdig met het uitwerken van deze notitie werken we het informatiebeleidsplan uit. Het informatiebeleidsplan is een integraal plan voor alle ICT gerelateerde ontwikkelingen. In de conceptbegroting 2023 van de WDW hebben we keuzes gemaakt, in de op dat moment al bekende ontwikkelingen, om binnen het bestaande budget te blijven.

De ambities en ook landelijke ontwikkelingen reiken verder dan dat. In een aantal sessies met de organisatie werken we eind april, begin mei toe tot het informatiebeleidsplan. De uitkomst daarvan nemen we samen met deze notitie mee in de perspectiefnota's van de Druten en Wijchen.

2.4 Taakstelling WDW

<u>Start WDW 2018 en taakstelling</u>
Bij de start van de WDW hebben we een aantal meerkosten, zoals garantieschalen, opslag voor inhuurkosten en extra inhuurkosten vanwege ziekteverzuim taakstellend opgenomen binnen de WDW. Daar komt bij dat een aantal formatieve uitzettingen in de taakstelling zijn meegenomen bij de begroting 2022.
De eerste jaren konden we de taakstelling grotendeels opvangen vanuit de reserves. Vanaf 2022 zijn deze reserves volledig uitgeput.

[3] Percentage van de loonsom.
[4] Benchmark A&O fonds 2019

Voortgang op de taakstelling[5]
Er is toegewerkt naar een invulling van deze taakstelling door efficiencyvoordelen in te zetten op inkrimping van de formatie. Dit is op functieniveau uitgewerkt en gaat gefaseerd in. Een aantal inkrimpingen worden later in de tijd gerealiseerd, omdat beleidsharmonisatie, of procesverbetering extra tijd vergen.

Vooral de ICT-ontwikkeling in 2018 en 2019 is vertraagd op gang gekomen. Achtergrond daarvan was het gebrek aan formatie in het team Informatiemanagement. Dit is destijds ook middels onze risico-inventarisatie aan het bestuur kenbaar gemaakt. Om dit risico te pareren, hebben we extra taakstelling opgenomen. U ziet dit bij punt 11 in onderstaande tabel. De ICT-ontwikkeling is van belang om de efficiencyvoordelen en dus de taakstelling überhaupt te gaan realiseren.

Vanaf 2024 begroten we de taakstelling volledig ingevuld te hebben.

		2023	vanaf 2024
NR	TAAKSTELLING	761.000	761.000
1	Coaches vast in dienst terugbrengen naar 1,33 fte	-100.000	-100.000
2	Secretariaat - administratief mdw	-16.000	-16.000
3	Financieel beheer	-57.000	-57.000
4	Informatiebeheer	0	-69.000
5	Inkoop, Met planvorming nog te bepalen	-42.000	-42.000
6	Outsourcing salarisadministratie	-44.000	-44.000
7	Ruimtelijk beheer - niet invullen vrijkomende vacature werkvoorbereider ruimtelijk beheer	-52.000	-52.000
8	GEO - adviseur GEO informatie	-83.500	-83.500
9	Burgerzaken verlagen flexibele schil	-120.000	-120.000
10	Backoffice WMO, Jeugd en Participatie	-180.000	-180.000
11	Informatiemanagers	0	0
	TOTAAL INVULLING TAAKSTELLING	-694.500	-763.500
	SALDO TEN LASTE VAN BEDRIJFSVOERINGSBUGET	66.500	-2.500

Het niet volledig invullen van de taakstelling 2023 nemen we mee als incidentele kosten 2023.

[5] De taakstelling is uitgeschreven in bijlage 1a en 1b.

3. Extra formatieve capaciteit voor de organisatie

Per domein beschrijven we in dit hoofdstuk de knelpunten die (zijn) ontstaan in de betreffende teams vanwege ontwikkelingen.

3.1 Domein Sociale Leefomgeving

Samenvatting

Team	fte S	fte I	kosten S	kosten I	Wettelijke verplichting	Efficiency-kwesties bedienen 2 besturen	Autonome maatschappelijke ontwikkeling	Eigen ambitie
Team Wmo Jeugd en Gezondheid	0,66		€ 64.500		X			X
Team Wmo Jeugd en Gezondheid (dekking)	-0,66		-€ 57.000		X		X	
Team Werk en Inkomen		0,50		€ 37.500	X	X		X
TOTAAL	**0**	**0,50**	**€ 7.500**	**€ 37.500**				

Team WMO Jeugd en Gezondheid
In de actualiteit wordt steeds duidelijker dat de opgave op het jeugdveld steeds groter wordt (lokaal en regionaal). Momenteel zijn er hiervoor 2 beleidsadviseurs, 1 strategisch adviseur en 1 beleidsmedewerker. Het voorstel is de functie van beleidsmedewerker (schaal 9) op te schalen naar adviseur (schaal 10).

Hiermee doen we recht aan de opgaven en kunnen we het beleidsveld evenwichtiger verdelen. Dit leidt tot een uitzetting van € 7,5k.

Als gevolg van de ingevoerde bezuinigingsmaatregelen door de gemeente Wijchen (o.a. het aanscherpen van het beoordelingskader voor het SWT en de aanscherping kwaliteits-regels voor leveranciers) en gelet op de beleidsontwikkelingen binnen het sociaal domein, neemt het aantal complexe juridische vraagstukken en procedures structureel toe. Hierdoor is het niet mogelijk om de werkzaamheden van de juridisch adviseurs te ver-richten binnen de huidige formatie (36 uur/1fte), welke beschikbaar is voor Wijchen.

Door de acute noodzaak is er voor gekozen om per maart 2022, voor de duur van drie maanden, tijdelijk formatie in te huren en hiervoor programmagelden in te zetten.
We zetten in op een uitbreiding van 0,66 fte, wat voor een bedrag van € 57k buiten de sleutel t.l.v. de gemeente Wijchen wordt gebracht.

Team werk en inkomen
Binnen het team werk en inkomen bestaat al langere tijd formatiedruk. Enerzijds van-wege de bestuurlijke ambities op het terugdringen van het aantal bijstandsgerechtigden, anderzijds vanwege de ontwikkelingen op de nieuwe wet Inburgering. Als gevolg van geen harmonisatie van beleid, vragen de beide gemeenten verschillende dingen van dit team.

We stellen voor de formatiekrapte in te lopen met de uitbreiding van de formatie met 0,5 fte. In eerste instantie zetten we in op een tijdelijke formatie t/m 2023 voor € 37,5k. Bij de begroting 2024 beoordelen we of we hier structureel invulling aan willen geven.

3.2 Domein Bedrijfsvoering

Samenvatting

Team	fte S	fte I	kosten S	kosten I	Wettelijke verplichting	Efficiency-kwesties bedienen 2 besturen	Autonome maatschappelijke ontwikkeling	Eigen ambitie
Team Informatiemanagement	2,00		€ 150.000		X		X	X
Team Financieel beleid	1,50		€ 112.500			X	X	
Team P&O	1,50		€ 113.250		X		X	X
Arbo organisatie invullen				€ 100.000	X			
Team P&O verzuimcoach	1,00		€ 75.000		X		X	X
Team Inkoop	2,00			€ 150.000	X			X
Team Informatiebeheer	2,00		€ 150.000		X		X	
TOTAAL	**10,00**	**0,00**	**€ 600.750**	**€ 250.000**				

Team informatiemanagement
Met alle externe ontwikkelingen, gelet op het tijdsbeeld, het bedrijfsplan en de prominente plek, die digitalisering en de beveiliging van informatie als gevolg van maatschappelijke ontwikkelingen met zich meebrengen, zal het team informatiemanagement een structurele uitbreiding nodig hebben (+/+ 2fte) in 2023.
De afgelopen jaren (2021 en 2022) is fors geïnvesteerd (4fte via het bedrijfsvoeringsbudget) in digitalisering en harmonisatie van systemen. Vanuit deze tijdelijke impuls wordt duidelijk en bevestigd dat een structurele uitbreiding van 2fte noodzakelijk is en blijft. Met de uitwerking van het I-beleid zal dit qua ambitie worden concreet gemaakt en vastgesteld.

Team financieel beleid
Vanaf de oprichting van WDW heeft het team financieel beleid uitbreiding van werk gekregen met een 3e zware P&C-cyclus. Deze toename van werk is in eerste instantie zonder uitbreiding van het team opgevangen. Vanaf 2021 is tijdelijk geïnvesteerd in formatie-uitbreiding via het bedrijfsvoeringbudget.
Naast de drie zware P&C-cyclussen die vanuit dit team worden ondersteund, nemen de eisen aan de verantwoording toe, waardoor efficiënter werken niet een oplossing kan zijn om de druk op het team zonder structurele uitbreiding op te lossen.

Het team heeft daarbij zelf in planvorming aangegeven dat de benodigde structurele uitzetting niet 2fte, maar 1,5fte moet bedragen. Vanuit het bedrijfsvoeringsbudget wordt deze formatieve uitzetting momenteel binnen de begroting van WDW gedekt. Echter, daarmee is deze niet structureel van aard.
Deze formatieve uitzetting is nodig voor het bedienen van 2 besturen en een gezamenlijke GR (WDW).

Diezelfde stretch is overigens waarneembaar in de processen binnen P&O en Financieel beheer. Omdat hier sprake is van een sterk administratief karakter, werken we dit weg met slimme processtappen en ondersteunende automatisering.

Team P&O
Bij oprichting van WDW kon niet worden voorzien hoe sterk de arbeidsmarkt zou gaan veranderen. De verandering is complex en gaat verder dan schaarste. We hebben ook van doen met medewerkers die een andere verbinding aangaan en die andere eisen stellen. Het vernieuwde HRM-beleid dat in 2021 is opgesteld en vastgesteld en integraal onderdeel uitmaakt van het Actieplan Doorontwikkeling WDW voorziet hierin.

Het team P&O is tijdelijk uitgebreid in 2022 met 1,5 fte om de acties die het beleid vormgeven te kunnen doen, als ook om de nog niet belegde rol van Arbo-coördinator (0,67 fte van de 1,5 fte) te vervullen.
Deze laatste is noodzakelijk gezien het kunnen voldoen aan de wettelijke verplichtingen van het op orde hebben van een Arbo-organisatie. Duidelijk is dat deze tijdelijke uitbreiding van structurele aard is. Het niet goed anticiperen op deze veranderingen betekent een hoog verloop, moeizaam of niet meer aantrekken van nieuwe medewerkers of juist gekwalificeerde inhuurkrachten, etc.

Arbo-organisatie invullen
Om een gedegen Arbo-organisatie neer te zetten is, naast de 0,67 fte uitbreiding binnen het team P&O met een Arbo-coördinator, een uitzetting van €100.000 noodzakelijk. Deze zal in eerste instantie incidenteel worden aangevraagd. Na evaluatie kan exact worden bepaald in welke mate deze uitzetting structureel van aard is. Met deze uitzetting kunnen collega's die als preventiemedewerkers (rol binnen de organisatie) de activiteiten uitvoeren worden gecompenseerd.
Hier ligt een gedegen plan aan ten grondslag. De Arbo-organisatie is momenteel niet op orde en daarmee voldoen we niet aan de wettelijke verplichtingen met een reëel risico op sancties.

Team P&O verzuimcoach
Om verzuim waar mogelijk te beïnvloeden en daarmee terug te dringen is intensieve begeleiding noodzakelijk gebleken. In 2021 is een pilot "Medewerkerkracht" opgestart die in 2022 zijn vervolg heeft gekregen. Vanuit de recent uitgevoerde evaluatie is duidelijk geworden dat de activiteiten binnen de pilot een belangrijke bijdrage leveren aan het reduceren van verzuim. Zonder deze inzet van de verzuimcoach zou het verzuimpercentage nog meer gestegen zijn.

De activiteiten richten zich op preventieve maatregelen (om lange en extra-lange uitval te voorkomen) als ook reactief (om verzuim zo kort mogelijk te laten duren). De inzet in 2021 en 2022 van de verzuimcoach zijn gedekt vanuit het bedrijfsvoeringsbudget en daarmee niet structureel gedekt. Met het behalen van de gestelde doelstellingen zijn de besparingen veel groter dan de investering van deze 1 fte verzuimcoach.

Team Inkoop
In 2022 is gestart met een nieuw team inkoop. Naast de 1 fte die in 2021 is gestart heeft uitbreiding plaatsgevonden van 2fte extra inkopers. Zij gaan verder met professionaliseren inkoopbeleid, -proces en contractering. Recent is het vernieuwde inkoop en aanbestedingsbeleid opgeleverd en vastgesteld dat aansluit op centraal ingerichte inkoopprocessen.

Deze ontwikkeling speelt in op de wettelijke rechtmatigheidsverantwoording. De colleges zijn daarmee verantwoordelijk voor het aangeven dat bestedingen volgens wet- en regelgeving zijn gedaan.
Alhoewel de rechtmatigheid van inkoop vooruit is gegaan, blijft het volgens de accountant en onze eigen Verbijzonderde Interne Controle een issue. Zeker, tegen het licht van de rechtmatigheidsverantwoording. Daarnaast heeft centrale inkoop ook een effect op de doelmatigheid.

In 2022 worden de criteria bepaald op basis waarvan de pilot wordt geëvalueerd. Deze pilot loopt tot eind 2023. De criteria zijn ook bestuurlijke afgehecht.
De criteria betreffen in ieder geval ook het rendement, dat terugverdiend wordt binnen de programmagelden van de gemeenten en binnen de begroting van de WDW. De evaluatie vindt plaats met bestuurlijke betrokkenheid. We gaan uit van een positieve evaluatie en dus continuïteit naar de begroting 2023. Dus +/+2fte.

Team Informatiebeheer
Vanaf de oprichting van WDW heeft een deel van de formatie (2fte) geen dekking gekregen vanuit de begroting, maar vanuit het bedrijfsvoeringsbudget. Dit aangezien er toegewerkt moest gaan worden naar een toekomstbestendig plan.
De ontwikkelingen van digitalisering zijn enorm. Daarnaast hebben ontwikkelingen als AVG plaatsgevonden en ook deze hebben een groot effect op informatie ontsluiting en archivering. Het beeld dat formatie kon krimpen, wat bij aanvang van WDW een logisch beeld was en waarop is geanticipeerd, is daarmee achterhaald.

In 2022 wordt in nauwe samenwerking met het team Informatiemanagement gewerkt aan I-beleid. Vanuit dit beleid zal een gedegen onderbouwd plan worden opgeleverd, hoe de structurele formatie er in de aankomende jaren moet uitzien.
In 2022 wordt daarnaast hard gewerkt aan het maken van een inhaalslag, zodat vanuit de basis op orde de verdere doorontwikkeling kan plaatsvinden. Alle planvorming wordt aangeboden aan Bestuur, Colleges en Raden waarmee we voldoen aan de wettelijke verplichtingen. Deze complexe transitie zal in 2023 tot afronding komen waarna, op basis van de huidige inzichten, de geplande taakstelling van 1 fte per 2024 kan plaatsvinden.

3.3 Domein Fysieke Leefomgeving

Samenvatting

Team	fte S	fte I	kosten S	kosten I	Wettelijke verplichting	Efficiency-kwesties bedienen 2 besturen	Autonome maatschappelijke ontwikkeling	Eigen ambitie
Team Vastgoed	0,80		€ 56.250		X		X	X
Team Gebiedsontwikkeling	0,90		€ 66.750		X		X	X
Programma Duurzaamheid	3,00			€ 225.000	X	X	X	X
Subsidies Duurzaamheid (dekking)	-3,00			€ -225.000	X	X	X	X
Milieu	0,70	0,65	€ 52.500	€ 48.750	X	X		
Juridische advisering fysieke leef omg.	1,00		€ 75.000		X	X	X	X
TOTAAL	**3,40**	**0,65**	**€ 250.500**	**€ 48.750**				

Team maatschappelijk vastgoed
Als gevolg van de implementatie van medewerkers 'mens volgt functie' bij de start van de WDW kent het team vastgoed een 'overbezetting' van 0,75fte. De praktijk leert dat we die bezetting hard nodig hebben om onze structurele taken op een goede manier uit te kunnen voeren.
Om de exploitatie (beheer & onderhoud, verhuur en contractmanagement) van al het maatschappelijk vastgoed voor Druten en Wijchen voor de langere termijn duurzaam in te richten, loopt er momenteel een onderzoek naar de inrichting en processen binnen de WDW. Dit zal leiden tot plan van aanpak voor de exploitatie van de gemeentelijke objecten inclusief een adequaat formatieplan.

Team gebiedsontwikkeling
In 2020 is in de beslisnota voor de formatie-uitbreiding versnelling woningbouw is abusievelijk een getal van 2,89 fte genoemd in plaats van 3,78 fte waardoor er nu voor 0,89 fte geen structurele dekking is. Voor een deel van 2020 en geheel 2021 heeft de WDW dit met incidentele middelen (bedrijfsvoeringsbudget) gedekt. Met deze notitie wordt hiervoor structurele dekking gevraagd.

Programma Duurzaamheid
Qua duurzaamheid komt er de komende jaren veel op ons af, zoals: ontwikkelen, uitwerken en evalueren van beleid, de regie/coördinatie van uitvoering.

Daarnaast komen er projecten, waaronder subsidietrajecten vanuit het Rijk (vaak opdrachten aan externen), het adviseren over duurzaamheid ten aanzien van ruimtelijke projecten en het aansluiten bij regionale overleggen. Veel activiteiten zijn voor beide gemeenten gelijk, maar doordat ze voor beiden moeten worden uitgevoerd, vraagt dit extra tijd.

Om alle werkzaamheden goed uit te kunnen voeren dient het team te groeien van 3 fte naar uiteindelijk 6 fte. De vaste mensen ontwikkelen beleid, borgen de interne afstemming en werken volgens de principes van een regie–organisatie waarbij ze gebruik maken van externe expertise. Daarvoor werken we met een flexibele schil van externe mensen.

Wat betreft de dekking van deze kosten: op basis van reeds toegezegde subsidies vanuit het Rijk voor energie-armoedebestrijding en de uitvoering van het Nationaal Isolatieprogramma komen de komende jaren veel extra middelen beschikbaar, zij het incidenteel. Naar verwachting komen daarnaast ook middelen beschikbaar uit het Nationaal Klimaatfonds voor uitvoering van het klimaatakkoord.
Hoewel daarover op dit moment nog geen harde toezeggingen zijn gedaan, denken wij dat dit voldoende zekerheid biedt om de dekking voor extra fte's te borgen. Hierover zullen wij de colleges van Druten en Wijchen separaat adviseren en vragen om de (programma)gelden hiervoor in te zetten.

<u>Team Milieu</u>
Voor advisering en beoordeling van de milieuaspecten geur, bedrijven & milieuzonering, lucht, trillingen, spuitzones en lichthinder bij ruimtelijke plannen is geen capaciteit aanwezig. We beschouwen dit als een weeffout bij de ambtelijke fusie. Ook is er geen budget om deze (deel)taken uit te besteden. Om de basiswerkzaamheden in het kader van advisering en beoordeling structureel op voldoende niveau uit te voeren is structureel formatie nodig voor 0,7 fte (schaal 10).

De beleidsadviseur geluid komt onvoldoende toe aan de uitvoering van geluidbeleid, advisering en beoordeling. Daarnaast zijn de werkprocessen voor Druten en Wijchen nog niet geharmoniseerd. Uitbesteden aan de ODRN is ook nog niet geharmoniseerd. Wij vragen incidenteel voor 0,4 fte (schaal 10) ruimte om meer dan nu aandacht te geven aan het milieuaspect geluid.
De beleidsadviseur bodem is voor het overgrote deel van zijn tijd bezig met uitvoeringstaken en komt niet of nauwelijks aan zijn beleidstaken toe. Tot er een besluit genomen is over het al dan niet voortzetten van de specialistische advisering door de ODRN wordt incidenteel 0,25 fte (schaal 10) extra gevraagd.

<u>Team juridische advisering fysieke leefomgeving</u>
Vanwege de versnelling woningbouw zien we een interne groei aan formatie binnen het domein fysieke leefomgeving en vergunningen (met name binnen het team gebiedsontwikkeling en team fysiek), waardoor er meer vragen beantwoord en juridisch advies moet worden gegeven.
Daarnaast hebben we te maken met de duurzaamheidsambities van onze gemeenten, waardoor er diverse projecten tot stand komen onder andere zon- en windenergie, waarin gelet op de juridische risico's in grote mate inzet van het team nodig is.

Ook vraagt de invoering van de Omgevingswet/WKB de komende jaren extra inzet en behandelen we meer handhavingsverzoeken, mediation, bezwaar, beroep en voorlopige voorzieningen door de verharding van de maatschappij. Afsluitend zien we nieuwe onderwerpen op ons pad komen, die extra juridische adviezen genereren, zoals Oekraïne, woonoverlast, hennepzaken, geluid warmtepompen en dergelijke.
Al met al wordt een uitbreiding van 1 fte als noodzakelijk gezien.

3.4 Domein Bestuur, Strategie en Projecten

Samenvatting

Team	fte S	fte I	kosten S	kosten I	Wettelijke verplichting	Efficiency-kwesties bedienen 2 besturen	Autonome maatschappelijke ontwikkeling	Eigen ambitie
Team Communicatie	1,70	1,00	€ 125.250	€ 75.000			X	X
Taalcoaches		0,50		€ 37.500			X	X
Team OOV	1,00		€ 75.000		X		X	X
Team Fysiek-BOA			€ 40.000	€ 75.000			X	X
Team Dienstverlening-online	1,00		€ 75.000		X	X	X	X
Team fysiek-vergunningverlening	1,67		€ 122.750		X			
Legesinkomsten (dekking)			-€ 72.550		X			
TOTAAL	**5,37**	**1,50**	**€ 365.450**	**€ 187.500**				

Team Communicatie

Alles valt of staat tegenwoordig bij proactieve, heldere communicatie. Dat zien we in het reguliere werk, bij de corona crisis en wederom bij de huidige opgave rondom opvang van vluchtelingen uit Oekraïne. Daarnaast is de gemeente niet de enige die communiceert maar ook inwoners, ondernemers en instellingen gebruiken diverse media om hun standpunten duidelijk te maken. Door deze buitenwereld naar binnen te halen en die input te incorporeren bij beleidsvorming- en uitvoering versterken Druten en Wijchen hun dienstverlening. Dit vraagt capaciteit. Deels is die aanwezig bij het team maar gezien de hoeveelheid aan projecten is dat bij lange na niet afdoende. Bij team Communicatie is er dan ook sprake van overbelasting wat zowel ambtelijk als bestuurlijke onvrede oplevert.

Bestuurlijk (burgemeesters) is besproken om de inzet van team communicatie door te belasten aan projecten. Door de noodzakelijke capaciteit mee te nemen in de projectbegrotingen ontstaat er een flexibele schil die direct aan de omvang van bestuurlijke ambities is gerelateerd en afgeschaald wordt indien het project gerealiseerd is. Uiteraard verhoogt dit wel het projectbudget wat niet bestuurlijk en ambtelijk niet altijd als wenselijk wordt geacht. Bovendien hebben de lopende projecten hier geen rekening mee gehouden in de kredieten. Op korte termijn biedt dit geen soelaas.

We willen voor het capaciteitsprobleem twee wegen bewandelen:

a) Voor de langere termijn.
   Alle nieuwe projecten begroten –i.s.m. de betrokken communicatieadviseur- de benodigde communicatie inzet. De communicatieadviseurs schrijven net als projectleiders op de projecten.
b) Voor de korte termijn.
   Uitzetting van 2,67 fte voor team communicatie. En terugbrengen naar 1,67 fte op het moment dat bovenstaande onder a) gaat lopen.

De overbezetting die al sinds de begroting 2022 op het team staat, wordt er taakstellend afgehaald. De overbezetting van 0,89, ontstaan in 2021, vangen we binnen de 2,67 fte op. De 2,67 fte zijn een eerste inschatting.

Taalcoaches

Het kwaliteitspanel van de Raden van Druten en Wijchen heeft aangegeven de kwaliteit van de stukken te willen verbeteren. Daarvoor zijn in de WDW-taalcoaches aangesteld en opgeleid. Samen met het team (online) communicatie dragen zij bij aan het communiceren van onze boodschappen in heldere taal. Dit doen zij door het herschrijven van standaardbrieven, het adviseren van collega's bij webteksten, brochures en (unieke)

brieven, bij het schrijven van duidelijke voorstellen en het toetsen van de voorstellen aan de richtlijn duidelijke taal.
Taalcoaches doen dit buiten hun normale formatieve werkzaamheden. Het is namelijk een rol, geen functie. Gezien de ambities in het reguliere werk, komen veel taalcoaches er echter niet aan toe. Om deze ontwikkeling binnen de WDW verder vorm te kunnen geven, is het nodig hier extra formatie in toe te kennen. Het betreft 0,5 fte incidenteel voor 2 jaar.

Team OOV (Bibob)
Begin 2021 is voor de gemeente Druten en Wijchen nieuw Bibob beleid (bevordering integriteitsbeoordelingen door het openbaar bestuur) vastgesteld. Beleid om als lokale overheid integriteit voorop te stellen bij het verlenen van vergunningen of subsidies, bij aanbestedingen die de gemeente uitzet en gericht op vastgoedtransacties. Als lokale overheid willen we ten alle tijden voorkomen dat we ongemerkt zakendoen met criminelen of anders gezegd criminelen faciliteren zonder dat we het door hebben. Daarnaast beschermen we de concurrentiepositie van bonafide ondernemers met deze manier van werken. Iets wat we als overheid altijd willen bewerkstelligen.

Het nieuwe Bibob beleid gaat gepaard gaat met de nodig ambities. Om deze te realiseren is capaciteit nodig. Vooralsnog ten behoeve van een Bibob coördinator die als aanjager fungeert van het Bibob beleid en de uitvoering nauwlettend bewaakt. Ook dient de coördinator zorg te dragen voor het actueel hebben van het beleid en zorgen voor bewustwording, opleiding en kennisdeling bij alle betrokken collega's, MT en bestuur. Positionering van het Bibob beleid binnen het team veiligheid is van belang om de koppeling tussen de ondermijningsaanpak en de inzet van het Bibob instrument verder te intensiveren.

In 2022 wordt gemonitord in hoeverre de uitvoering van het Bibob beleid zoals afgesproken begin 2021 ook formatieve consequenties heeft voor de teams Vergunningverlening (Publiekszaken) en Juridische Advisering (Fysieke Leefomgeving).

Team fysiek/BOA's
Het takenpakket van de boa's is sterk veranderd en uitgebreid. Niet in de laatste plaats door de ontwikkelingen bij de politie, zoals bezuinigingen, vergrijzing en een sterke focus op ondermijning en georganiseerde misdaad. Het 'blauw op straat', dat bijdraagt aan het veiligheidsgevoel van inwoners, komt daardoor meer op de schouders van de boa's terecht. En, hoewel de boa's andere verantwoordelijkheden en bevoegdheden hebben dan de politie, is het hierdoor noodzakelijk dat:
1. hun wijkgerichte werken wordt versterkt,
2. zij zich (naast noodzakelijke repressie) meer gaan richten op preventie, en
3. zij zich inzetten voor een goede integrale samenwerking met diverse partijen (politie, woningbouwverenigingen, jongerenwerk, scholen etc.) teneinde ook een goede informatiepositie te bewerkstelligen.

Dit vraagt een andere type boa dan voorheen en dus ook een andere waardering. Daarnaast is al eerder geconstateerd dat het BOA-team versterkt moet worden met een coördinator (schaal 10). Voorgesteld wordt om deze ook incidenteel voor 2023 te verlengen totdat het BOA-team in haar nieuwe structuur stevig verankerd staat en aangestuurd wordt door de senioren (schaal 8).

Team onlinedienstverlening
Onlinedienstverlening heeft de afgelopen jaren een enorme vlucht genomen. Niet alleen wordt dat intern gemerkt doordat veel collega's advies en ondersteuning vragen voor de wijze waarop zij (beleids)informatie, projecten, nieuwe ontwikkelingen en/of producten op een toegankelijke wijze en adequaat online beschikbaar kunnen maken. Mede door corona hebben meer inwoners digitaal de weg naar de gemeenten gevonden. Zo is het aantal ingediende digitale formulieren door inwoners van Druten en Wijchen inmiddels

jaarlijks meer dan 9.000. Ingediende formulieren voor producten van burgerzaken stond daarbij bovenaan, gevolgd door inkomensondersteuning.

Als we alleen kijken naar de cijfers van Wijchen en deze vergelijken met 2017 is dat een stijging van 100%[6]. Naast de toename in digitale verzoeken is het aantal websites ook toegenomen en daarmee het beheer. Door het niet doorgaan van de fusie betreft dat inmiddels 5 websites. Het beheren van alle content op de sites vraagt ook om het monitoren en analyseren: van het zoekgedrag van de bezoekers, van de foutmeldingen en het herstellen daarvan, het begrijpelijk maken van de teksten (b1) en het zorgdragen voor een adequate beveiliging. Daarnaast vinden er ook audits plaats (DigiD en toegankelijkheid).

Tot slot krijgt de digitale dienstverlening de komende jaren nog verder een push door de Wet digitale overheid en de Wet modernisering elektronisch bestuur. Gezien bovenstaande wettelijke ontwikkelingen en de ambities in het bedrijfsplan welke geconcretiseerd zijn in het programma dienstverlening (chatbot, live chat, digitale balie, en het enten van de dienstverlening op basis van de omnichannel strategie) is een uitbreiding van 1 fte noodzakelijk.

Team vergunningverlening/omgevingswet
Het volume aan vergunningsaanvragen is de afgelopen jaren, mede door corona, gestegen. Ook is de complexiteit van de aanvragen toegenomen, o.m. als gevolg van de criteria op het gebied van stikstof, bibob en flora en fauna. En daar waar de woningbouw ambitie dat de afgelopen jaren vooral zijn beslag had bij Ruimtelijke Ordening krijgt dat nu ook zijn impact bij het team vergunningverlening. De dekking voor de extra capaciteit (1 fte) die daarvoor nodig is, wordt naar verwachting gevonden in de leges. En dat met name in de leges vanwege het volume van aanvragen en niet in de tariefstelling.
Dit wordt nog afzonderlijk geagendeerd in beide colleges. (75 K)

Als gevolg van de invoering van de Omgevingswet per 1 januari 2023 ontstaan een aantal nieuwe beheertaken en wijzigen een aantal bestaande beheertaken. Het op een juiste wijze beleggen daarvan is noodzakelijk om het omgevingswetproces goed te laten verlopen om tot een kwalitatief goed product te komen. Regievoering op de uitvoering van de omgevingswet is daarbij van essentieel belang. Daarbij gaat het hebben van het integrale overzicht van regelgeving, toezien op een juiste en tijdige uitvoering daarvan en borging van de advisering en besluitvorming aan de omgevingstafels. Voor deze regievoering is 0,67 fte noodzakelijk. Mogelijk worden deze kosten meegenomen in het gemeentefonds. De minister onderschrijft dat de omgevingswet budgetneutraal moet worden ingevoerd en is nog met de VNG hierover in gesprek. (50.250K)

3.5 Domein Publiekszaken

Samenvatting

Team	fte S	fte I	kosten S	kosten I	Wettelijke verplichting	Efficiency-kwesties bedienen 2 besturen	Autonome maatschappelijke ontwikkeling	Eigen ambitie
Sociaal Team Druten	0,70		€ 53.000		X		X	
Sociaal Team Druten POH	0,70		€ 50.250		X		X	
Sociaal Team Druten gedragsdeskundige	0,40		€ 33.072		X		X	
Programmagelden Druten (dekking)	-1,80		€ -136.322		X		X	

[6] Helaas zijn er geen vergelijkingscijfers van Druten uit 2017.

Team	fte S	fte I	kosten S	kosten I	Wettelijke verplichting	Efficiency-kwesties bedienen 2 besturen	Autonome maatschappelijke ontwikkeling	Eigen ambitie
Wijkteam Wijchen	2,90		€ 233.400		X		X	
Programmagelden Wijchen (dekking)	-2,90		€ -233.400		X		X	
Team inkomen en ondersteuning	1,60		€ 119.520		X	X	X	
Programmagelden inburgering (dekking)	-1,60		€ -119.520		X		X	
TOTAAL	**0,00**	**0,00**	**€ 0**	**€ 0**				

Sociaal Team Druten
Het sociaal team in Druten heeft te maken met fors aantal meer aanvragen. Dit is een structureel gegeven, dat verder wordt geïntensiveerd door de Covid-pandemie. De extra inspanningen zitten met name op jeugd en schoolmaatschappelijk werk.

In 2021 stelden we vast dat het Sociaal Team structureel meer capaciteit nodig had op de Wmo. We konden (en kunnen) anders de wettelijke taken niet goed uitvoeren. Daarom besloten we om de formatie van het Sociaal Team Druten uit te breiden met 21 uur. Deze uren zette het Sociaal Team in voor beoordeling van aanvragen van inwoners met een psychische kwetsbaarheid. De financiële dekking voor deze structurele taak regelden we helaas maar tijdelijk, tot en met 2022. In dit voorstel vragen we nu dan ook om dit structureel voor 0,67 fte te regelen.

Ondanks de moeilijke start vanwege de lockdown wist de Praktijk Ondersteuner Huisartsen (POH)-Jeugd zich snel en goed op de kaart te zetten bij de huisartsen. Onze POH-Jeugd ondersteunt met een gezinsgerichte aanpak de huisarts in de rol van regievoerder. Aan de hand van een goede vraagverheldering en eenvoudige screening begeleidt zij (kortdurend) jeugdigen van 0 tot 18 jaar. Als dat nodig is, verwijst de POH-Jeugd gericht door naar passende zorg. De evaluatie van de POH-Jeugd in 2021 leerde dat deze aanpak naast een kwalitatieve verbetering ook een kostenbesparend effect heeft. Een structurele uitzetting van 0,67 fte vangen we op binnen de extra rijksmiddelen Jeugd Druten.

De POH-Jeugd werkt nauw samen met de gedragsdeskundige waar het gaat om vragen rondom de meer complexe jeugd- en/of psychiatrische problematiek. Deze samenwerking is nodig om te borgen dat onderliggende psychiatrische problematiek en een meer specialistische aanpak niet wordt gemist. De kracht van deze duale aanpak is dat beide professionals worden ingezet daar waar het voor de vraag van belang is. We zetten niet zwaarder in als nodig maar voorkomen wel dat we specialistische zorg missen wanneer dit wel nodig is. De vraag voor consult van de gedragsdeskundige vanuit de POH-Jeugd neemt toe. Dat is niet verassend, gelet de toenemende vraag naar specialistische ggz. De behoefte voor pre-diagnostiek/triage, korte consulten of gesprekken met jeugdigen/ ouders door de gedragswetenschapper neemt hierdoor ook toe.

Op dit moment is de formatieruimte (4 uur/week) van onze gedragsdeskundige te krap om in deze behoefte te voorzien. We huren de gedragsdeskundige in vanuit ’s Heerenloo. De jaarlijkse extra kosten bedragen € 33.072.

Wijkteams Wijchen
Bij het beschikbaar stellen van de extra jeugdmiddelen zijn er aanbevelingen opgenomen voor gemeente waaraan voldaan moet worden om tot een beter stelsel te komen en tot kosten beheersing (AEF-rapport stelsel in groei). Kortweg betekent dit dat we onder andere het aanbod uitgevoerd door de jeugdconsulenten en het schoolmaatschappelijk

werk moeten uitbreiden met kortdurende ondersteuning en preventie. Zonder formatie-uitbreiding is hiervoor onvoldoende capaciteit. De bedoeling van het rijk is om op deze wijze de werkzaamheden van het sociale wijkteam uit te breiden met kortdurende ondersteuning (2,18 fte). Tevens wil het rijk dat we een preventief aanbod beschikbaar hebben in samenwerking met welzijn wat vrij toegankelijk is voor burgers. Op deze wijze kunnen zij laagdrempelig tijdig ondersteuning krijgen en daarmee zwaardere problematiek voorkomen.

We hebben geconstateerd dat de inzet van het regieteam, gericht op zorg inzet bij overlast en onveilige situaties en nazorg na detentie, noodzakelijk is om het verergeren van problemen dan wel het ongewenst escaleren van onveiligheid te voorkomen bij inwoners. Deze situaties nemen toe onder de bevolking doordat inwoners met een psychiatrische aandoening vanuit huis behandeld dan wel begeleid worden en niet meer (langdurig) binnen een instelling verblijven. Ook merken we dat door individualisering de gemeenschap verhard. De lontjes worden korter. Zonder formatie-uitbreiding van 0,73 fte is hiervoor onvoldoende capaciteit.

Team inkomen en ondersteuning
Op 1 januari 2022 is de Wet inburgering 2021 in werking getreden. Met deze nieuwe wet komt de verantwoordelijkheid voor de inburgering van, met name, asielmigranten weer terug naar de gemeente.

De grootste verantwoordelijkheid die gemeenten krijgen is dat het hele inburgeringsproces van A tot Z, per asielmigrant, gemonitord wordt. Het opstarten, monitoren, begeleiden, bijsturen en afronden van een inburgeringsproces omvat veel taken en neemt veel tijd in beslag. Dit zijn taken op het gebied van doelmatigheid.
In een apart voorstel (8-12-2021) is uitbreiding van 1 fte specifiek voor Wijchen en 0,56 fte voor Druten onderbouwd.
Dekking hiervoor vindt plaats uit de gelden die de gemeenten hiervoor extra uit het gemeentefonds ontvangen. De extra kosten van € 119.520 worden gedekt uit de ontvangen rijksmiddelen voor deze taak.

4. Vluchtelingenopvang Oekraïne

Financiële gevolgen
Met de opvang en ondersteuning zijn uiteraard kosten verbonden. Niet alleen zoals hierboven beschreven maar ook bijvoorbeeld door een noodzakelijke tijdelijke uitbreiding van capaciteit binnen bedrijfsvoering indien de omvang van de WDW tijdelijk toeneemt. Deze kosten en capaciteit die op dit vraagstuk wordt ingezet worden inzichtelijk gehouden. Zowel vanuit het oogpunt van doelmatigheid en rechtmatigheid, als ook omdat het Rijk heeft aangegeven alle kosten te zullen compenseren. Over deze compensatie worden landelijk (tussen o.a. VNG en Rijk) afspraken gemaakt. Zodra over het vraagstuk van financiële compensatie door het Rijk meer duidelijkheid bestaat zullen beide colleges daarover worden geïnformeerd.

Afspraken
De gemeenten Druten en Wijchen staan net als alle gemeenten voor een grote opgave om vluchtelingen uit Oekraïne op te vangen. De huidige situatie wordt gekenmerkt door ontwikkelingen die elkaar snel opvolgen en grote onzekerheid. Dat maakt dat er niet één scherpe opgave is waar we naartoe kunnen werken. Er zijn verschillende scenario's denkbaar waar we rekening mee moeten houden. Onze crisisorganisatie moet dus flexibel zijn en voorbereid op verschillende scenario's.
Nu staat de WDW niet als enige organisatie aan de lat voor een adequate opvang en ondersteuning van vluchtelingen. Er zijn diverse (vrijwilligers)organisaties die ook een rol hierin hebben. De WDW is gedurende het traject alert op de rol en verantwoordelijkheid die de werkorganisatie in te vullen heeft en de rol en verantwoordelijkheid die verwacht mag worden van andere partners.

Om de komende periode voortvarend te handelen en capaciteit vrij te maken, is door het MT een inventarisatie gemaakt. Uit de inventarisatie blijkt dat zeker 12 teams een rol hebben of krijgen door de opvang van vluchtelingen in de twee gemeenten[7]. Daarbij heeft het MT gekeken naar de draagkracht binnen de teams. Ook als de verwachte omvang nog groter wordt. Met andere woorden: welke taken kunnen getemporiseerd of tijdelijk stopgezet worden zodat er capaciteit vrijgespeeld wordt voor deze opgave.

Dit heeft geleid tot onderstaande afspraken met het WDW-bestuur[8].

1. De uitvoering van reguliere kerntaken blijft gehandhaafd.
2. Teams met vacatures en/of langdurig verzuim waarbij geen vervanging plaatsvindt via inhuur kunnen niet worden belast.
3. Bestuurlijke besluitvorming nodig over gemeentelijke ambities en niet wettelijke taken.
4. Doorontwikkeling WDW vasthouden en temporiseren.
5. Financiering strategische denkkracht en projectleiders.
6. Bestuurlijk en ambtelijke afstemming.

[7] WMO Jeugd en gezondheid, OOV, gemeentelijk vastgoed, milieu, OOV, communicatie, SPA, Werk & Inkomen, Intakers, Burgerzaken, Sociale (wijk)teams, RB binnen, WOS.
[8] Deze bestuurlijke afspraken zijn vastgesteld in de bestuursvergadering van 11 april 2022.

Bijlage 1a: Samenvatting verloop taakstelling personeel.

		INVULLING TAAKSTELLING BEGROTING 22				NIEUWE UITWERKING					
			2022		2023 en verder	2022		2023		2024 en verder	
			Fte	€	Fte	€	Fte	€	Fte	€	Fte	€
NR	Domein	**TAAKSTELLING OPGAVE**		**618.000**		**761.000**		**618.000**		**761.000**		**761.000**
1	BSP	Coaches vast in dienst terugbrengen naar 1,33 fte	-2,78	-300.000	-2,78	-300.000	-0,88	-100.000	-0,88	-100.000	-0,88	-100.000
2	BSP	Coaches flex ruimte om in te kunnen huren	0,67	96.500	0,44	64.000	0,00	0	0,00	0	0,00	0
3	BSP	Secretariaat - administratief mdw	-0,30	-16.000	-0,30	-16.000	-0,30	-16.000	-0,30	-16.000	-0,30	-16.000
4	BV	Financieel beheer	-1,00	-69.000	-1,50	-103.500	-1,10	-46.000	-1,10	-57.000	-1,10	-57.000
5	BV	DIV	-1,00	-69.000	-1,00	-69.000	0,00	0	0	0	-1,00	-69.000
6	BV	Inkoop, Met planvorming nog te bepalen	0,00	0	-0,50	-42.000	0,00	0	-0,50	-42.000	-0,50	-42.000
7	BV	Outsourcing salarisadministratie					0	0	-1,67	-44.000	-1,67	-44.000
8	FLO	Ruimtelijk beheer	-1,00	-75.500	-2,00	-151.000	-1,00	-52.000	-1,00	-52.000	-1,00	-52.000
9	FLO	GEO - adviseur GEO informatie	-0,50	-41.500	-1,00	-83.500	-0,50	-41.500	-1,00	-83.500	-1,00	-83.500
10	PUB	Burgerzaken verlagen flexibele schil	-1,00	-60.000	-2,00	-120.000	0	0	-2,00	-120.000	-2,00	-120.000
11	SLO	Backoffice WMO, Jeugd en Participatie	-3,00	-180.000	-3,00	-180.000	-1,00	-60.000	-3,00	-180.000	-3,00	-180.000
12	BV	Informatiemanagers	4,00	339.500	2,83	240.000	4,00	339.500	0,00	0	0,00	0
		TOTAAL INVULLING TAAKSTELLING	**-5,91**	**-375.000**	**-11**	**-761.000**	**-2,45**	**24.000**	**-11,45**	**-694.500**	**-12,45**	**-763.500**
		SALDO TEN LASTE BEDRIJFSVOERINGSBUGET		**243.000**		**0**		**642.000**		**66.500**		**-2.500**

NR	Domein	Taakstelling	Toelichting
1	BSP	Coaches vast in dienst terugbrengen naar 1,33 fte	*Terugbrengen van coaches niet in die mate wenselijk in doorontwikkeling zelforganisatie*
2	BSP	Coaches flex ruimte om in te kunnen huren	*Terugbrengen van coaches niet in die mate wenselijk in doorontwikkeling zelforganisatie*
3	BSP	Secretariaat - administratief mdw	*Gerealiseerd*
4	BV	Financieel beheer	*In 2022 niet volledig in te vullen, omdat mdw pas per 1 april met pensioen gaat. Vanaf 2023 maximaal 57k te halen binnen team beheer, deels ook door andere beloning binnen het team.*
5	BV	DIV	*Taakstelling is realistisch. In MT is gevraagd nog eens goed te kijken naar structurele besparing.*
6	BV	Inkoop	*Invulling betrekken bij de dekking op programmagelden.*
7	BV	Outsourcing salarisadministratie	*Outsourcing salarisadministratie levert 1,67 fte op, daartegenover staat externe opdracht. Per saldo € 44k voordeel.*
8	FLO	Ruimtelijk beheer	*1 fte wordt ingevuld op vrijkomende vacature (schaal 5). Andere Fte kan niet worden gerealiseerd binnen het gewenste kwaliteitsniveau.*
9	FLO	GEO	*Gerealiseerd. Deels door niet invullen vacatureruimte en door vrijvallen Inhuur werkbedrijf.*
10	PUB	Burgerzaken	*Gerealiseerd.*
11	SLO	Backoffice WMO, Jeugd en Participatie	*Invulling vanaf september 2022.*
12	BV	Informatiemanagers	*Injectie t/m 2022, vervolgens op 0 vanaf 2023, wel 2 fte als structurele uitzetting aanvragen.*

Bijlage 1b: Toelichting invulling taakstelling

1. *Coaching*

Gegeven de doorontwikkeling van de WDW en daarbij de doorontwikkeling van zelfontwikkeling is het voorstel om de taakstelling op coaching voor een deel weg te halen. De plannen voor coaching zijn nu in ontwikkeling. De formatie wordt daarmee teruggebracht naar het oorspronkelijke niveau van 4,11 fte, minus een taakstelling van € 100k. We zetten dit in als flexibele schil, dat kan worden gebruikt voor externe coaching, voor een totaalbedrag van € 325k structureel.

2. *Team Secretariaat*

Taakstelling in 2023 wordt ingevuld.

3. *Team financieel beheer*

Dit team heeft de formatie structureel in kaart gebracht. Dit geeft een gedegen beeld. De taakstelling van 1,64 fte gaat terug naar 1,15 fte. Daarbij is het wel noodzakelijk een aantal functie op zwaarte te herzien. Dit rekenen we mee in de financiële invulling van deze taakstelling.

4. *Team informatiebeheer*

In juni 2021 heeft het MT besloten tot een tijdelijke injectie in het team informatiebeheer van +5fte. Daar stond een structurele besparing tegenover van 1fte. In het MT is destijds gevraagd om nog goed te kijken naar de structurele besparing.

De structurele besparing hangt sterk samen met ICT-ontwikkelingen. Dit wordt duidelijk in het informatiebeleidsplan, dat in de maak is. Op basis daarvan wordt bekeken of de structurele besparing op informatiebeheer kan worden aangezet. Op dit moment schatten we in dat het realiseren van de taakstelling niet voor 1 januari 2024 kan worden vormgegeven.

5. *Inkoop*

Bij de begroting 2022 is de functie van inkoper met een 0,5 fte opgehoogd, t.l.v. de taakstelling vanaf 2023. In 2022 vangen we dit op in het bedrijfsvoeringsbudget.

6. *Team P&O*

De salarisadministratie wordt verder geprofessionaliseerd via de implementatie van de HRM-applicatie.
De huidige situatie is dat we 1,67 fte in dienst. Met werkgeverslasten erbij zo'n 130.000 per jaar. De nieuwe situatie wordt het volgende. Een externe aanbieder zal zo'n 24 uur per week dit werk kunnen doen en daarbinnen ook de vervangbaarheid kunnen regelen.
Met een tarief van 75 per uur komt dat op 86.000 per jaar. De potentiele besparing is dus ongeveer 1 fte en 44.000 per jaar.
We gaan er daarbij vanuit dat de andere, nu reeds uitbestede diensten met de aanbesteding niet in kosten stijgen.

7. *Ruimtelijk beheer*

Hier bestaat een taakstelling in 2022 van 1 fte en vanaf 2023 2 fte. 1fte is ingevuld, maar wel op een relatief laag niveau, waardoor de opbrengst lager is dan vorig jaar mee is gerekend bij de begroting. De tweede fte vanaf 2023 wordt niet gerealiseerd, omdat bestuurlijk juist een hoger kwaliteitsniveau wordt verwacht.

8. *Team GEO*

De taakstelling van 0,5 fte in 2022 en 1 fte vanaf 2023 wordt ingevuld door 0,7 fte aan vaste formatie in te leveren. Daarnaast schalen we het inhuurbudget bij het werkbedrijf binnen dit team af.

9. *Team Burgerzaken*

De taakstelling van -1fte wordt niet gerealiseerd in 2022. De ICT-systeemimplementatie zal pas worden gerealiseerd in 2022. De taakstelling wordt wel ingeboekt voor 2023.

10. Team backoffice

3 Fte aan taakstelling op de backoffice gaat in per september 2022. Pas dan zal ook werken met nieuw systeem geïmplementeerd zijn in werkwijzen.
Taakstelling 2022 zal voor een deel dus in bedrijfsvoeringsbudget moeten worden meegenomen. 2023 volledig inboeken in formatiebegroting.

11. Team informatiemanagement

De injectie op team informatiemanagement brengen we terug naar 0 fte. Dat betekent -4fte in 2023. De injectie is in 2020 gedaan om de ICT in de basis op orde te krijgen. Dit, om zo ook de taakstelling te kunnen realiseren. Daarvoor is een business case gemaakt. De consolidatie van deze basis leidt tot structurele uitzetting in het team Informatiemanagement (zie externe ontwikkeling). Daarmee sluiten we deze business case ook af.
Een nieuwe Business Case (digitale transformatie) is in voorbereiding. Het kan zijn dat we daar weer injecteren (investeren) op het team Informatiemanagement. De injectie wordt dan weer terugbetaald binnen de WDW-organisatie (besparing).

GROENLINKS
WIJCHEN

De Gemeenteraad van Wijchen

22 81972 Perspectiefnota 2022 Wijchen

Uitgangspunt toevoegen

Amendement van de fractie van GroenLinks
Eerste indiener: Henry Tiemessen

Ondergetekende stelt het volgende amendement voor:
Aan de uitgangspunten op pagina 6 toevoegen:

- Controle op of de middelen doelmatig en rechtmatig besteed worden.

Toelichting:
Bij de uitgangspunten op pagina 6 van de Perspectiefnota ontbreekt een belangrijk uitgangspunt. Via dit amendement willen wij dit graag corrigeren.

Namens de fractie van

GroenLinks Wijchen, Henry Tiemessen

De Gemeenteraad van Wijchen

22 81972 Perspectiefnota 2022 Wijchen

Motie 1

Evenementen Groene Heuvels ook Wijchense aangelegenheid

Motie van de fracties van CDA, D66, GroenLinks, Kernachtig Wijchen, PvdA, VVD, Wijchen Lokaal
Eerste indiener: Björn Derksen

De gemeenteraad van de gemeente Wijchen in openbare vergadering bijeen op 7 juli 2022.

De gemeenteraad, gehoord de beraadslaging,

Constaterende dat,

- Recreatiegebied de Groene Heuvels aan de rand van onze gemeente Wijchen, dichtbij de dorpen Bergharen en Hernen, is gesitueerd;
- Organisator Mojo Concerts en terreinbeheerder Leisurelands plannen hebben om meer (grootschalige) evenementen op de Groene Heuvels te gaan organiseren waarvoor het huidige bestemmingsplan gewijzigd moet worden;
- Initiatiefnemers hierover vooral overleg voeren met de gemeente Beuningen;
- De voorgenomen plannen op de Groene Heuvels erg leven onder onze inwoners;
- De leefbaarheidsgroepen Hernen en Bergharen bij Mojo Concerts aangegeven hebben dat ze de belasting die (grootschalige) evenementen voor de omwonenden met zich meebrengen te groot vinden;
- Het college van Wijchen onlangs terecht het initiatief heeft genomen hierover met het college van Beuningen in gesprek te gaan, omdat een eventuele bestemmingsplanswijziging niet alleen een zaak is van de gemeente Beuningen maar ook van de gemeente Wijchen;
- Indien de plannen zich ook op Wijchens grondgebied afspelen een eventueel besluit tot wijziging van het bestemmingsplan ook door de gemeenteraad van Wijchen dient te worden genomen;
- Eén van de pijlers uit het coalitieakkoord regionale samenwerking is en de gemeenteraad van Wijchen ook

graag met betrekking tot recreatiegebied de Groene Heuvels met het gemeentebestuur van Beuningen samenwerkt.

Overwegende dat,

- De voorgenomen plannen van Mojo Concerts al wel in de publiciteit zijn beland;
- De gemeenteraad van Wijchen hier nog niet van op de hoogte is gebracht;
- De gemeenteraad van Wijchen dit noodzakelijk acht gezien de nabijheid van de Groene Heuvels bij onze dorpen Bergharen en Hernen.

Roept het college van B&W op om:

- Te bekijken op welke wijze de gemeenteraad van Wijchen meer betrokken kan worden bij het proces van eventuele uitbreiding van evenementen op de Groene Heuvels;
- Indien de plannen zich op Wijchens grondgebied afspelen inzichtelijk te maken in hoeverre de gemeenteraad van Wijchen zich in een vroegtijdig stadium kan uitspreken over (de wenselijkheid van) de toenemende verkeersdruk, druk op de natuur, toenemende geluidsbelasting, de verkeersafwikkeling en andere gevolgen voor de omgeving;
- Bovenstaande zo snel mogelijk na het zomerreces in een nota ter bespreking aan de Wijchense gemeenteraad voor te leggen.

en gaat over tot de orde van de dag.

Namens de fracties van

CDA Wijchen, Björn Derksen
D66 Wijchen, Maikel Lukkezen
GroenLinks Wijchen, Henry Tiemessen
Kernachtig Wijchen, Saskia Eijkemans
PvdA Wijchen, Titus Burgers
Wijchen Lokaal, Peter van ’t Schip
Wijchense VVD, Alice Peters-Vroom

De Gemeenteraad van Wijchen

22 81972 Perspectiefnota Wijchen 2022

Motie 2

Samen haalbare plannen maken voor stikstofreductie

Motie van de fracties van CDA, Kernachtig Wijchen, VVD en D66
Eerste indiener motie: Björn Derksen

De gemeenteraad van de gemeente Wijchen in openbare vergadering bijeen op 7 juli 2022.

De gemeenteraad, gehoord de beraadslaging,

Constaterende dat:

- Op 10 juni 2022 de verantwoordelijk Minister de startnotitie van het Nationaal Programma Landelijk Gebied (NPLG) heeft gepresenteerd;
- Dit beleid landelijk uitermate ingrijpend is voor de agrarische sector;
- Delen van de provincie Gelderland heel hard getroffen worden door dit nieuw geformuleerde beleid;
- Ook in onze gemeente de gestelde doelen op dit moment tot grote onzekerheid leiden bij betrokkenen;
- De landelijke overheid uitvoering van de stikstofplannen bij de Provincies heeft gelegd en de rol van gemeenten hierin nog niet duidelijk is;
- Er een oproep is gedaan door een aantal Wijchense boeren om met de gemeente lokaal het gesprek hierover aan te gaan.

Overwegende dat:

- Onze gemeenteraad zich beseft dat de uitstoot van stikstof gereduceerd moet worden en dit een inspanning van de hele samenleving vraagt;
- Het gepubliceerde landelijk beleid ingrijpende consequenties kan hebben voor agrarische ondernemers en aanverwante beroepsgroepen in de gemeente Wijchen;
- De voorgestelde maatregelen mogelijk grote effecten hebben op het toekomstig beheer en functioneren van ons groene buitengebied.

Roept het college van B&W op om:

- Zodra de plannen vanuit de Provincie Gelderland vorm krijgen te bekijken op welke wijze de gemeente Wijchen hierin een rol kan spelen, bijvoorbeeld door gezamenlijk met de Provincie lokaal het gesprek over haalbare stikstofreductie op gang te brengen samen met de boeren uit ons buitengebied;
- Bij een te ontwikkelen provinciaal plan in te zetten op bedrijfsinnovatie en -omvorming om stikstofuitstoot te verminderen, perspectief te bieden en zoveel mogelijk gedwongen bedrijfsverkoop of beëindiging te voorkomen;
- In te gaan op de oproep vanuit een aantal Wijchense boeren in Wijchen om in gesprek te gaan over hoe invulling te geven aan een succesvolle stikstofreductie en welke bijdrage de gemeente en Wijchense boeren daaraan kunnen leveren;
- Deze motie via de griffie onder de aandacht te brengen van Gedeputeerde Staten van de provincie Gelderland en de politieke fracties in de Provinciale Staten van Gelderland.

en gaat over tot de orde van de dag.

Namens de fracties van:

CDA Wijchen, Björn Derksen
Kernachtig Wijchen, Joost Kersten
Wijchense VVD, Alice Peters-Vroom
D66 Wijchen, Maikel Lukkezen

De Gemeenteraad van Wijchen

22 81972 Perspectiefnota 2022 **Motie 3**

Coronacompensatie alsnog naar kleine ondernemers

Motie van de fractie van D66 en PvdA
Eerste indiener: Miranda Muller

De gemeenteraad van de gemeente Wijchen in openbare vergadering bijeen op 7 juli 2022.

De gemeenteraad, gehoord de beraadslaging,

Constaterende, dat

- er van de corona compensatiemiddelen nog 779k te besteden is;
- hiervan 70k gealloceerd is voor hulpvragen ondernemers;
- er van de TONK2 gelden vanuit het Rijk minder gebruik is gemaakt dan verwacht;
- uit berichtgeving van o.a. ZZP Nederland blijkt dat veel zzp-ers hard zijn geraakt door de coronacrisis;
- dat veel zzp-ers en andere kleine ondernemers desondanks niet in aanmerking zijn gekomen voor gemeentelijke regelingen vanwege criteria zoals de vermogenstoets en partnertoets.[1][2]

Overwegende, dat

- Meer zzp-ers behoefte zouden hebben aan financiële steun dan de aanvragen voor de TONK2 suggereren, vanwege het compleet wegvallen van het 2de inkomen;
- De recente prijsstijgingen van energie en de oplopende inflatie de financiële situatie van zzp-ers alleen nog maar verder heeft verslechterd.

[1] Coronalening Bbz nauwelijks steun te noemen voor zzp'er › ZZP Nederland (zzp-nederland.nl); Ondernemers ontvangen brief met overzicht coronaschulden › ZZP Nederland (zzp-nederland.nl)
[2] Ondernemers ontvangen brief met overzicht coronaschulden › ZZP Nederland (zzp-nederland.nl)

Roept het college van B&W op, om

- Voor de begrotingsvergadering van november 2022 onderzoek te doen naar:
    a. de mogelijkheden om de resterende corona compensatiemiddelen alsnog te reserveren voor coronasteun aan kleine ondernemers; zelfstandigen zonder personeel (zzp-ers) en ondernemers met een beperkt aantal mensen in dienst;
    b. de juridische haalbaarheid van het openstellen van een nieuwe gemeentelijke regeling voor kleine ondernemers, bijvoorbeeld via de Bbz, waardoor kleine ondernemers alsnog geholpen kunnen worden.
- De bestaande mogelijkheid van het stellen van hulpvragen duidelijker te communiceren aan kleine ondernemers.

en gaat over tot de orde van de dag.

Namens de fractie van:

D66 Wijchen, Miranda Muller
PvdA Wijchen, Titus Burgers

De Gemeenteraad van Wijchen

22 81972 Perspectiefnota 2022

Motie 4

Inwoners laagdrempelig betrekken

Motie van de fractie van D66, GroenLinks
Eerste indiener: Maikel Lukkezen

De gemeenteraad van de gemeente Wijchen in openbare vergadering bijeen op 7 juli 2022.

De gemeenteraad, gehoord de beraadslaging,

Constaterende, dat

- Andere gemeenten zoals de gemeente Houten al ervaring hebben met inspiratiesessies[1];
- Met deze inspiratiesessies verdere invulling gegeven kan worden aan het coalitieakkoord op het gebied van het betrekken van de inwoners.

Overwegende, dat

- Wij constateren dat inwoners vaker en vroegtijdig willen inspreken en meedenken;
- Inspiratiesessies een extra middel zijn, waarmee inwoners alle partijen laagdrempelig kunnen benaderen.

Roept de werkgroep Inwonersparticipatie van de raad op, om

- In het politieke jaar 2022-2023 drie inspiratiesessies te plannen waar inwoners hun idee kunnen pitchen aan raads- of commissieleden;
- De volgende spelregels te hanteren voor deze sessies:
    a. Alle leeftijden zijn welkom;
    b. Maximaal 2 personen geven de pitch;
    c. De pitch duurt maximaal 5 minuten.
- Na dit eerste jaar deze inspraakmogelijkheid te evalueren.

[1] https://www.houten.nl/gemeenteraad-en-college/gemeenteraad/inspiratiesessies-met-de-raad

en gaat over tot de orde van de dag.

Namens de fractie van:

D66 Wijchen, Maikel Lukkezen
GroenLinks Wijchen, Henry Tiemessen

De Gemeenteraad van Wijchen

22 81972 Perspectiefnota 2022 Wijchen **Motie 5**

Gelijke kansen voor alle kinderen

Motie van de fractie van D66, GroenLinks en PvdA
Eerste indiener: Maikel Lukkezen

De gemeenteraad van de gemeente Wijchen in openbare vergadering bijeen op 7 juli 2022.

De gemeenteraad, gehoord de beraadslaging,

Constaterende, dat

- De kindregeling bedoeld is om kinderen mee te laten doen in de samenleving ongeacht de omstandigheden
- Vanaf jonge leeftijd er al kansenongelijkheid ontstaat wanneer kinderen op sociaal vlak niet mee kunnen doen met leeftijdsgenoten

Overwegende, dat

- De huidige kindregeling niet hoog genoeg is om kinderen volwaardig mee te laten doen aan de in de kindregeling[1] benoemde activiteiten

Draagt het college van B&W op, om

- Voor de begrotingsvergadering de kosten van de verhoging van de vergoedingsregeling in kaart te brengen en aan te bieden aan de gemeenteraad,
    - als de vergoedingen van de kindregeling worden verhoogd:
        - van €100 naar €200 per jaar voor kinderen tot 6 jaar
        - van €300 naar €400 per jaar voor kinderen van 6 tot 12 jaar
        - van €450 naar €500 per jaar voor kinderen van 12 tot 18 jaar
    - dan wel waar mogelijk de vergoedingen in natura worden aangeboden

[1] https://www.wijchen.nl/kindregeling

en gaat over tot de orde van de dag.

Namens de fracties van
D66 Wijchen, Maikel Lukkezen
GroenLinks Wijchen, Henry Tiemessen
PvdA Wijchen, Katja Jamin

De Gemeenteraad van Wijchen

22 81972 Perspectiefnota 2022 Wijchen

Motie 6

Inzicht in eigen afval

Motie van de fractie van D66
Eerste indiener: Miranda Muller

De gemeenteraad van de gemeente Wijchen in openbare vergadering bijeen op 7 juli 2022.

De gemeenteraad, gehoord de beraadslaging,

Overwegende, dat

- Afval behoorlijk wat geld kost;
- Minder afval produceren/afval beter scheiden een besparing betekent;
- Een 'live' inzicht in verbruik/benutting mensen aan kan zetten tot besparing;
- Het direct kunnen inzien van de aangeleverde kilo's grijs en groen afval inwoners inzicht verschaft op basis waarvan zij hun gedrag aan kunnen passen om zo te besparen op de afvalkosten;
- Hierdoor meer mensen geholpen worden te besparen op hun afval;
- En dat mensen niet meer verrast worden door de jaaraanslag;

Roept het college van B&W op, om

- te onderzoeken of inwoners middels een dashboard maandelijks inzicht kunnen krijgen in de door hen aangeleverde kilo's (en euro's), en dat kunnen vergelijken met eerdere jaren en een streefhoeveelheid (denk aan de verbruiksoverzichten bij energieleveranciers);

en gaat over tot de orde van de dag.

Namens de fractie van D66

D66 Wijchen, Miranda Muller

De Gemeenteraad van Wijchen

22 81972 Perspectiefnota 2022 Wijchen

Motie 7

Subsidie Klimaatadaptatie

Motie van de fractie van D66 en PvdA
Eerste indiener: Miranda Muller

De gemeenteraad van de gemeente Wijchen in openbare vergadering bijeen op 7 juli 2022.

De gemeenteraad, gehoord de beraadslaging,

Constaterende, dat

- Wijchen verkent hoe ze Global Goals gemeente kan worden;
- Wijchenaren een steentje kunnen bijdragen door zich voor te bereiden op extreem weer. Bijvoorbeeld door het aanleggen van extra groen, het opvangen van regenwater en het afkoppelen van dak of perceel;
- Het wenselijk is om inwoners te stimuleren maatregelen te nemen om het laagdrempelig maken van vergroening van tuinen of klimaatadaptieve maatregelen;

Overwegende, dat

- Klimaatadaptatie ingebed moet worden in het denken en handelen van ons allen en hierin ook een taak is weggelegd voor de gemeente;
- Door de klimaatverandering er steeds vaker extreme regenbuien zullen voorkomen;
- Door de grote hoeveelheid tegels in de tuinen van inwoners het regenwater minder in de bodem kan dringen;
- Regenwater uit een ton gebruikt kan worden om de tuin te bewateren bij langdurige droogte;
- Regenwater ook kan worden gebruikt voor huishoudelijk gebruik zoals het zemen van de ramen;
- Deze motie een verdere uitwerking is van het coalitieakkoord.

Draagt het college van B&W op, om

- Voor de begrotingsvergadering op 10 november 2022 de

kosten van de volgende subsidieregeling in kaart te brengen en aan te bieden aan de raad;
- Om een subsidieregeling voor klimaatadaptieve maatregelen voor inwoners van Wijchen in te stellen;
- De volgende voorwaarden te stellen aan de subsidieregeling:
    - het toegevoegde oppervlak aan groen bedraagt ten minste 5 m2
    - de toegevoegde waterberging bedraagt ten minste 100 liter
    - het toegevoegde afgekoppelde oppervlak bedraagt ten minste 5 m2

en gaat over tot de orde van de dag.

Namens de fractie van

D66 Wijchen, Miranda Muller
PvdA Wijchen, Titus Burgers

De Gemeenteraad van Wijchen

22 81972 Perspectiefnota 2022 Wijchen

Motie 8

Tegemoetkoming overstap naar elektrisch koken

Motie van de fractie van D66 en PvdA
Eerste indiener: Miranda Muller

De gemeenteraad van de gemeente Wijchen in openbare vergadering bijeen op 7 juli 2022.

De gemeenteraad, gehoord de beraadslaging,

Constaterende, dat

- We in Nederland uiterlijk in 2050 van het gas af moeten om naar een energieneutrale en duurzame toekomst te gaan. Hiermee gaat ons land de opwarming van de aarde tegen;
- De gasprijs op dit moment en de komende tijd hoog blijft;
- We inwoners stimuleren om van het gas af te gaan voor het koken door een kookplaat aan te schaffen en aan (een gedeelte van) de kosten bij te dragen;

Overwegende dat,

- De door ons voorgestelde regeling direct geïmplementeerd kan worden en bijdraagt aan de energietransitie;
- Deze regeling goed aansluit bij de warmtetransitie van Wijchen;
- Deze regeling een bijdrage kan leveren aan de eventuele gastekorten in de winter.

Roept het college van B&W op, om

- Voor de begrotingsvergadering 2022 de kosten van de volgende tegemoetkoming in kaart te brengen en aan te bieden aan de raad:
- Een tegemoetkoming te introduceren om inwoners te stimuleren om gasfornuizen te vervangen door elektrische fornuizen;
- De volgende voorwaarden te hanteren voor deze tegemoetkoming:
    - Op de factuur staan de volgende handelingen:
        - De gasaansluiting in de keuken wordt afgesloten door een installateur.
        - Een volledig elektrische kookplaat is aangeschaft

en gaat over tot de orde van de dag.

Namens de fractie van

D66 Wijchen, Miranda Muller
PvdA Wijchen, Titus Burgers

De Gemeenteraad van Wijchen

22 81972 Perspectiefnota 2022 Wijchen

Motie 9

Bestrijding toenemende (energie)armoede

Motie van de fractie van GroenLinks
Eerste indiener: Henry Tiemessen

De gemeenteraad van de gemeente Wijchen in openbare vergadering bijeen op 7 juli 2022.

De gemeenteraad, gehoord de beraadslaging,

Constaterende dat:
- Het college in de Perspectiefnota aangeeft dat het economisch zeer onzekere tijden zijn.
- Door de oorlog in de Oekraïne en hoge inflatie de prijzen van alle goederen en diensten de laatste tijd sterk zijn verhoogd.
- De buitengewone stijging van de energieprijzen daar een groot aandeel in vormt.
- Voornamelijk mensen met lage- en middeninkomens daar de dupe van zijn.
- Volgens de media inmiddels 1,2 miljoen Nederlanders (circa 7%) rond of onder armoedegrens leven.
- Dat daarmee ook Wijchense inwoners hard geraakt worden door deze ontwikkelingen.

Overwegende dat:
- Wijchen dit jaar een begrotingsoverschot van € 3.000.000 heeft.
- De gemeente Wijchen de taak heeft om zich in te zetten voor alle inwoners.
- Armoede de tweedeling in de onze Wijchense samenleving vergroot en dat geen goede ontwikkeling is.

Roept het college van B&W op om:
- Huishoudens en/of gezinnen van de gemeente die rond moeten komen van maximaal 120% van de bijstandsnorm financieel te ondersteunen met een incidentele uitkering van € 500,-- en dit ten laste te brengen van het begrotingsoverschot.

en gaat over tot de orde van de dag.

Namens de fractie van

GroenLinks Wijchen, Henry Tiemessen

De Gemeenteraad van Wijchen

22 81972 Perspectiefnota 2022 Wijchen

Motie 10

Lancering operatie Steenbreek

Motie van de fracties van GroenLinks, D66 en PvdA
Eerste indiener: Henry Tiemessen

De gemeenteraad van de gemeente Wijchen in openbare vergadering bijeen op 7 juli 2022.

De gemeenteraad, gehoord de beraadslaging,

Constaterende dat:
- Door klimaatverandering droogteperioden en heftige regenbuien elkaar steeds vaker afwisselen.
- Voortgaande verharding en bestrating van paden, terrassen en de openbare ruimte leidt tot (te) snelle afvoer van regenwater met kans op overbelaste riolen en verdroging van de grond en de daarop levende planten.
- Verharding en bestrating van de bodem tot afname van de biodiversiteit leiden.
- Het wenselijk is om inwoners te stimuleren klimaatadaptieve maatregelen te nemen en tuinen te vergroenen.
- Stichting Steenbreek is uitgegroeid tot een landelijke kennis- en netwerkorganisatie die ondersteuning biedt bij het duurzaam vergroenen van onze leefomgeving.

Overwegende dat:
- Het stimuleren van klimaatadaptatie door de gemeente de kennis en de betrokkenheid van de samenleving bij het veranderende klimaat vergroot en daarmee schadelijke gevolgen kunnen worden voorkomen.
- De campagnes van Stichting Steenbreek bijdragen tot meer biodiversiteit, sociale cohesie, gezondheid en klimaatadaptie.
- Deze campagnes passen binnen het beleidsplan Natuur en biodiversiteit, het coalitieakkoord thema Duurzaamheid en bijvoorbeeld zouden kunnen worden gefinancierd uit de ontvangen uitkering voor het klimaatakkoord.
- 160 gemeenten en diverse waterschappen zich inmiddels aan de slag zijn met campagnes van Stichting Steenbreek.

Roept het college van B&W op om:
- Samen met de Stichting Steenbreek duurzame vergroening van Wijchen nader te onderzoeken en uit te werken.
- Voor de opzet en uitvoering op zoek te gaan naar partners zoals scholen, leefbaarheidsgroepen, natuurorganisaties en

dorpsraden.
- Door klimaatadaptieve maatregelen Wijchen te vergroenen en klimaatbestendiger te maken.

en gaat over tot de orde van de dag.

Namens de fracties van

GroenLinks Wijchen, Henry Tiemessen
D66 Wijchen, Miranda Muller
PvdA Wijchen, Titus Burgers

De Gemeenteraad van Wijchen

22 81972 Perspectiefnota 2022 Wijchen

Motie 11

Evaluatie integraal plan Werkorganisatie Druten Wijchen (WDW)

Motie van de fracties van GroenLinks en PvdA
Eerste indiener: Henry Tiemessen

De gemeenteraad van de gemeente Wijchen in openbare vergadering bijeen op 7 juli 2022.

De gemeenteraad, gehoord de beraadslaging,

Constaterende dat:

- Het bestuur van de WDW aan de raad goedkeuring vraagt voor de reservering van een bedrag van € 875.000,-- voor de begrotingswijziging 2022 van de WDW.
- Dit plan beschreven wordt in het Concept Integraal plan WDW blz. 2-5, bestaande uit 3 onderdelen, en is toegelicht op de informatieavond WDW op 21 juni 2022.
- De WDW vanaf 2018 te maken heeft gehad met een nieuwe organisatorische inrichting en nieuw organisatieconcept, een (te) krappe formatie, veel extra taken, de coronaperiode en een hoog ziekteverzuim.
- Tot op heden geen tevredenheidsonderzoek onder het personeel is uitgevoerd.

Overwegende dat:

- De WDW wil inzetten op een flinke extra personele capaciteit en versterking van de aansturing.
- De WDW gaat inzetten op opleiding en een informatiebeleidsplan.
- De WDW nieuwe ambities uitspreekt (blz. 7-10) waarmee de eenmalige investering wordt gerechtvaardigd.
- Het belangrijk is dat het personeel van de WDW wordt meegenomen in de uitvoering van de plannen.

Roept het college van B&W op om aan het bestuur van de WDW te vragen:

- De raad in 2024 via een (tussen)evaluatierapport te informeren over de stand van zaken wat betreft de uitvoering van het integrale plan WDW.
- In dit rapport ook een personeelstevredenheidsonderzoek op te nemen dat is uitgevoerd door een deskundige en onafhankelijke organisatie.

en gaat over tot de orde van de dag.

Namens de fracties van

GroenLinks Wijchen, Henry Tiemessen
PvdA Wijchen, Katja Jamin

De Gemeenteraad van Wijchen

22 81972 Perspectiefnota 2022 Wijchen

Motie 12

Financiële ondersteuning voor het Marikenhuis

Motie van de fractie van GroenLinks, PvdA
Eerste indiener: Henry Tiemessen

De gemeenteraad van de gemeente Wijchen in openbare vergadering bijeen op 7 juli 2022.

De gemeenteraad, gehoord de beraadslaging,

Constaterende dat:

- Het aantal mensen dat kanker krijgt en via naasten met kanker in aanraking komt elk jaar toeneemt.
- Het Marikenhuis een regionale functie heeft voor de ondersteuning van mensen met kanker, hun naasten en hun nabestaanden.
- Het Marikenhuis in 2019 gemiddeld 190 gasten per maand ontving van wie bijna 10% uit de gemeente Wijchen komt. Dat betekent dat de gemeente Wijchen qua percentage de tweede plaats na de gemeente Nijmegen inneemt (47%). Het percentage Wijchense gasten over de jaren heen een stijging vertoont.
- Het Marikenhuis sinds 2015 een breed individueel en groepsgericht ondersteuningsaanbod heeft voor mensen met kanker, hun naasten en hun nabestaanden, waarbij effectonderzoek laat zien dat het overgrote deel van de gasten een positief effect ervaart op onder andere het mentaal welbevinden, het dagelijks functioneren, maatschappelijke participatie en het zich energieker voelen.
- Er in samenwerking met MeervoorMekaar in de gemeente Wijchen Marikencafé's zijn gehouden met vraaggestuurde thema-avonden rondom kanker.

Overwegende dat:

- Het bestuur en de vrijwilligers van het Marikenhuis elk jaar veel moeite moeten doen om de financiële eindjes aan elkaar te knopen via het organiseren van velerlei publieksactiviteiten, waardoor die tijd niet besteed kan worden aan hun kerntaken.
- Verreweg de grootste kostenpost van het Marikenhuis de huisvestingskosten zijn. Tijdens de Coronaperiode gingen deze structurele kosten door, maar de inkomsten namen af.

- De gemeente Wijchen slechts eenmaal in de kosten van het Marikenhuis heeft bijgedragen via een subsidie in 2017 van € 1.000,--.

Roept het college van B&W op om:

- De portefeuillehouder uit het college van B&W in overleg te laten treden met de andere portefeuillehouders van gemeenten in de regio Rijk van Nijmegen, waarvan inwoners ook gebruik maken van bovenlokale instellingen zoals het Marikenhuis en Odensehuis ~~van het Marikenhuis~~ om te onderzoeken welke mogelijkheden er zijn om tot een goede subsidieregeling voor bovenlokale instellingen ~~het Marikenhuis~~ te komen, die recht doet aan de ondersteuning ~~door het Marikenhuis~~ van hun inwoners.

en gaat over tot de orde van de dag.

Namens de fractie van

GroenLinks Wijchen, Henry Tiemessen
PvdA Wijchen, Katja Jamin

De Gemeenteraad van Wijchen

22 81972 Perspectiefnota 2022 Wijchen

Motie 13

Zorg-voor-elkaar-woningen

Motie van de fractie van Kernachtig Wijchen, CDA, D66, PvdA, VVD
Eerste indiener: Tim Klinkhamer

De gemeenteraad van de gemeente Wijchen in openbare vergadering bijeen op 7 juli 2022.

De gemeenteraad, gehoord de beraadslaging,

Constaterende, dat:

- Er krapte is op de woningmarkt;
- Er vragen binnen komen over wonen op eigen terrein;
- Het percentage eenzamen toeneemt;
- Er is een groot tekort aan zorgpersoneel is;
- Er steeds vaker een beroep op mantelzorgers wordt gedaan;
- Er ouderen zijn die (te) groot wonen, maar er blijven wonen omdat ze hun oude, vertrouwde plek niet willen verlaten.

Overwegende, dat:

- Het wenselijk kan zijn dat familie tijdelijk dicht bij elkaar woont om naar elkaar om te kunnen kijken;
- We inwoners die voor elkaar zorgen of naar elkaar omkijken, willen faciliteren;
- Het wenselijk is dat ouderen die kleiner willen gaan wonen, de mogelijkheid krijgen om dit op eigen terrein te gaan doen;
- Veel ouderen zelfstandig wonen, en dit zo lang mogelijk willen blijven doen;
- Een pilot kan zorgen voor meer duiding bij een aantal openstaande vragen rondom de Zorg-voor-elkaar-woning.

Roept het college van B&W op:

- Een pilot[1] vorm te geven waarin de regels voor mantelzorgwoningen verruimd worden tot een Zorg-voor-elkaar-woning. Hierbij mag ook zonder acute behoefte aan mantelzorg, een bijgebouw voor bepaalde tijd gebruikt worden als woning.

[1] Zie bijlage bij deze motie voor meer toelichting.

- Voor het einde van dit jaar (2022) een beslisnota voor een pilot met tien Zorg-voor-elkaar-woningen aan de gemeenteraad aan te bieden.
- De pilot zo vorm te geven dat, na het realiseren van de tien woningen, geëvalueerd kan worden met als intentie het om te kunnen zetten in nieuw beleid.

en gaat over tot de orde van de dag.

Namens de fracties van

Kernachtig Wijchen, Tim Klinkhamer
CDA Wijchen, Björn Derksen
D66 Wijchen, Maikel Lukkezen
PvdA Wijchen, Katja Jamin
Wijchense VVD, Wessel Krale

Bijlage bij motie Zorg-voor-elkaar-woningen
Ingediend door Kernachtig Wijchen tijdens de openbare raadsvergadering van 7 juli 2022

Toelichting:
Naar elkaar omkijken, zorgen voor je naasten en tegengaan van eenzaamheid zijn belangrijke waarden. Eerder dit jaar lanceerde Kernachtig Wijchen het idee van de "Zorg-voor-elkaar-woning". Hierbij mag ook zonder acute behoefte aan mantelzorg, een bijgebouw voor bepaalde tijd gebruikt worden als woning. Kinderen en ouders kunnen naar elkaar omkijken en eventueel mantelzorg gaan bieden zodra dat nodig mocht zijn. Wie van hen in het bijgebouw gaat wonen maakt niet uit. Op deze manier kunnen ouders bijvoorbeeld kleiner gaan wonen, maar wel op hun oude vertrouwede plek blijven wonen.

De partij kreeg hier veel reacties op. Doormiddel van een openbare denktank bijeenkomst met inwoners en professionals, is er verder gebrainstormd over dit idee. De Zorg-voor-elkaar woning wordt positief ontvangen. Naast het tegengaan van eenzaamheid, biedt de Zorg-voor-elkaar-woning meerwaarde doordat mantelzorg al is geregeld voordat er acuut behoefte aan is. Bovendien draagt het bij aan het oplossen van het woningtekort.

Het idee wierp tijdens de denktank ook wat vragen en dilemma's op waar men niet helemaal uitkwam. Om deze reden was het advies om te starten met een pilot om te leren van de praktijk.

De pilot en evaluatie moeten in ieder geval gericht zijn op de volgende vragen/dilemma's:

- Moet er een leeftijdsgrens gehanteerd worden en zo ja, welke leeftijdsgrens;
- Welke (familie)relatie moet er zijn;
- Zijn er ruimtelijke beperkingen;
- Welke juridische uitdagingen zijn er;
- Eindigt de Zorg-voor-elkaar-woning automatisch wanneer de situatie wijzigt;
- Wat zijn de maatschappelijke effecten.

De Gemeenteraad van Wijchen

22 81972 Perspectiefnota 2022 Wijchen **Motie 14**

Meer inzicht in hondenbelasting

Motie van de fracties van PvdA, GroenLinks en D66
Eerste indiener: Titus Burgers

De gemeenteraad van de gemeente Wijchen in openbare vergadering bijeen op 7 juli 2022.

De gemeenteraad, gehoord de beraadslaging,

Constaterende dat:
- Er in de Tweede Kamer al enige tijd een discussie over hondenbelasting wordt gevoerd.[1]
- In 2020 in 193 gemeenten (52% van alle gemeenten) hondenbelasting is geheven.

Voorts overwegende dat:
- Handhaving beter geprioriteerd kan worden op dringende zaken;
- Het aantal gemeenten dat deze belasting heft in de loop der jaren is afgenomen;
- Er vraagtekens kunnen worden gezet bij de bestaansreden van de hondenbelasting;
- Het bezit van huisdieren en met name in dit geval een hond niet onderschat mag worden voor ouderen, eenzame mensen en daarbij ook het veiligheidsgevoel vergroot;
- Een hond aanzet tot meer bewegen.

Verzoekt het College van B&W om:
- Voor de begrotingsbehandeling 2023 de raad te informeren over een kosten-batenanalyse hondenbelasting

en gaat over tot de orde van de dag.

Namens de fracties van

PvdA Wijchen, Titus Burgers
GroenLinks Wijchen, Henry Tiemessen
D66 Wijchen, Maikel Lukkezen

---

[1] In de bijlage bij deze motie staat een uitgebreidere toelichting

Toelichting bij motie PvdA en GroenLinks Afschaffen hondenbelasting
Ingediend tijdens de openbare raadsvergadering van 7 juli 2022

Een meerderheid van de Tweede Kamer is ervoor om de belasting helemaal af te schaffen. Dat komt grotendeels doordat er een enorm verschil is qua kosten van hondenbelasting per gemeente. Een meerderheid vindt dat de belasting daarom gewoon overal afgeschaft moet worden, omdat je voor katten of konijnen ook geen belasting hoeft te betalen.
In 2020 is in 193 gemeenten (52% van alle gemeenten) hondenbelasting geheven. Verscheidene gemeenten geven aan de hondenbelasting af te schaffen, omdat deze niet meer van deze tijd is, de handhaving te complex is, danwel de kosten niet opwegen tegen de inkomsten en/ of dat zij de lasten voor hun inwoners (in het bezit van een hond) willen verlichten

De Gemeenteraad van Wijchen

22 81972 Perspectiefnota 2022 Wijchen **Motie 15**

Tegengaan niet-gebruik van voorzieningen en toeslagen

Motie van de fractie van PvdA, GroenLinks en D66
Eerste indiener: Katja Jamin

De gemeenteraad van de gemeente Wijchen in openbare vergadering bijeen op 7 juli 2022.

De gemeenteraad, gehoord de beraadslaging,

Overwegende, dat
- Er steeds meer mensen in financiële problemen komen door de snel stijgende vaste lasten
- De inspectie heeft geconcludeerd dat het opsporen van niet-gebruikers niet hoog op de politieke agenda staat
- Er obstakels zijn in het opsporen van niet-gebruikers door de gemeente vanwege de AVG
- De Nationale ombudsman de komst van één loket bepleit.

Roept het college op
- Te komen tot het oprichten van één loket voor aanvullende uitkeringen/toeslagen.
- Voor zover mogelijk een bestand aan te leggen van alle inwoners met een inkomen minder dan 120% van het minimumloon, met toestemming van de betreffende inwoner
- Bij volgende armoedetoeslagen ook deze inwoners actief te benaderen
- Inwoners, die zelf geen aanvraag kunnen doen, hierin te (laten) ondersteunen

en gaat over tot de orde van de dag.

Namens de fracties van

PvdA Wijchen, Katja Jamin
GroenLinks Wijchen, Henry Tiemessen
D66 Wijchen, Miranda Muller

Bijlage bij motie PvdA Tegengaan niet-gebruik van voorzieningen en toeslagen
Motie ingediend tijdens de openbare raadsvergadering van 7 juli 2022

Toelichting:
Er dreigen steeds meer mensen in financiële problemen te komen door de snel stijgende vaste lasten.
Lang niet iedereen is digitaalvaardig en/of heeft een computer.
Ongeveer 35% van alle huishoudens, die recht hebben op een (aanvullende) bijstandsuitkering maakt daar geen gebruik van.
De Inspectie onderzocht de rol van gemeenten en concludeert dat het opsporen van niet-gebruikers niet hoog op de politieke agenda staat. Omdat er weinig zicht op deze groep is, is de inzet van de gemeente vrij passief en voornamelijk gericht op informatieverstrekking in algemene zin over de bijzondere bijstand en/of extra toeslagen. Daarnaast zijn er wat obstakels in het opsporen van niet-gebruikers, vanwege de AVG.
De ombudsman denkt dat de overheid dit soort problemen kan voorkomen door de burger opnieuw centraal te stellen. Daarnaast bepleit hij de komst van één loket, waar iemand die verstrikt raakt in een wirwar van bureaucratie zich kan melden. Ook moet er meer regie komen bij samenwerking en informatie-uitwisseling tussen afdelingen.
Bovenstaande is onlangs gebleken bij de Energietoeslag van € 800.

De Gemeenteraad van Wijchen

22 81972 Perspectiefnota 2022 Wijchen **Motie 16**

MIRT[1]-verkenning A50

Motie van de fractie van VVD, CDA en Kernachtig Wijchen en PvdA
Eerste indiener: Alice Peters-Vroom

De gemeenteraad van de gemeente Wijchen in openbare vergadering bijeen op 7 juli 2022.

De gemeenteraad, gehoord de beraadslaging,

Constaterende, dat

- Al jaren sprake is van grote fileproblematiek rondom knooppunt Bankhoef. Bankhoef landelijk ook al jaren in de file-top 10 staan;
- Rijkswaterstaat een notitie "Kansrijke oplossingen voor de A50" gedeeld heeft op 21 juni 2022;
- In deze MIRT-verkenning geschetst wordt dat: "al een zeer matige tot (zeer) slechte akoestische situatie geldt, het gevolg van de oplossingen kan echt negatief kan zijn." Deze zin lijkt voor onze gemeente specifiek betrekking te hebben op bestaande woningen in Niftrik, Hernen en enkele in Wijchen;
- De raad de MIRT-verkenning via de pers bereikt heeft. De uitnodiging voor de informatieavond ook niet (via de geijkte kanalen) bij de gemeenteraad terecht gekomen is.

Overwegende, dat

- Verbreding van de snelweg hard nodig lijkt te zijn, om dagelijks fileleed voor vele Wijchenaren en voor de Wijchense bedrijven te verminderen;
- In 2022 de minister besluit voor welke kansrijke oplossing gekozen wordt.

Roept het college van B&W op, om

[1] Meerjarenprogramma Infrastructuur, Ruimte en Transport.

- Zodra de minister een scenario voor de A50 gekozen heeft, zo spoedig mogelijk bij de raad terug te komen met:
    - Inzicht in de gevolgen op de nieuwbouw van Wijchen-West;
    - Inzicht in de gevolgen op de bestaande woonbegieden in beeld te brengen, hierin minimaal de kernen Niftrik en Hernen te betrekken.
- De raad doorlopend te informeren over bijeenkomsten en ontwikkelingen op dit dossier.
- ~~De gevolgen van de geluidsoverlast in deze MIRT-verkenning op:~~
    - ~~De nieuwbouw van Wijchen-West in beeld brengen;~~
    - ~~De bestaande bebouwing in Wijchen in beeld brengen, hierin minimaal de kernen Niftrik en Hernen betrekken;~~
    - ~~Deze analyse in het derde kwartaal 2022 met de gemeenteraad te delen.~~
- De gevolgen voor de haalbaarheid van zonnepark Bankhoef na verbreding van de A50 mee te nemen in die analyse.

en gaat over tot de orde van de dag.

Namens de fracties van:

Wijchense VVD, Alice Peters-Vroom
CDA Wijchen, Björn Derksen
Kernachtig Wijchen, Martijn Verharen
PvdA Wijchen, Titus Burgers

Bron: MIRT-verkenning A50 Ewijk – Bankhoef – Paalgraven, notitie kansrijke oplossingsrichtingen

De Gemeenteraad van Wijchen

22 81972 Perspectiefnota 2022 Wijchen

Motie 17

Eén directeur voor de Werkorganisatie Druten Wijchen

Motie van de fractie van Wijchen Lokaal
Eerste indiener: Peter van 't Schip

De gemeenteraad van de gemeente Wijchen in openbare vergadering bijeen op 7 juli 2022.

De gemeenteraad, gehoord de beraadslaging,

Constaterende, dat:
- Voor beide gemeentes Wijchen en Druten wij 2 burgemeesters, 2 colleges, 2 gemeentesecretarissen en 2 gemeenteraden hebben. Voor elke gemeente 1 van elk.
- Er daarentegen 2 directeuren voor 1 WDW zijn met dus 2 kapiteins op één schip, waar we met 1 toe zouden kunnen.

Overwegende, dat:
- Gezien de huidige en toekomstige financieel kritische opgaves en externe risicovolle omstandigheden, we zuinig moeten zijn met onze uitgaven en een structurele bezuiniging binnen de WDW daarbij kan helpen.

Verzoekt het College van B&W:
- Om te onderzoeken wat de gevolgen/effecten zijn als de WDW door één i.p.v. twee directeuren wordt geleid;
- De uitkomsten van dit onderzoek uiterlijk voor het herfstreces 2022 aan de raad aan te bieden.

en gaat over tot de orde van de dag.

Namens de fractie van

Wijchen Lokaal, Peter van 't Schip

De Gemeenteraad van Wijchen

22 81972 Perspectiefnota 2022 Wijchen

Motie 18

Elektrisch vervoer door vrijwilligers voor hulpbehoevende inwoners

Motie van de fractie van Wijchen Lokaal
Eerste indiener: Peter van 't Schip

De gemeenteraad van de gemeente Wijchen in openbare vergadering bijeen op 7 juli 2022.

De gemeenteraad, gehoord de beraadslaging,

Constaterende dat:
- Er behoefte is aan individueel vervoer naar winkels, huisartsen, fysiotherapie, wijkcentra etc. voor hulpbehoevende inwoners van de gemeente Wijchen.
- Dat in vele gemeentes dit al wordt opgelost door klein elektrisch vervoer met vrijwillige chauffeurs, zoals bijvoorbeeld met golfkarretjes, van huis tot huis.
- Dit elektrisch vervoer zal bijdragen aan onze opgaves van CO2- en stikstofreductie.

Overwegende dat:
- Het huidige Op Stap-groepsvervoer tot lange wachttijden leidt voor hulpbehoevenden
- Het huidige Op Stap-groepsvervoer niet elektrisch is.
- Dat het individuele elektrisch vervoer niet alleen een vervoersprobleem gaat oplossen, maar ook een sociaal probleem van eenzaamheid en geen sociaal contact.

Verzoekt het College van B&W om:
- Te onderzoeken hoe een gedeeltelijke of gehele transitie kan plaatsvinden van groepsvervoer naar individueel vervoer voor hulpbehoevende inwoners.
- Hierin te onderzoeken wat een redelijke bijdrage is van de hulpbehoevende om de kosten te dekken voor de gemeenschap.
- Te onderzoeken hoe het gehele model betaalbaar gemaakt kan worden in vergelijking met het huidige groepsvervoermodel van Op Stap.

en gaat over tot de orde van de dag.

Namens de fractie van

Wijchen Lokaal, Peter van ’t Schip

De Gemeenteraad van Wijchen

22 81972 Perspectiefnota 2022 Wijchen

Motie 19

Onderzoek wenselijkheid van de extra juridische formatie-uitbreiding van het Sociaal Wijkteam

Motie van de fractie van Wijchen Lokaal
Eerste indiener: Peter van 't Schip

De gemeenteraad van de gemeente Wijchen in openbare vergadering bijeen op 7 juli 2022.

De gemeenteraad, gehoord de beraadslaging,

Constaterende, dat:

- Er nieuw beleid wordt voorgesteld voor het Sociaal Wijkteam (SWT) als gemeld in de perspectiefnota punt 11.24 waarin wordt voorgesteld, dat er juridische formatie uitbreiding zal plaats vinden in de ondersteuning van het SWT ter waarde van € 33.250,-.
- Door de toename van het aantal complexe juridische vraagstukken en procedures als gevolg van de structureel ingevoerde bezuinigingsmaatregelen alsmede de vele ontwikkelingen van het beleid binnen het sociaal domein is structureel meer juridische inzet noodzakelijk. Structureel wordt voor de begroting 2023 een uitbreiding gevraagd.
- Door de bovenstaande toename van klachten een juridisch steekspel ontstaat dat alleen maar omvangrijker wordt.
- Het Sociaal Wijkteam mensen, die noodzakelijke zorg nodig hebben en dreigen te verzanden in juridische discussies en geen noodzakelijke hulp/zorg krijgen, moet ondersteunen in de zorgvraag.

Overwegende, dat:

- Er beter eerst een onderzoek kan plaatsvinden voordat de formatie-uitbreiding op tafel komt.
- Het onderzoek zich moet bezighouden wat de gulden middenweg is tussen alles goedkeuren enerzijds en anderzijds het te veel aan banden leggen van de zorgaanvragen door juridische discussies die zelfs bij de rechter kunnen komen.
- De zorgbehoevende cliënt meestal het onderspit zal delven en zeker de cliënten zonder juridische bijstand. Dit is geen wenselijke situatie.
- Juridische procedures leiden tot veel kosten en extra inzet van personeel bij de gemeente. Ook dit is niet wenselijk.

Verzoekt het College van B&W:

- Om zo spoedig mogelijk een onderzoek te starten naar de gulden middenweg. Hierin te overwegen of een onafhankelijke bindende klachtencommissie kan helpen i.p.v. de juridische weg.
- Te wachten met de juridische formatie-uitbreiding tot het onderzoek is afgerond.
- De resultaten van het onderzoek voor te leggen aan de raad, met een beslisnota.

en gaat over tot de orde van de dag.

Namens de fractie van

Wijchen Lokaal, Peter van 't Schip

Raad openbaar Wijchen

Dossiernummer	3863
Extern Zaak ID	Z/22/083858
Vertrouwelijk	Nee
Vergaderdatum	7 juli 2022
Agendapunt	7.d
Titel	83858 Benoemen vertegenwoordigers in Algemeen Besturen van Gemeenschappelijke Regelingen, commissies en vennootschappen
Organisatieonderdeel	Griffie Wijchen
Eigenaar	Tielen, Thomas
Soort nota	Beslisnota
Programma/Paragraaf	
Portefeuillehouder(s) Wijchen	
Telefoonnummer steller	06 28 84 03 71

Bijlagen
83858 Beslisnota benoemen vertegenwoordigers in Algemeen Besturen van Gemeenschappelijke Regelingen
Bijlage 1 College vertegenwoordigers in Algemeen Besturen van Gemeenschappelijke Regelingen, commissies en vennootschappen.pdf

Geagendeerd	**Vergaderdatum**
Raad openbaar Wijchen	**7 juli 2022**

Voorgesteld besluit

de Gemeenteraad besluit:
De burgemeester en wethouders zoals aangegeven in de bijlage aan te wijzen in Algemeen Besturen van Gemeenschappelijke Regelingen, commissies en vennootschappen.

Besluit (Aangenomen)

de Gemeenteraad besluit:
De burgemeester en wethouders zoals aangegeven in de bijlage aan te wijzen in Algemeen Besturen van Gemeenschappelijke Regelingen, commissies en vennootschappen.

Gemeente
Wijchen

Openbaar

Zaaknummer: 83858

Beslisnota voor de Gemeenteraad

Onderwerp: Vertegenwoordigers in Algemeen Besturen van Gemeenschappelijke Regelingen, commissies en vennootschappen

Voorgesteld besluit
de Gemeenteraad besluit:

De burgemeester en wethouders zoals aangegeven in de bijlage aan te wijzen in Algemeen Besturen van Gemeenschappelijke Regelingen, commissies en vennootschappen.

Aanleiding
Uit artikel 13 van de Wet Gemeenschappelijke Regelingen en de in de bijlage genoemde Gemeenschappelijke Regelingen, commissies en vennootschappen volgt dat zowel raad als college afgevaardigden moeten vaststellen. In de bijlage is vermeld wie als vertegenwoordiger vanuit het college worden aangewezen.

Gewenst resultaat
Benoemde burgemeester en wethouders in de verschillende besturen van Gemeenschappelijke Regelingen, commissies en vennootschappen.

Overzicht van aangewezen vertegenwoordigers in Algemeen Besturen van Gemeenschappelijke Regelingen, commissies en vennootschappen.

De raad van de gemeente Wijchen en het college van burgemeester en wethouders, ieder voor zover bevoegd;

gelet op: artikel 13 van de Wet gemeenschappelijke regelingen respectievelijk artikel 160, eerste lid, onder e, juncto artikel 171 van de Gemeentewet;
hebben besloten de volgende vertegenwoordigers aan te wijzen in Algemeen Besturen van Gemeenschappelijke Regelingen, commissies en vennootschappen.

	Aanwijzing door	Aantal (plv)	Leden	Plv.leden
Vertegenwoordigers in (Algemeen) Besturen en commissies van Gemeenschappelijke Regelingen				
GR Bijsterhuizen	raad	3 (3)	Van Beek Derks Van Bronkhorst	Gerrits vacature vacature
Modulaire Gemeenschappelijke Regeling Rijk van Nijmegen	college	2 (2)	Van Beek Derks	Schouten Gerrits
Bestuurscommissie werk	regeling1[1]	1	Derks	
Agendacommissie	raad	1 (1)		
GR GGD Gelderland-Zuid	college	1 (1)	Schouten	Derks
GR Milieusamenwerking en Afvalverwerking Regio Nijmegen (MARN)	raad	1 (1)	Van Bronkhorst	Schouten
GR Veiligheidsregio Gelderland Zuid (VRGZ)	regeling[2]	1	Van Beek	
GR Euregio Rijn-Waal	raad en college[3]	3 (3)	Van Beek Gerrits Derks	vacature vacature vacature
GR Omgevingsdienst Rijk van Nijmegen (ODRN)	college	1 (1)	Van Bronkhorst	Gerrits

tia@wijchen.nl

[1] Op grond van het instellingsbesluit nemen wethouders met de portefeuille werk zitting in de bestuurscommissie.
[2] Artikel 10 van de Regeling VRGZ bepaalt dat de burgemeester lid is van het AB. Er wordt geen plaatsvervanger aangewezen.
[3] Op grond van de regeling mag de raad 2 vertegenwoordigers aanwijzen uit haar midden inclusief de voorzitter. Daarnaast mag het college uit haar midden een vertegenwoordiger aanwijzen.

	Aanwijzing door	Aantal (plv)	Leden	Plv.leden
Vertegenwoordigers in (Algemeen) Besturen en commissies van Gemeenschappelijke Regelingen				
GR DRAN	college	1 (1)	Van Bronkhorst	Schouten
GR Werkorganisatie Druten-Wijchen	college	2 (1)	Van Beek Gerrits	Derks
Groene Metropoolregio Opgave Groene Groeiregio Opgave Productieve regio Opgave Circulaire regio Opgave Ontspannen regio Opgave Verbonden regio	college	1	Van Beek Gerrits Derks Schouten Derks Van Bronkhorst	Gerrits
Vertegenwoordigers in AVA's[4] van vennootschappen				
De Meerval Wijchen BV	college	1 (1)	Schouten	Van Bronkhorst
Leisurelands BV	college	1 (1)	Derks	Schouten
DAR NV	college	1 (1)	Gerrits	Van Bronkhorst
Bestuurlijk verantwoordelijk centrumregelingen				
Belastingsamenwerking (munitax)	college	1	Gerrits	
Financiële grondslag Toerisme Veluwe Arnhem Nijmegen	college	1	Derks	
Instituut Bijzonder Onderzoek Regio Gelderland-Zuid (IBO)	college	1	Derks	

tie@wijchen.nl

Aldus besloten door de gemeenteraad in zijn openbare openbare vergadering van 26 april 2022

De voorzitter, De griffier,

Aldus besloten door het college op 25 april 2022

[4] Algemene vergadering van aandeelhouders.